

མདོ་སྨད་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་ལས་རྒྱལ་རིང་རྒྱལ་
ཁག་བཅོ་བརྒྱད་སོགས།

དང་པོ། སྤྱི་ལོ་གནས་བབ།

མདོ་སྨད་རྒྱལ་མོ་ཆ་བ་རིང་དུ་འབོད་པའི་ཡུལ་འདི་ནི། བོད་གངས་
ཅན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱི་ལོ་གནས་བབ་རིང་། ལྷོ་ཆ་བ་རིང་། ལྷོ་བོ་རིང་། ལྷོ་བོ་རིང་། ལྷོ་བོ་རིང་།
ལྷོ་བོ་རིང་། ལྷོ་བོ་རིང་། ལྷོ་བོ་རིང་། ལྷོ་བོ་རིང་། ལྷོ་བོ་རིང་། ལྷོ་བོ་རིང་། ལྷོ་བོ་རིང་།
ལྷོ་བོ་རིང་། ལྷོ་བོ་རིང་། ལྷོ་བོ་རིང་། ལྷོ་བོ་རིང་། ལྷོ་བོ་རིང་། ལྷོ་བོ་རིང་། ལྷོ་བོ་རིང་།
ལྷོ་བོ་རིང་། ལྷོ་བོ་རིང་། ལྷོ་བོ་རིང་། ལྷོ་བོ་རིང་། ལྷོ་བོ་རིང་། ལྷོ་བོ་རིང་། ལྷོ་བོ་རིང་།

སྤྱི་ལོ་གནས་བབ་རིང་། ལྷོ་བོ་རིང་། ལྷོ་བོ་རིང་། ལྷོ་བོ་རིང་། ལྷོ་བོ་རིང་། ལྷོ་བོ་རིང་། ལྷོ་བོ་རིང་།

བརྒྱད་དུ་གྲགས་པ་ནི། ༡། ལྷགས་ལ་དང་། ༢། བཤོ་སྐྱོད་དམ་ཀ་ལ། ༣། བཤོ་སྐྱོད། ༤། དགེ་ཤིས་ཅ། ༥། པ་ལམ། ༦། བྲག་སྐྱོད་། ༧། ལུ་ཕྱི། ༨། བདེ་ལ་མདོ། ༩། བཅན་ལྷ། ༡༠། འོག་གཞི། ༡༡། ལུང་དགྲ། (མདོ་སྐྱོད་ཡང་ཟེར) ༡༢། རྒྱལ་ཁ། ༡༣། སོ་མང་། ༡༤། ཅོག་ཅོ། ༡༥། རྩེ་འགག་ ༡༦། བསྐྱེད་པ། ༡༧། ཁྱོ་སྐྱབས། ༡༨། ལྷ་ཆེན། བཅས་བཅོ་བརྒྱད་འབྲེན་ཚུལ་དང་། འདི་དག་འབྲེན་ཚུལ་རུང་མི་འདྲ་བ་རེའང་འདུག་ཅིང་། ད་ལྟའི་རྒྱ་གཞུང་གིས་སྐྱོད་འབྲེན་ས་ཁུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཟུང་ཚུ་རྫོང་དང་། འབར་ཁམས་རྫོང་། ལྷ་ཆེན་རྫོང་། བཅན་ལྷ་རྫོང་། ལིས་རྫོང་། ལུན་ཁོན་རྫོང་། བཤོ་རྫོང་། ཁྱོ་རྫོང་། སོགས་རྫོང་ཁག་དུ་མའི་ཁོངས་སུ་བྱུང་ཡོད་པ་སྟེ། ལྷ་ཆེན་གྱི་སོ་མང་དང་། རྩེ་འགག་ ཅོག་ཅོ། དམ་པ། ཁྱོ་སྐྱབས། ལྷ་ཆེན། བཅན་ལྷ། འོག་གཞི། བྲག་ཤིས་སྐྱོད་། བཤོ་ལི་བཅས་རྒྱལ་ཁག་བརྒྱ་ལྷག་འདི་དག་ད་ལྟའི་རྒྱ་གཞུང་གིས་ཁོངས་སུ་ཡོད་ཅིང་། ཡང་ལྷ་ཆེན་གྱི་ལྷགས་ལ་དང་། པ་ལམ། བྲག་སྐྱོད་། དགེ་ཤིས་ཅ། བདེ་ལ་མདོ་སྐྱོད་རྒྱལ་ཁག་འདི་ལྷ་ཆེན་གྱི་དགེ་ཤིས་ཅ། བཤོ་ལི་ཁོངས་སུ་སྐྱུར། ལྷ་ཆེན་གྱི་སོ་མང་དང་། རྩེ་འགག་སྐྱོད་། འགག་སྐྱོད་། འགག་ལར་གྲགས་པ་དག་དེང་གི་གཡའ་ཨན་ས་ཁུལ་(ཀྲོན་ལྷུས་)གྱི་ཁོངས་སུ་སྐྱུར་བ་ནས་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ།

བོད་སྐད་ཀྱི་གཤིས་ལ་རི་མཐོ་གཡང་གཟར་གྱི་ས་ཆར་རྫོང་དུ་འབོད་པ་ལྟར། ཤར་རྒྱལ་མོ་ཆ་བ་རྫོང་གི་ཡུལ་འདི་ཡང་རི་བོ་མཐོ་ཞིང་གྲོག་རྫོང་ཟེང་པ། བདེ་སྐྱོད་ཀྱི་སྐྱོད་ཀྱི་ས་བབ་རུང་དམའ་བའི་རྫོང་ཁུལ་ཡིན་ཞིང་། གནམ་གཤིས་གྲང་ངར་ཆེ་བའི་བོད་ཀྱི་ཡུལ་ལུང་གཞན་དག་དང་བསྟུར་ན་ཆ་བ་ཆེ་བའི་ས་ཁུལ་ཡིན་སྟབས། ཤར་རྒྱལ་མོ་ཆ་བ་རྫོང་དུ་གྲགས། ཕྱིས་རྒྱལ་མོ་ཆ་བ་རྫོང་ཞེས་པ་ཆོག་སྟེ་དེ་རྒྱུས་ཀྱི་རྒྱལ་རྫོང་དུ་ཐོགས་པ་ཡིན་ཏེ། བོན་གྱི་སྐྱོབ་

དཔོན་ཤེས་རབ་ཀླུ་མཆན་གྱི་ནམ་ཐར་དུ།
 དང་བོ་སྒྲེ་བ་བཞེས་ཚུལ་ནི། །
 འབྲུངས་ཡུལ་ཤར་སྤྱོད་ཀླུ་མོ་རིང་། །
 དུ་རྩ་རྩོ་ལྷ་གཉན་ཉེ་བའི་གནས། །
 གཤམ་ཏོག་ཤ་བ་རི་ཡི་འགྲམ། །
 ས་གནས་བྱང་འཕགས་སྟེགས་སྒྲིགས་ཞེས། །
 མཐུལ་ཐང་དུ་བཀོད་འདའི་དཀྱིལ། །¹ ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར།
 ཀླུ་རིང་གི་གཉན་ཆེན་སྟེ་བཞེད་དང་། སྐུ་ལྷ་ནམ་གསུམ་དུ་གྲགས་པའི་གཙོ་
 བོ་དུ་རྩ་རྩོ་དབང་ཕྱག་དུ་འབོད་པའི་ཀླུ་མོ་དུ་རྩ་རྩོའི་རི་རྒྱུད་ལྷང་ངར་འབྱིང་
 བའི་ཡུལ་ཁམས་ལ་ཀླུ་མོ་རིང་དུ་སྟོགས་པ་ཡིན་ཀྱང་། དེང་རབས་རྒྱུ་
 བཤད་བཞུགས་སུ། ཡུལ་འདིའི་མིང་ལ་རྒྱ་རིང་ཟེར་ཞིང་། རྒྱ་ཡུལ་དང་ཐག་
 ཉེ་བའི་རིང་ཁུལ་ཡིན་པས་རྒྱ་རིང་ཟེར་ཞེས་བྲིས་པ་ལྟ་བུ་ནི། བོད་ཀྱི་དངོས་
 ཡོད་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གཞི་འདོན་ས་མེད་པའི་རྟོག་བཟོའི་བཙེན་སྦྱང་ཞིག་དུ་སྤྱང་།
 འོན་ཡུལ་འདི་ལ་ཆ་ཁོ་རི་ལྟར་སྟོགས་སམ་སྟུམ་ན། བོད་ཀླུ་བཙན་
 བོ་དག་གིས་བོད་ཁྱོན་ཡོངས་ལ་མངའ་དབང་བསྐྱར་སྐྱབས། ཁོ་པན་བྱ་བའི་
 ཁྱོན་པོ་ཞིག་ཀླུ་རིང་གི་ཡུལ་འདིར་མངགས་ནས་མགོ་དཔོན་བྱས་ཤིང་། དེ་
 ལ་བོད་ཀླུ་བཙན་པོས་ཀླུ་མོ་ཆ་བ་རིང་གི་ཁོ་པན་ལ་ཞེས་དང་། ཆ་བ་རིང་
 གི་ཁོ་པན་ལ་ཞེས་སྟགས་བཀའ་ཤོག་བཏང་སྟེ། ཕྱིས་ཆ་བ་རིང་གི་ཁོ་པན་ཞེས་
 པ་ཆོག་སྤྱད་བྱས་ཏེ་ཆ་ཁོར་བྲིས་པས་དཔོན་མིང་ལ་ཆ་ཁོར་འབོད་པ་བྱུང་། ལོ་
 རྒྱུས་འཕེལ་རིམ་གྱི་ཁྱོད་མགོ་དཔོན་གྱི་མིང་ཡུལ་ལ་འཇགས་ཏེ་ཀླུ་རིང་གི་
 ཡུལ་སྤྱི་ལ་ཆ་ཁོར་འབོད་ཅིང་། ཡུལ་དེའི་མི་ནམས་ལ་ཆ་ཁོ་བ་ཞེས་འབོད་པ་
 བྱུང་བར་གྲགས་སོ།།

རྒྱལ་རྩོད་གི་མིའི་རྒྱུད་པ་ནི་བཀའ་ཆེན་ས་བཀའ་ཁོལ་མ་སོགས་སུ་
འབྱུང་བ་ལྟར། བོད་མིའི་རྩས་ཀྱི་ཕྱི་མོ་བཞིའམ་ཕྱིས་བོད་མི་བྱ་གདུང་དྲུག་
དྲུག་གས་པ་ལས་བསེ་བྱུང་སྤྱི་རིགས་ཤུགས་ཆེ་བ་ཡིན་འདུག་ལ། བདེ་སྐྱོད་
ཆོས་འབྱུང་ལས།

ཆ་ཚུའི་རྒྱུད་དུ་བསྟན་པའི་ལྷགས་རི་ཆ་བ་ཁག་གསུམ་དུ་བསྟན་གས་
པའི་རྒྱལ་ས་ཡོད། འདི་ལ་ལོ་རྒྱུས་སྒྲུབ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ཡང་། རྒྱལ་རྩོད་
རྒྱལ་ཁག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩས་སྤྱི་ཡིན་པར་བཤད།³
ཅེས་འབྱུང་བ་ལྟར། བོད་མི་བྱ་རྩས་དྲུག་གི་ནང་ཆན་བསེ་བྱུང་སྤྱི་རིགས་
སུ་གཏོགས་པ་ཡིན་འདུག་ཅིང་། ཆོས་གནས་དུས་ཀྱི་སྤྱུའམ་རིགས་རྒྱུད་མཆོད་
ཁུངས་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ངག་རྒྱན་དུ་འདྲ་།

འགག་དོག་མོ་གསུམ་དེ་སྤྱི་ལ་ཐོབ། །

སྤྱི་དཔའ་རྩལ་ཆེ་བ་དེ་ཡི་དོན། ། ཞེས་སོགས་འབྱུང་བ་དག་
མདོ་སྐྱོད་ཆོས་འབྱུང་དང་། རྩས་མཛོད་མེ་ཏོག་སྦྱེད་ཆ་ལ་སོགས་ལོ་རྒྱུས་ཆོས་
འབྱུང་མང་པོར་རྒྱལ་རྩོད་བ་དག་གི་རིགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཆོན་བྱེད་དུ་བཀོད་
འདུག བདེ་སྐྱོད་ཆོས་འབྱུང་དུ།

མདོ་ཁམས་རྩོད་ཆེན་བཞིའི་ནང་ཆན་རྒྱལ་རྩོད་འགག་དོག་ས་
གསུམ་སྤྱི་ལ་ཐོབ། ཡུལ་དེར་སྤྱོད་རྒྱལ་བོ་མདོ་བཞེར་ནག་པོ་བྱུང་
དུས་ལེ་རོ་ཅན་ཐེབས། དེའི་སྤྱོད་མ་གཡུ་སྤྱི་ལ་ཐོབ་ཆ་ཁོ་ཆིག་
བསྟུས་པའི་དབང་གིས་མདོ་བཞེར་ནག་པོའི་རིགས་ལ་རྒྱལ་ནག་
གདུང་རྒྱུད། ཞང་ཞུང་སྤྱི་རྒྱལ་ལ་ཞང་རྒྱལ་རྒྱུད་དང་། ཆ་རྩོད་ཁོ་
ཕན་དུ་གྲགས་པ་བྱུང་བས་དེ་ལ་ཆ་ཁོ་ཐེར་བ་བྱུང་། འདི་རྒྱལ་ས་
གསུམ་ཀྱི་ཡང་བྱེས་ཡིན་ནོ།⁴

ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར། ཚ་བ་ཁག་གསུམ་ནི། མདོ་སྤྲད་ཀླུ་མོ་ཚ་བ་
རྩོད་གི་ཀླུ་རྒྱུད་ཁག་གསུམ་སྟེ། བཏུན་པ་སྤྲད་རྒྱུ་བས་ཀླུ་བོ་ཁྱི་སྤོང་ཕྱེའུ་
བཙན་གྱི་སྤྱི་རིང་ལ་བྱུང་བའི་མདོ་སྤྲད་ཀླུ་རྩོད་གི་ཀླུ་བོ་མདོ་བཞེར་ནག་
པོ་སྟེ། ཐོག་མར་ལོ་ཆེན་བེ་རོ་ཙན་ཡུལ་ནས་བསྐྱུད་དེ་མདོ་སྤྲད་ཀླུ་རྩོད་
དུ་ཕེབས་སྐབས། སྤུ་དོང་དུ་གཡུགས་ནས་སྤིག་ལས་སྤྲོ་ཚོགས་བྱས་ཤིང་།
ཕྱིས་བེ་རོའི་ཡོན་ཏན་རྟོགས་ནས་བཀྱར་མཁན་གྱི་ཀླུ་བོ་དེའི་གདུང་རྒྱུད་
བར་མ་ཆད་པར་བྱུང་བ་དག་ལ་ཀླུ་ནག་གདུང་རྒྱུད་དུ་འཕོད་པ་དང་། ཕོད་
གྱི་རུས་ཆེན་གྱི་མོ་དྲུག་གི་ནང་ཆན་བསེ་བྱུང་སྐབས། ཡང་ན་ཁང་ཁྱུང་སྤྲོ་ཀླུ་
བྱ་བའི་ཀླུ་བོ་ཞིག་བྱུང་བའི་རྒྱུད་པ་ལ་ཁང་ཀླུ་དུ་གྲགས་པ་དང་། ཚ་རྩོད་
ཀླུ་བོ་ཁོ་པན་བྱ་བ་ཞིག་བྱུང་བ་ཆོག་སྤྱད་གྱི་དབང་གིས་ཚ་ཁོ་ཞེས་གྲགས་
པ་འདི་གསུམ་ཡིན་འདུག

གོང་གི་ཀླུ་ནག་གདུང་རྒྱུད་དུ་གྲགས་པ་ནི། བསེ་བྱུང་སྤྱི་རིགས་
ལ་སྤྲོད་ཀར་དང་། སྤྲོ་ཁ། སྤྲོ་ནག་གསུམ་སྤྱད་བྱེ་སྤོང་ཡོད་འདུག་ཅིང་། རུས་
མདོད་དུ། གནའ་སྤྱང་ལས། འགག་དོག་མོ་གསུམ་ནི་སྤྲོ་ལ་ཐོབ། །

སྤྲོད་པའ་ཙལ་ཆེ་བ་དེ་ནས་བྱུང་། །ཞེས་སྤྱང་སྤྱི་འདི་དག་གི་དོན་
དཔེ་ཐོབ་གྱི་སྤྱི་གཉིས་དང་། དོན་ཐོབ་གྱི་སྤྱི་གཉིས། དེ་བཞི་རུས་
ཆེན་བཞི་ལ་ཡོད་པ་སྤྲོ་ལ་དོན་ཐོབ་གྱི་སྤྱི་ཡིན་ཏེ། མདོ་ཁམས་འདི་
ནི་འདིའི་རྩོད་ཆེན་བཞིའི་བྱེ་བྲག་ཤར་ཀླུ་མོ་རྩོད་སོགས་རྩོད་གི་
འགག་དོག་མོར་གནས་པའི་དོན་ཡིན། སྤྱིར་སྤྲོ་ལ་སྤྲོད་ཀར་དང་།
སྤྲོ་ཁ། སྤྲོ་ནག་དེ་གསུམ་དང་། སྤྲོད་ཀར་བོ་ལ་དབུས་སྤྱི་བར་སོ།
ཞིང་དང་། མར་བ་སོགས་བརྒྱ་གཉིས་ཡོད།

ཅེས་གསུངས་པའི་ཉམས་ལ་དཔགས་ན། ཀླུ་རྩོད་ཀླུ་ནག་གི་

གདུང་རྒྱུད་འདི་སྤྱད་ཀྱང་ནག་ཁྲ་གསུམ་ལས་སྤྱད་ནག་གི་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པར་
སྤྱང་བས་དབྱད་པར་མཛོད་ཅིག

གཡུང་བྱང་བོན་གྱི་བཤད་རྒྱུན་དུ།⁶ བྱ་བྱང་གི་སྒོ་ང་ལས་བྱང་དཀར་
ཐོག་ལ་འབར་དང་། བྱང་མེར་ལྷ་བྱང་། བྱང་འཕགས་ཕྱ་མོ་ལུ་བྱང་རྒྱན་
བཅས་སྤྱན་བཞི་བྱང་ནས་སྤོད་དང་། སྤྱུ་མཁའ་། གསས་ཁང་སོགས་བཞེངས་
སྤྱན་བྱས་སྐོར་དང་། ལོ་ཆེན་བེ་རོ་རྒྱལ་མོ་ཆ་བ་རོང་དུ་ཕེབས་དུས་ཅམ་ལ།
བྱང་གི་རིགས་རྒྱུད་ཕྱི་མ་ཞིག་སྟེ་ཐ་སྤྱག་བྱང་འཕགས་ཁྲ་མོ་བྱ་བ་ཆེའི་རིག་
འཛིན་བརྟེས་པ་འབྲུག་ལ་ཞོན་ཏེ་མདོ་སྤྱད་རྒྱལ་མོ་རོང་དུ་བྱོན་ནས། ལྷ་མོ་
མདངས་ལྷན་མ་བྱ་བ་ཁབ་དུ་བཞེས་ཤིང་བྱ་བཞི་བྱང་ནས་རིགས་རྒྱུད་འཕེལ་
ཞིང་། བོན་གྱི་ཆོས་ལུགས་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཚུལ་སོགས་རྒྱལ་རོང་གི་མི་རྒྱུད་མང་རབ་
ཅིག་བྱང་གི་རྒྱུད་པ་ལས་བྱང་ཚུལ་བཤད་འདུག བཤད་ཚུལ་འདི་ཡོངས་
གཤམ་གྱི་འགྲོ་བ་མེད་རིགས་བྱང་ཚུལ་དང་མཐུན་མིན་ལ་མ་ཉྟོས་པར། ད་
ལྟོ་བཤད་ཚུལ་འདི་འདྲ་མེད་རིགས་རྒྱུད་བྱང་ཚུལ་གྱི་དཔང་བོར་བཙུལ་
མཁན་ཡོད་འདུག་གོ།

གོང་གི་ཆ་བ་ཁག་གསུམ་གྱི་རྒྱལ་རྒྱུད་དག་གི་ཆོས་ཐོག་མའི་རྒྱུད་པ་
ནི། བདེ་སྤྱད་ཆོས་འབྱུང་སོགས་སུ་བོད་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་གདུང་རྒྱུད་ཅིག་ཅས་
པ་ཅམ་ལས་མི་འབྱུང་ཡང་། འགའ་རེས་དར་མ་ལྷ་དུམ་བཙན་གྱི་སྤྱི་ཚུང་
མེད་གནམ་སྡེ་འོད་སྤྱང་གི་རྒྱུད་པ་ཕྱི་མ་ཞིག་ཡུལ་འདིར་འོངས་ནས། ལྷ་རྒྱལ་
སྤྱིང་དང་། ཆོ་བརྟན་སྤྱིང་། བཀྲ་ཤིས་སྤྱིང་གསུམ་དུ་རྒྱལ་སྤྱིད་བཟུང་ཞིང་།
དེའི་རྒྱུད་པ་རྒྱལ་བོ་ཆེ་དགོན་ལེགས་པ་ཞེས་པས་སོ་མང་ནོར་བུའི་སྤྱིང་དུ་
རྒྱལ་སྤྱིད་བཟུང་། འདི་འགྲོ་འགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་དང་དུས་མཉམ་པར་
བཤད།⁷

དེ་ནས་མི་རབས་མང་པོ་ཕྱིན་སྐབས་ཤིག་ལ། ཀླུ་པོ་ལྷ་བན་ཐར་
བྱ་བ་ཞིག་བྱུང་ཞིང་། དེ་ལ་སྲས་གསུམ་བྱུང་བ་དག་སོ་སོར་གྲེས་པའི་རྒྱུད་
པ་ལ་ཆ་བཤག་གསུམ་གྱི་ཀླུ་རྒྱུད་བྱུང་རབས་དང་། ཡང་ན་ཆོས་ཀླུ་གྱི་
རྒྱུད་པ་དེ་སོ་མང་ཀླུ་སར་སྟོད་སྐབས་སུ་གསུམ་བྱུང་ནས་ཀླུ་སྲིད་སྲས་
འདྲིན་ལ་མ་འཆམ་སྟབས། སྲས་གསུམ་གྱི་སྲུ་ལའང་ཀླུ་སྲིད་མ་སྟངས་པར་
ཁོང་རྣམས་དང་རུས་རྒྱུད་གཅིག་པ་གཞན་ཞིག་ལ་ཀླུ་སྲིད་གཏད་པར་
བཤད།

གང་ལྟར་བཤད་ཚུལ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཆོག་འགྲོས་རྒྱུད་ཟད་མི་འདྲ་བ་
ཙམ་ལས། བོད་ཆོས་ཀླུ་གྱི་གདུང་རྒྱུད་ཕྱི་མ་ཞིག་ལ་སྲས་གསུམ་བྱུང་བ་ལས་
ཡུལ་དེའི་ཀླུ་ཁག་གསུམ་བྱུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་གཞི་རྒྱུ་ལ་འགལ་བ་མེད་པར་
སྟངས་།

ད་དུང་འདི་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་དུམ་སུ་གཞན་ཞིག་ཀྱང་
སྟངས་བཞི། སྟར་ཁམས་ཕྱོགས་སུ་བསེ་བྱུང་སྤྱི་རིགས་ཀྱི་དཔོན་རྒྱུད་འགལ་
ཞིག་བྱུང་ནས། རོ་རོལ་ཁང་དུག་དང་། ལྷ་མགོ་སྟོང་ཞེས་པའི་ས་ཆ་ཁག་དུ་
སྟུག་ཞེས་ནག་པོ་བྱ་བའི་དཔོན་པོ་ཞིག་གིས་དབང་བསྐྱུར་སྐབས། ཡུལ་ངན་
བྱུང་ནས་སྟུག་ཞེས་པ་སུ་ཀླུ་མོ་ཆ་བཤོང་དུ་སྟེབས། ཆ་ཁོ་ཀླུ་པོ་ལ་མགོ་
བཏགས་པས་སྟུག་ཞེས་སྟོན་པོར་བསྟོས། ཡུལ་མིས་རུས་ལས་དཔལ་ཏེ་སྟོན་
པོ་སྟུག་ཀན་དུ་འབོད་པ་བྱུང་། ཕྱིས་སྟུག་ཀན་གྱི་བདེ་བྱུར་ཉམས་ནས་རྟ་ཀན་དུ་
འབོད།

ཡང་སྟུག་ཞེས་སྟུགས་མོ་ཁྲི་དཔོན་བྱ་བ་དང་མ་འཆམ་པར་ཕྱིར་བུད་
དེ་ཀླུ་རིང་བཙན་ལྷའི་ཡུལ་ཆ་སུམ་མདོ་བྱ་བར་བསྟན། དེ་སྐབས་ཀླུ་པོ་
ང་གི་ཙེ་བཀྲ་ཤིས་འབུམ་བྱ་བ་ཡུལ་ལྷ་གསོལ་མཆོད་དུ་འགྲོ་སྐབས་མཆོག་གཞན་

ཞིག་ལ་འབྱས་པས་མ་འགྲིག་ཀྱང་ཟེར། གང་ལྟར་ཐོག་བབ་སྟེ་མཁར་གཞིས་
ཡུལ་མེད་དུ་གྱུར་པས། སོ་མང་རྒྱལ་ཁབ་དུ་འོངས། སོ་མང་རྒྱལ་བོས་སློན་
པོར་བསྐྱོས། རིགས་རྩས་མཐོན་པོར་གཏོགས་པའི་བྱ་མོ་དགུ་ཚུང་མར་བསུས་
པ་དག་ལ་རིགས་རྒྱད་མ་བྱུང་སྟབས། རིགས་དམན་པའམ་འབངས་དགུས་
མར་གཏོགས་པའི་བྱ་མོ་དགུ་ཚུང་མར་སྒངས་པའི་གཅིག་ལ་བྱ་གསུམ་བྱུང་།

དེ་དག་གིས་ཁྲ་འཛོའི་ཡུང་བར་གཞི་བབྱང་བས་ཁྲ་འཛོ་གོང་འོག་
དང་། སྒྲ་ཆན་ནམ་རུ་ཆན་དུ་གྲགས་པ་སོགས་ཀྱི་རུ་སྟེ་འཕེལ། དེ་དག་གི་
ཁྱིམ་དུ་རྗེ་ཙོང་ཁ་བའི་དངོས་སློབ་ཆ་ཁོ་དཔོན་པོ་དག་དབང་གྲགས་པའི་
ཐུགས་དམ་གྱི་རྟེན་མདོ་སྟེ་པལ་བོ་ཆེ་སོགས་རྟེན་རྩས་འགངས་ཅན་མང་བོ་
བཞུགས་པར་བཤད་འདུག་ཀྱང་། ད་ནི་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་རིག་གནས་
གསར་བརྗེར་བཏགས་པའི་རྒྱང་འཛུབ་བསྐྱངས་པའི་ཁྲོད་ལྷག་ལུས་བྱུང་ཨེ་
ཡོད་ན་སྟུམ། རྒྱལ་སློན་དེ་དག་གི་མངའ་འབངས་ནི། ཁྲོ་རྒྱའི་ཁྲུལ་དང་། ཁོ་
བྱུང་། ཟངས་དཀར་འབྲོག་སྟེ་སོགས་ཡོད་འདུག་གོ།

རབ་བྱུང་བརྒྱ་གསུམ་པའི་ས་གྲི་སྟེ་ལོ་༡༧༧༥ ལོ་ཀྱན་མཁུན་འཛིགས་
མེད་དབང་བོ་དགྲང་ལོང་གཅིག་སྟེང་ཆ་ཁོ་ཙོག་ཙེ་རྒྱལ་བོའི་མི་སྣ་དང་། ད་
ཆང་གི་ལས་སྟེ་འགའ་ཞིག་བཅས་འབྱོར་ནས་ཆ་ཁོ་ཙོགས་སུ་གདན་ཞུ་ནན་
ཏན་ཞུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆིབས་བསྐྱར་བསྐྱངས་ཤིང་། ཆ་ཁོར་ཕེབས་སྐབས་
ཙོག་ཙེ་རྒྱལ་བོ་དོ་གཡོག་དང་། ད་ཆང་དགོན་པའི་ལས་སྟེ་སོགས་ཀྱིས་བསུ་
བ་རྒྱ་ཆེར་ཞུས་པ་དང་། ཙོག་ཙེ་རྒྱལ་བོར་ཆོད་པག་མེད་བྱུབ་རྒྱལ་ལུགས་ཀྱི་
རྗེས་གནང་བསྐྱེད་ཅིང་། ད་ཆང་དགོན་པར་དངུལ་སྒང་བརྒྱ་དང་ལྷ་བརྒྱ་
དང་། ཏྲ་ཁོར་ལྷ་བརྒྱ་སོགས་སྟེ་རྩས་སུ་གནང་ནས། ཙོག་ཙེ་རྒྱལ་བོ་ལ་དགོན་
པའི་མཆོད་བཀྱར་སོགས་མཐུན་འགྱུར་གང་ལེགས་གནང་དགོས་པའི་བཀོད་

ཁྱབ་བསྐྱེལ་སྒྲོར་ནམ་ཐར་དུ་གསལ་བ་ཡིན་ནོ།⁸

ཡང་སྤར་ཅོག་ཅེའི་ཡུལ་འདིར་ཅོག་ཅེ་སྟག་མོ་རྫོང་དུ་གྲགས་ཤིང་།
དེའི་ཀླུ་ཐོག་དང་བོ་སེང་གེ་ཀླུ། དེའི་སྐུ་ནམ་མཁའ་འབྱུམ། དེའི་སྐུ་
ཉ་ཀླུ། དེའི་སྐུ་རྒྱ་གར་འབྱུམ། རྒྱ་གར་འབྱུམ་འདི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅོ་
བརྒྱད་པའི་དཀྱིལ་སྤྲད་ཅམ་ལ་བྱུང་བའི་ཀླུ་བོ་ཞིག་ཡིན་པ་ཤེས་ཐུབ་སྟེ། རྫོང་
བསྐྱེལ་པའི་སྒྲོན་མེའི་ནམ་ཐར་དུ།

ཆ་ཁོ་ཀླུ་ལག་སོ་སོས་སྤར་ནས་གདན་འདྲེན་བྱས་ཡོད་པ་བཞིན་
དགུ་བའི་ཉེར་བདུན་ལ་བཏེགས། སྤྱིན་བདག་གི་སར་མི་ཐེབས་
གསུངས་ཀྱང་ལམ་གྲོག་མེད་སར་བྱུ་ནན་རྫོག་ཐབས་མ་རྟེན་ནས་
རིམ་བཞིན་ཐེབས་པས། རྫོང་མའི་བྱ་ཆེན་ཆ་ཁོ་ངག་དབང་གྲགས་
པས་དགོན་པ་བརྒྱ་ཙུ་བརྒྱད་འདེབས་པའི་དམ་བཅའ་མཐར་ཕྱིན་
པའི་དབང་གིས་མཆན་གསོལ་བ་ད་ཆ་འདྲེན་གྱི་བྱེད་ཀྱིང་དུ་བརྒྱ་
བའི་ཉེར་གསུམ་ལ་བབས་ཏེ་ལྷ་མཆོད་ཆོགས་དབུ་མཛད། ཅོག་
ཅེ་ཀླུ་བོ་རྒྱ་གར་འབྱུམ་གཤེགས་ནས་གདན་འདྲེན་པ་སྒོ་བྱར་དུ་
འབྱོར་བས་ཉེར་དགུའི་ཉེན་ཐེབས་དགོས་བྱུང་། ... ཏ་རོ་ཆེན་
ཚུང་། བདག་མོ་ཡུམ་སྐྱུ་ནང་སོ་དཔོན་སོགས་ཀྱི་མང་བསུ་དང་།
སེར་སྤྲིང་སོགས་དང་བཅས་ཀླུ་ས་དེར་བབས།⁹

ཞེས་སོགས་འབྱུང་། གྲུང་ཐང་བསྐྱེལ་པའི་སྒྲོན་མེ་འདིར་ཐེབས་ལོ་
འདི་ནི་རབ་བྱུང་བརྒྱ་གསུམ་པའི་ལྷ་གས་བྱ་སྤྱི་ལོ་༡༤༠༡ ལ་ཁེལ་ཞིང་། དེ་
དུས་ཁོང་དགྲུང་ལོ་བཞི་བརྒྱ་བ་ཡིན། འདིའི་ཐོག་ནས་ཅོག་ཅེ་ཀླུ་བོ་རྒྱ་གར་
འབྱུམ་འདི་ཉིད་ཅོག་ཅེ་ཀླུ་རབས་བཞི་བ་ཡིན་པ་དང་། འདས་ལོ་ཡང་སྤྱི་
ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱ་དགུ་བའི་ཉག་མ་དང་བོ་སྤྱི་ལོ་༡༤༠༡ ཡིན་པ་རང་ཤུགས་

ཀྱིས་རྟོགས་ཐུབ་པོ།

འདིའི་ཞར་ལ་གནས་ཚུལ་གཞན་ཞིག་ཀྱང་ར་སློང་བྱེད་ཐུབ་པ་ནི།
ཀྱན་མཁྱེན་འཛིགས་མེད་དབང་པོ་ཆ་ཁོའི་ཡུལ་དུ་གདན་འདྲེན་ཞུ་མཁན་གྱི་
རྒྱལ་བོ་དེ་ཡང་གོང་གི་རྒྱ་གར་འབྲུམ་འདི་ཉིད་ཡིན་འདུག་ལ། དེ་ནས་བརྒྱུད་
སླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་དང་ཆ་ཁོའི་དཔོན་ཁག་ལ་མཆོད་ཡོན་གྱི་འབྲེལ་བ་
གཏིང་ཟབ་བྱུང་ཞིང་། གླིང་༡༧༥༤ ལོར་དཔོན་པ་སྟོར་བཞིག་མ་བཏང་བར་
སླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་ཆ་ཁོ་སྒྱུགས་ཀྱི་གྲ་རྒྱུན་ཡང་མང་པོ་བྱུང་བ་ཡིན་
ནོ།

རྒྱལ་བོ་རྒྱ་གར་འབྲུམ་གྱི་སྤྲུལ་ཆོད་དབང་ལྷན་གྲུབ། རྒྱལ་བོ་འདི་དང་
བཅུན་མོ་གཡུང་རྒྱུད་ལྷ་མོ་གཉིས་ཀྱིས་སྤྱིན་བདག་བཞིས་ཏེ་དགེ་ལུགས་ཀྱི་
དཔོན་པ་བསྟན་དར་སྤྱིང་ཞེས་པ་བཏབ་ཅིང་། ཕྱིས་རྒྱལ་བོས་བཀའ་བཏང་
སྟེ་དེ་ཁུལ་གྱི་ཨ་ཙ་ར་འབྲུམ་ཟེར་བའི་པོན་པོ་སྤྲུལ་བསྐྱུར་ཏེ་དཔོན་སྟེ་རྒྱ་
བསྐྱེད་ཀྱི་འཆར་གཞི་བཏིང་ཡང་། ཞབས་ཞུ་སྟོབས་དུ་ཤི་བ་སྤྲུལ་འགལ་
རྒྱུན་སྒྲུབ་ཆོགས་དང་འཕྲད་ནས་བསམ་དོན་ལམ་སྟོངས་མ་བྱུང་བར་གྲགས།
དེའི་ཕྱིས་ཁུའཛོ་ཏ་རོ་སྤྲུལ་འབྲུམ་བྱ་བའི་དཔོན་པོ་ཞིག་བྱུང་ནས་དཔོན་པ་
དེར་ཀྱན་རིག་སྐྱབ་མཆོད་འདུགས་ཅིས་མཛད་ཀྱང་། ཡུལ་མི་རྣམས་ནང་
བའི་བསྟན་པ་ལ་མ་མོས་ནས་མ་འགྲུབ་ཟེར། རྒྱལ་བོ་སྤྱི་ཕྱི་འདི་གཉིས་རིག་
གནས་ལ་ཤིན་དུ་མཁས་པར་བཤད།

དེའི་ཕྱིས་སུ་དཔོན་རྒྱུད་ཅི་བྱུང་སྐོར་མདོ་སྐྱོད་ཆོས་འབྱུང་གི་གསུང་
ཟུར་དུ་ཏ་རོ་ཆོད་དབང་དང་། ནང་སོ་སྤྲུལ་མཛད་སྟོང་བོ་བྱ་བ་སྤྲུལ་དཔོན་
རྒྱུད་རེ་གཉིས་བྱུང་འདུག་པ་རྗེས་སུ་དཔོན་ཐུབ་པ་ལྟར། འོག་དུ་རྒྱལ་ཁག་
སོ་སོར་བཤད་སྐབས་འགོད་པས་དེར་གཟིགས་པར་ཞུ།

ཀླུ་ཁག་འདི་དག་ཆགས་ཡུལ་ནི་སྔ་མང་གི་ཚུ་རྒྱུད་དེ། ཚུ་དེའི་མགོ་
ཁུངས་བཅས་དཀར་ནས་ཡོང་སྟེ་ལྷ་ཀླུ་སྤྱིང་དང་། སྔ་མང་། ཅོག་ཅོ། རྩི་
འགག་བཅས་བརྒྱད་ནས་རྩི་རྒྱུད་འབྲེས་ཤིང་། དེ་ནས་རྩི་རྒྱུད་འབྲེས་
ཏེ་ཀླུ་རྩོང་དམ་པ་ཀླུ་བོའི་མངའ་ཁོངས་བརྒྱད་ནས་དར་ཅེ་མདོར་འབབ་
པ་ཡིན་ལ། ཚུ་བོ་འདི་དག་གི་འབབ་རྒྱུད་དུ་ཆ་བ་ཁག་གསུམ་གྱི་རུ་སྟེ་ནམས་
ཆགས་པ་ཡིན་ནོ།

ཚུ་ཆེན་གྱི་རྒྱུད་དུ་ཀླུ་རྩོང་ཀླུ་ཁག་བཅོ་བརྒྱད་གྱི་ནང་ཆན་ཁྲོ་
སྐྱབས་རྩོང་ཡོད་ཅིང་། ཆ་བ་ཁག་གསུམ་གྱི་ཀླུ་ས་གསུམ་གྱི་ཡང་མེས་ཁྲོ་
འཕན་གྱི་རྩིས་སུ་ཀླུ་བོ་ཁྲོ་བོ་སྐྱབས་བྱ་བ་ཞིག་བྱུང་། ཁྲོ་བོ་སྐྱབས་ཀྱིས་ཡུལ་
འདིར་ཕོ་བྲང་བ་ཆེགས་ཤིང་མངའ་དབང་སྐྱུར་བའི་ཡུལ་ལ་ཁྲོ་སྐྱབས་སུ་
ཐོགས། ཁྲོ་བོ་སྐྱབས་ཀྱི་རྒྱུད་པར་བོན་གྱི་བྱབ་ཐོབ་མང་བོ་དང་། ཀླུ་བོ་ཁྲོ་
བོ་ཀླུ་མཆན་དང་། ཞང་ཀླུ་ཀྱན་དགའ་ལོ་རྒྱ་སྟོན་བྱུང་། འོག་དུ་གསལ་
བ་ལྟར་ན། ཀླུ་རྒྱུད་འདིའི་ཀླུ་བོ་ཐོག་མ་ཁྲོ་སྐྱབས་ནས་སྟེ་ལོ་༡༧༩༩ ལྷག་ས་
གྱི་དཔོན་པོ་སྐལ་བཟང་ཀླུ་མཆན་བར་ཁྲོན་ཀླུ་རབས་༩༡ སྔང་བ་ཡིན་
ལ། ཀླུ་རབས་གཅིག་ལ་ལོ་ངོ་༩༠ དེ་སྔང་བར་ཆ་བཞག་ནས་ཆེས་ཆོ། ཀླུ་
རབས་འདིའི་མགོ་ཚུགས་དུས་བོད་ཀྱི་ཆོས་ཀླུ་ཁྲི་སྤྱོད་ལྟུ་བཅན་གྱི་སྐབས་
ཅས་དང་། རྒྱ་ནག་ཐང་ཀླུ་རབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཁེལ་ཡོད་པ་རྩིས་སུ་དཔོག་
ཐུབ་ཅིང་། འདིའི་ཤུགས་ལས་ཀླུ་རྩོང་ཁྲོ་སྐྱབས་ཀྱི་ཀླུ་རྒྱུད་དེ་དག་ཆགས་
ཤིན་དུ་སྔ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཤེས་ཐུབ་པ་ཡིན་ནོ།

ཚུ་ཆེན་གྱི་ཉིན་ངོས་སུ་བསྟན་པ་དང་། (འདི་ལ་དམ་པ་བྲིས་པའང་
སྤང་།) རབ་བརྟན། བཅན་ལྷ་གསུམ་གྱི་ཀླུ་ས་ཡོད་ཅིང་། རབ་བརྟན་དང་
བཅན་ལྷ་གཉིས་སྟོབས་དང་དཔའ་རྩལ་ཆེ་བས་ཆེན་པོ་ཏོར་གྱིས་བོད་ཡུལ་

ལ་དམག་དཔུང་བླངས་སྐབས་ཀྱང་མངའ་འོག་ཏུ་མ་ཚུད་པར་མདོ་སྐྱོད་ཆོས་
འབྱུང་དུ་བཤད་པ་བདེན་པའི་གཏམ་དུ་སྒྲིབ་སྟེ། ངའི་ཕ་ཡུལ་གྱི་ཡང་བའི་
ལོ་རྒྱུས་སུ་རྒྱལ་རོང་གི་གནས་སྐབས་བཤད་སྐབས།

རྒྱ་ནག་དང་ས་འབྲེལ་ཡིན་ཡང་སྤར་ཆོས་རྒྱལ་མེས་དཔོན་གྱི་དུས་
ནས་བརྒྱུད་། ཕྱི་ལོ་༡༩༥༩ ལོའི་བར་བྱིའི་མི་རིགས་གང་ཞིག་ལའང་
འབྲེལ་བ་གཏན་ནས་མེད་པར་རང་ས་རང་གིས་སྐྱོང་བའི་ཡུལ་
ཡུང་རྒྱུད་རྒྱུད་ཞིག་ཡིན།¹⁰

ཞེས་གསུངས་འདུག་ཅིང་། ལྷང་སྐྱོ་རོལ་བའི་རྡོ་རྗེའི་ནམ་ཐར་དུ།¹¹
རྒྱལ་མོ་རོང་འདི་ས་ཆ་ཤིན་ཏུ་བཙན་པས་སྡོན་གྱི་དུས་སུ་དོར་དང་རྒྱའི་རྒྱལ་
བོ་འགའ་ཞིག་གིས་དམག་བླངས་ཀྱང་ལེན་མ་ཐུབ་ཞིག་ཡིན་པ་ལ། ཞེས་ཀྱང་
གསུངས་པ་སོགས་ལ་དཔག་ན་ཤེས་ཐུབ་པ་ཡིན་ནོ།། མན་རྩ་ཆན་ཡུང་གི་དུས་
སུ་དམག་དཔོན་ལྷ་ཅང་རྩན་བྱ་བས་སྡེ་ཁྲིད་པའི་མན་རྩའི་དམག་དཔུང་གིས་
ལོ་རྡོ་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་རིང་ལ་འཐབ་ནས་མངའ་འོག་ཏུ་བརྩྱག་ཅིང་། སྤར་གྱི་
རྒྱལ་ས་སྡེར་ཚུགས་པ་མེད་པར་བཟོས་ཏེ་མན་རྩ་སྤྱི་དགའ་གིས་བསྐོས་པའི་
མི་དཔོན་ཁ་ཤས་ཀྱིས་བསྐྱུངས་ཚུལ་མདོ་སྐྱོད་ཆོས་འབྱུང་དུ་གསལ་བ་¹²ཡིན་
མོད། རྒྱ་མཆན་ཅི་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་དམག་འཐབ་དེ་བྱུང་བའི་གནས་ཚུལ་
མི་གསལ། སྐབས་ལེགས་པ་ཞིག་ལ་དེང་རབས་བོད་ཀྱི་ཡུལ་སྐོར་དབྱེད་
ཚུལ་¹³ཞིག་ཏུ། གོང་གི་ཆེན་སྤྱི་དགའ་དང་རྒྱལ་རོང་རྒྱ་ཆེན་གྱི་གཡུལ་འཁྱེད་
དེར་རྒྱ་ནམས་ཀྱིས་རྒྱ་ཆེན་དམག་འཁྲུག་ཏུ་འབོད། རྒྱ་ཆེན་དམག་འཁྲུགས་
ལའང་ས་འབྲུག་འཁྲུག་རྒྱུད་དང་། ལྷགས་ཡོས་འཁྲུགས་ཆེན་གྱི་ཐ་སྐད་
བཏགས་པར་བཤད། དེ་ཡང་རབ་བྱུང་བརྩ་གཉིས་པའི་མེ་སྐྱུ་སྤྱི་ལོ་༡༩༡༠
ལོར་རྒྱ་ཆེན་རབ་བརྟན་རྒྱལ་བོའི་མག་པ་དང་། བཙན་ལྷའི་ཆོད་བང་རྒྱལ་

བོ་གཉིས་མ་འཆམ་ནས་འཁོན་འཁྲུག་ཅུང་ཟད་བྱུང་བ་དང་། སྤྱི་ལོ་༡༧༤༧
ལོར་ལྷགས་ར་རྒྱལ་བོ་དང་བདེ་གཤེས་ཙུ་རྒྱལ་བོ་གཉིས་དང་ཚུ་ཆེན་གྱི་བར་
ས་ཚེད་བྱུང་སྐབས། སི་ཁྲོན་སྒོར་སྒྲིད་ཨམ་ལྷན་ཅི་སན་བྱ་བས་གོ་སྐབས་སྤྱད་
དེ་རྒྱ་དམག་ཚུ་ཆེན་གྱི་སྤྱོད་དུ་པབ་ཀྱང་། རབ་བརྟན་རྒྱལ་བོས་འགོག་ཤོལ་
གིས་རྒྱ་དམག་ལ་པམ་ཉེས་ཆེན་པོ་བཟོས་སྐབས། བན་རྩུ་ཆན་ལུང་རྒྱལ་བོས་
དམག་ཤེད་ངོམ་སྟེ། སི་ཁྲོན་ཅུང་དུ་ཀྱང་ཟེ་ཀང་ལ་ཁྲི་དམག་གསུམ་ཁྲིད་ཅིང་།
བཅོན་ལྷ་རྒྱལ་བོའི་དམག་གི་དཔུང་རོགས་དང་བསྡོངས་ནས། ཚུ་ཆེན་གྱི་
ཕྱོགས་གསུམ་ནས་བསྐོར་ཏེ་ལས་སྤྱོད་པོའི་ངང་ཚུ་ཆེན་པབ་ཚེས་བྱས་འདུག་
ཀྱང་། རྒྱ་དམག་ལ་པམ་ཉེས་བྱུང་ནས་དེའི་སྤྱི་ལོ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་
ས་འབྲུག་སྟེ་སྤྱི་ལོ་༡༧༤༩ ལོའི་དབྱིད་ཀར། བན་རྩུའི་དམག་དཔོན་ཀྱང་ཞེན་
དང་། ལུན་ཁྲིན་སོགས་རྒྱ་དམག་མང་བོ་བསད་པ་སོགས་པམ་ཉེས་ཆེན་པོ་
བཟོས། བན་རྩུའི་ཆན་ལུང་རྒྱལ་བོ་ལུ་ཐུག་ཐབས་ཟད་གིས་རང་གི་དབུ་སྤྱོད་
ལྷང་སྤྱོད་ལོ་བའི་དོ་རྩེ་བསྐྱལ་ཏེ་དག་པོའི་མངོན་སྲོད་མང་དུ་ཚུལ་ལྷང་སྤྱོད་
ནས་ཐར་དུ་གསལ་བ་ནི།

ཤར་རྒྱལ་མོ་རོང་གི་ཁམས་པའི་སྟེ་རྒྱ་མི་ཚུང་ཙམ་ལ་དབང་བྱེད་
པའི་སྟེ་དཔོན་ཁོ་རང་གི་འབངས་ནམས་གིས་རབ་བརྟན་རྒྱལ་བོ་
ཞེས་འབོད་ཅིང་། སྟེ་ནམས་དཔལ་ཙམ་དང་གཏུམ་དག་ཆེ་ཞིང་
ཡུལ་ཕྱོགས་རོང་ཤིན་དུ་རྩལ་པ། ཚུ་བོ་རབ་མེད་གིས་འཁྲུད་པས་
བཟོད་དཀའ་བ། དགོ་ལུགས་པ་མ་གཏོགས་པའི་བྱུང་མཐའ་
ཐམས་ཅད་དར་ཞིང་མཆོད་གནས་གཙོ་བོ་བོན་ལ་བྱེད་པ་ཞིག་
ཡོད་པ་དེ། ཉེ་འཁོར་གྱི་རྒྱའི་ས་ཆའི་དཔོན་འགའ་ཞིག་གིས་ཟ་
འདོད་གིས་སྤྲད་གཙོ་རེ་ལ་བརྟེན་ནས་ངོ་ལོག་པ་ལ། གོང་ནས་

དཔུང་འདུག་རིམ་པས་མཛད་ཀྱང་། ས་བཅུན་པ་སོགས་ཀྱིས་ལོ་
རེ་ཞིག་གི་བར་དུ་མ་སྐྱབ་པ་ལ། རྗེ་བཙུན་སླ་མ་འདི་ཉིད་ལ་མངོན་
སྟོན་མཛད་དགོས་པའི་བཀའ་ཕེབས་པས། རྗེ་སླ་མ་ཉིད་སྐྱབ་
ལྷོགས་དང་བཅས་པས་ཞག་ཁ་ཤས་ཀྱི་བར་དུ་འདོད་ཁམས་
དབང་མོའི་དྲག་པོའི་གཏོར་ཆེན་སྐྱབ་པ་གནང་སྟེ། འཕེན་ཉིན་
གཏོར་ཚོར་ནམས་སྟོའི་ཕྱི་རོལ་དུ་སོན་ནས་རྗེ་རིང་གི་རྩེ་བས་
པ་ན་ཉུར་སྐྱ་ཆོག་སྐྱ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་མར་བྱུང་ཞིང་། གཏོར་ཆེན་བརྒྱབ་
པ་དང་མཉམ་དུ་མེ་དཔུང་ཆེན་པོ་ཞིག་དུ་མ་བྱུང་ཆད་ནས་དག་
ཕྱོགས་སུ་སོང་བ་ཀྱན་གྱིས་མཐོང་། དེ་ནས་གཡུལ་འབྱེད་པའི་སར་
མེ་དཔུང་ཆེན་པོ་ཞིག་བབས་པ་ཨ་རང་རྒྱན་གྱིས་གོང་མར་ཞུས་
པས་གཏོར་ཆེན་འཕངས་པ་དང་དུས་ཚོད་འགྲིག་པ་བྱུང་ཞེས་
ཐོས།¹⁴

ཞེས་སོགས་འབྱུང་བ་འདི་དག་གི་ཐོག་ནས་ཤེས་སྐྱབ་པ་ནི། མན་ཆེན་
སྟིད་གཞུང་གི་དྲག་པོའི་དཔུང་ཤུགས་ཅི་ཅམ་སྟུང་ཀྱང་། བདེ་སྐྱོད་རྒྱལ་རོང་
རྒྱ་ཆེན་སོགས་མངའ་འོག་དུ་བསྐྱུ་མ་སྐྱབ་པའི་དཀའ་ངལ་ནམས་གསལ་བོར་
མཐོང་སྐྱབ་པ་ཡིན་ལ། ལྷང་རྒྱ་རོལ་བའི་རྗེ་རྒྱ་བ་རྗེ་ཙོང་ཁ་བའི་ལུགས་
བཟང་ག་མ་ཆག་པར་འདྲིན་པར་ཞལ་འཆེས་མཛད་མཁན་འདི་ལྟ་བུས། རྒྱའི་
རོ་སྐྱུང་གཉེར་ཕྱིར་ཉེས་མེད་བོད་འབངས་ཉམ་ཐག་ནམས་ལ་མཐུ་གཏད་
དམོད་བཙོལ་བྱས་པ་ལ་འགྲུབ་ཉགས་ཐོན་པ་བདེན་ན། ལྟ་སྟངས་བད་བསྐྱལ་
བྱེད་མཁན་དང་བྱེད་སའི་སྟངས་མར་གྲགས་པ་གང་ཡིན་ཀྱང་ལས་འབྲས་སྤང་
དོར་བྱེད་གསོད་བྱེད་མཁན་གྱི་རོ་སྟངས་གཉེར་མཁན་ཞེ་ཅིག་ཡིན་པ་ཤིན་དུ་
གསལ་བོ་ཡིན།

མན་ཆེན་གྱི་དམག་དཔུང་སྡེ་མ་ཁག་ལ་པམ་ཉེས་ཆེན་པོ་བྱང་བས།
 ཆན་ལུང་ཀླུ་བོས་ཤེས་ལྷན་མན་ཆེན་ཞེས་པ་དཔུང་རྒྱལ་དང་། སྡེ་ར་
 དམག་ས་པམ་ནས་ཕྱིར་ལོག་པའི་ཨམ་ལྷན་ཡོ་གྲང་ཆེ་སྤྲོ་ཡང་དམག་དཔོན་
 ཏུ་བསྐྱོས་ནས། ཀླུ་རྩོད་ཆུ་ཆེན་པ་ནམས་ལ་འཐབ་འཁྲུག་བྱས་ཀྱང་། མན་
 རྩའི་རྒྱ་དཔོན་ཁག་ནང་མ་འཆམ་པ་དང་། ཆེན་དམག་གི་དཔུང་རྒྱལ་སྤུ་
 ཀླུ་རྩོད་བཙེན་ལྷའི་དམག་དཔུང་ཡང་ཡོད་སྟབས། བཙེན་ལྷའི་དཔོན་མོ་
 ཨ་ཁོ་བྱ་བ་ཆུ་ཆེན་གྱི་ནང་མ་ཡིན་པས་གསང་བའི་གནས་ཚུལ་ཤོར་བ་ལྟ་བུ་
 བྱང་བ་ཡིན་ནམ་གང་ལྟར། མན་ཆེན་གྱི་དམག་བདག་རིན་ཅེ་དང་། ཅ་ཀི་
 རེང་བེར་བ་གཉིས་ཀྱིས་གཙོས་པའི་རྒྱ་དམག་འཁོར་ཆེན་ལྷ་ལམ་ཏུ་བརྒྱུ་
 སྟབས། ཆན་ལུང་ཁྲོས་ཏེ་རང་ལོག་གི་དམག་སྤྱི་ཚུང་ཏུ་གྱང་བེ་ཀང་དང་། ཤེས་
 ལྷན་མ་ཆེན་གཉིས་བཀའ་ཆད་ཀྱིས་དམར་གསོད་བཏང་།

དེ་ནས་ལོ་དེའི་དགུན་ཁར་ཤེས་ལྷན་སྤྱོད་ཏུན་བྱ་བ་དཔུང་གཞོན་ཏུ་
 བསྐྱོས་ཏེ་བཙེན་ལྷའི་ཁྲོད་གྱི་ནང་མ་ནམས་བསད་ནས་སྤུ་མཐུད་ཆུ་ཆེན་ཀླུ་
 བོའི་དཔུང་སྟོབས་ལ་སྐྱོལ་ཡང་། རབ་བརྟན་ཀླུ་བོས་དྲག་སྐྱོལ་བྱས་ཏེ་པམ་
 ཉེས་སྤུ་མ་སོང་མོད། མན་རྩའི་དམག་དཔུང་ཡོ་གྲང་ཆེ་བྱ་བས་རབ་བརྟན་
 ཀླུ་བོ་ལ་བསྐྱུ་འགྲུག་གཏམ་སྟན་བཤད་པ་བརྒྱད་ནས་རབ་བྱང་བརྒྱ་གསུམ་
 པའི་ས་སྤྱུལ་སྤྱི་ལོ་༡༥༩༩ ལོའི་དབྱིད་ཀར་མན་ཆེན་སྤྱི་དགའ་ལ་མགོ་སྐྱོར་
 བར་བཤད་ཅིང་། འདི་ལ་རྒྱའི་ལོ་རྒྱུས་སྤུ་ས་འབྲུག་ལོའི་འཁྲུག་རྒྱུང་ཏུ་གྲགས།

སྐབས་མགོན་ཀླུ་དབང་རིན་པོ་ཆེར་མན་རྩའི་གོང་མས་ཤུལ་བའི་
 དངོས་སྤྱིས་ལྷ་སར་འོར་བྱེད་འབྲེན་སྟབས། སྤྲོ་ཁམས་ས་ངན་གྱིས་རྒྱ་
 བཙོམ་བྱས་པ་ལ་བོད་གཞུང་གིས་བསྐྱུལ་བ་ལྟར་མན་རྩའི་དམག་དཔུང་
 དང་ས་པའི་ཁྲོད་ཀླུ་རྩོད་གི་དམག་དཔུང་གྲགས་ཆེན་ཡོད་ཚུལ་དོ་རིང་ནམ་

ཐར་¹⁵ དུ་གསལ་བ་དང་། ཡང་གོར་བོད་དམག་འབྲུག་སྐབས་མན་ཆེན་སྲིད་གཞུང་གིས་གོར་ཁར་དམག་བྲངས་སྐབས་ཀྱང་། རྒྱལ་རོང་གི་དམག་དཔུང་འབོར་ཆེན་ཡོད་སྐོར་དེ་བའི་འདིའི་སྟོང་སྐྱོད་གཉིས་སུ་གསལ་ཞིང་།¹⁶ གོར་བོད་དམག་འབྲུག་སྐབས་རྒྱལ་རོང་གི་དམག་གི་བྱས་རྒྱུ་དང་དཔལ་སྟོབས་སོགས་ཡང་ཡང་བྲིས་འདུག།

ད་དུང་རྒྱལ་བ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི་ཡོངས་འཛིན་ཡི་ཤེས་རྒྱལ་མཆན་གྱི་རྟགས་བརྗོད་དུ་འང་བལ་ཡུལ་གོར་ཁའི་དཔུང་ཆོགས་བརྒྱུག་ཕྱིར་རྒྱ་དང་རྒྱལ་རོང་གི་དམག་དཔུང་བྲངས་ནས་ཞི་བདེར་བཅོས་སྐོར་ཡང་གསལ་བ་ཡིན་ནོ།།

ཚུ་ཆེན་རབ་བརྟན་རྒྱལ་བོས་མན་རྩའི་དཔུང་དམག་ལ་མགོ་སྐྱར་བའི་རྒྱུ་སྤྲུལ། ཚུ་ཆེན་རབ་བརྟན་རྒྱལ་བོའི་བྲག་རྩལ་དང་དཔལ་སྟོབས་ཀྱིས་མན་རྩའི་རྒྱལ་བོའི་ཡིད་འཕྲོགས་ཀྱང་། དེ་དངོས་སུ་མ་བཤད་པར་ཚུ་ཆེན་རབ་བརྟན་རྒྱལ་བོ་འདིས་སྤར་རྩན་གར་ཆེ་རིང་དོན་གྲུབ་ཀྱི་དམག་དཔུང་དབུས་སུ་སྤེབས་སྐབས་དམག་དཔུང་བྲངས་ནས་ཞི་བདེར་བཀོད་པ་སོགས་ཀྱི་བྱས་རྒྱུ་ཆེས་ཆེ་བ་སོགས་ལ་ཁ་གཡར་ཏེ་མ་བསད་པར་བཞག་ནས། མན་རྩའི་གོང་མའི་སོ་བྲང་གི་རྒྱལ་རིར་རྒྱལ་རོང་ལྷ་སའི་དགའ་རྩེ་གསར་བསྐྱུན་བྱས་ཏེ། དེ་ལ་གཡུལ་འགྱུར་བྱེད་སྤངས་སྤྱང་ཕྱིར། སྐས་དམག་ཅེས་པ་དམག་གྲངས་༡༠༠༠ ལྷག་ཡོད་པའི་ཆེད་སྦྱོང་དམག་དཔུང་བཙུགས་ནས་སྦྱོང་བཅར་བྱས་མཐར། དཔུང་དམག་དེ་དག་གི་གཙོས་པའི་དམག་དཔུང་བྲངས་ཏེ་ཚུ་ཆེན་རབ་བརྟན་རྒྱལ་བོ་དང་མཐུན་ལམ་ཆེ་བའི་རྒྱལ་ཁ་ཆེ་དབང་རྒྱལ་བོའི་རྩོད་མཁར་བཅོམ།

རབ་བྱུང་བཙུག་ཀྱི་སྐུ་པའི་མེ་བྱི་སྤྱི་ལོ་༡༧༤༤ ལོར་རྩུར་ཆེད་གོང་མས་

སི་ཁྲོན་ཙུ་ཏུ་ཨར་ཐེ་ཞེས་པ་ལ་ཀླུ་རྩོད་ཀླུ་ཁག་དག་མཉམ་རུབ་ཀྱིས་ཀླུ་
 ཆེན་བསྐྱར་ནས་འདྲིམས་དགོས་པའི་བཀའ་ཀླུ་བཏང་ཡང་། ཀླུ་ཆེན་པ་ནམས་
 མན་རྩའི་བྱེད་སྤངས་ལ་ཀླུས་མངའ་ཟབ་ཕྱིར་འགག་འཕྲང་དོག་ས་དང་། རི་
 ཅེ་བཙན་སར་འདྲིང་རགས་རེ་བཏན་རེ་ཀླུས་སུ་བཏང་བར་མ་ཟད། བཟའ་
 འབྱུང་དང་མཆོན་ཆ་ག་སྒྲིག་འཐུས་ཆང་བྱས་ཤིང་། ཀླུ་ཆེན་ཀླུ་ས་ཆ་བོ་བསོད་
 ནམས་ལ་སྤྱད། ཁྲོ་སྒྱབས་དང་གཉེན་བྱས། བཙན་ལྷ་དང་དཔུང་བསྐྱེལ། ཀླུ་
 བོ་བསོད་ནམས་ཀྱིས་སྣེ་བྲིད་དེ་དགེ་གཤེས་ཙམ་མངའ་འོག་ཏུ་བསྐྱུས། བཙན་
 ལྷའི་དཔོན་པོ་སང་གེ་བྱ་བས་འོག་གཞི་ཀླུ་བོའི་ཡུལ་ཁམས་བཟུང་སྐབས།
 འོག་གཞིའི་ཀླུ་སྐས་སྟག་ལྷ་བྱ་བར་སི་ཁྲོན་མན་རྩའི་རྩྱང་ཏུ་ཡིས་དམག་
 རོགས་བྱས་ཏེ་བཙན་ལྷ་དང་འཐབ། མན་རྩའི་དཔུང་དམག་དང་བཙན་ལྷའི་
 དཔུང་དམག་ལ་ཀླུ་པམ་མ་བྱུང་བའི་སྐབས་དེར། ཆན་ལུང་གིས་ཤེས་ལྡན་
 རྒྱན་རྒྱ་དང་ཀེ་ལེན་བྱ་བ་གཉིས་དམག་དཔོན་ཏུ་བསྐྱོས་ཤིང་། རྒྱན་ཞི་དང་།
 ཀེ་ལུ་ཀྲོ་ལུ། སི་ཁྲོན་བཙས་ཀྱི་དམག་གངས་ཉིས་ཁྲི་ལྷག་བསྐྱུས་ཏེ། རབ་བྱུང་
 བརྒྱ་གསུམ་པའི་ལྷགས་ཡོས་སྟེ་ལོ་༡༡༡༡ ལོའི་ལྷ་༥ ཆེས་མ་ ཉེན་ནས་བཙན་
 ལྷ་ཀླུ་ཁབ་ལ་དཔུང་འབྱུག་བྱས། ཀླུ་ཆེན་ཀླུ་བོ་བསོད་ནམས་ཀྱིས་ཐོན་
 དཀའ་ཐུབ་དང་། དམག་གངས་༡༠༠ བཙན་ལྷའི་དམག་རོགས་སུ་བཏང་སྟེ་
 མན་རྩའི་དཔུང་དམག་དང་གཡུལ་འགྱེད་ཐེངས་མང་བྱས། དམག་དཔོན་
 ཞེ་རྩྱང་གཙོས་པའི་ཀླུ་དམག་ཆིག་སྟོང་ལྷག་བསད་ཀྱང་། མཐའ་མཐུག་མང་
 སྟེ་ཉུང་གིས་མ་བཏན་ནས་སྟེ་ལོ་༡༡༡༣ ལོར་བཙན་ལྷ་དང་འོག་གཞི་གཉིས་
 ཀླུ་ཤོར། སང་གེ་བཟང་དང་། སུམ་མདོའི་བོན་ཐར་སོགས་ཀླུ་ཆེན་ཀླུ་
 ཁབ་ཏུ་བྲོས། གནས་རྩྱལ་དེ་ཤེས་སྐབས་མན་རྩའི་གོང་མས་རྒྱན་རྒྱ་བྱ་བར་
 མཐའ་བདེའི་དམག་བདག་གི་ཐོབ་ཐང་སྤྱད། མན་རྩའི་དམག་དཔུང་བཙན་

ལྷའི་ཚུ་དཀར་ཞེས་པའི་ས་ཆར་བསྐྱད་དེ་ཚུ་ཆེན་གྱི་སྤྱིང་དཔུང་འབྲུག་བྱ་ཅིས་
ཡོད་སྟབས། སྤྱི་ལོ་༡༧༧༩ ལོའི་ཟླ་༦ པར་ཚུ་ཆེན་རྒྱལ་པོ་བསོད་ནམས་ཀྱིས་
མན་རྩའི་དམག་སྐར་ལ་འཇབ་ཆོལ་ཐེངས་གཅིག་བྱས་ཏེ། མན་རྩའི་དམག་
བདག་ཕུན་ཚུ་གཙོས་པའི་དམག་གཙངས་ཆེག་ཁྲི་ཙམ་བསད་ཆས་སུ་བཏང་སྟེ་
བཙན་ལྷའི་ཡུལ་ཁམས་རང་འོག་ཏུ་བསྐྱུས།

ཡང་བསྐྱར་མན་རྩའི་གོང་མས་ཨ་ཀེ་བྱ་བ་ཞིག་ལ་མཐའ་བདེའི་
དམག་དཔོན་གྱི་གོ་གནས་སྤྱད་དེ། མན་རྩའི་རྒྱལ་སར་ཡོད་པའི་མེ་སྒྲིགས་
དམག་མི་ཆེག་སྤྱིང་དང་། ཉེ་ལོན་ཅང་། ཅི་ལེན། ཡུ་ནན། ཉན་ཞི། ཀན་
སུའུ་སོགས་རྒྱ་ནག་གི་མངའ་སྡེ་མང་བོའི་ཉུག་དམག་ཆེག་ཁྲི་ལྷག་ཁ་སྟོན་བྱས་
ཏེ་བཙན་ལྷ་དང་འཐབ་པས། སང་གེ་བཟང་གིས་པར་ཆོལ་ཅི་ཙམ་བྱས་ཀྱང་
ལོ་དེའི་ཟླ་༡༠ ནང་རྒྱ་དམག་གི་བཙན་ལྷ་བཟུང་། སང་གེ་བཟང་དང་སུམ་
མདོའི་བོན་ཐར་སོགས་ཡང་བསྐྱར་ཚུ་ཆེན་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་བྱོལ།

སྤྱི་ལོ་༡༧༧༩ ལོར་ཆེན་དམག་ཁྲི་ཁྲག་མང་བོས་ཚུ་ཆེན་གྱི་ཕྱོགས་
གསུམ་ནས་བསྐོར་ཏེ་འཛོམས་ཅིས་བྱས་ཀྱང་། རབ་བརྟན་དང་། བམ་མཁའ།
བསོད་ནམས་གསུམ་གྱིས་ལོ་ངོ་ཉི་ཤུའི་རིང་དག་འགོག་བཅུན་རྫོང་བཅིགས་
ནས་ཡོད་པས་བོད་དམག་གཅིག་གིས་ཆེན་དམག་ཆེག་སྤྱིང་འགོག་ཐུབ་ཀྱིན་
ཡོད་སྟབས། གལ་སྲིད་ཆེན་དམག་གིས་སུ་མཐུད་ཚུ་ཆེན་དང་འཐབ་དགོས་
པ་ཡིན་ན། ལོ་ངོ་བརྒྱ་ཕྱག་ཏུ་མའི་རིང་མི་བད་རྒྱ་བད་མ་བྱས་ན་བྱ་ཐབས་
ཡོ་ནས་མེད་ཀྱང་། འབྲུག་ཐར་བྱ་བའི་ན་རྒྱུང་ཞིག་ཡོད་པའི་ས་སྐར་ཚུ་ཆེན་
བསོད་ནམས་ཀྱིས་བསད་པའི་དག་ཤ་ལེན་བྱིར། ཚུ་ཆེན་གྱི་གསང་ལམ་ས་
ཁྲ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་མན་རྩའི་ཨ་རང་རྩན་ལ་སྤྱད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཆེན་དམག་
གིས་སྒྲགས་ཁེལ་ཏེ་སྤྱི་ལོ་༡༧༧༩ ལོར་ཚུ་ཆེན་རྒྱལ་པོ་བསོད་ནམས་དང་། སྟོན་

ཀན་བསྟན་པ་འོད་ཟེར། སྒྲ་མ་བསྟན་འཛིན། གཡུང་བྱང་སོགས་སྐྱ་མེར་
ཉིས་སྟོང་ལྷག་གིས་ཆེན་དམག་ལ་མགོ་སྐྱར་བ་ལ། ལྷགས་ཡོས་འབྲུག་ཆེན་
དུ་གྲགས་སོ།

ལོ་ཀླུས་དུམ་བུ་འདི་དགའ་སློབ་བཟང་དཔལ་ལྷན་གྱི་དཔུང་ཚོམ།
དཔལ་ཚལ་སྟོབས་ཀྱིས་ལི་རྒྱའི་གོང་། ཀླུ་མོ་ཚ་བ་འོང་དུ་གནས་སྒྲོར་བྱས་
པའི་མཐོང་ཐོས། ཞེས་པ་དང་། ལྷང་སྐྱ་རོལ་རྩོམ་གྱི་ནམ་ཐར། རྩོམ་པའི་
ཉི་ཉའི་ནམ་ཐར། གྲུང་ཐང་བསྟན་པའི་སྟོན་མེའི་ནམ་ཐར་སོགས་བསྟར་ཏེ་
བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ། རྒྱལ་རྫོང་རྒྱལ་ཁག་གི་གནས་བབ་ བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།

གཅིག ཁྲོ་སྐྱབས་རྒྱལ་བོ།

ཁྲོ་སྐྱབས་རྒྱལ་བོ་ནི་ཤར་རྒྱལ་མོ་ཆ་བ་རྫོང་ཏུ་བྱུང་བའི་རྒྱལ་ཁག་ཐོག་
མའི་གས་ཡིན་ལ། རྒྱལ་རྒྱུད་འདྲིའི་ཆེས་མཐའ་མའི་རྒྱལ་བོ་སྐལ་བཟང་རྒྱལ་
མཆན་བར་རྒྱལ་རབས་བཞི་བརྒྱུ་ཞེ་གཅིག་སོང་ཡོད་པ་ལས།

རྒྱལ་རབས་དང་བོ། ཁེ་ལོ་སི།(ke luo si)རྒྱ་ཡིག་ཏུ་¹⁷འདི་ལྟར་བྲིས་
འདུག་ཀྱང་། བོད་ཡིག་ཏུ་དེ་འདྲ་མ་མཐོང་།

རྒྱལ་རབས་གཉིས་པ།	ཁྲོ་བོ་སྐྱབས།
རྒྱལ་རབས་གསུམ་པ།	ཆོས་འཕེལ་མཁས་པོ།
རྒྱལ་རབས་བཞི་པ།	ཨར་བྲིད།
རྒྱལ་རབས་ལྔ་པ།	སྟོན་ལམ།

ཀྱལ་རབས་བྱུག་པ།	ཨ་མཁར།
ཀྱལ་རབས་བདུན་པ།	སྟག་ལྷ།
ཀྱལ་རབས་བརྒྱད་པ།	མཁས་འབྲུམ།
ཀྱལ་རབས་དགུ་བ།	ཨ་སྐལ།
ཀྱལ་རབས་བརྒྱ་བ།	མི་དབང་ཆོས་འཕེལ།
ཀྱལ་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པ།	ཀྱ་དཀར།

ཀྱལ་རབས་བརྒྱ་གཉིས་པ། དཔལ་ཀྱལ། ཀྱ་ཡིག་ཏུ¹⁸འདིའི་མིང་ལ་
འབྲུག་བྱ་ཀྱལ་ཞེས་(chuo wu re jia er)པ་ཞིག་བཀོད་འདུག་ཀྱང་བོད་ཡིག་
ཏུ་དེ་འདྲ་མི་གསལ།

ཀྱལ་རབས་བརྒྱ་གསུམ་པ།	དབང་བོ།
ཀྱལ་རབས་བརྒྱ་བཞི་བ།	བསྟན་འཛིན་ཀྱལ།
ཀྱལ་རབས་བཙེན་ལྷ་བ།	བཟླ་འབྲུམ་ནོར་བུ།
ཀྱལ་རབས་བརྒྱ་བྱུག་པ།	སྐྱ་ལྷ་དཔལ།
ཀྱལ་རབས་བརྒྱ་བདུན་པ།	གཡུང་བྱང་འབྲུམ།
ཀྱལ་རབས་བཙེན་བརྒྱད་པ།	བསྟན་འཛིན་ནོར་བུ།
ཀྱལ་རབས་བརྒྱ་དགུ་བ།	སྐལ་ནོར་བུ།
ཀྱལ་རབས་ཉི་ཤུ་བ།	ཆོ་དགའ་ལྷ་མོ།
ཀྱལ་རབས་ཉེར་གཅིག་པ།	ནམ་མཁའ་བསྟན།
ཀྱལ་རབས་ཉེར་གཉིས་པ།	སྐྱ་ལྷ་ཤེས་རབ་ཀྱལ།
ཀྱལ་རབས་ཉེར་གསུམ་པ།	བསོད་ནམས་གཡུང་བྱང་།
ཀྱལ་རབས་ཉེར་བཞི་བ།	ནོར་ཀྱལ།
ཀྱལ་རབས་ཉེར་ལྷ་བ།	ནམ་འཁའ་ཀྱལ།

རྒྱལ་རབས་ཉེར་དྲུག་པ།	གཡུང་རྒྱུང་བསྟན་འཛིན།
རྒྱལ་རབས་ཉེར་བདུན་པ།	འབྲུག་རྒྱལ།
རྒྱལ་རབས་ཉེར་བརྒྱད་པ།	ལྷ་དབང་བསྟན་འཛིན།
རྒྱལ་རབས་ཉེར་དགུ་པ།	ནམ་མཁའ་དབང་དྲག
རྒྱལ་རབས་སུམ་རྒྱུ་པ།	བསོད་ནམས་སྐྱབས།
རྒྱལ་རབས་སོ་གཅིག་པ།	འོད་སྤྱང་།
རྒྱལ་རབས་སོ་གཉིས་པ།	འཕྲིན་ལས།
རྒྱལ་རབས་སོ་གསུམ་པ།	ཆེ་རིང་བསྟན་འཕེལ།
རྒྱལ་རབས་སོ་བཞི་པ།	གཡུང་རྒྱུང་དབང་རྒྱལ།
རྒྱལ་རབས་སོ་ལྔ་པ།	ནོར་བུ་བསྟན་འཛིན།
རྒྱལ་རབས་སོ་དྲུག་པ།	ཀུན་དགའ་དབང་རྒྱལ།
རྒྱལ་རབས་སོ་བདུན་པ།	ཆེ་དབང་ནམ་མཁའ།
རྒྱལ་རབས་སོ་བརྒྱད་པ།	སྐལ་བཟང་ནམ་རྒྱལ།
རྒྱལ་རབས་སོ་དགུ་པ།	ལྷ་དབང་ནོར་བུ།
རྒྱལ་རབས་བཞི་བརྒྱུ་པ།	སྐལ་བཟང་རྒྱལ་མཆན་བཅས་

ཡིན། སྤྱིར་ཁོ་སྐྱབས་ཞེས་པ་ནི་རྒྱལ་ཁག་འདིའི་ཡང་མེས་ཤིག་གི་མིང་ཡིན་པ་དང་། དུས་རབས་ནས་དུས་རབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་འཕོ་འགྱུར་གྱི་དབང་གིས་མིང་དེ་རིམ་བཞིན་དེའི་རྒྱལ་རྒྱུད་དང་ས་ཁུལ་གྱི་མིང་དུ་ཆགས་པ་སྟེ། བདོ་དོན་ཁོ་སྐྱབས་རྒྱལ་རབས་ཞེ་གཅིག་སོང་བ་དག་ཆ་སྟོན་ས་རྒྱལ་རབས་རེར་ལོ་ངོ་སུམ་བརྒྱ་རེ་ཅིས་ན་རྒྱ་ནག་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ལུན་ཙོང་གི་(wen zong 828-840)སྐབས་དང་། བོད་བཅན་པོའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་མཛུགས་ཅན་ལ་ཁེལ་བ་ཡིན་སྟབས་ལོ་རྒྱུས་ཤིན་དུ་རིང་མོ་ཡོད་པ་ཤེས་ཐུབ་པ་ཡིན།

ཀླུ་རིང་བོད་མིའི་ངག་རྒྱན་དུའང་ཐང་བོད་འཁྲུགས་ནས་བོད་ཀྱི་
བཅན་པོས་བོད་དམག་ཁྲི་ཕྱག་བརྩ་ལྷག་ཡུལ་འདིར་གཏན་སྡོད་བྱས་ཤིང་།
དེར་དུས་ཀྱི་མཆོ་སྡོན་ལུང་མདོ་(ལུང་རྟུ་ལུང་)དང་བཀའ་མ་ལོག་(མེན་ཏོ)
བསང་ཚུ་དང་ལྷ་རྒྱུ་འབབ་རྒྱད། ཐེ་བོ། ཟུང་ཚུ་དང་། ར་བ། མཛོད་དག
དམར་ཐང་། ནང་ཐང་། རྣམ་འཕེལ། བུན་ཁྲོན། ཁམས་ཀྱི་གཡའ་ཨན་
སོགས་ས་ཆ་ཡོངས་རྫོགས་བོད་དམག་གི་བརྒྱུང་ཞིང་། བོད་དམག་རུ་མཇུག་
ནི་ཀླུ་རིང་སྐྱབས་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་ཟམ་པ་ཡོད་ས་དང་། འབར་ཁམས།
འཕོང་རྫོང་སོགས་ཡིན་པར་བཤད།

སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དགུ་བའི་ནང་དར་མ་ལྷ་དུམ་བཅན་བསང་པ་
ནས་བོད་སིལ་བྱར་འཕྱོར། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བོད་ཀྱི་མདུན་རུ་དམག་དཔོན་
ཆེན་མོ་ལྷ་ཁོང་རི་(leng kong re)བཅན་པོའི་ཀླུ་རབས་འཕྱོར་ཞིག་དུ་སོང་
བ་ཐོས་ནས་ལྷ་དུམ་བཅན་བསང་པའི་དགུ་ཤ་ལེན་ཆེད་བྱིར་དབུས་སུ་དམག་
སྡེ་འདྲེན་རྒྱུའི་སེམས་ཐག་བཅད་ནས་མཐའ་མཆོམས་སུང་དམག་བྱིར་བསྐྱོ་
བྱས་སྐབས། མཆོ་སྡོན་ཟེ་ལིང་ཕྱོགས་སུ་སྡོད་པའི་བོད་ཀྱི་སྡོན་ཁང་གླི་གླི་བྱ་
བས་གདོང་བཀག་སྐབས། ལྷ་ཁོང་བཞེར་དབུས་ཕྱོགས་སུ་སྡོད་རྒྱུ་མཆོམས་
འདོག་གིས་མི་ལོ་བརྩ་ཕྱག་ལྷག་གི་རིང་ལ་ཁང་གླི་གླི་དང་གཡུལ་འགྱུར་བྱས།
བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་འདི་ལ་མཐའི་སོ་དམག་འཁྲུགས་ཟེར། དེ་ལྟར་ནང་
འཁྲུག་རྒྱན་རིང་བྱས་པ་དེས་བོད་ཀྱི་མཐའ་སུང་དབུང་དམག་གི་སྟོབས་
ཤུགས་ལ་ཁྱོད་གྱུར་ཆབས་ཆེན་ཐེབས།

ཀླུ་རིང་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པའི་བོད་དམག་མང་ཤོས་ཀྱིས་ཀྱང་ལྷ་ཁོང་
བཞེར་ལ་རྒྱབ་རོགས་བྱས་ཏེ་ཁང་གླི་གླི་ཡི་སྟོབས་ཤུགས་ལ་ཕམ་ཉེས་བཅོས།
དེ་ལྟར་བོད་སྤྱི་ལ་དབང་བའི་ཀླུ་པོ་མེད་པའི་གོ་སྐབས་དང་བསྐྱུན་ནས།

སྒོན་པོ་དང་དམག་དཔོན་སོགས་ཀྱིས་ས་ཁུལ་རེས་ཅན་བཅད་བཟུང་གིས་
 རྒྱལ་ཕྱན་བཅུགས་ཏེ། ལུང་བ་རེ་ལ་རྒྱལ་ཕྱན་རེ་དང་། དེ་རེ་རེ་ལ་རྒྱལ་པོ་
 རེ་བྱང་བ་བཅས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་འཕེལ་རིམ་ཁྲོད། རྒྱལ་རྩོད་གི་རྒྱལ་ཁབ་དུ་གྲགས་
 པ་དག་བྱང་བ་ཡིན་ལ། ཁྲོ་སྐྱབས་རྒྱལ་པོ་འང་དེའི་རིགས་སུ་གཏོགས་པའི་
 རྒྱལ་ཁག་གཅིག་ཡིན་པར་སྤང་། ཁྲོ་སྐྱབས་ཀྱིས་ས་ཁུལ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བདག་
 བཟུང་བྱེད་ཐུབ་པའི་རྒྱ་མཆན་གཞན་ཞིག་ནི། ཁོང་བོད་བཅན་པོའི་རྒྱལ་རྒྱུད་
 དུ་གཏོགས་པ་དེ་ཡིན།

དེ་འདྲའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ནུས་ལྷན་རིང་མོའི་ཁྲོད་ཆེན་སྲིད་གཞུང་གིས་རྒྱལ་
 རྩོད་སྐྱོགས་སུ་དམག་དཔུང་ཡང་ཡང་བྱང་ས་ཚུལ་གོང་དུ་སོང་བེན་པ་ལྟར་
 རྒྱལ་རབས་ཞེ་གཅིག་སོང་སྟེ། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༩ ནས་བཅན་པོའི་རྒྱལ་རྒྱུད་དང་
 དམག་དཔུང་ལས་མཆེད་པའི་རྒྱལ་རྩོད་གི་རྒྱལ་ཕྱན་ཁག་ཙམ་མེད་དུ་སོང་བ་
 ཡིན་ནོ།

བར་སྐབས་ཤིག་ལ་ཁྲོ་སྐྱབས་ཆོ་བ་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པ་ནང་མ་འཆམ་
 ནས་ཕན་ཚུན་བར་འབྲུག་ཆེན་ཡང་ཡང་བྱང་སྐབས། ཁྲོ་སྐྱབས་སྤྱིའི་མགོ་
 དཔོན་བསྐོས་པ་ནས་མངའ་འབངས་ཡོངས་རྫོགས་རྟོག་ཙམ་གཅིག་སྤྱིལ་བྱས་
 པ་ཐོན་པར་སླེང་།

དེ་ལྟར་ཁྲོ་སྐྱབས་རྒྱལ་པོ་འདི་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༩ ལོར་རྒྱ་མི་བོད་ཡུལ་དུ་
 འདྲེལ་ཞུགས་བྱས་སྐབས་རྒྱལ་རྩོད་གི་དབང་ཐང་དང་སྟོབས་འབྱོར། སྤྱིག་
 འདྲེགས་བཅས་འཐུས་སྟོ་ཆང་བའི་རྒྱལ་ཁག་ཅིག་ཡིན་པར་བཤད།

ཁྲོ་སྐྱབས་རྒྱལ་པོ་ལ་གཞིས་སྟོད་བྱེད་སའི་ལྷོ་གནས་གསུམ་ཡོད་པ་
 ལས། གཅིག་ནི་དེང་གི་རྒྱ་ཆེན་རྫོང་དུག་ཟུར་ས་ཁུལ་གྱི་ལུང་བའི་ནང་དུ་ཡོད་
 ཅིང་། ད་ལྟ་མཁར་ཆག་དང་གྲང་རོ་ཙམ་མ་གཏོགས་ལྷག་མེད། གཅིག་ནི་

དུག་ཟུར་ས་ཁུལ་མཁར་སྤྱོད་པ་ལེ་གྲོང་ཆོར་ཡོད། དེ་ནི་གཞི་རྒྱ་ཆེ་ཤོས་དང་།
བཙོ་བཀོད་འདུགས་སྒྲུབ་དོ་མཆར་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན་རུང་། རིག་གནས་
གསར་བརྗེའི་སྐབས་གཏོར་བཤིག་ཐེབས། གཅིག་ནི་དེང་གི་སེར་བ་ལུ་ཁྲི་
གྲོང་ཆོར་ཡོད་འདུག་ཀྱང་། ད་ལྟ་མཁར་ཤུལ་ཙམ་ཡང་མཐོང་རྒྱ་མེད།

དེང་གི་རྒྱུ་ཡིག་ཆ་འགའ་རེ་ན་ཁོ་སྒྲུབས་འདི། ཐང་ཡིག་དུ་བོད་ཀྱི་
ཡུལ་གྱ་གང་ཞིག་དུ་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་བུད་མེད་རྒྱལ་ཁབ་ཅེས་འབྱུང་བ་དེ་ཡིན་
པར་བཤད་ཚུལ་ཡང་ཡོད་འདུག་མོད། དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་སྒྲུར་བའི་
ཐང་བོད་ལོ་རྒྱུས་སོགས་ལ་གཞིགས་ན། སུམ་པ་རྒྱལ་པོ་ཡིན་པ་ལྟ་བུར་སྣང་
བས་དཔུང་པར་མཐོང་།

གཞིས། རྒྱ་ཆེན་རྒྱལ་བོ།

རྒྱ་ཆེན་རྒྱལ་ཁག་ནི་སྡེ་སྲིད་པག་གྱ་དབང་གཤམ་པ་འབྱུང་གནས་
གྱིས་བོད་ལ་མངའ་དབང་སྒྱུར་སྐབས་ཙམ་ལ། རྒྱ་ཆེན་དང་བཙན་ལྷ་གཞིས་
རྒྱལ་ཁག་གཅིག་གི་དོ་བོར་གནས་པ་ཡིན་ཀྱང་། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱ་
གཞིས་པའི་སྟོད་ཙམ་ལ། རྒྱ་ཆེན་དང་བཙན་ལྷ་རྒྱལ་ཁག་གཞིས་སུ་གྱེས་པར་
བཤད།

རྒྱལ་རིང་གི་དག་རྒྱན་དུ་རྒྱ་ཆེན་རྒྱལ་བོའི་མིང་ཐོག་སྟངས་ནི། རྟོན་
པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་གྱི་རྒྱལ་འབྲུལ་གྱིས་འངའ་ཆོན་གསུམ་མི་ཡུལ་དུ་བཀྱིས་པ་
ལས་གཅིག་རྒྱ་ཆེན་དང་། ཅིག་ཤོས་དེ་བཙན་ལྷའི་སར་བབས་པ་ལ་བརྟེན་

ནས་བྱ་གཉིས་བྱུང་ཞིང་། དེ་གཉིས་ལས་གཅིག་ལ་རབ་བརྟན་དང་། ཅིག་
ཤོས་ཀྱི་མིང་ལ་བཅན་ལྷ་བཏགས་ཤིང་། གཉིས་ཀ་ཆུ་ཆེན་དང་བཅན་ལྷ་འི་
ཆུ་རབས་ཐོག་མར་གྱུར་པས། བདག་པོའི་མིང་ཡུལ་ལ་ཐོགས་ནས་ཆུ་ཆེན་
དང་བཅན་ལྷ་ཆུ་ཁག་གཉིས་བྱུང་རབས་ཟེར།

ལྷ་སྐྱུང་ལྷ་སྤྱི་དག་ཆུན་འདིའི་གོ་དོན་གཙོ་བོ་ནི། ཆུས་བཤད་པ་ལྷ་ར་
ཆུ་ཁག་འདི་དག་ལ་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་གོ་མིང་སྤྲད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆུ་བོར་
གྱུར་པ་ཞིག་མ་ཡིན་པར། ཆོས་གནའ་དྲུས་ནས་ས་གནས་རང་གི་མགོ་དཔོན་
ཡོད་པའི་ཁྲུང་ས་སྐྱེལ་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན།

གང་ལྷ་ར་ཆུ་ཆེན་ཆུ་རབས་ང་དགྲ་བྱུང་བར་གྲགས་པ་ལས། ཆུ་
རབས་མཐའ་མ་ནི་བསོད་ནམས་ཆུ་བོ་བྱ་བ་ཡིན་འདུག བན་བྱའི་གོང་མ་
ཆན་ལུང་གིས་དམག་བཏང་ནས་ལོ་ངོ་མང་བོའི་རིང་ག་ཡུལ་འཁྲུག་བྱས་
སྐབས་ཀྱི་ཆུ་ཆེན་ཆུ་བོ་ཡང་འདི་བ་ཡིན་འདུག
འདིར་ཆུ་རབས་ང་དགྲ་སོང་བའི་ཆུ་རབས་རེར་མི་ལོ་ཉི་ཤུ་རེ་སོང་བར་
ཆ་བཞག་ཀྱང་། ཆན་ལུང་གིས་ཆུ་ཆེན་ཆུ་སྲིད་སྐབ་རག་བར་ལོ་ངོ་༡༡༥༠
ཅུ་སོང་ཡོད་པ་གདོན་མི་ཟེ་ཞིང་། དེ་ནས་ད་ལྷ་བར་ཅིས་ན། ཆན་ལུང་
གིས་སྤྱི་ལོ་༡༡༩༩ ལོར་ཆུ་སྲིད་བཟུང་བ་ནས་སྤྱི་ལོ་༡༠༠༩ བར་ལོ་ངོ་༡༡༠
ཅུ་སོང་བ་བསྟན་པས། ལོ་ངོ་༡༩༥༠ ཅུ་སོང་བར་ཆ་འདོག་བྱས་ཆོ་མང་
སྐྱོན་འབྱུང་མི་སྲིད་པ་ལྷ་བྱ་ཡིན།

དེས་ན་ཆུ་རོང་གི་ཆུ་ཁག་འདི་འབྱུང་དུས་ཆོས་ཤིན་ཏུ་སྤྲེལ་བའི་
གནས་སྐབས་ཤིས་སྐབ་པ་ཡིན། བོད་ཡིག་ཏུ་འཁོད་པའི་ཆུ་ཆེན་ཆུ་རབས་
སྐྱེལ་བས་མཆོད་རྟེན་གྱིས་བྲངས་པ་གཤམ་གསལ།

ཆུ་རབས་དང་བོ།

བསོད་ནམས་ཆོས་འབྱུམ།

ཀླུ་རབས་གཉིས་པ།	ནོར་བུ་མེད་ག།
ཀླུ་རབས་གསུམ་པ།	ལྷ་རི་ཀླུ་བོ།
ཀླུ་རབས་བཞི་བ།	བཀྲ་ཤིས་ཆེ་རིང་།
ཀླུ་རབས་ལྔ་བ།	ཡེ་ཤིས་དགེ་འདུན།
ཀླུ་རབས་དྲུག་པ།	འཇམ་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ།
ཀླུ་རབས་བདུན་པ།	མེད་གེ་ཀླུ།
ཀླུ་རབས་བརྒྱད་པ།	བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ།
ཀླུ་རབས་དགུ་བ།	གསལ་ཀླུ་ཡེ་ཤིས།
ཀླུ་རབས་བརྒྱ་བ།	ཆོས་མཆོག་ག།
ཀླུ་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པ།	རྒྱ་དཀར་འབྲུམ།
ཀླུ་རབས་བརྒྱ་གཉིས་པ།	རྩོུ་ཆེ་ཐར།
ཀླུ་རབས་བརྒྱ་གསུམ་པ།	ལྷ་དབང་ནོར་བུ།
ཀླུ་རབས་བརྒྱ་བཞི་བ།	འཇམ་དཔལ་རྒྱུ་བས།
ཀླུ་རབས་བཅོ་ལྔ་བ།	ཚུལ་ཁྲིམས་ནོར་བུ།
ཀླུ་རབས་བརྒྱ་དྲུག་པ།	རིན་ཆེན་ཐར།
ཀླུ་རབས་བརྒྱ་བདུན་པ།	བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ།
ཀླུ་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པ།	ལྷ་གནས་འབྲུམ།
ཀླུ་རབས་བརྒྱ་དགུ་བ།	གཡུང་རྒྱུང་ཆེ་རིང་།
ཀླུ་རབས་ཉི་ཤུ་བ།	ཀླུ་མོ་རིང་།
ཀླུ་རབས་ཉེར་གཅིག་པ།	ཅ་ལི་དབྱི།
ཀླུ་རབས་ཉེར་གཉིས་པ།	ནམ་མཁའ་རྒྱ་མཚོ།
ཀླུ་རབས་ཉེར་གསུམ་པ།	འབྲུམ་ཐར།

རྒྱལ་རབས་ཉེར་བཞི་བ།	བསོད་ནམས་དབང་ཆེན།
རྒྱལ་རབས་ཉེར་ལྔ་བ།	མཁའ་འབྲུམ་རྒྱལ།
རྒྱལ་རབས་ཉེར་དྲུག་པ།	ཉི་མ་རྒྱ་མཚོ།
རྒྱལ་རབས་ཉེར་བདུན་པ།	གསེར་འོད་མཁན་མོ།
རྒྱལ་རབས་ཉེར་བརྒྱད་པ།	བསྟན་པ་འོད་ཟེར།
རྒྱལ་རབས་ཉེར་དགུ་བ།	ཉི་མ་ཤེས་རབ།
རྒྱལ་རབས་སུམ་བརྒྱ་བ།	ཤེས་རབ་བསྟན་འཕེལ།
རྒྱལ་རབས་སོ་གཅིག་པ།	མགོན་པོ་ནོར་བུ།
རྒྱལ་རབས་སོ་གཉིས་པ།	རྡོ་རྗེ།
རྒྱལ་རབས་སོ་གསུམ་པ།	བསོད་ནམས་དབང་གྲགས།
རྒྱལ་རབས་སོ་བཞི་བ།	སེང་གེ་འབྲུམ།
རྒྱལ་རབས་སོ་ལྔ་བ།	གཤའ་སྟག་ཐར།
རྒྱལ་རབས་སོ་དྲུག་པ།	སྟག་ལྷག།
རྒྱལ་རབས་སོ་བདུན་པ།	སྐལ་བཟང་ཉི་མ།
རྒྱལ་རབས་སོ་བརྒྱད་པ།	དཔལ་རྒྱ་མཚོ།
རྒྱལ་རབས་སོ་དགུ་བ།	ངག་སྟོན་ཐར།
རྒྱལ་རབས་བཞི་བརྒྱ་བ།	ཤེས་རབ་རྒྱལ།
རྒྱལ་རབས་ཞེ་གཅིག་པ།	མཁས་གྲུབ་རྒྱལ།
རྒྱལ་རབས་ཞེ་གཉིས་པ།	སྐལ་བཟང་ཡེ་ཤེས།
རྒྱལ་རབས་ཞེ་གསུམ་པ།	ཤུག་ཆེ་རིང་།
རྒྱལ་རབས་ཞེ་བཞི་བ།	ཨོ་རྒྱན་རྡོ་རྗེ།
རྒྱལ་རབས་ཞེ་ལྔ་བ།	དཔལ་ཆེན་རྡོ་རྗེ།

ཀྱལ་རབས་ཞེ་དྲུག་པ།	བཟླ་ཤིས་ཆོ་འཕེལ།
ཀྱལ་རབས་ཞེ་བདུན་པ།	ལྷ་ཡི་ལྷ་མོ།
ཀྱལ་རབས་ཞེ་བརྒྱད་པ།	བསོད་ནམས་ནོར་བུ།
ཀྱལ་རབས་ཞེ་དགུ་པ།	ཆོ་རིང་འབྲུམ།
ཀྱལ་རབས་ལྔ་བརྒྱབ།	ནོར་བུ་འབྲུམ།
ཀྱལ་རབས་ང་གཅིག་པ།	ངག་དབང་དཔལ་ལྷན།
ཀྱལ་རབས་ང་གཉིས་པ།	ལྷ་སྐྱབ་རྒྱ་མཚོ།
ཀྱལ་རབས་ང་གསུམ་པ།	གྲུ་རྒྱ་སྐྱབས།
ཀྱལ་རབས་ང་བཞི་པ།	ཡིང་མི་ལུང་།
ཀྱལ་རབས་ང་ལྔ་པ།	རྒྱ་ནོར་ལུང་པ།
ཀྱལ་རབས་ང་དྲུག་པ།	མེང་གེ་ཨ་བརྟན།
ཀྱལ་རབས་ང་བདུན་པ།	ས་སྒོ་བ་དཔོན།
ཀྱལ་རབས་ང་བརྒྱད་པ།	ནམ་མཁའ།
ཀྱལ་རབས་ང་དགུ་པ།	བསོད་ནམས་བཅས་ཡིན་ནོ།

ཀྱལ་ཕྱན་ཞིག་གི་ཀྱལ་རབས་འདི་འདྲའི་མང་བོ་བསྐྱར་ཆགས་སུ་
 བྱང་བ་མཐོང་ཤིན་ཏུ་དཀོན་ཅིང་། འདི་འདྲའི་ཀྱལ་རབས་མང་བོ་སོང་ཡོད་
 སྐབས། ཉེ་དུས་ཀྱལ་རོང་དུ་བསྡོམ་འདོན་རྒྱུ་བའི་གནའ་རྩིས་ཞིབ་
 འདུག་གི་གྲུབ་འབྲས་སུ། ཡུལ་འདིར་མི་ལོ་བཞི་སྟོང་གི་ཡར་སྡོན་ནས་འགོ་
 བ་མི་གནས་སྡོད་བྱས་པའི་བདེན་དཔང་བྱས་ཡོད་ལ། རྫོ་ཆས་དུས་རབས་
 ནས་འདིར་འགོ་བ་མི་འཆོ་སྡོད་བྱས་ཡོད། དེས་ན་དེ་དག་ནི་ཀྱལ་རོང་བོད་
 རིགས་ཀྱི་མི་རབས་ཆེས་སྡོན་མ་དག་ཡིན་ནམ་སྙམ།

རྒྱ་མི་རིན་ཏེ་ཆིང་སོགས་ཀྱིས་ཀྱལ་རོང་ནི་རྒྱ་ནག་གྲང་ཡོན་རིག་

གནས་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་ཡིན་པར་བཤད་པའི་བསམ་པ་ཕྱགས་རོ་མ་རྟོགས་མ་
 ཐུབ་ཀྱང་། ཆེས་གནའ་དུས་ནས་རྒྱ་དང་ས་འདྲེས་ཡིན་པས་པན་ཚུན་བར་
 རིག་གནས་ཀྱི་ཤན་ཤྱགས་ཐེབས་རེས་བྱས་ཡོད་པ་གདོན་མི་ཟ་ནའང་། རུས་
 རྒྱུད་དང་ཁུངས་གཏོགས་ཀྱི་ཆ་ནས་བཤད་ཀྱིན་ཡོད་ན། བན་རྩ་ཆན་ལུང་
 སྐབས་དམག་དཔུང་བཏང་ནས་རྒྱ་ཆེན་རྒྱལ་བོ་སོགས་པམ་ཉེས་མ་བཟོས་
 སྟེན་ལ། ཡུལ་འདིར་ཕྱི་རྒྱལ་བོ་དང་མི་རིགས་གཞན་ཞིག་གི་དབང་སྒྱུར་
 ཚ་ནས་བྱས་ཐོང་མེད་པ། གོང་དུ་མན་རྩའི་གོང་མ་ཆན་ལུང་གི་དབུ་སྐྱེ་
 རྒྱ་རོལ་རྩོར་ཀྱི་ནམ་ཐར་སོགས་དངས་ནས་སྒྲུབ་བྱེད་བཀོད་པ་ལས་རྟོགས་
 ཐུབ་ཅིང་། རྒྱའི་བཤད་ཡམ་དེ་འདྲ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྒྲུབ་ཆད་ལྷན་སུས་ཀྱང་
 ལས་ལེན་བྱེད་མི་སྲིད་པ་ཡིན།

གསུམ། རྒྱལ་ཁ་བཀྲ་ཤིས་སྤིང་རྒྱལ་རབས།

བཀྲ་ཤིས་སྤིང་ནི་སྤར་རྒྱལ་རོང་ས་ཆའི་རྒྱལ་བོ་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ཡིན་ལ།
 བཀྲ་ཤིས་སྤིང་རྒྱལ་བོའི་མངའ་ཐང་ཆེ་སྐབས་ཀྱི་སའི་རྒྱ་ཁྱོན་ནི། རྒྱབ་སོ་མང་
 དང་། ཅོག་ཅོ། དམ་པའམ་བསྟན་པ་སོགས་དང་ས་འདབས་འབྲེལ་ཞིང་།
 ཤར་གོང་བོ་དང་། དམུ་རྩོ། གྱུ་ཅི་དམག་སྐར་དང་འབྲེལ། ཤར་བྱང་བོད་
 གསར་མ་དང་། བོད་རྟེང་མ། ཁོ་རྒྱའི་འབབ་རྒྱུད་སོགས་དང་ས་འདབས་
 འདྲེས་ནས་ཡོད་པར་བཤད།

བཀྲ་ཤིས་སྤིང་རྒྱལ་བོའི་རིགས་རྒྱུད་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་ནི། དགེ་ཙ་རྒྱལ་
 བོས་མངགས་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། བཀྲ་ཤིས་སྤིང་དར་རྒྱས་སུ་ཕྱིན་པའི་སྐབས་

ཤིག་ལ། ལྷག་ལྟ་དཀོན་མཆོག་སྐྱབས་བྱ་བ་སོ་མང་དུ་སོང་ནས་ཀླུ་ས་
བཟུང་ཞིང་། དེ་ལ་བྱ་གཉིས་དང་བྱ་མོ་གཅིག་ཡོད་པ་དག་གིས་ཅོག་ཅེ་དང་།
རྫོང་འགག་དམ་པ་ཀླུ་བོ་བཅས་ཀྱི་ཀླུ་ས་བཟུང་། དེ་དག་ནི་ཀླུ་ཁག་
དེ་གསུམ་གྱི་ཀླུ་རབས་ཐོག་མ་ཡིན་ཟེར། ཀླུ་ཁག་དེ་གསུམ་གྱི་དཔོན་རྒྱུད་
ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་ནི་སོ་མང་ཀླུ་བོ་ལྷག་ལྟ་དཀོན་མཆོག་སྐྱབས་ལ་ཐུག་པ་
ཡིན། ཐང་བོད་གཡུལ་འབྲུག་མཛུགས་ལྗོན་པའི་རྗེས་སུ་འང་བོད་ཀྱིས་རྒྱ་
ཚུགས་ནས་བེད་འབྲུག་བསྐྱར་སྲོང་བྱེད་པར་དོགས་ནས། ས་མཆོམས་སྲུང་
དམག་གི་རྫོང་མཁར་བཙུགས་ཤིང་རྟེན་འབྲེལ་ལ་དམིགས་ནས་བཀྲ་ཤིས་
སླིང་བཏགས་པར་བཤད།

སྤྱི་ལོ་༡༩༡༠ ལོར་རྒྱ་ནག་མིན་ཀླུ་རབས་གོང་མ་ཡོན་ལི་བྱ་བས་བོད་
ཀྱི་སློན་ཆེན་གྱི་རྒྱུད་པ་ཞིག་ལ། བདེ་འཇགས་སེམས་གསོ་བྱེད་དཔོན་གྱི་གོ་
གནས་གནང་བར་རྒྱ་ནམས་ཀྱིས་བཤད་པ་ལ་བརྟག་

སྤྱི་ལོ་༡༩༤༩ ལོར་ཆེན་དམག་དང་རྩ་ཆེན་ཀླུ་བོ་གཉིས་འབྲུགས་པའི་
གནས་ཚུལ་ལ་བརྟེན་ནས། བཀྲ་ཤིས་སླིང་ཀླུ་བོ་ཆེ་དབང་གིས་ཆེན་སྲིད་
གཞུང་ལ་མགོ་བཏགས་ཞུས། ཆེན་སྲིད་གཞུང་གིས་མཐའ་བཞིའི་ཀླུ་ཁག་
གིས་རྒྱལ་མི་རྣམས་པའི་དམག་རྫོང་མ་ལག་བསྐྱིགས། ཆེན་སྲིད་གཞུང་ལ་ལུ་
མཐུད་སློ་མི་བདེ་བའི་དོན་དག་གཉིས་ཡོད་པ་ནི། གཅིག་ནས་ཡུལ་ཚུགས་
འདིར་ལུ་མཐུད་དབང་བསྐྱར་བྱ་རྒྱུར་དཀའ་ངལ་འཕྲད་སྲིད་པ་དང་། ཅིག་
ཤོས་ནི་བཀྲ་ཤིས་སླིང་ཀླུ་བོ་ཆེ་དབང་གི་ལག་ཏུ་ཡོད་པའི་རྩ་ཆེན་གྱི་དམག་
འཐབ་འཆར་འགོད་ས་ཁྲ་དེ་རག་ཐུབ་མིན་དེ་རེད།

རྒྱ་མཆོན་དེ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་ས་ཁུལ་དེར་དཔུང་དམག་གི་རྫོང་
མཁར་ལྷ་བཙུགས། དམག་རྫོང་བཞི་ལས་གསུམ་ནི་ཀླུ་འོང་བོད་དམག་

སྒྲོན་ས་དང་། གཅིག་ནི་ཆིང་རིགས་ཀྱི་དམག་དཔུང་སྒྲོན་ས་བྱས་ཟེར།
སྤྱི་ལོ་༡༧༩༥ ལོ་རྒྱུད་མར་བོད་དུ་སླེབས་པ་ནས་སྤར་གྱི་དམག་རྫོང་
དག་སི་ཁོན་ཞིང་ཆེན་སྲིད་དོན་རྟོག་དཔུང་ཡན་ལག་བརྒྱུག་བའི་ས་ཁུལ་
དོ་དམ་མངའ་ཁོངས་བྱས་ཏེ་ལིས་སྤན་རྫོང་ཁོངས་སུ་བཞགས་པ་དང་། རྗེས་
སུ་ལིས་རྫོང་དུ་བསྐྱུར། སྤྱི་ལོ་༡༧༩༧ ལོའི་རྗེས་སུ་འང་ལིས་རྫོང་ཞེས་རང་
འངགས་དང་། ད་ལྟ་རྒྱ་བོད་རིགས་ཆིང་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་དུ་གཏོགས།

བཞི། འོག་གཞི་རྒྱལ་རབས།

འདི་ནི་དེང་གི་བཙན་ལྷ་རྫོང་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་དང་། སྤར་བོན་
ཀྱི་ཆོས་རྒྱུད་འདྲིན་པའི་སྤང་དཔོན་ཞིག་ཡིད་པ་ཡུལ་འདིའི་སྤང་དཔོན་སྒྲུགས་
མ་ལྟ་བུར་བྱུར། སྤྱི་ལོ་༡༥༥༩ ལོར་ཆེན་སྲིད་གཞུང་གིས་རྒྱལ་ཁབ་མ་བསྐྱབས་
བར་དེའི་བྱིས་རྒྱུད་ཀྱིས་མངའ་འབངས་བསྐྱུངས་པར་བཤད། རྒྱའི་བཤད་
སྒྲོས་ལྟར་ན། བོན་སྤང་པུ་པིས་ཐའི་བྱ་བའི་སྐྱབས་དཔོན་མགོ་ཆེན་ལ་ཤོར་ནས།
ཁོ་བ་ཆེན་སྲིད་གཞུང་གིས་རྒྱལ་རོང་སྒྲོགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་རྒྱས་ལོན་བྱ་བའི་
སློའངྲི་ས་དང་། འོག་གཞི་རྒྱལ་ཕན་གྱི་རྒྱལ་རབས་དཔུ་སྒྲའི་གོ་གནས་སྤང་
པ་ནས། འོག་གཞིའི་རྒྱལ་རབས་དང་བོར་ཅི་སྒོལ་ཡོད་ཟེར།

སྤྱི་ལོ་༡༥༥༧ ལོ་ནས་བཟུང་བོན་སྤང་དེས་ཆེན་གོང་མའི་ཆོ་ལོ་དང་ཐམ་
ག་ལ་བརྟེན་ནས་འོག་གཞི་རྒྱལ་བོའི་མངའ་ཁོངས་གསར་བཟོ་བྱས། ཁོས་
བདག་དུ་བཟུང་བའི་ཞིང་སའི་རྒྱུ་ལོ་གྲུ་བཞི་མ་༤༠༠ ལྷག་ཡོད་ཅིང་།
ཞིང་ལས་ཀྱི་ཐོན་སྐྱེད་ཤིན་དུ་བཟང་།

འོག་གཞི་ཀླུ་པོས་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༥ ལོར་ཆེན་སྲིད་གཞུང་ལ་མགོ་འདོགས་
བྱས་པ་མ་ཟད། ཆེན་དམག་གིས་ཚུ་ཆེན་ཀླུ་ལག་ལ་བཅན་འདྲེལ་བྱེད་
སྐབས་དམག་འབྲུམ་ཁོ་འདོན་བྱས་བའི་བྱས་རྗེས་ལ་གཞིགས་ནས། ཆེན་སྲིད་
གཞུང་གིས་ཁོ་བར་བདེ་འཇགས་སེམས་གསོ་བྱེད་དཔོན་གྱི་གོ་གནས་དང་
ཐམ་ག་སྤྲད་རབས།

སྤྱི་ལོ་༡༧༤༩ ལོར་འོག་གཞི་དང་བཅན་ལྷ་ཀླུ་པོའི་བར་འགལ་ཆོ་
བུང་ནས། བན་ཚུན་མཐུ་གཏད་དམོད་བཅོལ་བྱེད་རེས་བྱས་པ་སོགས་ཀྱིས་
ཕྱོགས་གཉིས་ཀར་གྱུར་གྱུར་པོ་འོག་གཞི་ཀླུ་པོས་བཅན་ལྷ་ཀླུ་པོ་པ་བུའི་
ཙུ་གཟུགས་བཅོས་ཏེ་གཏོར་སྦྱབ་བྱས་པས། བཅན་ལྷ་ཀླུ་པོ་ཆེ་དབང་གི་
བུ་སྐལ་བཟང་གི་བུ་འདས་གོངས་སུ་གྱུར། དོན་ཆེན་དེའི་དབང་གིས་བཅན་
ལྷ་ཀླུ་པོ་ཁྱོས་ཏེ་དམག་དཔུང་འོག་གཞིའི་སྤྲོད་བྲངས།

སྐབས་དེར་ཆེན་སྲིད་གཞུང་གིས་བཅན་ལྷ་ཀླུ་པོར་སྟོབས་ཤུགས་
དང་མངའ་ཐང་རྒྱ་ཡོད་པ་ཤེས་ཀྱིན་ཡོད་སྟབས། སྐབས་འདིར་བསྟན་ནས་
བཅན་ལྷ་དབང་འོག་ཏུ་སྤྲད་མ་ཐུབ་པ་ཡིན་ན། རྗེས་སུ་ཆེན་སྲིད་གཞུང་ལ་
ཉེན་ཁ་ཡོད་པར་འཇིགས་ནས། ཆེན་གྱིས་དམག་ཤུགས་བཀོལ་ནས་བཅན་
བསྟུབ་ཅིས་བྱས་ཀྱང་། བཅན་ལྷ་ཀླུ་པོ་དང་ཚུ་ཆེན་ཀླུ་པོ་གཉིས་ཁྱིམ་རྒྱུད་
གཅིག་ནས་མཆེད་པ་ཡིན་པས་དཔུང་སྟོབས་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་ཆེན་སྲིད་
གཞུང་ལ་འགོག་ཆོལ་བྲག་པོ་བྱས་པ་སོགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་གོང་དུ་བཀོད་ཅིན་
ལྷ་ར་ལགས་སོ།།

འོན་ཀྱང་འོག་གཞི་ཀླུ་པོ་ནི་དེ་དག་གི་བར་གྱི་སྐབས་བསྟན་རིང་
ལུགས་པ་ཞིག་ཡིན་སྟབས། ཆེན་དང་། བཅན་ལྷ། ཚུ་ཆེན་བཅས་ཀྱི་གཡུལ་
འབྲུག་མཐུག་རྒྱུགས་ནས། ཆེན་སྲིད་གཞུང་གིས་ཚུ་ཆེན་ལ་དབང་བསྟུར་

སྐབས་བྱས་རྗེས་ཀྱང་ཆེན་སྲིད་གཞུང་ནས་བྱ་དགའ་དང་གོ་གནས་སོགས་
འཕུལ་ཁེ་ཐོབ་ཐབས་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད།

སྤྱི་ལོ་༡༩༩༧ ལོ་ནས་རྒྱ་ནག་གོ་མེན་སྲིད་གཞུང་གིས་འོག་གཞི་ས་ཆར་
པོ་ཅ་ཞེས་པའི་ལམ་ལུགས་འཛུགས་མགོ་བཙུགས་ཀྱང་། སྤར་གྱི་རྒྱལ་བོའི་
ལམ་ལུགས་ལ་འགྱུར་བ་གང་ཡང་གཏོང་མ་ཐུབ་པར། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་རྒྱ་
འོག་ཏུ་ཐད་དེ་ཤོར་བ་ནས་མ་གཏོགས་རྒྱལ་ཁག་གི་ལམ་ལུགས་གཏོར་བཞིག་
གཏོང་ཐུབ་མེད།

ལྷ། བཅན་ལྷ་རྒྱལ་རབས།

བཅན་ལྷའི་ཡུལ་འདིའི་མཐའ་བཞི་བྲག་རི་དང་གོག་རོང་བཅས་ས་
ལྷགས་རིའི་རྩལ་དུ་བསྐྱོར་ནས་ཡོད་པས། རང་བྱུང་གི་བཅན་རྣམས་ལྷ་བྱུ་ཞིག་
ཡིན་ལ། སྤར་བོད་དམག་གི་དམག་རྣམས་ལྷའི་ཞིག་ཡིན་པར་གྲགས།

རྒྱལ་རོང་སྤྱིའི་ཡུལ་ལྷ་གཙོ་བོ་ལྷ་རི་རྒྱལ་མོ་དཔུ་རྩོད་བར་བྱུག་ཏུ་
གྲགས་པའང་ཡུལ་འདིའི་ཁོངས་སུ་ཡོད་ཅིང་། འདིའི་རི་རྒྱུད་དེ་རྒྱལ་རོང་
དུ་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་གི་རྩལ་དུ་གྲུས་ནས་ཡོད་པ་ཡིན། རྒྱ་མཚན་འདི་
འབྲེལ་ཐོག་ནས་བསམ་ཆོ། ཡུལ་འདིར་བཅན་ལྷ་ཞེས་འབོད་པའང་ཡུལ་གྱི་
བཀོད་པ་བཅན་པས་སམ། ཡང་ན་སྤྱི་ལོ་བཅན་པོ་གནས་པའི་ཡུལ་ཡིན་
སྟབས་དེ་སྤར་ཐོགས་པ་ཡིན་ནམ་སྟམ།

གཞན་ཡང་བཅན་ལྷའི་ས་དབྱིབས་དེ་མའི་མགོ་དབྱིབས་ལྷ་བྱར་ཡོད་
པས་མི་མགོ་ཞེས་པའི་ཐ་སྟངས་ཀྱང་ཆགས་ཤིང་། དེར་ཡོད་པའི་ལ་ལ་མི་མགོའི་

ལ་དང་། བོད་མིས་ཆེས་གནའ་དུས་སུ་ལྷགས་ཟམ་བཅུགས་པ་ལ་མི་མགོའི་
ཟམ་དུ་གྲགས།

སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་༡༥ པ་ཡས་མས་ནས་ཡུལ་འདིར་ཆུ་བོ་ཆེ་ཆུང་
གཉིས་འབབ་པ་ལ་གཞིགས་ཏེ་ཀླུ་ལག་གཉིས་སུ་གྱུར་ཅིང་། ཆེ་བའི་ཡུལ་
ལ་ཆུ་ཆེན་དང་། ཆུང་བ་འབབ་ཡུལ་ལ་བཅོན་ལྷ་མས་ཀྱི་ནམས་ཀྱིས་ཞའོ་ཅིན་
དུ་འབོད་པ་བྱུང་།

སྤྱི་ལོ་༡༧༥༩ ལོ་ནས་ཀྱི་ནག་དམར་ཤོག་པས་བོད་ཡུལ་དུ་རྫོང་དང་
ཁུལ་སོགས་བཅུགས་སྐབས་ཡུལ་འདིར་ཞའོ་ཅིན་ཁོན་རྫོང་(xiao jing
chuan)ཞེས་པ་བཅུགས་ཤིང་། དེང་སང་ཡུལ་མིང་ལྟ་བུར་ཆགས་ཀྱིན་ཡོད་
པར་སྤང་།

མདོ་དོན་ལྷ་ཕྱི་བར་གསུམ་སྐབས་འབྲེལ་བྱར་ཅམ་རེ་བཤད་ཟིན་པ་
ལྟར། ཐོག་མར་བཅོན་ལྷ་ཆུ་ཆེན་ཀླུ་བོ་གཉིས་བྱིས་ཆུད་གཅིག་ནས་མཆེད་
པ་ཤེས་པར་བྱའོ།

ཆུའི་འབྲེལ་ཡོད་ཡིག་ཆ་ལག་དུ་སྤྱི་ལོ་༡༧༤༥ ལོར་ཆེན་སྲིད་གཞུང་
གིས་ཡུལ་འདིའི་ས་སྤོང་དཔོན་ཞེས་པའི་གྲ་རིགས་ཤིག་ལ་ཡན་སྤོང་ཁོའི་
ཞེས་པའི་ཐམ་གནང་ཚུལ་དང་། ཕྱིས་གྲ་བ་དེས་ཆེན་སྲིད་གཞུང་གི་དམག་
དཔོན་ཡེ་ཀྱིན་ཆེས་དང་མཉམ་དུ་བལ་ཡུལ་དུ་དམག་དཔུང་བྲངས་པའི་བྱས་
རྒྱུས་གཞིགས་ཏེ། སྤྱི་ལོ་༡༩༡༩ ལོར་ཁོང་ལ་ཆུ་ཆེན་བདེ་འཇགས་སེམས་གསོ་
བྱེད་དཔོན་གྱི་གོ་གནས་གནང་བ་ལ་བརྟེན་ནས། ཆུ་ཆེན་ཀླུ་སྲིད་ལ་མངའ་
དབང་བསྐྱུར་བར་བཤད།

སྐབས་དེར་ཆོ་དབང་བྱ་བས་བཅོན་ལྷ་ཀླུ་སྲིད་ལ་དབང་བསྐྱུར་
བྱས། མན་རྩ་ཆན་ལུང་གི་སྐབས་ཅམ་ལ། གསང་བའི་ཡིག་ཆ་ཞིག་བོར་བརྒྱག་

དུ་སོང་བ་ལ་བསྐྱད་དེ་ཚུ་ཆེན་རྒྱལ་བོའི་གོ་གནས་པབ་སྟེ། ཁོ་བའི་བུ་ནམ་
མཁའ་ལ་རྒྱལ་སྲིད་སྲོད་དུ་བཅུག་ཟེར། གང་ལྟར་ཆེན་སྲིད་གཞུང་གི་དབྱེན་
དཀྲུག་ལ་བཏེན་ནས་ཚུ་ཆེན་བཅན་ལྟའི་བར་ནང་མི་གཤེན་པའི་ཚོད་རྒྱུག་
བྱང་བར་སྤང་།

དེ་འདྲའི་ཆེན་སྲིད་གཞུང་གི་དབྱེན་དཀྲུགས་ལ་ཚུ་ཆེན་དང་བཅན་
ལྟའི་བོད་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཞེ་འཁོན་བསྐྱངས་ཏེ། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༠ ལོ་ནས་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤
ལོའི་བར་བོན་དགོན་གཡུང་དྲུང་རབ་བཏན་དགོན་པའི་གྲ་དམག་སྟོང་ཕྲག་
ལྷག་གིས་སྡེ་དངས་ཏེ་བཅན་ལྟ་དང་ཚུ་ཆེན་གྱིས་ཆེན་སྲིད་གཞུང་ལ་འགོག་
ཚོལ་དམག་འཐབ་ཅི་བྱས་སྐོར་གོང་དུ་བཀོད་ཟིན་པས་འདིར་བསྐྱར་སྒྲོས་
བྱ་རྒྱུ་མིན།

བཅན་ལྟ་རྒྱལ་བོའི་རྒྱལ་རབས་ལྟ་བུ་དང་དྲུག་བར་ཚུ་ཆེན་རྒྱལ་
རབས་དང་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་པས་སྤར་ཚུ་ཆེན་རྒྱལ་རབས་བཤད་པ་ལས་
ལོགས་སུ་མེད།

བཅན་ལྟའི་རྒྱལ་རབས་དང་བདུན་པ་ཆེ་དབང་དང་། ད་བརྒྱད་པ་
མིང་རྒྱབས། རྒྱལ་རབས་ཐ་མ་མིང་རྒྱབས་ནས་བརྒྱུད་ཆེན་སྲིད་གཞུང་གིས་
རྒྱལ་རྒྱུད་ཙ་གཏོར་བཏང་བར་བཤད་དོ།

དྲུག་ དགེ་གཤེས་ཙ་རྒྱལ་རབས།

དགེ་གཤེས་ཙ་ཞེས་པའི་མིང་འདིའི་འབྱུང་ཁུངས་ནི། སྤར་ཡུལ་འདི་
ཅུ་ཟླ་ཉམ་རྒྱུད་ཞིག་ཡིན་པས། གཡས་གཡོན་གྱི་བྱིས་མཆོ་ཡུལ་སྡེ་ཁག་གིས་

བརྟན་གཅེས་རྒྱན་མར་མྱོང་གིན་ཡོད་ཅིང་། སྐབས་ཤིག་གིས་པ་བྱད་དུ་
འཕགས་པ་ཞིག་བྱང་བ་མགོ་དཔོན་དུ་བསྐོས་འདོད་ཆེན་པོ་བྱང་ཡང་། ཁོང་
དབུས་གཙང་དུ་ཕྱིན་ཏེ་དམ་པའི་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་ནས་དགེ་བཤེས་ཆེན་མོའི་
མཆན་གནས་སྤངས་ཤིང་མཁས་གྲགས་རྒྱས། ཕྱིས་རང་ཡུལ་ཕེབས་ནས་སླ་
དཔོན་སྐྱེས་མ་ལྟ་བུར་གྱུར་ཏེ་ཡུལ་སྡེ་བསྐྱངས་པ་ལ་བརྟེན། དགེ་བཤེས་
ཚང་པ་དགེ་བཤེས་ཙུང་ཆེན་ཞེས་གྲགས། རིམ་གྱིས་སྒྲོལ་ག་ཏེ་དགེ་གཤིས་
ཙུང་ཆེན་འབོད་པ་བྱང་།

དེས་ཡུལ་བསྐྱངས་ནས་དགེ་གཤིས་ཙུང་ཆེན་ཀླུ་ལག་བྱང་། གང་གི་མིང་
ཡུལ་ལ་ཆགས་ནས་སྤར་འདིའི་ས་མིང་ལ་ཐུར་དུ་ཞེས་འབོད་པ་ཐུར་དུ་དགེ་
གཤིས་ཙུང་ཆེན་འབོད་སྲོལ་བྱང་། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་འཕེལ་རིམ་ཁོད་དགེ་གཤིས་ཙུང་
ཆེན་པ་ཆོག་སྟེན་བྱས་ཏེ་དགེ་ཙུང་ཆེན་པོར་འབོད་ཅིང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ ལོའི་
རྗེས་ནས་རྒྱུ་བོད་ཡུལ་རྒྱ་ནག་གི་ཞིང་ཆེན་ཁག་དུ་བཅད་བཞོས་བྱས་པའི་
ཁོད། ཡུལ་འདི་དཀར་མངའ་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་དམ་པའམ་བསྟན་
པ་རྫོང་གི་མངའ་ཁོངས་སུ་སྤྱར།

སྤྱི་ལོ་༡༩༠༠ ལོར་དགེ་གཤིས་ཙུང་ཆེན་པོ་འཇམ་དཔལ་ཆེ་རིང་གིས་
ཆེན་སྲིད་གཞུང་ལ་མགོ་འདོགས་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆེན་ཀླུ་རབས་ཀྱིས་
བདེ་འཇགས་སེམས་གསོ་བྱེད་དཔོན་གྱི་གོ་གནས་གནང་བཟུང་།

ཆེན་ཀླུ་རབས་ཀྱི་བཤད་བཞུགས་ལྟར་ན། ཐུར་དུ་དགེ་གཤིས་ཙུང་ཆེན་
པོའི་རྒྱལ་མངའ་ཁོངས་རྒྱ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། དེང་བསྟན་པ་རྫོང་པལ་ཆེར་དང་།
རྟུ་(དེང་གི་གསེར་རྟ་ས་ཆ་ཡིན་ཟེར)དང་། བྲག་མགོ་རྫོང་གི་ས་ཁུལ་ངེས་
ཅན། ལི་ཐང་རྫོང་གི་ས་ཁུལ་ངེས་ཅན་སོགས་ས་ཁུལ་དེ་དག་དགེ་གཤིས་ཙུང་
ཀླུ་པོའི་མངའ་ཁོངས་ཡིན་པར་བཤད།

སྤྱི་ལོ་༡༧༡༡ ལོར་དགེ་གཤེས་ཙུ་ཁུ་པོ་ཆེ་དབང་ལྷན་གྲུབ་ཀྱིས་ཆེན་
 སྤྱི་གཞུང་ལ་འབྲེལ་ལམ་བཅུགས་ནས། ཆེན་སྤྱི་གཞུང་གིས་ཁོང་ལ་བསྟོན་
 བསྐྱུགས་སྒྲགས་དགེ་གཤེས་ཙུ་ཁུ་བདེ་འཇགས་སེམས་གསོ་བྱེད་དཔོན་གྱི་གོ་
 གནས་གནང་བ་དང་། དེ་སྐབས་ཏོན་ན་དང་། ཏོ་པེ། ཅིན་ཁང་། བོད་དབུས་
 ཕྱོགས་སོགས་སུ་ཆེན་ཁུ་རབས་ལ་ཕྱི་མེད་ངོ་ཚྭ་ལ་བྱས་སྐབས། དགེ་གཤེས་
 ཙུ་ཁུ་དཔོན་པོས་ལྷན་གྲུགས་ཡོད་དགུ་བཏོན་ཏེ་ཆེན་སྤྱི་གཞུང་ལ་རོགས་སྐྱོར་
 བྱས་ཟེར།

ཕྱིས་ཁོང་གི་ཨ་ཁང་ཀུན་བཟང་གིས་དཔོན་ས་བཟུང་སྐབས། བོན་
 གྱི་ཆོས་རྒྱུད་ལ་སྤང་བ་དང་། ཡུལ་མི་ལ་དྲག་གཞོན་བྱས་པ་སོགས་ཀྱིས་རང་
 འོག་གི་མི་སེར་མང་བོ་ཡུལ་གཞན་དུ་བྱོས་བྱོལ་བྱས་པ་དང་། བྱིས་མཆོས་རྒྱལ་
 སྤན་ཁག་གིས་བཅན་འཇུག་བྱས་པ། དབུས་མངའ་དུ་སོང་བ་རྣམས་ཀྱང་
 ཕྱིར་ལོག་མ་བྱས་པ་བཅས་ཀྱིས་ཆབ་འབངས་མི་སེར་རྗེ་ཉུང་དུ་བྱིན།

སྤྱི་ལོ་༡༧༧༧ ལོར་དགེ་གཤེས་ཙུ་ཁུ་པོ་ཆེ་མངའ་ཁོངས་སུ་རྒྱལ་མོ་
 འཕྲིན་འབུམ་ཟེར་བའི་མགོ་དཔོན་ཞིག་ཡོད་པས་ཟིང་འཁྲུག་བསྐངས་པས་
 སྤྱི་དབང་དང་མངའ་ཐང་ཉམས་རྒྱུ་དུ་གྱུར་ཅིང་། དགེ་གཤེས་ཙུ་ཁུ་
 པོ་ཁམས་སྐྱེ་རྒྱ་མདོར་བྱོས་ཏེ་སྐས་བསྐྱང་བྱས།

སྤྱི་ལོ་༡༧༧༩ ལོའི་ཟླ་༡༩ གཉིས་པར་དགེ་གཤེས་ཙུ་ཁུ་པོ་ཆེ་དབང་
 ལྷན་གྲུབ་ཀྱི་མངའ་ཁོང་བྱེད་ཀ་རྒྱལ་མོ་འཕྲིན་འབུམ་ལ་ཤོར་བ་ནས་དགེ་གཤེས་
 ཙུ་ཁུ་ཁག་གཉིས་སུ་གྱེས་པ་སོགས་རྟོག་ཟིང་ཆེ་ཟེར།

བདུན། འགག་ཟུར་ཀླུ་རབས།

འགག་ཟུར་ཀླུ་པོ་ནི། ཀླུ་རྩོད་ཀླུ་ཁག་བཅོ་བརྒྱད་དུ་གྲགས་པའི་ཡ་གྲུ་ཞིག་ཡིན་ལ། འདི་ལ་ལུང་དགྲའམ་མདོ་སྤྲིང་ཀླུ་པོ་དང་། འགག་ཟུར་ཀླུ་པོ་འང་ཟེར་བར་སྣང་། འགག་ཟུར་གྱི་གནས་ཡུལ་ལྷོ་བ་ནི་དེང་གི་ར་བ་ཁུལ་ལྷན་ཁོན་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད་ཅིང་། ཀླུ་ཐོག་དང་བོ་བོད་ཀླུ་བཅོན་པོའི་བཀའ་ལྟར་དབུས་ནས་འདིར་ཀླུ་འགོག་སོ་སྤྲིང་དུ་འོངས་པ་ཞིག་ཡིན་པར་བཤད།

པག་གུ་ཀླུ་རབས་སྐབས་ཙམ་ལ་ཁྱུང་བོ་གསེར་འབུམ་བསོད་ནམས་བཟོད་པ་ཟེར་བའི་དཔོན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེས་ཀྱང་ག་མིན་སྤྲིང་གཞུང་ལ་འབྲེལ་ལམ་བཅུགས་ཤིང་། དེའི་ཕྱི་ཕྱི་ལོ་༡༤༡༦ ལོར་ཆེན་སྤྲིང་གཞུང་ལ་འང་འབྲེལ་ལམ་བྱུང་ནས་མན་རྩའི་གོང་མའི་པོ་བྲང་སོགས་སུ་འང་ཕྱིན།

པག་གུ་སྤྲེ་སྤྲིང་གྱི་དབང་གྲགས་པ་འབྱུང་གནས་གྱི་སྐབས་ཏེ་སྤྱི་ལོ་༡༤༤༡ ལོར་ཀླུ་རྩོད་ས་གནས་ཁག་ཅིག་གིས་བོད་གྱི་སྤྲིང་ཁྲིམས་ལ་ངོ་ལོག་གི་ནམ་པ་ལྟ་བུ་བྱུང་སྐབས། ཁྱུང་བོ་གསེར་འབུམ་གྱིས་སྤྲེ་སྤྲིང་པའི་དམག་དཔོན་བཞི་བཅུ་ཞིག་སུམ་དང་། དཔུང་དམག་སུམ་སྟོང་ལྷག་བྲངས་ཏེ་ཞི་འཇགས་སུ་བཏང་།

སྐབས་དེར་གསེར་འབུམ་ལ་ནད་རྟིང་ཞིག་ཡོད་པ་ལྡང་བས་ཁོང་གི་གཙུང་གཡུང་བྱུང་ནོར་སྒོ་ལ་དམག་སྤྲེ་འདེན་དུ་བཅུག དེའི་བདག་རྒྱུན་དུ་ཁྱུང་བོ་གསེར་འབུམ་སོགས་ལ་གཟེངས་བསྟོད་དང་བཅས་ཀླུ་རྩོད་ཁུལ་

དེང་གི་ལུན་ཁྲོན་རྫོང་ཁོངས་སུ་གཞིས་སྡོད་བྱེད་དུ་བཅུག

དེ་ལ་བཞེན་ནས་བྱུང་བོ་གསེར་འབུམ་དང་གཙུང་གཡུང་རྩུང་ནོར་
སློ་གཞིས་འགག་ཟུར་གྱི་མགོ་དཔོན་དུ་གྱུར་ཅིང་། གཡུང་རྩུང་ནོར་སློ་ནི་
འགག་ཟུར་རྒྱལ་རབས་དང་བོར་གྱུར།

སྐར་བོད་ཀྱི་དགེ་སློང་ཞིག་གིས་གནས་དེར་བསྐྱད་ནས་རྩ་ཁྲོས་ལྷ་ཁང་གི་
ལྷ་དང་བཀའ་པ་ལ་བཞེན་ནས་འགག་ཟུར་སོགས་རབས་ཀྱི་ངག་རྒྱན་ཀྱང་སྤང་།

གང་ལྟར་སྐབས་དེར་འགག་ཟུར་རྒྱལ་བོའི་ཆོ་ཁག་དུག་བདུན་ཅམ་
ལ་དབང་སྐྱུར་མཁན་གྱི་དཔོན་ཕྲན་ཞིག་ཡིན་འདུག

འདིའི་མངའ་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་ཡུལ་ལུང་ཁག་ནི། ཆིང་མེ་
དང་། བན་ཆོ། ཡོ་ཐོ། ལུ་ཡོ། སློ་ཐང་། ཏ་ཕིན། ཏོ་ཕིན། བེ་ཐ་པ། ཏོ་ཕིན།
གོ་ཅན། ཏུས་ན་སོགས་ཡིན་ཟེར།

སྐར་གྱི་མཁར་རྩིང་མང་བོའི་ཞིག་རོ་ད་ལྟའང་མཐོང་ཡུལ་ཡོད་ཅིང་།
རྩོ་ཡི་སངས་ཀྱི་འབྱུང་བའི་རྒྱལ་མཁར་གྱི་མཁར་སོགས་ཀྱང་ལྷག་ལུས་བྱུང་ཡོད་
འདུག

རྒྱ་དམར་གྱི་དམར་དམག་རྒྱུང་བསྐྱོད་སྐབས་འགྲིམས་སྐབས་ཡུལ་
འདིར་དམར་དམག་དང་ཀྱང་དུ་མི་སེར་གྱི་སི་ཁྲོན་དམག་དཔུང་གཡུལ་
འཐབ་བྱས་སྐབས། ད་ལྟའང་དེའི་འགྲམ་ངོགས་ཀྱི་ཤིང་སྡོང་དག་གི་སྡོང་དུ་
མདེུ་བུལ་ཡོད་ཟེར།

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩-༡༩༦༩ བར་ཡུལ་འདིར་སྐབས་སུ་ཆོ་ཕུ་གྲེན་ལོག་པའི་
རྒྱ་ནག་མིན་རྒྱལ་སྲིད་ལ་ངོ་ཚྏ་ལ་གྱི་ཟེང་འཁྲུག་བྱུང་སྐབས་འགག་ཟུར་རྒྱལ་
རབས་བཅུ་གཞིས་པ་ནམ་མཁའ་སྲིད་མགོན་གྱིས་ཞི་འཇགས་སུ་བཏང་བས།
མིན་སྲིད་གཞུང་གིས་ཁོང་ལ་གཟེངས་བསྟོད་ཐོབ། དེ་ལ་བཞེན་འགག་ཟུར་

ཀླུ་བོའི་མངའ་ཁོངས་དང་སྟོབས་འབྱོར་རྗེ་ཆེར་སོང་བྱེད།

སྟོལ་ལོ་༡༦༥༡ ལོར་འགག་བྱུར་ཀླུ་བོ་བསོད་ནམས་རིག་འཛིན་གྱིས་
མན་དྲུའི་གོང་མ་ཚོན་གྱི་ལ་འབྲེལ་ལམ་བཅུགས་པས། མན་ཆེན་སྲིད་གཞུང་
གིས་ཁོང་ལ་བདེ་འཇགས་སེམས་གསོ་བྱེད་དཔོན་གྱི་གོ་གནས་གནང་།

སྟོལ་ལོ་༡༦༥༠ ལོར་འགག་བྱུར་ཀླུ་བོ་བསོད་ནམས་དབང་མཁར་ལ་
དྲིལ་བསྐྱགས་སེམས་གསོ་བྱེད་དཔོན་གྱི་གོ་གནས་སྤྲད།

སྟོལ་ལོ་དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་ལོ་རབས་བདུན་ཅུའི་ནང་། ཀླུ་རིང་
བཅོན་ལྷ་དང་ཚུ་ཆེན་ཀླུ་བོ་སོགས་གྱིས་ཆེན་སྲིད་གཞུང་ལ་དག་ཚོལ་བྱས་
སྐབས། འགག་བྱུར་ཀླུ་བོ་བསོད་ནམས་གཡུང་དྲུང་གིས་ཆེན་དམག་ལ་
རོགས་རམ་མི་དམན་པ་བྱས་བྱས་པས། ཆེན་སྲིད་གཞུང་གིས་ཁོང་ལ་བྱ་
དགའ་སྤྲད།

སྟོལ་ལོ་༡༦༧༤ ལོར་སི་ཁྲོན་ཏ་ཀྱུ་ཞེས་པའི་སར་པད་དཀར་ཆོས་ལུགས་
གྱི་འོས་ལངས་ཟིང་འཁྲུག་བྱུང་སྐབས་ཀྱང་འགག་བྱུར་ཀླུ་བོས་བྱས་རྗེས་
བཞག་པས་གོ་གནས་ཡར་སྤར།

ཕྱིས་ཆེན་དམག་གིས་དབྱིན་འགོག་དམག་འཁྲུག་བྱས་སྐབས།
འགག་བྱུར་ཀླུ་བོས་རྒྱ་ནག་ལྟོ་ཕྱོགས་གོང་གྲོའུ་དང་། གོང་གིས་སོགས་སུ་
དཔུང་དམག་བྲངས་ཏེ་དཔུང་རོགས་བྱས།

སི་ཁྲོན་གྱི་དམག་ཤེད་ཅན་གྱོ་ཨར་ལྷན་གྱིས་ཟིང་འཁྲུག་བསྐྱངས་
སྐབས་འགག་བྱུར་ཀླུ་བོས་བོད་དམག་བྲངས་ནས་གདོང་ལེན་བྱས་རབས་
སོགས་རྒྱའི་ཡིག་ཆ་ལ་བརྟེན་ལོ་རྒྱུས་ཉོག་ལ་འཛིང་བ་མང་བོ་བྱིས་འདུག་པ་
དག་བདེན་པ་ཡིན་མིན་མི་ཤེས་ཀྱང་། དཔྱད་ལྡན་དག་ལ་དཔྱད་གཞིའི་ཚུལ་
དུ་ཆེས་བསྟུས་བཅུམ་བཞོད་པ་ཡིན་ལ། འགག་བྱུར་ཀླུ་རབས་ཉེར་ལྔ་བྱུང་

བ་དག་ནི།

རྒྱལ་རབས་དང་བོ།	གཡུང་རྒྱུང་ལོ་རྒྱུས་སྐོར་བོ།
རྒྱལ་རབས་གཉིས་པ།	མཁས་སྐོར་རྒྱལ་མཆོན།
རྒྱལ་རབས་གསུམ་པ།	གྲུབ་པ་ཐར།
རྒྱལ་རབས་བཞི་པ།	སྐྱོན་མགོན།
རྒྱལ་རབས་ལྔ་པ།	སྤྱི་ན་གཡུང་རྒྱུང་།
རྒྱལ་རབས་དྲུག་པ།	བཀྲ་རྒྱལ།
རྒྱལ་རབས་བདུན་པ།	ནམ་མཁའ།
རྒྱལ་རབས་བརྒྱད་པ།	ཡེ་ཤེས་གཡུང་རྒྱུང་།
རྒྱལ་རབས་དགུ་པ།	རྒྱས་པ།
རྒྱལ་རབས་བརྒྱ་པ།	ནམས་རྒྱལ་སྐྱབས།
རྒྱལ་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པ།	ནམ་རྒྱལ་འབྲུམ།
རྒྱལ་རབས་གཟུ་གཉིས་པ།	སྤྱི་མགོན།
རྒྱལ་རབས་བརྒྱ་གསུམ་པ།	བསམ་མཁའ་བ།
རྒྱལ་རབས་བརྒྱ་བཞི་།	ཆོས་ཐར།
རྒྱལ་རབས་བཅོ་ལྔ་པ།	ཆོས་དབྱི་མིན།
རྒྱལ་རབས་བརྒྱ་དྲུག་པ།	བཞུན་པའི་རྒྱལ་བོ།
རྒྱལ་རབས་བརྒྱ་བདུན་པ།	བསོད་ནམས་དབང་མཁའ།
རྒྱལ་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པ།	བསོད་ནམས་གཡུང་རྒྱུང་།
རྒྱལ་རབས་བརྒྱ་དགུ་པ།	བསོད་ནམས་རིག་འཛིན།
རྒྱལ་རབས་ཉི་ཤུ་པ།	སའོ་ཡན་ཁྱོན།
རྒྱལ་རབས་ཉེར་གཅིག་པ།	སའོ་མི་སྐྱོན།

ཀླུ་རབས་ཉེར་གཉིས་པ། སའོ་ཉེ་ཞིན།
 ཀླུ་རབས་ཉེར་སུམ་པ། ཏའེ་ཀུན།
 ཀླུ་རབས་ཉེར་བཞི་བ། བསོད་ནམས་ཆེ་རིང་།
 ཀླུ་རབས་ཉེར་ལྔ་བ། སའོ་གོ་ཀོང་བཅས་བསྐྱེམས་པས་
 ཀླུ་རབས་ཉེར་ལྔ་བྱོན་ཡོད་པར་གྲགས།

བརྒྱུད། ལུ་ཕྱི་ཀླུ་རབས།

ལུ་ཕྱི་ཀླུ་ཁག་འདི་ཡང་ཀླུ་རྩོང་ཀླུ་ཁབ་བཙུག་དུ་གྲགས་
 པའི་ནང་ཆན་ཞིག་ཡིན་ལ། འདི་གནས་ཡུལ་དེང་སང་གི་དབང་དུ་བཏང་
 ན་སི་ཁྱོན་ཞིང་ཆེན། དཀར་མངོས་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་སྤྱུལ་གཡའ་ང་
 ས་སྤུལ་པའོ་ཞུན་རྫོང་ཁོངས་སུ་གཏོགས།

འདིའི་ཀླུ་བོ་དང་ཀླུ་ཁབ་ཀྱི་མིང་གི་གོ་དོན་ནི། ཀླུ་ཁོངས་སུ་
 འབངས་མི་ཤིན་ཏུ་མང་པའི་དོན་ཡིན་ཞེས་ཟེར་ཚུལ་ལ་བརྟག་ན། ལུ་ཕྱི་མ་
 ཡིན་མི་ཕྱི་འབྲི་དགོས་པ་ལྟ་བུར་སྣང་བས་དབྱད། ཡུལ་སྐད་དུ་ལུ་ཟེ་ཀླུ་
 བོའང་ཟེར་བར་སྣང་།

ཀླུ་ཡིག་ཏུ་བྲིས་པའི་ཀླུ་རྩོང་ལོ་རྒྱུས་འགའ་ཞིག་ཏུ་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ ལོར་
 ལུ་ཕྱི་ཀླུ་བོའམ་ཆོ་དཔོན་བསྟན་འཛིན་འབྲུང་ཕུག་གིས་སྤྱོད་བཞིན་ཡོད་
 ཅིང་། ཁོང་ལུ་ཕྱི་ཀླུ་རབས་དང་བོར་གྱུར།

སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་ལུ་ཕྱི་ཀླུ་བོ་ཀླུ་མཆན་ནམ་མཁའ་བྱ་བའི་དུས།
 ཆེན་ཀླུ་ཁབ་ལ་འབྲེལ་ལམ་ཐོག་མར་བཅུགས་ཤིང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་ཆན་
 ལུང་ཀླུ་བོས་ཆོ་ལོ་གནང་ཟེར། དེ་ལ་བརྟེན་སྟོབས་གྲགས་ཀླུ་ཉེ་ཀླུ་

ཁོངས་ཀྱི་ཤར་སྤྱི་ལེ་༥༠༠ བཅའ་ཁས་འགག་བྱར་ཕྱན་དང་། ལྷོ་སྤྱི་ལེ་༤༥། ལུ་བ་
སྤྱི་ལེ་༤༠༠ ལེན་པན་རྒྱལ་ཕྱན། བྱང་སྤྱི་ལེ་༤༠༠ ལྷག་འོག་གཞི་རྒྱལ་བོའི་
ས་མཆའ་ས་སོགས་དང་ས་འདབས་འབྲེལ་ཡོད།

མན་ཆེན་སྲིད་གཞུང་དང་རྒྱལ་རོང་རྒྱ་ཆེན་རྒྱལ་ཁབ་སོགས་གཡུལ་
འགྲེད་བྱས་སྐབས། ལུ་ཕྱི་རྒྱལ་བོས་ཆེན་སྲིད་གཞུང་ལ་ཚུ་དང་འབྲུ་རིགས་
སྤྱི་ལེ་འདྲེན་གྱི་དཔྱད་རྒྱུ་བྱས་པས་ཕྱིས་ཆེན་གྱིས་བསྟོན་པར་གྲགས།
སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་རྒྱ་ནག་མི་སེར་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་ཡུལ་འདིར་ས་ཆོད་བསྟོགས་
ནས་ཞིང་ས་བཅོས་པ་དང་། པོ་ཤིན་ཇོང་ཞེས་པ་བཅུགས།

ལུ་ཕྱི་རྒྱལ་ཁབ་འདི་རྒྱལ་རོང་རྒྱལ་ཁག་བཅོ་བརྒྱད་ལས་རྒྱ་རིགས་
དང་འདྲེས་ཤུགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་དང་། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་བའི་མགོ་ཚུ་
ནས་འདི་ལུ་དུ་རྒྱུ་སྐད་ཡིག་བཅུ་སྟོད་བྱེད་མགོ་བཅུ་མས། དེའི་རྒྱུ་གྱིས་
རྒྱ་བོད་རིག་གཞུང་མཉམ་འདྲེས་ཆེས་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་རྒྱལ་ཕྱན་ཐོག་མ་དེ་ཡིན་པར་
སྣང་།

ལུ་ཕྱི་རྒྱལ་ཁག་འདིའི་རྒྱལ་རབས་རིམ་བརྒྱད་ཀྱི་བྱང་རབས་བསྐར་
ཆགས་སུ་བཀོད་པའི་ཡིག་ཟེན་ཡོད་ཆོད་མི་འདུག་ཀྱང་། རྒྱ་ནག་མིན་རྒྱལ་
རབས་དང་། མན་རྩའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་འབྲེལ་ཡོད་ཡིག་ཆང་ཁག་ཅིག་དུ་
བདེན་རྒྱུ་མ་ངེས་པའི་ལོ་རྒྱུས་དུ་མ་ཆན་རེ་འབྱུང་བ་ཁག་དཔྱད་གཞིར་
བཀོད་ན།

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ ལོར་ལུ་ཕྱི་རྒྱལ་བོའམ་ཆོ་དཔོན་བསྟན་འཛིན་འབྱུང་བྱུག་
གི་སྐབས་དེར་ལུ་ཕྱི་རྒྱལ་རབས་ཐོག་མ་བྱུང་ཞིང་། ཕྱིས་མིན་རྒྱལ་རབས་སྤྱི་
ལོ་༡༩༩༠ ལོར་ལུ་ཕྱི་རྒྱལ་བོ་ནམ་མཁའ་ལ་དྲིལ་སྟོག་སེམས་གསོ་བྱེད་དཔོན་
གྱི་གོ་གནས་ཐོབ།

དེ་ལ་བྱ་གཞིས་བྱང་བའི་ཆེ་བ་སྒྲ་མ་དཔལ་ལྷན་པེ་ཤེས་དགོན་རྩེ་
ལོགས་ཆོས་སྤྱོད་ས་ཀྱི་མགོ་འཛིན་དང་། རྒྱུང་བ་ཨོ་རྒྱན་གྱིས་རྒྱལ་སྤྱི་
བརྒྱུད་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༡ ལོར་ཨོ་རྒྱན་ལ་དཔག་སྤྱི་ཆེན་མོའི་གོ་གནས་ཐོབ།

གྱུ་ལོ་ ༡༩༥༧ ལོ་གྲགས་པ་རྒྱལ་བཟང་པོ་བྱ་བས་དཔོན་ས་བརྒྱུངས།
 གྱུ་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་དེ་ལྟ་བུ་འབྲུག་ལྷོ་ཆེན་དཔོན་སར་བཞད། གྱུ་ལོ་ ༡༩༦༧
 ལོར་འབྲུག་ལྷོ་ཆེན་ཁྱི་བྱ་གྲགས་པ་བཞུན་པ་བཟང་པོ་རྒྱལ་སར་འཁོད།
 གྱུ་ལོ་ ༡༩༧༥-༡༩༧༩ བར་གྱུ་ལོ་དོ་ ༧༥ རིང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཟིན་ཐོ་མེད་ཟེར།

དེའི་རྗེས་སུ་དཔོན་རྒྱལ་མཆན་ནམ་མཁམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ལོ་ ༡༤༩༠
ལོར་ནམ་མཁའི་བྱ་འོད་སྐྱབས་ལ་སྲིད་དབང་ཐོབ། རྒྱ་ལོ་ ༡༥༡༠ ལོར་དེའི་
བྱ་གཡུང་རྒྱུང་འཕྲིན་ལས་རྒྱལ་སར་འཁོད། དེའི་རྗེས་སུ་སངས་རྒྱས་བྱ་བ་
ཞིག་དཔོན་སར་བསྟན། རྒྱ་ལོ་ ༡༥༣༥ ལོར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱ་རྒྱལ་མཆན་དར་
རྒྱས་ཀྱིས་རྒྱལ་སྲིད་བཟུང་། རྒྱ་ལོ་ ༡༥༣༩ ལོར་དར་རྒྱས་ཀྱི་བྱ་ཆེ་ཆེན་དབང་
ཕྱག་རྒྱལ་སར་བསྟན། རྒྱ་ལོ་ ༡༥༤༥ ལོར་ཆེ་ཆེན་དབང་ཕྱག་གི་བྱ་ཆེ་བ་རྒྱལ་
མཆན་ལ་རྒྱལ་སྲིད་ཐོབ། རྒྱ་ལོ་ ༡༥༤༥ ལོའི་རྗེས་སུ་བསྟན་འཛིན་འབྱུང་ཕྱག་
གི་བྱ་རྒྱལ་མཆན་ཕྱན་ཆོག་ས་ཀྱིས་རྒྱལ་སྲིད་བསྐྱེད་ས་ཟེར།

མཆོད་རྟེན་གྱི་རྒྱལ་རོང་རྒྱལ་ཁག་ལོ་རྒྱུས་ཐོགས་འབྲེལ་ཡོད་རྒྱལ་གྱི་
ཁག་ཅིག་ཏུ་འདི་འདྲ་ཙམ་གསལ་བ་ལས་ལོ་རྒྱུས་གསལ་ཁ་ཅན་མ་རྟེན།

དགྲ། ལྷགས་ལ་རྒྱལ་རབས།

ལྷགས་ལ་འདི་ལ་མདོ་རྒྱད་ཆོས་འབྱུང་ལོགས་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་དང་ཁག་
ཅིག་ཏུ་ཁམས་ཀྱི་ལྷགས་ལ་རྒྱལ་པོ་ཞེས་པའི་ཐ་སྟོན་འབྱུང་ཞེས། འདི་ཡན་

ཆད་བར་ཁམས་སུ་གཏོགས་པར་གསུངས་ཀྱང་། དེའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཁམས་
དང་བར་ཁམས་སོགས་ཀྱི་མཆམས་དང་ཆོགས་ཤེས་མཁན་ཤིན་ཏུ་དཀོན་
ཅིང་། འདིའི་ཆོག་ཟིན་གྱི་ཁམས་ཞེས་པ་དེའང་དེང་སང་མདོ་སྟོད་ཀྱི་ཡུལ་
ངེས་ཅན་ལ་ཁམས་དང་། མི་རྒྱུས་ལ་ཁམས་པར་འབོད་པ་དང་དོན་གཅིག་
ལ་འབབ་མིན་ཡང་དཔྱད་གཞི་ཆེ།

ལྷག་པར་དུ་ཁོ་བོས་གཞན་དུ་བཀོད་ཟིན་པ་ལྟར་བྱ་ཆེན་པ་ཚུལ་
ཁྲིམས་རིན་ཆེན་གྱི་སྡེ་དགའི་བསྟན་འགྱུར་དཀར་ཆག་དང་། ལྷག་ཆང་བའི་
རྒྱ་བོད་ཡིག་ཆང་ཆེན་མོ་གཞིས་ཀྱི་གསུང་ཟིན་ལ་གཞིགས་ན། ཡུལ་འདི་ནི་
བོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་དུ་བྱེ་སྐབས་ཀྱི་མདོ་སྟོད་མའི་ཆོལ་ཁའི་ཁོངས་ཡིན་མི་སྲིད་
པ་ལྟ་བུར་སྤང་བས། གཟུར་གནས་ཞིབ་འཇུག་པ་དག་གིས་དཔྱད་པར་བྱའོ།

སྤྱི་ལོ་༡༩༤༠ ཡས་མས་ནས་དོར་ལ་བཞེན་ནས་དཔལ་ལྷན་ས་རྒྱ་བས་
བོད་ལ་མངའ་དབང་བསྐྱར་སྐབས། འདི་ཕྱོགས་ཀྱི་གཡའ་ང་དང་། ཏོ་མིན།
སྒོ་ལྷགས། ཡན་ཀུའུ་སོགས་ས་ཁུལ་མང་བོ་ལྷགས་ལ་རྒྱལ་བོའི་མངའ་ཁོངས་
སུ་གཏོགས་པ་འདྲ་ཞིང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་ཡུལ་འདིར་དམག་མཁར་བཅེགས།

རྒྱའི་བཤད་སྒྲོས་སུ་ས་རྒྱ་བས་བོད་ལ་མངའ་དབང་བསྐྱར་སྐབས་ཏེ་
སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་རྒྱ་སོག་གི་དམག་དབུང་ཡུལ་འདིར་དྲངས་པར། བོད་
དམག་གིས་གདོང་བཀག་ཏེ་གཡུལ་འཐབ་དྲག་པོ་བྱས་ཏེ་ཡུལ་འདི་ཁུལ་གྱི་
བོད་རིགས་ཡོངས་རྫོགས་དབང་བསྐྱར་བྱས། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ ལོར་གཡའ་ང་
དང་། སྒོ་ལྷགས། ཏོ་མིན་བཅས་ས་ཁུལ་ཁག་ཅིག་གིས་སོག་པོ་མ་བཅེས་པས་
སོག་དམག་༡༠༠ དང་། རྒྱ་དམག་༤༠༠ ལྷག་མཉམ་རུབ་གྱིས་ཡུལ་འདི་
དག་དྲག་གཞོན་བྱས་རབས་ཟེར།

གང་ལྟར་མངའ་ཐང་དང་དབང་ཤུགས་ཆེ་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པར་སོག་

པོས་བོད་ལ་དབང་སྐྱུར་མ་བྱས་གོང་ནས་ལྷགས་ལ་ཀླུ་བོ་འདི་ཉིད་ཡོད་
འདུག་པ་དང་།

ཀླུ་ནག་མིན་ཀླུ་རབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་མིན་དང་ལྷགས་ལ་འེལ་
ལམ་ཐོག་མ་བྱུང་ཞིང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༣༤ ལོར་ལྷགས་ལ་འེལ་གོ་དཔོན་ཁག་ཅིག་
མིན་སྲིད་གཞུང་གི་དཔོན་རིགས་དང་མངའ་འཕྲད་དང་འཛམས་ཉགས་
འབྲུལ་རེས་ཀྱི་ལམ་སྲོལ་བྱུང་།

སྤྱི་ལོ་༡༩༠༣ ལོར་ངག་དབང་ཀླུ་མཆན་བྱ་བ་ཞིག་ལྷགས་ལ་འེལ་
དཔོན་པོར་གྱུར། འདི་སྐབས་དཔོན་པོ་འདིའི་མངའ་ཞབས་སུ་དུད་བྱིམ་༩༠༠
ལྷག་ཡོད་འདུག སྤྱི་ལོ་༡༩༠༣-༡༩༧༥ བར་གྱི་ལོ་ངོ་༥༥ རིང་ཀླུ་རབས་བཞི་
བྱུང་བེར་བ་ཙམ་ལས་སུ་དང་གང་ཡིན་མི་ཤེས།

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ ལོར་ལྷགས་ལ་དཔོན་པོ་བསྟན་འཛིན་གྲགས་པས་སྤར་
མིན་གོང་མ་སོགས་ཀྱིས་གནང་བའི་ལས་ཐམ་སོགས་མན་རྩའི་གོང་མ་ཁྲུང་
ཡེ་ལ་ཕུལ། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་དཔོན་བསྟན་འཛིན་གྲགས་པར་ཆེན་གྱིས་ཐམ་
ཀ་སྤྲད་བེར།

སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་མགོ་ཙམ་ལ་ཆོས་རྗེ་ཀུན་དགའ་
བྱ་བ་ཞིག་ལ་ཡུལ་འདིའི་དཔོན་ས་ཐོབ། མན་རྩའི་སྲིད་གཞུང་གིས་འདི་ལྟལ་
ཀྱི་སྟོང་དཔོན་གཅིག་དང་། བརྒྱད་པོན་བཞི་བརྩམས་བརྒྱད་ཙམ་ལྷགས་ལ་འེལ་
མངའ་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པར་བྱས་པ་ནས་ལྷགས་ལ་ཀླུ་བོ་དང་ཀླུ་ལག་
གི་ཐ་སྲུང་བྱུང་བར་བཤད་པ་བདེན་མིན་མ་ཤེས།

དེ་ནས་དུད་བྱིམ་༩༥༠ ཙམ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་སྤྱི་དཔོན་དེ་ཉིད་བོད་
རིགས་དུད་ཆང་༩༣༠༥༠ ལྷག་ལ་དབང་སྐྱུར་མ་ཁན་གྱི་ཀླུ་སྤན་སྟོབས་དང་
ལྷན་པ་ཞིག་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ།

བཅོན་འདུག་བྱས། ཕྱིས་ས་གནས་ཡུལ་མིས་རྒྱལ་ག་ནས་འཕྲོགས་ཏེ་བློས་བྱུང་།
དུ་ཕྱིན་ཀྱང་། ལྷ་བས་ཞེས་ནས་ཡར་ལ་རྒྱ་བོར་ལྷུངས་ཏེ་ཤི ཀླུ་མོ་དེ་ཀླུ་
མཆན་ལྷུང་དབང་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་ནམ་སྟེ།

དེ་ནས་ལྷུང་དབང་གི་གཙུང་ཀླུ་མཆན་སྦྱིན་པས་ཀླུ་སྲིད་བཟུང་།
འདི་བ་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༥ ལོར་འདས། ཁོང་ལ་བུ་གསུམ་ཡོད་པ་ལས་ཆེ་བས་པ་
ཆབ་བྱས་ཏེ་ལྷགས་ལའི་ཀླུ་སྲིད་བཟུངས། འབྲིང་བ་རྒྱབ་ཁམས་རིག་གནས་
སློབ་གྲ་ཞེས་པར་བསྐྱོད། བུ་ཐ་རྒྱུང་རྒྱབ་ཁམས་སྐམ་སའི་དམག་གི་སློབ་གྲར་
དམག་ཅུལ་སྦྱངས།

ཕྱིས་བུ་ཆེ་བ་ལུ་ཕྱི་ཀླུ་མོས་བསད་ཅིང་། བུ་གསུམ་པ་སློབ་གྲ་ནས་
ཕྱིར་རང་ཡུལ་དུ་ལོག་སྐབས་འདས་གོངས་སུ་ཕྱིན། དེའི་སྐབས་ཀྱིས་སྐབས་
དེ་ཤིང་ནས་ལྷགས་ལ་ཀླུ་མོའི་སློབས་མངའ་ཐང་དང་བྱགས་ཉམས་མགོ་
ཚུགས། བུ་འབྲིང་བ་ལྷེ་དགེ་ཕྱོགས་སུ་སྐྱེན་པ་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་པ་ཕྱིར་ལོག་སྟེ་
ཀླུ་སྲིད་བཟུངས།

དཔོན་འདིའི་ཁྲིམས་སྒོ་བཅན་པས་མི་གསེད་དབང་འཕྲོག་གི་དོན་
རྒྱུ་སློང་མཁན་དག་ལ་སློག་ཁྲིམས་དང་། རྒྱུང་ལྷུང་དུ་གཏོང་བ། དཔལ་
འབྱོར་གྱི་ཞེས་ཆད་སོགས་བཅད་དེ་ཁྲིམས་ཆད་ལྷེ་ཞིང་། རང་ཁོངས་ཡུལ་
ལུང་སོ་སོར་ས་གནས་སྡེ་ཆོད་ག་གི་མགོ་བྱེད་ཆེ་རྒྱུང་སོགས་བསྐོ་འདུགས་ཀྱིས་
དབྱ་ཁུལ་བསྐྱེད་ལེན་སོགས་བྱས།

མདོ་དོན་ལྷགས་ལ་ཀླུ་རབས་ཡིག་ལམ་དུ་འཁོད་པ་ནི། སྤྱི་ལོ་༡༩༠༧
ལོར་ངག་དབང་ཀླུ་མཆན་ལ་བྱ་བ་ཞིག་ལྷགས་ལའི་དཔོན་པོར་གྱུར་ཅིང་།
སྤྱི་ལོ་༡༩༡༡ ཅམ་ནས་དེའི་བུ་གནས་ལྷ་ཀླུ་གྱིས་ཀླུ་སྲིད་ལོ་ངོ་༤༠ རིང་
བཟུང་།

དེ་ནས་ཆེན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་མགོ་ཙམ་ལ་བསྟན་འཛིན་གྲགས་པ་བྱ་བ་
ཞིག་གིས་ལྷགས་ལ་རྒྱལ་སྲིད་ལ་དབང་རྒྱུར་བྱས་ཤིང་། རྒྱ་ལོ་༡༤༡༡ ལོར་
བསྟན་འཛིན་གྲགས་པ་ལེ་བུ་གྲགས་པ་བྱ་བས་ལོ་ངོ་༡༧ རིང་རྒྱལ་སྲིད་
བསྐྱངས།

དེ་ནས་རྒྱ་ལོ་༡༧༡༧ ཙམ་ནས་ཀུན་དགའ་གྲགས་ཆེན་བྱ་བ་ཞིག་གིས་
ལོ་ངོ་བརྒྱ་བདུན།

རྒྱ་ལོ་༡༧༡༥ ལོ་ནས་སངས་རྒྱས་བྱ་བས་ལོ་ངོ་༧ །

རྒྱ་ལོ་༡༧༡༩ ལོ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བུ་རྒྱལ་མཆན་དར་རྒྱས་ཀྱིས་ལོ་ངོ་གཅིག་
ཙམ།

རྒྱ་ལོ་༡༧༤༥ ལོ་ནས་རྒྱལ་མཆན་བདེ་སྐྱོད་ཀྱིས་ལོ་ངོ་༡༠།

རྒྱ་ལོ་༡༨༠༧ ལོ་ནས་རྒྱལ་མཆན་བདེ་སྐྱོད་ཀྱི་བུ་རྒྱལ་མཆན་བཟོད་པས་ལོ་
ངོ་༡༤།

རྒྱ་ལོ་༡༨༡༤ ལོ་ནས་རྒྱལ་མཆན་དོ་རྗེས་ལོ་ངོ་༧།

རྒྱ་ལོ་༡༩༠༣ ལོ་ནས་རྒྱལ་མཆན་ཁྱུང་དབང་གིས་ལོ་ངོ་༡༧།

རྒྱ་ལོ་༡༩༡༣ ལོ་ནས་རྒྱལ་མཆན་སྦྱིན་པས་ལོ་ངོ་༡༡ རིང་བསྐྱངས།

དེ་ནས་རྒྱལ་མཆན་སྦྱིན་པ་ལེ་བུ་རྒྱལ་ལྷ་རྒྱུང་ཅེ་བྱ་བར་རྒྱ་དམར་གྲུང་ཁན་
ཀྱིས་རྫོང་དཔོན་སྐོས་ཀྱི་གོ་གནས་སྤྱད། དུས་རབས་ཉི་ཤུ་བའི་མཇུག་ཙམ་
ལ་རྫོང་དཔོན་གཞོན་པ་དང་། ལུལ་སྲིད་གོས་ཀྱི་གཙོ་འཛིན་སྐོས་ཀྱི་མིང་
ལུར་དུ་བརྒྱུག་སྟེ་བསྐྱེད་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་པ་བོད་ཡུལ་ཡོངས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་
གཅིག་མཚུངས་ཡིན།

བརྒྱ། སོ་མང་ཀླུ་རབས།

སོ་མང་ཀླུ་རྒྱུད་འདི་སྤྱི་བོད་བཅོ་ལྔ་པོས་མཐའ་སྤྱང་བོད་དམག་
བཏང་བའི་རྒྱུད་པ་ཡུལ་འདིར་གཏན་སྡོད་བྱས་པ་ཆོ་ཁག་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་པ་
དག་གི་ཕྱི་རབས་པ་ཡིན་འདུག་ལ། སོ་མང་ཀླུ་བོའི་ཀླུ་རྒྱུད་སྟོད་མངའ་
རིས་ཚྭགས་ཀྱི་དཔོན་རྒྱུད་ཅིག་ལ་གཏུགས་མཁན་ཡང་ཡོད་འདུག།

ཡང་སོ་མང་ཀླུ་རྒྱུད་འདི་ས་སྐྱ་འཁོན་གྱི་གདུང་རྒྱུད་དུ་བྱུག་ཚུལ་
དང་། འཁོན་དཀོན་མཆོག་ཀླུ་བོ་དང་། ལྷག་པར་ས་ཆེན་ཀྱན་དགའ་སྟེང་
བོའི་སྐབས་སུ་ཀླུ་རིང་སོ་མང་དཔོན་པོས་དབུས་གཙང་ཚྭགས་སུ་ཕོ་ཉ་
བཏང་སྟེ། ས་སྐྱ་ནས་ལྷག་ལྷ་བྱ་བ་ཞིག་མདོ་སྤྱད་ཀླུ་རིང་དུ་གདན་དྲངས་
ཏེ་ཀླུ་སྤྱི་དགའ་རབས་ཀྱང་བྱེད། གང་ལྟར་དེ་སྤྱི་མཐོང་བའི་འབྲེལ་ཡོད་
རྒྱ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་དང་གང་དུ་འདྲ་སོ་མང་ཀླུ་རབས་བསྟན་ཆགས་སུ་
བསྒྲིགས་པ་ཞིག་མ་མཐོང་།

རྒྱ་ཡིག་དུ་བྲིས་པའི་ཀླུ་རིང་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་རེ་བྱུང་དུ། སོ་མང་ཀླུ་
རབས་བདུན་པ་བསོད་ནམས་ནི་ཀླུ་རིང་ཀླུ་ཁག་ལས་ཆེས་ཐོག་མའི་ཀླུ་
བོའི་གོ་གནས་འདྲིན་མཁན་ཡིན་པར་བཤད་ཀྱང་། དེ་ནི་ཁོང་ནམ་པའི་དབྱང་
གཞིའི་ཡིག་ཆ་པལ་ཆེར་རྒྱ་ཡིག་རང་ཡིན་སྟབས། ལོ་རྒྱུས་གནས་བབ་པལ་
ཆེར་རྒྱའི་ཡིག་ཆ་དུ་གསལ་ཡོད་མེད་དང་། ཆེན་གོང་མ་ཆོས་ཆོ་ལོ་འདྲ་
གནང་ཡོད་མེད་ཅེས་གཞི་ལ་འདྲི་དགོས་བྱུང་བས་ལན་པ་ཡིན་ནམ་སྟུམ།
རྒྱ་མཆན་ནི་དེའི་ཡར་སྤོལ་གྱི་ཀླུ་རབས་དུག་གམ་ཡང་ན་དེ་ལས་མང་བ་

བྱུང་ཡོད་པས། བོད་བཅན་པོའི་སྐབས་ནས་ཡོད་པའི་རྒྱལ་རྒྱུད་དང་དམག་
རྒྱུད་ཀྱི་དཔོན་རིགས་མང་བོ་ཡོད་བཞིན་དུ། བན་རྒྱའི་གོང་མ་ཡུང་གིན་གྱི་
སྐབས་གཞི་ནས་རྒྱལ་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་བོ་ཐོག་མ་འབྱུང་ག་ལ་སྲིད།

སོ་མང་རྒྱལ་བོ་བསོད་ནམས་ལ་ཡུང་གིན་གྱི་ལོ་མགོར་རྒྱལ་བོའི་གོ་
གནས་དང་ཐམ་ག་སོགས་གནང་བ་དང་། བན་རྒྱའི་ཆེན་དམག་དང་རྒྱལ་
རྒྱུད་རབ་བརྟན་དང་རྒྱ་ཆེན་སོགས་གཡུལ་འཁྲུག་བྱེད་སྐབས། སོ་མང་རྒྱལ་
བོ་འདིས་མན་ཆེན་སྲིད་གཞུང་ལ་རོགས་སྐྱོར་བྱས་པས། ཆན་ལུང་གིས་བདེ་
འཇགས་སེམས་གསོ་བྱེད་དཔོན་དུ་བསྐྱོས། དེའི་ཕྱིས་དེལ་སྐོག་སེམས་གསོ་
བྱེད་དཔོན་དུ་གོ་གནས་སྤར་རབས་སོགས་རྒྱ་ཡིག་དུ་འཁོད།

སྤྱི་ལོ་༡༧༡༤ ནས་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༠ ལོའི་བར་གྱི་མི་ལོ་སོ་དྲུག་རིང་སོ་མང་
རྒྱལ་བོའི་སྲིད་དབང་བདག་མེད་དུ་ལྷག་པ་དང་རྒྱ་མཚན་ཡང་སོ་མང་རྒྱལ་
ཁོངས་ས་ཁུལ་གྱི་ཆོ་བའི་འགོ་དཔོན་སོ་སོས་རང་དབང་བདག་བཟུང་གི་ཆོ་
བ་དབང་བསྐྱར་བྱས་ཏེ་རྒྱལ་བོའི་སྲིད་གཞུང་སྟོང་པར་ལུས། ཆོ་བ་བཞིའི་
འགོ་དཔོན་དག་ནས་རྒྱལ་སྲིད་ཀྱི་དབང་ཆ་བདག་བཟུང་གིས་སོ་མང་རྒྱལ་
བོའི་རྒྱལ་རབས་སྡོམ་པས་ཉི་ཤུ་པ་ནས་མཚམས་བཅད།

སྐག་ལྷ་དགོན་མཆོག་སྐབས་ཀྱིས་སྤྱི་ལོ་༡༡༥༡༡༡༣༣༣ བར་ལོ་ངོ་༤༠
རྒྱལ་སྲིད་བཟུང་།

རྒྱལ་ཆབ་བན་དེ་སྤྱི་ལོ་༡༣༡༣༡༣༡༣ ལོ་ངོ་༩༠།

མོར་བུས་སྤྱི་ལོ་༡༣༠༡༡༣༥༤ ལོ་ངོ་༥༩།

ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན་སྤྱི་ལོ་༡༣༥༤༡༣༥༤ བར་ལོ་༥༠།

དོན་གྲུབ་བཟང་བོ་སྤྱི་ལོ་༡༤༠༡༡༤༠༤ བར་ལོ་ངོ་༥༥།

བསོད་ནམས་ས་སྐྱབས་སྤྱི་ལོ་༡༤༤༤༡༤༤༤ བར་ལོ་ངོ་༩༠།

རྟོག་བྱ་སྤྱི་ལོ་༡༢༡༤༡༢༡༥ བར་ལོ་༡༠ ལྷག
 སྤྱི་ལོ་མ་མཆོ་སྤྱི་ལོ་༡༢༡༥༡༢༡༥ བར་ལོ་ངོ་༡༠།
 འདིས་སྤྱི་ལོ་༡༢༡༥ ལོ་ནས་དཔོན་ས་རང་ཉིད་བྱ་བྱ་བ་སྤྱན་པ་ལ་
 སྤྲད། བྱ་བྱ་བ་སྤྱན་པ་སྤྱི་ལོ་༡༢༡༥༡༢༡༥ བར་ལོ་ངོ་༤༡ རིང་།
 བསོད་ནམས་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་༡༢༡༥༡༢༡༥ བར་ལོ་ངོ་༡༥།
 བསྐྱེད་འདུལ་དབང་བྱ་སྤྱི་ལོ་༡༢༡༥༡༢༡༥ བར་ལོ་ངོ་༡༡།
 སྤྱན་གྲགས་ཀྱན་བྱ་སྤྱི་ལོ་༡༢༡༥༡༢༡༥ བར་ལོ་ངོ་༡༡།
 ཆོ་མཁོན་རིག་འཛིན་སྤྱི་ལོ་༡༢༡༥༡༢༡༥ བར་ལོ་ངོ་༡༠།
 བསོད་ནམས་དབང་ཆེན་སྤྱི་ལོ་༡༢༡༥༡༢༡༥ བར་ལོ་ངོ་༡༤།
 བྱུང་འདུལ་བསྐྱེད་ཆེན་སྤྱི་ལོ་༡༢༡༥༡༢༡༥ བར་ལོ་ངོ་༡༠།
 དབང་འཛིན་སྤྱི་ལོ་༡༢༡༥༡༢༡༥ བར་ལོ་ངོ་༡།
 སོ་ཁོ་ཀའོ་སྤྱི་ལོ་༡༢༡༥༡༢༡༥ བར་ལོ་ངོ་༡།
 མཆོད་ཉེན་གྱི་ཀླུ་རྩེ་ཀླུ་ཁག་གི་ལོ་རྒྱུས་སུ་པཎ་ཆེན་སྤྱི་ལོ་དགུ་
 བས་སྤྱི་ལོ་༡༢༡༥༡༢༡༥ བར་ལོ་ལོ་ལྷའི་རིང་སོ་མང་ཀླུ་པོའི་སྤྱི་དབང་
 བསྐྱེད་པར་བཤད་འདུག་ཀྱང་ཞིབ་ཆ་མ་དེས།
 སྤྱི་ལོ་༡༢༡༥ ཅུང་ལས་སོ་མང་ཀླུ་སྤྱི་ལོ་ཉམས་ལྷན་ཤར་ཞིང་། སྤྱི་
 རྒྱུ་ཕྱོགས་སྤྱི་ལོ་ལངས་བྱས་པ་དང་། དཔོན་སོ་ལྷའི་ཅིན་བྱ་བ་འདས་ནས་
 ཡོན་ཏོ་བྱ་བ་ཞིག་གིས་སོ་མང་གི་ཀླུ་སྤྱི་ལོ་འཕྲོགས་ཟེར།

བརྩུ་གཅིག་ རྩེ་འགག་ཀླུ་རབས།

སྤྱི་ལོ་ཀླུ་རྩེ་ཀླུ་ཁག་ཀླུ་ཁབ་ནི་དེང་གི་རྩེ་བ་ཁུལ་འབར་

ཁམས་རྫོང་ཁོངས་ཏེ། རྩི་འགག་རྒྱལ་བོ་དང་སོ་མང་རྒྱལ་བོ་འབྲེས་མཆམས་ཀྱི་
ས་ཁུལ་ཡིན་ལ། ཡངས་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་བདེ་ཐང་ལ་རི་ཆོགས་ཀྱིས་བརྒྱན་པ་
ལྟ་བུ་ཡིན་པས་ས་ཁམས་བཟང་།

རྩི་འགག་རྒྱལ་བོས་བདག་ཏུ་བཟུང་བའི་སའི་རྒྱ་ཁྲོན་ནི། ཤར་ནས་
རྒྱབ་ཏུ་སྤྱི་ལེ་༡༤༠ དང་། ལྷོ་ནས་བྱང་ཏུ་སྤྱི་ལེ་༡༠༥༠། མཐའ་འབྲེལ་གྱི་རྒྱལ་
ཁག་གཞན་ནི། ཤར་ཅོག་ཆེའི་ས་མཆམས་བར་སྤྱི་ལེ་༥༠ དང་། རྒྱབ་ཁོ་སྒྱུབས་
ས་མཆམས་བར་སྤྱི་ལེ་༡༧༠། ལྷོ་དམ་པའི་ས་མཆམས་བར་སྤྱི་ལེ་༡༩༠། བྱང་
མགོ་ལོག་བར་སྤྱི་ལེ་༧༩༠ བཅས་ཡོད་པར་བཤད།

འདིའི་ས་མིང་འབྲི་སྟངས་ལ་རྩི་འགག་དང་། རྩི་འགག་རྫོང་འགག་
སོགས་བྱིས་པ་མཐོང་བ་ལས། རྩི་འགག་ཅེས་པ་ནི་རི་སྟངས་གི་གྲོང་ཆོའི་དོན་
ཡིན་ཟེར་ཡང་། ཡིག་དོན་ལ་ཐད་ཀར་བལྟས་ན་གོ་དོན་དེ་འབྲེལ་པར་གོ་
མི་ཐུབ།

ཐོག་མའི་རྩི་འགག་རྒྱལ་བོའི་ཕོ་བྲང་ནི་རི་འབྲུར་ཞིག་གི་གདོང་དུ་
ཡོད་ཀྱང་། ཕྱིས་རྩི་འགག་ཡིང་ཅེར་སྟེས་ཏེ། རོང་དཀར་ནམ་རྒྱལ་འཛིག་
མེད་ཐུན་ཆོགས་རྫོང་བཏགས། རྫོང་མིང་ལ་འཛིགས་མེད་ནམ་རྒྱལ་དུ་འབོད་
པ་ནི་སྦྱོང་མཁན་རྒྱལ་བོ་དག་གི་མིང་ཡུལ་ལ་འཛགས་པར་སྣང་།

རྫོང་མཁར་འདི་སྤྱི་ལོ་༡༤༠༡ ཡས་མས་ཤིག་ལ་ཞིག་གསེས་གྲུབ་ཅིང་།
དེ་དུས་ཤིག་ནས་རྩི་འགག་ཅེས་པ་རྫོང་འགག་ཏུ་འབོད་པའི་སྟེན་བྱུང་བར་
གྲགས།

རྒྱའི་དེང་རབས་ཀྱི་འབྲེལ་ཡོད་ཡིག་ཆ་འགའ་རེ་ན། རྩི་འགག་རྒྱལ་
ཐོག་དང་བོ་ནས། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༠ བར་ལོ་ངོ་༦༩༤ སོང་བར་བཤད་འདུག་ཀྱང་།
འདིའི་རྒྱལ་ཐོག་དང་བོ་ཕན་གྲུབ་བྱ་བ་བོད་རྒྱལ་བཅན་པོས་ཤར་ཕྱོགས་སུ་

སོ་སྤྱང་དམག་སྤྱིར་བརྗོད་མངགས་བྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཞིགས་ན། ལོ་རྒྱུ་
 ༤༠༠ ལྷག་གི་ལོ་རྒྱུས་ལས་མེད་མི་སྤྱི་ལོ་དུ། ཕྱིས་ས་སྤྱི་རྗེས་ཙམ་ནས་རྒྱ་
 བག་གི་གོང་མ་འགའ་རེ་དང་འབྲེལ་ལམ་བྱུང་སྐབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རེ་ནས་བཙུགས་
 བ་དེ་འདྲ་ཡིན་སྤྱིད།

ཐོག་མར་པོད་རྒྱལ་བཙན་པོས་མངགས་པའི་དམག་དཔོན་དེའི་མིང་
ལ་ཕན་གྱུ་བ་བམ་འཕན་རེས་ཟེར་ཞིང་། རྒྱལ་གྱི་ཉོ་འཕན་ཞེས་གྲིས་པའང་
སྤང་། ད་ལྟོ་ཡིག་ལམ་དུ་གསལ་བའི་རྩི་འགག་རྒྱལ་རབས་ཉེར་བཞི་འམ་ཉེར་
ལྔ་ཡུང་བ་དག་ནི།

རྩི་འགག་རྒྱལ་རབས་དང་པོ། འཕགས་ལུག། འདིས་ཐང་རྒྱལ་རབས་
ཡེ་ཀོན་ཁྱི་ལོ་བརྒྱད་པ་སྟེ་ལོ་༦༡༩ ཅས་ལོ་ངོ་༩༩ རིང་རྩི་འགག་རྒྱལ་སྟེང་
བརྒྱད་ས།

རྒྱལ་རབས་གནིས་པ་ནི་འཕན་གྲུབ་གྱི་བྱ་ཡིན་འདྲག་ཀྱང་མཆན་མི་
གསལ། ལྷོ་ལོ་༢༢༥༥།༡༣༠ བར་ལོ་ངོ་༥༥ རིང་རྒྱལ་སྲིད་བསྐྱེད་སྤྱོད།

རྒྱལ་འཕྲིན་པོ་སྤྱི་ལོ་༢༠༡༧ལོ་བར་ལོ་ངོ་༡༦། འདི་ནས་ལོ་ངོ་༤༠
ལྷག་གི་ལོ་རྒྱུས་མི་གསལ།

དེ་ནས་རྣམ་རྒྱལ་སྤྱི་ལོ་༡༣༥༤།༡༣༠༤ བར་ལོ་ངོ་༥༠།

འཛིགས་མེད་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༠༩ | ༡༩༥༠ བར་ལོ་ངོ་ ༤༡ |

ཡུལ་ཆོག་ས་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༠༡༩༠༡ བར་ལོ་ངོ་༥༡༡

འདིའི་བར་གྱི་ལོ་ངོ་༡༥༠ ལོ་རྒྱུས་མི་གསལ་བྱེད།

སངས་རྒྱལ་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༥༧༡༡༦༧༥ ལྷན་ལི་བྲི་ལོ་༤༩ བར་ལོ་༤༤།

ནམ་རྒྱལ་སྤྱི་ལོ་༡༩༧༦|༡༢༡༢ བར་ལོ་ངོ་༤༡

བསྟན་འཛིན་གྱི་ལོ་ ༡༧༡༥ ། ༡༧༡༩ བར་ལོ་ངོ་ ༡༡

ཆོ་དབང་བཟ་རྒྱལ་སྤྱི་ལོ་༡༧༣༠།༡༧༥༣ བར་ལོ་ངོ་༩༣།
 ཆོ་དབང་ལྷན་འགྲུབ་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༩།༡༧༥༥ བར་ལོ་ངོ་༩༣།
 དཀོན་མཆོག་སྐྱབས་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༥།༡༧༥༩ བར་ལོ་ངོ་༩༤།
 རྣམ་རྒྱལ་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༠།༡༧༩༩ བར་ལོ་ངོ་༩༩།
 བསོད་མེ་འོད་ཟེར་མས་སྤྱི་ལོ་༡༩༠༠།༡༩༡༧ བར་ལོ་ངོ་༡༧།
 ཆོ་དབང་བཟ་རྒྱལ་སྤྱི་ལོ་༡༩༡༩།༡༩༣༩ བར་ལོ་ངོ་༢༠།
 བཟ་ཤེས་ལོ་རྒྱུས་སྤྱི་ལོ་༡༩༣༥།༡༩༤༩ བར་ལོ་༡༩།
 མགོན་པོ་ཆོ་རིང་སྤྱི་ལོ་༡༩༤༥།༡༩༥༩ བར་ལོ་ངོ་༢༤།
 མགོན་པོ་རབ་བརྟན་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༥།༡༩༩༩ ལོ་ངོ་༥༤།
 འཆི་མེད་སྒྲོལ་དཀར་སྤྱི་ལོ་༡༩༠༩།༡༩༡༩ ལོ་ངོ་༡༠།
 སྐལ་བཟང་ལྷན་གྲུབ་སྤྱི་ལོ་༡༩༡༩།༡༩༣༥ བར་ལོ་ངོ་༡༦།
 བསོད་ནམས་སྤྱན་ཆོགས་སྤྱི་ལོ་༡༩༣༥།༡༩༣༩ བར་ལོ་ངོ་༤༤།

མགོན་པོ་རྣམ་རྒྱལ་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ བར་ལོ་ངོ་༥༤། མགོན་པོ་རྣམ་རྒྱལ་བྱ་བ་
 འདི་རྒྱུ་འགག་རྒྱལ་རྒྱུ་རང་མ་ཡིན་པས་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གྲངས་སྤྱི་མི་ཆེ་བ་
 འདྲ་ཞིང་། འདིས་ལོ་ངོ་བཙུ་ལྷོ་རིང་རྒྱུ་འགག་རྒྱལ་ས་བཟུང་སྐབས་ལུལ་
 ལྷང་གི་དོན་ཆེན་དག་ལ་སྡེ་ཆོ་དག་གི་མགོན་པོ་རྣམས་ལྷན་འདྲེས་གོས་
 བསྐྱར་བརྒྱུད་ནས་ཐག་གཅོད་བྱེད་ཟེར།

རྒྱུ་འགག་རྒྱལ་རབས་མཐའ་མ་བསོད་ནམས་སྤྱན་ཆོགས་ཀྱིས་རྒྱ་
 རག་ཀྱང་དུ་མེན་གོ་སྤྱི་དགའ་ལ་ངོ་ཚྭ་དག་པོ་བྱས་པས་སྤྱི་ལོ་༡༩༣༩ ལོར་
 ཁོང་རྒྱ་དམག་གིས་དམར་གསོད་བྱང་སྟེ། བཅ་རོ་རྒྱལ་བསྐྱར་བ་ནས་རྒྱ་
 འགག་གི་རྒྱལ་རྒྱུ་ཆད།

བརྩ་གཉིས། ཅོག་ཅེ་ཀླུ་རབས།

ཅོག་ཅེ་འདི་མདོ་སྤྲོད་ཆོས་འབྱུང་དུ་བསྟན་པའི་ལྷགས་རུ་ཆ་བ་ཁག་གསུམ་དུ་གྲགས་པའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་ཡིན་ལ། མིང་གི་འབྲི་སྟངས་ལ་ཅོག་ཅེ་དང་། ཅོག་ཅེ། མཆོག་ཅེ། མཆོག་ཅེ་སོགས་སྒྲ་ཆོགས་མཐོང་ཡང་། ཀླུགས་ཆེ་ཞིང་དོན་ལ་གཞིལ་བ་ནི་ཅོག་ཅེ་ཉིད་ཡིན་པར་སྤྲོད།

བཤད་ཀླུན་ལ་ལར་སྤར་ཀླུ་རྩོད་ཀླུ་ཁག་བཙེན་བརྒྱད་དུ་མ་གྲུས་གོང་གི་ཐོག་མའི་ཀླུ་བོ་དབང་ཐང་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱང་བ་ལ། ཞབས་ཁྱུ་སྐྱབ་མཁན་གྱི་གས་ཅོག་ཅེ་སོགས་བཟུང་བཏུང་བཀོད་སྒྲིག་བྱེད་མཁན་ཕྱིས་ཀླུ་སྟན་ཞིག་དུ་གྱུར་པས་ཅོག་ཅེ་ཐོགས་ཤིང་། སོ་མང་ཀླུ་བོ་ཞེས་པའང་ཐོག་མར་ཀླུ་བོ་དེའི་སྐྱེ་ཤད་སྐབས་ཀྱི་སོ་མང་འཛིན་མཁན་ལ་བྱེད་ཟེར་བ་ཡིད།

ཡིན་ནའང་ད་ལྟ་ལོ་རྒྱུས་དེ་བ་ཐེར་ཁག་ཅིག་དུ་གསལ་བའི་ཀླུ་རབས་ཐོག་མ་ནི། གླི་ལོ་༡༡༥ སྐབས་ཀྱི་ཅོག་ཅེ་ཀླུ་བོ་བསོད་ནམས་འབྲུམ་ནས་མགོ་བརྩུགས་འདུག་པ། ཆོས་ཐོག་མའི་ཅོག་ཅེ་ཀླུ་བོ་མ་ཡིན་པ་ཤེས་དགོས། རྒྱ་མཆན་ནི་ས་སྐྱས་བོད་ལ་མངའ་དབང་བསྐྱུར་སྐབས་ནས་བོད་ལ་རིག་གནས་ཤིན་དུ་དར་ཀླས་བྱུང་བ་དང་བསྟན་ནས་ལོ་རྒྱུས་ཟིན་ཐོག་འདེབས་པའི་ལྷགས་སོལ་ཡང་སྤར་ལས་ལྷག་པ་བྱུང་ཞིང་། དེའི་སྐབས་ཀྱིས་ཅོག་ཅེ་ཀླུ་བོའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱང་དེ་སྐབས་ནས་ཡིག་ལམ་དུ་སྒྲིབས་པ་ཡིན་ནམ་སྟེ།

ཅོག་ཅེ་ཀླུ་བོའི་མངའ་ཁོངས་ཀྱི་སའི་རྒྱ་ཁྱོན་ནི། ཤར་ནས་ནུབ་དུ་

སྤྱི་ལོ་༡༩༠ དང་། ལྷོ་ནུམ་བྱང་ལ་སྤྱི་ལོ་༡༩༠ ཡོད་ལ། ཤར་སོ་མང་དང་། རྒུབ་
དམ་པ། ལྷོ་ནུམ་བཅན་ལྷ། བྱང་མགོ་ལོག་བཅས་སུ་ས་འདབས་འདྲེས་ནས་
ཡོད་པ་སྟེ། སྤྱི་ལོ་རྒྱ་བྱོན་ལ་སྤྱི་ལོ་གྲུ་བཞི་མ་༤༠༠༠ ལྷག་ཡོད་འདུག།

རྒྱལ་ཁག་འདིའི་ཁོངས་སུ་ཞིང་ལས་ས་ཁུལ་གཙོ་བོ་ཁག་གསུམ་དང་།
འབྲོག་ཁུལ་ཆོ་བ་རྒྱལ། ར་སྤྱག་ཆོ་བ་བཅུ། ཉ་སྤྱ་ཆོ་བ་བཅུ། སི་ཉ་པ་ཆོ་བ་བཅུ་
སོགས་སྡེ་ཆོ་མང་བོ་ཡོད་པར་བཤད། སྡེ་ཆོ་བྱེ་བྲག་པ་རེ་རེར་རང་སྡེ་སྦྱོང་
མཁན་གྱི་མགོ་དཔོན་རེ་ཡོད་འདུག་ཅིང་། དེ་དག་སྤྱི་ལོ་བོ་ནི་ཅོག་ཅེ་རྒྱལ་
རབས་རིམ་བྱོན་ཁག་ཡིན་པས། དེ་དག་གི་གྲངས་ཅམ་ནི།

- བསོད་ནམས་འབུམ། སྤྱི་ལོ་༡༩༡༤༡༩༩༩ བར་ལོ་ངོ་༤༩།
- སང་གེ་རྒྱལ། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩༡༩༠༠ བར་ལོ་ངོ་༤༩།
- ནམ་མཁའ་འབུམ། སྤྱི་ལོ་༡༩༠༡༡༩༩༩ བར་ལོ་ངོ་༤༩།
- བཀའ་རྒྱལ། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩༡༩༩༩ བར་ལོ་ངོ་༤༩།
- རྒྱ་དཀར་འབུམ། སྤྱི་ལོ་༡༩༡༩༡༩༩༩ བར་ལོ་ངོ་༤༩།
- ཆོ་དབང་ལྷན་གྲུབ། སྤྱི་ལོ་༡༩༡༩༡༩༩༩ བར་ལོ་ངོ་༤༩།
- བཀྲ་ཤིས་འབུམ། སྤྱི་ལོ་༡༩༡༩༡༩༩༩ བར་ལོ་ངོ་༤༩།
- ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཆོན། སྤྱི་ལོ་༡༩༡༩༡༩༩༩ བར་ལོ་ངོ་༤༩།
- རྒྱ་དཀར་འབུམ། སྤྱི་ལོ་༡༩༡༩༡༩༩༩ བར་ལོ་ངོ་༤༩།
- བསོད་ནམས་ལྷ་སྤྱི། སྤྱི་ལོ་༡༩༡༩༡༩༩༩ བར་ལོ་ངོ་༤༩།
- གཡུང་རྒྱུ་ལྷ་མོ། སྤྱི་ལོ་༡༩༡༩༡༩༩༩ བར་ལོ་ངོ་༤༩།
- བཀྲ་ཤིས་འབུམ། སྤྱི་ལོ་༡༩༡༩༡༩༩༩ བར་ལོ་ངོ་༤༩།
- རིན་ཆེན་དབང་མོ། སྤྱི་ལོ་༡༩༡༩༡༩༩༩ བར་ལོ་ངོ་༤༩།
- མགོན་པོ་བསོད་ནམས། སྤྱི་ལོ་༡༩༡༩༡༩༩༩ བར་ལོ་ངོ་༤༩།

མཁུན་རབ་འོད་ཟེར་བསྟན་པ་རྒྱ་མཚོ། གྱི་ལོ་༡༩༧༤༡༩༧༥༠ བར་ལོ་
ངོ་༡༥། འདིའི་མིང་གཞན་ལ་ཉི་མའང་ཟེར་བར་སྣང་།

གྱི་ལོ་༡༩༧༠༡༩༧༡ བར་ཅོག་ཅེ་རྒྱལ་ས་སྟོང་ས་ནས་སྐྱོང་མཁན་མ་བྱུང་
ཟེར། གྱི་ལོ་༡༩༧༡༡༩༧༢ བར་འགག་བྱུར་རྒྱལ་བོའི་སྲས་བསོད་ནམས་ཆེ་
རིང་གིས་ཅོག་ཅེའི་རྒྱལ་སྲིད་བསྐྱུངས།

གྱི་ལོ་༡༩༧༤༡༩༧༥༠ བར་དམ་པ་རྒྱལ་བོའི་སྲས་ཆེ་དབང་ལུན་ཚམས་
ཀྱིས་ཅོག་ཅེའི་རྒྱལ་སྲིད་བཟུང་།

གྱི་ལོ་༡༩༧༧ ལོ་ནས་རྒྱ་ནག་དམར་ཤོག་པས་བོད་ཡུལ་ལ་དབང་སྐྱུར་
བྱས་པ་ནས་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གི་ཅོག་ཅེ་རྒྱལ་བོ་ཞེས་པ་མིང་གི་ལྷག་མར་བྱུར་པ་
ཡིན་ནོ།

བརྒྱ་གསུམ། དམ་པ་རྒྱལ་རབས།

འདི་ལ་དམ་པ་དང་། བསྟན་པ་སོགས་དུ་མ་གྲིས་འདུག་ཅིང་། དེང་
སང་གི་ཡིག་ཆ་པལ་མོ་ཆེར་བསྟན་པ་འབྲི་བཞིན་འདུག།

འདིའི་ལོ་རྒྱུས་བོད་ཡིག་དུ་གྲིས་པ་མ་མཐོང་ཞིང་། རྒྱའི་དེང་རབས་
ཀྱི་ཡིག་ཆ་ཁག་ཅིག་དུ་རྒྱལ་ཁག་འདི་དང་ཆེན་རྒྱལ་རབས་འབྲེལ་བ་བྱུང་ཚུལ་
གཙོ་བོར་བརྗོད་པའི་ཤུགས་ལ་འདིའི་ལོ་རྒྱུས་གང་འཆམ་ཡང་འབྱུང་བ་ཡིན།

དམ་པ་རྒྱལ་བོའི་མངའ་ཁོངས་སའི་རྒྱ་ཁྱོན་ནི། ཤར་ནས་ནུབ་དུ་གྱི་
ལོ་༡༥༠ དང་། ལྷོ་ནས་བྱང་དུ་གྱི་ལོ་༡༥༠ ཡོད་ཅིང་། ཤར་ཅོག་ཅེ་དང་། ལུབ་
ཁོ་སྐྱབས། ལྷོ་རྒྱ་དུ་གྱི་ལོ་༡༠༠ ལྷག་བྱང་རྒྱ་འགག་བཅས་སུ་ས་འདབས་
འབྲེལ་ནས་ཡོད།

རྒྱལ་ཁག་འདིའི་རྒྱལ་བོའི་ཕོ་བྲང་གི་མིང་ལ་སྐུ་བདེ་རྫོང་དུ་འབོད་
ཅིང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༥ ལོར་མེར་སྲེག་བཏང་བཅེས།

རྒྱལ་རོང་ཚུ་ཆེན་ཕྱོགས་དང་མན་རྩའི་སྲིད་གཞུང་གཉིས་ཀྱིས་གཡུ་ལ་
འཁྲུག་བྱས་ཏེ། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༥ ལོའི་རྗེས་ནས་རྒྱལ་རོང་ཕྱོགས་ལ་མན་ཆེན་སྲིད་
གཞུང་གིས་ཐེ་རྩས་བྱས་སྐབས། ཆོ་དབང་རྟ་མགིན་བྱ་བ་ཆེན་སྲིད་གཞུང་
དང་འབྲེལ་བ་བྱུང་ཞིང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༧༡༩༩༨ ལོར་ཐའོ་མི་ཞེས་པའི་མགོ་འདྲིན་
དུ་བསྐྱོས་པར་གྲགས། དཔོན་གནས་དེ་འདྲིན་མཁན་དག་ནི།

༡ སྐྱག་འབུམ་སྐལ་བཟང་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཆན།

༢ བུ་མ་མཁའ་ཡེ་ཤེས།

༣ རྒྱལ་མཆན་རྩོ་རྗེ།

༤ བུ་མ་མཁའ་ཡེ་ཤེས་འདུལ་

༥ བུ་མ་མཁའ་ཡེ་ཤེས་འོད་ཟེར།

༦ ཆོས་དབང་རིག་མཁའ།

༧ བུ་མ་མཁའ་ཡེ་ཤེས་འོད་ཟེར།

༨ ཆོས་དབང་བཀྲ་ཤིས་རྒྱལ་མཁའ་ཡེ་ཤེས། མཆོད་རྟེན་གྱི་རྒྱལ་རོང་

ལོ་རྒྱུས་སྤྱི་མཁའ་ཡེ་ཤེས་འདུལ་ལ་ལང་སོ་ཞེས་པ་བྲིས་འདུག་ཀྱང་། བོད་ཀྱི་ནང་
སོ་ཡིན་མིན་མ་ཤེས། དམ་པ་རྒྱལ་རབས་ཀྱིས་སྲིད་བསྐྱུངས་པའི་ལོ་ཆོགས་
ནི།

རྒྱལ་བོ་ཆོ་དབང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༤༡༩༩༥ ལོར་ལོ་རྩ་༩༥།

ཆོ་དབང་རྒྱལ་མཆན། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༦༡༩༩༧ ལོར་ལོ་རྩ་༩༦།

ཆོ་དབང་རྟ་མགིན། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༧༡༩༩༨ ལོར་ལོ་རྩ་༩༧། འདི་དམ་པ་

རྒྱལ་རབས་བཅུ་གཅིག་པ་ཡིན་ཟེས།

ཀླུ་དགའ་ཆོ་བརྟན་རྒྱ་མཚོ། ཟ࿳་ལོ་༡༩༩༥།༡༩༩༠ བར་ལོ་ངོ་༩༥།
 རྟོ་རྒྱ་ལྷ་མ་ལའ་རྟ་མགིན། ཟ࿳་ལོ་༡༩༩༡།༡༩༩༩ བར་ལོ་ངོ་༩༦།
 ཀླུ་དགའ་རྟོ་རྒྱ། ཟ࿳་ལོ་༡༩༩༩།༡༩༩༩ བར་ལོ་ངོ་༩༧།
 ཆོ་དབང་དགའ་འདུལ། ཟ࿳་ལོ་༡༩༩༩།༡༩༩༩ བར་ལོ་ངོ་༩༨།
 རང་གྲུབ་འཛིགས་མེད། ཟ࿳་ལོ་༡༩༩༩།༡༩༩༩ བར་ལོ་ངོ་༩༩།
 ཆོ་རིང་མཁར་མོ། ཟ࿳་ལོ་༡༩༩༩།༡༩༩༩ བར་ལོ་ངོ་༩༩། འདིའི་སྐྱོ་བོ་
 འདས་ཤིང་སྐྱེས་གཉིས་ལོ་ན་རྒྱུང་བས་རྒྱལ་སྤྱི་དུ་བསྐྱུངས་པར་བཤད།
 རྟ་མགིན་ལྷ་ལུང་། ཟ࿳་ལོ་༡༩༩༩།༡༩༩༩ བར་ལོ་ངོ་༩༩།
 བསོད་ནམས་དབང་མོ། ཟ࿳་ལོ་༡༩༩༩།༡༩༩༩ བར་ལོ་ངོ་མ ལ་རྒྱལ་
 སྤྱི་དུ་བསྐྱུངས། འདི་ནི་དམ་པའི་རྒྱལ་རབས་ཉི་ཤུ་བ་དང་ཆེས་མཐའ་མའི་རྒྱལ་
 མོ་དེ་ཡིན།
 ཟ࿳་ལོ་༡༩༩༩ ལོ་ནས་རྒྱ་ནག་དམར་ཤོག་པས་བོད་ཡུལ་བཙན་འཛུལ་
 བྱས་པ་ནས་རྒྱལ་མོ་བསོད་ནམས་དབང་མོ་རྒྱ་གཞུང་གི་ལས་བྱེད་དུ་ཞུགས་
 ཤིང་། ཕྱིས་རྒྱ་བ་ཁྲུལ་སྤྱི་ཐོས་ཀྱི་འཕུས་མི་སོགས་ཀྱི་གོ་གནས་སྐོབ་པར་
 བཤད།

བརྒྱ་བཞི། བྲག་སྤྱོད་རྒྱལ་རབས།

བྲག་སྤྱོད་དང་པ་མམ་རྒྱལ་བོ་གཉིས་ནི་སྐོག་མར་མི་བྱིས་གཅིག་ནས་
 བྱུང་བའི་རྒྱུད་པ་ཡིན་འདུག་ལ། ཕྱིས་ལོ་རྒྱུས་འཕེལ་རིམ་ཁྲོད་དཔོན་ཁག་
 གཉིས་སུ་བྱས་པར་བཤད།
 འདིའི་མངའ་ཁོངས་ཀྱི་སའི་རྒྱ་ཁྱོན་ནི། ཤར་བཙན་ལྷ་དང་། ལྷོ་

ལྷགས་ལ། རྒྱབ་དགེ་ཤིས་ཅ། བྱང་ཚུ་ཆེན་སོགས་དང་ས་མཆམས་འབྲེས་
ཤིང་། སྤྱིའི་རྒྱ་ཁྱོན་ལ་སྤྱི་ལེ་གྲུ་བཞི་མ་༡༧༠ དང་། འབངས་མི་སེར་དྲུག་ཆང་
༡༥༠ ལྷག་ཡོད་པར་བཤད།

དེང་རབས་རྒྱའི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་ལྟར་ན། སྤྱི་ལོ་༡༧༠༡ ལོར་བྲག་སྟེང་
རྒྱལ་བོ་བྲགས་པ་སྟོན་ལམ་གྱི་སྐབས་ཆེན་སྲིད་གཞུང་དང་འབྲེལ་ལམ་ཐོག་
མར་བྱང་ཞིང་། ཆེན་སྲིད་གཞུང་གིས་བྲག་སྟེང་རྒྱལ་བོ་ལ་ཆེ་བསྟོད་བྱས་པ་
ནས་རྒྱལ་ཐོག་དང་བོ་བྱང་ཟེར།

དེ་ལ་བྱ་གཞིས་བྱང་བ་ལས་ཆེ་བ་བསོད་ནམས་ཀྱིས་བྲག་སྟེང་རྒྱལ་
སྲིད་བསྐྱངས། རྒྱང་བ་དབང་བྲགས་ཀྱིས་ཅི་བྱས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་གསལ་ཁ་ཅན་
མ་མཐོང་མོད། དེའི་བྱ་ཨ་རྟོན་བྱ་བས་རྒྱ་ཆེན་དང་མན་རྩའི་གཡུལ་འབྲུག་
སྐབས་ཆེན་སྲིད་གཞུང་ལ་འཐབ་རོགས་བྱས་པའི་བདག་རྒྱུན་དུ་ཆེན་སྲིད་
གཞུང་གིས་ཨ་རྟོན་ལ་གོ་གནས་དང་གཟེངས་བསྟོད་བྱས་རབས་ཟེར། ལོ་
རྒྱུས་ཡིག་ལམ་དུ་གསལ་བའི་བྲག་སྟེང་རྒྱལ་རབས་ནི།

དང་བོ།	ཀུན་དགའ་ལོ་རྒྱུ།
གཞིས་པ།	འཇམ་དབྱངས།
གསུམ་པ།	གཟི་དཔལ་ཨོ་རྒྱན།
བཞི་པ།	འབྲུམ་རྒྱལ།
ལྔ་པ།	ལྷ་མགོན་ཡག
དྲུག་པ།	ལུང་ཐུ།
བདུན་པ།	ཨ་དཔལ།
བརྒྱད་པ།	ས་སྤྱིའི་ངག་དབང་།
དགུ་པ།	ངག་དབང་འབྲུག་རྒྱལ།

བརྩ་བ།	ཆེན་པོ།
བརྩ་གཅིག་པ།	གཟུངས་འབྲུམ།
བརྩ་གཉིས་པ།	སངས་རྒྱས་འབྲུམ།
བརྩ་གསུམ་པ།	ཆོས་འཕེལ།
བརྩ་བཞི་བ།	འཇམ་བགྲ།
བཅོ་ལྔ་བ།	ཨ་རྟོ།
བརྩ་དྲུག་པ།	ཀུན་དགའ་ཨོ་རྒྱ།
བརྩ་བདུན་པ།	མཆོད་གནས།
བཅོ་བརྒྱད་པ།	བཟང་པོ་ཀླུ་མཆོན།
བརྩ་དགུ་བ།	རྫོགས་ལྷན།
ཉི་ཤུ་བ།	བསྟན་འཛིན་ཀླུ་མཆོན།
ཉེར་གཅིག་པ།	ཀུན་དགའ་དབང་ཕུག
ཉེར་གཉིས་པ།	ཕང་རྩུ་ཁང་བཅས་ཡིན་ལ།

སྤྱི་མ་འདི་དང་ཀུན་དགའ་དབང་ཕུག་གཉིས་བྱ་སྟུན་ཡིན་འདུག་ལ།
 སྤྱི་ལོ་༡༧༩༧ ལོའི་རྗེས་སུ་རྒྱ་ནག་དམར་ཤོག་པས་བོད་ལ་དབང་རྒྱུར་བྱས་
 པ་རྗེས་མི་དམངས་འཐུས་ཚབ་དང་། ཁུལ་སྲིད་ཁྲིམས་ཀྱི་ཆོག་མཆོག་གཙོ་བོ་ཞིན་
 པ་སོགས་ཀྱི་གོ་གནས་ཐོབ། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༠ ལོར་འདས་ཁོངས་སུ་གྱུར་འདུག

བཅོ་ལྔ། པ་ལམ་ཀླུ་རབས།

པ་ལམ་ཀླུ་བོའི་ལོ་རྒྱུས་བོད་ཡིག་གིས་པ་ཞིག་མ་མཐོང་ཡང་།
 མཆོད་ཉེན་གྱི་ཀླུ་རིང་ཀླུ་ཁག་གི་ལོ་རྒྱུས་སུ། པ་ལམ་ཀླུ་བོ་སློབ་བཟང་སྟན་

གྲགས་ནི་བྲག་སྟེང་རྒྱལ་བོ་དང་བྱིས་ཚང་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་། ཆེན་རྒྱལ་རབས་
 གྱིས་སྤྱན་མཆེད་གཉིས་ལ་ལས་ཐམ་སོ་སོར་གནང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱལ་ཁག་
 གཉིས་སུ་བྱས་ཤིང་། སྤྱི་ལོ་༡༧༧༥ ལོར་ཆེན་སྲིད་གཞུང་གིས་པ་མམ་རྒྱལ་བོ་
 ལ་རིལ་སྒྲིག་སེམས་གསོ་བྱེད་དཔོན་གྱི་གོ་གནས་དང་ལས་ཐམ་གནང་བར་
 བཤད།

མཆེད་རྟེན་གྱིས་རྒྱུ་ཆེན་རྒྱལ་ཁག་གི་ལོ་རྒྱུས་སོགས་ལས་རྟེན་པའི་པ་
 མམ་རྒྱལ་རབས་དང་། རོང་བྲག་རྫོང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་ལས་རག་སོན་བྱུང་
 བའི་པ་མམ་རྒྱལ་རབས་བཅས་ཁག་མི་འདྲ་བ་གཉིས་བཀོད་འདུག་པ་རིམ་
 པར་བཀོད་ན།

ཡིག་ཆ་དང་བོ་ལྟར་གྱི་པ་མམ་རྒྱལ་རབས་ནི།

རྒྱལ་རབས་དང་བོ།	རྡོ་མཁར་ཅེ།
རྒྱལ་རབས་གཉིས་པ།	པོ་ལོ་ཅེ།
རྒྱལ་རབས་གསུམ་པ།	ལྷ།
རྒྱལ་རབས་བཞི་པ།	རྒྱལ་ཁྲི་བ།
རྒྱལ་རབས་ལྔ་པ།	ཨ་པ།
རྒྱལ་རབས་དྲུག་པ།	སེང་དཀར་ཅེ།
རྒྱལ་རབས་བདུན་པ།	ཁྲ་དབང་རྒྱལ་བོ།
རྒྱལ་རབས་བརྒྱད་པ།	སེང་ཅེ་འབུམ།
རྒྱལ་རབས་དགུ་པ།	ཆོས་འཕེལ།
རྒྱལ་རབས་བརྒྱ་པ།	དར་རྒྱས་ཅེ། བཤད་མ་ཐག་པའི་

རྒྱལ་རབས་བརྒྱ་བོ་ནི། མན་ཆེན་སྲིད་གཞུང་དང་འབྲེལ་ལམ་མ་བྱུང་གོང་
 གི་གནས་བབ་ཡིན་ནམ་དུང་།

ཀླུ་རབས་བརྩ་གཅིག་།	ཁོ་སྒོ་ཅེ།
ཀླུ་རབས་བརྩ་གཉིས་པ།	སངས་རྒྱས་སེང་མཁར།
ཀླུ་རབས་བརྩ་གསུམ་པ།	གཡུང་རྒྱུང་གཡུ་ཅེ།
ཀླུ་རབས་བརྩ་བཞི་བ།	སྒོ་རིང་།
ཀླུ་རབས་བཙུ་ལྔ་བ།	དཀོན་མཆོག་ཆོ་བརྟན།
ཀླུ་རབས་བརྩ་དྲུག་པ།	ཕུན་ཆོག་ས།
ཀླུ་རབས་བརྩ་བདུན་པ།	སྟོབས་ལྷན་དབང་ཆེན།
ཀླུ་རབས་བཙུ་བརྒྱུད་པ།	གནམ་དཀར་བརྟན་པ།
ཀླུ་རབས་བརྩ་དགུ་བ།	ནམ་གསལ་རྣམ་འགྲུར། འདི་ནི་རྒྱ་
ནག་དམར་ཤོག་པ་བོད་དུ་སྟེབས་དུས་ཀྱི་རྒྱུ་བོ་དེ་ཡིན་ལ།	པ་ལྷན་རྒྱུ་བོ་
མཐའ་མ་དེའང་ཡིན། འདི་འི་རྒྱ་མིང་ལ་ལྷང་རྒྱུ་ཁྲོད་དུ་འབོད་རབས་ཟེར།	
ཡིག་ཆ་གཉིས་པ་ལྷན་ཀྱི་པ་ལྷན་རྒྱུ་རབས་ནི།	
ཀླུ་རབས་དང་བོ།	སངས་རྒྱས་འབུམ།
ཀླུ་རབས་གཉིས་པ།	ཨ་སེང་།
ཀླུ་རབས་གསུམ་པ།	འཇམ་དཔལ་རྟ་མགིན།
ཀླུ་རབས་བཞི་བ།	སྒྲུ་པོ།
ཀླུ་རབས་ལྔ་བ།	དར་རྒྱས།
ཀླུ་རབས་དྲུག་པ།	མོ་རྒྱལ།
ཀླུ་རབས་བདུན་པ།	སྟོབས་སེང་།
ཀླུ་རབས་བརྒྱུད་པ།	རྒྱུ་ཕྱག་དཔལ།
ཀླུ་རབས་དགུ་བ།	སེང་གེ།
ཀླུ་རབས་བརྩ་བ།	འཇམ་དབྱངས་སྤྱིན་རྒྱུ་བས།

རྒྱལ་རབས་བརྩ་གཅིག་པ། སངས་རྒྱས་འབུམ།
 རྒྱལ་རབས་བརྩ་གཉིས་པ། ཆོས་འབུམ་ལུ།
 རྒྱལ་རབས་བརྩ་གསུམ་པ། རོ་རྩེ་དཔལ།
 རྒྱལ་རབས་བརྩ་བཞི་བ། མཆོ་སྦྱིད། འདིའི་སྐལ་ས་སུ་ཆེན་
 རྒྱལ་རབས་དང་འབྲེལ་ལམ་ཐོག་མར་བྱང་བར་བཤད།
 རྒྱལ་རབས་བཙོ་ལྷ་བ། ལྷ་ཁྱེད་གོ།
 རྒྱལ་རབས་བརྩ་དྲུག་པ། གཡུང་དྲུང་སྦྱིད།
 རྒྱལ་རབས་བརྩ་བདུན་པ། རྩོ་བཟང་ནམ་སྦྱིད།
 རྒྱལ་རབས་བཙོ་བརྒྱད་པ། ཆོས་མཆོག་ཐུབ་བསྟན།
 རྒྱལ་རབས་ཉི་ཤུ་བ། ཆོ་བརྟན་དབང་ཕུག།
 རྒྱལ་རབས་ཉེར་གཅིག་པ། སྤང་གསེར་འབུམ།
 རྒྱལ་རབས་ཉེར་གཉིས་པ། མང་སྤྱུ་ཡོན། མཐའ་མ་འདི་རྒྱ་མི་
 དམར་བོས་བོད་ལ་བཅོན་འདྲེལ་བྱེད་སྐལ་ས་ཀྱི་པ་མམ་རྒྱལ་བོ་དེ་ཡིན་ལ།
 ཕྱིས་རྒྱ་གཞུང་གི་ལས་བྱེད་དུ་ཞུགས་ནས། རྒྱལ་དང་རྫོང་གི་མགོ་བློད་ཀྱི་གོ་
 གནས་ཐོབ་པར་བཤད།

བརྩ་དྲུག་ རྩོ་སྒྲུགས་རྒྱལ་རབས།

རྩོ་སྒྲུགས་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་བོད་ཡིག་དུ་བཀོད་པ་ཞིག་དེ་སྐུ་མ་
 མཐོང་ཡང་། རྒྱའི་ཡིག་ཆ་འགའ་རེ་ན་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ས་བོན་ཉི་ཆོ་བ་སྤང་བ་དེ་
 དག་ཀྱང་། ཡུལ་འདིའི་བདག་དབང་སུ་ལ་གཏོགས་ཟིན་གྱི་དགོས་དམིགས་
 གཙོ་བོར་བཟུང་ནི་བྱིས་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་སྟབས། དངོས་ཡོད་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་བདེན་

ཀླུ་ཡོད་མེད་ཤེས་དཀའ་བ་ཡིན།

བཤད་ཚུལ་འགའ་ཞིག་ཏུ་སྒོ་ལྷགས་འདི་ལུ་ཕྱི་ཀླུ་པོའི་ཁོངས་གཏོགས་ཀྱི་ཚོགས་སྡེ་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་ཏུ་འདོད་མཁན་ཡང་ཡོད་འདུག་ལ། ཕྱིས་དེ་ཁྲུལ་ཏུ་སྒོ་ལྷགས་དམག་སྤྱི་ཁང་བཙུགས་པ་ནས་ཀླུ་པ་པོ་རང་ཡིན་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པར་རྒྱས་སྒོ་བས་གང་འཆམ་ཡོད་པའི་ཚོགས་སྡེ་ཞིག་ཡིན་འདུག

སྒོ་ལྷགས་ཀྱི་མངའ་ཁོངས་ནི། དེང་གི་སི་ཁྲོན་ཅིན་ཐང་ཡོངས་རྫོགས་དང་། སྒོ་ལྷགས་ཀྱི་པོའི་འབབ་རྒྱུད་དེ་སྒོ་ལྷགས་གོང་མ་དང་། དམེ་ཕིན། ཅི་ལན་སོགས་ཀླུ་མོ་རྩལ་རྩལ་འགམ་རོགས། སྒོ་ལྷགས་ཞོལ་མ་བཅས་ཡིན་ལ། ཤར་རྒྱུད་དེང་གི་པོ་ནིན་དང་ཐན་ཆེན་རྫོང་དང་འབྲེས་ཤིང་། ལྷོ་ལོ་ཏུ་ཏིན། རྒྱབ་ཕྱོགས་ལྷགས་ལ། བྱང་བཅོན་ལྷ་སོགས་དང་ས་འབྲེལ་ཡིན།

སྤྱི་པོའི་དུས་རབས་བཙུགས་པར་དཔལ་ལྷན་ས་སྐྱབས་བོད་ལ་དབང་བསྐྱར་མ་བྱས་ཡར་ཐོན་ནས་སྒོ་ལྷགས་ཀླུ་པོ་ནི་ཡོད་འདུག་ཅིང་། དེ་སྐབས་ཡུལ་འདིའི་བོད་ཀྱི་སྒོ་ལྷགས་ས་ཁྲུལ་ཏུ་ཆོ་ཁག་༤༩ ཅམ་ཡོད་པར་བཤད།

འགོ་མགོན་ཆོས་འཕགས་ཀྱིས་བོད་ལ་མངའ་དབང་བསྐྱར་སྐབས་ཏེ་སྤྱི་ལོ་༡༣༤༥ སྐབས་དར་ལོ་དཔའ་ཁྲི་ཞེས་པས་སྒོ་ལྷགས་ཀླུ་སྤྱི་བརྒྱུད་ཡོད་ཅིང་། དེ་སྐབས་ཅམ་ནས་ཡུལ་འདིར་འགྲིམ་འགྲུལ་གྱི་རྒྱ་ལམ་བཟོས། དེ་ནས་ལོ་ཤས་ཀྱི་རྗེས་སུ་སྒོ་ལྷགས་ས་ཁྲུལ་ཏུ་སོག་པོ་ལ་ངོ་ཚྏ་ལ་གཡུལ་འབྲུགས་བསྐྱངས་པས། སོག་དམག་དང་རྒྱ་དམག་༥༠༠ ཅམ་གྱིས་དྲག་གཞོན་བྱས། སྐབས་དེར་སྒོ་ལྷགས་ཁྲི་དཔོན་དར་ལོ་དཔའ་ཁྲི་སོགས་ཁྲི་དཔོན་བཙུགས་འདུག

ཐན་ཆེན་ཀླུ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཐོན་གྱི་འོ་སྐབས་ཏེ་སྤྱི་ལོ་༡༤༥༩ སྒོ་

ལྷགས་རྒྱལ་བོ་གོ་གནས་དང་ལས་ཐམ་གནང་ཞིང་། ཟ࿃་ལོ་༡༧༠༡ ལོར་དེལ་
སྒྲིག་སེམས་གསོ་བྱེད་དཔོན་གྱི་གོ་གནས་སྤྱད་རབས་བེར།

ཟ࿃་ལོ་༡༧༡༧ ཅམ་ལ་སྒོ་ལྷགས་འདི་ལུ་ཕྱི་རྒྱལ་བོའི་མངའ་འོག་ཤོར།
ཟ࿃་ལོའི་དུས་རབས་བཙོ་བརྒྱད་པའི་སྤྱད་ཅམ་ལ་ཆེན་སྲིད་གཞུང་དང་རྒྱལ་
རོང་ཚུ་ཆེན་རྒྱལ་ཁག་བར་གཡུལ་འཁྲུག་ལངས་སྐབས། ལུ་ཕྱི་རྒྱལ་བོ་གཡུང་
བྱང་འཕྲིན་ལས་སོགས་ཀྱིས་ཆེན་དམག་ལ་རྒྱབ་རོགས་བྱས། དེ་དུས་ཤིག་
ནས་སྒོ་ལྷགས་ས་ཁུལ་དུ་བྱིས་མིང་དང་མི་མིང་གི་མགོར་རྒྱའི་རུས་མིང་ཡོན་
དང་། ཅིན། ཅཱ། དབྱང་སོགས་འདོགས་མགོ་ཚུགས།

ཅོ་ནེ་དང་གོ་ཆང་སོགས་སུའང་དེ་སྐབས་ཅམ་ནས་རྒྱའི་རུས་མིང་
འདོགས་སྒོལ་བྱུང་ཞིང་། ཕྱི་རོལ་བཙན་འཇུལ་བའི་བཙན་སྒོ་བས་མ་བཟོད་
ནས་རང་གི་རུས་མིང་བསྐྱར་བ་དེ། མི་རིགས་ཙམ་ཡལ་དུ་འགོ་བའི་ཆ་རྒྱུན་ཆེ་
ཤོས་ཤིག་ཡིན་པར་སྤྱང་།

ལུ་ཕྱི་རྒྱལ་བོ་རྒྱལ་མཆན་ནམ་མཁའ་འདས་ནས། དེའི་བུ་བསྟན་
འཛིན་གྱིས་དཔོན་ས་བཟུང་ཡང་། དཔོན་ཆང་ནང་ཁུལ་དུ་ཚོད་རྟོག་བྱུང་
བས། བསྟན་འཛིན་གྱི་བུ་ཅ་ཐན་ཨུན་བྱ་བ་ཡུལ་གཞན་དུ་གནས་སྒོ་བྱས།
དེའི་རྒྱུན་གྱིས་ཅ་ཐན་ཨུན་གྱི་ཆ་བོ་རྒྱལ་མཆན་སྟན་ཆོགས་ཀྱིས་སྒོ་ལྷགས་རྒྱལ་
སྲིད་བཟུང་།

རྒྱལ་མཆན་སྟན་ཆོགས་ཀྱིས་སྒོ་ལྷགས་རྒྱལ་བོའི་ཕོ་བྲང་གསར་བསྐྱབ་
བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། དེ་ཉིད་སྒོ་ལྷགས་རྒྱལ་རབས་དང་བོར་ངོས་འཛིན་
བྱེད་མཁན་ཡང་ཡོད་འདུག

བསྟན་འཛིན་གྱིས་རྒྱལ་སྲིད་བསྐྱངས་སྐབས་ཐངས་དུ་མར་ཆེན་གོང་
མའི་ཕོ་བྲང་དུ་སོང་ཞིང་། དེའི་ཕྱི་མ་རྒྱལ་མཆན་རྩི་རྩེ་བུ་བ་ལུ་ཕྱི་རྒྱལ་སར་

འཁོད་སྐབས། མན་རྩའི་གོང་མ་རྩ་ཆེན་ལ་རང་གི་ཀླུ་རྒྱུ་ནང་ཁུལ་གྱི་ཚོད་
 རྟོག་ལྷ་གཏུགས་བྱས་ཏེ། ཁོ་བ་སྒོ་ལྷགས་དམག་དཔོན་དུ་ངོས་འཛིན་བྱས་ཤིང་།
 སྤྱི་ལོ་༡༨༩༩ ལོར་སྒོ་ལྷགས་དམག་དཔོན་ཞེས་པའི་ལས་ཐམ་དངོས་སུ་གནང་།

ཀླུ་མཆན་ཕུན་ཆོགས་བྱ་བ་ཡང་སྒོ་ལྷགས་དམག་སྤྱིར་བཏགས། སྤྱི་
 ལོ་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་བའི་མགོ་སྟོན་དུ། སྤྱི་ལོ་༡༩༡༡ ལོར་སྒོ་ལྷགས་ཀྱི་དབང་
 ཆ་གོ་འཁུལ་མེད་ལ་ཤོར་ནས། སྤྱི་ལོ་སྟོན་གཞུང་གིས་གནང་བའི་ལས་
 ཐམ་རྩིས་འབུལ་བྱས་ཀྱང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༩ ལོར་རྒྱ་དམར་གྱིས་དབང་སྒྱུར་མ་
 བྱས་བར་དོན་དངོས་སུ་སྒོ་ལྷགས་ཀླུ་རབས་འཕོར་ཞིག་དུ་སོང་མེད་པར་
 ལྷང་།

ཕྱིས་དམར་དམག་རྒྱུ་བསྐྱོད་སྒོ་ལྷགས་ཀྱི་ས་ཐོག་བཞུད་སྐབས་མི་
 མང་གིས་འགོག་ཆོལ་འཐབ་འཁྲུག་ཐེངས་དུ་མར་བྱས། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༥ ཅམ་
 ལ་སྒོ་ལྷགས་མི་མང་གིས། རྒྱ་གཞུང་གིས་བཙུགས་པའི་བདེ་སྲུང་རྩ་ཁག་ལ་
 གཡུལ་འཐབ་བྱས་ཏེ་རྩ་དཔོན་ལོ་ལྷ་ཆེན་རིན་བྱ་བ་བསད།

སྤྱི་ལོ་༡༩༤༩ ལོའི་རྗེས་སུ་སྒོ་ལྷགས་བོད་རིགས་མི་དམངས་ཀྱིས་རྒྱ་
 དམར་གྱུང་ཁན་གྱི་བཙན་འཛུལ་ལ་དྲག་ཆོལ་ཐེངས་བོར་བྱས། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༡
 ལོའི་ཟླ་༩ པ་ནས་རྒྱ་དམར་གཞུང་གིས་སྒོ་ལྷགས་གོང་ཞོལ་སོགས་བསྐྱུས་ཏེ་
 རྫོང་བཙུགས། སྒོ་ལྷགས་ཀླུ་རབས་ནི།

དང་བོ།	ཀླུ་མཆན་ཕུན་ཆོགས།
གཉིས་པ།	ཀླུ་མཆན་མགོན་པོ།
གསུམ་པ།	ཀླུ་མཆན་ཆེ་དབང་།
བཞི་པ།	ཀླུ་མཆན་ཉིན་ཉིན།
ལྔ་པ།	རྩ་མན་རིན། འདིས་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༠ ལོའི་ཟླ་༩

པ་ནས་རྒྱ་དམར་དང་མཐུན་ལམ་བསྒྲིགས་སྟབས། སྐབས་དེའི་ཤིས་ཁང་ཞིང་
ཆེན་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་གི་འཐུས་མི་དང་།
ཞིང་ཆེན་སྲིད་གྲོས་ཀྱི་ཚོགས་མི། མི་དམངས་ཚོགས་ཆེན་གྱི་མཐུས་མི་སོགས་
ཀྱི་གོ་གནས་ཐོབ་རབས་ཟེར།

 སྤྱི་ལོ་༡༩༥༡ ལོའི་ཟླ་༩ པ་ནས་གྲུང་ཁྲོལ་གྱི་ན་ལངས་གཡུལ་འབྲུག་
བྱང་སྐབས། སྐོ་ལྷགས་རྒྱལ་བོས་མི་དམངས་ལ་བེད་འབྲུག་མཆམས་འདོག་
དགོས་པའི་ལམ་སྟོན་བྱས།

 རིག་གནས་གསར་བརྗེ་ཞེས་པ་མངུག་རྫོགས་ནས། ཅུ་ཙན་རིན་གྱི་
བུ་ཅན་མིན་དབྱང་བྱ་བ་རྫོང་སྲིད་གྲོས་ཀྱི་འཐུས་མིར་བསྐོས།

བརྒྱ་བདུན། བྲིན་པེ་རྒྱལ་རབས།

 བྲིན་པེ་རྒྱལ་རབས་ལོ་རྒྱུས་བོད་ཡིག་དུ་བཀོད་པ་ཞིག་མ་མཐོང་མོད།
མཆོད་ཉེན་གྱི་རྒྱལ་རོང་རྒྱལ་ཁག་ལོ་རྒྱུས་སུ་རྒྱུ་བཤད་སྒྲོས་བཀོད་པ་ན།
རྒྱལ་རྒྱུད་ཐོག་མར་རྒྱ་ནག་ཅང་ཤིས་(jiang xi)ཞིང་ཆེན་ཅིས་ཉིས་རྫོང་ནས་
ཡོང་བའི་ཡའེ་ཞང་ཡོན་ཟེར་བ་ཞིག་གི་རྒྱུད་པ་ཡིན་ཞིང་། རྒྱ་ནག་མིན་རྒྱལ་
རབས་ཀྱི་སྐབས་སྟོན་ཅམ་ལ་སི་ཁྲོན་ཕྱོགས་སུ་ཡོང་ནས་ཕྱིས་ཡུལ་འདིར་
གཞིས་ཆགས་ཏེ་ས་གནས་ཀྱི་མགོ་དཔོན་ལྷ་བྱར་གྱུར་པ་ནས་བྲིན་པེ་རྒྱལ་
རབས་ཀྱི་གཞི་རྒྱ་རྒྱུགས་པར་བཤད།

 སྐབས་དེར་བྲིན་པེ་རྒྱལ་བོའི་མངའ་ཁོངས་སའི་རྒྱ་ཁྲོན་ལ་སྤྱི་ལོ་གྲུ་
བཞི་མ་༡༩༥ དང་། དབང་སྒྱུར་བྱ་ཡུལ་དུ་ཆང་༡༩༠ ལྷག་ཡོད་ཟེར།

 སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱ་གསུམ་པའི་དཀྱིལ་ཅམ་ནས་སོག་པོས་རྒྱ་བོད་

དོར་གསུམ་སོགས་ལ་དབང་སྐྱུར་བྱས་སྐབས་སུ་ཅེ་ཞང་ཞེས་པའི་སོག་པོ་ཞིག་གིས་བྲིས་པའི་ཁྱི་པེ་ཀླུ་རབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་འདུག་ཟེར་ཡང་། དུས་དུས་ཀྱི་དབང་གིས་ལག་དྲུ་མ་སོན་ཀྱང་། མཆོད་རྟེན་གྱིས་བཤད་སློབ་འདི་དག་དེ་ཉིད་གཞི་ལ་བཞག་ནས་བྲིས་པ་ཡིན་འདུག།

དོར་གྱི་སྐབས་ཁྱི་པེ་ཕུ་བྱ་གཉིས་དམག་དྲུ་ཞུགས་ཏེ་ཅང་ཤིས་ཅིས་ཞན་ཞེས་པའི་སར་བསྐད་ཅིང་། ཕྱིས་སེ་ཁྱོན་སྤྱོད་སུ་ཆོང་དཔོན་ལྟ་བུར་ཡོད་སྐབས། ཟིང་འཁྲུག་བྱུང་བར་ཁྱི་དྲུ་ཕྱུང་སྐྱོབ་ལ་བྱས་རྗེས་བཞག་པས། ཁྱི་པེ་དམག་དཔོན་གྱི་གོ་གནས་ཐོབ།

སྤྱི་ལོ་༡༧༡༣ ལོར་དེའི་མི་རབས་ཉི་ཤུ་བ་ཡི་མིན་ཅིས་བྱ་བ་ལ་ཁྱི་པེ་དམག་དཔོན་གྱི་གོ་གནས་མཐུག་སྐྱོང་བྱེད་དུ་བཅུག། དེས་སེ་ཁྱོན་གྱིས་གནས་འགའ་ཞིག་དྲུ་ཟིང་འཁྲུག་ལངས་པ་ཞི་འཇགས་སུ་བཏང་བ་ལ་ཆེན་གོང་མ་མགྱུ་ནས་བསྟོད་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཏེ་སྤྱི་ལོ་ལྔ་པ་ལྟོང་དཔོན་དང་ཁྱི་པེ་དཔོན་གྱི་གོ་གནས་ཐོབ་ཟེར།

རྒྱུད་པ་འདི་ཆེན་པོ་དོར་གྱི་སྐབས་ནས་བཟུང་སྟེ་རྒྱ་ནག་དམར་ཤོག་པ་མ་སླེབས་བར་དུ་རྒྱའི་ཀླུ་རབས་དང་གོང་མ་རིམ་བྱུང་ལ་སྤྱི་ཞུ་སྐྱོབ་མཁན་ཤ་སྟག་བྱུང་བར་གྲགས།

སྤྱི་ལོ་དུས་རབས་བཙེན་བརྒྱད་པའི་སྤྱི་ལོ་མཐའ་མུག་གི་དུས་ཀྱི་ཀླུ་རྩོང་ཆུ་ཆེན་སོགས་ཀྱིས་གཡུ་ལ་འཐབ་བྱས་སྐབས། ཁྱི་པེ་ཀླུ་རྩོང་གིས་ཆེན་ལ་རོགས་སྐྱོར་བྱས་པས་ཆེན་གོང་མས་ཁྱི་པེ་ཀླུ་པོ་ཡེ་ཉི་དཔུང་དམག་དང་བཅས་པ་ལ་བསྟོད་བསྐྱེད་གནང་བར་བཤད། གང་ལྟར་ད་ལྟའི་རྒྱའི་ཡིག་ཆར་གསལ་བའི་ཁྱི་པེ་ཀླུ་རབས་ཉི་ཤུ་ནི།

ཀླུ་རབས་དང་བོ། ཡེ་པའི་ཞི།

རྒྱལ་རབས་གཉིས་པ།	ཡེ་པི་ཅ།
རྒྱལ་རབས་གསུམ་པ།	ཡེ་ཨེན་ཏུན།
རྒྱལ་རབས་བཞི་པ།	ཡེ་ཁྲིང་ཏུའུ།
རྒྱལ་རབས་ལྔ་པ།	ཡེ་ཀུའུ་པའོ།
རྒྱལ་རབས་དྲུག་པ།	ཡེ་ཅན་ལུའུ།
རྒྱལ་རབས་བདུན་པ།	ཡེ་ཅན་པའོ།
རྒྱལ་རབས་བརྒྱད་པ།	ཡེ་ཇྲོ་པའོ།
རྒྱལ་རབས་དགུ་པ།	ཡེ་ཡན་ཁོན།
རྒྱལ་རབས་བརྒྱ་པ།	ཡེ་ཆོན་གོ།
རྒྱལ་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པ།	ཡེ་ཆེས་དན།
རྒྱལ་རབས་བརྒྱ་གཉིས་པ།	ཡེ་མིན་ཆེས།
རྒྱལ་རབས་བརྒྱ་སུམ་པ།	ཡེ་མི་ཐོན།
རྒྱལ་རབས་བརྒྱ་བཞི་པ།	ཡེ་ཡེ་མི་རིན།
རྒྱལ་རབས་བརྒྱ་ལྔ་པ།	ཡེ་དོན་ཅ།
རྒྱལ་རབས་བརྒྱ་དྲུག་པ།	ཡེ་གོ་དན།
རྒྱལ་རབས་བརྒྱ་བདུན་པ།	ཁི་ཞང་ཞུང་།
རྒྱལ་རབས་བརྒྱ་བརྒྱད་པ།	ཡེ་མིན་ད།
རྒྱལ་རབས་བརྒྱ་དགུ་པ།	ཡེ་ཀྲི་ཞང་།
རྒྱལ་རབས་ཉི་ཤུ་པ།	ཡེ་ཆེས་ལིན་བཅས་ཡིན་པ་དང་།

ཏུས་ཡེ་ཅན་གྱི་ཁྱིམ་རྒྱུད་གྱི་རྒྱལ་རབས་དང་ཡེ་མི་རྒྱུད་གྱི་རྒྱལ་པོས་སྡོན་ནས་
 ཁྲིན་པེ་རྒྱལ་པོའི་སྲིད་དབང་འཛིན་སྐྱོང་བྱས་ཏེ་ཆེས་མཐའ་མའི་རྒྱལ་རབས་
 བར་དུ་བསྡོམས་པས་རྒྱལ་རབས་ཉི་ཤུ་སོང་ཡོད་པ་དང་ཆེན་རྒྱལ་རབས་

སྐབས་ཀྱི་ཁྱིན་པེ་ཀླུ་བོའི་ཀླུ་རབས་མཐའ་མའི་བར་དུ་ཀླུ་རབས་དགུ་
 ཕྱིན་ཡོད་པ་དང་ཆེན་ཀླུ་རབས་ཆེས་མཐའ་མ་དེ་ནི་ཡེ་ཕྱི་ལིན་ཡིན་པ་དང་
 དེ་ནི་གོང་མ་ཞོན་ཐོན་གྱི་བར་སྐབས་ཡིན་པ་དང་ཀྱའོ་ཨར་མེན་ནས་ཕྱག་
 ཐམ་དང་གོ་གནས་ཕྱིར་བསྐྱུ་བྱས་ཏེ་རང་ས་བཅོས་བསྐྱར་གྱི་ཕྱིར་སློག་བྱས་
 པ་དང་ཁྱིན་པེ་ཀླུ་བོའི་ཀླུ་རབས་ཀྱི་མཆོམས་ཀྱང་སྐབས་དེ་ནས་ཆད་པར་
 བཤད།

བཅོ་བརྒྱད། ལིན་པེན་ཀླུ་རབས།

ཀླུ་རྩོང་ལིན་པན་དུ་འབོད་པའི་ཀླུ་ཕྱན་འདིའི་བྱང་བ་བོད་ཡིག་
 ཏུ་བཀོད་པ་མ་མཐོང་ཡང་། མཆོད་རྟེན་གྱིས་ཀླུ་རྩོང་ཀླུ་ཁག་གི་ལོ་རྒྱུས་
 རྒྱ་ཡིག་མར་སི་ཁྲོན་གྱི་རྒྱའི་ཡིག་ཆའི་ནང་ལིན་པན་དམག་དཔོན་གྲོ་འུ་ཡོན་
 ཉུན་ཞེས་པའི་ལོ་རྒྱུས་བཀོད་པར་བཤད་ཅིང་། དམག་དཔོན་དེ་ནི་བོད་
 དཔལ་དབང་ཞེས་པའི་ས་ནས་སྐྱེས་པར་བཤད།

སྤྱི་ལོ་༡༥༥༡ ལོར་ལིན་པན་ཀླུ་ཕྱན་དང་ཆེན་སྲིད་གཞུང་བར་
 འབྲེལ་ལམ་ཐོག་མར་བྱང་ཞིང་། སྐབས་དེར་ཆེན་སྲིད་གཞུང་གིས་ལིན་པན་
 ཀླུ་བོར་ལས་ཐམ་སོགས་སྤྲད་པར་བཤད།

ལིན་པན་ཀླུ་ཕྱན་གྱི་ཤར་རྒྱུད་ཐན་ཅེན་ཞེས་པའི་ས་ཁུལ་དང་
 འབྲེལ་ཞིང་། ལྷོ་ཁྱིན་པེ་ཀླུ་ཁག་ རུབ་ཀླུ་ལོ་རྒྱུ་རྒྱའི་ལྷགས་ཟམ་རྟེ་ལྷགས་
 ལ་ཀླུ་ཁོངས། བྱང་ཕུ་ཕྱི་ཀླུ་ཁག་ལ་འབྲེལ་ནས་ཡོད། ཀླུ་ཕྱན་འདིའི་
 སྤྱིའི་རྒྱ་ཁྲོན་ལ་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ དང་། དབང་རྒྱུར་བྱ་ཡུལ་དུ་ཆང་༡༩༥ ཡོད་
 པར་བཤད། འདི་ལ་བཤད་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་པ་འདྲ།

རྒྱལ་རྒྱུ་རྒྱལ་ཁག་པལ་མོ་ཆེ་བོད་བཅན་པོའི་སྐབས་མདོ་སྐྱོད་དུ་
བཏང་བའི་བོད་ཀྱི་སྐྱེས་སྐྱུང་དཔལ་དཔོན་ཞི་ཅིག་ཡིན་སྟབས། ཡིན་པན་རྒྱལ་
བོར་གྲགས་པ་འདིའང་མི་ལོ་ཆིག་སྟོང་ཡར་སྡོན་ནས་ཡོད་པའི་རྒྱལ་ཕན་ཞིག་
ཡིན་པའི་ཆོད་དཔག་བྱས་ཆོག་པར་སྟམ་ཞིང་། རྒྱའི་ཡིག་ཆ་ཁག་ཅིག་ཏུ་ཡིན་
པན་རྒྱལ་ཐོག་དང་བོན་སྐྱེ་ལོ་༡༧༩༧ ལོའི་བར་ལོ་རྒྱུ་༥༩༩ ཅམ་སོང་བར་
བཤད་པ་ནི། མིན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་ཅམ་ནས་རྒྱ་ནག་དང་འབྲེལ་ལམ་
བྱུང་བ་ནས་བཏབ་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཟིན་བྲིས་ཅམ་གཞི་ལ་བཞག་པ་ཤེས་དགོས་
པ་ཡིན་ནམ་སྟམ།

སྐྱེ་ལོའི་དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་སྐྱོད་ཅམ་ལ་རྒྱལ་རྒྱུ་རྒྱུགས་
མན་ཆེན་སྲིད་གཞུང་གིས་བཅོམ་པ་ནས་ཡིན་པན་རྒྱལ་སོངས་སུ་ཡིན་ཆིས་
ཞེས་པ་སོགས་ཆེན་གྱི་ལས་ཁུངས་ལྟ་བུ་བཅུགས་ཡོད་པར་སྟམ།

སྐབས་དེའི་ཡིན་ཆིས་ཞེས་པའི་སྒྲིག་འཇུགས་དེའི་སོངས་སུ་མ་རྩོ་
དང་། ཏ་པ། ཅང་ཆོན། ཅ་ཆེན། ཡོ་ཏོ། སྤོན་ཨན། ཨང་པོ། རོ་པོ། སྤོ་པོ། སོ་
མོ། ཅ་ལིས། སེ་མོ་སོགས་ཆོ་ཆེན་བཅུ་བཞི་ཡོད་ཟེར། ཡིན་ནའང་ང་ཆོས་
གསལ་བོར་ངས་དགོས་པ་ཞིག་ནི་ཆེན་སྲིད་གཞུང་གིས་འདི་སྐྱོགས་སུ་མིང་
ཡོད་དོན་སྟོང་གི་ལས་ཁུངས་བཅུགས་པ་ཅམ་ལས་སྐྱེ་ལོ་༡༧༩༩ བར་ཡིན་པན་
རྒྱལ་བོའི་ལམ་ལུགས་འཐོར་ཞིག་ཏུ་སོང་མེད་པ་དེ་ཡིན།

སྐྱེ་ལོ་༡༧༩༩ ཡས་མས་ནས་རྒྱལ་བོའི་ལམ་ལུགས་འཐོར་ཞིག་ཏུ་སོང་
སྟེ་ཡུལ་འདིར་ས་ཆོད་སྒྲིག་པ་སོགས་བྱས། སྐྱེ་ལོའི་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་བའི་སྟོད་
ཅམ་ལ་ཡིན་པན་ས་ཁུལ་དུ་རྒྱ་རིགས་དུད་ཚང་༡༩༩༠ ལྷག་འཕེལ་ཞིང་། དེ་
དག་གིས་ས་ཞིང་མོའུ་༩༠༠༠ བརྒྱུང་བར་བཤད།

སྐྱེ་ལོ་༡༧༩༩ ལོར་ཡུལ་འདིར་རྒྱལ་ཁམས་དམིགས་བསལ་ས་ཁུལ་སྲིད་

དོན་ལྷ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ཞེས་པ་བཙུགས་ཞེས་དེང་དུས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིག་ཆར་གསལ།
 རྒྱ་ནག་མིན་ཀླུ་རབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡོད་པའི་ལིན་པན་ཀླུ་བོ་ནི་
 གྲོའུ་ཕོའི་ཁྲའན་བྱ་བ་ཡིན་འདྲག་ཅིང་། དེ་ལ་བྱ་གསུམ་དང་བྱ་མོ་གསུམ་ཡོད་
 གྱུང་ཀླུ་སྲིད་འཛིན་མཁན་རྣམས་པ་ཅན་མ་བྱུང་བས་ཉམས་རྒྱུ་དུ་ལྟར། སྤྱི་
 ལོ་༡༩༤༩ ལོར་མིན་སྲིད་གཞུང་གིས་ལིན་པན་ཀླུ་བོ་ལ་ཆོ་ལོ་སྤྲད་ཅིང་། སྤྱི་
 ལོ་༡༩༥༠ ལོར་མཛད་རྒྱུ་ལ་གཞིགས་ཏེ་ལིན་པན་དམག་དཔོན་གྱི་གོ་གནས་
 ལས་ཐམས་ལྷན། དེ་ནས་གཉན་ལྷ་ཐར་དང་། ཁོང་གི་བྱ་ཨ་དེ་མ། བསོད་ནམས་
 དཔལ་འཛིན། ཡག་མོ། འཆོ་སྤྲིད། གཡུང་བྱུང་དར་རྒྱས། ལྷང་གསལ་གྲགས་
 པ། ངག་འཕེལ་བཅས་ཀྱིས་ཀླུ་སྲིད་བརྒྱུངས།

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༡ ལོར་ལིན་པན་ཀླུ་བོ་མན་རྩའི་སྲིད་གཞུང་དང་འབྲེལ་
 ལམ་བྱུང་སྐབས་སུ་ལིན་པན་ཀླུ་བོ་ལ་ཧོར་སོག་དང་ས་སྐྱ་བའི་སྐབས་
 གནང་བའི་གཟེངས་བསྟོད་ཀྱི་ཆོ་ལོ་དང་། གོས་ཆེན་གྱི་དབུ་རྒྱ་སོགས་ཡོད་
 པར་བཤད།

སྐབས་དེའི་ལིན་པན་ཀླུ་བོ་ནི་གྲོའུ་ཉིན་ཅི་བྱ་བ་ཡིན་ནམ་སྟུམ་ཞིང་།
 སྤྱི་ལོ་༡༩༥༡ ལོར་ཆེན་སྲིད་གཞུང་གིས་ལིན་པན་ཀླུ་བོ་ལ་དམག་དཔོན་གྱི་
 ལས་ཐམས་ལྷན། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༡ ལོར་གྲོའུ་ཨར་མྱིན་ཞེས་པས་ཀླུ་རྫོང་དང་ཁམས་
 རྩུགས་ལ་བཙན་འཇུག་བྱས་སྐབས། ལིན་པན་ཀླུ་བོའི་ལས་ཐམས་སོགས་ཕྱིར་
 བསྐྱུ་བྱས་ཟེར། ཡིག་ལ་དུ་གསལ་བའི་ལིན་པན་ཀླུ་རབས་ནི།

དང་བོ།	གྲོའུ་ཕོའི་ཁྲའན།
གཉིས་པ།	གཉན་ལྷ་ཐར།
གསུམ་པ།	ཨ་དེ་མ།
བཞི་པ།	བསོད་ནམས་དཔལ་འཛིན།

ལྷ་བ།	ཡག་མོ།
བྱུག་པ།	འཆོ་སྦྱིད།
བདུན་པ།	གཡུང་བྱང་དར་རྒྱས།
བརྒྱད་པ།	སྤང་གསལ་གྲགས་པ།
དགུ་བ།	ངག་འཕེལ་བཅས་ཀྱིས་རྒྱལ་སྲིད་བསྐྱེད་ས།
བརྒྱ་བ།	གྲོ་འུ་ཉིན་ཅི་སོགས་ཡིན་འདུག་ལ། འདི་

དག་སྤྱི་ཕྱི་གོ་རིམ་ལྟར་རིམ་ཅན་གྱི་བྱང་བའང་མ་ཡིན་ལ། བྱང་རིམ་གྱི་ལོ་
 ཆོགས་བསྟར་ཆགས་སུ་བསྒྲིགས་ཐུབ་པའང་མ་ཡིན་ཀྱང་། རྒྱུ་ལྡན་ལས་
 གྱུ་རྒྱལ་རབས་དུ་མ་དཔུང་གཞིར་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ།

སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོ་ནས་བོད་ཁྱིམ་ཡོངས་རྫོགས་རྒྱ་ནག་དམར་ཤོག་པའི་
 མངའ་འོག་དུ་ཤོར་བ་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་སྟབས། ལིན་པན་རྒྱལ་ཕྱན་གྱི་
 གནས་སྤངས་ཀྱང་དེ་ལས་མ་འདས་མོད་དུས་ཕྱིས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱ་ཆ་ལག་སོན་
 མ་བྱུང་ངོ་།

གཉིས་པ། ཕྱིས་ཀྱི་རྒྱལ་རོང་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ གནས་བབ།

རྒྱལ་རོང་ས་གནས་ཡུལ་དཔོན་དག་གི་ངག་རྒྱན་ལྟར་ན་ཏ་ལམ་ཁོ་
སྐྱབས་དང་འོག་གཞི། མདའ་མདོ། མདོ་འབྲུལ་(མུ་ཕྱི)། བྲག་སྤེང་། རྒྱ་
ཆེན། བཙན་ལྷ་བཙས་ཀྱི་ཡུལ་དཔོན་དང་མི་སེར་ནམས་བསེ་བྱང་སྐྱ་སྤེ་
མངའ་རིས་ཞང་ཞུང་ཆོ་བ་ལྟ་ནས་ཆད་པ་དང་། པ་ལམ་དཔོན་འབངས་
ནམས་བྲག་སྤེང་ནས་ཆད།

རྒྱལ་ཁ་དཔོན་པོ་བསོད་ནམས་ཆེ་རིང་གིས་བཤད་པ་ལྟར་ན། རྒྱལ་
ཁ་རྒྱལ་པོ་ནི་མདའ་མདོ་ནས་ཆད་ཡོང་བ་དང་། དེ་ནས་རིམ་པར་འགྱུར་ནས་
སེ་མང་རྒྱལ་པོ་འེ་མེས་པོ་མདའ་དར་དཀོན་མཆོག་སྐྱབས་ཡིན། མདའ་དར་
དཀོན་མཆོག་སྐྱབས་ལ་བྱ་གསུམ་དང་བྱ་མོ་གཅིག་ཡོད་ལ། བྱ་གསུམ་ལས་

ལིང་སོ་ཤྲུ་རྒྱལ་མཆན་གྱིས་ལུ་མཐུད་སོ་མང་རྒྱལ་བོའི་རྒྱལ་སྲིད་བཟུང་བ་
 དང་། བཟང་སྐྱབས་བྱ་བ་ཅན་ཅེ་དཔོན་པོར་སོང་། སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་
 བྱ་བ་ཆོ་བའི་རྒྱལ་བོར་མངགས། སྲས་མོ་གསེར་སྐར་མ་རྩི་འགག་རྒྱལ་བོའི་
 བཅུན་མོ་བྱས། དེར་བུ་ཞིག་བྱུང་བ་ནི་རྩི་འགག་དཔོན་པོའི་མེས་པོ་ཡིན་ཟེར།
 ངག་རྒྱན་དེ་དག་ལྟར་ན་གོང་གསལ་དག་གི་རྒྱད་པར་རྒྱལ་ཕྱན་ནམ་ཡུལ་
 དཔོན་བཅུ་བཞི་བྱུང་བ་ནི།

༡། ཁྱོ་སྐྱབས། ༢། འོག་གཞི། ༣། བདེ་མདའ་མདོ། ༤། བདེ་འབུལ། ༥། བྲག་སྟེང་།
 ༦། པ་མམ། ༧། རྒྱ་ཆེན། ༨། བཅན་ལྷ། ༩། རྒྱལ་ཁ། ༡༠། སོ་མང་། ༡༡། ཅོག་
 ཅོ། ༡༢། རྩི་འགག་ ༡༣། བསྟན་པ། ༡༤། ལུང་དགུ་བཅས་ཡིན།

སོ་མང་དང་། ཅོག་ཅོ། རྩི་འགག་ བསྟན་པ་བཅས་རྒྱལ་ཁག་འདི་
 བཞིའི་ས་ཁུལ་ལ་རྒྱལ་འོང་རྒྱལ་ཁུལ་ཆོ་བ་ཟེར་ཞིང་། ད་ལྟའི་ལིས་རྩིང་(བཟླ་
 བྱིས་རྩིང་)རྒྱལ་བྱང་མཆོམས་ནས་སོ་མང་རྒྱ་བོའི་སྟོད་བརྒྱུད་བར་དུ་གནས་
 ཡོད།

ཁྱོ་སྐྱབས་དང་། རྒྱ་ཆེན། བྲག་སྟེང་། པ་མམ། བདེ་མདའ་མདོ་བཅས་
 རྒྱལ་ཁག་ལྟའི་ས་ཁུལ་ལ་རྒྱ་ཆེན་ཆོ་ཁག་ཟེར། བྲག་སྟེང་དང་། པ་མམ། བདེ་མདའ་
 བདེ་མདའ་རྒྱལ་ཁག་གི་མ་འདི་གསུམ་དེང་ཁམས་དཀར་མངོན་བོད་རིགས་
 རང་སྟོང་ཁུལ་དམ་པ་རྩིང་གི་མངའ་ཁོངས་སུ་སྐྱུར་ཡོད།

བཅན་ལྷ་དང་། འོག་གཞི། བདེ་འབུལ་བཅས་རྒྱལ་ཁག་གསུམ་གྱི་
 ས་ཁུལ་ལ་བཅན་ལྷ་ཆོ་བ་ཟེར་ཞིང་། འོག་གཞི་ཆོ་བ་ནི་བཅན་ལྷ་རྩིང་ཉི་
 འདབས་གྱི་ཤར་ཁུལ་དུ་གནས། བདེ་འབུལ་(ལུ་ཕྱི)ནི་རྒྱལ་ཁམས་པོ་ཞིན་
 རྩིང་ཞེས་པའི་མངའ་ཁོངས་སུ་སྐྱུར། ལིང་སོ་ཆོ་ཁག་ནི་ལིང་སོ་ལུང་བའི་
 སྟོད་སྐྱོད་གྱི་ཐུག་ལོ་དང་། པ་ཅའི་མཁར། བྲག་མདའ། དགུ་ལུང་བཅས་

རྒྱལ་ཁ་ཆོལ་གཞི་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༦ ལོར་རྒྱ་ནག་གུང་དྭ་མེན་གོ་སྤྱི་དགའ་རྒྱུ་དེ་གིས་རྒྱ་ནག་གུང་དྭ་མེན་གོ་སྤྱི་དགའ་རྒྱུ་དེ་གིས་

ལྷོ་མོ་ ༡༩༩༩ ལོར་རྒྱ་ནག་དམར་ཤོག་པ་བོད་དུ་སླེབས་སྐབས།
རྒྱལ་ཁོར་དུ་ཅོག་ཅེ་དང་། རྫོང་གསལ་ སོ་མང་། ཁོ་སྐྱབས། དཔྱད་པ་བཅས་

རྒྱལ་ཁག་ལྔ་ལས་སྟག་མེད་པར་བཤད། རྒྱ་མཚན་ནི་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༧ ལོར་རྒྱལ་
 རྒྱལ་ཁག་པལ་ཆེར་མན་ཆེན་རྒྱལ་རབས་ཀྱིས་བཙོམ་པ་ནས་རྒྱལ་ཁག་
 པལ་ཆེར་ལ་སྤར་གྱི་རྒྱལ་བོད་ལམ་ལྷགས་མེད་པར་བཟོས་ཏེ། རྒྱ་དཔོན་བཏང་
 བས་སྟེ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལྷན་པར་བྱས།

རྒྱལ་རྩོད་གི་རྒྱལ་ཁག་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་གསལ་གཅིག་ནི་ཅོག་ཅེ་ཡིན་ལ། འདིའི་
 ཁོངས་སུ་རྩོད་ཆོས་ཁུལ་གསུམ་དང་། འཕྲོག་ཆོས་ཁུལ་གཅིག་བཅས་ཁྱོད་
 རྩེ་བ་ཆེ་ཆུང་༤༧ ཡོད་ཅིང་། རྩེ་ཆེན་རེ་ལ་ད་ལམ་དུ་དམིགས་༡༠༠ ལྷག་དང་།
 རྩེ་ཆུང་རེ་ལ་ད་ལམ་དུ་དམིགས་༡༠།༡༠ བར་ཡོད་འདུག

གྲུ་ལོ་ ༡༩༥༠ ནང་སྤོང་ཆེས་བྱས་པ་ལྟར་ན། ཅོག་ཅེ་ཡངས་རྫོགས་
 ལ་དུད་བྱིས་ ༡༩༠༧ ནང་མི་བྱངས་ ༡༩༤༧ ཡོད་པའི་ནང་ཐོད་རིགས་དུད་
 བྱིས་ ༡༥༩༡ ནང་མི་བྱངས་ ༡༩༥༩ ཡོད་པར་བཤད།

སྟེ་ལོ་༡༧༥༩ ཅོག་ཅེ་དཔོན་པོ་སང་གེ་རྒྱལ་འདས། དེའི་བུ་སངས་རྒྱལ་འབུམ་གྱིས་དཔོན་ས་བཟུང་། སྟེ་ལོ་༡༧༦༧ ལོར་སངས་རྒྱལ་འབུམ་འདས། དེའི་བུ་རྒྱ་གར་འབུམ་གྱིས་དཔོན་ས་བཟུང་། སྟེ་ལོ་༡༩༠༡ ལོར་རྒྱ་གར་འབུམ་འདས། དེའི་བུ་བསོད་ནམས་སྐྱིད་ཀྱིས་དཔོན་ས་བཟུང་། སྟེ་ལོ་༡༩༡༧ ལོར་བསོད་ནམས་སྐྱིད་འདས། དཔོན་འདི་ལ་རིགས་རྒྱུད་མ་བྱུང་ནས། ལྷམ་གཡུང་བྱང་ལྷ་མོས་རྒྱལ་སྲིད་བསྐྱུངས། དཔོན་མོ་འདིས་བསྟན་པ་རྒྱལ་པོའི་བུ་(སྐལ་བཟང་འབུམ་ཟེར་བའང་འདུག)བཟུང་གིས་འབུམ་བཀྲུག་སྟེ། སྟེ་ལོ་༡༩༥༧ ལོར་དཔོན་ས་བཟུང་། སྟེ་ལོ་༡༩༧༩ ལོར་བཟུང་གིས་འབུམ་འདས། དེའི་བུ་མཁུན་རབ་འོད་གསལ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན་དབུས་སུ་སློབ་གཉེར་ལ་སོང་ནས་ཕྱིར་མ་སླེབས་པས་དཔོན་མོ་རིན་ཆེན་དབང་མོས་སྲིད་བསྐྱུངས། སྟེ་ལོ་༡༩༧༡ ལོར་དཔོན་མོ་རིན་ཆེན་དབང་མོ་འདས། དེ་སྐབས་རྒྱལ་སྲིད་འཛིན་མཁན་མ་བྱུང་སྟབས། འབངས་མི་སེར་ནམས་གྱིས་བསྟན་པ་རྒྱལ་པོའི་བུ་མགོན་པོ་བསོད་ནམས་ལ་དཔོན་ས་གཏད། སྟེ་ལོ་༡༩༧༧ ལོར་མཁུན་རབ་འོད་གསལ་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཆོད་དབུས་ནས་ཕྱིར་སླེབས། འབངས་སྟེ་མཁུན་ནས་ཁོང་སླ་དཔོན་དུ་བཀྲུ། འདིས་ཅོག་ཅེའི་དཔོན་ས་བཟུང་སྟབས་དཔོན་མགོན་པོ་བསོད་ནམས་ཕྱིར་བསྟན་པར་ལོག།

སྟེ་ལོ་༡༩༠༧ ལོར་མཁུན་རབ་འོད་གསལ་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཆོད་འདས། ཁོང་རབ་བྱུང་བ་ཡིན་པས་རིགས་རྒྱུད་མེད་སྟབས་ཡང་བསྐྱར་ཅོག་ཅེའི་དཔོན་རྒྱུད་ཆད།

སྟེ་ལོ་༡༩༡༠ ལོར་ལུང་དགུ་དཔོན་པོའི་ལྷམ་ཅོག་ཅེ་དཔོན་པོའི་བུ་མོ་ཡིན་པས། ལུང་དགུ་དཔོན་པོས་ཅོག་ཅེའི་མགོ་བ་གདུགས་དཀར་དང་། མཁར་སྐོ་བྱ་བ་གཉིས་ལ་གཞོན་གྱུགས་སྤྱད་དེ་རང་གི་བུ་བསོད་ནམས་ཆོ་རིང་།

ཅོག་ཅིང་རྒྱལ་སར་བཞག་བསོད་ནམས་ཆེ་རིང་གིས་ཁོ་སྐྱབས་དཔོན་བསོད་
 ནམས་རྒྱལ་མཆན་(འདི་ལ་སྐལ་བཟང་རྒྱལ་མཆན་ཟེར་བའང་སྤང་།)ཀྱི་
 གཅེན་མོ་སྒྲངས། བུ་སའོ་ཀོ་ཀང་སྐྱེས། བསོད་ནམས་ཆེ་རིང་གིས་རང་གི་
 བུ་ཇི་འགག་དཔོན་པོར་བསྐོ་ཆེས་བྱས་ཀྱང་སའོ་ཀོ་ཀང་དབུས་སུ་སོང་ནས་
 རབ་དུ་བྱང་། བསོད་ནམས་ཆེ་རིང་གི་ལྷན་འདས་པས་ཡང་བསྐྱར་ཁོ་སྐྱབས་
 ཡ་ནང་མགོ་བའི་སྤང་མོ་(འདི་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆན་གྱི་གཅེན་མོ་
 ཡིན།)སྒྲངས་པས་དེར་བུ་ཆེ་དབང་ཕུན་ཆོགས་སྐྱེས། སྐབས་ཤིག་ཁོ་ཆུ་(ཆུ་
 ནག)སོས་ཡག་གིས་ཇི་འགག་ཕྱོགས་སུ་དབང་ཤུགས་རྒྱ་བསྐྱེད་བྱས་པས། ཇི་
 འགག་རྒྱལ་པོས་རང་གི་བུ་མོ་ཡེ་ཤེས་བསྟན་སྟོན་ཅོག་ཅོད་པོན་ཆེ་དབང་ཕུན་
 ཆོགས་ཀྱི་ཆུང་མར་སྤྱད་ནས་ས་ཆ་འཕྲོག་ཅོད་ཀྱི་ཁྱོད་གཞི་འདུམ་ཐབས་བྱས།
 དེར་བཞེན་ཅོག་ཅོད་པོན་བསོད་ནམས་ཆེ་རིང་གིས་ལུ་མཐུད་ཇི་འགག་
 ཕྱོགས་དབང་འོག་དུ་བསྟུ་སྟབས་མ་བདེ་ནས། དཔོན་ས་བུ་ཆེ་དབང་ཕུན་
 ཆོགས་ལ་གཏད་ཅིང་། རང་ཉིད་བསྟན་པ་དཔོན་མོའི་མག་པར་སོང་། ཆེ་
 དབང་ཕུན་ཆོགས་ཀྱིས་དཔོན་ས་ལྷན་ཡེ་ཤེས་བསྟན་སྟོན་ལ་སྤྱད། ཡེ་ཤེས་
 བསྟན་སྟོན་གྱིས་བྱ་ཐབས་སྤྲོ་ཆོགས་སྤྱད་དེ་ཅོག་ཅོད་པོན་བསྟུ་བྱིད་ཚུར་
 འགྲུག་བྱས་པ་བརྒྱད་ནས། ཁོ་ཆུས་ཅོག་ཅོད་ཕྱོགས་ཀྱི་ས་བཟུང་སྟབས། བསོད་
 ནམས་ཆེ་རིང་གིས་རང་གི་བུ་ཆེ་དབང་ཕུན་ཆོགས་ལ་རྒྱལ་སྤྱི་སྤྱོད་བའི་རྣམས་
 པ་མེད་པར་མཐོང་ནས་ཕྱིར་བསྟན་པར་ཡོང་ཞིང་། བསྐྱར་དུ་ཅོག་ཅིང་རྒྱལ་
 སར་བསྟན། ཁོ་ཆུའི་ཕྱོགས་ལ་འགོག་ཆོལ་བྱེད་ཆེད་རྒྱ་མི་དང་གཞན་འབྲེལ་
 བཅུགས་ཤིང་རྒྱ་ནག་གོ་མེན་ཏང་ལ་འབྲེལ་ལམ་བཅུགས་པ་སོགས་བརྒྱད་
 ནས་རང་གི་དཔོན་ས་བཞེན་ཐབས་བྱས། དཔོན་བསོད་ནམས་ཆེ་རིང་གི་
 བུ་ཆེ་བ་སའོ་ཀང་བྱ་བ་དབུས་ནས་ཕྱིར་སྐྱེལ་ཏེ། འབར་ཁམས་དགོན་པའི་

ཐུ་ཚབ་སོགས་བྱས་སྐབས། དེ་ཁྲལ་གྱི་རྟིང་མ་བ་པལ་ཆེར་དགེ་ལུགས་སུ་
བསྐྱུར་བར་གྲགས།

དེར་བརྟེན་སྐབས་དེ་ཤིང་ནས་ཡུལ་འདིར་རྟིང་མའི་ཆོས་རྒྱུད་གྱི་རྣམ་
ཤུགས་ཏེ་ལམ་ཉམས་པར་བཏང་། ཁྲལ་འདིའི་དགོན་པ་གཙོ་བོ་ནི་འབར་
ཁམས་དགོན་དང་ད་ཆང་དགོན། ཆོ་བདུན་གྱི་རྟིང་དགོན་སོགས་ཡིན། དགོན་
པའི་ལྷ་སྡེ་ལྷ་བུ་སྡེ་བ་བརྩ་ཡོད་ལ་ཁྱོན་དགོན་ཆེ་ཆུང་བརྩ་གསུམ་ཡོད། དེ་
དག་ལས་ཆེ་ཤོས་ནི་འབར་ཁམས་དགོན་ཡིན།

གཞིས། རྩི་འགག་རྒྱལ་བོ།

རྩི་འགག་གི་ཤར་བྱང་གཞིས་ཅོག་ཅོད་པོན་པོའི་ས་མཚམས་ལ་ཐུག
སྟོན་རྒྱ་རྒྱབས་དཔོན་པོའི་མངའ་ཁོངས་དང་འབྲེས། རུབ་འཛུལ་ཐང་
སོགས་དང་འབྲེལ་ནས་ཡོད།

རྩི་འགག་དཔོན་པོའི་མངའ་ཁོངས་སུ་མི་ཁྱོད་དང་། (རྩི་འགག)ཀྱོམ་
ཀྱོ། ཐག་བར། འཁོང་རྩོང་(འཁོང་རྩོང)དམ་པ་སྟོད། དམ་པ་སྐྱད་སོགས་
སྡེ་ཆོད་གཡིན། གླིང་ལོ་༡༧༥༥ ལོའི་སྡེ་མ་ཅེས་ལྟར་ན། འདིའི་མངའ་ཁོངས་
སུ་བོད་རིགས་དུད་ཁྱིམ་༡༡༧༥ དང་མི་གངས་༧༤༦༧ ཡོད་པར་བཤད།

རྩི་འགག་དཔོན་པོའི་མེས་པོ་ནི་རྒྱལ་ཁ་དཔོན་པོའི་དཔོན་རྒྱུད་ནས་
ཆད་པར་གྲགས་ཤིང་། གླིང་ལོ་༡༦༤༩ ལོར་མན་ཆེན་སྲིད་གཞུང་གིས་བདེ་
འཇགས་སེམས་གསོ་བྱེད་དཔོན་གྱི་གོ་གནས་སྤྲད་པར་བཤད། གླིང་ལོ་༡༧༥༡
ལོར་རྒྱལ་ཁ་དཔོན་པོ་ནོར་བུའི་གཙུང་དགོན་མཆོག་རྒྱབས་ཀྱིས་རྒྱལ་སྲིད་
བཟུང་། ཕྱིས་དཔོན་གནས་རང་གི་བུ་ནམ་རྒྱལ་ལ་སྤྲད། གླིང་ལོ་༡༩༠༠ ལོར་

དཔོན་ནམ་རྒྱལ་འདས། ནམ་རྒྱལ་ལ་རིགས་རྒྱུད་མ་བྱུང་བས་ལྷམ་བཤོད་
ནམས་འོད་ཟེར་མས་དཔོན་ས་བཟུང་། སྤྱི་ལོ་༡༧༡༡ ཅམ་ལ་རྒྱལ་ཁབ་རྒྱལ་པོའི་
ས་སྤྱང་བ་ཀའོ་ཁྱིན་ཆེན་གྱི་བོ་སྐལ་བཟང་ལྷན་གྲུབ་(འདིའི་རྒྱ་མིང་ལ་གོ་
ཁྱིན་རྒྱུང་ཟེར)བྱ་བས་དཔོན་ས་བཟུང་། འདིས་ཁོ་སྐྱབས་དཔོན་གྱི་བྱ་མོ་ཆོ་
དབང་ལྷ་མོ་སྤངས། སྤྱི་ལོ་༡༧༡༩ ལོར་ཕྱེ་ཆོ་དང་མ་འཆམ་པས་མི་མང་གིས་
དཔོན་པོ་བསད། དེ་ནས་རྗེ་འགག་མི་དམངས་ཀྱིས་ཁོ་སྐྱབས་དཔོན་བཤོད་
ནམས་རྒྱལ་མཆན་གྱི་སྤང་མོ་ཆོ་ཆེན་དཔལ་སྐྱོན་བྱ་བ་རྗེ་འགག་དཔོན་མོར་
བསྐྱོས་ཤིང་། དཔོན་རྒྱུད་གཞན་གྱི་རིགས་རྒྱུད་ཅན་ཞིག་མག་པར་སྤངས་
ཏེ་དཔོན་ས་འཛིན་དུ་བརྟུག ཡིན་ནའང་དེ་དུས་ཆོ་ཆེན་དཔལ་སྐྱོན་ལོ་ན་
རྒྱུང་བས་རྗེ་འགག་དུ་ཡོང་མ་ཐུབ་ནས། དུས་ལུན་རིང་པོར་དཔོན་ས་སྤོང་
བར་ལུས། སྐབས་དེར་ཅོག་ཅེ་དཔོན་བཤོད་ནམས་ཆོ་རིང་དང་སོས་ཡག་
བྱ་བ་གཉིས་ཀྱིས་རྗེ་འགག་དཔོན་ས་བཟུང་དེ་འཁྲུག་བྱེད་ལངས།

ཅོག་ཅེ་དཔོན་པོ་བཤོད་ནམས་ཆོ་རིང་གི་ལྷམ་ཁོ་སྐྱབས་བཤོད་
ནམས་རྒྱལ་མཆན་གྱི་གཅེན་མོ་ཡིན། དེའི་བྱ་སའོ་གོ་ཀང་། བཤོད་ནམས་
ཆོ་རིང་དང་ཁོ་སྐྱབས་བར་གཉེན་འབྲེལ་ཡོད་པ་བརྒྱུད་ནས། བཤོད་ནམས་
ཆོ་རིང་གིས་བྱ་སའོ་གོ་ཀང་རྗེ་འགག་གི་དཔོན་གནས་སུ་འཛོག་ཅིས་ལ་ཏེ་དུང་
མགོ་བ་དང་རྒྱ་མི་གྲོ་ཏེ་ཐེན་གཉིས་ཀྱིས་ངོ་རྒྱལ་བྱས་པས། སའོ་གོ་ཀང་
དབུས་སུ་བསྐྱོད་ནས་རབ་དུ་བྱུང་། སོས་ཡག་གི་དབང་སྟོབས་རྒྱས་པས་རྗེ་
འགག་ཕྱོགས་སུ་བཅན་འདྲེལ་བྱས། སྤྱི་ལོ་༡༧༤༡ ལོར་ལིས་རྫོང་གི་རྫོང་དཔོན་
ཏོང་ཞེན་མོ་ཏུ་བྱ་བ་བསྐྱུ་འགྲུག་བྱས་ཏེ་ཏོང་ཁེ་ཞེས་པའི་ཆ་བོ་སོས་ཞེས་ཕྱིན་
ཟེར་བ་ཞིག་རྗེ་འགག་ཆེན་ཞང་གི་ཞང་ཀྱང་བྱས། སོས་ཞེས་ཕྱིན་རྗེ་འགག་
དཔོན་གྱི་ཕྱེ་ཁོང་དུ་གཞིས་སྤོང་བྱས་ནས་ཁོ་སྐྱབས་དཔོན་པོའི་གཙུང་མོ་དུག་

པ་ཆེ་སྦྱིད་དཔལ་སྦྱོན་བྱིས་ཐབས་སུ་སྒྲངས་ཤིང་རྗེ་འགག་དཔོན་ས་བཟུང་།
རྗེ་འགག་དཔོན་པོས་མངའ་དབང་སྦྱར་ཡུལ་ནི་ལུང་གཞོང་གཅིག་
ཡིན་ལ། ལུང་གཞོང་དེའི་ལུང་ལག་ཆེ་ཆུང་མི་འབྲ་བའི་ནང་དུ་རྩ་སྡེ་ཆགས་
ཡོད། འདིའི་ཁོངས་སུ་ལུང་བ་གལ་ཆེ་ཤོས་བཞི་ཡོད་པ་དག་ནི།

༡། དམ་པ་སྟོད་སྐྱོད་ཀྱི་སྡེ་ཆོ།

འགམ། རྩེ་ལའི་སྒང་། མཁར་རོ། རི་ལ་གོང་སྦྱིད། ཡ་སྐོར། པ་ཅའོ་སོ་པོ་བྲུ་
འཕོར་བྱ། རྒྱལ་ཅོས། སྐར་སྟོད་མ། གཞན་ང་ཕུག་གི་རྒྱ་སྡེ། སྡེ་གསར་བཅས་
སྡེ་ཆོ་ཀྱང་ ཡོད་པ་ལ་དུད་བྱིས་༥༡༡ ཡོད།

༡། ཁྱིམ་ཁྱི་ལུང་བའི་སྡེ་ཆོ།

མི་སི་གོ། བོ་ཉང་། ད་ཕུག་འབྲོག་པ། བོ་གྲི། ཉ་པད་གོ། བོ་ཤོག་ས་ཕུག་
ལྷགས་འཛོམས། སང་བ། མཁོ་ནོ་བཅས་སྡེ་ཆོ་ཀྱང་ ཡོད་པ་ལ་དུད་བྱིས་༥༢༥
ཡོད།

༡། བྲག་བར་ལུང་བའི་སྡེ་ཆོ།

ཡུན་འགོག་དམ་པོ་རི་སྐོར། རི་སྐོར་ཞོལ། འཇགས་དཔལ། མི་ཆེ། རྒྱུ་རྟ་
གོང་འོག་སོ་སོ་ལ། གསེར་རི། རི་བཙུགས། ཉ་ཕྱི་དག་གཞན་འབྲོང་རྗེང་
གི་སྡེ་བདུན་བསྐྱེན་པ། དུམ་རྩོ། ཞ་ཡིས། གྲམ་པོ། ཆོང་རི། ཐོད་མ་གོ་བན་
དེ། ཆེན་པོ་བཅས་གྲང་ཆོ་ཀྱང་ ལ་དུད་བྱིས་༥༡༥ ཡོད།

༢། མི་ཁྱེའམ་(རྗེང་འགག)ལུང་བའི་སྡེ་ཆོ།

རི་སྡེ་བྲུ། རྒྱ་པོ། ལྷ་ཕུག་རྩོ་གཡུ། བོ་སྦྱག་ཕུར་མ་ལུང་། དམ་པོ།

ལུག་རོ་བཅས་ལྟེ་ཆོ་༥ ལ་དུད་བྱིས་༤༡༡ ཡོད།

ལུང་བ་གཅིག་ལ་མགོ་བ་ཆེན་པོ་གཅིག་གམ་ཡང་ན་དུ་མ་ཡོད་ལ།
 མགོ་བ་རྒྱུད་བ་མང་པོ་ཡོད་འདུག་སྟེ། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༩ ལྷག་ས་རྩི་འགག་གི་དཔོན་
 མགོ་གཙོ་གྲས་ཁག་གི་མངའ་འབངས་ཀྱི་གནས་སྤངས་ནི།
 མི་ཀྱི་མགོ་བ་དག་ལེགས་ཀྱི་མངའ་འོག་དུ་དུད་བྱིས་༤༩༡
 ཐག་བར་མགོ་བ་སྤྱིད་ཆེའི་མངའ་འོག་དུ་དུད་བྱིས་༤༤༡
 འབྲོང་རྫོང་མགོ་བ་རྟ་མགིན་ཀྱི་མངའ་ཞབས་སུ་དུད་བྱིས་༡༡༩༡
 དམ་པ་སྟོད་མགོ་བ་བཟང་པོའི་མངའ་འོག་དུ་དུད་བྱིས་༥༠༡
 དམ་སྟོད་མགོ་བ་ཐུག་འཛིན་ཀྱི་མངའ་ཞབས་སུ་དུད་བྱིས་༡༠༡༡
 ཀྱི་མ་ཀྱི་འགོ་བ་སོང་རྫོང་གི་མངའ་ཞབས་སུ་དུད་བྱིས་༩༠༡ ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་
 ལ། ལུང་བ་རེའི་འགོ་བ་རྒྱུད་རིགས་ཁག་གི་གནས་བབ་ནི།
 རྩི་འགག་སུན་ཆོགས་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་མངའ་ཁོངས་སུ་དུད་བྱིས་༤༤༡
 གཙོད་ལེ་ནམ་མཁའའི་མངའ་འོག་དུ་དུད་བྱིས་༩༡༡
 དམུ་གངས་དབང་གི་མངའ་གཏོགས་དུད་བྱིས་༤༤༡
 གཡང་ནམས་རྒྱལ་བོའི་མངའ་གཏོགས་དུད་བྱིས་༡༤༡
 ཐག་ས་ཀྱན་མངའ་གཏོགས་དུད་བྱིས་༩༡༡
 ཨ་དཔའ་མངའ་གཏོགས་དུད་བྱིས་༩༡༡
 དཔལ་ལྷ་ཨ་འབེན་མངའ་གཏོགས་དུད་བྱིས་༡༩༡
 ཐག་བར་འཆི་མེད་རིག་འཛིན་ཀྱི་མངའ་གཏོགས་དུད་བྱིས་༥༥༡
 ལུ་སྟོ་སུན་ཆོགས་མངའ་གཏོགས་དུད་བྱིས་༥༩༡
 ཀྱི་མ་ཀྱི་ཨ་འབེན་ཀྱི་མངའ་གཏོགས་དུད་བྱིས་༩༩༡
 སུར་ཁོ་རིག་འཛིན་ཀྱི་མངའ་གཏོགས་དུད་བྱིས་༩༠ཡོད།

གཙོད་ལོ་མགོ་བའི་མངའ་གཏོགས་དུད་ཁྱིམ་༤༠།
 ལྷང་ཅེའི་དར་རྒྱས་ཀྱི་མངའ་གཏོགས་དུད་ཁྱིམ་༤༤།
 དམ་པ་སྤྲད་མ་མི་སྦྱ་དབང་གྲགས་ཀྱི་མངའ་གཏོགས་དུད་ཁྱིམ་༡༡།
 དར་སངས་གྲགས་ཀྱི་མངའ་གཏོགས་དུད་ཁྱིམ་༡༠༥།
 དམ་པ་སྟོད་མའི་སྦྱང་གནས་དགེ་སྤྱད་གི་མངའ་གཏོགས་དུད་ཁྱིམ་༡༠།
 ཅིན་ཐེ་ཐེ་ཞེས་པའི་མངའ་གཏོགས་དུད་ཁྱིམ་༡༠ཡོད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། རྩི་འགག་
 ཡོངས་ལ་མགོ་བ་ཆེན་པོ་༡༠ ལྷག་ཡོད་པ་ལ་མངའ་འབངས་དུད་ཁྱིམ་༤༠༤
 ཡོད་ཅིང་། མགོ་བ་འབྲིང་གྲས་༡༡ ཡོད་པ་དག་གི་མངའ་འབངས་དུད་ཁྱིམ་
 ༧༤༡། མགོ་བ་རྒྱུང་རིགས་༡༡ ཡོད་པའི་མངའ་གཏོགས་དུད་ཁྱིམ་༡༧༤ ཡོད།
 དེ་དག་གི་ནང་དུ་མངའ་དབང་སྦྱར་ཡུལ་གྱི་ཆབ་འབངས་མི་སེར་རྩ་ནས་མེད་
 པའི་མགོ་བ་རྒྱུང་རིགས་༡༠ ཅམ་ཡང་ཡོད་འདུག།

རྩི་འགག་གི་དཔོན་གནས་ཀྱི་བྱད་ཆོས་གལ་ཆེན་ཞིག་ནི། མགོ་བ་ཆེན་
 མོ་དང་འབྲིང་། རྒྱུང་བ་བཅས་གོ་གནས་ཀྱི་དབྱེ་བྱད་ཆེ་ཡང་། བན་ཚུན་
 གཅིག་འོག་གཅིག་ལ་མི་གཏོགས་པར། མགོ་བ་ཆེ་རྒྱུང་གང་ཡིན་ཡང་རང་
 གི་མངའ་ཞབས་འབངས་མི་ཅམ་ལ་ཁ་ལོ་སྦྱར་བ་ལས། མགོ་བ་ཆེན་མོ་ཆོས་
 ཐད་ཀར་མགོ་བ་རྒྱུང་འབྲིང་དང་དེ་དག་གི་མངའ་འབངས་ལ་གཡོག་སྦྱུལ་
 བྱེད་མི་ཆོག་པ་དེ་ཡིན།

གསུམ་པ། སོ་མང་དཔོན་རྒྱུད།

སྤར་སོ་མང་དཔོན་པོའི་མངའ་འབངས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡོད་མོད། མན་
 ཆེན་རྒྱལ་རབས་ཀྱིས་ཡུལ་སྤོགས་འདིར་དམག་དྲངས་ནས་ལོ་མང་གཡུལ་

འཐབ་བྱས་མཐར་ཕམ་ཞེས་བྱུང་བ་སོགས་ཀྱིས་དཔོན་པོའི་དབང་ཤུགས་
 རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་པ་ཡིན། སོ་མང་དཔོན་པོ་དང་བསྟན་པ་དཔོན་པོ་གཉིས་ཀྱི་
 མེས་པོ་བསོད་ནམས་ས་སྐྱ་བ་ནི་སྟོན་རྒྱལ་ཁ་དཔོན་པོ་ཡིན།

སྤྱི་ལོ་༡༧༩༩ ལོར་མན་རྟའི་རྒྱལ་བོས་དམག་དཔོན་གཞོན་པའི་ཐམ་
 ཀ་སྤྱད། སྤྱི་ལོ་༡༨༥༠ ལོར་བདེ་འཇགས་སེམས་གསོ་བྱེད་དཔོན་དུ་མིང་
 བསྐྱར་བྱས། སྤྱི་ལོ་༡༨༥༡ ལོར་ཚུ་ཆེན་དང་མན་རྟའི་དམག་འཁྲུག་སྐབས་
 བྱས་རྗེས་བཞག་པས་རྒྱལ་བསྐྱེད་སེམས་གསོ་བྱེད་དཔོན་དུ་དཔོན་གནས་
 སྤྱད། དེའི་རྗེས་སུ་དཔོན་ནམ་མཁའ་ལ་བུ་མ་བྱུང་ནས། བུ་མོ་ཆེ་དབང་སྦྱིད་
 ཀྱིས་དཔོན་ས་བཟུང་ཞིང་། བསྟན་པ་དཔོན་པོའི་བུ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཆན་
 མག་པར་བསུས། དཔོན་བསོད་ནམས་སོ་མང་དུ་ཡོང་ནས་རྒྱལ་སྤྱི་དཔལ་སྦྱོར་
 རོགས་བྱས། དཔོན་མོ་ཆེ་དབང་སྦྱིད་ལ་བུ་པ་ལྷ་དབང་གཤམ་དང་། འཆི་
 མེད་རིག་འཛིན་གཉིས་བྱུང་ཞིང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༠༤ ལོར་སུར་བུ་དཔལ་གྲུབ་བྱ་
 བ་ཞིག་གིས་དཔོན་ལ་རོ་ལོག་གིས་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཆན་དང་དཔོན་མོ་
 གཉིས་འཛིན་བཟུང་བྱས་ཏེ། དཔོན་མོ་དང་བུ་རྒྱུང་བ་འཆི་མེད་གཉིས་བཅན་
 ཉར་བྱས། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་ཆེན་དམག་གིས་དཔལ་གྲུབ་ལ་བྲག་གཞོན་བྱས་
 པས་དཔོན་མོ་དང་བུ་རྒྱུང་གཉིས་ཕྱིར་སོ་མང་དུ་ཡོང་ནས་རྒྱལ་སྤྱི་དཔལ་སྦྱོར་ས།
 དཔོན་མོ་འདས་ནས་བུ་ཆེ་བ་པ་ལྷ་དབང་གཤམ་གྱིས་དཔོན་ས་བཟུང་། པད་
 མ་དབང་གཤམ་འདས་རྗེས། དེའི་བུ་བསོད་ནམས་དབང་ཆེན་གྱིས་དཔོན་
 གནས་བཟུང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༧༠ ལོར་དཔོན་དབང་ཆེན་འདས། འདི་ལ་རིགས་
 རྒྱུད་མ་བྱུང་། དཔོན་མོས་སྤྱི་དཔལ་སྦྱོར་ས། སྐབས་དེར་འདིའི་སྤྱི་དབང་ལ་
 འོན་ཀྱིས་ཁ་ལོ་སྐྱུར་མཁན་ནི་ལོ་ལྷ་དཔལ་མགོ་བ་དབང་གཤམ་བྱ་བས་བཟུང་
 བར་བཤད། དཔོན་མོ་འདས་པས་ཐམ་ཀ་སོགས་དབང་གཤམ་ལ་ཐོབ་ནས་

དཔོན་ས་བབྱང་།

སྐབས་དེར་འདི་ཕྱོགས་སུ་ལོ་འུ་དཔའ་མགོ་བ་དབང་གྲགས་དང་། མ་
མགོའི་མགོ་བ་གཉིས་ལ་དབང་ཐང་ཆེ་བས། དབང་གྲགས་ཀྱིས་མ་མགོའི་མགོ་
བས་རང་གི་སྲིད་དབང་ལ་དོ་སྟོན་གཏོང་བར་འཇིགས་སྐྱབ་སྒྱུས་ཏེ། མི་
མངགས་ནས་མ་མགོ་མགོ་བའི་འཐུང་ཚུའི་ནང་དུ་ག་སྒྲུགས། མ་མགོའི་མགོ་
བས་གནས་ཚུལ་དེ་ཆོར་ནས་དབང་གྲགས་སོགས་བསད། དབང་གྲགས་
བསད་རྗེས། དེའི་བྱ་དབང་སྟོན་ལ་རྒྱས་པ་ཆེན་པོ་མ་བྱུང་། དབང་སྟོན་འདས་
རྗེས། དེའི་བྱ་གོང་དར་གྱིས་སྲིད་བབྱང་། གོང་དར་གྱིས་མ་མགོའི་མགོ་བ་
སོས་ཡག་གི་གཅེན་མོ་ཡེ་ཤེས་ཀྱན་བྱ་བ་ཐོངས། ལོ་འུ་དཔའ་དཔོན་ཚུང་ཁྱོ་
རྒྱལ་གྱིས་དཔོན་གོང་དར་བསད་ནས་རང་ཉིད་མགོ་བར་བསྐྱད། དཔོན་མོ་
ཡེ་ཤེས་ཀྱན་གྱིས་དབང་ཤ་ལེན་བྱེད་རང་གི་སྤྱན་སོས་ཡོན་ཆེན་དང་། སོས་ཡག་
གཉིས་ལ་གདུགས་པས། སོས་བྱ་སྤྱན་གཉིས་ཀྱིས་ཁྱོ་རྒྱལ་བསད། དེ་ནས་
དཔོན་མོ་ཡེ་ཤེས་བྱེད་སོ་མང་དུ་སོང་ནས་སོ་མང་རྒྱལ་བོའི་ཐམ་ཀ་སོགས་
བདག་འཛིན་བྱས་ཏེ་དཔོན་སར་བསྐྱད།

སྤྱི་ལོ་༡༧༩༧ ལོར་དཔོན་མོ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཁྱོ་ཚུའི་དཔོན་རིག་འཛིན་
ནམ་རྒྱལ་གྱི་བྱ་ཀྱན་དགའ་ཡར་འཕེལ་དང་བཟའ་སྦྲིག་བྱས། སྤར་རྒྱལ་ཁ་
དཔོན་པོའི་རིགས་རྒྱུད་ཆད་རྗེས་རིག་འཛིན་ནམ་རྒྱལ་གྱིས་སྲིད་དབང་
བབྱང་སྟེ། མོ་འུ་སའོ་དང་། རྒྱལ་ཁ་སོགས་ལ་ཁ་ལོ་བསྐྱར། ཀྱན་དགའ་ཡར་
འཕེལ་སོ་མང་དཔོན་མོའི་མག་པར་སོང་རྗེས་མོ་འུ་སའོ་དང་རྒྱལ་ཁ། ལོ་འུ་
དཔའ་བཅས་ས་ཁུལ་གསུམ་ལ་མངའ་དབང་བསྐྱར།

སའོ་ཡན་ཆེན་དང་སོས་ཡག་ ནའེ་རི་མགོ་བ་བཅས་ཀྱི་པ་རྩེ་རྩེ་ནི་ཁྱོ་
རྒྱལ་མགོའི་མགོ་བ་ཚུང་གས་ཤིག་ཡིན་ཀྱང་། ཁོས་སོ་མང་གི་དཔོན་གནས་

འཕྲོག་ཚོད་བྱས་ནས་མ་མགོ་གོང་ཆོ་རང་ལག་ཏུ་སྟོབ། རེ་རེ་འདས་རྗེས། སའོ་
ཡན་ཆེན་ཕྱིར་མ་མགོར་སོང་ནས་ཡབ་ཀྱི་སྲིད་དབང་སྤངས། སའོ་ཡན་ཆེན་
ཀྱིས་སེཌ་ཁོན་ཀྱི་རྒྱ་དམག་རྒྱལ་འོང་དུ་སླེབས་པ་ལ་འགོག་ཚུལ་དང་། ཁྲིན་ཏུ་
མཁར་ལ་ཕར་ཚོལ་བྱེད་པར་བསྐྱོད་པའི་ལམ་བར་དུ་འདས།

ཁོང་གི་བཟའ་ཚེ་སོས་ཡག་གིས་སྤངས་པ་ལ་ཕྱིས་མ་མགོ་བཙུན་མོ་
ཞེས་གྲགས། སོས་ཡག་གི་གཅེན་མོ་ཀུན་དགའ་ཡར་འཕེལ་གྱི་བཟའ་ཚེ་ཡིན་
ཞིང་། ཀུན་དགའ་ཡར་འཕེལ་གྱི་སྲིང་མོ་སོས་ཡག་གི་བཟའ་ཚེ་ཡིན་པས་ཁོ་
རང་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་ལམ་ཤིན་ཏུ་བ། དེ་འདྲའི་རིགས་རྒྱུད་དང་གཉིན་
འབྲེལ་གྱི་མང་གཞི་ལ་བརྟེན་མས་སོས་ཡག་ཁོ་རྒྱུ་ས་ཁུལ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་སྤྱི་
དཔོན་ལྷ་བྱར་གྱུར། སྤྱི་ལོ་༡༧༤༩ ལོར་སོས་ཡག་དང་རྩ་བའི་ཆེའུ་དཔོན་པོ་
དཔལ་མགོན་འཕྲིན་ལས་དང་འཁྲུག་འཛིང་བྱུང་བའི་ཁོད་པམ་ཉེས་སུ་
བཏང་།

སྤྱི་ལོ་༡༧༤༩ ལོར་དཔོན་ཆོད་བང་ལ་ཚུ་ཆེན་དམག་འཁྲུག་ཁོད་བྱས་
རྗེས་ཡོད་པར་བསྐྱགས་ནས་མན་རྩའི་དཔོན་ཐོབ་སྤྲད། ཁོ་སྐྱབས་དཔོན་པོའི་
སྲིང་མོ་ལྷ་བ་དང་ཨ་ལྷ་བ་བཟའ་སླླིག་བྱས་པར་བུ་མོ་གཅིག་སྐྱེས། དཔོན་ཨ་
ལྷ་བ་འདས་རྗེས། བཟུན་པ་ཅོག་ཅེ་དཔོན་བསོད་ནམས་ཆོ་རིང་གིས་བཟུང་།
བསོད་ནམས་ཆོ་རིང་གིས་བཟུན་པ་བཟུངས་ནས་ལོ་ངོ་གསུམ་ཕྱིན་སྐབས།
ཅོག་ཅེའི་ནང་ཁོ་རྒྱའི་དབང་ཤུགས་རྒྱ་བསྐྱེད་བྱེད་མགོ་རྒྱགས་པས་བསོད་
ནམས་ཆོ་རིང་ཕྱིར་ཅོག་ཅེར་ལོག དེར་བརྟེན་བཟུན་པའི་སྲིད་དབང་སྤྲུང་
བཞིན་དཔོན་མོས་བཟུང་བར་བཤད།

བཞི་བ། ཁྲོ་སྐྱབས་དཔོན་པོ།

ཁྲོ་སྐྱབས་ནི་དེང་གི་རྩ་བ་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་གྱི་ལྷོ་རུབ་ཁུལ་
དུ་ཡོད་ཅིང་། རུབ་དང་ལྷོ་དཀར་མངའ་ས་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ། བྱང་
འཛམ་ཐང་(རྟ་མདའ་)། ཤར་འབར་ཁམས་རྫོང་། ཤར་ལྷོ་ཆུ་ཆེན་རྫོང་དང་
ས་འདབས་འབྲེས་ནས་ཡོད། ཁྲོ་སྐྱབས་རྫོང་ཡོངས་ལ་ས་ཁྱོན་སྤྱི་ལེ་བྲུ་བཞི་
མ་༡༠༠༠༠ ཡོད་ཅིང་། རྫོང་འདིའི་ཁོངས་སུ་རྒྱལ་མོའི་རྩལ་ཆུའི་མགོ་སྟོད་
ཆུ་ཆེན་ཆུ་བོ་ཡོད་ཅིང་། རྩོམ་ཆུ་བོ་དང་། འུ་རི་ཆུ་བོ། ཏ་ཡང་ཆུ་བོ་སོགས་
ཀྱང་འབབ་གྱིན་ཡོད།

ཁྲོ་སྐྱབས་རྫོང་ཡོངས་སུ་ཞིང་བ་དུད་ཁྱིམ་༡༤༩༤ དང་མི་གངས་
༡༥༥༧༩ དང་། འབྲེག་པ་དུད་ཁྱིམ་༥༧༤ དང་མི་གངས་༩༠༡༥ ཡོད་པའི་
ནང་དུ་བོད་རིགས་དུད་ཁྱིམ་༩༤༡༤ དང་མི་གངས་༡༤༤༠༧ ཡོད། ཁྲོ་སྐྱབས་
ནི་ཡུལ་འདིའི་དཔོན་པོ་ཐོག་མ་དེའི་མིང་ཡིན་ཞིང་། ཁྲོ་སྐྱབས་ནས་དཔོན་
པོ་ཐ་མ་སྐལ་བཟང་རྒྱལ་མཆན་བར་དཔོན་རབས་༤༡ བྱང་བར་གྲགས། སྤྱི་
ལོ་༡༧༠༠ ལོར་ཁྲོ་སྐྱབས་དཔོན་རབས་སོ་གསུམ་པ་བསོད་ནམས་འོར་བུ་པེ་
ཅིན་དུ་སོང་། སྤྱི་ལོ་༡༧༠༩ ལོར་མན་ཆེན་གྱིས་སེམས་གསོ་བྱེད་དཔོན་གྱི་
གོ་གནས་སྤྲད། ཆན་ལུང་རྒྱལ་བོས་ཆུ་ཆེན་དང་བཙན་ལྷའི་དམག་འཐབ་ལ་
བྱས་རྗེས་བཞག་ཟེར་ནས་ཐམ་ཀ་སོགས་སྤྲད་ཟེར། ཁྲོ་སྐྱབས་དཔོན་རབས་
བཞི་བར་བ་ལྷ་དབང་འོར་བུ་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་ནི་ཤུ་བའི་མགོ་སྟོད་དུ་རྒྱ་
ནག་ཁིན་དུ་གྲོང་ཁྱིམ་དུ་འདས། དཔོན་ལྷ་དབང་འོར་བུ་འདས་རྗེས་སྐལ་
བཟང་རྒྱལ་མཆན་གྱིས་དཔོན་ས་བསྐྱུངས།

དེང་ཁོ་སྐྱབས་སྟོང་སྟངས་ཁང་གཉིས་སུ་དབྱེ་ཡོད། ཁོ་སྐྱབས་སྟངས་ལུང་
བ་གསུམ་དུ་གྲགས་པ་ནི། གསལ་ར་ཀྱི། ཏ་ཡང་ནི། ཁ་ར་ཀྱི་གསུམ་ཡིན་ལ།
ཁོ་སྐྱབས་སྟོང་སྟངས་གཉིས་པོ་ཁོག་ཚུའི་མགོ་སྟོང་གི་རྒྱུ་དུ་གནས། ཁོ་སྐྱབས་
དཔོན་སྐལ་བཟང་རྒྱལ་མཆན་ལ་གཅེན་གཙུང་དུ་གཡོད་པ་ལས་ཆེ་བ་ཅིག་
ཅོད་པོན་མོ་དང་། གཉིས་པ་རྩི་འགག་གི་དཔོན་མོ་ཡིན། རྩི་འགག་དཔོན་
པོ་ཀོ་ཤིང་འདས་རྩེས། དཔོན་མོ་འདྲ་པས་ཁོ་སྐྱབས་དཔོན་རབས་
མཐའ་མ་སྐལ་བཟང་རྒྱལ་མཆན་གྱི་གཙུང་མོ་དུ་གཡོ་ཆོསྟེ་དཔལ་སྟོན་གྱིས་
དཔོན་ས་བཟུང་།

སྟེ་ལོ་༡༧༩༡ ལོར་སོས་ཡག་གི་ཆ་བོ་སོས་ཞིས་ཕྱིན་རྩི་འགག་དུ་སྟོས་
ཤིང་། ཕྱིས་ཆོསྟེ་དཔལ་སྟོན་དང་གཉེན་བཞེས་པས་ཁོ་སྐྱབས་དང་ཁོ་
ཚུའི་དཔོན་ཁག་བར་གཉེན་འབྲེལ་བྱུང་། བསྟན་པ་དཔོན་པོས་ཁོ་སྐྱབས་
དཔོན་པོ་སྐལ་བཟང་རྒྱལ་མཆན་གྱི་གཙུང་མོ་ལྷ་བ་བསུས་པས་བསྟན་པ་དང་
ཁོ་སྐྱབས་དཔོན་ཁག་གི་བར་ལའང་གཉེན་འབྲེལ་བྱུང་། དེང་རབས་རྒྱུ་
འབྲེལ་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་(ཀྲང་ཁོའི་བོད་ཀྱི་ཆོ་ཁག)ཆར། ཁོ་སྐྱབས་ས་ཁུལ་དུ་མགོ་
བ་དང་། ནང་སོ་སྟེ་དཔོན་རིགས་གལ་ཆེན་ཁག་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། མགོ་
བའམ་དཔོན་པོས་ནི་བྱིས་པ་སྐྱེ་བོའི་རིགས་ལ་ལྷ་རྟོག་བྱེད་པ་དང་། ནང་སོས་
ནི་གྲ་བཙུན་དང་། དགོན་སྡེ་ཁག་ལ་ལྷ་རྟོག་བྱེད་དགོས་པར་བཤད། ཁོ་
སྐྱབས་ནང་སོ་ནི་རྟོན་རབ་བྱུང་བ་ཡིན་པས་གཏན་སྟོང་བྱེད་ས་ཆོ་མདོ་དགོན་
ཡིན་ལ། དཔོན་པོས་དགོན་པའི་མཐའ་བ་དུད་བྱིས་ཉུང་ཤས་ནང་སོར་མངའ་
འབངས་སུ་སྟོང་སྟོལ་ཡོད་སྟབས། རྒྱ་དམར་བོད་དུ་ཐོག་མར་སྟེབས་སྐབས་
ཁོ་སྐྱབས་ནང་སོར་མངའ་འབངས་དུད་བྱིས་བརྒྱ་ལྷག་ཡོད་པར་བཤད།

༡ སྤྱི་གཉེན།

ཁྱོད་སྐྱབས་དཔོན་པོའི་མངའ་འོག་ཏུ་སྤྱི་གཉེན་ཆེན་མོ་གཅིག་དང་སྤྱི་གཉེན་རྒྱུ་ཁག་ཁ་ཤས་ཡོད་ལ། དེས་སྤེལ་ནང་གི་འབྲུ་རིགས་དང་། དངུལ་དངོས་གཏོང་ཡོང་གི་འགན་འཁུར། སྤྱི་གཉེན་ཆེན་མོ་ལ་ཟླ་རེའི་སྤྱི་ལོ་གསུམ་འབྲུ་རིགས་བྱེ་བྲུག་རེ་ཡིན།

༡། ཐབ་དཔོན།

ཐབ་དཔོན་ལ་མགོ་བ་འབྲིང་གསུམ་གྱི་གནས་རིམ་ཡོད་ལ། དེས་ང་མ་དང་རྒྱ་ལེན་སོགས་ཀྱི་ལས་ཀར་འགན་འཁུར་དགོས།

༡། ཐབ་གཡོག།

ཐབ་གཡོག་ནི་ཁྱོད་སྐྱབས་སྤེལ་བ་སྤྱད་མའི་དུད་ཁྱིམ་དགུའི་ནང་ནས་ཡོང་དགོས་ཤིང་། ཟླ་རེ་རེར་བརྗེ་སྤྱོད་དགོས། ད་དུང་དཔོན་ཆང་གི་རྒྱ་ལེན་མཁན་དང་། དཔོན་ཆང་གི་ནང་ཆས་ཅ་ལག་བཟོ་མཁན། དཔོན་གཞིས་ཀྱི་ཆང་ཕུལ་མཁན། དཔོན་གཞིས་སུ་སྤྱོད་པའི་མོ་འདེབས་མཁན་སོགས་ལས་རིགས་ཅག་ཅིག་གཉེན་མཁན་མང་ཅམ་ཡོད་པར་སྒྲུང་།

གཞན་ཡང་ཁྱོད་སྐྱབས་དཔོན་པོའི་སྤྱི་གཉེན་སྤེལ་ནང་རེས་མོས་མགོ་བ་ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད་ཅིང་། དོན་གྱིས་དཔོན་པོའི་ལག་རོགས་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། ལོ་རེའི་མཆམས་ནས་བརྗེ་སྤྱོད་བྱེད། ཕྱི་སྤྱོད་ལ་དམག་འདྲེན་དགོས་པ་བྱུང་ན། རེས་མོས་མགོ་བས་དམག་སྤྱོད་འདྲེན་དགོས་པར་བཤད།

རེས་མོས་མགོ་བའི་མངའ་འོག་ཏུ་བཙོན་མར་ལྟ་རྟོག་བྱེད་མཁན་བྱ་ར་བ་དང་། ཞབས་ཞུར་གཏོགས་པ་རེས་མོས་མགོ་བ་རྒྱུང་རིགས། དཔོན་པོའི་ཁྱོན་ཆས་དང་གཟུགས་པོ་འབྲུད་བཤལ་གཉེན་མཁན་སོགས་ཡོད་འདུག

ཁྱོད་སྐྱབས་དཔོན་པོའི་ཡིག་ཆང་གི་ལས་འགན་ནི། མངའ་འབངས་

ཀྱི་ཚོས་དང་རིག་གཞུང་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་ཀ་ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་དགོས་
ཤིང་། འབྲུ་ཁྲལ་བསྐྱས་པའི་ཡིག་ཆའམ་མིང་ཐོ་སྒྲིག་གཅེས་ཉར་བྱེད་དགོས།
ཡིག་ཆ་དང་གི་མི་སྣ་ཁག་མི་རབས་རིམ་བརྒྱད་ཀྱིས་བརྒྱད་འཛིན་བྱེད་པར་
གྲགས་ཤིང་། གནས་རིམ་མགོ་བ་འབྲིང་གས་ཤིག་དང་མཚུངས།

དོན་དག་གལ་ཆེན་དང་འཕྲད་ན་དཔོན་པོས་ཚོགས་འདུ་བསྐྱབ་བསྐྱོང་
བྱེད་ཅིང་། ཚོགས་འདུའི་གྲུབ་ཆ་ནི། དཔོན་པོ་རང་ཉིད་དང་། སྤྱི་གཉེར་
ཆེན་མོ། ནང་སྤྱི་མགོ་བ་ཆེ་ཆུང་དང་། སྤེ་དཔོན། སྤེ་བའི་མི་འཕུས་ཁ་ཤས་
བཅས་ལས་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡིན་འདུག

གསུམ་པ། རྒྱལ་འོང་གི་དགོན་སྡེ་དང་ མཁས་གྲུབ་གལ་ཆེན་ཁག

མདོ་སྨད་རྒྱལ་མོ་འོང་དུ་བྱུང་བའི་དགོན་སྡེ་གལ་ཆེན་ཁག་ཅིག་ནི།
སྤྱི་ལོ་༡༠༥༠ ལོར་སྤྱུལ་སྦྱོར་བསམ་འགྲུབ་རྒྱ་མཚོ་བྱ་བས་བཏབ་པ་ས་སྟོན་བསམ་
འགྲུབ་སྤྲིང་། དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་ལོ་ཆེན་བེ་རོ་རྒྱལ་མོ་འོང་དུ་ཕེབས་
སྐབས་བཏབ་པ་རྫོ་ཁ་བདུད་འདུལ་བདེ་ཆེན་སྤྲིང་དགོན། འདེབས་མཁན་
མི་གསལ་ཀྱང་བཏབ་ནས་ལོ་རྫོང་༦༠༠ ལྷག་ཕྱིན་པར་གྲགས་པའི་རྫོ་ཁ་བདེ་
ཆེན་ཐོས་བསམ་སྤྲིང་དགོན། ནང་སོ་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་བྱ་བས་བཏབ་
པར་གྲགས་པའི་ཁྲོ་ཆུ་མཐོ་ས་གོང་འཕེལ་སྤྲིང་དགོན། ཚ་ཁོ་མཁན་ཆེན་ངག་

དབང་ལྷགས་པས་བཏབ་པ་ལྷུ་བཟོ་དཀོན། རབ་བྱང་བརྟུ་གཤིས་པའི་
 ལྷགས་ཏྲ་སྤྱི་ལོ་༡༤༧༠ ཅམ་ལ་སོམང་རྒྱལ་མོ་ངར་མི་བྱ་བས་བཏབ་པ་སྤྱི་ལོ་
 དཀོན་འབྲུག་དགུ་མིང་། བཟུང་འཛིན་ནི་མས་བཏབ་པ་གཉན་གཙོ་དཀོན།
 ཚ་ཁོང་ག་དབང་ལྷགས་པས་བཏབ་པ་དཔོ་སྤྱི་དཀོན། ལྷ་མ་བསམ་འགྲུབ་
 རྒྱ་མཆོས་བཏབ་པ་ལྷུ་སྐམ་བཀྲ་ཤིས་དཀོན། སོམང་རྒྱལ་མོ་ངར་མི་འི་རིང་
 བཏབ་པ་ཀོ་ལྷ་དཀོན། རབ་བྱང་དང་པོའི་ལྷགས་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༠༩༠ ལོར་
 བཏབ་པ་པོའི་འུར་དཀོན་བཀྲ་ཤིས་རྣམ་རྒྱལ་མིང་། རྒྱབས་གནས་ལྷ་མ་བྱ་
 བས་བཏབ་པ་རྩ་མོ་དཀོན་བཀྲ་ཤིས་སྤུན་ཆོགས་མིང་དཀོན། བཏབ་ནས་ལོ་
 རོ་བརྒྱ་སྤྱག་དུ་མ་འཁོར་བ་རི་རྩི་དཀོན། རབ་བྱང་བཙོ་ལྷ་བའི་ཤིང་བྱ་སྤྱི་ལོ་
 ༡༤༡༥ ལོར་དགེ་བཤེས་སློ་བཟང་མཆོག་གྲུབ་སོགས་ཀྱིས་བཏབ་པ་རོ་འཁོ་
 དཀོན་བྱང་རྒྱབ་ཆོས་རྫོང་། འབར་ཁམས་རི་འབྲུར་དུ་ཡོད་པའི་པཱ་ལ་དཀོན་
 བཤད་རྒྱབ་སྤུན་ཆོགས་མིང་དཀོན། འབར་ཁམས་རི་འབྲུར་དུ་ཆགས་པ་
 འགམ་དཀོན་ལྷ་མདོ་དཀོན། འབར་ཁམས་རི་འབྲུར་དུ་ཆགས་པའི་ཡུལ་
 འདུས་དཀོན། ཐོག་མར་བྱ་ཡི་ལྷ་མ་བྱ་བས་བཏབ་པ་ཁང་གསར་དཀོན་རྩིང་
 རྫོལ་དཀོན། རབ་བྱང་བརྟུ་གཅིག་པའི་རྒྱལ་སྤྱི་ལོ་༡༤༤༩ ལོར་བཏབ་པ་
 བཀྲ་ཤིས་སྤང་ངམ་ཆོས་ནོར་བུའི་མིང་དཀོན། བ་མཐའ་སྐྱུ་སྤེང་བཞི་བས་
 བཏབ་པ་ཆོ་བདུན་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་འཁོར་མིང་། རབ་བྱང་བརྟུ་གཅིག་པའི་
 ལྷགས་ཕག་སྤྱི་ལོ་༡༤༥༡ ལོར་རྟོགས་ལྷན་གཤུང་དུང་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་བཏབ་
 པ་བཀའ་བྲལ་དཀོན་སྤྱན་ཤོལ་ནོར་བུའི་མིང་། འབར་ཁམས་དམ་པ་ས་ཆར་
 ཡོད་པ་ལྷགས་མོ་དཀོན། འབར་ཁམས་བྲག་བར་ས་ཆར་ཆགས་པའི་སྤུན་
 དགུ་དཀོན་གསང་སྤགས་བཟུང་འཕེལ་མིང་། འབར་ཁམས་བྲག་བར་ས་ཆར་
 ཡོད་པའི་ཐབས་མགོ་དཀོན་བཤད་རྒྱབ་འཕེལ་རྒྱས་མིང་། འབར་ཁམས་བྲག་

བར་ས་ཆར་ཡོད་པ་བྱ་རོང་དགོན་ཐུན་ཚོགས་སྤྱི་དགོན། རབ་བྱུང་བདུན་
པའི་ལྷགས་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༩༠༠ ལོར་བཏབ་པ་ཨོ་བུན་དགོན། བཏབ་ནས་
ལོ་རྒྱུ་༡༠༠༠ ལྷག་སོང་བར་གྲགས་པ་ཏིན་ཅབ་དགོན་བཟུ་ཤེས་ཚོས་སྤྱི་དགོན།
རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་མེ་ལུག་སྤྱི་ལོ་༡༡༤༧ ལོར་ཤེས་རབ་རྩོམ་པ་བཏབ་པ་ཐུབ་
བསྟན་བཤད་སྐྱབ་ནོར་བུ་དར་རྒྱས་སྤྱི་དགོན། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་ཉ་སྤྱི་
ལོ་༡༩༡༩ ལོར་ཆ་ཁོང་ག་དབང་གྲགས་པས་བཏབ་པ་དགའ་ལྡན་ད་ཆང་ལྷན་
གུབ་སྤྱི་དགོན། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་ཡོས་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༧ ལོར་འཛམ་ཐང་ཚོས་
རྩོམ་པ་བཟུང་གིས་བཏབ་པ་ལྷར་ཡག་དགོན་ལྷན་གུབ་སྤྱི་དགོན། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༠
རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་ལོ་ཆེན་བེ་རོ་ཅ་ནས་ཐུག་འདེབས་མཛད་པ་སྤྱི་
གཏེར་དགོན་བདེ་ཆེན་སྤྱི་དགོན། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་མེ་བྱི་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་
བཏབ་པ་གཟིགས་སྤྱི་དགོན། འབར་ཁམས་འབྲོང་རྫོང་ས་ཆར་ཡོད་པ་ཐོད་
མགོ་དགོན།

རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཤིང་ཕག་སྤྱི་ལོ་༡༠༩༥ ལོར་བཏབ་པར་བཤད་
པ་སྒོ་ཡག་རི་ཐུག་དགོན། འབར་ཁམས་གོང་བརྒྱུད་ཡོད་པ་འབོ་ལ་སྟོབས་
ལྷན་སྐྱང་ཆེན་དགོན་སོགས་ཡོད་ཅིང་། དེ་དག་གི་གནས་སྤངས་ཞིབ་དུ་
གཟིགས་མཁན་ནམ་གྱིས་སྤྱི་གས་བཅས་ལྷ་བར་གཟིགས་རོགས་གནང་།

མདོ་སྐད་ཤར་རྒྱལ་མོ་ཆ་བ་རོང་གི་ཡུལ་འདིར་སྤྱི་ཆེན་མཁས་གུབ་
མང་བོ་བྱོན་འདུག་པ་ཆད་ལུས་མེད་པར་དགོད་པའི་རྩོམ་ཐོགས་ན་ཡང་།
ཐོས་དམན་བདག་གི་མིག་ལམ་དུ་སོན་པའི་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་གལ་ཆེན་ཁག་ཅིག་
འགོད་པའི་ངལ་བ་བསྟན་པ་ཡིན།

རྒྱལ་མོ་གཡུ་སྐྱ་སྤྱི་དགོན། འདི་བའི་མཆན་གཞན་ལ་ཀུན་དགའ་སྤྱི་
བོ་ཡང་བཟུང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་རྒྱལ་མོ་ཆ་བ་རོང་རྩོམ་ཐོག་ཏེ་བཏབ་པ་ཐོག་ཏེ་

མགོ་དཔོན་གྱི་ཁྱིམ་རྒྱུད་དུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རང་ལོ་བརྒྱད་པ་ནས་བཟུང་ཡུལ་
ཁམས་གང་སར་འགྲིམས་སྐབས་ཚུ་ཆེན་དུ་སླེབས་པ་དང་བེ་རོ་ཙུ་ན་མངལ་
ཏེ་སླ་མར་བསྟེན། བེ་རོ་སྐབས་ཀྱང་རྒྱལ་ནམ་མཁའ་བྱ་བས་དཔེ་སྤྲིད་གནང་
སྐབས། གཡུ་སྐྱ་སྤྱིང་བོ་སློ་རིག་ལྷུ་ར་ཞིང་ཤེས་རབ་རྣོ་བས་སླ་མས་ཅི་གསུང་
ཁོང་དུ་རྒྱུད། དེ་ནས་གཡུ་སྐྱ་སྤྱིང་བོ་བེ་རོ་དངོས་སློབ་དུ་གྱུར། རིམ་གྱིས་
ཀུན་དགའ་སྤྱིང་བོས་སླ་མར་ཡིག་བསྐྱར་གྱི་ལས་རོགས་ཞུས། གཡུ་སྐྱ་བ་ཤིན་
དུ་མཁས་པར་གྱུར་སྐབས། བེ་རོ་ཙུ་ན་དང་མཉམ་དུ་རྒྱ་གར་ཕྱོགས་སུ་སློབ་
གཞིར་ལ་ཕེབས། ཕྱིས་བོད་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་ཏེ་མུ་མཐུད་མདོ་སྐད་ཀྱི་གཞུང་
ལུགས་ལ་སྦྱངས། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་བོད་དང་རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་དབང་ལྷན་
འཛོམས་པའི་དབུས་སུ་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་དཀའ་གནས་ལ་བརྟེན་སྐབས་འབྲུག་
ཟླ་བལ་སྐབས་མཆན་སྟན་སྐབས་བས་རྒྱས་པས། རྒྱལ་སློན་མང་བོས་ལྷ་ཆོས་
ཞུ་ཡུལ་དུ་གྱུར།

སྤྱི་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་བེ་རོ་ཙུ་ན་དབུས་སུ་ཕྱིར་ལོག་མཛད་རྒྱལ་མོ་གཡུ་
སྐྱ་སྤྱིང་པོའང་བེ་རོ་འོ་སྐྱ་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་དབུས་གཙང་དུ་བསྐྱོད་དེ། བཀའ་
བསྟན་གྱི་སྒྲིགས་བཅའ་མང་བོ་བོད་སྐྱར་གྱི་ལོ་ཙུ་བ་མཛད།

སྤྱི་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་ཡུལ་དབུས་སུ་ཁྱུང་ན་ལས་འདས། དགྲང་གངས་
བརྒྱུད་ཅུ་གསུམ་བཞུགས། རྒྱལ་མོ་ཆ་བ་རོང་གི་ཆོང་བ་ཁག་ཅིག་གིས་ཁོང་
གི་གདུང་རུས་དང་དབུ་རྒྱ་སོགས་མདོ་སྐད་དུ་གདན་འདྲེན་ཞུས་ཏེ། རྗེ་
འགག་ནོར་བུ་སྤྱིང་དཔོན་པར་ཕུལ་ཅིང་། ཕྱིས་ཀྱི་བར་བཞུགས་པ་ཡིན་མོད།
སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ ནས་མགོ་བཅུགས་ཏེ་རྒྱ་ནག་དམར་ཤོག་པས་བོད་ཀྱི་སྐྱ་གསུང་
སྐད་ཀྱི་རིན་ཐང་བལ་བ་པལ་མོ་ཆེ་གཙང་འབྲུག་བྱས་ཐིན་སྐབས། ད་
ནི་འབྲུང་བ་ནམ་མཁའི་ཁམས་ལ་ཐིམ་པ་ཡིན་ནམ་སྟེ།

ཚུཁ་མཁན་ཆེན་དབང་གྲགས་པ། འདི་བརྗེ་ཙོང་ཁ་བའི་དངོས་སྤྱོད་
ཤིན་ཏུ་གྲགས་ཆེན་སྤྱི་ཚུ་བཞིའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་ཡིན། འདི་བའི་མཆན་གཞན་
ལ་མཁན་ཆེན་དབང་གྲགས་པའང་ཟེར། ཁོང་གི་འཁྲུངས་ཡུལ་དངོས་ནི་དང་
གི་རྒྱལ་རོང་བཙན་ལྷ་རྫོང་མོ་ཁྲིན་མེང་རྫོང་ཁ་ཏན་དུ་འབོད་པའི་སར། མགོ་
ལོག་གི་དཔོན་པོ་ཞིག་གིས་སྤར་རྒྱལ་རོང་ལ་དམག་དྲངས་འོངས་ནས་རྗེས་
སྲུ་བྱེར་མ་ལོག་པར་དེར་གཞིས་ཆགས་པའི་བྱིམ་རྒྱུད་ཞིག་དུ། ཡབ་སློན་ཆེན་
མཁན་མཛོད་དར་སློག་སྟེ་སྤར་རྗེ་འགག་རྒྱལ་བོའི་ཁོངས་གཏོགས་སྟེ་དཔོན་
ཁྱི་གོ་གནས་འཛིན་མཁན་མགོ་དཔོན་ཞིག་དང་། ཡུམ་བཟླ་ཤིས་དབང་མོ་
གཞིས་ཁྱི་སྲས་སྲུ་བྱེ་ལོ་༡༩༤༥ ལོར་འཁྲུངས། ཕྱི་ཕྱོགས་ནས་ཡོང་བས་མགོ་
ཁྲུངས་ཁྱི་ཚོ་བ་གཏན་ཁེལ་བ་གང་ཡང་མེད་པས་ཚོག་ཙོ་རྒྱལ་བོར་མགོ་
བཏགས། དེང་གི་ཚོག་ཙོ་ཁོག་གི་ཡར་བོ་གོང་ཚོར་གནས་སྡོད་བྱས།

ཁོང་གིས་སྟེ་ལོ་༡༩༥༥ ལོ་ནས་བོན་ཁྱི་སྤྲ་མ་ཆོས་རྒྱ་མཆོ་བྱ་བའི་དྲུང་
ནས་བོན་ཆོས་ལ་གསན་སྦྱོང་དང་ཡི་གེ་འབྲི་སློག་ལ་སྦྱངས། སྟེ་ལོ་༡༩༥༡ ལོར་
དབུས་ཕྱོགས་སུ་མཆོད་མཇུག་དུ་བྱིན་སྐབས། ཆལ་གྲུང་ཐང་ན་རྗེ་ཙོང་ཁ་
བ་སོགས་མཁས་པའི་དབང་བོ་མང་དག་བཞུགས་པ་མཇུག་བས་དད་གྲུས་
སྦྱོར་ཏེ་ནང་ཆོས་ལ་བྱུགས། སྟེ་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་གཙང་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་ས་
རྒྱ་དཔོན་པའི་ཆོས་གྲར་བྱུགས་ཏེ་རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་སོགས་ལས་ཆད་
མའི་གཞུང་ཆེན་ཁག་ལ་གསན་སྦྱོང་མཛད།

སྟེ་ལོ་༡༩༥༥ ལོར་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་སྤྲ་མར་བསྟེན་ཏེ་དགེ་སྦྱོང་གི་སྒྲིམ་པ་
བཞེས། ཕྱིས་སུ་རྗེ་ཙོང་ཁ་བས་འདིར་བར་མཁན་ཆོས་གནང་བ་ནས་མཁན་
ཆེན་ངག་དབང་གྲགས་པར་འབོད་པ་བྱུང་། རྗེ་སྤྲ་མའི་བཞེད་སློལ་གྱི་གཞུང་
ལུགས་དང་། དབང་ལུང་མན་ངག་སོགས་མདོ་སྟགས་ཁྱི་གནས་རྣམས་ལ་

གཞན་ངོང་མི་འདྲི་པའི་མཁས་པའི་གོ་འཕང་བརྟེན། སྤྱི་ལོ་༡༩༠༩ ལོར་
རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོས་ལྷ་ལྷན་སློན་ལམ་ཆེན་མོ་བརྟུགས་སྐབས་མཐུན་འགྱུར་
ཞབས་འདེགས་སླ་མེད་བྱས།

ཆ་ཁོངག་དབང་གྲགས་པས་རྗེ་སླ་མ་བསྟན་ནས་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་པར་
གདུལ་བྱ་ཤར་སྟོགས་རྒྱལ་རོང་དུ་ཡོད་པར་ལུང་བསྟན་པ་ལྟར་མདོ་སྨད་དུ་
ཕེབས། ཕེབས་ཁར་རྗེ་སླ་མས་ཕྱག་སྤེང་དང་། དུང་དཀར་ཆ་གཅིག་དགོན་
པའི་དཔེ་རིས། སྟེགས་བམ་སོགས་དངོས་ཆས་མང་པོ་གནང་ཏེ་མ་འོངས་ན་
མདོ་ཁམས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྤེལ་བའི་ཞལ་བཞོད་
མཛད།

རྗེ་སླ་མས་གནང་བའི་དུང་དཀར་དེ་དག་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ ལོར་རྒྱ་མིས་
བོད་ཡུལ་ལ་ཁྲག་གི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་སྐབས་སུ་འང་ཐར་ཏེ་དེང་སང་ཆོ་བདུན་
དགོན་པའི་རྟེན་གཤམ་དུ་བཞུགས་རབས་ཟེར། འདྲེ་ཁང་དཔེ་རིས་ནི་སྤྱི་ལོ་
༡༩༩༩ ལོར་དགོན་པ་བསྐྱར་གསོ་བྱས་སྐབས་འདྲེ་ཁང་གི་མང་དུ་བཞུགས་
ཟེར། དེ་དག་དངོས་བདེན་ཡིན་ན་རྟེན་ཤིན་དུ་ཙེ་ཆེན་དེ་འདྲ་ས་ལོག་དུ་
མནན་ནས་ཕྱིས་འབྱུང་མི་རབས་ནམས་ལ་མཇལ་དུ་མེད་པར་གྱུར་པ་ཤིན་
དུ་ཕངས་པའི་གནས་ཡིན། རྗེ་འཇམ་དཔལ་ལྡན་སྤྱི་ལོ་༡༩༡༠ ལོར་འདི་བ་མདོ་
སྨད་དུ་ཕེབས་ཁར་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོས།

ཁོ་བོས་སྤྲས་པའི་རྗེས་སུ་ཞུགས་ཤིག་དང་། །

ཆོ་རབས་ཀྱན་དུ་སྦྱོད་དང་སློན་ལམ་ཀྱན། །

མཚུངས་པར་སྤྱད་དེ་ནམ་ཞིག་འཛང་རྒྱ་ཆོ། །

བདུད་རྩི་བཞོ་བཤའ་ཐོག་མར་སྦྱར་པར་བྱ། ། ཞེས་

གསུངས། འདི་བ་ལམ་རིམ་སླ་བརྒྱད་ཀྱི་སླ་རབས་སོ་ལྷ་བ་ཡིན།

མདོར་ན་རྗེ་འདི་བས་རྗེ་སྤྲུལ་སྐུ་མཁའ་བཞེན་མདོ་སྨྲས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་
དུ་མར་དགོན་པ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་བཞེངས་ཤིང་། དེ་དག་གི་ཆེས་མཐོའ་མ་
ནི་དཀོན་པ་དེ་བཏུབ་ནས་དཀོན་པ་མེད་པ་གསུངས་པས་
དཀོན་པ་དེ་བཏུབ་ནས་དཀོན་པ་མེད་པ་གསུངས་པས་

དགྲུང་གྲངས་རེ་ལྟ་བུ་བཞེས་པ་སྤྱི་ལོ་༡༤༩༠ ལོར་ཁྲ་ཆས་དགོན་པར་
དགོངས་པ་རྒྱུ་ཡིན། དམར་གདུང་མཆོད་རྟེན་དཀོན་པ་དེ་བཏུབ་ནས་
ཤིང་། སྤྱི་ལོ་༡༤༩༩ ལོར་པཎ་ཆེན་སྐུ་མེད་བཅུ་བ་མཆོག་འདི་ཕྱགས་སུ་ཕེབས་
སྐབས། ཆ་ཁོ་མཁན་ཆེན་པའི་སྐུ་གདུང་ལྟ་ཁང་བསྐྱར་བཞེངས་ཀྱི་ཐེབས་
དངུལ་རྒྱ་སྒྲིབ་ལྟ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཐེབས་ཀྱི་ཐེབས་ཀྱི་ཐེབས་ཀྱི་ཐེབས་
གཞི་གྲུབ་ཡོད་ཆོད་ཀྱང་། སྐུ་གདུང་རིན་པོ་ཆེ་དེ་ཡང་རྒྱུ་བཅོམ་འཕྲོག་
གཏོར་བཤིག་གི་ཁ་ནས་ཐར་ཨེ་ཡོད་སྟེ།

སྤྱི་ལོ་༡༥༤༢ ལོར་མདོ་སྨྲས་རྒྱལ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་
མཆོན། འདི་བའི་མཆོན་གཞན་ལ་ཀུན་མཁྱེན་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་
མེད་ཀྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་
ཏེ་མདོ་སྨྲས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ཀུན་ལ་སྦྱངས་ཤིང་། དམར་སྟོན་ཆེན་པོ་ལས་རབ་
དུ་བྱུང་ནས་ལ་སྟོན་དང་། སྟོན་བྱང་། གཙང་སྟོན་། དབུ་གཡོར་སྟོན་ཀྱི་དགོན་
སྟོན་པའི་མེ་ཆེར་བྱ་སྟོན་པའི་མེ་ཆེར་བྱ་སྟོན་པའི་མེ་ཆེར་བྱ་སྟོན་
བའི་སྟོན་གཙོ་བོར་བཟུང་ནས་མདོན་རྟོགས་རྒྱུ་འགྲེལ་ཞིང་འཆད་དེ། རང་གི་
ཡིད་ལ་རྗེ་ལྟར་བདེ་བའི་གྲུབ་མཐོང་བཟུང་། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞུང་
པའི་པར་ཕྱིན་མཐོང་དཔྱོད་སྟོན་སུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་
པའང་འདི་བ་ཡིན། འཕན་ཡུལ་ན་ལེ་རྩེའི་དགོན་པ་བཏུབ། རྗེ་ཙོང་ཁ་བའི་ལྟ་གྲུབ་
ལ་དགག་ཡིག་བརྒྱུ་པ་སྟོན་ལོ་རྒྱུས་གཞན་ལས་ཤེས་པར་གྱིས། སྤྱི་ལོ་༡༤༩༩

ལོ་རྒྱུ་འདས།

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་མདོ་སྨད་རྒྱལ་རོང་ཕྱོགས་སུ་འཁྲུངས་པ་དྲུང་ཆེན་དགེ་
འདུན་རྒྱལ་མཆན། འདི་བ་དེང་གི་ལྷ་མོའི་ཀི་རྟི་སྐྱེ་ཕྱེང་དང་བོ་ཡིན། རྗེ་བདག་
ཉིད་ཆེན་པོའི་དངོས་སྤྱོད་མདོ་རོང་གི་མཁས་པ་བཞིའི་ཡ་གྲུལ། བསྟན་པ་ཕྱོགས་
མཐར་སྐྱོང་བའི་དར་ཆེན་བདུན་གྱི་ནང་ཆན་རོང་ཆེན་ལྷགས་ནག་པ་ཟེར་བ་དེ་
ཡིན། ལྷགས་མདོག་སྟོན་པོ་ཨ་ཡིག་དང་། ཐུགས་ཀར་རྟོ་དང་རྫི་མེད་ཕྱག་ཞབས་ལ་
འཁོར་ལོའི་མཆན་མ་བཅས་ཡོད་ཟེར། རྗེས་དགའ་ལྷན་དགོན་འདེབས་དུས་ལག་
རོགས་མཛད། རྗེའི་ཐུགས་འདུན་ལྷར་འདི་དཔོན་གཡོག་སོ་དྲུག་མདོ་སྨད་དུ་ཕེབས།
ཁྱེད་འབྲུག་ལ་རྒྱལ་རོང་དུ་ཀླ་ལ་རིའི་རི་ཁྲོད་བཞེངས་པ་སོགས་བསྟན་པ་ཕྱོགས་
མཐར་ཐིམ་ལྷར་སྤེལ་བའི་ཚུལ་གཞན་དུ་ཤེས་པར་བྱ། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༠ ལོར་འདས།

རྒྱལ་རོང་གི་སྡེ་བ་ཁག་རྩ་བུལ་ལོ་རྒྱས་རྒྱས་པ་དེབ་
གསུམ་པར་བཀོད་པ་ནི།

དང་བོ། འབར་ཁམས་རྫོང་ཁོངས།

༡། འབར་ཁམས་ཀྱིན། འབོ་ལ་གྲང་ཚོ། འོད་འདུས་གྲང་ཚོ། འབོ་ལ་སྡེ་
ཚལ་གྲང་ཚོ། ཚེ་དཔལ་སྡེ་ཚལ་གྲང་ཚོ། སྒོ་ཡག་གྲང་ཚོ། བིན་ཅིན་གྲང་ཚོ།
གཡུ་འབྲུག་གྲང་ཚོ། ཉེན་ཅབ་གྲང་ཚོ། བིན་ཅིན་ཡུལ་ཚའི་འབྲོག་ར།

༢། བིན་ཅིན་རྒྱས།

༣། ཅོག་ཅེ་ཡུལ་ཚོ། སའི་སོ་གྲང་ཚོ། རུ་ཅེ་གྲང་ཚོ། ཆ་མེ་གྲང་ཚོ།

༤། **ས་མང་ཡུལ་ཚོ།** མུར་ཁུ་བོང་ཚོ། མཁར་སྒོ་བོང་ཚོ། ཐེབ་མི་བོང་ཚོ།
ཀྱུ་བ་རི་མགོ་བོང་ཚོ། མོ་ཚོ་བོང་ཚོ། ལ་འཛོ་བོང་ཚོ། ཉེ་ལྷུག་བོང་ཚོ།

༥། **རྫོང་འགག་ཡུལ་ཚོ།** རྫོང་འགག་བོང་ཚོ། རྩ་རགས་བོང་ཚོ། སེ་བོང་
ཚོ། མུར་མ་བོང་ཚོ། ལྷ་ཐུག་བོང་ཚོ། དམ་པོ་བོང་ཚོ། རོ་གཡུ་བོང་ཚོ། འཕོ་
རྒྱུག་བོང་ཚོ།

༦། **བྲག་བར་ཡུལ་ཚོ།** རྩ་ཉག་བོང་ཚོ། གཟེར་རི་བོང་ཚོ། མི་ཅེ་བོང་ཚོ།
རྒྱ་ཉོ་བོང་ཚོ། འཇགས་དཔལ་ལ་བོང་ཚོ། ཡུན་འགྲོགས་བོང་ཚོ། ཉ་མྱེ་དག་
བོང་ཚོ། རྒྱན་དགུ་བོང་ཚོ། མཉམ་ཁིས་བོང་ཚོ།

༧། **དམ་པ་ཡུལ་ཚོ།** བྱམ་པ་བོང་ཚོ། ཀྱར་བུ་བོང་ཚོ། ཀ་ལིང་བོང་ཚོ། ལྷ་
གོ་པ་བོང་ཚོ། ཞ་ལོ་པ་བོང་ཚོ། ཡི་ནམ་བོང་ཚོ། རྒྱུད་ཡུལ་བོང་ཚོ། ཉེ་ལ་ཁུ་
བོང་ཚོ། གལ་ཉལ་བོང་ཚོ།

༨། **འབྲང་རྫོང་ཡུལ་ཚོ།** བམོ་རྩོ་བོང་ཚོ། རྣམ་བོང་ཚོ། རྩུ་བོང་ཚོ། བན་དེ་
ལུང་བོང་ཚོ། སོད་མགོ་བོང་ཚོ།

༩། **ཀྱུ་མ་ཀྱེ་ཡུལ་ཚོ།** ས་ཐུག་བོང་ཚོ། ཉ་པད་ཀྱོ་བོང་ཚོ། བར་པ་བོང་ཚོ།
ལྷགས་འཛོར་བོང་ཚོ། བྲགས་བཟང་བོང་ཚོ། བོ་ཤོག་བོང་ཚོ། སེ་མྱེ་བོང་
ཚོ། མཁོ་ནོ་བོང་ཚོ། ད་ཐུག་འབྲོག་པ་བོང་ཚོ། སུ་རྫོར་བོང་ཚོ། ཀྱུ་མ་ཀྱེ་ཐུགས་
ལས་རུ་ཁག

༡༠། ང་ཐུག་རྒྱལ།

༡༡། གསར་རྫོང་ཡུལ་ཚོ། གསར་རྫོང་བོང་ཚོ། ཆོས་མགོན་བོང་ཚོ། ལྷ་ཐུགས་
བོང་ཚོ། ལྷ་པོ་བོང་ཚོ། འདུ་རྫོར་བོང་ཚོ། ལྷ་ཡག་བོང་ཚོ། ལྷ་ཀྱེ་བོང་ཚོ།

༡༢། གདོང་བརྒྱད་ཡུལ་ཚོ། ཀྱེ་བོང་ཚོ། ཀ་ཅ་བོང་ཚོ། རྫོང་ཡུལ་བོང་ཚོ།
མིར་ལ་བོང་ཚོ། ལུ་རེ་བོང་ཚོ། ཀ་ལྷོས་བོང་ཚོ། རྒྱས་བོང་ཚོ།

༡༤། ད་ཚང་ཡུལ་ཚོ། ད་པག་གྲང་ཚོ། མཁར་རྒྱ་གྲང་ཚོ། ཉུར་པ་གྲང་ཚོ།
ཆོས་མཁར་གྲང་ཚོ། བྱིས་འབེ་གྲང་ཚོ།

༡༥། ལྷོད་པ་རྒྱས།

༡༦། ཁང་སར་ཡུལ་ཚོ། ཉ་མེ་གྲང་ཚོ། དབུ་ཉོག་གྲང་ཚོ། བ་གཡས་གྲང་ཚོ།
རྒྱལ་ཅས་གྲང་ཚོ།

༡༧། ཆོ་བདུན་ཡུལ་ཚོ། ཉེ་ཕྱེ་ཅས་གྲང་ཚོ། ས་རྫོང་གྲང་ཚོ། རྟེ་གྲང་ཚོ། གཙུ་
ཆོ་གྲང་ཚོ། ཆོ་བར་གྲང་ཚོ། ལྷ་ར་འདུས་གྲང་ཚོ། ཀ་ཁྱུ་རིས་གྲང་ཚོ། ཁོ་ལ་
ཀྱི་གྲང་ཚོ། སྤ་འགེ་གྲང་ཚོ། རྒྱས་གྲང་ཚོ།

༡༨། རྫོང་འབུར་ཡུལ་ཚོ། ཟ་ལ་ཅིན་ཁེབ་གྲང་ཚོ། ཅེ་ལའི་སྒྲང་གྲང་ཚོ། གཡུ་
མགོ་གྲང་ཚོ། མཁོ་ཡག་གྲང་ཚོ། འགམ་གྲང་ཚོ། བཀྱར་བསམ་གྲང་ཚོ། མཛོ་
ཁྱུག་གྲང་ཚོ། སྤ་ལ་གྲང་ཚོ། སེ་ཀྱང་གྲང་ཚོ།

གཉིས་པ། རྒྱ་ཆེན་རྫོང་།

༡། རྒྱ་ཆེན་གྲུབ།

༡། གསལ་ཡུལ་ཚོ། ཉན་ཅབ་མོ་གྲང་ཚོ། ལྷག་རན་གྲང་ཚོ། ཉན་ཀུན་ཅི་གྲང་
ཚོ། ཁེར་མ་གྲང་ཚོ། གསལ་གྲང་ཚོ།

༢། གསལ་ཡུལ་ཚོའི་ཤིང་ཐོག་འདེབས་རྩལ་ར་བ། དེའི་འབྲོག་ར།

༣། ཆེན་ཉིང་ཡུལ་ཚོ། ཐོན་ཅའེ་གྲང་ཚོ། མ་ཁྲང་གྲང་ཚོ། མཆེན་ཉིང་གྲང་
ཚོ། སུང་ཕིང་གྲང་ཚོ། ཞིན་ཉ་གྲང་ཚོ། ཀར་སེ་གྲང་ཚོ། ཆེན་ཉིང་ཡུལ་ཚོའི་
འབྲོག་ར།

༤། བོར་ཡུལ་ཚོ། ཅིན་ཅང་གྲང་ཚོ། སྤུ་ཞིན་གྲང་ཚོ། ཉེ་ཉིན་གྲང་ཚོ། ལུ་ཅ་

གྲོང་ཚོ། གོར་ཡུལ་ཚོའི་འབྲོག་ར། གོར་ཡུལ་ཚོའི་སོན་བཟང་སྒྲེལ་ར།
 ༡༥། བཏོ་བྱ་ཡུལ་ཚོ། ཆན་སྤྱང་གྲོང་ཚོ། ཞིན་མིན་གྲོང་ཚོ། ཅིན་ཕིང་གྲོང་
 ཚོ། ཉུང་སྤྱང་གྲོང་ཚོ། ཞང་དབྱང་གྲོང་ཚོ།
 ༡༦། རྟོ་ཞི་ཡུལ་ཚོ། ཅེ་ཅེ་གྲོང་ཚོ། བ་ཏེ་གྲོང་ཚོ། ལེ་ཏེ་གྲོང་ཚོ། དབྱིན་
 བན་གྲོང་ཚོ།
 དབྱང་ཅ་མན་གྲོང་ཚོ། འབྲུ་ཚུག་ལི་གྲོང་ཚོ། ཟ་ཏུར་གྲོང་ཚོ། རྟོ་ཞི་ཡུལ་ཚོའི་
 འབྲོག་ར།
 ༡༧། ཁྲིང་ཞང་ཡུལ་ཚོ། ལུང་རྟོ་གྲོང་ཚོ། ཨན་ཏུན་གྲོང་ཚོ། བག་བྲེས་གྲོང་ཚོ།
 བ་ཁྱེ་གྲོང་ཚོ། རྟོ་ཏུང་ལན་གྲོང་ཚོ། ཁྲིང་ཞང་ཡུལ་ཚོའི་འབྲོག་ར།
 ༡༨། ཏུག་ཟུར་ཚུས།
 ༡༩། གྲུ་མོ་ཡུལ་ཚོ། ཏུག་ཟུར་གྲོང་ཚོ། ཡ་ཅེ་མ་གྲོང་ཚོ། ཀུན་འཛོམ་གྲོང་ཚོ།
 འཛོ་རོགས་གྲོང་ཚོ། གྲུ་མོ་ཡུལ་ཚོའི་འབྲོག་ར། བཏོ་བྱ་ཡུལ་ཚོའི་འབྲོག་ར།
 བཏོ་བྱ་ཡུལ་ཚོའི་ས་བོན་སྒྲེལ་ར།
 ༢༠། མན་ལིན་ཡུལ་ཚོ། ཨར་ཅ་གྲོང་ཚོ། ཀར་སྤོང་གྲོང་ཚོ། ཞི་ལི་ཀའེ་གྲོང་
 ཚོ། བ་ལིན་ཡུལ་ཚོའི་འབྲོག་ར།
 ༢༡། རྟོ་ཏུང་ཡུལ་ཚོ། བ་ཅེ་ཁུའུ་གྲོང་ཚོ། ཁོར་ནང་གྲོང་ཚོ། དར་རྒྱས་གྲོང་
 ཚོ། གྲུ་མོ་གྲོང་ཚོ། རྟོ་ཏུང་ཡུལ་ཚོའི་འབྲོག་ར།
 ༢༢། ས་བར་ཁྱེ་ཡུལ་ཚོ། ཅབ་ཁྱེ་གྲོང་ཚོ། མི་ཁྲི་གྲོང་ཚོ། ཨ་ལ་ཤོག་གྲོང་ཚོ།
 ཞུག་ཞུར་གྲོང་ཚོ། ས་བར་ཁྱེ་ཡུལ་ཚོའི་འབྲོག་ར།
 ༢༣། ཁ་ར་ཁྱེ་ཡུལ་ཚོ། སུ་ཅེ་གྲོང་ཚོ། དམའ་མདོ་གྲོང་ཚོ། ལི་ཕུ་གྲོང་ཚོ།
 ༢༤། སུག་ས་ཆེན་ཡུལ་ཚོ། ཟད་དོ་གྲོང་ཚོ། ཀུལ་གསུམ་གྲོང་ཚོ། སུག་ས་ཆེན་
 གྲོང་ཚོ། སྤུ་གྲོང་ཚོ། ཐོའུ་གྲོང་ཚོ། སྤུ་ཁྲི་གྲོང་ཚོ། སུག་ས་ཆེན་ཡུལ་ཚོའི་

འབྲོག་ར།

༡༥། འོ་བཟེ་ཡུལ་ཚོ། མཁར་སར་གྲང་ཚོ། ཡི་དུའུ་གྲང་ཚོ། ཡམ་འབྲུག་གྲང་
ཚོ། ཤོག་བཞི་གྲང་ཚོ། རི་གྲང་ཚོ། ཀར་སྟེད་གྲང་ཚོ། འོ་བཟེ་ཡུལ་ཚོའི་འབྲོག་
ར།

༡༦། ཐའེ་དབྱང་ཏོ་ཡུལ་ཚོ། ལུ་དུའུ་གྲང་ཚོ། རྩོ་འདུས་གྲང་ཚོ།

༡༧། དགའ་གནས་ཡུལ་ཚོ། དགའ་གནས་གྲང་ཚོ། ཆ་ལ་ཤོ་གྲང་ཚོ། ལྷ་ཁྱ་
གྲང་ཚོ། སྐུ་པའེ་གྲང་ཚོ། རུ་ཤད་གྲང་ཚོ། འོ་མ་འབྲུག་གྲང་ཚོ།

༡༨། ཨན་ཉིང་རྒྱལ།

༡༩། ཨན་ཉིང་ཡུལ་ཚོ། ཨན་ཉིང་གྲང་ཚོ། མོང་འབྲུག་གྲང་ཚོ། པ་རྒྱུ་ཉིའོ་
གྲང་ཚོ། ཐན་ཁང་ཀོའུ་གྲང་ཚོ། ཨན་ཉིང་ཡུལ་ཚོའི་འབྲོག་ར།

༢༠། མཁར་ས་ཡུལ་ཚོ། རྒྱུ་མོ་ཐང་གྲང་ཚོ། གསེར་གླིང་གྲང་ཚོ། པ་ལ་ཐང་
གྲང་ཚོ། མ་ཁང་གྲང་ཚོ། བའོ་ཉིའོ་གྲང་ཚོ། སུ་ཏ་གྲང་ཚོ། སན་ཀུན་གྲང་ཚོ།
མཁར་ས་ཡུལ་ཚོའི་འབྲོག་ར།

༢༡། ཅེ་མདའ་ཡུལ་ཚོ། ཅེ་མདའ་གྲང་ཚོ། ཡེ་རྒྱུ་ཀོའུ་གྲང་ཚོ། ལུར་རྩོ་གྲང་
ཚོ། ཐན་ཀོན་ཡའོ་གྲང་ཚོ། ཉི་ཅ་ཕིང་གྲང་ཚོ། ཏའེ་ཅི་ཕིང་གྲང་ཚོ། ཅེ་མདའ་
ཡུལ་ཚོའི་འབྲོག་ར།

༢༢། རྩོ་གསུམ་ཡུལ་ཚོ། ཁ་ར་ཐང་གྲང་ཚོ། རིན་ལས་ཐང་གྲང་ཚོ། ཀ་སྒོན་
གྲང་ཚོ། རྩོ་གསུམ་ཡུལ་ཚོའི་འབྲོག་ར།

༢༣། བར་སྐང་ཡུལ་ཚོ། པ་རྒྱུ་ཐང་གྲང་ཚོ། ལྷག་རྒྱུ་གྲང་ཚོ། ཐག་རྒྱུ་གྲང་ཚོ།
ཁ་ཁར་རྒྱུ་གྲང་ཚོ། ལྷ་ཅི་གྲང་ཚོ། བར་སྐང་ཡུལ་ཚོའི་འབྲོག་ར། ལུ་ཆེན་རྩོང་
རྒྱལ་གཉེར་འབྲོག་ར་དང་པོ། ཏ་ཅིན་ཁ་སོ་གྲང་ཚོ། ཐེ་ཅི་སྐོར་གྲང་ཚོ། ཨ་
ཁོ་རི་གྲང་ཚོ། གསར་རྒྱུ་གྲང་ཚོ། རྩོ་ཐ་གྲང་ཚོ། ཁོག་ཐ་གྲང་ཚོ། ང་ཁེ་གྲང་

ཚོ། གཡུ་གསུམ་གྱང་ཚོ། ཀ་ཁྲང་གྱང་ཚོ། འབའ་བེ་གྱང་ཚོ། རྩ་ཆེན་རྫོང་
བྱུང་གཞེས་འབྲོག་ར་གཞིས་པ། འཕ་བྱ་གྱང་ཚོ། རྫོག་གྱང་ཚོ།

གསུམ་པ། བཅན་ལྷ་རྫོང་།

༡། མེ་ཞིན་གྲེན། མེ་ཞིན་ཆུས།

༡། མེ་ཞིན་ཡུལ་ཚོ། ཡིང་པན་གྱང་ཚོ། ཞིན་སྲང་ལམ་གྱང་ཚོ། རྩ་རྩེ་གྱང་
ཚོ། ཏ་པ་ཁོ་ཁྲུ་གྱང་ཚོ། མ་སང་གྱང་ཚོ། ཁྲུ་ཁྲང་གྱང་ཚོ། མའོ་ལེའང་གྱང་
ཚོ། མའོ་གྱང་ཚོ།

༡། ལའོ་ཡིང་ཡུལ་ཚོ། ལའོ་ཡིང་གྱང་ཚོ། ཞ་མ་ཁྲང་གྱང་ཚོ། ཀན་ཅ་ཀོ་ཁྲུ་
གྱང་ཚོ། ཏ་རྩེ་ཀོ་ཁྲུ་གྱང་ཚོ།

༢། ཁྲུང་ཏེ་ཡུལ་ཚོ། ཏའོ་ཕིང་གྱང་ཚོ། ཁྲུང་ཏེ་གྱང་ཚོ། མཆར་གྱུ་གྱང་ཚོ།
མི་མགོ་གྱང་ཚོ།

༣། ཞིན་ཆའོ་ཡུལ་ཚོ། ལྷང་ཕང་གྱང་ཚོ། ཐོན་ཅེ་གྱང་ཚོ། ཀྲང་ཏོ་གྱང་ཚོ།
རྩེ་ཕིང་གྱང་ཚོ། ཐོ་ཁྲུ་ཁྲང་ཚོ། ཞིན་མིན་གྱང་ཚོ། བའོ་མ་གྱང་ཚོ།

༤། མེ་ཐོ་ཡུལ་ཚོ། ཐོ་ཁྲུ་ཏའོ་གྱང་ཚོ། ཐོ་བ་ཐོ་གྱང་ཚོ། ཐའོ་དབྱང་གྱང་ཚོ།
ཏོ་རྩང་ཀོ་ཁྲུ་གྱང་ཚོ། ཏུ་ཞིའོ་གྱང་ཚོ། རྩང་ཏོ་གྱང་ཚོ། མེ་ཐོ་གྱང་ཚོ།

༥། རྩ་ལྷང་ཡུལ་ཚོ། ཐའོ་ལེའང་གྱང་ཚོ། ཡན་ཆེ་གྱང་ཚོ། ཆང་ཕིང་གྱང་ཚོ།
ཁྲུང་ཀོང་གྱང་ཚོ། རྩ་ཁྲུང་གྱང་ཚོ།

༦། ཆེ་ལྷང་ཡུལ་ཚོ། མར་ལེ་གྱང་ཚོ། སི་ཕིང་གྱང་ཚོ། སི་ལྷང་གྱང་ཚོ། ཞིན་
གྱང་ཚོ། འབྲུར་ལྷང་གྱང་ཚོ། རི་ལེ་གྱང་ཚོ།

༧། སང་གེ་ཡུལ་ཚོ། ཡོན་ཡིང་གྱང་ཚོ། རྫོང་རྩེང་གྱང་ཚོ། ཆན་ཅ་གྱང་ཚོ།

མ་ཨན་གྱིང་ཚོ། བྱན་སྤྱེ་གྱིང་ཚོ། ཏ་ཀོ་ཏུ་གྱིང་ཚོ།

༡༠། ཏ་ཡུང་ཡུལ་ཚོ། ཏ་ཡུང་གྱིང་ཚོ། བཛྲ་སྤྱེ་གྱིང་ཚོ། ཅན་ཆའོ་གྱིང་ཚོ།
གྲུ་གྲུ་གྱིང་ཚོ། ཏན་ཅབ་གྱིང་ཚོ། ཏེ་སྤྱེ་གྱིང་ཚོ། ཏ་ཀོར་སྤོ་གྱིང་ཚོ། བླ་ཀོ་
གྱིང་ཚོ།

༡༡། བཞི་ལུང་ཡུལ་ཚོ། བྱང་ཕིང་གྱིང་ཚོ། ཅན་སྤིང་གྱིང་ཚོ། རྩང་ཏིའོ་གྱིང་
ཚོ། རྩང་ཆའོ་གྱིང་ཚོ། རྩ་པ་གྱིང་ཚོ།

༡༢། ཟུར་ཡུལ་ཚོ། ཟུར་ཡུལ་ཚོ། རྟེང་འོག་གྱིང་ཚོ། རུ་ཏུ་ཡ་གྱིང་ཚོ། རྩང་མ་
ཁང་གྱིང་ཚོ། འབྲས་ཏེ་གྱིང་ཚོ། གདུང་མ་གྱིང་ཚོ།

༡༣། ཀྱི་སྒྲུབ་ཡུལ་ཚོ། མང་ཅ་གའེ་གྱིང་ཚོ། ལའོ་ཅ་ཡན་གྱིང་ཚོ། བེར་ན་ཆེ་
བ་གྱིང་ཚོ། རྒྱུས་ཅ་གྱིང་ཚོ། འབྲུག་ལམ་གྱིང་ཚོ། འང་དུ་གྱིང་ཚོ། རི་སྤུ་རྒྱུང་
བ་གྱིང་ཚོ།

༡༤། དབང་ཞིང་ཡུལ་ཚོ། ཀོན་གའེ་གྱིང་ཚོ། འཕོར་རོམ་གྱིང་ཚོ། རྟང་ཅ་
གྱིང་ཚོ། ཀན་ ཀོ་ཏུ་གྱིང་ཚོ། ཅོ་འའོ་གྱིང་ཚོ། རྩེབ་ཕུ་ལུང་གྱིང་ཚོ།

༡༥། རྩུ་ཕེན་ཡུལ་ཚོ།

༡༦། མི་པམ་ཡུལ་ཚོ། མི་པམ་གྱིང་ཚོ། ཏ་ལིའང་གྱིང་ཚོ། རྩེངས་གཞེར་གྱིང་
ཚོ། འབྲུར་རི་གྱིང་ཚོ། ཏ་ལུ་ཏུ་གྱིང་ཚོ། ཏུམ་རྒྱུང་གྱིང་ཚོ། ཆིང་ཁུན་གྱིང་ཚོ།
ཁང་ལེ་གྱིང་ཚོ།

༡༧། རྒྱ་གར་ཡུལ་ཚོ། རྒྱ་གར་ཡུལ་ཚོ། ཏུང་ཀོང་གྱིང་ཚོ། ཏ་གའེ་གྱིང་ཚོ། ཡི་ཏུ་
སྤང་གྱིང་ཚོ། ཕེན་པ་གྱིང་ཚོ། ཁང་ཏུང་གྱིང་ཚོ། ཏ་དཔོན་གྱིང་ཚོ། ཆན་ཅ་
ཕེང་གྱིང་ཚོ།

༡༨། རྩུ་ཕེན་ཡུལ་ཚོ། ལོའང་ཐའེ་གྱིང་ཚོ། ཡིང་མོན་གྱིང་ཚོ། ཀའོ་ཁ་གྱིང་
ཚོ། ཆའོ་ཡན་གྱིང་ཚོ། ཆན་ཅིང་གྱིང་ཚོ། འན་སྤིང་གྱིང་ཚོ། རྟང་སྤང་གྱིང་
ཚོ། ཏོན་ཅ་ཐན་གྱིང་ཚོ། ཞི་ཅ་ཐན་གྱིང་ཚོ།

- ༡༧། བ་ཅེའོ་ཡུལ་ཚོ་ ལུང་ཀོང་གོང་ཚོ། བ་ཅེའོ་ཀུན་གོང་ཚོ། ཆའོ་ཐོན་གོང་
 ཚོ། ཐའོ་དབྱངས་གོང་ཚོ། ཏ་ཕིང་གོང་ཚོ། རྩང་བའོ་གོང་ཚོ། ཅང་ཆིང་
 གོང་ཚོ། བན་ཐོང་གོང་ཚོ།
 ༡༨། རྩང་བའོ་ཡུལ་ཚོ། ཏའོ་ཐའོ་ཐུན་གོང་ཚོ། ལན་ཐན་གོང་ཚོ། ཏུང་ཏ་
 གོང་ཚོ། ཀ་ཐེབ་གོང་ཚོ། ཏ་ཐོ་གོང་ཚོ།
 ༡༩། ཏ་ཏུང་ཡུལ་ཚུལ།
 ༢༠། ཏ་ཏུང་ཡུལ་ཚོ། ཏུང་ནག་གོང་ཚོ། ཏ་བད་གོང་ཚོ། ཏུམ་གོང་ཚོ། ཨ་
 སྒྲིངས་གོང་ཚོ།
 ༢༡། འོག་ཏུ་ཡུལ་ཚོ། རྩ་འཁོར་གོང་ཚོ། ཅན་ཐན་གོང་ཚོ། ཐེང་ཏུན་གོང་
 ཚོ། འོག་ཏུ་གོང་ཚོ།
 ༢༢། ཐར་འོ་ཡུལ་ཚོ། ཐར་འོ་གོང་ཚོ། ལ་སྒྲིང་གོང་ཚོ། ཏུའོ་ཏི་གོང་ཚོ། ཐེང་
 མན་གོང་ཚོ།

བཞི། བན་ཕིང་རྩང་།

- ༡། གོང་རལ་ཀེན།
 ༢། གོང་རལ་ཚུལ།
 ༣། ཡུང་ལོ་ཡུལ་ཚོ། ལིང་ཅའོ་དགོན་གོང་ཚོ། འང་དབྱང་གོང་ཚོ། ཆིང་
 ཕིང་གོང་ཚོ། ཐག་ནག་གོང་ཚོ། ཏ་ཕིང་གོང་ཚོ། ཏུང་ཐུང་ཏུང་གོང་ཚོ། ལི་
 ཏུ་གོང་ཚོ། ཏ་ལིང་གོང་ཚོ།
 ༤། ཡུན་ཐེང་ཡུལ་ཚོ། ཏུང་ཀའོ་གོང་ཚོ། འ་ཀའོ་གོང་ཚོ། ཏུང་ཀའོ་གོང་ཚོ།

ཆའི་ཡོན་ཤང་ཆོ། རྩོད་ལུང་ཤང་ཆོ། ཞིན་ཅིང་ཤང་ཆོ།

༥། ཨན་ལོ་ཡུལ་ཆོ། འུ་ཨན་ལོ་ཤང་ཆོ། གྲུང་ཨན་ལོ་ཤང་ཆོ། རྩང་ཨན་ལོ་
ཤང་ཆོ། ཨན་ལོ་གྲའི་ཤང་ཆོ། ཅ་ཤོ་ཤང་ཆོ། འུ་རྩོང་དོ་ཤང་ཆོ། རྩང་རྩོང་
དོ་ཤང་ཆོ། ལྷམ་ཆང་སྐྱུ་ནང་ཤང་ཆོ། ས་དགྲིལ་ཤང་ཆོ། དབྱང་ཕོ་ཤང་ཆོ། ཉ་
གྲའི་ཤང་ཆོ།

༦། ཡུང་དོ་ཡུལ་ཆོ། ཞེ་ཕོ་ཤང་ཆོ། ཞོ་སྐང་ལམ་ཤང་ཆོ། བཅམ་འབྲེལ་ཤང་
ཆོ། བཅུན་སྒྲིལ་ཤང་ཆོ། ཆའོ་ཕོ་ཤང་ཆོ། ཆའོ་རྩང་ཤང་ཆོ། ཉ་ཁྲིང་ཤང་ཆོ།
ཁྲིང་གོའི་ཤང་ཆོ། ཞིན་དུ་ཤང་ཆོ།

༧། རྟག་ལོ་ཡུལ་ཆོ། རྟག་ལོ་ཤང་ཆོ། སྐྱང་ཆལ་ཤང་ཆོ། དཔལ་ལྷན་ཤང་ཆོ།
ས་དབྱུས་ཤང་ཆོ། རྩབ་མ་ཤང་ཆོ། རྩོང་དཔལ་ཤང་ཆོ།

༨། གཞུང་བ་རྒྱལ།

༩། གཞུང་བ་ཡུལ་ཆོ། སི་ཏའོ་ཁྲིང་ཤང་ཆོ། སན་ཏའོ་ཤང་ཆོ། ཅི་ཕོན་ཤང་
ཆོ། པ་རུ་ནང་ཤང་ཆོ། ཡུས་ཞིང་ཤང་ཆོ། གཞུང་བ་ཤང་ཆོ། དཔལ་འཛོམ་
ཤང་ཆོ། དབྱང་ཅོ་ཤང་ཆོ།

༡༠། ཉེ་དོ་ཡུལ་ཆོ། ཐོན་ཏའོ་ཁྲིང་ཤང་ཆོ། ཞིང་ཏའོ་ཁྲིང་ཤང་ཆོ། ཅི་ཡུས་
ཤང་ཆོ། ཅི་ལི་ཤང་ཆོ། ཉ་ཕི་ལྷོ་བ་ཤང་ཆོ། རོང་ལ་ཤང་ཆོ། ཉུང་གོའུ་ཤང་
ཆོ།

༡༡། ལིན་ཅང་ཡུལ་ཆོ། ཁྱི་ཕི་སྐྱུ་ནང་ཤང་ཆོ། མ་ངེས་ལྷག་ཅ་ཤང་ཆོ། ཉ་ལེ་ཅི་
ཤང་ཆོ། ཉའོ་པ་ཤང་ཆོ། ཞིན་ལྷུ་ཤང་ཆོ། ཆའང་དོན་ཤང་ཆོ།

༡༢། ཐ་ཆང་ཡུལ་ཆོ། བཆོ་ལེབ་ཤང་ཆོ། རྩང་སི་གྲའི་ཤང་ཆོ། སྐང་ཅ་ཤང་
ཆོ། སྐང་འབྲུག་ཤང་ཆོ། ཉལ་སྐན་ཤང་ཆོ། ཡོན་གྲུའུ་ཤང་ཆོ། གཙང་ཅ་
ཤང་ཆོ། འཕེན་ཕོ་ཤང་ཆོ།

- ༡༩། འབྲོང་ཁམས་ཡུལ་ཚོ། འབྲོང་ཁམས་གྲང་ཚོ། ལྷུང་ཡག་གྲང་ཚོ། ཉ་ཅ་གྲང་
ཚོ། ཉ་པ་གྲང་ཚོ། རྩ་རོང་གྲང་ཚོ། རོ་བོ་གྲང་ཚོ། རྒྱག་གཅོད་གྲང་ཚོ།
- ༢༠། རྩ་དཀར་ཡུལ་ཚོ། ཡན་ཅི་ཡ་གྲང་ཚོ། ལེ་སྒྲུང་གྲང་ཚོ། ས་མོ་ནང་གྲང་
ཚོ། ཅི་དམར་གྲང་ཚོ། ལ་ཞག་གྲང་ཚོ། སྐྱ་ཅོག་གྲང་ཚོ། ཅི་དམར་ཐང་
གྲང་ཚོ། ཐའེ་ཐིང་གྲང་ཚོ།
- ༢༡། རྩོང་རྟོ་ཆུས།
- ༢༢། རྩོང་རྟོ་ཡུལ་ཚོ། རྩང་རྟོ་གྲང་ཚོ། ལྷོ་དབྱང་གྲང་ཚོ། ལྷུང་པའེ་གྲང་
ཚོ། ལང་རྩེ་རྩན་གྲང་ཚོ། ཆའོ་ཐིང་གྲང་ཚོ། རྟོང་དབྱང་གྲང་ཚོ། རྩང་ཅ་
ལིའང་གྲང་ཚོ། ཀོ་ཐིའོ་པ་གྲང་ཚོ། ཞ་ཀན་ཅུའོ་གྲང་ཚོ། རྩང་ཀན་ཅུའོ་གྲང་
ཚོ།
- ༢༣། པའོ་དུ་ཡུལ་ཚོ། ལིང་དུ་གྲང་ཚོ། ལིང་པའོ་གྲང་ཚོ། ལུའུ་མོན་གྲང་ཚོ།
སན་རྟོ་གྲང་ཚོ། པ་རྩན་གྲང་ཚོ།
- ༢༤། རྩའོ་ཡོན་ཡུལ་ཚོ། རྩའོ་ཡོན་གྲང་ཚོ། ཅིན་ཅི་གྲང་ཚོ། རྩའོ་ལུང་གྲང་
ཚོ། ཆིང་ལུང་གྲང་ཚོ། རྩའོ་ཐེན་གྲང་ཚོ། རྩའོ་ཀོའུ་གྲང་ཚོ། མ་ཏི་གྲང་ཚོ།
ཀོའུ་ལི་གྲང་ཚོ།
- ༢༥། ལིའོ་དབྱི་ཡུལ་ཚོ། རྩན་རྟོ་གྲང་ཚོ། རྟོ་པ་གྲང་ཚོ། ལུའོ་ཅ་ཅི་གྲང་ཚོ།
ལུའོ་དབྱི་པ་གྲང་ཚོ།
- ༢༦། ལུའུ་ཅའོ་ཡུལ་ཚོ། ཞིན་དབྱང་གྲང་ཚོ། ཡིང་ཀོ་གྲང་ཚོ། སྤི་རྩང་གྲང་
ཚོ། དབྱང་རྩན་གྲང་ཚོ། ལུའུ་ནན་གྲང་ཚོ།
- ༢༧། མ་ཅ་ཡུལ་ཚོ། མ་ཞང་གྲང་ཚོ། མེས་རྩོས་གྲང་ཚོ། རྩང་ལི་གྲང་ཚོ། ལ་
ལྷ་གྲང་ཚོ། ཆའོ་ཏི་ཡུལ་ཚོ། དབྱང་ཅན་ཐན་གྲང་ཚོ། ཞ་ཆའོ་ཏི་གྲང་ཚོ། རྩང་
ཆའོ་ཏི་གྲང་ཚོ།

ལྷ་བ། ཁྲི་ཆུ་རྫོང་།

༡། རྫོང་ཁ་གཉེན།

༡། རྫོང་ཁ་ཆུས།

༡། ཆོ་ཀ་ཡུལ་ཚོ། ཆོ་ཀ་གྲོང་ཚོ། ཐག་ལ་གྲོང་ཚོ། ཀ་གཞི་གྲོང་ཚོ། རྒྱ་ཡུ་གྲོང་ཚོ། ཏེ་ཁོག་ཆོ་གསུམ་གྲོང་ཚོ།

༢། རྫོང་ཁ་ཡུལ་ཚོ། གསེ་མེ་གྲོང་ཚོ། བ་ཕྲ་ཀོ་གྲོང་ཚོ། ཆ་གཟེ་ར་གྲོང་ཚོ། སྤུ་གྲོང་ཚོ། ཅིག་གུ་ཏེ་གྲོང་ཚོ། ཏེ་ཐོག་ཁུ་གྲོང་ཚོ། ཐེ་ཕུ་གྲོང་ཚོ། སྤྱི་ཏེ་གྲོང་ཚོ།

༣། ས་སྤོད་ཡུལ་ཚོ། ཉག་ཏེ་ཁུ་གྲོང་ཚོ། བཅོག་པ་རེ་གྲོང་ཚོ། གཡེར་ཆེན་གྲོང་ཚོ། གྲགས་ཆང་གྲོང་ཚོ། སྤིང་ཆང་གྲོང་ཚོ། ཞང་ཁུ་གྲོང་ཚོ། མཆམས་སྤེ་གྲོང་ཚོ། ཅ་ཅུ་གྲོང་ཚོ།

༤། གཤུ་ཁུ་ཆུས།

༥། ལྷ་དཔོ་ཡུལ་ཚོ། རྒྱལ་དཔོ་གྲོང་ཚོ། བ་ཅ་གྲོང་ཚོ། བྱར་དཔོ་གྲོང་ཚོ། འབུ་ཟེ་དཔོ་གྲོང་ཚོ། ཅ་ཁུ་གྲོང་ཚོ། སག་གྲོང་ཚོ། ཤེའུ་པར་ཀ་ཟེ་གྲོང་ཚོ།

༦། ལྷོ་དཔོ་ཡུལ་ཚོ། ལྷོ་དཔོ་གྲོང་ཚོ། བེག་སེ་གྲོང་ཚོ། དཔོ་སྤྱི་གྲོང་ཚོ། བེ་ཟེ་གྲོང་ཚོ།

ཕུ་ཏེ་གྲོང་ཚོ།

༧། བེ་ཟེ་ཡུལ་ཚོ། བེ་ཟེ་གྲོང་ཚོ། གཞའ་སྤོ་གྲོང་ཚོ། རོ་བཀའ་གྲོང་ཚོ། ལྷུ་ཁུ་གྲོང་ཚོ།

ཆེ་རི་ཁུ་གྲོང་ཚོ།

- ༡༠། དགའ་གྲུ་ཆུས།
 ༡༡། དགའ་གྲུ་ཡུལ་ཚོ། རོ་སྤྲུག་ཚོ། ཤིས་སུའུ་ཀ་ཟི་གྲང་ཚོ། འུ་ཀ་ཟི་གྲང་
 ཚོ། བཞེ་ལྷེ་གྲང་ཚོ། དཔོག་གྲང་ཚོ། རྩེ་ལྷ་གྲང་ཚོ། འཛེ་ཏེ་གྲང་ཚོ། ཤིས་སེ་
 དཔོ་གྲང་ཚོ། དགའ་གྲུ་གྲང་ཚོ།
 ༡༢། ལུ་སུ་ཡུལ་ཚོ། ཟི་སྒྲོད་ཡུལ་ཚོ། ལོ་དཔོ་གྲང་ཚོ། རྒྱ་དགུ་གྲང་ཚོ། ཡ་ཏེ་
 གྲང་ཚོ། ཡ་ཅག་གྲང་ཚོ། སྤྱུ་ཟི་པ་གྲང་ཚོ། བེ་དཔོ་གྲང་ཚོ། བེ་དཔོ་ཕྱི་གྲང་
 ཚོ། སྐུ་ཁྲི་གྲང་ཚོ།
 ༡༣། འཛེ་ཏེ་ཡུལ་ཚོ། སལ་གྲང་ཚོ། འཛེ་ཏེ་གྲང་ཚོ། དཔོ་ཏེ་གྲང་ཚོ། བཏ་
 བཟང་གྲང་ཚོ། སྤྱུ་ཆེ་གྲང་ཚོ། ཏི་འེ་ལྷ་གྲང་ཚོ། ཀ་སུའུ་གྲང་ཚོ། ཤི་སུའུ་གྲང་
 ཚོ། ར་ལྷ་ལ་གྲང་ཚོ།
 ༡༤། ལྷེ་རུ་ཡུལ་ཚོ། ཤིས་སེ་གྲང་ཚོ། ལྷེ་རུ་གྲང་ཚོ། སེ་བྲུ་གྲང་ཚོ། འཔོ་སེ་
 གྲང་ཚོ། དཔོ་རུ་གྲང་ཚོ། ག་ཅི་གྲང་ཚོ། ལུ་ཕྲ་གྲང་ཚོ། རུ་ལྷེ་གྲང་ཚོ། ཀེ་ཡི་
 གྲང་ཚོ། མ་ཟོ་གྲང་ཚོ།
 ༡༥། ལྷ་ཅི་ཡུལ་ཚོ། ལོ་དཔོ་གྲང་ཚོ། ཁོ་བ་གྲང་ཚོ། ཡེ་ལྷག་གྲང་ཚོ། སྤུ་རི་
 གྲང་ཚོ།
 མཐ་གྲང་ཚོ། འཛེ་བེའུ་གྲང་ཚོ། སྒོག་གྲང་ཚོ།
 ༡༦། སྒོ་འབག་ཡུལ་ཚོ། ཀ་ཟི་མདོ་གྲང་ཚོ།
 ༡༧། ཅི་ལུ་ཡུལ་ཚོ། དཔོ་ཏེ་གྲང་ཚོ། ཀེ་ཅི་གྲང་ཚོ། ཅི་མི་ལེ་གྲང་ཚོ། ལྷེ་རོ་
 གྲང་ཚོ། རེ་པོ་གྲང་ཚོ། རིན་གྲང་ཚོ། འཁྲག་གྲང་ཚོ། བ་ལྷུ་ཤུས་གྲང་ཚོ། ཟེའུ་
 ལེ་གྲང་ཚོ། འཕྲེ་ཤིས་གྲང་ཚོ།
 ༡༨། ཅ་རུ་ཡུལ་ཚོ། སེའུ་ལེ་གྲང་ཚོ། དཔོ་བེ་གྲང་ཚོ། འཛེ་ཤུའུ་གྲང་ཚོ། ཀའོ་
 རོ་གྲང་ཚོ། ཅི་སྤྲུག་གྲང་ཚོ།

༡༧། གསེར་རྒྱུ་ཡུལ་ཚོ། གསེར་རྒྱུ་གྲོང་ཚོ། དཔོ་ལེ་གྲོང་ཚོ། ལྷ་ཞེས་གྲོང་ཚོ།
ཅི་བྲག་གྲོང་ཚོ། བཞེ་རྩེ་གྲོང་ཚོ། དཔོག་གྲོང་ཚོ། གྲུ་ལྷ་གྲོང་ཚོ། ལྷོར་ལྷ་གྲོང་
ཚོ། གཞོ་ཏྲ་གྲོང་ཚོ། ཁེ་བེ་གྲོང་ཚོ། ཅོ་ལྷ་གྲོང་ཚོ།

༡༨། རྒྱ་ནག་ཡུལ་ཚོ། ཁོ་ཆེ་གྲོང་ཚོ། པ་ཅེ་གྲོང་ཚོ། རོ་ལུ་ལྷས་གྲོང་ཚོ། ཅོ་ལུ་
ཅི་དཔོ་གྲོང་ཚོ། ལ་དཔོ་གྲོང་ཚོ། ཟངས་ངོ་ཐང་གྲོང་ཚོ། ཅི་རི་གྲོང་ཚོ། ཟིག་
གི་ལ་གྲོང་ཚོ། ལོ་ཏྲ་གྲོང་ཚོ། ལྷ་གེ་སྤྱད་པ་གྲོང་ཚོ། ལྷ་གེ་སྤྱད་པ་གྲོང་ཚོ།

༡༩། ཆོ་མིར་ཡུལ་ཚོ། གྲུ་སྤྱག་གྲོང་ཚོ། ཉིན་གྲོང་ཚོ། ཤེ་ཤེ་དཔོ་གྲོང་ཚོ།
༢༠། མི་ཅ་ཡུལ་ཚོ། ཤེ་བའེ་གྲོང་ཚོ། ཆོ་ཆེ་གྲོང་ཚོ། དཔོ་ཅེ་གྲོང་ཚོ། མའེ་ཏྲ་
གྲོང་ཚོ།

༢༡། མེན་ཁྲི་ཡུལ་ཚོ། ཉམ་པའེ་གྲོང་ཚོ། བེ་རྩའེ་གྲོང་ཚོ། མེན་ལྷེང་གྲོང་ཚོ།
ལུ་ལུ་མན་གྲོང་ཚོ།

རྒྱག་པ། ལྷན་ཁྲོན་རྫོང་། ཁྲི་ཆང་། ལྷང་དགུ།

༡ ལྷང་ལྷན་གྲོང་ཚོ། སན་གོན་མའེ་གྲོང་ཚོ། ལུ་ལུ་ལྷན་གྲོང་ཚོ། བེ་ལུ་ལུ་
ལན་གྲོང་ཚོ།

༢། ཡིང་ཞི་ལུ་གེན།

༣། མེ་གོ་ལུ་གེན། ཆིང་ཕོ་གྲོང་ཚོ། ཏྲ་མིང་གྲོང་ཚོ།

༤། ཡིང་ཞི་ལུ་རྒྱས།

༥། མེ་གོ་ལུ་རྒྱས། ལུ་ལུ་ལུ་ལུ་གྲོང་ཚོ། ཆའེ་ལྷེང་གྲོང་ཚོ།

༦། ཡིང་ཞི་ལུ་ཡུལ་ཚོ།

༧། མེ་གོ་ལུ་ཡུལ་ཚོ། གའེ་ཏྲ་ཅི་གྲོང་ཚོ། ལྷེང་ཞང་ལུ་ལུ་གྲོང་ཚོ། ལྷང་ལུ་ལུ་

གྲོང་ཚོ། ཞིན་ཆའོ་གྲོང་ཚོ། བན་གྲོང་ཚོ། ཆོ་ལི་གོ་ཏུ་གྲོང་ཚོ། ཞི་ཏུ་ལའོ་གྲའོ་
 གྲོང་ཚོ། ན་ཕིང་ལི་གྲོང་ཚོ། སུ་ཏུ་བ་གྲོང་ཚོ། ཅིང་ཕོ་གྲོང་ཚོ། ཐའོ་དབྱི་གྲོང་
 ཚོ། ཡུས་པེ་གྲོང་ཚོ། ཆོ་པན་གོ་ཏུ་གྲོང་ཚོ། བའོ་ལིང་གྲོང་ཚོ།
 ༡། ཡན་མོན་ཡུལ་ཚོ། ཀོ་ཅེ་ལོ་ཏུ་གྲོང་ཚོ། སུའོ་ཆའོ་གྲོང་ཚོ། ཡུའོ་ལི་གྲོང་ཚོ།
 ༡། ཁེ་ཁུ་ཡུལ་ཚོ། ཁེ་ཁུ་ཡུལ་ཚོ། གོ་ཏུ་ཏུ་གྲོང་ཚོ། ཞི་གྲོང་གྲོང་ཚོ། སུ་ཏུ་
 རྒྱང་གྲའོ་གྲོང་ཚོ། ཏེ་ལི་གྲོང་ཚོ།
 ༧། ལུང་ཆེ་ཡུལ་ཚོ། བཞུ་ལའོ་གྲོང་ཚོ། སུ་ཏུ་ནན་གྲོང་ཚོ། ལུང་ཆེ་གྲོང་
 ཚོ། ཨོ་ཕུ་ཏུ་གྲོང་ཚོ། རྒྱང་ལི་གྲོང་ཚོ། ཨར་གྲོང་ཚོ། ཏེ་མོན་གྲོང་ཚོ། ལེ་ཕོ་
 གྲོང་ཚོ། གྲི་ཐའོ་གྲོང་ཚོ། དབྱང་ཏེན་གྲོང་ཚོ། ཁེ་ཡུའོ་གྲོང་ཚོ། ཏེ་ཐོ་ཐོ་
 གྲོང་ཚོ།
 ༡༠། ཡུས་ལུང་ཡུལ་ཚོ། བན་ཆའོ་གྲོང་ཚོ། བན་ཅི་གོ་ཏུ་གྲོང་ཚོ། བའོ་མའོ་
 ཕིང་གྲོང་ཚོ། སུ་ཏུ་ཡུས་ཏུན་གྲོང་ཚོ། བན་ཕོ་གྲོང་ཚོ།
 ༡༡། ཆའོ་ཕོ་ཡུལ་ཚོ། ལིང་ཏེ་གྲོང་ཚོ། བ་སུ་ཏུ་གྲོང་ཚོ། ལུང་ཐན་གོ་ཏུ་གྲོང་
 ཚོ། གྲང་པའོ་གྲོང་ཚོ། ཅིན་ཕོ་གྲོང་ཚོ། ཁེ་ཁུ་ཏུ་གྲོང་ཚོ། ལའོ་ཅེ་གྲོང་ཚོ། ཡུས་
 ཅི་གྲོང་ཚོ། གྲང་ཐན་པའོ་གྲོང་ཚོ། གྲང་ཅ་ཕིང་གྲོང་ཚོ། བེ་ཨན་གྲོང་ཚོ། ཏེ་
 ཅ་གྲོང་ཚོ། བ་ཅ་ཚུན་གྲོང་ཚོ། ཏེ་ཅ་ཚུན་གྲོང་ཚོ།
 ༡༢། དབྱིན་ཞིང་ཡུལ་ཚོ། ཞིང་ཐུན་ཕིང་གྲོང་ཚོ། ཏུང་ཅེ་ནའོ་གྲོང་ཚོ། དབྱི་
 ཐན་ཏུའོ་གྲོང་ཚོ། རྒྱང་ཕིང་གོན་གྲོང་ཚོ། ཐའོ་གོན་གྲོང་ཚོ།
 ༡༣། ཀུན་དར་ཡུལ་ཚོ། ཀུན་དར་གྲོང་ཚོ། བདེ་སྐྱེད་གྲོང་ཚོ།
 ༡༤། པའོ་ཏུ་ཡུལ་ཚོ། བའོ་ཕིང་ཅི་གྲོང་ཚོ།
 ༡༥། ལིས་རྫོང་། ཀུན་ཆོ་གོ་ཏུ་གྲོང་ཚོ། བ་ཅ་ཡུང་གྲོང་ཚོ། ཡའི་ཏན་
 གྲོང་ཚོ། ཏེ་ཆའོ་ཕིང་གྲོང་ཚོ།

༡༥། བཀ་ཤེས་སྤྱིང་གེན། ལུང་ཐན་གྱང་ཚོ། མེང་ཅི་ཀང་གྱང་ཚོ།

༡༦། བཀ་ཤེས་སྤྱིང་རྒྱས། ཆའི་ཅ་ཀང་གྱང་ཚོ།

༡༧། བེ་ཉི་ཡུལ་ཚོ།

༡༨། མོ་ལུང་ཡུལ་ཚོ། བ་དུ་ཐན་གྱང་ཚོ། བེ་ཉི་གྱང་ཚོ།

༡༩། རྒྱང་ཅ་ལོ་ཡུལ་ཚོ། རྒྱུ་ལུང་ཐན་གྱང་ཚོ། ཉེང་དཀྱིན་སི་གྱང་ཚོ། ཀའོ་
སྤྱིང་གྱང་ཚོ། ཞིན་ལུང་གྱང་ཚོ། མོ་ལུང་ཀོན་གྱང་ཚོ། ཡུས་ཀྱང་མེའོ་གྱང་
ཚོ། ཁེན་ཅ་ཐན་གྱང་ཚོ། ཞི་ལྟུ་གྱང་ཚོ། གྱོན་ཅིང་ལའི་གྱང་ཚོ། བ་ཅའོ་
མེའོ་གྱང་ཚོ། བེ་ཀྱའོ་མེང་གྱང་ཚོ། ཡིང་པན་ཅེ་གྱང་ཚོ། བ་ཡའོ་གྱང་ཚོ། རྒྱལ་
ཞིང་གྱང་ཚོ། འའོ་མ་ཆེ་གྱང་ཚོ།

༢༠། སན་ཅང་ཡུལ་ཚོ། མོག་རོ་གྱང་ཚོ།

༢༡། ཞོན་ལུང་གེན། འང་དོང་ཀོལ་གྱང་ཚོ། ཅེ་ཚུན་གྱང་ཚོ། ཏ་སྤེབ་གྱང་ཚོ།

༢༢། ཞོན་ལུང་རྒྱས། ཆེ་ཐན་གྱང་ཚོ། ཁི་ཆོམ་གྱང་ཚོ།

༢༣། ཞོན་ལུང་ཡུལ་ཚོ།

༢༤། རྒྱུའོ་མའོ་ཡུལ་ཚོ། ཆའོ་མེང་གྱང་ཚོ། ཞིང་མགོ་གྱང་ཚོ། ཞོན་ལུང་གྱང་
ཚོ། ལའོ་རིན་ཚུན་གྱང་ཚོ། མ་ལིལ་གྱང་ཚོ། ཅི་ཀྱང་གྱང་ཚོ། ཀྱའོ་ཅི་མེང་
གྱང་ཚོ། ཀྱའོ་མི་གྱང་ཚོ།

༢༥། རྒྱུ་ལྟུ་ཡུལ་ཚོ། ཏེ་ལུང་ཕོ་གྱང་ཚོ། ཏེ་པ་གྱང་ཚོ། རྒྱུ་ལྟུ་གྱང་ཚོ།
ཀྱའོ་ཅི་མེང་གྱང་ཚོ། ལེན་ཐན་ཕོ་གྱང་ཚོ། ལུང་ཀྱུང་ཡོན་གྱང་ཚོ། ཞིན་ཏེན་
ཅི་གྱང་ཚོ། ཏུང་ལྷུ་ཐན་གྱང་ཚོ། ཏེ་ཡན་ཏུང་གྱང་ཚོ། ཏེང་ཅ་ཐང་གྱང་ཚོ།
ལ་རྒྱལ་མོ་ཀྱོ་གྱང་ཚོ། སི་ལི་མེང་གྱང་ཚོ། ཏེང་ཅ་མེང་གྱང་ཚོ། ཞི་ཆའོ་གྱང་
ཚོ། ཀྱོང་སྤྱང་གྱང་ཚོ། ཡན་ཅི་མེང་གྱང་ཚོ། ཏེལ་ཐང་ཀོལ་གྱང་ཚོ། བསོད་
ནམས་མདའ་གྱང་ཚོ། ཚུན་དཀྱི་གྱང་ཚོ། ཏེ་ཆའོ་ཐོལ་གྱང་ཚོ། སོ་ལོག་གྱང་

ཚོ། ཉེ་ཐའོ་མིང་གོང་ཚོ། འན་སྤེང་ཨན་གོང་ཚོ། གའོ་པ་གོང་ཚོ། གའོ་ཅ་པ་
གོང་ཚོ།

༡༥། ཀམ་སུ་ཡུལ་ཚོ། ཅི་ཡ་ཅི་གོང་ཚོ། ཉེ་ཅ་ཀེ་ལུ་གོང་ཚོ། ཀམ་སུ་གོང་ཚོ།
རྩེ་ཐེན་མིང་གོང་ཚོ། གའུ་ཆི་ཀེ་ལུ་གོང་ཚོ། གཟར་ཁྱུ་གོང་ཚོ། དཔལ་སྒྲིག་
གོང་ཚོ། ཨར་སུ་གོང་ཚོ། སྤུ་མགོ་གོང་ཚོ། མཉམ་འབྲེལ་གོང་ཚོ།

༡༦། ཟུག་ལོ་གྲེན།

༡༧། ཟུག་ལོ་ཚུས།

༡༨། ཟུག་ལོ་ཡུལ་ཚོ། ཟུག་ལོ་གོང་ཚོ། གུ་སྒྲོར་གོང་ཚོ། ཉ་འགག་གོང་ཚོ། ཉ་
བད་པ་གོང་ཚོ། སྤོ་ཀོར་གོང་ཚོ། བརྒྱད་བྱར་གོང་ཚོ། ཉའེ་རམ་པ་གོང་ཚོ།

༡༩། རྩད་དཔེ་ཡུལ་ཚོ། རྩད་དཔེ་གོང་ཚོ། ཨར་གུ་ཁྱུ་གོང་ཚོ། ཉི་མུད་མི་
གོང་ཚོ། ལུ་དགོ་གོང་ཚོ།

༢༠། སྤུ་པ་ཡུལ་ཚོ། ཉ་པ་གོང་ཚོ། འབྲག་འཇམ་གོང་ཚོ། ལུ་ཉི་གོང་ཚོ། གུ་བ་
རོ་གོང་ཚོ། འབྲག་ཤིས་གོང་ཚོ། འཛུ་ཆའོ་གོང་ཚོ།

༢༡། ལྷའེ་ཁྲང་ཚུས།

༢༢། ལྷའེ་ཁྲང་ཡུལ་ཚོ། ཅའོ་ཁྲང་གོང་ཚོ། ཉོན་ཞི་གོང་ཚོ། ཅན་ཉན་གོང་
ཚོ། ཅ་སྤོ་གོང་ཚོ། ཉ་ཅེན་གོང་ཚོ། ཐ་ཅི་གོང་ཚོ། རྩེ་ཐང་གོང་ཚོ། ཉ་ཆི་
གོང་ཚོ། འའོ་ཆི་གོང་ཚོ། མ་ཉན་གོང་ཚོ།

༢༣། འཕོ་ཉོག་ཤུ་ཀོ་ཡུལ་ཚོ། འཕགས་པ་གོང་ཚོ། འ་རྒྱན་གོང་ཚོ། རབ་ཕོ་
གོང་ཚོ། ལྷ་བ་གོང་ཚོ། ལུ་ཉེ་གོང་ཚོ།

༢༤། འཕོ་ཉོག་ཤུ་རོ་ཡུལ་ཚོ། ཅི་ལེ་གོང་ཚོ། ས་མང་སྒྲོ་གོང་ཚོ། ཆིང་ལེ་ལུ་
གོང་ཚོ། ལྷ་དཔེ་ཁོ་གོང་ཚོ། བན་དེ་གོང་ཚོ། ལའོ་རོ་གོང་ཚོ། ཤུ་ཀུ་གོང་ཚོ།

༢༥། སུ་ལུ་ཆུ་ཡུལ་ཚོ། ཉོ་པ་གོང་ཚོ། གསེར་གོང་ཚོ། སུ་ལུ་ཆི་གོང་ཚོ། ལྷའེ་

གྲེ་གྲང་ཚོ། བྱུ་ཆེ་གྲང་ཚོ།

༡༦། སྤང་དུ་ཆུས།

༡༧། སྤང་དུ་ཡུལ་ཚོ། སྤང་དུ་གྲང་ཚོ། ལ་ཅི་གྲང་ཚོ། ཀན་ཆེ་གྲང་ཚོ། བྱུ་
ཐན་གྲང་ཚོ། ཡན་ཅི་གྲང་ཚོ། སན་ཆ་གྲང་ཚོ།

༡༨། ཐུ་ཐུ་ཐུ་ཡུལ་ཚོ། ཐུ་ཐུ་ཐུ་གྲང་ཚོ། ཅ་ཐན་གྲང་ཚོ། རྒྱུ་ཁྲེང་གྲང་
ཚོ། ཏུང་ཐན་གྲང་ཚོ། ཅང་ཐུ་གྲང་ཚོ།

༡༩། ཐུ་ཐུ་ལ་ཡུལ་ཚོ། ཐུ་ཐུ་ལ་གྲང་ཚོ། ལེ་ལེ་ལེ་གྲང་ཚོ། ཅུ་ཅི་གྲང་ཚོ། སན་
གྲེ་གྲང་ཚོ།

མདོ་སྐད་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་ལས་བྱུང་ཆུ་ ཚོང་གི་བོད་སྡེ་ཁག

བྱུང་ཆུ་ཚོང་གི་ཤར་རྒྱུད་དུ་སི་ཁྱོན་པེན་མུ་ཚོང་དང་། བེ་ཁྱོན་ཚོང་།
ཤར་བྱང་དུ་གཟི་ཚ་སྡེ་དགུ། ལྷོར་མའོ་མུན་ཚོང་། ལུབ་དང་ལུབ་ལྷོར་སྐུ་ཁོག་
ཚོང་དང་། ཁོ་ཆུ་ཚོང་། ལུབ་བྱང་མཛོད་དགེ་ཚོང་དང་ས་འདབས་འབྲེལ་
ནས་ཡོད་པ་ཡིན།

བྱུང་ཆུ་ཚོང་གི་རྒྱ་ཁྱོན་ལ་སྤྱི་ལེ་གུ་བཞི་མ་༥༠༠ ཡོད་ཅིང་། ཚོང་
ཡོངས་སུ་བོད་རིགས་མི་འབོར་༡༤༠༩༤ དང་། ཆུང་རིངས་༤༥༩༩༡ ཁ་ཆེ་

༡༩༧༩ ཡོད་པར་བཤད། འདིའི་ཁོངས་ཆུང་རིངས་ཞེས་པ་ནམས་དོན་གྱིས་
བོད་རིགས་ཡིན་པ་ཞེས་དགོས།

རྫོང་འདིའི་ཁོངས་སུ་བྱུང་ཁྲིང་དང་། གེན་ཅང་། འཁོ་རྟོ། འང་རུ།
དམུ་དགེ་ ལྷང་ལ་བཅས་རྒྱུ་དྲུག་དང་། ཅིན་ཨན་དང་། ཅི་ལི། ཨ་སྟོང་།
ཆིང་ཡུན། ཁྲོམ་རྩེ། ས་མཐའ། གེན་ཅང་། གེན་མིང་། བེ་དབྱང་། ༡་ཞེན།
གདོང་སྒྲ། འཁོ་རྟོ། ཅི་ཅ་པའོ། གསེར་མཚོ། ས་དམར། དུང་ཅ། གཉན་
ཡུལ། ལྷང་ཆེན། སྤུང་གཙང་། ཁྲི་སྟོན། ཨ་སྤིང་བཅས་འང་ཁག་ཉེར་ལྔ་ཡོད་
པར་བཤད།

བྱུང་རྒྱུ་ཞེས་པ་ནི་ཀུན་དགའ་ལ་བྱ་བའི་རི་རྒྱུད་ནས་འབབ་པའི་རྒྱ་
བོ་དང་། ཀ་རིང་ལ་ཞེས་པའི་རི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱ་བོ་གཉིས་བར་རུ་ཞེས་པའི་ས་ཆར་
འདྲེས་པ་ལ་བྱུང་རྒྱུར་ཐོགས་པར་གསུངས།¹ གསུང་སྒྲོས་འདི་ལྟར་ན། བྱུང་
རྒྱུ་ཞེས་པའི་གོ་དོན་ནི་རྒྱ་བོ་དེ་གཉིས་བྱུང་དུ་འདྲེས་པའམ་དེ་གཉིས་མཉམ་
འདྲེས་སུ་གྱུར་པས་བྱུང་རྒྱུ་ཐོགས་པ་ལྟ་བུའི་ཉམས་ཤིག་འདུག ཡིན་ནའང་
བྱུང་རྒྱུ་འབབ་རྒྱུད་ཀྱི་བོན་པོ་དག་གི་བཤད་སྒྲོས་སུ། འདི་ལ་བྱུང་རྒྱུ་མི་ཟེར་
བར་ཟེར་རྒྱུ་ཟེར་དེ།

ཟེར་རྒྱུ་ཞེས་པའི་གཏན་ཚིགས་གང་ཞེ་ན། རིག་འཛིན་གྲུབ་ཆེན་
བརྒྱུད་ཅུ་ནང་གི་མཐུ་ཆེན་མི་དགའི་གས་སུ། རྒྱ་བོན་ཟེར་བ་མཐུ་
ཆེན་གྱིས་གདེར་རྒྱུ་སྒྲ་མོ་དུང་སྟོང་དཀར་མོའི་གདེར་བདག་བཀོད་
པའི་ཟེར་རྒྱུ་དཀར་མོ་རུ་གྲགས།²

ཞེས་སོགས་འབྱུང་ཞིང་། དཔལ་གཤེན་བསྟན་ཀུན་ཁྱབ་བདེ་ཆེན་སྤིང་གི་
དཀར་ཆག་ལུང་རིག་རྒྱུ་ཤེལ་དབང་བོའི་བདུད་རྩིའི་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ་སོགས་
ཤར་ཁོག་གི་བོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་པལ་ཆེར་དུ་ཟེར་རྒྱུ་ཉིད་བྲིས་འདུག་ལ། ད་

ལྷའི་སྐྱེ་རི་ཁྱིའི་འཛིན་གྱི་གསུང་སྒྲིལ་གྱི་ཐེང་ཆུ་ཉིད་ཡིན།
 ཡིན་ནའང་མདོ་སྐྱེད་ཆོས་འབྱུང་སོགས་སྤར་གྱི་འབྲེལ་ཡོད་ལོ་རྒྱུས་
 ཡིག་ཆ་ཁག་དུ། ཟུང་དུ་འདི་ཉིད་བྲིས་པ་ཤས་ཆེ་བར་མཐོང་།
 འོ་ན་ཟུང་དུ་ཞེས་པ་ནི་རྒྱའི་ཟུང་གོའུ་བེར་བ་བརྟ་ཟུར་ཅུང་བད་
 ཉམས་ནས་བྲིས་པ་ལན་གོའུ་ལ་ལན་དུ་བེར་བ་དང་། ཉ་གོའུ་ལ་ཤ་དུ་བེར་
 བ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། བདེན་ཤས་ཁ་མདོག་གི་སྤང་བ་ངང་གིས་སྟེར་
 གྱུང་། རྒྱ་ཆེ་ས་ནས་བལྟས་ན་མཐའ་གཅིག་དུ་ངེས་པའང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
 དེ་བ་དཀར་དུ། མདོ་སྐྱེད་དང་འབྲེལ་བའི་ཤར་ངོས་ཀྱི་ཡུལ་ནམས་པ་ཡང་།
 ཀ་ཆུ། ཐོ་ཆུ། སི་ཆུ། ལ་སོགས་པའི་མིང་ཡོད་པ་ལ། འགའ་ཞིག་གིས་ཀ་རི་
 སོའུ་ཅུ་སོགས་རྒྱ་སྐད་ཡིན་ཚུལ་དུ་བྲིས་གྱུང་། གདོན་མི་བ་བར་གཞུང་ཆུ་ལས་
 ཡུལ་གྱི་མིང་བཏགས་པ། དཔེར་ན་སྤྱ་ཆུ་དང་། རྩ་ཆུ་ལྟ་བུའི་བོད་ཀྱི་ཐ་སྟོན་
 ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་རྒྱ་ཆེན་པལ་ཆེར་གྱི་རྒྱ་མགོ་བོད་ན་ཡོད་པས། རྒྱ་མགོ་ནས་
 རྒྱ་མཁུག་བར་བོད་ཀྱི་དཔུང་གིས་བཟུང་བ་ན་རྒྱ་དེ་གའི་མིང་ཡུལ་ལ་བཏགས་
 པར་མདོན་༩ ཞེས་གསུངས་འདུག་པ་ལྟར་མདོ་སྐྱེད་ཀྱི་ཡུལ་མང་བོ་ཞིག་ལ་
 ས་ཁུལ་དེ་དག་གི་རྒྱའི་མིང་སོགས་པ་ཡོད་ཅིང་། རྒྱ་ཞེས་པའང་མཐའ་གཅིག་
 དུ་རྒྱ་སྐད་དུ་བསྐྱབ་བྱས་པ་མིན་ཏེ། ཀ་དུ་དང་། ཐོ་དུ། མེན་དུ་སོགས་བོད་
 ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སུ་ཡང་ཡང་འབྱུང་བ་འདི་དག་འགོ་མགོན་འཕགས་པས་བོད་ཀྱི་
 ཡུལ་སྟེ་ནམས་ལ་དུ་ཞག་བསྐྱེད་པའི་ནང་ཆན་ཡིན་པར་གསུང་ཚུལ་ལ་
 དཔགས་ན། རྒྱའི་མིང་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ་སྐབས་དོན་ལ་གཞིགས་ནས་གོ་བ་ལེན་
 དགོས་པ་ལས། རྒྱ་དང་རྒྱ་དང་ཅི་སོགས་མཐའ་གཅིག་དུ་རྒྱའི་མིང་ཡིན་མིན་
 གྱི་ཁ་ཆོན་བཅད་ན་ནོར་ཉེན་ཡོད་པར་སྤང་ངོ་།།

རྩེ་དམུ་དགེ་བསམ་གཏན་གྱིས་སྒྲིལ་ཚམ་ལ་བརྟེན་ནས་བྲིས་པའི་ཡི་གེ་

ལ། ཟུང་རྩ་དང་། ཟུང་རི་སོགས་བྲིས་པ་ནི་ཟུར་ཆག་པའི་མིང་ཡིག་གོ། རྒྱུ་ཡུལ་འདི་ལ་ཟུང་འཕན་བྲེར།⁴ ཞེས་གསུངས།

མདོ་དོན་ང་ཆོས་གསལ་བོར་ཤེས་པ་ཞིག་ནི། ཟེང་རྒྱ་དང་ཟུང་རྒྱ། ཟུང་རྩ་སོགས་དོན་གྱིས་ཅི་ཞིག་ཐོབ་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པར་ད་ལྟ་ནི་ཟུང་རྒྱ་ཞེས་ ཡོངས་སུ་གྲགས་པར་མ་བཟད། ལོ་རྒྱུས་འཕེལ་རིམ་ཁྲོད་ཟུང་རྒྱ་ཞེས་པའི་མིང་ ཆོག་འདི་རྒྱ་མིང་ཅམ་ལས་ཐད་དེ་བརྒྱལ་ནས། ཟུང་རྒྱ་འབབ་རྒྱད་ཀྱི་ཡུལ་ ཁམས་མཆོན་བྱེད་དང་། ད་ལྟའི་དབང་དུ་བྱས་ན་རྫོང་གཅིག་གི་མངའ་ ཁོངས་ཤིལ་བོ་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་མིང་ཆོག་ཏུ་གྱུར་འདུག་སྟེ། ཁོ་བོས་ཀྱང་ མང་བ་དང་གཙོ་ཆེ་བ་དཔང་བཅན་པར་བྱས་ཏེ་ཟུང་རྒྱ་འདི་འབྲི་འདོད་བྱུང་།

བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་དང་ལྟར་ན་ཟུང་རྒྱའི་རྒྱད་འདི་བོད་ཀྱི་ཡུལ་ བསྟོན་མེད་ཅིག་ཡིན་ལ། ཆོས་གནས་དུས་སུ་བོད་མིའུ་གཤོང་དུག་ལས་གྲུས་ པའི་རྒྱད་པ་བོད་ཡུལ་མཐའ་དབུས་ཀྱན་ཏུ་གནས་པ་ལ། རྒྱ་ནམས་ལ་མི་རྒྱད་ མཆེད་ཁྲུངས་སོགས་ལ་རྒྱུས་མེད་པར་འབྲེལ་གང་རུང་རེ་རྒྱ་མཆོན་དུ་ བྱས་ནས་བྲིས་པའི་ཡིག་ཆ་ཁག་ཏུ་ཆང་རིགས་བྱ་བ་གནས་སྟོད་བྱས་པར་ བཤད་ཀྱང་། དོན་གྱིས་ཆང་རིགས་ཡིན་པར་སྒྲིབ་བྱེད་བཏང་བ་ནི་བོད་ རིགས་ཡིན་པའི་སྒྲིབ་བྱེད་བཀོད་པ་དང་འབབ་སོགས་ཅིག་མཚུངས་ཡིན།

ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་བོ་ཐོག་མ་ལྷ་ཏི་ཞེས་སྐབས་པའི་མདོ་སྐྱོད་ལྟ་ བྱང་གི་མཐའ་མཆོམས་པལ་ཆེར་རྒྱལ་ཤོར་ཏེ། གྲོའུ་བརྒྱ་ལྟག་ཅམ་བཅུགས་ པར་གྲགས་ཤིང་། དེའི་སྐབས་ཟུང་རྒྱར་བཅུགས་པའི་གྲོའུ་དེའི་ཞིག་ཤུལ་ནི། དེང་དུས་གནས་མཁར་གྱི་ཞིག་རོ་མཐོང་བའི་ཞང་དུའི་ས་ཁུལ་གྱི་འབའ་ར་ ལྷང་བེར་ས་དེ་ཡིན་པར་བཤད། བོད་རྒྱལ་སློང་བཅན་སྐམ་པོས་དྲག་པོའི་ དཔུང་དམག་དངས་ཏེ་རྒྱ་ནམས་བོད་ཡུལ་ནས་མཐར་སྟོད་བྱས་པ་ནས།

སློན་ཆེན་མགར་གྱི་བྱ་དག་གིས་མདོ་སྨད་ལྟོ་བྱང་གི་མགོ་འཛིན་མཛད་ཅིང་།
མཆོ་སློན་རིག་སློན་གཞུང་སོགས་མདོ་སྨད་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་མང་བོར་མཁར་གཞིས་
བཅེགས་པར་གྲགས་ཤིང་། བྱང་ཆུང་ལྟོ་བྱང་འདིར་སློན་ཆེན་མགར་གྱིས་
བཅེགས་པའི་མཁར་ཤུལ་ནི། དེང་གི་བྱང་ཆུང་ཆོས་རྒྱུ་དགོན་གྱི་གོང་རོལ་འ་
ཞུམ་པའི་ས་དེ་ནི་ད་ཡིན་པར་བཤད།

སྤྱི་ལོ་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་ནས་ས་སྐྱ་བས་བོད་ཁྱེད་ཡོངས་ལ་མངའ་
དབང་བསྐྱར་སྐབས། བྱང་ཆུང་ཡུལ་འདིར་ས་སྐྱའི་མངའ་འོག་གི་མགོ་དཔོན་
སྟོན་ས་གཙོ་བོ་ནི། ད་ལྟོ་བྱང་ཆུང་ལྟོ་བྱང་དགོན་པའི་ཉེ་འཁོར་གྱི་སྤྱིང་བ་ཆང་
ཞེས་པའི་བྱིམ་ཆང་ཡོད་ས་དེ་ཡིན་ཟེ།

མིན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་བོ་དོང་ལུ་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་རྒྱ་བོད་གཡུལ་
འབྲུག་མང་བོ་བྱས་ཤིང་། རྒྱ་དམག་འབོར་ཆེན་བྱང་ཆུང་ཡུལ་དུ་སླེབས་ཏེ་
བྱང་ཆུང་ལྟོ་བྱང་དུ་མཁར་གཞིས་བཅེགས་པར་གྲགས།

མིན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་བོ་ཅེན་མའེ་བྱ་བའི་སྐབས་སུ་བྱང་ཆུང་མཁར་
ནང་དུ་ལྷ་ཁང་བཅེགས། དེའི་སྐོར་མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་དུ་དུམ་ཅམ་འབྱུང་
བ་ནི། བྱང་ཆུང་མཁར་དུ་ཏས་མིང་ཅིང་ཐུང་གི་དུས་བཞེངས་པའི་ལྷ་ཁང་དགུ་
བཅེགས་བྱ་བའི་གཙུག་ལག་ཁང་། དེ་དང་དུས་མཚུངས་སུ་སྟོན་སྨད་ཀྱུན་
དུ་ལྷ་ཁང་མང་བོ་བཞེངས་པས་བྱང་ཆུང་དགོན་ལག་བཅུ་གསུམ་ཟེར་བ་བྱུང་།
མགོན་པོའི་ནལ་འབྱོར་བ་མགར་ཨ་གཉན་དམ་པ་བྱ་བ་ལྷ་ཁང་དགུ་བཅེགས་
སུ་བཞུགས་པའི་སྐབས་དུང་ཡང་ཡོད་སྟེ། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྷགས་
བྱི་ལོར་(བྱི་ལོ་༡༢༩༠ ལོར་ཁེལ།)ཀྱང་རྒྱ་ཞིན་སོགས་ཀྱིས་ལྷ་སྟོན་ཞབས་བྱུང་
ལ་ལྷ་ཁང་གི་བདག་པོ་ཞུས་པ་བཞིན། ཁོང་གིས་འཛིན་བདག་གནང་སྟེ་གྲ་
ཆང་བཙུགས་པ་ཆུ་སྤང་ལོར་(རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་སྤང་བྱི་ལོ་༡༢༩༩

ལོར་ཁེལ་མཁར་གྱི་ཕྱི་ལོགས་སུ་སྒྲིམ། མཁར་ནང་གི་ལྷ་ཁང་ན་མས་ཞིག་
གསོས་དང་། བྱམས་ཆེན་གྱི་སྐུ་བཞེངས་པར་དངུལ་སྒང་དུག་བརྒྱ་ལྷག་སོང་།
དེང་སང་ཡང་སྐུ་ཕྱིར་ན་རིམ་གྱིས་ཁ་འཛིན་གནང་བཞིན་པར་མཆིས།⁵ ཞེས་
འབྲུང་ངོ་།

གི་རྟེ་སྒོ་བཟང་འཕྲིན་ལས་གྱི་ནམ་ཐར་དུ།
ལོ་འདིའི་སྟོན་མཚུག་དོན་རྒྱུད་ཞིག་ལ་བསྐྱད་ནས་བོང་འཕན་གྱི་
རྒྱ་དམག་དཔེ་ཆ་དང་གི་སྟེང་དུ་འོངས་པ་ཉེ་བར་མ་སྒྲེབས་བར་མ་
ཤེས་ཀྱང་། ཤེས་འཕྲལ་དམག་བསྐྱུས་ཏེ་འཐབ་པས་དམག་མི་བཞི་
བརྒྱ་སྟོར་ལྷ་ལམ་དུ་བཏང་ཡང་རྩེ་ཉེས་སྟོན་མ་བྱུང་། དེ་ནས་
བཟུང་བོན་སྡེ་འགའ་རེས་ཀྱང་རྗེ་འདི་ཉིད་ལ་དད་པ་བྱེད་པ་དང་།
གདན་འདྲེན་བྱེད་པ།⁶

ཞེས་སོགས་འབྲུང་ཞིང་། འདི་ནི་སྤྱི་ལོ་༡༧༠༡ ལོའི་སྟོན་མཚུག་ལ་ཁེལ་འདུག་
ཡང་མདོ་སྐྱད་ཆོས་འབྲུང་དུ།

ལྷགས་ཀྱི་ལོར་སྐྱབས་རྗེ་ཉིད་ཕྱོགས་འདིར་ཆེབས་སྐྱུར་མཛད།
རྟོར་ཞར་དཔོན་པོས་རང་ཞབས་ཀྱི་སྡེ་པལ་ཆེར་གཞན་དུ་ཤོར་
བས་སྐྱབས་འཆོལ་ཞུས། དཔེ་རྒྱལ་མོ་ཨ་འཕོས་བཟུང་ལ་གསུང་
གནང་སྟེ་སྟོན་པ་དང་། ཟླ་སྟོན་གཉིས་སྟོན་ལ་ཐོབ་པ་བྱེད། སྡེ་ལྷག་
མ་ནམས་ཕྱིར་བྱིན་ཅེས་གསུང་གནང་ཡང་མོས་ངོས་ལེན་མ་བྱས།
དེའི་དོན་དུ་སྐུ་ཆབ་རྒྱུན་དུ་ཡུར་བཏང་བས་བྱུང་འཕན་གྱི་ས་སྟོ་
བྱས།⁷

ཞེས་ཀྱང་འབྲུང་བའི་གནས་རྒྱལ་འདི་དག་གི་ཐོག་ནས་རྒྱུད་ལྷ་མོ་
ཞིག་ནས་བྱུང་རྒྱུ་མཁར་དུ་གནས་སྟོན་བྱེད་པའི་མིན་དང་ཆེན་གྱི་ས་གནས་

དཔོན་རིགས་སྒྲོར་ཞིག་ཡོད་པ་ཤེས་ཐུབ།

ཡུལ་འདིའི་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་རྒྱུ་ལོན་ཕྱིར་ཁོ་པོས་འབྲུངས་
 ཡུལ་ཟུང་ཆུ་ཡིན་པ་གཡུང་དྲུང་བོན་གྱི་ཐུ་ཆེན་སྒྲོན་རི་ཁྱིའི་མཆོག་ལ་
 ཁོང་སྐྱེན་གཞོན་དུས་ཀྱི་ཟུང་ཆུའི་གནས་ཚུལ་ངེས་སྒྲུབས་གསུང་རྒྱུར། ཁོང་
 ཆུང་དུས་ནས་ཟུང་ཆུ་མཁར་དུ་རྒྱུའི་ཁྱིམ་སྒྲོ་འདྲ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། སྤྱད་སྒྲ་
 ཁ་མཆུའི་རིགས་ལ་ཁྱིམ་སྒྲོ་དེར་འགྲོ་དགོས་པའི་ངེས་པའང་མེད་ལ། གལ་
 ཏེ་སོང་ནས་ཁྱིམ་སྒྲུབ་ཐག་འདྲ་ཞིག་བཅད་པའི་དབང་དུ་བཏང་ཡང་སང་ཉིན་
 ནས་ཁྱིམ་སྒྲུབ་དེར་མ་བཅེས་ན་རྗེས་འདེད་ཅད་གཅོད་གཏོང་མཁན་ཅ་ནས་
 མེད་ཅེས་གསུངས། དེས་ན་ཟུང་ཆུ་མཁར་གྱི་རྒྱུའི་ངོ་ཆ་བ་དག་གིས་བོད་ཀྱི་
 ས་ཐོག་ལ་རྒྱས་པ་ཅི་ཅམ་ཐོན་གྱི་ཡོད་མེད་རྟོགས་རྒྱས་པ་ཡིན། སྤྱི་ལོ་༡༩༡༡
 ལོ་ལྷོ་རྒྱ་ནག་གི་ཕྱགས་པག་ལོའི་གསར་བརྗེ་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་ཟུང་ཆུ་མཁར་
 དེ་ཉིད་ལན་གསུམ་ལ་མེར་བསྐྱེགས་བཏང་བར་བཤད།

སྤར་བོད་རང་ལ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་བོད་ཆོ་དག་ནི་ཟུང་ཆུའི་མགོ་
 ཁག་བདུན་ཟེར་ཏེ། ཏ་འཕེན་མགོ་བ་དང་། ཁྱི་མེ་མགོ་བ། རྒྱུང་ཆང་མགོ་
 བ་གསུམ་ལ་ཁྱི་སྐྱོང་ཁག་གསུམ་ཟེར་ཞིང་ཟུང་ཆུའི་སྒོད་རྒྱུད་ཀྱི་དཔོན་ཁག་
 དེ་གསུམ་གྱིས་སྐྱོང་བའི་མི་སྡེ་ནུམས་ཡིན་ལ། དཔོན་ཁག་དེ་གསུམ་ལ་ཁྱི་སྐྱོང་
 ཁག་གསུམ་ཐོགས་དོན་ནི། ཐང་རྒུལ་ཁབ་དང་བོད་བཅན་པོའི་རྒུལ་ཁབ་
 གཡུལ་བཀྱི་སྐབས། བོད་དབུས་ནས་ཁྱི་དམག་གསུམ་ངངས་ཏེ་ཡུལ་འདི་ཁྲལ་
 དུ་བཞག་པའི་དཔོན་མགོ་ཁག་གིས་ཟུང་ཆུའི་སྒོ་ཁྱི་དུ་ཐེམ་པའི་དཔོན་རྒྱུད་
 དུ་རྒྱུར་སྐབས་དེ་ལྟར་ཐོགས།

ཟུང་ཆུའི་སྐད་རྒྱུད་དུ་ཨ་སྒོང་མགོ་བ་དང་། ཏག་བཙན་མགོ་བ།
 ཁྱིམ་མགོ་བ་གསུམ་གྱིས་སྐྱོང་བའི་ཡུལ་སྡེ་ཡོད་ལ། ལོ་རྒྱས་ཐོག་སྐད་ཀྱི་ཡིང་

ཐོས་གསུམ་ཟེར། སྟོད་སྐྱོད་ཀྱི་དཔོན་མགོ་དུག་གིས་སྦྱང་བའི་སྡེ་ཆོ་དེ་དག་གི་སྟོང་ལ། ཡིང་ཐོས་གསུམ་གྱི་སྐྱོད་རྒྱུད་དུ། རྒྱ་སྐད་དུ་ཏ་ཞིན་དང་ཞེ་ཞིན་ཞེས་པའི་སྡེ་ཆོ་གཞིས་ཡོད་པའི་དཔོན་པོ་ལ་ཏ་ཞིན་མགོ་བ་ཟེར་བ་བཅས་བསྐྱན་བས་ཟུང་ཆུའི་མགོ་ཁག་བདུན་གྱི་ཐ་སྐད་བྱང་བ་ཡིན་འདུག་ལ། རྒྱ་གཞུང་གྱི་ལོ་༡༧༥༩ ལོར་རགས་ཚིས་བྱས་པ་ལྟར་ན་སྡེ་ཆོ་དེ་དག་བསྡེམས་བས་དུད་ཀྱིས་༡༠༠༠ ལྷག་ཡོད་པར་བཤད། འདིའི་སྐྱོད་སྒྲུགས་སུ་མཁར་ཆགས་མགོ་བ་བྱ་བའི་མངའ་འོག་དུ་ལོ་ཀན་ཆོ་བརྒྱད་ཅེས་པའང་ཡོད་འདུག་ཅིང་། སྡེ་ཆོ་དེ་དག་ཐམས་པོད་རིགས་ཡིན་པར་བཤད།

ཟུང་ཆུའི་འབབ་རྒྱུད་ཀྱི་བོད་མི་ནམས་ལ་མདོ་སྐྱོད་སྟོང་དུ་ཤར་བ་ཞེས་འབོད་ཅིང་། ཡུལ་དེ་ཁྲུལ་ནས་ཐོན་པའི་ར་ལ་ཤར་ར་ཟེར། བདེ་སྐྱོད་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་ཕལ་ཆེར་དུ་ཤར་ར་འབྱུང་། གནའ་དུས་མདོ་སྐྱོད་འབྲོག་ཁུལ་དུ་ཤར་བའི་ཆོང་བ་མང་བོ་སྒྲེབས་ཤིང་། མཆོ་སྟོན་པོའི་ཆུ་ཁ་སོགས་སུ་ཤར་བའི་ར་དང་མཆོ་སྟོན་གྱི་ཆུ་བརྗེས་རེས་བྱེད་པར་གྲགས། ཤར་བའི་རིགས་འདི་ཆོང་ལ་མཁས་གཤིས། ད་ལྟོང་རྒྱ་ནག་གི་མངའ་སྡེ་ཕལ་ཆེར་དུ་ཆེས་ཤར་དང་། ལྷ་ཅི། དབྱར་ཚུ་དགུན་འབུ་ནས་རྒྱུང་ས་ཚོག་ལུག་གི་མཆན་མ། ཤུ་བོའི་འགམ་རྩ། རི་དགས་སྒྲུ་ཆོགས་ཀྱི་སྡེར་མོ་དང་པགས་རིགས་འཆོང་མཁན་གྱི་ཆོང་བ་ཤིན་དུ་མང་བ་ཡིན་ནོ།

ཡུལ་འདིའི་མི་ནམས་ལ་ཤར་བ་ཞེས་ངེ་ལྟར་སོགས་སམ་སྟམ་ན། བོད་རྒྱལ་གྲོང་བཅན་སྐམ་པོས་མཐའ་བཞི་རྒྱ་བསྐྱེད་དང་། རྒྱ་ནག་ཐང་རྒྱལ་རབས་ལ་དག་ཆོལ་བྱས་སྐབས། སྟོད་མངའ་རིས་ནས་ཤར་བ་ཞེས་པའི་སྡེ་ཆོ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་ལས་དམག་རུ་བྱངས་ཏེ། ཟུང་ཆུའི་འབབ་རྒྱུད་དུ་བོད་ཀྱི་ས་སྐྱོང་ལ་བཞག་པ་བྱིས་ཡུལ་མིའི་ནང་མཉམ་འབྲེས་བྱང་བ་ཡིན་སྟབས།

ཡུལ་མིང་ལ་ཤར་ཁོག་དང་། མི་ནམས་ལ་ཤར་བ་ཞེས་འབོད་པ་བྱུང་། ལོ་རྒྱུས་
སྒྲིབ་དུ་དཔེ་བསམ་གཏན་མཆོག་གིས།

སྟོད་ཀྱི་ཤར་བའི་དམག་བྱང་ཆུའི་འབབ་རྒྱུད་དུ་གནས་བཅས་ནས་
ལོ་རྒྱུས་སྟོད་སྐྱུ་བརྒྱུ་ཡར་མར་འགོར་བ་ཡིན་ཡང་། ད་དུང་
ཡུལ་སྐད་ལ་བོད་སྐད་བརྟེན་མང་། དཔེར་ན། དཀར་བོ་ལ། ཀེ་
རུ། དམར་བོ་ལ། དམེ་རུ། བཀ་བོ་ལ། བེ་ག། སེར་བོ་ལ། སེ་རུ་
ཟེར་བ་ལྟ་བུ། འདི་དག་ནི་བརྟེན་ཡིན་ཏེ། སྟོན་གྱི་ཡིག་རྟེན་
འགའ་ཞིག་དང་། མ་ཁི་བཀའ་འབུམ་དུའང་མཆོད་རྟེན་སེར་བོ་
ལ་མཆོད་རྟེན་སེ་རུ་ཟེར་བ་ལྟ་བུ། གཞན་ཡང་ཉིན་གུང་གི་བཟའ་
བདུང་ལ། འཛོལ་ཁ་ཟེར། དེ་བརྟེན་ཡིན་ཞེས་ལི་ཤིའི་གྲར་ཁང་
ལས་གསུངས།⁸

ཞེས་གསུངས་འདུག བརྟེན་གཞན་པ་དག་ད་ལྟོ་འཕྲོད་གསལ་བོ་མ་བྱུང་
ཡང་། ད་ལྟོ་ཀོང་པོའི་ཡུལ་སྐད་དུ། ཉིན་གུང་གི་བཟའ་བདུང་ལ་ཛོལ་ཟེར་
གྱིན་འདུག་པ་ལ་གཞིགས་ན། སྟོན་གྱི་ཤར་སྐད་དང་ད་ལྟོ་ཀོང་སྐད་གཉིས་
མཚུངས་པར་སྤང་། ད་ལྟོ་བོད་ཁྱོད་ཡོངས་རྫོགས་རྒྱུ་ཡུལ་ཁམས་སུ་འགྱུར་
བཞིན་པའི་སྐབས་སུའང་རྒྱ་དང་མཉམ་འདྲེས་སུ་གྱུར་པའི་བྱང་ཆུའི་འབབ་
རྒྱུད་ཀྱི་བོད་མི་ཆོང་བ་དང་། ཤེས་ཡོན་ཅན་ནམས་ལ་བོད་ཀྱི་ལ་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་།
སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་བའི་སྔ་མཇུག་ཙམ་ནས་རྩ་བ་དང་བྱང་ཆུའི་ཆོང་
བ་ནམས་ཀྱིས་སྤྱིན་བདག་བཀྱིས་ཏེ། ལོ་རྒྱུས་ལ་བཞིན་སེ་ཁོན་ཁྱོད་དུར་གནས་
སྟོད་བོད་རིགས་མཉམ་འདུས་ཀྱི་དུས་སྟོན་ཚུགས་བཞིན་ཡོད་པ་སོགས། བོད་
ཀྱི་ལར་ཞེན་མ་ཉམས་པར་གནས་བཞིན་པ་ལགས་སོ།། དགོན་སྡེ་དང་མཁས་
དབང་ཁག་གི་ལོ་རྒྱུས་རོབ་བསྐྱུས་སུ།

གཉིས་པ། ཟུང་རྒྱུ་རྒྱུ་ཉི་དགོན་སྡེ།

གོང་དུ་བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟར་ཟུང་རྒྱུ་མཁར་ནང་དུ་ལྷ་ཁང་དགུ་
བཅེགས་བྱ་བ་དང་། དེ་མིན་གྱི་ལྷ་ཁང་མང་བོ་བཞེངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཟུང་
རྒྱུ་དགོན་ལག་བརྒྱ་གསུམ་དུ་གྲགས་པ་བྱུང་ཞིང་། དགོན་མ་ལག་འདི་དག་
ནང་བ་སངས་རྒྱུས་པའི་ཆོས་རྒྱུད་འདོན་པ་ཤ་སྟག་ཡིན།

ཟུང་རྒྱུ་རྒྱུ་ཉི་དགོན་སྡེ་གྲགས་ཆེ་ཤོས་ནི། སེར་བོ་དགོན་དགའ་
ལྷན་ཆོས་འཁོར་གླིང་ཡིན་ལ། འདི་ནི་ཁྲི་ཆན་ངག་དབང་བཟོད་པ་དང་། ལྷ་
སྟོད་རྒྱལ་སྐྱེ་ཡེ་ཤེས་སུན་ཆོགས་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་བཏབ། འབྲེལ་ཡོད་ཡིག་ཆ་
འགའ་ཞིག་མཐོང་བ་ལས། གོང་གི་དམ་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་བདག་རྒྱུན་ལས་བྱུང་
ཞེས་པ་ཅུ་ལས་ལོ་ཁམས་སོགས་མི་གསལ་སྟབས། འདི་ནས་བཏབ་ལོ་
སོགས་ངེས་གཏན་བྱ་བ་པ་མིན་ཡང་། གདན་རབས་དང་བོ་ཁྲི་ཆན་ངག་
དབང་བཟོད་པ་ནི། ཤིང་ཡར་སྟེང་ཁང་རེས་ཆང་ཞེས་པར་རབ་བྱུང་བརྒྱ་
གཉིས་པའི་ལྷགས་སྟེལ་སྟེལ་ལོ་༡༧༤༠ ལོར་འབྲུངས་ཤིང་། ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་
མེད་དབང་བོ་ལས་ལོ་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱིས་གཞོན། དུམ་དགེ་དགོན་པར་མཆན་
ཉིད་འདུགས་མཁན་ཁྲི་རབ་འབྲུམས་པ་བཟླ་ཤེས་རྒྱ་མཆོའི་བྱག་གཡོག་ཞུས།

ཁྱིའི་སྐུ་ལ་དག་དབང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆན། ཁྱིའི་སྐུ་ལ་སྐུ་སྲོལ་བ་དང་། ཀའི་
བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆན་སོགས་ལས་ཟབ་ཆོས་ཞུས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་
ཤིང་ཟླ་ལྷུ་ལོ་༡༧༤༤ ལོར་ཆ་ཁོ་སོ་མང་རྒྱལ་མོ་འདས་པའི་མཆོད་འབྲེད་
འབྱེད་མཁན་དང་མཉམ་དུ་དབུས་སུ་སྐྱོད། བོ་དྲུ་ལར་རྒྱལ་དབང་འཇམ་
དཔལ་རྒྱ་མཆོ་དང་། བཅ་ཆེན་དཔལ་ལྷན་ཡེ་ཤེས་ལྷན་འདྲིམས་སྐབས་
མཇུག་འབྲས་སྒོ་མང་ཆོས་གྲར་ཞུགས། སྒོ་མང་མཁན་པོ་དག་དབང་དགེ་
ལེགས་དང་། ཟུང་ཆུང་དགེ་བཤེས་དག་དབང་ཕུན་ཚོགས་སོགས་བསྟོན་ནས་
གཞུང་ལུགས་ལ་སྦྱངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་འབྲུག་ལྷུ་ལོ་༡༧༥༡ ལོར་
བཅ་ཆེན་དཔལ་ལྷན་ཡེ་ཤེས་ལས་བསྟོན་པར་ཇོགས། སྤྱི་ཕྱིར་སྤོང་རྡོ་ལ་སྤྱི་
མ་དང་། ཡོངས་འདྲིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཆན། གྲང་ཐང་བསྟན་པའི་སྐྱོན་མེ།
ཀུན་མཁྱེན་འདིགས་མེད་དབང་བོ་སོགས་ལས་བཀའ་ཆོས་ཞུས། སྤྱི་ཕྱིར་དགེ་
འཕེལ་རི་ཁྲོད་སོགས་སུ་བཞུགས་པས་དབུས་སུ་ཟུང་ཆུང་རི་ཁྲོད་ཅེས་འབོད་
པར་སྤང་།

ཀུན་མཁྱེན་འདིགས་མེད་དབང་བོའི་བཀའ་བསྐྱེད་ཏེ། རབ་བྱུང་
བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་ལུག་ལྷུ་ལོ་༡༧༥༧ ལོར་མདོ་སྤྱད་དུ་ཕྱིབས། ཕྱིབས་ཁར་
རྡོ་ལ་གྲུབ་དབང་རིན་པོ་ཆེས་ཕྱིབས་རྫོང་དུ་མནའ་བཟའ་ཆ་ཆང་གནང་།
རང་ཡུལ་དུ་ཕྱིབས་ནས་གཤིན་སྤྱི་སྤྱི་གདན་དྲངས་སྐབས། སྤྱི་ཡོངས་
འདྲིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཆན་གྱིས། ཁྲོད་ཆོ་ཨ་མདོའི་སྤྱི་མ་སྤྱི་ལ་དུ་སྤྱིབས་ནས་
རོ་ལ་སོ་འདེབས་པ་རེད་ཨང་གསུངས་པ་དྲན་ནས་མ་ཕྱིབས། རི་ཁྲོད་དུ་
བཞུགས་པས་འཆོ་ཆས་ཟད་དེ་སྤོང་བརྒྱབ་ཀྱང་སྤྱིར་མཁན་མ་བྱུང་ཡང་།
ཟུང་ཆུང་སྤྱད་ཆུང་དུ་གནས་པའི་བོད་སྤེལ་ལ་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་སྤྱད་ཀྱི་ཡིང་ཐོས་
གསུམ་དུ་གྲགས་པའི་ནང་ཆན། ཁྱིའི་སྐུ་ལ་དག་དབང་བསྟན་པའི་སྐུ་སྲོལ་བ་དང་།

མེར་བོ་དགོན་པ་བཏབ་ལོ་གསལ་བོར་ངེས་མི་བྱབ་ཀྱང་། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྷགས་བྱི་སྟེ་ལོ་༡༧༩༠ ལོར་སྤར་བཤད་པའི་ལྷ་ཁང་དགུ་བཅེགས་བྱ་བ་ཁྲ་སྟོད་སྤུལ་སྤྱུ་ལ་བུལ་བའི་སྐབས་ཙམ་ལ་ཡིན་འདུག མཁར་གྲོང་བཟུང་བ་ལ་བཏེན་ནས་དགོན་པའི་འཆད་ཉན་ཀྱན་སྟོད་ལ་གནོད་དོགས་ཀྱིས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཚུ་སྤང་བྱི་ལོ་༡༧༩༩ ལོར་དགོན་གནས་སྟོན། གང་ལྟར་དགོན་པ་འདི་བྱང་ཚུ་སྟོགས་ཀྱི་ནང་བའི་དགོན་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་རི་བོ་དགེ་ལུགས་པའི་དགོན་པ་གལ་ཆེ་ཤོས་དེ་ཡིན།

འདིའི་གདན་རབས་གཉིས་པ་མཁན་ཆེན་བསོད་ནམས་བཀྲ་ཤིས་ཡིན་ལ། ཟུང་ཚུའི་སྤང་བྱི་ཡིང་ཐེ་གསུམ་གྱི་ནང་ཆོན་ཤིང་ཡེ་སྟེང་སྤྲིམས་དཔོན་ཆང་ལ་འཁྱུངས། འཁྱུངས་ལོ་མི་གསལ། དབུས་སུ་ཐེབས་ཏེ་འབྲས་སྒོ་མང་ཆོས་གྲར་ཞུགས་ནས་གཞུང་ཆེན་ལ་སྦྱངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་ལུག་བྱི་ལོ་༡༧༩༧ ལོར་ཤིང་བཟང་སྟོ་བཟང་དར་རྒྱས་སོགས་དང་མཉམ་དུ་ལྷ་རམས་པའི་དམ་བཅའ་བཞག ཕྱིར་རང་ཡུལ་དུ་ཐེབས་ནས་དམུ་དགེ་འཁོར་ལོའི་དགོན་དུ་མཆོན་ཉིད་བཅུགས།

རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་ལུག་བྱི་ལོ་༡༧༩༩ ལོར་མེར་བོ་དགོན་གྱི་ཁྲིར་ཐེབས། འདི་བསྒྲོ་མང་དགེ་བསྐྱོས་ཐོན་པས་འགྲིག་ལམ་ངེས་སྟབས། གྲ་མང་གིས་ཞུས་ཏེ་དགོན་པར་བཅའ་ཡིག་བཞག་པ་ད་ལྟའང་ཡོད་ཟེར། འདི་བར་སྟོབ་ཆོགས་རྒྱས་ཏེ་མ་ཤོང་བ་ལྷ་བུས་བྲག་རྩ་དགོན་ཟུར་དུ་བཏབ། མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་དུ་མཁན་ཆེན་བཟང་བོ་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་གདན་ས་བྲག་རྩ་དགོན་ཞེས་བྲིས་འདུག་ཀྱང་། ཉེ་ལམ་འབྱོར་བའི་ཡིག་ཟིན་ཞིག་དུ་བྲ་ར་བཀྲ་ཤིས་དར་རྒྱས་སྤིང་ཞེས་བྲིས་འདུག། ཡང་ཆོས་འབྱུང་དུ་མཁན་ཆེན་བཟང་བོ་བཀྲ་ཤིས་དང་། ཡིག་ཟིན་འདིར་མཁན་ཆེན་བསོད་ནམས་བཀྲ་ཤིས་བྲིས་

འདུག་པ་གཉིས་གང་དག་མིན་དུ། དཀོན་པ་འདི་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་
དབྱངས་བཞད་པ་ཡབ་སྐུ་དང་འབྲེལ་བ་ཆེ།

རབ་འབྱམས་པ་སྒོ་བཟང་འཇམ་དབྱངས་ཀྱིས་ཀུན་མཁྱེན་སྐྱེས་པ་
གསུམ་པ་འདིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ་གདན་དྲངས་པ་བཞིན། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་
བའི་མེ་ཡོས་སྟེ་ལོ་༡༤༠༥ ལོར་ཐེབས་ཏེ་ཀུན་རིག་གི་དབང་གནང་།

དཀོན་པ་འདི་དག་ལྷ་ཕྱིར་རྒྱ་བོད་ཡང་ཡང་འཁྲུག་སྐབས་རྒྱ་དམག་
གིས་ལན་མང་གཏོར་ཅིང་། ལྷ་སྟོད་སྐུ་སྐུས་ཞིག་གསེལ་ན་མང་བྱས་པར་
བཤད། སྟེ་ལོ་༡༤༤༩ ལོར་རྒྱ་གུང་ཁྲན་གྱིས་མདོ་སྐད་ཀྱི་ཡུལ་སྟེ་དང་འབྲ་བར་
དཀོན་པ་ཅ་མེད་བྱས། སྟེ་ལོ་༡༤༩༩ ཅམ་ནས་ལྷ་སྟོད་སྐུ་སྐུ་དང་། གོ་ལ་
སྐུ་སྐུ་གཉིས་ཀྱིས་དཀོན་པ་བསྐྱར་བཞེངས་བྱས་ཏེ། ད་ལྟ་དགེ་འདུན་ཞལ་
གངས་ལྷ་བཅུ་ཅམ་ཡོད་འདུག་གོ།

བླ་ཆུའི་ཕྱོགས་འདིར་གཡུང་དྲུང་བོན་གྱི་ཆོས་རྒྱུད་དར་ཆེན་པོ་ཡིན་
ཏེ། ལྷ་སྟོད་ཀྱི་དཀོན་ཁག་ལྷ་སྟོད་གསུམ་པའི་དཀོན་རྒྱུད་ཉི་ཆོ་བ་སྒྲོར་ཞིག་
ཡོད་འདུག་པའི་སྟེང་། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་མེ་པག་སྟེ་ལོ་༡༤༩༥ ལོར་རིན་
སྐྱུངས་སྐུ་སྐུ་ཤེས་རབ་རྣམ་རྒྱལ་བྱ་བས་དཀོན་པ་ལྷ་སྟོད་ཀྱི་ལྷ་སྟོད་ཕྱོགས་བསྐྱེལ་
བཞིས་ཏེ་དཔལ་གཤེན་བསྐྱར་བཟུངས་ཤིས་སྟེ་ལོ་སྟོང་བ་གསར་འདུགས་
མཛད། འདི་ལ་བླ་ཆུ་བྱ་དུར་དཀོན་ཡང་ཟེར།

སྟེ་ལོ་༡༥༥༩ ལོར་སྐུ་མ་བསོད་ནམས་བཟང་པོ་བྱ་བ་ཞིག་གིས་བྱག་
འདེབས་མཛད་པར་གསུམ་པ་དཔལ་གཤེན་བསྐྱར་སྟོང་དཀོན་པ་ལྷ་སྟོད་ཀྱི་ཆོས་
དར་རྒྱས་སྟེང་། འདི་ལ་སྐྱུང་ཚང་མགོ་བ་ལྷ་མགོན་སྟོབ་བྱ་བས་དཀོན་པ་
འདེབས་པའི་སྟེན་བདག་བྱས་པར་བཤད།

སྐྱུང་ཞིག་ནམ་མཁའ་སྒོ་གོས་བྱ་བས་ཁྱི་སྟེན་རི་སྐང་དུ་བླ་ཆུའི་སྐྱུང་

ཞིག་དགོན་པ་གསར་བཞེངས་བྱས་པར་བཤད་པ་དང་། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༩ ལོར་
མཁན་ཆེན་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་བྱ་བས་བཏབ་པ་རིན་སྤངས་བཟླ་ཤིས་སྤྱོན་གྲོལ་
སྤྲིང་། ལྷགས་མདུན་བཟླ་ཤིས་གཡུང་རྒྱུང་སྤྲིང་། འདི་དེང་རབས་ཐོད་ཀྱི་
མཁས་པ་གྲགས་ཅན་མཁར་ཆེའུ་བསམ་གཏན་རྒྱལ་མཆན་གྱི་གྲ་ས་ཡིན་
འདུག

དགའ་མལ་གཡུང་རྒྱུང་དར་རྒྱས་སྤྲིང་བྱ་བ་དང་། ཤར་དྲུང་རི་
དགོན་གསར་ཆེན་སྤྱོན་རྒྱས་སྤྲིང་། འདི་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་སྟག་སྤྱི་ལོ་
༡༧༥༩ ལོར་བཏབ་པར་བཤད། ཆ་ཨ་གཉན་དམ་པ་བྱ་བས་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༠ ལོར་
བྱག་འདེབས་མཛད་པར་གྲགས་པ་རི་དགོན་བཟླ་ཤིས་སྤྱོན་བྱ་བ་སྤྲིང་། འདིའི་
ཆོས་རྒྱུད་ས་སྟག་ཡིན་འདུག ཆ་ཨ་གཉན་དམ་པ་བྱ་བ་འདི་འགོ་མགོན་གྱི་
བཀའ་བཞིན་ཉོར་གོང་མའི་དབུ་སྒྲ་མཛད་པར་བཤད།

རྫོགས་ཆེན་གྱིས་བཏབ་པར་གྲགས་པ་བཟླ་ཤིས་དགོན། འདིའི་ཆོས་
རྒྱུད་རྙིང་མ་ཡིན་འདུག

གཉན་ཡུལ་དགོན་པ་གཤེན་བསྟན་གཡུང་རྒྱུང་ཞོར་བུ་དར་རྒྱས་
སྤྲིང་། འདི་སྤར་རིག་འཛིན་ནགས་སོབ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་བྱ་བས་བཏབ་པ་
གཡུང་རྒྱུང་རི་ཁྲོད་ཞོར་བུ་ལྷ་ཅེ་ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད་འདུག་ཀྱང་། ཕྱིས་སྤྱི་ལོ་
༡༩༩༧ ལོར་གྲུ་ཐང་ཞེས་པར་དགོན་གནས་སྤོས་ཏེ། གཡུང་རྒྱུང་ཞོར་བུ་དར་
རྒྱས་སྤྲིང་ཞེས་སུ་མིང་བསྒྱུར་བྱས་པར་བཤད།

ས་འབྲུག་དགོན་པ་དཔལ་གཤེན་བསྟན་ཀུན་གསལ་སྤྱོན་གྲོལ་སྤྲིང་།
འདི་ཡང་རིན་སྤངས་སྤྲིང་མ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་བའི་ཤིང་
ལོས་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༥ ལོར་བཏབ་པར་བཤད།

གཙོ་འཕགས་ལྷ་བ་རྒྱལ་མཆན་གྱིས་བཏབ་པར་གྲགས་པ་གཙོ་དགོན་

སྒྲིན་གྲོལ་བསྟན་རྒྱས་སྤྱིང་ཞེས་པའི་བོན་དགོན།

ཟུང་ཆུའི་བན་བོན་གྱི་དགོན་སྡེ་འདི་དག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་དུ་མ་ངེས་
ཤིང་། ཡིག་ཆ་ཡོད་པ་ཁག་ཅིག་ལའང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ལུགས་སུ་བྱས་པའི་རིན་ཐང་
ཡོད་དཀའ་བ་ལྟ་བུ་ལགས་སྟབས། དགོན་སྡེ་ཁག་ཅིག་གི་གནས་ཚུལ་མདོར་
བསྟུས་སུ་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ།

ཟུང་ཆུའི་རྒྱུད་དུ་བྱོན་པའི་སྐ་སྤྱུལ་དང་མཁས་པ་རགས་རིམ་ཙམ་ནི།
དགའ་ལྡན་ཁྲི་རབས་གྲག་ཅིག་པ་ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་ནོར་བུ། འདི་བ་མདོ་
སྤྱད་ཟུང་ཆུའི་ཡུལ་དུ་འཁྲུངས། འཕོ་བ་བྱོང་འབྲུག་བྱས་པའི་སྤྱུལ་སྤྱོ་ཡིན་
པར་བཤད། འཁྲུངས་ལོ་མ་ངེས། ཆུང་དུས་སེར་བོ་དགོན་པར་ཆོས་ཁྲུགས་
ཀྱིས་ཀྱན་མཁྱེན་ཡིག་ཆའི་སྤྱོད་སྤྱོད་གཉེར་གནང་། དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་
འབྲས་སྒོ་མང་གྲ་ཆང་དུ་སྤྱོད་གཉེར་གནང་ནས་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པའི་
དམ་བཅའ་བཞག།

རབ་བྱུང་བརྒྱ་བཞའི་བའི་ལྷགས་སྤྱི་སྤྱི་ལོ་༡༥༥༠ ལོ་ནས་རྒྱལ་དབང་
བརྒྱ་གཅིག་པ་མཁས་གྲུབ་རྒྱ་མཆོའི་མཆན་ཞབས་པ་མཛད། རབ་བྱུང་བརྒྱ་
བཞེ་བའི་མེ་སྤྱུལ་སྤྱི་ལོ་༡༥༥༢ ལོར་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་ཕྱིང་བརྒྱ་གཉིས་པའི་ཡང་
སྤྱུལ་བཅད་འཆོལ་ཆེད་འོལ་དགའ་དང་། ཟངས་རི། དགས་པོ་སོགས་སུ་
ཕེབས་བཞུད་གནང་། རབ་བྱུང་བརྒྱ་བཞེ་བའི་ལྷགས་སྤྱི་ལོ་༡༥༥༠ ལོར་
རྒྱུད་སྤྱོད་སྐ་མ་དབུ་མཛད་དང་། རབ་བྱུང་བཙེ་ལྷ་བའི་ལྷགས་ལུག་སྤྱི་ལོ་
༡༥༥༡ ལོར་ཤར་ཅེའི་ཆོས་རྒྱུ། རབ་བྱུང་བཙེ་ལྷ་བའི་མེ་བྱི་སྤྱི་ལོ་༡༥༥༥ ལོར་
དགའ་ལྡན་ཁྲི་རབས་ནས་ལོ་ངོ་ལྔའི་རིང་བསྐྱུངས་ཏེ། རབ་བྱུང་བཙེ་ལྷ་
བའི་ལྷགས་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༥༥༠ ལོར་འདས་པར་བཤད་དོ།

འདི་ནི་དལ་གསུང་ལས་སྤྱིས་པའི་སྤྱོད་མ་མཁན་ཆེན་བསྟན་པ་ཆོས་

འཕེལ་དང་། གྲིད་སྐྱོང་སྒྲིག་བྲག་པ། རྒྱབས་རྩི་གསེར་གོང་བ་སོགས་བྱང་
 ཟེར། འདི་བའི་ཡང་སྤྱལ་སྤྱོད་རབས་གཉིས་ཙམ་བྱང་བ་དག་ལའང་སྤྱི་དག་
 དབང་ལོར་བྱུང་འཕོད་ཅེས་དྲུང་དཀར་ཆོག་མཛོད་དྲུགས་ལ། འབྲས་སྤྱངས་
 ཆོས་འབྱུང་།⁹ ཀུན་མཁྱེན་སྤྱི་ཕྱིར་བཞི་བའི་རང་རྣམ་དུ། དེ་ནས་ཤིང་གི་བ་
 དྲུ་ཕྱིན་ཏེ་དབལ་མང་བའི་རྣམ་ཐར་དག་དབང་ལོར་བྱུ་ཆང་ལ་གཟིགས་
 བརྒྱུ་ཅེས་སོགས་འབྱུང་བ། སྤྱི་ཆེན་དག་དབང་ལོར་བྱུ་ལོ་སྤྱལ་སྤྱོད་པར་
 གསུངས་འདུག་ཀྱང་། དག་དབང་ལོར་བྱུ་ཞེས་པའི་མཆན་འདྲ་ཡང་དོན་
 གྲིས་ཁོང་གི་སྤྱལ་སྤྱོད་ཡིན་མིན་ནི་མ་ཤེས། འབྲས་སྤྱངས་ཆོས་འབྱུང་གི་གསུང་
 བབ་ལྟར་ན་འདི་བ་སྤྱི་ཆེན་དག་དབང་ལོར་བྱུ་སྤྱི་ཕྱིར་གཉིས་པ་ཡིན་འདུག་
 རྒྱ་སྤྱིར་གསུམ་པ་ནི་རྒྱལ་དབང་བརྒྱ་གསུམ་པས་ངོས་འཛིན་བཟོད་
 ཅིང་། བསྐྱལ་བཟང་ཐུབ་བསྐྱན་དབང་ཐུག་ཅེས་པའི་མཆན་གསལ་མཛོད།
 འབྲས་སྤྱི་མང་གྲ་ཆང་དུ་ཆོས་ཞུགས་དང་། ཁལ་ཁ་ལེགས་ལྡན་བྱ་བ་བསྐྱེན་
 ཏེ་གཞུང་ཆེན་ལ་སྤྱངས་ནས་ལྟ་རམས་པ་ཐོན། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༧ ལོར་བོད་ཤོར་
 རྒྱབས་རྒྱབས་བཅོལ་དུ་ཀ་ལྷོན་སྤྱག་དུ་ཕེབས་ནས་རྒྱན་རིང་བཞུགས། ཕྱིས་
 ཀ་ལྷོན་སྤྱག་དུ་འདས་པར་བཤད། འདི་བའི་འཁྲུངས་ཡུལ་དང་འཁྲུངས་
 འདས་ལོ་ཆོགས་སོགས་མ་རྟོགས།

བྱང་རྒྱ་དགེ་བཤེས་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཐུན་ཆོགས་ནི། རབ་བྱུང་བརྒྱ་དྲུག་
 པའི་ས་ཡོས་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༧ ལོར་མདོ་སྐྱོད་བྱང་རྒྱའི་ཕྱོགས་སུ་སྤྱོད་འཁྲུངས། འབྲས་
 སྤྱི་མང་གདན་རབས་དོན་བདུན་པ་ཡིན། རབ་བྱུང་བརྒྱ་དྲུག་པའི་ཤིང་བྱ་
 སྤྱི་ལོ་༡༧༩༥ ལོར་བྱང་རྒྱ་སེར་བོ་དགོན་པར་ཆོས་ཞུགས་དང་། དགྲུང་ལོ་
 བརྒྱ་དྲུག་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱ་དྲུག་པའི་ཤིང་རྟ་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༩ ལོར་དབུས་སུ་ཕེབས་
 བས། འབྲས་སྤྱི་མང་གྲ་ཆང་ལ་ཆོས་ཞུགས་བྱས། སྤྱི་ལོ་༡༧༩༧ ལོར་བོད་ཤོར་

སྐབས་རྒྱ་གར་དུ་སྐབས་བཙུལ་ལ་ཕེབས་ཏེ། ལྷག་ས་ཆོས་སྐར་སོགས་སུ་ལུ་
མཐུད་སློབ་གཉེར་གནང་། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཤིང་ལྷག་ཟ࿳་ལོ་༡༧༧༩ ལོ་
ནས་ཕར་ཁ་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་སློབ་ཆེན་དུ་ཞུགས་ཏེ་ཨ་ཙ་ཅའི་ཨང་རིམ་དང་
བོད་མཆན་བཏགས་བཞེས། ཟ࿳་ལོ་༡༧༩༡ ལོ་ནས་འཇར་མི་ནི་ཏམ་བོག་
(Hamburg)སློབ་ཆེན་གྱིས་གདན་འདྲེན་ཞུས་ཏེ་སློབ་གྲྭ་དེའི་སློབ་དཔོན་
(Professor)ཀྱི་མཆན་གནས་ཐོབ། ཟ࿳་ལོ་༡༧༩༩ ལོར་ཕྱིར་རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས་
ཏེ་འབྲས་སློ་མང་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པའི་མཆན་གཏགས་བཞེས། རིམ་གྱིས་
རྒྱ་སྐད་སོགས་སུ་གསར་སྦྲགས་ལ་སྦྱངས་ཏེ་དམ་བཅའ་དང་། རབ་བྱུང་
བཅུ་བདུན་པའི་ཤིང་ཕག་ཟ࿳་ལོ་༡༧༧༥ ལོར་གོང་ས་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོས་
སློ་མང་མཁན་ཁྲིར་བསྐོས། ཟ࿳་ལོ་༡༨༠༠ ལྷ་ཡུ་ཆོས་༡༩ ནས་ཁྲི་བྱུར་བྱས་
ནས་ད་ལྟ་འཆོ་བཞིན་པའི་སྐབས་སོ།

ཁྲ་ཉོད་སྤྱུལ་སྤྱུལ་ཡེ་ཤེས་ཕུན་ཆོགས་ནི། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་
སྤང་ཟ࿳་ལོ་༡༧༥༧ ལོར་བྱང་ཆུའི་མཁར་ནང་དུ་འཁྲུངས། རྒྱ་པ་རྒྱ་རིགས་
ཡིན། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་ན་ཟ࿳་ལོ་༡༧༦༩ ལོར་ཁྲ་ཉོད་སྤྱུལ་རམས་
པ་སློ་བཟང་བཟོད་པའི་ཡང་སྤྱི་དུ་རོས་འཛིན་བྱས། དབུས་སུ་བསྐྱོད་དེ་
ཀུན་མཁྱེན་འཛིགས་མེད་དབང་བོ་དང་། ཤིང་བཟའ་སློ་བཟང་དར་རྒྱས།
ཁྲི་ངག་དབང་བཟོད་པ་སོགས་བཞེན་ཏེ་དབང་ལུང་བཀའ་ཆོས་མང་བོ་ཉན།

ཕྱིར་རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ནས་སྤྱི་ཞབས་ཁྲ་ཉོད་དང་མཉམ་དུ་སེར་བོ་
དགོན་པ་བཏབ་རྒྱལ་བཤད་ཟིན་ལྟར་ཡིན་ལ། ཕྱིས་ཟ࿳་ལོ་༡༧༧༩ ལོར་དགོན་
ས་མཁར་གྱི་ཕྱི་ལོགས་སུ་སློས་པ་ནས། དགོན་ས་ལ་དངུལ་སྤང་བདུན་བརྒྱ་
སྤྲད་པ་སོགས། འདྲུ་ཁང་དང་ལྷ་ཁང་བཞེངས་སྐྱོན་གྱི་ལས་ཀ་དང་། འཆད་
ཉན་ཀུན་སྐྱོད་གྱི་འབྲིག་ཡིག་སོགས་བཟོས་ཏེ་བསྐྱངས་པར་བཤད།

སྨར་དགོན་པ་འདིར་ཀུན་མཁྱེན་འཛིགས་མེད་དབང་བོའི་ཤངས་
 ཁྲག་གིས་བཞེངས་པའི་འཛིགས་བྱེད་དང་། རྩེ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་རབ་གནས་
 མཛད་པའི་ཐང་ག་སོགས་ཉེན་འགངས་ཆེན་མང་པོ་འདུག་ཀྱང་། ད་ནི་རྒྱ་
 རྒྱུ་མས་ཀྱི་རིག་གནས་གསར་བརྩེ་སོགས་ཐ་སྐད་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱི་རྒྱུང་འཕྱུར་གྱིས་
 གཙང་ཕྱགས་བྱས་ཡོད་པར་སྒྲམ། གང་ལྟར་འདི་བར་སྐྱེ་རྒྱུ་ཡོད་འདུག་
 ཅིང་། སྐྱེ་ཐེང་ན་རིམ་གྱིས་སྦྱོང་བེད།

འདིའི་ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི་དགོན་སྡེ་ཁག་སྒྲུགས་བཅ་ལྔ་བ་དགོན་སྡེའི་
 སྐབས་གསལ་བོར་བཤད་ཡོད་པས་དེར་གཟིགས་པར་བྱ།

བྱང་ཆུ་རྫོང་ཁོངས་ཀྱི་སྡེ་བ་ཁག་རྒྱུ་ལ་ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་
པ་དེ་བ་གསུམ་པར་བཀོད་པ་ནི།

༡། ཅིན་ཨན་ཀྱེན།

༡། བྱང་ཁྱེན་རྒྱས།

༡། ཅིན་ཨན་ཡུལ་ཚོ། ཅིན་ཁྱེན་གྱང་ཚོ་དང་པོ། ཅིན་ཁྱེན་གྱང་ཚོ་གཉིས་
པ། གྱང་ཚང་གྱང་ཚོ་དང་པོ། གྱང་ཚང་གྱང་ཚོ་གཉིས་པ། ཏུང་ཡུས་གྱང་
ཚོ། ལན་ཅེ་གྱང་ཚོ། ལཱེ་ཁྱེན་གྱང་ཚོ། ཡཱེ་པ་གྱང་ཚོ། ཡཱེ་ཀོ་ཏུ་གྱང་ཚོ།
ཁྱེན་ཚང་གྱང་ཚོ་དང་པོ། ཁྱེན་ཚང་གྱང་ཚོ་གཉིས་པ། དབྱང་ཡུས་ཐུན་གྱང་
ཚོ། ཆང་པིང་གྱང་ཚོ། ཞི་ཨན་ཏིང་གྱང་ཚོ། ཏ་པ་ཁྱེན་གྱང་ཚོ།

༢། སྡི་ལི་ཡུལ་ཚོ།

༡། ཁྱེན་རྫོང་ཡུལ་ཚོ། ཡུང་ཏོ་གྱང་ཚོ།

༢། གདོང་སྡེ་ཡུལ་ཚོ། གདོང་རོ་གྱང་ཚོ། ཁྱེན་རྫོང་བར་མ་གྱང་ཚོ།
གདོང་སྡེ་གྱང་ཚོ། ཡུ་ཁོ་ཏུ་ཐུན་གྱང་ཚོ། ཁྱེན་རྫོང་སྡེ་པ་གྱང་ཚོ།

༣། ཀྱེན་པིན་ཡུལ་ཚོ། པད་སྡེང་དགོན་གྱང་ཚོ། ཐང་རྒྱུ་གྱང་ཚོ།

ཤིང་བལ་སྡེང་གྱང་ཚོ། ཀྱེན་པིང་གྱང་ཚོ། རོལ་གྱེན་གྱང་ཚོ། ཀཱེ་ཐུན་ཅེ་
གྱང་ཚོ། སན་ལེན་གྱང་ཚོ། ཅིན་པིང་ཡཱེ་གྱང་ཚོ། ཞིན་ཐང་ཀོན་གྱང་ཚོ།

ཏ་ཀེའུ་བྱང་ཚོ། ཅི་པ་ཅི་བྱང་ཚོ། ཅེ་སྤང་ཚུན་བྱང་ཚོ། ལུང་ཐན་ཕུའུ་བྱང་
ཚོ། རྒྱལ་བཅས་རོ་བྱང་ཚོ། ཞིང་མིན་བྱང་ཚོ།

༡། བ་མཐའ་ཡུལ་ཚོ། ལི་ཁོ་བྱང་ཚོ།

༩། འཁོ་དོ་རྒྱུས།

༡༠། སྤང་སྐོར་ཡུལ་ཚོ། བ་མཐའ་བྱང་ཚོ། རྩང་ཆོན་བྱང་ཚོ། རྒྱ་འབྲིལ་
དགུ་བྱང་ཚོ། ཐེར་པོ་དགོན་བྱང་ཚོ། ཏ་མིང་བྱང་ཚོ།

༡༡། འཁོ་དོ་ཡུལ་ཚོ།

ཨ་སྤང་བྱང་ཚོ། སྐས་འདུགས་བྱང་ཚོ།

༡༡། བའེ་དབྱང་ཡུལ་ཚོ། རྩེང་དོ་བྱང་ཚོ། མུ་ཚུ་སྤྱུ་བྱང་ཚོ། དགའ་ཡོད་
བྱང་ཚོ། ལུའུ་ལུའུ་ཐོའུ་བྱང་ཚོ། ལིའུ་ཅ་པ་བྱང་ཚོ། རུས་སྤལ་བྱང་ཚོ། ཉ་
འཛོམ་བྱང་ཚོ། རྩང་ཏ་ཐན་བྱང་ཚོ། རྩེང་ཡན་ཕུའུ་བྱང་ཚོ། མཁར་རྒྱང་
སྤྲོད་བྱང་ཚོ། ཏེ་རྩེང་ཕུའུ་བྱང་ཚོ། པན་པེན་ཅེ་བྱང་ཚོ། ག་སྤང་བྱང་ཚོ། རྒྱ་
སྤང་ཐང་བྱང་ཚོ། ཐིང་པ་བྱང་ཚོ། ལི་ཆོན་བྱང་ཚོ།

༡༡། རྒྱང་ཡུན་ཡུལ་ཚོ། ཐེར་གེ་རྒྱ་སྤེ་བྱང་ཚོ། ལུའུ་ཅ་ལིའང་བྱང་ཚོ།
ཕུའུ་ཀ་ཏུན་བྱང་ཚོ། རྩོ་ཟམ་བྱང་ཚོ། ཉགས་སྤང་བྱང་ཚོ། ཡན་ཅི་
ཐིན་བྱང་ཚོ། རྒྱང་ཉན་བྱང་ཚོ། ཡུན་ཕུན་བྱང་ཚོ། ལྷ་ཡོན་ཐིང་བྱང་ཚོ།

༡༢། ཅི་ཅ་ཕུའུ་ཡུལ་ཚོ། མཁར་སྤང་ཐང་བྱང་ཚོ། འཁོ་དོ་པ་བྱང་ཚོ། རྩེང་
ཐིང་བྱང་ཚོ། ལྷག་སྤན་བྱང་ཚོ།

༡༣། གེན་ཅང་ཀོན་རྒྱུས། རྩང་དོ་བྱང་ཚོ། ཏུང་དུ་ཕུན་བྱང་ཚོ།

༡༤། ཏ་ཞིན་ཡུལ་ཚོ། སི་ཐང་ཕུའུ་བྱང་ཚོ། ཏུང་ལུང་བྱང་ཚོ།

༡༥། གེན་ཅང་ཀོན་ཡུལ་ཚོ། གཞན་འབྲུམ་བྱང་ཚོ། ཞིན་ཀོང་བྱང་ཚོ།
ལྷ་རྩོ་རོ་བྱང་ཚོ། གེན་ཅང་ཀོན་བྱང་ཚོ་དང་བོ། སྤྲོད་པ་བྱང་ཚོ། ལོམ་རྩེ་

ཡུལ་ཚོ། གྲེན་ཅང་ཀོན་གྲོང་ཚོ་གཉིས་པ། འབྲུ་རོ་གྲོང་ཚོ།

༡༡། **གསེར་མཚོ་ཡུལ་ཚོ།** གྲེན་ཅང་ཀོན་གྲོང་ཚོ་གསུམ་པ། དེའུ་མགོ་གྲོང་ཚོ། བཞི་མདོ་གྲོང་ཚོ། རྒྱུ་ལི་ཕུའུ་གྲོང་ཚོ། བཀར་རྒྱུང་གྲོང་ཚོ། ཅན་ཞིང་གྲོང་ཚོ། ཏ་མན་གྲོང་ཚོ།

༡༢། **ས་དམར་ཡུལ་ཚོ།**ས་དམར་གྲོང་ཚོ། ལྷག་ཁ་གྲོང་ཚོ། འབྲུ་བསད་གྲོང་ཚོ། ར་གོར་གྲོང་ཚོ། རྒྱ་ཤར་གྲོང་ཚོ།

༡༣། **དུང་ཅ་ཡུལ་ཚོ།** དུང་ཅ་གྲོང་ཚོ། དེའུ་སྐྱ་གྲོང་ཚོ། སྤྱི་དགེ་ཕུག་གྲོང་ཚོ། ས་དེད་གྲོང་ཚོ།

༡༤། **གཉན་ཡུལ་གྲོང་ཚོ།** བཀར་ལུང་གྲོང་ཚོ། བཀར་ཡག་གྲོང་ཚོ། གསེར་ཀོང་གྲོང་ཚོ།

༡༥། **འཁོ་ཞིན་ཡུལ་ཚོ།** བེ་ཅི་སི་གྲོང་ཚོ། གུའུ་ལ་གྲོང་ཚོ། ཟིང་ཨན་གྲོང་ཚོ། ཞིན་མེད་གྲོང་ཚོ། བའེ་ཆེ་གྲོང་ཚོ། ཏ་ཨར་བེན་གྲོང་ཚོ།

༡༦། **དལུ་དགེ་རྒྱལ།**

༡༧། **སྟོད་པ་ཡུལ་ཚོ།** ཁེ་ཆང་གྲོང་ཚོ། ཨ་སྟོན་གྲོང་ཚོ། བ་ཆང་གྲོང་ཚོ། སོག་པོ་གྲོང་ཚོ།

༡༨། **སྐད་པ་ཡུལ་ཚོ།** དགེ་ཡག་གྲོང་ཚོ། ཤེས་རབ་གྲོང་ཚོ། སྤྲ་རོ་གྲོང་ཚོ།

༡༩། **ནོར་བ་ཡུལ་ཚོ།** ནོར་བ་གྲོང་ཚོ།

༢༠། **ལྷང་ལ་རྒྱལ།**

༢༡། **ལྷང་ཅིན་ཡུལ་ཚོ།** ལྷང་ལ་གྲོང་ཚོ་དང་པོ། ལྷང་ལ་གྲོང་ཚོ་གཉིས་པ། ལྷང་ལ་གྲོང་ཚོ་གསུམ་པ། གསེར་རྟོ་གྲོང་ཚོ།

༢༢། **བསམ་པ་ཡུལ་ཚོ།** བསམ་པ་གྲོང་ཚོ། མ་ཡུལ་གྲོང་ཚོ། རྒྱ་མཆེག་

140 མདོ་སྨད་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་ལས་སྡེ་ཆོའི་སྐོར་སྒྲུགས་བཅ་དང་བོ།

སྒྱ་ཤོང་ཚོ། རབ་ཞི་རི་ཤོང་ཚོ། རྒྱས་འཕེལ་ཤོང་ཚོ།

༡༡། གསལ་ཚུ་ཡུལ་ཚོ། ཁི་སྒྲོན་ཤོང་ཚོ། ཨ་བཅན་ཤོང་ཚོ། ཏ་སྒྲོན་ཤོང་
ཚོ། མཆོ་འཕེལ་ཤོང་ཚོ། ཏ་འཕེལ་ཤོང་ཚོ། ཨ་འཕེལ་ཤོང་ཚོ།

༡༢། ཨ་སྒྲིང་ཡུལ་ཚོ། བར་རོང་ཤོང་ཚོ། ཨ་སྒྲིང་ཤོང་ཚོ། རིན་སྒྲུངས་
ཤོང་ཚོ། བར་བྱུད་ཤོང་ཚོ། ཁི་རྩེ་ཤོང་ཚོ། བྱང་སྨད་ཤོང་ཚོ། བཅན་མདོ་
ཤོང་ཚོ། སྨང་བཟང་ཤོང་ཚོ། གདུང་སྒྲེ་ཤོང་ཚོ།

མདོ་སྨད་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་ལས་རྩ་བ་ སྟོད་སྨད།

དང་བོ། སྤྱི་ལོ་གནས་བབ།

སྨད་བྱང་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གི་རྩ་བ་དང་། དེང་སང་རྒྱ་ལོག་དུ་རྩ་བར་
འབོད་པ་གཉིས་མིང་གཅིག་ཀྱང་དོན་མི་གཅིག་སྟེ། སྨད་ཀྱི་རྩ་བར་གྲགས་
པ་ནི་རྩ་བ་སྟོད་སྨད་གཉིས་སམ། ཡང་ན་རྩ་བ་སྟོད་སྨད་བར་གསུམ་དུ་གྲགས་
པའི་ཡུལ་ཁམས་ཅམ་ཡིན་ལ། དེང་སང་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་རྩ་བ་བོད་
རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་ཏེ་རྒྱ་ནམས་ཀྱིས་ཡུ་པུ་ཞེས་འབོད་པ་འདིའི་ཁོངས་སུ་
རྒྱལ་ཁོང་རྒྱལ་ཁག་བཙོ་བརྒྱད་པལ་ཆེར་དང་། ཟུང་རྒྱུ་འཕྱུགས། ཨ་མཚོག

མཛོད་དགེ་སོགས་ཡུལ་ཁམས་རྒྱ་ཆེན་པོ་འདུ་བ་ཡིན་པས། དེ་གཞིས་ཀྱི་
 དཔོན་མགོ་དང་། ཡུལ་མིའི་མཆེད་ཁྲིམས། བྱ་བ་ཁོངས་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་། ལོ་རྒྱུས་
 ཀྱི་གནས་སྐབས་སོགས་གང་ཅིའི་ཆ་ནས་མི་འདྲ་ཡང་། རོ་སྤྱོད་བདེ་ཕྱིར་ད་
 ལྟའི་ཁྲལ་དང་རྫོང་ཁག་གི་གནས་སྐབས་ལྟར་འཆད་ཁྲལ་བྱས་ན། ར་བ་ཁྲལ་
 ཀྱི་བྱང་རྒྱ་དང་ལྟའི་ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་མངའ་ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི་སྲོ་སྲོ་ཁག་
 གསུམ་དང་དངུལ་རྩ་ལྟ་སྟེ། ལུས་ཤག་སོགས་བོད་འབྲོག་གི་སྡེ་ཆོས་ཀྱི་ཞིག་
 དང་། མཆོ་སྡོན་མངའ་ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི་མགོ་ལོག་གི་སྡེ་ཆོ་མང་བོ་དང་
 འབྲེལ་ཞིང་། རྒྱ་བ་རྒྱ་དང་ཁམས་དཀར་མཛེས་ཁྲལ་གྱི་མངའ་ཁོངས། ཤར་
 ཕྱོགས་ཀན་སུའུ་དང་ལྷན་ཞན་རྫོང་ཁོངས་ཀྱི་བོད་རིགས་ས་ཁྲལ་དང་། ལུང་
 ཆུའི་(ལུང་འཕན་)ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཕེན་ལུའུ་བོད་རིགས་ས་ཁྲལ་སོགས་དང་
 འདབས་འབྲེལ་ཡིན།

ད་ལྟའི་རྒྱ་གཞུང་གི་ཡིག་ཆ་ལྟར་ན་ར་བ་བོད་རིགས་ཆུང་རིགས་རང་
 རྫོང་ཁྲལ་དུ། བོད་རིགས་མི་འབོར་བཞི་འབུམ་ལྷ་ཁྲི་(༤༥༠༠༠༠)ཡོད་པ་དེས་
 ཁྲལ་སྤྱིའི་མི་འབོར་གྱི་བརྒྱ་ཆའི་༤༠ ཟེན་ལ་ཁད་ཡོད་པར་བཤད། ཁྲལ་འདིའི་
 ཁོངས་སུ་འབར་ཁམས་རྫོང་དང་། རྣམ་འཕེལ་རྫོང་། ར་བ་རྫོང་། མཛོད་
 དགེ་རྫོང་། སྐ་ཁོག་(དོང་ཡན)རྫོང་། ལུང་རྒྱ་རྫོང་། འཛམ་ཐང་རྫོང་། རྒྱ་
 ཆེན་རྫོང་། སྲོ་རྒྱ་རྫོང་། བཟ་གིས་རྫོང་། མའོ་ལུན་རྫོང་། ལུང་དགུ་རྫོང་།
 བཅན་ལྷ་རྫོང་བཅས་རྫོང་ཁག་བརྒྱ་གསུམ་ཡོད་ལ། རྫོང་འདི་དག་གི་ཡུལ་
 མི་པལ་ཆེར་སྤར་བོད་རིགས་བསྟོན་མེད་ཡིན་ཀྱང་། ཕྱིས་ལོ་རྒྱུས་འཕེལ་རིམ་
 ཀྱི་དབང་གིས་རྒྱ་ནག་པ་མང་བོ་ཡར་རྒྱར་བྱས་པ་དང་། བོད་མི་རྒྱ་རིགས་
 སུ་གྱུར་པའང་མང་བས་རིགས་རུས་ལ་མཐའ་གཅིག་འཛིན་ལྟ་བུ་བྱར་མེད་
 ཀྱང་། སྤར་བོད་ཀྱི་ཡུལ་ཁམས་བསྟོན་མེད་ཡིན་འདུག

དེང་དུས་རྒྱ་གཞུང་གིས་རྒྱལ་རོང་ཁུལ་གྱི་ཡུལ་ཚོ་འབོར་ཆེན་ལ་ཆུང་
རིངས་ཀྱི་མིང་གིས་བཏགས་ནས་བོད་རིགས་ལས་ལོགས་སུ་བྱེ་སྟེ། ར་བ་ཁུལ་
ལ་བོད་རིགས་ཆུང་རིངས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་དུ་བཏགས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། འདིའི་ཤུགས་
ལས་ས་ཁུལ་འདི་དག་གི་བོད་ཀྱི་མི་འབོར་ལ་དོ་སྤོག་ཆེན་པོ་སྤེབས་ཡོད་པ་
ཉོགས་སྟབས་པ་ཡིན།

གཞིས་པ། ར་བ་རྫོང་ཁོངས་ཀྱི་སྡེ་ཚོ་ཁག

ར་བ་རྫོང་ནི་དང་སང་གི་སི་ཁྲོན་ཞིང་ཆེན་ར་བ་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་
ཁུལ་གྱི་བྱུང་བྱེད་དུ་ཆགས་ཤིང་། ཞིང་འབྲོག་འབྲས་མར་སྦྱོད་པའི་རྫོང་ཞིག་
ཡིན། ར་བ་རྫོང་ཁོངས་སུ། ར་བ་གྲིན་དང་། བར་མ། དམེ་སྒོར། སྟོན་ཆང་།
སྟོ་ཆོགས། སྟོ་མང་། རྒྱ་སྟོད། བསུ་བ། རྟེ་གླི། ཨ་འདུས། ཆོས་རྩེ་མ། ཨ་
འབྲུམ། ལོ་རྟ། རོང་མམ། མཁར་ས། ཁོག་པོ། དམེ་རུ་མ། ཨ་མཆོག་མཆན་
ཉིད། གཅའ་རུ་བཅས་ཞང་ཁག་དང་རྒྱུས་བརྒྱ་དགྲུ་ཡོད།

ད་ལྟའི་རྒྱ་གཞུང་གི་ཡིག་ཆ་ལྟར་ན་ར་བ་རྫོང་ཡོངས་ལ་དུད་ཁྱིམ་
༥༥༠༠ དང་མི་གྲངས་༤༠༠༠༠ ཅིན་ཡོད་པ་ལས། ར་བ་བར་མའི་ནང་དུ་
ཁ་ཆེ་དང་རྒྱ་རིགས་ཚོང་གཞིར་བ་དུད་ཁྱིམ་༩༠༠ ཅིན་ཡོད་པ་ལྟར། དེ་བྱིངས་
ནམས་བོད་རིགས་ཡིན་ཟེར། གོང་བཞོད་དེ་ནམས་རྒྱའི་ཡིག་ཆ་(ཀྱང་གོའི་
བོད་ཀྱི་ཚོ་ཁག་དང་། ར་བ་ཁུལ་གྱི་ནམ་བཤད་ཆེན་མོ།)ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་

ཡིན།

རྩ་ཁྲིག་འདིར་དགེ་ལུགས་པ་དང་། ས་སྐྱ་བ། རྟིང་མ་བ། རྩོ་ནང་བ། གཡུང་དྲུང་བོན་བཅས་ཆོས་རྒྱུད་གྲུབ་མཐའ་སྣ་ཆོགས་འདྲེས་པའི་ཡུལ་ཁམས་རྒྱུང་རྒྱུད་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་། གྲུབ་མཐའ་པན་ཚུན་བར་འཁོན་ཚེད་འཐབ་འབྲུག་དེ་ཅམ་མེད་པར་ཞི་བདེ་མཉམ་གནས་བྱེད་ཐུབ་པའི་གོམས་གཤིས་གཏན་ཆགས་པ་ཞིག་ཡིད།

རྩ་ཁྲིག་གི་ཡུལ་མིའི་ཀུན་སྦྱོད་སོགས་བོད་རང་གི་ནམ་པ་མ་ཉམས་པར་སོར་གནས་ཐུབ་ཡོད་ལ། མི་ནམས་ལ་བོད་ཀྱི་ལར་ཞེན་ཆེ་ཞིང་། ཡ་རབས་ཀྱི་གོམས་གཤིས་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པ་སྟེ། བདེ་སྐྱོད་ཀྱི་ཡུལ་ལུང་གཞན་དག་དང་བསྐྱར་ན། རྩ་ཁྲིག་གི་མི་སྦྱོར་ཁྲོད་དུ་ཆང་ལ་སྦྱོད་མཁན་གིན་དུ་ཉུང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན།

བོད་ཁྲོན་ཡོངས་ལ་སྟན་གསལ་ལྡན་པའི་རྩ་བའི་ཆོང་བ་མང་བོ་ཞིག་གིས། ཡོང་འབབ་ནམས་རང་བྱིམ་གསེ་ཐབས་གཅིག་ཤུར་བེད་སྦྱོད་གཏོང་བ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་ལ། རང་གི་ཆོས་རྒྱུད་དང་དགོན་སྡེ་སྦྱུལ་ཁག་ལ་མཆོད་འབུལ་གཅིག་ཤུར་སྦྱོད་པ་ཅམ་ཡང་མ་ཡིན་པར། བོད་ཀྱི་ཚུམ་རིག་ཡར་རྒྱས་ལ་དམིགས་ནས་བྱ་དགའ་གཟེངས་ཉགས་ཀྱི་མ་དདུལ་ཡང་ཡང་བཏོན་པ་དང་། ཞིང་འབྲོག་གྲོང་གསེབ་པ་ཡིག་ཚོངས་ལས་གོལ་ཆེད་སློབ་གྲགས་འདུགས་བྱས་པའམ། སློབ་གྲ་སྦྱོ་བོ་ཁག་ལ་དདུལ་དངོས་ཀྱི་ཞལ་འདེབས་ཐུལ་བ། ཚུམ་པ་བོ་མང་ཅམ་ཀྱི་བཅམས་ཆོས་དཔར་སྦྱར་བྱེད་པ་ལ་མཐུན་ཞེན་སྦྱར་བ། མི་རིགས་ཀྱི་ལར་ཞེན་ལྡན་པའི་གཞས་པ་ཁག་འདྲུ་འཛོམས་དང་འཆོ་སྟོན་གི་མཐུན་ཞེན་སྦྱར་བ་སོགས་མདོར་ན། བོད་རང་ལ་བྱས་རྗེས་ཆེ་བའི་ལས་ཀ་མང་བོ་བསྐྱབས་དང་སྦྱོབ་བཞིན་པར་བསྐྱགས་བརྗོད་ཞུ་འོས་

ཆེ་བ་ཡིན།

ར་བའི་མི་མང་ཤོས་ཀྱི་སློ་རིག་བཟླ་ཞིང་ཁོག་ཅིས་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་
པས། བྱ་ས་ཁག་གི་ར་བའི་བྱ་རྒྱུན་དག་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་ལས།
མཛོད་དང་དགོ་འདུན་ཉི་ཤུ། རྣམ་འགྲེལ་དང་བསྟུས་བྱའི་བྱ་མཐའ་སོགས་
ལ་དམིགས་བསལ་གྱིས་འདུག་སློ་ཞིང་རིགས་ལམ་གྱི་འགོ་ས་གཞན་ལས་
བཟང་བར་སྤང་།

གཅིག ར་བའི་ལོ་རྒྱུས་ལས་མ་བརྒྱུན་ཤོག་ བརྒྱ་གཉིས།

བོད་རང་གི་ལོ་རྒྱུས་སུ་གྲགས་པ་ནི། ར་སྟོང་ཆོ་བྱུག་དང་། ར་སྤང་
མ་བརྒྱུན་(འདི་ལ་མ་སྟོན་ཞེས་བྲིས་པའང་སྤང་ནའང་། ཀེ་རྟེ་སློ་བཟང་འཕྲིན་
ལས་ཀྱིས་མ་བརྒྱུན་བྲིས་འདུག་པ་ལྟར། འདིར་ཡང་དེ་ལྟར་བྲིས་ཡིད།)ཤོག་
བརྒྱ་གཉིས་སུ་འབོད་ཀྱང་། ར་སྤང་ལའང་ནང་གསེས་སུ་སྟོང་མ་བརྒྱུན་ཤོག་
བཞི་དང་། བར་མ་བརྒྱུན་ཤོག་བཞི། སྤང་མ་བརྒྱུན་ཤོག་བཞི་བཅས་མ་སྟོན་ཤོག་
བརྒྱ་གཉིས་སུ་གྲགས་ཤིང་། འདི་དག་ལ་དམེ་ཚང་གི་ནང་སྟེ་སྟོང་ཞེས་པའི་
ཐ་སྤང་ཀྱང་ཡོད་པར་སྤང་།

ར་བ་ཞེས་པའི་མིང་གི་ཐོགས་སྤངས་ལ། སྟོང་མངའ་རིས་ནས་ཆད་

པས་མངའ་བར་ཐོགས་ཚུལ་དང་། ཆགས་དབྱིབས་གོར་མོ་རྩེ་དབྱིབས་ལྟ་
བུ་ཡིན་སྟབས་རྩ་བར་ཐོགས་མིན་གྱི་བཤད་ཚུལ་ཁག་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་། བདེ་
སྐྱོད་ཆོས་འབྱུང་དང་། ཀའི་སྐྱེ་ཕྱེད་སྡེ་མ་དག་གི་ནམ་ཐར། རུས་མཛོད་མེ་
ཏོག་སྦྱེད་ཆལ་སོགས་སྡེར་བྱུང་འབྲེལ་ཡོད་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་ཁག་དུ་རྩ་བའི་མིང་
བརྩམས་ལ་འབྲེལ་བཤད་མཛད་པ་མ་མཐོང་། བཅན་བྱོལ་དུ་ཡོད་པའི་རྩ་བ་
ནམས་ཀྱིས་སྟོན་པའི་རྩ་སྐྱེའི་པའི་དཔེ་དབུ་བཏོན་པའི་མདུན་ཤོག་སྦྱེད་རྩ་
ཆེན་ཞིག་དང་། རྩེ་རོས་སུ་“རྩ་”ཞེས་བྲིས་འདུག་པ་ལ་གཞིགས་ན། ཁོང་
ནམས་ཀྱིས་བཤད་ཚུལ་སྡེ་མ་དེ་ཉིད་འཐད་ཕྱོགས་སུ་འཛིན་པ་ཡིན་ནམ་སྟེ།
རྩེ་དཔྱད་དགེ་བསམ་གཏན་གྱིས།

རྩ་བ་འདི་ས་དབྱིབས་ཀྱི་སྟོན་སྟབས་པ་ཡིན་ཟེར། ས་དབྱིབས་
ནི་རྩ་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ལོ་ཞིག་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་བཏགས་ཟེར་
བ། ས་དབྱིབས་ལ་བལྟས་ན་བདེན་པ་འདྲ། འགའ་ཞིག་གིས་ས་
འདིའི་མི་ནམས་མངའ་རིས་ནས་འོངས་པ་ཡིན་པས་མངའ་བ་ཟེར་
བ་བརྩམས་པ་ཡིན་ཟེར་བ་དང་། ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་དུས།
དགའ་ཡེ་ཤེས་དར་རྒྱས་དང་སྤྱོད་ཤུལ་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་ནི་མཉམ་
དུ་སྟོན་མངའ་རིས་ནས་འོངས་པ་ཡིན་ཟེར་བ་སོགས་ཁུངས་མེད་
གྱི་གཏམ་དུ་འཁུམས་ཏེ་མངའ་རིས་པ་ལ་མངའ་བ་དང་། འང་ཁྱུང་
བ་ལ་འང་བ་དང་། སྐྱེ་རིངས་པ་ལ་སྐྱེ་བ་དང་། ལྟ་ས་བ་ལ་ལྟ་བ་
དང་། སེར་བ་ལ་སེར་བ་དང་། འབྲས་སྐྱུངས་པ་ལ་འབྲས་པ་དང་།
དགའ་ལྟན་པ་ལ་དགའ་བ་ཟེར་བ་ལྟ་བུའི་བདག་སྐྱེ་ཅན་གྱི་ཆོག་
སྟུང་ནི་སྡེར་མ་མཐོང་ཞིང་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་དག་གིས་མ་མཛད་ལ།
དེ་ལྟ་བུའི་ཆོག་སྟུང་ནི། རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་དང་། བརྩམས་

པའི་གཞུང་དང་མི་མཐུན་པ་དང་།¹

ཞེས་གསུངས་འདུག་པ་ལ་གཞིགས་ན་འདི་བས་ས་དབྱིབས་ཀྱི་སྒོ་
བཏགས་པར་བཤད་ཚུལ་འདི་ཉིད་འཐད་ཕྱོགས་སུ་མཛད་པར་སྤང་།

ཡིན་ནའང་བཤད་ཚུལ་དེ་ལ་ཐུན་ཀ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེ་ཆ་དང་གི་
བྱང་ཡིག་ཨ་ཁུ་ཆོས་འཕེལ་གྱིས།

རྩམ་བཞུགས་པའི་ཡང་ས་དབྱིབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཏགས་ཞེས་ཟེར་
ཡང་། ཡིན་རྒྱུ་ནི་མངའ་རིས་པའི་བསྐྱུས་མིང་ཡིན་ལ། དགའ་ལྷན་
པའི་རིང་ལུགས་པ་ལ་དགེ་ལུགས་པ་དང་། ཆ་བ་རོང་རྒྱལ་བོ་ཁོ་
འཕན་ཞེས་པའི་སྤྱད་ཆོག་ཆོ་ཁོ་ཞེས་པ་དང་། མངའ་རིས་པའི་སྤྱད་
ཆོག་ལ་མངའ་བ་ཞེས་ན་སྒྲིན་ཕྱ་མོ་ཚམ་ཡང་གདགས་སུ་གཤམ་ཡོད།
སྒྲིན་ཆད་དབུས་གཙང་གོང་རིམ་གྱི་ཡི་གེ་ལའང་མངའ་ཁུ་གྱི་ཆེ་ཁུ་
དཔོན་ཆད་དང་། མངའ་ཁུ་གྱི་ཆོས་སྡེ་ཞེས་སོགས་མང་དུ་ཡོད་
པ་ལ་ནི་བསྒྲིན་དུ་མེད་དོ། ། འདི་དག་བཤད་དགོས་ཚུང་ཡང་ལ་
ལ་ཞེས་གིས་ཆེ་སང་དཔེ་བོའི་དཔེ་ཡིན་ཚུལ་དང་། བདག་སྐྱེ་ལ་
སྤྱད་ཆོག་རྒྱལ་དུ་མེད་རབས་སོགས་ཕྱོགས་ཞེན་གྱིས་ཐུན་ནག་ལག་
སྒྲིབ་བྱེད་མཁན་ཡོད་པས་ཚུང་ཞེས་མི་སྐྱེ་ཐབས་མེད་བྱུང་ངོ་།²

ཞེས་གོང་གི་བཤད་ཚུལ་སྐྱ་མ་ལ་དགག་པ་བསྒྲིན་འདུག་པས་ལོ་རྒྱུས་
ལ་མཁྱེན་སྒྲུན་ཡངས་པ་ཆོས་དབྱུང་པར་མཛད།

ཞེས་ཏུ་བཏགས་ན་བྱང་ཡིག་ཆ་དང་གིས་འདི་ལྟར་ཐུན་ཀ་ཤུགས་ཆེན་
གནང་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གཙོ་བོ་ནི། རྩམ་བཞུགས་པའི་འདི་ཆེད་དུ་མ་ཡིན་
པར། རྩམ་བཞུགས་པའི་ཆུང་ཆ་དང་གི་མིང་རྒྱུར་གྱི་དཔེ་ཡིག་འདི་འགོག་ཆེད་ཡིན་
པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་ཞིང་། རྩམ་བཞུགས་པའི་རྒྱུད་མངའ་རིས་ནས་ཆད་པར་བསྐྱུབ་སྐྱུབ་

ཆོ་དམེ་ཡིག་འདི་རང་བཞིན་གྱིས་ཁེགས་འགོ་བ་ཡིན་ཏེ། རུས་མཛོད་མེ་ཏོག་
སྐྱེད་ཆ་ལ་དུ་རྩ་བའི་དམེ་ཆང་སོགས་མགོ་ལོག་ནས་མཆེད་པ་དང་། རུས་རྒྱུད་
དེ་ལ་དམེ་ཞེས་ངེ་ལྟར་སོགས་ཚུལ་བཤད་ཡོད་སྟབས། རྩ་བ་ན་མས་མགོ་ལོག་
གི་རྒྱུད་པ་མ་ཡིན་པར། སྐྱོད་མངའ་རིས་ནས་མཆེད་པར་བསྐྱབ་སྐྱབ་ཆོ་མགོ་
ལོག་གི་དམེ་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་གྱིན་ཡོད་སྟབས་དེ་ལྟར་གནང་
བ་ཞིག་ཏུ་སྤང་། རུས་མཛོད་དུ་གསལ་བའི་བཤད་ཚུལ་དེའི་ཁྲུངས་ནི།

གསའ་བཟའི་བུ་ལྷ་འབུམ་སྐྱབས་གྱིས་སོག་དམག་གི་སྡེ་ཁྲིད་ཡོད་
པ་བསད་པས་དམེ་རྟ་བེར་བ་དེ་ནས་དམེ་ཆང་སོགས་པ་བྱུང་།
འདི་ཡིས་འཛི་རོལ་རོང་གི་སོག་པོ་ལ་ཕྱོལ་བའི་བུ་དམེ་ཆོ་རྒྱལ་
བྱམས་ཡིན། འདིས་སོག་དམག་ལ་མགོ་མ་བཏགས། སོག་དམག་
གིས་མ་སྐྱབ་ནས་འདི་ལ་སོག་པོས་དམེ་བུ་ར་རྟ་གི་རྟ་བེར། འདི་
སོག་དམག་གིས་མཛོད་དུ་ཅི་ནས་ཀྱང་མ་སྐྱབ། རྩེས་ནས་མེར་ལོག་
ཚུ་ཆོན་དུ་དམག་སྐྱུང་རྒྱབ་ནས་བལྟ་དེ། བོས་འཇམ་གྱིས་མས་
ནས་དཔོན་པོར་བཟུང་སྟེ་རྟ་རྩལ་བཏགས་ནས་རྟར་འབྱུང་བཅུག་
སྟེ་བསད་བེར་རོ། འདིའི་རྒྱུད་པ་དམེ་སྐྱོར་སྐོར་དང་། གཞན་དམེ་
ཉིན་སྐོར་དང་། དམེ་གདོང་སྐོར་ཐམས་ཅད་གསའ་བཟའི་བུ་ལྷ་
འབུམ་རྒྱལ་ཡིན།³

ཞེས་འབྱུང་བ་འདི་ཡིན་འདུག བོད་ན་མ་རྟོག་གི་བདག་པོའི་རེ་
དོགས་ཅམ་ལས། དོན་གྱིས་དམེ་ཡིག་ཅམ་ལ་ནི་དེ་འབྲའི་འཛོམ་དོགས་ཆེན་
པོ་བྱེད་མི་དགོས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། རྩ་བའི་དམེ་ཅམ་མ་ཡིན་པར། མཛོད་དག་
དམེ་བོ་དང་། རེབ་གོང་དམེ་ཤུལ། དམེ་སྐོར་སོགས་བོད་ཡུལ་གང་སར་དམེ་
ཡིག་ཐོབ་པའི་རུ་སྡེ་མང་ཞིང་། ལྷག་པར་རང་ཅག་གིས་ད་བར་གདོད་མའི་

མི་ཆེ་སྟེ་ལ་སྟངས་ཀྱི་དབང་གིས་དག་ཅེག་གི་ལས་འབའ་ཞིག་གཞེར་ནས། རུ་
སྟེ་ཕན་ཚུན་བར་གསོད་རེས་འཕྲོག་རེས་རྒྱན་མི་ཆད་པར་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་
སྟེ་ཕན། དམེ་མིང་ཐོགས་མིན་ལ་མ་སྟོས་པར་དོན་གྱིས་དམེ་བོ་མ་ཡིན་པའི་
རུ་སྟེ་ཞིག་ཏུ་ལམ་རྟེན་དཀའ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། ལྷག་པར་དུ་ར་བའི་དཔོན་ཆང་
གི་ཐོག་མའི་མི་རྒྱད་ཅིག་ལ་དམེ་ཆང་ཐོགས་སུ་རྒྱག་ཀྱང་། ཕྱིས་དེ་དག་གི་
མི་རྒྱད་ཡང་ཡང་ཆད་ནས། རྒྱལ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལོག་གི་བྱ་ཆབ་སྒྲུངས་ཏེ་
དམེ་འི་དཔོན་ས་བཟུང་བ་ཡིན་པས། མིང་དེའི་རྒྱུན་གྱིས་ད་ལྟའི་དམེ་དཔོན་
རྒྱད་ཕྱི་མ་རྣམས་ལ་ནག་ཐེག་པ་འགྲོ་བ་མེད་པ་ལྟ་བུར་སྒྲུང་བས་ལོ་རྒྱུས་
ལ་ཞིབ་ཆ་ཆེ་བ་དག་གིས་དཔྱད་པར་བྱའོ།

བདག་གིས་ནི་ཤིན་ཏུ་གཟབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་མདོ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་
དང་། ཀུན་མཁྱེན་སྤྲུལ་པ་སྤྲུལ་གྱི་གསུང་ཚོམ་རྣམས་ཐར་ཁག་ཏུ་དམེ་ཡིག་
ཤིན་ཏུ་མང་བོ་འབྱུང་བ་དག་དཔང་བོར་མ་བཞག་པར་དཔྱད་ཁུལ་བྱས་
སྐབས། ཀུན་གྱི་སྟོན་བཟང་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་རྣམས་ཐར་དུ།

དཔྱེད་དུས་ར་བའི་དམེ་དཔོན་ཆང་ནས་གདན་དྲངས་པ་ལྟར་
ཆེབས་བརྒྱུར་མཛད། དམེ་སྟོན་དུ་ཕེབས་ཆེ་ཁ་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་ ...
རིམ་གྱིས་དམེ་རྒྱལ་ཁང་དུ་འབྱོར།⁴

ཞེས་སོགས་གསུངས་འདུག་པ་དང་། ཀུན་གྱི་སྟོན་ཕྱིར་བདུན་པ་ཀུན་དགའ་ཆོས་
འཕགས་ཀྱི་རྣམས་ཐར་དུ་འདྲུང་།

ར་བའི་དམེ་དཔོན་མོས་གདན་དྲངས་ཏེ་མེ་ལོང་ཐང་ནས་མ་
བསྐྱོན་ཤོག་བརྒྱ་གཞིས་ལ་རྩོམ་ཆེ་འཛིགས་བྱེད་བརྒྱ་གསུམ་མ་དང་
ཐུགས་རྩོམ་ཆེན་པོའི་དབང་ཆེན། ... དེ་ནས་ཨ་འབྲུམ་སོགས་
ར་སྟོན་བརྒྱད་དམེ་རྒྱལ་སྟོན་གྱི་ཞུས་ངོར་ཤོག་ཁའི་གཞུང་ལ་ཁ་བ་

རི་བའི་ལྷ་སྐལ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་དབང་སྟ་གོན་དང་བཅས་པ་
བསྐྱེད་ཞིང་།⁵

ཞེས་སོགས་གསུངས་འདུག་སྟབས། དེང་སང་ཅི་ཞིག་འབྲི་བཞིན་
ཡོད་ཅེད་ལ་མ་ལྟོས་པར། སྤར་བྱང་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་པལ་ཆེར་དུ་དཔེ་ཞེས་བྲིས་
འདུག་པ་གཞི་ལ་འཛོག་དགོས་བྱུང་།

རྩ་ཁྲིམས་ཀྱི་མི་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་སྤར་བྱངས་པའི་མགོ་ལོག་གི་རྒྱུད་པ་
ཡིན་པའི་ངས་པའང་ཅེད་དེ། བོད་ཀྱི་གདོད་མའི་མེས་པོ་རུས་ཆེན་བཞི་འཕམ།
མའི་གདོད་རྒྱལ་དུ་གྲགས་པ་ལ་རྒྱ་ནམས་ཀྱིས་ཆུང་རིགས་སུ་འབོད་པ་གནས་
ཡུལ་ཡིན་ཏེ། རྩ་བའི་སྡེ་ཁྲིད་དུ་འབྲི་རིགས་དང་། ལྷོང་རིགས་མང་བོ་ཡོད་
པ་སྡེ་ཤུལ་དང་བན་ཤུལ་སོགས་རུ་སྡེའི་རུས་མིང་གིས་ཤེས་ནུས་པ་ཡིན་ལ། རྩ་
སྟོད་ཆོ་རྒྱལ་གི་ཁོངས་སུ་འདུག་སྤར་བྱི་མགོ་ལོག་གི་གཞན་མཁར་བ་གསུམ་ཀྱི་
རུས་རྒྱུད་ཀྱང་མང་དུ་ཡོད་ཅིང་། དཔེ་རུ་མ་སོགས་སྡེ་ཆོའི་ཉུང་བ་ཞིག་ཀྱང་
ལྷགས་མོ་མགོ་ལོག་སྒྲིགས་ནས་མཆེད་པའི་ཞིབ་ཆ་དགོས་པར་སྤང་།

རྒྱ་ནག་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་མངའ་ཐང་རྒྱས་སྐབས་རྩ་ཁྲིམས་དུ་འདུག་རྒྱ་
དམག་འཛང་འདྲེལ་གྱིས་མཁར་རྫོང་བཙུགས་པ་སོགས་གནས་སྐབས་
བདག་བཟུང་ལྟ་བུ་བྱས་ཡོད་ཆོད་ཀྱང་། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པ་དང་
དགུ་བའི་སྐབས་བོད་རྒྱལ་བཅན་པོ་དག་གི་དམག་དོན་སྟོབས་ཀྱིས་མཐའི་རྒྱ་
དམག་ནམས་རྒྱ་ཡུལ་དུ་བྱག་འདེད་བྱས་པས། ཡུལ་འདི་ཁུལ་དུ་བོད་ཀྱི་ཡུལ་
མི་སྤར་གནས་བྱས་པ་དང་། སྤར་བྱི་ཡུལ་མའི་ཁྲིད་དུ་དབུས་གཙང་ནས་
སྤེབས་པའི་དམག་མའི་རྒྱུད་པའང་འབྲེས་ཚུལ་བཅས་མཁར་དབང་དམུ་
དགེ་བསམ་གཏན་གྱིས་གསུངས།⁶

བོད་སིལ་བུའི་དུས་སུ་རྩ་བ་འདི་ཡང་མདོ་སྐྱོད་ཅོང་ཁ་རྒྱལ་བོའི་

མངའ་ཁོངས་སུ་གཏོགས་ཤིང་། བསྟན་པ་བྱི་དར་གྱི་མགོ་ཙམ་ལ་མདོ་ཁམས་
 སུ་བྱང་བའི་དཔལ་པོ་སྤྱིང་རྗེ་གི་སར་རྒྱལ་པོས་མངའ་དབང་བསྐྱུར། མགོ་
 ལོག་དཔོན་པོ་ཕག་ཐར་པ་བུའི་སྐབས་ནས་ར་བ་འདི་མགོ་ལོག་དཔོན་ཁག་
 གིས་དབང་སྐྱུར་བྱས་འདུག་ཀྱང་། སོག་པོའི་དཔོན་རྒྱ་ནང་མཆོ་སྟོན་གཡས་
 རུའི་དཔོན་པོ་བྱེད་སྐབས། མགོ་ལོག་གི་རྒྱ་པོས་དབུས་འགྲུལ་ལ་བཙོམ་
 འཕྲོག་མནར་མར་བྱས་སྐབས། རྒྱ་ནང་གིས་སོག་དམག་མགོ་ལོག་གི་སྟེང་
 ཏུ་བྲངས་ཏེ་མངའ་ལོག་ཏུ་བསྐྱུས་པ་ནས་མགོ་ལོག་དཔོན་ཁག་གི་སྟོབས་
 རྒྱལ་ས་ཉམས་ནས། ར་བ་དང་འཛམ་ཐང་སོགས་མགོ་ལོག་གི་མངའ་ལོག་ནས་
 ཤོར་བར་བྱགས།

དཔོན་རྒྱ་ནང་གི་འཁྲུངས་ལོ་མ་རེག་ཀྱང་། རབ་བྱང་བརྒྱ་གཉིས་པའི་
 ས་སྟེག་སྤྱི་ལོ་༡༤༩༩ ལོར་ཁྲིར་འཁོད་ཅིང་། རབ་བྱང་བརྒྱ་གཉིས་པའི་ས་སྤང་
 སྤྱི་ལོ་༡༥༠༩ ལོར་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་མདོ་སྨད་ཏུ་སྐྱུན་
 བྲངས། སྤྱི་ལོ་༡༥༡༩ ལོ་ཚུ་ཡས་ཏུ་ས་འཁྲུག་ཆེན་མོའི་སྐབས་ཆིང་མང་གི་གོ་
 གནས་ཐོབ། རབ་བྱང་བརྒྱ་གཉིས་པའི་ཤིང་ཡས་སྤྱི་ལོ་༡༥༣༥ ལོར་འདས་
 པ་ཡིན་སྟབས། རྒྱ་ནང་འདི་སྤྱི་ལོའི་ཏུ་ས་རབས་བརྒྱ་བདུན་པའི་སྨད་དང་།
 བཙོ་བརྒྱུད་པའི་སྟོན་ཙམ་ལ་བྱང་བ་ཞིག་ཡིན་སྟབས་རྒྱ་ནང་གིས་མགོ་ལོག་
 ཏུ་དམག་བྲངས་ཏུ་ས་དང་། ར་བ་མགོ་ལོག་གི་ལོག་ནས་ཤོར་ཏུ་ས་ནམ་ཡིན་
 ལ་རོབ་ཅིས་རྒྱག་ཐུབ་པ་ཡིན།

རུས་མདོད་མེ་ཏོག་སྟེད་ཆལ་དུ་འང་མགོ་ལོག་ན་ཐར་རྒྱལ་བྱ་བ་ཞིག་
 གིས་སོག་དམག་མགོ་ལོག་ཏུ་བྲངས་ཚུལ་གསལ་ཡང་། རྒྱ་ནང་གི་དམག་ཡིན་
 མིན་ཤེས་མི་སྤྱབ་ཅིང་། གུ་ཕྱི་ཁྲན་གྱིས་ཁམས་པེ་རི་དོན་ཡོད་ལ་དམག་བྲངས་
 སྐབས། ཁོའི་དམག་ཁོངས་ནས་ཐེའུ་རི་ཤ་ར་ཟེར་བའི་སོག་པོའི་དམག་དཔོན་

ཞིག་གིས་མགོ་ལོག་སྐྱར་ཁོག་ཏུ་དམག་བྲངས་ནས་འབྲོག་པའི་དུད་ཁྱིམ་བརྒྱ་
ལྷག་གཏོར་བཅོམ་བྱས་དང་། མགོ་ལོག་ནག་ཐར་བྱ་བས་མགོ་མ་སྐྱར་ནས་
གསོན་བབྱང་དམར་གསོད་བྱང་སྐོར་སོགས་མགོ་ལོག་ལོ་རྒྱུས་སུ་གསལ་
འདུག་ཀྱང་།⁷ གྲུ་ཕྱི་ཁྲན་གྱིས་ཐེ་རི་དོན་ཡོད་བཅོམ་སྐབས་ཡིན་ན། གཞུང་
ས་དགའ་ལྷན་པོ་བྲང་འཇུགས་ཁ་མའི་སྐབས་ཡིན་དགོས་ལ། ཏུ་ནང་གི་
དམག་ཡིན་ན་མ་མཐའ་ཡང་དེ་ནས་ལོ་ངོ་ལྔ་བརྒྱའི་རྗེས་ལ་ཡིན་དགོས་པས་
དབྱེད་བྱ་ཞིག་མཆིས་སོ།།

ཡིན་ན་ཡང་མགོ་ལོག་ཨ་སྐྱོང་ཁང་ཀན་ཆང་གི་རུས་མཛོད་དུ། ཨ་
སྐྱོང་དཔོན་རབས་བཞི་བ་དག་དབང་བསྟན་འཛིན་གྱི་མི་ཆོའི་ནང་ནོར་
འཁྲལ་ཆེན་པོ་གསུམ་བྱང་བ་ནི།

མ་སྟོད་ཅེ་བ་རྒྱལ་བོའི་བུ་ཅེ་བ་དཔོན་ཚུང་ལ་ཨ་སྐྱོང་བཟའ་ཞིག་སྤྲད་
ཀྱང་། ཕྱིས་མ་འཆམ་ནས་བུ་མོས་རང་གི་སྲོག་མགོ་མི་ཐོན་ཚུལ་དཔོན་དག་
བསྟན་ལ་ཞུས་ཀྱང་མ་ཉན་ནས། བུ་མོ་དབུས་ལམ་དུ་མིད་པར་དར་རྫོང་
བརྒྱབ་སྟེ་བསད་པ་དང་གཅིག་

རབ་བྱུང་བརྒྱ་བཞི་བའི་ཤིང་ཡོས་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༥ ལོར་དཔྱ་དགའི་ཁོས་
ཁུང་ཁར་རྩ་བའི་རྩ་ཆོང་བ་འབྲོག་ཕྱིར་བུ་དཔལ་ཆེན་མགོན་བསྐྱལ་བ་ལ་མ་
འཐད་ཀྱང་། བུ་ལ་ཞེ་སྤང་བསྐྱངས་ནས་རྒྱག་བརྒྱག་པས་བུ་བསད་པ་དང་
གཉིས།

དམག་འཐབ་ལྷ་ཕྱིར་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་ནས་རྩ་བ་སྟོད་སྤྲད་བར་གསུམ་
དབང་ལོག་ཏུ་བསྐྱས་ཀྱང་། རྩ་བུ་ལ་ལུ་མཐུད་ནས་དབང་སྐྱར་བྱེད་པའི་
ཐུགས་རྒྱུང་རིང་བོའི་འཆར་འགོད་བཞིས་ཏེ། དབལ་བྱལ་ལྷགས་ཐར་འབུམ་
རྩ་བའི་དམེ་དཔོན་ཆང་གི་བུ་དོད་དུ་བཞག་ཀྱང་། བསམ་དོན་ལག་ཏུ་མ་ཁེལ་

ནས་རྩ་བ་མགོ་ལོག་གི་མངའ་ཞབས་ནས་ཤོར་བ་དང་གསུམ་ཡིན་ཟེར།
འདིའི་ཐོག་ནས་ང་ཚོས་ཤེས་བྱུང་པ་ནི། རྩ་བ་མགོ་ལོག་གི་ལོག་ནས་བྱས་དུས་
ནི། དབལ་བྱུང་ལྷགས་ཐར་འབྱུང་དམེད་པོ་ན་སར་བསྐད་ཟིན་པའི་རྩེས་ལ་
ཡིན་པ་དེ་ཡིན་ལ། ལོ་ཚིགས་རགས་འདེད་བྱས་ཀྱང་། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་
བའི་ཤིང་ཡོས་སྟེ་ལོ་ ༡༩༥༥ ལོའི་རྩེས་ལ་ཡིན་པ་ཤེས་ནས་པ་ཡིན།

འོན་ཀྱང་མགོ་ལོག་དང་རྩེ་འབྲེལ་ཡོད་ལོ་རྒྱུས་ཁག་ལ་སྤྱོད་པ་ཡོངས་
ནས་བརྟམ་ན། བག་ཐར་པ་བྱས་རྩ་བར་དབང་རྒྱུར་བྱས་པ་ནས། དབལ་
བྱལ་ལྷགས་ཐར་འབྲུམ་གྱི་རིང་སྐྱེར་རྒྱུགས་མ་ཆགས་གྱི་བར། རྩ་བ་འདི་མགོ་
ལོག་གི་འོག་ཏུ་གཏན་གནས་བྱས་པ་ཞིག་ཀྱང་མ་ཡིན་པར། མགོ་ལོག་དཔོན་
ཁག་ལ་དཔག་ཤེད་ཆེ་སྐྱབས་མངའ་འོག་ཏུ་བརྟམ་གྱི་དབྱས་གཙུག་པ་དང་།
ནང་གི་དཔག་ཤེད་ཞེན་སྐྱབས་མངའ་འོག་ཏུ་མི་འདུ་བ་ལྟ་བུའི་རེ་འདུས་རེ་
བལ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་པར་སྣང་།

ར་བ་དམེད་པོ་འཛང་དང་། ར་ཁུལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་གནས་སྐབས་སྒོར་གསལ་བའི་ཡིག་ཆ་རྩལ་ལྷན་སྒྲིལ་བའི་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། དམེ་རྒྱལ་བོའི་བྱང་ཡིག་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་བཅུམས་པའི་མེད་ཀྱི་དབང་ཆེན་པོ་རྗེ་འབངས་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་བྱུང་བ་གང་ངེས་མདོ་ཙམ་བརྗོད་པ་ཕྱི་རབས་ན་བའི་བདུད་ཚིལ་པ་དེ་ཡིན་སྟབས། དེ་ཉིད་གཞི་ལ་བཞག་ཅིང་། གཞན་རྗེ་དཔུ་དགེ་བསམ་གཏན་གྱིས་བཅུམས་པའི་མདོ་སྨད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལས་ར་བའི་སྒོར་དང་། མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་། ཀའི་སྐུ་སྤེངས་སྤྱིའི་རྣམ་ཐར། ཀའ་མཁུན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་སྐུ་སྤེངས་སྤྱིའི་རྣམ་ཐར་སོགས་ཀྱིས་སྐབས་བབ་ཀྱི་བྱུང་བ་རྒྱུ་ཏེ་འཆད་ཐབས་འབད་བཞིན་བྱ་ཆེས་ཡིན།

མགོ་ལོག་དཔོན་ཨ་འབུམ་གྱི་བུ་ཕག་ཐར་གྱི་རིང་ལ་དབང་ལྷུང་བྱས་

པའི་མངའ་ཁོངས་རྩས་མཛོད་སོགས་སུ་གསལ་བ་ནི།

ར་ཁོག་བ་ལག་སྐྱ་མོ་སྤར་གྱི་ལག །

རྩོ་ཁོག་རི་ཐང་ཕྱག་མོ་སྤར་གྱི་ལག །

འདྲི་སྐྱ་ལྟ་མོ་དར་ཐང་སྤར་གྱི་ལག །

གཡུ་ཁོག་སྟག་མོ་འབྲེད་ཉལ་སྤར་གྱི་ལག །

ཅང་ཁོག་མདོ་བ་ཁ་བཀལ་སྤར་གྱི་ལག །

སྒྲེག་ཁོག་སྟན་ད་གྲུ་བཞི་སྤར་གྱི་ལག ། ཅེས་འབྱུང་ཞིང་།

འདིའི་གསུང་སྐོས་ལྟར་ན། བཞོ་ལོག་དཔོན་པོ་ཕག་ཐར་གྱི་བུ་རྒྱུང་བ་པ་སྤར་
ལག་ལ་སྤར་རོལ་དང་། ར་ཁོག་མི་སྡེ། གསེར་ཁོག་གི་ཁྲལ། གཡུ་དང་ཅང་
ཁོག་གི་ས་ཆ་མི་སྡེ་ནམས་སྤལ་བར་བྱིན་པར་བཤད་འདུག་ཅིང་། ད་དུང་རྩས་
མཛོད་སོགས་སུ་དཔེ་རྒྱལ་བོ་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་དག་རེ་བྱུང་གསལ་བ་ནི།

རྒྱུང་བ་པ་དང་མ་ལག་ལ་བང་ཆེན་འབྲུམ་གྱིས་སྤར་ཉིན་སྐྱ་ཆའི་ས་ཆ་
ཆེན་པོ་གདོང་དུ་མཁར་གྱུང་ཁང་བཞི་བཙུགས། རྩོ་ཁང་ནི་ཡང་
ཐོག་ཅན་མཁར་མགོ་ནག་མ་ཟེར་བ་བཙུགས། དེའི་བུ་ནག་ཐེར་
དང་། སྤར་མ་ཀམ་རིན་ཆེན། དང་བོ་དཔོན་ནག་ཐེར་བུ་བཞིར་
གྲགས་པ་བྱུང་བའི་རྒྱུད་པ་མང་དུ་མཆེད་པས་དཔེ་ཆ་ཅང་སོགས་རྒྱ་
ཆེ།

ཞེས་གྱུང་འབྱུང་བ་འདི་དག་གིས་ར་བའི་དཔེ་རྒྱལ་བོའི་རྒྱུད་པ་གང་ནས་
མཆེད་པ་བསྟན་པར་སྤར་ཞིང་། དཔོན་ཆང་དང་རུ་སྡེ་ངེས་ཅན་ཞིག་ལ་དཔེ་
ཐོགས་སྤངས་གྱུང་གེས་ཐུབ་པ་ཡིན།

ཡིན་ནའང་ཉེ་རབས་ཤིག་ནས་དཔེ་ཆང་ལ་སྡེ་སོགས་འབྲི་སྒྲོལ་ཞིག་
དུ་སྤར་བཞིན་ཡོད་འདུག་ལ། མིང་ཡིག་དེ་ལ་འཇུར་བ་བཏང་བའི་ཤུགས་གྱིས།

རུས་མངོད་མེ་ཉོག་སྦྱེད་ཚལ་དང་། མདོ་སྦྱང་ཚོས་འབྱུང་། ཀུན་མཁྱེན་སྒྲ་
མ་སྐྱ་ཕྱེང་སྒྲ་ཕྱིའི་ནམ་ཐར་ཁག་ ཀེ་རྟེ་སྒོ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་ནམ་ཐར། ཀེ་རྟེ་
ཀུན་དགའ་ཚོས་འཕགས་ཀྱི་ནམ་ཐར་སོགས་སྒྲ་རབས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ཁག་གི་ཚིག་
དོན་ལའང་རང་ཤུགས་དོ་སོག་འབྱུང་རྒྱ་ཡིན་པས་ལེགས་མིན་སྒོ་གཟུ་བོར་
གནས་པ་དག་གིས་དབྱད།

སྐབས་དོན་བྱུང་ཡིག་ཚོས་འཕེལ་ཚང་གིས་དཔེ་ཚང་གི་མེས་པོ་སྒྲ་མ་
སྟོན་མངའ་རིས་ནས་མཆེད་པ་སྟེ། སྟོང་ཤུལ་ཆེན་བཙེ་བརྒྱད་དང་ཆ་ཆེན་
བཙེ་བརྒྱད་སོགས་སྒྲ་མ་འདུས་པའི་རུས་ཕྲན་བྱེ་བྲག་པ་མོང་དང་། མར་བ།
མི་ལ། མི་ཉག་ ཆེའུ། ཆེ་འདོར་སོགས་བདུན་ཅུ་དོན་ལྡེ་ཙམ་ཡོད་པའི་ནང་
ཆན་ཆེའུའི་རིགས་སམ། གཤིན་དང་བྱུ་ཁྱ་སྒྲ་ཆེའུ་བྱུང་ཞེས་གྲགས་པའི་ནང་
ཆན་ཆེའུ། བོད་མིའུ་གདོང་བྱུག་གི་རྒྱུད་དུ་མི་གདོགས་པར་འོད་གསལ་ལྟ་
ལས་ཆད་པ་བཅས་བཤད་ཚུལ་གསུམ་བཞེད་འདུག་ཀྱང་། དེ་དག་ལས་ཁོང་
གི་བཞེད་ཚུལ་དངོས་གང་ཡིན་གསལ་བོར་ཤེས་མི་ཐུབ།

སྟོན་མངའ་རིས་སྒྲ་བྱུང་བར་གྲགས་པའི་རུས་རྒྱུད་དེ་དང་ར་བའི་
དཔེ་རྒྱལ་བོའི་རུས་རྒྱུད་གཉིས་མཐུད་སྦྱོར་ངེ་ལྟར་བྱས་ཚུལ་ནི། སྟོན་མངའ་
རིས་སྒྲ་ཆེའུ་ངམ་ཆེན་སྦྱོལ་པོ་བྱ་བ་ཞིག་བྱུང་ཞིང་། དེའི་སྒྲས་ཆེའུ་འདུལ་བ་
བཙོན་དང་། གཡུ་གཤིན་བྱ་བ་གཉིས་བྱུང་། དེ་གཉིས་གང་རུང་ལ་ཆེའུ་རྒྱལ་
ཀྱི་ལྷན་པོ་བྱ་བའི་སྒྲས་ཤིག་བྱུང་བར་བཤད་ཀྱང་། དེ་གཉིས་གང་གི་སྒྲས་ཡིན་
མི་གསལ། གང་ལྟར་ཆེའུ་རྒྱལ་ལྷན་པོ་བྱ་བ་དབྱས་གཡས་རུ་ཤངས་ཀྱི་ས་ཆར་
སྒྲེབས་ཤིང་རྒྱུད་པ་མང་དུ་འཕེལ། ཆེའུ་སྟོང་ཚབ་དང་ཆེའུ་ཡེ་ཤེས་གཡུང་
བྱུང་སོགས་ཀྱིས་སྟེ་མོ་བཟང་རི་ཞེས་པའི་སར་ཆགས་ཤིང་། དེ་དག་གི་རྒྱུད་
པ་ལ་སྟེ་མོ་འཕགས་ཕུའི་ཆེའུ་ཆང་སོགས་བྱུང་ཞིང་། ཁྱི་སྟོང་ལྷུ་བཙན་གྱི་

སྐབས་ཅམ་ལ་མེའུ་པད་སྒྲོང་སྒྲུགས་དང་། མེའུ་མ་ར་སྒྲ་གཉིས་མདོ་སྐྱོད་དུ་
བྱུང་ཞིང་། ཕྱི་མ་ལ་སྒྲས་གསུམ་བྱང་བ་ལས་མི་རྒྱུད་ཀྱིས་པ་བྱང་དུ་རྩ་དམར་
མེ་ཆང་དང་། མེ་ཤུལ། སྒྲ་ནག་དུ་མེའུ་ཆང་སོགས་བྱང་ཞིང་། ར་བའི་མེའུ་
ཆང་གི་རྒྱུད་པ་ཐོག་མ་མེའུ་གདོང་ཡགས་དང་། ཟངས་རི། གསེར་དེའུ་སོགས་
སུ་གཞིས་ཆགས་པའི་ཕྱི་མ་རྒྱང་ད་ལྟར་ཡོད་སྟེ།

སྤྱི་ལོ་༡༧༩༩ སྐབས་སུ་མེ་དཔལ་ཆང་། མེའུ་སྒྲང་ཆང་། མེའུ་ཤུལ་ཆང་།
མེའུ་མགར་ཆང་སོགས་དུད་ཁྱིམ་བཙོ་བརྒྱད་ཅམ་ཡོད་པར་བཤད་འདུག
ཁོང་གིས་ཆེས་གནའ་དུས་ཀྱི་དུད་ཁྱིམ་དང་མི་མིང་། ས་མིང་། ལོ་ཆོགས་
སོགས་བརྒྱུད་རིམ་ཞིབ་ཆགས་ཅན་གྱིས་འདུག་པ་དེ་དག་གི་ཁྲུངས་གང་ལ་
གདུགས་པ་བཤད་མི་འདུག་ཅིང་། ཡོངས་གྲགས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་
ཁག་དུ་ཆེས་གནའ་དུས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་འདི་འདྲའི་ཞིབ་ཆགས་པོ་མཐོང་
དགོན་སྐབས། ཁོང་གིས་ཡིག་ཆང་ཨ་མ་གང་ལ་གདུགས་པའི་ལུང་ཁྲུངས་གང་
ཡིན་གྱི་ཟུར་ཅམ་ཡང་མ་གསུངས་པ་ཕངས་པའི་གནས་ཡིན།

ད་དུང་ཁོང་གིས་ར་བ་མ་རེད་མངའ་བ་རེད། སྟོད་མངའ་རིས་ཆད་
ཀི་དུམ་བུ་རེད། ཤ་སོག་པ་བཞོས་པའི་ཆལ་བ་རེད། ཅེས་དང་། བལ་སྐྱོད་
ལ་ལ་དགས་གྱི་སྐྱོད་བརྩ་ཟུར་ཉམས་པ་དང་མ་ཉམས་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་ཆས་གོས་སོགས་གཅིག་འདྲ་ཡོད་པར་དེར་འགྲོ་མྱོང་དག་སྟེ། ར་བའི་
མི་དཀྱུས་མ་ཞིག་ཡིན་ཆོ་གཙང་བཟྱ་གིས་ལྷན་དུ་གྲུ་སར་ཞུགས་ན། མངའ་
རིས་སྐྱག་མོ་ཁང་ཆན་གྱི་ཐོབ་ཁྲུངས་ཡིན་པ། རང་རེ་རུས་ཁྲུངས་གཅིག་གུར་
སྐབས་ཀྱིས་རེད། ཅེས་སོགས་བཀོད་འདུག

དེ་ནས་མེའུ་པད་སྒྲོང་དང་། མེའུ་རལ་བ་བྲག་གཅིག་ མེའུ་དཔལ་
བོ་སྐྱག་ཤམ་ཅན་སོགས་ཆོས་བོན་རིས་མེད་སྟོད་མཁན་སྐོར་རེ་བྱང་ཆོད་ཟེར།

དེའི་ཕྱིས་ཤིག་ལ་མེའུ་ཐོའུ་རྩ་སྐལ་བཟང་དོན་གྲུབ་དང་། མེའུ་དཔོན་ཆུན་གནམ་སའི་བཀར་ཤིང་བྱ་བ་གཞིས་བྱུང་རབས་ཀྱི་གཏམ་ཙམ་ཡོད་འདུག་ཀྱང་། ཞིབ་ཆའི་ལོ་རྒྱུས་ཤེས་མཁན་མེད་པར་བཤད།

ཡིན་ནའང་འདི་ནས་ཤེས་ཐུབ་པ་ནི། སྐལ་བཟང་དོན་གྲུབ་ཀྱི་མིང་ཟུར་ལ་ཐོའུ་རྩ་བཏགས་ཚུལ་ལ་བཏགས་ན་འདི་ལ་རྒྱའི་གོ་གནས་སྤན་བྱ་ཞིག་ཐོབ་པར་སྐམ་ལ། རྩུང་ཡིག་ཆོས་འཕེལ་ཆང་གིས་དཔེ་མིང་མ་སྒྲོས་པའི་རུས་མཛོད་ཅིག་གི་གསུང་སྒྲོས་བཀོད་པ་ན། རུས་མཛོད་ཅིག་ཏུ་དཔོན་འདི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་ལྷག་སྟེ་སྟེ་ལོ་༡༧༡༡ ལོར་སྐྱེས། རང་ལོ་བཙོ་བརྒྱད་སྟོང་དཔོན་སར་བཞད། འདིའི་ཆེ་མཇུག་ཙམ་ལ་ར་བ་མགོ་ལོག་གི་ཁོངས་ནས་ཤོར་བ་འདྲ།

རག་རྒྱུན་ལ་མེའུ་སང་ནི་རྒྱ་དཔོན་ཡན་གོང་ཡེ་དང་། ཟན་ཏུ་ལོ་ཡེ་གཞིས་ནས་མངའ་ཐང་མཐོ་བར་བྱས་ཞེས་རྒྱལ་བོ་འདི་དག་གི་རིང་ཡིན་པར་མཛོད། མེའུ་སང་ལ་ཅང་ལ་ཟེ་ཁོན་གྱི་གསེར་ཟམ་བར་མ་བསྐྱང་བའི་འགན་བཞག་སྟེ་བྱ་རུ་དམར་བོའི་དོག་མ་བྱ་སྟོན་མའི་འདུ། ཅན་དམར་བོའི་ཐམ་ག་སོགས་ཐོབ་ཐང་གི་འཇའ་ས་ཆོ་ལོ་རྣམ་གྲངས་མང་གིས་མངའ་མཐོ་བར་བྱས་སྐབས། མིང་ལའང་ཐེས་ཅུ་མ་རེད་ཐེལ་བཅུ་ཡིན་ཞེས་སྒྲུའོ། ཞེས་བཤད་འདུག གནས་ཚུལ་བྱུང་རྩུ་འདིའི་ཐོག་ནས་དཔེ་ཆང་ལ་ཐོག་མར་དཔོན་གནས་དང་དབང་ཐང་རི་ལྷར་བྱུང་ཚུལ་ཤེས་ཐུབ་ཅིང་། དེ་བརྒྱད་ནས་རིམ་གྱིས་ར་བའི་ཕྱོགས་ལ་དབང་སྐྱུར་བྱ་ཐུབ་པར་གྱུར་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རྒྱབ་ལྗོངས་གལ་ཆེན་ཡང་མཐོང་ཐུབ་པ་ཡིན་ནོ།

སྐབས་དེ་ཤིང་ནས་དཔེ་ཆང་གི་དབང་ཤུགས་རི་ཆེར་སོང་སྐབས། ཁོན་ཁོག་ཏུ་སྐྱེས་པའི་ཁོན་རྒྱ་བོ་བྱ་བ་སོགས་དཔོན་ཁོན་གྱི་ཐ་སྐད་ཐོག་མར་

བྱུང་བ་འདྲ་ཞིང་། མ་བརྩོན་དཔེ་ཆ་དང་ཞེས་པའི་ཐ་སྐྱོད་ཀྱང་དེ་དུས་ཤིག་ནས་
བྱུང་བར་གྲགས།

སྤྱི་ལོ་༡༥༤༠ ཡས་མས་སུ་དཀོམ་བཀའ་བརྒྱ་རབ་འབྱམས་པ་བྱ་བས་
ཀི་རྟི་སྐུ་ཕྱིང་ལྷ་བ་སློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆན་ཆ་དང་གདན་དྲངས་ནས་
ཡོད་སྐབས། དཔེ་དཔོན་པོ་ཆེ་དབང་རྒྱབས་དང་དཔོན་མོ་ཨ་འབུས་བཟའ་
བྱ་བ་གཉིས་ཀྱིས་རང་བྱིམ་དུ་གདན་འདྲེན་བྱས་ཏེ། ཀི་རྟི་རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་
གི་དབུ་མན་བཅས་དང་། སྤྱོད་སྒྲིག་འཁོར་རྟེན་མདོས་སོགས་གནང་སྟེ་ལྷ་ཆེན་
ཆངས་པ་དཔེ་ཆ་དང་གི་བྱིམ་གྱི་སྤྱང་མ་དང་། དར་འདྲོམས་སྟག་རི་དབྱ་འདུལ་
བྱ་བ་གཞི་བདག་དུ་བཀོད་དེ་བསང་ཡིག་ལྷགས་ཚུལ་མཛད་པ་ནས། ཀི་རྟི་
རིན་པོ་ཆེ་དང་དཔེ་དཔོན་ཆང་མཆོད་ཡོན་དུ་འགྱུར་མགོ་ཚུགས་པར་བཤད།

དེ་རྗེས་ཤིག་ལ་དཔེ་ཆ་དང་ལ་བུ་སྟེན་པ་ཞིག་སྐྱེས་པར་དཔོན་ས་ཐོབ་
ཀྱང་། སྟེན་དགས་པའི་དབང་གིས་མི་མང་ཆོགས་པའི་དབུས་སུ་སྐྱོད་ཆ་
བཤད་སྟངས་མི་ཤེས་པ་དང་། དཔོན་ས་འདྲིན་པའི་ནམ་དུ་ཕྱོད་མེད་པ།
དཔོན་སྟེན་པ་ལ་རིགས་རྒྱུད་མ་བྱུང་བ་སོགས་དེ་སྐབས་དཔེ་ཆ་དང་ལ་ཉམ་
ཆག་ཆེན་པོ་བྱུང་། མགོ་ལོག་ཕྱོགས་ནས་ལྷགས་མོ་སེན་རིང་བྱ་བའི་སྤྲ་ལྷགས་
ཤིག་འོངས་པ་དཔེ་ཆ་དང་གིས་སྤྲ་མར་བསྟེན་པས་སྤྱང་མ་འབྲུག་རབས་ཀྱང་
ཟེར། གང་ལྟར་དཔོན་རྒྱུད་ཆད་པ་སོགས་མི་རྒྱ་གཉིས་གར་གོད་ཆག་ཆེན་
པོ་བྱུང་སྟངས་། འོན་ཀྱང་ཁོ་བོས་མཐོང་བའི་ཡིག་ཆ་ཞིག་དུ་ལྷགས་མོ་སེན་རིང་
བྱ་བ་དེ་མི་ཞིག་མ་ཡིན་པར་དཀོར་བདག་ལྷ་བུ་ཞིག་དུ་བཤད་འདུག

རབ་བྱུང་བརྒྱ་བཞི་བའི་ལྷགས་སྤེལ་ཏེ་སྤྱི་ལོ་༡༥༤༠ ལོར་ཀི་རྟི་སྐུ་ཕྱིང་
བརྒྱད་པ་སློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་དགྲང་གངས་བརྒྱ་གཉིས་ཐོག་དཔེ་ཆ་དང་གིས་
གདན་དྲངས་ཏེ་ལུང་བརྟག་བྱས་པ་དང་། རིམ་གྱོ་བསྐྱབས་པས་ལེགས་ལམ་

ཆེ་བ་བྱུང་འདུག་ནའང་། དཔེ་དཔོན་ཆང་གི་རྒྱུད་པ་ཆད་སྟབས་མགོ་ལོག་
དཔལ་ཤུལ་རྩོམ་དཔོན་པོ་སྟག་ལྟ་སྒྱུ་བས་ཀྱི་བྱ་གསུམ་ལས་ཐ་ཆུང་ལྷགས་
ཐར་འབྲུམ་བྱ་བ་ར་བའི་དཔེ་ཆང་གི་དཔོན་སར་བཞག་ དཔོན་འདིའི་རིང་
ལ་ར་བ་མགོ་ལོག་གི་དབང་ལོག་ནས་འཐེན་པར་བཤད།

ལྷགས་ཐར་འབྲུམ་གྱིས་ཆ་ཁོ་ཅོག་ཅེ་བཟའ་ཆེ་རིང་སྒྲོལ་མ་བྱ་བ་བྱིས་
ཐབ་ཏུ་སྒྲངས། དཔོན་མོ་འདི་ལ་སྒྲ་དཀར་མ་གཉིས་འཕོད་སྒྲོལ་ཡོད་པ་འདྲ།
དཔོན་པོ་ལྷགས་ཐར་འབྲུམ་གྱིས་ཀི་རྩི་སྒྲོ་བཟའ་འཐེན་ལས་དགྲུང་གྲངས་
ཉེར་གཉིས་ཐོག་གདན་འདེན་ཞུས་ཏེ། དཔོན་སྟེ་འདེབས་དགོས་པའི་རེ་
བསྐྱལ་ཞུས་དོན་བཞིན་སྒྲོན་ཆང་ཆ་ཐོག་ཅེས་པའི་སར་དགོན་ས་གཏན་ཁུལ་
མཛད། རབ་བྱུང་བཙུ་ལ་བའི་ལྷགས་ལྷག་སྟེ་སྟེ་ལོ་༡༨༧༡ ལོར་དཔོན་ལྷགས་
ཐར་འབྲུམ་དང་དཔོན་མོ་སྒྲ་དཀར་མ་གཉིས་ལ་བྱ་མགོན་པོ་བསོད་ནམས་
སྟེས། དཔོན་མགོན་པོ་བསོད་ནམས་ཀྱིས་མགོ་ལོག་ཨ་སྒྲོང་གི་བྱ་མོ་ཞིག་ཆུང་
མར་སྒྲངས་ཀྱང་། དེས་སྒྲོན་མོ་བ་ཞེས་པ་དང་ལྷས་འབྲེལ་བྱས་ཤིང་། སྒྲོན་
པོ་དང་བཅུན་མོ་གཉིས་ཁ་འབྲལ་བྱེད་མ་ཐུབ་ནས་དཀའ་རྒྱུ་བྱུང་སྐབས་
སུ་དཔོན་མོ་སྒྲ་དཀར་མའི་ཞང་ཆུ་ཅོག་ཅེ་ཆང་གིས་དམག་དྲངས་ཏེ་དཔོན་
མོ་ལོགས་སུ་བཞག་སྟེ་གཉིས་ཀ་ཆེ་ཤོས་སོགས་སྐལ་བ་ཆེ་ཙམ་སྟོན་དགོས་
བྱུང་།

དཔོན་པོ་ལ་ཡང་བསྐྱར་མགོ་ལོག་ཨ་སྒྲོང་ཁང་སར་དཔོན་སྐལ་
བཟང་དགྲ་འདུལ་དང་། གཙུང་ཉི་མ་དོན་གྲུབ་གཉིས་ཀྱི་སྤང་མོ་བསོད་
ནམས་སྒྲོན་བྱ་བ་བྱིས་ཐབ་ཏུ་བསུས་ཀྱང་། སྐས་མོ་དཔལ་ཆེན་དོན་གྲུབ་མཆོ་
སྟེ་ཐོག་ནས་མ་འཁོ། རབ་བྱུང་བཙུ་ལ་བའི་ཆུ་སྒྲང་སྟེ་སྟེ་ལོ་༡༨༧༩ ལོར་ར་
བ་ཀི་རྩི་དགོན་གྱི་འདུ་ཁང་ཀ་བ་བཟུད་ཅུ་ཅན་བཞེངས་སྐྱབས་སྐབས་དཔེ་ཆང་

གིས་མཐུན་རྒྱུན་བསྐྱབས། འདྲུ་ཁང་གི་ཀ་བ་བསྐྱངས་སྐབས་རང་ལོ་༤༧ ལ་
སྤེལས་པའི་དམེ་དཔོན་པོ་མགོན་པོ་བསོད་ནམས་འདས་གྲོངས་སུ་གྱུར།

ཡང་བསྐྱར་དམེ་ཆང་ལ་རྒྱལ་སྤྱི་དཔྱད་མཁན་གྱི་བྱ་མེད་པས། མགོ་
ལོག་དབང་ཆེན་འབུམ་གྱི་མི་རྒྱུད་ཡིན་པ་འཕྲོག་པ་སྟོབས་རྒྱལ་བྱ་བས་དགེ་
ཆེ་བཟའ་ཞིག་སྤངས་པ་ལ། བྱ་ཞིང་རྒྱུང་དང་། རྒྱ་ཆེན་གཉིས་བྱང་བའི་ཆེ་
བ་ཞིང་རྒྱུང་དཔལ་ཆེན་དོན་གྲུབ་མཆོའི་མག་པར་བསུས་ཏེ་དཔོན་སར་
བཞག

རབ་བྱུང་བཙུ་ལྔ་བའི་མེ་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༧༡༥ ལོར་ཞིང་རྒྱུང་དང་
དཔལ་ཆེན་དོན་གྲུབ་མཆོ་གཉིས་ལ་བྱ་དཔལ་མགོན་འཕྲིན་ལས་རབ་བརྟན་
རྒྱུས། བལ་ཆེར་སྤྱི་ལོ་༡༧༣༥ ཅམ་ལ་རྩ་ཁོག་དྲུ་དམར་དམག་སྤེལས་ཏེ་དཔོན་
ཞིང་རྒྱུང་དང་དཔལ་ཆེན་དོན་གྲུབ་མཆོ་གཉིས་བྱང་ཕྱོགས་སུ་བྲོས་བྱེད་
སྐབས་བྱ་མོ་དོན་གྲུབ་མཆོ་བཙས་ཐོག་ནས་ཡུམ་དུས་ཆོས་སུ་གྱུར།

དཔལ་མགོན་འཕྲིན་ལས་རབ་བརྟན་གྱིས་ཀའི་སྐྱེ་ཤིང་བཅུ་བ་རྒྱ་
གི་དབང་པོའི་སྐྱེ་སྤང་སྟེ། ཀའི་ཕྱི་ཆ་ཆང་གི་བྱ་མོ་བཀ་ཤིས་སྟོལ་མ་སྤངས་
པ་ལ་བྱ་མོ་གཉིས་བྱང་། དཔལ་མགོན་འཕྲིན་ལས་གྱི་སྤང་མོ་དོན་གྲུབ་མཆོ་
ནི་ད་ལྟ་རྩ་བ་ཁྲལ་སྤྱི་དགོས་གྱི་འབྲས་མི་ཡིན་ལ། བྱ་གསུམ་བྱང་བའི་འབྲིང་
བ་འདས་ཤིང་། ཆེ་བ་འཛིགས་མེད་དང་རྒྱུང་བ་སྟོ་བཟང་བཙོན་འགྲུས་
གཉིས་འཆོ་གནས་བྱེད་བཞིན་པའོ།

དཔལ་མགོན་འཕྲིན་ལས་རབ་བརྟན་འདི་བཙོས་སྤྱི་དག་ཅིའི་ཆ་
ནས་དབང་ཐང་དང་སྟོབས་འབྱོར་ཆེན་པོ་བྱང་སྟེ། བདེ་སྐྱོད་སྟོ་རྒྱུད་ཕྱོགས་
སུ་གཤམ་པ་ཆེ། འདི་བར་སྟོས་པའི་དཔོན་རབས་སྔ་མ་དག་ལ་ཡུལ་མིས་རྒྱལ་
བོ་ཞེས་ཆེ་བསྟོད་སྤུལ་བ་ཙམ་ལས་རྒྱལ་བོའི་ཐ་སྐྱོད་ཐོགས་དཀའ་ཡང་། འདི་

བས་ཀྱི་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ལྷ་མོ་ཀྱི་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཐ་བ་ཀྱི་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ལ་འབྲེལ་
དམ་ཟབ་བབྱང་ཐོག་ཞི་དྲག་གསང་གསུམ་གྱིས་རང་གི་མངའ་ཁོངས་རྒྱ་
བསྐྱེད་དང་། ལྷ་པུ་སྤང་སོགས་རང་གི་རྒྱལ་སྤྱི་ལ་ཕན་པའི་རྒྱབ་ཅ་བརྟན་
པོ་བཅའ་བ། ཉེ་འཁོར་གྱི་རུ་སྤེའི་མགོ་དཔོན་ཁག་བསྐྱུ་འགྲུག་དང་དྲག་
འཛོམས། དཔོན་སློན་དམག་དཔོན་གྱི་གོ་གནས་གཏན་འབེབས་སོགས་ཅུང་
འཐུས་སྟོ་ཆང་བའི་སྤྱི་འཛིན་ལམ་ལུགས་ལག་བསྟར་བྱས་སྟབས། རྒྱུ་ལོའི་
དུས་རབས་ཉི་ཤུའི་སྟོན་ཅམ་ལ་རོང་འབྲོག་གི་སྡེ་ཆོ་དར་འཕེལ་བྱུང་བར་
གྲགས།

དཔལ་མགོན་འཕྲིན་ལས་རབ་བརྟན་རང་ལོ་༡༩ བ་སྟེ་རྒྱུ་ལོ་༡༩༣༥ ལོར་
དམར་དམག་རྒྱུ་ཐོད་ཡུལ་དུ་སླེབས་སྐབས། རྒྱ་ནག་གོ་མིན་ཏང་གི་
སྤྱ་ཅུང་ལིས་གྱི་རོ་ཆབ་རྒྱ་དམག་ཉི་ཤུ་ལྷག་རྩ་ཁོག་དུ་འབྱོར་དེ། དམེ་ཆང་གིས་
མགོ་བྲིད་དེ་དམར་དམག་ལ་འགོག་ཆོལ་བྱེད་དགོས་པའི་བཀའ་བཏང་ཡང་།
མཐའ་མཐུག་རྒྱལ་ཁ་མ་ཐོབ་ནས་དམེ་རྒྱལ་ཁང་མེར་བསྐྱེགས་བཏང་།
གཞན་ཡང་སྐབས་དེའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གནས་བབ་གལ་ཆེན་དུང་ཡིག་ཆོས་འཕེལ་
གྱིས།

ཀྱི་རིན་པོ་ཆེ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ཆང་དང་དཔོན་པོ་ཆོས་འཕེལ་རྣམ་
གཉིས་ལྷ་ཆེས་ཀ་ལོ་དང་མཐུན་སྤྱི་ཆེ་སྟབས། དེ་བརྒྱུད་ནས་མེ་
ཞིང་སྤྱོད་གིས་རྒྱ་ལྷ་བརྒྱུ་བྲིད་ནས་མཐུན་ལམ་བསྐྱེག་ཆེད་སོང་ཆེ་
འཆམས་ཏྲགས་སུ་རྟ་པོ་༡༥ ཤུ་རྟ་སྟེ་གཡི་མར་བཅས་ཤུལ། རྒྱར་
པོ་ལྷ་ཡ མདའ་སྐྱམ་༩ ཐེལ་ཅོ་བཀའ་ཤོག་བཅས་དང་རོག་རམ་
དང་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་གསུང་། དེ་བྱིན་ལོ་རེ་རེ་བཞིན་རྟ་པོ་འགའ་
དང་ཤུ་རྟ་རེ་བབྱང་ནས་འཆམས་འབྲིར་སོང་། རྒྱར་གི་ཆད་རེའི་

སྐབས་ལྷ་བརྩ་མ་འགའ་དང་གོས་ཡུག་རེ་ཡོང་འདུག དེ་རྗེས་༡༩༡༥
 ལྷ་ཆེ་ཀ་ལོའི་ཆ་བུ་ལྷ་ལེན་བེ་ལིང་གུའུ་ཞི་ལ་འཛིག་སྐབས་ཚུར་མི་
 ལྷ་མངག་ནས་མཐུན་སྒྲིལ་ངོ་སྟོར་སྟོན་མོ་ལ་དཔལ་མགོན་འཕྲིན་
 ལས་རབ་བརྟན་གདན་ཞུ་བྱས། ཁོང་དང་(དམེ་རྒྱལ་བོ་དཔལ་
 མགོན་འཕྲིན་ལས་རབ་བརྟན་)སྟོན་མཐུ་སྟོབས་དང་མཁས་ཀོ་
 སོགས་སྐྱུ་༡༡༥ ཁྱིད་ནས་བེ་ལིང་དུ་བསྐྱོད། བེ་ལིང་གུའུ་ཞིས་དགའ་
 བསུ་སྟོ་ལེན་བྱས་ཏེ་ལྷ་གཅིག་ལ་བསྐྱོད། འཆམས་རྟགས་ལ་རྟ་པོ་
 ༡༠ ཤ་རུ་༡ སྐ་ཆེ་༡༠ ལ་གཡི་༡༥ བཅས་སུ་ལ། ལྷོད་རིང་ལ་ཆེ་
 མཚར་སྐྱ་ཆོགས་དང་། ཟས་རིགས་ཀྱི་མགོན་ག་བཟང་འདྲིན་
 བཀྲིས། ཁོང་(དམེ་རྒྱལ་བོ་)ལ་བེ་ལེན་ཞིག་གི་གོ་གནས་དང་བ་སེའི་
 ཐམ་ག་ཆེ་ལེགས་ཡིག་དེབ་མང་བོ་བཅས་གནང་། སྐྱ་མི་རེ་རེ་ལ་
 ར་ནག་རེ་དང་རས་ཁ་ལྷ་རེ་གནང་བྱུང་ངོ་།⁸

ཞེས་སོགས་སྐུ་ལོ་༡༩༡༠ ཙ་གངས་སྐབས་ཀྱི་དམེ་རྒྱལ་བོའི་ཆབ་སྲིད་
 གནས་བབ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བོར་གསུངས་འདུག

སྐུ་ལོ་༡༩༢༩ ལོའི་ཟླ་༡ ནང་དམེ་ཆང་གིས་སྟོན་མཐུ་སྟོབས་དང་།
 བཙོན་འགྲུས་སོགས་ལན་གོ་འུ་ལ་སོང་ནས་རྒྱ་དམར་གྲང་ཁན་ཏང་གི་དམག་
 དཔོན་ཕིན་ཏེ་ཉེ་ལ་ཤར་དང་སྐ་ཆེ་སོགས་སུ་ལྟེ། གྲང་ཁན་ཏང་ལ་འཆམས་
 འདྲི་དང་མཉམ་འབྲེལ་བྱས་པས། བསྐྱུགས་བརྗོད་དང་སྒྲུགས་དམེ་རྒྱལ་བོར་
 བལ་གྱི་ཀམ་པ་ལ་ཞིག་མཆམས་རྟགས་སུ་བསྐྱུར་ཅིང་། བོད་དུ་བཅིངས་
 འགོལ་བྱེད་པ་ལ་རོགས་རམ་བྱེད་དགོས་པའི་ལམ་སྟོན་བྱས།

སྐུ་ལོ་༡༩༥༠ ལོའི་ཟླ་༡ ནང་རན་ཞན་གྲང་སོགས་རྒྱ་མིའི་ལས་བྱེད་
 ༡༠ ལྷག་རྩ་བར་འབྱོར་སྐབས། དགའ་བསུའི་སྟོ་ལེན་དང་རྒྱ་བོད་བྱུང་འབྲེལ་

ཀྱི་ལས་དོན་ལ་དུར་འབད་དགོས་པའི་ལམ་སྟོན་བྱས། ཟ࿳་ལོ་༡༧༥༡ ལོའི་སྟོན་
ཁར། གྲང་པེ་ཁྲང་དང་སེ་ཁོ་གྲང་སོགས་རྒྱ་མིའི་ལས་བྱེད་ཆ་ ༡༠ རྩ་བར་འབྱོར་
བ་བསྐྱེད་དགོན་པར་ཕབ་ཅིང་སྟེ་ལེན་གཟབ་རྒྱས་བྱས།

ཟ࿳་ལོ་༡༧༥༡ ལོར་སྟོན་མཁའ་སྟོན་བས་དང་། རྩོམ་བསོག་གཉིས་རྒྱ་ཡུལ་
དུ་ལྷ་སྟོར་ལ་སོང་། ལོ་དེར་དཔེ་ཆ་དང་གིས་བཅིངས་འགོལ་དམག་ལ་སྐྱམ་ཡོ
ཐམ་པ་སོགས་སྤུལ། རྩ་གཞུག་དེ་དག་དུ་ཆངས་འཁོར་གཞུང་ལམ་མེད་སྟབས།
དཔེ་དཔོན་ཆང་གིས་མཛོད་དགོ་དང་། རྩ་བ། འཛམ་ཐང་། མགོ་ལོག་སོགས་
ཀྱི་རྒྱ་གཞུང་གི་ལས་བྱེད་དང་། དམག་མི་སོགས་ལ་ཟ་ཆས་སྟོན་ཁལ་ཁྲི་ལྷག་
ཐེངས་བརྒྱ་ལ་བསྐྱུལ་བར་བཤད།

ཟ࿳་ལོ་༡༧༥༡ ལོའི་ཟ࿳་ ༤ ནང་ཐེན་པོ་གུའུ་ཞི་དང་། ཉང་སེ་ལེན་ཡོན།
ཀོ་ཀྱི་ཡན་ཏན་འཕྲིན་པོ་འུ་བཅས་རྒྱ་དམག་མང་པོ་ཡོང་སྐབས་དགའ་བསུ་
མཐུན་སྐྱབ་གང་བཟང་བྱས། ལོའི་དེའི་ཟ࿳་ ༥ ནང་ཐེན་པོ་དང་དཔལ་མགོན་
འཕྲིན་ལས་གཉིས་མཛོད་དགོ་ལ་མཉམ་སྦྲེད་བྱས་ཏེ། མཛོད་དགོ་ཕྱགས་ཀྱི་
རོ་ལོག་ཞི་འཇགས་སུ་བཏང་ནས་མཛོད་དགོ་རྫོང་གསར་འཛུགས་བྱས།

ཟ࿳་ལོ་༡༧༥༡ ལོའི་ཟ࿳་ ༧ ཡས་མས་སུ་དཔལ་མགོན་འཕྲིན་ལས་རབ་
བརྟན་དང་། སྟོན་མཁའ་སྟོན་མ་ཁོ་རྩོ་རྩོ་དཔལ་བཟང་། ཁོ་འབུམ་སོགས་
རྒྱ་ནག་དུ་ལྷ་སྟོར་ལ་སྦྲེད་སྐབས། གྲང་ཁན་ཏང་གི་བཀོད་མངག་འོག་སྟོ་རྒྱ་
ཆང་དང་དཔེ་ཆང་གི་བར་གྱི་གྲོད་བཤད་དེ། དཔལ་མགོན་འཕྲིན་ལས་རབ་
བརྟན་དང་། ཁོ་རྒྱ་རྩོ་རྩོ་དཔལ་བཟང་གཉིས་ཁ་དར་ཅེ་སྦྲེད་དང་། མེ་བ་
དང་སྟོ་རྒྱ་འོ་གྲོད་བཤད་པས་སྟོ་རྒྱ་འོ་དཔོན་གྱི་དགའ་ཡར་འཕེལ་དང་། མེ་
བའི་དཔོན་དཔལ་ལྷན་ཆེ་རིང་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་ཁ་དར་ཅེ་སྦྲེད་བྱས། དེ་ནས་
ཁོང་ནམས་པེ་ཅིན་དང་། ཉང་པེ། དུར་པེན་སོགས་སུ་ལྷ་སྟོར་ལ་བསྦྲེད།

སྤྱི་ལོ་༡༧༥༥ ལོར་དཔལ་མགོན་འཕྲིན་ལས་རབ་བརྟན་པེ་ཅིན་དུ་
སྐབས་དང་བོའི་རྒྱལ་ཡོངས་མི་དམངས་འཐུས་མིའི་ཆོགས་ཆེན་ལ་ཞུགས།
སྐབས་དེར་རྒྱལ་དབང་བཅུ་བཞི་བ་བརྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོར་མངལ་ཞིང་། རྩེ་
ཡབ་སྐུ་གྱི་གསུང་འབུམ་དཔར་བཞེངས་བྱུང་བའི་མཛད་གྲུང་སྟོན་ཆོག་
ཚོམ་བསྐྱལ་ཞུས་པ་བཞིན་ལྷགས་ཚོམ་མངོན།

སྤྱི་ལོ་༡༧༥༦ ལོར་དཔལ་མགོན་འཕྲིན་ལས་ཡབ་ཡུམ་སོགས་དབུས་
མངལ་ལ་སོང་སྐབས་སྐར་རྒྱལ་དབང་མཆོག་ལ་མངལ་བཅར་ཞུས་ཤིང་། མ་
ཅིག་བྱུང་རྒྱལ་མའི་ཆེ་དབང་བསྟུལ། གཅང་དུ་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེར་མངལ་
བཅར་དང་འབུལ་སྐྱེས་ཆོས་འབྲེལ་ཞུས།

སྤྱི་ལོ་༡༧༥༧ ལོར་དཔལ་མགོན་འཕྲིན་ལས་རབ་བརྟན་གྱིས་མ་བཟོན་
རོང་འབྲོག་དང་། ཀའི་མ། རོང་ཁོག་པོ་སྟོད་སྟོང་། ས་བར། མཁར་སར།
ལམ་པ། གཅའ་རོ། ཨ་འདུས་བཅས་ལ་མདའ་དང་མེ་མདའ་ཅི་ཡོད་གཞུང་
ལ་ཅིས་སྟོད་ཞུ་དགོས་པ་དང་། རོ་ལོག་ཟིང་འཁྲུག་བྱས་མི་ཆོག་པའི་བཀའ་
བྱུང་བསྒྲགས། ལོ་དེའི་སྟོན་ཁར་དཔལ་མགོན་འཕྲིན་ལས་རབ་བརྟན་ལ། ར་
བ་རང་སྟོང་ཁུལ་གྱི་ཀུའུ་ཞི་གཞོན་པ་དང་། སི་ཁྲོན་ཞིང་ཆེན་སྲིད་གྲོས་གྱི་
ཀུའུ་ཞི་གཞོན་པ། རྒྱལ་ཡོངས་མི་དམངས་འཐུས་མི་ཆོགས་ཆེན་གྱི་འཐུས་མི་
བཅས་ཀྱི་གོ་གནས་གནང་།⁹

སྤྱི་ལོ་༡༧༥༨ ལོའི་ཟླ་༡༠ ཆོས་༡༧ དེ་རིག་གནས་གསར་བརྗེ་ཞེས་
པའི་ལས་འགུལ་བསྐྱངས་ནས་ཅང་མ་འགོར་བའི་སྐབས་སུ་དཔོན་དཔལ་
མགོན་འཕྲིན་ལས་རབ་བརྟན་དང་། སྤྱི་ཟླ་བཟླ་ཤིས་སྟོལ་མ་གཉིས་དཀའ་
སྤྱུག་ཁོད་མོས་ཀྱི་འུ་ཞེས་པའི་ས་ནས་རང་སྟོག་དོར། རྒྱང་ཡིག་ཆང་གིས་ལོ་
ཆོགས་འདི་ལྟར་བྲིས་འདུག གྲང་། ཡིག་ཆ་གཞན་ཞིག་དུ། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༩ ལོའི་

ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༡༢ ཉིན་དཔལ་མགོན་འཕྲིན་ལས་རབ་བརྟན་དང་ཁོང་གི་ཚུང་
མ་བཟུ་ཤིས་སྒྲོལ་མ་གཉིས་བུན་ཁྲན་ཞེས་པའི་ས་ཆར་རང་སྲོག་དོར་བར་
བཤད་འདུག¹⁰ དཔོན་ཡབ་ཡུམ་འདི་གཉིས་ལ་སྲས་མོ་གཉིས་བྱང་བའི་ཆེ་
བ་ཆེ་རིང་སྒྲོལ་མ་ནི། ཟླ་ལོ་ ༡༧༥༤ ལོ་ནས་བུ་མོ་ཚུང་བ་མགོན་པོ་མཆོ་དང་
མཉམ་དུ་སི་ཁྲོན་ཁྲིན་དུ་འཁྱུང་མཉམ་མའི་སློབ་གྲ་ཞིག་དུ་བསྐྱེད་ཅིང་། ཕྱིས་སི་
ཁྲོན་རྒྱུ་དམག་ཨང་ ༤༠ བའི་དམག་སྤར་དུ་སྤྲོན་པའི་ལས་ཀ་བྱས། ཟླ་ལོ་
༡༧༥༧ ལོར་སྤར་གྱི་དཔོན་ཚུད་དང་མཐོ་རིམ་མི་ཚུད་ལ་ཉེས་དུང་ཕོག་སྐབས་
གོང་གསལ་བའི་གྲུ་ལས་གནས་བསྐྱར་ཅིང་འདས་གོང་ས་སུ་ཕྱིན།

སྲས་མོ་ཚུང་བ་མགོན་པོ་མཆོ་ནི་ཟླ་ལོ་ ༡༧༥༡ ལོར་སྐྱེས་ཤིང་། ཟླ་ལོ་
༡༧༥༤ ལོ་ནས་ ༡༧༥༧ བར་གཅེན་མོ་དང་མཉམ་དུ་གོང་འཁོད་དམག་མའི་
སློབ་གྲ་དེར་བསྐྱེད། རིག་གནས་གསར་བརྗེ་ཞེས་པའི་གདུག་རྒྱུ་བའི་ཁྲོད་
རིམ་མི་ལེགས་པའི་བུ་སྐྱུ་དུ་བཅིས་ཏེ་ཤིན་ཅང་ལ་ངལ་རྩལ་སྒྱུར་བཀོད་བྱེད་
དུ་བཏང་།

ཟླ་ལོ་ ༡༧༥༧/༡༧༥༩ བར་ཤིན་ཅང་དུ་བསྐྱེད། ཟླ་ལོ་ ༡༧༥༩ ལོར་བཟའ་
ཟླ་དང་མཉམ་དུ་ཤེ་ཅིན་ལ་སླེབས་ཤིང་། ཤེ་ཅིན་དང་། ཉུང་ཏའེ། ཉན་ཅིན་
སོགས་སུ་དགེ་རྒྱུ་སོགས་ཀྱི་ལས་ཀ་བསྐྱབས། ཟླ་ལོ་ ༡༧༥༧ ལོར་སྐྱབས་
མགོན་རྒྱལ་དབང་མཆོག་ལ་མཇུག་བཅར་དང་། ས་མའི་དགེ་རྒྱུ་བསྐྱབ་ཆེད་
རྒྱ་གར་དུ་འབྱོར། མགོན་པོ་མཆོ་ལ་བུ་གཅིག་དང་བུ་མོ་གཉིས་བྱང་། བྱ་དང་
བུ་མོ་ཚུང་བ་གཉིས་པོ་དུ་ཡོད་ཅིང་། བུ་མོ་ཆེ་བ་དབང་འཛིན་ལྷ་མོ་ཨ་མ་
དང་མཉམ་དུ་རྒྱ་གར་དུ་སླེབས་ནས་སློབ་གྲ་རིམ་ཐོན་གྱིས་ད་ལྟ་རྒྱ་གར་
བཞུགས་སྐར་རྟ་རམ་སར་ལར་ཡོད།

མགོན་པོ་མཆོ་རྒྱ་གར་དུ་འབྱོར་ནས། ཟླ་ལོ་ ༡༧༧༡ ལོར་བཅོན་བྱོལ་

བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས་སུ་གོང་ས་སྐུ་བས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་ཆོན་རིག་
 དང་། ཤེས་ཡོན་སོགས་ལ་བྱུང་མཁས་ཀྱི་མི་སྣ་གཅིག་ནས་གསུམ་ཐད་བསྐྱོ་
 གནང་ཆོག་པའི་དགོངས་དོན་ལྟར། སྐབས་བརྒུ་གཅིག་པའི་བོད་དམངས་
 སྤྱི་འཐུས་སུ་ཐད་བསྐྱོས་གནང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༦ ལོར་སྐབས་བརྒུ་གཞིས་པའི་
 བོད་མི་དམངས་སྤྱི་འཐུས་སུ་བདམས་ཐོན་བྱུང་། ད་ལྟ་བཙན་བྱོལ་བོད་
 གཞུང་དྲིལ་བསྐྱགས་ལས་ཁུངས་རྒྱ་ཡིག་སྡེ་ཆོན་གྱི་ལས་བྱེད་དང་། བོད་རྒྱ་
 ཞི་མོ་ལ་ཆོགས་རྒྱུ་གི་ཆོགས་མི་བཅས་ཀྱི་ལས་དོན་སྐྱབ་བཞིན་པའོ།།
 གོང་དུ་མདོར་བསྟུས་པའི་ལུགས་སུ་བཤད་པ་ནི་དཔེ་དཔོན་རབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་
 གཙོ་བོར་བྱས་པ་ཡིན་ལ། དཔོན་ཆང་འདི་ཐོག་མར་དཔེ་རྩ་ཆོ་བཞིར་བྲགས་
 པའི་སྡེ་དཔོན་ཚམ་ལས་ཡིན་ཆོད་མི་འདུག་ཀྱང་། དཔོན་རྒྱུད་ཆད་ནས་མགོ་
 ལོག་གི་བྱ་ཆབ་ལྷགས་ཐར་འབུམ་བསུས་པ་དང་དེའི་བྱ་མགོན་པོ་བསོད་
 བསུས་ཀྱི་རིང་ནས་དར་མགོ་རྒྱགས་ཤིང་། ར་སྤྱད་བྱོགས་ཀྱི་སྡེ་དཔོན་ཆོ་
 དཔོན་དཔེར་ན། ཐར་ཆང་གི་དཔོན་པོ་དང་། མཁར་བ་ཆང་གི་དཔོན་པོ་
 སོགས་ཀྱིས་དཔེ་དཔོན་ཕྱན་ལ་མགོ་མ་སྒྱུར་སྟབས། དམར་གསོད་བཏང་ནས་
 རུ་སྡེ་རང་འོག་དུ་བསྟུས་པ་ལྟ་བུ་དང་། དཔེ་སྤྱི་བ་སྤྱི་མགོན་བྱ་བ་མངའ་འོག་
 དུ་བསྟུ་མ་སྟབ་ཀྱང་། ཁོ་རང་སྟག་ལུང་གི་བྱ་མོ་ཞིག་ལ་ཆགས་ནས་རྒྱན་དུ་
 དེར་འགོ་བཞིན་པ་ཤེས་ནས། དཔེ་ཆང་གིས་བྱ་མོའི་མིང་བོ་རྣམས་ལ་དདུལ་
 དངོས་འབོར་ཆེན་སྤྱད་དེ་བསྐྱུ་འགྲུག་བྱས་པས། བྱ་མོས་རང་གི་དགའ་
 རོགས་སྤྱི་མགོན་མིང་བོ་རྣམས་ལ་ཆེས་སྤྱད་ནས་བསད་དེ་དཔེ་སྤྱི་བ་དབང་
 དུ་བསྟུས། སྤྱི་མགོན་བསད་བྱུལ་དུ་ད་ལྟ་འདྲི་སྤྱངས་ཤིག་ཡོད་པར་བཤད།
 འདི་ལ་བྱུང་ཡིག་ཆོས་ཆང་གིས།

རང་སའི་ཆོད་པོན་ཨ་འདུས་འཇམ་རལ། མེ་སྤྱི་བ་སྤྱི་མགོན། ཐར་

བ་བྱ། མཁར་བ་སང་སོགས་ཀྱིས་གོང་དཔོན་ལ་མགོ་མ་སྐྱར་བར་
གདུག་རྩུབ་ཅི་འབྱོལ་བྱས་པས་འདིག་ཉེན་པ་རོལ་ཏུ་བཏང་།¹¹

ཞེས་གསུངས་འདུག

དཔོན་མགོན་པོ་བསོད་ནམས་ཀྱི་རིང་ལ། མོ་བ་ཚང་གི་མགོན་པོ་སྐུ་
སྐྱབ་ཀྱིས་སྟ་དགེ་སྤྲུལ་བྱ་བའི་སྤྲུལ་པ་ཞིག་དང་བསྟོངས་ཏེ་དཔེ་ཚང་ལ་
མཐུ་གཏད་བྱས་པའི་སྤྲུལ་པ་ཞིག་ལོག་མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་པ་བྱ་གསུམ་རྩུལ་
འཕངས་ཏེ་བསད་པ་དང་། དེའི་ནང་མི་ལྷན་རྒྱུ་དོར་བྱ་བའི་ལག་པ་བཅད། སྟ་
བཟའི་སྟ་བཅད། བུ་མོ་ལོ་རྒྱུད་གཉིས་ཡོད་པ་བྱི་ལ་འབྱམས། མོ་བ་ཚང་གི་
དཔོན་པོའི་བྱིས་ཤུལ་བཅད་སྟབས། རྩུ་དངོས་མཁར་ས་ཡོངས་རྫོགས་དཔེ་
ཚང་ལ་ཐོབ། འདིའི་སྟོར་དཔེ་བྱང་ཡིག་ཚོས་འཕེལ་ཚང་གིས་གསུངས།¹²

གང་ལྟར་དཔེ་དཔོན་པོ་ལྷགས་ཐར་འབྱུང་དང་། དེའི་བྱ་མགོན་པོ་
བསོད་ནམས། དཔོན་ཞིང་སྐྱོང་གི་བྱ་དཔལ་མགོན་འཕྲིན་ལས་གསུམ་ཀྱི་རིང་
ལ། ར་སྟོན་ཕྱོགས་ཀྱི་དཔོན་མགོ་ལ་ལ་བསད་ཅིང་། ལ་ལར་མགོ་འདོགས་
སྐུ་བརྩུག་པ་སོགས་ཐབས་ལམ་སྟོར་ཆོགས་ལ་བཞེན་ནས། སྤར་ཀྱི་དཔོན་མགོ་
བརྒྱད་རྩུར་གྲགས་པ་སོགས་མེད་པར་བཏང་མཐར་དཔེ་དཔོན་པོ་གཅིག་བྱ་
ར་སྟོན་དཔོན་པོར་གྱུར་པ་ཡིན་འདུག

ཡིན་ན་ཡང་ར་སྟོན་དབང་ལོག་ཏུ་བསྐྱུ་མ་སྐྱབ་ཅིང་། དེའི་རྩུ་རྩུན་ཉེ་
བ་ནི། ར་བའི་དཔེ་དཔོན་ཚང་ལ་དབང་ཤུགས་ཆེན་པོ་མ་བྱུང་བའི་སྟོན་ནས་
ཀུན་མཁྱེན་འདིགས་མེད་དབང་པོ་ལ་མགོ་བཏགས་པས། སྐུ་ཕྱེང་བྱི་མ་རིམ་
ཕྱོན་དང་སྤྲུལ་བྱ་གསུམ་རྩུལ་པས་ཡིན་པ་འདྲ། མདོ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་
དུ། ར་བ་སྟོན་སྟོན་ཀྱི་དོན་རྩུན་གཅིག་གསུངས་འདུག་པ་ནི།

ལྷགས་བྱི་ལོར་སྐྱབས་རྩེ་ཉིད་ཕྱོགས་འདིར་ཆིབས་སྐྱར་མཛད།

བཅུམས་པ་ལ། དེ་སྐབས་སྐྱེ་ལམས་གིན་དུ་ཉེས་པར་ཡོད་པས་
 ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྒོས་མ་འབྱུང་པར་བཞོལ་བཏབ་ཀྱང་། རྩལ་ས་
 དེར་འཁོད་ཀྱི་གདུལ་བྱའི་ཐ་མ་ནམས་རྗེས་སུ་བཟུང་བ་དང་། བཏ་
 ཆེན་དགེ་འདུན་གྱུ་བ་ཀྱིས་དག་མཁར་དག་ཡུལ་དུ་བཅུགས་དགོས་
 གསུངས་པའི་དཔེ་བཞིན། ལྷ་གྱུ་བ་མི་མཐུན་པ་དུ་མས་གང་བའི་
 ས་དེར་དགེ་ལྡན་པའི་རིང་ལུགས་རྩི་མ་མེད་པ་འཇུགས་བཞེད་ཀྱི་
 དགོངས་པ་ཟབ་མོ་སྒྲིག་དུ་མེད་པས་གཉིས་པའི་ཆོས་ལ་དེར་ཆེབས་
 བསྐྱར། ལམ་ནས་དད་ལྡན་གྱི་སྦྱིན་བདག་དུ་མས་བསྐྱེན་བཀྱར་
 དང་སྤྱད་གཟབ་པར་ཞུས། རྗེར་ཞར་དཔོན་པོ་གཉིས་དང་།
 དམེ་དཔོན་པོ། དམེ་སྒྲོར་དཔོན་པོ་སོགས་ཉིན་མང་བོའི་ལམ་དུ་
 བསུ་བ་རིམ་པར་འབྱོར། རྗེར་ཞར་གྱི་རུའི་དོན་དུ་དམེ་དཔོན་པོ་
 ལ་འཕྲལ་ཡུན་དུ་པན་པའི་བསྐྱབ་བྱ་གནང་ཡང་། ལས་ཀྱི་སྦྱིབ་པའི་
 དབང་གིས་དུང་དཀར་སེར་སྣང་བཞིན་སྦྱོན་རྟོག་འབའ་ཞིག་དུ་
 བྱུང་། བཀའ་དང་དུ་མ་སྒྲངས་པར་རང་བབས་སུ་ལུས།¹⁴ ཁོ་
 བ་ཆོ་ཡང་ཞིང་བྱུང་པར་ཅན་ལ་སྤྲིག་བསགས་པའི་དབང་གིས་མ་
 འགྲངས་པར་མིས་འབྲུ་བྱིས་སྒྲོད་པའི་གནས་སུ་གྱུར་པའི་ནམ་སྤོན་
 ཐོག་དུ་བབས་པ་ནི།¹⁵ ཞེས་གསལ་ཞིང་།

མདོ་སྐད་ཆོས་འབྱུང་དང་ནམ་ཐར་འདི་གཉིས་ལ་མི་མཐུན་ས་ཅུང་
 ཟད་ཅིག་ཡོད་པ་ནི། སྤུངས་དཔོན་མོས་ངོས་ལེན་མ་བྱས་པར་བཤད་ཀྱང་།
 ནམ་ཐར་དུ་དཔོན་པོ་བཀོད་འདུག་པ་དེ་ཡིན། རྗེ་བཙུན་པའི་སྦྱོན་མེའི་ནམ་
 ཐར་དུ།

དབྱར་ཐོག་སྤོན་རྩ་བར་དགོན་པ་གསར་རྒྱག་གི་དོན་དུ་འགོ་

དགོས་པའི་བཀའ་ཤོག་བྱང་བ་ལྟར་བྱིན་ནས། ཟུང་འཕན་ཏུ་ཞིན་
 དེར་འོང་བ་དང་དངོས་འཕྲད་ཀྱི་ཐོག་དགོན་པའི་གཞི་འདིར་རྒྱའི་
 ལས་དོན་ནམས་ལེགས་པར་བྱུང་བའི་གནས་ཚུལ་གྱི་ཞུ་ཡིག་ཕུལ་
 བ་སྐྱོན་ལམ་དུ་བསྐྱར་བས་དེ་ཁྱེས་ཆོར་ཆེ་བར་མཛད་དོ།¹⁶

ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་ལ། ཡང་གྲུང་ཐང་དཀོན་མཆོག་བསྐྱོན་པའི་སྐོན་
 མེའི་རྣམ་ཐར་དུ།

ཡབ་རྗེའི་བཀའ་ལྟར་རྩ་བའི་སྒྲུགས་སུ་དགོན་པ་གསར་འདེབས་
 ཀྱི་ཆེད་དུ་ཕེབས་ཏེ་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་གསོ་སྦྱང་། ས་བརྟག་བསྐྱང་། ལྷ་
 འབྲེའི་ཐིག་སོགས་རྒྱས་པར་གནང་། ཟུང་འཕན་ཏུ་ཞིན་མགོ་ལོག་
 གི་དོན་དུ་འོང་བ་མཛལ་ནས་ཆེད་པག་མེད་དང་། སྐྱེལ་མའི་རྗེས་
 གནང་ཞུས་ཤིང་བཀྱར་བསྐྱོན་བསྐྱོན་བཀྱར་དཔེ་མེད་ཀྱི་སྐོན་ནས་
 དགོན་པའི་དོན་དུ་སྐྱོན་གྲགས་གང་ལེགས་བྱས།¹⁷

ཞེས་གསལ་འདུག་ཅིང་། དེ་སྐབས་བསྐྱོན་པའི་སྐོན་མེད་གྲུང་ལོ་༡༠
 བ་ཡིན། རྒྱ་མཆན་འདི་དག་ལ་གཞིགས་ཆེ་མདོ་སྐྱོད་ཆོས་འབྱུང་གི་གསུང་
 སྐོས་དེ་བདེན་པ་རང་ཡིན་པར་འཕྲོད་བྱུང་། དོན་ཁྱེན་དེའི་ཐོག་ནས་ཤེས་
 ཐུབ་པ་ནི། དེ་སྐབས་རྩ་སྟོན་དོར་ཞར་གྱི་རུ་སྒྲེ་ཁག་རྩ་སྟོན་དཔེ་ཆ་དེ་གི་བཙན་
 བཟུང་བྱེད་བཞིན་པ་དེ་ཡིན། དེས་ན་འདི་དུས་ནས་དཔེ་དཔོན་ཆང་གིས་
 ཉེ་འཁོར་གྱི་རུ་སྒྲེ་དག་མངའ་འོག་དུ་འདུག་པའི་མགོ་ཚུལ་གྱིན་ཡོད་པ་ཡང་
 རྟོགས་ནུས་པ་ཡིན།

གོང་གི་ལོ་ཆོགས་འདི་དང་། དཔེ་ཆང་དང་ཀེ་རྟེ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོད་
 ཡོན་དུ་འབྲེལ་དུས་སྤྱི་ལོ་༡༧༤༠ ཙམ་ལ་ཡིན་པར་བཤད་¹⁸པ་བཅས་ཀྱི་ཐོག་
 ནས། དེ་དུས་དཔེ་དཔོན་པོ་ཆེ་དབང་སྐབས་དང་། བདག་མོ་ཨ་འཕོས་བཟུང་

གཉེས་ཀྱི་སྐབས་ཡིན་པ་ཤེས་ཐུབ་ཅིང་། ཡབ་ཡུམ་འདི་གཉེས་ཀྱིས་ཀྱི་རྟེ་བསྟན་
 པའི་རྒྱལ་མཆན་ཆང་གདན་འདྲེན་ཞུས་པ་ནས་དམེ་ཆང་དང་སླ་མ་ཀྱི་རྟེ་ཆང་
 མཆོད་ཡོན་དུ་འབྲེལ་བ་དང་། རྟོན་ཞུས་ཀྱིས་གཙོས་པའི་ཨ་རན་ཆོ་བརྒྱད་
 ཀྱིས་ཀྱུན་མཁྱེན་སླ་མ་གདན་དངས་ནས་མཆོད་ཡོན་འབྲེལ་བཞིན་ཡོད་པའི་
 དུས་རབས་པ་མཉམ་པའང་ཤེས་ཐུབ་པ་ཡིན་ནོ།

དཔོན་མགོན་པོ་བསོད་ནམས་ཀྱི་སྐབས། ཆ་ཁོའི་ཁྲོ་ཆུའི་ང་རོ་དབང་
 འདུད་ཀྱིས་ཐེངས་དུ་མར་དམག་སྣ་ར་བའི་སྟེང་དུ་དངས་པར་བཤད། མགོན་
 པོ་བསོད་ནམས་ཀྱི་སྐུ་མོ་དཔལ་ཆེན་དོན་གྲུབ་མཆོ་རང་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་
 སྟེང་། མོ་རང་གི་རལ་རྒྱ་སྟོན་དུལ་དངོས་སུ་ཉེ་རྩེ་ཡབ་སྐུ་གསུམ་
 དང་། ཀྱི་རྟེ་རིན་པོ་ཆའི་གསུང་འབུམ་དཔར་བཞེངས་ཀྱི་ལས་གཞི་སྐབས་
 ཆེན་བཅུ་མས་པར་བཤད།

གཉེས། དམེ་ཆང་གི་སྲིད་དབང་གྲུབ་སྟངས།

ར་བ་དམེ་རྒྱལ་པོའི་སྲིད་དབང་ལམ་ལུགས་ནི་རིགས་རྒྱུད་ཀྱིས་ཡུལ་
 ལུང་ལ་དབང་སྐྱུར་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་ཅིང་། སྐབས་རེར་དཔོན་རྒྱུད་ཆད་སྐབས་
 སླ་མ་དང་སྟེ་ཆོའི་དཔོན་པོ་ཁག་གོས་བསྐྱུར་ཀྱིས་དམེ་དཔོན་ཆང་དང་ཤ་ཁྲག་
 གི་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་བྱ་དོད་སྐངས་ཉེ་དཔོན་ས་འཛིན་སྟོན་ཡང་ཡོད་འདུག
 སྐྱུར་བཏང་བྱ་སྟུན་དུ་མ་ཡོད་ཆེ་བའི་དཔོན་མགོ་རྒྱུད་འཛིན་བྱེད་དགོས་
 པ་ཡིན་ཀྱང་། སྐབས་རེར་སྟུན་རྒྱུད་བས་ཀྱང་འཛིན་ཆོག་ལ། བྱ་མེད་ཆེ་བྱ་
 མོས་ཀྱང་འཛིན་ཆོག་པ་ཡིན།

དམེ་ཆང་གི་དཔོན་པོ་ནི་ཐོག་མར་ར་བ་མར་མའི་དམེ་རུ་མ་ཆོ་བའི་

དབང་སྐྱུར་བྱེད་པོ་ཡིན་འདུག་ཀྱང་། ཕྱིས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་འཕེལ་རིམ་ཁྲོད་ཁྱིམ་
མཆོའི་སྡེ་ཆོ་དག་གིས་མགོ་འདོགས་བྱས་པ་དང་། གཞེན་འབྲེལ་བཅུགས་པ།
མནའ་ཤགས་བསྒྲིགས་པ། དམག་བརྒྱབ་པ་སོགས་བྱེད་ཐབས་སྣ་ཆོགས་ལ་
བཞེན་ནས་ཆོ་བ་གཞན་དག་ལའང་དབང་བསྐྱུར་བྱས་ཡོད།

དམེ་ཆང་ལ་མགོ་འདོགས་གྲས་བཅི་བྱེད་རྒྱུར་ཁས་ལེན་བྱས་པའི་སྡེ་
ཆོ་གཞན་གྱི་ཆོ་དཔོན་ཁག་ཅིག་ལ་ཐུ་མཐུད་ཆོ་དཔོན་གྱི་མིང་ཅན་ཡོད་ལ།
འབངས་མི་དྲུག་ཁྱིམ་འགའ་རེ་ཡང་སྤྱད་སྡོལ་ཡོད་མོད། དོན་དངོས་ཐོག་ཁོ་
བ་ཆོར་སྐྱུར་བཏང་གི་སྡེ་བའི་ཀླད་པོ་ཞིག་གི་རྒྱས་པ་ལས་མེད་པ་དཔེར་ན། རྒྱ་
ཞོལ་ཆང་གི་རྒྱ་ཞོལ་མ་དཔོན་པོ་ལའང་དྲུག་ཁྱིམ་ཁ་ཤས་ལས་མེད་པ་དང་།
ཨ་སྐྱོང་ལ་ཡང་དཔོན་མིང་ཡོད་ཀྱང་མངའ་འབངས་དྲུག་ཁྱིམ་གཅིག་ལས་
མེད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེས་(ཀྱང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཆོ་ཁག་ཏུ་བཤད་འདུག)བཤད།

དམེ་རྒྱལ་བོའི་སློན་པོ་དག་ནི་དཔོན་པོའི་ལག་རྒྱས་གཙོ་བོ་དག་
ཡིན་ལ། ཁོ་ཆོས་དཔོན་པོ་ལ་ནང་སྤྱད་དང་ཕྱི་འབྲེལ་ཐད་སློབ་སྦྱོན་འབུལ་
དགོས་པ་མ་ཟད། སྡེ་ཆོ་གཞན་གྱི་ལས་ཀ་སྣ་ཆོགས་ཀྱང་ཐག་གཅོད་བྱེད་ཀྱིན་
ཡོད་ཅིང་། དཔོན་པོའི་བཀའ་མངགས་ཆ་ཆང་སློན་པོ་ཁག་བརྒྱད་ནས་བསྐྱབ་
དགོས། སྐྱུར་བཏང་སློན་པོ་པལ་ཆེར་རིགས་རྒྱུད་ཀྱིས་འཛིན་སྐྱོང་བྱེད་ཀྱིན་
ཡོད་མོད། མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངས་པ་མེད་པར་སློན་རྒྱུད་གང་ཞིག་ལ་དཔོན་
པོས་ཡིད་ཆེས་བསྐྱབ་ཆོ། སློན་པོའི་མིང་ཡོད་ཀྱང་དོན་གནད་ཐག་གཅོད་
བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པར་འགྱུར་བའམ། ཡང་ན་སློན་རྒྱུད་མིན་པའི་མི་
དཀྱུས་མ་གང་ཞིག་ལ་དཔོན་པོས་ཡིད་ཆེས་བྱས་ཆོ་དེ་ཉིད་སློན་པོར་བསྐྱོཆོག་
པ་དཔེར་ན། ཁུ་དགེ་ཞེས་པ་ཐོག་མར་དམེ་ཆང་གི་ཕོ་ཉ་ལྟ་བུ་ཡིན་མོད།
དཔལ་མགོན་འཕྲིན་ལས་རབ་བཞུན་གྱིས་ཁོ་བར་ཡིད་ཆེས་སྤྲོབས་སྤྲོབས་

སྟོན་པོར་བསྐྱོས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན།

ཚྲིང་པོ་ཞེས་པའི་སྡེ་ཚོའི་དཔོན་རིགས་མང་པོ་ཡོད་ལ། ཚྲིང་པོའི་གོ་གནས་ཐོབ་པ་ལ་དཔོན་རྒྱུད་ཡིན་མིན་ལ་གཞིགས་མི་དགོས་པར། འཛོན་ཐང་ཅན་གང་ཞིག་ཚོ་བའི་ཆན་རབས་ཚོས་དཔེ་རྒྱལ་བོ་ལ་ངོ་སྟོར་བྱས་པ་རྒྱལ་བོའི་འདོད་པ་དང་མཐུན་ན་བསྐྱོ་བཞག་བྱེད་པ་ཞིག་ཡིན་འདུག ར་བ་བར་མ་ཚོ་བར་ཚྲིང་པོ་བརྒྱ་ལྷག་ཡོད་འདུག་པ་དག་ནི། གཅིག་ནས་དཔོན་པོས་ཡིད་ཆེས་བྱེད་མིན་དང་། གཞིས་ནས་ཁ་ལྷེ་བདེ་ཞིང་འཛོན་ཐང་ཡོད་མེད་བཅས་རྒྱ་རྒྱུན་གཞིས་ཚང་དགོས་ཀྱང་། གཙོ་བོ་དཔོན་པོས་ཡིད་ཆེས་བྱེད་མིན་ལ་རག་ལས་པ་ཞིག་རེད།

སྡེ་བ་རེ་རེའི་མགོ་བ་སྡེ་ཚོ་མི་བཅས་བ་ཞིག་ཡོད་ལ། ཚོ་མིའི་ལས་འགན་ནི། སྟོན་པོ་དང་ཚྲིང་པོ་ཚོའི་བཀོད་མངགས་ལྟར་དཔོན་ཆེན་གྱི་བསམ་ཚུལ་བརྒྱུད་བསྐྱུགས་བྱེད་དགོས་པ་དེ་ཡིན། ཚོ་མི་པལ་ཆེར་ཀྱང་རིགས་རྒྱུད་ལ་གཞིགས་ནས་བསྐྱོ་འཛོག་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན་ཀྱང་། གཙོ་བོ་རྒྱལ་བོའི་འདོད་པ་ཡོད་མེད་ལ་གཞིགས་ནས་དབང་ཆ་ཐོབ་ཤོར་འབྱུང་གིན་ཡོད་པར་བཤད།

སྟོན་པོ་དང་ཚྲིང་པོ། ཚོ་བ་(འགོ་བ)གསུམ་གྱི་བར་ལ་ཁོངས་གཏོགས་གྱི་འབྲེལ་བ་མེད། དེ་ནི་དབང་ཤུགས་ཆེ་ཆུང་གི་བྱེད་པར་ཞིག་ཡིན། ཁོ་ཚོ་ཚང་མ་དཔོན་ཚང་གི་མངའ་འོག་ཏུ་གཏོགས་པས་གནས་ཚུལ་གང་ཡོད་དཔོན་པོར་ཡར་ཁྱེད་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན། དཔོན་ཚང་གི་ནང་ཏུ་དུང་གཞེར་བ་རེ་བསྐྱོས་ཡོད་པ་དེས། སྡེ་བའི་བྱི་ནང་གི་ལས་དོན་དང་དངོས་རྒྱུ་ཚང་མར་བདག་གཞེར་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན། གཞེར་བ་བསྐྱོ་སྤངས་ནི། ཚོ་བའི་ཚྲིང་པོ་དག་གིས་བདམས་པ་བརྒྱུད་ནས་དཔོན་པོས་མཐའ་མའི་ཐག་གཅོད་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན། དམག་དཔོན་ནམ་དམག་སྤྱི་འདུན་མཁན་ལ་རིགས་རྒྱུད་

ཀྱི་དབྱེ་བ་མེད་པར། སྐྱེ་པོ་གང་ཞིག་ལ་དཔའ་སྟོབས་ཆེ་ཞིང་དམག་བཀོད་
 ཀྱི་སྒོ་ཅི་ཆོད་པོ་ཡོད་པ་རྟགས་ཆེ། སྡེ་བའི་ཆོད་པོ་ཆོས་མོས་མཐུན་བྱས་པ་
 ལྟར་དཔོན་པོས་བསྐོས་མངག་བྱེད་ཅིང་། དེས་དམག་དཔུང་གི་རུ་སྒྲུ་འབྲེན་
 ཆོག་པ་ཡིན། སྤྱིར་བཏང་སྡེ་བ་རེར་རུ་འབྲེན་དམག་དཔོན་གཅིག་རེ་ཡོད་
 ལ། སྡེ་ཆོ་ཆེན་པོ་ཁག་ལ་རུ་འབྲེན་དམག་དཔོན་གཉིས་རེ་ཡང་བསྐོས་སྤྱིད་པ་
 ཡིན། སྡེ་ཆོ་རྒྱུང་རིགས་ཀྱི་རུ་འབྲེན་དམག་དཔོན་པལ་མོ་ཆེ་སྡེ་བའི་མགོ་
 དཔོན་གྱིས་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད། ར་བར་ཆོ་བར་རུ་འབྲེན་སྤྱི་དཔོན་གཅིག་དང་།
 རུ་འབྲེན་དམག་དཔོན་ཆེན་པོ་ལྟ་ཡོད། དམག་དཔོན་ཁག་གི་གོ་གནས་དེ་
 དག་དམག་འཐབ་ཀྱི་སྐབས་ཙམ་ལས། དམག་མཚུག་རྩོགས་ཟིན་ཆེ་དམག་
 འཁྲུག་སྐབས་ཀྱི་དབང་ཆ་དེ་མེད་པ་ཡིན། བདོར་བསྐྱུས་ན། དམེ་རྒྱལ་
 བོའི་མངའ་འོག་དུ་སློན་པོ་བརྟུ་གསུམ་དང་། ཤོག་སྟོད་སྐྱོད་བར་གསུམ་རེ་
 རེ་ལ་དམག་དཔོན་གཉིས་རེ་དང་། དམེ་རུ་མ་ལ་དམག་དཔོན་གཉིས་ཏེ།
 དམག་དཔོན་དར་འཛིན་བརྒྱད། སྐད་དཔོན་བརྒྱ་སོགས་ཡོད་པར་བཤད་
 འདུག་ཀྱང་། དངོས་ཡོད་ཀྱི་གནས་བབ་ལ་གཞིགས་ན་དུས་རྒྱུན་དུ་སློན་པོ་
 དང་དམག་དཔོན། སྐད་དཔོན་སོགས་ཀྱི་ཁ་གྲངས་ལ་ངེས་གཏན་མེད་པར།
 བོང་དུ་བཀོད་པ་དེ་ཏ་ཅང་འཛོམས་ཆེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཙམ་
 གཞི་ལ་བཞག་པ་ལྟ་བུར་སྤྱང་ངོ་།

གསུམ། མ་བརྒྱན་ཤོག་བརྟུ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱིག་འཇུགས།

ཤོག་སྟོད་མ་ལ་བརྒྱ་ཤོག་བཞི། བར་མ་ལ་བརྒྱ་ཤོག་བཞི། སྐྱོད་མ་ལ་

བརྒྱ་ཤོག་བཞི་སྟེ་ཤོག་བརྒྱ་གཉིས་པོ་འདི་དཔེ་ཆ་དེ་གི་ནང་ནི་ཡིན་ལ། རྩེ་ཆོ་
བརྒྱ་གཉིས་པོ་འདི་དག་གིས་དཔེ་ཆ་དེ་ལ་ཁྲལ་ལས་བྱིས་ལས་བཅོ་བརྒྱད་བྱེད་
དགོས་ཤིང་། བྱིས་ཆ་དེ་ལ།

༡། ཡང་རབ།

༡། བྱིས་རབ།

༡། བྱིས་འབྲིང་།

༤། བྱིས་ཐ།

༥། ཡང་ཐ། བཅས་རིམ་པ་ལྟར་དབྱེ་ཞིང་། བྱིས་ཆ་དེ་གི་དཔལ་འབྱོར་གནས་
སྟངས་ལ་གཞིགས་ནས་ཁྲལ་ལས་བྱིས་ལས་དང་འབྲེལ་བ་དུ་རྒྱུག་པ་སོགས་
ཞབས་བྱི་བྱ་དགོས། གནའ་དུས་ཀྱི་མེ་མདའ་རྟེན་བཟོགས་སྐབས། མི་བྱིས་
ཡང་རབ་ཀྱི་ཕོ་སྐྱེས་རེས་མེ་མདའི་སྐྱེས་རྩལ་ལྟར་དང་། སྐར་ཐིག་འདོམ་
བརྒྱད་རེ། མདེའུ་བརྒྱ་ཐམ་པ། རྒྱལ་བ་གཉིས། ཁ་མདའ་དང་སྐབ་མདའ་
འདོམ་གཉིས་རེ། རྒྱལ་ཐག་འདོམ་གསུམ་རེ་རྩིས་འབུལ་བྱེད་གོས། བྱིས་མེ་
མདའ་གསར་བ་དར་སྐབས། མི་བྱིས་ཡང་རབ་རེས་ལོ་རེ་བཞིན་རྟ་གསུམ་
རེ་དང་། མེ་མདའ་གཉིས། མདེའུ་སུམ་བརྒྱ་རེའི་ཁྲལ་འཇལ་དགོས། བྱིས་
རབ་རེས་རྟ་གཉིས་དང་། མེ་མདའ་གཅིག་མདེའུ་ཉིས་བརྒྱ་རེ། བྱིས་འབྲིང་
རེས་རྟ་གཅིག་དང་། མེ་མདའ་གཅིག་མདེའུ་བརྒྱ་དང་ལྔ་བརྒྱ་རེ། བྱིས་ཐ་
རེས་རྟ་གཅིག་དང་། མདུང་གཅིག་རེ། ཡང་ཐ་རེས་རྟ་ཡོད་ན་རྟ་གཅིག་རེ་
དང་། རྟ་མེད་ན་སྐད་རྒྱུག་བྱེད་དགོས། བྱིས་ཆ་དེ་གི་འཁོས་འབྱོར་ལ་སྟོས་
པ་མེད་པར་ཁྲལ་རྟ་རེ་རེ་བཞིན་སྐྱེས་སྐབ་རྒྱལ་ཐག་སོགས་གྲ་སྒྲིག་དགོས་པར་
བཤད།

ཀྱང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཆོ་ཁག་ཅེས་པ་དང་། རྩ་བ་ཁྲལ་དང་རྩོད་གི་ནམ་

བཤད་ཆེན་མོ་སོགས་དེར་དུས་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲེལ་ཡོད་ཡིག་ཆ་ཁག་ཅིག་ཏུ་རྩ་བའི་
དམེ་ཆང་གི་སྐོར་སྒྲུགས་ཤིག་གིས་འདུག་ཀྱང་། བཤད་སྒྲོས་འགའ་རེ་བདག་
ལྟ་བུ་སྤང་ན་མི་རྒྱུག་པའི་མིས་བསྐྱར་འགོད་ཙམ་བྱས་ཀྱང་། དོན་མེད་དུ་མི་
མང་བོ་ཞིག་ལ་ཕོག་ཐིག་གཏོང་བར་དོགས་ནས་བཏང་སྒྲུམས་སུ་བཞག་པ་
ཡིན་ལ། རྒྱས་པར་ཤེས་འདོད་པ་དག་གིས་དཔེ་དེབ་དེ་དག་ལ་བལྟ་བར་བྱའོ།

ཀུན་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་བདག་གི་སྡེ་བ་གཙོ་བོ་ཀུན་མ་ཡིན་ལ། འདི་སྐུ་
མ་ཀུན་མཆོང་གི་ལྟ་སྡེ་ནང་མ་ཡིན་པ་ལས། དམེ་དཔོན་ཆང་གི་མངའ་འོག་ཏུ་
མི་གཏོགས་པའི་སྡེ་བ་རང་མགོ་མ་ཞིག་ཡིན་ཞེས། ཀུན་རི་ཕྱི་རྩ་ཆང་གི་ཆོ་
དབང་བཟུ་ཤིས་ཀྱིས་གསུངས། དེས་ན་དམེ་དཔོན་ཆང་དང་སྐུ་མ་ཀུན་མཆོང་
མཉམ་འབྲེལ་ལྟ་བུས་མངའ་འོག་གི་རུ་སྡེ་སྐྱོང་གིན་ཡོད་སྟབས། སྡེ་ཆོ་སྐོར་
ཞིག་སྐུ་མ་ཀུན་མཆོང་གི་ལྟ་སྡེ་གཏོགས་ཀྱང་། དཔོན་ཆང་གི་མངའ་འབངས་
སུ་མི་གཏོགས་པའི་གནས་ཚུལ་ཡོད་འདུག་ལ། སྐུ་བྱའི་དམིགས་བསལ་གྱི་གནས་ཚུལ་ཡོད་པ་
ཡིན་ནོ།

དམེ་སྐོར་ལ་རྩིས་འབྲོག་གཞིས་ཡོད་ཅིང་། དམེ་སྐོར་རྩིས་བ་ནི་དམེ་
རྒྱལ་བོའི་རྒྱལ་སྤྱི་ལྟ་བུ་གནས་ཀྱི་ཐག་ཉེན་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། དམེ་རྒྱལ་བོའི་
དཔུང་དང་དམེ་སྐོར་གཞིས་དམག་འཐབ་ལ་ཡང་ཡང་སྤྱུག་ཀྱང་། དམེ་རྒྱལ་
བོའི་མངའ་འོག་ཏུ་འདུག་མ་སྤུལ། རྩིས་དཔྱད་དག་བསམ་གཏན་གྱིས།

དམེ་སྐོར་སྡེ་བ་ནི། དམེ་རྒྱལ་ཁང་གི་ཐག་ཉེན་ཡོད་མོད། དབང་
དུ་བསྐྱུ་མ་སྤུལ། དེའི་རྒྱུ་མཚན། དམེ་སྐོར་ཤོག་གིས་སྐུ་བྱའི་དང་
ཁོ་རྒྱལ་མགོ་གཏགས། དམེ་སྐོར་གྱི་དོན་དུ་སོ་མང་ང་ཞེས་སྐྱོད་ཀར་
མའི་དུས་སུ། ཆ་ཆེན་སོ་མང་ཆང་གིས་རྩིས་དམེ་ཆང་གི་ཐོག་ལ་

དམག་ཤོག་གཅིག་བྱས། སོ་མང་རྒྱལ་ས་སྟོང་(སྟོང་ས)ནས་ཁོ་ཆུའི་
 ང་རོ་དབང་ཆེན་གྱིས་སོ་མང་གི་མངའ་འབངས་ལ་དབང་རྒྱུར་
 བའི་སྐབས་སུ། ཡང་ཁོ་ཆུའི་དམག་དཔེ་ཆ་དང་གི་སྟེང་དུ་འོངས་པར།
 ཨ་མཆོག་ཆང་སོགས་ཀྱིས་བར་འདུམ་བྱས་ཏེ་ཕྱིར་ལོག་ཟེར།
 ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར། ཀུན་མཁྱེན་འཛིགས་མེད་དབང་བོའི་སྐུ་རིང་ནས་སླ་
 བང་བཀའ་ཤིས་འབྲིལ་དང་། ཆ་ཁོའི་རྒྱལ་ཁག་གི་བར་འབྲེལ་ལམ་གཏོང་བ་
 བྱུང་ཞིང་། ཕྱིས་ཀུན་མཁྱེན་སྐུ་ཕྱིར་ན་རིམ་གྱིས་ཆ་ཁོ་ད་ཆང་དགོན་པ་སོགས་
 སུ་ཁྱི་བ་བསྐོ་གཏོང་མཛད་པ་སོགས། མཆོད་ཡོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཟབ་སྟབས།
 དཔེ་སྟོན་གྱིས་སླ་བང་དང་ཆོ་ཁོའི་རྒྱལ་ཁག་ལ་མགོ་བཏགས་པ་དེ། ཁོང་ཆོའི་
 རུ་ཕྱེ་སྲུང་སྐྱོབ་ལ་ཕན་པ་ནི་བཤད་མ་དགོས་པ་ཞིག་རེད། དཔེ་སྟོན་འབྲོག་
 ཕྱེ་ནི་ད་ལྟོ་མ་ཆུ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད་ཅིང་། མ་ཆུའི་སྐབས་ལོ་རྒྱུས་རོབ་ཅམ་
 བཤད་ཟིན་པས་འདིར་བསྐྱར་སྒྲོས་བྱ་རྒྱུ་མིན།

བཞི། ར་སྒྲུབ་མ་སྟོན་གྱི་སྟེ་ཆོ།

(གསལ་བཤད། གཤམ་དུ་བཀོད་པའི་ཡུལ་ཆོ་དང་གོང་ཆོ་ཞེས་པ་
 བློ་རྒྱས་ཀྱི་ཞང་ཞེས་པ་ཡུལ་ཆོ་དང་། ཏཱ་ཏོས་ཞེས་པ་གོང་ཆོར་བསྐྱར་བ་
 ཡིན་འདུག་པས། དེ་དག་བོད་རང་གི་སྟེ་མིང་འདོགས་སྟངས་ཡིན་ལ། ནམ་
 རྒྱུན་ཞང་གཅིག་གི་ཁོངས་སུ་ཏཱ་ཏོས་དུ་མ་དང་། ཏཱ་ཏོས་གཅིག་གི་ཁོངས་སུ་
 བོད་ཀྱི་སོལ་རྒྱུན་སྟེ་ཆོ་དུ་མ་རེ་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། ཕྱིས་གོང་དང་གོང་བཅུ་ལ་
 ཁག་དུ་གནས་འཆའ་བའི་རྒྱ་དང་ཁ་ཆེ་སོགས་མི་རིགས་དེ་དག་ཀྱང་ཡུལ་ཆོ་
 དང་གོང་ཆོ་འདི་དག་གི་ཁོངས་སུ་འདུ་ཡང་། སྤར་ཡོད་ཀྱི་བོད་སྟེ་ཁོངས་

སུ་ཅི་བ་མིན་ནོ།།)

ཆུ་གཞུང་གིས་ཆེད་བསྐྱིགས་བྱས་པའི་རྩ་བ་ཁྲུལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་པ་
 ལས། རྩ་བ་སྤྲད་དུ། རྩ་བ་གེན། བར་མ་ཡུལ་ཚོ། སློན་ཆང་ཡུལ་ཚོ། སྤྱི་ཆོགས་
 ཡུལ་ཚོ་བཅས་ཞང་ཁག་དུ་མ་ཡོད་པ་ལས།
 རྩ་བ་རྒྱས་གེན་གྱི་ཁོངས་སུ། རྩ་བ་གེན་གྱོང་ཚོ། རྩ་བ་གེན་གྱོང་ཚོ་གཉིས་པ།
 རྩ་བ་གེན་གྱོང་ཚོ་གསུམ་པ། རྩ་བ་གེན་གྱོང་ཚོ་བཞི་བ་བཅས་ཡོད་པར་བཤད།
 བར་མ་ཡུལ་ཚོའི་ཁོངས་སུ། ཐེལ་གྱོང་གྱོང་ཚོ། གྱོང་མང་གྱོང་ཚོ། བཀའ་
 རྒྱལ་གྱོང་ཚོ། གདོང་ཁུ་གྱོང་ཚོ་བཅས་ཡོད།
 མེ་སྐོར་ཡུལ་ཚོའི་ཁོངས་སུ། རྩ་བ་འོ་གྱོང་ཚོ། མཆམས་ཆ་གྱོང་ཚོ། རག་རྩ་
 གྱོང་ཚོ། སུ་ནང་གྱོང་ཚོ། ལྷ་ཐང་གྱོང་ཚོ།
 སློན་ཆང་ཡུལ་ཚོའི་ཁོངས་སུ། ཐར་བ་གྱོང་ཚོ། ལྷ་གི་གྱོང་ཚོ། སློན་ཆང་གྱོང་
 ཚོ།
 སྤྱི་ཆོགས་ཡུལ་ཚོའི་ཁོངས་སུ། སྤྱི་ཆོགས་གྱོང་ཚོ། རྩ་བ་གྱོང་ཚོ། བཞེ་སྐོར་
 གྱོང་ཚོ། གོང་མ་གྱོང་ཚོ། རྒྱ་བེ་གྱོང་བཅས་ཡོད་པར་བཤད།

ལྷ་། ར་བའི་ལོ་རྒྱུས་ལས་ར་སྟོང་ཆོ་བརྒྱུག་གི་སྐོར།

དེར་དུས་ར་སྟོང་ཆོ་བརྒྱུག་དུ་གྲགས་པ་ལ་སྤར་ཆོ་བརྒྱུག་དང་། ཨ་འདུས།
སྟོ་ཆོགས་བཅས་ཨ་རན་ཆོ་གསུམ་དུ་འབོད་ཅིང་། དེ་ནས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་འཕེལ་
རིམ་གྱི་དབང་གིས་བེ་བ་དང་། ལྷ་ཤུལ། ར་འཆམ། ལྷ་ཤུལ། རྟོ་ཞུ་ཞོང་།
རྟོ་ཞུ་ཞུ་ཞོང་། ཨ་འདུས། སྟོ་ཆོགས་བཅས་བརྒྱུད་ལ་ར་སྟོང་ཨ་རན་ཆོ་
བརྒྱུད་དུ་གྲགས་པ་ཡིན། སྐབས་དེར་ར་སྟོང་ཆོ་བརྒྱུད་ལ་དཔོན་པོ་ཞེས་
ལྷ་ཅམ་ཡོད་པར་བཤད།

སྟོ་ཆོ་དེ་བརྒྱུད་ལས་མི་སྟོ་དང་དབང་སྟོ་བས་ཆེ་ཤོས་ནི་རྒྱ་སྟོང་རྟོ་
ཞུ་ཞོང་ཡིན་ལ། རྟོ་ཞུ་ཞོང་འདི་བ་ར་སྟོང་དཔེ་དཔོན་པོ་དང་ཡང་ཡང་
ཐུག་ནས། ཞོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་རབ་བྱུང་བརྒྱ་གསུམ་པའི་ལྷ་གས་ཀྱི་སྟོ་ལོ་
༡༧༩༠ ལོར་ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོ་ར་སྟོང་དུ་ཕེབས་སྐབས། རྟོ་
ཞུ་ཞོང་གི་སྟོ་ལོ་སྟོ་དཔེ་དཔོན་པོ་ལྟར་ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་
པོ་ལ་སྐྱབས་འཆོལ་ཞུས་དོན་བཞིན། དེའི་སྟོ་ལོ་རབ་བྱུང་བརྒྱ་གསུམ་པའི་
ལྷ་གས་པག་སྟོ་སྟོ་ལོ་༡༧༩༡ ལོར་ཨ་རན་ཆོ་བརྒྱུད་ཀྱི་སྟོ་ཐམས་ཅད་དཔེ་དཔོན་
པོ་ལ་སྐྱབས་འཆོལ་ཞུས་ཀྱི་སྟོ་ལོ་སྟོ་ལོ་སྟོ་ལོ་སྟོ་ལོ་སྟོ་ལོ་སྟོ་ལོ་སྟོ་ལོ་སྟོ་
སྟོ་ཆོས་འབྱུང་དང་། ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོའི་རྣམ་ཐར་སོགས་

སུ་གསལ་བ་ཡིན་ནོ།།

ལོ་རྒྱུས་དུམ་བུ་འདིའི་ཐོག་ནས་ར་སྟོད་ཨ་རན་ཆོ་བརྒྱད་སྐྱབས་ལྷ་གི་
ལྷ་སྟེར་གྱུར་དུས་ཤིས་ཤིང་། དེ་ནས་ད་ལོ་རབ་བྱུང་བརྒྱབ་བདུན་པའི་མེ་པག་
སྟེ་སྟེ་ལོ་༡༠༠༥ བར་ལོ་ངོ་༡༡༤ ཅུམ་སོང་བ་ཡིན་ནོ།།

མདོ་སྐྱོད་ཆོས་འབྱུང་དུ།¹⁹ སྐབས་དེར་དམེ་དཔོན་འོག་ནས་སྐངས་
པའི་རུ་སྟེ་ལ། ཨ་རན་ཆོ་བརྒྱད་གྱི་སྟེ་ཐམས་ཅད་ཅེས་གསུངས་འདུག་ཀྱང་།
དམེ་རྒྱལ་བོའི་དྲུང་ཡིག་ཆོས་འཕེལ་ཆང་གིས། མདོ་སྐྱོད་ཆོས་འབྱུང་གི་ལུང་
བངས་ནས། ཆོག་འགྲོས་ལ་བཟོ་བཅོས་ཤིག་གནང་འདུག་པ་ནི། ཨ་རན་ཆོ་
བརྒྱལ་གི་སྟེ་མེ་འོག་ནས་བྱིར་སྐངས། ཞེས་མདོ་སྐྱོད་ཆོས་འབྱུང་དུ་གསུངས་
ཡོད། སྟོ་ཆོགས་འདི་དོར་ཞེས་གྱི་སྟེ་འོག་དུམ་འདུས་པར་མེ་སང་གི་ནང་སྟེར་
དེ་དུས་ནས་གྱུར་འདུག་གོ། ཞེས་གསུངས་འདུག ཡིན་ནའང་མདོ་སྐྱོད་ཆོས་
འབྱུང་དང་ཨ་ཁུ་ཆོས་འཕེལ་གྱི་གསུང་ཚུལ་འདི་གཉིས་ལ་དོན་གྱིས་མི་འདྲ་
བའི་བྱུང་པར་ཆེན་པོ་ཡོད་དེ། ཆོས་འབྱུང་དུ་ཆོ་བརྒྱད་གྱི་སྟེ་ཐམས་ཅད་བྲིས་
པ་ལ། བྱི་མས་ཆོ་བརྒྱལ་བྲིས་ཤིང་སྟོ་ཆོགས་སྐབས་དེ་དུས་ནས་དམེ་ཆང་གི་ནང་
སྟེར་གྱུར་པར་བཤད་པ་གཉིས་དོན་སྟེང་ནས་ཤིན་དུ་མི་འདྲ་བ་ཡིན། ས་ཕྱོགས་
ཉི་ཆོ་བའི་ཆབ་སྲིད་གལ་ཆེན་ཡིན་སྲིད་དེ། དེའི་དགོས་དམིགས་འབྱུང་ཆེད་
སྐར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་གྱི་གསུང་བེན་ལ་བཟོ་བཅོས་བརྒྱབ་པ་འོས་པར་མ་མཐོང་།
ཀྱང་གོའི་བོད་གྱི་ཆོ་ཁག་ཅེས་པ་སོགས་རྒྱུ་དེར་དུས་གྱི་འབྲེལ་ཡོད་ཡིག་ཆ་
ཁག་ཅིག་དུ། སྟོ་ཆོགས་དམེ་ཆང་གི་མངའ་འོག་དུ་བསྐྱུས་ནས་ལོ་༥༠ ཅུམ་
ལས་འགོར་མེད་པར་བཤད་འདུག་པས་ལོ་རྒྱུས་སྒྲ་བ་ཆོས་དབྱེད་པའི་གནས་
སུ་སྤང་། རྗེ་དཔུ་དགེ་བསམ་གཏན་གྱིས།

སྟོ་ཆོགས་བར་སྐབས་ཤིག་ནས་དམེ་འོག་དུ་ཚུད། དེ་རྗེས་ཞིང་སྦྱོང་།

པ་བྱའི་རིང་ལ་ཨ་འདུས་ཀྱི་དཔོན་དག་གིས་དཔེ་ཆ་དང་ལ་མགོ་
བཏགས། དེའི་ཤུལ་ཀྱི་ར་སྟོང་ཆོ་དྲུག་ནི་བཅིངས་འགོལ་བར་དུ་
ཐ་བར་གི་ལྷ་སྟེ་བྱས་མོད། ཐ་བར་ཡབ་ཀྱི་དུས་སུ་ར་སྟོང་རྫོང་ཞུ་
དང་ཐ་བར་མ་མཐུན་པར། ཐ་བར་གི་དཔག་འོངས་ནས་པན་ཚུན་
གསོད་མས་དང་། པན་ཚུན་ཁང་བ་མེར་བསྟེགས་པ་སོགས་མི་སེར་
ལ་ཁྱོད་རག་མཐར་རྫོང་ཞུ་བ་ལོ་ཁྱེད་དཔོན་ཀུན་དགའ་
ཡར་འཕེལ་གྱིས་ཁྱེད་ཁོག་དུ་ཁྱེད་ནས་བསད་པ་སོགས། ར་སྟོང་
ཀྱི་སྟེ་གཟར་རྟོག་དང་ཆེ་མེད་མོད། ཞིབ་ཆ་མ་དེས་སོ།²⁰

ཞེས་གསུངས་འདུག མདོ་དོན་དང་ཆོས་ཤེས་ཐུབ་པ་ནི། རབ་བྱུང་བརྒྱ་གསུམ་
པའི་ལྷགས་ཁྱི་སྟེ་སྟེ་ལོ་¹⁷¹⁰ ལོར་ར་སྟོང་ཆོ་བརྒྱད་ལྷ་བར་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་
ཀྱི་ལྷ་སྟེར་གྱུར་ཅིང་། ཕྱིས་ལོ་རྒྱུས་འཕོ་འགྱུར་ཀྱི་དབང་གིས་སྟོ་ཆོགས་དང་
ཨ་འདུས་གཉིས་དཔེ་རྒྱལ་བོའི་མངའ་ཁོངས་སུ་ཚུད། དེའི་ལྷག་མ་ཆོ་དྲུག་
དུ་གྲགས་པ་འདི་ད་ལྷ་ཐ་བར་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་ཀྱི་ལྷ་སྟེ་ཡིན་པའོ།

ཨ་འདུས་ཀྱིས་དཔེ་ཆ་དང་ལ་མགོ་ནས་བཏགས་ཀྱི་ལོ་ཆོགས་སུ་ལའང་
མི་དེས་ཀྱང་། དཔེ་དྲུང་ཡིག་ཆ་དང་གིས་ཕྱོགས་ཀྱི་སྟེ་ཆོ་མང་བོས་དཔེ་ཆ་དང་ལ་
མགོ་བཏགས་པའི་གནས་ཚུལ་བང་རིམ་བསྐྱེགས་སྤངས་ལ་བལྟས་ན། དཔོན་
ཞིང་རྒྱུད་གི་ཆོ་སྟོང་སྟེ་ལོ་¹⁷¹⁰ 1710 ཞིག་ལ་ཡིན་པའི་ཆོར་སྤངས་སྟེར་ཡང་།
ལོ་ཆོགས་གསལ་བོར་ནི་མ་ཤེས་སོ།

ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་སྐྱེ་ཤང་བཞི་བའི་སྐྱེ་ཆོ་སྟོང་ཅམ་
ནས། ཀུན་མཁྱེན་སྐྱེ་ཤང་ལྷ་བའི་སྐྱེ་བས་སུ་ཐ་བར་ཕྱོགས་སུ་སྟེ་དོན་ཀྱི་ལོ་
འབྲིལ་ཆེ་ཞིང་། ཀུན་མཁྱེན་སྐྱེ་ཤང་ལྷ་བའི་སྐྱེ་ཆ་གདུང་བདག་ལ་བཅན་ཤིང་
ཆེ་སྟབས། ཐ་བར་དགོན་པའི་བྱིན་བདག་ལྷེ་བ་སོག་པོ་ལང་ཆང་གི་རྣམ་

པས་མ་འདང་བ་ལྟ་བུས། ཀུན་མཁྱེན་ལྡ་བའི་ཡབ་མགོན་པོ་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་
 སླ་བྲང་གི་ཁ་ལོ་དོན་གྱིས་བསྐྱར་འདུག་ཅིང་། ཁོང་གིས་ཅ་ཡུས་དཀོན་ལོ་ཁ་
 ཆེ་དང་། རོག་གི་སྒྲོལ་མ་ཁྲག་ཕུ་སོགས་ཡུལ་ཕྱོགས་ཀྱི་མི་ཆོད་དྲག་གས་ཁག་
 ལ་མཐུན་ལམ་བྱས་ཏེ། ས་གནས་ཀྱི་དགོན་ཕུན་རི་ཁྲོད་དག་ཕྱོགས་གཅིག་
 ཏུ་བསྐྱས་ཏེ་དགོན་སྡེ་རུང་ཆེ་བ་བཙུགས་པ་སོགས་ཕུགས་རྒྱང་རིང་བོའི་ལས་
 ཀ་རྒྱལ་ས་ཆེན་སྐོར་རེ་བཅུ་མས་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་ཀུན་
 མཁྱེན་སླ་མའི་ཡབ་ཡིན་པ་དང་། དུག་མཛོད་ཆང་དང་། དབལ་མང་ཆང་།
 ཨ་སྒོ་སོགས་སྐུན་མཆེད་དང་རང་སྲས་འཛོན་ལྷས་ཅན་མང་བ་དཔུང་ཤེད་
 ཏུ་ཁྲུང་བ་ལྟ་བུས། ཐབས་མཁས་གཟུབ་ནན་མ་གནང་བའི་ལས་ཀ་ནོར་
 འཆ་བ་ཅན་འགའ་རེ་འང་བཅུ་མས་ཡོད་འདུག།

དེར་བརྟེན་ཡབ་མགོན་པོ་དོན་གྲུབ་རྩ་སྟོན་དུ་ཕེབས་ནས་དོར་ཞར་
 དཔོན་པོ་དང་མ་མཐུན་པ་བྱུང་བའི་རྩ་བ་དངོས་གནས་ཅི་ཡིན་མ་ཤེས་ཀྱང་།
 ཡབ་ཀྱི་ངར་ཤུགས་རུང་ཆེ་དྲགས་པས་ལན་པ་ཡིན་ནམ། གང་ལྟར་དེ་སྐབས་
 བྱང་སྡེ་ལ་འཁྲུག་ཟིང་གི་དཀའ་ལྷོག་མང་པོ་འཕྲད་འདུག་པ་དངོས་ཡོད་
 གནས་ཚུལ་ཡིན་ལ། ཡང་ཁོང་རྩ་སྟོན་དུ་སྟོན་སྐབས་དམེ་ཆང་དང་ཡང་
 འགལ་བ་ཤོར་ཏེ། མ་བཟོན་ཤོག་བཙུ་གཞིས་ཀྱི་དམག་ཡབ་མགོན་པོ་དོན་གྲུབ་
 ཀྱི་སྟེང་དུ་བྲངས། ཡབ་གསང་སྐབས་ཀྱིས་ཐོས་ནས་མ་ཟིན་ཀྱང་། ཆོ་དྲག་
 གི་དྲུད་ཁྱིམ་སྐོར་རེ་མེར་བསྐྱེད་པ་སོགས་སྡེ་གཟུར་གང་འཆ་མ་ལངས།
 དམེ་ཆང་གི་དྲུང་ཡིག་ཆང་གིས།

སླ་བྲང་ཡབ་ཆེན་མགོན་པོ་དོན་གྲུབ་རྩ་སྟོན་སྟོ་མང་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་
 བས། རྩ་ཁོག་ཀྱི་ལུ་མ་ཞིག་གི་ནང་ལ་དཔོན་གཅིག་ལས་གཞིས་མི་ཤོང་བེར་
 བ་སོགས་ཁ་པོ་ཐལ་ཆེ་བས། དམེ་ཆང་གིས་དམག་དཔུང་ཡབ་ཀྱི་སྟེང་བྲངས་

ཀྱང་ཡབ་ཆེན་གསང་སྟབས་ཀྱིས་བློས་པས་ཆོ་བྱ་ཁོངས་ཀྱི་དྲུག་ཁྱིམ་ཁ་ཤས་
 མེར་བསྐྱེགས་པར་མ་ཟད། ཆོ་བྱ་གིས་དཔེ་ཆ་ལ་མགོ་བཏགས་ནས་ལོ་
 རོ་བརྩ་ཅན་ལ་ལོ་ཁྲལ་ཕུལ་ཚུལ་དང་། ཕྱིས་ཀྱན་མཁུན་བསྟན་པའི་རྒྱལ་
 མཆན་ཆང་དབུས་བསྐྱོད་ཀྱི་ལམ་སྐབས་སུ། ཁང་སར་པཎ་ཆེན་དང་ཨ་
 མཆོག་དཔོན་པོ་ཆོས་འཕེལ་གཉིས་ཀྱིས་སྤྲ་བྲང་དང་དཔེ་ཆ་གི་ཁྱོད་དོན་
 ཆེད་ཁོ་ཁོག་ཏུ་སྐར་བཏབ་ཅིང་། དཔེ་ཆིང་སྐྱོང་སོགས་སྐྱུ་སུམ་བརྒྱ་སོང་ནས་
 དཔུལ་རྩོམ་སུམ་བརྒྱས་འདལ་བཤགས་ཕུལ་ཅིང་། ར་སྟོན་ཆོ་བྱ་གི་སྡེ་
 འབངས་ཀྱང་ཡར་འབུལ་ཞུས་ཏེ། ཀྱན་མཁུན་རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་ནམས་ལ་ཆེ་
 དབང་གནང་། ཡབ་རྒྱལ་བོ་དང་ཞིང་སྐྱོང་གཉིས་ཀྱིས་གསེར་སྐྱབ་ཁྱུ་འབྲུང་
 གི་མནའ་མཐུན་བྱས། དེ་ནས་དཔེ་སྤྲ་བྲང་བར་གྱི་ཁྱོད་དོན་ལེགས་པར་
 འགྲིག་ནས་མཐུན་ལམ་དམ་ཟབ་བྱང་། ཕྱིས་སུའང་སྤྲ་བྲང་བྱས་མཛོད་ཆེན་
 མོ་དབལ་མང་ཆང་ར་བར་ཐེབས་ནས་གསེར་གྱི་བཞེས་པོར་རིན་ཐང་གཞལ་
 མེད་ཅིག་དང་། ལྷ་རུའི་བྲང་བ་རིན་པོ་ཆེའི་མདོ་འདོན་ཅན་དཔལ་མགོན་
 འཕྲིན་ལས་རབ་བརྟན་ལ་གནང་སྟེ་ནམ་གཉིས་སྤྲུགས་ཡིད་གཅིག་འདྲེས་སུ་
 བྱུར་ཚུལ་གསུངས་འདུག²¹

དྲུང་ཡིག་ཆང་གིས་ར་སྟོན་ཆོ་བྱ་དཔེ་དཔོན་འོག་ཏུ་ཚུད་ནས་ལོ་
 བརྩའི་རིང་ལོ་ཁྲལ་འདལ་ཚུལ་བཤད་འདུག་པ་བདེན་མིན་དང་། དུས་ནམ་
 ཡིན་གཤམ་མ་ཐུབ་ཀྱང་། ཀེ་རི་སྟོ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་ནམ་ཐར་དུ།

སྟོན་ཆང་སྟོན་སྤྲད་ཀྱི་འཁྲུག་པ་འགའ་ཞིག་གི་རྒྱུན་ཀྱིས་སྤྲ་བྲང་གི་
 དགོན་ལག་བྱས་མི་ཆོག་པ་དང་། ཆོ་བྱ་ཀྱང་སྤྲ་བྲང་གི་ལྟ་སྟེ་བྱས་
 མི་ཆོག་པ་བྱང་སྐབས། དགོན་པའི་བསྐྱེས་གཞོན་ཐུན་མོང་གོས་
 མཐུན་ཀྱིས་རྒྱ་མཆན་ཞིབ་ཞུས་ཀྱི་སྟོན་ནས་རྩིད་ལ་རེ་ལྟོས་བཅས་

པ་བཞིན། ཉིད་ནས་སྤྱིར་གསུང་བཞོད་དང་། ར་ཡུལ་དུ་ནས་
ཕེབས་ལ་རིམ་གྱོ་གནད་སྤྱིན་རྒྱན་དུ་གསུང་བའི་མཐུས་ཉེར་འཆོ་
ཞེ་སྟེ་སྤར་ལུ་བཞིན་སྒྲ་བྲང་གི་དགོན་ལག་དང་། ལྷ་སྟེ་བྱས་ཆོག་
པ་བྱུང་།²²

ཞེས་གསལ་བ་ཡིན། གནས་ཚུལ་འདི་ནི་རབས་བྱུང་བཅོ་ལྔ་བའི་
ལྷགས་སྒྲུང་གྱི་ལོ་༡༧༠༡ ལ་འབབ་ཅིང་། ལྷི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་དགུ་བའི་
མདུག་ཅམ་ལ་ར་སྟོད་ཀྱི་དགོན་སྟེ་ཆོ་དག་ཁག་གིས་དམེ་དཔོན་པོའི་རོ་ཡ་མ་
འདང་ནས་རབ་གསུག་མང་བོ་ཤོར་གྱིན་ཡོད་པ་ཤེས་ཐུབ།
འོག་དུ་འབྱུང་བ་ལྷར་ཡབ་མགོན་པོ་དོན་གྲུབ་ཀྱི་བཅན་རེག་ལ་གཡོལ་བྱིར་
ཨ་འདུས་དཔོན་ཁག་གིས་དམེ་ཆང་ལ་མགོ་བཏགས་པ་ཡིན་ནམ་སྟེ་ རྗེ་
དཔུ་དགེ་བསམ་གཏན་གྱིས།

ཞིང་སྟོང་གི་རིང་ལ་སྒྲ་བྲང་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་སྐྱེ་སྤང་ལྔ་
བའི་ཡབ་རྒྱལ་བོ་མགོན་པོ་དོན་གྲུབ་ཟེར་བ་ར་སྟོད་དུ་བཞུད་ནས།
ར་སྟོད་ཀྱི་དཔོན་འགའ་རེ་དབང་དུ་མི་འདུ་བ་རེ་གཉིས་བསད་
ཟེར། རྒྱ་སྟོད་དོར་ཞར་དང་མ་འགྲིག་ དེ་སྐབས་དམེ་རྒྱལ་བོ་དང་
ཡང་མ་མཐུན་པས། དམེ་དམག་ཡབ་ཀྱི་སྟེང་དུ་རྒྱག་རྒྱ་ག་སྒྲིག་
བྱེད་སྐབས། ཡབ་ཀྱིས་ཆོར་ནས་མཆན་མོར་བྲོས་བྱོལ་བྱས།²³

ཞེས་སོགས་གསུངས། མཐར་ཁྱོད་དོན་བཤད་པས་སྒྲ་བྲང་ཡབ་ཆེན་
ཀྱི་གསོན་སྟོང་ལ་དམེ་ཆང་གིས་དདུལ་རྩོ་ཆད་སུམ་བརྒྱས་བཤགས་པ་ལུལ་
འདུག ཀུན་མཁྱེན་བཞི་བའི་ནམ་ཐར་དུ།

སྤྱོད་ར་བའི་དཔོན་པོ་གཞི་ཁེན་ཟེར་བ། ཨ་འབོས་དཀར་མོས་
བསད། དེར་མ་བྱེད་གཞི་ཁེན་གྱི་བྱ་དང་སྟོ་བྱི་ལ་སོགས་བསད་དེ་

རོ་བཙུགས་པའི་སྒྲིབ་དུ་སྒྲ་བྲང་གི་བཀའ་ཤོག་བཀའ་ནས་བཞག་
 རྟེ། མི་འོས་པའི་བྱ་བ་ཆབ་ཅན་བྱས་སྟབས། སྒྲ་བྲང་ནས་དེ་ཕྱོགས་
 སུ་དམག་བཏོགས་སྐབས། མི་སྣ་དཔའ་རེ་བའི་ཤེས་རབ། འགྲང་
 རོའི་གཉེར་བ་སོགས་འོངས་ནས་དེ་དུས་ཀྱི་མི་སྣ་ནམས་ནས་སྤར་
 ཡང་ཨ་འཕོས་སོགས་ཀྱི་སྒྲ་བྲང་ལ་ངོ་ལོག་བྱས། ད་རེ་ཡང་ཕྱིན་
 བ་ངོ་ལོག་བྱེད་ངེས་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ན་གཏུགས་དགོས་པ་བྱུང་ཆེ་ཁོང་
 ཆོའི་ཁང་བ་བཙན་པས། ལྷ་ཅག་གིས་ཕར་བརྒྱབ་ན་གྲང་དང་།
 རྒྱུ་ཕོག་ན་དམག་མི་ནམས་ཉེས་རྒྱུ་ལས་མེད་པས། དེས་ན་དམག་
 འདི་ནམས་ལ་ཉེས་སྒྲོན་མི་འབྱུང་སྐབས་འདྲུག་ཁྱེད་ནས་སེམས་
 ལ་ནན་ཏན་དུ་འདོགས་རྒྱུ་དང་། འཕྱོར་ནས་སྤགས་བཏབ་པ་ཞིག་
 གྲང་དགོས་ཟེར་བྱུང་བས། མཆོག་གསུམ་ལ་གདུང་ཤུགས་ངག་
 བོས་གསོལ་བ་བཏབ་སྟེ། བདེ་མཆོག་ཡབ་ཡུམ་གྱི་གོ་ཆའི་སྤགས་
 བཟུངས་ཏེ་སྤྱོད་བཏབ་ནས་བྱིན། མཆོག་གསུམ་གྱི་ཐུགས་རྗེས་ངག་
 མོད་སྟུང་པ་བྱུང་བས་དེ་བཞིན་མོལ། དེ་ནས་ཁོ་ཆོ་དེ་ཕྱོགས་སུ་
 སོང་བས་ཐོག་མར་ངོ་ལོག་འདྲ་བ་བྱས་ཐོག་ དེ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཁང་བ་
 སུམ་ཐོག་སྒྲིབ་དུ་རྩ་ཁང་བར་དུ་སྒྲོད་ས། འོག་དུ་ཏྲ་ཞོར་བཅུག་པའི་
 ཐད་ནས་བོས་ཁྲུང་བཏོད་དེ་ཡོད་རུང་། རང་ཕྱོགས་ཀྱི་དམག་མིས་
 ཁོང་ཆོའི་སྒྲིབ་གི་རྩ་ཁང་འགའ་བསྐྱེད་པས་རྒྱུན་བྱས་ཏེ། ཁོང་
 ཆོ་འདིགས་ཤིང་ཁྲུང་ནས་འདུད་པར་གྱུར། ཉིན་གཅིག་གཉིས་ཙམ་
 ལ་འཐབ་དུས་གྲང་ཕན་རྒྱུན་གང་ལའང་ཉེས་ངོ་རྩ་བ་ནས་མ་བྱུང་
 ཐོག་ དོན་དག་གང་ལེགས་ཤིག་འོང་རུང་། སྤར་དེ་ཕྱོགས་སུ་སྒྲ་
 བྲང་གིས་བཏང་བའི་སྐྱེ་ཆབ་ཞིག་གིས་རང་འདོད་ཁོག་སྤགས་སུ་

བརྒྱལ་སྤྱོད། ཅི་ནང་དགོན་ཟེར་བའི་སྤྱོད་པ་ལ་ཅི་ཡང་མི་གཏོགས་
 པ་ཞིག་ཡོད་དེ་འདི་མེད་པར་བྱེད་དགོས་ཟེར་ནས། སྤྱོད་པ་གི་སྤྱོད་
 ཆབ་གཉིས་ལ་མོལ་བས། འགྲུང་གཉིས་ནས་དེ་ཆོ་ཅི་འདྲ་ན། སྤྱོད་
 བོད་ལུ་ཅག་ཡར་ཡོང་དུས་དེ་འདྲ་བྱེད་སྤྱོད་གཏན་ནས་མེད་པར་མ་
 ཟད། བོད་འགབ་བར་གསུམ་གང་ནས་ཀྱང་ལྷགས་བཀོད་མཛད་
 པ་གང་ཡང་མེད་ཕྱིར་དེ་འདྲ་མི་རུང་སྟེ། ཅིས་ཀྱང་དེ་འདྲ་བྱེད་
 དགོས་ན་མར་ལ་སྟོན་གསན་མ་ཐུལ་བར་ཐབས་མེད། ཁོ་ཆོ་སྤྱོད་
 ཅིས་སྤྱོད་རུང་། མ་ཉན་པར་འདི་མེད་པར་བྱས་ན་སྤྱོད་པ་གི་སྤྱོད་
 དོན་ཞེད་པོ་ཞིག་འབྱུང་རྒྱུ་ཡོད་མདོག་ཁ་བོ་བྱས་ནས། སྤྱོད་ཁམས་
 དང་སྤྱོད་ཁོལ་བསྐྱེད་བྱུང་བའི་སྟབས་ཀྱིས། སྤྱོད་ཆབ་གཉིས་ཀྱང་དེ་
 ཀའི་ཁ་ལ་མི་རྒྱལ་ཐབས་མེད་འདྲ་བ་བྱུང་ནས་དགོན་པ་དེ་ཀ་
 བརྒྱལ། སྤྱོད་གསུང་ཐུགས་ཉེན་བཅས་མེར་བསྐྱེད་སྤྱོད་གང་མིན་འདྲ་
 བ་བྱས་ཐོག་དམག་ཀྱང་བྱིར་ལོག་བྱུང་བ་ལ། རེད་ནས་དགོན་
 པ་བསྐྱེད་པ་མ་ལེགས། ཡང་དགོས་འདི་དང་མི་འབྲེལ་བ་སོགས་
 བྱ་བ་མིན་པ་ཞིག་བྱས་འདུག་རུང་ཆར་སོང་བ་རེད་ཅེས་མོལ། ཁོང་
 ཆོས་ཀྱང་གཅིག་གཅིག་ལ་བལྟ་རེས་བྱེད་པ་ལས་ལབ་རྒྱུ་འགང་
 ཅན་ཞིག་ནི་མ་བྱུང་།²⁴

ཞེས་འབྱུང་བའི་ལུང་ཆོག་འདི་ལས་ཤེས་ཐུབ་པ་ནི། དེ་སྟབས་ཀྱན་
 མཆོན་སྤྱོད་པ་བཞི་བ་དགུང་ལོ་²⁵ པ་རབ་བྱུང་བཙུ་བའི་ལྷགས་ལྷག་སྤྱོད་
 སྤྱོད་ལོ་²⁶ ལོར་འབབ་ཅིང་། ལོ་དེ་ནི་གི་རྟེ་སྤྱོད་བཟང་འཕྲིན་ལས་དགུང་
 གངས་²⁷ པ་དང་། དམེ་དཔོན་པོ་དབལ་བྱུལ་ལྷགས་ཐར་འབུམ་དང་།
 དཔོན་མོ་སྤྱོད་ཀར་མ་གཉིས་ལ་བྱ་མགོན་པོ་བསོད་ནམས་སྤྱོད་ལོ་བཅས་ཡིན།

དེས་ན་སྐབས་དེ་དུས་ནས་ར་སྟོང་ཕྱགས་ཀྱི་དཔོན་ཕྱན་ལག་ལ་རེས་སྤྲུང་
 ལ་རོ་ལོག་ལྟ་བུ་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་པ་དང་། ཕྱགས་གཞན་ཞིག་ནས་སྤྲུང་དཔོན་དག་
 གིས་སྐྱེ་ཆབ་ཏུ་བསྐྱོས་པའི་མི་སྤྱན་པོ་ཆོར་དབང་ཤུགས་རྒྱས་ཏེ། ཉེས་མེད་
 ཀྱི་དགོན་སྡེ་གཏོར་བཙུག་དང་། རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཚུན་ཆད་མེད་བསྐྱེད་སྤྱོད་
 རྒྱུ་བསྐྱུར་བྱེད་པའི་སྤྱིང་ཁམས་ཡོད་པ་བཅས་ལ་བསམ་ན། རང་རེ་པོད་
 ཀྱི་ནང་བའི་ཆོས་ལུགས་པ་རྣམས་ཕྱག་ལེན་ཅན་དང་། འགྲོ་སྤངས་ལུགས་
 སྟོལ་ཅན་ཞིག་གཉེར་མཁན་ལས། ཆོས་ཀྱི་གོ་དོན་རང་རྒྱུད་ལ་སྦྱར་གྱིན་མེད་
 ལྟ་བུ། སྤྲུང་དང་གྲུ་ཆད་། ཆོས་ལུགས་ཕྱགས་རིས་བཅད་དེ་མི་ཉེད་གཅེས་
 སྟོག་འཁོར་ཆེན་མཆོན་ལོག་ཏུ་འབྲེན་བཞིན་པ་བཅས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་རྣམས་
 དེས་ཐུབ་པ་ཡིན་ནོ།།

ར་སྟོང་འདིར་སྤྱར་བྱིས་པའི་ལོ་རྒྱུས་གསལ་ཁ་ཅན་མེད་ལྟ་བུ། རྩེ་
 དམུ་དགེ་བསམ་གཏན་གྱིས་ཀྱང་ཞིབ་ཆ་མ་ཤེས་གསུངས་འདུག་ལྟ་བུ། ཁོ་
 པོས་འདིའི་སྐོར་ཤེས་རྟོགས་ཡོང་ཆེད། བཟླ་ཤིས་འབྲེལ་གྱི་མཁས་པ་ར་བ་
 བཙུན་འབྲུག་ལ་བཅར་འདྲི་བྱས་པ་གསལ་གསལ། (སྟེ་ལོ་༡༠༠༤ ལྷ་༩ ཆོས་
 ༡ ཉེན་རྟེན་རམ་ས་ལ།)

ར་སྟོང་ཆོ་བ་དྲུག་གསལ་ཨ་བ་རན་ཆོ་བ་བརྒྱད་ནི། རྩོ་ཞར་གོང་། རྩོ་
 ཞར་འག་བ། རྩོ་ཤུལ། རྩོ་ཤུལ། བསྐྱུ་བ། ར་མཆོམས་བཅས་ཡིན།

༡། རྩོ་ཞར་གོང་། རྩོ་ཞར་གོང་ཟེར་བ་ནི་ཆོ་དྲུག་གི་ནང་གསེས་གཅིག་
 ཡིན་ལ། རྩོ་ཞར་གོང་ལ་ནང་གསེས་སུ་རྩོ་ཞར་རྒྱལ་སྟོང་ཆད་། འདི་ལའང་
 གོང་འག་བ་གཉིས། རྩོ་ཆད་དེ་དང་སྤྲུང་ལྟ་སྟེ་ཤོག་པ་བརྒྱད་གཉིས་ཀྱིས་
 དམག་འབྲུག་གཅིག་བརྒྱབ་འདུག དེའི་རྒྱུ་མཆོན་གྱིས་རྩོ་ཞར་འག་བ་མ་དེ་
 སྤྱིངས་སོང་བ་རེད། དེའི་དཔོན་ཤུལ་དེར་ཆན་མོ་ལོ་ལོན་ཞིག་མ་གཏོགས་

མེད་སྒྲུབས་དཔོན་ཤུལ་ཆད། རྫོང་ཞར་གོང་གི་སྡེ་བ་དག་ནི། ལྷགས། ཕྱེབས་
མདའ། ཡོ་རུང་། མཛུག་ཤུལ། དཀྲ་བ། ཉོ་རུབ། རྒྱལ་སྟོད་ཞང་ང་བཅས་
རེད། དེའི་དཔོན་མགོ་རྫོང་ཞར་རྒྱལ་སྟོད་ཆང་རེད། རྒྱ་གུང་ཁྲན་སྡེབས་ནས་
ཞང་ངེ་ཆང་དང་། ཐང་བ་ཆང་། དམེ་སྟོང་ཆང་། རྒྱལ་སྟོད་ཆང་སོགས་
དཔོན་མགོ་དུ་མའི་ཁང་བ་བཞིག་སྟེ་ཁྱང་རོ་ཅམ་ལས་མེད་ལ། རྒྱལ་སྟོད་ཆང་
དང་། ཕྱེབས་མདའ་ཆང་། ལྷགས་ཆང་བཅས་ལ་དཔོན་རྒྱུད་རེ་ལྷག་ཡོད།
རྫོང་ཞར་གོང་ལ་དཔོན་པ་གཅིག་ཡོད་པའི་མིང་ལ་ཕྱི་ནང་དཔོན་
ཟེར། དཔོན་དེའི་ཆས་རྒྱུད་རྫོང་ཞར་རེད། དེའི་ལྷ་སྟེ་ལྷགས་དང་ཕྱེབས་མདའ་
གཉིས་ཡིན།

༡། རྫོང་ཞར་འགབ། རྫོང་ཞར་འགབ་ལ་ཞང་ངེ། སྐས་བཞི། སྐས་བཞི་
ལ་ནང་གསེས་སུ་སྤང་ཤུལ། རྒྱུད་ཅ། དམེ་པོ། ཁ་ཅེག་བཅས་བཞི་ཡོད། སྡེ་
ཆོ་དེ་བཞི་བོའི་དཔོན་པོ་ཞང་ངེ་ཆང་རེད། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༩ ཡར་སྡོན་ནང་འབྲུག་
ཅུང་ཟད་བྱང་འདུག ནང་མི་འགྲིག་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་ནི། སྤང་བུང་ཆང་གི་སྐྱེ་ཆ་བ་
རྒྱུད་པའི་ང་མ་ལྷ་ཟེར་བ་སྟོ་མང་སྐྱེ་ཆ་བ་ལ་མངགས་པ་དེས་ཆོ་དུག་མགོ་བ་
ཁོང་བྱེད་རྒྱ་ཟེར་ཞིང་། དེའུ་ལ་རྒྱ་སྟེར་དེ་ལྷ་བྱར་རང་སའི་ཆོ་དཔོན་ཡོད་
འདུག་ཁྱང་དབང་ཆ་ཡོད་ཆད་སྤང་བུང་གི་མགོ་བས་བཟུང་ཡོད་པ་ནང་
བཞིན། འདིར་ཡང་དབང་ཆ་ཆང་མ་སྐྱེ་ཆ་བ་ལ་ཡོད་དགོས་ཞེས་བཤད་རུང་།
དོན་གྱིས་ང་ཆོའི་སྟོ་མང་སྐྱེ་ཆ་བ་ལ་དེ་འདྲའི་དབང་ཆ་མེད་པ་རེད། ཡུལ་
འདིའི་དཔོན་པོ་ཆང་མར་རང་རང་གི་དབང་ཆ་ཡོད་སྒྲུབས། སྤང་བུང་སྟོ་མང་
སྐྱེ་ཆ་བ་གྱིས་དེ་དག་དབང་འོག་ལ་བསྐྱེད་རྒྱུ་ཡིན་ཟེར་བས། ཞང་ངེ་ཆང་དང་
སྟོ་མང་སྐྱེ་ཆ་བ་གཉིས་ཀ་མ་འགྲིག་ནས་འབྲུག་ཟིང་བྱང་བ་རེད། སྡེ་བ་དེ་ལ་
གཉན་ཅེ་དཔོན་ཟེར་བའི་དཔོན་པ་ཞིག་ཡོད། གཉན་ཅེ་དཔོན་སྟོ་བ་གྱིས་

ཕྱག་བཏབ་པ་ཡིན་འདུག། གཉན་ཅེ་དཔོན་སྟོབ་འདི་བ་སྐབས་དེའི་མཁས་
 པ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་འདུག་སྟེ། ཀུན་མཁྱེན་འཛིགས་མེད་དབང་པོས་སྤྲུལ་མར་
 བསྟེན་རབས་ཀྱང་ཟེར་ལ། རི་ཁྲོད་པ་དག་སྟོང་བ་ཀྱལ་ཤིས་རྒྱ་མཚོས་བསྐྱལ་
 བ་བཞིན། ཀུན་མཁྱེན་འཛིགས་མེད་དབང་པོས་བཅམས་པའི་གཉན་ཅེ་
 དཔོན་སྟོབ་དག་དབང་ཆོས་འཕེལ་གྱི་བསྟོན་པ་ཡོད་ལ། རྡོར་ཁར་དག་
 དབང་ཆོས་འཛིན་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱལ་བ་ལྟར། བྱང་ཐང་དཀོན་མཆོག་བསྟེན་
 པའི་སྟོན་མེས་དེའི་བསྟོན་འགྲེལ་ནོར་བུའི་དོ་ཤལ་བྱ་བ་ལྷགས་ཚུལ་མང་ད་
 པ་གསུང་འབུམ་དུ་བཞུགས་པ་ཡིན།

གང་ལྟར་སྟེ་བསྐྱེད་དང་བོ་སྟོབ་བཟང་གྲུབ་དང་། བྱང་ཐང་སྐྱེད་
 གཉིས་པ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན། ཀེ་རྟེ་སྐྱེད་ལྷ་བ་སྟོབ་བཟང་བསྟན་པའི་
 རྒྱལ་མཚན། མཁ་པ་དག་བཤེས་དག་དབང་སྤྱན་ཚོགས་སོགས་བུ་སྟོབ་སྐྱེས་
 ཆེན་མང་བོ་བུང་འདུག་པ་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ཡིན།

འདི་བ་བྱང་ཐང་ཁྲི་ཆེན་དག་འདུན་སྤྱན་ཚོགས་ཀྱི་དངོས་སྟོབ་ཡིན་
 ལ། བདེ་མཆོག་གི་དབང་གནང་སྐབས་ཁྲི་ཆེན་དག་འདུན་སྤྱན་ཚོགས་པས་
 གྲུབ་ཆེན་ན་རོ་བའི་རུས་རྒྱན་བྱིན་ཅན་ཞིག་ཡོད་པ་གནང་། ཕྱིས་བྱང་ཐང་
 སྐྱེད་གཉིས་པ་གཉན་ཅེ་བའི་དངོས་སྟོབ་དུ་གྱུར་ནས་བདེ་མཆོག་གི་དབང་
 རྒྱས་སྐབས། གཉན་ཅེ་བས་སྤར་གྱི་རུས་རྒྱན་དེ་ཁྲི་ཆེན་སྤྱལ་བའི་སྐྱེ་རིན་པོ་
 ཆེར་གནང་སྟེ། བྱིད་ཀྱི་སྐྱེ་གོང་མས་ང་ལ་རུས་རྒྱན་འདི་གནང་སྐབས། ཅམ་
 ཞིག་བྱིར་འཕྲོད་དགོས་གསུངས་པ་བཞིན་ད་རེས་བྱིད་བདག་པོ་ལ་འཕྲོད་
 པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས།

སྟེ་ལོ་༡༧༩༩ ལོར་བྱང་ཐང་ཁྲི་ཆེན་དྲུག་པ་བསྟན་པའི་དབང་ཕྱག་
 ར་བའི་མདོ་བའི་དཀོན་དུ་ཕེབས་ནས་བདེ་མཆོག་གི་དབང་གནང་སྐབས།

སྐར་གྱི་རྒྱས་རྒྱན་བྱིན་ཅན་དེ་གཉན་ཅེ་སྤྱལ་སྤྱལ་མན་བ་བརྒྱལ་སྤྱེ། སྤྱིར་ཡིན་
ན་ངས་རྒྱས་རྒྱན་འདི་བྱིད་ལ་འབྲལ་དགོས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་མོད། ད་ལྟ་སྤྱི་བུ་
བཟུ་ཤིས་འབྱེད་དུ་འང་འདི་འདྲ་ལས་ལྟག་པའི་ཉེན་འགངས་ཆེན་དཀོན་
སྤྱབས་ངས་བྱིད་ལ་གནང་མི་བྱལ་གསུངས་ནས་ཉེན་འབྲེལ་བསྒྲིགས།

མདོ་སྐྱོད་ཆོས་འབྲུང་དུ་གཉན་ཅེ་དཔོན་སློབ་སྤྱོད་ཐོག་དང་བོ་ངག་
དབང་ཆོས་འཕེལ་བ་རྒྱན་གར་ཚོད་པའི་སྐྱབས་དགའ་ལྡན་ཤར་ཅེའི་མཁན་
པོར་བསྐོས་པ་མི་འདོད་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་བྱུང་སྐོར་གསུངས་ཀྱང་།
སྐར་གྱི་དགའ་ལྡན་ཤར་ཅེའི་མཁན་རབས་སུ་མི་འདུག་ལ། མདོ་སྐྱོད་ཆོས་
འབྲུང་གི་གསུང་བུར་དེ་ལ་བཞེན་ནས། ད་ལྟའི་ཨ་མཆོག་སྤྱལ་བའི་སྤྱོད་ཐོག་ས་
ཀྱིས་བསྒྲིགས་པའི་དགའ་ལྡན་ཤར་ཅེའི་ཆོས་འབྲུང་འདྲམ་དཔལ་སྤྱིར་བོའི་
དགོངས་རྒྱན་མཛེས་པར་བྱེད་པ་ནོར་བུའི་སྤྱོད་ཐོག་པོ་ག་ངོས་༡༩༡ ཏུ།
གསལ་བཤད་དང་སྒྲགས་ནས་གཉན་ཅེ་དཔོན་སློབ་པ་ཤར་ཅེའི་ཁྲི་ཁོངས་སུ་
གསར་འདུག་གནང་འདུག

འོན་ཀྱང་གཉན་ཅེ་སྤྱོད་ཐོག་དང་བོའི་སྤྱོད་ཐོག་གྱང་ཐང་ཁྲི་ཆེན་དགེ་
འདུན་སྤྱོད་ཆོགས་དང་། ཁོང་གི་སློབ་མ་གཙོ་བཙུག་གི་ཉི་སྤྱལ་སྤྱོད་ཐོག་ལས་ཉག་
རོང་དཔོན་སློབ་དང་། ལྷ་ཤི་དཔོན་སློབ་སོགས་ལས་པལ་ཆེ་བ་འབྲས་སློ་མང་
བ་རྒྱང་ཡིན་ཚུལ་ལ་གཞིགས་ན། བྱ་ས་ཤར་ཅེ་ཡིན་མིན་ལ་དབྱེད་གཞི་ཆེ་བར་
སྤྱང་ངོ་།

༡ སྤྱོད་ཐོག་འདི་ཆོ་བ་དུག་གི་ནང་གི་གཅིག་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ནང་གསེས་
སུ་དམེ་སྤྱོད་དང་། གཏོ་ཁུང་། ཐང་བ། ཐང་སྤྱད། ཡོན་ཤུལ། ཆོ་འདུ་བཅས་
ཡོད་ལ། དམེ་སྤྱོད་སྤེ་བའི་དཔོན་པོ་དམེ་སྤྱོད་ཆང་རེད། ཐང་བ་སྤེ་བའི་དཔོན་
པོ་ཐང་བ་ཆང་རེད། ཐང་སྤྱད་དཔོན་ཐང་སྤྱད་ཆང་། འཆོ་འདུ་ཆང་གོང་།

འགའ་གཉིས་བཅས་དཔོན་ཁག་ལྔ་རེད། སྤྱུལ་སྤྱེ་བ་དོན་འགའ་མ་ནང་
བཞེན་དཔོན་པོ་གཅིག་དེ་འབྲམ་རེད། བྲང་ན་དཔོན་ཁག་ལྔ་ཡོད། དཔོན་
ཁག་དེ་དག་སྤྱེ་བ་རེ་རེ་བྱས་ནས་ཡོད་པ་ཞིག་ཀྱང་མ་རེད། དཔོན་པོ་ལ་ལར་
བྱིམ་ཆང་བརྩུ་ཁ་རེ་མ་གཏོགས་མེད། དེའི་ནང་གི་དཔོན་པོ་ཆེ་ཤོས་དཔེ་སྤྱིང་
ཆང་དང་། ཐང་བ། ཐང་སྒྲིབ་གསུམ་རེད། དེ་ཆོ་ལ་སྤྱེ་ཆོ་མང་བོ་ཡོད། འཆོ་
འདུག་འདྲའི་འགའ་གཉིས་ཀར་བྱིམ་ཆང་བརྩུ་ཕྱག་ཅམ་ལས་མེད། ཐང་བ་ཆང་
ཆེ་ཤོས་ཡིན་པས་བྱིམ་ཆང་ཉི་ཤུ་ལྷག་རེ་ཡིན་པར་སྒྲིམ། དེ་དག་གི་ནང་དུ་སྤྱེ་
ཤུལ་དགོན་ཡོད། དེ་ལ་ཏོག་དང་དགོན་ཡང་ཟེར། ཡིན་རྒྱ་ནི་གཏོར་མ་གདབ་
ས་ལ་གཏོར་ཁུང་ཟེར་བ་ཟུར་ཆག་པ་ཡིན་ནམ་སྒྲིམ། སྤྱོན་ཆད་པོན་པོ་མང་
ས་ཞིག་ཡིན་འདུག དེ་འདྲེབས་མཁན་གྱི་མིང་ལ་ཉག་རོང་དཔོན་སྒྲོབ་ཟེར།
དེང་སང་ཨ་འདུས་དཔོན་ཁག་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ན་སྤྱོན་མ་དགོན་ཆང་ཟེར་བ་
ཞིག་ཡོད་པ་དེས་བདག་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད། ཉག་རོང་དཔོན་སྒྲོབ་ལ་ཡང་སྤྱུལ་
མེད་པར་སྤྱང་།

༧། སྤྱུལ་ལ། སྤྱུལ་ལ་ནི་ཆོ་དུག་གི་ནང་གི་གཅིག་རེད། དེའི་དཔོན་
པོ་ཉིན་པ་ཆང་རེད། སྤྱུལ་ལ་དེ་མིན་གྱི་དཔོན་ཁག་ཁ་ཤས་ཡོད་ཀྱང་། མི་
རྒྱུད་ཀྱིས་འཛིན་པ་མ་ཡིན་པར་ལོ་འགའ་རེ་ནས་བརྗེ་སྤྱོད་པ་ཡིན་འདུག
མི་རྒྱུད་ཀྱིས་འཛིན་པའི་དཔོན་པོ་ཉིན་པ་ཆང་གཅིག་ཕུ་ཡིན། འདི་ལ་ནང་
གསེས་སྤྱེ་བ། གཞོང་བ་དང་། གསེར་ཀེ ཉིན་པ། བོང་བ། སྤྱང་བ་བཅས་
ལྔ་འབྲཞིག་ཡོད། དཔོན་པོ་ཆོར་སྤྱེ་བ་རི་ལྷར་ཐོབ་ཀྱིན་ཡོད་མེད་མི་ཤེས། ཟ࿳་
ལོ་༡༧༥༩ ལོར་བར་མ་ཆང་ཟེར་བའི་སྤྱེ་དཔོན་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། དཔོན་

པོ་ཡིན་མིན་མ་ཤེས། སྤྱུལ་ལ་དགོན་པ་དམིགས་བསལ་བ་མི་འདུག

༥། བསུ་བ། བསུ་བ་ནི་ཆོ་བ་རྒྱལ་གི་ནང་གི་གཅིག་རེད། དེར་བསུ་ཆུ་
 ཟེར་བའི་ཆུ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་ཡན་རྫོང་སྟོན་རེད། ར་བ་སྟོན་སྨྲད་ཀྱི་བར་
 མཚམས་དེ་ནས་ཕྱིས་ཡོད། བསུ་བ་ལ་དཔོན་པོ་ཨ་འབོས་ཟེར་བ་དེ་གཅིག་
 སུ་ཡིན་འདུག དེ་བསུ་སྟོན་ཀྱི་དཔོན་པོ་ཡིན་པ་འདྲ། སྤར་དམེ་རྒྱལ་བོ་ལ་
 ཨ་འབོས་བཟའ་ཞེས་པའི་དཔོན་མོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་འདི་ནས་ཡིན་མིན་བརྟག་
 དེ་ལ་ནང་གསུམ་སུ་བསུ་སྟོན་དང་། བསུ་སྨྲད། བ་དངས། ལ་འདམ། རྒྱ་ཁ་
 བཅས་སྡེ་བ་ལྔ་ཡོད་པ་འདྲ། བསུ་སྨྲད་ལ་ན་དངས་ཆང་ཟེར་བའི་དཔོན་པོ་
 ཞིག་ཡོད་པ་འདྲ། དེ་ཆོར་བསུ་བ་དགོན་ཟེར་བའི་དགོན་པ་ཞིག་ཡོད་ལ།
 འདེབས་མཁན་གཉན་ཅེ་ཆང་རེད། གཉན་ཅེ་དཔོན་སློབ་ཀྱིས་ར་ཁོག་དུ་
 དགོན་པ་གསུམ་བཅའ་བ་རེད། དེ་གསུམ་ནི། གཉན་ཅེ་དགོན། བསུ་བ་དགོན།
 མདོ་བ་དགོན་བཅས་རེད་ལ། ཆོས་རྒྱུད་དགེ་ལུགས་རེད།

༦། ར་མཚམས། ར་མཚམས་ནི་ཆོ་བ་རྒྱལ་གི་ནང་ཆན་གཅིག་རེད།
 ར་མཚམས་ལ་དཔོན་པོ་ཁ་ཤས་ཡོད་འདུག དཔེར་ན། ཨ་རྒན་དཔོན་པོ།
 མཚམས་རིང་དཔོན་པོ། ར་བ་དཔོན་པོ་བཅས་གསུམ་འདྲ་ཞིག་ཡོད་ཅིང་།
 ད་དུང་དཔོན་རྒྱུང་འགའ་རེ་ཡོད་པ་འདྲ་ཡང་གསལ་བོར་མི་ཤེས། ཨ་རྒན་
 དཔོན་པོའི་རྒྱུད་པ་དེང་སང་ཡོད། ལྷེ་ཆོ་ནི། ཨ་རྒན། མཚམས་རིང་། ར་བ་
 བཅས་ཡིན་ལ། སྤར་མཚམས་རིང་ལ་མཚམས་རིང་ངོ་བོ་ཟེར་བའི་རྩ་ཆེན་
 ཞིག་ཡོད། ལྷེ་བ་དེ་དག་ལ་དགོན་པ་ལྷགས་སུ་མེད། ཆོ་བ་རྒྱལ་དེ་འདྲ་ཞིག་
 རེད། ཅི་ནང་དགོན། གཉན་ཅེ་དགོན། བསུ་བ་དགོན། གཏོ་བྲང་དགོན་
 རྣམས་ནི་ཆོ་བ་རྒྱལ་ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི་སྡེ་ཆོ་བྱེ་བྲག་པའི་དགོན་པ་དག་རེད། ཆོ་
 རྒྱལ་སྤྱིའི་དགོན་པ་ནི་སྡོ་མང་སྤར་རེད།

སྤྱི་ལོ་༡༧༥༩ ལོར་རྒྱ་དམར་བོད་དུ་སྐྱེ་བས་དུས་ཀྱི་ར་བ་ཚོ་རྒྱག་གི་
 དཔོན་པོ་ཚོའི་མིང་བཤད་ན། རྒྱལ་སྟོན་གོང་གི་རྩོམ་རྒྱལ་སྟོན་ཚང་གི་
 དཔོན་པོའི་མིང་ལ་ཀ་གཉལ་བེད། རྩོམ་རྩོན་དང་གཉིས་ཀ་བུ་སྟུན་རེད། དེའི་
 ཤ་ཉེ་སྤྱོ་ཚུལ་བེད་བ་དེ་སྤྱལ་སྤྱུ་ཞིག་རེད། དེང་སང་ཡོད། གཙང་སྒྲོར་གྱི་སྒྲ་
 མ་ཞིག་གི་ཡང་སྤྱལ་རེད། དེ་ཚོར་བུ་སྟུན་ལྷ་ཙམ་ཡོད་པ་འདྲ། གཅིག་གི་མིང་
 ལ་ཚེ་ཆག་བེད། སྤར་ར་བ་དང་སྒྲ་བྲང་གྱོད་ལ་ཐུག་དུས་བསད་སང་བ་རེད།
 རྒྱལ་མེ་བེད་བ་ཕྱི་བས་མདའ་ཚང་ལ་མག་པར་སང་སྟབས། ཕྱི་བས་མདའ་
 ཚང་གི་དཔོན་པོ་རྒྱུད། རྩོམ་རྩོན་ལ་བསོད་ནམས་སྟོབས་དང་། འཇམ་
 དབྱངས་སྤྱབས་བེད་བའི་བུ་གཉིས་དང་། རྒྱལ་མ་སོགས་བུ་མོ་གཉིས་ཡོད།
 རྒྱལ་མའི་བུ་གུ་ཏོ་ཁྱོ་ཁྱོ་སྤྱད་མའི་དབལ་ཤུལ་ལ་མག་པར་སང་།

སྤྱི་ལོ་༡༧༥༠ ང་བྲངས་ནང་རྒྱ་སྐྱེ་བས་ནས་བོད་སྤེལ་གྱི་ནག་གི་ཞིང་
 ཆེན་ཁག་དུ་ཡར་གཙོད་མར་སྐྱར་བྱེད་སྐྱབས། ཚོ་རྒྱག་གི་ས་འདི་ཀན་སུའུ་
 དང་སི་ཁོན་གཉིས་ཀྱི་ས་མདོ་ལྷ་བུ་ཡིན་སྟབས། ཕྱི་བས་མདའ་རྒྱལ་མེ་དེ་རྒྱལ་
 སྟོན་ཚང་གི་བུ་ཡིན་དུས་ང་ཚོ་ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཁོངས་སུ་སྐྱར་དགོས་
 ཞེས་བཤད་འདུག དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ཀན་སུའུ་ལ་སྐྱར་ན་སྒྲ་བྲང་བཀའ་ཤིས་
 འབྲེལ་གྱི་ཁོངས་སུ་འགོ་བ་དང་། སི་ཁོན་ལ་སྐྱར་ན་དཔེ་ཚང་གི་ཁོངས་སུ་འགོ་
 རྒྱུ་རེད་བསམ་ནས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཡིན་འདུག

རྩོམ་རྩོན་པོ་ཚོ་ཚང་གི་སྟོབས་རྒྱས་སོགས་ར་སྟོན་ཚོ་རྒྱག་ཀན་སུའུ་
 ཞིང་ཆེན་གྱི་ཁོངས་སུ་སྐྱར་དགོས་བེད་མཁན་ཡིན་པས། ཕྱི་བས་མདའ་རྒྱལ་
 མེ་ནི། བྱང་ཁྲན་གྱིས་ཚོ་རྒྱག་དཔོན་མང་ལ་ཚོགས་འདུ་ཡོད་ཅིས་རྒྱན་བཤད་
 བས་དེའི་ཉིན་བསད་པ་རེད། སྒོ་མང་དང་རྒྱལ་སྟོན་གཉི་གའི་བར་དུ་ཐང་
 ཞིག་ཡོད་པ་དེར་བསད་པ་རེད། དེ་ཚོའི་མི་རྒྱུད་ཡར་འདེད་བྱས་ན། ཀ་གཉལ་

དང་དེ་ཆོའི་པའི་མིང་ལ་དོར་ཞར་སྐྱབ་ལོ་ཟེར། དེ་ཆོར་བུ་སྐྱབ་བདུན་ཡོད་
འདུག གཅིག་གི་ཉིའི་མྱི་རྩ་ཆང་གི་མག་པར་སོང་། དེའི་བུ་མོ་དཔེ་ཆང་ལ་
སོང་། དཔེ་དཔལ་མགོན་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་སྒྲིམ་སྒྲན་དེ་དོ་ཞར་རྒྱལ་སྟོད་ཆང་
གི་རྒྱུད་པ་རེད། དེ་སྐྱེ་བྱང་དང་རྒྱལ་སྟོད་ཆང་གྱོད་ལ་སྐྱུག་དུས་ཆ་ཁོས་བསད་
པ་རེད། ཆ་ཁོ་སྐྱེ་བྱང་གི་རྒྱབ་རྩ་རེད། ཆ་ཁོ་དོ་རྩེ་དཔལ་བཟང་དང་ཁོང་
གཉིས་ཀའི་བར་ལ་ན་མནའ་བཞག་ཡོད་ཀྱང་། སྐོ་མང་སྐར་ཀྱི་སྐྱེ་བྱང་ཀུན་
མཁུན་གཟིམ་ཁང་དུ་གྱོད་བཤད་རྒྱུ་ཡིན་ཟེར་ནས་དོ་ཞར་གྱིས་མི་བརྩུ་གསུམ་
རོགས་པར་ཁྲིད་ཡོད་ཆོད་རེད། ཀ་གཉལ་གྱིས་དེ་འབྲམ་བྱེད། རྒྱ་ར་ཐང་
དུ་ཤོད་དང་ང་ཆོའི་དམག་ལྷག་ཕྱོགས་ནས་ཡོང་། ཆ་ཁོའི་དམག་དེར་ཤོག་
ཅིས་བཤད་རུང་། སྐྱབ་ལོས་མ་ཉན་པར་སོང་བས། སྐོ་མང་གཟིམ་ཁང་
ནང་བསྐྱས་ནས་རོགས་པ་ཕོ་གསར་བརྩུ་གསུམ་ཕོ་བསད་པར་མ་ཟད། ཁོ་
རང་ཡང་བཟུང་། ཁོས་བཤད་རྒྱུར། ངས་ཀུན་མཁུན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་
པའི་སྐུ་དོན་སྐྱབ་ཀྱིན་ཡོད་པ་མ་ཟད། དོ་རྩེ་དཔལ་བཟང་དང་ངེད་གཉིས་
ཀྱི་བར་ལ་མནའ་ཡོད་པས། ཁོས་ང་བསད་རུང་འཛིང་རེས་བྱེད་རྒྱུ་མིན། སོང་
ནས་སྐད་ཆ་བཤད་དགོས་ཟེར་ནས་སོང་བས་བསད་པ་རེད།

ཞིང་དེ་སྟོབས་རྒྱས་ཀྱི་མ་དོར་བཟའ་ཟེར་བ་རྒྱལ་སྟོད་ཆང་གི་རེད།
སྟོབས་རྒྱས་ཀྱི་པའི་མིང་ལ་སྐོས་ཁོ་ཟེར། སྐོས་ཁོའི་སྲིང་མོ་དོ་ཞར་རྒྱལ་སྟོད་
ཆང་ལ་པར་སོང་བ་དེ་ཀ་གཉལ་གྱི་མ་རེད། མིང་སྲིང་པར་སྐྱེན་ཚུར་སྐྱེན་བྱས་
པ་ཡིན་འདུག སྟོབས་རྒྱས་དང་། དགེ་ནག་མ་སོགས་རྒྱ་མིས་བཙོན་ཁང་དུ་
ཁྲིད་ནས་ཕྱིར་ཡོང་མེད་པར་གྱུར། གོ་ཆོད་ལ་བཙོན་ཁང་དུ་སྤྲིགས་སྦྱོང་ད་
ལས་པ་བཏང་ནས་བསད་ཟེར། ཞིང་དེ་སྟོབས་རྒྱས་ཀྱི་སྲིང་མོ་ཞིང་བཟའ་
ཟེར་བ་ཐང་སྐོར་མགོ་དཔལ་གྱི་མནའ་མར་སོང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོའི་རྩེས་སུ་

ཞུ་མོ་གཡོགས་ཏེ་དཀའ་སྤྱད་ལོག་འདས་གྲོངས་སུ་རྒྱུར་པས། ཐང་སྒྲོར་མགོ་
 དཔལ་ཆང་གི་མི་རྒྱུད་ཆད་སོང་བ་རེད། ཞིང་ངེ་ཆང་གི་དཔོན་པོ་སྟོབས་རྒྱས་
 གྱི་པ་སྒྲོས་ཁོ་དང་། དེའི་པ་ཞིང་ངེ་དཔལ་རྒྱུ་རེད། དེའི་པ་མེད་སོང་བས་
 དཔོན་རྒྱུད་ཆད་སོང་བ་རེད། བར་དེར་ཞིང་ངེ་བཀྲ་ཆེ་བེར་བ་ཞིག་བྱུང་།
 དེར་བྱུ་མོ་ཞིག་མ་གཏོགས་བྱུ་མ་སྒྲིས། ཞིང་ངེ་དཔལ་རྒྱུ་ནི་ཨ་མ་ཆོག་མཆན་
 ཉིད་ཕྱོགས་ནས་ཡོང་བ་ཞིག་རེད། ཨ་མ་ཆོག་མཆན་རབ་རྒྱུ་མཆོའི་ཆ་བོ་ཞིག་
 ཡིན་ཟེར། བཀྲ་ཆེ་ཡན་གྱི་མི་རབས་བཤད་ཤེས་མཁན་མི་འདུག

སྤྱི་ལོ་༡༧༥༩ ལོར་རྒྱ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་ཐང་བ་ཆང་གི་དཔོན་པོ་བཀྲ་ཤེས་
 ཆོའི་ཡིན་ལ། དམེ་སྒྲོང་ཆང་གི་དཔོན་པོའི་མིང་ལ་ཉམ་དབང་ཟེར། ཐང་
 སྒྲོང་ཆང་གི་དཔོན་པོ་ཀུན་དགའ། བསུ་བ་དང་དེ་ཆོ་གསལ་བོར་མི་ཤེས།
 དཔོན་པོ་དེ་དག་གིས་མི་རབས་དུ་མ་ལ་ནང་པན་ཚུན་བར་གཉེན་བྱས་པ་
 ཡིན་འདུག བཤད་སྟོལ་ལ་རྩོམ་ཞེས་ཟེར་བའི་ཁྲུངས་དེ་ལྷགས་མོ་མགོ་ལོག་གི་
 ཕྱོགས་སམ། རྩོམ་ཕྱོགས་ནས་ཞུ་ར་ཞིག་འདི་ཕྱོགས་སུ་སྤྱོད་སྤྱོད་ནས་གཞིས་
 བཟུང་བ་ལ་རྩོམ་བཏགས་ཟེར། དེ་བདེན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ལྟ་བུར་རྩོམ་
 ཀ་གཉལ་གྱི་ཤ་ཉེ་དོར་དོན་སོགས་ཀྱིས། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༩ ལོར་མས་སུ་རྒྱ་ལ་འགོག་
 ཆོལ་བྱས་སྐབས། ང་མགོ་ལོག་ལྷགས་མོའི་མི་རྒྱུད་ཡིན། གཉན་པོ་གཡུ་ཅེའི་
 གཏུང་རྒྱུད་ཟེར་ནས་དཔལ་སྒྲོང་འཐེན་རབས་དང་། དེ་ཆོས་རྒྱུན་དུ་གཉན་
 པོ་གཡུ་ཅེ་གསོལ་དོན་ཡང་དེར་ཐུག་པ་ཡིན་འདུག ང་ཆོའི་གཉན་ཅེ་ཟེར་
 བའང་དེ་ལ་ཐུག་པ་ཡིན་འདུག གཉན་ཅེ་ཆང་སྒྲོ་ཐོག་གོང་མ་འཁྲུངས་ས་
 མགོ་ལོག་ཡིན་པ་འདྲ། གང་ལྟར་ང་ཆོའི་རྒྱུད་པ་མགོ་ལོག་ལ་འབྲེལ་བ་ཡོད་
 པ་བདེན་པར་སྒྲུམ།

དེ་དཀྱིལ་ས་ལ་འཁྱུངས་པའི་སྐྱོན་ལེབ་དང་། ལྷག་ལེབ་ཟེར་བའི་
དབུས་སྐོ་མང་གྲ་ཆང་གི་མཁན་པོ་མཛད་མཁན་གྱི་དགེ་བཤེས་གཉིས་བྱུང་།
དེ་དག་ནི་དེ་དཀྱིལ་རྫོང་ཞེས་འགབ་མ་རྫོང་ཞེས་ཞང་དེ་ཆང་ལ་འཁྱུངས་པ་རེད།
དེའི་སྡེ་བའི་ནང་དུ་སྐྱོན་འཇགས་མགོ་ཟེར་བའི་ས་ཞིག་ཡོད། དེའི་ལྷག་རྒྱབ་
ན་སྐྱོན་ལྷག་ཆང་ཟེར་བའི་བྱིས་ཆང་ཞིག་ཀྱང་ཡོད། སྐྱོན་འཇགས་མགོ་རུ་
དེང་སང་ཡིན་ནའང་ས་ཀློང་འཁྱུང་བའི་དཔེ་མེད། བཤད་སྟེན་ལ་ནི་སྐོ་མང་གི་མཁན་
རབས་གཉིས་པ་གསུམ་པ་སྐྱོན་ལེབ་དང་ལྷག་ལེབ་གཉིས་ས་དེར་འཁྱུངས་
པའི་པ་བྱ་གཉིས་ཀ་རེད། ཁོང་ནམ་གཉིས་ཀྱི་ཁང་ཤུལ་དེང་སང་ཡང་ཡོད།
བྱའི་མ་ཤིན་པ་འཁོར་བ་སྟོང་ས་སོང་བས་པ་བྱ་གཉིས་ཀ་ལྷ་སར་སོང་ནས་དཔེ་
ཆར་བལྟས། མཁས་པར་གྱུར་ཏེ་བྱིས་སྐོ་མང་གི་མཁན་པོར་བཞུགས། དེའི་
འཁྱུངས་ཤུལ་ཡིན་སྟབས་དེང་སང་སྐྱོང་དེར་ས་ཀློང་བ་སོགས་མི་བྱེད།

རྒྱ་དམར་བོད་དུ་སླེབས་ནས་སྡེ་ཁག་སོ་སོར་ཞིང་ར་བཅེགས་སུ་
བཅུག་སྐབས་ཀྱང་། སྐྱོང་དེ་ལ་ལག་པ་འཆང་མཁན་མ་བྱུང་། སྐྱོན་ལྷག་ཆང་
གི་ཤུལ་ནས་སྐྱ་མ་བཟང་པོ་ཏྲག་ཏྲག་འཁྱུངས་ཟེར། སྐྱོན་ལྷག་གཉིས་མ་བྱུང་།
ཨ་ཁུ་སྐྱོང་གནས་པ་ཆང་ཟེར་བའི་ཆོག་སྐྱོང་གནས་ལ་བཞུགས་མཁན་ཞིག་
ཀྱང་བྱུང་། དེའི་སྐུ་སྐྱོང་དེང་སང་ཐུགས་ཐག་བཅད་ནས་རྫོང་བའི་གནས་ཆེ་
དགོན་གྱི་སྐྱ་མ་ཡིན་ལ། དེང་སང་འཕགས་ཡུལ་འབྲས་སྐོ་མང་གྲ་ཆང་དུ་དཔེ་
ཆར་ལྷ་བཞེན་ཡོད། མིང་ལ་ཨ་ལགས་ཡར་འཕེལ་ཟེར། དེའང་སྐྱོག་ང་མ་
སྐྱོན་ལྷག་ཆང་གི་རེད། སྐྱོན་ལྷག་གཉིས་ང་ཆོར་འཁྱུངས་པའི་ངག་རྒྱན་གསལ་
བོ་ཡོད་པ་དང་། དེ་དག་གི་རྗེས་ཤུལ་དང་བཅས་ཡོད་མོད། འབྲས་སྐྱོངས་
གདན་རབས་གསར་ཚོམ་བྱས་པའི་ནང་དུ་ཁམས་ཕྱོགས་ཤིག་ནས་འཁྱུངས་
པར་གསུངས་འདུག་ཀྱང་། སྤར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་ནམ་ཐར་གསལ་བོ་མེད་པ་

དག་པར་འཐེན་ཚུར་འཐེན་བྱེད་པ་དེ་ལུགས་སྟོལ་ལྟ་བུ་ཆགས་འདུག་ནའང་།
ར་སྟོན་དུ་འཁྲུངས་ཟེར་བ་འདི་ལ་རྒྱ་མཚན་ཆེ་ཙམ་ཡོད་པར་སྒྲུང་བས་དཔུང་
པར་བྱ།

ར་སྟོན་ཆོ་དྲུག་གི་ནང་ལ་ལྷ་སྐུ་ལ་དང་མཁས་པ་རེ་བྱུང་བ་ལག་ནི། ར་
བ་ཆོས་སྦྱོང་རྒྱ་མཚོ་ཟེར་རྒྱ་ཞིག་ཡོད། འདི་བ་བསེ་ཆང་གི་ཟིན་བྲིས་བརྩ་
གསུམ་ཟིན་བྲིས་སུ་འདེབས་མཁན་དེ་རེད། ཁོང་ང་ཆོའི་ཐང་སྤྲད་ཀྱི་ཐར་
ཤུལ་ཆང་ལ་འཁྲུངས་པ་རེད། དེང་སང་དེའི་ཤུལ་དུ་ཐར་ཤུལ་ཆང་ཨ་ཁུ་བཀྲ་
ཤིས་རྒྱ་མཚོ་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད།

རྒྱལ་སྟོན་སྒྲུབ་བ་ཆང་ལ་དགེ་བཤེས་མང་པོ་འཁྲུངས་རབས་ཟེར། ལྷ་
མ་བརྒྱད་འཁྲུངས་ཟེར་ཡང་ཆང་མ་མི་ཤེས། མཚན་སྒྲོགས་མཁན་པོ་ཟེར་
བ་ཞིག་འཁྲུངས་པ་རེད། དེ་སྤྱོད་མཚན་སྒྲོགས་དགོན་འདེབས་མཁན་སྐུ་
ཐོག་དང་པོ་དེ་རེད། ཁོང་སེར་སྤྲད་གཡེར་བ་ཁམས་ཆན་དུ་ཞུགས་ནས་སྟོབ་
གཉེར་གནང་ཞིང་། སེར་སྤྲད་མཁན་པོར་བཞུགས། འདི་བ་རྒྱལ་སྟོན་སྒྲུབ་
བ་ཆང་ལ་འཁྲུངས། སྟོན་ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོས་ར་ཁོག་དུ་
དགོན་པ་འདེབས་བཞེད་ལ། དམེ་ཆང་གིས་ས་མ་བྱིན་པས་དགོན་ས་མ་རག་
སྟབས། ར་སྟོན་རྡོ་ཞར་ཞང་ངེ་ཆང་གིས་དེང་སང་གི་སྟོ་མང་དགོན་པའི་ས་
དེ་ལུལ་བ་རེད། སྒར་རྒྱལ་སྟོན་གྱི་ཁོངས་སུ་ནག་དགོན་ཞིག་ཡོད་འདུག དེང་
སང་ཡང་དེའི་ཁང་ཆག་གི་ཤུལ་ཡོད། དེ་མ་ཙུ་ལྟ་བུ་བྱས་ནས་སྟོ་མང་སྒྲུབ་
བཏབ། སྟོ་མང་གི་ཆགས་ས་དེ་ལ་བཀྲ་ཤིས་འོ་མཚོ་ཐང་ཟེར་སྟོལ་ཡང་ཡོད།

ད་དུང་བཤད་རྒྱ་ཞིག་ནི། དེང་སང་གི་ཨ་ལགས་མཁར་བ་ཆང་གི་
སྐུ་ཐོག་གོང་མ་དེ་རྡོ་ཞར་ཞང་ངེ་ཆང་གི་འོག་ན་སྐས་བཞི་ཟེར་བའི་ཉེ་འཁྲིས་
སུ་མཁར་བ་ཟེར་བའི་སྟེ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེར་འཁྲུངས་པ་ཡིན་འདུག དེང་

སང་གི་སྐོར་མང་དགོན་པའི་མཐའ་ན་རི་རྩེ་ཚུ་ཟེར་བའི་ཚུ་ཞིག་ཡོད། དེའི་
 རི་སྐང་ན་རི་རྩེ་སྡེ་བ་བྱིས་ཆང་དགུ་ཅན་ཡོད། དེའི་དཔོན་པོ་ཞིང་དེ་ཆང་
 རེད། གང་ལྟར་མཁར་བ་དང་། རི་རྩེ་གཉིས་ཞིང་དེས་བཅོམ་ནས་ཞང་དེ་
 རོ་ཟེར་བའི་སྡེ་བ་གཅིག་བཅོས་པ་རེད། ད་ལྟ་ཞང་དེ་ལ་བྱིས་ཆང་དྲུག་ཅུའི་
 ནང་ཞིག་ཡོད། མཁར་བ་སྐྱེས་པ་གཉིས་པ་རྩོ་ཞར་ཞང་དེའི་ཁོངས། སྐས་
 བཞི་རྒྱུད་ཚ་ཟེར་བ་དེའི་ནང་ནས་འབྱུངས། མིང་མི་ཤེས། སྐྱེ་འབྱེད་གསུམ་
 པ་དེ་འདི་བའི་སྐྱེ་ཐོག་གོང་མ་དེ་རེད། ཆོ་དྲུག་གི་ནང་ཆན་སྣ་ཤུལ་ནས་
 འབྱུངས། ད་ལྟའི་མཁར་བ་ཆང་མགོ་ལོག་ཁང་གསར་ནས་འབྱུངས། ལྷ་ཁ་
 མ་བསྐོར་ནས་དཀའ་ངལ་འབྲད་རབས་ཟེར། ར་བའི་རྒྱུད་པ་མང་པོ་ཞིག་
 གཉན་མཁར་བ་གསུམ་སོགས་ལྷགས་མོ་མགོ་ལོག་གི་མི་རྒྱུད་ཡིན་སྟབས།
 སྐྱུལ་སྐྱུལ་འདི་བའི་མཆན་བྱུར་གྱི་དུར་བ་ཟེར་བའང་དོན་གྱིས་མཁར་བ་ཡིན་
 པར་སྐད་ཡང་། ཁོང་གིས་དུར་བ་རང་འབྲི་བཞིན་སྐད་བས་དཔུད།

ར་སྟོད་གྱི་སྐོར་ཆོགས་སྡེ་བ་ཁག་ར་སྐབ་དུ་ཡོད་ལ། དེའི་སྟོད་དུ་ཨ་འདུས་
 དཔོན་ཁག་བརྒྱད་ཡོད། ང་ཆོའི་ཆོ་དྲུག་ར་ཉིན་ལ་ཁེལ་ཡོད། སྐར་དེ་དག་
 ལ་ཨ་རན་ཆོ་བ་བརྒྱད་ཟེར། དེང་སང་ཡང་ར་སྐབ་གྱི་རྒྱུ་ལུང་སྡེ་བས་སྐོ་མང་
 སྐར་གྱི་སྐོན་ལམ་ཆོས་བརྩ་བཞིའི་ཉིན་ཡར་ཆོགས་བསྐོལ་དགོས་པ་རེད།

རྩོ་ཞར་ཞང་དེ་ཆང་གི་ལོག་ཡར་སྟོད་ཅིག་ན་དམག་ཤུལ་ཟེར་རྒྱ་ཞིག་
 ཡོད། སྡེ་བ་དེ་དང་སང་རྩོ་ཞར་རྒྱལ་སྟོད་ཆང་ཅན་པོ་དེ་ལ་སྐྱར་ཡོད། ཡིན་
 པ་ཞང་དེ་ཆང་གི་ལོག་རེད། མིང་ལ་དམག་ཤུལ་ཟེར། ཨ་རྩེ་མའི་མགོན་མ་
 ཟེར་བ་དེ་ཆོའི་དཔོན་པོ་ཞིག་ཡིན་པ་འདྲ། མཆན་སྐོགས་མཁན་པོས་སྐོ་
 ཆོགས་དགོན་དང་། ཁྲོ་ཁོ་མཆན་སྐོགས་དགོན་གཉིས་ཕྱག་བཏབ་པ་རེད།
 བདེ་སྐྱད་ཆོས་འབྱུང་ནང་དུ་གསལ། དྲག་གཡེར་བའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཆོ་

ཟེར་བ་དེ་ནས་འབྲུངས། ལྟ་སའི་བྲག་གཡེར་བའི་མཁན་པོ་ཡིན་ནམ། དགེ་
བཤེས་ལྟ་རམས་པ་གསུམ་འདི་ནས་འབྲུངས་ཟེར། རྒྱལ་སྟོན་སྒྲུབ་བ་གཅིག་
པོ་ནས་ལྟ་རམས་པ་གསུམ་དང་། སྐྱ་ཆེན་བརྒྱད་འབྲུངས་ཟེར་སྟོན་ཡོད། དེར་
སང་ནི་གཡེར་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོའི་སྤྱལ་སྤྱུ་ཡོད། སྤྱ་བྲང་བཟའི་ཤིས་འབྲིལ་
དུ་སྟོབ་གཉེར་བྱེད་བཞིན་པ་ཡིན། ལྷ་ཤུལ་དུ་སྤྱ་བྲང་བཟའི་ཤིས་འབྲིལ་གྱི་དགེ་
བཤེས་ཨ་ཁུ་རྩ་བ་ཁ་ཆག་འབྲུངས། ཁོང་ཚོར་སྤྱན་གསུམ་ཡོད་འདུག ཨ་
ལགས་འཇམ་པོའི་དགེ་ཆན་དེ་ཨ་ཁུ་ཕྱོགས་སྤང་ཡིན། དེ་ཚོའི་ཤུལ་ཆད་སོང་
བ་རེད།

རྟོ་ཞར་ཞང་དེ་ཆང་ནས་ཨ་ཁུ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་པ་ཟེར་བའི་གྲ་
བ་ཡ་མཆན་པོ་ཞིག་བྱོན། སོལ་མོ་རྒྱལ་ཟེར་བ་ཨ་ཁུ་དེའི་མ་ཡིན། དེ་གཉན་
ཅེ་དགོན་པའི་གྲ་བ་ཡིན། གཉན་ཅེ་དགོན་ནས་མ་བཟུང་པར་སྤྱ་བྲང་ལ་བྲོས་
སོང་བ་རེད། ཞང་དེ་ཆང་གིས། དེད་ཆང་གི་མཆོད་ཁང་ནང་དུ་སོལ་མོ་རྒྱལ་
གྱི་བུ་མ་བཟུང་པར་མགོར་གདུགས་བསྐྱོར་ནས་ཐོན་མེ་ཡོང་ཨ་ཁུ་ཞེས་བུར་བ་
བྱས། རྟོ་ཞར་རྩ་ཁོག་ལ་བྱིར་ཡོང་ནས་ཨ་མ་སྟེ་པོ་ཞིག་གི་ནང་ཁུར་ཞིང་།
ལྷམ་གཉིས་སྟེ་ལ་གྱོན་ནས་སོང་དུས་ལྷམ་ཡ་གཅིག་པོར་སོང་བ་རེད། ཁོང་
གིས་མ་ཆན་ལ་སྟོད་སྤྱ་བྲང་དུ་འཆི་འགོ་ན་ཐང་མོད། ང་རྩ་ཁོག་ལ་བྱིར་གཅིག་
ཡོང་དགོས་པ་འདྲ་གསུངས། རྟོ་ཞར་གཉན་ཅེ་དགོན་གྱི་ཁྲི་བ་དང་སྟོ་མང་
སྒྲུབ་གྱི་དགེ་ཆན་ལ་བསུས་ཡོང་དུས། གཉན་གྱིས་ཞིང་དེ་ཆང་ལ་སོལ་མོ་རྒྱལ་
གྱི་བུའི་མགོ་ལ་གདུགས་བསྐྱོར་ནས་ཐོན་སོང་ཞེས་བཤད་རབས། མཁས་པ་
ཡ་མཆན་པ་གསུང་ཚུལ་ཡང་ཡོད་ས་ཞིག་རེད། བྱིས་རྩ་བ་སྟོ་མང་གི་སྟོ་རྒྱན་
པལ་ཆེར་ཡང་འདི་བ་ནས་སྤངས་པ་ཡིན། གང་ལྟར་གཉན་ཅེ་དགོན་ནི་ཞང་
དེ་ཆང་གི་མཆོད་ཁང་ལྷ་བུ་རེད།

དེར་དུས་ཀྱི་སླ་བྲང་བཟ་ཤིས་འབྱེལ་གྱི་དགེ་བཤེས་ཆེན་པོ་ཨ་ཁུ་རྩ་
བ་གྲགས་པ་ཆང་སྒྲུལ་དུ་འབྱུངས། སྐྱུ་སྐྱུན་གྱི་མིང་ལ་དོན་དུག་ཆང་བེར།

སླ་བྲང་གི་དགེ་བཤེས་ཨ་ཁུ་འཇམ་དབྱངས་ཡེ་ཤེས་ནི། ཞང་རེ་ཆང་
གི་འོག་སྐྱས་བཞིའི་སླང་ཤུལ་སོ་རབ་ཆང་ལ་འབྱུངས། སྐར་གྱི་སླ་བྲང་གི་དགེ་
བཤེས་ཆེ་ཁག་རྩ་བ་སྒྲོན་ལམ་ཆང་རག་ཅའི་འདུར་མགོ་ནས་འབྱུངས། ས་
དེ་མར་དམེ་ཆང་གི་ཐག་ཉེ་རེད། དམེ་སྐོར་ཆོ་བ་བཞི་བེར་བ་དེ་དམེ་ཆང་
གི་འགྲམ་ན་ཡོད། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་ལྷ་སྡེ་ཡིན། དམེ་
འོག་ལ་ནམ་ཡང་ཤོར་ཕྱོད་མེད། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༩ ལོའི་ཡར་སྔོན་དམེ་ཆང་དང་
རྒྱག་རེས་མང་མོ་བྱས་འདུག ར་སྟོད་ཆོ་དུག་དང་དམེ་སྐོར་ཁོང་ཆོ་མཐུན་
ཕྱོགས་རེད། དེར་དགོན་པ་གནས་ལྷགས་དང་མཆོད་རྟེན་ལྷོག་གཉིས་ཡོད།

སྐར་གྱི་སླ་བྲང་གི་དགེ་བཤེས་གྲགས་ཆེན་རྩ་བ་གོ་ཐོབ་བེར་བ་ཏ་ལམ་
སྒྲོ་ཆོགས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡིན་པ་འདྲ། གསལ་བོར་མི་ཤེས། ར་བ་ཆོས་སྐྱོང་རྒྱ་མཆོ་
གྲགས་ཅན་པོ་སྔོ་ཤུལ་གྱི་རེད། སྔོ་ཤུལ་ཐང་སྐྱད་ཐར་ཤུལ་ཆང་གི་རེད། ད་
ལྟོ་ཆོ་དུག་གི་ནང་ན་བོན་པོ་གཅིག་ཀྱང་མེད་མོད། ང་ཆོའི་མདུན་ངོས་སུ་ཤིག་
ཤིག་བྲག་ཁུང་བེར་རྒྱ་ཞིག་ཡོད། དེ་བོན་པོའི་སླ་རི་ཞིག་ཡིན་བེར། དེར་སང་
ཕྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་བོན་པོ་ཆོ་ཤིག་ཤིག་བྲག་ཁུང་ལ་གནས་མཇལ་ཞུ་རུ་ཡོང་གིན་
འདུག གཏོར་ཁུང་དགོན་བེར་རྒྱ་ཞིག་ཡོད། དེར་འབྲུ་ར་རིག་བེར་བའི་ཐང་
ཞིག་དང་། སུར་ཏ་བེར་ས་ཞིག་ཡོད། དེ་རོ་འཕེན་སའི་དུར་ཁྲོད་ཅིག་ཡིན།
རོའི་མིང་ལ་སུར་བེར་སྔོ་ལ་ཡོད། དེའི་ཤུལ་ནས་བོན་པོའི་དངོས་རྒྱས་མང་
བོ་འབྲུད་གྱིན་འདུག དེ་ལ་བལྟས་ན་སྔོན་ཆད་བོན་པོས་གང་ནས་ཡོད་པར་
སྐྱམ།

སྒར་ཡུལ་འདིར་བོན་པོ་རི་ལྟར་བསྐྱར་པ་རེད་ཟེར་ན། འགྲོ་མགོན་
 ཆོས་འཕགས་ཕྱིར་གཙང་དུ་ཕེབས་སྐབས། འཕགས་པའི་གྲ་ཆེན་བཞིར་
 གཤམ་པ་མདོ་སྟོན་དུ་རྒྱལ་ཆབ་ལྟ་བུར་བསྐྱོས་ཤིང་། དེ་དག་གིས་མདོ་སྟོན་
 ལྟོ་བྱང་གི་བོན་བསྐྱར་ཚུལ་མདོ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་སོགས་སུ་གསལ་བ་དང་།
 དེའི་ཕྱིས་རྗེ་ཙོང་ཁ་བའི་དངོས་སྟོབ་ཆ་ཁོ་མཁན་ཆེན་ངག་དབང་གཤམ་པས་
 གྲང་བོན་བསྐྱར་ཅིང་། ཁོང་ར་སྟོན་དུ་ཕེབས་ནས་ཨ་འདུས་ཡག་མགོ་དགོན་
 བཏབ་པ་སོགས་ཀྱི་སྐབས། ར་སྟོན་གྱི་བོན་པོ་ཆོས་ལུགས་བསྐྱར་མི་འདོད་
 མཁན་ནམས་ཀྱིས་ཡུལ་སྤངས་ནས་ཕྱི་ཕྱོགས་སུ་འབྱམས་རབས་བཤད་རྒྱ་
 ཡོད་ལ། ཕྱིས་གཉན་ཅེ་དཔོན་སྟོབ་དང་། ཉག་རོང་དཔོན་སྟོབ། ལྷ་ཤི་དཔོན་
 སྟོབ་གསུམ་ལས་(ལྷ་ཤི་དང་ཉག་རོང་གཉིས་ཀྱི་གྲ་ས་འབྲས་སྤངས་དང་།
 གཉན་ཅེ་ལ་ལས་དགའ་ལྡན་རེད་ཟེར་ཡང་གསལ་བོར་མི་ཤེས།)གཉན་ཅེ་
 དཔོན་སྟོབ་ཀྱིས་དགོན་པ་འདེབས་སའི་ཞོལ་དུ་འབྱུར་རིག་ཟེར་ས་ཞིག་ཡོད་
 ལ། དེར་སྟོན་ཆད་བོན་པོས་གང་ཡོད་འདུག དེ་འབྲེལ་གྱི་ནམ་རྟོག་ཞིག་
 འཆར་བ་ནི། དེང་སང་གི་ར་ཤེ་ཡའི་ཁོངས་ན་འཕོ་རེ་ཡ་ཐུ་ཟེར་རྒྱ་ཞིག་ཡོད་
 ཅིང་། ལོ་དྲུག་བརྒྱའི་སྟོན་ལ་ཁོང་ཆོ་ན་བའི་ན་བ་ཟེར་ས་ནས་ཡོང་བ་ཡིན་
 ཟེར་བའི་ལོ་རྒྱས་ཡོད་ཅིང་། ཁོང་ཆོའི་སྤྱི་ཆོག་གི་ནང་ན་དེ་ལྟར་ཡོད། ན་
 བའི་ན་བ་ཟེར་བ་དེ་ར་ཟེར་བ་ཁོང་ཆོའི་སྟོན་གྱིས་མི་ཤོད། ཐུ་རེ་ཐུ་ན་ཨར་
 ཁན་ཟེ་ཟེར་བ་ཞིག་དང་། བསུ་བ་ཟེར་རྒྱ་ཞིག་གྲང་ཡོད། དེ་བཞིན་དེད་ཆོའི་
 ས་ན་འང་ཨར་ཁན་ཟེར་བ་ཞིག་དང་། བསུ་བ་ཟེར་རྒྱ་ཞིག་གྲང་ཡོད། རེད་
 ཆོའི་འབྱུར་རིག་ཟེར་བ་དེ། ར་ཤ་ཡའི་ཐུ་རེ་ཐུ་ཟེར་རྒྱ་དེ་ཡིན་ནམ་སྟུམ། མདོ་
 དོན་དེད་ཆོ་ནས་བོན་པོ་ནམས་པར་ཞིག་ལ་བུད་སོང་བ་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱ་རེད།
 དེས་ན་ཐུ་རེ་ཐུ་བ་ནམས་ལ་ལོ་༦༠༠ ཙམ་གྱི་ལོ་རྒྱས་ཡོད་པ་དང་། འཕགས་

པའི་གྲ་ཆེན་བཞིས་བོན་བསྐྱར་ནས་ལོ་ངོ་བྱུག་བརྒྱ་ལྷག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པ། ཚ་
ཁོ་མཁན་ཆེན་གྱིས་རྩོད་དུ་བོན་བསྐྱར་ནས་དགེ་ལྷགས་པའི་དགོན་པ་
བཏབ་ནས་ལོ་བྱུག་བརྒྱ་ཅམ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པ་བཅས་ལ་བསམ་ན། ལྷ་རེ་ཐུ་
བ་ནམས་ཀྱང་ཐོག་མར་བོན་པོ་ཡིན་ཀྱང་ཕྱིས་ནང་བར་གྱུར་པ་དང་། ལོ་བྱུག་
བརྒྱའི་གོང་རོལ་དུ་འདི་ཕྱོགས་ཀྱི་བོན་བསྐྱར་སྐབས། བོན་ཆོས་སྐྱར་མི་འདོད་
མཁན་ནམས་སོག་ཡུལ་དང་ར་གྲུ་ཡའི་མངའ་ཁོངས་འདིར་སླེབས་པ་ཡིན་
སྟེ་ད་པར་སྐྱམ། ཚ་ཁོ་དང་རྩོད་ཆོ་བྱུག་གི་འབྲེལ་བ་མི་བཟང་ལ། རྩོད་
དམེ་ཆང་དང་ཡང་འབྲེལ་བ་མི་བཟང་། ཚ་ཁོ་དང་འབྲེལ་བ་མི་བཟང་བའི་
རྒྱ་མཚན་ནི། ཚ་ཁོ་སྤྱང་གི་རྒྱབ་ཅ་བྱས་ཏེ་ང་ཆོའི་དོ་ཞར་ཀ་གཉལ་གྱི་པ་
ཚ་ཁོས་བསད་སོང་བ་རེད། སྤྱང་ལུལ་ཁའི་ཤོག་པ་བརྒྱད་ཀྱི་དམག་ལ་ཚ་
ཁོའི་རྒྱབ་སྐྱོན་དང་བཅས་དོ་ཞར་རྒྱལ་སྟོད་ཆང་བརྒྱབས་སོང་བ་རེད། རྩོད་
ནས་ཀུན་མཁྱེན་སྐྱེས་ལྷ་བས་ཚ་ཁོ་དོ་རྩོད་པལ་བཟང་དང་། རྒྱལ་སྟོད་ཆང་
གི་ཁྱུད་བཤད། འོན་ཀྱང་ཀ་གཉལ་གྱིས་རྩོད་ནས་ཁྱུད་ལོག་བྱེད་རྒྱ་ཡིན་ཞེས་
བཤད་རུང་། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༩ ལོར་རྒྱ་སླེབས་ནས་ཁྱུད་གཞི་དེ་དག་གྲུལ་མེད་
ཆགས་པ་རེད།

དེད་ཆོའི་ཞར་ངེ་ལ་མཁན་ཆེན་ཆང་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད། དེ་ཆང་གི་
བུ་ཞིག་དབུས་སུ་སོང་ནས་འབྲས་སྤངས་སྟོ་མང་དུ་གྲུ་སར་བསྐད། དགེ་
བཤེས་ཅེ་ཐོན་ཞིག་ཡིན་འདུག་ཀྱང་། ལྷ་རམས་པའི་དམ་བཅའ་འཛིག་ཁ་
ཏག་ཏག་ལ་ཅམ་པ་ཆད་ནས་གཙང་རྒྱའི་པ་རོལ་དུ་ཅམ་པ་སྟོང་དུ་བྱིན་པས་
རྒྱས་བྱིར། ཀུན་མཁྱེན་ལྷ་བ་བསྐྱར་པའི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་དེའི་སྤྱལ་སྐྱོ་ངོས་
འཛིན་གནང་བ་ལ་ཨ་ལགས་འབྲས་སྤངས་ཆང་ཟེར། མཁན་པ་ཡིན་མིན་

མི་ཤེས། དེང་སང་ར་སྟོན་དགོན་ཁག་གི་བྲ་གཞོན་གསར་ཞུགས་པ་ཡོངས་
རྫོགས་ཀྱི་དགེ་ཚུལ་སྐྱབ་མཁན་གྱི་སླ་མ་ཆགས་ཡོད།

སློ་མང་སྐར་གྱི་ཁྲི་རབས་དང་ཐོ་གྲུང་ཐང་བསྟན་པའི་སྟོན་མེ་ཡིན་
པས། གང་ཟག་རང་དགའ་བ་ཞིག་གིས་ཁྲི་མི་ནོན་ཟེར། ཨ་ལགས་ཉི་སར་
བྱ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་ཁྲིར་བཞག་ནས་ལོ་གཅིག་གི་ནང་དགོངས་པ་རྫོགས། དེའི་
ཁྲི་ཆ་བ་ལ་ཨ་ལགས་ཤུག་ཆང་བཞག་ཀྱང་དེ་ཡང་ལོ་གཅིག་ནས་འདས་གྲོངས་
སུ་ཕྱིན། དེ་ལ་བཞུན་ནས་ཨ་ལགས་འབྲས་སྤྱངས་ལོ་དགུའི་རིང་སློ་མང་གི་
ཁྲིར་བཞུགས། དེ་དག་གི་སྤྱ་ཕྱི་གོ་རིམ་ཞིབ་ཆགས་མི་ཤེས། སློང་མང་ལ་སླ་
མ་མང་ཐོ་ཡོད་ཀྱང་། དགོན་བདག་གཙོ་ཐོ་ཨ་ལགས་བྱ་དགེ་རེད། ང་ཚོར་
བྱ་དགེ་བྱ་བ་ཆེན་ཟེར་རྒྱ་ཞིག་དང་། བྱ་དགེ་གཞན་པ་ཞིག་བཅས་གཉིས་ཡོད།
ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་ཐོས་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ་པའི་རྗེས་ནས་
བཟུང་དགོན་པ་ལ་བདག་པོ་རྒྱག་མཁན་གཙོ་ཐོ་བྱ་དགེ་ཆང་ཡིན། རྗེས་ནས་
བྱ་དགེ་ལ་སྤྱལ་སྤྱུ་གཉིས་ཆགས་ནས་དེང་སང་ཡང་སྤྱལ་སྤྱུ་གཉིས་ཡོད།
གཞན་ཨ་ལགས་དགོན་ཆང་། ཨ་ལགས་གངས་སྤང་། ཨ་ལགས་མཁར་བ་
ཆང་། ཆ་ཆེ་ཨ་ལགས། ཆ་ཨ་ལགས། ཨ་ལགས་ཆོས་འཁོར་བཅས་ཡོད་པ་
ཆང་མ་དགེ་བཤེས་རེའི་སྤྱལ་སྤྱུ་ཡིན་འདུག ད་དྲུང་གོང་དྲུ་བཤད་པའི་ཞང་
རེ་སོལ་མོ་རྒྱལ་གྱི་བྱ་ཟེར་བ་དེའི་སྤྱལ་སྤྱུ་ཡོད། དེ་ལ་ཆ་ཆེ་ཨ་ལགས་ཟེར། སྐར་
བ་ཆང་སློ་མང་གི་མ་རེད། དེང་སང་དེའི་སྤྱལ་སྤྱུ་ཆ་ཨ་ལགས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་
མཆན་ཡོད། སློ་མང་གི་ཁྲིར་བཞུགས་མཁན་ཐོན་རྒྱུ་དྲུ་འབྲངས་པའི་སླ་
མ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་སྤྱ་གོང་མ་སུ་ཡིན་དང་མིང་མི་ཤེས།

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ སྟོན་སློ་མང་ལ་རྒྱུད་པ་བྲ་ཆང་། དུས་འཁོར་བྲ་ཆང་།
མཆན་ཉིད་བྲ་ཆང་བཅས་བྲ་ཆང་གསུམ་ཡོད། སྟོན་ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་

དབང་བོས་འདེབས་དུས་རྒྱུད་པ་མ་གཏོགས་མེད། ཀུན་མཁྱེན་བསྐྱལ་བཟང་
 ཐུབ་བསྟན་དབང་ཕྱག་གི་སྐུ་རིང་ལ་མཆན་ཉིད་ཚུགས། དུས་འཁོར་གྱ་ཚང་
 བེ་དགེ་ཆན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཆོས་བཅུགས། ཁོང་བསུ་བ་ནས་འབྲུངས་ཤིང་སྒྲ་
 བྲང་གི་གྲ་ཚང་དགེ་བསྐྱོས་བྱེད་མཁན་ཨ་ཁུ་ཤ་མི་ཟའི་ཨ་ཁང་རེད། དགེ་
 བཤེས་ཏང་སང་བ་ཞིག་ཡིན་འདུག སྐོ་མང་ཕྱོགས་ནས་དགེ་ཆན་ཚང་ཟེར།
 ཨ་ཁུ་བསམ་གཏན་ཚང་གི་རོགས་པ་སྐྱུར་དཔོན་དཀོན་མཆོག་རྒྱ་མཆོ་མེར་
 རིས་ཟེར་བ་དཔག་ཤུལ་འགབ་མ་ཚང་ནས་འབྲུངས།

ཨ་འདུས་དཔོན་ཁག་བརྒྱད་ཟེར་བ་དེ་སུ་དང་གང་གི་ཁོངས་སུ་འང་
 གཏོགས་མི་གཏོགས། ཨ་འདུས་དཀོན་ཟེར་བའི་དཀོན་གོང་འགབ་གཉིས་
 ཡོད། དཀོན་འགབ་མ་ཆ་ཁོང་ག་དབང་གྲགས་པས་བཏབ། ཆ་ཁོ་མཁན་ཆེན་
 གྱི་རྗེས་ནས་སྒྲ་མ་ལ་ཆོ་ཚང་གིས་བསྐྱུངས། དེའི་སྐུལ་སྐྱའི་དོན་ལ་རྟོག་བྱ་
 བྱུང་ནས་ཐག་གཅོད་མ་ཐུབ་པར་ལུས་ཡོད། དཀོན་གོང་མ་སྒྲ་ཤུལ་དཀོན་
 པའི་སྒྲ་མ་དཀོན་ཚང་གིས་སྐྱུང་།

ཨ་འདུས་དཔོན་ཁག་བརྒྱད་པོ་ཅི་མི་ཤེས་ཀྱང་། དེའི་ནང་གི་སྡེ་བ་
 གཙོ་ཆེ་ཤོས་ཁོ་བ་རུ་རེད། ར་ཁོག་གི་ར་རྒྱའི་མགོ་སྟོད་དེ་རྒྱ་གཉིས་ཀྱིས་བཀར་
 བས་ཡོད། ཁོ་ཁོག་ནས་འབབ་པའི་ཁོ་རྒྱ་དང་། རོག་ཁོག་ནས་འབབ་པའི་
 རོག་རྒྱ་གཉིས་ཡོད། ཁོ་ཁོག་ན་ཡོད་པའི་ཁོ་བ་རུའི་དཔོན་པོའི་མིང་ཁོ་བ་ཚང་
 ཟེར། དེ་ནས་མར་ཡོང་ན་བརྒྱ་སྡེ་ཚང་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད། དེའི་འོག་ཏུ་སྐྱུ་དངས་
 ཟེར་བའི་བྱིམ་ཚང་བརྒྱ་གངས་ཤིག་ཡོད། བུར་གཙོང་། བརྒྱ་སྡེ་བཅས་ཡོད་
 ལ། བརྒྱ་སྡེ་ཚང་གི་ལྷ་སྡེ་ཨ་འདུས་དཔོན་ཁག་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ག་ས་གང་ལ་
 ཡོད། བྱིམ་ཚང་ཐོར་ནས་འདུག སྡེ་བ་སྡེ་བ་བྱས་ནས་ཡོད་པ་དེ་འདྲ་མ་རེད།
 སྡེ་བ་གཞན་ན་ཡོད། དེའི་མར་ཡོང་ན་དཔལ་ལོ་སྡེ་བ་དང་། རྒྱལ་སྐྱིད་རུ་ཟེར་

བཞིག་ཡོད། རྩ་བ་སྟོན་མཁའ་མཁུ་ཆེན་པོ་དེ་དཔོན་པོ་ཡིན་མིན་མི་ཤེས།
ཁྱིམ་ཆེན་ཞིག་རེད།

དེ་ནས་ཨ་འདུས་ཆོ་བཞི་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་ལ། དེའི་ཁོངས་ནས་འོངས་
པའི་གྲུ་རྩ་བ་དང་སངས་སྟོན་མཁའ་མཁུ་ན་མང་བོ་ཡོད། ཆོ་བ་བཞི་ནི། རྩ་བ་ཤུལ།
ཞང་ང་། བོན་པོ། དྲག་གཞིགས་རྣམས་རེད། དེ་བའི་དཔོན་པོ་བོན་པ་
ཆེན་པོ་རྩ་བ་ཡོད། དེ་ནས་མེ་སྒྲུལ་འཕེལ་གེ་ཟེར་བའི་སྒྲུ་བཞིག་ཡོད་
ཀྱང་། དེའི་མིང་གི་དག་ཆ་ཅི་ཡིན་མི་ཤེས། དེའི་དཔོན་པོ་ཕར་སྒྲེ་ཆེན་རེད།
དཔོན་པོ་ད་ལྟོ་འདྲ་ཡོད། དེ་ཆེན་གྱི་བྱ་ན་ནིང་རྩ་བ་ལ་ཡོང་བ་རེད། ལྷང་
ཞིག་དགོན་པའི་ལྷང་ཞིག་ཆེན་གྱི་བྱ་མོ་སྒྲུལ་ནས་དེའི་མི་རྩ་བ་ཡིན་ཟེར། ལྷ་
མ་ལྷང་ཞིག་དེ་གདུང་རྩ་བ་ཀྱིས་འཛིན་རྩ་བ་ཞིག་རེད། ཆོས་ལུགས་བོན་པོ་རེད།
སྒྲི་ཆེན་དགེ་འདུན་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་གདུང་རྩ་བ་ཀྱང་ལྷང་ཞིག་ཡིན་ལྟ་བུ། ལྷང་
ཞིག་དགོན་པས་ཨ་ལགས་གདུང་ཐང་ཆེན་ལ་ཡུ་མཆན་བྱེད་དོན་རྩ་བ་རྩ་བ་
གཅིག་ཡིན་ཟེར་གྱིན་ཡོད་པ་རེད། མདོ་དོན་ཨ་འདུས་དཔོན་ཁག་བརྒྱད་
ལས་ཆེ་གསུམ་ཁག་ནི། མེ་སྒྲུ། བོན་པ། བརྒྱ་སྒྲེ་ཆེན་། ཁེ་བ་ཆེན་བཅས་ཡིན་
ལ། དཔོན་ཕུན་བཞི་ཡང་ཡོད་རྩ་བ་དེ་གསལ་བོར་མི་ཤེས། ཨ་འདུས་དཔོན་
ཁག་བརྒྱད་པོའི་གནས་སྒྲུངས་དེ་འདྲ་རེད།

ད་ལྟོ་རྩ་བ་ཁྱེད་གིས་བསྒྲིགས་པའི་རྩ་བ་ཁྱེད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོར། ཨ་
འདུས་ལུ་ཆོ་ཁོངས་སུ། དཔལ་ལོ་གྲོང་ཆོད་དང་། མེ་ཁྱེ་གྲོང་ཆོ། ཁེ་བ་གྲོང་
ཆོ་བཅས་གྲོང་ཆོ་བཞི་ཡོད་པར་བཤད་པ་ནི། རྩ་བ་སྟོན་མཁའ་མཁུ་སྒྲི་ཆེན་
ཀྱི་ཐ་སྒྲུང་བཏགས་པ་དེ་དག་ལས། ལྷང་གྱི་སྒྲེ་ཆོ་ཁག་གི་དབྱེ་བ་མ་ཡིན་པར་
ལྷང་།

ར་བ་རྫོང་ཁོངས་ཀྱི་སྡེ་བ་ཁག་ར་ཁུལ་ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་པ་
དེ་བ་གསུམ་པར་བཀོད་པ་ནི།

༡། ར་སྟོད་རྒྱུས།

༡། སྐོ་མང་ཡུལ་ཚོ། སྐོ་བུལ་གྲོང་ཚོ། གཤོང་བ་གྲོང་ཚོ། འཆ་མས་རིང་
གྲོང་ཚོ།

༡། རྒྱ་སྟོད་ཡུལ་ཚོ། རྒྱ་སྟོད་གྲོང་ཚོ། ཅི་མདའ་གྲོང་ཚོ། ཞང་ངེ་གྲོང་ཚོ།
སྐས་བཞི་གྲོང་ཚོ།

༢། བསུ་བ་ཡུལ་ཚོ། བསུ་སྐྱད་གྲོང་ཚོ། བསུ་སྟོད་གྲོང་ཚོ། སྐ་བུལ་གྲོང་ཚོ།

༣། རྟེ་ཀི་ཡུལ་ཚོ། རྟེ་ཀི་གྲོང་ཚོ། བཀར་མདའ་གྲོང་ཚོ། འབྲ་ཚུ་འགོ་གྲོང་
ཚོ།

༤། ཆོས་རྩེ་མ་ཡུལ་ཚོ། ཆོས་རྩེ་མ་གྲོང་ཚོ། བྱ་སྐོར་མ་གྲོང་ཚོ། སལ་རུ་མ་
གྲོང་ཚོ།

- ༥། ཨ་འབྲུམ་ཡུལ་ཚོ། ཨ་འབྲུམ་གྲོང་ཚོ། ལྷ་སྒྲོར་གྲོང་ཚོ། ཐར་མོ་གྲོང་ཚོ།
༦། ལྷ་རྟ་ཡུལ་ཚོ། ཨ་ལྷོངས་གྲོང་ཚོ། ཕུག་ཆ་གྲོང་ཚོ། བ་དོ་གྲོང་ཚོ། བོས་
ཅ་གྲོང་ཚོ། བོལ་དགུ་གྲོང་ཚོ།
༧། རོང་མམ་ཡུལ་ཚོ། མམ་པ་གྲོང་ཚོ། མ་རྒྱལ་གྲོང་ཚོ། མི་མགོ་གྲོང་ཚོ།
ཅིག་གྲོང་ཚོ། ཐར་ཀ་གྲོང་ཚོ། ཀའི་མ་གྲོང་ཚོ།
༡༠། མཁར་ས་ཡུལ་ཚོ། མཁར་གསར་གྲོང་ཚོ། ཐ་མཆོ་གྲོང་ཚོ། ལྷག་རྩིང་
གྲོང་ཚོ། ཡ་མགོ་གྲོང་ཚོ། ས་བར་གྲོང་ཚོ། རྟོ་གྲོང་ཚོ།
༡༡། ཁོག་པོ་ཡུལ་ཚོ། གསེར་རི་གྲོང་ཚོ། རོང་སྒྲོར་གྲོང་ཚོ། ལྷུག་མདའ་
གྲོང་ཚོ། ཡེ་རོས་གྲོང་ཚོ།
༡༢། ཆེའུ་རུ་མ་ཡུལ་ཚོ། ཉག་སྒྲོར་མ་གྲོང་ཚོ། ཨ་འབོས་རོ་གྲོང་ཚོ། མོ་བ་
རོ་གྲོང་ཚོ། གནམ་མཆོ་མ་གྲོང་ཚོ། གསེར་དེའུ་གྲོང་ཚོ། མཆན་ཉིད་ཡུལ་
ཚོ། མཐའ་བ་ཡུལ་ཚོ། ར་མདོ་གྲོང་ཚོ། མདོ་བ་གྲོང་ཚོ། སེ་འཛོ་གྲོང་ཚོ། སྐར་
སར་མ་གྲོང་ཚོ། ཞིན་ཞིན་གྲོང་ཚོ།
༡༣། གཅའ་རོ་ཡུལ་ཚོ། ལུ་སྒྲོར་མ་གྲོང་ཚོ། ལྷན་པ་རོ་གྲོང་ཚོ། ཏུ་ར་མ་
གྲོང་ཚོ། ཆོ་འདུ་རོ་གྲོང་ཚོ། ཉག་ཆང་མ་གྲོང་ཚོ། ར་རོ་གྲོང་ཚོ།

མདོ་སྨད་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་ལས་མཛོད་དག་ ཤོག་པ་བརྩ་གཉིས།

དང་པོ། སྤྱི་ལོ་གནས་བབ།

དེང་སང་གི་མཛོད་དག་རྒྱ་མཚོ་ལོ་ལྟ་བུ་འབྱུང་བ་འདི་དང་། སྤྱི་ལོ་སྨད་ལོ་རྒྱུས་སུ་གྲགས་པའི་མཛོད་དག་ཤོག་པ་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱབ་ཁོངས་རྒྱ་ཆེ་
ཆུང་སོགས་མི་འདྲ་ས་ཡོད་པར་སྒྲུབ་ཡང་། ཡུལ་དུས་གནས་སྐབས་ལྟར་
འཆད་ན་གོ་བརྒྱུད་བདེ་རྒྱ་ཡིན་སྟབས། འདིར་མཛོད་དག་རྒྱ་མཚོ་ལོ་ལྟ་བུ་
སུ་གཏོགས་པའི་བོད་རིགས་སྡེ་ཆོད་གཞི་གནས་བབ་འཆད་ཐབས་ལ་འབད་
ཅིས་ཡིན།

མངོད་དགོ་ཚེ་ནི། དེང་གི་སེཾ་ཁོན་ཞིང་ཆེན་རྒྱ་བ་བོད་རིགས་རང་
སྤྱིང་ཁུལ་གྱི་རྩལ་བྱ་བྱང་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་ལ། བྱང་རྩུད་དུ་དངུལ་རྩ་ཞིན་སྤྱི་བ། ཤར་
ན་ཟུང་ཆུ་ཚོང་། ལྷོ་རྒྱ་ཁོག་ཚོང་། རྩལ་ལྷོ་རྒྱ་བ་ཚོང་ཁོངས་དང་ས་འདབས་
འབྲེས་ནས་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། ཚོང་འདེའི་རྒྱ་ཁོན་ལ་སྤྱི་ལོ་གྲུ་བཞི་མ་༡༠༠༠༠
ལྷག་ཡོད་ཅིང་། ཆ་སྟོན་མཐོ་ཚད་མཆོ་རོས་ལས་སྤྱི་ཏར་༡༥༠༠ ཡིན།

མངོད་དགོ་ཚེ་གི་མངའ་ཁོངས་སུ་སྟག་ཆ་དང་། སྟོད་མ། བན་ཡུ།
ཨ་སྤྱིད། ཐང་སྟོར། བྱམས་མ། ལྷ་མོ། དུང་ཞིང་། མེ་རྒྱ། སྤྱིང་བ། ཐེ་བོ།
གདོང་སྟེ། གཟའ་རུ། ཆོང་རུ། འབྲིང་བ། རྩུང་ཆ། དཔལ་སྤྱིད། ཨ་སྤྱིད་
རོང་། ཆོས་རྩེ། བབ་བཟོ་བཅས་ཀྱི་ན་གཅིག་དང་། རྩུས་ལྷ། ཞང་ཁག་བརྟུ་
དུག་བཅས་ཡོད་པ་ཡིན།

དེའི་ནང་གི་ཐང་སྟོར་དང་ལྷ་མོ། སྟོད་མ་གསུམ་ནི་འབྲོག་ལས་རྒྱང་
བ་གཉེར་བའི་ས་ཁུལ་དང་། ཐེ་བོ་དང་ཆོས་རྩེ་གཉིས་ནི་ཞིང་འབྲོག་གཉིས་
ལྷན་གྱི་ས་ཁུལ་ཞིག་ཡིན།

སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་རྒྱ་གཞུང་གིས་ཐོ་འགོད་བྱས་པར་གཞིགས་ན། ཚོང་
ཡོངས་སུ་བོད་རིགས་མི་གྲངས་༩༩༠༩༥ དང་། ལྷོ་རྒྱ་བ་མི་གྲངས་༡༥༡༡
ཁ་ཆེ་༡༡༤༡ ཡོད་པར་བཤད།

བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལས་མངོད་དགོའི་ཆགས་ཡུལ་བཤད་པ་ནི། མ་ཆེན་
གངས་འདབས་ནས་འབབ་པའི་མ་རྩུ་དང་། སྐ་བར་སྟག་རྩེ་ནས་འབབ་པའི་
སྐ་རྩུ། མེ་ཁོག་ནས་འབབ་པའི་མེ་རྩུ་བཅས་ཀྱི་འབབ་རྩུད་ཀྱི་སྤང་ལྷོངས་
ཉམས་དགའ་བའི་ཡུལ་ཁམས་ཆེན་པོ་ལ་མངའ་བདག་སྤྱི་རལ་གྱི་སྟོན་པོ་
དགའ་ཡེ་ཤེས་དར་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་རྩུད། མངོད་པ་དགོ་འདུན་བའི་མངའ་
དབང་བསྐྱར་བའི་ཡུལ་ཡིན་པས་མངོད་དགོ་ཞེས་འབོད་པ་བྱུང་ཞིང་། ཕྱིས་

སྒྲིང་རྩེ་གེ་སར་རྒྱལ་བོས་དབང་སྒྱུར་བའི་ཡུལ་ཡིན་པས་མདོད་དགེ་སྒྲིང་
དཀར་སྟོད་ཅེས་གྲགས་པ་ཡིན་ནོ།།

མདོ་སྨད་སྟོ་རྒྱུད་ཀྱི་ཡུལ་འདིར་མདོད་དགེ་ཤོག་པ་བརྩུག་གིས་དང་།
མདོད་དགེ་ཉིན་མ། མདོད་དགེ་སྨད་མའམ་མདོད་དགེ་དམེ་བོ་སྟེ་མདོད་
དགེའི་མིང་གིས་འབོད་པ་སྟེ་ཆགས་ཡུལ་མི་འདྲ་བའི་སྟེ་ཆོ་ཆེན་པོ་གསུམ་ཡོད་
ཀྱང་། དེ་དག་གི་ཐོག་མའི་དཔོན་རྒྱུད་དང་མི་རྒྱུད་མང་བོ་ཞིག་གི་རིགས་རྩས་
མཆེད་ཁྲུངས་གཅིག་པའི་ལོ་རྒྱུས་གང་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཐད་དུ་བྲིས་ཡོད་
ལ། མདོད་དགེ་དེ་གསུམ་གྱི་མཆེད་ཁྲུངས་ཨ་མ་ལྟ་བུ་ནི་མདོད་དགེ་ཤོག་བརྩུ་
ག་གིས་ཀྱི་ཡུལ་འདི་ཡིན་ནོ།།

མདོད་དགེའི་མི་རྒྱུད་ཐོག་མ་དག་གི་ལོ་རྒྱུས་ནི། དགའ་ལ་རིགས་བཞི་
ཡོད་པའི་ཆེ་བ་སྟག་རིས་ཅན་ཡིན། དེའི་རྒྱུད་པ་ལ་དགའ་ཡེ་ཤེས་དར་རྒྱས་
ཞེས་བྱ་བ་བྱུང་སྟེ། མངའ་བདག་ཁྲི་རལ་གྱི་སྟོན་པོར་གྱུར། རལ་བ་ཅན་གྱིས་
ཤན་ཟེའི་མཆོད་རྟེན་དཀར་པོ་ཡན་ཆད་མངའ་འོག་དུ་བརྩུག་པའི་ཆོ། སྟོན་
པོ་དགའ་ཡེ་ཤེས་དར་རྒྱས་དབྱ་ཁལ་སྤྱད་ཕྱིར་མདོ་སྨད་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་མངགས་
པ། (ད་ལྟ་མདོད་དགེ་སྟོད་ཡོད་པའི་ས་ཆ་)སྒྲིང་ངོས་བྱ་བ་ས་ཡངས་ཤིང་
རྒྱ་ཆེ་བ། མ་ཆུ། མེ་ཆུ། སྐ་ཆུ་སྟེ་ཆུ་སྤྱང་ཆེན་པོ་གསུམ་འབབ་པ། སྤང་ལྗོངས་
དང་ནེ་འུ་གསིང་དུ་མས་བརྒྱན་ཅིང་ཡིད་དུ་འོང་བར་མཐོང་ནས། བདག་
གིས་འདིར་ཡུལ་བབྱུང་སྟེ་བོད་ཀྱི་མགོ་འདྲིན་དང་། རྒྱའི་ཁ་གཞོན་བྱའོ་སྟམ་
དུ་དགོངས་ནས་གནས་བཅས་ཏེ་གཞི་ཆགས། དེའི་ཆེ་རྒྱ་བོད་འབངས་སུ་གྱུར་
པ་མཐའ་དག་གིས་རྒྱལ་བོའི་སྟོན་ཆེན་ཡིན་པའི་སྟབས་ཀྱིས་དཔོན་པོ་ཞེས་
ཞེས་དང་། བཀྱར་བཅོས་ཆེན་པོ་བྱེད་ཅིང་གསེར་དངུལ་དར་ཟབ་རྟ་ཞོར་
སོགས་བདོག་པའི་དངོས་པོ་རྒྱ་ཆེར་སྤུལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་རིམ་གྱིས་སྟོབས་

འབྱོར་གྱི་དཔལ་ཕྱན་སྲུང་ཆོག་པ་དང་ལྷན་པར་གྱུར་ཏེ། མངའ་འབངས་
 རྣམས་དགེ་བཅུ་འཛིན་པ་ཡང་དག་པར་འགོད་པ་དང་། བོད་ཀྱི་མགོ་
 འཛིན་སོགས་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་བྱ་བ་ཡར་ལྷན་དུ་གྱུར། དེས་རིགས་བཟང་
 ཞིང་ཁུངས་བཅུ་ལྔ་པའི་བུད་མེད་ལྔ་སྐངས་པ་ལས་བུ་རེ་རེ་སྐྱེས་པར། མའི་
 རུས་ལས་བྲངས་ཏེ་མིང་རེ་བཏགས། དེ་དག་གི་རྒྱུད་པ་རིམ་གྱིས་འཕེལ་བ་
 ལས་མངོད་དགོས་སྟོན་སྟོན་གྱི་དཔོན་ཁག་རྣམས་བྱུང་སྟེ།¹ ཞེས་སོགས་འབྱུང་
 བ་དང་། གྲུང་ཐང་བསྟན་པའི་སྟོན་མའི་འཁྲུངས་ཡུལ་དང་བསྟོན་ཏེ་
 གསུངས་པ་ནི་སྤྱི་སྤྱོད་གིས་མངོད་པའམ་བྱག་མངོད་དགའ་ཡེ་ཤེས་དར་རྒྱས་
 བོད་ཀྱི་ཁ་འཛིན་ལ་སྤྱིང་ཡུལ་དུ་མངགས་པ་དགོས་པའི་ཆ་བྱད་དུ་ཡོད་པས་
 མངོད་དགོས་བྱགས་ཤིང་།² ཞེས་སོགས་འབྱུང་བ་ལྟར། ལོ་རྒྱུས་དུམ་བུ་སྟེ་
 ཕྱི་འདི་གཉིས་ཀྱི་གསུང་སྟོན་ལ་མི་འབྲས་ཚུང་བཟང་ཅིག་ཡོད་པ་ནི། ཀྱན་
 མཁྱེན་བར་བའི་གསུང་སྟོན་ལྟར་ན་དགའ་ཡེ་ཤེས་དར་རྒྱས་བྱ་བ་མངའ་
 བདག་སྤྱི་རལ་གྱི་སྟོན་པོ་ཡིན་ཅིང་དཔལ་མང་བའི་གསུང་སྟོན་ལྟར་ན།
 དགའ་ཡེ་ཤེས་དར་རྒྱས་སྤྱི་སྤྱོད་གི་བྱག་མངོད་ཡིན་དགོས། ཡང་ལུང་ཆོག་
 སྟེ་མར་དགའ་ཡེ་ཤེས་དར་རྒྱས་ཀྱི་ཉེན་གང་ཡིན་མི་གསལ་ཡང་། ཕྱི་མ་འདིར་
 དགོས་པའི་ཆ་བྱད་དུ་ཡོད་པ་བཤད་པ་ལྟ་བུ་མི་འབྲས་སྟོན་ཡོད་ཀྱང་། ལོ་རྒྱུས་
 ཀྱི་སྤྱི་ཁོག་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་བོའི་སྟོན་པོའམ་རྒྱལ་རྒྱུད་ཅིག་འདིར་སྟོན་པས་བྱིས་
 གཉིས་བཟུང་སྟེ་མངོད་དགོས་ཡུལ་ཁམས་ཀྱི་མགོ་དཔོན་དུ་གྱུར་པ་ལ་མི་
 མཐུན་པ་མེད་པར་སྟེ།

ད་དུང་ང་ཚོས་བསམ་སྟོན་གཏོང་དགོས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་བཤད་སྟོན་
 གཞན་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། སྟེ་བཤད་པ་ལྟར་ཐང་གི་རྒྱལ་བོ་དར་བའི་སྐབས།
 ཡུལ་འདི་དག་ཐང་གིས་བཟུང་སྟེ། གུ་མང་བོ་བཅུ་གསུམ་དེ་རྗེས་སྤྱོད་བཅུན་

སོགས་བོད་ཀྱི་བཅན་པོ་སྟོབས་ལྡན་དག་གི་དུས་སྤྱི། རྒྱ་མི་མཐའ་སྐྱོད་བྱས་
 རྒྱུ་ལ་འདི་ས་སྟོང་དུ་བྱུང་། སམངའ་བདག་ཁྱིམ་ལ་གྱི་དུས་སྤྱི། ཀ་ཅིའི་མཆོད་
 ཉེན་དཀར་བོ་ཡན་ཆོད་བོད་ཀྱི་མངའ་འོག་ཡིན་སྟབས། དགའ་ཡེ་ཤེས་དར་
 རྒྱས་ཟེར་བའི་བོད་སློན་ཞིག་ཁྲལ་བསྐྱུ་རུ་འོངས། དེས་ས་འདིར་རྒྱ་བོ་ཆེན་
 པོ་གསུམ་འབབ་ཅིང་། རྩ་རྒྱ་ཤིན་དུ་བཟང་བས། ས་སྟོང་དུ་བསྐྱུར་མི་ས་འདིར་
 འབྲོག་སྡེ་འཛུགས་དགོས་ཟེར་ནས་ས་འདིར་གཞི་བཟུང་། དེའི་བྱ་རྒྱུད་ཆེ་
 བ་དགའ་སྟག་ཐུལ་ཅན་དང་། རྒྱུང་བ་དགའ་སྐྱུང་ཐུལ་ཅན་གཉིས་ཡིན།
 དགའ་སྟག་རིས་ཅན་ནམ་དགའ་སྟག་ཐུལ་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་སླ་མ་དགེ་འདུན་
 ཟེར་བ་བྱུང་། དེ་དཔོན་དང་རྒྱ་ནག་དུ་འགོ་བའི་སླ་མ་ཆེན་པོ་དག་གི་ཕྱག་
 མདུན་བྱས། འགོ་འོང་མང་དུ་བྱས། ཕྱག་མདུན་དགེ་འདུན་ནམ། མདུན་
 པ་དགེ་འདུན་ཞེས་མིང་ཅན་ཞིག་བྱུང་། དེའི་མི་རྒྱུད་རུ་སྡེ་བཅས་ལ་མདུན་
 དགེ་ཞེས་པའི་མིང་སྟགས། རྒྱུང་ཐུལ་ཅན་གྱི་མི་རྒྱུད་ནི་མདུན་དགེ་སྐྱུང་དམ།
 མདུན་དགེ་དཔེ་བོ་ཟེར་བ་དེ་དང་། ཅ་ཞེའི་དཔོན་རྒྱུད་ནམས་ཡིན།³ ཞེས་
 སོགས་གསལ་འདུག

གོང་གི་གྲུང་ཐང་བསྟན་པའི་སློན་མའི་ནམ་ཐར་དུ། ཡུལ་འདི་ལ་
 མདུན་དགེ་སོགས་དོན་ནི། ཁྱི་སྐོར་གི་ཕྱག་མདུན་དགའ་ཡེ་ཤེས་དར་རྒྱས་
 དགེ་སྐོར་གི་ཆ་བྱད་དུ་ཡོད་པས་མདུན་དགེ་སོགས་པར་བཤད་པ་དང་། རྩེ་
 དམུ་དགེ་བསམ་གཏན་གྱིས། ཁྱིམ་ལ་གྱི་སློན་པོ་དགའ་ཡེ་ཤེས་དར་རྒྱས་ཞེས་
 པའི་རྒྱུད་དུ་མདུན་པ་དགེ་འདུན་བྱ་བ་ཞིག་བྱུང་བ་ལས་མདུན་དགེ་སོགས་
 པར་གསུངས་པ་གཉིས་མི་འདྲ་ས་ཡིན་མོད། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་བབ་ལུགས་རྒྱ་ཆེ་ས་
 ནས་འགལ་བ་མེད་པར་སྤང་།

མདུན་དགེའི་རིགས་འདི་ལ་དགའ་རིགས་སུ་འབོད་དོན་ནི། སྤར་

ཐོད་ཀྱི་རྒྱལ་རིགས་ཤིག་ལ་བྱ་མེད་ནས་སེམས་མ་དགའ་བར་གཉན་ཆེན་ཐང་
ལྷ་སོགས་ཡུལ་ལྷ་གཉན་པོ་ཁག་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་པས་བྱ་ཞིག་སྐྱེས་པ་ལ་ཤིན་
ཏུ་དགའ་བས། དེའི་རིགས་རྒྱུད་ལ་དགའ་རིགས་སུ་འཕོད་པ་བྱུང་། དེར་
བརྟེན་ཐོད་ཀྱི་རུས་ཆེན་ཕྱི་མོ་བཞིའི་ནང་གི་སྐྱ་དང་། འདི་བའི་དགའ་གཉིས་
སྐྱ་གདངས་འབྲ་བ་ཅམ་ལས་དོན་དག་ཤིན་ཏུ་མི་འབྲ་བ་ཤེས་པར་བྱའོ།

གང་ལྟར་ཐོད་བཅན་པོའི་རྒྱལ་རྒྱུད་འཕེལ་བ་དག་གིས་ཡུལ་འདི་
བཟུང་ནས་འབྲོག་ཕྱི་རྒྱུ་ཆེན་པོ་ཆགས་ཀྱང་། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བ་ཅམ་
ལ་ཏོར་དམག་སླེབས་ཏེ་མདོ་སྐྱད་ལྟོ་བྱང་གི་ཡུལ་གྱུ་མང་པོ་བཟུང་བས། ཐོད་
སྐྱ་ག་པོ་ལྟོང་གི་རྒྱུད་དུ་སྤྱིང་གི་སར་རྒྱལ་པོ་ཞེས་པའི་དཔའ་པོ་སྟན་གཤམ་
ཅན་དེ་བྱོན་ནས་ཏོར་དམག་ཆམ་ལ་པམ་སྟེ། མགོ་ལོག་དང་མངོན་དགོ་
སོགས་ཀྱི་ཡུལ་ཁམས་ལ་སྤྱིང་གིས་དབང་བསྐྱུར་བྱས་པས་མངོན་དགོ་སྤྱིང་
དཀར་སྟོང་ཅེས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཐ་སྟངས་དེ་བྱུང་བར་སྟུང་། ཕྱིས་རིམ་གྱིས་སྤྱིང་
གི་སྟོབས་ཤུགས་ཉམས་ཟད་དུ་གྱུར་པ་ལ་བརྟེན་ནས། སྤྱིང་སྟེ་རྣམས་ཐོར་
ཞིག་དུ་སོང་ནས་མངོན་དགོའི་ཡུལ་འདི་ཡང་ཤོག་ཆེན་བཅུ་གཉིས་སུ་བྱས་པ་
ཡིན་ནོ།

སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དགུ་བའི་ནང་ཐོད་ཀྱི་རྒྱལ་རྒྱུད་དགའ་ཡེ་ཤེས་
དར་རྒྱས་སམ། ཡང་ན་མངོན་པ་དགོ་འདུན་གྱིས་མངོན་དགོའི་འབྲོག་ཐང་
གི་ཡུལ་འདིར་གནས་གཞི་བཟུང་ནས་བྱིམ་ཐབ་ཅིག་བསུས་པ་ལ་བྱ་ལྷ་བྱུང་།
བྱ་ཆེ་བས་ཡབ་ཀྱི་དཔོན་ས་བཟུང་། དེའི་རྒྱུད་པ་ཕྱི་མ་ཞིག་ལ་སྤྱི་ལོའི་དུས་
རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་ནང་སྤྱང་ཐུལ་དང་། དངོ་ཐུལ་ཞེས་པའི་བྱ་གཉིས་
བྱུང་བས་ཚོ་ནེའི་ཡུལ་བཟུང་། དེ་དག་གི་རྒྱུད་པ་ལས་ཚོ་ནེའི་དཔོན་རབས་
མཆེད་པ་ཡིན།

རྒྱུད་པ་དེ་ལ་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་ཀྱི་ པའི་ནང་དཔོན་སློ་གྲོས་བཟང་
བྱ་བ་ཞིག་བྱུང་ཞིང་། པའ་ཆེན་སློ་བཟང་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་སྐུ་ཆོའི་སྐྱོད་དུ་མངལ་
ནས་སྐུ་ཆ་བ་གྱི་སྒྲ་མ་ཞིག་བསྐྱངས་པ་ལ་སྐུ་མདུན་པ་སངས་རྒྱུས་བཟང་བོ་
བྱ་བ་གནང་བ་ནས་ཕྱོགས་འདིར་གཙང་སྒྲ་རིམ་གཏོང་མཛད། འབོས་དཔོན་
པོ་དང་། སྤྱིང་བའི་དཔོན་པོ། བཞག་ལྗོངས་དཔོན་པོ། མཛོད་དགེ་སྐྱོད་གྱི་
ཤོག་པ་ལྷའི་དཔོན་པོ་རྣམས་དཔོན་སློ་གྲོས་བཟང་འདིའི་རྒྱུད་པ་ཡིན་འདུག
ང་ཆོས་འབྲེལ་ཡོད་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་ང་ཁག་ལས་མཐོང་ཐུབ་པའི་མཛོད་དགེའི་
དཔོན་རྒྱུད་བྱུང་སྟངས་ནི་གོང་གསལ་ལྟར་ལགས་ཀྱང་། མཛོད་དགེ་བ་
རྣམས་གྱི་ངག་རྒྱུན་ལ། སྤྱང་ཐུལ་གྱིས་སྐྱོད་དུ་རོང་ས་བཟུང་བས་ཙེ་དང་།
དངོ་ཐུལ་གྱིས་པ་ཡུལ་མཛོད་དགེ་ཕྱོགས་ནས་འབྲོག་རུ་བཟུང་བའི་རྒྱུད་པ་
མང་དུ་འཕེལ། ཡང་དངོ་ཐུལ་གྱིས་རྒྱུང་ཆོའི་ཡར་སློ་ཞེས་པའི་ས་ཆར་སྐྱ་མེད་
པར་ལྷང་གྱར་ཐུབ་པས་འབོས་ཐོགས། དེ་ལ་བྱ་བ་རུ་གཉིས་དང་བྱ་མོ་གཅིག་
བྱུང་ནས་ཤོག་པ་བཟུ་གཉིས་སུ་ཆད། བྱ་མོའི་ཤོག་ལ་སློ་ཆང་། བྱ་མོ་ཆང་
ཐོགས། བྱ་རྒྱུང་བ་བྱ་མས་པས་ད་ལྟའི་བྱ་མས་མའི་ཡུལ་འདི་བཟུང་བས་བྱ་མས་
མེ་ཐོགས་ཟེར། བཤད་རྒྱལ་འདི་མདོ་སྐྱོད་ཆོས་འབྱུང་དུ།

མཛོད་དགེའི་མི་རབས་གོང་མ་ཞིག་གིས་བྱུང་མེད་རབ་བཟུང་།
སྟག་རིང་བཟུང་། འབལ་བཟུང་གསུམ་སྒྲངས། གསུམ་ཀར་བྱ་
གསུམ་སྒྲིལ།... ཆེ་བ་རེབ་བཟུང་བྱས་ཆེ་སྟོད་བཟུང་བའི་རྒྱུད་པ་
དེང་སང་མཛོད་དགེ་སྟོད་མར་གྲགས་པ་ཡིན། སྐབས་ཤིག་སྟོད་མའི་
ཨ་ཙེ་ཟེར་བའི་ལོངས་སྟོད་ཅན་ཞིག་བྱུང་། དེས་དབུས་སུ་རྒྱལ་བ་
ཡབ་སྐུ་ལ་རྟ་ཆེན་ཅེར་སོན་མང་བོ་ཐུལ་བ་ཆེབས་ཆེན་གྱི་གས་
སུ་སོང་། འབྲིང་བོ་སྟག་རིང་བཟུང་བྱས་མ་ཆེ་ཀ་གསུམ་གྱི་བར་

ནས་ས་བཟུང་བའི་རྒྱུད་ལ་མཛོད་དགོ་བྱམས་མེ།⁴
 ཞེས་སོགས་འབྱུང་དང་། གོང་གི་དག་རྒྱུན་དེ་གཉིས་ཀྱི་བཤད་སྒྲོས་རྒྱུང་མི་
 མཐུན་ཀྱང་། མཛོད་དགོ་དཔོན་ལག་གི་རྒྱུད་པ་ནམས་ཅ་བ་གཅིག་ལས་བྱས་
 བའི་ཡལ་ག་དང་ལོ་འདབས་སུ་གཏོགས་པ་ལ་ཚུད་པ་མེད་པར་སྤང་།

གཅིག བྱམས་མེ།

བྱམས་མེ་ནི་མཛོད་དགོ་ཤོག་པ་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་ཞིག་ཡིན་ལ།
 བྱམས་མེའི་ཁོངས་སུ། ཏུ་ར་དང་། དཔོན་སྒྲོར། བྱམ་སྒྲོར། དགའ་ཁྱོམ། ལ་
 གྱ། (འདི་ལ་ལ་གྱལ་གྱིས་པའང་སྤང)ཤེའུ་ཆང་ཆོ་བ་ལ། དགོན་མཐའ་བ་
 གཉིས་བཅས་ཡོད། བྱམས་མེ་དག་གི་མི་རྒྱུད་ནི་སྟག་རིང་བཟའི་རྒྱུད་པར་
 ཐུག་ཅིང་།

འགྲོ་མགོན་འཕགས་པས་བོད་ལ་མངའ་བསྐྱུར་སྐབས། ཁོང་གི་རྒྱལ་
 ཆབ་ཏུ་བསྒྲོས་པ་བྱུང་རིན་ཆེན་གྲགས་ཀྱིས་འཕགས་པའི་བཀའ་ལྟར། སྐ་རྩ་
 དང་། མེ་སྟོད། བཞག་ལྟོམ། ཐེ་བོ་སྟོད་མ་སོགས་མཛོད་དགོ་བྱེད་ཀྱི་བོན་
 བསྐྱུར་ཅིང་། ཡུལ་ལ་མངའ་དབང་བསྐྱུར་བ་ཡིན་ནོ།

ཕྱི་མིའི་ཕྱོད་ལྷན་བས་བོད་ལ་དབང་བསྐྱུར་སྐབས། ཏུ་དཔོན་ནམ་
 སང་གིས་མཛོད་དགོ་སྟོད་སྤྲད་དང་། ལྷ་ཤོད་སོགས་སུ་མངའ་དབང་བསྐྱུར་
 རྒྱལ་མདོ་སྤྲད་ཆོས་འབྱུང་དུ་གསལ། སྤར་གྱི་འབལ་བཟའི་རྒྱུད་པ་མཛོད་
 དགོའི་དཔོན་སངས་རྒྱས་བཟང་དང་། དེའི་ཆ་བོ་གྲགས་པ་བསོད་ནམས་
 རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་པཎ་ཆེན་སྟོ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་ལ་ཞུས་ཏེ། མངའ་རིས་པ་རུ་
 རོང་ཆོས་གྲགས་རྒྱུ་མཆོ་མཛོད་དགོའི་སྤྱི་སྤར་བསྒྲོས། འདི་བ་རིག་གནས་

སྤྱི་དང་ལྷག་པར་སྟན་ངག་ལ་མཁས་པའི་གྲགས་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ། ས་སྤང་ལོར་
རྒྱལ་དགེ་དགོན་བཏབ།

སོག་པོ་ཐུ་མེད་ཨལ་ཐན་རྒྱལ་པོ་བྱ་བས་དམག་དཔུང་བྲངས་ཏེ་མདོ་
སྨད་ལྟོ་བྱང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་བོད་སྡེ་ལ་གནོད་འཆེ་མི་བཟད་པ་བཙམས་སྐབས།
མདོད་དགེ་ཕྱོགས་ཀྱིས་ཀྱང་སོག་ཚོལ་གཡུལ་འཐབ་བྱས་རབས་ཟེར།

ཐུ་མེད་རྟོ་ལོ་ཆེ་བྱ་བའི་ཕ་རྒྱུད་ལྟོ་མདོད་དགེ་སྤྱི་འདུལ་ན་ཡོད་པའི་
ཐའེ་རི་འགའ་ཞིག་གིས་ལུ་གུའི་ཤ་སོར་འཕྲོད་པ་སོགས་བཟུང་ནས་སྟོན་མོ་
ཐུལ། ས་ཆ་བཟང་བ་དང་རུ་སྡེ་མང་བོ་མེད་ཚུལ་ཞུས་པས་རུ་སྡེ་དང་བཅས་
པ་གཞི་བཏེགས་ནས་ཆེ་འབལ་གྱི་ས་བཟུང་། དེའི་རྗེས་ཤིག་ཐུ་མེད་རུ་འཐོར་
བས་ཐུ་མེད་འཐོར་ཁ་ལུ་གུར་ཆོ་བྱད་ཟེར་བའི་གཏམ་དཔེ་བྱུང་། ཞེས་མདོ་
སྨད་ཆོས་འབྱུང་དུ།⁵ སོག་དཔོན་དེ་དག་གིས་བོད་ལ་བརྟམ་གཅིས་ཅི་ཙམ་
བྱས་པའི་གནས་ཚུལ་གྱི་ཟུར་ཙམ་ཡང་ཤེས་ཐུབ་པ་ཡིན།

སོག་པོའི་དཔོན་དར་རྒྱལ་དང་། དེའི་བྱ་ཏའི་ཆེད་རྟོ་ཤུལ་ཆེ་ཆོད་བང་བསྟན་
འཛིན་པ་བྱས་ཅོ་ནེ་དང་། མདོད་དགེའི་ཕྱོགས། ར་བ། ར་མདོ། རེབ་གོང་
སྟོད་སྨད་སོགས་ལ་དབང་རྒྱུར་བྱས་སྐབས། སོག་པོའི་དཔོན་ཕན་ཞིག་མདོད་
དགེའི་འཕོས་དང་གཞན་སྡེ་བས་འཕོས་ཐ་བྱ་ལིང་བྱ་བ་བྱུང་ཞིང་། དེས་
མདོད་དགེ་ལ་དབང་བསྒྱུར། དེའི་བྱ་རྒྱུད་པ། དེའི་བྱ་ངག་དབང་སྦྱོན་པ་
སོགས་བྱུང་ཟེར།

རབ་བྱུང་བརུ་གཞིས་པའི་རྒྱུ་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༧༡༡ ལོར་མདོད་དགེ་
དཔོན་ཁག་སོ་སོས་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་གདན་དྲངས།
དཔོན་ཨེ་རྟེ་ནི་ཐེ་རིས་ཐེ་བོ་གཟའ་རུ་དུད་ཁྱིམ་བརྒྱ་ཙམ་སྤྱང་དགོན་པའི་
མཆོད་ཐེབས་སུ་ཐུལ། རབ་བྱུང་བརུ་གཞིས་པའི་རྒྱུ་ལོས་སྤྱི་ལོ་༡༧༡༩ ལོའི་

མཆོ་སྒོན་དུས་འཁྲུག་སྐབས། བོད་སྡེ་ནམས་ཀྱིས་སོག་པོ་སློ་བཟང་བསྟན་
འཛིན་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱ་མི་འོས་པའི་བྱུང་བསྐྱུགས་བྱས། བྱམས་མེད་དཔོན་པོ་
ངག་དབང་ལ་པེ་རྟའི་ཐོབ་དང་། བན་ཡུ་དཔོན་པོ་ལ་སྟོང་དཔོན་གྱི་ཐོབ་སྤྲད་
དེ་མངོན་དགོས་སྒྱི་དཔོན་ལྟ་བུར་གྱུར།

བྱམས་མེད་དཔོན་ངག་དབང་གིས། ཐ་ལ་ངག་དབང་དཔལ་བཟང་
ལ་སྒྱིན་བདག་ཁྱེས་ཏེ། རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཉིས་པའི་ལྷགས་པག་སྒྱི་ལོ་༡༢༩༡ ལོར་
རི་ཁྲོད་བཏབ། རབ་བྱུང་བརྒྱ་གསུམ་པའི་ལྷགས་ལྷག་སྒྱི་ལོ་༡༢༩༡ ལོར་སྤི་
རྒྱལ་མཆན་མེད་གེར་རྫོང་འཕྲེང་གི་དབང་ཁྱེས་ཏེ་འབྲུལ་ཆེན་བཏེགས། གྲ་
རྒྱན་གྱི་ཤུ་ཙམ་ཤུལ།

དཔོན་ངག་དབང་ལ་བྱ་དགོ་འདུན་བཟ་གིས་དང་། གྲགས་པ་བསམ་
གྲུབ་གཉིས་བྱུང་བའི་ཆེ་བ་དགོ་འདུན་བཟ་གིས་ཀྱིས་དཔོན་ས་བཟུང་ཞིང་།
རྒྱུང་བ་གྲགས་པ་བསམ་གྲུབ་གྲ་བ་བྱས། དཔོན་དགོ་འདུན་བཟ་གིས་ཀྱིས་
ཆེན་རྒྱན་གཉིས་བསུས་པའི་ཆེན་མ་སྤིང་བཟུང་ལ་བྱ་བྱག་རྫོང་ཆེ་རིང་དང་
ནམ་རྒྱལ་གཉིས། འདིའི་རྒྱུང་བ་ནམ་རྒྱལ་རབ་བྱུང་།

རྒྱན་མ་ཐང་བཟུང་ལ་བྱ་བཟ་གིས་དབང་མིང་སྤིང་ལྟ་བུར་བ་ལ་ཐང་
བཟུང་བྱ་རྒྱུ་དུ་གྲགས། དཔོན་ངག་དབང་གི་བྱ་རྒྱུང་བ་གྲགས་པའི་བསམ་
གྲུབ་སྟག་ཆང་ལྟ་མོད་རྒྱུད་གྲར་ཁྱེས་ཏེ་མཆན་བཏེགས་སྤངས། ཞལ་ངོ་ཐོན།
དབྱུས་སུ་ལན་གཉིས་པེབས། རྒྱལ་དབང་ཡབ་སྐུ་ལ་འབྲུལ་ཆེན་བཏེགས།
ཤིང་བཟུང་དཔོན་སློབ་སློ་བཟང་དར་རྒྱས་ལ་མི་ཉ་རྫོང་ཕྲེང་གི་དབང་ཁྱེས།
དབང་ཡོན་དུ་དབྱུས་ཏེ་མིག་མ་སུམ་རྒྱ་སོགས་འབྲུལ་ལོ་ད་གཟུབ། རུ་སྡེ་ལ་
ངག་ཁྲིམས་བསྟུམས། འདི་བས་སྒྱིན་བདག་བཞུགས་ཏེ། འབྲས་སྒོ་མང་འབྲུལ་
སྤྱད་པ་འཕན་པོ་ངག་དབང་སྒྱིན་པས་བྱམས་མེད་གོན་དགའ་ལྟན་ནམ་རྒྱལ་

སྤྱིང་བཏབ། འདེབས་མཁན་གྱི་དབང་གིས་འབྲས་སྤྲངས་དགོན་ཐོགས། འདི་
བ་བྱམས་མེའི་སྤྱ་དཔོན་སྒྲགས་མ་ལྟ་བུ་བྱས་སྤང་།

དེ་ནས་ཕྱག་རྒྱུ་རྩེ་རིང་གིས་དཔོན་ས་བཟུང་། འདི་བ་འབངས་ལ་
བྱམས་ཤིང་ཉ་སྟོང་སོགས་ལ་བསྟེན་གནས་དང་། རྒྱུན་དུ་ཐར་མདོ་
ཁ་ཏོན་བྱེད་ཟེར། དེའི་རུས་གཏོགས་མདོད་དགེ་སྤྱ་མ་སྟེན་གྲགས་བྱ་བས་
བྱམས་མེ་དགོན་དུ་མཆན་ཉིད་བཅུགས། བྲི་ཆེན་རྒྱུན་མེད་བས་རྒྱུད་གྲ་དང་
མཉམ་སྦྱང་མཛད། མདོད་སྤྱ་སྟེན་གྲགས་པས་ཀྱན་མཁྱེན་འཛིགས་མེད་
དབང་པོར་ཆེབས་ཆེན་དུ་མ་ཕུལ། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་ལྷག་སྤྱི་ལོ་
༡༧༤༧ ལོར་འདས་པའི་དབུ་སྤྲུལ་སུ་རྩེ་འཛིགས་མེད་དབང་པོ་བྱོན།

སྐབས་དེར་སྤྱ་མ་ལྟ་ནི་འགྲུབ་བསྟན་འཛིན་བྱ་བ་བྱུང་ནས་དབུས་སུ་
ལན་གཉིས་ཕེབས། འབྲས་ཐེ་བོ་ཁམས་ཆོན་གྱི་སྤྱི་ཁང་བསྐྱུན། མཁན་ཐོབ་
བྱུང་། ཀེ་རིའི་རྒྱུད་སྤྱི་དང་བྱམས་མེ་དགོན་གྱི་ཁྲིར་བཞུགས། ཅོ་ནེ་ནས་བཀའ་
འགྱུར་དང་། རྟ་རྒྱ་ནས་རྩེའི་གསུང་འབུམ་སྤྲུལ། འདི་བའི་མཆན་གཞན་ལ་
རྟ་ཐེ་འུ་ཆོས་རྩེ་ཡང་ཟེར་ཞིང་། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་
༡༩༩༩ ལོར་གཞི་བདག་ཆོད་ཆང་སྟག་འབྲུག་གི་བསང་ཡིག་བཅུམས། འདི་
དང་དཔོན་བསོད་ནམས་རྒྱལ་བོ་(༡༩༠༧།༡༩༤༦)གཉིས་ནི་བྱམས་མེ་ཕྱོགས་
གྱི་སྤྱ་དཔོན་གྲགས་ཅན་ཡིན་ཟེར། འདི་བའི་རུས་རྒྱུད་གང་ཡིན་མདོ་སྨད་
ཆོས་འབྱུང་དུ་མི་གསལ་ཡང་། དཔོན་ཕྱག་རྒྱུ་རྩེ་གྱི་བུ་ཡིན་མིན་དཔྱད། དགྲང་
གངས་ལྷོ་ནང་ནས་ལྷོ་གཤེགས་ཁར་ཡང་སྤྱི་ལོ་སྟོར་ཞུས་པར། ང་ལ་རང་དབང་
ཞིག་ཡོད་ན། ས་ངན་འདིར་མི་ཡོང་གསུངས།

རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་བའི་ལྷགས་ཕག་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༡ ལོར་དཔོན་བསོད་
ནམས་རྒྱལ་བོས། ཤིང་བཟའ་ཚུལ་ཁྲིམས་སུ་རྩེ་ཆོགས་གདན་པུངས་ཏེ་གསུང་

ཆོས་ཞུས་པའི་ཡོན་ཏུ་དངུལ་རྫོང་ཆད་ཀྱི་ ༥༠ དང་། ཉ་མོར་༡༠༠། ལུག་༡༠༠༠
སོགས་ལུལ།

རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་བའི་ཆུ་སྐར་སྟེ་ལོ་༡༤༥༩ ལོར་དཔོན་བསོད་
ནམས་རྒྱལ་བོས། བོད་ཀྱི་སྲིད་སྲོང་ཟུར་བ་ཆ་རྫོང་དག་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་
གདན་བྲངས་ནས་ཟབ་ཆོས་ཞུས།

རབ་བྱུང་བཅུ་ལྔ་བའི་ལྷགས་ཉ་སྟེ་ལོ་༡༤༩༠ ལོར་དཔོན་བསོད་
ནམས་རྒྱལ་བོས་ཡང་བསྐྱར་ཤིང་བཟའ་ཆང་ལ་རྫོང་སྤེང་གི་དབང་ཞུས་
སྐབས། ཞིང་བཟའ་ཆང་གིས་ཅེད་མོའི་ཚུལ་དུ། ངས་དབང་བསྐྱར་ན་ཆོད་
ཆོར་འཕྲོད། སྤོང་ཆད་ཆོས་ཡོན་ལ་ཉ་མོར་ཅམ་ཡིན་མོད། ད་ལྟ་དངུལ་མང་
བ་འདི་ལྟར་རེད། ཅེས་གསུངས་པར། དཔོན་བསོད་ནམས་རྒྱལ་བོས། དེ་
ག་རང་རེད། སྤར་བྱེད་ཀྱིས་དབང་སྐྱར་སྐབས་རག་བུམ་སེར་ཐར་རེ་ཡིན་
ཅུང་། ད་ལྟས་དངུལ་བུམ་དཀར་སེང་རེར་གྱུར་འདུག ང་ཆོ་ཡང་ཆོད་ལ་
སྤྱོད་བདག་ཏུ་འཕྲོད་ཡོད་ཚུལ་རེད་ཅེས་ཅེད་ལན་ཞུས་པར་གྲགས།

སྤར་མངོན་དགོས་པ་དང་རྒྱལ་སྤོང་སྤེ་ལོངས་པར་གྲགས་ཀྱང་།
ཨ་བཀ་སྤྱན་གསུམ་གྱིས་དཔོན་དག་དབང་དར་རྒྱས་དང་ས་ཚོད་བྱས། སྤང་
བའི་དབང་རྒྱལ་གྱི་དུས་སུ་ནང་ཞིག་འགྱུར་མེད་ཀྱི་རྒྱབ་ཚད་དངུལ་རྩ་མཐུན་
ཀྱང་། དཔོན་བསོད་ནམས་རྒྱལ་བོ་དང་། ཁེ་ཐལ་དཔལ་རྒྱལ་གཉིས་ཀྱིས་
སྤང་བ་དང་། བཞག་ལྟོམ། བུམ་སེམ། ཁེ་ཐལ་སོགས་ཀྱི་དཔུང་བྲངས་ཏེ་
འགྱུར་མེད་ཀྱི་རུ་སྤེ་བཅོམ། མི་ཤི་རྟ་འབྲེལ་མང་བོ་བྱུང་། དེའི་ཁྱད་དོན་དུ་
ཐ་བྲང་བྱག་མངོན་མཁན་ཆང་གི་གསུང་བཀོད་ལྟར། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་
བའི་ཆུ་སྐར་སྟེ་ལོ་༡༤༩༩ ལོ་རྟོར་ཟླ་༤ བར་གཤིས་རུ་ཆོད་ཡིག་བཞག་ འདིའི་
སྐོར་ལ་ཆན་གཞན་དང་ཡང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པས་བྲིས་བྲིན།

མགོ་ལོག་གི་ཇག་པས་བྱམས་མེད་ཆོང་བ་བཅོམ་པ་ལ། དཔོན་བསོད་ནམས་རྒྱལ་པོས་དམག་དྲངས་ཏེ་མགོ་ཇག་ནི་ཤུ་ལྷག་བསད་པ་ལྟ་བུ་དང་། རབ་བྱུང་བཙུ་བའི་ཤིང་གི་སྤྱི་ལོ་༡༤༥༧ ལོར་ཁོ་ཁོ་རྒྱུ་ཁ་མའི་དབལ་ཤུལ་དཀོན་རབ་ཀྱིས་བྱམས་མེད་དཔོན་སྤྱག་བསྟན་འཛིན་རབ་རྒྱས་ཆས་པའི་ཚོད་དུ། བསོད་རྒྱལ་གྱིས་དམག་བསྟན་ཏེ་རྒྱུ་ཁ་མའི་དགུན་སའི་ལུག་བཅད་ཀྱང་། རྒྱུ་ཁ་མའི་དབལ་ཤུལ་མ་ཅིག་གིས་ར་མདའ་མ་བྱས་པར། རྩོས་ཞར་ཟེར་པའི་སར་ཁྲིད་དེ་མ་ཁུགས་གདུབ་ནས། བྱམས་མེ་དུ་ར་སྐྱོད་མའི་ཚོག་སུམ་བརྒྱ་བཅད་པ་ལྟ་བུ་དེ་ཕྱོགས་སུ་ཚོད་དང་ཚོད་ལན་གྲགས་ཆེ་རབས་ཟེར།

རབ་བྱུང་བཙུ་བའི་ས་རྟ་སྤྱི་ལོ་༡༤༥༠ ལོར་སྤྱུ་རྒྱའི་ཤིས་ཆང་ནས་རུ་བ་འགའ་རེ་དང་། རྒྱ་འབྲུག་གི་རྒྱུན་གྱིས་ཁ་གྲུ་ནས་རུ་བ་སྐོར་ཞིག་བྱམས་མེར་ཡོང་ནས་གཞིས་ཆགས་པས་ཁ་གྲུ་ཐོགས། ཕྱིས་རུ་སྤེལ་བྱོར་ཕྱགས་རྒྱས་ཏེ་བྱམས་མེ་ཕྱོགས་སུ་གྲགས་ཆེ།

བསོད་ནམས་རྒྱལ་པོའི་སྤང་མོ་ཆེ་མོ་བྱ་བ་དགའ་ཁྱོམ་དུ་མནའ་མར་སོང་ཡང་རུ་འཐོར་བས། མོས་དགའ་ཁྱོམ་པོ་གཞིས་ཀྱི་རུ་ཁྲིད་ནས་སྐར་ལོག་པའི་རྒྱུད་པ་ད་ལྟའི་དགའ་ཁྱོམ་ཡིན། བསོད་རྒྱལ་ལ་བུ་བསྟན་འཛིན་རབ་རྒྱས་(༡༤༧༧/༡༧༧༠) དང་། བུ་མོ་གཅིག་བྱུང་བ་ལས། བུ་བསྟན་རབ་ལ་སྐྱོད་མའི་དབལ་དཀོན་གྱི་བུ་མོ་མནའ་མར་སྐངས་ཏེ་དཔོན་(༡༤༩༧ ༡༥༧༥)ས་སྤྲད། དཔོན་འདི་རིག་གནས་ལ་མཁས་ཟེར།

རབ་བྱུང་བཙུ་བའི་ཤིང་ལུག་སྤྱི་ལོ་༡༤༧༥ ལོར་དཔོན་འདིས་ཤིང་བཟང་ཆང་ཞུས་ཏེ། བྱམས་མེ་དམར་མོའི་ཐང་ནས་དུས་འཁོར་དབང་ཆེན་གནང་། ལྷག་དེར་ཀི་རྟི་སྐོ་བཟང་འཕྲིན་ལས་སོགས་སྐྱེ་སྤྱུལ་༥༠༠ ལྷག་

དང་། ཆོས་ཞུ་བ་འབྲུམ་ཕྱག་ལྷག་འདུས་པར་གྲགས།

དཔོན་ཐུབ་ལི་བྱ་བས་སློ་སློ་ཆུ་ཁ་མའི་དབལ་འདག་གི་བུ་མོ་མནའ་
མར་སྤངས། རང་གི་སྤང་མོ་གཟའ་རུའི་དཔོན་ཆང་ལ་མནའ་མར་བྱིན། ར་
བའི་དམེ་དཔོན་པོ་ལྷགས་ཐར་འབྲུམ་དང་མགོ་ལོག་ལ་མཐུན་ལམ་བསྐྱེགས་
པ་ཐབས་མཁས་ཀྱིས་མཐའ་བཞིར་འབྲེལ་ལམ་ལེགས་ཕྱོགས་སུ་བརྒྱུར་ཅིས་
བྱས་འདུག་ཀྱང་། སྤང་བྱང་དང་མ་འགྲིག

རབ་བྱུང་བཙུང་ལྷ་བའི་ལྷགས་ཡོས་སྟེ་ལོ་༡༤༧༡ ལོར་སྤང་བྱང་གི་དམག་
ཆེན་ར་ཁོག་ནས་འཐེན་ཞོར་དུ་བྱམས་མའི་སྟེང་འོངས་སྟབས། མངོད་དགོ་
ཤོག་ཁག་བྱམས་མའི་རྒྱབ་རྩེ་ལངས་ཏེ་གཡུལ་འགྱུར་དང་ཉེ་སྐབས། ཀཱི་རྟི་
སྟོ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་དགོན་པའི་མི་སྣ་སོགས་མངགས་ཏེ་དམག་བཞོལ་
མངོད།

འདིའི་སྟོར་ཀཱི་རྟི་སྟོ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་ནམ་ཐར་དུ་གསལ་བ་ནི། སྤང་
བྱང་མངའ་ཞབས་ཀྱི་དམག་ཆེན་ར་ཡུལ་དུ་གཏོགས་པས་ཅི་ནང་སྐར་ཟེར་
བའི་རོ་ནང་དགོན་པ་ཞིག་བཙུང་སྟེ། ཕྱིར་ལམ་བྱམས་མའི་སྟེང་དུ་འོངས་
པ་མངོད་དགོ་ཤོག་པ་ནམས་དང་གཡུལ་འགྱུར་ལ་ཁད་པའི་ཆེ། རྩེ་ཉིད་
ཐུགས་མ་བདེ་བར་ནང་ཆེན་གཉེར་བ། གཞུང་གི་མི་སྣ། བསྟན་སྦྱོང་གསུང་
ཤོག་དང་བཅས་དམག་བཞོལ་དུ་མངགས་པ་ཁོ་རང་ཆོས་དང་དུ་སྤངས་ནས་
ཡུལ་ཁམས་ཀྱན་འཁྲུགས་ཚོད་ཞི་བའི་བདེ་སྦྱིད་ཀྱི་དབལ་ལ་སྦྱོད་པ་བྱུང་།
ཀཱི་རྟི་སྟོ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ནམ་ཐར་དུ།⁶

ཡང་རབ་བྱུང་བཙུང་ལྷ་བའི་ཆུ་སྟེ་ལོ་༡༤༧༡ ལོའི་དབྱིད་ཀར་
བྱམས་མེ་ཕྱོགས་ནས་མངོད་དགོ་ཉིན་མའི་མི་བཞི་བསད། ལོ་དེའི་དབྱར་ཁར་
དུལ་རུའི་ནག་མདའ་ཁར། ཀཱི་རྟི་དཔོན་པོ་འཇིགས་མེད་བསམ་གཏན་

དང་། དམེ་པ་དཔོན་པོ་དབང་རྒྱལ་སོགས་ཀྱིས་སླ་བྲང་དང་། མདོད་དགེ་
ཤོག་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་ཆེན་བཤད་སྐབས། མདོད་དགེ་ཕྱོགས་སུ་བན་ཡུ་ལྷ་
རྒྱལ། བཞག་སྡེ་མ་དཔོན་བསྟན། བྱམས་མེའི་བསྟན་འཛིན་རབ་རྒྱས། སྤིང་
བའི་མདོ་བཀྲ། གཟའ་སྒོས། རྟོད་མའི་དཔལ་ནག ཨ་སྦྱིད་འགོ་པད། ཐང་
སྐོར་དགེ་འདུན། འབོས་དཔལ་དོན་སོགས་དང་། སླ་བྲང་སོགས་སུ་དདུལ་
རུའི་མགོ་བ་དང་། སྐོ་མང་སྐྱེ་ཆབ་སོགས་འདོམས་ནས་ཁྱོད་བཤད་ཀྱང་།
ཕྱོགས་གཉིས་ཀྱི་མི་སྣ་ཁག་གིས་བསམ་ཤེས་མ་ཐུབ་པ་དང་། གཟུ་བ་དག་གི་
དམིགས་ཡུལ་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས། མདོད་དགེ་ཕྱོགས་འདི་སླ་བྲང་མངའ་
འོག་ནས་མགོ་བཤངས་ཏེ། སླ་དཔོན་གཞན་སུ་ལའང་མི་གཏོགས་པའི་ཐག་
བཅད་དེ་ཆོད་ཡིག་བཞག་པ་ལ། རྒྱ་སྤྱལ་ཆོད་ཡིག་བཟུང་།

སྐབས་དེ་དང་བསྟུན་ནས་གི་རྟེ་སློ་བཟང་འཕྲིན་གྱིས་གི་རྟེ་སྐ་རྒྱ་ཁ་བ་
མདོད་དགེའི་ཁོངས་སུ་སྦྱར་ཏེ་མདོད་དགེ་ཤོག་བརྩ་གསུམ་དུ་བཅོས་པར་
གྲགས། ཀུན་མཁྱེན་གོང་མའི་དུས་ནས་མདོད་དགེ་ཕྱོགས་དང་ཀུན་མཁྱེན་
སླ་མའི་བར་མཆོད་ཡོན་གྱི་འབྲེལ་ལམ་ཤིན་ཏུ་ལེགས་ཀྱང་། སྤིང་བའི་དཔོན་
དབང་རྒྱལ་གྱི་དུས་སུ་སླ་བྲང་དང་མཆོད་ཡོན་གྱི་དམ་ཆེག་ལ་སེལ་རུང་བྱ་
ཞུགས་ཀྱང་། ཐེ་བོ་ལུང་བཟང་ནང་བ་སྤྱལ་སྐྱུས་ཁྱོད་སྣ་རྒྱུམ་པ་ནས། དཔལ་
རིས་སྤྱལ་སྐྱུ་བསྐོ་བཞག་བཀྱིས་པ་ནས་སྤར་ལེགས་ལམ་དུ་བྱིན་ཀྱང་། ཕྱིས་
དཔོན་སྡེའི་མི་བྲག་དབང་ཆེན་ལྷན་པོ་དག་གི་བྱེད་བབ་དང་། སྤྱལ་ཁག་
གི་གཉེར་བ་དཔོན་པོར་འབོད་པའི་འདིག་རྟེན་ལྷན་ནག་གི་འཁོར་བ་གཏིང་
ཟབ་ས་ནས་སྐོར་མཁན་དག་གི་ལྷ་ཆོས་དང་བུལ་བའི་བསམ་ངན། དཔོན་
སྡེ་ཁག་གི་བྱ་ཆོགས་དང་སྤྱལ་གྱི་གངས་འབོར་འཕེལ་བའི་དབང་གིས་འཆོ་
གནས་ཀྱི་མཐུན་ཁྱེན་བཅས་ལ་གཞིགས་ནས། ལྷ་སྡེ་མི་སྡེ་འབྲོག་ཆོད་ཀྱི་ལས་

ལ་ཞུགས་ནས་རྒྱ་དམར་གྲུང་ཁན་མ་སྒྲིབས་བར་བསྐྱལ་བ་བཅས། ལོ་རྒྱུས་
 གྱི་བསྐྱབ་བྱ་བ་ལོ་དེ་དག་གིས། མངོད་དགོས་དང་སྒྲ་བྲང་གི་བདག་པོ་དང་
 དུལ་གྱི་འབྲེལ་ལམ་ལ་གས་ཆག་ཤོར་བར་སྤང་།

དཔོན་བསྐྱན་འཛིན་རབ་རྒྱས་དང་། སྤང་མའི་དབལ་བཟའ་ལ་ཐུབ་
 ལུ་དང་། ཨ་བསོད། ཆོ་རིང་བཀྱིས་སོགས་བྱུང་བ་ལས། དཔོན་ས་ཐུབ་ལི་
 (༡༩༥༥ ༡༩༩༩)ལ་སྤྱད་ཀྱང་། དེས་སྤྱི་ལོ་༡༩༨༠།༡༩༨༥ བར་དཔོན་ས་ལོ་ལྷ་
 ལས་མ་བཟུང་བས། ཆོ་རིང་བཀྱིས་(༡༩༥༧ ༡༩༩༩)དཔོན་སར་བཞག་དེས་
 དཔོན་ས་ལོ་༡༡ ཅམ་ལས་མ་བཟུང་ཡང་། དཔའ་ཚོད་པ་དང་། ཁོག་མཁས་
 པས་དཔོན་ཀླན་ཞེས་རུ་ཞེས་བཅེ་བེར། འདི་དམེ་མགོན་པོ་བསོད་ནམས་
 དང་མཐུན་ལམ་བཟུང་བར་བཤད།

དགའ་ཁྱོམ་གྱིས་དོན་མེད་བཅ་ཆའི་དགུན་སར་དམག་བྲངས་ནས་
 རྒྱ་ལ་༥༠༠ ལྷག་བཅད་པས། ར་མདས་ཐེངས་གསུམ་ལ་རྗེས་ཟིན་ཏེ་ཁ་གྱའི་
 ས་ནག་དཔལ་སྤྱོད་གིས་དགོའི་རྟིང་དཔོན་པོ་བསད་པ་བྱམས་མའི་མི་དགུ་
 བསད། མེ་མདའ་ཅ་མ་ར་ཞེས་པ་སྤངས། དུལ་དེའི་བཤད་སྟོལ་དུ་བྱམས་
 མའི་དམག་ཀླན་དང་། བཅ་ཆའི་སྤོང་ཀླན་ཞེས་གྲགས།

དཔོན་ཆོ་བཀྱ་ལ་བྱ་མ་བྱུང་ནས། རབ་བྱུང་བཙོ་ལྷ་བའི་ས་སྤེལ་སྤྱི་
 ལོ་༡༩༠༩ ལོར་ཆ་བོ་འཛིགས་མེད་དོ་རྗེ་དཔོན་སར་བཞག་ཐུབ་ལི་དང་ཚུ་
 ཁ་མའི་དབལ་བཟའ་གཉིས་ལ་བྱ་འཛིགས་མེད་དོ་རྗེ་བྱུང་། དབལ་བཟའ་
 འདས་པས། བྱམས་བཟའ་དབང་འཛོེ(༡༩༥༧།༡༩༩༥)བྱ་བ་སྤངས་པར་བྱ་
 སྐལ་བཟང་སྐྱབས་བྱུང་།(༡༩༨༩།༡༩༩༩) ཨ་འཛིགས་གྱིས་སྤྱི་ལོ་༡༩༠༩།༡༩༤༤
 བར་ལོ་ངོ་༩༤ རིང་དཔོན་ས་བཟུང་།

འདིས་དཔོན་ས་བཟུང་སྐབས། མགོ་ལོག་ཁང་ཀླན་དོམ་ཆ་སྐལ་

དབང་བྱ་བས་བྱམས་མེ་དཔོན་ཆང་གི་ཐོག་བ་ཁྲོ་ཁོ་ན་ཡོད་པ་འཕྲོགས་པར།
དམག་བྲངས་ནས་དོམ་ཆ་སྐལ་དབང་དང་། གཙང་བ་གྲུབ་ཆེན་གྱི་བྱ་སྒྲིགས་
བསད། ཡང་དམེ་བའི་དབལ་ཤུལ་སངས་ལུའི་རྟ་བྱམས་མེ་ཁ་གྱའི་རྒྱན་ཇག་
གིས་བརྒྱས་པས། དམེ་བའི་དམག་ཡོང་ནས་ཁ་གྱ་གོང་མའི་རྟ་བཅད་ཅིང་
མི་གཅིག་བསད། རྩ་བའི་དམེ་ཆང་གིས་གྲོད་རྒྱུ་ཟེར།

རབ་བྱུང་བཙུ་ལྔ་བའི་ཤིང་སྤང་སྤྱི་ལོ་༡༧༡༥ ལོར་ཆོ་རིང་བཀྲ་ཤིས་
དངུལ་རྩ་ར་སོང་སྟེ། གྲུང་ཁན་ཏང་ནང་ལ་ཞུགས།

དཔོན་ཐུབ་ལི་དང་ཚུ་ཁ་མའི་དཔལ་བཟའ་གཉིས་ཀྱི་བྱ་འཛིགས་མེད་
རྟོ་རྩེའམ་ཨ་འཛིགས་སུ་འབོད་པ་དེ་ཡིན་ལ། ཨ་འཛིགས་གི་མ་འདས་གོངས་
སུ་ཕྱིན་སྟབས། བ་ཐུབ་ལིས་བྱམས་མེ་བཟའ་དབང་འཆོ་སྤངས་པ་ལ་བྱ་སྐལ་
བཟང་སྦྱབས་སམ། ཡོངས་གྲགས་སྐལ་རེ་བྱུང་། འདི་གཉིས་པ་གཅིག་ལ་
མ་མི་གཅིག་པའི་སྤྱན་ཡིན་འདུག སྐལ་རེས་བཞག་ཕྱོམ་སྤྱོད་སར་སྤྱིན་པའི་བྱ་
མོ་པད་དཀར་སྤྱིད་(༡༩༧༥|༡༩༩༡)སྤངས་པར། རབ་བྱུང་བཙུ་ལྔ་བའི་ཚུ་པག་
སྤྱི་ལོ་༡༩༩༣ལོར་ཆོས་རྒྱུང་སྦྱབས་དང་། རབ་བྱུང་བཙུ་ལྔ་བའི་མེ་སྟག་སྤྱི་ལོ་
༡༩༩༦ ལོར་གྲུང་ཐང་འཇམ་པའི་དབྱངས་སྦྱ་ཕྱིང་དུག་པ་འཛིགས་མེད་
བསྟན་པའི་དབང་ཕྱག་འཁུངས། གྲུང་ཐང་ཁྲི་ཆེན་གྱི་ཡབ་དངོས་གནས་པ་
སྐལ་རེའི་གཅེན་པོ་ཨ་འཛིགས་ཡིན་ཟེར་སྟེ་ལང་ཡོད་འདུག དེ་ནི་བོད་ཀྱི་
ཡུལ་ལྷང་མང་བོར་སྤྱན་མཆེད་དུ་མར་མནའ་མ་གཅིག་ལེན་པའམ། ཡང་
ན་སྤྱན་མཆེད་གཅིག་ལ་མནའ་མ་སྤངས་ཆོ། སྤྱན་མཆེད་གཞན་དག་དང་
འབྲེལ་ཆོག་པའི་ལུགས་སྟེལ་གྱི་རྩིས་སུ་ཞུགས་པར་སྣང་ངོ་།

ད་དུང་ཡབ་ཡུམ་དེ་གཉིས་ལ་རབ་བྱུང་བཙུ་དུག་པའི་ཉག་མ་དང་བོ་
མེ་ཡོས་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༧ ལོར་བསོད་ནམས་སྤྱིད་(༡༩༩༧|༡༩༩༩)དང་། དེའི་ཕྱི་

ལོ་རབ་བྱང་བརྒྱ་དྲུག་པའི་ས་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༧༡༩ ལོར་སྤྱན་ཐ་ཆུང་འཇམ་
 དབྱངས་བསྟན་འཛིན་བྱང་། བྱམས་མེ་ཕྱོགས་སུ་དཔོན་ཐུབ་ལིའི་བཟའ་
 རྒྱ་ཕྱི་མ་དབང་འཆོ་ལ་བྱམས་མེ་བཟའ་ཟེར་ཡང་། དོན་གྱིས་ནི་སོག་ཆང་ནས་
 ཡོང་བ་ཡིན་ཏེ། དབང་འཆོ་དང་སྤྱན་ཀྱན་སྦྱིད་གཉིས་ཀྱི་མ་ཆུང་དུས་འདས་
 ནས་བདག་སྦྱོང་བྱེད་མཁན་མེད་སྟབས། ཀྱན་སྦྱིད་མཆོམས་རིང་སྟག་སྦྱོན་
 ཆང་གི་གཡོག་ཏུ་བསྟན་ཅིང་། དབང་འཆོ་ཁྱོ་ཁྱོ་ཆུ་ཁ་མའི་ལེབས་ཞེས་པའི་
 ཡ་རྩ་མེ་ལོ་དང་ནས་བུ་མོ་ཆ་ལོ་སྦྱོས་ཀྱང་། མོ་རང་ཡང་བྱམས་མེ་དཔོན་ཆང་
 གི་གཡོག་མོར་འགོ་དགོས་བྱང་བས། བུ་མོ་སྤྱན་ཀྱན་སྦྱིད་ཀྱི་ཅར་བཞག་ཡིན་
 ནའང་བར་སྐྱབས་ཤིག་ལ་བྱམས་མེ་དཔོན་ཐུབ་ལིའི་ཆེན་མ་དབལ་བུ་ལ་
 བཟའ་འདས་གྲོངས་སུ་ཕྱིན་པ་དང་། དབང་འཆོ་ནི་བྱམས་བཟའ་བལྟས་
 ཡག་མ་ཞེས་མངོས་མ་ཡིད་དབང་འཕྱོག་པ་ཞིག་ཡིན་སྟབས། དཔོན་ཆང་
 གི་གཡོག་མོ་ནས་བདག་མོའི་གོ་གནས་སུ་སྦྱེབས་པ་ཡིན་འདུག འདིའི་བུ་མོ་
 ཆ་ལོ་ལ་བུ་མོ་ཞིག་བྱང་བ་དཔལ་མོ། དེ་ལ་བུ་མོ་གཉིས་དང་བུ་བཞི་བྱང་བ་
 ལས། བུ་མོ་ཆེ་བ་ལྷ་མོ། དེའི་འོག་མ་ཆེ་ཞེ། དེའི་འོག་མ་བུ་སྐྱ་ཕྱུག དེའི་འོག་
 མ་འོས་སྐྱབས། དེའི་འོག་མ་ནི་ཆན། དེའི་འོག་མ་ནི་ལེ་བཅས་ཡིན། བྱིས་
 ཆང་འདིར་སྤར་གོད་ཆག་བྱང་བ་སོགས་ཀྱིས་རུས་མིང་མེད་པའི་དུད་བྱིས་
 ཆུང་ཆུང་ཞིག་ཡིན་འདུག་ཀྱང་། ཕྱིས་ཆ་ལོས་ཆོ་འཇམ་མག་པར་བཞག་པ་
 ནས་ཆོ་ཆང་ཞེས་རུས་མིང་ལྟན་པའི་མི་བྱིས་ཞིག་ཏུ་གྱུར། ཆོ་ཆང་གི་བུ་སྤྱན་
 གཞན་གྱི་གནས་ཚུལ་ཞིབ་གསལ་མ་ཤེས་ཀྱང་། བེ་ཆན་ནི་སྤྱི་ལོ་༡༧༤༠ གོ་
 གངས་ནས་རྒྱ་གར་ལ་སྐྱབས་བཅོལ་ལ་སྦྱེབས་ནས། མདོ་སྤྱད་ས་རྒྱན་དང་
 དབུས་རྒྱན་གྱི་ལས་ཁུར་བྱས་ཤིང་། ད་ལྟ་ཀོང་ཤིས་ཀྱ་སྒོམ་སྐྱབ་ཆོགས་པའི་
 འགན་འཛིན་གྱི་ལས་གནས་གཉེར་བཞིན་པའོ།

རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ལྷགས་ལྷག་སྤྱི་ལོ་༡༩༡༡ ལོའི་དོར་ལྷ་ལྷ་ཆོས་
 ༡༡ ཉིན། གྲུང་ཐང་ཁྱི་ཆེན་སྐུ་ཕྱིར་དྲུག་པ་ལྷ་ཐང་བཟླ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་གསེར་
 ཁྱིར་མངའ་གསོལ་མཛད་སྐབས། བན་ཡན་ལྷ་ཆེན། བཞག་སྡོམ་སྤྱིན་པ། ཡ་
 སྤྱིད་མགོན་པོ་སྐུ་བས། གཟའ་རུའི་ནམ་ལྷ། སྤྱོད་མའི་རྟ་ཁོ། སྤྱིང་བའི་ཆོ་
 དཔག་འཕོས་སྤོ་ཁོ། ཐང་སྐོར་པན་ཆེན། བྱམས་མའི་སྐར་རེ་སོགས་སྐུ་རྩ་
 སྐུ་བདག་བྱས་ཏེ་མཛད་སྐོར་ཞུགས་པས། ཆར་རྩག་གཟིག་ཁ་མ་ཞེ་གཅིག་
 བྱུང་ཅིང་། སྐུ་རྩ་གདུང་བདག་ནམས་ཀྱིས་གཟུགས་བཟོ་ལྷ་དང་། གཏམ་
 སྐད་ཆ་ལ་ལྷ་ཐང་བ་ནམས་ཀྱིས་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་པར་བཤད།

རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་ཡོས་སྤྱི་ལོ་༡༩༡༩ ལོར་རྩ་བའི་ར་སྐང་
 བཀའ་ལོའི་པས་བུམ་སྐོར་གྱི་ར་ཤིང་བརྒྱས་པས་བུམ་སྐོར་གྱིས་བརྟུངས་ནས་
 ཤི་དེའི་དག་ཤ་ལེན་ཕྱིར་བཀའ་ལོའི་ཨ་ཁུ་ཡོང་བ་བྲོས་མགོན་རོས་བསད།
 དེའི་སྤྱིང་ནད་ཚུད་ཕྱིར་བྲོས་ཀྱི་མི་རྒྱུང་གཡག་མགོ་ཟེར་བས་བྲོས་ཀྱི་མག་པ་
 དག་ལག་ཏུ་གཏད་ནས་བསད།

རྩ་བ་དགེ་བསོད་བྱ་བ་ཆོང་ལམ་ནས་བུམ་སྐོར་དང་འཛིང་རེས་ཤོར་
 ནས་བུམ་སྐོར་གྱིས་འཛིན་བཟུང་བྱས། བྱམས་མེད་པོན་ཨ་འཛིགས་ཀྱིས་ཆོང་
 རྩས་ཀོ་སོགས་བུམ་སྐོར་གྱི་ལག་ནས་སྤངས་ཏེ་པར་བཏང་ནས་བྱོད་འདུམ་
 ཐབས་ལ་འབད་འདུག་ཀྱང་། རྩ་བའི་དམེ་ཆང་གིས་དམེ་བ། གཅའ་ཆང་།
 ར་ཆང་། མགོ་ལོག་སོགས་ནས་སྐྱེད་མག་སུམ་སྤོང་ལྷག་བུམ་སྐོར་གྱི་སྤྱོད་དུ་
 བྱངས་པར། བྱམས་མེད་པོན་པོ་དམག་ལ་ཨ་འཛིགས་དང་། སྐལ་རེ། བེའུ་
 ཆོའི་གཙུག་ཏོར། བསོད་རིན། ཆེ་ཤུལ་བྱག་རྩོར། བུམ་སྐོར་བསོད་མགོན་
 ཀྱི་འཆར་བཀོད་བཞིན། ཆོད་ཆང་རྩོད་ཀར་མ། གསང་རིག་བྱེ་མའི་མགོ་
 གོང་སོགས་སུ་དམའི་དམག་ཆེན་ལ་ཉིན་གཅིག་རིང་འགོག་ཆོལ་བྱས་ཀྱང་།

མང་སྒྲིབ་ཀྱིས་མ་བརྟན་ནས་བུམ་སྒྲོར་གྱིས་སྤོར། བཞག་ཕྱོམ་ཨ་བསྟན་
 དང་། ཨ་སྒྲིབ་མགོ་མགོན། སྤྱིང་བའི་ཨ་བྱང་། སྐར་མ། བར་འཇམ། གཟའ་
 རྣམ། འཕོས་ལོ་ཁོ་སོགས་གྱིས་དམག་ཁྲིད་དེ་བྱམས་མེད་ཀྱི་བྱང་དུ་
 སྤྱོད་ནས། དམེ་དང་མངོན་དགོས་གཉིས་གཡུལ་ཆེན་ཚོམ་ལ་ཉེ་སྐབས།
 བན་ཡན་ཆོ་བཟ། སྟོང་མའི་བྱུང་ལོ། ཐང་སྒྲོར་མགོ་དཔལ། སྒྲིབ་མའི་དཔལ་
 དགོ གསེར་ཁྲིའི་དཔོན་པོ་བསྟན་འཛིན་སེང་གེ ཀེ་རྟེན་དཔོན་པོ་འཇམ་
 དབྱངས་བསོད་ནམས། བྱམས་མེད་དགོན་པ། སོག་ཆང་དགོན་པ་སོགས་
 དམག་བར་ལ་བབ་སྟེ། དམེ་དམག་ལ་དམག་སྒྲོག་སྒྲིབ་ནས་ཕྱིར་སྒྲོག་
 ཐབས་བྱས་པར་མ་ཟད། ཁྱོད་གྱི་ཚ་བ་ཕན་ཚུན་བར་གསོད་རེས་བྱས་པ་ཁག་
 ལ་གཤིན་སྟོང་འཇལ། སྐབས་དེར་དམེ་ཆང་གིས་བྱམས་མེད་རུ་བཙོམ་མ་ཐུབ་
 གྱུང་། དེའི་རྒྱུན་གྱིས་ཐང་སྒྲོར་གྱིས་དམེ་ཆང་དང་ཉེས་བྱས། འཕོས་གྱི་ནང་
 ཞིག བན་ཡན་བར་འདུག་ཏུ་གྱུར་ནས་མངོན་དགོས་ནང་འཕོར་བར་གྲགས།
 རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཤིང་སྤེལ་སྟེ་ལོ་༡༧༩༩ ལོའི་དབྱར་
 ཁར། (འདིའི་སྒྲོར་ཀྱན་མཁྱེན་ལྷ་བའི་རྣམ་ཐར་དུ་འང་བྱར་ཅམ་འབྱུང་།)
 སོག་པོའི་ཇག་པས་ཐེ་རོང་དུ་བྱམས་མེ་བུམ་སྒྲོར་གྱི་ཆོང་བ་བཙོམ་པས། རག་
 རྩོམ་བས་འཕོས་ནས་ཏྲ་གཡར་ཏེ་མཆན་འགོས་གྱིས་བུམ་སྒྲོར་ལ་བརྩ་
 བཏང་ནས་ར་མདར་སོང་བ་སྤྱི་ཆབ་བྲག་ཏུ་ཇག་རྩེས་བེན་ནས་དམར་
 འཛིང་བྱས་སྐབས། བྱམས་མེ་ཕྱོགས་གྱི་བུམ་སྒྲོར་ཆོ་སྐར་བསད་ཅིང་། སོག་
 པོའི་ཙོས་རོག་བད་ལོ་དང་། བཟ་ཤིས་བག་མ་སོགས་མི་བཞི་བསད་གྱུང་།
 སོག་པོའི་ཕང་ཨ་མས་རྒྱུམ། རོན་རྒྱུན་དེའི་དབང་གིས་ཡིན་ནམ། དེའི་ཕྱི་
 ལོ་སྟེ་ལོ་༡༧༩༩ ལོར་བྱམས་མེས་སྤྱང་བཟ་ཤིས་འབྲིལ་ལ་སྟོན་ལམ་ཆེན་
 མོ་བཟུང་བེར། དཔོན་ཨ་འཇིགས་ལ་དཔོན་ས་འཛིན་མཁན་གྱི་བུ་མ་བྱུང་།

སྟབས། རབ་བྱང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཤིང་སྤེལ་སྟེ་ལོ་༡༧༤༤ ལོར་ཆ་བོ་འཇམ་
དབྱངས་བསྟན་འཛིན་ལ་དཔོན་ས་གཏད།

རབ་བྱང་བཅུ་དྲུག་པའི་མེ་བྱི་སྟེ་ལོ་༡༧༤༥ ལོར་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་གྱི་
སྡེ་ཁྲི་ཆང་བྱམས་མེར་འབྱངས། བྱམས་མེས་གྲང་ཐང་ཁྲི་ཆེན་ཆང་ལ་དུས་
འཁོར་དབང་ཆེན་ཞུས། བྱམས་མེས་དམེ་ཆང་ལ་སྟོན་ལམ་འཛིན་རྒྱ་བྱས་
པ་དཔོན་ཆུན་གྱིས་བཀའ་བཟུངས། འདིའི་དཔོན་ཆུན་ཞེས་པ་ཨ་འཛིགས་ཡིན་
ནམ་སྟུམ།

རབ་བྱང་བཅུ་དྲུག་པའི་མེ་ཕག་སྟེ་ལོ་༡༧༤༥ ལོར་ཐང་སྐོར་རྒྱ་བར་
མས་བྱམས་མེ་འཁར་ཐར་ཁྱོ་ཤུག་གཉིས་བསད་པའི་ཚེད་དུ། བྱམས་མེའི་རྒྱ་
མེ་ཉིས་བརྒྱ་སོང་ནས་ཐང་སྐོར་གྱི་ཐོག་བཅད། ཁྱོད་ངན་འདི་བཤད་ཕྱིར་
མི་སྣ་རྩ་བའི་དམེ་ཆང་ལ་སོང་ཤུལ་དུ། ཐང་སྐོར་མགོ་དཔལ་གྱིས་མགོ་བསོད་
བསད་པའི་དམེ་བྱང་། འདིའི་སྐོར་ཐང་སྐོར་གྱི་སྐབས་སུ་འང་བཤད་ཡོད།

ཡང་སྟོ་སྐྱར་ཆང་གི་རྟ་མང་ངག་ལ་ཤོར་བའི་དོགས་པ་རྒྱར་ལ་ཡོད་
ཁྱང་། དཔོན་ཆང་གིས་གནས་སྐབས་མ་བཟུང་བར་གསང་ཞིབ་བྱེད་སྐབས།
རྒྱར་གྱིས་སྟོ་སྐྱར་ཆང་གི་ཐོག་བཅད། དཔོན་པོས་རྒྱར་གྱི་སྟེང་དུ་དམག་
ཁྲི་བྱངས་པར། སོག་ཆང་སྤུང་དང་། གཙང་སྤུང་སོགས་ཀྱིས་འདུམ་བྱས། ར་
སྐར་བཟུང་ཞིང་། ཆོ་རིང་བསད། རྒྱན་ངག་ནང་དམེ་སོགས་འཐབ་ཚེད་
འབྲུག་ལོང་གི་བཞི་བ་ལ་ཡིད་སྲུན་ཏེ་དཔོན་སྐུག་དབུས་སུ་བོས་ནས་རབ་དུ་
བྱང་།

སྟེ་ལོ་༡༧༥༠༡༧༥༡ བར་གྱི་ལོ་ངོ་གསུམ་ཙམ་ལ་སྐལ་རེས་དཔོན་ཆབ་
བྱས། དེ་སྐབས་རྒྱ་དམར་གྱི་དམག་དཔུང་དེ་ཁུལ་དུ་སྤོངས་པར་སྡེ་ལེན་
བྱས། རབ་བྱང་བཅུ་དྲུག་པའི་མེ་སྤེལ་སྟེ་ལོ་༡༧༥༤ ལོར་རྒྱས་མཛོད་དག་རྫོང་།

ཞེས་པ་བཅུ་གསུམ། ཆོས་རྒྱུད་རྒྱ་བས་ལ་རྫོང་གི་དྲུག་གི་ཀྲུ་ཞེ་གཞོན་པ་དང་།
ཐང་རྫོང་རྒྱ་ཁྱེད་ཀྱང་གཞོན་པ། ར་བ་ཁུལ་གི་གི་དྲུག་གི་འཐུས་མི་སོགས་ཀྱི་
གོ་གནས་ཕུལ།

རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་བྱི་ཁྱིལ་༡༧༥༥ ལོར་པན་ཡུ་རྒྱལ་རྒྱ་བ་
དུར་བཙོན་པར་བཞེངས་ཏེ། ཆོས་རྒྱུད་རྒྱ་བས་ཁྲིམས་ལ་རྒྱར་དགོས་པའི་
བསམ་འཆར་ཡང་ཡང་བཏོན་པ་སོགས་ཀྱི་རྒྱུན་པས། ཁྱིལ་༡༧༥༥ ལོའི་ཟླ་
༤ ཆོས་༡༥ ནས་ཁྱིལ་༡༧༥༧ ལོའི་ཟླ་༥ ཆོས་༡༡ ནས་ཞེན་བྱུང་དུ་རིལ་
བྱས་ཡིག་པས་བྱས། ཕྱིས་བོད་ཁྱེད་ཡོངས་རྫོགས་རྒྱ་ལོག་དུ་ཕྱིལ་གིས་ཤོར་བ་
ཉོགས་ནས་རྒྱ་གཞུང་ལ་མགོ་བཏགས་བྱས། ཁྱིལ་༡༧༥༩ ལོ་ནས་རིམ་བཞིན་
ཁུལ་གི་དྲུག་གི་འཐུས་མི་དང་། རྒྱ་ཁྱེད་སོགས་ཀྱི་གོ་གནས་སྤྱད། ཁོང་
གིས་བྱིས་པའི་བྱམས་མེད་ལོ་རྒྱུས་སུ་ཁྱིལ་༡༧༥༧ ནས་ཁྱིལ་༡༧༥༩ ལོར་ལོ་
ངོ་ཉེར་གསུམ་རིང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཅི་ཡང་འཁོད་མེད་ཀྱང་། ཤེས་གསལ་ལྟར་ན་
ཁོང་ལོ་ངོ་དུ་མའི་རིང་ལ་རྒྱས་བཙོན་འདུག་བྱས་ཤིང་། ཕྱིས་དཀར་འདོན་
བྱས་ཏེ་ར་བ་ཁུལ་གི་དྲུག་གི་སུ་ལས་ཀ་སྤྱད་པར་བཤད།

ཁྱིལ་༡༧༥༥ ལོའི་ཕྱི་ལོ་ལྟེན་ལོ་སྤྱི་ལོ་འདྲུགས་ཀྱི་གནས་བབ།
བྱམས་མེད་ཅུ་ལྟེན་དེ་ཡང་བོད་ཀྱི་འབྲོག་སྡེ་གཞན་དག་དང་འབྲེལ་བར། སུ་
ནུ་ལག་སྤེལ་དང་། ཆོ་བ་མཐུན་འདུས་ཀྱི་ཆང་གཞིའི་ཐོག་ཆགས་པའི་ཅུ་ལྟེ་
ཞིག་ཡིན་ལྟ་བུ། དེ་སྤྱུགས་འཕེར་བཏོན་པོ་ཡོང་ཐབས་ཀྱི་ཉམས་མྱོང་རིམ་
བསགས་ཀྱིས་སྤྱི་ལོ་འདྲུགས་མ་ལག་དང་། ཡུལ་ཁྲིམས་འཐུས་སྡོ་རྒྱུང་ཆང་
བཞིག་ཀྱང་བྱུང་ཡོད། ཆོ་ཤོག་རྣམ་པར་གནས་པའི་བོད་ཀྱི་ཡུལ་སྡེ་ཕལ་མོ་
ཆེར་ཡིག་ཐོག་དུ་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་ཁྲིམས་ལུགས་ཕལ་ཆེར་བྱུང་མྱོང་
མེད་ཀྱང་། ཕ་མེས་ནས་བརྒྱུད་པའི་ཉམས་མྱོང་དང་། འོན་ཀྱང་གསར་བ་

བྱུང་བ་ཁག་ལ་གཞིགས་ཏེ་ས་གནས་གང་ཡིན་པ་དེར་འོས་འཚམ་ཡིན་པའི་
 བྱིས་ས་སྤྱོད་རྒྱུན་འབྲམས་པ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ།།

སྡེ་ཤོག་སོ་སོའི་དཔོན་པོ་ནི། སྡེ་བའི་སྤྱི་དཔོན་དང་། དགོན་པའི་
 དགོན་བདག་དམག་གི་དམག་སྤྱི། གཟུ་སྡེའི་གཟུ་བ། བྱིས་ས་ཀྱི་བྱིས་ས་དཔོན་
 བཅས་ཡིན་ལ། བདེ་སྐྱད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སུ་རྩ་སྡེའི་ནང་གི་འབངས་མི་ལྷག་བསམ་
 ཅན་ལ་ལས་དཔོན་གྱིས་རྩ་སྡེ་དང་སྡེ་མས་ཀྱིས་སྦྱོར་དགོས་པའི་འབོད་སྒྲུལ་
 སྟན་པ་གི་རོ་ཉམས་ཅན་ཕུལ་བ་ད་ལྟ་ཡང་སྐད་འཁོར་སོགས་སུ་མཉན་དུ་
 ཡོད་པ་ཡིན་ནོ།།

བྱམས་མའི་ཡུལ་བྱིས་ས་ཀྱི་གཞི་རྒྱ་གཙོ་བོ་ནི། ཕྱི་དང་ནང་མི་བརྗེ་
 བ་དང་། ཁུལ་དང་ལ་འཁྱུར་བ། དམག་དང་ཚོད་ལ་འགོ་དགོས་དང་པ་བཅས་
 འདི་གསུམ་ཡིན་ལ། དོན་གནད་འདི་གསུམ་བརྟན་པོར་གནས་ཐུབ་པ་ཡིན་
 བ། རྩ་སྡེའི་སྟོབས་ཤུགས་རྒྱུན་གནས་ཐུབ་སྟབས། ཕྱིའི་དབྱེ་ལ་འགོག་ཞོལ་
 དང་། ནང་གི་ཡུལ་མའི་བདེ་འཇགས་དང་དཔལ་འབྱོར་ཐོག་ཁག་ཐེག་ངེས་
 ཅན་ཞིག་ཡོང་ཐུབ་ཀྱིན་ཡོད། གཞི་རྒྱའི་ཡུལ་བྱིས་ས་གསུམ་ལས།

དང་བོ་ནི། རང་སྡེའི་པ་ཆོས་ཕྱི་ལ་མི་བཅོང་བ་སྟེ། རང་སྡེའི་གསང་
 བ་དང་འཆར་གཞི། ཁེ་པན་བཅས་ཀྱི་རྩ་གནད་ཁག་ལ་འགན་སྲུང་བྱ་དགོས་
 པ་སྟེ། དེར་དུས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གི་རྩ་བྱིས་ས་སུ་གསལ་བའི་གཞི་རྒྱའི་དོན་
 གནད་དེ། རང་གི་རྒྱལ་ཁབ་ལ་ཡིད་ཆེས་སློ་གཏད་ཐོག་དེའི་གཞི་རྒྱའི་བྱིས་ས་
 ལུགས་ཁག་སྲུང་སྦྱོབ་འགན་ལེན་བྱེད་དགོས་པ་གཅིག་མཚུངས་ཡིན།

གཉིས་པ་ནི། ཁུལ་དང་ཁུལ་གྱི་འགོ་དགོས་པ་སྟེ། འདི་ཡང་རྒྱལ་
 ཁབ་ཁག་གི་གཞི་རྒྱའི་བྱིས་ས་ལུགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན།

གསུམ་པ་ནི། དམག་ལ་འགོ་དགོས་པ་སྟེ། རང་གི་མངའ་ཁོངས་སྲུང་

སྒྲིབ་དང་། ཡུལ་མིའི་བདེ་འཇགས་ལ་འགན་སྲུང་བྱེད་རྒྱ་སྟེ། འོན་ཀྱང་ད་
དེ་གསུམ་ནི་དེང་དུས་ཀྱི་ཁྲིམས་ལུགས་ལྟར་ན། ཡུལ་མིས་ངས་པར་བསྐྱབ་
དགོས་པའི་འོས་འགན་གཙོ་གནད་ཁག་ཡིན་པས།

གོང་གསལ་ཙ་དོན་དེ་གསུམ་གྱི་གཞི་རྒྱའི་འགན་སྲུང་འོག་རང་རྒྱ་
རང་དབང་དང་། རང་མཆོར་རང་གནས། རང་བྱིམ་རང་བདག་རང་ལུས་
རང་དབང་བཅས་གཞི་རྒྱའི་འགོ་བ་མིའི་ཁེ་དབང་ལ་སྲུང་སྒྲིབ་ཡོད་པ་མ་ཟད།
ལས་རྒྱ་འབྲས་བཅི་བ། གཟུ་སྒོ་ཁྲིམས་གསུམ་དང་བདེན་དགོས་པ། དག་
ངག་ཆོས་རྒྱན་གཞོན་པ། རུ་སྟེ་ཡུལ་ཤོག་སྒྲིང་ཐུབ་པ་བཅས་ཆོས་སྲིད་གཉིས་
ངོས་སྟེ་ཆོ་དང་མི་སེར་གྱི་ཁེ་ཕན་སྲུང་སྒྲིབ་བྱེད་པའི་ཁྲིམས་ལུགས་ཀྱི་ཁག་
ཐེག་ཀྱང་ཡོད་པ་ཡིན།

བྱམས་མའི་དམག་ཤོག་གི་སྒྲིག་འཇུགས་ནི། ཏུ་ར་དང་། ལ་གྲུ་འགབ་
མའི་ཤོག་གཅིག་ལ་གྲུ་གོང་མ་དང་། དགའ་ཁྲོམ་ཤོག་གཅིག་ཐེག་ཆང་དང་།
བུམ་སྒློར་ཤོག་གཅིག་བཅས་དམག་ཤོག་གསུམ་དང་། ཏུ་དར་ལྗར་གྲགས་
པ་ནི། ཏུ་ར་དམར་པོ། དགའ་ཁྲོམ་ལྗང་ལྟ། ཐེའུ་ཆང་དཀར་པོ། བུམ་སྒློར་
སེར་པོ། ལ་གྲུ་སྟོན་པོ་བཅས་ཡིན།

དམག་མི་ནི་ཤོགས་ཐོབ་སྐངས་ནས་རྒྱན་གནས་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་
པར། ཕོ་སྒྲིས་མདུང་མགོ་འགྲེགས་ཐུབ་པ་ནས་དམག་ལ་འགོས་དགོས་ཀྱང་།
གྲུ་བཅུན་རིགས་དམག་ལ་འགོ་མི་དགོས། གལ་སྲིད་ཕོ་སྒྲིས་དམག་ལ་མི་ཡོང་
མཁན་བྱང་ཆོ་དེའི་གནས་རྒྱལ་ལ་གཞིགས་ནས་ཆད་པ་གཙོད།

རུ་སྟེའི་ཕ་དམག་དག་ལ་བཙོང་བ་ལྟ་བུའི་གནས་རྒྱལ་བྱང་ཆོ། ལག་
པ་གཙོད་པ་དང་། རྩ་བ་འབྲེག་པ་སོགས་ཀྱི་ཉེས་ཆད་གཙོད།

རུ་སྟེའི་ནང་རྒྱས་བྱས་ཆོ། འཇལ་སྒྲིན་ཉེས་ལྡབ་ཐོག་རྟ་གཅིག་ཉེས་

ཆད་དུ་ལེན། རང་ཁོངས་དགོན་སྡེ་ཁག་ལ་འགྱུར་བཤགས་བཅོད་གསེལ་སྟན་
དར་འབུལ་དགོས།

བུད་མེད་ལ་བཅན་གཡེམ་བྱས་པ་དང་། མི་འཛིན་བཟུང་། ཁ་ན་
གཙོད་པ། གཙར་རྒྱང་སོགས་མི་ཆོས་རིང་ལུགས་དང་འགལ་འདྲིལ་བྱས་ཆོ།
ཉེས་པའི་ཆེ་ཆུང་ལ་གཞིགས་ནས་ཁྲིམས་ཆད་གཙོད། གྲི་འཐབ་མེ་མདའ་རྒྱག་
རེས་བྱས་ན་མཆོན་ཆ་གཞུང་བཞེས་དང་། དཔུལ་སྲང་ལྡ་བཅུས་ཆད།

རུ་སྡེའི་རྟ་ཚོག་བཅོམ་འཕྲོག་བྱས་ཆོ་རྒྱག་རྟ་གཞུང་བཞེས་ཐོག་རྟ་
ལྷག་ལྡ་བཅུ་གཞུ་ཞིང་། དཔུལ་གྱི་ཉེས་ཆད་ཀྱང་གཙོད།

རུ་སྡེའི་མི་བསད་ཆེ་སྒྲིག་རྟ་དང་སྒྲིག་བོའུ་གཞུང་བཞེས་ཐོག་ལག་
དམར་གྱི་ཁྲིམ་འཁོས་ལ་གཞིགས་ཏེ་སྟོང་འཇལ་དང་། ཉེས་ཆད། འཆོ་རྟེན་
གསུམ་བཅས་ཉེས་ཆད་ནམ་གངས་གསུམ་གཙོད། སྐབས་རེར་ལག་དམར་
གྱི་རྒྱ་ཚོག་ཡོངས་རྫོགས་སྒྲངས་ནས་སྟོན་ག་ལ་སྤྱད་པ་དང་། ལག་དམར་
དཔུལ་བོ་ཡིན་ཆོ་རྒྱ་དངོས་ཡོངས་རྫོགས་སྒྲངས་ཐོག་དཔོན་པོ་ལ་གཡོག་ལོ་
ལྷའམ་བཅུད་བྱེད་དགོས་ཤིང་། སྟོད་ལམ་རེ་ལེགས་སུ་སོང་ཆེ་རང་དབང་
ཐོབ་ཅིང་། ལུ་མཐུད་སྟོད་ངན་བྱས་ཆོ་དཔོན་པོའི་ཆེ་གཡོག་བྱེད་དགོས།

འཁོན་འཛིང་གིས་ཟས་སྟོན་བྱས་པ་ལ། ཟུན་ཡོན་སྐྱབ་འཇལ་ཐོག་
ཟས་བཤགས་སོགས་ཉེས་པའི་ཕྱི་ཡང་ལྟར་གཙོད།

ད་དུང་རུ་སྡེས་སྲུང་བཅི་བྱེད་དགོས་པའི་ཁྲིམས་ལུགས་ཁག་ཅིག་ནི།
ཁྲིམ་ཆང་གང་ཞིག་ལ་གཏོགས་པའི་བཟུང་འཁོར་ཡོངས་རྫོགས་མཉམ་
འཆོགས་གོས་བསྐྱར་བྱེད་པ་ལ་མང་ཆོགས་དང་། ཆན་པོ་བསམ་ཤེས་ཁག་
འདྲིམས་ནས་འདུན་གོས་བསྐྱོང་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཆོ་ཤོག་བྱེ་བྲག་པ་ཁེར་
རྒྱུ་དུ་འདུ་འདྲིམས་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཉུང་འདུ་སྟེ། མང་ཆོགས་ཉུང་འདུ་འདྲི་

ལམ་ལུགས་དང་། རྟོན་དང་གི་ཁ་རྒྱུ་དབང་ཐང་ཅན་དང་། མི་ཚན་བསམ་
ཤེས། དཔོན་པོའི་ཉེ་སྒྲིབ། རྒྱུ་ཡིག་སོགས་ལ་ཁ་རྒྱུ་ཅན་དང་། དཔོན་
པོ། ཆོ་མི་བཅུ་གསུམ། ཁྱིམ་ཐོག་ར་སྒྲིབ། འོབས་སྒྲིབ་གསུམ་གྱི་མགོ་བ་ནི་
གོ་གནས་བརྩེ་སྒྲིབ་ཀྱང་མེད་པ་དག་ལ་དབང་ཅན། ཤེའུ་ཆང་ཆོ་མི་གསུམ།
བུམ་སྒྲིབ་ཆོ་མི་གསུམ། དགའ་ཁྱིམ་ཆོ་མི་གཉིས་བཅས་ཆོ་མི་འདི་དག་ནི་ལོ་
གསུམ་རེ་ནས་བརྩེ་སྒྲིབ་བྱེད། སྤྱི་མཆོ། སྤྱི་མཆོ། ཆོ་འདུ་གསུམ་ལ་དབང་
པོའི་ལག་རྟོགས་སམ་སྤྱི་དུ་རྒྱུན་ལས་ལྟ་བུ་ཡིན་ཟེར།

ལུགས་ཀྱི་ལུགས་སྒྲིབ་པོ་དེ་ནས་ཅན་ཆོ་མི་བརྒྱུད་ཅུ་འཆོགས་ནས་
སྤྱི་ཆོ་ལག་གི་འདུན་གྲུ་བཟོ་སྒྲིབ་བྱེད་ཅིང་། ཆོགས་འདུ་འདིའི་དབང་ཆ་ད་
ཀྱང་ད་ཅང་ཆེན་པོ་ཡིན་རུང་། རྒྱུན་དུ་འདུ་འདོམས་བྱེད་མི་ཐུབ་ཟེར།

ཁ་དབང་སྒྲིབ་གསུམ་ལས་སྒྲིབ་ནི། དཔོན་རྒྱུད་ཡིན་མིན་དང་འབྱོར་
ཕུག་ལ་བལྟ་མི་དགོས་པར། མི་སེར་དཀྱུས་མའི་ནང་གི་ཤེས་རྒྱ་ཡངས་ཤིང་
ནམ་དུས་ལྟོན་ལྟོན་པ། གཡུལ་དུ་དཔལ་བ་སོགས་ཁྱེད་ཆོས་དམིགས་བསལ་བ་
ལྟོན་པའི་མི་སྒྲིབ་འདོན་ཐང་ཅན་བྱང་ན་མགོ་བྱེད་གྱི་གས་སུ་འདོག་པ་ལ་
ཟེར།

ད་དུང་ཅུ་ཕྱེད་ནང་གྱེད་ཆེ་ཆུང་ལ་གཞིགས་པའི་གཟུ་བ་དང་།
གཟུགས་པ་སོགས་སྤྱི་བརྟན་ཟེ་མཁན་རིགས་མི་འདྲ་བ་མང་ཞིང་། དེ་དག་
གིས་གྱེད་བཤད་རིང་མར་ཆམ་དང་། ང། བཤའ་སྒྲིབ། བཤའ་ལུག་ཐ་ན་
གོ་པགས་སོགས་ཀྱང་ལེན་མཁན་ཡོད་འདུག་པ་དང་། བཟའ་གྱེད་བྱང་ན།
བཟང་ས་གོགས་པོ་སོགས་སུས་ཀྱང་འདུམ་ཆོག་མོད། འགྲིག་འདུམ་བྱེད་མ་
ཐུབ་ཆེ་དཔོན་པོའི་གཟུ་སྒྲིབ་འབབ་ཅིང་། བཟའ་ཆང་ཁ་སྤུལ་མི་བྱེད་མཐུ་
མེད་ལྟ་བུ་བྱང་ཆོ། དཔོན་པོ་ལ་བཟུལ་དུ་མངོ་མངོ་མོ་དང་། བ་སྤང་སོགས་

སྒྲོད། རྒྱུད་བཤད་ཟིན་ནས་སྐར་རྒྱུད་ལོག་བྱུང་ཆོ། བདེ་འཕོ་སྒྲོང་བཤགས་
ཞེས་ཞེས་ཆད་ཤིན་ཏུ་སྦྱི་བར་བཤད།

མོ་རྒྱུད་མནའ་མ་འཕྲོག་པ་ལྟ་བུ་ལ། ཏྲ་གཞིས་དང་དངུལ་སྒང་ལྔ་
བརྒྱུས་ཆད་པ། གཞེན་ཏྲ་གས་བརྒྱབ་པའི་བུ་མོ་འགྱུར་ནས་མནའ་མར་འགྲུག་
མ་ཐུབ་པའི་འཁོན་ཚེད་དུ་བུ་མོའི་སྐྱ་བྲེགས་པ་ལྟ་བུ་བྱུང་ཆོ། ཏྲ་གཅིག་མོ་སྒྲོང་
ལ་སྒྲོད་དགོས། བྱིས་ཤུལ་འདྲིན་མཁན་གྱི་བུ་གཅིག་ལས་མེད་པས་པ་མ་མ་
གསེས་པར་གཞན་བྱིས་དུ་མནའ་མར་སོང་ན་ཏྲ་ཐོག་ཉི་ཤུའི་ཆད་པ་དང་།
རྒྱུད་ཟས་ལ་ལུག་ཤ་གཅིག་གཟུ་ཐེབས་ལ་སྒྲོར་བརྒྱབ་ཞི་སྒྲོད་འཇལ་དགོས་
པར་བཤད།

སྡེ་བའི་རྩ་ས་མེར་འཆོག་བརྒྱག་པ་ལ་དངུལ་ཆད་དང་། ལྷག་ཆད་
ཡོད། ལྷགས་ཐོག་སྡེ་བའི་རྩ་བཀག་ཏུ་ཤོར་ན། ལུག་བྱུ་རེ་ནས་ལུག་རེ་བཟུང་
སྟེ་ཤ་མཉམ་ཟ་བྱེད་ཅིང་། པགས་པ་དཔོན་པོའི་སྐལ་བར་སྟེར་དགོས། དཔོན་
ཆང་གི་ལུག་རྩ་བཀག་ཏུ་ཤོར་རུང་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་ལ། ཏྲ་ཐོག་རྩ་བཀག་
ཏུ་ཤོར་ན་མར་རྒྱ་མ་གཅིག་རེའི་ཆད་པ།

སྐར་བོད་ཀྱི་ཡུལ་ལུང་པལ་མོ་ཆེར་རི་རྒྱ་ཁྲུང་རྒྱ་བཞུམ་སྒོལ་ཡོད་ལ།
དེའི་གོ་དོན་ནི། འབྲི་བ་སོགས་རི་དྲགས་གསོད་པ་དང་། ལྷམ། ཨ་རྟེ་ཤ་སོགས་
སྒོ་སྒྲན་རྩ་ཆེན་གྱི་རིགས་ཀྱི་བསྟོན་བྱེད་མི་ཆོག་པའི་བྲིམས་ལུགས་ཤིག་སྟེ། དེ་
ནི་གཏན་དུ་བཀག་སྟོམ་བྱེད་པ་ཞིག་ཟིན་ཡང་། དུས་ཡུལ་ངེས་ཅན་ནང་བྱིའི་
ཁོར་ཡུག་དང་། བདེ་བརྒྱད་ཀྱི་སེམས་ཅན་སྐྱུང་སྒྲོབ་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་
ཞིག་ཡིན་ལ། ད་ལྟ་འདི་དང་ཆ་འདྲ་བའི་ཁོར་ཡུག་སྐྱུང་སྒྲོབ་ཀྱི་ལས་འགུལ་
འཇམ་སྐྱིང་དུ་བྱུང་བཞིན་པ་དང་གཅིག་མཚུངས་ཀྱི་ལས་འགུལ་ཞིག་ཡིན་
ནོ།

གཉིས། ལྷོད་མ།

མངོད་དགེ་ལྷོད་མའི་ཤར་བན་ཡུ་དང་། ལྷོ་མེ་བ། རྒྱལ་ཐང་སྒྲོར།
བྱང་སྒྲིང་བ་སོགས་སུ་འདབས་འབྲེལ་ཡིན་ཞིང་། ལྷོད་མ་ནི་མ་ཆེན་གངས་
རི་ལས་འབབ་པའི་མ་ཆུ་དང་། སྐ་བར་སྐག་ཅེ་ནས་འབབ་པའི་སྐ་ཆུ་དང་།
མེ་ཁོག་ནས་འབབ་པའི་མེ་ཆུ། རེ་ཁོག་ནས་འབབ་པའི་རེ་ཆུ་བཅས་ཆུ་སྐྱང་
ཆེན་པོ་དུ་མ་ཆུ་བའི་ཡུལ་སྡེ་འཕྲུལ་ཤིག་ཡིན་ལ། དེར་འཆོག་ནས་བྱེད་པའི་མིའི་
ཆུད་པ་དག་ནི་གོང་གི་མངོད་དགེའི་ཆོ་ཁག་གཞན་གྱི་སྐབས་བཤད་ཟིན་
སྐབས་འདིར་བསྐྱར་སྒྲོས་བྱ་རྒྱུ་མིན། རྒྱ་གཞུང་གི་ཡིག་ཆ་ཁག་ལ་གཞིགས་
ན། འདི་ལ་འབྲོག་ཕྱི་དུང་ཁྱིམ་༡༩༠༡༥༠ བར་ཡོད་པར་བཤད།

ལྷོད་མའི་དཔོན་རབས་བསྐྱར་ཆགས་སུ་བཤད་པ་མ་མཐོང་ཡང་།
དཔོན་ཆན་དགེ་ལོ་ཞེས་པའི་གྲགས་ཅན་ཞིག་བྱུང་བ་སྒྲོ་ཁོས་བསད། དེའི་
བུ་ལོ་རིས་སྐྱབས་ཀྱིས་དཔོན་ས་བཟུང་། འདི་ལོ་ན་བརྩ་དྲུག་ཙམ་ལ་དཔོན་
སར་བཞག་སྐབས་སྤྱི་དོན་སོགས་ལས་དོན་གལ་ཆེན་ཁག་ཨ་ཁུ་ཨ་རོ་བྱ་
བས་རོགས་རམ་ལ་བརྟེན་པར་བཤད། ལྷོད་མ་དང་ཨ་སྤྱི་གཉིས་ཁྱིམ་མཆོ་
ཡིན་ཀྱང་། རེས་མཐུན་རེས་འགལ་གྱི་འགལ་འདྲུ་མང་ཟེར།

ལྷོད་མའི་ཁོངས་སུ་མངོད་དགེ་སྤྱོད་ཀྱི་དཔོན་ཕྱི་གྲགས་ཆེན་གྱི་
གས་སྐག་ཅ་དགོན་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་བཟང་སྤྱང་ཡོད་ལ། རབ་བྱུང་བརྩ་གཅིག་
པའི་ཆུ་ཡོས་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༩ ལོར་ཨམ་ཅི་ཆོས་རྩེ་བྱ་བཏང་སྒོན་ལམ་ལྷན་གྲུབ་
ཀྱིས་བཏབ་ཟེར་ཡང་། ཡིན་རྒྱུ་ནི། དེའི་སྐྱེས་བཞི་བས་བཏབ་པར་མངོན།
ཨམ་ཅི་ཆོས་རྩེ་འཕེལ་སྐྱེས་ཆ་སྐྱེས་པའི་སྤྱི་དང་པོ་སྒོན་ལམ་ལྷན་གྲུབ་ནི།

མདོད་དགེ་བློགས་སུ་རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ཚུ་སྟག་སྤྱི་ལོ་༡༥༠༡ ལོར་
འཁྲུངས། རབ་བྱུང་སྟེ་ནང་བའི་སྟེ་སྟོད་དང་། གསེ་རིག་ལ་སྦྱངས་སྟོབས་
ཆེ། དབུས་གཙང་དུ་ཕེབས་ནས་པཎ་ཆེན་སློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ལ་སྒྲན་ཞབས་
ཞུས་པས་མཁན་ཆས་སོགས་གནང་། ཕྱིར་མདོ་སྨད་དུ་ཕེབས་སྐབས་མཆོ་
སྟོན་པོའི་མཆོ་སྟོང་དང་། སྐུ་འབྱུང་བརྒྱུད་རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས། རབ་བྱུང་
བརྒྱ་གཅིག་པའི་ཚུ་བྱི་སྤྱི་ལོ་༡༥༤༡ ལོར་ཐེ་བོ་དཔལ་ཤེས་སྟོང་ཀར་འདས།
སྐུ་སྤང་གཉིས་པ་དངོས་གྲུབ་མཆོག་སྤྱིན་ནི། རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ཚུ་
པག་སྤྱི་ལོ་༡༥༤༡ ལོར་རྒྱལ་རྒྱའི་ད་ར་ད་ར་ཞེས་པའི་སར་འཁྲུངས། འདས་
ལོ་དང་མཛད་འཕྲིན་གསལ་བའི་ཡིག་ཆ་མ་མཐོང་། སྤྱི་ལོ་༡༥༤༩ ལོར་འདས།

སྐུ་སྤང་གསུམ་པ་མཁས་གྲུབ་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཆོ་ནི། རབ་བྱུང་བརྒྱ་
གཉིས་པའི་ཤིང་བྱི་སྤྱི་ལོ་༡༥༤༤ ལོར་སྟོད་མའི་བཟང་སྐོར་རྩོམ་གྱི་ཁྱིམ་
དུ་འཁྲུངས། སྐུ་འདུལ་ཁར་སྟག་ཆ་བཟླ་ཤིས་ཆོ་བརྟན་བྱ་བ་ལ། ཁྱོད་ལ་བྱ་
གསུམ་འབྱུང་བའི་ཆོ་བ་དེད་ཀྱི་ཡང་སྤྱི་ལོ་ཡོན་ཞེས་རང་ཉིད་ཀྱིས་ལུང་བསྟན་
ངོས་འཛིན་མཛད་པར་གྲགས། སྤྱི་ལོ་༡༥༠༡ ལོར་འདས།

སྐུ་སྤང་བཞི་བ་སློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཆོ་ནི། རབ་བྱུང་བརྒྱ་
གསུམ་པའི་ཚུ་བྱི་སྤྱི་ལོ་༡༥༠༡ ལོར་སྟོད་མའི་སྟག་ཆ་བཟླ་ཤིས་ཆོ་བརྟན་གྱི་
ཁྱིམ་དུ་འཁྲུངས། དེ་ནས་བཟུང་འདི་བའི་སྐུ་སྤང་རིམ་བྱོན་ལ་སྟག་ཆ་སྤྱུལ་
སྐུ་ཟེར་བ་བྱུང་། གོ་པཎ་ཏི་ཏའི་དགོན་དུ་ཆོས་ཞུགས་བྱས། སྐུ་དཔོན་དང་
ལྟན་དུ་དགོན་པ་བཏབ། དཔོན་པོ་དབུས་སུ་ལན་གཉིས་ཕྱིན་ཏེ། རྒྱུད་སྟོད་
ཀྱི་བྱག་ལེན་འདོན་རྟ་སོགས་སྦྱངས་ནས་རང་དགོན་དུ་བརྒྱགས། འདི་ཁྱེ་
དཔོན་གཉིས་ལ་མཛད་རྒྱུ་ཆོ་བར་སྤྲང་། སྤྱི་ལོ་༡༥༤༩ ལོར་འདས།

སྐུ་སྤང་ལྔ་བ་དག་དབང་སློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཆོ་ནི། རབ་བྱུང་

བཅུ་བཞི་བའི་ཤིང་གི་སྤྱི་ལོ་༡༥༥༩ ལོར་ཨ་སྤྱི་དགལ་ལུང་དཔོན་ཚང་དུ་
འཁྲུངས། ཤིང་བཟའ་སྤྱི་མེད་གསུམ་པས་ངོས་འདྲིན་མཛད། ཀྱན་མཁྱེན་
བཞི་བ་བསྐྱེད་བཟང་ཐུབ་བསྟན་དབང་ཕྱུག་དང་། ཀེ་རྟི་བརྒྱུད་པ་སློ་བཟང་
འཕྲིན་ལས། ཨ་མཚོ་ག་མཁྱེན་རབ་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ལས་ཟབ་རྒྱས་ཀྱི་གཞུང་
ལུགས་ལ་གསན་བསམ་མཛད། ལྷ་ཁང་སོགས་རྟེན་བཞེངས་མང་པོ་བྱས།
ཟབ་མོ་སྟོང་བ་ཉིད་རྟོགས་པའི་རྟགས་མཚན་མང་ཟེར། སྤྱི་ལོ་༡༥༩༥ ལོར་
འདས།

སྤྱི་མེད་དུག་པ་འདྲིགས་མེད་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་ནི། རབ་བྱུང་
བཙེ་ལྔ་བའི་མེ་སྟག་སྤྱི་ལོ་༡༥༩༥ ལོའི་རྟོར་ལྷ་༡༡ ཆེས་༡ ཉིན་འཁྲུངས། ཤིང་
བཟའ་སྤྱི་མེད་བཞི་བས་ངོས་འདྲིན་མཛད། དགེ་བཤེས་སློ་བཟང་བསྟན་
འདྲིན་དགེ་ཆན་དུ་བསྟེན། མར་ནང་སྤྱི་ཞབས་འདྲིགས་མེད་དམ་ཚོས་རྒྱ་
མཚོ་ལས་རབ་དུ་བྱུང་། ཨ་མཚོ་ག་མཁྱེན་རབ་རྒྱ་མཚོ་ལས་བསྟེན་པར་རྫོགས།
རྒྱལ་དབང་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་དང་། པཎ་ཆེན་ཚོས་ཀྱི་ཉི་མ། སྤྱི་ལོ་འདྲིགས་
མེད་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ། ཤིང་བཟའ་བཤད་སྤྱི་དམ་ཚོས་རྒྱ་མཚོ། གྲུང་ཐང་
བསྟན་པའི་དབང་ཕྱུག་འདྲིགས་མེད་དམ་ཚོས་རྒྱ་མཚོ། མཁས་དབང་ལྷ་
མོའི་ཚུལ་བྲིམས་སོགས་ལས་དབང་ལུང་མན་ངག་མང་དུ་ཞུས།

དབུས་གཙང་དུ་ཕེབས་ནས་གདན་ས་ཁག་ལ་གཏོང་སྟོེ་རྒྱ་ཆེན་པོ་
ཐུལ། རང་དགོན་གྱི་ཆོགས་ཆེན་བྲིས་བཞུགས། འཆད་ཉན་ཤིན་དུ་དར་མགོ་
ཚུགས་ཀྱང་། དགྲང་ལོ་སོ་གསུམ་བཞེས་པ་སྤྱི་ལོ་༡༥༩༩ ལོའི་ལྷ་༥ ཅམ་ལ་
གྲ་ཚང་གི་ཆོགས་མགོན་དུ་ཕེབས་ཏེ། དེ་རིང་ནས་བཟུང་དགོན་པར་འགྲིག་
བདག་མེད། གྲ་ཚང་ལ་སྤྱི་རྫས་མེད་པ་ལ་སེམས་ཁུར་མི་དགོས། བྲིད་སྤྱི་གྲ་
རྣམས་དེ་རིང་ནས་རྒྱ་བྲིད་ན་རང་དབང་དང་། བོད་བྲིད་ན་རང་དབང་ཡིན་

གསུངས།

ལོ་དེའི་ཟླ་ ༡ ཆེས་ཤར་ལ་ཁོང་ཉེས་མེད་བཙོན་འདུག་བྱས། ཆོ་བཙོན་
 གྱི་ཐག་བཅད། ལོ་ངོ་གསུམ་གྱི་རིང་མཛོད་དགེ་རྫོང་བཙོན་ཁང་དུ་བཅུག་
 བས། རྒྱལ་པ་གཙང་ཕྱགས་སོགས་ངན་ལས་ལ་སྦྱར། དགྲའ་ལོ་སོ་བདུན་
 རྒྱུང་འབར་ཁམས་སུ་བྱིད་ནས། མི་ལྔ་བཅུ་ལྷག་གི་སྡེ་བྱིད་བཅུག་སྡེ་ཉིན་
 གསུམ་རེའི་ནང་འབྲུ་བྱི་ཕྱག་ལྔ་ལྷག་བསད་ནས་ཅིས་སྒྲོད་བྱེད་བཅུག གྱི་ལོ་
 ༡༧༩༥ ལྷན་ཁོན་དུ་བྱིད་དེ་ཆོས་བཙོན་ལ་བཀོལ། གྱི་ལོ་༡༧༩༠ ལོར་ལྷན་ཁོན་
 རྫོང་དུ་བྱིད་ནས་ལྷགས་བཞུ་སྦྱངས་དང་། ལྷགས་སྐམ་རྩུང་སོགས་མགར་
 བའི་ལས་ལ་སྦྱར། དེ་སྐབས་ཤིག་ལ་ཆོ་བཙོན་པ་བཅས་ནས། བཙོན་དུས་ལོ་བཙོ་
 བརྒྱུད་ལ་གཏན་འབེབས་བྱས། དགྲའ་ལོ་ང་བཞི་བ་གྱི་ལོ་༡༧༩༧ ལོར་ནག་
 རྩའི་གནམ་གང་གི་ཕྱི་དོ་བཙོན་གྲོལ་ཐོབ། བཞོམས་པས་མི་ལོ་ ༣༡ རིང་བཙོན་
 ཁང་དུ་སྦྱག་ལས་ཟུངས།

གྱི་ལོ་༡༧༩༠ ཅམ་ལས་ཐབས་ཤེས་སྤྱད་དེ་གྲ་བ་ལྷག་ལུས་བྱུང་བ་དག་
 བསྐྱལ་ཅིང་། རྒྱ་གཞུང་ལ་ཆོག་མཆན་ཞུས་ཏེ། དཀོན་པ་བསྐྱར་གསའི་མགོ་
 བཙུགས། ༡༧༩༡ ལོར་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་སླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་ཕེབས་
 སྐབས་འཆོམས་ཞུར་བཅར། ཕྱིས་ཀུན་གཟིགས་མཆོག་མཛོད་དགེར་ཕེབས་
 སྐབས་རང་དཀོན་དུ་གདན་དྲངས། གྱི་ལོ་༡༧༩༥ ལོར་དབུས་གཙང་དུ་ཕེབས་
 བས་གདན་ས་ཁག་དང་བཀྲ་ཤིས་ལྷན་པོ་སོགས་ལ་མང་འབྲེད་སྤྱལ། ལོ་དེའི་
 ཟླ་དྲུག་པར་སླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་རྒྱུད་སྟོད་གྲ་ཆང་གི་ཕྱག་ལེན་ལྷར་དཀོན་
 པ་ལ་རབ་གནས་ཆེན་མོ་ཚུགས། རབ་གནས་ས་འབྲུག་གྱི་ལོ་༡༧༩༩ ལོའི་ཟླ་
 ༡ ཆེས་ ༡༡༡༥ བར་ཉིན་གསུམ་རིང་། ཐོས་བསམ་སྤྱིང་གི་བཅའ་ཡིག་ཀུན་
 མཁྲོན་འཛིགས་མེད་དབང་པོས་མཛོད་པའི་སྡེ་དང་ནས་གྲ་ཆང་གི་འབྲིག་ལམ་

ཀུན་སྒྲིབ་སྐྱོར་འབྲེལ་བཤད་མཛད།

མཛོད་དགོ་ཤོག་ཀྱི་སྡེ་ཆོ་དང་དགོན་སྡེ་ནམས་ལ་ལྷ་ཆོས་དང་མི་
ཆོས་ལས་བཅུ་མས་པའི་ཕན་ཤོགས་རྒྱན་མ་ཆད་པར་མཛད་ཅིང་། ཕྱག་རྒྱས་
འབྱོར་བ་པལ་ཆེར་དབུས་གཙང་དུ་བྲངས་ཏེ་དོ་ཤྲུག་ནམ་གཉིས་དང་། གདན་
ས་ཁག་གཙང་བཀྲ་ཤིས་ལྷན་པོ་དང་། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེར་ཕུལ་བ་སོགས་
མཛད། རྣམ་ཐར་རྒྱས་པ་རྗེ་དཔུ་དགོ་བསམ་གཏན་རྒྱ་མཆོས་མཛད་པའི་སྟག་
ཆོ་དགོན་གྱི་ལོ་རྒྱས་སུ་གསལ་ལོ།

སྐྱེ་ཤིང་བདུན་པ་སྐལ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་ལེགས་བཤད་རྒྱ་མཆོ་ནི།
རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་མེ་ལུག་སྟེ་ལོ་༡༧༩༥ ལོར་འབྲུངས། རྗེ་དཔུ་དགོ་
བསམ་གཏན་ལས་རབ་དུ་བྱུང་། རྒྱ་བོད་ཀྱི་སློབ་གྲར་འགྲིམས་ཏེ་ཡིག་རིགས་
གཉིས་མཁྱེན་ཅིང་། ད་ལྟ་མཛད་འཕྲིན་སྦྱོང་བཞིན་པའི་སྐབས་སོ།

དགོན་པའི་འཆད་ཉན་ཀུན་སྒྲིབ་པལ་ཆེར་སླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འབྲེལ་
ལ་བསྟན་ཅིང་། ཀུན་མཁྱེན་ཡབ་སྲས་དང་ནང་མའི་འབྲེལ་ལམ་ཟབ། ད་
ལྟའི་རྒྱ་གཞུང་གི་མཛོད་དགོ་རྫོང་སྲིད་གཞུང་གི་སྲིད་འཛིན་ལྷེ་གནས་ཀྱི་བྲོང་
བརྒལ་ཡང་སྟག་རྩ་དགོན་འདབས་སུ་ཆགས་ཡོད།

གསུམ། བན་ཡུ།

བན་ཡུ་ནི་བབ་བཟོ་དང་འབྲེལ་ཞིང་། བྱང་ཨ་སྒྲིབ་དང་། ལུ་བ་སྟོ་
སྟོད་མ་དང་ས་འབྲེལ་ཡིན། འདི་ལ་པད་ཡུད་དང་། དཔལ་ཡུལ། བན་ཡུ་
སོགས་གྲིས་པའང་སྤང་ཡང་། མདོ་སྤྲད་ཆོས་འབྱུང་སོགས་ཁོ་བོས་མཐོང་།

བའི་ཡིག་ཆ་ཁུངས་མ་དག་ཏུ་བན་ཡུ་ཞེས་བྲིས་འདུག་པས་འདི་ཉིད་གཞི་ལ་
འདོག་རྒྱུ་ཡིན། འདིའི་རྒྱུད་པ་པལ་ཆེར་ཀྱང་མཛོད་དག་སྤྱི་ཡོངས་ལྟར་ཡིན་
པས་ལོགས་སུ་འཆད་གལ་མི་ཆེ་སྟེ། དཔོན་རབས་རིམ་བྱུང་གསལ་བའི་
ཡིག་ཆ་མ་རག་རྒྱས་བཤད་སྒྲོས་ལྟར་ན་འདི་ལ་དྲུད་བྲིས་༡༠༠ ཅུ་ཡོད་
འདུག།

ལོ་ངོ་བརྒྱ་ཕྲག་གཅིག་ལྷག་གི་གོང་ལ་བན་ཡུ་དར་ནས་བན་ཡུས་
དཔོན་པོར་མན་ཆེན་རྒྱལ་རབས་ཀྱིས་སྟོང་དཔོན་གྱི་གོ་གནས་སྤྱད་རབས་
ཟེར་བ་བདེན་པར་འདུག་སྟེ། ཡུལ་དེ་བའི་རྒྱུད་པོ་ཆོས་བན་ཡུ་དཔོན་པོའི་
དབང་ཐང་ལ་བསྐྱགས་བཅོལ་བྱེད་སྐྱབས། བྱུ་རུ་དམར་བའི་དོག་ཡོད་རབས་
སོགས་བཤད་པས་ཤེས་ནུས། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༩ ལོར་བོད་རྒྱལ་ལོ་རྒྱུད་འཆར་ཁའི་
བན་ཡུ་དཔོན་པོ་ཆེ་དབང་བཀྲ་ཤིས་ཡིན།

རུ་སྡེ་འདིའི་དགོན་པ་ནི་རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཉིས་པའི་ལྷགས་པག་སྤྱི་ལོ་
༡༧༩༡ ལོར་ཨེ་ཉི་ནི་གུ་ཤི་ཀུན་དགའ་བསྟན་འཛིན་གྱིས་བཏབ་པ། དཔལ་
ལྷན་བཤད་སྒྲུབ་ཉི་མ་སྤྱིང་། འདི་ས་ལུགས་ཀྱི་དགོན་སྡེ་ཞིག་ཡིན་ལ། ཨེ་ཉི་
ནི་སྤྱི་ཕྱིང་དང་བོ་ཀུན་དགའ་བསྟན་འཛིན་ནི། ལུང་རྒྱུ་ཁྱོན་རྩ་ཆོ་དྲུག་ལས་
གྲུས་པའི་ཁྱོམ་རུ་ཞེས་པའི་སར། རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཅིག་པའི་མེ་པག་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༧
ལོར་འཁྲུངས། དཔུས་སུ་ཕེབས་ནས་ས་སྐྱ་བདག་ཆེན་འཇམ་དབྱངས་བསོད་
ནམས་དབང་ཕྱག་དང་། རྒྱལ་དབང་ལྷ་བ་ཆེན་མོ་སོགས་བསྟེན། ཕྱིས་ཁམས་
མི་ཉག་དང་། བདེ་སྐྱོད་རྒྱལ་རྩོད་། ར་ཡུལ། ལུང་རྒྱུང་། མཛོད་དག་སོགས་
སུ་བྱོན་ནས་འགོ་དོན་བསྐྱུངས། གསུང་རྩལ་འགའ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་ཆོད། ད་
ལྟའི་བར་སྐྱུ་རབས་བརྒྱད་ཅུ་མ་སོང་བར་བཤད།

ད་དྲུང་བན་ཡུའི་སར། རབ་བྱུང་བརྒྱ་བདུན་པའི་མེ་པོས་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༧

ཡོན་ཏྲུག་ཆ་སྒྲིམ་པ་སྐུ་ལ་བཟང་འདིགས་མེད་བཏུན་པའི་རྒྱལ་མཆན་
 གྱིས་བཏབ་པ་བན་ཡུ་ཇོ་མོའི་སྒྲུབ་ཡོད་ཀྱང་། སྒྲིགས་བཅ་གཞན་གྱི་དགོན་
 ལྷའི་རེའུ་མིག་ཏུ་བཀོད་ཡོད་པས་དེར་གཟིགས་པར་ཞུ། བན་ཡུ་དགོན་ནི་
 ད་ལྟའི་དབང་ཏུ་བྱས་ན་དཔལ་སྒྱིད་ཡུལ་ཆོའི་ཁོངས་སུ་ཡོད་པར་བཤད།
 དེང་སང་གི་བན་ཡུ་ཁང་ཁོངས་སུ། ལྷོ་མ་གྲོང་ཆོ། ཏུང་གོང་གྲོང་ཆོ། བན་
 ཡུ་གྲོང་ཆོ། ཆོས་རྒྱུ་ནང་བ་གྲོང་ཆོ་བཅས་ཡོད་པར་བཤད།

བཞི། ལ་སྒྱིད།

ལ་སྒྱིད་ཀྱི་ཤར་བབ་བཟོ་དང་། ལ་སྒྱིད་རོང་ལ་ཐུག་ཅིང་། བྱང་གཟའ་
 རུ། ལྷོ་བན་ཡུ་དང་འབྲེལ་ནས་ཡོད། ལ་སྒྱིད་ལ་དུད་ཁྱིམ་༤༠༠ ཅོམ་ཡོད་
 ཅིང་། རོང་འབྲོག་གི་སྡོད་གཉིས་ཡོད། ཆོ་བ་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྒྱིད་སྒྲུག་ཆེན་པོ་ལག་
 མཉམ་ཁུར་བྱེད། ལ་སྒྱིད་ཀྱི་དཔོན་རྒྱུད་རིམ་བྱང་གི་ལོ་རྒྱུས་མ་དེས་ཀྱང་། ཕྱིས་
 ཀྱི་ལ་སྒྱིད་འབྲོག་རུའི་དཔོན་པོ་ལྷ་རྒྱུ་ཡིན་ལ། ཁོང་ནི་བབ་བཟོ་ལ་སྒྱིད་རོང་
 གི་དཔོན་པོ་དག་དབང་དར་རྒྱས་ཀྱི་ལ་སྒྱིད་ཡིན། ལ་སྒྱིད་རོང་གི་དཔོན་དག་
 དབང་དར་རྒྱས་ཀྱི་མངའ་འོག་ཏུ་དཔོན་རྒྱུད་དག་ཡོད་ཟེར། དཔོན་ལྷ་རྒྱུ་
 ཀྱི་རྒྱ་བོ་དཔལ་ཐུག་ནི་དཔོན་དག་དབང་དར་རྒྱས་ཀྱི་ལག་རོགས་ལྷ་བྱ་ཡིན་
 ལ། དཔོན་དག་དབང་དར་རྒྱས་ཀྱི་དུས་སུ་ལ་སྒྱིད་རོང་འབྲོག་གཉིས་ཆར་
 དབང་བསྐྱར་བྱས་རབས་ཟེར། ལ་སྒྱིད་དང་བན་ཡུ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་ལམ་
 ཟབ་ཅིང་། དཔོན་པོ་ཞིག་གི་བཟའ་ཟླ་ཆོས་རྒྱུ་མེད་ཞིག་གི་སྒྲིམ་ཡིན་
 པས་འབྲེལ་གྱིན་ཏུ་ལེགས་ཀྱང་། ལ་སྒྱིད་དཔོན་པོ་མ་ནི་སྤིང་བ་དཔོན་པོའི་
 ལ་ཁང་ཡིན་ཁར། མི་རབས་དུ་མའི་གཉིན་འབྲེལ་རྒྱུ་མ་ཆད་པས་ནང་།

གཤིན་དགོས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཀྱང་། བན་ཚུན་བར་འབྲེལ་ལམ་ཡག་པོ་མེད་ཆོད།
སྤར་ཨ་སྦྱིད་དང་སྟོད་མ་འཁྲུགས་སྐབས་ཤིག་ལ་སྤིང་བ་སྟོད་མའི་རྒྱབ་ཅར་
ལངས་པས་ལན་ཟེར།

ཨ་སྦྱིད་དང་བྱམས་མེ། ཐང་སྐོར་བཅས་ཀྱི་འབྲེལ་ལམ་ལེགས། ཨ་
སྦྱིད་རོང་འབྲོག་གཉིས་བསྐྱེད་མཆོད་མཛོད་དག་ཕྱོགས་ཀྱི་རུ་སྡེ་ཆེ་ཤོས་ལྟ་བུ་
ཡིན་འདུག ཨ་སྦྱིད་རོང་དུ་སྤྱི་ལོ་ལྔ་མེད་ཀྱི་ལོ་༡༩༥༡ པ་ལྷགས་བྱི་ལོར་བོན་
བསྟན་དབུ་བརྟེན་ཤིང་། རབ་བྱུང་དང་བོ་རྒྱུགས་པའི་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ཅམ་ལ་
བོན་བསྟན་དར་རྒྱས་སུ་སོང་། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་རྒྱུ་ལྟ་བུ་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ ལོར་
བོན་གྱི་བྱ་བ་ཆེན་སྐྱོང་འཕགས་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས། སྤར་གྱི་ལྷ་ཁང་
ཞིག་རལ་དུ་སོང་བ་ལ་ཞིག་གསོས་དང་། ལྷ་ཁང་གསར་བ་འགའ་རེ་འང་
གསར་རྒྱག་བྱས་པས་སྐྱོང་ཆང་དགོན་བཟླ་ཤིས་གཡུང་དྲུང་དར་རྒྱས་སྤིང་
དུ་གྲགས་པ་ཡོད། བདེ་སྐྱོད་ཆོས་འབྱུང་གི་གསུང་སྒྲོས་ལ་གཞིགས་ན། འདི་
འདེབས་པ་བོ་སུ་ཡིན་ལ་དབྱུང་གཞི་ཡོད་པ་འདྲ། བོན་དགོན་འདིའི་ལོ་རྒྱུས་
ཏ་ཅང་རྒྱས་པ་མཛོད་དག་རྒྱུ་རྒྱུ་ནང་བསྟན་དགོན་སྡེའི་ལོ་རྒྱུས་ཤོག་རོས་
༡༩༩༣་མ་༡༩༩༥ ཅན་ཡོད་པར་དེར་གཟིགས་པར་ཞུ། ཨ་སྦྱིད་སྟོད་མའི་སར།
ཀུན་སྤངས་ངག་དབང་སྟོབས་ལྷན་གྱིས་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་པའི་ས་
འདུལ་མཛད་པ་དང་། གཡའ་ལུང་རྒྱ་ཁོལ་ཞེས་པའི་སར་དུས་གསུམ་སངས་
རྒྱས་གྱི་ལྷ་ཁང་དང་རྟེན་བཞེངས་མང་བོ་མཛད་ཚུལ་མདོ་སྐྱོད་ཆོས་འབྱུང་
དུ།⁷

ཨ་སྦྱིད་ཀྱི་ཆང་དགོན་བཤད་སྐབས་དར་རྒྱས་སྤིང་ནི། མཛོད་དག་ཤོག་
བཅུ་གཉིས་སུ་གྲགས་པའི་ཞེ་འདབས། འཕན་རྒྱ་ཤོག་བདུན་གྱི་ནང་ཆོན། ཨ་
སྦྱིད་ཡག་གསུམ་ཞེས་པའི་ཡུལ་དུ་བཏབ། མཛོད་དག་རྒྱུ་རྒྱུ་ནང་བསྟན་དགོན་

སྒྲིལ་གཤིལ་རྒྱས་སྤྱོད་པ་དེ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཚུ་འབྲུག་གྱི་
 ལོ་༡༦༥༡ ཅམ་ལ་བཏབ་ཅིང་། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྷགས་འབྲུག་གྱི་
 ལོ་༡༧༠༠ བར་གྱི་ཀུན་བཟང་ཉི་མས་བསྐྱངས་པར་བཤད་འདུག འདེབས་
 ཡུལ་གྱི་དབང་གིས་ཡག་གསུམ་དགོན་ཟེར་ཡང་། ཕྱིས་འདེབས་མཁན་གྱི་
 པཎ་ཏེ་ཏུ་ཀུན་བཟང་ཉི་མའི་མཆན་དགོན་མིང་དུ་ཆགས་ཏེ། གྱོ་ཆང་དགོན་
 དུ་གྲགས། མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་དུ། གྱོ་ཆང་ཡག་གསུམ་དགོན། པཎ་ཏེ་
 ཏུ་སྐྱེས་པའི་གདན་ས་བཤད་སྐབ་དར་རྒྱས་སྤྱོད་པའི་སྤོན་གྱི་དགོན་ཉིང་། གྱོ་ཀུན་
 བཟང་ཉི་མས་བཏབ་ཅིང་སྤྱོད་པར་བས་བཅོ་བརྒྱད་མོང་ཟེར། གསུང་སྒྲོག་འདི་
 དང་བསྐྱུན་ན་ཡག་གསུམ་དགོན་དང་། གྱོ་ཆང་དགོན་གཉིས་ཐ་དད་ཡིན་
 འདུག་ཀྱང་། ད་ལྟའི་དབྱེད་ཡིག་འགའ་ཤེས་ན། དེ་གཉིས་མིང་ཅམ་ལས་དགོན་
 པ་གཅིག་ཡིན་པ་ལྟ་བུར་བཤད།

གྱོ་པཎ་ཏེ་ཏུ་ཀུན་བཟང་ཉི་མའི་རྣམ་ཐར་གསལ་ཁ་ཅན་མ་མཐོང་
 བས། ཁོང་གི་འཁྲུངས་ཡུལ་གང་ཡིན་གྱང་གསལ་བོར་མི་ཤེས་ལ། དེ་སྤོན་
 རས་ཡུལ་འདི་ལ་གྱོ་ཆང་དུ་འཕོད་ཀྱིན་ཡོད་ཆེ་འཁྲུངས་ཡུལ་འདི་ཕྱོགས་ཡིན་
 པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་མི་དགོས་ཀྱང་། གྱོ་པཎ་ཏེ་ཏུ་ཐེབས་པའི་རྗེས་སུ་ཁོང་གི་མཆན་
 སྤྱོད་དགོན་པ་ཅམ་ལ་ཡིན་པར་ཡུལ་ལྟང་ལ་ཆགས་པ་ཡིན་ན། འཁྲུངས་ཡུལ་
 གང་ཡིན་ཆོད་དཔག་བྱེད་མི་ཐུབ།

གང་ལྟར་འདི་བའི་རུས་རྒྱུད་ལ་གཞིགས་ན། མདོ་སྨད་བྱང་རྒྱུད་ཀྱི་
 གྱོ་ཆང་དང་འབྲེལ་བར། སྐྱེས་མར་བ་ལོ་ཙྰ་བ་དང་། གུབ་ཆེན་སྐང་དཀར་
 བ་སངས་རྒྱས་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་འཁྲུངས་ཡུལ་སྟེ་བྲག་གོ་བོ་ལྟང་གི་རྒྱུད་པར་ཐུག་
 པ་ཡིན་ནམ་སྟམ་པས། དུས་ཆོད་ཀྱིས་སྤོགས་ན་དབྱེད་རྒྱུ་ཆེ་བ་འདྲ། ལྷག་
 པར་དུ་གྱོ་པཎ་ཏེ་ཏུ་སྐྱེས་པའི་ཀུན་བཟང་ཉི་མ་དང་། དེའི་སྐྱེས་པའི་གཉིས་

པའི་བར་ལོ་ཆོག་ས་བཞིག་ཞེ་སྐབ་སྐྱམ་པའི་དོག་ས་པ་འདྲུག་གྱང་། ཤིན་ཏུ་
ཞིབ་པའི་ཕྱག་ས་སྐྱུད་ཕྱུད་ལོངས་མ་བྱུང་།

སྐྱུ་ཐེང་གཉིས་པ་ཤོ་པའ་ཁྱི་ཏ་སྟོ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན་ནི།
རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཉིས་པའི་རྒྱ་ཏ་སྟེ་ལོ་༡༡༠༡ ལ་མངོད་དག་ཤོ་ཆང་གི་རྒྱུད་
དུ་འབྱུངས། རྩ་བའ་བཀྲ་ཤིས་འབྱིལ་དུ་སྟོབ་གཉེར་གནང་། ཕྱིས་སྐྱུ་འབུམ་
དུ་ཁྱོན་ཏེ་མེ་ནི་སྐང་ལ་སྐྱུ་འབུམ་སྟན་པའི་དཔོན་སྟོབ་ཐོན་པར་བཤད་པའི་
མེ་སྐང་རབ་བྱུང་བརྒྱ་གསུམ་པའི་མེ་སྐང་ནི་སྟེ་ལོ་༡༡༥༧ལ་ཁེལ། དེ་སྐབས་
ཁོང་དགྲུང་བྱངས་༥༩ ཡིན་པ་འདྲ།

མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་¹⁰ གི་གསུང་སྟོན་པ་གཞིགས་ན། འདི་བ་ཤི་
 གུན་བཟང་ཉི་མའི་སྐྱེ་རྒྱུད་མ་ཡིན་པར། དགའ་ལྷན་རབ་འབྱམས་པ་བྱ་བ་
 ཞིག་རྒྱལ་དབང་བཀའ་ཤོག་དང་བཅས། མདོ་སྨད་མཆོ་སྟོན་སྟུགས་ཀྱི་སྐ་
 མར་བསྐོ་མངགས་མཛད་པའི་སྐྱེ་ཡིན་པའི་བཤད་ཚུལ་ཀྱང་ཡོད་འདུག

ཕྱིས་རང་དགོན་གྱི་ཆང་དུ་ཕེབས་ནས་བྱམས་སྐུ་བཞེངས་ཤིང་གཉི་
 བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན་ལ་རབ་གནས་ཞུས། རབ་བྱུང་བརྒྱ་གསུམ་པའི་ལྷགས་
 ལྷག་༡༧༧༠ ལོར་མཆོ་སྟོན་དུ་དགོངས་པ་རྒླེགས།

སྐྱུ་མེད་གསུམ་པ་དག་དབང་འཕྲིན་ལས་སྐྱུ་གྲུབ་ནི། སྐྱུ་མོང་མ་
འདས་ནས་ལོ་བརྒྱ་གཞིས་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱ་གསུམ་པའི་ལྷགས་སྤངས་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༡
ལོར་ཕྱོ་བཀ་ཤིས་ཐང་དུ་འབྱུངས། ཤིང་བཟའ་དཔོན་སློབ་སློ་བཟང་དར་
རྒྱས་པ་སྤྲ་མའི་གཙོ་བོར་བྱས། ཤིང་བཟའ་དཔོན་སློབ་ཀྱི་བཀའ་ལྟར་དུ་རྒྱ་
དཔོན་སློབ་པའི་ཁྱི་བ་མང་ད། སྤངས་བཀ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་ལན་མང་ཕྱོན་ཏེ།
ཁོང་འབྱུངས་ནས་ལོ་བརྒྱ་བར་ཀྱན་མཆེན་འཛིགས་མེད་དབང་བོ་དཔོངས་
པ་རྫོགས་པ་ཡིན་པས། ཞབས་ཟེན་མིན་མ་ཤེས་ཀྱང་། ཀྱན་མཆེན་འཛིགས་

མེད་ཀྱི་མཆོད་དང་། གྲུང་ཐང་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ། དབལ་མང་པའ་ཉི་ཉ་སྟགས་
 གྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས། རྟེན་བསྐྱེད་གསུམ་པ་འཇམ་དབྱངས་ཐུབ་བསྟན་ཉི་
 མ་ཆེད་དུ་བསྟན་ནས། རྟེན་ཐེང་དང་། དུས་འཁོར་སྟགས་གྱི་དབང་ཞུས།
 གདན་སར་འདུ་ཁང་དང་གཟིམས་ཁང་བསྐྱེད། པའ་ཆེན་བསྟན་པའི་ཉི་མར་
 རྟེན་འཛིན་གྱི་སྐྱབས་འདུག་ཞུས་པར། གླ་སྟོ་འཛོམས་པའི་དམག་དཔོན་ལྟ་
 ཆེན་ཤར་རྩ་བར་སྐྱེ་བའི་ལུང་བསྟན། སྐྱ་ཆེའི་སྤྲད་དུ་དགོན་མགོ་དང་། ཆོ་
 མགོ་ཀུན་མཁུན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་ལ་ཐུལ་བས། སེ་ར་སྐྱུལ་སྐྱུ་གྲོ་ཆང་
 ཁྱི་བར་བསྐྱོས། དཔལ་ལྷན་སྤྲད་རྒྱུ་ལྟར་གྱི་རྒྱུད་གྲ་བཅུགས། དགྲུང་གངས་
 རེ་དུག་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་བའི་མེ་ཏྲ་སྤྱི་ལོ་༡༥༤༤ ལོར་འདས།

སྐྱེས་པའི་བུ་དག་དབང་སྟོབས་བཟང་ཆུ་མཆོད་ནི། དུལ་རྩ་ལྟ་སྟེན་སར་བྱུང་
 བཅུ་བཞི་བའི་ས་སྤེལ་སྤྱི་ལོ་༡༥༤༥ ལོར་འཁྲུངས། འདི་བ་དབུས་སུ་ཐེབས་
 བས་དགའ་ལྷན་ཤར་ཅེ་གྲ་ཆང་དུ་ཞུགས་ནས་གཞུང་ཆེན་ལ་སྤྲུངས། གསུང་
 རྩམ་སྒྲུར་རེ་ཡང་ཡོད་ཆོད། སྐྱ་ཆེ་སྤྲད་དུ་བྱིར་མདོ་སྤྲད་ལ་ཐེབས་ནས་གདན་
 ས་བསྐྱུངས། དགྲུང་གངས་ལྟ་བུ་ཅམ་ལ་འདས།

སྐྱེས་པ་དག་དབང་དགེ་ལེགས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོད་ནི། རབ་བྱུང་
 བཙོ་ལྔ་བའི་ལྷགས་སྤང་སྤྱི་ལོ་༡༥༠༡ ལོར་འཁྲུངས། འཁྲུངས་ལུལ་མི་གསལ།
 དགྲུང་གངས་ཉེར་ལྔ་ནས་ཆོས་སྤྱི་ལྷགས་གཉིས་ཀྱི་ཐུགས་འགན་བཞེས།
 འདུ་ཁང་ཀ་བརྒྱུ་མ་དང་། གཟིམ་ཁང་། མི་འཁྲུགས་ལྟ་ཁང་སྟགས་གསར་
 སྐྱོན་མཛད། དགོས་དབང་གིས་གོ་མིན་ཏང་སྟགས་ཀྱི་ལུང་ལས་ཐམ་ཀ་མང་
 བོ་ཐོབ། ལྷག་ཁམས་ལུང་བ་བཙོ་བརྒྱད་དང་། རོང་ཆོ་ཞེ་བདུན། ཞང་ཅེ་
 སྤྲད་བདུན་སྟགས་མཆོད་གཞིས་ལྟ་སྟེན་བསྐྱེད་མཛད།

སྤྱི་ལོ་༡༥༤༥ ལོར་བོད་རྒྱལ་ཏུ་ཤོར་བ་ནས། རིམ་བཞིན་ས་གནས་

བདེ་སྲུང་བཀོད་འདོམས་པ་དང་། སི་ཁྲོན་ཞིང་ཆེན་ནང་བསྟན་མཐུན་
 ཆོགས་ཀྱི་རྒྱན་ལས། ཞིང་ཆེན་སྲིད་གྲོས་ཀྱི་རྒྱན་ལས། ར་བ་ཁྲལ་སྲིད་གྲོས་
 ཀྱི་ཆོགས་གཙོ་གཞོན་པ་སོགས་ཀྱི་གོ་གནས་ཕུལ། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལྷོ་རིག་གནས་
 གསར་བརྒྱུ་སྐབས་འདས།

སྤྱི་ལོ་དྲུག་པ་འཇམ་དབྱངས་དགེ་ལེགས་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་ནི། གྲུང་
 གོའི་བོད་བརྒྱུད་མཐོ་རིམ་ནང་བསྟན་སྒོ་བ་སྤྱིང་སོགས་ནས་སྒོ་བ་ཐོན་མཛད་
 དེ་སྤྱི་ལོ་འཚོ་བཞེས་ཀྱི་སྐབས་སོ།

ད་དྲུང་དགོན་པ་འདིར་ཙེ་བཀའ་འགྱུར་འདེན་པོ་གོ་སྟུན་ལོང་བ་
 བཟང་བོ་དང་། དེའི་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་
 སོགས་རྒྱལ་བསྟན་སྤྱི་ལོ་མཛད་རྒྱུ་ཅན་མང་བོ་བྱོན་པ་ཡིན་ཀྱང་། འདི་
 ཞིང་ཆོས་འབྱུང་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་སྟབས་མདོར་བསྟུས་འདི་ཙམ་གྱིས་འཐུས་
 པར་བྱའོ།

བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་གྱི་དགེ་བཤེས་གོ་ཚང་དགེ་ལེགས། དགེ་བའི་བཤེས་
 གཞན་སྡེ་ཆ་ཡེ་ཤེས། གྲུང་ཐང་ཁྲི་ཆེན་དྲུག་པ་བསྟན་པའི་དབང་ཕྱག་དང་
 འདོན་གྲག་ཅིག ཞལ་དེ་ཙམ་མི་གསན་ཡང་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་
 ཆ་དང་གོ་སྟུན་བཟང་བའི་སྟན་པ་ཡོད།

སེ་ར་དགོན་བཤད་སྤྱི་ལོ་དར་རྒྱས་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་
 པའི་སྟོད་ཀྱི་ཆ། ཨ་སྤྱི་ལོ་འབྲོག་སྡེའི་དོ་བ་བདུན་གྱི་ནང་ཆན་ལས་དྲུང་དཀར་
 ལུང་བར་ཆགས་ཡོད་ལ། ཕྱག་འདེབས་པོ་ནི་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་གཟའ་རུའི་
 ལྷ་ང་ནས་འཁྲུངས་པ་མཛོ་རོ་སྒོ་བཟང་ཕུན་ཆོགས་ཡིན། ཟེར་ཆན་ཚང་ཡང་
 ཟེར་སྤང་ཞིང་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་
 དཔུས་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་
 སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་

སྤྱད་བྱེད་པར་མདོ་སྤྱད་དུ་ཐེབས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་ལོ་ས་མོ་སྤང་སྤྱི་ལོ་
 ༡༡༡༧ ལོར་ཉོ་བའི་མགོ་བ་ཆོ་རྒྱུད་དཔོན་བྱ་བའི་ལག་དྲུ་དགོན་ས་ཉོས་ཏེ་སྤྱོན་
 བདག་བྱེད་པར་བསྐྱུལ། སེ་ར་དང་ཀུན་མཁྱེན་ཡབ་སྲས་ལ་འབྲེལ་ལམ་
 ལེགས། མཆོད་གཞིས་གཙོ་བོ་ཉོ་བ་དང་། མདོ་ཆོ། སོག་སྤྲེ་གསུམ་ཡིན་ལ།
 ཨ་སྤྱིད་རོང་འབྲོག་གིས་མཆོད་པར་སྤྱང་། ཡིག་ཆ་ལ་ལར་དགོན་པ་འདི་རབ་
 བྱུང་བཅུ་བཞི་བའི་རྒྱུ་སྤྱི་ལོ་༡༡༡༩ ལོར་བཏབ་ཀྱང་ཟེར་བས་བཏག

ཨ་སྤྱིད་རོང་རྒྱུད་པ་དགོན་ནི། ས་ལུགས་ཀྱི་དགོན་རྒྱུད་ཞིག་ཡིན་ལ།
 རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་རྒྱུ་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༡༡༩ ལོར་ཆོས་རྒྱུད་དཔོན་བྱ་བས་
 བཏབ། སྤྱི་རབས་དགུ་ཙམ་སོང་ཟེར། མཆོད་གཞིས་ནི། གཡའ་ལུང་དང་།
 རྒྱུ་ཁོས་ཉིན། ཨ་སྤྱིད་རོང་འབྲོག་སྤྱོད་པ་དག་ཡིན་པར་བཤད།

གཞན་ཡང་འདིའི་ཁོངས་སུ་གནས་གཞི་དགོན་ནམ། བསམ་འཕེལ་
 རོར་བུའི་སྤྱིང་ཞེས་པའི་དགོ་ལུགས་ཀྱི་དགོན་པ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། སུས་བཏབ་
 དང་འདེབས་པ་བོ་ཤེས་མཁན་མེད་ཟེར། གདའ་རྩ་སྟོབས་ལྡན་སྤྱི་ཕྱིང་གིས་
 བསྐྱུངས།

ལྷ། སོག་ཐང་གཉིས།

གཅིག་ སོག་ཆང་མ།

མདོ་སྤྱད་ཆོས་འབྱུང་དུ་མངོད་དགོམོག་སྤྱི་རབས་སྤྱི་ལོ་ས་མོ་
 དང་ཐང་སྤྱི་རབས་ཀྱི་སོག་མའི་བྱུང་སྤྱི་རབས་མགོ་འབྲུས་ཙམ་རེ་གསུངས་ནས། སོག་

གི་སྐོར་ལ་འདིའི་དཔོན་བཟླ་གིས་དབང་དང་སོག་ཚང་དཔོན་པོས་རྟ་མ་
འབྲེས་མཆམས་སུ་རི་བོད་བཏབ་སྟེ་ཁྱི་ཆེན་མཆོག་སྟུལ་རྒྱུ་སེང་ལ་ལུལ་¹¹
ཞེས་པ་ཙམ་ལས་མ་གསུངས་ཤིང་། ཐང་སྐོར་གྱི་མཐུག་ཐོག་དེ་མ་ཐག་གི་
གསུང་བབ་ལ་གཞིགས་ན་ཐང་སྐོར་དང་སོག་ཚང་གཉིས་དཀྱུས་གཅིག་དུ་
བཤད་པའི་ཉམས་ཤིག་འདུག་པས་དབུད་པར་མཛོད།

སོག་ཚང་གི་ཆེས་ཐོག་མའི་གནས་སྤངས་ནི། རྒྱུ་ཚང་དང་། བ་སྐང་
ཚང་། རྒྱུ་ཚང་། རྟ་ཚང་། རྟ་ཚང་སོགས་དུད་ཁྱི་སྐོར་ཞིག་མ་འགྲམ་པར་
ངོས་སུ་གནས་གཞིས་བཟུང་ཞིང་། ཕྱིས་དེ་དག་གིས་སོག་མོའི་བཀའ་བཅུ་
བ་སྐང་མར་བཀྱར་བ་ནས་སོག་ཚང་ཐོགས་ཚུལ་སོགས་འོག་དུ་འབྱུང་ཞིང་། ས་
འཛིན་གྱི་ཐོག་མའི་ཁྱི་ཚང་ལྟ་བུ་ཡོད་པ་དེ་དག་དུད་ཁྱི་མ་བཅུ་ཕྱག་གཉིས་
ཙམ་དུ་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་། རབ་བྱུང་བཙོ་ལྟ་བུའི་ཤིང་གི་སྟེ་སྟེ་ལོ་༡༥༥༤ ལོར་
འཆམས་རིང་སྟོང་སྟེར་ལོངས་པ་ནང་འཁྲུག་གི་རྒྱུན་གྱིས་སྟེ་འཕོར་བྱུང་། ཀུན་
མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་སྐྱེ་སྟེང་བཞི་བ་བསྐལ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་
དབང་ཕུག་ལ་ཁུས་དོན་བཞིན། འཆམས་རིང་རུ་སྟེ་སྟོང་སྟེ་ལྷུ་སོག་ཚང་
སྐམ་ལ་གནང་པས། སོག་ཚང་འབྲོག་ཁྱི་དེ་དག་གིས་མ་ཚུ་བཟལ་བཤོད་
ཀྱིས་འཆམས་རིང་དུ་གཞིས་བཟུང་། རིམ་གྱིས་སོག་ཚང་དུད་ཁྱི་མ་བཅུ་
ལྷག་ལ་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་ཞིང་། སོག་ཚང་རུ། བ་སྐང་རུ། རྒྱུ་སྐོར་མ། རྒྱ་
སྐོར་མ་བཅས་རུ་སྐོར་བཞིར་བྱས། ཕྱི་མ་འདི་ལ་མེ་ཤུལ་རུ་ཡང་བེར་སྟངས་
འདིག་ཉེན་སྟེ་ཡོངས་ཀྱི་འཕེལ་རྒྱས་དང་བསྟན་ནས་སོག་ཚང་གི་ཡུལ་འདི་
ཡང་འཕེལ་རྒྱས་ལ་ཁ་ཕྱོགས་ཏེ། རིམ་གྱིས་སོག་ཚང་སྐམ་ལ་གཞིས་དང་།
འབྲས་སྤངས་སྐམ་ལ། སོག་མོའི་བཀའ་བཅུ་སྐྱེ་སྟེང་རིམ་བྱོན། དཔོན་ཆེན་
སྐྱེ་སྟེང་རིམ་བྱོན། འབྲས་སྤངས་སྐམ་ལ་སྐོར་སྟོན་ལམ་སྐྱེ་སྟེང་རིམ་བྱོན་

བཅས་ཡུལ་ཁམས་ཀྱི་མགོ་འདྲིན་བྱེད་མཁན་སྐྱེས་ལྷན་པ་བར་མ་ཟད།
 སྤྱི་དོན་ལ་འབད་ཅིང་སྐྱེར་སེམས་ཚུང་བ། དྲང་བདེན་དང་རང་ཚུགས་སྐྱབ་
 པའི་ཆོ་མཉེན་ལས་ལུགས་གཏན་འབེབས་ཀྱིས། སོག་ཆང་རུ་སྐྱོར་ཁག་ནས་ཆོ་
 མཉེན་ལ་བསྐྱོས་ཏེ་རུ་སྐྱེ་ལ་ལྟ་རྟོག་བྱེད།

སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ནས་རྒྱ་མི་བོད་དུ་སླེབས་སྐབས། རྒྱ་སྐྱོར་མ་ནས་རྒྱང་
 ཆོ་དང་། རྒྱ་སྐྱོར་ནས་རྒྱ་དོར། བ་སྐྱང་ནས་སྐྱང་སྐྱར། མགོན་པོ། ཆོ་བྱ་
 བཅས་ཀྱིས་ཆོ་མཉེན་ལས་འགན་སྐྱབ་ཀྱིན་ཡོད་ལ། ལྷ་དག་བྱ་བས་ཉེན་སྲུང་
 རུ་འདྲིན་དམག་དཔོན་གྱི་ལས་འགན་སྐྱབ་ཀྱིན་ཡོད་འདུག

སོག་ཆང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་རུ་སྐྱེ་པ་ན་ཚུན་བར་གྱི་དུས་ཁ་མཚུགས་བ་
 དང་། ཆོས་སྤྱི་ལ་ཁ་ལོ་སྐྱེར་མཁན་སྐྱེས་ལྷན་དག་གིས་ཡུལ་ཁམས་བདེ་
 འཇགས་སུ་བཀོད་པའི་གནས་སྟངས་རོབ་ཅམ་བཀོད་ན། སྐར་མཛོད་དགོ་
 དཔལ་མང་རུ་སྐྱོར་ཞིག་ལྟ་སར་འགོ་སྐབས། བཞག་ལྟོམ་དང་མ་འཆམ་ནས་
 བཞག་ལྟོམ་པས་དཔལ་མང་དཔོན་པོ་བཙོན་ལ་བཟུང་བ་བཀའ་བཅུ་སྐྱེས་
 སྤྱི་ལོ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་གྱིད་བསྐྱམས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཤིང་བཟའ་བཤད་
 སྐྱབ་རྒྱ་མཆོས་སྐྱག་ཆ་སྤྱི་ལོ་ལྷ་བའི་ཡང་སྤྱི་དོན་འདྲིན་བྱས་པ་སྤྱི་ལོ་
 དཔོན་པོ་ཉམ་ཁོས། རང་གི་བུ་སྐལ་བཟང་སྐྱག་ཆ་སྤྱི་ལོ་ཁྲི་མ་བཞག་ན་
 སྐྱག་ཆའི་ཡང་སྤྱི་ལོ་འདྲིན་བྱེད་མི་ཆོག་པར་བཤད་པས། དགོན་པ་དང་
 དཔོན་པོའི་བར་ཆོད་རྟོག་ཆེན་པོ་བྱང་བ་བཀའ་བཅུ་སྐྱེས་སྤྱི་ལོ་བཟང་འཕྲིན་
 ལས་ཀྱིས་ལྷམ་པ་ལྟ་བུ།

སོག་ཆང་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་ལྷན་ལ་རྒྱ་ན་ཇག་བྱེད་མཁན་དུ་ལ་རུ་ཉེན་མའི་
 རྩོས་པོ་གཡག་འབྱུག་བྱ་བ་སོག་ཆང་སྤྱི་ལོ་ཆོས་ཀྱིས་བསད་པ་དང་། ཁྲོ་ཁོ་ཆོ་
 རུ་མའི་རྒྱ་ན་མ་ལུས་ཀྱན་སྤྱི་ལོ་བྱ་བ་སོག་ཆང་རྒྱང་མགོན་གྱིས་བསད་པ་ལྟ་

བུའི་གདོད་མའི་འཆོ་གནས་ཀྱི་ལྷག་འཕྲོ་གཉེར་ནས། རུ་སྡེ་པན་རྩྭ་བར་གསོད་མས་བཅོམ་འཕྲོག་བྱས་པའི་ལོ་རྒྱུས་སྣ་ཆོགས་བྱང་ཕྱིར་ཞིང་། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་བའི་སྟོད་དུ་རྒྱའི་དམར་དམག་བོད་ཡུལ་དུ་ལྷགས་སྐབས། སོག་ཆང་མ་ཅིག་སོགས་ཀྱིས་དམར་དམག་བཅོ་བརྒྱད་བསད།

ཡུལ་འདིར་གྲང་ཐང་ཁྱི་ཆེན་དང་བོ་དགེ་འདུན་ཕུན་ཆོགས་ཀྱིས་གཞི་བདག་དུ་བཀོད་པ་བདུད་མགོན་དྲག་ཤེད་ནག་པོ་བྱ་བ་ཡོད་འདུག་ལ། གྲང་ཐང་བསྟན་པའི་སྟོན་མེས་དེའི་བསང་ཡིག་མདོ་ཁམས་ནོར་འཛིན་མར་གྲགས་པ་དང་། ཁྱི་ཆེན་རྩྭ་སེང་བས་གཏོར་ཆོག་བཅུ་མས་པར་བཤད།

སོག་ཆང་མ་དག་གི་བཤད་ཚུལ་ལྟར་ན། ར་འབུད་ཉག་ག་དང་། གཙང་བོ། བཛོ་མདོ། བཛོ་རྩྭ་ནས་སྐ་རྩལ་ཐུག་གི་བར་དང་། བོ་ཏོ་ཆེ་གོང་མ། རྒྱལ་ལྷེ། འོམ་བུའི་སུམ་སྒ། སྟོར་དོས་ཉག་དམར་རྩྭ་ཆད་སོག་ཆང་གི་ས་ཡིན་ཟེར། དེའི་དན་ཉགས་ཏྲ་བུར། རབ་བྱུང་བརྒྱ་དྲུག་པའི་མེ་སྤེལ་ལོར་གྲང་ཐང་གཉེར་བ་འཛམ་སེར་སོགས་ཀྱིས་ད་ལྟའི་མག་སར་མའི་ས་གཡར་མེ་ཏྲ་བུར་ཉ་སར་གཅིག་དང་སྒྲུབ་སྤྱད་སོགས་སྤྱད་པ་དང་། རིལ་མའི་གན་རྩྭ་དང་། སྟོན་མོའི་སྒྱར་སོགས་ཁྱོ་ཁོ་སྤྱད་མ་ལ་གཡར་ཉེན་དུ་ཉ་སར་ཞིག་སྤངས་རབས་ཟེར་བ་སོགས་ལ་རྒྱུས་ཡོད་དག་གིས་དཔྱད།

བོད་རྒྱལ་དུ་འཆོར་ཁར་ཁྱོ་ཁོ་སྤྱད་མ་དང་། སོག་ཆང་མ་གཉིས་ཀྱིས་མཆོ་ནུས་ཞེས་པའི་མ་ཁྲགས་ཀྱི་ས་བཅུད་པའི་བར་ལ་ར་བའི་དམེ་ཆང་བབ་ནས། ལོ་རེའི་བོད་རྒྱལ་ཆོས་ཀྱི་བར་སོག་ཆང་གིས་ཡུལ་དེའི་རྩ་བུས་ཆོག་པའི་དང་། ཆོས་ཀྱི་ནས་ཁྱོ་ཁོ་སྤྱད་མས་ལོངས་སྤྱོད་ཆོག་འེག་བཤད། གཟུ་འདི་ཁྱོ་ཁོའི་དཔོན་པོ་དབལ་བསོད་ཀྱིས་ཁ་རྩེས་སུ་ཤོར་བས་མི་དྲང་ཞེས་སོག་ཆང་ལོ་རྒྱུས་ཟིན་བྲིས་སུ¹²བཤད་འདུག

གཉིས། སོག་ཚང་གི་མིང་བྱང་སྐད་ས།

ཡུལ་འདིར་གདོད་མའི་བོད་རིགས་གནས་སྡོད་བྱེད་པ་ལ། བོད་སིལ་
 བུའི་དུས་སུ་ཉོར་དམག་བོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་སླེབས་སྐབས། མངོན་དགོས་པ་ཡུལ་
 འདིར་ཡང་ཉོར་དམག་འཛུལ་བས། སྤིང་རྩེ་གེ་སར་རྒྱལ་བོ་སོགས་ཀྱིས་ད་
 ལྟའི་མངོན་དགོས་པ་ཡུལ་སོགས་སུ་གཡུལ་བཀྱས་སྟེ་ཉོར་དམག་མཐར་བསྐྱོད་
 བཏང་སྐབས་ཀྱི་ཉོར་སོག་གི་རྒྱུད་པ་ཞིག་གས། ཡང་ན་སྤྱི་ལོ་༡༩༡༩ ནས་ཉོར་
 དོར་ཏེ་ནག་པོས་སྟེ་བྱང་ས་པའི་ཉོར་སོག་གི་དམག་གིས་བོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་
 ཀྱི་ཁྱོན་ལ་བྱག་པོའི་དབུང་འབྲུག་བྱས་སྐབས་སམ། ཡང་ན་སོག་པོ་གུ་མྱེ་ཁུན་
 ཀྱིས་བོད་ལ་མངའ་དབང་སྐྱུར་སྐབས། དེའི་དཔོན་རྒྱུད་ཕྱི་མ་མཁའ་འགོ་སློ་
 བཟང་བསྟན་སྐྱོང་སོགས་ཀྱིས་མདོ་ཁམས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་དབང་སྐྱུར་བྱས་སྐབས།
 སོག་རིགས་མང་པོ་ཁམས་དཀར་མངོས་ཕྱོགས་དང་། ལི་ཐང་། མགོ་ལོག་
 ར་བ། ར་མདོ། ཁ་གཏོ་བྱག་གི་ཡུལ། མཆོ་སྟན་པོའི་མཐའ་འཁོར། མ་སྟོ་
 བྱང་གི་ཡུལ། མངོན་དགོས་པ་ཕྱོགས་བཅས་སུ་གནས་བཅས་པའི་རྒྱུད་པ་ཕྱི་མ་
 ཞིག་ལ། རབ་བྱང་བྱག་པའི་མེ་འབྲུག་སྟེ་སྤྱི་ལོ་༡༩༡༩ ལོར་སློ་བཟང་བསྟན་
 འཛིན་རྒྱ་མཆོ་འཁྲུངས་ཤིང་། ཁོང་དགྲུང་གངས་༡༩ བཞེས་པ་སྤྱི་ལོ་༡༩༣༡
 ལོར་དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་སློབ་གཉེར་མཐར་ཕྱིན་ཏེ་གུ་སྟོར་མངོན་ནས་
 བཀའ་བཅུ་འཛིན་མཆོན་བཏགས་སྤངས། སོག་མོའི་བཀའ་བཅུ་བཞེས་གཤམ་
 པ་རྒྱས། དུས་དེ་ནས་བཟུང་བཀའ་བཅུ་སློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཆོར་
 འབོད། དམ་ཅན་དོར་ལེགས་ཆོས་སྐྱོང་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་ཕྱིར་རང་ཡུལ་
 མངོན་དགོས་པ་ཡུལ་དུ་ཕེབས། རབ་བྱང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་ཁྱི་སྤྱི་ལོ་༡༩༤༡

ལོར་བཀའ་བརྒྱ་མོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་ཁོང་གི་སྐུ་དཔོན་སངས་
རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་བྱ་བ་དང་ལྷན་དུ། བདེ་ཆེན་ཉི་འོད་འབྱེལ་ཞེས་པའི་ས་ཆར་
དགའ་ལྷན་བདེ་ཆེན་སྤིང་བྱ་བའི་སྐྱབ་གནས་བཏབ། འདེབས་མཁན་གྱི་
མཚན་ཡུལ་ལ་སོགས་ཏེ་སོག་ཆང་རི་ཁྲོད་དུ་གྲགས་པ་བྱུང་། མངོན་དགེ་སྤིང་
དཀར་སྟོན་གྱི་ཡུལ་འདིར་འཕྲིན་ལས་རྒྱས་པས་སྐུ་ཚ་གདུང་བདག་དང་། ཕྱི་
སྤྱོད་ནས་སྐྱབས་འཛོལ་ཞུ་མཁན་དང་། འབྲུལ་ཕོག་སྐྱོང་མཁན་སུ་རྒྱག་
བསྒྲིགས་པ་སོགས་འདུས་སྟོན་བྱས་པའི་རུ་བ་ལ་སོག་ཆང་མ་སོགས། རྒྱ་
མཚན་དེའི་དབང་གིས་ཡུལ་སྡེ་འཕེལ་བ་ལ་སོག་ཆང་མ་དང་། རི་ཁྲོད་ལ་སོག་
ཆང་རི་ཁྲོད། ཕྱིས་དགོན་པ་བྱུང་བ་ལ་སོག་ཆང་དགོན་སོགས་སུ་གྲགས། སོག་
ཆང་གི་རུ་སྡེ་ཡོངས་རྫོགས་སོག་རྒྱུད་ག་ལ་ཡིན་ཀྱང་གང་ཟག་གཙོ་བོའི་མཚན་
ཡུལ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ནོ།

གསུམ། སོག་ཆང་གི་དགོན་སྡེ།

རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ས་ཁྱི་སྤྱི་ལོ་༡༦༥༩ ལོར་བཀའ་བརྒྱ་མོ་
བཟང་བསྟན་འཛིན་གྱིས་བདེ་ཆེན་ཉི་འོད་འབྱེལ་ཞེས་པའི་ས་ཆར་གོང་སྟོས་
རི་ཁྲོད་རྒྱག་འདེབས་མངོན་ཅིང་འཆད་ཉན་སྐྱབ་པ་གོང་དུ་འཕེལ་བ་ལ་
བཞེན་ནས། སོག་ཆང་མ་དང་ཐང་སྐོར་སོགས་མཚོད་གཞིས་སུ་འདུས།

རབ་བྱུང་བརྒྱ་བཞི་བའི་མེ་སྤང་སྤྱི་ལོ་༡༧༡༢ ལོར་དཔོན་ཚུལ་ཁྲིམས་
རྒྱ་མཚོ་དང་། ཐང་སྐོར་དཔོན་པོ་བཟླ་ཤིས་དབང་སོགས་གྱིས་དགའ་ལྷན་
ཁྱི་སྐུལ་མོ་བཟང་རྒྱལ་མཚན་སེང་གེ་གདན་དྲངས་ཏེ་སོག་ཆང་རི་ཁྲོད་སུལ་
བཞེས་ལྷར། ད་ལྟའི་སོག་ཆང་དགོན་པ་ཡོད་ས་འདིར་གནས་སྟོན་ཏེ། བཟླ་

ཤིས་ཐེག་ཆེན་སྒྲིབ་ཞེས་དགོན་མིང་བཏགས། ཏུས་དེ་ནས་བཟུང་ཡུལ་ཕྱོགས་
 དེར་འགྱུར་བ་གལ་ཆེན་འགའ་བྱུང་བ་ནི། སོག་ཆང་རི་ཁྲོད་དེ་དགོན་པའི་
 རོ་བོར་གྱུར་པ་གཅིག་པུ་མ་ཡིན་པར། དགོན་མགོ་འབུལ་ཡུལ་གྱི་དབང་གིས་
 མགོ་བ་འདི་རང་བཞིན་གྱིས་གཙོས་དགོན་པའི་དགོན་ལག་ཏུ་གྱུར་ཏེ། མཁན་
 རོ་སོགས་གཙོས་ནས་བསྐྱོད་ཏོང་བྱེད་པ་སོགས་བདག་པོ་དང་ཡུལ་གྱི་འབྲེལ་
 ལམ་ལ་འགྱུར་བ་ཤུགས་ཆེན་བྱུང་བ་དེ་ཡིན། སོག་ཆང་དགོན་པ་འདི་གཙོས་
 ཁྱི་སྒྲུལ་ལ་ཕུལ་བའི་རྗེས་སུ་ཁོང་གིས་རྒྱུད་སྟོད་གྲུ་ཆང་བརྟུགས་ནས་འཆད་
 ཉན་པ་བསྐྱོད་ཏོང་མཛད།

བཞི། ཐང་སྐྱོར།

མངོད་དགོ་ཤོག་བརྟུག་ཞེས་ཀྱི་ཡ་གུལ་ཐང་སྐྱོར་ནི། མདོ་སྨད་ཆོས་
 འབྱུང་ལས། མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་དུ།¹³ མངོད་དགོ་མི་རབས་གོང་མ་ཞིག་
 གིས་རེབ་བཟའ་ཞིག་དང་། རྟག་རིང་བཟའ། འབལ་བཟའ་གསུམ་སྒྲངས་
 ཤིང་། དེ་གསུམ་གར་བུ་རེ་སྐྱེས། ཆེ་བ་རེབ་བཟའི་བུས་ཆེ་སྟོད་བཟུང་བའི་
 རྒྱུད་པ་མངོད་དགོ་སྟོད་མར་གྲགས་པ་དེ་ཡིན་ལ། འབྲིང་བོ་སྟག་རིང་བཟའི་
 བུས་ཆ་སྐྱོག་གསུམ་གྱི་བར་ནས་ས་བཟུང་བའི་རྒྱུད་པ་མངོད་དགོ་བྱམས་མེ།
 རྒྱུང་བ་འབལ་བཟའི་རྒྱུད་དུ་དཔོན་སྟོ་གོས་བཟང་བྱ་བ་བྱུང་ཞིང་། དེས་པཎ་
 ཆེན་སྟོ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱི་སྐུ་ཆེའི་སྨད་དུ་མཛལ། མངོད་དགོ་འཕོས་དཔོན་
 པོ་དང་། སྒྲིབ་བའི་དཔོན་པོ། བཞག་སྟོམ་དཔོན་པོ། མངོད་དགོ་སྨད་ཀྱི་
 ཤོག་ཁ་ལྷའི་དཔོན་པོ་རྣམས་དཔོན་སྟོ་གོས་བཟང་གི་རྒྱུད་པ་ཡིན་ཞེས་མདོ་
 སྨད་ཆོས་འབྱུང་དུ་གསལ།¹⁴ འོ་ན་ཐང་སྐྱོར་གང་ལས་བྱུང་སྟུང་ན། མཚམས་

ཤིག་ཐང་བཟའ་ཞིག་སྤངས་པའི་རྒྱུད་པ་གྲེས་པས་ཐང་སྐོར་ཐོགས། བདེ་
སྐྱོད་ཆོས་འབྱུང་དུ་གསལ།¹⁵ ཐང་བཟའ་འདི་མེས་པོ་དེའི་བཟའ་ལྷ་ཨང་བཞི་
བ་དེ་ཡིན་འདུག།

སོག་ཚང་ལོ་རྒྱུས་ཟིན་བྲིས་མར།¹⁶ བྱམས་མེའི་དཔོན་པོ་ངག་དབང་
ལ་བྱ་དགེ་འདུན་བཟ་ཤིས་དང་གྲགས་པ་བསམ་འགྲུབ་གཉིས་བྱུང་བ་ལས།
དགེ་འདུན་བཟ་ཤིས་ཀྱིས་སྤིང་བཟའ་དང་ཐང་བཟའ་གཉིས་སྤངས་པའི་
སྤིང་བཟའ་ལ་བྱག་རྩོར་ཆེ་རིང་དང་། རྣམ་རྒྱལ་གཉིས་བྱུང་ཞིང་། ཐང་བཟའ་
ལ་བྱིས་ཀྱི་ཐང་སྐོར་དཔོན་པོ་བཟ་ཤིས་དབང་སོགས་མིང་སྤིང་ལྟ་བུར་། པའི་
བསམ་པར་ཐང་བཟའི་བྱ་བཟ་ཤིས་དབང་ནི་གཤིས་རྒྱུད་ཁྱེད་ཞིང་སྐོར་རིག་
ཁྱོད་པས། སྤིང་བཟའི་བྱ་གཉིས་དང་ནང་འཆམ་མིན་གྱི་དོགས་པ་ཤར་ཏེ།
བཟ་ཤིས་དབང་སྐྱུན་མཆེད་ལྟ་དང་མ་ཁྱན་བཅས་ལ་འབངས་དུད་ཁྱིམ་ནི་
ཤུ་ལྷག་དང་། ཐུབ་སྒྲུ། མཆོད་ཆས་སོགས་སྐལ་བར་བྱིན་ཏེ། ཐང་གོར་མོ་
ཞེས་པའི་སར་ལྷ་ཁང་བཞེངས་ནས་གནས་སྡོད་བྱེད་བརྒྱུག་པས་ཐང་གོར་
རམ་ཐང་སྐོར་དུ་གྲགས་པར་བཤད།

བྱམས་མེ་དཔོན་པོ་དགེ་འདུན་བཟ་ཤིས་ཀྱི་བྱ་བཟ་ཤིས་དབང་མ་བྱ་
ལོགས་སུ་བཞག་ནས་ཐང་སྐོར་སྡེ་ཆོ་བྱུང་བ་དང་བསྐྱོངས་ནས་བཟ་ཤིས་
དབང་ཐང་སྐོར་དཔོན་པོ་ཐོག་མར་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། རབ་བྱུང་བརྒྱ་བཞི་བའི་
ལྷགས་འབྲུག་སྟེ་སྟེ་ལོ་༡༤༡༠ ལོར་དཔོན་བཟ་ཤིས་ཀྱིས་རང་གི་དཔོན་ས་བྱ་
དབང་རྒྱལ་ལ་སྤྲད། དཔོན་འདི་ཐབས་ལ་མཁས་ཤིང་གཤིས་རྒྱུད་འཇམ་པ་
སོགས་ཀྱིས་ཡུལ་ཁམས་ལ་བདེ་སྐྱོད་ཆེ་བར་བཤད། དེ་ལ་བྱ་དགེ་འདུན་
རྒྱབས་དང་བྱ་མོ་གཉིས་བྱུང་བ་ལས། བྱ་མོ་ཆེ་བ་སྤིང་བ་སྟོད་མའི་དཔོན་ཨ་
བཟ་བསུས་པ་ལ་བྱ་ཆེ་དཔག་རྒྱབས་བྱུང་། རབ་བྱུང་བརྒྱ་བཞི་བའི་ལྷགས་

སྒྲུང་གྱི་ལོ་༡༩༧༡ ལོར་དཔོན་དབང་རྒྱལ་གྱིས་དཔོན་ས་བུ་དགེ་འདུན་ལ་སྤྲད།
 འདི་ལ་བུ་མགོན་པོ་སོགས་བྱུང་། དཔོན་འདི་བས་ཨ་རིག་ནས་ཤིང་བཟའ་
 རིན་པོ་ཆེ་གདན་འདྲེན་ཞུས་ཏེ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་དབང་སོགས་ཞུས།
 དཔོན་དགེ་འདུན་གྱིས་ལོ་ངོ་ལྔ་བརྒྱ་ལྷག་གི་རིང་དཔོན་ས་བཟུང་སྟེ། རབ་
 བྱུང་བཅོ་ལྔ་བའི་ཤིང་ཏེ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་༡༩༧༤ ལོར་དཔོན་ས་བུ་མགོན་པོ་ལ་སྤྲད།
 འདིས་གཙང་བཟའ་སྐལ་འཁོ་སྒྲངས་པ་ལ་བུ་ཆེ་མགོན་དང་། རྒྱུན་པ། བཏ་
 ཆེན་རྒྱབས། ཨ་བཀྲ། དབང་ཆེན། མགོན་ལོ་སྟེ་དྲུག་དང་། ཆོ་མོ་དང་། ཆོ་
 རྒྱག་བཅས་བུ་མོ་གཉིས་བྱུང་། བུ་དྲུག་པོས་བྱིས་རེ་རེ་བཟུང་བས་སྤྲུག་དྲུག་
 དང་། ཁུ་ཆུ་ཉེར་གཅིག་གི་ཐ་སྟོན་གྲགས།

བུ་ཆེ་བ་ཆེ་མགོན་གྱིས་སོག་ཚང་བཟའ་ཏམ་ལོ་སྒྲངས་པ་ལ་བུ་བསོད་
 ལོ་དང་། བུ་མོ་སྟོན་ལོ། ཆོ་དབང་ལྷ་མོ། བཀྲ་ཤིས་རྒྱུད་བཅས་མིང་སྤྲིང་བཞི་
 བྱུང་། བསོད་ལོ་ས་བྱིས་ནས་བསྐྱེད་དེ་བྱམས་མེ་ཁ་གཏེ་བཟའ་ཨ་བྱིས་སྒྲངས་
 པ་ལ་བུ་རྒྱལོ་དང་། རྩོ་རྩོ་བདུད་འཛོམས། བུ་མོ་སྤང་མོ་གསུམ་བྱུང་། རྒྱ་
 ཁོའི་རྒྱུང་མ་ལ་རིགས་རྒྱུད་མ་བྱུང་ཡང་། ཐང་བུ་བྱི་ལྷག་གཉིས་ཡོད་ཟེར།
 བུ་གཉིས་པ་རྒྱུན་པ་སྐྱབས་མའི་སྤང་བཟའ་རེའུ་ལྷག་མའི་མག་པར་སོང་བས་
 བུ་ཨ་སྤང་དང་སྟོ་སྤང་གཉིས་བྱུང་། ཨ་སྤང་གི་ཐང་བུ་འོ་བའི་ཆོ་སྟེ། སྟོ་སྤང་
 ལ་ཨ་བོའི་བུ་ཁོ་བྱུང་།

བུ་གསུམ་པ་བཏ་ཆེན་རྒྱབས་གྱིས་བྱམས་མེ་དཔོན་ཆང་གི་བུ་མོ་
 གསུམ་སྒྲངས་པ་ལས། སྐག་བཟའ་ལ་བུ་མོ་གཅིག་བྱུང་བའི་བུ་ཁོ་ཁོ་རྒྱར་མ་
 བོང་མའི་དཔོན་པོ་བསོད་ལོ། གདོང་བཟའ་ལ་རིགས་རྒྱུད་མ་བྱུང་། ར་བཟའ་
 ལ་བུ་དཔལ་ཆེན་དབང་ལྷག་དང་། འདིགས་མེད་ནམ་རྒྱལ་གཉིས། དཔལ་
 ཆེན་གྱིས་བྱུང་བཟའ་སྤྱད་དབང་རྒྱུད་སྒྲངས་ཀྱང་རིགས་རྒྱུད་མ་བྱུང་ནས། ཆོ་

ཁོ་མཁར་དག་ཚང་གི་བུ་མོ་རིན་ཆེན་སྒྲོལ་མ་བུ་དོད་དུ་སྐྱངས་ནས་དཔལ་
ཤུལ་དཀོན་མཆོག་ཆོ་རིང་མག་པར་བཞག་ཚུལ་གོང་དུ་སོག་ཚང་གི་སྐབས་
སུ་བཤད་ཟིན་པ་ལགས་སོ།

བུ་བཞི་བ་བཟ་ཤིས་ཀྱིས་ཆོས་རྗེའི་རུ་བཟའ་གདུགས་དཀར་སྦྱིད་
སྐངས་པ་ལ། སྒོ་ཁོ་དང་། ཉམ་དབང་། ཆོ་ནམ། ཆོ་རྡོར། དབང་རྒྱལ་བཅས་
བུ་ལྔ་དང་། ཆོ་རིང་སྦྱིད། འོ་འོ། གཡང་འདྲོམས། དཔལ་འདྲོམས། ཀམ་ཏ་
ཀི་བཅས་བུ་མོ་ལྔ་བྱང་བ་ལས། སྒོ་ཁོ་གྲ་བ་བྱས། བུ་གསུམ་པ་ཆོ་ནམ་གྱིས་
འདུ་བཟའ་བཟ་ཁོ་སྐངས་པ་ལ་བུ་གཉིས་བྱང་ཡང་དུས་ཆོས་སུ་གྱུར་པས།
སྤང་མོ་སྒྲོལ་ལྷ་བུ་དོད་དུ་སྐྱངས། དེར་ཨ་སྤང་བྱ་བ་མག་པར་བཞག་པས་སྤང་
མ་དང་སྤང་ཕྱག་བཟ་ཤིས་སྒྲོལ་མ་སོགས་སུན་མཆེད་དུ་མ་བྱང་། ཆོ་རྡོར་གྱིས་
ཆོ་ཆོ་སྐངས་པ་ལ་གཟུངས་སྐྱབས་དང་། སྒྲོལ་ཁོ། སྒྲོལ་ལྷ་བཅས་མིང་སྤང་
གསུམ་བྱང་།

བུ་ལྔ་བ་དབང་ཆེན་ཞང་ཚང་གཙང་བར་བུ་སྐལ་དུ་སྤྲད། དེས་པོ་
དགའ་སྐངས་པ་ལ་ཆོ་རིང་རྡོ་རྗེ་དང་། དཔལ་ཕྱག་ལྷ་དབང་སྦྱིད། ཆོ་སྦྱིད།
ཉམ་གྲིན་བཅས་བྱང་། ཆོ་རིང་རྡོ་རྗེས་བྱང་བཟ་ཤིས་སྦྱིད་སྐངས་པ་ལ་བུ་མོ་
ཆོས་ཁོ་བྱང་།

བུ་དྲུག་པ་མགོན་པོ་བཟ་ཤིས་ཀྱིས་དམེ་བཟའ་བདེ་སྒོན་སྐངས་པ་ལ།
དཔལ་པོ་དག་འདུལ་དང་། དཔལ་མོ། དཔལ་སྦྱིད། ལྷ་ཐེ། སྤྲི་རིས་བཅས་
བྱང་། རབ་བྱང་བཙོ་ལྷ་བའི་ཚུ་སྟག་སྦྱི་ལོ་༡༩༠༡ ལོར་དཔོན་མགོན་པས་
དཔོན་ས་བུ་མགོན་པོ་བཟ་ཤིས་ལ་སྤྲད། དཔོན་འདིས་ཤིང་བཟའ་མཁས་གྲུབ་
རྒྱ་མཆོག་དན་དངས་ཉེ་མི་ཏ་བརྒྱ་ཅའི་དབང་སོགས་ཞུས། དམེ་མགོན་པོ་
བསོད་ནམས་དང་། སོག་ཚང་མ་ཅིག་སྐྱབས་སོགས་མི་དྲག་མང་པོ་ཡང་

འདུས་སྐད།

དཔོན་མགོན་པོ་བཟུངས་ཀྱི་རིང་རྒྱ་རྒྱ་དང་ཁྱེད་སྐྱ་མང་པོ་བྱང་
སྟེ་དཔོན་ས་ལོ་གཅིག་ལས་མ་ཟིན་པར་སྟེ་ལོ་༡༩༠༩ ལོར་དཔོན་ས་གཅིན་
པའ་ཆེན་སྐབས་ལ་སྟུལ། རབ་བྱང་བཅུ་དྲུག་པའི་ལྷགས་ལྷག་སྟེ་སྟེ་ལོ་༡༩༡༡
ལོར། སྐབས་བཟུངས་འབྲིལ་གྱི་གྲུང་ཐང་ཁྱེད་སྐྱ་ཐེང་དྲུག་པ་འཛིགས་
མེད་བཟུན་པའི་དབང་ཕྱུག་གསེར་ཁྱིའ་མང་འགས་ལ་ཞུས་སྐབས། སྟེ་ཙུ་
གདུང་བདག་ཏུ་གྱུར་པ་མངོན་དགོས་ཀྱི་དཔོན་རིགས་དྲུག་གས་ཁག་
བཟུངས་འབྲིལ་དུ་འཛོམས་སྐབས། གཏམ་ཁ་སྟེ་དང་། སྟེ་མེས་རྒྱ་གང་ཅི་
ནས་གསུམ་པ་རྒྱས་ཤིང་། སྟེ་ཕྱིར་མངོན་དགོས་ཀྱི་ཁྱེད་ཆེ་རྒྱུང་བརྒྱད་
རུ་བསྐྱུམས་སྐད།

རབ་བྱང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་སྟུག་སྟེ་སྟེ་ལོ་༡༩༡༤ ལོར་ཁོང་གི་དཔོན་
ས་བྱ་དཔལ་ཆེན་དབང་ཕྱུག་ལ་སྟུང། རབ་བྱང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཤིང་སྟེ་ལོ་སྟེ་
ལོ་༡༩༤༤ དང་༤༥ ལོ་སྟེ་ཕྱིར་སྐབས་བཟུངས་འབྲིལ་གྱི་མཁས་པའི་དབང་
པོ་རྒྱ་ཞབས་དྲུང་སྐལ་བཟང་དགོན་མཆོག་རྒྱ་མཆོག་དན་དྲངས་ཏེ་ཐང་སྟོར་
སྟེ་འཛིན་པའི་རིམ་དུ་གདུགས་དཀར་བྱད་ཐོལ་གྱི་དབང་དང་། དཔལ་དུས་
གྱི་འཁོར་ལོའི་དབང་ཆེན་སོགས་ཞུས།

རབ་བྱང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཤིང་བྱ་སྟེ་ལོ་༡༩༤༥ ལོར་སྐྱ་བར་མའི་ཨ་ཞོ་
སོགས་གྱིས་བྱམས་མའི་རྒྱ་མགོ་ཆོས་འཛིན་བཟུང་དང་། དེའི་ཚྭ་དུ་
བྱམས་མེ་ཁ་གས་སྐྱ་བར་ཨ་ཞོ་བསད་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཡང་སྟེ་ལོ་༡༩༤༥ ལོར་
བྱམས་མའི་དཔོན་ཕྱུག་མགོན་པོ་བསོད་ནམས་གྱིས་སྐྱ་བར་མའི་ཕྱུགས་ཐོག་
བཙུག་འཕྲོག་བྱས་སྐབས། ཐང་སྟོར་གྱི་ར་མདས་བྱམས་མའི་མི་རྟ་གཉིས་
བསད་པ་ལྟ་བུ། རབ་བྱང་བཅུ་དྲུག་པའི་ལྷགས་སྟུག་སྟེ་ལོ་༡༩༥༠ ལོར་ཐང་

སྐོར་གྱི་ནང་གྱོད་བསྐྱམ་ཕྱིར་བྱམས་མེ་ཁ་གཏེ་བཀྲ་ཤིས་བྱ་བ་སོགས་རྩ་བ་དཔེ་
 ཆང་དུ་སོང་བུལ་དུ་མགོ་བསོད་པ་བྱ་གསུམ་བསད་ནས་ནང་དཔེ་བྱས་པ་ལྟ་
 བྱ། ཡང་ལོ་དེར་ཐང་སྐོར་མགོ་སྐོར་སྡེ་བས་ཡུལ་ལྟ་དཔུང་བསྟོད་བྱེད་སྐབས།
 རྒྱ་ཁོས་མགོ་དཔལ་གསོད་ཅིས་བྱས་པ་ལ་རྒྱ་གསུམ་འཆོགས་ནས་ནང་གྱོད་
 བསྐྱམས་ཕྱིར། སྡེ་བ་ལངས་ནས་མགོ་བསོད་པ་བྱ་གསུམ་དམར་གསོད་བྱས་
 ཤིང་། རྒྱ་ལོ་ཡངས་རྩོགས་བགོ་འགྲེམས་ཀྱིས་མགོ་བསོད་ཀྱི་ཁྱིམ་ཤུལ་བཅད་
 པ་ལྟ་བུ་སོགས། དམ་པའི་ཆོས་ཁས་ལེན་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་གནད་རྒྱུད་ལ་མ་འབྱར་
 བ་དང་། ཡངས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་དཔོན་རིགས་སྐབས་པོ་ཆེ་དག་གིས་ཡུལ་
 ཁམས་སྐྱོང་སྟངས་ཀྱི་དཔེ་མ་མཐོང་བ། བོད་སིལ་བྱར་ཐོར་བ་ནས་རྒྱ་སྤྱིམས་
 བོད་སྤྱིམས་གང་ཡང་གཏན་འཇགས་མ་བྱུང་བའི་རིབ་མགོ་ཚོད་ཀྱི་མི་ཐོག་
 བརྒྱ་ཕྱག་མང་བོ་བསྐྱལ་བའི་གོམས་གཤིས་བཅས་ཀྱི་དབང་གིས། རབ་རྒྱལ་
 ས་ཁྱི་སྟེ་སྟེ་ལོ་༡༧༥༤ ལོར་རྒྱ་དམར་དཔུང་དམག་གིས་བོད་ཀྱི་སྟོབས་ཐང་
 དེ་མ་བཅོམ་གྱི་བར། རུ་སྟེ་པན་ཚུན་བར་གྱོད་སྒྲ་ཁ་མཆུ། མི་བསད་ཁྲག་སྐྱོར་
 གྱི་ལས་ཁོ་ནར་གཅིག་དུ་འབད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་སྐྱོག་པ་ཡང་བ་འདི་དག་ཐང་
 སྐོར་འབྲོག་སྟེ་འདི་གཅིག་ཤུལ་བྱུང་བ་ཞིག་མ་ཡིན་པར། བོད་ཁམས་སྟེ་དང་
 བྱང་པར་མདོ་སྟོད་སྐྱད་ཀྱི་ཁྲ་སྟོའི་མི་ཆེ་སྐྱེལ་སྟངས་ཤིག་ཡིན་པས། ཡང་བའི་
 ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་སྐད་བརྟན་འདི་དག་བསྐྱབ་བྱར་བྱས་ཏེ། ཕྱིས་འབྱུང་ལོ་རྒྱུས་སུ་
 འདི་ལྟ་བུའི་བསྐྱར་སྒྲོས་ཀྱི་སྐྱོག་པ་མི་འཁྲབ་པ་ཐུགས་ལ་འཇགས་པར་འཆོལ།

རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་རྒྱུལ་ཏེ་སྟེ་ལོ་༡༧༥༩ ལོར་རྒྱ་ནག་གོ་མེན་
 ཏང་གི་ཤོར་དམག་བོད་ཡུལ་དུ་ཕྱོས་ལྟ་བུ་སྐབས་པ་ལྟ་ཅན་ཕྱན་གྱི་དམག་
 དང་། རྒྱ་དམར་གྱང་དམག་རྩིས་འདེད་བྱས་མཛོད་དགའི་ཡུལ་དུ་འཐབ་
 འཁྲུག་བྱས་སྐབས་ཐང་སྐོར་མགོ་བ་དཔལ་ཆེན་དབང་ཕྱག་ཀྱང་ལྷ་དམག་

སྐར་ཤོག་ཨང་༡༠༩ ཁོངས་སུ་འདྲེལ་ཞུགས་བྱས་སྐད་དང་། ཕྱིས་ལྷ་དམག་གིས་གྲུང་དམག་ལ་འཐབ་ཡ་མ་ཟེན་ནས་དམག་ཆོག་ཅིག་ཟམ་ཆའི་མཆོ་ཉེན་ཕྱོགས་སུ་བྱོས། དེ་ནས་གྲུང་ས་མ་ཟེན་སྟབས། བདོ་སྐད་ལྟོ་རྒྱུད་ཀྱི་བཅན་ཆོལ་རྒྱལ་སྦྱོབ་དཔལ་པོ་གྲགས་ཆེན་ཨ་མཆོག་སྤྱི་བ་རྒྱ་རག་གམ། བསྟན་པ་ཡར་རྒྱུ་དཔལ་དང་བསྐྱོངས་ནས་ཕྱིར་མངོན་དགོས་ཕྱོགས་སུ་སྤེལ་ས། སྐབས་དེར་རྒྱ་ལྷ་ཅན་ལྟན་དང་། ཐང་སྒྲོར་མགོ་བ་དཔལ་ཆེན་དབང་ཕྱག་སོགས་ཀྱིས་གྲུང་དམག་འགོག་ཆོལ་བྱེད་སྟངས་སྒྲོར་གྲོས་མོལ་བཀྱིས་ཏེ། ཐང་སྒྲོར་གྱི་ཡུལ་དམག་བསྐྱུས་ཤིང་། ལོ་དེའི་བོད་ལྷ་༡ ཆེས་༡༥ མཆན་མོར་ཐའེ་མན་དང་ཨ་མི་རི་ཁའི་གནམ་གྲུ་ནས་གོ་ལག་གཡུག་གཏོང་བྱེད་པར་རེ་སྤྲུག་བྱས་ཀྱང་དོན་འབྱས་གང་ཡང་མ་སོན་ཁར། སྒོ་བྱར་དུ་གྲུང་དམག་གིས་ཐང་སྒྲོར་མགོ་རུ་མཐའ་བསྒྲོར་བས་མགོ་བའི་གཡོག་པོ་ཆེ་རབ་དང་། ཨ་སྤང་སོགས་ཀྱིས་སྐར་ཏྲ་ག་སྤྱི་གིས་མགོ་བ་བྲོས་བྱུང་བྱེད་དུ་བཅུག ཆེས་༡༦ གི་ཐོ་རེངས་སྐབས་གྲུང་དམག་དང་ལྷ་དམག་འཐབ་མགོ་བཙམས་ཏེ། ལྷ་དམག་ཆེག་སྟོང་ལྟག་གི་ཆེ་སྒོག་ཤོར་བས་ལྷ་དམག་རུ་ཁག་ལྷ་བའི་དམག་སྤྱི་གཞོན་པ་ལྷ་ཅན་ལྟན་སོགས་དབལ་བྱལ་ཆེ་བ་བརྒྱུད་རྩ་བའི་ཕྱོགས་སུ་བྲོས། ཐང་སྒྲོར་མགོ་བ་དཔལ་ཆེན་དབང་ཕྱག་གིས་གྲུང་དམག་ལ་གཡུལ་འཐབ་དག་པོ་གཉེར་ཏེ་མི་ཤི་ཏྲ་འགྱེལ་བྱུང་ཡང་དཔོན་པོ་ཐར། ལྷ་བའི་རྒན་མགོ་དྲག་གས་ཀྱི་རེ་བ་ལྟར་སྤང་བྱང་ཨ་པ་ཨ་སྒོ་སྟག་ཚང་ལྷ་མོ་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པ་བརྒྱུད་ནས་གྲུང་དམག་ལ་མགོ་འདོགས་ཞུས་ཏེ་ཕྱིར་རང་ཡུལ་དུ་སྤེལ་ས།

ལོ་དེ་ནས་གྲུང་དམག་གིས་ཐང་སྒྲོར་དྲག་རྒྱ་ཞེས་པའི་སར་གཞིས་བབྱང་སྟེ། རུ་ལྷའི་སྤྱུལ་དཔོན་མགོ་དྲག་རྒྱམས་ཀྱི་བསམ་སྒོར་རྒྱུར་བཅོས་གཏོང་ཐབས་སུ་པེ་ཅིན་དང་། ཨང་དེ། འིན་དུ་སོགས་རྒྱ་ཡུལ་གྲོང་ཁྲིམ་ཆེ་

ཁག་སྒྲོ་ལ་འཆམ་དུ་བྲིད་པ་དང་། ས་གནས་སྤྱོད་པོན་ཁག་ལ་རྒྱ་གཞུང་ནས་
 ཕོགས་ཐོབ་སྒྲོད་རྒྱ། དབུལ་ཕོངས་ཉམ་ཐག་གི་རིགས་ལ་གཞུང་གིས་ལྷ་སྒྲོང་
 བྱེད་རྒྱ་སོགས་འཇམ་མཁས་བསྐྱེད་འགྲུག་གི་རྒྱས་གཞི་སྤྲོ་ཆོགས་བྱས། རབ་
 བྱང་བརྩ་དྲུག་པའི་ཤིང་ལུག་སྒྲིལ་༡༧༥༥ ལོར་རྒྱ་གཞུང་གིས་བྱེད་རྒྱ་ཁག་
 ཟེར་བ་བརྩུགས་ཏེ། ཐང་སྐོར་དཔོན་དཔལ་ཆེན་དབང་ཕྱུག་གིས་སྡེ་འབངས་
 ཡངས་ཀྱིས་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་བཙུགས་ན་མདུན་ལམ་ལེགས་ཚུལ་གྱི་
 བསྐྱེད་སྒྲོལ་བྱས། གཙང་རྫོང་བྱ་བས་བྱེད་དཔོན་སྒྲོལ་ཆོས་ར་ཆོ་རུ་སྡེ་སྤྱོད་
 ཕོགས་ལ་བརྗེ་འདོད་པ་རེད་མ་གཏོགས། རེད་པ་མེས་ཀྱི་རིང་ནས་མི་
 དམངས་སྲིད་གཞུང་ཟེར་བའི་མགོན་སྐྱབས་ཤིག་མེད། ད་དཔོན་ཕོས་དེ་ལྟར་
 བྱེད་ན། ར་རང་རྒྱང་དང་། ཆོས་རང་འདོན་བྱ་རྒྱུ་ལས་མེད་ཅེས་བཤད་པས།
 སྤྱོད་རྒྱ་ལུ་དང་། དཔོན་ལྷ་ལོ། ཡུམ་སྐྱབས་སོགས་སྡེ་བའི་མང་ཆོགས་དང་།
 སོག་ཆང་དགོན་པའི་གྲ་བ་གཟར་སྒོ་དང་། དར་ནག་སོགས་དགོན་གྲང་
 གཞིས་མཉམ་རུབ་ཀྱིས་རྒྱ་མིའི་བྱ་བྱེད་མི་སྤྱར་ཉེས་རྒྱང་བཏང་།

རབ་བྱང་བརྩ་དྲུག་པའི་མེ་སྒྲིལ་སྒྲིལ་༡༧༥༦ ལོའི་དབྱིད་ཀར། བཛོད་
 དགེ་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་ཟེར་བས་མཛོད་དགེ་ཤོག་བརྩུ་གཞིས་སོགས་ཀྱི་
 དཔོན་མང་ལྷན་བསྐྱེད་ཀྱིས་བོད་ཡུལ་དུ་དམངས་གཙོ་བཙུགས་བྱེད་རྒྱ་ལིན་
 སྐོར་གྱི་ཡིག་ཆ་བྱུང་བསྐྱེད་བྱས། དེར་བརྟེན་དགེ་ཆང་དགེ་འདུན་བྱ་བས་
 ཐང་སྐོར་དང་སོག་ཆང་གི་དཔོན་ཁག་ལ་གསང་འབྲེལ་བྱས་ཏེ། འབྲིང་གདོང་
 རྒྱ་ཤར་ཞེས་པའི་ས་ཆར་དཔོན་ཕོ་དང་དཔོན་ཆབ་ནམས་འདུ་འཛོམས་ཀྱིས་
 བཛོད་དགེའི་ཡུལ་དུ་བཙུགས་བྱེད་དུ་མི་འདུག་པ་མ་ཟད། རྒྱའི་དམག་
 མི་ལས་བྱེད་གཞིས་ཆགས་པ་ནམས་རྩ་གཏོར་བྱེད་པའི་གསང་གོས་བྱས། ལོ་
 དེའི་བོད་ལྷ་༩ ཆོས་༡༥ ཉིན་ཐང་སྐོར་གྱི་མི་ཚོ་དང་དྲུག་གས་ནམས་སྐུ་ཆུའི་

ནགས་ཡག་ཅེས་པའི་སར་འདྲོམས་ཏེ། བོད་བསྟན་མིན་བདེ་ཐབས་སུ་པ་རོལ་
 རྒྱ་དམག་ལ་འགོག་ཚུལ་རི་ལྟར་བྱེད་སྒྲོར་གྲོས་ཚུལ་བྱེད་བཞིན་པའི་སྐབས་
 ལ། རྒྱ་དམག་སློབ་ཁྱེད་ལྟགས་ཏེ་སྐྱབས་མགོན་བསོད་དང་། སྐྱབས་གཡུ་
 རྒྱལ་ཆོད་བང་མཆུ་ར། རྩོམ་ཆེ། དཔོན་ལྷ་ལོ། ཨ་ཁའི་སློབ་ཆུམ། ཨ་ཆབ་སྐལ་
 ཆུམ། ཆོས་ལོ། ཨ་ཏམ། གཙང་བའི་མགོན་པོ། རྒྱང་ཆོ། རྒྱ་ཆུམ། ཨ་ཆབ་
 བསོད་ནམས་སོགས་དམར་གསོད་བཏང་། བོད་དམག་པམ་སྟེ་རྒྱ་དམག་གིས་
 ལོག་སྐབས་མགོ་སྒྲོར་སྟེ་བའི་མི་བདུན་གྱིས་རྒྱ་དམག་དང་འཐབ་ནས་རྒྱ་
 དམག་གཉིས་བསད་ཅིང་། ཆོ་ནམ་དང་། ཨ་ཆོས། མགོན་པོ། ཐོ་རོ་བཅས་
 བོད་དམག་དྲུམ་བསད། དེའི་ཕྱི་ཉིན་ཏེ་བོད་ལྷ་ཉ ཆོས་ཉལ ཉིན་རྒྱ་དམག་
 སྐྱབས་སྟེ་ནང་དུ་སླེབས་ནས་ཨ་ཆབ་ཐོ་ལོག་དང་། ཨ་བྱང་ཅིང་སྐྱད་གཉིས་
 བསད་པ་བཅས། ཉིན་ལྷ་ཕྱི་དེ་གཉིས་ལ་སོག་ཐང་གཉིས་ཀྱི་དཔའ་ཆོད་ཉལ
 ཆོ་སྟོག་ཤོར།

གཡུལ་འཐབ་དེས་མི་དམངས་སྤྱོད་པ་ཀོང་སྟེ་སོག་ཐང་གི་རུ་ཤོག་སྟོད་
 མ་ཁག་དབལ་བྱུལ་ཆེ་བའི་ཕྱོགས་སུ་བྲོས་པ་དང་། སྤྱད་མ་ནམས་བྱམས་མའི་
 ཕྱོགས་སུ་བྲོས་ཕྱོལ་བྱས། གནས་ཚུལ་དེ་དག་གི་ཁྱེན་གྱིས་ཡུལ་སྟེའི་ནང་རང་
 འགྲུལ་དང་སྤང་གི་དམག་འཐབ་རྒྱུ་ཅག་མང་བོ་བྱང་འདུག་ཀྱང་། ཕྱོགས་
 གཞན་ཞིག་ནས་ལྷ་མོ་གསེར་ཁྲིའི་ཁྲི་ཆབ་ཨ་བསོད་སོགས་རྒྱའི་དམག་སྐར་
 དུ་སོང་སྟེ་མགོ་བཏགས་ཞུས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཡུལ་སྟེ་སྤྱོད་མཁན་སྤྱད་པོན་ཁག་
 ལ་སྤྲུགས་རྒྱུ་རིང་བའི་མི་དོན་གྱི་དམིགས་ཡུལ་མེད་པ། རྒྱའི་མི་དོན་
 གྱི་གཡོ་བྱས་ལ་རྒྱས་ཕྱོང་ཞན་པ། ལྷོ་བས་བྲུགས་ཀྱི་ཙ་བ་མཐུན་ལམ་རྟོག་ཙ་
 གཅིག་སྒྲིལ་ཡིན་པ་མ་ཆོར་བ་སོགས་ཀྱི་ཁྱེན་པས། ནང་ཁུལ་མཐུན་ལམ་
 གཅིག་གྱུར་མ་བྱང་སོགས་ཀྱིས་ཡུལ་ལྷང་འདི་ཅམ་མ་ཡིན་པར་བོད་སྤྱི་ལ་པམ་

ཞེས་ཆེན་པོར་བྱང་བར་སྤང་།

སྤྱི་ལོ་༡༧༥༧ ལོའི་ལོ་མཇུག་ཏུ་མངོན་དགེ་ཐང་སྐོར་གྱིས་ར་ཁུལ་རྒྱའི་
དཔོན་རིགས་ཀོ་ཅི་ཡོན་དང་། ཨ་སྟོང་གུ་རུ། དམེ་རྒྱལ་པོ་དཔལ་མགོན་འཕྲིན་
ལས་རབ་བརྟན་བཅས་བརྒྱད་ནས་གྲང་ཁྲན་ཏང་ལ་མགོ་བཏགས་ཞུས། སྤྱི་
ལོ་༡༧༥༩ ལོའི་ཟླ་༦ པར་མངོན་དགེའི་དཔོན་ཁག་དང་ཆོ་ཁྱི་རྣམས་བཅོས་
སྦྱར་སློབ་གསོའི་ཆེད་སྟག་ཆར་བཀུག ཟླ་༧ པའི་ཆོས་ཤར་ལ་མགོ་དཔོན་
ཁག་ཅིག་གིས་མངགས་ཏེ་རུ་སྡེའི་མཆོན་གཞུང་བསྟུ་བྱས། ཟླ་མཇུག་ལ་བྱམས་
མེ་དང་ཐང་སྐོར་གྱི་མི་དམངས་མཆོ་འཕྲང་ཞེས་པའི་ས་ཆར་བསྟུས་ཏེ། རྒྱ་
མི་ལས་བྱེད་པ་ཕན་སྤུ་གང་སོགས་གྱིས་དམངས་གཙོ་བཅོས་སྦྱར་ཞེས་པའི་
ལས་འགུལ་ལག་བརྟན་བྱེད་མགོ་བཙུགས། བྱམས་མེ་དང་ཐང་སྐོར་གཉིས་
ཡུལ་ཆོའམ་ཞང་གཉིས་སུ་བགོས་ཤིང་། ཡུལ་ཆོ་རེ་ལ་རུ་ཆེན་རྒྱལ་རེ་གཏན་
འབབས་བྱས། བྱིམ་ཆང་གི་འཁོས་ཀ་ལ་གཞིགས་ཏེ་གྲལ་རིམ་གྱི་དབྱེ་བ་
བཀར། རྒྱའི་སྤྱི་དྲུས་ལ་མི་འདོད་པའི་རྣམ་འགྱུར་སྟོན་མཁན་སོགས་འཛིན་
བཟུང་བཅོན་འདུག་བྱས། དུད་བྱིམ་ཕུག་པོ་སྐོར་ཞིག་དང་དབུལ་པོ་སྐོར་
ཞིག་མཆོམས་ཁང་གཤོང་སྤྱ་ཞེས་པར་བཞག་སྟེ། གཞུང་སྒྲེར་མཉམ་འབྲེལ་
ཕུགས་ར་བཏགས།

དུད་བྱིམ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་ཕུགས་རིགས་གཞུང་བཞེས་མཉམ་བསྐྱེས་
གྱིས་མཉམ་འཆོ་བྱེད་དུ་བཅུག སྐབས་དེར་ཐང་སྐོར་ལ་དུད་བྱིམ་༡༩༠ ལྷག་
དང་། མི་གངས་༡༩༠༠ ལྷག ཉ་ནོར་ལུག་གསུམ་བསྐྱེམས་པས་༡༧༡༠༠ ལྷག་
ཡོད་པར་བཤད།

སྤྱི་ལོ་༡༧༥༩ ལོའི་སྟོན་ཁར་རྒྱ་གཞུང་གིས་གདུག་རྩལ་ལྷན་པའི་སྤྱི་
དྲུས་ལག་བརྟན་བྱས་པས། མི་སྡེ་མང་པོ་བློས་བྱོལ་དུ་སོང་། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༩ ལོའི་

སྟོན་ཁ་ནས། རྒྱ་གཞུང་གིས་མཁའ་དམག་དང་། རྒྱ་དམག་རྐང་དམག་གསུམ་
 མཉམ་སྡེ་བས་ཀྱི་ཉེན་ཡིལ་ཕྱོད་ཕྱོད་པ་ལག་འཛིན་བཟུང་གིས་སོག་ཆང་
 དགོན་ནང་དུ་བརྒྱུག་ཅིང་། བྱམས་མེ་དང་ཐང་སྒོར་གྱི་མི་ཐམས་ཅད་ཆོགས་
 འདྲར་བསྒྲོངས་ཤིང་ནག་ཉེས་སྡི་ཡང་ལ་གཞིགས་ནས་རྒྱུ་བཅོན་ཁང་དུ་
 བསྐྱལ། དེ་བྱིངས་སྒོར་ཞིག་ཉེས་ཞུ་གཏམས་ཏེ་ཡུལ་མིར་འཐབ་ཅོད་བྱེད་དུ་
 བརྒྱུག། དེ་འཕྲོས་ནམས་ཐང་སྒོར་རྒྱ་ཐོག་དུ་བྱིད་དེ་དུར་བཅོན་ཅན་དག་ལ་
 ཉེས་རྒྱུང་ཆད་མེད་གཏོང་དུ་བརྒྱུག་ནས་ནམ་འགྱུར་བཟང་ངན་ལ་གཞིགས་
 ཏེ་རུ་ལག་དང་པོ་ནས་རྒྱུག་བར་དེ་བར་བཤད།

རབ་བྱུང་བརྒྱུ་གཤིས་ཀྱི་སྟེ་སྟེ་ལོ་༡༧༦༠ ལོར་ཉེན་གཅིག་
 ལ་མངོད་དགོའི་བཅོན་པ་བརྒྱ་རྒྱུ་ཐོག་དུ་དམར་གསོད་བཏང་། ཐང་སྒོར་
 བ་བཟླ་ཤིས་བྱ་བ་དང་། སྒོ་སྤྱུག་མེར་མགོ་གཉིས་ཐང་སྒོར་དུ་དམར་གསོད་
 བཏང་། མི་དམངས་ཆོགས་ཆེན་སྟེང་ཞང་གི་མགོ་བྱིད་སྒོ་དར་གྱིས་ཁོང་
 གཉིས་དམར་གསོད་བྱེད་དགོས་པའི་བྱུང་བསྐྱུགས་བྱས་སྟབས། རྒྱའི་ལས་
 བྱེད་པ་སྒོ་དར་དང་། ཤར་བ་གཟུངས་སྤྱུགས། རྒྱ་མི་ཉན་ཅི་བཅོ་གསུམ་སྒྲི་
 བར་སྟེ་ནང་དུ་སྟོན་སྤྱུགས། སྒོ་སྤྱུག་མེར་མགོའི་བྱུ་འཇམ་ཁོ་དང་། གཙུང་
 མེ་ཏོག་ཆ་བྱུ་འཕྲིས་ལས་གསུམ་གྱིས་སྒོ་དར་དང་གཟུངས་སྤྱུགས་གཉིས་
 བསད་དེ་དག་ཤ་སྤངས་ཀྱང་། ཕྱིས་འཇམ་ཁོ་སོགས་གྲུང་ཁྲན་གྱིས་འཛིན་
 བཟུང་དམར་གསོད་བཏང་འདུག།

ཐང་སྒོར་བ་དག་གིས་འདོད་པའི་ས་ཁྱོན་ནི། བྱམས་མེ་ཕྱོགས་སུ་
 འོབས་མགོ་ལོ་དང་། གཡའ་ཁེའི་བོ་ཁྱུ་ཁྱུང་། གཤམ་དཀར་རྩེ་རི་དང་། སྒོ་ས་
 རྩེའི་འཕོང་། ལྷ་ལོའི་འཕོང་། སྒོ་རིག་རོང་ཞག་འགབ་མ་སོགས་དང་། དུད་
 ནག་ཕྱོགས་ནས་དུད་ནག་མདུང་ནག་དང་། སྟོད་མ་ཕྱོགས་ནས་དམེ་འཛི་

མའི་རབ་ཁ། ཁ་དཀར་མདུང་ཡུ་མོགས། དབལ་ཤུལ་ཆེ་བ་ཕྱོགས་ནས་དགའི་
འཕྱི་དུར་དང་། དགའི་རྟ་བོ་ཁ་སར། དགའི་གསེར་གཞོང་། གསེར་དེུ།
ལྷག་བུའི་ནགས། ནགས་དོམ་ར། སྤ་ཆེ་རྒྱུང་། སྤ་རུལ་ནགས། རྒྱ་ཕུང་གི་
ནགས་སོགས། ར་རྒྱ་ནག་གསུམ་ཕྱོགས་ནས་ལྷང་མ་མགོ་རིང་། མཛོ་གོང་
ཁིས་ག ལ་གཟར་སྤོ་ཆད། སྤོ་དེུ་ཉག་དམར། འོམ་བུའི་གོང་སྤེར། དར་
བའི་རྒྱ་ཐོག་ཆེ་རྒྱུང་ཉག་ག་སོགས་ཡིན་པར་བཤད་ཅིང་། དེའི་བདེན་རྒྱབ་
དུ། མཆན་སྒྲོགས་དགོན་པས་འདུ་ཁང་གི་ཤིང་ཆ་གོང་གསལ་ནགས་སྤོད་
ནས་སྒངས་སྐབས། སྤོད་དུ་ཐང་སྐོར་མགོ་བས་རྟ་སར་གཅིག་དང་། ལྷག་
སྤུབ་གཅིག་སྒངས་པ་དང་། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༩ ལོར་རྒྱ་དམར་གྲུང་ཁབ་ཀྱིས་སྐོ་
རྒྱུའི་ཟམ་པ་འཛུགས་སྐབས་ཤིང་བཅད་པའི་རིན་དུ། དཔོན་པོ་མགོན་ཆོས་
དཔུལ་སྐོར་ཆེན་ལོངས་རབས་ཟེར། གང་ལྟར་རྒྱས་མེད་ཀྱིས་ས་མཆམས་
བཤད་འོས་མི་ཆེ་སྟབས་རྒྱས་ཡོད་དག་གིས་བཏག་གོ།

དེ་ནས་ཐང་བཟའ་བུ་རྒྱུད་སྟོད་གནས་ཡུལ་དང་ཐག་མི་རིང་བའི་
སར་སྟོད་པའི་རྒྱ་བ་དང་། ཡ་རྒྱུང་ཁག་གསུམ་སོགས་མགོ་ལོག་ཕྱོགས་ནས་
མཆེད་འོངས་པའི་རུ་སྤེ་ཞིག་ཡོད་པའང་དཔོན་བཀྲ་ཤིས་དབང་གི་མངའ་
འོག་དུ་འདུས་པས། དེ་དག་ལ་ཁལ་སྤྱི་གང་ཡང་མེད་པའི་དམིགས་བསལ་
ཀྱི་ཐོབ་ཐང་སྤྲད། སྤར་པས་སྐལ་བར་སྤྲད་པའི་དུད་ཁྱིམ་ནི་ཤུད་ལྷེ་ཆོའདི་
བསྟོངས་ནས་དྲག་པོ་རྩལ་ཆང་དང་། ཆེ་རྒྱུང་ཆང་། རྒྱ་ཆང་། ཆེ་དར་རྒྱལ་
ཆང་བཅས་ཐང་བཟའ་བུ་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོད་དུ། ཐང་སྐོར་སྤྱི་བཞེར་གྲགས་པ་བྱུང་
ངོ།

ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་འཕེལ་རྒྱས་དང་འགོགས་ནས་ཐང་བཟའ་བུ་རྒྱུད་ཀྱི་རུ་སྤེ་
ཡང་འཕེལ་རྒྱས་སུ་བྱིན་ཏེ། མགོ་སྐོར་རུ་དང་། སྤ་ཆེ་རུ། དཔོན་རུ། དཔལ་

སྒོར་ཏུ། མདོ་ཆ་ཏུ། གཙང་བ་ཏུ། རྒྱ་ཐང་ཏུ། སྐ་བར་མ། ཨ་མཆོད་ཏུ། གསེར་
 ཁྲི་ཏུ་བཅས་ཏུ་སྒོར་བཅུ་ཡོད་ཅིང་། དེའི་སྒྲིང་དུ་ཏུ་སྒོར་གང་ལའང་མི་
 གཏོགས་པའི་ཐང་སྒོར་སེར་སྟེ་བསྟན་པས་སྟེ་ཆོན་བཅུ་གཅིག་ཡོད་པ་ཡིན་
 བོ།

ཐང་སྒོར་བ་ནམས་ཀྱི་བཤད་སྒྲོས་སུ། བརྒྱད་ཅུ་ཤོག་བཞིར་གྲགས་
 པ་ནི། དུད་ཁྲིམ་བརྒྱད་ཅུ་རེ་ཏུ་སྒོར་གཅིག་བྱས་པ་བཞི་བྱང་སྟབས་ཐ་སྟོད་
 དེ་ལྟར་ཆགས། གོང་གི་ཏུ་སྒོར་བཅུ་ལས་མགོ་སྒོར་ཏུ་དང་། དཔོན་ཏུ་གཉིས་
 གཅིག་དུ་བྱས་པ་བརྒྱད་ཅུ་ཤོག་གཅིག་དང་། སྤ་ཆེ་ཏུ་དང་། དཔལ་སྒོར་ཏུ།
 ཨ་མཆོད་ཏུ་གསུམ་གཅིག་དུ་བྱས་པ་ཤོག་གཅིག་ མདོ་ཆ་ཏུ་དང་། གཙང་
 བ་ཏུ། གསེར་ཁྲི་ཏུ་གསུམ་གཅིག་དུ་བྱས་པ་ཤོག་གཅིག་ རྒྱ་ཐང་ཏུ། སྐ་བར་
 མ་གཉིས་གཅིག་དུ་བྱས་པ་བརྒྱད་ཅུ་ཤོག་གཅིག་སྟེ་བཞིར་དབྱེ་བ་ཡིན་འདུག

མདོ་སྟོད་ཀྱི་ལྗོངས་འདིར་རྒྱལ་དབང་པའ་རྒྱལ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱལ་ཆ་བ་
 དུ་མངགས་གཏོང་མཛད་པའི་རྒྱལ་ཆ་དང་། དགའ་ལྡན་དཔོན་པས་བསྐོ་
 གཏོང་མཛད་པའི་དགའ་ལྡན་པ། གཙང་བཀྲ་ཤིས་ལྷན་པོ་ནས་བསྐོས་པའི་
 གཙང་ལྷ། འབྲས་སྤངས་ནས་བཏང་བའི་ལྷ་ཆ་དང་འབྲུལ་སྤྱད་པ་སོགས་
 མང་བོ་བྱང་འདུག་པ་ལྟར། མངོད་དགོམོག་སྟོགས་འདིར་གཙང་ལྷ་དང་དགའ་
 ལྡན་པ་མང་ཞིང་། ཐང་སྒོར་དུའང་པད་བྱང་ཆང་། སྟོ་བཟང་བཀྲ་ཤིས། སྟོ་
 བཟང་བསྟན་འཛིན། འཛིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ། སྟོ་བཟང་མཁས་གྲུབ། ཉོར་
 རྒྱལ་ཆང་། སྟོ་བཟང་ཤེས་རབ། ལུང་ཉོགས་དར་རྒྱས། ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ།
 སྟོ་བཟང་དཔལ་ལྡན་སོགས་དགའ་ལྡན་པ་དང་། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་
 དགུ་པའི་ནང་ཐང་སྒོར་བ་ནམས་དབྱས་མཛལ་དུ་ཕྱིན་སྐབས། ཐང་སྒོར་
 དཔོན་པོ་པའ་ཆེན་རྒྱལ་པོ་དང་། མགོ་ཆེ་བྱ་བ་གཉིས་ཀྱིས་པའ་ཆེན་རིན་པོ་

ཆེར་ཞུས་པ་ལྟར། གཙང་བཟུམ་ལྷན་ནས་བཀའ་ཆེན་སྣ་དྲུང་ཞུ་བ་མཛད་དེ་
དགའི་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་ལོ་ངོ་བརྒྱའི་རིང་ཐང་སྐོར་གྱི་དབུ་སྒྲ་མཛད། དེ་ནས་
རིམ་གྱིས་སྒྲ་མ་སྒོ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་ལོ་ནི་ཤུ། བཀའ་ཆེན་ནི་མ་ལོ་བརྒྱད། ལེགས་
ཆོགས་ལོ་དགུ། སྒོ་བཟང་བཞུན་འཛིན་ལོ་དྲུག་བཅས་གཙང་སྒྲ་སྒྲ་རབས་
ལྷ་དང་། དེ་དག་བསྐྱེམས་པས་ལོ་ངོ་ང་གསུམ་རིང་ཐང་སྐོར་གྱི་སྒྲ་དཔོན་
མཛད་པ་ཡིན།

ད་དུང་ཐང་སྐོར་མགོ་བ་པའ་ཆེན་སྐུ་བས་གྱི་རིང་ལ་སྐྱག་ཆང་ལྟ་མོ་
གསེར་ཁྲི་དགོན་དང་འབྲེལ་ལམ་རྩི་ཟབ་དུ་བྱིན་ཏེ། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༩ ལོར་ཐོད་
རྒྱུ་ལོག་དུ་མ་ཤོར་བར་གསེར་ཁྲི་ནས་ཁྲི་ཆ་བ་བདུན་མངགས་གཏོང་མཛད་
ནས་ཆོས་སྤྱི་ལོ་ལྟ་མོན་མཛད། བོད་སྐོར་དེ་དག་ནི་ཆོས་སྤྱི་གས་གྱི་མགོ་
འཛིན་ཡིན་ཀྱང་། སྤྱི་ལོ་སྤྱི་གས་ལའང་འབྲེལ་བ་དང་དབང་ཤུགས་མེད་པ་
མིན། སྡེ་ཆོར་ང་གི་དཔོན་མགོ་འཛིན་མཁན་རིམ་པར་བྱུང་བ་ནི། དཔོན་
རབས་ཐོག་མ་བཟུ་ཤིས་དབང་དང་། ཨ་ཁྱེས་དབང་རྒྱལ། ཨ་ཁྱེས་དགེ་འདུན།
མགོ་བ་མགོན་པོ། པའ་ཆེན་སྐུ་བས། དཔལ་ཆེན་དབང་ཤུག་བཅས་དཔོན་
རབས་བདུན་བྱུང་ཞིང་། དཔོན་རབས་མཐའ་མ་དཔལ་ཆེན་དབང་ཤུག་ལ་
རིགས་རྒྱུད་མ་བྱུང་སྐབས། མཁར་དགུ་ཆོ་རིང་དཔལ་ལྷན་གྱི་བུ་མོ་རིན་ཆེན་
སྒོ་ལ་མ་བུ་དོད་དུ་སྒྲངས་ཤིང་། དཔལ་ཤུལ་ཕྱི་བའི་དཔོན་པོ་སངས་རྒྱལ་རྒྱ་
མཚོའི་བུ་དཀོན་མཆོག་ཆོ་རིང་མག་པར་བསུས་ནས་དཔོན་སར་འཛིག་ཅིས་
ཡིན་འདུག་ཀྱང་། རྒྱ་དམར་པོ་དུ་སྒྲེབས་ནས་དུས་ཟིང་བསྐྱངས་སྐབས་
དཔོན་ས་སྒོ་དུ་ལོང་མ་བྱུང་བར་བྱིར་རང་ཡུལ་དུ་ལོག་ཟེར།

རྒྱའི་དུས་འཁྱར་མི་བཟང་པ་བྱུང་བའི་དབང་གིས་སྐྱབ་ཞེས་དཔོན་
རྒྱུད་འགའ་ཞིག་སྐོངས་ནས་ད་ལྟ་མེད་ཀྱང་། དཔོན་རྒྱུད་པལ་ཆེར་ཞིག་ད་

ལྷའང་ཡོད་པར་བཤད་དོ།

ཐང་བཟའ་བུ་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྲེའོ་དར་འཕེལ་བྱུང་བ་དང་བསྟན་ནས། ཐོག་མའི་དྲུས་ཀྱི་ཆོ་ཁྱི་ལྷ་དང་། རུ་འབྲེན་དམག་དཔོན་གཅིག་གི་གནས་བབ་ལ་འགྱུར་བ་བྱིན་ཏེ། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༩ ལོར་བོད་རྒྱལ་ཏུ་འཛོམས་ཁར་ཐང་སྐྱོར་ཆོ་ཁྱི་བརྟུན་ཞེས་ཡོད་པ་དག་ནི། བཟ་ཤིས་བྱ་བ། བསོད་ནམས་བཟ་ཤིས། སློ་ཤེར། རྒྱ་ལྷ། ཆོ་རིང་རྩོམ་མེ། རྣམ་མེ། ཨ་དགོམ། ཐུགས་རྩེ། ཆོ་ཐུན། སློ་བཟ། འདུ་སློ་རྣམས་ཡིན་ལ། དམག་གི་རུ་ཤོག་བཞི་བྱས་པའི་རུ་འབྲེན་དམག་དཔོན་བརྒྱད་ཡོད་པ་དག་ནི། མགོན་བསོད། ཐང་བསོད། སུམ་དཀར། སྐལ་རྒྱལ། དོན་ཆོ། རྒྱ་རྒྱལ། མི་འགྱུར། ཆོ་དབང་རྣམས་ཡིན་ལ། ད་དུང་པ་དམག་དང་སྐོལ་དམག་གི་ཐ་སྐྱོད་ཀྱང་བྱུང་འདུག་ཀྱང་། ཡུལ་ལུང་ནི་ཆོ་བའི་སྒྲིག་འཇུགས་ཡིན་སྟབས་ཆེས་ཞིབ་དུ་སྒྲིག་པའི་ངལ་བ་མ་བསྟེན།

ཡུལ་ལུང་འདིའི་ཁྲིམས་སྒྲིལ་ནི། བར་རྒྱན་བྱས་ཆོ་དཔོན་པོའི་ཁྲིམས་སྐྱོར་པ་བ་ནས་གཅར་རྒྱུད་དག་པོ་བྱེད་ཅིང་། ཞེས་ཆད་དུ་ཐང་སྐྱོར་མགོ་དཔོན་ལ་རྟ་གཅིག་བྱམས་མེད་པོན་པོའི་སྐལ་བར་རྟ་གཅིག་བྱམས་མེད་ང་སོག་ཆང་དགོན་གཞིས་ལ་མཆོད་མེ་སྟན་དར། རྒྱ་བདག་ལ་དགུ་འཇལ་བྱེད་དགོས་ཤིང་། བར་དམེ་བྱས་ཏེ་མི་གསོད་ཀྱི་དོན་རྒྱུན་ལ། དཔོན་པོའི་ཁྲིམས་སྐྱོར་པ་བ་ནས། རྒྱུང་ལག་ལ་ལྷགས་རྒྱག་ཅིང་། ལག་དམར་ཆང་འབྱོར་ལྡན་ཡིན་ན་སྐྱོ་བྱུགས་ཀྱི་སུམ་ཆའི་གཞིས་མི་རྩ་ལ་སྒྲོད་དགོས་ཤིང་། སུམ་ཆ་གཅིག་དང་མེ་མདའ་སོགས་མཆོན་ཆ་དྲག་རིགས་དཔོན་པོར་སྒྲོད་དགོས། གལ་ཏེ་ལག་དམར་འབྱོར་མེད་ཡིན་ན། རྒྱ་དངོས་ཡོད་ཆད་མི་རྩ་ལ་སྒྲོད་དེ་ལག་དམར་དཔོན་པོའི་ཆོ་གཡོག་བྱེད་དགོས་ཟེར།

མདོར་ན་ཆོ་ཁག་བརྟུན་སྤྱི་ཁྲིམས་ལྷ་བྱ་ནི། བར་གི་པ་ཆོས་བྱི་ལ་མི་

བཅོད་བ་དང་། དམག་དང་ཚོད་ལ་ཚོད་འཛིན་གཤམ་པ། ཁྲལ་འབབ་དང་
 དུ་ལེན་པ། མི་ཚང་དབུལ་ཕྱག་གང་ཡིན་ཀྱང་རང་རྒྱ་རང་བདག་དང་། རང་
 མཆོར་རང་གནས། ཆོ་ཁྱི་ཆན་གསུམ་ལ་ཁ་དབང་སྒྲིས་གསུམ་ཡོད་པ། གཟུ་
 དང་ཁྲིམས་དང་བོར་གཅོད་པ། དག་ཇག་ཆོམ་རྒྱན་གཞོན་པ། རང་ཁྲིམ་
 རང་ལ་དབང་བ། རང་ལུས་རང་ལ་བདག་པ། བཅོན་པོའི་མགོ་གཞོན། ཉམ་
 རྒྱུང་གི་དབྱང་རོགས་བྱེད་དགོས་པ་བོད་ཀྱི་ཡུལ་ལྷང་སལ་ཆེར་དང་འདྲའོ།
 སོག་ཚང་དང་ཐང་སྐོར་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་འདི་ནི་སོག་ཚང་བ་དཀོན་མཆོག་བཙོན་
 འབྱུས་ཀྱིས་བཙུམས་པའི་སོག་ཐང་ལོ་རྒྱུས་སྡོན་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང་
 ཞེས་བྱ་བ་ལས་ཆོག་སྣ་བསྐྱུས་ཤིང་། གཞན་མདོ་སྐྱོད་ཆོས་འབྱུང་སོགས་
 འབྲེལ་ཡོད་ཡིག་ཆ་ཁག་ཅིག་གིས་རྒྱུར་བརྒྱན་ཏེ་བྲིས་པ་ཡིན་ནོ།

རྒྱལ་སྤྱིའི་བ་སྟོན། སྐྱོད། བར་གསུམ།

སྤྱིའི་བ་ཆོ་བའི་ཤར་ཨ་སྐྱོད་དང་། སྟོ་སྟོན་མ། རྒྱུ་ཐང་སྐོར། བྱང་
 གདོང་སྣ་བཅས་སུ་ས་འདབས་འདྲེས། སྤྱིའི་བ་འདི་སལ་ཆེར་མཛོད་དགའི་
 དཀྱིལ་དབུས་ལྟ་བུར་གནས་པར་སྤང་། སྤྱིའི་བ་སྟོན་སྐྱོད་བར་གསུམ་
 བསྐྱེམས་པས་དུད་ཁྲིམ་༤༠༠ ལྷག་ཡོད།

མཛོད་དགའི་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་དཔོན་རྒྱུད་དང་མི་རྒྱུད་མང་བོ་ཞིག་མངའ་
 བདག་ཁྲི་རལ་ཀྱི་སྟོན་པོ་དགའ་ཡེ་གཤམ་དར་རྒྱས་ལ་གདུགས་ཀྱིན་ཡོད་སྟབས།
 མཛོད་དགའི་སྤྱིའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གཞུང་ཤིང་དུ་དེ་ཉིད་བཤད་ཟིན་པས་མཛོད་
 དགའི་རིགས་ཅན་ཀྱི་སྡེ་ཆོ་རེ་རེའི་མགོར་རྒྱས་པར་འཆད་འོས་མི་ཆེ་ཡང་།

བྱུང་རིམ་སྟབས་འབྲེལ་གྱི་དབང་གིས་གང་ལས་བྱུང་བའི་ཁྲུངས་ཟུར་ཙམ་རེ་
བར་བསྐྱིག་དགོས་པའང་གལ་ཆེན་དུ་མཐོང་།

དེས་ན་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དགུ་བའི་ནང་པོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཐོག་དང་པོ་
གཞུང་ཁྲིའི་གདུང་རྒྱུད་དགའ་ཡེ་ཤེས་དར་རྒྱས་བྱ་བ་དཔྱ་ཁྲུལ་བསྟུ་བྱིར་མདོ་
སྤྱད་དུ་མངགས་པ་མ་ཆུང་དང་མི་ཆུ། སྐ་ཆུ་གསུམ་འདྲོམས་པའི་འདུས་མདོ་
ལྟ་བུའི་ད་ལྟའི་མངོད་དགེའི་འབྲོག་ཐང་གི་ཡུལ་འདིར་གནས་གཞི་བཟུང་
བར་ཡུལ་མིའི་དཔོན་དུ་བཀྱར་ཅིང་། བྱིས་ཐབ་ཅིག་བསུས་པ་ལ་བྱ་ལྟ་བྱུང་།
བུ་ཆེ་བས་ཡབ་ཀྱི་དཔོན་ས་བཟུང་། དེའི་རྒྱུད་པ་བྱི་མ་ཞིག་ལ་སྤྱི་ལོའི་དུས་
རབས་བརྟུ་གསུམ་པའི་ནང་སྤྱང་ཐུལ་དང་། དངོས་ཐུལ་ཞེས་པའི་བྱ་གཞིས་
བྱུང་བས་ཙེ་ཞེའི་ཡུལ་བཟུང་།

གཞུང་ཁྲིའི་རྒྱུད་པ་དེ་ལ་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་ལྔ་ པའི་ནང་དཔོན་སློ་
གོས་བཟང་བྱ་བ་ཞིག་བྱུང་། འདི་པའ་ཆེན་སློ་བཟང་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་སྐྱེ་ཆེའི་སྤྱད་
དུ་མངལ་ནས་སྐྱེ་ཆབ་ཀྱི་སྤྱི་མ་ཞིག་བསྐྱངས་པ་ལ་སྐྱེ་མདུན་པ་སངས་རྒྱས་
བཟང་པོ་བྱ་བ་གནང་བ་ནས་གཙང་སྤྱི་རིམ་གཏོང་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། ། འཕོས་
དཔོན་པོ་དང་། སྤྱིང་བའི་དཔོན་པོ། བཞག་ལྟོམ་དཔོན་པོ། མངོད་དགེ་
སྤྱད་ཀྱི་ཤོག་པ་ལྟའི་དཔོན་པོ་རྣམས་དཔོན་སློ་གོས་བཟང་འདིའི་རྒྱུད་པ་ཡིན་
འདུག

མངོད་དགེ་སྤྱིང་བའི་དཔོན་པོ་རབ་བརྟན་གྱིས་རབ་བྱུང་བརྟུ་གཞིས་
པའི་རྒྱ་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༧༡༡ ལོར་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་གདན་
འངས་ཏེ་རྟ་དང་མོད་མ་བརྒྱ་ཕྱག་དུ་མ་ཐུལ། དཔོན་པོའི་རིགས་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་
དུ་ཀུན་མཁྱེན་སྤྱི་མས་བུམ་གཏེར་མཛད་པས་བྱིས་རིགས་རྒྱུད་ཤིན་དུ་འཕེལ་
བར་བཤད། དེའི་བུ་ཆེ་བ་འབྲུག་ཐར་བྱ་བས་མ་ཆེ་འབྲེས་མཆམས་སུ་གཞིས་

བཟུང་། འདི་མདའ་རྩལ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞིང་ལོ་རྒྱུ་ལྟག་ལ་བསྐྱད་པས་དེ་
སྐབས་དག་པ་གཞི་གོ་དཔ་གཏན་མ་བྱུང་བར་གྲགས། འདི་ལ་བྱ་བ་དུན་
བྱུང་བ་རྣམས་མཉམ་རུབ་ཀྱིས་གསེར་དངུལ་སྒྲེལ་མའི་བཀའ་འགྱུར་དང་།
ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་སོགས་བཞེངས། བྱ་ཆེ་བ་སློབ་བཟང་དར་རྒྱས་
ཁམས་སྡེ་དགེར་ཡང་ཡང་སོང་སྟེ་སྟེ་དགེའི་དཔོན་ཁག་ལ་འདྲིས་ཆ་ཆེ་ཞིང་།
ཐོག་མའི་མི་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་གིས་ཙེ་དཔོན་པོ་དང་ཕུ་བྱ་བ་སྒྲིགས།

མདོད་དགེའི་དཔོན་མགོ་གཞན་པ་ཆེ་བ་རྟན་བཟང་བྱ་བས་ཆེན་
རྒྱན་གཉིས་བསུས་པའི་ཆེན་མ་ལ་བྱ་ཆེ་བ་མདོད་དགེ་སློབ་བཟང་དར་རྒྱས་སམ་
མདོད་དགེ་ཨ་བུར་གྲགས་པ་དེ་ཡིན་ལ། འབྲིང་བ་ཨ་རྣམ། རྒྱུང་བ་ཨ་དོན་
ཏེ་གསུམ་བྱུང་ནས། འདི་དག་གི་རྒྱུད་པ་ད་ལྟའི་ཆོ་གོར་ཁ་བ་ཞེས་པའི་སྟེ་ཆོ་
དེ་ཡིན་འདུག

རྒྱན་མ་རྟོ་བཟང་ལ་བྱ་ཆེ་བ་གཟུངས་ཕྱག་རྒྱལ་དང་། འབྲིང་བ་རྩལ་
ཁྲིམས། རྒྱུང་བ་བན་དེ་སྟོམ་གསུམ་བྱུང་ཞིང་དེ་དག་གི་རྒྱུད་པ་ད་ལྟའང་ཡོད་
སྟེ།

དཔོན་རབ་བརྟན་གྱི་བྱ་ཆེ་བ་ཨ་འབྲུག་གི་རྒྱན་མ་རྟོ་བཟང་ལ་བྱ་
གསུམ་བྱུང་བའི་རྒྱུད་པ་ལ་རྟོ་བཟའི་བྱ་རྒྱུད་དུ་གྲགས། འདི་དག་ཀྱན་མཁྱེན་
སླ་མའི་སྦྱིན་བདག་གི་གཙོ་བོ་ཡིན་སྟབས། རབ་བྱུང་བརྒྱ་གསུམ་པའི་ལྷགས་
འབྲུག་སྟེ་སྟེ་ལོ་༡༧༤༠ ལོར་རྟོ་བཟའི་བྱ་རྩལ་ཁྲིམས་ཤི་བའི་གཤིན་སྐྱུ་ཀྱན་
མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་བོ་ཕེབས། རྟོ་རྟོ་མ་༡༠༠ དང་དངུལ་སྒྲེལ་༩༠༠
ཕུལ། དེ་ནས་བཟུང་མཆོད་ཡོན་གྱི་འབྲེལ་ལམ་ཟབ་སྟེ་མདོད་དགེ་ཨ་མ་ཆང་
ཞེས་སྐྱགས་མཉེས་པ་ཁོ་ན་མཛད། རབ་བྱུང་བརྒྱ་དྲུག་པའི་མེ་བྱ་སྟེ་སྟེ་ལོ་༡༧༧༧
ལོར་ཀྱན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་བོས་ཨ་མ་ཆང་གི་རྩེར་རྟོ་༡༠༠ དང་།

རྟ་རྩེ་གཉིས་བཞག་ རྟ་རྩེ་གཉིས་ཀྱིས་བྱིས་གཉིས་རེ་བཟུང་བའི་སྟེང་དུ། ཤར་
བ་ནམ་རྒྱལ་ཆང་། ཨ་མོ་བྱམས་པ་ཆང་སོགས་མི་བྱིས་ཉི་ཤུ་ཙམ་འདུས། དེའི་
སྟེང་དུ་བསང་ཁོ་ཆོ་གཉིས་ནས་དུད་བྱིས་ཉི་ཤུ་བསྐྱན་པས་རུ་སྟེ་རེ་མང་ལ་
སོང་། སྤྱིང་བའི་དཔོན་པོ་ལྷ་མོ་དང་། མགོན་ཆོ། བསོད་ནམས་གསུམ་
ལ་བཅོལ་དན་མཛད་ནས་དཔུལ་རུ་འུ་སར་གཞི་འཛིན་དུ་བཅུག་པས། ད་
ལྟའི་དཔུལ་རུ་ལྷ་སྟེ་ཞེས་བྱང་ཉི་མ་སྒྲ་བྱང་ཆང་གི་སྦྱོན་བདག་གི་གཙོ་བོ་འདི་
བྱང་བ་ཡིན།

སྤྱིང་བའི་དཔོན་པོ་དབང་རྒྱལ་གྱི་དུས་སུ་རུ་སྟེ་ནང་བཤེག་ ཨ་བུའི་
བུ་གསུམ་པ་ཕྱག་རྟོར་རྒྱབས་གྱི་བུ་འཇུར་མེད་གྱི་བྱ་བྱེད་ལ་བཞེན་ནས། རབ་
བྱང་བཅུ་བཞི་བའི་ཚུ་འབྲུག་སྟེ་སྤྱི་ལོ་༡༥༩༩ ལོར་བྱམས་མེ་དང་བཞག་ལྷོ་མ་
གཉིས་ཀྱིས་སྤྱིང་བའི་དབང་རྒྱལ་ལ་རྒྱབ་རོགས་བྱས་ཤིང་། འཇུར་མེད་གྱི་
དཔུང་དཔུལ་རུ་ས་མནན་ཀྱང་སྤྱིང་བས་འཇུར་མེད་གྱི་རུ་གཏོར་ནས་ཉིན་མ་
རུ་གཞི་བཟུང་། མངོད་དགོས་སྤྱིང་བས་གཡུལ་གྱིས་བསྐྱོད་པའི་རུ་སྟེ་ཡིན་
སྟབས་མངོད་དགོས་ཉིན་མར་འབོད་སྐད། རབ་བྱང་བཅུ་

བཞི་བའི་ཚུ་སྟེ་ལོ་༡༥༩༩ ལོའི་ཏོར་ལྷ་༤ བར་མི་ཤི་རྟ་འབྲེལ་གྱི་ཆག་
སྟོ་འབྲུང་བཞིན་པའི་སྤྱིང་བའི་ནང་འབྲུག་རྒྱུ་ཕྱིར། སྒྲ་བྱང་ཕྱག་མངོད་
མཁན་པོའི་གསུང་བཀོད་ལྟར་སྟག་ཆང་ལྷ་མོའི་གི་རྟེན་ས་ཆོད་ཡིག་བཞག་

དཔོན་རབ་བཟན་གྱི་བུ་གཉིས་པ་ལྷགས་རྒྱལ་གྱི་རུ་ནང་དུ་ཐེ་བོ་བུ་མ་
པའི་དུད་བྱིས་མང་བས་བུ་སྟོར་ཐོགས་ཟེར། དེའི་འོག་མ་ཨ་སྤྱིང་གི་རྒྱུད་
པའང་ཡོད་རབ། དེའི་འོག་མ་ཨ་སྤྱིང་པ་བྱིས་དུ་བསྐྱོད་ནས་མདའ་དམར་
གཞུང་གི་ས་བཟུང་། དེའི་རྒྱུད་པ་བྱིས་པ་ལས་བྱི་ར་སྟོད་སྟེང་བར་གསུམ་
དང་། ཏུ་ར་སྟོད་སྟེང་བར་གསུམ་བྱང་བར་གྲགས་སོ།

ཨ་ཁྲུམ་གྱི་བྱ་འབྲིང་བ་ཨ་བཀྲ་དུ་ར་སྟོད་མའི་དཔོན་པོ་བྱས་ཤིང་།
 དེའི་རྒྱུད་པ་གྱུས་པ་དུ་ར་སྟོད་མའི་དཔོན་ཆང་ལ་དཔོན་སྐྱ་སྐྱན་ཆང་ཟེར་
 སྐད། བྱ་རྒྱུད་བའི་རྒྱུད་དུ་ར་བོང་དགོན་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་འཕེལ་སྤིང་འདེབས་
 མཁན་སང་གེའི་སྐུ་མ་བྱ་བ་བྱུང་ཞིང་། དཔོན་དཔལ་མགོན་ལ་བྱ་མོ་སྟོལ་མ་
 འཆོལས་བྱ་མ་བྱུང་སྟབས། བཞག་ཕྱོམ་དཔོན་ཆང་གི་བྱ་སྐར་མ་བྱ་བ་མག་
 པར་བསྟུས། གྱི་ལོ་༡༧༥༤ ལོར་སྐར་མ་དང་བསོད་ནམས་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱ་
 གཞུང་གིས་བོད་ལ་བྱེད་བབ་ཁས་མ་སྤངས་པར་འགོག་ཆོལ་གཡུལ་འཐབས་
 བྱེད་གྱིན་ཡུལ་བྱོལ་ལྟ་བུར་བསྐྱད་པས་བསོད་ནམས་གཡུལ་སར་བཀྲོངས་
 ཤིང་། སྐར་མ་རྒྱལ་ག་དུ་ཐེབས་ཏེ་སྟོག་ཆད་བཅད། དེའི་རྒྱུད་པ་ནམ་ཁོ་བྱ་
 བ་རྒྱ་ནག་ཕྱགས་རར་གནས་ཤིང་། ཡུལ་མའི་སྤར་གྱི་དཔོན་པོ་ལྟ་བུར་ཅི་
 བཞིན་ཡོད་འདུག

དུ་ར་སྟོད་མའི་དཔོན་ཨ་བཀྲ་འདས་པའི་གཤིན་སྐྱས་སུ་ཁྲི་ཆེན་རྒྱལ་
 མཆན་སང་གེ་གདན་དྲངས་པ་ནས་མཆོད་ཡོན་དུ་གྱུར་ཅིང་། ཕྱིས་དགོན་
 ས་ཕུལ་བ་སོགས་པན་རྒྱན་ནང་མའི་མཐུན་ལམ་ཟབ་པར་བཤད། ཨ་བཀྲ་འི་
 བྱ་དཔལ་མགོན་ནི་རྒྱ་གཞུང་གིས་རྒྱ་ཁོག་དུ་ཁྲིད་ནས་རིག་གནས་ལ་སྦྱངས་
 ཤིང་། ཕྱིར་འཁོར་ནས་དཔོན་ས་བཟུང་། འདི་པའ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེར་མངལ་
 སྐབས་ཤེལ་གྱི་རལ་གྱི་ཁྲུ་གང་ཅན་ཞིག་གནང་བར་བཤད།

པའ་ཆེན་དཔལ་ལྷན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་ཐེབས་གྱི་སྐབས་སུ་མངོད་དགེ་སྤིང་
 བའི་ས་གནད་ཅིག་དུ་དགོན་པ་བཏབ་ན་ལེགས་ཚུལ་གྱི་ལུང་བསྟན་དང་།
 དཔལ་མགོན་གྱིས་ཀུན་མཁྱེན་སྐུ་མར་དགོན་ས་མ་ཕུལ་བ་སོགས་ལེ་ཆན་
 གཞན་དུ་བཤད་ཟིན་པས་འདིར་བསྐྱར་སྒྲོས་བྱ་རྒྱུ་མིན་ལ། དཔལ་མགོན་
 གྱི་བྱ་མངོད་ལྟས་སྤར་གྱི་ཆོས་འབྲེལ་ལ་གཞིགས་ནས་ཆོས་རྗེ་ར་བ་གདན་

བླ་མ་ལྟེན་ཅིང་དུ་གསེར་སྐལ་ཞེས་པའི་སར་ལ་བཅོམ་སྟེང་ཅིང་། རྒྱ་ནག་
 རྒྱ་ལ་མཁན་བརྒྱུ་པ་སོགས་ཀྱི་ཡོན་དུ་རྟ་མོད་མ་༡༠ ཡུལ་ཟེར། རྒྱ་ནག་
 བདག་གཞན་ཅན་གྱི་པ་ལ་བཞེན་ནས་ཆོས་རྩིས་དུ་སྤྲོད་པའི་དཔོན་ཁག་
 ལ་གདན་ཐོབ་དང་། ཆོ་འཕྲུལ་སྤྲོད་ལམ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྤྲོད་པར་སྟོན་
 གནས་དམིགས་བསལ་བ་ཡོད་པར་སྤྲོད།

མངོན་ལྟེན་གྱི་ཨ་བཀྲ་རང་ལོ་བཅུ་གསུམ་སྟེང་དཔུལ་རྩ་ལྟེན་ཅིང་
 དམག་བླ་མ་ཏེ། ལྟེན་ཅིང་མགོ་བ་སྤྲུག་རིས་བསད་པ་ལྟ་བུ་དང་། འཕོས་དང་
 ཟམ་ཆའི་དཔུང་མཉམ་སྟེན་གྱིས་དུ་རྟ་མོད་མར་འཐབ་སྐབས། ཨ་བཀྲའི་
 དམག་རྩལ་བཟང་བས་གཡུལ་ལས་རྒྱལ་བ་དང་། ཁྲོ་ཁོ་དཔལ་པཎ་ཆང་དང་
 འཐབ་སྐབས་སྤྲུག་སྤྲོད་དོ་རིལ་བསད་པ་སོགས་ཀྱིས། དཔལ་དང་དམག་རྩལ་
 ཀྱི་གྲགས་པ་རྒྱས་པར་བཤད།

དཔོན་ཨ་བཀྲས་ཁྲོ་བཟང་ཞིག་སྤངས་པ་ལ་རིགས་རྒྱུད་མ་བྱུང་ཡང་།
 ཐང་བཟང་ཞིག་སྤངས་པའི་བུ་མངོན་ཆེ་ཡིན། འདིས་གཉི་ལྟོ་བཟང་འཕྲིན་
 ལས་གདན་བླ་མ་ནས་ཕོ་རོག་གདོང་ཞེས་པའི་སར་སྤྲོད་པ་སྤྲོད་པའི་འཁོར་
 དབང་ཆེན་གནང་། རྟ་དཔུལ་སོགས་འབྲུལ་ཆེན་བཞེགས། བཞུགས་ཁྲིའི་
 ཡུལ་དུ་མཆོད་རྟེན་བཞེགས་པ་སོགས་བྱས།

མངོན་ཆོས་ཨ་སྤྲོད་བཟང་ཞིག་དང་། བཞག་བཟང་ཞིག་སྤངས་ཀྱང་
 དེ་གཉིས་ལ་རྒྱུད་པ་མ་བྱུང་ནས། སྟོན་མའི་དཔོན་པོ་རྟ་མགིན་མགོན་པོའི་
 བུ་མངོན་བྱང་བུ་སྐལ་དུ་སྤངས། དེས་བྱམས་བཟང་ཨ་བཀྲ་ཤིས་སྤྲོད་སྤངས་
 པ་ལ་བུ་མཁན་པ་ཐར་དང་། བུ་མོ་རྟ་མགིན་སྤྲོད་དང་བོད་སྤྲོད་བཅས་མིང་
 སྤྲོད་གསུམ་བྱུང་། དཔོན་མངོན་ཆོས་དཔོན་ས་བུ་དོད་མངོན་བྱང་ལ་སྤྲོད།
 འདིས་དཔོན་ས་བཟུང་ནས་ཅང་མ་འགོར་བར་རྒྱ་མི་དམར་བོ་བོད་ཡུལ་དུ་

འདྲེལ། རྒྱ་དང་མཐུན་ལམ་གང་གཟུང་གང་ལེགས་བྱས་ཀྱང་། ཟ࿳་ལོ་༡༧༥༤ ལོ་ནས་བཙོན་ཁང་དུ་ལོ་ངོ་གཅིག་ཙམ་བསྐྱད་ཟེར། བཙོན་གྲོལ་ཐོབ་ནས་ བཟོད་དགེ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཆེད་མེད་ཀྱི་ཆོག་མེད་མི་དང་། དེ་ནས་རྩ་བ་ལྟུང་ སྤྱིད་གོས་ཀྱི་རྒྱན་ལས་སུ་སྤྱོད་ནས་ལོ་ངོ་གསུམ་ཀྱི་རྩིས་སུ་འདས་གོངས་སུ་ ཕྱིན། བཟོད་བྱང་གི་བྱ་མཁན་པ་ཐར་ནི་རབ་རྒྱལ་ས་ཁྱི་སྒྲི་ལོ་༡༧༥༤ ལོའི་ དུས་འགྱུར་གྱི་རྩིས་སུ། འབྲོག་ལྟུང་དུ་རྒྱ་དམག་གི་རྟ་ལྷག་གསོ་གཉེར་བྱེད་ མཁན་མི་ཁྱིམ་མང་བོ་བསྐྱས་པའི་གས་སུ་རྒྱུད། བྱམས་མེད་པོ་ན་སྤེའི་ཆ་མོ་ བསོད་ནམས་སྒྲོལ་མ་རྒྱུང་མར་བསུས། ཁོས་རྒྱ་དམར་བོད་དུ་སྤྱོད་ནས་ ལོ་ངོ་༡༩ རིང་ཕྱགས་རའི་མགོ་བ་ལྟ་བུ་བྱས། བྱང་ཁན་ཏང་ནང་ལ་ཞུགས། ཕྱགས་རའི་ཏང་དཔོན་གཞོན་པའི་གོ་གནས་ཐོབ། ཕྱིས་མཛོད་དགེ་རྒྱུ་ སྐབས་དགུ་བའི་དམངས་འཐུས་སུ་འདས་སྤྱོད་སྐབས། རྒྱ་བོད་གཉིས་ཀྱི་བར་ནས་ ས་གནས་སྒོལ་གསོ་སྐྱོད་ལ་ཕན་ཐོགས་རབས་ཟེར།

མདོ་སྐྱད་ཆོས་འབྱུང་དུ།¹⁷ ཏུ་ར་བར་མའི་རྒྱུད་དུ་གི་རྟི་མཆོག་སྐུལ་ ཐུབ་བསྐྱན་ཉི་མ་འཁྱུངས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཏུ་ར་བར་མ་ནི། དཔོན་ཨ་ ལྷུམ་གྱི་རྒྱུད་པ་ཞིག་གིས་ཏུ་ར་སྟོད་སྐྱད་གཉིས་ཀྱི་བར་ནས་གཞི་བཟུང་ནས་ བྱང་བར་བཤད་ཅིང་། ཏུ་ར་བར་མའི་དཔོན་བར་འཛིགས་དང་། དེ་ལྟ་བུ་ མོ་ཆེ་རིང་སྒྲོལ་མའི་མག་པ་བར་འཇམ་སོགས་ཀྱིས་སྤེལ་ནང་དུ་མ་ཁི་དང་། སྐྱུང་ གནས་སོགས་ཀྱི་སྒོལ་བཟང་བོ་བསྐྱུངས་བར་བཤད།

དེའི་བྱ་བར་ཆེའི་སྐབས་རྒྱ་དམར་བོད་དུ་འཛང་འདྲེལ་བྱས་ཤིང་། དཔོན་བར་ཆེ་ཞེས་ཅན་དུ་བགྱངས་ནས་སྒོག་ཆད་བཅད། དེའི་སྐབས་དཔལ་ རྟོག་གྱི་བྱ་པ་ཆེན་རྒྱབས། དེས་རྒྱ་དང་མཐུན་ལམ་གང་ལེགས་གཉེར་ཏེ་ ས་གནས་སུ་ལས་དོན་མང་བོ་བསྐྱབས་ཟེར་རོ།

བདུན། བཞག་ལྗེ་མ་ཤོག་པ།

བཞག་ལྗེ་མ་གྱི་ཤར་གཟའ་རི་དང་། ལྗེ་སྤྱིང་བ། རྒྱལ་འཕོས། བྱང་
 ལྗེ་མའི་གེ་རྟེ་དགོན་པ་སོགས་དང་འབྲེལ་ནས་ཡོད། འདིའི་རྒྱུད་པ་སྡེ་ན་མ་
 ཞིག་སྤྱིང་བ་དང་དམེ་བྱས་པས། ས་ཡུལ་དམེ་རྒྱུན་དུ་བཞག་ཅིང་ལྗེ་མ་ནས་
 འོངས་པས་བཞག་ལྗེ་མ་ཐོགས་ཞེས་མདོ་སྣང་ཆོས་འབྱུང་དུ།¹⁸ སོགས་སུ་
 འབྱུང་ཡང་། འབྲེལ་ཡོད་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་པལ་ཆེར་དུ། ལྗེ་མ་འདི་ཉིད་བྲིས་
 པ་ཤས་ཆེ། འདི་ལ་དུད་ཁྱིམ་༤༠༠ ལྟག་ཡོད། ཡུལ་འདིས་འབྲོག་ལས་གཙོ་
 བོ་དང་། ཞིང་ལས་གཉེར་མཁན་ཉུང་ཤོས་ཀྱང་ཡོད། བཞག་ལྗེ་མ་དཔོན་པོ་
 དང་། འཕོས་དཔོན་པོ། སྤྱིང་བའི་དཔོན་པོ། མངོད་དགེ་སྣང་གྱི་ཤོག་ཁ་
 ལུང་དཔོན་པོ་རྣམས་མངོད་དགེ་དཔོན་སློ་ཤོས་བཟང་གི་རྒྱུད་པ་ཡིན། ཕྱིས་
 གྱི་དཔོན་རབས་བསྐར་ཆགས་སུ་སྤྱིག་མ་ཐུབ་ཀྱང་། བཞག་ལྗེ་མ་དཔོན་སྤྱིན་
 པའི་བྱ་མོ་པད་དཀར་སྤྱིད་བྱམས་མའི་དཔོན་པོ་ཐུབ་ལེས་བསུས་པ་ལ། སྤྱི་
 བྱང་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་གྱི་སྤྱི་ཆེན་གྱང་ཐང་སྐྱུ་སྤེང་དུག་པ་བསྟན་པའི་དབང་
 ཕུག་འཁྱུངས་སྟབས། བཞག་ལྗེ་མ་དཔོན་པོ་སྤྱི་ཆེན་གྱང་ཐང་བའི་ཞང་ཆན་
 དང་། བྱམས་མེ་དཔོན་པོའི་གཉེན་ཆན་དུ་གྱུར་པས་དབང་ཐང་དང་ངོ་སོ་
 མཐོ་རབས་ཟེར། བཞག་ལྗེ་མ་དཔོན་པོ་དང་། ཐང་སྐྱོར་དཔོན་པོ། བྱམས་
 མེ་དཔོན་པོ་སོགས་གྱི་བར་འབྲེལ་ལམ་ཟབ། ལུང་མངོད་དགེ་ཤོག་པ་བརྩ་
 གཉིས་པོ་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་ཡབ་སྐུ་དང་འབྲེལ་ཆེ་
 སྟབས། བཞག་ལྗེ་མ་གྱི་གནས་བབ་ཀྱང་དེ་ལས་མ་འདས་མོད། ཕྱིས་མངོད་

དགེ་དཔོན་ཁག་དང་སྤྱང་གི་བར་ལ་དཀའ་རྒྱུ་ཀྱང་ཕྱན་བྱ་བྱུང་མོད། རྗེ་
ཀྱང་ཐང་བྱུག་པ་བསྟན་པའི་དབང་བྱུག་བྱམས་མེད་པོན་རྒྱུད་དང་། བཞག་
ལྷོ་མ་དཔོན་པོའི་ཆ་བོར་འབྱུངས་པ་ནས་སྤྱར་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་དང་འབྲེལ་
ལམ་ལེགས་སྟོགས་སུ་འཕེལ་། བབ་རེས་ལྟར་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་སྒྲོན་ལམ་
འདྲིན་རྒྱ་བྱས་ཚུལ་ཀྱན་མཁྱེན་སྐྱེས་བཞི་བའི་ནམ་ཐར་དུ་གསལ་བ་ལྟར།
བྱམས་མེད་སྐབས་བཤད་ཟིན་པས་དེར་གཟིགས་པར་བྱ་ཞིང་། ཡང་ཀྱན་
མཁྱེན་བཞི་བའི་རང་ནམ་དུ།¹⁹ དེ་སྐབས་བཞག་ལྷོ་མ་དཔོན་པོ་རབ་བཏན་
དང་སྟོབས་རྒྱས་སོགས་མི་སྲུང་ཅུ་ལྷག་ནས་མགོ་བཏགས་ཏེ་སྒྲོན་ལམ་དང་།
ལོ་གསར་དཀར་ཕུད་འགོ་བཤད་སོགས་ལྟ་སྟེ་ནང་ལྟར་བྱེད་པར་བསྟན། དེ་
དོན་གྱི་ཡི་གེ་མཛུབ་ཐེལ་སོགས་ཀྱིས་མནན་ཏེ་བྱིས་འདྲིལ་བྱས། ཞེས་ཀྱང་
འབྱུང་ལ། དེ་ནི་ཀྱན་མཁྱེན་དགྲུང་གངས་སོ་བྱུག་པ། རབ་བྱུང་བཙུ་བའི་
ལྷགས་ཡས་སྟེ་ལོ་༡༧༧༡ ལ་ཁེལ། བཞག་ལྷོ་མ་གྱི་ཁོངས་སུ་ཁང་གསར་ཉིན་
པ་དགོན་བཤད་སྐབ་ནོར་བུའི་སྤྱིང་ཡོད་ཅིང་། པཎ་ཆེན་དཔལ་ལྷན་ཡེ་ཤེས་
གྱི་དགོངས་བཞེད་ལྟར་ནོར་གདོང་དཀའ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་དཔལ་འབྱོར་གྱིས།
རབ་བྱུང་བཙུ་གཅིག་པའི་ལྷགས་འབྲུག་སྟེ་སྟེ་ལོ་༡༧༩༠ ལོར་བྱུག་འདེབས་
མཛད། དགོན་པ་འདི་གཙང་བཀྲ་ཤིས་ལྷན་པོ་དང་། རྒྱལ་དགེ་དགོན་གཉིས་
གྱི་བུ་དགོན་ལྟ་བུར་གཏོགས་ཤིང་། དགོན་པ་སྦྱོང་ཁུར་མཛད་མཁན་མང་
རབས་ཤིག་གཙང་བཀྲ་ཤིས་ལྷན་པོ་ནས་བཏང་བར་སྤང་། མཆོད་གཞིས་ནི།
ད་ལྟའི་བཞག་ལྷོ་མ་བྱུགས་ར་དང་། ཆོང་རུའི་ཁོངས་གྱི་སྟེ་ཆོ་བཞི། འབྲིང་
བ། ཞ་རྒྱ་ཐང་སོགས་ཡོད། གྲ་གངས་༡༠༠ ཡས་མས་ཡོད།

དེ་སྟོགས་པ་དག་གི་ངག་རྒྱན་དུ། ལྟར་བཞག་ལྷོ་མ་ཁང་གསར་ཉིན་
པ་འདི་འཆད་ཉིན་དེ་ཙམ་མི་བཟང་བས། ཉེ་འཁོར་གྱི་དགོན་སྟེ་གཞན་གྱི་

གྲ་བ་ཞིག་གིས་བཞག་ལྷོ་མ་དཔོན་པོ་ལ། བྱིད་ཀྱི་དཔོན་པའི་ནང་སྐྱེས་བུ་
གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་སྤྱང་མ་འདྲེན་ཤེས་མཁན་ཨ་ཡིད་ཅེས་བཤད་སྟབས། དཔོན་
པོ་དོགས་པ་ཐོས་ཏེ་སྒྲ་ཆན་གྲགས་ཅན་སྒྲོར་ཞིག་ཞབས་བརྟན་པའི་ཐོལ་གྱིས་
རང་བྱིམ་དུ་བསྐྱོངས་ཤིང་། བར་མཆམས་ཤིག་ལ་དཔོན་པོས། སྐྱེས་བུ་གསུམ་
གྱི་ལམ་གྱི་སྤྱང་མ་ཟེར་བ་དེ་ཆོག་དང་དང་གང་རེད། ཅེས་དྲིས་པར། ཁོང་ཆོའི་
ནང་གི་དྲག་ཤོས་དེས། ང་ཆོའི་ཨ་མེས་ལ་ཆོ་འདི་ཆོ་གཅིག་རེད་ཅེས་ལན་
འདེབས་བྱས་པས། དཔོན་པོ་ཁྱོས་ཏེ་གྲ་བ་ཆོ་ནང་ནས་ཕུད་ཟེར། ཨ་མེས་
ལ་ཆོ་ནི་བཞག་ལྷོ་མ་ཕྱོགས་གྱི་གཞི་བདག་ཅིག་ཡིན། ངག་རྒྱན་འདི་བདེན་
པ་ཡིན་མིན་མི་ཤེས་ཀྱང་། མངོད་དགེའི་ཕྱོགས་སུ་གྲགས་ཆེ་བའི་བྱ་བ་གཏམ་
ཞིག་ཡིན་འདུག ལར་འདི་འདྲ་ཡོང་མི་སྲིད་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། རང་རེའི་དཔོན་
སྡེ་རྒྱུང་གས་འདི་འདྲ་པར་ཟད། འཆད་ཉན་བཤད་སྐྱབ་ཀྱི་སྐད་པོ་ཆེ་དགྲང་
དུ་གཡོ་བ་དག་གི་ནང་ན། དཀོན་མཆོག་གསུམ་འདྲེན་མི་ཤེས་མཁན་གྱི་གྲ་
གངས་དེ་ཅམ་ཉུང་ཉུང་མ་ཡིན་པ་ཁོ་བོས་དངོས་སུ་ཤེས་སོ།

སྟག་ཆང་ལྷ་མོ་གི་རྟེན་དཔོན་ནི། མདོ་སྐྱོད་ལྷོ་རྒྱུད་དུ་གྲགས་ཆེ་བའི་
ལྷ་མོའི་གནས་རིའི་མདུན་ཐང་དུ། རབ་བྱུང་བརྒྱ་གསུམ་པའི་ས་འབྲུག་སྤྱི་
ལོ་༡༧༤༩ ལོར་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་སྐུ་བརྟན་དང་། ལྷ་ཁང་། གཟེམ་ཁང་
བཞེངས། བཞག་ལྷོ་མ་དཔོན་བཀྲ་ཤིས་བཟང་བོ་དང་། གཟེམ་རུའི་དཔོན་
ཁོ་རྒྱལ་དགེ་འདུའི་བའི་ཐུག་རྒྱུ་མགོ་བཙོ་བྱ་བཟང་བོ་ནམས་ཀྱིས་དཔོན་
པ་འདིར་མཐུན་རྒྱུན་བསྐྱབས་ཏེ་འདུ་ཁང་བསྐྱན་པར་མངོད་པ་ནས་ལྷ་མོ་
གི་རྟེན་དཔོན་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ།

གནས་རི་སྤོབ་དཔོན་པམས་བདུད་སྲིན་དམ་ལ་བཏགས་ཟེར་བ་
དབྱུང་བཟོད་མིན་གང་ལྟར། འདི་གྲང་སྤོབ་པ་འདིག་རྟེན་མགོན་པོའི་སྤོབ་

མ་མཆོ་བཞིའི་དགེ་བསྟན་དང་། ཅོང་ཁའི་རྡོར་བཟང་སོགས་མདོ་སྨད་དུ་
འབྲི་གྲང་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་བསྟན་པ་སྟེལ་དུ་སྟེབས་སྐབས། ལྷ་མོའི་གནས་
རི་འདིར་བཞུགས་པ་དངོས་ཡོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིན།

ཕྱིས་སྟོང་སྐོར་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཆོ་བྱོན་ཏེ་གནས་སྟོ་ཕྱེ་བ་དང་། སྟག་
ཆང་ཡོད་པས་སེམས་ཅན་ལ་སྟག་གིས་གཞོད་འཆོ་ཆེ་བས། རབ་བྱུང་བཅུ་
བའི་རྒྱ་སྟག་སྟེ་ལོ་༡༤༠༩ ལོར་གཉི་རྒྱ་ཕྱེད་གསུམ་པ་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས་
གནས་འདིར་བྱོན་ནས། སྟག་གི་གཞོད་འཆོ་དེ་ཉིད་གནས་བདག་གི་ཆོ་འཕྲུལ་
དུ་དགོངས་ནས་དམ་ལ་བཏགས་ཟེར། དྲག་ལ་ཞབས་རྗེས་བཞག བདེ་
མཆོག་ཕུག་གི་གནས་སྟོ་ཕྱེ།

རྗེ་སྟལ་ལྟན་རྒྱ་མཆོ་དང་། མ་ཁི་བ་ཤེས་རབ་བཀྲ་ཤིས་གཉིས་གནས་
འདིར་ཡུན་རིང་བཞུགས། གཉི་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་གནས་མདུན་
ཀྱི་ས་བོང་ཞིག་ལ་བྱག་མཁར་གྱིས་ཨོ་ཡིག་བྲིས་པར་བཤད།

གོང་གི་ལོ་རྒྱུས་དེ་ནས་མ་ཁི་སྟེས་ཆེན་དེ་དག་ཕེབས་བཞུད་མཛད་པ་
ཅུ་ལས། དགོན་གནས་གཏན་འཇགས་པ་སྟུན་པ་ནི་མ་ཡིན་མོད། སྤུ་ལ་
ངག་དབང་དཔལ་བཟང་གིས་ལྷ་མོའི་གནས་མདུན་དུ་རི་ཁྲོད་བཏབ་ནས་
རྒྱན་བཞུགས་གནང་བ་ལ་སྤུ་ལ་རི་ཁྲོད་ཟེར་ཞིང་། འདི་ཉིད་ནི་ལྷ་མོའི་གནས་
རི་འདིར་མིས་བསྟུན་པའི་དགོན་གནས་བྱུང་བའི་ཐོག་མ་ཡིན་ནམ་སྟུམ་ལ།
གཉི་རྒྱ་ཕྱེད་དང་བོ་རོང་ཆེན་དགེ་འདུན་རྒྱལ་མཆོན་འདི་ཚུགས་སུ་ཕེབས་
སྐབས་སྤུ་ལ་རི་ཁྲོད་ཡོད་ཅིང་། སྤུ་ལ་རི་ཁྲོད་པ་རྗེ་འདིའི་སྟོབ་མར་གྱུར་རྒྱལ་
བཅས་ལ་གཞིགས་ན། སྤུ་ལ་རི་ཁྲོད་འདི་ཤིན་ཏུ་སྤུ་བ་ཤེས་ནུས།

སྟག་ཆང་ལྷ་མོ་གཉི་དགོན་འདི་ཉིད། གཉི་འུ་མ་བུ་དགོན་ཐམས་ཅད་
ལས་གྲགས་ཆེ་བ་དང་། ལྷ་མ་གཉི་ན་རིམ་གྱིས་འབྲིན་ལས་སྟེལ་སའི་རྟེན་གཞི་

ལྷ་བྱའང་ཡིན་སྟབས། ཕྱག་འདེབས་མཛད་པོ་གི་རྟེ་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱ་ཐེང་རིམ་
བྱོན་གྱི་མཛད་ན་མ་སྒྲིང་བསྐྱས་འགོད་དགོས་པ་གལ་ཆེན་དུ་མཐོང་།

གི་རྟེ་སྐྱ་ཐོག་དང་པོ་རྩོད་ཆེན་དགོ་འདུན་རྒྱལ་མཆན་ནི། མདོ་སྨད་
བཞག་ཤོད་ཅེས་པའི་སར་རབ་བྱུང་དུག་པའི་ཤིང་སྟག་ལོར་འབྱུངས། འདི་
བའི་མཆན་ལ་གི་རྟེ་ཐོགས་དོན་ནི། ལེགས་སྐྱར་གྱི་སྐད་ཡིན་ཁྲུལ་དུ་འགྲེལ་
མཁན་འགའ་བྱུང་འདུག་ཀྱང་། ཡིན་རྒྱ་ནི་འབྱུངས་ཡུལ་ལྱང་ལག་ཀྱང་ཀྱོག་
ཅིག་ལ་ཁྲུལ་དེའི་རང་སྐད་དུ་གི་རྟེ་ལྱང་བ་ཞེས་འབོད། དེར་འབྲོག་རུ་ཁ་ཤས་
གཞིས་ཆགས་སུ་གནས་པ་ལ་གི་རྟེ་མ་བེར། ཕྱིས་རྩོད་ཆེན་ལྷགས་ནག་པས་
དགོན་པ་བཏབ་ནས་འབྲོག་རུ་དེ་ཉིད་ལྷ་འབངས་སུ་གྱུར་པས་གི་རྟེ་དགོན་
པ་བེར། དེ་ནས་དགོན་པ་དེ་ཉིད་འདེབས་མཁན་ལ་ཡང་གི་རྟེ་སྐྱ་མ་ཞེས་
ཐོགས།²⁰

མཛོད་དགོས་པ་སྟོབ་བཟང་ཉི་མས། གི་རྟེ་ཞེས་པ་འབྱུངས་
ཡུལ་ཆ་ཁོའི་གཡག་རྩ་རི་ཤོད་གྱི་ཉེ་འདབས་སུ་གནས་པའི་གི་རྟེ་མ་གོང་སྒྲེའི་
ཡུལ་མིང་གང་ཟག་ལ་ཆགས་པ་དང་། ཡི་གེ་འབྲི་ལུགས་ལ་གི་རྟེ་མ་དང་། གི་
རྩ་མ་གཞིས་ཡོད་ཀྱང་། ཡུལ་སྐད་ཀྱི་བྱུང་པར་ཅམ་ཡིན་ལ། ལ་ལས་འདི་བའི་
སྐྱ་རབས་ལྷ་མ་རྣལ་འབྱོར་བ་སྒྲོན་པ་གཤམ་ཞེས་པའི་གཤམ་དང་། ཁོང་གི་
སྐྱ་མ་རྩེ་སྟོབ་བཟང་གཤམ་པའི་མཆན་གྱི་ཆ་ཤས་གནང་བེར་བ་སོགས། ལེགས་
སྐྱར་གཞིར་བཞག་གིས་སྒྲུའི་གཞུང་དང་བསྐྱར་ན་མི་འཐད་པར་གསུངས་
ཡོད།²¹ དེས་ན་ང་ཚོས་གསལ་བོར་ཤེས་པ་ནི། གི་རྟེ་ཞེས་པའི་མཆན་སྐྱ་ལ་
ལེགས་སྐྱར་གྱི་གོ་དོན་ཅི་ཡང་མེད་པར། འབྱུངས་ཡུལ་གྱི་ས་མིང་གང་ཟག་
ལ་ཆགས་པ་དེ་ཡིན།

ཁོང་ནར་སོན་ནས་དབུས་གཙང་དུ་ཕེབས་ཏེ་བྱུང་བོ་ལྷའི་མདུན་ནས་

གསང་སྒྲགས་ཀྱི་སྐོར་ཞུས། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་སྒོ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་ལས་
བསྟེན་པར་རྫོགས། གཞུང་ལུགས་རབ་འབྱམས་ལ་སྦྱངས། རྗེ་སྒྲ་མས་ལྟ་ལྟ་
སྟོན་ལམ་ཆེན་མོ་འཕྲུགས་དུས་དང་། དགའ་ལྟན་དགོན་འདེབས་སྐབས་ཕྱག་
རོགས་བསྐྱབས། རྗེ་སྒྲ་མའི་བསྟན་པ་ཕྱོགས་མཐར་སྒྲེལ་བའི་དར་ཆེན་བརྒྱད་
ཀྱི་ཡ་གུལ་ཡིན། བཅས་ཆེན་ཕྱག་རྡོར་བས་ཤར་རྒྱལ་མོ་རོང་དུ་འགོ་དོན་ལ་
ཐེབས་པའི་ལུང་བསྟན་བསྐྱལ་མ་མཛད་པ་ལྟར། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ལྷགས་
ཡས་སྤྱི་ལོ་༡༩༡༡ ལོར་མདོ་སྐྱད་རང་ཡུལ་དུ་ཐེབས།

ཀི་རྟི་མ་དགོན་དུ་གྲགས་པ་ཚ་ཁོའི་ཀླ་ལ་རིའི་རི་ཁྲོད་བཏབ་ནས། ལོ་
རོ་ཉི་ཤུ་རིང་བཞུགས། ལྷག་ཆང་ལྟ་མོར་ཐེབས་ཏེ་གནས་རོས་འཛིན་མཛད།
ཐུ་ལ་རི་ཁྲོད་པས་ལྟ་མོར་རི་ཁྲོད་བཙས་ཏེ་བཞུགས་པ་སྟོབ་མར་འདུས།
དགུང་གངས་ལ་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ལྷགས་ཏེ་སྤྱི་ལོ་༡༩༤༠ ལོར་
གཟུགས་སྤྱི་བཀོད་པ་བསྐྱུས།

སྤྱི་ཐོང་གཉིས་པ་བསྟན་པ་རིན་ཆེན་ནི། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་
ཏེ་སྤྱི་ལོ་༡༩༣༩ ལོར་རྫ་སྐྱད་དུ་འཁྲུངས།²² ཀི་རྟི་བྱང་ཡིག་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་
རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་ཏེ་སྤྱི་ལོ་༡༩༤༩ ལོར་འཁྲུངས་བར་འདོད།

གང་ལྟར་དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པར་དབུས་སུ་ཐེབས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་
བར་ཆེ་རུ་བྱམས་པ་རིན་པོ་ཆའི་མདུན་ནས་རབ་བྱུང་དང་བསྟེན་རྫོགས་
དུམ་གཅིག་དུ་བསྐྱབས། དབང་རྗེས་གནང་སོགས་གསན། རྒྱལ་དབང་
དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོའི་བྱང་དུ་བྱོན་ནས་མདོ་སྐྱགས་གཞུང་ལུགས་ལ་སྦྱངས།

དགུང་ལོ་མོ་གཅིག་ཉིང་མདོ་སྐྱད་ལྷག་ཆང་ལྟ་མོར་ཐེབས། ཐུ་ལ་རི་
ཁྲོད་པ་ནམས་ལ་དབང་ལུང་རྗེས་སོགས་བསྐྱེལ། ང་རོང་ཆེན་དགེ་འདུན་
རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྤྱལ་སྤྱི་ཡིན་གསུངས། དེ་ནས་ཀི་རྟི་ཀླ་ལ་རིའི་རི་ཁྲོད་དུ་ཐེབས།

རི་ཁྲོད་ལ་དམག་འཛིགས་བྱུང་ཆེ་གཏོར་བསྐྱོས་མཛད་དེ་དབྱ་ཆོགས་
བསྐྱགས་ཟེར།

དགྲ་ལོ་སྤྲུལ་བར་རྒྱ་ནག་གོང་མ་རྒྱ་མིང་རྒྱ་པོའི་གདན་འདྲེན་པ་
འབྱོར། གོང་མའི་ལོ་ཆད་དང་། འབྲུང་འབྲུར་ལུང་བསྐྱན་གནང་བ་ཐོག་དུ་
ཁེལ་བས། གོང་མས་སྤྲུལ་བ་ཐོབ་སངས་རྒྱས་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་པའི་ལུང་ལས་
དང་། ཐམ་ཀ་བ་སོ་ལས་བྱུང་བ། ཡུ་བ་ནོར་བུས་མཛན་པ་གནང་། དེ་ནས་
རྒྱ་ཡུལ་དུ་བཀུར་མཁན་མང་པོ་བྱུང་ཟེར།

དགྲ་ལོ་གྲུ་ལྔ་བ་རབ་བྱུང་དགྲ་བའི་མེ་སྤྲེལ་སྤྱི་ལོ་༡༥༩༥ ལོར་འདས།
(མངོད་དགོས་པ་)བསྐྱན་ཅིས་ཀ་ཐེང་ལག་དེབ་དུ་རབ་བྱུང་དགྲ་བའི་ས་རྟ་
སྤྱི་ལོ་༡༥༩༩ ལོར་འདས་པར་འདོད།²³ རྒྱ་ཡུལ་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་དགྲ་ལོ་
གྲུ་ལྔ་༡༥༩༥ ས་ཁྱིལ་གསུངས་ཀྱང་། སྤྱི་ལོ་༡༥༩༥ རབ་བྱུང་དགྲ་བའི་ཤིང་
རྟ་ལ་ཁེལ་བ་ལས། ས་ཁྱིལ་མི་ཁེལ། ས་ཁྱི་ནི་སྤྱི་ལོ་༡༥༩༩ ལ་འབབ་པ་ཡིན།

འདི་བར་རྒྱ་ལྟག་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དང་། སྐྱན་ངག་གི་འབྲེལ་
བ་སོགས་གསུང་ཚུལ་ཡོད་པའི་ངག་རྒྱན་ཡོད་ཟེར་བ་ལས། གསུང་ཚུལ་དངོས་
སྲུ་མཛལ་ཡུལ་དུ་ཡོད་མེད་ཆ་མ་འཛལ།

སྤྱི་ཐེང་གསུམ་པ་སློབ་བཟང་བསྐྱན་པ་རབ་རྒྱས་ནི། རབ་བྱུང་དགྲ་བའི་
ཤིང་གི་སྤྱི་ལོ་༡༥༩༥ ལོར་ཨ་རིག་གསེར་མངོད་ལུང་དུ་འཁྲུངས། མངོད་དགོས་
ཉི་མ། ས་ཕོ་ཁྱི་སྤྱི་ལོ་༡༥༩༩ ལོར་འདས་པར་བཤད།²⁴

འཁྲུངས་མ་ཐག་རྒྱུ་ཞེས་ཡང་ཡང་གསུངས་པ་ཡབ་ཀྱིས་མི་མིན་གྱི་ཆོ་
འབྲུལ་དུ་མཐོང་ནས། ཀེ་དུ་དམར་ཡག་ཅེས་པའི་བྲག་གཡང་དུ་གཡུགས་
པས། ཕ་བོང་ཞིག་དུ་བརྟུང་བ་ཀྱང་གཞོན་སྤྱོད་མ་བྱུང་། ཟླ་བ་གཉིས་ལོན་
སྐབས། ང་ནི་བསྐྱན་པ་རིན་ཆེན་གྱི་སྤྱོད་པ་ཡིན་གསུངས་ཟེར། དགྲ་ལོ་ཉིར་

བརྒྱད་སྟེང་དབུས་སུ་ཕེབས། གཙང་ས་སྐྱ་དང་། བཟ་གིས་ལྷན་པོ་སྟགས་
བསྐོར། ཕམ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ལས་བསྟེན་པར་རྫོགས། རྒྱལ་དབང་ཡབ་སྲས་
ལ་མངལ། ལོ་དེར་ཡུལ་དབུས་སུ་ཐན་པ་ཆེ་བ་ལ་ཆར་པབ་པའི་བདག་ཕྱིན་
དུ། ཤར་ཆེའི་རོང་བོའི་གཟིམ་ཁང་སྤྱབ།

ཕྱིར་མདོ་སྐྱོད་དུ་ཕེབས་ནས་སྟག་ཚང་ལྷ་མོ་དང་། བྲག་དཀར། རྒྱ་
ནག་གི་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་རྩ་འབྲུལ་དང་གྲུབ་ཉགས་མང་པོ་བསྟན་ཟེར། དུས་
རྒྱན་རྒྱུང་གནས་ལ་གནས་པར་བཤད། དབུས་སུ་ལན་གཉིས་ཕེབས། (ལན་
གསུམ་ཟེར་བའང་ཡོད) རྒྱ་ནག་རི་པོ་ཆེ་ལྷར་ཕེབས་ཏེ་བྲག་ལ་ཞབས་རྩེས་
བཀོད། རྒྱ་ནག་གོང་མ་རྒྱལ་བོས་གདན་པར་ཏེ་པོ་བྲང་དུ་སྒྲག་ཅིག་དང་
ཞག་ལྷར་བཞུགས། གོང་མ་དད་དེ། སྒྲ་མ་སྤྲུགས་རྩེ་ཆེན་པོ་འགྲན་ཅེད་སང་
གེ་ཞེས་པ་ཕྱིན་ཐའི་ཅིན་ཅི་གེའུ་ཏང་སེའི་ཡུང་དང་། འོར་བུས་སྒྲས་པའི་ཐམ་
ག་སྟགས་སུལ། དགྲང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་བར་འདས། གསུང་རྩོམ་པོད་དགྲུ་ཡོད་
པའི་རག་རྒྱན་ཡོད་འདུག

སྐྱེ་མེད་བཞི་བ་སྟོ་བཟང་འཇམ་དབྱངས་ནི། སྐྱོད་པ་ལ་ཞེས་པའི་སར།
རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཅིག་པའི་མེ་ཁྱི་སྟེ་ལོ་༡༧༧༧ ལོར་འབྲུངས། མདོ་དགེ་ཉི་མས་
མེ་སྒྲུལ་དུ་བཤད། རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཅིག་པའི་མེ་སྒྲུལ་ནི་སྟེ་ལོ་༡༧༧༧ ཡིན་ལ།
ལོ་ངོ་༡༡ གི་བར་བྱད་ཡོད། ང་ནི་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས་ཡིན། བསྟན་པ་དར་
རྒྱས་ངའི་དཔོན་པོ་ཡིན་གསུངས་པས་ཡང་སྒྲུལ་དུ་བཅིས། སྟག་ཚང་ལྷ་མོའི་
གནས་མདུན་དུ་བསྟེན་སྒྲུབ་མཛད་སྐབས། ལྷེ་བརྒྱད་ཀྱིས་སྟག་འཕངས་པ་
བྲག་གིས་བཟུང་། སྟག་ཆ་ལྷ་མོ་གི་ཉིའི་བེ་ཏར་བཅན་ཁང་དུ་ཡོད་པའི་ལྷེད་
ཚད་ལ། རྒྱ་མ་བརྒྱ་ཡས་མས་ཡོད་ཅེས་མདོ་དགེ་ཉི་མས་བཤད།²⁵ དེ་ནས་
རིམ་བཞིན་ཡར་དབུས་སུ་བྱོན་ཏེ་རྒྱལ་དབང་རིན་པོ་ཆེར་བསྟེན་རྫོགས་ཞུས།

དགྲ་ལོ་ང་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་བརྩ་གཉིས་པའི་ས་སྟག་སྟེ་ལོ་༡༤༧༩
ལོར་འདས། དགྲ་ལོ་ང་གསུམ་སྟེང་འདས་པ་ཡིན་ན། ལོ་ཆོག་ས་དེ་ཡིན་
ཀྱང་། རྩུང་ཡིག་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་ས་བྱི་གསུངས་པ་སྟེ་ལོ་༡༥༠༩ ལ་ཁེལ། མངོད་
དགོ་ཉི་མས་དགྲ་ལོ་༤༡ རྟེན་གཤེགས་པར་གསུངས་པ་ལྟར་ན། རབ་བྱུང་
བརྩ་གཉིས་པའི་མེ་བྱི་༡༥༠༤ ལ་འབབ།

སྟེ་སྟེང་ལྷ་བ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆན་ནི། རབ་བྱུང་བརྩ་གཉིས་པའི་
ཆུ་འབྲུག་སྟེ་ལོ་༡༥༡༩ ལོར་མགོ་ལོག་རྩོད་དྲུ་འབྲུངས། ཁང་སར་སྤྲུལ་དབུ་
མཛད་ལས་རབ་བྱུང་། ང་ནི་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས་ཡིན་གསུངས་པར་གྲགས།
དགྲ་ལོ་ལྷའི་སྟེང་རོས་འཛིན་གནང་སྟེ་ཀླ་ལ་རིའི་རི་ཁྲོད་དྲུ་གདན་བྲངས།
དགྲ་ལོ་བརྒྱད་པའི་སྟེང་ལམ་རིམ་ཉུང་བསྐྱས་ཤིག་བཅུམས་ཟེར། བརྩ་བྲུག་
སྟེང་གཉན་ཅི་དཔོན་སྟོབ་ལས་དགོ་ཚུལ་བསྐྱབས། བདེ་གསང་སོགས་ཀྱི་
དབང་ལུང་གསན། སྟེ་ལོ་༡༥༩༤ ལོར་དབུས་སུ་ཕེབས། རྒྱལ་སྐྱུ་འཛིགས་
མེད་ཡེ་ཤེས་གྲགས་པ་ལས་བསྟན་པར་རྫོགས། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེར་མཇུག་
བ་སོགས་བྱུང་སྟེ་ཕྱིར་མདོ་སྤྱད་དྲུ་བྱོན།

རབ་བྱུང་བརྩ་གཉིས་པའི་ཤིང་བྱི་ལོར་སྟེ་དགོ་དཔོན་བསྟན་པ་ཆེ་
རིང་དང་མཆོད་ཡོན་དྲུ་གྱུར། དེར་ཕེབས་ནས་བཀའ་འགྱུར་སོགས་བྲངས།
སྟག་ཆང་ལྷ་མོའི་གི་རྟེན་དགོན་གྱི་འདུ་ཁང་བཞེངས། ཀུན་མཁྱེན་འཛིགས་
མེད་དབང་པོ་དགོན་པར་གདན་བྲངས། བསྟན་ཅིས་ཀ་སྟེང་ལག་དེབ་ལྟར་
ན་རབ་བྱུང་བརྩ་གསུམ་པའི་ཆུ་འབྲུག་སྟེ་ལོ་༡༥༤༩ ལོར་ལྷང་སྟེ་རོལ་བའི་རྩོ་
རྩེ་མཇུག་ཕྱིར་དགོན་ལུང་དྲུ་ཕེབས།²⁶ མངོད་དགོ་ཉི་མ་ལྟར་ན་དེའི་བྱི་ལོ་
ཤིང་སྟེལ་ལོར་ལམ་སྐབས་སུ་རེབ་གོང་དང་། མཆོ་སྟོན། ཉོར་གཙང་། ཁ་
གྲ། ཅོ་ནེ་སོགས་སུ་བསྐྱོད།

རྩ་བའི་དཔེ་དཔོན་པོ་ཆེ་དབང་རྒྱལ་པོ་དང་། བདག་མོ་ཨ་འཕྲིན་བཟའ་གཉིས་ཀྱིས་གདན་འདྲེན་བྱས་ཏེ། ལྷ་ཆེན་ཆངས་པ་བྱིས་སྤྱང་དང་། དར་འཛོམས་དཔལ་བོ་དབང་འདུལ་ཞེས་པ་གཞི་བདག་ཏུ་བསྐྱོས་པ་ནས་མཆོད་ཡོན་གྱི་འབྲེལ་ལམ་མགོ་རྒྱུགས། གསུང་རྩལ་པོ་དག་ཅིག་ཡོད་ཟེར་ཡང་། མཇལ་ཡུལ་དུ་མ་ཟུར། དགྲང་ལོ་ང་དགྲུ་བ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྷགས་ཡོས་སྤྱི་ལོ་༡༧༧༡ ལོར་དགོངས་པ་རྫོགས།

སྐུ་མེད་དུག་པ་དགེ་འདུན་ཆོས་ཀྱི་དབང་བྱུག་ནི། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་རྒྱུ་ལོ་༡༧༧༡ ལོར། རྩ་བའི་བསེ་རྒྱ་མར་འཁྲུངས། གཡེར་གཤོང་དགེ་འདུན་རྩ་བུ་གས་ལས་དགེ་བསྟན་བསྐྱབས། གོང་མའི་བྱུག་མེད་མེགས་རོས་བཟུང་བས་ཐུགས་ཐག་བཅད་དེ་གདན་སར་བཀོད། མཛོད་དགེ་རི་ཁོད་དབང་བོ་དང་། ཨ་ངའི་སྟོན་སྤུལ་སྐུ་གཉིས་ཡོངས་འཛོལ་དུ་བསྐྱོས། དགྲང་ལོ་ཉེར་ལྔ་བ་སྤྱི་ལོ་༡༧༧༤ ལོར་འདས། ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་བོ་དགོངས་རྫོགས་སུ་གདན་བྲངས།

སྐུ་མེད་བདུན་པ་ཀུན་དགའ་ཆོས་འཕགས་ཐུབ་བསྟན་ཉི་མ་ནི། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་སྤུལ་སྤྱི་ལོ་༡༧༧༧ ལོར་སྟག་ཆང་ལྷ་མོའི་ཉེ་འདབས་ཚུ་ཁོག་དུ་གོང་མའི་སྐུ་སྤྱིང་ལ་འཁྲུངས། (མཛོད་དགེ་ཉི་མས་རྒྱ་བྱ་ལོར་འཁྲུངས་གསུངས།) དགྲང་ལོ་དུག་པར་གཡེར་གཤོང་རིན་པོ་ཆེ་ལས་རབ་དུ་བྱུང་། སྤྱི་ལོ་༡༨༠༤ ལོར་གདན་སར་བཀོད། དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་རྒྱལ་དབང་ཡབ་སྲས་དང་གདན་ས་ཁག་དུ་སྐུ་འབྱེད་སྤུལ། པཎ་ཆེན་བསྟན་པའི་ཉི་མ་ལས་བསྟན་པར་རྫོགས། བཀའ་ཤོག་དང་གནང་སྦྱིས་ཟབ། འབྲས་སློ་སྤྱིང་མཁན་བྱུར་རོང་ཁྲིཀ་པར་གྲགས་པ་དང་། གཙང་བ་ཨ་ཞང་སོགས་མདོ་སྐྱོད་དུ་གདན་བྲངས་ཏེ། སྟག་ཆང་ལྷ་མོའི་དགོན་དུ་མཆན་ཉིད་གྲུ་ཆང་བཅུགས།

རབ་བྱུང་བརྩ་བཞི་བའི་ཆུ་ལྷག་སྤྱི་ལོ་༡༡༡༩ ལོར་རྟོར་གཙང་གི་རྟེན་དགོན་
 ཕྱག་འདེབས་མཛད་ཟེར། འདི་བའི་རིང་ནས་ལྷ་མོའི་གི་རྟེན་ཕྱོགས་ཀྱི་གྲ་རྒྱུན་
 མང་པོ་འདུས་པར་བཤད། རྣམ་ཐར་གི་རྟེ་སྟོ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་མཛད་
 པ་ཡིད།

དྲུང་ཡིག་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་དགྲུང་ལོ་ང་གཉིས་པར་འདས་པར་བཤད་
 པ། རབ་བྱུང་བརྩ་བཞི་བའི་ས་སྤྱི་ལོ་༡༡༤༡ ལ་ཁེལ་ཡང་། མདོད་དགེ་
 ཉི་མས་ཆུ་སྤྲུལ་གསུངས་པ་སྤྱི་ལོ་༡༡༩༩ ལོར་འབབ་པ་ཡིན། ཕྱི་མ་འདི་ལྟར་
 ར་ཁོང་དགྲུང་ལོ་༩༥ ཅམ་ལས་བཞུགས་མེད།

སྤྱི་ལོ་བརྒྱད་པ་སྟོ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ནི། རབ་བྱུང་བརྩ་བཞི་བའི་
 ས་བྱ་སྤྱི་ལོ་༡༡༤༧ ལོའི་རྟོར་ལྷ་༡༡ ཆོས་༩༠ ལ། ལྷ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་གྱི་
 ལྷ་སྤྲེལ་ཆོར་འཁྲུངས། རྣམ་ཐར་འགའ་ཞིག་དུ་སོག་པོར་འཁྲུངས་ཟེར་བ་རྒྱུས་
 མེད་པས་ལན་ནམ་སྟམ། དགྲུང་ལོ་བཞི་བ་སྤྱི་ལོ་༡༡༥༩ ལོའི་རྟོར་ལྷ་༥ ཆོས་
 ༡ ཉིན། ཀུན་མཁྲེན་གསུམ་པ་འདིགས་མེད་རྒྱ་མཆོས་སྤྱོད་མའི་ཡང་སྤྱི་
 དུ་རོས་འདྲིན་མཛད། རྩེ་དགོན་མཆོག་སྟོན་ལམ་ལས་དགེ་བསྟན་གྱི་སྟུང་
 པ་བཞེས། ལུབ་བསྟན་མཐའ་ཡས་ཡོངས་འདྲིན་དུ་བསྐྱོས། བཤེས་གཉེན་
 དེ་དག་ལས་མདོ་སྟགས་ཀྱི་གཞུང་ལ་སྦྱངས། སྤྱི་ལོ་༡༡༦༢ ལོར་གི་རྟེན་དུས་
 འཁོར་གྲ་ཆང་བཅུགས། མདོད་དགེ་ཉི་མས་རབ་བྱུང་བཙུ་ལྷ་བའི་ལྷགས་
 འབྲུག་ལོར་རྩེ་བའི་དགོན་གསར་བཏབ་པར་བཤད་པ་ལྟར་ན། སྤྱི་ལོ་༡༡༦༠
 ལོར་འབབ་ཅིང་། གཞན་མང་པོ་ཞིག་རབ་བྱུང་བཙུ་ལྷ་བའི་ལྷགས་རྩེ་ལོར་
 བཏབ་པར་བཤད་པ་ལྟར་ན། སྤྱི་ལོ་༡༡༦༠ ལོར་འབབ་པས། ལོ་བརྒྱའི་བར་
 ཟུང་ཡོད། སྤྱི་ལོ་༡༡༧༡ ལོར་རྟོར་གཙང་གི་རྟེན་སྤྱོད་མཆོན་ཉིད་བཅུགས།
 ཞུ་དམར་དགེ་འདུན་བསྟན་འདྲིན་དང་། རོང་པོ་ཁྲི་རྩ་གྱིས་མཛད་

པའི་འདི་བའི་ནམ་ཐར་ལ་མངལ་ན། སྐྱེ་ཆོ་པལ་ཆེར་ཡུལ་ཕྱོགས་སོ་སོའི་གྲོད་
སྒྲ་ཁ་མཆུ་བསྐྱམས་པས་འདའ་བ་ལྟ་བུར་སྒྲར་བ་སོགས། འཆད་ཚོད་ཚོམ་
གསུམ་དང་། ཐབས་མཁས་དབང་ཐང་གིས་ཕྱག་པ་ཞིག་ཡིན་འདུག ས་
གནས་ཀྱི་དགོན་སྡེ་ཁག་གི་དཔོན་པོ་དང་། གཉེར་བར་གྲགས་པ་སྤང་དོར་
ཀྱི་གནས་ལ་ཤིན་ཏུ་ཚོངས་ཤིང་། མི་གསོད་རྟ་འདེད་ཀྱི་ལས་ལ་བཙོན་པའི་
བྱར་སྒྲིག་གིས་བསྐྱབས་པའི་བྱིམ་པ་ནམས་ལ་དབང་ཐང་རྒྱས་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་
སྡེ་ཆེན་པོ་དག་གི་ཁ་ལོ་དོན་གྱིས་སྐྱུར་བཞིན་པས་ལན་པ་ཡིན་ནམ། རབ་བྱང་
བཙོ་ལྷ་བའི་ལྷགས་བྱི་སྟེ་ལོ་༡༩༠༠ ལོར། ཀེ་རི་སྐོ་བཟང་འཕྲིན་ལས་གནས་
ལྟ་གོང་མས་གདན་དྲངས་ཏེ་ལྟ་ཆབ་སྐར་དུ་ཕེབས་སྐབས། ནམ་མཁར་སློན་
པ་དཀར་པོ་སྤྱོད་བྱང་ཕྱོགས་སུ་འགོ་བ་གཟིགས་ནས་རྒྱན་རིང་བཤུམ་ཞིང་།
ཕྱགས་ཤིན་ཏུ་སྐྱོ་ནས་གསུང་མགུར་འཕྲལ་དུ་ལྷགས་ཚོམ་མཛད་པ་མ་བཟད།
སྤྱོད་བྱང་བཟའི་ཤིས་འབྲེལ་དཔལ་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་ཞིང་དངོས་སུ་ཡིན་ཚུལ་
དང་། ཀུན་མཁྱེན་སྤྱོད་མའི་ཕྱགས་བསྐྱེད་འཕྲིན་ལས་ལ་འགྲན་ཆུ་མེད་ཚུལ།
ཅ་བའི་སྤྱོད་མ་ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ་དན་ཚུལ་སོགས་ཤིན་ཏུ་སྐྱོ་བའི་
ངང་གསུངས་འདུག་ཀྱང་། ལྟ་ཆབ་དགོན་པ་ནས་སྟེ་ལེ་ལྷ་དྲུག་གི་ལམ་ཐག་
ལས་མེད་པའི་སྤྱོད་བྱང་བཟའི་ཤིས་འབྲེལ་དུ་ཕེབས་མ་ཐུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་ཆད་
ལྷན་ང་ཆོའི་མི་རབས་འདིས་རྟེན་དཀའ་ལ། སྤྱོད་བྱང་གི་ལྟ་སྡེར་འཁྲུངས་ཀྱང་
གདན་སར་བཀོད་པ་ནས་སྐྱེ་ཆོ་མིལ་བོར་སྤྱོད་བྱང་བཟའི་ཤིས་འབྲེལ་མངལ་མ་
ཚོང་བ་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞིག་གིས་ཉེས་པ་ཡིན་ནམ། དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་
ཤེས་ལྷན་པ་དག་གིས་བྱིར་བལྟས་བྱས་ཆོ། དགོན་སྡེ་དེ་དག་ལ་གཏིང་མི་
དཔོག་པའི་ཚོད་གཞི་རྒྱ་མཚན་ཅན་ཞིག་ཡོད་པ་མཐོང་མི་ཐུབ།

རབ་བྱང་བཙོ་ལྷ་བའི་ཤིང་སྟེ་ལོ་༡༩༠༥ ལོའི་ཟླ་༡ ཆོས་༡༡ ཉིན་

གཟུགས་སྐྱེ་བཀོད་པ་བསྐྱུས། གསུང་ཚུལ་པོད་བཅུ་གཅིག་དངོས་སུ་
བཞུགས་པའི་སྒྲིགས་བཅ་འགའ་རེར་མངལ་རྒྱ་བྱུང་།

སྐྱེ་མེད་དགུ་བ་སྐལ་བཟང་སྒོ་བྲོས་ཀྱི་ན་དགའ་ལུང་རྟོགས་རྒྱ་མཚོ་ནི།
རབ་བྱུང་བཙུ་བའི་ཤིང་རྒྱལ་སྤྱི་ལོ་༡༩༠༥ ལོའི་ཟླ་༡༡ ཚེས་༡༢ ཉིན། རྟག་
ཚང་ལྷ་མོའི་ཉེ་འདབས། མངོད་དགོ་ཤོག་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་བཞག་ལྷོ་མ་
དུ་འཁྲུངས། སྐྱེ་མོད་མ་འདས་ལོ་དང་། འདི་བ་འཁྲུངས་ལོ་ལོ་གཅིག་ལ་འབབ་
ཀྱང་། བར་དུ་ཟླ་དགུ་ཞག་བཅུ་འདང་བ་ལྷ་བྱུར་སྤང་། ཀྱན་མཁྱེན་བཞི་བ་
བསྐལ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་དབང་ཕྱག་གིས་ངོས་འཛིན་མངོད། དཀོན་མཆོག་
ཐུབ་བསྟན་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྐྱོས། རྩང་ལུང་ཁྲི་ཆན་དང་། ཞུ་དམར་དགོ་
འདུན་བསྟན་འཛིན་སོགས་ལས་ཚོས་བཀའ་མང་པོ་གསན། ལམ་རིམ་དང་
མཚན་ཉིད་ལ་སྦྱངས། དགུང་གྲངས་བཅུ་དྲུག་ཉིད་འདས་པར་བཤད།

འདི་བ་དགོངས་པ་རྫོགས་པའི་ཐད་བཤད་གཡམ་སྒྲ་ཚོགས་བྱུང་སྤང་
ཞིང་། དགོ་ཆན་གྱིས་ཆ་གཙུན་གནང་དགས་པ་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་སྤྱལ་
སྐྱེ་ཡུལ་གཞན་ལ་བྲོས་ཏེ་ལག་དུ་མ་རྒྱུད་སྟབས། དཔོན་པོས་སྤྱལ་སྐྱེ་མོ་བྱུར་
འདས་པའི་བྱུང་བསྐྱུགས་བྱས་ཚུལ་སོགས་སྐྱེ་མོ་རྟོག་བྱུང་བ་དང་། ཕྱིས་གི་རྟེ་
སྤྱལ་སྐྱེ་ཡིན་ཟེར་མཁན་གྱི་སྟགས་པ་ཞིག་སྤྲོལ་པ་དེར་གི་རྟེ་ནང་བས་ཉེས་
ཆད་བཅད་དེ་ན་བ་བྲེགས། དེ་ནས་སྤྲོ་བྱང་ཕྱོགས་སུ་སྤྲོལ་ནས་གྱུང་ཐང་
ཆང་གིས་བདག་པོ་བརྒྱབ་སྟེ། སྤྲོ་བྱང་རྟེང་མ་གྱུ་ཆང་གི་ཁྲི་བ་བྱེད་དུ་བཅུག་
པ་ལ་བརྟེན་ནས། གྱུང་ཐང་སྤྲོ་བྱང་དང་གི་རྟེ་ནང་བ་མ་འཆམ་ཟེར། འདིའི་
རྟོག་བྱུང་རྟོར་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༦ ལོར་གི་རྟེ་གྱུ་ཆང་ལེགས་གྱུབ་མངོད་སྟེའི་ཉིན།
སྤྲོལ་མགོན་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དབུ་བཞུགས་སོག་གི་རྟེ་རིན་
པོ་ཆེ་ནས། ཁོང་གིས་གྱུང་ཐང་ཆང་སྤྲོ་བྱེད་ལེགས་མ་གཉིས་སུ་ལ་ནས་

ཞི་འགྲིག་ཡོང་ཐབས་ལ་འབད་བཅོན་གནང་ཡང་། གྲུབ་འབྲས་མ་སོན་པའི་གནས་ཚུལ་རྒྱལ་དབང་མཆོག་དང་མདོ་སྐྱོད་མི་དམངས་པ་སྟན་སྒྲོན་ཞུས་སོང་།

སྤྱིར་སྤང་རྟོག་འདི་རིགས་བསྐྱར་སྤོང་བྱས་པས་རང་གཞན་རོགས་གསུམ་ལ་ཕན་ཐོགས་མེད་ཁར། ད་དྲུང་རང་རེའི་སྤྱི་ཆོགས་འདི་ཡུ་རོབ་དྲུས་རབས་བར་མའི་བསམ་སྤོའི་གནས་ཆད་དང་དུ་ལམ་བྱུང་མེད་པ་ལྟ་བུར་སྤང་བས། དཔུང་པའི་གནས་མ་ཡིན་ཀྱང་། ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ནས་སྐབས་དེ་མེད་དུ་རྟོག་སྤང་བྱུང་བ་དངོས་ཡོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིན་པ་དང་། ཀའི་ཆར་སྤྱི་སྤང་སྤྱི་དང་འབྲེལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ནམ་ཐར་སོགས་སྤྱི་དང་གནས་ཚུལ་གྱི་བྱར་རེ་འབྱུང་བ་ཡིན་སྟབས། ཐུན་བུའི་བསམ་བློར་གྱིས་ལྟ་བུར་ཟད་ཀྱང་མ་ཞུགས་པར། སྤྱི་ཡིག་ཆར་འབྱུང་བ་དག་གིས་མཆོམས་སྦྱར་ན། འགར་གྱི་རིག་བྱེད་པ་མི་ཕམ་དབྱངས་ཅན་དགས་པའི་དོ་རྩེ་བྱ་བས།

ད་ནི་སྤང་བར་བྱ་བ་འདི་ཡོད་དེ། རྩེ་འདི་མུ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཕྱིས། ལྟ་མའི་ཆོ་འདམུལ་གང་ལས་བྱུང་གཏོལ་མ་མཆིས་ཀྱང་། མཆོག་སྤུལ་འདི་བ་ཡོངས་འཛིན་གྱི་ཞབས་བསྐྱུལ་དག་པོའི་རྒྱུན་གྱིས་ཡུལ་སྤངས་ནས་སྤྱི་དངོས་ཀྱིས་ཕྱོགས་གཞན་དུ་བྱོན་པ་ལག་དུ་མ་ཆུད་པའི་གནོད་ཡུས་ཞི་བར་གཞོལ་བའི་རྩུ་བྱས་སོ་ཞེས་སྤྱི་ཞིང་། བདེན་རྒྱུན་འབྲས་བསྐྱེགས་གང་ཡོད་མ་ངེས་ཀྱང་། ཀུན་དུ་རྒྱ་གཞན་དཀར་བ་ཞིག་བྱུང་ནས་འཛིག་རྟོན་སྤྱི་བའི་རྒྱ་མང་དུ་བྱས་སོ།། མཁས་སྤྱན་མང་པོ་ཡང་རྟོག་དཔྱད་མེད་པར་དེ་ཞིད་བདེན་པའི་དོན་ཅན་དུ་སེམས་ཤིང་སྤྱི་བར་བྱེད་དོ།²⁷

ཞེས་སོགས་གསུངས་འདུག་པ་དང་། ཀའི་འཛིན་ལབངས་རྟ་རྒྱུ་ཁ་བའི་

ཆགས་རིམ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་བདེན་གཏམ་ན་བའི་བརྒྱད་ལེན་ཞེས་བྱ་བར། ཀེ་རྟི་རྟ་
 རྒྱ་ཁ་བས་གཟན་དཀར་བའམ་སྤྲུགས་པ་རལ་རྩིག་བཟུང་བའི་སྟོན། (འབྲེལ་
 ཡོད་ལོ་རྒྱུས་དཔྱད་གཞིའི་སྟོན་ལས་བཤུས) ཞེས་སོགས་བཀོད་འདུག་པ་དག་
 ལ་བལྟས་ན། བར་མཚམས་དེར་ཀེ་རྟི་རྟ་སྤྱུ་སྤྱུ་ཡིན་ཟེར་མཁན་ཞིག་ཡོང་བ།
 ཕྱིས་ཀེ་རྟི་རྟ་རྒྱ་ཁ་བས་བཟུང་སྟེ་ཀེ་རྟི་ནང་བར་ཅིས་སྟོན་དང་། དེ་ནས་ར་
 བར་བྱེད་ནས་ཉིན་བརྒྱ་གྲངས་ལ་བཟུང་། ཕྱིར་ཀེ་རྟི་ནང་བར་བྱེད་རྒྱ་བྱས་
 སྐབས། ཆེའུ་དཔོན་མོས་རག་ཆའི་རོང་སྟོན་མངགས་ནས། བྱེད་ཀྱིས་འདི་
 ཀེ་རྟི་ར་མ་འཁྲིད། ཀེ་རྟི་དཔོན་པོ་ཆེ་ཆ་པོ་(ཆེ་བ་ནམས) གྲ་བ་ཏག་ཏག་རེད།
 དེ་རྟོན་ཞལ་(ཞར) གྱི་མི་རྒྱུད་རེད། བསད་ཨེ་འཛོག་མི་འཛོག་བསམ་རྒྱུ་ཡོད་
 བྱི་མ་རེད་ཟེར།²⁸ ཞེས་སོགས་འབྱུང་བ་ལ་དཔགས་ན་སྐབས་དེའི་གནས་ཚུལ་
 རྒྱུང་ཟད་ཅིག་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ།

སྤྱི་ཕྱིར་བརྒྱ་བ་ངག་དབང་སྟོ་བཟང་བསྟན་པ་ཆེ་རིང་ནི། རབ་བྱུང་
 བཙོ་ལྔ་བའི་ལྷགས་བྱ་སྤྱི་ལོ་༡༧༡༡ ལོར། ཆ་ཁོའི་ཀེ་རྟི་འི་ཕྱི་རྩ་ཆང་ལ་འབྱུངས་
 ཟེར། (མཛོད་དགོམོག་ཞེས་ས་ལུག་ལོར་འབྱུངས་) ཤར་སྐལ་ལྷན་སྤྱི་ཕྱིར་བདུན་
 པས། ར་སྟོན་རྟོན་ཞར་ཆང་གི་དཔོན་མཐུ་སྟོབས་རྟོ་རྩའི་སྲས་སུ་འབྱུངས་
 པར་བཤད། པཌ་ཆེན་དགྲ་བ་སྟོ་བཟང་ཆོས་གྱི་ཉི་མས་སྤྱི་གོང་མའི་ཡང་སྤྱི་
 དུ་རོས་འདྲིན་དང་། ཞབས་བཏན་གསལ་འདེབས་ལྷགས་རྩོམ་གནང་།
 གདན་སར་བཀོད་དེ་སྤྱི་སྤྱུ་སྤྱུ་སྤྱུ་ཡོངས་འདྲིན་དུ་བསྟོན། ཡི་གེ་འབྲི་སྟོག་
 དང་། སྟན་སུམ་སོགས་བསྐྱབས། རེབ་གོང་ནས་མར་ནང་སྤྱི་ཞབས་འདྲིགས་
 མེད་དམ་ཆོས་རྒྱ་མཆོད་དང་། ཆེའུ་རྟེན་སྟོ་བཟང་དཔལ་ལྷན་ཡས་སྲས་གདན་
 དངས་ཏེ་རྩའི་གསུང་འབུམ་གྱི་ལུང་གསན།

ཕར་རེབ་གོང་དུ་ཕེབས་ནས་ཀྱང་དབང་ལུང་མན་ངག་སྟོ་ཆོགས་ལ་

ཉམས་བཞེས་མཛད། ར་དགོན་དུ་སྐྱོན་རས་གཟིགས་ཀྱི་དབང་དང་། ས་
སྐྱུ་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༡ ལོར་དུས་འཁོར་དབང་ཆེན་གནང་ཡང་ཟེར། ལྷགས་འབྲུག་
སྤྱི་ལོ་༡༧༩༠ ལོར་འཛིགས་མེད་དམ་ཆོས་རྒྱ་མཚོ་ལས་བསྐྱེན་པར་རྫོགས།
དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱ་དྲུག་པའི་ལྷགས་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༡
ལོར། ཀ་རྒྱའི་མཁར་གྱི་པེ་ཆང་སྤྱི་ཆལ་ཞེས་པའི་སྤྱིང་གར་གྱར་ཕུབ་པའི་
ནང་འདས། འདི་བའི་ནམ་ཐར་ཤར་སྐལ་ལྷན་སྤྱི་མེད་བདུན་པས་བཅུམས་
པ་ཡིད།²⁹

སྤྱི་མེད་བརྒྱ་གཅིག་པ་སྤོ་བཟང་བསྐྱེན་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ་ནི། རབ་
བྱུང་བརྒྱ་དྲུག་པའི་རྒྱ་ཉ་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༡ ལོར། ཤར་ཐེ་བོ་རོང་གཟུང་རུའི་སྐྱུ་
མོ་སྤེ་བར་ཡབ་ཨ་ཆེ་དང་། དུམ་ལུ་རྒྱ་ལྷན་གཉིས་ཀྱི་སྐས་སུ་འཁྲུངས། སྤྱི་ལོ་
དོན་དུ་སྤྱི་བདག་ནམས་རེབ་གོང་ཕྱོགས་སུ་ལན་མང་ཕེབས་པའི་མཐའ་མར།
གྱར་མཁུན་སྤྱི་མེད་ལ་བ་བསྐྱེན་པའི་རྒྱལ་མཆན་ལ་ཞུས་ཏེ། ཤིང་བྱ་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༥
ལོའི་ཉོར་ལྷ་མེ་ཆོས་ཀྱི་ཉེན་འདི་བ་སྤྱི་གོང་མའི་ཡང་སྤྱི་དུ་རོས་འཛིན་མཛད།
རོས་འཛིན་མཛད་སྐྱུངས་དེར་སྐད་གྲགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་བྱུང་།

གདན་སར་བཀོད་དེ་དགེ་བཤེས་དགོན་མཆོག་ཤེས་རབ་ཡོངས་
འཛིན་དུ་བསྐྱོས། ཡི་གེ་འབྲི་སྒྲིག་སོགས་བསྐྱུ་གྲྭ་སྤྱི་ལོ་ཆང་ལས་རབ་བྱུང་
དང་དགེ་ཆུལ་དཀྱུས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུ་བས། དབང་ལུང་དུ་མ་གསན། རབ་བྱུང་
བརྒྱ་དྲུག་པའི་མེ་བྱ་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༥ ལོར་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་འབྲས་སྤོ་སྤྱིང་ག་
ཆང་དུ་ཆོས་ཞུགས་གནང་། མཁན་བྱུར་ཉི་མ་རྒྱལ་མཆན་བསྐྱེན་ཏེ་གཞུང་
ཆེན་ལ་སྤྱུངས། སྤྱི་ལོ་༡༧༩༧ ལོར་བོད་ཁྱོན་ཡོངས་རྫོགས་རྒྱ་ལོག་ཏུ་ཤོར་
སྐབས་རྒྱ་གར་ཕྱོགས་སུ་སྤྱུ་བས་བཅོལ་དུ་ཕེབས། སྤྱི་ལོ་༡༧༩༩ ལོའི་ལྷ་མེ་ཆོས་
ལ་གོང་ས་རྒྱལ་དབང་བརྒྱ་བཞི་བ་ལས་བསྐྱེན་པར་རྫོགས།

གྱི་ལོ་༡༩༥༥ ལོ་ནས་དགེ་ཆན་ལོས་སྤྱིང་ཐངས་གཉིས་པར་ཞུགས་
 བས་སློབ་སྤྱིང་དང་། གྱི་ལོ་༡༩༥༩ ལོ་འཁྲུང་ནས་མ་ར་ཏ་སི་གཙུག་ལག་སློབ་
 གཞི་མོར་ཞུགས་ཏེ་ཨའུ་རའི་མཆན་རྟགས་བཞེས། གྱི་ལོ་༡༩༩༥ ལོར་གེ་རྟི་
 བྱས་པ་གྲུ་ཆང་བཞེངས་སྐྱབ་མཛད་སློག་ནང་། གྱི་ལོ་༡༩༩༧ ལོར་བཙན་བྱོལ་
 བོད་གཞུང་གི་བཀའ་སློན་དུ་འདེམས་སོན་བྱུང་། ད་ལྟ་གེ་རྟི་བྱས་པ་གྲུ་ཆང་
 གི་སློབ་གཉེར་འཛིན་སྤྱིང་མ་སྟོད་པར་སྐྱེའམོ་གཞིས་ཀྱི་སྐབས་ལགས་སོ།།

གསུང་ཚཱ་དག་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་རབ་བྱེད་ཞབས་བདག་མ་
དང་། ལོ་རྒྱུས་སྒོར། བཀའ་སློབ་ཚུགས་བརྒྱུགས་སོགས་མང་དག་བཞུགས་
བཞུགས་པར་སྤྱང་།

ཁོང་གི་གདན་ས་གཙོ་བོ་སྐུ་ཁོང་ལྷ་མོ་གི་རྟེན་དཔོན་དུ་སྐོས་བསམ་
སྤྱོད་སྟེ་མཆན་ཉིད་གྲ་ཁོང་དང་། རྒྱུད་པ་གྲ་ཁོང་། དུས་འཁོར་གྲ་ཁོང་བཅས་
གསུམ་འདུག་ཅིང་། སྤྱི་ལོ་ ༡༧༥༩ བར་སྤྱི་རབས་ ༥༠ ཙམ་སོང་བར་བཤད།
མདོད་དག་ཉི་མས་མཛད་པའི་ལོ་རྒྱུས་སུ། དཔོན་འདིར་གསུང་འབུམ་ཡིག་
འབུ་སྟོང་ལྷག་ཡོད་པའི་མཁས་པ་ ༧༩ ལྷན་ཟེར། གསུང་རྩམ་དེ་དག་ད་ལྟ་
དངོས་སུ་བཞུགས་མིན་མ་ཤེས།

གྱིར་བཏང་དཔོན་པོ་ཞེས་པ་ནི་སྐུ་མཆེད་ཀྱི་དོན་ཡིན་ལ། ལྷ་སྐུལ་
 དག་གི་རྒྱ་རྒྱས་རང་གི་སྐུན་མཆེད་ལ་ཉར་བརྟུག་པ་ལས་བྱུང་བ་གདོན་མི་བྱ་
 ཡང་། རྒྱུ་ཡིག་ཆར་བཤད་པ་ལྟར་ན། གེ་རྟེ་དཔོན་པོ་ནི་རིགས་རྒྱུད་ཀྱིས་
 བརྒྱུད་འཛིན་བྱེད་བྱེད། དགོན་འདིར་དཔོན་རབས་༡༩ སྤང་ཞིང་། དགོན་
 པ་དང་ལྷ་སྐུ་ལྷེ་མི་སྐུ་ཡོངས་རྒྱལ་ལ་དོན་གྱིས་མངའ་དབང་རྒྱུར་མཁན་ནི་
 དཔོན་པོ་ཡིན་ལ། ལྷག་པར་དུ་ཆབ་སྲིད་དང་། དཔལ་འབྱོར། དམག་དོན།
 བྱིས་སྐྱེས་སྤྱུགས། བཅོམ་ཁང་དང་བཅས་པར་ཁ་ལྷོ་རྒྱུར་མཁན་ཉི་ལའང་དཔོན་

པོ་ཡིན། ཀེ་རི་དཔོན་པོ་ཕྱི་མ་ནམས་ལ་དབང་ཐང་ཆེ་ཞིང་། བྱིས་གཙོད་སྐྱེས་ལུ་གཞན་ལས་སྡེ་བར་བཤད།

སྤྱི་ལོ་༡༧༩༠ ཅ་གངས་ནས་མདོ་སྨད་སྡོད་ཀྱི་ལུ་དུ། ཁ་ཆེ་ལྷ་པུ་སྤང་གིས་གསོད་གདུབ་སྒྲུག་གཙོད་འཕྲོག་བཅོམ་ཡང་བ་བྱས་སྐབས་ཀྱང་། ཀེ་རི་དཔོན་པོ་དང་ཁ་ཆེ་ལྷ་པུ་སྤང་གཉིས་ལ་གྲོགས་འབྲེལ་ཟབ་པས་གནོད་སྦྱོར་ཅི་ཡང་མ་བྱུང་ཁར། སྤང་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་གྱི་དགོ་བཤེས་གཤམ་ཆེན་ཏོར་གཙང་མཁར་མོ་རྒྱལ་ལ་ལྷ་པུ་སྤང་གིས་འཇིགས་བསྐྱུལ་ཡང་ཡང་བྱས་པས། གདན་སར་བཞུགས་མ་ཐུབ་པར་ལྷ་མོ་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་ནས། ཀེ་རི་དཔོན་པོ་ལ་མགོ་བཏགས་པས་སྒྲོག་ཞེན་ལས་ཐར་རྒྱ་དང་། ཁོང་ཏོར་གཙང་གི་རི་དགོ་རྒྱུ་དགོས་པའི་སྦོད་ལེན་གྱི་མན་ངག་བཞེན་པར་བཤད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ།

ལུ་ལ་འདིར་བྱོན་པའི་མི་སྣ་གཤམ་ཆེན་ཁག་ཅིག་ནི། བཞག་ལྷོ་མ་སྤང་མ་བཀྲ་ཤིས་ཟེར་བའི་གཤམ་ཅན་ཞིག་བྱུང་བ་སྤང་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་ཐོག་མར་ཚུགས་སྐབས་ཀྱི་བྱ་རྒྱུན་ཡིན་ཞིང་། ཀུན་མཁྱེན་སྐུ་ཕྱེད་དང་པོ་ངག་དབང་བཙོན་འགྱུས་དང་། བསེ་ཁྱི་རྒྱ་དབང་བཀྲ་ཤིས་གཉིས་ཀྱི་ཞབས་ཟེན་གྱི་སློབ་མ་ཡིན། སྐག་ཚང་ལྷ་མོའི་དགོན་གསར་ཚུགས་སྐབས་འདི་བ་དང་། ཨ་བུའི་སྤང་མ་བྱ་བ་གཉིས་ཀྱིས་དགོ་བསྐྱོས་དང་དབུ་མཛད་རེས་མོས་ལོ་བསྐྱུད་མར་བྱས་པས་ཐན་རྒྱབས་ཆེ་ཟེར།

སྤང་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་གྱི་རྒྱུད་པ་དཔོན་སློབ་དགོ་འདུན་དཔལ་བཟང་དུ་གཤམ་པའང་བཞག་ལྷོ་མ་གྱི་རྒྱུད་འདི་ལས་བྱུང་ཞིང་། འདི་བ་དང་བྱམས་མེ་དཔོན་ཨ་བཀྲ་གཉིས་ཀྱིས་ལྷ་མོ་དང་གི་རི་དགོན་གསར་ཚུགས་ལ་མཐུན་ཁྱེན་སྦྱར།

ཡང་བཞག་ལྟོམ་སྒྲ་མ་སྒྲོ་བཟང་རྒྱལ་མཚན་བྱ་བ་སྟག་ཚང་ལྟ་མོ་གེ་རྟི་
 ལ་ཆོས་ཞུགས་བྱས་པས། དེར་གཞིས་ཀ་དང་སྤྱལ་སྤྱོད་འདུག དེའི་ཕྱིས་
 སྒྲ་མ་དར་རྒྱས་རྒྱུ་མཚོ་བྱ་བ་སྒྲ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་གྱི་ཆོས་གྲར་ཞུགས། ཀྱན་
 མཁུན་སྤྱོད་འཕྲུལ་པ་འཛིགས་མེད་རྒྱུ་མཚོའི་དངོས་སྒོ་བ་དུ་གྱུར། ཕྱིས་
 ས་རྒྱུ་མ་འཕྲོད་པ་ལྟ་བུས་རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས། ལྟ་མོ་གེ་རྟི་དགོན་དུ་མཚན་ཉིད་
 གསར་རྒྱགས་སྐབས་ཆོས་གྲར་འགྲིམས་ཤིང་གེ་རྟིའི་མཁན་པོར་ཡང་ཕེབས།
 གཞན་ཡང་བཞག་ལྟོམ་གྱི་རྒྱུད་དུ་མངོན་པ་ཆོས་རྗེ་སྒོ་བཟང་ཆོས་འཛིན་བྱ་
 བ་ཞིག་བྱུང་ཞིང་། ལྷང་སྤྱོད་པོ་ཆོས་ཆོས་རྗེ་ཞེས་པའི་ཆོ་ལོ་གནང་། དེའི་
 ཆོ་བོ་ནི་གཙོས་ཕྱག་མངོན་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེ་བསྐབས་དེར་རིག་གནས་
 ལ་མཁས་པའི་གྲགས་པ་ཆེ་བེད། ཡང་རབ་བྱུང་བཙུ་བའི་ས་པག་སྤྱི་ལོ་
 ༡༧༧༧ ལོར་བཞག་ལྟོམ་བྲ་པོར་འཁྲུངས་པ་བྲ་པོ་སྤྱོད་གསུམ་པ་སྒོ་བཟང་
 རྒྱུ་མཚོ། (༡༧༥༤ ལོར་འདས)

རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ལྷགས་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༩ ལོར་བཞག་ལྟོམ་
 བྲ་པོར་འཁྲུངས་པ་མཁན་ཁྱན་སྤྱོད་གཉིས་པ་སྒོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་
 མཚོ།

ད་དུང་གསེར་རིག་སྤྱོད་པའི་དབང་པོ་བསྟན་འཛིན་དོན་གྲུབ་བཞག་
 ལྟོམ་དུ་འཁྲུངས། རྒྱས་དུས་ནས་ཁ་ཁྱད་དང་། རྟོར་གཙང་སོགས་སྤྱོད་
 མཁས་པ་བསྟན་ཏེ་སྤྱངས་བཙོན་གནང་། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༠ རྩ་བུངས་ལ་སྒྲ་བྲང་
 བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་ཆོས་ཞུགས་བྱས། རབ་རྒྱལ་ས་ཁྱི་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༩ ལོར་སྒྲ་
 གྲ་ཐམས་ཅད་དགོན་པ་ནས་གནས་དབྱུང་བཏང་སྐབས་རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས།
 ཕྱིས་མངོན་དགོས་རྒྱུ་མཚོ་པོ་དེ་སྤྱོད་ཁང་གི་དབུ་འཛིན་སོགས་གནང་སྟེ་རིན་ཆེན་
 རིལ་ནག་ཆེན་མོ་བཟོ་སྤྱོད་མངོན་པ་སོགས་གསེར་རིག་བསྟན་པ་ལ་བྱས་རྗེས་

ཆེ། འདི་བའི་མཆན་ལ་ཡོངས་གྲགས་སུ་སྤྲན་པ་བསྟན་ཁོར་འབོད་པ་ཡིན་
ནོ།།

དེང་རབས་རྒྱའི་ཡིག་ཆ་ལྟར་ན་བཞག་ལྗེ་མ་ལ་འབྲེག་ཏུ་དྲུད་བྱིས་
༤༠༠ ལྟག་དང་། མཐའ་བ་དྲུད་བྱིས་༡༠ ཅམ་ཡོད་པར་བཤད། ཡང་ཡིག་
ཆ་འགའ་ཞིག་ཏུ། སྤར་འབྲེག་སྡེ་དྲུད་བྱིས་༡༠༠ ལྟག་ཡོད་ཀྱང་། སྤྱི་ལོའི་
དུས་རབས་ཉི་ཤུ་བའི་སྟོད་ཟླ་ལིང་གི་ཁ་ཆེ་ངག་དཔོན་མ་ཡུའུ་སྒང་གིས་མདོ་
སྤྲད་ཀྱི་ཡུ་གུ་མང་པོར་བཅན་གཞོན་འབྲེག་བཅོམ་བྱས་སྐབས། བཞག་ལྗེ་མ་
ལ་ཉམས་ཆག་ཆེན་པོ་བྱང་ནས་དྲུད་བྱིས་༡༢༠ ལྟག་ལས་མེད་ཟེར་བ་བདེན་
མིན་མ་ཤེས།

བརྒྱད། འབོས་ཤོག་པ།

འབོས་ཤོག་པའི་ཤར་བཞག་ལྗེ་མ་དང་། ལྟ་སྤྱིང་བ་སྤྲད། རྒྱབ་བྱམས་
མེ་ཁ་གྱ། བྱང་ལྷ་མོ་ཀི་རྟི་དགོན་དང་འབྲེལ་ནས་ཡོད། བཞག་ལྗེ་མ་དཔོན་
པོ་དང་། འབོས་དཔོན་པོ། སྤྱིང་བའི་དཔོན་པོ། མདོད་དགེ་སྤྲད་ཀྱི་ཤོག་
ཁ་ལྗེའི་དཔོན་པོ་ནམས་མདོད་དགེ་དཔོན་སྟོ་གོས་བཟང་གི་རྒྱད་པ་ཡིན་
སྟབས། དཔོན་རྒྱད་གཅིག་ཀྱང་མི་སེར་ལ་སྣ་ཆོགས་ཡོད་མོད། ཤས་ཆེ་བ་
དགའ་ཡེ་ཤེས་དར་རྒྱས་ཀྱི་གདུང་རྒྱད་ལ་གདུགས་ཀྱིན་སྤང་།

སྤྱི་ལོ་ཞིག་ལ་འབོས་དང་བོང་ཆང་གཉིས་ཆོ་བ་གཅིག་ཡིན་མོད། ཕྱིས་
རྒྱ་ཞིག་ཅི་ཞིག་གིས་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་ཆད་ཟེར། འབོས་ཆོ་བར་དྲུད་བྱིས་༢༠

ཡོད། དཔོན་པོ་བརྗོད་བྱ་བའི་སྐབས་ནུས་པ་ཞན་པས་སྡེ་མགོ་མ་ཟིན་ནས་ལྷ་
མོ་གི་རྟེ་དགོན་པར་མགོ་བཏགས་ཤིང་། སྡེ་ཆོའི་དབང་ཆ་པལ་ཆེར་གི་རྟེ་དཔོན་
པོས་སྐངས་འཛིན་བྱས་པར་གྲགས།

དེང་སང་གིས་པའི་ཡིག་ཆ་པལ་ཆེར་དུ་སྡེ་ཆོའི་མིང་ལ་འབོས་གིས་
འདུག་ཀྱང་། མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་དུ། འབའ་ཁུ་³⁰ཞེས་གིས་འདུག་པས་
དབྱད་རྒྱ་སྤང་།

བོང་ཆང་ཆོ་བ་ལ་དུད་བྱིམ་༡༠༠ ཡོད། དཔོན་ཨ་ཐེ་དང་འབོས་
དཔོན་པོ་བརྗོད་གཉིས་རྒྱུད་པ་གཅིག་ལས་གྱེས་ཀྱང་། བར་སྐབས་ཤིག་ནས་
མ་འཆམ་པན་ཚུན་བར་འབྲུག་འཛིང་ཀྱང་བྱུང་། རྒྱ་རྒྱུན་དེའི་དབང་གིས་
ཡིན་ནམ། བོ་ཆང་གིས་ལྷ་མོ་ཁྲི་དགོན་པར་མགོ་བཏགས་པས་གསེར་ཁྲིའི་
ལྷ་སྡེ་ལྷ་བུར་གྱུར་ཟེར།

བོང་ཆང་གི་རྒྱུད་དུ་བོང་ཆང་སྐུ་མ་བྱ་བ་ཞིག་བྱུང་ནས། བཞག་ལྷོ་མ་
སོགས་མངོད་དགེའི་ཕྱོགས་འདིར་རྟེང་མའི་ཆོས་རྒྱུད་ཤུགས་ཆེར་དར་བཞིན་
ཡོད་ལྟ་བུ། རྟེང་ཆོས་ཀྱི་དཔེ་ཆ་ནམས་རྒྱལ་བསྐྱུར་ཅིང་། མི་ཤི་ཆེ་བར་དོ་
ཐོས་གྲོལ་འདོན་པའི་རྒྱན་བཅད་དེ། དགེ་ལུགས་ཁམས་གཙང་དར་སྤེལ་བྱས་
པར་གྲགས།

དགུ། སྐྱུང་ཆ་ཤོག་པ།

སྐྱུང་ཆ་ནི་ཐེ་བོ་སྟོད་མ་ཆོ་བཞིའི་ཡ་གྲལ་དང་། མངོད་དགེ་ཤོག་བརྒྱ་
གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆན་ཡང་ཡིན། ཤར་འབྲིང་བ་དང་། ལྷོ་གཟུང་རུ། རུབ་ལྷ་
མོ་གི་རྟེ་དགོན། བྱང་ཅོ་ནེའི་མངའ་ཁོངས་དང་འབྲེལ་ནས་ཡོད། འདི་ལ་ལྷང་

ཆ་དང་། རྒྱུ་ཆོ། རྒྱུ་ཆ་སོགས་འབྲི་སྒྲུངས་དུ་མ་བྱུང་འདུག་ཀྱང་། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་ནམ་ཐར་དང་། བདེ་སྐྱོད་ཆོས་འབྱུང་སོགས་སུ་རྒྱུ་ཆ་བྲིས་འདུག་ལ། ཀུན་མཁྱེན་སྐྱེས་བཞེ་བའི་ནམ་ཐར་དུ།³¹ ཐེ་བོ་རྒྱུ་ཆ་ནས། དེ་འཕྲུལ་མགོན་པོ་དོན་གྲུབ་ཟེར་བ་སོགས་མི་ཆང་འགས་མགོ་འདོགས་པར་སྒྲེབས། ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་བས་ཡུལ་མིང་འབྲི་ཚུལ་སྣ་ཆོགས་བྱུང་འདུག།

རྒྱུ་ཆ་བྲིས་པ་དག་གི་བཞེད་ཚུགས་མ་ཤེས་ཤིང་། རྒྱུ་ཆ་བྲིས་པ་དག་གི་འདོད་པ་ནི། ཡུལ་དེར་རྒྱུ་ཆ་མ་མང་བས་རྒྱུ་ཆ་ལ་ཐོགས་པ་བྲིས་རྒྱུ་ཆར་འགྱུར་བར་འདོད་པ་འདྲ་ཞིང་། རྒྱུ་ཆ་བྲིས་པ་དག་གིས་སྐྱབས་ཤེས་མ་ཐོང་ཡང་། ཁོ་བོའི་སློ་རོར་ཡང་ཡང་འཆར་བ་ནི། སྤར་ཐེ་རོང་གི་ཚུགས་འདི་བོན་གྱིས་བཟུང་ནས་འཕགས་པའི་གྲ་ཆེན་བཞེ་སོགས་གྱིས་བོན་བན་དེར་བསྐྱར་བ་དང་། བྲིས་སུ་ཅོ་ནེ་དཔོན་པོ་ཆོ་དབང་དོན་གྲུབ་པ་བྱས་ཀྱང་ཐེ་རོང་གི་བོན་སྐྱུར་ཚུལ་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཅེས་ཀྱང་གསལ་བ་ལ་གཞིགས་ན། སྐྱབས་གྲགས་ཆེ་བའི་གཙོ་འཕགས་དང་། རྒྱུ་ཆ་འཕགས་སོགས་བོན་གྱི་གྲུབ་ཐོབ་མཐུ་ནས་ཅན་མང་བོ་ཐེ་རོང་གི་ཡུལ་འདིར་བྱོན་པ་ཡིན་སྟབས། རྒྱུ་ཆ་འཕགས་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་ཆ་རྒྱུ་དུ་གཏོགས་པས་བཟུང་བའི་ཡུལ་ལ་རྒྱུ་ཆ་ཐོགས་པ་ཡིན་ནམ་སྟམ་པས་དབྱེད་པར་མཛོད།

གང་ལྟར་རྒྱུ་ཆ་ཆོའི་ཡུལ་འདི་ནི་ཞིང་ལས་གཙོ་བོ་དང་། འབྲོག་ལས་ཞོར་གཉེར་སྟུ་བྱ་ཡིན། རྒྱུ་ཆ་ལ་དུད་ཁྱིམ་༡༠༠ ལྷག་ཡོད་ཟེར། དེང་རབས་རྒྱའི་འབྲེལ་ཡོད་ཡིག་ཆ་འགའ་རེ་ན། སྤར་རྒྱུ་ཆ་དང་འབྲིང་བ་གཉིས་ལྷ་མོ་གསེར་ཁྲི་ལས། ཀེ་རྟི་དཔོན་པ་ལ་འབྲེལ་ལམ་དམིགས་བསལ་བ་མེད་ཀྱང་། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་བའི་མགོ་སྟོན་ཅིག་ལ་རྒྱུ་ཆ་དང་འབྲིང་བའི་ཇག་

པས་བྱང་རྒྱ་ཆོང་བར་འཕྲོག་བཅོམ་བྱས་པས། ཁ་ཆེ་ལྷ་སྤུ་ཐྱང་གིས་
 དམག་དཔུང་ཐོན་གཅིག་སྐྱང་ཆའི་སྟེང་བཏང་བར། སྐྱང་ཆས་འགོག་ཆོལ་
 རྒྱ་པོ་བྱས་ནས་ལྷ་སྤུ་ཐྱང་གི་རུ་དམག་ལ་པམ་ཉེས་ཆེན་པོ་བཅོས་ཀྱང་། ལུ་
 མཐུད་ཉེན་ཁ་ཆེ་སྟབས་གསེར་སྤྲི་དང་གི་རྟི་དགོན་པའི་དཔོན་པོ་དག་གིས་
 གཟུ་བཤད། གཟུ་བཤད་སྐབས་གསེར་སྤྲིས་ཀྱི་དོན་དེ་ལ་གཡོལ་ནས་ཕྱིར་
 འཐེན་བྱས་པས། གི་རྟི་དགོན་པས་ལྷ་སྤུ་ཐྱང་ལ་གུན་གསབ་དངུལ་སྒོར་སྤྲི་
 སྟག་ཁ་ཤས་སྟོད་དགོས་བྱུང་བ་ནས། སྐྱང་ཆ་དང་འབྲིང་བ་གཉིས་གི་རྟི་
 དཔོན་པོའི་མངའ་ཞབས་དང་། སྐྱང་ཆའི་རྒྱལ་དགོན་པ་དང་། འབྲིང་
 བའི་སུམ་མདོ་དགོན་པ་གཉིས་ཀྱང་ལྷ་མོ་གི་རྟི་མངའ་གཏོགས་སུ་སྦྱར་བར་
 བཤད།

ཐེ་པོའི་ཁོངས་སྐྱང་ཆའི་རྒྱལ་དགོན་པ་གྲ་ཤིས་རབ་བརྟན་སྤྱིང་
 བློ། རྩ་རྩེ་ཆོས་གཤམ་རྒྱ་མཆོས་བཏབ། མདོ་སྦྱང་ཆོས་འབྱུང་དུ་འདི་བའི་
 འཁྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་བ་མ་གསུངས་ཀྱང་། བསྟན་ཅིས་ཤིག་དུ། རབ་བྱུང་
 བརྒྱད་པའི་ས་ཡོས་སྟེ་ལོ་༡༤༥༩ ལོར་འཁྲུངས་པར་བཤད།³² རྒྱལ་དགོན་དགོན་
 འདི་སྤར་བཀྲ་ཤིས་ལྷན་པོའི་དཀའ་ཆེན་རིམ་བྱོན་གྱིས་སྦྱོང་བར་བཤད།

འདི་བ་འཁྲུངས་ལུལ་མངའ་རིས་ར་གྲོང་ཞེས་པ་ཡིན་ལ། གངས་ཏི་
 སེ་དང་མཆོ་མ་པམ་པའི་ཉེ་འཁོར་སོགས་སུ་སྒོམ་སྦྱབ་ལ་བཞུགས། མངོད་
 དགོན་དཔོན་སངས་རྒྱལ་བཟང་གིས་ཞུས་པ་བཞིན་པ་ཁ་ཆེན་སྟོ་བཟང་ཆོས་
 རྒྱལ་གྱིས་མངོད་དགོན་སྤུ་མར་གནང་། སྟོ་དགོན་ཁྲུང་ཉལ་མ་དང་། ཤེས་རབ་
 སང་གེ་སོགས་སྟོ་བ་མ་གྲགས་པ་ཆེན་འགའ་ཞིག་བྱུང་། རྟན་པ་དགོན་གསར་
 བྱ་བས་སྤུ་མར་བསྟེན། ས་སྦྱའི་གདུང་རྒྱུད་ཏན་ལྷག་ལུང་ནས་གདན་དངས་
 ཏི་བྱམས་པ་འབུམ་སྤྱིང་སོགས་ཀ་རུའི་མཆོད་རྟེན་དཀར་པོ་རྒྱུད་གྱི་གནས་

ཆེན་དང་དགོན་པ་ཁག་ལ་ཕེབས། ཅོ་ནེ་དགོན་ཆེན་གྱི་ཁྲི་བ་ལོ་གསུམ་མཛད།
 དེ་སྐབས་སྟོང་སྟོར་སྐྱེ་ཕྱིང་གཞིས་པ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་ཅོ་ནེ་ཕྱགས་སུ་
 ཕེབས་སྐབས། ར་རོང་ཆོས་གྲགས་པ་སྤྲ་མར་བཀྱར་ཏེ་ཟབ་ཆོས་མང་དུ་བྱུས།
 འབྲང་རྒྱས་དགོན་ཞེས་པ་བཏབ་ནས་གྲུ་བ་༡༠༠༠ ལྷག་འདུས་ཀྱང་ཕྱིས་
 སྟོང་ས། འདི་བ་སྐབས་དེར་སྟན་ངག་ལ་མཁས་པའི་གྲགས་པ་ཆེ་ཞིང་། རབ་
 བྱུང་བརྒྱད་པའི་ལྷགས་སྒྲེལ་སྒྱི་ལོ་༡༥༠༠ ལོར་རྒྱལ་དགོན་དགོན་བཀྲ་ཤིས་རབ་
 བཏན་སྤིང་གི་གཟིམ་ཁང་དུ། རྩེ་ཅོང་ཁ་བའི་རྟོགས་བརྗོད་ཐུབ་བཏན་རིན་
 པོ་ཆའི་མཛེས་རྒྱ་སྟན་ངག་མེ་ཏོག་རྒྱན་པོ་བཅས་ས། རྒྱལ་དབང་དགོན་འདུན་
 རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར་དང་། རྟེན་འབྲེལ་བརྟེན་པའི་འབྲེལ་བ་སོགས་གསུང་ཚོམ་
 འགའ་ཞིག་བཞུགས་པ་ལ་སྐབས་དེའི་མཁས་པ་དག་གིས་བསྐྱུགས་བརྗོད་ཆེ་
 བར་བཤད། སྐྱེ་གཤེགས་ནས་གདུང་བྱུགས་འབྲེལ་སྐབས་ཐུགས་སྐྱུགས་སྐྱུན་
 གསུམ་སོགས་རིང་བསྐལ་མང་བོ་བྱུང་བར་གྲགས། ལོ་རྒྱུས་ཆོས་འབྱུང་ཁག་
 ཏུ་གསལ་ཁ་མ་བྱུང་ཡང་། ཁོང་འདས་ནས་ཏ་ལ་མ་མི་ཐོག་གཅིག་ཙམ་གྱི་རྩེས་
 ལ་དགོས་དབང་གིས་སྐྱུལ་སྐྱེ་ཞིག་བཅལ་ཀྱང་། དེའི་རྩེས་ནས་པལ་ཆེར་ར་
 རོང་བ་འདི་བར་ཡང་སྤིང་མ་བྱོན་པ་འདྲ།

སྐྱུང་ཆའི་དྲན་པ་དགོན་ཤེལ་དཀར་ཆོས་སྤིངས་ནི། དྲན་པ་ཤེས་རབ་
 བཀྲ་ཤིས་གྱི་སྐྱུལ་སྐྱེ་དྲན་པ་སྐྱེ་བྱེད་བས་བཏབ། སྐྱེ་ཐོག་དང་བོ་དྲན་པ་ཤེས་
 རབ་བཀྲ་ཤིས་པ། སྐྱུང་ཆའི་རྒྱ་ཆེན་དང་ཉེ་བའི་སར་དྲན་པ་སྡོད་ཀྱི་ཁུང་ཉལ་
 མ། མགར་དགོན་གྲགས་བཟང་། དྲན་པ་དགོན་གསར་སྟེ་མཁས་པ་གྲགས་ཅན་
 གསུམ་བྱུང་བའི་ནང་ཆེན་དྲན་པ་དགོན་གསར་རམ། དྲན་པ་ཤེས་རབ་བཀྲ་
 ཤིས་སུ་གྲགས་པ་དེ་ཡིན་ལ། སྤར་གྱི་མཛོད་དགོའི་དཔོན་རྒྱུད་གྱི་མེས་པོ་
 དཔོན་སྐྱུག་ཤམ་ཅན། སྤ་ཆེན་པོ་དྲན་པ། དྲན་པ་ནམ་མཁའ་སོགས་གསང་

སྐྱེས་སྐྱེས་འགྲུར་གྱི་གྲུབ་ཐོབ་མང་པོ་བྱོན་པའི་རྒྱུ་དུ་འབྱུངས། རིགས་བཅུ་
 ཟེ་ཡིན་པར་གསུངས་ཀྱང་། བོད་ལ་བཅུ་ཟེ་འེ་རིགས་ཡོད་མེད་བརྟག་པའི་
 གནས་ཡིན། ཁོང་གི་ཡབ་དང་ཁྱེད་པོ་གཉིས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ལ་
 མཁུན་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་། ཡི་དམ་ཆོས་སྲུང་བཞུ་དུ་བཀོལ་བྱས་པའི་མཐུ་བྱས་ཅན་
 ཏུ་གྲགས། རྒྱུ་དུས་ནས་ཡབ་ལས་ཡི་གེ་འབྲི་སྟོན་དང་། ཉ་མགོན་གྱི་ཆོས་
 སྐྱོར་སོགས་བསྐྱབས་ཤིང་། དེའི་ཕྱིས་ལོ་ངོ་བྱུག་གི་རིང་གསང་སྐྱེས་བཀའ་
 བརྒྱུད་ཀྱི་དབང་དང་བཀའ་སྲུང་གི་སྐྱོར་ཏེ། མཐུ་སྐྱབ་དང་། མན་གཏང་།
 སྐྱ་སྐྱ་སྐྱ་ཆེས། བྱིས་འབྱར་གྱི་བཅོ་སོགས་མཁས་པར་སྦྱངས། རི་པོ་དན་
 ཏིག་དང་། སྐྱ་འབུམ། བྱ་ཁྱུང་སོགས་མདོ་སྐྱོད་བྱང་རྒྱུད་ཀྱི་དགོན་སྡེ་གནས་
 ཆེན་སྐྱོར་ཞིག་ལ་གནས་མངའ་གནང་། བྱ་ཁྱུང་དགོན་པར་རབ་དུ་བྱུང་། ཆོས་
 སྐྱོར་དུ་མའི་བསྟེན་སྦྱབ་མཛད་པས་འདོད་ཁམས་དབང་མོས་འབྲིན་ལས་
 སྦྱབ་པའི་རྟགས་ཉམས་བྱུང་། སྐྱ་མ་རྩ་མི་རྟེ། སྐྱ་མ་ཨ་ཁོ་པོ། དཔོན་སྟོབ་ཙོ་
 བེ་མི་ཉག་པ། སྟོབ་དཔོན་བྱང་བ། སྟོབ་དཔོན་རྩ་མ་གཉི་སོགས་བསྟེན་ཏེ་
 ཟབ་ཆོས་མང་པོ་གསན།

དགྲུང་ལོ་སུམ་རྒྱུ་བ་ལ་དབེན་གནས་རི་ཁྲོད་འབྲིམས་པར་དགོངས་
 བས་གནས་འཛོལ་དུ་ཕེབས་སྐྱབས་རྒྱུ་ཆའི་རྒྱ་ཆོན་བརྗོལ་བ་དང་ཐུག་ནས་
 དེའི་ཉེ་འཁོར་བྲག་སྐྱིབས་སུ་སྦྱབ་ཁང་བཅིགས། ཞི་བྱེད་གཙོད་ཀྱི་སྦྱབ་པ་
 ལ་ཞུགས། ཐོག་མར་འཛོལ་བཀྲེན་པས་སྟོང་མོར་ཕེབས་ཆེས་བྱས་ཀྱང་། སྐར་
 སྟོང་རུས་བསྐྱེད་དེ་བཞུགས་པར་གྲགས།

འདི་བའི་སྐྱེ་ཕྱིར་གཉིས་པ་བྲན་པ་སྐྱེ་སྐྱེའམ། བྲན་པ་དགོན་མཆོག་
 དར་རྒྱས་ནི། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་ལུག་སྤྱི་ལོ་༡༧༧༥ ལོར་སྐྱུང་ཆའི་
 བྲན་པ་སྐྱེ་ཉེན་གྱི་ཁྱིམ་དུ་འབྱུངས། བྲན་པ་ཤེས་རབ་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་ཡང་སྤིང་།

དུ་ངོས་འཛིན་བྱས། འདྲེ་གདོན་འདུལ་བ་སོགས་མཐུ་ནུས་ཆེ་ཞིང་། མོ་ལུང་
སོགས་སྒྲོག་ཁྱུར་གཟིགས་པའི་གྲགས་པ་ཆེ། དགྲུང་གྲངས་ང་དགྲུ་བ་རབ་
བྱུང་བཅུ་བཞི་བའི་ཆུ་སྤུལ་སྤྱིལ་༡༥༩༩ ལོར་འདས།

སྐུ་ཕྱིང་གསུམ་པ་སློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་ནི། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་
བའི་མེ་སྤུལ་སྤྱིལ་༡༥༩༩ ལོར་སྐུ་གོང་མའི་འཁྲུངས་གཞིས་དྲན་པ་སྐུ་ཉེན་གྱི་
ཁྱིམ་གཞིས་སུ་འཁྲུངས། རྣམ་ཐར་རྒྱས་པ་མ་མཐོང་།

སྐུ་ཕྱིང་བཞི་བ་ངག་དབང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ། ༡༥༩༥

ལྷ་བ་སྐལ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་འཕྲིན་ལས་ལྷན་གྲུབ། ༡༥༩༩

དུག་པ་འཛིགས་མེད་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན། ༡༩༩༥

བདུན་པ་ངག་དབང་བསྟན་འཛིན་འཕྲིན་ལས། ༡༩༩༥ འདི་བས་དགོན་
པར་སློན་ལམ་གྱི་འཆམ་བཅུགས་པར་བཤད།

འདི་དང་སྟབས་འབྲེལ་ལྷ་བུར་སྐུང་ཆོའི་ཆུ་ཚོན་ནི། དྲན་པ་སྐུ་ཐོག་
དང་པོ་ཤེས་རབ་བཀྲ་ཤིས་གྱིས་འཛིན་བདག་མཛད། ཆོ་རིང་མཆེད་ལྷའི་
གནས་རི་དང་། ལྷ་མོའི་ཁྲག་མཚོ། བེག་ཅེའི་གནས་རིར་གྲགས་པ་སོགས་
གནས་བཤད་མང་ཞིང་། ཅོང་ཞི་དང་། སིན་རྟེ་ར་སོགས་སྤྲན་སྤྲུལ་པོ་འབྱུང་
བས་ཡིན་ནམ། ནད་རིགས་སྤྲ་ཆོགས་ལ་ཤིན་དུ་པན་པའི་ཆུ་ཚོན་གྲགས་པ་
ཅན་ཡིན་ལ། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་དང་། བྱང་ཐང་བསྟན་
པའི་སློན་མེ་སོགས་འཕྲོད་བསྟེན་གྱི་ཆེད་ཆུ་ཚོན་འདིར་རྒྱུན་པེབས་གནང་
ཞིང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ ལོར་ཀུན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ཡབ་ཡུམ་དང་
བཅས་པ་ཆུ་ཚོན་དེར་བཞུགས་པ་སོགས། བདེ་སྐྱོད་ལོ་རྒྱུད་ཀྱི་སྐུ་ཆེན་དཔོན་
ཆེན་པལ་ཆེར་གྱིས་ཆུ་ཚོན་འདིར་འཕྲོད་བསྟེན་མ་མཛད་པ་མེད་པ་ལྷ་བུ་ཡིན།
ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་ཡབ་སྲས་དང་། དབལ་མིང་པཎ་ཏི་

ད་སོགས་སྒྲིམ་ཆེན་མང་བོས་ཚུ་ཆན་དང་གནས་རི་ལ། གདེངས་ཅན་བྱང་
ཚུབ་སེམས་དཔའི་ཕོ་བྲང་ཐེ་བའི་སྒྲན་ཚུ་ཞེས་བསྐྱགས་བཞེད་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ།

བརྒྱ། འབྲིང་བ་ཤོག་པ།

འབྲིང་བ་ཡང་ཐེ་བོ་སྟོད་མའི་ཡ་གྲུལ་དང་། མཛོད་དགོ་ཤོག་བརྒྱ་
གཉིས་ཀྱི་ཁོངས་ཡིན། ཤར་གཟའ་རུ་རོང་དང་། ལྷོ་གཟའ་རུ། རྒྱུ་གདོང་
སྒྲེ། བྱང་ཅོ་ནེ་དང་ས་འདབས་འབྲེས་ཤིང་། རྒྱང་ཆ་དང་འབྲ་བར་ཞིང་ལས་
གཙོ་གཉེར་བྱེད་པའི་ས་ཁུལ་ཞིག་ཡིན། འབྲིང་བ་དང་རྒྱང་ཆ་གཉིས་ལ་
དམིགས་བསལ་གྱི་མཐུན་ལམ་ཡོད་ཅིང་། རྩེ་ཤོག་བབྲང་སྐབས་ཀྱང་འབྲིང་
བ་རྒྱང་ཆ་ཞེས་མཉམ་གཅིག་ལྟ་བུར་བབྲང་སྟོལ་ཡོད་པ་ཡིན།

འབྲིང་བ་ལ་སྟོད་སྒྲན་བར་གསུམ་གྱི་ཐ་སྟོད་ཀྱང་གྲགས་ཤིང་། རུས་
རྒྱུད་ནི་སྤར་ཐེ་བོ་སྒྲིའི་སྐབས་བཤད་པ་ལྟར་བཅན་པོ་ཁྱི་སྟོང་ལྗེ་འུ་བཅན་གྱི་
སྐབས་སུ། དེ་ལྟར་གཡག་ཁུར་དུ་གྲགས་པ་རྒྱའི་ཁ་གཞོན་དུ་བཞག་པས་
མཐེབ་རུ་བྲག་དཀར་གཉན་གྱི་ཕོ་བྲང་དུ་མཁར་གཞིས་བཟུང་ནས་བསྐྱད་
པའི་རྒྱུད་པ་འཕེལ་ཏེ། ཐེ་བོ་སྟོད་སྒྲན་གཉིས་བྱང་ཞིང་། སྟོད་མ་ལ་དཔལ་
རྩལ་ལྡན་པའི་དམག་རྒྱུད་དུ་དུ་བྱིམ་ཁྱི་སྟོང་བཞག་པའི་ཡུལ་དེ་ལས་འབྲོང་
བ་ཞེས་པ་མཆེད་ནས། ད་ལྟའི་འབྲིང་བའི་ཡུལ་འདིར་འབྲོག་གཞིས་བཟུང་
བ་ལ་ཡུལ་སྟོགས་ཀྱི་མིང་འབྲིང་བར་ཤོགས་ཚུལ་སོགས་རྩི་བཞུན་པའི་སྟོན་

མེའི་ནམ་ཐར་དུ་འབྱུང་། གསུང་སྒྲོས་དེ་ལས་འབྲིང་བ་བ་ནམས་ཀྱི་ཐོག་མེའི་
མི་རྒྱུད་ཀྱི་མཆེད་ཁྲུངས་སོགས་ངེས་ཐུབ་པ་ཡིན་ནོ།།

ད་དུང་ཡུལ་འདིའི་རུས་རྒྱུད་གཞན་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡིག་ཆ་ཁག་དུ་
འབྱུང་བ་ནི། འགོ་མགོན་ཆོས་འཕགས་ཀྱིས་མདོ་སྨད་སྐྱོང་བའི་རྒྱལ་ཆབ་ལྷ་
བྱར་བསྐོས་པ་འཕགས་པའི་གྲ་ཆེན་བཞིར་གྲགས་པའི་ནང་ཆན། དཔལ་ཤེས་
རབ་འབར་བྱ་བ་དེ་ནི་ད་མེ་བོའི་ཕྱོགས་འདིར་བཞུགས་ནས་བོན་བསྐྱར་བ་
སོགས་མང་དུ་ཅིང་། དེའི་ཆ་རྒྱུད་དུ་གདོགས་པ་དཔལ་ཆ་ཤེས་རབ་ཐུན་ཚོགས་
ཀྱིས་འབྲིང་བ་དང་། དབྱིས་པའི་མཆམས་ཀྱི་དེད་ལུང་ཐར་དུ་དགོན་པ་
བཏབ་པ་དང་། དཔལ་ཆའི་རྒྱུད་པ་ནམས་ཀྱང་ཡུལ་འདིར་ཆགས་པ་ཡིན་
ལ། རྒྱུད་པ་དེ་ལས་བྱིས་ཀྱི་ལུང་བཟང་དཔོན་རྒྱུང་སོགས་བྱུང་བར་གྲགས་
སོ།།

ཡང་བཤད་ཚུལ་གཞན་དུ་འབྲིང་བའི་ཡུལ་མིང་ནི། མཛོད་དགའི་
མེས་པོ་དགའ་ཡེ་ཤེས་དར་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་པ་བྱི་མ་ཞིག་གིས་རེབ་བཟའ་དང་།
སྟག་བཟའ། འབལ་བཟའ་གསུམ་ཐངས་ཤིང་། འབྲིང་བ་སྟག་བཟའི་རྒྱུད་
པས་དབང་རྒྱུར་བའི་ཡུལ་ལ་འབྲིང་བར་ཐོགས་རབས་ཀྱང་ཟེར། གང་ལྟར་
ད་ལྟ་འབྲིང་བ་སྟོད་སྨད་བར་གསུམ་དུ་གྲགས་པ་ནི། སུས་སྐང་དང་། རྩོམ་ག་
ཡ་རུ། ཀའ་བརྩ་སྟེ་སྟེ་ཆོ་བཞི་ལ་འབྲིང་བ་སྟོད་མ་དང་། བཞག་སྟེ། འབལ་
རུ། རྒྱ་རྟེན་ལུང་། བོར་རྩོད་སྟེ་སྟེ་ཆོ་འདི་ནམས་ལ་འབྲིང་བ་བར་མ། སུག་
རྒྱུ་དང་། ཐར་རུ། གུང་བ། དེད་ལུང་། བྱང་ལུང་སྟེ་སྟེ་ཆོ་འདི་ལྷ་ལ་འབྲིང་
བ་སྨད་པ་ཟེར་རོ།།

བཞག་སྟེའི་མགོ་བ་དང་། སུག་རྒྱུ་མགོ་བ། ཐར་རུའི་མགོ་བ་གསུམ་
ནི། འབྲིང་བ་སྟོད་སྨད་བར་གསུམ་ཀྱི་དཔོན་མགོ་གསུམ་ཡིན་ལ། དཔོན་

པོ་དག་བྱང་དུ་སྐྱེ། ཅོ་ནེ་དཔོན་རབས་དགུ་བཅེ་དབང་དོན་གྱུ་བ་ཀྱི་རིང་
 ཡིན་ལ། དཔོན་ཆེན་དེ་ནི། རབ་བྱང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་རྟ་སྤྱི་ལོ་༡༤༩༡ ལོར་
 འབྲུངས་ཤིང་། བསྟན་འགྱུར་དཀར་ཆག་ནོར་བུའི་ཕྱིང་བ་ལྟར་ན། རབ་བྱང་
 བཅུ་གཅིག་པའི་ལྷགས་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༤༩༠ ལོར་འབྲུངས། རབ་བྱང་བཅུ་
 གཅིག་པའི་ཆུ་རྟ་སྤྱི་ལོ་༡༤༩༠ ལོར་དཔོན་སར་བསྟན། སྤྱི་ལོ་༡༤༩༩ ལོར་
 ཐེ་བོར་དཔུང་བྲངས་ནས་ཐེ་བོ་སོགས་དབང་འོག་ཏུ་བསྐྱུས་ཏེ་དམག་རུ་ཤོག་
 ཆེན་བཞིར་བཞོས་པ་དེ་ཐེ་བོ་རྣམས་ཅོ་ནེ་དཔོན་འོག་ཏུ་ཤོར་བའི་སོག་མ་ཡིན་
 ལ། དཔོན་རབས་བཅུ་བ་སྟོ་བཟང་དོན་གྱུ་བ་ཆུང་དུས། ཡབ་དཔོན་པོ་ཆེ་
 དབང་དོན་གྱུ་བ་དང་མཉམ་དུ་ཐེ་བོ་སྤྱོད་ས་ངོ་ལོག་པ་ལ་དམག་བྲངས་ཏེ། མི་
 སེར་མང་བོ་བསད་ཅིང་། དཔོན་མགོ་པལ་ཆེར་བསད་བཟུང་གིས། དམག་
 རུར་བཞོས་ཏེ་དབང་སྐྱུར་བྱས་པའི་སྐབས། དཔོན་མགོ་འགའ་ཞིག་བསྐྱོས་
 པ་ལས། ཐོའུ་རུའི་ཡུ་མོན་བརྒྱད་ནས་ཐར་རུའི་མགོ་བ་ལ་བཀའ་ཤོག་དང་
 ཐམ་ཀ་སྤྲད། དཔོན་འདི་འབྲིང་བའི་སྤྱི་དཔོན་ལྟ་བུ་བྱས་པས། འབྲིང་བ་
 ཐར་རུ་རྒྱལ་བོ་ཞེས་འབོད་པར་གྲགས་ཤིང་། ཐར་རུ་དཔོན་གྱིས་དབང་སྐྱུར་
 བའི་ཡུལ་སྡེ་ལ་ཐར་རུ་ཐོགས། འབྲིང་རྒྱུ་མ་མཛོད་ཞེ་བའི་སར་མཁར་
 གཞིས་བཅེགས་པའི་ཤུལ་ལ་ད་ལྟ་རྒྱལ་མཁར་ཆལ་དང་། རྒྱལ་དེའུ་མགོ་ཟེར་
 བར་གྲགས། ཕྱིས་གཞིས་ཀ་འབལ་རུའི་རྒྱལ་ཐེམ་ཞེས་པར་སྟོས།

རབ་བྱང་བཅུ་བཞི་བའི་ལྷགས་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༥༡༩ ལོར་གཉིད་རྒྱུད་ཁང་
 གི་ཤིང་བཟོ་བཅན་ཁྲིད་བྱས། ཤིང་བཟོས་བསམ་ངན་བཀྱིས་པ་འདྲུ་ཁང་
 བརྒྱབ་ཆར་ནས་ཤེས་ཀྱང་། སུགས་མི་བརྟན་པར་དོགས་ནས་ཐར་རུའི་རྒྱལ་
 ཁང་སྟེང་དུ་དགོན་གནས་སྟོས་ཟེར།

གང་ལྟར་འབྲིང་བའི་དཔོན་པོ་བྱང་སྐྱངས་དེ་འདྲ་ཡིན་མོད། ཅོ་ནེ་

དཔོན་འོག་ཏུ་མ་ཚུད་པའི་ཡར་སྡོན་དེ་ཕྱོགས་སུ་དཔོན་པོ་ཡོད་པ་དོན་གྱིས་
ཤེས་ཀྱང་། དཔོན་པོ་སུ་ཡིན་དང་། དཔོན་རབས་ཀྱི་སྐོར་གསལ་བའི་ཡིག་
ཆ་མ་བྱུང་བར་སྤང་།

ཅོ་ནེ་དཔོན་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པ་དམག་ཐོར་མགོན་པོའི་སྐབས།
རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཉིས་པའི་ས་སྤྱི་ལོ་༡༧༡༤ ནས་སྤྱི་ལོ་༡༧༡༩ བར་ཞིག་ཏུ།
དཔོན་འདིས་ཐེ་བོ་གཟུང་རུ་དང་། ཆོང་རུ། འབྲིང་བ། རྒྱང་ཆ་སྟེ་ཐེ་བོ་སྟོད་
ཀྱི་ཤོག་ཆེན་བཞི་བྱང་ཚུའི་མངའ་འོག་ཏུ་སྤྱར། རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཉིས་པའི་ཤིང་
འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༧༡༤ ལོར། དུག་ལྷུ་མ་མགོ་བ་ཨ་ཁྱེས་ནོར་བུ་བཟང་པོ་བྱ་བར།
བྱང་ཕན་ནས་ལས་ཐམ་དང་། བཀའ་ཤོག་སྤྱད་དེ་འབྲིང་བའི་སྤྱི་དཔོན་ཏུ་
བསྐློས། དེས་ལྷ་མོ་གི་རྟི་དགོན་འདེབས་སྐབས་ཀྱི་སྤྱིན་བདག་ལྟེ་བ་ཁྱེ་བ་ཁྱེ་བ་
འབྲིང་བའི་སྤྱི་དཔོན་འདི་བའི་ཆོ་སྤྱད་ཏུ་འབྲིང་སྟོད་དང་། འབྲིང་བར་གཉིས་
འབྲུགས། གཡུལ་འབྲུག་དེ་འབྱུང་རྒྱུ་ནི། འབྲིང་བའི་བཞག་སྟེ་མགོ་བ་ལ་
བྱ་བརྒྱ་གཉིས་བྱུང་ནས་པ་བྱ་ཤིན་ཏུ་དར་བས་སྤྱི་དཔོན་ཏུ་སྟོད་འདོད་ཡོད་
སྟབས། སྐབས་དེའི་སྤྱི་དཔོན་དུག་ལྷུ་མ་མགོ་བར་ཐུག་ཀྱི་བྱས། དུག་ལྷུ་མ་
མགོ་བས་སྒྲགས་མ་ཁེལ་ནས། རང་གི་བུ་ཆོས་འདིན་(འདི་བའི་མིང་གཞན་
ལ་འདི་ནི་ཟེར།)བྱ་བ་འབྲས་སྤྱངས་སུ་མཁས་པའི་གྲགས་པ་ཆེ་ཡང་། བས་
བསྐྱར་བའི་ཕྱིང་བ་མདོ་འདིན་མེད་པ་འབྱོར་བས། དཔོན་མགོ་མི་ཟིན་པར་
གོ་ནས་རང་ཡུལ་ཏུ་སྟེབས། བཞག་སྟེ་མགོ་བ་དང་འཐབ་པས་རྒྱལ་ཁ་སྤངས།
རག་རྒྱན་ཏུ་ཆོས་འདིན་དབུས་ནས་གསང་སྟབས་ཀྱིས་བཞག་སྟེ་མགོ་བའི་
སྟེ་ཁོད་ཏུ་སྟེབས་ཤིང་། ཡུལ་གྱིས་དབྱེད་ལེགས་གས་ན་མས་མེད་པར་བྱས་
མཐར་འཐབ་པས་གཡུལ་ལས་རྒྱལ་ཟེར་རོ།

གང་ལྟར་སྐབས་དེའི་མདོ་དེ་གི་ཁྱི་བ་བྲག་ནག་པ་སྟོ་བཟང་བསྟན་

འདྲིན་བྱ་བས་གཟུ་འཕངས་ཏེ། འབྲིང་བ་སྟོང་སྟངས་ཐམས་ཅད་ཕྱག་རྒྱུ་མགོ་
བཤམ་གྱིས་ནོར་བུ་དང་། ཆོས་འདྲིན་པ་བུའི་མངའ་འོག་ཏུ་ཚུད་པ་འདྲ། དེ་
ནས་རིམ་གྱིས་མགོ་བ། བསོད་ནམས་དབང་རྒྱལ་དང་། ནོར་བུ། ཀའི་རྒྱབས།
ཨ་བརྟན་བཅས་མགོ་བ་བདུན་ཅུ་ཕྱུང་འདུག།

རབ་བྱུང་བརྟུ་དྲུག་པའི་ཚུ་རྟ་སྟེ་ལོ་༡༧༩༩ ལོར་འབྲིང་བའི་ཕྱོགས་
ཀྱི་འབལ་རུའི་སངས་རྒྱ་མཚན་དང་། ཆོ་རྩེ་ནག ཨ་གཙོད་ར་མ་སོགས་རྒྱལ་པ་དེ་
དག་གིས། ཟམ་ཆའི་ཁོག་ཏུ་བུ་ཆེའི་ཁ་ཆེ་ཆོང་བ་བཅོམ་སྐབས། ཁ་ཆེའི་མི་
གཅིག་བསད་ཅིང་། ཚུར་འབྲིང་བའི་མི་གཉིས་དང་། རྟ་བདུན་བསད། དེའི་
རྒྱུ་ནས་ཁ་ཆེ་དེ་དག་གིས་དབང་ཤ་ལེན་ཕྱིར་འབྲིང་ཁོག་ཏུ་དམག་བྱངས་ནས་
མི་དགུ་བསད་ཅིང་། བརྟུ་གསུམ་གསོན་བཟུང་བྱས་པ་སོགས་རྩུས་ཉེས་ཆེན་
པོ་བྱུང་། དེ་ཐབས་ཟད་སྐབས་ཀའི་དཔོན་པོ་དགེ་ལེགས་རྒྱ་མཚན་དང་། ར་
བའི་རྒྱ་ཆབ་སྟོབས་པོ། མངོན་དགོས་སྟོ་གྲོས། གཉེར་བ་དཀོན་རྒྱུ་སོགས་
ཀྱི་དབང་དུ་བབས་ནས། འབྲིང་བའི་བཅོན་པ་ནམས་སྤངས། རྒྱ་རྟེན་དེའི་
དབང་གིས་འབྲིང་བ་སྟོང་སྟངས་དབང་གསུམ་གྱིས་ཀའི་རིམ་གྱི་བཏགས། ལྷ་སྟེ་
ནང་མ་བྱེད་རྒྱ་ཁས་ལེན་བྱས་སྟབས། རྒྱ་རྟེན་ཆབ་ཡོངས་རྒྱུ་སོགས་
ཀའི་རིམ་གྱི་ལོངས་ལ་བསྐྱབ་མཇུག་བྱེད་དུ་བརྟུག།

རྒྱུན་དབང་གིས་འབྲིང་བས་ཀའི་རིམ་མགོ་ལིང་འདོགས་བྱས་པ་ལ་
གསེར་ཁྲིའི་ཕྱོགས་ཀྱིས་མ་འདོད་པ་ཡིན་ནམ། འབྲིང་བ་དང་གསེར་ཁྲིའི་
མཐའ་བ་གཉིས་འབྲུགས་ནས། འབྲིང་བར་མི་གསུམ་བསད་ཅིང་། འབྲིང་
བས་རྒྱུང་ཆའི་སྤང་ལུང་བ་གཉིས་ལ་མེ་བརྒྱབ་པ་སོགས། ཆོས་སྲིད་ཟུང་
འབྲེལ་ལས་ལུགས་ཀྱི་སྤྲོད་པོན་དག་གི་བདེ་རྒྱུད་ཀྱི་ཆེད་མི་སེར་ལ་བརྟུག་
གསེག་སོག་གིན་ཡོད་པ་ལྟར། འདིར་ཡང་མི་སེར་དག་གི་རྒྱ་ནོར་དང་ཆོས་སྲིད་

ལ་གྱིང་གྲུན་ཐོག་ཡོད་པར་བཤད། བདེ་དོན་དེ་སྔོན་འབྲིང་བ་ནམས་ཆབ་
སྤྱིད་ཐོག་ཙེ་མེ་མངའ་ཁོངས་དང་། ཆོས་ལུགས་ཐོག་སྐབས་རེར་གཉི་དང་།
སྐབས་རེར་སྒྲ་བྲང་བཀའ་ཤིས་འབྲིལ་དང་གྲུན་མཁྱེན་སྒྲ་མ་ཡབ་སྐས་ལ་འབྲེལ་
ལམ་ལེགས་ཀྱང་། དེ་དྲུས་ནས་དགོས་དབང་གིས་གཉིའི་ལྷ་སྒྲེར་གྱུར་པ་ཡིན་
འདུག

སྐར་ལུང་བཟང་སྐྱ་སྤྱིང་གསུམ་པ་དགོན་མཆོག་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་
ནི། གྲུང་ཐང་བསྟན་པའི་སྔོན་མེ་ལས་བསྟན་པར་རྫོགས་པ་དང་། རྩེ་བསྟན་
པའི་སྔོན་མེ་རང་དགོན་དུ་གདན་འདེན་བྱས་ཏེ་དབང་ལུང་བཀའ་ཆོས་ཉན་
པ། ཕྱིས་གྲུན་མཁྱེན་སྐྱ་སྤྱིང་གསུམ་པ་འཛིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ་དགྲུང་གྲངས་
ལྷ་བརྩ་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་བརྩ་གསུམ་པའི་ལྷགས་སྒྲང་སྟེ། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༡ ལོར་
གདན་འདེན་བྱས་ཏེ་དགོན་མགོ་གྲུན་མཁྱེན་སྒྲ་མར་སུལ་ཚུལ་མདོ་སྐྱད་ཆོས་
འབྱུང་དུ། ལུང་བཟང་སྐྱ་སྤྱིང་བཞི་བ་སྟོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོའི་
སྐབས། འབྲིང་བ་དང་གཉི་བར་དཀའ་རྟོག་ལངས། དེའི་རྒྱ་མཚོན་ནི། ལུང་
བཟང་ནང་བའི་ཡོངས་འཛིན་ངེས་ཟམ་པས་སྐྱུལ་སྐྱུ་གཉི་དགོན་དུ་ཆོས་
བྱུགས་བྱེད་འདོད་པ་དང་། དགོན་པའི་གྲ་མང་གིས་དེར་མི་འཐད་པ་བྱུང་
བ་ཡིན། དེའི་སྐབས་ཀྱིས་རབ་བྱུང་བཙུ་བའི་ས་པག་སྤྱི་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་
གཉི་སྟོ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ཐེ་བོ་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ། འབྲིང་བའི་སྡེ་ཆོ་དང་།
གཉི་བར་གྱི་གྱོད་རྒྱུ་ཐུབ་ཅམ་བྱུང་མོད། ད་དྲུང་ཐུ་མཐུད་ནས་གྲ་མང་གིས་
ཁས་ལེན་མ་བྱས་པར། (གྲ་བ་བཙུ་བརྩ་བཟང་སྐྱ་དང་།)ཐེ་བོ་དབྱིས་པའི་
མགོ་བ་ལ་རྒྱབ་ཅ་བྱས་ཏེ་སྐྱུལ་སྐྱུ་ལ་མི་འཆམ་པ་མང་བོ་བྱས་ཟེར།³³

སྐབས་དེར་འབྲིང་བའི་བྱང་ལུང་བ་འཛིགས་བྱེད་སྐལ་ངོ་བྱ་བའི་ཀྱང་
པོ་དཔའ་བོ་དེས། རང་སྟོག་སྟོས་བཏང་གིས་སྐྱུལ་སྐྱུ་གཉི་རྩེ་ཆོས་བྱུགས་བྱེད་

རྒྱ་ཁས་ལེན་མི་བྱེད་པ་ཁག་ཅིག་དམར་གསེད་བྱས་ཀྱང་། ལུ་མ་ཐུད་སྤྱུལ་སྒྱུ་
 ཆོས་ཞུགས་བྱེད་སྒྲུབས་མ་བདེ་ནས་རང་ཡུལ་རེབ་ཆའི་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་
 བཞུགས་མཛད། ས་རོལ་བོའི་ཁྱེད་བང་དུ་སོང་བའམ། ཆེན་སྲིད་གཞུང་གི་
 ས་གནས་དཔོན་རིགས་དག་གིས་བོད་ཀྱི་ཡུལ་ལུང་སྤྱི་བྱེ་འཛོམས་པའི་ཁག་
 འདྲིགས་གོ་སྐབས་འཆོལ་བཞིན་ཡོད་པས་ཡིན་ནམ། གང་ལྟར་མཐའ་མཇུག་
 རྒྱ་དམག་སླེབས་ཏེ་སྤྱུལ་སྒྱུ་འཛིན་བཟུང་གིས་ལན་རྒྱུར་ཁྲིད་དེ་དམར་གསེད་
 བཏང་། ཞབས་ཞུ་བ་དབྱིས་པ་སློན་ལམ་སོགས་ཀྱིས་སྤྱི་བྱེ་འཛོམས་པ་དཔོན་
 ཞུས།

ལོ་ངོ་བདུན་ཀྱི་རིང་དེའི་ཁྱེད་མཇུག་བསྐྱུ་མ་ཐུབ་པར་གཡུལ་འཁྲུག་
 བྱས། བར་སྐབས་ཤིག་དུ་འབྲིང་བའི་ཕུག་རྒྱུ་མ་མགོ་བ་ནོར་བུ་དང་། བཞག་
 ལྷེའི་ཤེར་མགོན། ཐར་རུའི་མགོ་བ་དཔལ་ཆེན་སྒྲུབས་སོགས་འབྲིང་བའི་
 ཕྱོགས་ཀྱི་ལྷ་ཆོ་དག་གི་ཆད་པོ་དབང་ཆེན་ཁག་འཆོགས་ནས། མན་འཆོག་
 བཞག་སྟེ་ཁྱེད་བསྐྱུ་མ་རྒྱུའི་གོས་མོལ་བྱས། རབ་བྱུང་བརྒྱ་དྲུག་པའི་ཆུ་ལྷག་
 སྤྱི་ལོ་༡༩༠༡ ལོར་ཀུན་སྤྱོད་བཟང་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་ཆོས་གཟུ་འཕངས་ཏེ་འབྲིང་
 བ་དང་། དབྱི་བ་གཞིས་ཀྱི་ཁྱེད་མཇུག་བསྐྱུ་མ་པ་ཡིན་ནོ།

དེའི་ཕྱིས་ལུང་བཟང་སྤྱི་བྱེ་འཛོམས་པའི་སྐབས་ལོ་མང་རིང་སྤྱུལ་སྒྱུ་མ་
 ཕྱོན་པ་དང་། གདན་སར་འགོད་འབྲངས་བྱུང་བ། ག་མང་འཕོར་བ་ནམས་
 སྐར་བསྐྱུས་པ་སོགས། ལུང་རྒྱུང་ལ་དཔགས་པའི་ལོ་རྒྱུས་རང་བཞིན་གྱི་དཀའ་
 རྟོག་མང་པོ་ཞིག་འཕྲད་འདུག་གོ།

ཐེ་བོའི་ཁོངས་འབྲིང་བའི་སྟོན་གྱི་བྲག་དཀར་གནས་རི་ནི། ཐེ་བོ་
 ཕྱོགས་ཀྱི་གནས་རྩ་ཆེན་དུ་བཙེ་ཞིང་། རྡོ་བྱུབ་ཆེན་གྱི་སྟོབ་མ་སྤྱུལ་སྒྱུ་བདུད་
 འདུལ་རྡོ་རྗེ་བྱ་བས་བསྐྱིགས་པའི་འབྲིང་བའི་བྲག་དཀར་གྱི་དཀར་ཆག་

བྲངས་པ་ན། གནས་འདིར་ཨོ་རྒྱལ་པ་སྒྲ་འབྱུང་གནས་ཕེབས་ཏེ་དྲི་བ་ཕོ་མོ་
དམ་ལ་བཏགས་ཚུལ་དང་། རྒྱ་ཤེལ་གྱི་དོ་རྩེ་ཕག་མོ། འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་
གི་ལྷ་ཆོགས། སྤྱན་རས་གཟིགས་ཕྱག་སྟོང་སྤྱན་སྟོང་། རྒྱལ་ཆེན་བཞི། སློབ་
དཔོན་པ་སྒྲའི་ཞབས་རྩེས། དམར་བཅ་དང་། ཅོང་སྒྲིག་གི་རིགས་ལ་འདྲེམས་
ཏེ་སྒྲིལ་མེད་གཏི་ཁ་རྒྱས་བྲས་ཏེ་ཕྱག་སྐོར་བྲས་ན། ཆོ་བདེ་པའང་ལོ་
གསུམ་ལ་འཆོ་རྒྱས་པ་སོགས་ཆེས་ངོ་མཆར་བའི་བཤད་པ་ཞིམ་པོ་བཀོད་
འདུག³⁴

དོན་གྱི་གནས་ཆོད་ལས་ཆེས་ཆེར་འདས་པའི་བཙུགས་སྐྱུང་རིང་བྲགས་
ན་དད་ལྷན་ཚུར་འདུ་བ་ལས་ཕར་འབྱོ་བའི་ཁེ་ཉེན་ཡང་མེད་པ་མིན། ལར་
ནས་རྒྱལ་མོ་གཡུ་སྒྲ་སྟིང་བའི་སྐྱབ་ཕྱག་ཡོད་པར་བཤད་པ་ནི་བདེན་སྲིད་པའི་
གཏམ་ཏེ། རྒྱལ་མོ་གཡུ་སྒྲ་བ་འདི་ཉིད་མདོ་སྐྱོད་རྒྱལ་རོང་ནས་འཁྲུངས་པ་
དང་། བེ་རོ་ཙན་བཞེན་ཏེ་མཁས་པར་གྱུར་པས་གནས་ངེས་མེད་གྱི་རི་སྟོང་
ལྷ་བྱ་འགྲིམས་ནས་བཞུགས་ཤིང་། ཐེ་བོའི་ཚྭ་གས་འདི་རྒྱལ་རོང་དང་ཐག་
དེ་ཙམ་མི་རིང་བས་གནས་རི་ཙ་ཆེན་འདི་འབྲར་སྒྲོམ་ལ་ཞུགས་པར་བཤད་
ན་ན་བར་བདེ་བའི་གཏམ་ཡིན། བདེ་སྐྱོད་ཚྭ་གས་སུ་འདི་ཙམ་མ་ཡིན་པའི་
གནས་རི་ཙ་ཆེན་མང་བོ་ཡོད་ཀྱང་། ཉོགས་ལྷན་གྱུ་བ་ཐོབ་ཏུ་གྲགས་པ་དག་
གིས་མཆར་ལ་རིང་བའི་བཙུགས་སྐྱུང་གིས་ལྷན་ཆེས་ནས་སུ་ཡང་ཡིད་ཆེས་
དཀའ་བའི་གནས་སུ་བསྐྱུལ་ཡོད།

འབྲིང་བ་སྤྱིའི་མཆོད་གནས་སུ་མ་མདོ་དགོན་རིག་འདིན་བདེ་ཆེན་
སྤིང་ནི། བདེ་སྐྱོད་ཆོས་འབྱུང་དུ་སུམ་མདོའི་སྐར་དུ་ཀེ་རྟེ་གོང་མས་བཞེངས་
པའི་ཉ་མགིན་བྱིན་ཙན་བཞུགས་ཤིང་སྐྱེ་སྤེང་གིས་སྐྱོང་། ཞེས་པ་ཙམ་ལས་
མ་བྱུང་ཡང་། དགོན་མཆོག་རིན་ཆེན་གྱིས་འབྲིང་བའི་སེར་སྟེ་དང་། སྤྲ་ཐེམ་

རི་ཁྲོད་གཉིས་ཆིག་བསྐྱེལ་བྱས་པ་ལས་སུམ་མདོ་དགོན་བྱང་བར་བཤད།³⁵
 གང་ལྟར་གཉི་རྒྱ་ཕྱེང་ལྷ་བ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆན་གྱིས་ལྷ་ཁང་བཞེངས་ནས་
 གནས་གཞིས་བཟུང་ཞིང་། ཕྱིས་གཉི་རྒྱ་ཕྱེང་བརྒྱད་པ་སྟོ་བཟང་འཕྲིན་ལས་
 གྱིས་སུག་རྒྱུ་མགོ་བ་བསྐྱེལ་ནས། སྤྱི་ཐེམ་རི་ཁྲོད་སུམ་མདོར་སྟོས་ཏེ་མེར་
 རྩེ་དང་ལྷན་དུ་འཛོགས་པ་ནས་རིམ་གྱིས་འབྲིང་བའི་སྤྱི་དགོན་ལྷ་བྱར་གྱུར་
 འདུག དེས་ན་འབྲིང་བའི་མེར་རྩེ་ཐོག་མར་འདུགས་མཁན་ནི། ཙོ་མེ་ལ་མོ་
 རིན་པོ་ཆེ་ཡིན་ལ། ལྷང་ནགས་གྱི་སྤྱི་ཐེམ་རི་ཁྲོད་ནི་རྩེ་གྲང་ཐང་བསྟན་པའི་
 སྟོན་མའི་ཡབ་ཡུམ་གྱི་གཞིས་སུ་གཏོགས་ཤིང་། རྒྱལ་ཕན་ཙུང་དང་། ལྷང་ནགས་
 རི་ཁྲོད་བྲག་དགོན་རྒྱལ་རྒྱ་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས་དང་། དེའི་རྒྱལ་རྒྱ་སྟོ་བཟང་
 བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆན་གྱི་བཞུགས་གནས་གདན་ས་ལྷ་བྱར་མངོན་ཅིང་།
 རབ་བྱང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་བྱི་༡༤༧༤ ལོར་བྲག་དགོན་སྤྱི་མ་དང་། ལྷང་
 བཟང་ནང་བསྐྱེལ་དང་པོ་སྟོ་བཟང་བསམ་གཏན་གཉིས་ཐོག་མར་མངལ་
 ས་ཡང་གནས་འདི་ཡིན།

ཡིག་ཆ་མང་པོ་ཞིག་དུ་སུམ་མདོ་དགོན་འདི་གཉི་རྒྱའི་དགོན་ལག་དུ་
 བཤད་ཀྱང་། མངོད་དགོམ་དགོན་སྤེའི་ལོ་རྒྱུས་སུ། སུམ་མདོ་དགོན་དུ་བྲག་
 དགོན་སྤྱི་མ་སྤྱི་དང་། རོང་ཁམས་ཞབས་དྲུང་། གཉི་བསྟན་པའི་རྒྱལ་
 མཆན། གྲང་ཐང་བསྟན་པའི་སྟོན་མེ་སོགས་སྟེས་ཆེན་རྣམས་ཕེབས་ཏེ་བྱིན་
 གྱིས་སྐབས་པ་ལས། ཙོ་མེའི་དགོན་ལག་དུ་བཤད།³⁶ གང་ལྟར་རྩེ་གཉི་རྒྱ་
 ཕྱེང་ན་རིམ་དང་ཆོས་འབྲེལ་ཟབ་པའི་དགོན་པ་ཞིག་ནི་ཡིན་པར་འཁུམས་
 སོ།།

རྒྱ་མི་བོད་དུ་མ་སྐྱེབས་བར་བདེ་གསང་སོགས་རྒྱུད་སྤེའི་འཆད་ཉན་
 མཆན་ཉིད་དང་ལྷན་པ་ཡོད་འདུག་ཀྱང་། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༤ ལོར་དགོན་པ་ཙུང་

གཏོར་བྱས། ཕྱིས་ཀྱན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་དྲིན་ལས་རྒྱལ་བསྟན་
ཡར་དར་སྐབས་བསྐྱར་བཞེངས་བྱས།

བདག་གི་ཀན་བཀའ་དྲིན་ཅན་འབྲིང་བ་བ་ཨ་ཁུ་བཙུན་འགྲུས་དང་།
ཁོང་གི་སྐྱེ་ཆ་རྒྱལ་མཆན་ལགས། དཔུང་བུ་དོར་གཙང་འཇིགས་མེད་བཅས་ཀྱིས་
སྤན་ཤིང་ཅ་ཆེན་གྱིས་སྤྱན་རས་གཟིགས་བརྩུ་གཅིག་ཞལ་དུ་ཅང་བྱོན་ལེགས་
མི་ཆད་ལས་འདས་པ་བཞེངས་བསྐྱབ་གྱིས། རྟོད་རྒྱ་གར་ནས་བོད་གངས་
ཅན་གྱི་སྤྲོངས་གྱི་རྟེན་སྣ་ཅ་ཆེན་མ་ཆང་བ་མེད་པ་ལྟ་བུ་འཆོལ་བསྐྱབས་གྱིས།
དགེ་བའི་བཤེས་གཞིན་དུ་མས་གཟུངས་སྐྱབ་ཆད་ལྟ་སྤྱན་སྐྱབ་ཞུས་ཏེ། སུམ་
མདོ་དགོན་པའི་རྟེན་སྐལ་དུ་ཡུལ་བ་ལ། ཀྱན་མཁུན་སྤྲུལ་འཇམ་དབྱངས་
བཞད་སྐལ་དུག་པ་ཆེན་པོའི་ཞལ་སྤྲུལ་ནས། སྤྱིགས་དུས་འདི་འདྲའི་གཟུངས་
རྟེན་སྤྱན་སུམ་ཆོགས་པ་དཀའ་མོ་ཡིན་ཀྱང་། ཁྱེད་ས་ཆའི་བསོད་ནམས་ལས་
བྱུང་བ་ཡིན། ཞེས་བསྐྱགས་བརྗོད་མཛད་པ་སོགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ། མདོད་
དགེ་རྫོང་དགོན་སྡེ་ཁག་གི་སྐབས་³⁷ གསལ་བས་རྒྱས་པ་དེར་གཟིགས་ཞུ།

ལུང་བཟང་རི་ཁོད་དགའ་ལྟན་བྱང་རྒྱལ་ཆོས་འཕེལ་སྤྱིང་ནི། འབྲིང་
བའི་གནས་ཆེན་བྲག་དཀར་གྱི་ལྷ་ཞོལ་ལུང་བཟང་ཆེ་བཙན་ངོས་ཞེས་པའི་
སར། རབ་བྱུང་བརྩུ་གཞིས་པའི་རྒྱ་སྤྱོད་སྤྱོད་ལོ་³⁸ ༡༡ ལོར་ལུང་བཟང་སྐྱེ་སྤྱིང་
དང་པོ་སྤྱོད་བཟང་བསམ་གཏན་གྱིས་བྱུག་འདེབས་མཛད། ཆོས་རྩེ་མ་ཁི་བ་
སྤྱོད་བཟང་འཕྲིན་ལས་དང་། རོང་ཁམས་ཞབས་བྱུང་འཇམ་དབྱངས་ལོ་རྒྱུ་རྩེ་
ལྷ་སྤྱོད་སྤྱོད་བཟང་སྤྱོད་ལས། ཀེ་རྟེ་སྤྱོད་བཟང་འཕྲིན་ལས། བྱུང་ཐང་བསྟན་
པའི་སྤྱོད་མེ། ཀྱན་མཁུན་འཇིགས་མེད་རྒྱ་མཆོ་སོགས་མདོ་སྤྱད་སྤྱོད་བྱུང་གི་
སྤྱོད་ཆེན་དམ་པ་མང་པོ་སྤྱོད་བྱུངས་ཏེ། གནས་གཞི་བྱིན་རྒྱབས་དང་། དབང་
ལུང་བཀའ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱན་བཟང་མི་ཤེས་པ་གསན་བཞེས་མཛད་པ་སོགས་ལུང་

བཟང་སྐྱེང་ན་རིམ་གྱིས་བསྐྱངས་དང་སྐྱོང་བཞིན་པ་ཡིན་ལ། ལུང་བཟང་
སྐྱེང་དང་བོ་ལ་གསུང་ཚྭ་པོད་གསུམ་བཞུགས་པ་ཡིན།

འབྲིང་བའི་བྲེད་སྒྲིང་རི་ཁྲོད་ནི། ལུང་བཟང་སྐྱེང་དང་བོས་
འཇིགས་བྱེད་བསྟེན་མཆམས་ལོ་ངོ་རིང་མཛད་པའི་གནས་ཡིན་ལ། ཁོང་
དགྲུང་གངས་སོ་གཅིག་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་བྱ་སྤྱི་ལོ་
༡༧༡༧ལོར། ཉེ་གནས་འཇམ་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ཀྱིས་སྐྱབ་ཁང་བཙུགས་
པ་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་འདུག་ཀྱང་། ལམ་སྟབས་མི་བདེ་བ་དང་། རྒྱ་ཐག་རིང་
བ་སོགས་ཀྱིས་བྱིས་སྟོངས།

ནགས་དགོན་བཟ་ཤིས་རྫོང་། འདི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་ཕག་
སྤྱི་ལོ་༡༧༡༩ ལོ་ནས་ལུང་བཟང་སྐྱེང་དང་བོ་ལོ་ངོ་གསུམ་ལ་བཞུགས་ཤིང་།
འདུས་པའི་བསྟེན་པ་སྐྱབ་པའི་གནས་ཡིན། བྱིས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་
རྒྱ་སྟག་སྤྱི་ལོ་༡༧༣༣ ལོར་ལུང་བཟང་རི་ཁྲོད་བཏབ་ནས་གནས་སྟོས་པས་རི་
ཁྲོད་འདི་སྟོངས། རྩོ་བྱི་རི་ཁྲོད་སྟག་བསམ་བཟ་ཤིས་འབྲིལ། འདི་ནི་རབ་
བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཕྱགས་ཁྲི་སྤྱི་ལོ་༡༧༣༠ ལོར། ལུང་བཟང་སྐྱེང་དང་
བོས་ཐོག་མར་གནས་གཞིས་བཟུང་། གནས་ཁང་བསྐྱུན་ཏེ་དགེ་སྟོང་སྟོ་
བཟང་རབ་བཏན་སྒྲ་མར་བསྐྱོས་པ་ནས་འཆད་ཉན་གང་འཆམ་ཡོད་ཆོད།

སྒྲ་ཐེམ་རི་ཁྲོད། འདི་ནི་མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་དུ། སྒྲ་ཐེམ་མམ་ཁང་
ཐེམ་རི་ཁྲོད་ཅེས་པ་ཅམ་ལས་མ་བྱུང་བའི་རྒྱ་མཆན་ནི། རི་ཁྲོད་རྒྱང་རིགས་
འདི་དག་ལུང་བཟང་ནང་བ་སོགས་སྐྱེས་ཆེན་རེ་ལོ་ངོ་རེ་བྱུང་ལ་བཞུགས་
གནས་ཅམ་ལས། མདོ་སྨགས་ཀྱི་འཆད་ཉན་དར་བའི་གནས་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་
སྟབས། མིང་ཅམ་རེ་སྟོས་པས་འཐུས་པར་བྱས་སྤང་ངོ་། ད་ལྟ་འབྲིང་བ་ལ་
དུད་བྱིས་༡༠༠ ཡས་མས་ཡོད་འདུག

བརྩ་གཅིག གཟའ་རུ།

གཟའ་རུ་འདི་ཡང་ཐེ་བོ་སྟོང་མ་དང་མཛོད་དགེ་ཤོག་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་
ཡ་གྲུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཆོ་བ་ཞིག་ཡིན་ལ། ཤར་ཆོང་རུ་དང་། རྩོ་ཨ་སྦྱིད། ལུ་བ་
འབྲིང་བ། བྱང་ཚ་ནེ་དང་ས་འབྲེལ་དུ་གནས། ཏ་ལམ་རོང་འབྲོག་དུད་ཁྱིམ་
༥༡༩ ཙམ་ཡོད། འདིའི་ནང་གསེས་བྱང་ཕྱོགས་ས་ཁུལ་ལ་གཟའ་རུ་རོང་ཟེར་
ཞིང་། གཟའ་རུའི་འབྲོག་པ་མང་ཆེ་བ་གཟའ་རུ་རོང་གི་སྟེ་ཕྱོགས་སུ་གནས་
ཡོད། དེར་གཟའ་རུ་འམ་གཟའ་རུ་སྦྱད་མ་ཡང་ཟེར།

གཟའ་རུ་རོང་ལ་ཏ་ལམ་དུད་ཁྱིམ་༡༠༠ ལྷག་ཡོད་ཟེར། རྒྱའི་ཡིག་
ཆར་སྤར་གཟའ་རུ་རོང་ལ་དུད་ཁྱིམ་༦༠༠ ལྷག་ཡོད་ཀྱང་། ནང་མ་འཆམ་
པ་སོགས་ཀྱིས་སྡེ་འཕོར་བྱང་བས་ངེ་ཉུང་ལ་སོང་ཟེར།

སྤར་གཟའ་རུའི་ལོ་རྒྱུས་བསྟར་ཆགས་སུ་བསྒྲིགས་པ་མ་མཐོང་ཡང་།
དེར་དུས་ཀྱི་ངག་རྒྱན་ལོ་རྒྱུས་བསྒྲིགས་པ་འགའ་རེ་³⁸ མངའ་བདག་སྤྱི་རལ་
ཀྱི་སྐབས་དབུས་གཙང་ཕྱོགས་ནས། གཟའི་(ར་དུལ་)སྐབ་པ་མཛོད་མཁན་
ཁོང་ཆོག་པ་ཁག་ཅིག་དང་། ཆོང་བ་སྐོར་ཞིག་མདོ་སྐད་དུ་སྒྲེབས་ནས་མཛོད་
དགེའི་ཕྱོགས་འདིར་གཞིས་བབྱང་བ་ལས། གཟའི་སྐབ་པ་བྱེད་མཁན་དག་
གི་རྒྱུད་པ་ལ་གཟའ་རུ་དང་། ཆོང་བ་ནམས་ཀྱི་རྒྱུད་པ་འཕེལ་བ་ལ་ཆོང་རུ་
སོགས་ཟེར། ཡང་གཟའ་རུར་འབོད་པའི་རྒྱ་མཆན་ནི། ཡུལ་དེ་ཁུལ་དུ་འབུམ་

ཐང་ཞེས་པའི་སར་དབུལ་བྱིས་ཞིག་ལ་བྱ་སྟུན་བདུན་བྱང་ནས། འཛོམས་
 གྱིས་མ་འདང་བར་ཁྲོམ་སྤང་སོགས་སུ་ས་སྐྱོན་དུ་ཉལ་ནས་སྟོད་སྐྱབས།
 གཟའ་འོད་གྱིས་བསྐྱངས་པ་བྱིས་མགོ་དཔོན་དུ་གྱུར་པས་གཟའ་རུར་སོགས་
 གྱང་བེད།

ཡང་ཁྱི་སྤོང་ལྡེའུ་བཙན་དང་། མངའ་བདག་ཁྱི་རལ་སྐྱབས་མདོ་སྤང་
 དུ་རྒྱལ་སྟོན་དམག་དཔོན་མང་པོ་བྱོན་སྐྱབས། དེ་དག་གི་སྤྱོད་མཛོད་པ་དང་།
 སྤྱོད་པ། སྐར་རྩིས་བྱེད་མཁན་མང་པོ་མཉམ་དུ་འོངས་པ་ལས། གཟའི་
 ལས་སྦྱོར་ལ་དབང་འཕྱོར་བའི་སྤྲུགས་འཆང་དཔོན་དག་འདུལ་རྩལ་བྱ་བ་
 ཞིག་བྱོན་ནས་གཞིས་བབྱང་བའི་རྒྱུད་པ་ལ་གཟའ་རུ་སོགས་བེད།

བཤད་ཚུལ་འདི་དག་ལ་དོན་གྱིས་གནས་ལུགས་རྒྱ་མཚན་ཡོད་ཅིང་
 ཤེས་དཀའ་ཡང་། ཡུལ་མིའི་ངག་རྒྱུན་ལ་གྲགས་པ་ནི་འདི་ལྟར་ཡིན་ཟེར།

གང་ལྟར་བྱ་སྟུན་དེ་བདུན་ལས་ཆེ་བ་གཉིས་གྱིས་རྫོ་རུ་ཞེས་པའི་ཡུལ་
 དུ་གཞིས་བབྱང་བ་དང་། རིམ་གྱིས་གནས་སྟོན་ནང་། མཐར་འཁྱོང་སོགས་
 སུ་གཞིས་སྟོན། བྱ་རྒྱུན་པས་ཞིང་ལས་གཉེར་ཅིང་། གཞོན་པར་དབང་ཐང་
 རྒྱས་ནས་སྟོན་པ་བབྱང་། བྱ་འབྲིང་བ་མི་སྤྱོད་བས་གཟའ་རུའི་བྱ་རྒྱུད་དུ་
 གཞིས་བབྱང་། སྟུན་ཐ་རྒྱུད་གིས་གཟའ་རུའི་ཤར་སྤང་ཞེས་པར་གཞིས་
 བབྱང་། དེའི་མི་རྒྱུད་བྱི་མ་དག་གིས་དགོ་རུའི་གལ་གདན་ཞེས་པའི་སར་སྤྱོད་
 གྱུར་བདུན་སྟུན་ཅིང་། འབྲོང་ལུང་དཔོན་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྲུག་ལ་ལུང་ཞེས་པའི་སར་
 སྤྱོད་གྱུར་བཅུ་གསུམ་སྟུན་པ་ནས། འབྲོག་སྟོན་ཆགས་པའི་མགོ་རྒྱགས་ཤིང་། དེང་
 སང་གི་གཟའ་རུ་འབྲོག་གི་རྒྱུད་པ་སོགས་མ་ཡིན་པར་བཤད།

གཟའ་རུ་ལ་ཤར་སྤང་དཔོན་རྒྱུད་བྱི་མ་འཕེལ་བ་ནམས་ལ་གཟའ་རུ་
 སྟོན་མ་དང་། འབྲོང་ལུང་དཔོན་གྱི་རྒྱུད་པ་འཕེལ་བ་ལ་གཟའ་རུ་སྤྱོད་མ་བེད།

སྐབས་ཤིག་ལ་ཤར་སྐང་དཔོན་གྱི་རྒྱུད་པ་ཞིག་གིས་ཆ་ཁོ་ཁོ་རྒྱུ་ལི་
 རྩོགས་སུ་གཡུལ་བཤམས་ཏེ་ནམ་པར་རྒྱལ་བས། ཁོང་གཟའ་རུའི་སྤྱི་དཔོན་
 ལྟ་བུར་གྱུར། འདིའི་མིང་ལ་གཟའ་ཁོ་དག་ཟེར། ཁོ་རྒྱུ་དང་འབྲུགས་སྐབས་
 གཡུལ་དུ་ཤི་བའི་བྱས་རྗེས་ཅན་ནམས་གྱི་རྒྱུད་པ་ལ་དྲ་དན་ཞེས་པའི་མིང་སྤྲད་
 ཅིང་། དུད་ཁྱིམ་དེ་དག་གིས་ཁྲལ་ལས་སོགས་མི་དགོས་པའི་དམིགས་བསལ་
 བཟོས། དྲ་དན་ཉེར་གཅིག་དང་། ཆད་པོ་བརྒྱད་ཅུ་ཞེས་པའི་སྡེ་ཆོའི་རྩ་ཆ་བ་
 དབང་ཅན་གྱི་གས་སུ་རྒྱུད། གཟའ་རུའི་རྩ་ཆ་ལ་ནང་གསེས་སུ་སྤྱོད་སྤྲད་བར་
 གསུམ་ཡོད།

གཟའ་རུ་དཔོན་སུན་ཆོགས་སྤིང་ནི། ཀེ་རྟི་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆན་
 དང་། གཟའ་རུའི་དཔོན་པོ་ཁོ་རྒྱལ་གཉིས་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་རབ་བྱུང་བརྒྱ་
 གཉིས་པའི་ས་གྱི་སྤྱི་ལོ་༡༧༠༩ ལོར་བཏབ། རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཉིས་པའི་ལྷགས་
 ལྷག་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༠ ལོར་གོ་ཚང་སྤུ་མ་སྤོ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆན་དབུས་
 སུ་འགོ་ཁར་དཔོན་པ་ཀེ་རྟི་རིན་པོ་ཆེར་སུལ། སྐབས་དེར་ལྷ་མོ་ཀེ་རྟི་དཔོན་
 གསར་དུ་འདེབས་སྐབས་ཡིན་པས། ཀེ་རྟིའི་དཔོན་ལག་གི་སོགས་གཟའ་རུ་
 དཔོན་འདི་ཡིན་ཟེར།

སྤྱི་ལོ་༡༧༩༠ ལོར་ཀེ་རྟི་སྤྱི་ཕྱིང་བརྒྱ་བས་གཟའ་རུ་ནས་དཔོན་ས་ཉོས་
 རབས་ཟེར་བས། ཕྱིས་དཔོན་གནས་སྤོས་པར་སྤྲང་། དཔོན་འདིའི་ཁྱི་སོག་
 དང་པོ་ལྷ་ལ་ཆང་ཡིན་ཞིང་། ལྷ་ལ་སྤྱི་ཕྱིང་གིས་བསྐྱུངས། སྤྱི་ལོ་༡༧༩༩ སྐབས་
 གཟའ་རུ་དཔོན་པར་གྲ་བ་༧༠ ལྷག་ཡོད་འདུག

གཟའ་རུ་རྩ་ཆ་དུ། ཀེ་རྟིའི་དཔོན་ལག་བཙོ་བརྒྱད་དུ་གྲགས་པའི་ནང་
 ཆན། རྩོ་དག་དཔོན་བཟ་ཤིས་དར་རྒྱས་སྤིང་ནི། ལོ་རུ་ཤུ་ཁེང་གི་བྱ་བས་
 རབ་བྱུང་དགུ་བའི་ཤིང་ལྷག་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༧ ལོར་བཏབ། འདི་བ་དབུས་གྱི་སེ་

ར་ཐེག་ཆེན་སྤྱི་དགོ་བཤེས་གྲགས་ཅན། ཕྱིས་ལུང་བསྟན་ལྟར་མདོ་སྨད་
 ཏུ་ཕེབས། འདེབས་མཁན་གྱི་མཆན་དགོན་པའི་མིང་ཟུར་ལ་ཆགས་ནས། ལོ་
 དགེའམ་སློ་དགོ་རུ་གྲགས། ཐོག་མར་སེ་རའི་དགོན་ལག་དང་། ཕྱིས་ལྷ་མོ་
 གསེར་ཁྲིའི་དགོན་ལག་ཏུ་གཏོགས་ཀྱང་། དགོན་པ་ལ་མེ་འཇིག་བྱང་ནས་
 བསྐྱར་བཞེངས་དཀའ་ངལ་འཕྲད་སྐབས། ཀའི་བས་དཔལ་འབྱོར་ཐོག་
 རོགས་སྐྱུར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཀའི་དགོན་ལག་ཏུ་གྱུར་ཟེར།

མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་དུ། གཟའ་རུའི་སྟོད་དུ་བྲག་བྱ་ཆོད། བདེ་མཆོག་
 གི་གནས་རིར་གྲགས། ལ་སྐྱེད་སྟོབས་ལྡན་གྱི་ནམ་ཐར་དུ། གནས་བརྟན་
 བརྒྱ་དྲུག་གི་གནས་སུ་བཤད། བན་བོན་གཉིས་ཀས་མཆོད། བོན་སྟོན་གཤེན་
 རབ་གྱི་ཞབས་རྒྱུ། བོན་གྱི་སྒྲ་མ་བྱང་འཕགས་པའི་སྐྱབ་ཁང་དུ་ཉིད་གྱི་ལུས་
 ཡོངས་རྒྱགས་གྱི་རྒྱུ། ས་གཏེར་རྫོང་། རྩ་གཏེར་རྫོང་། གཡུང་བྱང་རྫོང་།
 དུང་དཀར་རྫོང་ནམས་སུ་གཡུང་བྱང་དང་ཡི་གེ་རང་བྱོན། སྤྱི་རྒྱལ་སྒྲ་མཆོ་
 སོགས་བོན་གྱི་ཉེན་དུ་མ་ཡོད་ཅེས་དཀར་ཆག་རྒྱས་བསྐྱུས་ལས་བཤད་ལ།
 ཞེས་གསུངས། དེང་དུས་བྱིས་པའི་གནས་བཤད་ཉོག་ལ་འཛིང་བ་ཤིན་ཏུ་རིང་
 བོ་ཞིག་མཐོང་ཡང་། མི་ལམ་གྱི་འབྲུལ་སྤང་ཇི་བཞིན་ཡིད་ཉོན་དཀའ་བས་
 ཆོས་འབྱུང་གི་ཆོག་སྣ་གནད་དུ་ཁེལ་བ་འདི་ཉིད་བྲངས་པས་འཐུས་པར་བྱས་
 སོ།།

བརྒྱ་གཉིས། ཆོང་རུ་ཆོ་བ།

ཆོང་རུ་ཡང་ཐེ་བོ་སྟོད་མའི་གས་སུ་གཏོགས་ཤིང་། མཛོད་དགོ་ཤོག་
 བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆན་ཡང་ཡིན། ཤར་དང་བྱང་ཅོ་ནི་དང་། རྩོ་གཟའ་རུ།

ནུབ་གཟའ་རུ་རྩོད་དང་ས་འབྲེལ་ཡིན། ཆོང་རུ་འདི་ཐེ་བོ་བྱང་རྒྱུད་ཀྱི་ཞིང་
ལས་ས་ཁུལ་ཞིག་ཡིན་ལ། ཏ་ལམ་དུད་བྱིམ་༥༠༠ ལྷག་ཡོད།

དཔོན་རྒྱུད་དང་མི་རྒྱུད་མཆེད་སྤངས་མཛོད་དག་སྤྱི་ཡོངས་དང་། ཐེ་
བོ་སྤྱིའི་མཆེད་སྤངས་ལས་ལྷག་པའི་བྱང་རབས་དམིགས་བསལ་བ་ཡོད་
རབས་མ་ཐོས་ཀྱང་། གཟའ་རུའི་ངག་རྒྱུན་དུ་གསལ་བ་ལྟར་ན། སྤར་གྱི་
དམག་རྒྱུད་དམ་དབུས་གཙང་ཕྱོགས་ནས་སྤེབས་པའོང་བའི་རྒྱུད་པ་ལྟ་བུ་
ཞིག་ཡིན་ཆོད་ཀྱང་། བཤད་ཚུལ་གྱི་ཉམས་ལ་དཔགས་ན་ཆོང་རུ་ཞེས་པའི་
མིང་ལ་དེང་རབས་པས་ཆོད་དཔག་སྒྲིབ་ཤད་བཞོད་པ་འདྲ་བ་ཞིག་འདུག་
པས། རྒྱུས་ཡོད་ཆོས་དཔུད་པར་བྱའོ།

དེང་རབས་རྒྱའི་ཡིག་ཆར་བཤད་པ་ལྟར་ན། ཆོང་རུ་རང་ལ་སྡེ་མགོ་
དང་ཆོ་མགོ་འཛིན་མཁན་གྱི་སྡེ་དཔོན་ནི་ཡོད་མོད། ཕྱིས་ཤིག་ནས་སྡེ་བའི་
དབང་ཆ་ལྟ་མོ་གཉིའི་དཔོན་པོའི་ལག་ཏུ་ཤོར་ཟེར། དེའི་རྒྱ་རྒྱུན་ཡང་དེ་ཕྱོགས་
སུ་སྡེ་གཟར་བྱང་ནས་ཆོང་རུ་དཔོན་པོ་བསད་རྗེས། གཉི་དཔོན་པོའི་གྲ་བ་
ཞིག་ཆོང་རུའི་དཔོན་སར་བསྐོས་པ་ནས། ཆོང་རུ་གཉི་དཔོན་འོག་ཏུ་སོང་
བར་བཤད། ཆོང་རུའི་ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི་དཔོན་སྡེ་ཁག་གི་གནས་སྤངས་ནི།
ཆོང་རུའི་ཆ་རྩོད་དཔོན་པ་ནི། སྤྱི་ལོ་༡༤༩༩ ལོར་རི་ཁྲོད་པ་བརྒྱུད་ཀྱིས་བསམ་
གཏན་རི་ཁྲོད་བཏབ་པའི་ཆང་གཞིའི་ཐོག་གཉི་སྐྱེ་སྤངས་ལྷ་བ་བསྐྱན་པའི་རྒྱལ་
མཆན་གྱིས། རི་ཁྲོད་དེ་ཆ་རྩོད་དཔོན་དུ་བསྐྱུར། དུང་མགོའི་དཔོན་མཆོག་
ཆོ་རིང་ཞེས་པས་སྤྱིན་བདག་གི་ཁྲར་སྤངས། ཡུན་རིང་མ་སོང་བར་ཤོག་པ་
གོང་འོག་བར་ནང་འཁྲུག་ལངས་ནས། དཔོན་ནང་དུ་མཇལ་འབྲལ་ཆད་པ་
སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་དཔོན་པ་སྤོངས་པར་སྤང་།

ཆོང་རུ་བར་མ་དཔོན་བཟ་ཤིས་འབྲིལ་སྤིང་ནི། གཉི་སྐྱེ་སྤངས་བརྒྱུད་

པ་སྒོ་བཟང་འཕྱིན་ལས་ཀྱིས་ཆོང་རུའི་ཕྱོགས་སུ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་དབང་
 ཆེན་གནང་སྐབས། གནས་བཏུན་ཕྱག་མཆོད་བཅུགས། ལྷ་མོ་ཀི་རྟི་དགོན་
 གྱི་ཆ་ཁོ་ཆོས་གྲགས་བྱ་བ་མགོ་འཛིན་དུ་བཏང་། མི་ཆུན་བཙེ་བརྒྱད་དུ་གྲགས་
 པས་ཁྱར་སྒྲངས་ནས་འདྲུ་ཁང་བཞེངས། བཅའ་ཡིག་ཀྱང་མཛད། འདི་སྐར་
 གྱི་དགོན་པ་དེ་ཡིན་མིན་མི་གསལ། བཏབ་ལོ་གསལ་བའི་ཡིག་ཆའང་མི་སྤང་།
 མདོ་སྤྲད་ཆོས་འབྱུང་དུ། ཀི་རྟི་ལེ་ལག་བར་མའི་དགོན། ཞེས་འབྱུང་།

ཕྱིས་སྤྱིང་བ་རྒྱ་རིས་སྐྱུ་ཕྱེང་གིས་བསྐྱུངས། འདི་བའི་སྐྱུ་ཕྱེང་གཉིས་
 པ་ལྷ་མོ་གསེར་ཁྲིར་ཆོས་ཞུགས་བྱས་ཀྱང་། ཀི་རྟི་སྐྱུ་ཕྱེང་བཅུ་བ་བཏུན་པ་ཆེ་
 རིང་གིས་ཐུགས་ཐག་བཅད་ཅིང་། ཆོང་རུ་དགོན་གྱི་གཉིས་ཀྱིས་གསེར་
 ཁྲི་ལ་རྟ་ཐུག་སོགས་སུ་ལ་ནས་ཚུར་ཀི་རྟིར་སྒྲངས་ཟེར།

ཆོང་རུའི་སྟོད་དུ། མདོད་རུ་དགོན་ནམ་ཚུལ་ལུང་དགོན་ནི། སྐར་གྱི་རི་ཁོད་
 དམ་དགོན་པ་ཚུང་དུ་ཞིག་ཡིན་འདུག་ལ། ཚུལ་ལུང་སྐར་མས་བཏབ་པ་ཡིན་
 བཤ། ཡིག་ཆ་ཁག་དུ་འདེབས་མཁན་དང་བཏབ་ལོ་སོགས་མི་གསལ། ཀི་རྟི་
 སྐྱུ་ཕྱེང་ལྷ་བ་འདི་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་པ་ནས་འབྲེལ་བ་བྱུང་ཞིང་། ཕྱིས་ཚུལ་ལུང་
 སྐྱུ་ཕྱེས་ཀི་རྟིའི་སྒོ་བ་མར་གྱུར་པ་ནས་ཀི་རྟི་དང་འབྲེལ་ཆེ། ཚུལ་ལུང་སྐྱུ་ཕྱེང་
 གཉིས་པའི་རྗེས་ནས་ཡང་སྤྱིང་མ་བྱུང་བ་ཡིན་ནམ། ཕྱིས་ཀི་རྟི་ནས་ཁྲི་བ་
 བསྐྱོས་ཏེ་བསྐྱུངས། མདོ་སྤྲད་ཆོས་འབྱུང་དུ་ཆོས་ལུང་དགོན་འདི་ཆོས་ལུང་
 སྐྱུ་ཕྱེ་ན་རིམ་གྱིས་སྐྱོང་གསུངས།

ཆོང་རུའི་སྟོད་དུ་ཟི་ནའི་བྲག་དཀར་ཞེས་པའི་གནས་རི། སྟོང་སྟོར་
 མདོ་སྤེ་རྒྱ་མཆོས་གནས་སྟོ་ཕྱེ། བྲག་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་རང་བྱོན་འབྱུར་
 གཟུགས་སུ་ཡོད་ཅེས་མདོ་སྤྲད་ཆོས་འབྱུང་དུ་གསུངས།

དགའ་ལྷན་ཐེ་སྐྱུལ་གོང་མ་ཆོང་རུའི་དགུ་ཐུག་དུ་འབྱུངས། རུས་རྒྱུད་

ཁོ་ལ། དགའ་ལྡན་གྱི་དགེ་བཤེས་གྲགས་ཅན། དབུས་སུ་རུས་རྒྱུད་ལས་བྱངས་
 ཏེ་ཁོ་ལོ་སྐྱེས་ཡང་ཟེར། སྤར་ཆོང་རུའི་དགུ་ཕྱག་ཏུ་ལྟ་ཁང་ཞིག་ཡོད་པ་འདི་
 བས་བཏབ་མིན་ལ་དོགས་གནས་མཛད།

མདོ་སྐྱོད་ཆོས་འབྱུང་དུ།³⁹ དེའི་སྐུ་རྒྱུད་སློབ་བཟང་བསམ་འགྲུབ་བྱ་
 བ་གཟུང་རུའི་དཔལ་འཕེལ་ནས་འཁྲུངས་པ་ཆོང་རུས་སྐྱེས། དགའ་ལྡན་དུ་
 སློབ་གནེར་རྫོགས། དགའ་ལྡན་ཤར་ཅེ་གཙུག་ཆོང་གི་སློབ་དཔོན་ལོ་བཅུ་མཛད།
 རྒྱལ་དབང་བསྐལ་བཟང་བ་རང་ཤག་ཏུ་ལན་གནིས་བྱས། སོ་སྟོབ་བསོད་
 བསམ་སྟོབས་རྒྱལ་ལ་བྱས་ཏེ་དབུ་སྒྲུང་ཆེག་སྟོང་དང་། ཅ་བརྒྱ་གྲུ་ཁང་རྒྱག་
 པའི་ཐེབས་སུ་གནང་། རབ་བྱུང་བཅུ་གནིས་པའི་མེ་ལུག་སྤྱི་ལོ་༡༧༠༩ ལོར་
 གསང་སྤྱི་དུས་མཆོད་ཆེན་མོ་གྲུབ། རྒྱལ་དབང་བསྐལ་བཟང་བས་ནགས་
 ཤོད་ར་ལྟར་རོགས་མ་གྱི་སྐྱེས་པ་བསྐྱོས། བདེ་སྐྱོད་ཕྱོགས་སུ་འབུལ་སྤྱད་པར་
 མངགས་ནས་དགའ་ལྡན་གྱི་གྲུ་ཤག་བརྒྱབ། སོ་སྟོབ་བསྐལ་ཏེ་རྗེ་ཆོང་ཁ་བའི་
 སྐུ་བརྟན་བཞེངས། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་འདི་བ་དགའ་ལྡན་གྱི་ས་བཟུ་གསོ་
 བ་ལ་སློན་ལམ་ཐེབས་པའི་རྒྱ་གར་གྱི་ཨ་ཅ་ར་ཞིག་གི་ནམ་སྤྱུལ་དུ་ལྷུང་བརྟན།
 རབ་བྱུང་བཅུ་གནིས་པའི་ཤིང་སྤང་སྤྱི་ལོ་༡༧༤༥ ལོར་འདས། དེའི་སྤྱུལ་སྐུ་
 བྱང་ཨོ་ཐོག་བྱ་བར་འཁྲུངས། མཆོན་ལ་ཡེ་ཤེས་སྐལ་བཟང་ཆོས་གྲགས་ཟེར།
 དགའ་ལྡན་དུ་གདན་སར་བཀོད། གཏིང་སྤྱིས་བཟུ་ཤིས་ཆོས་འཕེལ་དང་ལྷ་
 ལུའི་མཁན་པོར་བསྐྱོས། སྤྱུལ་སྐུ་ཡེ་ཤེས་ཐུབ་བརྟན་རྒྱ་མཚོ། འདི་བར་བཤད་
 སྐུ་བ་བརྟན་པའི་མངའ་བདག་ཅེས་མདོ་སྐྱོད་ཆོས་འབྱུང་དུ་བསྐྲགས་བརྗོད་
 མཛད། སྐུ་ཐོང་རིམ་བྱོན་དགའ་ལྡན་དུ་བཞུགས་པ་ལས་ཕྱིར་མདོ་སྐྱོད་ཐེ་
 རོང་དུ་མ་ཐེབས་འདུག

བཅུ་གསུམ། ལ་གྱི་ཆོ་བ།

ལ་གྱི་ཆོ་བ་ནི་ལ་གྱི་ཕྱོགས་ནས་མགོ་གཏགས་ལ་ཡོང་བའི་བྱམས་
མའི་ཁོངས་གཏོགས་ཀྱི་སྡེ་ཆོ་ཞིག་ཡིན་ལ། ཕྱིས་བྱམས་མེ་ཤོག་པའི་ཁོངས་
གཏོགས་སུ་གྱུར། ཤར་འབོས་དང་། བྱང་མ་ཚུའི་མཛོད་དགོས་ཀྱི་སྡེ་
བྱམས་མེ། རྒྱབ་མ་ཚུར་ཐུག་ནས་ཡོད། འདི་བར་འབྲོག་པ་དུད་བྱིས་༡༥༠
ཅམ་ཡོད། རྒྱར་དུད་བྱིས་༥༠༠ ཡོད་ཀྱང་། སྤྱི་ལོ་དུས་རབས་ཉི་ཤུའི་སྔོན་
ནས་ལ་ཆེ་མ་ཕུའུ་ཐུང་གིས་བཅན་འདྲེལ་གྱིས། ས་ཆ་མང་པོ་སྤངས་ཞིང་
དབང་བསྐྱར་བྱས་པ་སོགས་ཀྱིས་རུ་སྡེ་ཉུང་དུ་བྱིན་ཟེར། ལ་གྱི་ནི་དགོན་
པའི་མངའ་སྡེ་ཡིན་པས། མགོ་བ་ཀི་རི་སྤངས་ནས་གཏོང་གིན་ཡོད་འདུག

བཅུ་བཞི། ཆོས་རྒྱུ་སྤྲོད་བཞུགས་པ།

འདི་ལ་ཆོས་རྒྱུ་སྤྲོད་བཞུགས་པ་དང་ཆོས་རྒྱུ་སྤྲོད་བཞུགས་པ་ཡང་ཟེར། ཆོས་རྒྱུ་སྤྲོད་
བཞུགས་པ་འདི་སྤྱིར་བཏགས་པོ་མཛོད་དགོས་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་མི་
གཏོགས་ཀྱང་། ད་ལྟོ་ཆུ་གཞུང་གིས་སྤྲོད་འདོན་ས་ཁུལ་བཅད་བཞོས་བྱས་
པ་ནས་མཛོད་དགོས་པ་སྤྱིར་བཏགས་པ་ཡོད་སྟབས། འདིར་ཡང་མཛོད་དགོས་
དང་དཔྱད་གཅིག་དུ་བཤད་པ་ཡིན།

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ ལོའི་ཡར་ཐོག་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུ་སྤྲོད་པ་ནི། མཛོད་དགོས་པ་ཉི་
འཁོར་གྱི་རུ་སྡེ་དགོན་པ་གང་ལའང་མི་གཏོགས་པར། ཆོས་རྒྱུ་སྤྲོད་བཞུགས་
གཉིས་རང་ཉིད་ལ་གཏོགས་པའི་རང་བཅན་གྱི་ས་ཁུལ་དང་། སྤྲོད་གཞུང་།

ཁྲིམས་ཁང་། ཕྱི་འབྲེལ། དམག་དོན་བཅས་ཡོད་པའི་སྐྱེར་ཚུགས་ཀྱི་རྒྱལ་
ཕན་རྒྱུ་རྒྱུ་ཞིག་རེད། དེར་བཞེན་འདི་མཛོད་དག་ལོགས་ཀྱིས་དཔེ་
འགྲེལ་བྱ་འོས་མ་མཆིས་པས་ཆོས་རྗེ་ཆོ་བའི་གནས་སྐྱེད་སྤྱད་ཅིང་ཅུ་
བྱེད་ཅིས་ཡིན།

ཆོས་རྗེ་ཆོ་བའི་སྒྲིག་འཇུགས་ཀྱི་སྒྲོམ་གཞི་ནི། དགོན་གྲོང་གཞིས་ཀྱི་
ཆོས་མཐོའི་དབང་འདོན་པ་ནི་དཔོན་པོ་ཡིན་ལ། དེའི་གཤམ་འོག་ཏུ་སྒྲོན་པོ།
དེའི་གཤམ་འོག་ཏུ་དམག་གི་རུ་སྡེ་འདེན་མཁན། དེ་ནས་འབངས་མི་སེར་
དཀྱུས་མ་བཅས་ཀྱི་གོ་རིམ་ཡོད་ཀྱང་། དཔོན་པོ་དང་སྒྲོན་པོ་ནམས་ལ་གཞུང་
ལས་བྱེད་ཁང་དང་། ཡིག་ཆ་རྩ་བུ་ནི་མེད་ཅིང་། དཔོན་སྒྲོན་ཆང་མ་རང་
རང་གི་སྡེ་ཁྲིད་དུ་སྡོད་ལ། དོན་དག་ཆེ་སྒྲུ་མཐའ་དག་དཔོན་སྒྲོན་གང་རུང་
གི་བྱིས་ནང་དུ་འཛོགས་ནས་གྲོས་བསྟུར་ཐག་གཅོད་བྱེད།

སྒྲོན་པོའི་ལས་འགན་ནི་དཔོན་པོའི་བཀའ་བཀོད་བརྒྱུད་བཀོལ་བྱེད་
རྒྱ་དང་། དཔོན་པོས་ངས་པར་ཤེས་མི་དགོས་པའི་དོན་གནད་རྒྱུད་རིགས་
ཐག་གཅོད་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད། རུ་འདེན་དམག་དཔོན་ནི་གོ་གནས་གཏན་ཆགས་
པ་ཤིག་མ་ཡིན་པར། སྡེ་ཤོག་དམག་ལ་ལངས་དགོས་བྱུང་སྐབས། དཔའ་
ཐབས་གཞིས་ལྷན་ཐོག་དཔོན་པོ་དང་སྡེ་འབངས་ལ་སྒྲོ་སེམས་དཀར་བའི་
མི་སྣ་འདེམས་སྒྲིག་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་ལ། དམག་འཁྲུག་གི་སྐབས་ཙམ་མ་གཏོགས་
དམག་འཁྲུག་མཆམས་བཞག་པ་ནས་དམིགས་བསལ་གྱི་དབང་ཆ་གང་ཡང་
མེད་པའི་མི་སེར་དཀྱུས་མ་དང་འདྲ་མཉམ་ཡིན།

གཉིས། ལྷག་ཆང་ལྷ་མོ་གི་རྟེ་དགོན་པ།

གྲུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཆོ་ཁག་ཅེས་པའི་རྒྱའི་ཡིག་ཆ་ལས་བྱུང་བའི་ལྷ་མོ་
 གི་རྟེ་དགོན་པའི་གནས་ཚུལ་རགས་བསྐྱས་ནི། གི་རྟེ་དགོན་པ་ནི་ལྷ་མོ་ས་ཁུལ་
 ཏེ་འབྲུག་ཚུ་སྟོད་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོ་འབྲུམ་དུ་ཆགས་ཤིང་། སྒྲེར་ཚུགས་ཀྱི་ནུམ་པ་ལྷན་
 པའི་དགེ་ལུགས་པའི་དགོན་པ་ཞིག་རེད། ས་ཁུལ་དེའི་དགོན་པ་ཆེ་ཤོས་ཡིན་
 ཞིང་། བྱ་གྲངས་༤༠༠ ལྷག་ཡོད། ཁོ་ཆོས་དགོན་པའི་སྐྱོན་གྲགས་རྒྱས་ཐབས་
 ལ་དམིགས་ནས། བྱ་གྲངས་༡༠༠ ལྷག་དང་། དགོན་ལག་༡༠༩ ཡོད་ཞེས་
 འུད་སྒྲོག་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་ཅོད། དོན་དངོས་སུ་བྱ་གྲངས་༤༠༠ དང་དགོན་
 ལག་༩༠ ལྷག་ལས་ཅིང་།

ལོ་ངོ་༡༠༠ ལྷག་གི་སྟོན་ལ་དགོན་པ་འདིར་བྱ་གྲངས་ཆེས་མང་ཤོས་
 ༡༩༠༠ ཅུ་ལ་འབེལ་སྦྱང་ཡང་། ཕྱིས་ས་ཁུལ་ཁག་དུ་དགོན་ལག་གསར་
 འདུགས་དང་། བྱ་བ་ཁ་འཐོར་བའི་རྒྱུན་གྱིས་བྱ་གྲངས་༤༠༠ ལྷག་ གི་རྟེ་
 དགོན་པས་རྩ་བ་བར་མ་དང་། ཚུན་གྱི་སྒྲུབ་པ་བྱ་གྲངས་༤༠༠ ལྷག་ གི་རྟེ་
 འུལ་དུ་དགོན་ལག་བཙུགས་ཤིང་། དགོན་པ་སོ་སོར་བྱ་རྒྱུན་དང་གཉེར་
 བའང་བཏང་ནས། ཡུལ་ལུང་དུ་མར་དགོན་ལག་གསར་འདེབས་དང་། ཉེ་
 འཁོར་གྱི་ཆོ་བ་དག་དུའང་དབང་ཤུགས་རྒྱ་བསྐྱེད་བྱེད་ཀྱིན་ཆོས་སྲིད་ལྷང་
 འབེལ་གྱི་དགོན་པ་ཞིག་དུ་སྦྱར་གྱིན་ཡོད།

དགོན་པས་ཐད་ཀར་དབང་བསྐྱར་བྱེད་པའི་ཆོ་བ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་།
 མཐའ་བ་ལ་དུད་གྲིམ་༩༢༠ དང་མི་གྲངས་༡༩༤༥ ཡོད། ཆོས་ལུགས་རྒྱུད་
 བའི་ཐོག་འབེལ་བ་ཡོད་པའི་དུད་གྲིམ་༡༤༠༠ དང་མི་གྲངས་༤༩༠༠ ལྷག་
 ཡོད་འདུག དགོན་པའི་ཆེས་མཐོའི་དབང་འདིན་པ་ནི་སྐུ་མ་དང་དཔོན་པོ་

གཉེས་ཡིན། གྱི་ལོ་༡༧༥༠ ནང་གི་རྟེ་དགོན་པའི་སྐྱ་མ་དགྲང་ལོ་བཅུ་གངས་
ཅམ་ཡིན་ལ། ཁོང་དགྲང་ལོ་དྲུག་བདུན་ཅམ་ནས་ཁྲིར་བཞུགས་ཀྱང་། སྤེད་
དབང་སྦྱོང་བའི་རྒྱས་པ་ཞན་ཕྱིར་དོན་ཆེན་གང་ཡོད་དཔོན་པོའི་ལག་ཏུ་ཤོར་
ཡོད། དཔོན་པོ་གཉེར་བ་བསོད་ནམས་ནི་རྩ་བའི་རོང་ལམ་གྱི་མི་ཡིན་ལ།
དཔོན་ཀན་གཡང་ཆེ་ཡི་བྱ་ཡིན། གཡང་ཆེ་ལ་བྱ་མོ་གསུམ་ཡོད་པ་ལས་ཆེ་བ་
རྩ་བའི་དཔོན་དཔལ་མགོན་འཕྲིན་ལས་གྱི་ལྷམ་དང་། འབྲིང་བ་ཆེ་བ་དཔོན་
ཆེ་རིང་དཔལ་ལྷན་གྱི་ལྷམ། རྒྱུང་བ་གཅའ་རོ་དཔོན་རྒྱུང་མཁར་སྐོ་ཡི་ལྷམ་
ཡིན།

རྩ་བ་གི་རྟེ་དགོན་པ་ནི། གཉེར་བ་བསོད་ནམས་གྱི་གཉེན་ཉེ་བ་གྲ་ཤིས་
གྱིས་དཔོན་པོ་བྱེད་གྱིན་ཡོད་ལ། གཉེར་བ་བསོད་ནམས་དང་། དཔལ་མགོན་
འཕྲིན་ལས་གཉེས་འབྲེལ་ལམ་ཏུ་ཅང་ཟབ། གཉེར་བ་བསོད་ནམས་གྱིས་བྱེད་
སྐོ་གང་ཡིན་དཔལ་མགོན་འཕྲིན་ལས་དང་བསྟན་ཅི་ཐུབ་བྱེད་གྱིན་ཡོད།

གི་རྟེ་དགོན་པར་དགོན་བདག་སྐྱ་ཆེན་གཅིག་ཡོད་པ་ཁོང་ལ། དགོན་
པའི་ཆོས་དང་སྤྲོད། དཔལ་འབྱོར་བཅས་གྱི་དབང་ཆ་ཆ་ཆ་ཡོད། གཞན་
ཡང་གི་རྟེ་དགོན་པར་སྐྱ་མ་རྒྱུང་གས་ཁག་༡༧ ཡོད་པ་རེ་རེར་སྐྱ་བྲང་རེ་ཡོད།
ཁོང་ཆོར་རྒྱ་ལོར་ཉུང་སྟབས་དགོན་པའི་དབང་ཆ་དྲུང་ཆེན་པོ་མེད་པར་
གྲ་བ་དཀྱུས་མ་དང་འབངས་མིའི་གོང་མ་ཅམ་ཡིན་རུང་། ཕྱི་རོལ་དུ་ཕེབས་
སྐབས་མང་ཆོགས་གྱིས་གྲུས་བཀྱར་ཆེན་པོ་ཐོབ་གྱིན་ཡོད།

དཔོན་པོ་ནི་དགོན་པའི་སྤེད་དབང་དང་དཔལ་འབྱོར་བདག་གཉེར་
གྱི་གལ་ཆེའི་མི་སྣ་དེ་ཡིན་ལ། སྤྱིར་བཏང་སྐྱ་མ་དེའི་ཤ་ཉེ་སྤྱན་ཟླའི་རིགས་ཡིན་
དགོས་མོད། གི་རྟེ་དགོན་པའི་དཔོན་པོ་འདི་སྤྱི་ཕྱིང་དང་པོའི་གཉེན་ཉེ་ཡིན།
དེ་ནས་བཟུང་རིགས་རྒྱུད་གྱིས་འཛིན་པ་ཡིན། གྱི་ལོ་༡༧༥༠ ནང་གི་རྟེ་དགོན་

པའི་དབང་ཆ་ཡོད་ཆད་དཔོན་པོ་གཉེར་བ་བསོད་ནམས་ཀྱིས་བཟུང་ཡོད།

གཉེར་བ་ནི་དགོན་པའི་རྒྱ་རྒྱུ་(ས་ཞིང་དང་ཕྱགས་ཐོག་སོགས་)ལ་
བདག་གཉེར་བྱེད་མཁན་དང་། ཆོང་ལས་གཉེར་མཁན། མཐའ་བའི་མི་སེར་
ལ་བདག་སྐྱོང་སྤངས་འདོན་བྱེད་མཁན་ལས་གཞན། མི་སེར་ལ་ཉེས་ཆད་
གཙོད་མཁན་ཀྱང་ཡིན། གཉེར་བ་ལོ་གསུམ་རེའི་མཆམས་སུ་བརྗེ་སྤྱོད་བྱེད་
ཅིང་། དགོན་གཞུང་གིས་བསྐྱོ་སྤྱོད་ཡོད།

ཕྱག་མངོན་ནི་ནང་ཁུལ་གྱི་གཉེར་བ་སྟེ་དཔོན་པོའི་རྒྱ་དངོས་བདག་
ཉར་བྱེད་མཁན་གྱི་ལག་རྒྱ་སྤྱོད་ཡིན། ལོ་གསུམ་རེའི་མཆམས་སུ་བརྗེ་སྤྱོད་
བྱེད་ཅིང་། དཔོན་པོས་བསྐྱོ་འདོག་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད།

ཀི་རྟི་དགོན་པའི་དགོན་ལག་རྒྱ་སྤྱོད་མིང་ཐོག་ནས་དགོན་བདག་སྤྱོད་
མས་ཐད་ཀར་སྤངས་འདོན་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་ཟེར་མོད། རྟོན་དངོས་ཐོག་དཔོན་
པོས་བདག་བཟུང་བྱས་ཡོད། དགོན་ལག་གི་སྤྱོད་སྤྱོད་རྒྱ་སྤྱོད་པ་ནི་མ་དགོན་
དང་གཅིག་མཚུངས་ཡིན། དགོན་ལག་གི་སྤྱོད་པ་(ཁྲི་བ་)དེ་ཀི་རྟི་དགོན་པ་ནས་
མངག་གཏོང་བྱེད་ཅིང་། དགོན་ལག་དེའི་དོན་ཆེན་གནས་ཚུལ་གང་ཡོད་ངེས་
པར་དུ་ཀི་རྟི་དགོན་པར་སྤྱོད་སེང་འབུལ་དགོས། ཀི་རྟི་དགོན་པ་ནི་ས་ཁུལ་
དེའི་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་དབང་ཤུགས་ཆེས་ཆེ་བའི་དགོན་པ་དེ་ཡིན་ལ། དབང་
ཤུགས་ཀྱིས་བྱུང་ཁོངས་ནི་ཁ་གྲུའི་ཁ་དང་། འབོས་རོ། རྒྱུ་ཆ། འབྲིང་བ།
གཟའ་རུ། ཆོང་རུ་བ་བཅས་ཀྱི་ཆོ་བ་དག་ཡིན།

ཀི་རྟི་དགོན་པའི་མངའ་གཏོགས་དགོན་ལག་དང་ཆོ་བ་དག་གཤམ་གསལ།
བོ་ཆང་དགོན་པ་(ཅོ་ནེ་སྤྱད་ཐེ་བོ་ཁུལ་)

སྤྱོད་ཆེ་དགོན་པ་(ཐེ་བོ་)

རི་ཆེ་དགོན་པ་(ཐེ་བོ་)

དགོན་ལག་བཅོ་བརྒྱད། བླ་བ་དགོན་པ།
 ར་བ་ཀེ་རྟེ་དགོན་པ། ར་བ་བར་མ།
 བླ་བ་དགོན་(རྒྱང་ཆ)
 རྒྱལ་དགོན་དགོན་(རྒྱང་ཆ)
 ལ་གྱའི་ལ་ཆོ་བ་(དགོན་པ་ནས་འགོ་བ་གཏོང་སྒྲུལ་ཡོད)
 འཕེས་རོ། རྒྱང་ཆ། འབྲིང་བ་ཆོ་བ་(གནས་སྐབས་རང་བདག)
 ཀེ་རྟེ་དགོན་ཉེ་འདབས་ཀྱི་སྡེ་བ་༡༡(དགོན་པ་ནས་མགོ་བ་གཏོང་སྒྲུལ་ཡོད)
 ཆོང་རུ་ཆོ་བ། (དགོན་པ་ནས་མགོ་བ་གཏོང་སྒྲུལ་ཡོད། སྤྱིར་རང་བདག)
 ཀེ་རྟེ་དགོན་པའི་དབང་ཤུགས་སེ་ཁོན་དང་ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་གཉིས་
 ཀྱི་ས་ཁུལ་དུ་རྒྱ་བསྐྱེད་འགོ་བཞེས་ཡོད་ཅིང་། མངོན་དགའི་ཞིང་ལས་ཁུལ་
 གྱི་ཆོ་བ་ལ་ཤས་ཀྱིས་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་དབང་ཆ་དག་ཅིག་པོ་ཀེ་རྟེ་དགོན་པར་ཡོད་
 ཟེར་མོད། དོན་དངོས་ཐོག་ཆོ་བ་འདི་དག་གི་ཆོས་སྲིད་གང་ཐད་ཀྱི་དབང་
 ཆ་དང་ཆ་ཆ་དང་ཀེ་རྟེ་དགོན་པས་བཟུང་ཡོད།
 ཀེ་རྟེ་དགོན་པའི་ཉེ་འདབས་སུ་སྡེ་བ་བརྒྱ་གཉིས་ཡོད་པར་ཏ་ལ་མ་
 དུད་བྱིམ་༡༠༠ ཡོད་ལ་ཁོ་ཆོའི་འབྲུག་ས་ནི་འབྲུག་རྒྱའི་སྟོན་རྒྱུད་ཁུལ་ཡིན།
 སྡེ་བ་བརྒྱ་གཉིས་པོ་དེ་དག་དགོན་པའི་ཐད་གཏོགས་ལྷ་སྡེ་ཡིན་ལ། སྤྱིར་བཏང་
 དགོན་པ་ནས་མགོ་བ་གཅིག་དང་གཉེར་བ་གཅིག་རེ་བཏང་སྟེ་ཆོ་བར་བདག་
 སྐྱོང་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད། ཅེས་སོགས་བཤད་འདུག་པས། ཁྲངས་འཆོལ་འདོད་
 ཡོད་མཁན་དག་གིས། རྒྱང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཆོ་ལག་ལས་མངོན་དགའི་སྐོར་དང་།
 མངོན་དགའ་རྫོང་གི་སྤྱི་བཤད་ཆེན་མོ་སོགས་སུ་བལྟ་བར་བྱའོ། རྒྱའི་ཡིག་ཆར་
 གསལ་བའི་མངོན་དགའ་ཤོག་པ་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་སྡེ་ཆོ་དང་། མི་གངས་ཀྱི་གནས་
 བབ་ནི། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ ལོར་མངོན་དགའ་རྫོང་ཁོངས་སུ་མི་གངས་༡༩༥༠༩ ཡོད་

པའི་ནང་དུ་བོད་རིགས་མི་གངས་༡༩༥༡ ཡོད་པས་རྫོང་གྲིའི་མི་འབོར་གྱི་
བརྒྱ་ཆའི་༩༩༡༡ ལྷག་ཟིན་ཡོད་པར་བཤད།

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར།

- ༡། བྱམས་མེ། ཏུད་ཁྱིམ་༥༠༠
- ༢། ཐང་སྒོར། ཏུད་ཁྱིམ་༩༠༠
- ༣། རྟོད་མ། ཏུད་ཁྱིམ་༡༥༠
- ༤། བན་ཡུ། ཏུད་ཁྱིམ་༡༠༠
- ༥། ཨ་སྒྲིད། ཏུད་ཁྱིམ་༩༠༠
- ༦། སྒྲིང་བ། ཏུད་ཁྱིམ་(རྟོད་སྒྲིང་བར་གསུམ)༩༠༠
- ༧། རིག་དོང་བ། ཏུད་ཁྱིམ་༩༠༠
- ༨། འབྲུའུ། ཏུད་ཁྱིམ་༡༥༠
- ༩། རྒྱང་ཆ། ཏུད་ཁྱིམ་༩༠༠
- ༡༠། འབྲིང་བ། ཏུད་ཁྱིམ་༩༠༠
- ༡༡། གཟའ་རུ། ཏུད་ཁྱིམ་༥༡༩
- ༡༢། རྒྱའི་སྒྲིང་། ཏུད་ཁྱིམ་༡༡༡
- ༡༣། རྟོད་རུ། ཏུད་ཁྱིམ་༥༠༡

གོང་གསལ་ཏུད་གངས་དང་མི་གངས་ནམས་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ སྐབས་སུ་
ཐོ་འགོད་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་འདུག་ལ། དེའི་རྗེས་ཀྱི་ལོ་བཞི་བཅུ་ལྷག་གི་རིང་
གནས་སྐབས་ལ་འཁྱར་བ་ཕྱིན་ཡོད་པ་སྒྲོས་མ་དགོས་ཀྱང་། ཡུལ་དུས་ཀྱི་
དབང་གིས་འདི་ཙམ་ལས་མ་འབྱོར་རོ།

བཤད་སྐབས་ནོར་བུ་ཆོས་འཕེལ་སྒྲིང་ནི། ཨ་ལེ་ཆོས་རྒྱུ་ཆོས་
རྒྱུ་ཆོས་གཤམ་བཟང་བོའི་སྐབས་བསྟན་པའི་དབུ་བརྟེན་གྱིང་། ཁོང་གི་དབོན་

པོ་འཇམ་དབྱངས་བྱམས་པ་དགོན་མཆོག་བཟང་བོ་དགྲང་གྲངས་སོ་བདུན་
པ། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་གི་སྟེ་ལོ་༡༥༠༩ ལོར་བཏབ་ཅེས་མདོ་སྐྱོད་ཆོས་
འབྱུང་དུ་བཤད་ཀྱང་། བདེ་དགའི་ནང་བསྟན་དགོན་པའི་ལོ་རྒྱུས་སུ། རབ་
བྱུང་བརྒྱད་པའི་ས་ལུག་སྟེ་ལོ་༡༩༩ ལོར་བཏབ་ཟེར། གང་ལྟར་མདོ་སྐྱོད་
དུ་བཏབ་པའི་དཔལ་ལྷན་ས་སྐྱ་བའི་ལུགས་ཀྱི་དགོན་སྡེ་ཞིག་རྟེན་གྲགས་ཤིག་
ཡིན་ལ། ཁོང་རྣམ་པའི་བཤད་རྒྱུ་དུ། དགོན་མ་ལག་བརྒྱ་དང་བཙེ་བརྒྱད།
དགོན་པ་སྟོང་པ་ལྔ་དང་ལྔ་བརྒྱའི་བདག་པོ་བཅུ་གཉིས་ལོ་ཡོད་འདུག དོན་གྱིས་
གནས་ཆོད་ལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཟེས་སྟོན་མོད། ལྟར་དར་རྒྱས་ཆེ་ཅིས་བྱུང་བར་
སྟུང་།

ཆོས་རྒྱལ་ཆོས་གྲགས་བཟང་བོ་འདི་བའི་འཁྲུངས་ཡུལ་གསལ་བའི་ཡིག་
ཆ་མ་མཐོང་མོད། བདེ་སྐྱོད་ཆོས་འབྱུང་དུ།⁴⁰ བདེ་ཁམས་སྐྱོད་ནས་དགོན་
མཆོག་མིང་ཅན་འབྱུང་། ཞེས་པའི་གཏེར་ལུང་དང་ས་རྒྱལ་ལ་གཞིགས་ན།
འཁྲུངས་ཡུལ་མདོ་སྐྱོད་ཡིན་པ་འདྲ་ཡང་། ལོ་རྒྱུས་གཞན་ཞིག་དུ།⁴¹ འདི་བས་
དཔལ་ཤིན་ལེན་དར་གཞུང་ལུགས་ལ་སྐྱུངས་ནས་མཁས་པར་གྱུར་ཏེ། དེའི་
ཁྱིམ་མངའ་གསོལ། དེ་ནས་ བདེ་སྐྱོད་ཀྱི་གདུལ་བུའི་དོན་དུ་རོང་རྟོན་པའི་
སྐྱེ་ཡུལ་རྒྱལ་རོང་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་ནས་ཁོ་སྐྱབས་རྒྱལ་བོ་སོགས་ལ་ཆོས་འཁོར་
བསྐྱོར། དགྲང་ལོ་ཉེར་གཅིག་ཐོག་མདོད་དགེ་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་ནས་དགོན་
པ་བཏབ་རྒྱལ་བཤད་པ་ལ་ཁྲུངས་ཡོད་ན། འཁྲུངས་ཡུལ་མདོ་སྐྱོད་ཡིན་པའི་
འོས་མེད་པ་ལྟ་བུར་སྟུང་བས་དབྱད།

ཕྱིས་སྟེ་རྒྱུད་རིམ་པར་བྱོན་ཏེ་གདན་ས་འདི་དང་དགོན་ལག་དུ་
གཏོགས་པ་རྣམས་བསྐྱུངས་ཤིང་། དཔལ་ལྷན་ས་སྐྱ་དང་འབྲེལ་ལམ་ཤིན་དུ་
ཟབ་ཅིང་། ལྟ་བུར་འདི་ནས་ཡར་ས་སྐྱར་སྟོན་གཏེར་དུ་ཕེབས་མཁན་དང་།

གཙང་ས་སྐྱ་ནས་སྐྱུལ་དགེ་བཤེས་མཁས་ལ་དག་མདོ་སྤྲད་དུ་གདན་དྲངས་
 ཏེ་དབང་ལུང་མན་ངག་ཞུས་པ་སོགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་མདོ་སྤྲད་ཆོས་འབྱུང་
 སོགས་ཀྱི་གསུང་བུར་ལས་རྟོགས་ཐུབ།

གཞན་ཡང་རྒྱལ་དབང་ལྡ་བའི་སློབ་མ་ཆོས་རྗེ་ཀུན་དགའ་བཞུན་
 འཛིན་དང་། ཀུན་མཁྱེན་བར་མའི་དངོས་སློབ་རུ་བ་སྐྱུལ་སྐྱ་སོགས་སྐྱ་ཡོན་
 གྱིས་ཐུག་པ་མང་ཙམ་བྱུང་འདུག་ཀྱང་ཐམས་ཅད་འཆད་པའི་ཚེ་མ་སོགས་
 པས། མདོ་སྤྲད་ཆོས་འབྱུང་དུ་ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་ཙམ་འབྱུང་བས་དེར་གཟིགས་
 པར་ཞུ།

ས་སྐྱའི་ཆོས་རྒྱུད་འཛིན་པ་བཤད་སྐྱབ་ནོར་བུ་ཆོས་འཕེལ་སྤྱིང་ནི།
 འབྲོམ་ལྟོན་པ་རྒྱལ་བའི་འབྱུང་གནས་ཀྱི་ནམ་འབྲུལ་དུ་གྲགས་པ་ཆོས་གྲགས་
 བཟང་བོ་བྱ་བའི་དུས་སུ་ཡུལ་འདིར་བཞུན་པའི་དབུ་བརྟེན་ཤིང་། རབ་བྱུང་
 བརྒྱད་པའི་ཤིང་གི་སྤྱི་ལོ་༡༥༠༥ ལོར་དེའི་དཔོན་པོ་འཇམ་དབྱངས་བྱམས་
 པ་དཀོན་མཆོག་བཟང་བོ་ཞེས་པ་དེ་རང་ལོ་སོ་བདུན་ཐོག་བཏབ། མདོ་སྤྲད་
 ཆོས་འབྱུང་དུ།⁴² དེའི་སྐྱུལ་སྐྱ་བཀྲ་ཤིས་བཟང་སོགས་དམ་པའི་སྦྱིས་རབས་
 བར་མ་ཆད་པར་བྱོན་པ་ལས། ད་ལྟ་བྱམས་པ་ངག་དབང་སློ་གྲོས་རྒྱལ་མཆན་
 བཞུགས། ཞེས་གསུངས་པ་ལ་གཞིགས་ན། ས་སྐྱའི་ཆོས་རྒྱུད་འཛིན་པའི་སླ་
 རབས་མང་བོ་བྱོན་པར་སྤང་།

བྱམས་པ་ངག་དབང་སློ་གྲོས་རྒྱལ་མཆན་ནི། དུག་ཚ་ཞེས་པའི་ས་
 ཆར་ས་པག་ལ་འཁྲུངས་པར་བཤད་ཀྱང་། ནམ་ཐར་རྒྱས་པ་མེད་པས་དུས་
 མཉམ་ཀྱི་སྦྱིས་བུ་གཞན་དང་བསྐྱར་ནས་ལོ་ཆོགས་ཤེས་ཐབས་མ་བྱུང་བས།
 འཁྲུངས་ལོ་ས་པག་དེ་རབ་བྱུང་གང་གི་ས་པག་ཡིན་མིན་ཤེས་དཀའ། ན་ལེན་
 དྲའི་གཟིམ་འོག་རིན་པོ་ཆེ་བ་མདོ་སྤྲད་དུ་ལན་དུ་མར་ཕེབས་པའི་བྱུང་ནས་

བཀའ་ཆོས་མང་དུ་ཉན་ཅིང་མཁས་པ་ཆགས་པར་གྲགས།

དེའི་རྗེས་ཤིག་ནས་ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོའི་དངོས་སྟོན་
 རུ་བ་སྤྱལ་སྐྱེ་དག་དབང་ཆོས་གྲགས་ནི། རབ་བྱུང་བརྒྱ་གསུམ་པ་ཚུགས་མ་
 ཐག་པའི་མེ་ལོས་སྤྱི་ལོ་༡༡༤༧ ལོར་འཁྲུངས་ཤིང་། གཙང་ས་སྐྱུར་བྱིན་ཏེ་བདག་
 ཆེན་དག་དབང་ཀུན་དགའ་སྟོ་གོས་ལ་གདུགས། ཞེན་པ་བཞི་བལ་གྱི་ཁྲིད་
 དང་། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་ཆོས་སྐོར་སོགས་ས་ལུགས་གྱི་ཆོས་སྐོར་མང་པོ་
 གསན་ཅིང་། བདག་ཆེན་རིན་པོ་ཆེར་བྱས་ཏེ་སྐྱེ་ཡོན་ཆེ་བའི་སྤྲ་མ་གསུམ་སྤྱན་
 བྱངས་ནས་རང་དགོན་དུ་གཞི་གསུམ་ལག་ལེན་དང་། གྱི་རྩོར་དང་། གསང་
 འདུས་དང་འཇིགས་བྱེད་སོགས་སྐྱབ་མཆོད་གྱི་རྒྱུད་གྲ་དང་། གཞུང་ཆེན་
 གྱི་བཤད་གྲ་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་འཆད་ཉན་བཅུགས། འདྲུ་ཁང་ཀ་བ་བརྒྱད་ཅུ་ཅན་
 བཞེངས། ས་སྐྱུང་དག་དབང་མཆོག་ལྡན་དང་། ཨ་སྐྱིད་དག་དབང་སྟོབས་
 ལྡན་སོགས་སྟོན་མ་སྟོན་གྲགས་ཅན་ཐོན།

དེའི་སྤྱལ་སྐྱེ་བྱམས་པ་དག་དབང་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཆོན་ནི། རབ་
 བྱུང་བརྒྱ་བཞི་བའི་མེ་བྱི་སྤྱི་ལོ་༡༡༧༥ ལོར་འཁྲུངས། རང་ལོ་ཉེར་ལྔ་བ་སྤྱི་ལོ་
 ༡༡༩༡ ལོར་ས་སྐྱུ་དང་། དྲགས་པོ་གྲ་ཆང་གཞིས་ནས་མཁན་པོ་རེ་རེ་གདན་
 འདེན་གྱིས་མཆོན་ཉིད་དང་རྒྱུད་གྲ་སྟེ་གྲ་ཆང་གཞིས་སུ་བྱེ་ཡང་། ཕྱིས་ཤིག་
 ནས་སྡར་ལམ་ལྟར་རྒྱུད་གྲ་ཆགས་པར་བཤད།

མདོ་དོན་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱུ་ནས་དཔོན་སྟོན་རིམ་བྱོན་གྱིས་བསྐྱུངས་
 ཤིང་། རིག་གནས་དུ་མའི་འཆད་ཉན་བཅུགས་པའི་རྒྱན་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༡ བར་
 གནས་པ་ཡིན།

དགོན་པ་འདི་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་བྱི་སྤྱི་ལོ་༡༥༠༩ ལོར་བཏབ་
 པ་ནས། ད་ལོ་རབ་བྱུང་བརྒྱ་བདུན་པའི་ཤིང་སྟེལ་སྤྱི་ལོ་༢༠༠༩ བར་ལོ་༥༠༠

ཐམ་པ་སང་བ་ཡིན་ནོ།།

གཤམ་དུ་གསལ་བའི་སྡེ་ཆོ་ཁག་ནི་ར་བ་ཁུལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོར་
གསལ་བ་ལྟར་ཡིན་ལ། འདིའི་ནང་གི་ཡུལ་ཆོ་ཞེས་པ་ནི་རྒྱ་སྐད་ཀྱི་ཞང་ཞེས་
པ་དེ་ཡིན་ལ། གྲོང་ཆོ་ཞེས་པ་ནི་རྒྱ་ཏོས་ཞེས་པ་དེ་ཡིན། འོན་ཀྱང་བོད་རང་
གི་སྲོལ་རྒྱན་གྱི་སྡེ་ཆོ་བྱེ་བྲག་པ་དག་བཀོད་མི་འདུག ཤོག་པ་རེ་རེ་མི་གངས་
ཅི་ཡོད་གོང་དུ་བཀོད་ཟིན་པས་འདིར་བསྐྱར་སྒྲོས་བྱ་གལ་མ་མཐོང་།

མདོད་དགེ་རྫོང་ཁོངས་ཀྱི་སྡེ་བ་ཁག་ར་ཁྲལ་ལོ་རྒྱུས་
རྒྱས་པ་དེ་བ་གསུམ་པར་བཀོད་པ་ནི།

- ༡། ཨ་སྦྱིད་ཡུལ་ཚོ། གཡའ་བྱང་གོང་ཚོ། བདེ་ཆ་གོང་ཚོ། གཟའ་རུ་སྟོད་མ་
གོང་ཚོ། གཟའ་རུ་སྟོད་མ་གོང་ཚོ།
༢། ཐང་སྐོར་ཡུལ་ཚོ། སོག་ཆང་གོང་ཚོ། སྐ་བར་མ་གོང་ཚོ། དཔོན་སྐྱ་གོང་
ཚོ། བདེ་དཔལ་གོང་ཚོ། འགོ་གསེར་གོང་ཚོ། གཙང་སྐ་གོང་ཚོ། སྐ་ཚུ་གོང་
ཚོ།
༣། བྱམས་མེ་ཡུལ་ཚོ། བཟའ་བ་གོང་ཚོ། སྐ་ཁྱེ་མ་གོང་ཚོ། བྱམ་སྐོར་གོང་ཚོ།
ཤེས་ཆང་གོང་ཚོ། ཏུ་ར་གོང་ཚོ། ཁ་གྲུ་གོང་ཚོ།
༤། ཏུང་ཞིང་ཡུལ་ཚོ། ཐ་མ་གོང་ཚོ། བདེ་ས་ཏོར་གོང་ཚོ། གདོང་ཁ་གོང་ཚོ།
ཏོ་ཐ་གོང་ཚོ། བཀྲ་བོ་གོང་ཚོ། རྒྱ་སྟོ་གོང་ཚོ། ཁང་སར་གོང་ཚོ།
༥། མེ་ཚུ་ཡུལ་ཚོ། འབྲུབ་བོ་གོང་ཚོ། སྐར་སར་གོང་ཚོ། ཆ་ཁོ་གོང་ཚོ། ཆེ་
ཤུལ་གོང་ཚོ།
༦། མིང་བ་ཡུལ་ཚོ། སྐད་མ་གོང་ཚོ། བར་མ་གོང་ཚོ། སྟོད་མ་གོང་ཚོ།
གདོང་སྡེ་ཡུལ་ཚོ། གདོང་སྡེ་གོང་ཚོ། རི་མདོ་གོང་ཚོ། སྐག་མོ་གོང་ཚོ།

འབྲོང་ཡོང་གྲོང་ཚོ། ཟུར་གསུམ་གྲོང་ཚོ། གོང་འགབ་མ་གྲོང་ཚོ། ཆ་ངེ་སྒང་གྲོང་ཚོ། ཆོང་རུ་ཡུལ་ཚོ། ཆོང་རུ་འེ་བར་མ་གྲོང་ཚོ། གྲུང་མགོ་གྲོང་ཚོ། སྒྲང་གྲོང་ཚོ། ལྷ་ཅེ་སྒྲུ་གྲོང་ཚོ། ལ་མདོ་གྲོང་ཚོ།

༥། གཟུང་རུ་མ་ཡུལ་ཚོ། གཟུང་དགོ་གྲོང་ཚོ། ཏུ་མདོ་གྲོང་ཚོ། མར་རུ་གྲོང་ཚོ། བུམ་པ་གྲོང་ཚོ། རྒྱུས་དགུ་གྲོང་ཚོ། ཕྱེ་ཆུ་གྲོང་ཚོ། ལ་ལ་གྲོང་ཚོ། ཨ་ལུ་ཐང་གྲོང་ཚོ།

༦། འབྲིང་བ་ཡུལ་ཚོ། ཐ་རུ་གྲོང་ཚོ། འག་བསྐྱང་གྲོང་ཚོ། བེ་རུ་སྒང་གྲོང་ཚོ།

༧། རྒྱང་ཆ་ཡུལ་ཚོ། ཆན་ཅིན་གྲོང་ཚོ། རྟེན་རྒྱུད་གྲོང་ཚོ། མི་ཆ་གྲོང་ཚོ། གཉིས་པ་གྲོང་ཚོ། དགོས་ཕྱོགས་ལ་གྲོང་ཚོ། རི་གསུམ་གྲོང་ཚོ། ར་རོང་གྲོང་ཚོ།

༨༠། དཔལ་རྒྱུད་ཡུལ་ཚོ། དཔལ་རྒྱུད་སྒྲང་མ་གྲོང་ཚོ། ཨ་ངང་གྲོང་ཚོ། དཔལ་རྒྱུད་སྟོད་པ་གྲོང་ཚོ། ཡང་རོ་གྲོང་ཚོ།

༨༡། ཨ་རྒྱུད་རོང་ཡུལ་ཚོ། རྒྱ་ཉིན་གྲོང་ཚོ། གཡའ་ལྷུང་གྲོང་ཚོ། སྟོད་པ་གྲོང་ཚོ། གྲོ་ཆང་གྲོང་ཚོ། ཐོན་ཅེ་གྲོང་ཚོ།

༨༢། ཆོས་རྩེ་ཡུལ་ཚོ། རྟེན་གཞོང་གྲོང་ཚོ། སྒར་བ་གྲོང་ཚོ། བྱང་ཅེ་སྒྲང་མ་གྲོང་ཚོ། སྒར་བ་གྲོང་ཚོ། བྱང་ཅེ་སྟོད་པ། དམར་ཆང་གྲོང་ཚོ།

༨༣། བབ་བཟོ་ཡུལ་ཚོ། ག་ཅི་གྲོང་ཚོ། འེ་ཟོ་གྲོང་ཚོ། མདའ་ཆེན་གྲོང་ཚོ། གོ་ཐང་གྲོང་ཚོ། སྐག་ལེ་གྲོང་ཚོ།

མདོ་སྨད་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་ལས་ཐེ་བོ་རྫོང་ ཁོངས་ཀྱི་སྡེ་ཆོ་ཁག

དང་བོ སྤྱི་ལོ་གནས་བབ།

ཐེ་བོ་རྫོང་ནི་འབྲུག་དཀར་གཙང་བོར་འབོད་པའི་སྟོད་རྒྱུད་ཀྱི་ཆན་
ལིན་རི་བོ་དང་ཀུན་དགའ་རི་བོ་(ཆེན་ཆུང་)རི་རྒྱུད་ཀྱི་གྲོག་རོང་གཟར་བའི་
རི་སྒུལ་ཁག་ཏུ་ཆགས་ཤིང་། ཤར་ན་འབྲུག་རྒྱ་རྫོང་། གོས་གོང་། རྫོང་ཁྲོམ།
བྱང་ན་ཅོ་ནེ་རྫོང་། ལྷོ་མ་རྫོང་དགེ་དང་རྣམ་འཁེལ་རྫོང་སོགས་དང་ས་
འདབས་འདྲེས་ནས་ཡོད།

ཐེ་བོ་རྫོང་གི་ཤར་རྒྱབ་ཀྱི་རིང་ཆད་ལ་སྤྱི་ལོ་༡༠༩ དང་། ལྷོ་བྱང་གི་
ཞིང་ཆད་ལ་སྤྱི་ལོ་༡༤ ཡོད་ཅིང་། རྫོང་སྤྱི་ལོ་རྒྱུ་ལོ་གྲུ་བཞི་མ་༤༡༡༥༧༥

ཡོད། ཐེ་པོ་རྫོང་ལ་མི་གྲངས་༩༠༠༥༩ ཡོད་པ་ལས་བོད་རིགས་ཀྱིས་བརྒྱ་ཆ་
 ༩༡༡༧ ཟེན། རྒྱ་གཞུང་གིས་སྤྱི་དུང་འཛིན་ས་ཁུལ་བཞོས་པའི་ཞང་༡༩ ལ་སྡེ་
 བ་༩༩༡ ཡོད། སྤར་རྒྱ་ནག་དམར་ཤོག་པས་དབང་རྒྱུར་མ་བྱས་གོང་གི་ཐེ་
 པོ་དང་། ད་ལྟ་ཐེ་པོར་གྲགས་པ་གཉིས་ཀྱི་བྲབ་ཁོངས་ལ་རྒྱ་ཆ་ཆུང་གི་བར་
 བྱང་ཆེན་པོ་ཡོད་ཀྱང་། སྤར་རྒྱ་ཐེ་པོའི་ཁོངས་གཏོགས་བརྩོན་མེད་དེ། ཐེ་
 པོ་སྟོད་མར་གྲགས་པ་འབྲིང་བ་དང་། རྒྱང་ཆུང་། གཟའ་རུ་དང་། ཆོང་རུ་བཞི་
 པོ་སྤར་ནས་མངོན་དགེ་ཤོག་བརྒྱ་གཉིས་སུ་བསྐང་བ་ཡིན་ལ། ད་ལྟ་འང་
 མངོན་དགེ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད་སྟབས་དེ་དག་གི་རུ་སྡེ་མི་འབོར་རྒྱ་སྟོར་མངོན་
 དགེའི་སྐབས་འཆད་ཆིས་ཡིན་མོད། ཐེ་པོ་སྟོད་མ་ཤོག་བཞི་འདི་ཐེ་པོ་འང་
 ཡིན་ལ། མངོན་དགེ་ཡང་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་སྤང་།

ཐེ་བོའི་མི་རྒྱུད་བྱུང་སྐར་ས་ནི། མངའ་བདག་ཁྲི་རལ་གྱིས་བོད་ལ་
 མངའ་དབང་རྒྱུར་སྐབས། མདོ་རྫོང་དུ་སྡོད་པའི་བོད་དམག་གིས་དར་འབྱར་
 དུང་འབྱུང་གི་སྡོད་ནས་དམག་གི་གཟི་བརྗིད་དོམ་སྟོན་དང་། དམག་གར་ས་
 ཆིས་གཤེར། དམག་གི་གོ་ཁབ་སོགས་ཞིན་གཤེར་བྱས་དུས། གཅེན་དར་བ་
 ཟེར་བའི་དམག་མི་ཞིག་གིས་མཆན་འོག་གཞིས་སུ་གཡག་གཞིས་བཙོར་ནས་
 ས་ལ་མ་རེག་པར་བྱུར་བས། གཅེན་དར་བ་གཡག་ཁུར་ཞིས་སྟོབས་རྩལ་ལ་
 རྟན་གཤམས་རྒྱས་ཤིང་། དམག་སྡེ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལས་དེ་ཉིད་བྱང་(བྱང་
 དུ་ཐོན་པའི་དོན་)པས་དེ་བྱང་དུ་འང་གཤམས་པ་ཞིག་བྱུང་སྟེ། ཕྱིས་མདོ་རྫོང་
 དུ་རྒྱ་བོད་གི་ས་མཆོམས་གཞོན་པའི་དམག་དཔོན་དུ་བསྐྱོས། ཐེབ་རུ་བྲག་
 དཀར་གཞན་གི་ཕོ་བྲང་ལ་བཙན་མཁར་བཙུགས་ཏེ། མདོ་རྫོང་གི་མི་དཔོན་
 བྲས། མདོ་རྫོང་ཆོས་འབྱུང་ནི་¹ཐེ་བོ་བ་རྣམས་རྒྱུད་གང་ལས་མཆེད་པའི་
 འབྱུང་ཁུངས་གསལ་བོར་སྟོན་པའི་ཡིག་ཆ་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་ལ། འདི་དང་

ཆ་འབྲ་བར་དབལ་མང་དགོན་མཆོག་རྒྱལ་མཆན་གྱིས།

ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་སྲོང་ལྷུ་བཅན་གྱི་དུས། དེ་ཕུད་གཡག་ཁུར་དུ་གྲགས་
 པ་རྒྱུ་ཁ་གཞོན་དུ་བཞག་སྟེ་མཐེབ་རྩ་བྲག་དཀར་གཞན་གྱི་ཕོ་
 བྲང་དུ་ས་མཁར་བཟུང་ནས་བསྐད་པའི་ལྷ་ཕྱོགས་ཐེ་བོ་སྟོད་སྐྱོད་
 གཉིས་སུ་གྲགས་པ་ལས་ཐེ་བོ་སྟོད་མ་ཞེས་པ་རི་བྲག་གི་ས་ཆར་
 གནས་ཤིང་དཔལ་རྩལ་ངོམ་པའི་དུད་ཁྲི་ཕྲག་བརྒྱལ་བའི་ཡུལ་གྱི་
 དེ་ལས་འབྲོང་བ་ཞེས་པ་ཡན་ཆད་ནས་ཕྱོགས་འདིར་འབྲོག་གཞི་
 བཟུང་བ་ལ་ཡུལ་ཕྱོགས་ཀྱི་མིང་འབྲིང་བ་དང་། ཐེ་བོ་སྟོགས་ཀྱི་
 ལྷ་ཆེན་མང་ཞིང་།² ཞེས་གསུངས་ཡོད།

དེས་ན་ཐེ་བོ་བ་རྣམས་ཀྱི་མི་རྒྱུད་མཆེད་ཁུངས་དང་། ཐེ་བོ་ཞེས་པའི་
 མིང་རི་ལྷར་ཐོགས་ཚུལ་ཀྱང་ཤེས་ནུས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཕུད་དམ། དེ་ཕུད་ཀྱིས་
 བཟུང་བའི་ཡུལ་ལ་དེ་ཕུད་ཅེས་གང་ཟག་གི་མིང་ཡུལ་ལ་ཐོགས་ཤིང་། ཕྱིས་
 རིམ་གྱིས་སྐྱ་བྱར་ཉམས་ནས་ཐེ་བོ་ཞེས་ཆགས་པ་ཡིན་ལ། མཁས་དབང་དཔུ་
 དགེ་བསམ་གཏན་གྱིས། ཐེ་བོ་བ་རྣམས་ལ་དེ་དང་ཐེ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱ་ཤིན་ཏུ་ཉེ་
 བས་ཐེ་བོར་ཐོགས་པར་མཁས་དབང་དཔུ་དགེ་བསམ་གཏན་གྱིས་གསུངས།³

གང་ལྟར་བྲངས་མ་ཐག་པའི་ལུང་ཆོག་དུ་མ་ཆན་འདི་གྲུང་ཐང་
 བསྟན་པའི་སྟོན་མེད་རིགས་རྩས་ཀྱི་རྒྱུད་པ་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་ཁུངས་ཡིན་མོད། དེའི་
 ཞར་ལ་ཐེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་མི་རྒྱུད་སྐྱ་མ་ཁྲི་སྲོང་ལྷུ་བཅན་གྱིས་མཐའི་སོ་སྐྱང་དུ་
 བཞག་པའི་དམག་གི་རྒྱུད་པ་ལས་འཕེལ་བ་ཤེས་ནུས་ཤིང་། དབུས་གཙང་
 བས་ཡོང་བའི་དམག་དཔོན་རེ་བྱང་གི་རྒྱུད་དུ་མི་གངས་འདི་འབྲ་མང་བོ་
 འཕེལ་ག་ལ་རྒྱས་སྐྱམ་ན། འདི་ལྟར་བསམ་དགོས་ཏེ། སྐར་ཐང་བོད་འབྲུག་
 པའི་སྐབས་སུ་བོད་དམག་ཁྲི་འབུམ་མང་བོ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་དག་གི་མགོ་བྱེད་

དམག་དཔོན་མགར་སྟོང་བཅན་སོགས་གཙོ་གྲས་ཆེས་ཉུང་ཤོས་ལས་ལོ་རྒྱུས་
 གྱི་ཆེག་ཟིན་ལ་ཐོན་མེད་པ་བཞིན། ཐེ་བོ་མདོ་སྤྲད་གྱི་མི་རྒྱུད་བཤད་སྐབས་
 གྲང་སྟོན་གྱི་ཆོས་རྒྱལ་བཅན་པོ་ཆོའི་སྐབས་དང་། ཕྱིས་གྱི་འགོ་མགོན་འཕགས་
 པ་སོགས་གྱི་སྐབས་སུ་མགོ་དཔོན་རེ་བྱུང་གི་རྒྱུད་པ་མདོ་སྤྲད་གྱི་ཡུལ་ག་གེ་
 མོ་མཆེད་པར་བཤད་པ་དག་གྲང་མགོ་བྱེད་གཙོ་བོའི་མཆན་དངོས་སུ་སྟོས་
 པ་ཅུ་ལས། མགོ་བྱེད་དེ་གཅིག་པུ་ཁེར་འགྲོས་གྱིས་མདོ་སྤྲད་དུ་སྟེབས་པ་
 ལྟ་བུ་གོ་མི་རུང་བར། མགོ་བྱེད་དེ་དག་དང་མཉམ་དུ་འཁོར་ཆོགས་རྒྱ་ཆེན་
 པོ་ཡོད་པ་དོན་གྱིས་ཤེས་དགོས་སོ།།

ང་ཆོས་ཞིབ་མོར་བརྟག་ན་ཐེ་བོའི་མི་རྒྱུད་སྤྱར་གྱི་དམག་དཔོན་གྱི་
 རྒྱུད་པ་འདི་ཅུ་ལས་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཆེས་གནའ་དུས་ནས་བཟུང་
 དེང་སང་རྒྱ་ནམས་གྱིས་ཆང་རིགས་སུ་འབོད་པ་བོད་གྱི་གདོད་མའི་མི་རྒྱུད་
 དག་གནས་སྟོན་བྱས་པ་ཡིན་ལ། བོད་རང་གི་གདོད་མའི་བོན་ཆོས་དར་བ་
 སྤྱི་བ་འདིའི་ཐོག་ནས་གྲང་ཆེས་གནའ་དུས་ནས་བོད་གྱི་ཡུལ་མི་སྟོན་གནས་
 ཡིན་པ་ཤེས་ཤིང་། ཐེ་བོའི་སྟེ་ཆོ་ནམས་གྱི་ནང་དུ་གཙང་བའི་རྒྱུད་པ་ཤིན་ཏུ་
 མང་བས། ད་ལྟ་སྟོན་གཙང་དང་། བར་གཙང་། སྤྲད་གཙང་མིང་ཅན་གྱི་
 རུ་སྟེ་མང་ལ། ཐེ་བོའི་སྐྱེས་སྤྲན་དག་གི་ཆས་གོས་གྲང་གོང་ཡུལ་གྱི་བྱུང་མེད་
 ཆོའི་ཆས་གོས་དང་ཤིན་ཏུ་འབྲ་བར་མ་ཟད། ཐེ་བོའི་ཡུལ་སྤྲད་མདོ་སྤྲད་བྱང་
 རྒྱུད་གྱི་མིས་ཚ་ནས་མི་གོ་ཡང་། དབུས་གཙང་གི་ཡུལ་ལྱང་འགའ་རེའི་ཡུལ་
 སྤྲད་དང་མཐུན་ས་མང་བ་འདི་ལའང་རྒྱ་མཆན་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་ཤེས་དགོས།

ད་དུང་ཆེས་ཡ་མཆན་པའི་དོན་དག་གཞན་ཞིག་ནི། མདོ་སྤྲད་པ་ལ་
 ཆེར་གྱིས་སྤར་དོར་རྒྱན་གར་གྱིས་མི་ཉག་སྤངས་པའི་དགའ་སྟོན་གྱི་ཟླ་བ་ལ་
 དོར་ཟླར་གྲགས་པ་ལྟར་ལོ་སར་བྱེད་གྱིན་ཡོད་སྐབས། དེང་སང་རྒྱ་ནག་དང་།

ཉེ་དོང་། ཀོ་རི་ཡ། སོག་ཡུལ། བདེ་སྐྱོད་དང་ཁམས་ཁུལ་གྱི་ཡུལ་སྡེ་མང་བོས་
 ཉོར་རྒྱ་དང་བོའི་ཆེས་གཅིག་ལ་ལོ་སར་བྱེད་ཀྱང་། ཐེ་བོ་དང་། གཙང་བ།
 འབྲུག་ཚུ་སོགས་སྤར་གྱི་ཐེ་བོའི་བྱབ་ཡུལ་བ་ནམས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་མི་བྱེད་པར་
 དེང་སང་གི་དབུས་གཙང་བའི་ལོ་སར་དང་གཅིག་མཚུངས་བྱེད། ལོ་སར་
 གྱི་སྐབས་སུ་འང་སྐྱེས་པ་ནམས་ཀྱིས་མདའ་མདུང་རལ་གྱི་བྱིར་ཏེ་རྩོན་བྱེད་
 ཅིང་། རྩོན་བྱེད་ཐུབ་ན་རྟེན་འབྲེལ་དུ་བཅིས་ཏེ་རུ་སྡེ་ཆང་མ་མཉམ་འཛོམས་
 ཀྱིས་རི་དྲགས་བསད་པའི་ཤ་མཉམ་བྱེད་ལ། དམག་གཤར་ཞེས་པའི་ཞབས་
 སོ་རྒྱལ་པ་སོགས་བྱོགས་གང་ནས་བལྟས་ཀྱང་། གདོད་མའི་བོད་མིའི་ཁྲོད་
 དུ་དབུས་གཙང་ནས་ཡོང་བའི་དམག་རྣམས་ཆེན་འབྲེལ་ཡོད་པ་གསལ་
 བོ་ཡིན།

དམག་རྣམས་ཀྱི་དྲུགས་ཆེ་བས་ཡིན་ནམ། ཐེ་བོ་ནམས་དཔལ་ཞིང་བརྗིང་
 སྦྱོད་ལྡན་པས་དག་ཞིག་དང་ཐུག་སྐབས་འཕྲལ་དུ་སྟ་རེ་འབྱར་རྒྱུ་བྱེད་པ་
 ལས། གྱི་དང་དབྱུག་པ་སོགས་ཀྱིས་རྟེན་རྒྱུང་རིགས་ཀྱི་ཕྱིས་མི་རྒྱལ་ཅིང་།
 སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ ལོའི་རྗེས་སུ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་ལས་བྱེད་པ་སོགས་མར་མདོ་སྐྱོད་
 ཀྱི་ས་ཁུལ་ནམས་སུ་གཞིས་སྡོད་བྱེད་མགོ་ཚུགས་སྐབས། ཐེ་བོར་སྐྱེབས་པའི་
 ལས་བྱེད་པ་མང་བོ་ཡུལ་མིས་སྟ་རེས་གཙབས་ནས་དམར་གསོད་ལན་མང་
 བྱས་པར་མ་ཟད། དེའི་སྒོན་དུ་དམར་དམག་སྐབས་སྐབས་ཐེ་བོ་བྲག་སྐྱམ་
 བ་སོགས་སུ་ཐབ་རྩོད་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱ་དམག་འབོར་ཆེན་ཁ་བཏགས་
 ཤིང་། བའོ་ཙོ་དུང་ཡང་ཡུལ་མི་འགའ་རེས་སྟ་རེ་འབྱར་ཏེ་བདའ་འདེད་ཀྱིས་
 དཀོན་པ་ཞིག་གི་ནང་དུ་བྲོས་ཤིང་། དཀོར་ཉེར་གྱིས་རྒྱ་དམག་འདི་བསད་ནས་
 སྤྱིང་རྗེ་བསམ་སྟེ་བྱམས་སྐྱེ་ཞིག་ཡོད་པའི་ཁྲི་སྟོགས་འོག་དུ་སྐྱས་ཏེ་སྟོག་ཐར་
 བར་བཤད་པ་སོགས་ཐེ་བོ་ནམས་ཀྱིས་དམར་དམག་འབོར་ཆེན་དམར་

གསོད་བྱས་པའི་བླ་གསོ་ལྟ་བུར། ཐེ་བོ་ར་ཙ་ཉག་ག་ཞེས་པའི་ས་ཆར་མའོ་
ཅེ་ཏུང་གི་ལག་བྱིས་མ་རྫོང་ར་བཞོས་ཏེ་རྫོང་ར་བསྐྱངས་པ་ད་ལྟའང་ཡོད་པ་
ཡིན་ནོ།

ཐེ་བོ་རྣམས་དཔའ་སྟོབས་ཆེ་ཞིང་གཡུ་ལ་ལས་ལ་གོམས་པ། བྱང་ཆོས་
རྒྱན་རིང་བོའི་བར་དར་མ་ཐུབ་པ་བཅས་ཀྱིས། སྤར་གྱི་འབྲེལ་ཡོད་ལོ་རྒྱུས་
ཆོས་འབྱུང་ཁག་ཅིག་ཏུ་ཐེ་བོ་རི་བྲག་པ་དང་། ཉག་ཕྱོགས་པ། ཉགས་པ་མགོ་
ཆོད་ཅེས་ཡང་ཡང་བཤད་འདུག

ཕྱིས་ཤིག་ནས་ཐེ་བོ་འདི་ཙ་ནེ་དཔོན་པོའི་མངའ་ཞབས་སུ་སོང་ཞིང་།
ཐེ་བོ་ལ་དམག་རུ་བསྐྱེགས་འདུག་པ་བཅས་ལ་བལྟས་ན། ཙ་ནེ་དཔོན་ཆེ་
དབང་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་ཐེ་བོ་རྣམས་མཐའ་འཁོབ་ཀྱི་རོང་དུ་གནས་པ་དང་།
དམ་པའི་ཆོས་མ་དར་ཞིང་གསོད་གཅོད་ལ་དགའ་བས་སྐབས་དེའི་ཙ་ནེའི་
མངའ་ཁོངས་ཏུ་ཡེའི་བྲིབ་དང་། ཁ་ཆེན་བྲིབ་ལ་སོགས་པའི་ས་ཆར་རྒྱན་པ་
བྱས་སྟབས་དམག་དཔུང་བྲངས་ཏེ། ཐེ་བོའི་མགོ་འཛིན་པ་ལ་ཆེར་བསད་ཅིང་
ལུང་ཁོག་འགའ་ཞིག་མངའ་འོག་ཏུ་བཅུག

མགོ་དཔོན་བསྐོས་ཏེ་དགེ་བཅུའི་ཁྲིམས་སྲོལ་བཙུགས་ཚུལ་དང་།
དཔོན་ཆེ་དབང་དོན་གྲུབ་ཀྱི་སྲས་སློབ་ཐུང་དོན་གྲུབ་ཀྱི་རིང་ལ། ཐེ་བོ་གཟའ་
རུ་ཆོང་རུ་རྣམས་བྱུང་ཚུའི་མངའ་ཞབས་སུ་བཅུག་ཚུལ་ཙ་ནེ་བསྟན་འཇུག་
དཀར་ཆག་དང་། མདོ་སྐད་ཆོས་འབྱུང་གཉིས་སུ་འབྱུང་སྟབས། དེ་དུས་ཤིག་
ནས་ཐེ་བོ་འདི་ཙ་ནེ་དཔོན་གྱི་མངའ་ཁོངས་སུ་གྱུར་འདུག

གཉིས་པ། ཐེ་བོ་ཕྱགས་ཀྱི་དགོན་སྡེ།

ཅ་རིའི་བོན་དགོན། འདི་ནི་ཐེ་བོ་བྱེ་ཐང་སྡེ་བཞི་ཞེས་པའི་དབུས་
 སུ་བཏབ་པའི་གཡུང་རྒྱུང་བོན་ཀྱི་དགོན་སྡེ་ཞིག་ཡིན་ལ། ཁྱི་སྤང་སྡེ་ཁྱུ་བཅན་
 ཀྱི་སྐབས་ཙམ་ལ་བོད་དབུས་ནས་མར་སློན་སྐྱོ་མ་དཔལ་ཡོན་ཏན་དང་།
 བཀའ་དབང་ཞེས་པ་གཉིས་མདོ་སྐྱད་རྩ་ཡུལ་བརྒྱད་ཐེ་བོ་མདོ་རི་ཞེས་པའི་
 ས་ཆར་སླེབས་ཏེ། མ་ཡག་རྩ་རོལ་སྡེ་བའི་ནང་གཡང་དག་གཏེར་མདོ་ཞེས་
 པའི་དགོན་རྒྱུང་ཞིག་བཏབ་ནས་བོན་ཆོས་སླེལ། ལོ་ངོ་༡༠༠༠ ལྷག་གི་ལོ་རྒྱུས་
 ཡོད་པར་བཤད། དེ་སྐབས་ཐེ་བོའི་ཡུལ་དུ་སྒྲག་གཟིག་དོམ་སླེལ་སོགས་ཀྱི་
 གཞོད་འཆེ་ཆེ་བས་བོན་པོ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཡུལ་མི་གཅན་གཟན་ཀྱི་འཇིགས་
 པ་ལས་སྒྲིབ་རོགས་བྱས་པར་གྲགས་ཞིང་། དེ་ནས་གཙང་བ་ལྷ་བ་རྒྱལ་མཆན་
 དང་། ཞང་བ་ཉི་མ་ལྷ་རྒྱན་ཟེར་བའི་དབུས་གཙང་ཕྱགས་ཀྱི་བོན་པོ་གཉིས་
 ཀྱིས་བོན་ཀྱི་རྟེན་རྩལ་མང་བོ་བྱིར་ནས་འདི་ཕྱགས་སུ་སླེབས། དགོན་པ་
 གཟིག་ལུང་ཁ་ཞེས་པར་སློས་ཤིང་། གཙང་བ་ལྷ་བ་རྒྱལ་མཆན་ལ་གཙོ་རྒྱལ་
 དགོ་དང་། གཙོ་མཉམ། གཙོ་ཞོར་ཞེས་པའི་བྱ་གསུམ་བྱུང་ཞིང་། རྒྱ་ནེའི་
 ལུང་བ་དང་། ལ་ལུང་སྡེ་བ་སོགས་སུ་བསྐྱད་དེ་བོན་ཆོས་སླེལ། ལ་ལུང་སྡེ་
 བ་དང་། རབ་ཞོར་སྡེ་བ་གཉིས་ཀྱི་བར་དཀྱིལ་དུ་རབ་དགོན་དགོན་གསར་ཞེས་
 པ་བཏབ། གཙོ་རྒྱལ་དགོ་དང་། དེའི་བྱ་གཙོ་ཆོའི་འཕགས། དེའི་བྱ་ཙོ་ཞོར་བྱ་
 ཆོའི་སོགས་བྱིམ་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུངས་པ་ཡིན་ཀྱང་། ཕྱིས་བན་བོན་འཁྲུགས་

ནས་དག་དགོན་ཞེས་པ་མེར་བསྐྱེད་ཀྱིས་

སྤྱི་ལོ་དུས་རབས་བརྒྱ་བཞི་བའི་མཇུག་ཙམ་ལ་གཙོ་ནོར་བུ་ཆོ་རིང་གི་བུ་དག་བཀྱར་ཚུལ་ཁྲིམས་ཞེས་པས། ཐེ་བོའི་རྒྱལ་དག་བོན་དགོན་དང་། མདོ་གཡང་དགོན། བདེ་ལེགས་དགོན། ལེགས་བུ་དགོན། མདོ་ལེགས་དགོན་བཅས་ཁོང་སྤེལ་གྱི་བོན་དགོན་དུག་པོ་ཕྱོགས་གཅིག་དུ་བསྐྱུས་ཏེ། ད་ལྟའི་རྩ་རི་ཞེས་པའི་དགོན་པ་ཡོད་ས་འདིར་དགོན་པ་བཏབ།

སྤྱི་ལོ་༡༧༥༩ ལོར་ཨ་ཞི་སླ་མ་སོགས་སླ་སྤྱུལ་གཉིས་དང་། དཔོན་པོ་གཅིག་གྲ་བ་༡༩༠ ལྷག་ཡོད་ལ། ཨ་ཞི་སླ་མའི་སྐར་བ། དགོན་པའི་སྤྱི་ཁང་། གྲ་ཤག་༥༠ ལྷག་བཅས་ཡོད་འདུག

དཔལ་ཤེས་སྟོང་ཀ་དགོན་ནི། རབ་བྱང་བཞི་བའི་མེ་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༦ ལོར་འཕགས་པའི་གྲ་ཆེན་བཞིའི་ནང་ཆོན་དཔལ་ཤེས་རབ་འབར་གྱིས་བཏབ། དམ་པ་དེ་ཉིད་མདོ་སྨད་ཐེ་བོ་ནས་འཁྲུངས་ཤིང་། གཙང་ས་སྐར་ཕྱིན་ཏེ་འགོ་མགོན་འཕགས་པ་བསྟོན་ཏེ་བཀའ་ཆོས་མང་དུ་གསན་ནས་ཐུགས་ཟིན་གྱི་སློབ་མར་གྱུར། འགོ་མགོན་པ་ཏོར་སེ་ཆེན་གྱི་རྒྱལ་སར་ཕེབས་སྐབས་ཕྱག་ཕྱིར་བྲིད། ཏོར་རྒྱལ་བོ་ཁོང་གི་རྟོགས་པ་ལ་མགྲུ་ནས་བ་སོའི་ཐམ་ག་དང་ལུང་ལས་གྱི་གཟེངས་ཉགས་སུལ། སླ་མ་འཕགས་པས་བཀའ་མངགས་བཞིན་རང་ཡུལ་ཐེ་བོར་ཕེབས་ཏེ་དཔལ་ཤེས་སྟོང་ཀར་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་ནས་དག་འདུན་གྱི་སྤེ་བཙུགས་ཤིང་། ནང་གོང་འོག་ཅས་འཁྲུངས་གཞིས་དང་འབྲེལ་བའི་ཆོས་སྡེའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡོད་པར་སྦྱང་། སྤྱི་ཆོའི་མཇུག་དཔེན་པ་བསྟོན་ཏེ་འཇམ་ལུས་བརྟེས་པར་གྲགས།

འདི་བར་འགོ་མགོན་འཕགས་པ་མཆོད་ཡོན་གྱི་ལུང་ལས་གྱིས་མདོན་པར་བསྟོན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འཁྲུངས་བྱིས་ཡང་དཔོན་ཆང་དུ་གྱུར་པ་འདྲ་

སྟེ། ཁོང་གི་དཔོན་རྒྱུད་རིམ་བྱོན་གྱིས་ཡུལ་འདིར་དབང་བསྐྱར་བྱས་པ་ལ་
དཔལ་ཆ་ཞེས་གྲགས་ཤིང་། དེའི་རྒྱུད་པ་བྱི་མ་ཞིག་དབུས་སུ་སོང་ནས་སེ་
འབྲས་དགེ་གསུམ་དུ་ཐེ་བོ་ཁམས་ཆན་བཅུ་གས། ཐེ་བོ་ལུང་བཟང་ནང་
དཔོན་རྒྱུད་བྱ་བ་ཡང་དཔལ་ཤེས་རབ་འབར་གྱི་རྒྱུད་པ་ཡིན་པར་གྲགས།

བྱིས་ནང་གོང་འོག་གཉིས་ཀར་སྐུ་ལ་སྐྱུ་བཙལ་ཏེ་སྐུ་ཕྱང་རིམ་བྱོན་གྱིས་
བསྐྱེད་ས་པར་བཤད། ནང་གོང་འོག་གཉིས་སུ་སྐར་འགོ་མགོན་འཕགས་པ་
སོགས་གྱིས་གནང་བའི་བཀའ་འཁུར་གསེར་བྲིས་སོགས་རྟེན་རྟེང་འགངས་
ཆེན་མང་བར་མདོ་སྐྱོད་ཆོས་འབྱུང་དུ་གསུངས་མོད། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༩ ལོར་བོད་
རྒྱ་འོག་དུ་ཤོར་བ་ནས་རིག་གནས་གསར་བརྗེ་བེར་བ་སོགས་ལས་འགྲུལ་གྱི་
མིང་གིས་བཏགས་པའི་གཏོར་བཤེག་འཕྲོག་བཙོམ་ཕོག་སྟེ་ཤུལ་མེད་བཟོས་
ཤིང་། སྤྱི་ལོ་༡༧༩༠ ལོའི་རྗེས་ནས་ཆོས་དད་མི་སེར་གྱིས་དང་སྤང་བྱས་ཏེ་
སྐར་དགོན་པའི་དོད་ཅམ་བསྐྱུན་ཡོད་པ་བོད་ཡུལ་ཡོངས་རྫོགས་ལ་བྱབ་
མཉམ་ཡིན། དང་ཐོག་ནང་གོང་འོག་དུ་གྲགས་པ་འདི་གཉིས་ཀ་ཆོས་རྒྱུད་ས་
ལུགས་ཡིན་ཀྱང་། བྱིས་རིམ་གྱིས་དགེ་ལུགས་སམ་ས་དགེ་རིས་མེད་ལྟ་བུ་ཞིག་
དུ་སྐྱར་པར་སྤང་། གང་ལྟར་དགོན་པ་འདི་བཏབ་ནས་ད་ལོ་སྤྱི་ལོ་༢༠༠༦ བར་
ལོ་ངོ་༢༥༠ སོང་བ་ཡིན་ནོ།

ཏེ་འུ་སྐང་དགོན་དཔལ་ལྷན་སུན་ཆོགས་སྤིང་ནི། རབ་བྱུང་བཅུ་བའི་
ས་བྱི་སྤྱི་ལོ་༡༥༩༩ ལོར་ལུང་བཟང་དཔོན་རྒྱུད་གི་སློབ་མ་སྟོན་པ་སྐྱུ་སྟེ་སྟོ་
བཟང་དར་རྒྱས་གྱིས་བྱག་འདེབས་མང་ད། སྟོན་པ་སྐྱུ་སྟེ་འུ་སྐྱུ་འཇམ་
དབྱངས་མཁྱེན་བཙེ་སེར་སྐྱོད་གྱི་དགེ་བཤེས་ཡིན་ལ། དེའི་ཡང་སྤྱི་ལོ་སྤང་
བཀའ་ཤིས་འབྲེལ་དུ་ཆོགས་ཆོས་འབྲིམས། བྱིས་འདི་བའི་སྐུ་ཕྱང་རིམ་བྱོན་གྱིས་
བསྐྱེད་ས་པ་ཡིན།

སྐར་དགོན་པ་འདི་མཆོད་གཞིས་ནི། ཉེན་ཁོང་དང་། སྒྲོ་བོ། ལྷ་
བཟུལ། ཟླ་ར། མཐའ་རོང་། རྫོང་ངན། གཟིས་ལུང་། སུ་མདོ། བན་ཚུ་
ནང་། མིག་རིང་། དགེ་འདུན་ལ། ཞོང་བཟང་། རས་བཟང་། མཆོད་ལུང་།
བཟུལ། སོང་ཀུན་སོགས་ཡོད་ཅིང་། སྤེཾ་དེ་དག་རང་རང་གི་ནང་དུ་འང་
རི་ཁྲོད་ལྷ་བུའི་ཆོས་ཀྱི་བསྟེན་གནས་ཚུངས་པ་ལྟར་ཡོད་ཀྱང་། དགོན་པ་གཙོ་བོ་
ནི་ཉེ་འཁྱུར་དགོན་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།

འདི་ཉེད་ལྷ་མོ་གསེར་ཁྲིའི་དགོན་ལག་དུ་བཤད་པ་ཡོད་ཀྱང་། ལྷ་མོ་
གསེར་ཁྲིའི་དགོན་ལས་ལོ་རྒྱུ་ལྷ་བུ་ཡིན་སྟབས་དགོན་ལག་མི་ཡོང་བ་
ལྷ་བུ་ཡིན་མོད། ཕྱིས་གསེར་ཁྲི་དགོན་ཆེན་དུ་གྱུར་པས་སྒྲོ་བོ་སྤྱི་ཚུད་ཀྱི་
འབྲེལ་བ་ལྷ་བུ་ཞིག་གིས་དགོན་མགོ་གསེར་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེར་སྤེལ་བ་ལ་བརྟེན་
ནས་དགོན་ལག་གི་མིང་ཅམ་བཏགས་པ་ཡིན་ནམ་སྟེ།

བང་ཆང་དགོན་བཀྲ་ཤིས་སུ་མཆོགས་སྤྲིང་ནི། སྐར་རྒྱལ་མོ་རོང་ཡར་
ལ་སྐྱང་གསུམ་རོང་དུ་གྱུ་གྱུ་གྱུ་པའི་ནང་ཆན་ཐེ་བོ་རོང་དུ་ཡོད་ལ། དེང་
སང་གི་ཐེ་བོ་རྫོང་བང་ཆང་ཞང་གི་ཁོངས་གཏོགས་ཡིན། དང་ཐོག་དགོན་
པ་འདི་ནགས་མདོ་དགོན་གྱི་སྤྱུགས་རམས་པ་སྒྲོ་བཟང་སུ་མཆོགས་དང་།
ཞོང་སོ་དགོན་གྱི་སྤྱུགས་རམས་པ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་གཞིས་བཞུགས་པ་ལས་
རིམ་གྱིས་དགོན་པར་གྱུར་པར་བཤད།

དེ་སྐབས་ཐེ་བོ་ཕྱོགས་སུ་རབ་བྱུང་དགེ་འདུན་གྱི་ཕྱི་དར་བྱུང་དེ་ཅམ་
མི་ཆེ་སྟབས། ཅོ་ནེ་ཐེ་ཆན་མ་བྱ་བས་བུ་སྤྱན་གཞིས་ཡོད་ན་གཅིག་གྱུ་བ་བྱེད་
དགོས་པ་དང་། བུ་སྤྱན་གསུམ་ཡོད་ན་གཞིས་གྱུ་བ་བྱེད་དགོས་པའི་སྤྲིམས་
བཅས་པས་གྲུ་ཆོགས་འཕེལ་ཅིང་། ཅོ་ནེ་དགོན་ཆེན་ནས་ཁྲོ་བོ་སྤེལ་སྟེ་གཙོ་
དང་། མ་རུ་སྤེལ་གཞིས་བང་ཆང་གི་ཁྲིར་མངགས། གྲུ་ཆོགས་བཞི་བརྒྱ་ལྷག་

ལ་ཀུན་རིག་དང་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་སྐྱབ་མཆོད་སོགས་བཅུགས། ཐེ་པོ་རྡོ་རེ་
ཁོག་གི་ཉིན་རོའི་རི་ཁོད་དང་། བང་ཚང་དགོན་འདི་གཉིས་འདེབས་མཁན་
ལྷ་རྒྱུད་སླ་མ་ཡེ་ཤེས་བྱ་བ་དེ་ཡིན་པར་བཤད་ཚུལ་ཡོད་འདུག་ཀྱང་། བདེ་སྐྱོད་
ཆོས་འབྱུང་ལས་བཤད་ཚུལ་སླ་མ་འཐད་ཕྱོགས་སུ་མཛད་འདུག།

གསེར་ཐང་དགོན་དགའ་ལྷན་བཤད་སྐྱབ་དར་རྒྱས་སྤྱིང་ནི། རབ་
བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་སྟག་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༩ ལོར་ཐེ་པོ་བྱ་འབབ་ཅེས་པའི་ས་
ཆར་གསེར་ཐང་སྤྱི་མེད་དང་བོ་ཨ་ཁྱེས་ཐུབ་བསྟན་གྲགས་པས་བཏབ། ཨ་
ཁྱེས་ཐུབ་ཆེན་པ་དེ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་པག་སྤྱི་ལོ་༡༧༠༧ ལོར་ཐེ་
པོའི་ཁོངས་སེ་པོ་རོང་དུ་ཡབ་མགོན་པོ་དོན་གྲུབ་དང་ཡུམ་སྒོལ་མ་སྤྱིད་གཉིས་
ཀྱི་སྐས་སུ་སྤྱུ་འབྱུངས། ཉགས་མདོ་དགོན་དུ་བྱིན་ཏེ་བྱང་ཆུབ་མི་ལ་བྱ་བའི་
མདུན་ནས་རབ་དུ་བྱུང་། སླ་མ་བྱང་ཆུབ་མི་ལ་འདས་ནས་གདུང་རུས་ལ་སྤྱུ་
འབྱུང་འདེབས་བྱིར་ནགས་མདོའི་ལི་མ་ཁང་ནས་སྤྱུ་འབྱུང་ཞིག་སྤངས་ནས་
དཔར་འདེབས་སྐབས། བསམ་ངན་ཁ་ཤས་ཀྱིས་དགོན་པའི་སྤྱུ་བརྟན་མི་རུས་
ཀྱིས་སྟག་ཚུལ་ཅོ་ནེ་དམག་ཟོར་མགོན་པོར་གདུགས་པས། དཔོན་གྱིས་བཅན་
བཀའ་བཏང་ནི་མར་རྒྱ་མ་ལུ་བཅུས་ཉིས་ཆད་བཏང་། མར་རྒྱ་མ་བཞི་བཅུ་
ཅུ་ཐབས་འཆོལ་གྲུབ་ཀྱང་དེ་ལྟར་སྐྱབ་འཇལ་མ་ཐུབ་པའི་ཆབ་དུ་བཀའ་
འཇུར་སྟོག་དགོས་པའི་བཀའ་པབ། བཀའ་འཇུར་དག་ཆར་གཅིག་བཟླགས་
པས་ཡང་བསྐྱར་སྟོག་འདོད་སྤྱེས་ཏེ། དཔོན་པོའི་ཞབས་བརྟན་དུ་བཀའ་
འཇུར་བཟླག་རྒྱའི་སྟན་གསན་ཞུས་ཏེ་ཉིན་རེར་པོ་ཏེ་གཉིས་རེ་བཟླགས་པས།
དམག་ཟོར་དཔོན་པོ་ཡིད་མ་ཆེས་ནས་ཅོ་ནེ་གྲགས་པ་བཤད་སྐྱབ་ལ་ཉན་
བཅུག་པས་སྟོག་དག་པ་ལ་བསྟགས་བརྗོད་བྱས། དཔོན་པོ་དད་ནས་སླ་ཆེན་
ཀྱི་གཤམ་དུ་བཞག་ ཅོ་ནེ་གྲགས་པ་བཤད་སྐྱབ་ལས་བསྟན་པར་རྗོགས། སླ་

མའི་བཀའ་དང་དཔོན་པོས་དགོན་ས་གནང་སྟེ་རང་ཡུལ་ཐེ་བོར་དགོན་པ་
འདེབས་ཆིས་བྱས་ཀྱང་། དེ་སྐབས་ཡུལ་ཕྱོགས་དེ་བོན་གྱིས་བཟུང་ཡོད་སྟབས་
དམག་ཐོར་དཔོན་པོས་བཀའ་བཏང་སྟེ་བོན་པོ་ནམས་བན་ཆོས་སུ་བསྐྱུར།
སྐྱོ་ཆེ་སྤང་དུ་དགོན་པའི་ཉེ་ཟུར་ཞིག་དུ་རི་ཁྲོད་བཟུང་ནས་བཞུགས་ཤིང་།
ཉམས་ཉོགས་སྐྱེས་པའི་ཉོགས་མཆོན་མང་དུ་བྱུང་བར་གྲགས། རབ་བྱུང་བཅུ་
གསུམ་པའི་ཤིང་བྱ་སྤྱི་ལོ་༡༧༧༧ ལོར་འདས།

གསེར་ཐང་སྐྱེ་ཤིང་གཉིས་པ་མཁས་གྲུབ་འཕྲིན་ལས་ནི། རབ་བྱུང་
བཅུ་གསུམ་པའི་ས་བྱི་སྤྱི་ལོ་༡༧༧༩ ལོར་ཐེ་བོའི་ཁོངས་སེ་བོ་རོང་རྩེ་རྩེ་ར་
རི་ཞེས་པའི་སར་ཡབ་མགོན་པོ་དོན་གྲུབ་དང་། ཡུམ་འབོ་རེ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་
སུ་འབྱུངས། ཙོ་མེ་ཨ་མོ་ཞེས་པ་ལས་རབ་དུ་བྱུང་། ཀའི་རྩུང་གར་ཞུགས་ཤིང་
བྱིས་སྐྱེས་རམས་པ་མཛད། ཐུ་ལ་སྤྱུལ་སྐྱེ་དང་། གྲུང་ཐང་འཇམ་པའི་
དབྱངས། ཤིང་བཟང་དཔོན་སློབ་སོགས་ལས་ཟབ་ཆོས་མང་དུ་ཞུས། མཁས་
པར་གྱུར་ཏེ་གསེར་ཐང་དགོན་དུ་ཕེབས་ཤིང་། དགོན་པར་ཉེན་བཞེངས་
སོགས་ཡར་རྒྱས་སུ་བཏང་། ཐེ་བོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་དགོན་རྩུང་དུ་མ་ཞིག་ལ་དབྱར་
གནས་བཅུ་གསུམ། དགྲང་ལོ་རེ་དྲུག་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་བའི་རྩེ་ལོ་སྤྱི་ལོ་
༡༨༤༩ ལོར་འདས།

སྐྱེ་ཤིང་གསུམ་པ་སློབ་ཐབས་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཆོ་ནི། རབ་བྱུང་བཅུ་
བཞི་བའི་ཤིང་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༨༤༤ ལོར་ཐེ་བོའི་ཁོངས་སྟོད་གཙང་སྟེ་བར་ཡབ་
གྲགས་པ་རྡོ་རྗེ་དང་། ཡུམ་ཆེ་རིང་སློབ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་འབྱུངས། དགྲང་
ལོ་བཅུ་བདུན་སྟེང་རྒྱལ་ཆབ་ཆེ་སྟོན་སྤིང་རིན་པོ་ཆེས་སྤྲུལ་མའི་ཡང་སྤྱི་དུ་
རོས་འཛིན་གནང་། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་བའི་ཤིང་ཕག་སྤྱི་ལོ་༡༨༧༥ ལོར་
འདས།

སྐྱེ་ཤིང་བཞི་བ་སློ་གྲོས་བཟང་བོ་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་ནི། རབ་བྱུང་
བཙུ་ལྔ་བའི་མེ་བྱི་སྟེ་ལོ་༡༥༧༤ ལོར་ཐེ་བོའི་ཁོངས་བྱ་བཟང་ཡ་རུ་ཞེས་པའི་
སྡེ་བར་ཡབ་འཇིགས་བྱེད་དང་། དུམ་སྒོལ་མ་མཚོ་གཉིས་ཀྱི་སྐས་སུ་འཁྲུངས།
སྟག་ཚང་ལྷ་མོའི་ཀི་རྟེའི་དགོན་དུ་ཆོས་ཞུགས་བྱས། རྒྱལ་དབང་བཙུ་གསུམ་
པ་སྐྱེ་འབྲུམ་དུ་བཞུགས་པའི་མདུན་ནས་བསྟེན་རྫོགས་ཞུས། ཐེ་བོ་ཆོང་རུ་
དགོན་པའི་ཁྲི་བ་གནང་། རང་དགོན་བསྐྱུངས་ཏེ་རབ་བྱུང་བཙུ་བྱུག་པའི་
ཤིང་བྱ་སྟེ་ལོ་༡༥༩༥ ལོར་འདས།

སྐྱེ་ཤིང་ལྔ་བ་འཇིགས་མེད་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་ནི། རབ་བྱུང་བཙུ་བྱུག་
པའི་མེ་བྱི་སྟེ་ལོ་༡༥༩༦ ལོར་ཐེ་བོའི་ཁོངས་ལ་ཙ་སྡེ་བར་ཡབ་མགོན་སྟག་དང་།
དུམ་གཙུག་ཏོར་གཉིས་ཀྱི་སྐས་སུ་འཁྲུངས། དགྲུང་ལོ་ལྔའི་ཐོག་གདན་སར་
བཀོད་ཅིང་། དགྲུང་ལོ་བཙུ་གཅིག་སྟེང་སྟག་ཚང་ལྷ་མོ་ཀི་རྟེའི་དགོན་ལ་ཆོས་
ཞུགས་བྱས། གཟུང་རུ་དགོན་མཚོག་དང་། འབྲིང་བ་བསམ་གཏན་སོགས་
དགེ་བཤེས་དག་བསྟེན་ཏེ་སློབ་གཉེར་གནང་མགོ་རྒྱགས་ཀྱང་། སྟེ་ལོ་༡༥༩༩
ལོར་རྒྱ་མོ་བོད་དུ་སླེབས་ནས་དགོན་སྡེ་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་དང་བཅས་པ་ཙ་
གཏོར་བཏང་བས་བཞག་སྟེ་མ་དང་། རྒྱན་མཆེད་དགོན་མཚོག་རྒྱ་མཚོའི་ཙ་
ལྷ་རྒྱ་ཟུ་མཚའི་ཕྱོགས་སུ་བཞུགས། སྟེ་ལོ་༡༥༩༩ ཙ་མ་ནས་སླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་
འབྲིལ་དུ་སླེབས། ཐེ་བོ་ཨ་ཁུ་བཙོན་འགྲུས་ཀྱིས་བདག་སྦྱོང་གནང་ནས་དེར་
བཞུགས་ཤིང་། སླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་གྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་
དམེ་ཤུལ་འཇིགས་མེད་ཆང་དང་། ཡོངས་ཀྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཨ་ཁུ་
དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་ཆེ་བ་ཆང་། དགེ་བཤེས་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་ཆང་། དགེ་
བཤེས་འཇིགས་མེད་དཔལ་ལྷན་ཆང་སོགས་བསྟེན་ནས་བསྐྱུས་བྲུ་དང་ས་
ལམ་བྲུབ་མཐའ་སོགས་ལ་སྦྱངས་ཤིང་། དགེ་བཤེས་ཁག་གིས་གསུང་ཆོས་

དབང་ལུང་གང་གནང་ཞུས། ཁོ་པོ་ཡང་ཆུན་དམ་པ་ཨ་ཁུ་ཐེ་པོ་བཙུན་འབྲུས་
ཞིང་གཤེགས་ཁོང་གི་དགེ་ལྷན་ཡིན་སྟབས་གསེར་ཐང་འདི་བ་དང་འགྲོགས་
འདྲིས་ཆེན་པོ་བྱང་། ཁོང་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ལ་གོ་རིགས་ས་ཆོད་ཆེན་
པོ་ལྟན་པ་ཞིག་མིན་ཀྱང་། གཉོམ་ཚུང་ཚུལ་མཐུན་བག་ཡོད་ཀྱིས་མངོས་པའི་
དགེ་སློང་ཆོད་ལྟན་ཞིག་ཡིན། ཏུས་འཁོར་གྱ་ཆོང་གི་མཁས་པ་སྤྲད་སོག་བཟོ་
ཆོང་གི་མདུན་ནས་ཆེས་དང་སྟན་སུམ་སོགས་ཀྱང་སྦྱངས།

སྤྱི་ལོ་༡༩༤༢།༡༩༤༩ བར་ལོ་ངོ་གཉིས་རིང་སྟག་ཆོང་ལྷ་མོ་གི་རྟེན་དཔོན་
ཀྱི་ཆོགས་ཆེན་མཁན་པོར་བཞུགས། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༡ ཡས་མས་སུ་རྒྱ་གར་ལ་
ཕེབས་ཏེ་གི་རྟེན་བྱས་པ་གྱ་ཆོང་དུ་ལོ་ངོ་རེ་བྱང་ལ་བཞུགས། ད་ལྟ་རང་ལུལ་དུ་
འཆོ་བཤེས་ཀྱི་སྐབས་སོ།།

འདི་བའི་སྐུ་ཐོང་དག་གི་འཁྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་ཁག་རབ་བྱུང་གི་
ལོ་ཁམས་དང་། སྤྱི་ལོར་སྦྱར་བ་དག་མི་འགྲིག་ཀྱང་། འཆོས་དཔོན་ན་སྤར་
དེ་ཕྱོགས་པ་དག་གིས་བསྐྱེད་འདུག་པའི་སྤྱི་ལོ་དང་རབ་ལོ་གཉིས་ཀྱི་གཅིག་
གཞི་མེད་དུ་འགྲོ་རྒྱུ་ཡིན་སྟབས་མ་བཙུག་པར་རང་སོར་བཞག་ཡོད་པས་གལ་
པོར་ཆེར་མཐོང་བ་དག་གིས་འཆོས་རིགས་སོ།།

འབྲས་དོག་ལུང་དཔོན་པ་ནི། རབ་བྱུང་བརྒྱ་བའི་ས་པག་སྤྱི་ལོ་༡༥༩༩
ལོར་པརྩ་བཀྲ་ཤིས་ཞེས་པ་ཞིག་གིས་དཔོན་ས་ཕུལ་ནས་འབྲས་སྒོ་མང་དགེ་
བཤེས་ལྟ་རམས་པ་ངག་དབང་དར་རྒྱས་ཀྱིས་ཐེ་པོ་འབྲས་དོག་ལུང་དུ་བཏབ།
ཉིན་པའི་འཕྲིན་ལས་ཕུན་ཆོགས་དང་། ཉིན་པའི་བན་ཕུག་ ཆོ་ཡས་ཀོའུ་སྟོ་
དོ། ཆེ་ལུང་ངོའི་སྤྲ་མ། ཁེ་ལུང་ཡག་ལོ་སོགས་ཀྱིས་སྦྱིན་བདག་གཙོ་བོ་བྱས་
ཏེ་འདུ་ཁང་དང་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་བཞེངས། དམ་པ་འདི་བའི་འཁྲུངས་
འདས་ལོ་ཆོགས་མ་རྟེན་ཀྱང་། དཔོན་པ་འདེབས་ལོ་ལ་གཞིགས་ན། སྤྱི་ལོའི་

དུས་རབས་བརྒྱ་དྲུག་པའི་སྐད་དང་དུས་རབས་བརྒྱ་བདུན་པའི་མགོ་སྟོན་
དུ་འཆོ་བཞུགས་གནང་བ་ཤེས་ཐུབ་པ་ཡིན།

སྐུ་ཕྱེད་གཉིས་པ་འདིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ། སྐུ་ཕྱེད་གསུམ་པ་དགེ་འདུན་
རྒྱ་མཚོ། སྐུ་ཕྱེད་བཞི་བ་སྟོ་བཟང་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་ནི་སྟེ་ལོ་༡༧༥༧ ལོར་
ཐེ་བོ་བང་ཚད་དུ་འཁྲུངས། ལྷ་མོ་གསེར་ཁྲིས་ཐུགས་ཐག་བཅད། སྟེ་ལོ་༡༧༥༩
ལོར་རྒྱ་གཞུང་གིས་དགོན་པ་བསྐྱབས། སྟེ་ལོ་༡༧༩༩ ལོར་ཀུན་གཟིགས་པཌ་
ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་ཆེད་འདུགས་གནང་བའི་བོད་བརྒྱུད་མཐོ་རིམ་ནང་བསྟན་
སྟོབ་སྲིད་དུ་ཞུགས་ཤིང་། ད་ལྟ་སྐུ་འཆོ་བཞིན་པ་ཡོ།

ཐེ་བོ་ཨ་སྐྱོད་དུ་རྟོགས་ལྷན་ཀུན་སྤངས་པས་རབ་བྱུང་བརྒྱ་གསུམ་
པའི་ཤིང་རྩ་སྟེ་ལོ་༡༧༧༤ ལོར་བཏབ་པ་རི་ཁྲོད་བསམ་འཕེལ་ནོར་སྲིད་། བདེ་
སྐྱོད་ཆོས་འབྱུང་དུ་སྟོམ་པ་སྐུ་སྟེ་འདི་བ་ས་བྱ་ལོ་བཞེས་པ་ཅན་ལས་མ་བྱུང་
ཡང་། ཀའི་སྐུ་ཕྱེད་ལྷ་བ་སྟོ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆན་མངལ་བར་བཤད་
པ་འདིའི་ཐོག་ནས་ས་བྱ་དེ་ནི་རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཉིས་པའི་ས་བྱ་ཡིན་པར་ཤེས་
ཐུབ་སྟེ། ཀའི་སྟོ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆན་ནི། རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཉིས་
པའི་ཚུ་འབྲུག་སྟེ་ལོ་༡༧༧༩ ལ་འཁྲུངས་ཤིང་། རབ་བྱུང་བརྒྱ་གསུམ་པའི་ལྷགས་
ཡོས་སྟེ་ལོ་༡༧༧༩ ལོར་འདས་པ་ཡིན་སྟབས། སྟོམ་པ་སྐུ་སྟེ་འཁྲུངས་པའི་ས་
བྱ་ནི། རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཉིས་པའི་ས་བྱ་སྟེ་ལོ་༡༧༩༧ ལ་ཁེལ་ཅིང་། དགུང་
ལོ་དོན་གཅིག་པ་ས་ལྷག་ལ་འདས་པར་བཤད་པ་འདིའི་ཐོག་ནས། འདས་
ལོ་རབ་བྱུང་བརྒྱ་གསུམ་པའི་ས་ལྷག་སྟེ་ལོ་༡༧༩༧ ལོར་ཡིན་པའང་རྟོགས་ཐུབ།
གང་ལྟར་ཉེའི་སྐད་དགོན་པ་འདི་སྟོམ་པ་སྐུ་སྟེ་སྐུ་ཕྱེད་རིམ་བྱོན་གྱིས་སྐྱོར་བ་
ཡིན་ནོ།

ད་དུང་ཐེ་བོའི་ཁོངས་སུ་དགོན་སྡེ་དང་རི་ཁྲོད་ཚུང་ཅག་མང་ཅན་

ཡོད་འདུག་ཀྱང་རེ་རེ་བཞེན་བཞོད་ན་ཞོག་སྟོན་འབྱུང་ཕྱིར། འདིར་གྲགས་
 ཆེ་བ་དང་ཆོས་རྒྱུད་མི་འདྲ་བའི་དགོན་པ་འགའ་ཞིག་དཔེ་མཆོན་ལྟ་བུར་
 བཞོད་ནས། གཞན་ནམས་སྒྲེགས་བཅས་གཞན་དུ་དགོན་སྡེ་ཁག་གི་རེ་འུ་མིག་
 ཏུ་བཞོད་ཡོད་པས་དེར་གཟིགས་པར་བྱའོ།

གསུམ་པ། ཐེ་བོའི་སྡེ་ཆོའི་སྐོར།

ཐེ་བོ་འདི་ཙམ་ཞེས་མངའ་འོག་ཏུ་སོང་བ་ནས་སྟོན་སྒྲུབ་ཀྱི་དམག་རུ་
 གཉིས་སུ་དབྱེ་ཞིང་། ཐེ་བོ་སྟོན་མའི་ཤར་དུ་སྒྲིལ་དང་། སྟོར་མཛོད་དག
 རུབ་དུ་གྱུར་དཀར་རི་རྒྱུད། བྱང་དུ་ཙམ་ཞེ་བཅས་ལ་ས་འདབས་འབྲེལ་ཅིང་།
 སྟོན་མ་ཡོངས་རྫོགས་བསྟོམས་པས་དུད་ཁྱིམ་༡༩༧༩ དང་མི་གངས་༤༩༩༤
 ཡོད།

སྟོན་མའི་ནང་ཆོན་གཡི་བ་དམག་རུ་བྱུག་ནི་དེང་སང་གི་གཡི་བ་ཞང་
 ཁོངས་སུ་གཏོགས་ཤིང་། ཐེ་བོ་རྫོང་གི་རུབ་བྱང་དུ་ཆགས། ཤར་དུ་ཕྱ་བ་དམག་
 རུ། སྟོན་རུ་མཛོད་དག རུབ་ཁུལ་དུ་ཉ་འདོག་དམག་རུ། བྱང་རྒྱུད་དུ་
 ཡ་ཁྱེས་དཔའ་ཆོན་བཅས་དང་ས་འདབས་འབྲེལ། འདིའི་ཁོངས་སུ་གཡི་བའི་
 ཆོ་བ་ཉེར་ལྔ་གྲགས་པ་ནི། ༡ སུར་ལི་ཁ། ༢ རྟག་མདོ་ཁ། ༣ རྩོ་རི་ཁ། ༤
 གཉིས་པ་ཁ། ༥ སྐང་བ་ཁ། ༦ སུར་ཆེན་ཁ། ༧ མདོ་གཏེར་ཁ། ༨ བྱ་རོག་
 ཁ། ༩ མཛོད་བྱུག་ཁ། ༡༠ སྟོན་དབྱི་ཁ། ༡༡ ཤ་བརྒྱུ་ཁ། ༡༢ སྐང་ཆོ་ཁ། ༡༣
 ཆ་རུ་ཁ། ༡༤ སྟོན་ཁ། ༡༥ ཉ་རི། ༡༦ གདོང་བ་སྟོན་ཁ། ༡༧ རེ་གཟི་སྟོན་ཁ། ༡༨ ལ་
 ཁ། ༡༩ ཡར་ལུང་། ༢༠ མར་ལུང་། ༢༡ ཡར་སྟན་པ། ༢༢ འབྲུ་སྐང་། ༢༣

ཡར་གཟི་སྡེ་བ། ༡༤ འབྲི་རྒྱུ། ༡༥ རྩེ་གོ་ནང་བ་བཅས་ཡིན་ནོ།

ཐེ་བོ་འདི་ཙམ་དཔོན་ཆེ་དབང་དོན་གྲུབ་པ་བུའི་རིང་ཙམ་མངའ་
ཁོངས་སུ་གྱུར་པ་ནས་དམག་རུའི་ལམ་ལུགས་བཅུགས་ཡོད་ལ། ས་བབ་ཀྱི་
དབང་གིས་དམག་རུ་ལ་ཡང་ཐེ་སྟོན་དམག་རུ་དང་། ཐེ་སྐྱོད་དམག་རུ་སྟེ་རུ་
ཤོག་ཆེན་པོ་གཉིས་སུ་དབྱེ་ཞིང་། དེ་གཉིས་རེ་རེ་ལའང་ནང་གསེས་ཀྱི་དབྱེ་
བ་མང་བོ་ཡོད་པ་གཤམ་གསལ་ལྟར། ཐེ་སྟོན་དམག་རུ།

དང་པོ། གཡིས་པ་དམག་རུ།

ཐེ་སྟོན་གཡིས་པ་དམག་རུ་(འདི་ལ་དབྱི་བ་དང་། དབྱིས་པ་བྱིས་
པའང་སྐྱང་ཡང་། བདེ་སྐྱོད་ཆོས་འབྱུང་དུ་གཡིས་པ་བྱིས་འདུག)འདི་ཐེ་བོ་
རྫོང་གི་རྒྱབ་བྱང་ན་ཆགས་ཤིང་། ཤར་དུ་མ་བ་དམག་རུ། སྟོར་མཛོད་དག་
རྫོང་། རྒྱབ་དུ་རྟ་འདོག་དམག་རུ། བྱང་དུ་ཨ་མྱེས་དཔའ་ཆན་སོགས་དང་
ས་འདབས་འབྲས་པ་སྟེ། དེང་སང་ཐེ་བོ་གཡི་བ་ཞང་གི་ཁོངས་གཏོགས་ཡིན།
འདི་ལ་ནང་གསེས་སུ། ༡ གཙང་བ་རོ། ༡ གཡི་བ། ༡ རྩེ་རོ། ༤ ཤ་བྲན།
༥ རོས་བཟང་། ༦ རྟ་བོ། ༧ ར་བ། ༨ ལ་གྲ། ༩ གདོང་བ། ༡༠ ཤ་རྩ། ༡༡ སུ་
གདོང་། ༡༢ སྡེ་མཆོར། ༡༣ ར་རྒྱབ། ༡༤ ཡག་གཟི། ༡༥ ཡག་ཤོས། ༡༦
འབུམ་སྐང་། ༡༧ ས་ལེང་། ༡༨ རྩེ་བོ། ༡༩ ཡར་སྟེ། ༢༠ འབྲུ་རྒྱ། ༢༡ མར་
སྟེ་བཅས་སྡེ་ཆོ་ཞེས་གཅིག་ཡོད་ལ། ཡང་གཡི་བའི་ཁོངས་སུ། ༡ རྩེ་ཞོ་ནང་།
༡ རྩེ་བ། ༡ རྩེ་གཞོགས་ལ། ༤ དམག་རྟ་ནང་། ༥ རོ་རགས། ༦ རྟ་
འདོགས་སུ། ༧ ཤ་ལྷ། ༨ རྟ་འདོག་བཅས་རུས་ཆོ་མི་འབྲ་བ་བརྒྱད་ཡོད་
པར་བཤད།

གཉིས་པ། ལ་བ་དམག་རུ།

ལ་བ་དམག་རུ་ནི་ཐེ་བོ་ལ་བ་ལུང་ཁོག་ཏུ་གནས་ཤིང་དེང་གི་ཐེམ་ཁ་
 ཞང་ཁོངས་སུ་གཏོགས། ཤར་དུ་སླིབ་པ་དམག་རུ་དང་། ལྷོ་ར་དེང་མཛོད་
 དགེ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི་ཐེ་བོའི་སྡེ་ཆོ་ཁག་ རུབ་དུ་གཡི་བ་དམག་རུ། བྱང་
 དུ་ཅོ་ནེ་རྫོང་དང་འདེབས་འབྲེལ་ཡིན།
 དམག་རུ་འདིར་ནང་གསེས་སུ། ༡ ཆོགས་ཁ། ༢ ཆོར་ལུང་། ༣ ཀྱག་ར། ༤
 གཉའ་གོང་། ༥ བུ་བཟང་། ༦ རྫོང་སླིབ། ༧ རྫོང་ཉིན། ༨ ཡར་ངོས། ༩
 དཔའ་བརྒྱ། ༡༠ མར་ལུང་། ༡༡ སུ་མདོ། ༡༢ རོས་པ། ༡༣ ཁམ་རྒ། ༡༤ རི་
 རློང་། ༡༥ ཁ་སྐྱད། ༡༦ བྲག་ཁ། ༡༧ ལྷོ་ར་འོག་ ༡༨ རི་ལུང་མདོ་བཅས་སྡེ་ཆོ་
 བཙོ་བརྒྱད་མཆིས།

གསུམ་པ། སླིབ་པ་དམག་རུ།

སླིབ་པ་དམག་རུ་ནི་དེང་གི་ཐེམ་ཁ་ཞང་ཁོངས་གཏོགས་ཤིང་། ཤར་
 རྒྱག་ར་དམག་རུ། ལྷོ་ར་མ་རྩ་དམག་རུ། རུབ་ལ་བ་དམག་རུ། བྱང་ལ་བ་དམག་
 རུ་བཅས་དང་ས་འབྲེལ་ཡིན།
 འདི་ལ་ནང་གསེས་སུ། ༡ མདའ་ལུང་། ༢ རྩོ་རྩོ། ༣ དཔའ་བརྒྱ། ༤ ཉིན་
 ས། ༥ བྱ་བྲང་། ༦ གསེར་གཞོང་ཁ། ༧ ཡ་ག་བཅས་སྡེ་ཆོ་བདུན་ཡོད།

བཞི་པ། ཉིན་པ་དམག་རུ།

ཉིན་པ་དམག་རུ་ནི་ཐེ་བོ་རྫོང་གོང་བཅའ་ཁྱི་ཤར་རྒྱུད་དུ་གནས་ཤིང་།
 ཤར་སྐད་མ་ཁག་གསུམ་དམག་རུ། ལྷོ་སླིབ་པ་དམག་རུ། རུབ་ལ་བ་དང་རམ་

ལྷ་དམག་རྩ། བྱང་ཁ་བ་དམག་རྩ་སོགས་དང་ས་འདབས་འདྲེས།
འདི་ལ་ནང་གསེས་སྟུ། ༡ ཚེ་ལུང་། ༡ རྩོ་ར། ༡ གཡོ་ལེབ། ༤ ཨ་ལུང་། ༥
ཁེ་ལུང་། ༦ ལ་ནང་། ༧ ལ་ལམ། ༨ བད་ཅ། ༩ ཚ་རི་བཅས་སྡེ་ཆོ་དགུ་ཡོད།

ལྷ་བ། སྐྱད་ལ་ཁག་གསུམ་དམག་རྩ།

སྐྱད་ལ་ཁག་གསུམ་དམག་རྩ་ནི་ཐེ་བོ་རྫོང་ཁྲོང་བརྒལ་གྱི་ཤར་རྒྱུད་
དུ་ཆགས་ཤིང་། དེང་གི་ཐེམ་ཁ་ཞང་ཁོངས་སུ་གཏོགས། ཤར་ན་ཁ་དམག་
རྩ། ལྷོར་སྐྱག་ར་དམག་རྩ། ལུབ་རྩ་ཉིན་པ་དང་སྲིབ་པ་དམག་རྩ། བྱང་དུ་
ང་འཛི་དམག་རྩ་བཅས་དང་ས་འདབས་འདྲེས་ཡིན།

འདི་ལ་ནང་གསེས་སྟུ། ༡ མཐོ་སྲིབ། ༡ ཉིན་ལུང་། ༡ རྩུ་འཕྲོད། ༤
ཆ་མགོ་ ༥ བསེ་རྩ། ༦ མཁར་རོང་། ༧ སྐང་མགོ་ ༨ ཉིན་སྲིབ། ༩ ཤད་ཤད་
བཅས་སྡེ་ཆོ་དགུ།

དུག་པ། རྩམ་ལྷ་དམག་རྩ།

རྩམ་ལྷ་དམག་རྩ་ནི་ཐེ་བོ་རྫོང་ཁྲོང་བརྒལ་གྱི་ཤར་རྒྱུད་དུ་ཆགས་ཤིང་།
དེང་གི་ཐེམ་ཁ་ཞང་ཁོངས་སུ་གཏོགས། ཤར་ན་སྐྱག་ར་སྲིབ་པ་དམག་རྩ། ལྷོར་
ར་བ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི་ཐེ་བོ་བ། ལུབ་རྩ་གཡི་བ་དང་མ་བ་དམག་རྩ།
བྱང་དུ་ཉིན་པ་དམག་རྩ་བཅས་དང་ས་འདབས་འདྲེས་ནས་ཡོད།
འདི་ལ་ནང་གསེས་སྟུ། ༡ ཉིན་རོས། ༡ བར་ཤོ། ༡ རྩལ་བ། ༤ རྩེ། ༥ ད་
ཀ། ༦ ས་རོས། ༧ ཤར་རྩ། ༨ རྩུ་ལྷ། ༩ མར་ལུང་། ༡༠ རྩུ་ཀ་ཡ་བཅས་
སྡེ་ཆོ་བརྒྱུ་འདུག་པ་བཅས་འདི་དག་ལ་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ཐེ་ལྷོད་དམག་རྩ་དུག་ཟེར་
བ་ཡིན་ནོ།

ཐེ་སྤྲུང་དམག་རྒྱ།

ཐེ་སྤྲུང་དམག་རྒྱའི་ཁོངས་སུ་དམག་རྒྱ་བརྒྱད་ཡོད་པ་ལས།

དང་པོ། སྤྲུང་ཤར་དམག་རྒྱ།

སྤྲུང་ཤར་དམག་རྒྱ་ནི་ཐེ་བོ་རྫོང་གི་སྤྲུང་ཤར་ཁུལ་དུ་ཆགས་ཤིང་། ཤར་
ཉི་དོའི་བར་གཙང་དམག་རྒྱ་དང་། འ་ཁ་དམག་རྒྱ། སྤྲུང་མཛོད་དག་རྫོང་། བྱང་
ཐེ་སྤྲུང་ཉིན་པ་དམག་རྒྱ་དང་། སྤྲུང་པ་དམག་རྒྱ། སྤྲུང་མ་ཁག་གསུམ་དམག་
རྒྱ་བཅས་དང་ས་འདབས་འདྲེས་ནས་ཡོད།

འདི་ལ་ནང་གསལ་སྤྲུ་ ༡ ཀུན་གཙང་། ༢ མགོ་ཆེ། ༣ ཡག་ལེགས། ༤ ཤོ་
གཙང་། ༥ གནས་ལུང་། ༦ གནས་ལུང་གོང་བ། ༧ སྤང་མགོ། ༨ བྲག་ཁ་
ནང་། ༩ ཆོས་པ། ༡༠ སྤང་ལེབ། ༡༡ མགོ་བརྒྱད། ༡༢ བྲགས་སྤྲུང་། ༡༣
བྲགས་སྤྲུང་། ༡༤ བྲགས་དགྲིལ། ༡༥ སྤྲུབ། ༡༦ སེར་གྲངས་བཅས་སྤྲུང་
བརྒྱ་རྒྱུ་ཡོད།

གཉིས་པ། རྫོང་ཁོག་དམག་རྒྱ།

རྫོང་ཁོག་དམག་རྒྱ་ནི་ཐེ་བོ་རྫོང་གི་ཤར་རྒྱུད་རྫོང་ཁུལ་དུ་ཆགས་ཤིང་།
དེང་གི་རྫོང་ཁོངས་སུ་གཏོགས། སྤྲུང་ཤར་གི་སྤྲུང་མཛོད་ཆེན་གྱི་མངའ་
ཁོངས་ནས་འཕེལ་རྫོང་དང་། ལུ་ལུ་ཐེ་བོ་འ་ཁ་དམག་རྒྱ། བྱང་དུ་གཡུ་སྤང་།
འ་ཁ། རོང་ཐག་བཅས་དང་ས་འདྲེས་ཡིན།

འདི་ལ་ནང་གསལ་སྤྲུ་ ༡ ཐེ་ཉིན་ངོ། ༢ ར་རྩ་ངོ། ༣ དགྲིལ་རི་རོ། ༤ ཆོར་
གྲ། ༥ ར་རྩ་སྤྲུང་། ༦ ཉིན་གཙང་། ༧ རྫོང་འདིང་། ༨ སྤྲུང་གྲ། ༩ སྤྲུང་བཟང་།
༡༠ སྤྲུང་ཡུལ་སྤང་བཅས་སྤྲུང་བརྒྱ་ཡོད།

གསུམ་པ། འ་ཞ་དམག་རུ།

འ་ཞ་དམག་རུ་ནི་ཐེ་བོ་རྫོང་གྲོང་བརྒལ་གྱི་ཤར་ལྷོར་ཆགས་ཤིང་།
 དེང་གི་འ་ཞ་ཞང་ཁོངས་སུ་གཏོགས། ལྷོ་རྒྱུད་དུ་རྡོ་ར་ཁོག་དམག་རུ། ལྷོ་རུབ་
 དུ་བྱུང་ཚུའི་གཟི་ཆ་སྡེ་དགུ་རྫོང་དང་། བརྡོད་དགེ་རྫོང་། བྱང་དུ་སྒྲག་ར་
 དམག་རུ་དང་། ཉིན་པ་དམག་རུ་སོགས་དང་ས་འདབས་འབྲེལ་ནས་ཡོད།
 འདི་ལ་ནང་གསེས་སྟུ། ༡ བགས་སྒྲིང་། ༢ ཨ་རྟ་སྒྲིབ། ༣ ཁེ་ལམ། ༤ བྱགས་
 རྒྱུད། ༥ བེ་གསེབ། ༦ བགས་གོང་། ༧ ཉིན་པ། ༨ བཅུ་བ་མོ། ༩ སྐད་ལུང་།
 ༡༠ རྒྱབ་སྒྲུ་གོང་མ། ༡༡ ལྷག་སྒྲིབ། ༡༢ ས་དཀར་སྐང་བཅས་སྡེ་ཆོ་བཅུ་
 གཉིས།

བཞི་པ། རྒྱ་ནེ་དམག་རུ།

རྒྱ་ནེ་དམག་རུ་ནི་ཐེ་བོ་རྫོང་མཁར་གྱི་བྱང་ཕྱོགས་རྒྱ་ནེ་ཁོག་དུ་ཆགས་
 ཤིང་། དེང་གི་ཉི་ངོ་ཞང་དང་། བར་གཙང་ཞང་གཉིས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས།
 ཤར་རྒྱུད་དུ་ཉིན་ངོ་དམག་རུ། ལྷོར་ཁ་བ་སྒྲུ་བྱག་རུབ་དུ་ཅོ་ནེ་རྫོང་། བྱང་
 དུ་བྱ་འདབ་དམག་རུ་སོགས་དང་ས་འདབས་འབྲེལ།
 འདི་ལ་ནང་གསེས་སྟུ། ༡ དུང་ལུང་ཁ། ༢ ཡ་རུ་ཁ། ༣ དཀྱིལ་བཅུག་ཁ། ༤
 རྟག་གཡེ་ཁ། ༥ ལུས་གཡས་ནང་། ༦ རྒྱ་སྒྲུང་ཁ། ༧ བ་བོང་། ༨ ཉིན་ལ་ཁ།
 ༩ ཁ་ལུང་། ༡༠ ཉིན་བྲན། ༡༡ སྒྲིབ་ལ། ༡༢ ཁོག་སྒྲིང་ཁ། ༡༣ གཡུ་ཙ། ༡༤
 སྒྲིང་སྒྲིབ་ཁ། ༡༥ གདོང་ག་ཁ། ༡༦ བཅོ་མགོ་ཁ། ༡༧ ཉིན་སྒྲིང་ཁ། ༡༨ ཙེ་
 དཀྱིལ། ༡༩ སྒྲིང་རུས་པ། ༢༠ ལ་ཁ། ༢༡ བཅོ་རུ་བཅས་སྡེ་ཆོ་ཉིས་གཅིག་
 འདུག

ལྷ་པ། ཉིན་ངོ་བར་གཙང་དམག་རུ།

ཉིན་ངོ་བར་གཙང་དམག་རུ་ནི་ཐེ་བོ་རྫོང་གི་བྱང་ཤར་དུ་ཆགས་ཤིང་།
 དེང་གི་ཉིན་ངོ་ཞང་དང་། བར་གཙང་ཞང་གཉིས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས། ཤར་
 རྒྱུད་དུ་བར་གཙང་། ལྷོ་ར་སྒྲག་ར་དམག་རུ། ལུ་བ་རུ་ཁ་བ་དམག་རུ། བྱང་
 དུ་བྱ་འབབ་དམག་རུ་བཅས་དང་ས་འབྲེལ་ཡིན།
 འདི་ན་ནང་གསེས་སུ། ༡ རྩུ་ར་རྩུ་ནང་། ༢ ཉིན་ངོ་། ༣ ལྷ་དབང་ཁ། ༤ ལྷ་
 ལུང་ཉིན། ༥ བང་ཚང་། ༦ ཉིན་པ། ༧ སྤུ་གཙང་། ༨ ལ་སེར། ༩ ཡ་མ་
 བཅས་སྡེ་ཆོ་དགུ་ཡོད།

རྩུག་པ། ང་འཇི་དམག་རུ།

ང་འཇི་དམག་རུ་ནི་ཐེ་བོ་རྫོང་གི་ལུ་བ་ཁུལ་འཇི་ཁོག་དུ་ཆགས་ཤིང་།
 དེང་གི་ཁ་བ་ཞང་ཁོངས་སུ་གཏོགས། ཤར་ན་ཁ་བ་སྤུ་བྱུག་དམག་རུ། ལྷོ་ར་
 ལ་བ་དམག་རུ་དང་། སྤུ་བ་པ་དམག་རུ། ལུ་བ་རུ་ཅོ་ནི་རྫོང་། བྱང་དུ་བྱ་འབབ་
 དམག་རུ་དང་། ཉིན་ངོ་དམག་རི་སོགས་དང་ས་འབྲེལ་ཡིན།
 འདི་ལ་ནང་གསེས་སུ། ༡ མི་རྫོང་ཁ། ༢ རྩུ་ལ་འདུས། ༣ ཉིན་ཐོག་ ༤ ཤེས་
 ཁོང་། ༥ ལུང་ག་ཁ། ༦ འབྲུག་སྤུ་ལུང་སུ། ༧ བྱ་སྤུག་ཁ། ༨ ལུ་སེར་ཁ་
 སོགས་སྡེ་ཆོ་བརྒྱུད་ཡོད་འདུག

བདུན་པ། ཁ་བ་སྤུ་བྱུག་དམག་རུ།

ཁ་བ་སྤུ་བྱུག་དམག་རུ་ནི་ཐེ་བོ་རྫོང་གི་ཤར་ཕྱོགས་འཇི་ཁོག་དུ་ཆགས་
 ཤིང་། དེང་གི་ཁ་བ་ཞང་ཁོངས་སུ་གཏོགས། ཤར་ན་ཉིན་ངོ་དམག་རུ་དང་།

ལྟོར་སྒྲུག་ར་དམག་རྩ། ལུབ་ཏུ་ཁ་བ་དང་སྤེལ་བ་དམག་རྩ། བྱང་དུ་ཙོ་ནེ་རྫོང་
བཅས་དང་འདབས་འབྲེལ་དུ་གནས།
འདི་ལ་ནང་གསེས་སྟུ། ༡ སྤེལ་རྩ་ཕུག ༡ ཁོག་ཉིན། ༤ བ་ཁ། ༥ ཁོག་ཡར།
༦ མཆོ་རི་སྤེལ། ༧ ཁ་བ། ༨ ལྷ་ཕུག་ངོ། ༩ ཉིན་གཡས། ༡༠ ཉིན་ཁ། ༡༡
ཉིན་ངོ་བཅས་སྡེ་ཆོ་བརྩ་གཅིག་མངའ།

བརྒྱད་པ། བྱ་འབབ་དམག་རྩ།
བྱ་འབབ་དམག་རྩ་ནི་དེང་གི་བྱ་འབབ་ཞང་ཁོངས་སུ་གཏོགས་ཤིང་། ཤར་
ན་རོང་ཐག ལྟོར་ཁ་བ་སྤེལ་དམག་རྩ། ལུབ་ཏུ་ཉིན་ངོ་བར་གཙང་དམག་
རྩ། བྱང་དུ་ཙོ་ནེ་རྫོང་ཁོངས་སོགས་དང་ས་འབྲེལ་ཡིན།
འདི་ལ་ནང་གསེས་སྟུ། ༡ མཐོ་ཀ ༡ རྒྱུད་རི། ༡ རྩེང་གཙང་། ༤ འོག་ཤོར།
༥ བྱ་བྲག ༦ གད་སྒྱ། ༧ རྩེ་ལུང་སྟོང་། ༨ རྩེ་ལུང་སྟོང་། ༩ རྩེང་ཙ། ༡༠
རྩེང་ལེབ། ༡༡ ཁ་སྟོང་། ༡༢ ཡར་སྟོང་། ༡༣ རོང་རྩེང་། ༡༤ རོང་གསར་
བཅས་སྡེ་ཆོ་བརྩ་བཞི་ཡོད་པ་ལ། ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ཐེ་སྨད་དམག་རྩ་བརྒྱད་དུ་
གྲགས་པ་ཡིན་ནོ།

འདིར་ཐབས་འཆོལ་བརྒྱ་ཕྲག་བྱས་པ་ལས་སྡེ་གངས་ཆོ་གངས་ཙམ་
རག་པ་ལས། སྡེ་ཆོ་རེ་རེ་དུད་གངས་དང་མི་གངས་སོ་སོར་མ་ཤེས་ཀྱང་།
དེང་སང་རྒྱ་གཞུང་གིས་ཞང་ཁག་བཞོས་པ་ལྟར་གྱི་དུད་ཁྱིམ་དང་མི་གངས་
ཙམ་ནི།

- ༡ བན་བུ་ཆོ་བ་བརྩ་ལ་དུད་ཁྱིམ་༡༤༠ དང་མི་གངས་༥༩༠།
- ༢ སྤེལ་བ་སྤེལ་པ་ཆོ་བ་བརྩ་ལ་དུད་ཁྱིམ་༧༠ དང་མི་གངས་༤༠༠།
- ༣ ཉིན་པ་ཆོ་བ་དགུ་ལ་དུད་ཁྱིམ་༡༩༠ དང་མི་གངས་༤༧༠།
- ༤ བད་བ་ཆོ་བ་བརྩ་དགུ་ལ་དུད་ཁྱིམ་༡༩༠ དང་མི་གངས་༡༩༠།

༥ སྤྲུང་མ་ཁག་གསུམ་ཚོ་བ་བརྩུ་ལ་དུད་བྱིམ་༡༡༠ དང་མི་གངས་༤༡༠ ཡོད་
ཅིང་། སྤྲུང་མ་ཁག་གསུམ་ཚོ་བ་བརྩུ་ལ་དུད་བྱིམ་༤༠༠ དང་མི་གངས་༡༡༤༠ ཡོད།

ཐེ་བོ་སྤྲུང་མ་དམག་རུ་བརྩུ་དུ་གྲགས་པའི་ཤར་ན་འབྲུག་ཚུ་རྫོང་
དང་མེན་མེན་རྫོང་། ལྷོ་རུ་ནམ་འཕེལ་རྫོང་དང་མཛོད་དག་རྫོང་། ལུ་བ་དུ་
ཐེ་བོ་སྤྲུང་མ། བྱང་དུ་ཚོ་ནེ་ལྷང་ཆལ་བཅས་སུ་ས་འདབས་འདྲེས་ཤིང་། ཐེ་
བོ་སྤྲུང་མ་ཡོངས་རྫོགས་བསྐྱེམས་པས་དུད་བྱིམ་༡༡༡༡ དང་མི་གངས་༡༡༤༤
ཡོད།

དེང་སང་རྒྱ་གཞུང་གིས་འཛིན་སྐྱོང་ཞིང་ཁག་བཅད་བཞོས་བྱས་ནི།
༡ གཞུང་བཟའ་དང་། ༡ ཉེ་གོང་། ༡ རྩུ་རུ་ཁ། ༤ ཚོང་སྤེ། ༥ རང་དགའ་
ཁ་བཅས་ཨན་ཇི་སྤྲུང་མ་ཁག་གསུམ་ཚོ་བ་བརྩུ་ལ་དུད་བྱིམ་༡༡༠ ལ་མི་གངས་༡༡༠ ཡོད།

- ༡ རྩུ་རུ་ཁ་ཚོ་བ་ཉེར་གཅིག་ལ་དུད་བྱིམ་༡༤༠ དང་མི་གངས་༡༤༡༠།
- ༡ ཟལ་པ་ཚོ་བ་བརྩུ་ལ་དུད་བྱིམ་༡༡༠ དང་མི་གངས་༡༤༠༠།
- ༤ རྩུ་རུ་ཁ་ཚོ་བ་བརྩུ་ལ་དུད་བྱིམ་༡༡༠ དང་མི་གངས་༡༤༤༠།
- ༥ འཁྱེད་ཚོ་བ་བརྩུ་ལ་དུད་བྱིམ་༡༡༠ དང་མི་གངས་༡༤༠།
- ༦ རྩུ་རུ་ཁ་ཚོ་བ་བརྩུ་ལ་དུད་བྱིམ་༡༡༠ དང་མི་གངས་༡༡༡༠།
- ༧ ཁ་བ་སྤྲུང་མ་ཚོ་བ་བརྩུ་ལ་དུད་བྱིམ་༡༡༠ དང་མི་གངས་༡༡༤༠།
- ༨ ས་ལུང་བ་ཚོ་བ་བརྩུ་ལ་དུད་བྱིམ་༤༤༠ དང་མི་གངས་༡༡༡༠།

བོད་ནས་འབྱོར་བའི་བེན་བྲིས་ཤིག་དུ་གསལ་བའི་ ཐེ་བོའི་སྡེ་བ་ཁག

དཔལ་ཤེས་སྟེང་ལ། སྟེང་ཁ་གྲོང་བརྒྱལ། བ་མདོ་ལ། སྟེང་ལ། བ་བྱུང་། ཡ་རུ།
མ་རུ། ཉོར་རུ། ས་བོན། རྩམ་གླ། བརྒྱ་ཚང་ལ། བརྒྱ་འདུས། མིག་ཅན། སྐྱར་
གྲ། སྐྱར་གྲ། སྡེ་ཡོག་ ཉིན་སྲིབ། གསེར་གཞོང་། ཅོ་ནེ་ཁང་། རྩོལ་ཆོ། ཆགས་
དགོས། ཆགས་དགོས། ཤིང་འབྲས། ཉིན་ལུང་བ། སྡེ་སྡེ། ཉིན་ས། ཨ་བ། ལ་
ལུང་ལ། ལ་ལུང་། དཀྱིལ་རོང་། ར་ནང་། དཔའ་རྒྱ། བྱ་བྲང་། མ་གྲ། ཡ་གྲ།
མདའ་ལུང་། ཡག་ངོས། ཡག་ངོས། རི་ལུང་མདོ། གམ་ལ། རུ་བགོས། ཁེས་ཚེ་
ལ། སུ་མདོ། རོང་ལ། མ་རུ། རོས་པ། བོང་བཟང་། ཆེར་ལ། ལོགས་ལ། སུ་
བཟང་། སུ་བཟང་། གྲག་ར། མཆོལུང་། གཉའ་གོང་། རྫོང་སྲིབ། རྫོང་ཉིན།
ཁ་པ་ཁང་། ཁ་པ། ཁ་པ་རྒྱང་། ཁ་པ། འོད་ཡས་ལ། མཁའ་རྒྱངས་ལ། ས་ཉིན་
ལ། ཐོ་འོག་ལ། ཐོ་འོག་ལ། ཉིན་ག་ བར་དཀྱིལ་ལ། ཉིན་ཡིབ། རི་རྩྭག་ལ།
ཨེན་འདྲོ། ཤེས་སྟོ།

ཚུར་རུ། ཆོང་འདུས། གཉན་བཟང་། རོང་ག་ལ། མི་ཆེ། མི་ཆོད་ལ། མི་ཆེ་
བ། ལྷག་གི་ལ། ཉ་ལེན་པ། གཡི་བཟང་། ཆར་རྒྱང་ཁོག་ ཉིན་ངོ་ཁང་། ཉིན་ངོ་
ཉིན་ངོ་། འབབ་ཆང་། རི་མགོ་ལ། འབབ་ཆང་། གདོང་ག་ལ། ཐོངས་རྒྱན་ལ།
ལ་ག་ལ། སྤྱག་དེལུ་ལ།

རྒྱ་ནེ། ཡ་རུ། སྲིབ་ག་ལ། དཀྱིལ་བརྩྭགས་ལ། ཉིང་གཡེ་ལ། ཁོག་སྟེང་ལ།

བྱུང་ལུང་ལ། ལྷུག་ལོས། གདོང་ག་ལ། གད་སྐང་ལ། ལུང་གཡེ་ལ། བྱ་འབབ་
ཐང་། མཐོ་ཀ། མཐོ་ཀ། བྱ་ག བྱ་བཟང་། བྱ་བཟང་། ལྷོང་ལེབ། ལ་སྐྱད།
སྤོན་གཙང་། སྤོན་གཙང་།

འོག་ཤོར། ཤིང་རགས། གད་སྐྱ། གད་སྐྱ། ལྷོང་གཙང་ལ། ཚུ་བ། ལྷོང་གཙང་
རོང་ཞང་། ལ་གཟར་ཞང་། ཤིང་རྡོ། ཤིང་རྡོ། མཁར་ལྷོང་། མཚམས་ལ། ལ་
གཟར། ལ་གཟར། ལྷུང་། ཐེམ་དགྱིལ། བར་ལུང་། བ་ཀོང་། ཙོ་ལེ་ཚང་།
ཙོ་ལེ་ཚང་། ལྷོང་ར།

ཆས་ར། རུ་དངས་ཞང་། རི་དངས། རི་དངས། ལུ་པོ། ལུ་འཐག་ལུང་ལུང་བ།
གྲུ་ལ། ཨ་ལུང་། པེ་གསེབ། སེ་ཚོད་གདོང་། རོང་བ་རྒྱེང་བ། རོང་བ་གསར་
བ། ཤེས་གཙང་། ཤེས་གཙང་། པ་དེ་དགོན། སྐང་གྲུ་ཁེས། བརྒྱ་ཚང་། བརྒྱ་
ཚང་། ལམ་བུ། ཆོ་སྐྱ། ཤོང་བརྒྱད།

བརྒྱ་ཚང་ལ་ལ། ཆོ་སྐྱ་ལ་ལ། ཚུ་ལུང་། ལུང་བ། མགོན་པན། མགོན་པན།
མགོན་པན་ལུང་། ཚང་བརྒྱ། ཚང་བརྒྱ། ལྷོང་ཀ། དབང་བཟང་ཐོང་བརྟལ།
དབང་བཟང་། དབང་བཟང་། ལྷོང་རུ་ནང་། ལྷོང་དབང་ལ། ཐེམ་སྐང་ལ།
སྐང་རིང་ལ། ཉག་ལ་ཉིན་བ། སྐང་རིང་ལ། ལྷོང་ཙོ་ལུ་ལ། རོང་འགག
མཚོ་གཞོན་གྲུ། ཁེར་ལུང་། ཉིན་བ། ཙོ་དགྱིལ། ཚོར་ལུང་། ཡ་རུ་ལ། ཡ་རུ་ལ།
མི་ཆེན། མཚོ་སྤོབ་བ། མཚོ་སྤོབ་བ། བར་ལ། གཡེ་སྐང་། གཡེ་སྐང་། ལྷོང་བུ།
སྤྱིད་བུ་ལ་སྐྱ་ཡུལ་ནང་། སྤྱིད་པོ་གྲུ། ཆོས་རི་གོང་མ། ཆོས་རི་སྐྱད་མ། སྤྱིད་པོ་
གྲུ། ལ་པར་ལོག ལྷོང་ཀ།

ཨ་སེར། ཨ་སེར། ལྷོས་གཙང་། ལྷོས་གཙང་། ཁོ་ཡག རོ་ར་ཞང་། དགྱིལ་རི་
རོ། དགྱིལ་རི་རོ། ར་ཙ། ཐེ་ཉིན་རོ། ཐེ་ཉིན་རོ། ར་གསོ་རོ། ཚོར་གྲུ། ཚོར་གྲུ།
འདང་འདང་། ཉིན་གཙང་། སྤོ་གྲུ། སྤོ་གྲུ། སྤྱིད་བཟང་། ལྷོ་ཡུལ། ལྷོ་

ཡུལ།

པད་ཁ། འ་ཞ་ཞང་། རྫོ་བཞུ་ག། འགས་གོང་། འགས་གོང་། བེ་གསེབ། གོ་
མང་། དངུལ་བ། ལྷག་དཔུང་། ཁེ་ལམ། ཁེ་ལམ། ཕུག་བཅུ། ཨ་རྟ་ཤུལ། འགས་
སྒྲིང་། ལྷག་ར་ཞང་། སྒང་ལེབ། མགོ་རྩེ། མགོ་རྩེ། ཀུན་གཙང་། ཕུ་བ།
འགས་སྒྲིང་། མཚོ་བ། མཚོ་བ། གཉན་འགས། རྩ་བ་ནང་། བྲག་འོག་ཁ། ཡག་
ལེགས། ཡག་ལེགས། མགོ་རྩེ། སྒ་མགོ། མགོ་བོ། གཡི་བ་ཞང་། སྒང་རྩ། སྒང་
རྩ། ཤ་རྩ། རྟ་སྒ། ཕུ་གདོང་། སག་ཆད། རྟ་འདོགས། སྒྲིང་བ། རྟ་མདོ།
རྫོ་རགས། ཕུ་ལེབ། སྒང་ཁ། ཕུ་རྩང་། མདོ་སྒྲིང་ཁ། རྩལ་ཞོ་ནང་། སྒྲིང་གཞོངས་
ཁ། བྲག་སྒྲུབ་ནང་། གདོང་པ། ལྷག་རུ། ཉག་རུ། བཅན་པ། རྩོ་མཆོར། ཡར་
སྒྲི། མར་སྒྲི། རི་རྩོང་། ལ་ཁ། འ་བརྒ། མགར་དགོངས། འ་བརྒ། རོས་བཟང་།
འབྲུ་རྒ། འབྲུ་རྒ། ཕུར་རལ། འབྲུར་སྒང་། ཡག་རོས། ཡག་གཟི། རྩོ་བོ།

མདོ་སྐད་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་ལས་འབྲུག་ཚུ་ རྫོང་ཁོངས་ཀྱི་བོད་སྐད།

དང་བོ། སྤྱི་ལོ་གནས་བབ།

ད་ལྟའི་འབྲུག་ཚུ་རྫོང་ནི་ཀན་སྟོ་ཁུལ་གྱི་ཤར་ལྟོ་མཚམས་ན་ཆགས་
ཤིང་། ཤར་ན་བན་ལུང་(wu tu)ལྟོ་ནམ་འཕེལ་(nan ping)རྫོང་། རུབ་ཏུ་ཐེ་
བོ། བྱང་ལྟོ་ཁོམ་(tang chang)རྫོང་དང་འདབས་འབྲེལ་ཡིན།

ད་ལྟའི་འབྲུག་ཚུ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཞུང་ཁག་༡༡ ཡོད་ལ། སྤྱི་ཚུ་ཁྱོན་
ལ་སྤྱི་ལོ་གྲུ་བཞི་མ་༡༩༩༩ཡ ཡོད། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༥ ལོར་རྫོང་ཡོངས་ལ་མི་གངས་
༡༠༩༧༠༠ ཡོད་པའི་ནང་། བོད་རིགས་མི་གངས་༡༥༡༠༩ ཡོད་པས་རྫོང་
སྤྱི་མི་འབོར་གྱི་བརྒྱ་ཆ་༡༡ ལས་ཟིན་མེད་ཀྱང་། བོད་རིགས་ཀྱིས་བརྒྱུང་

བའི་ས་ཁྱོན་ནི་རྫོང་ཡོངས་ཀྱི་སུམ་ཆ་གཉིས་ལྷག་བརྒྱུ་ཡོད་པ་ཡིན།

ཀྲུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཆོ་ཁག་ཅེས་པར་འབྲུག་ཆུའི་བོད་རིགས་ཀྱི་མི་འབོར་བཀོད་མེད་ལ། ཀན་སུའུ་དང་མཆོ་སྟོན་གྱི་ནང་བསྟན་དགོན་སྡེ་ཁག་གི་ལོ་རྒྱུས་(རྒྱ་ཡིག)ཅེས་པར་རྫོང་གླིའི་མི་འབོར་དང་དེའི་ནང་གི་བོད་རིགས་མི་འབོར་བཀོད་འདུག་ཀྱང་། རྡོ་རྗེ་དང་དུད་གུངས་སོགས་བཀོད་མི་འདུག དེ་མིན་འབྲུག་ཆུའི་སྐོར་གསལ་བོར་འཁོད་པའི་ཡིག་ཆ་དེ་ཙམ་མ་རག་སྟབས། འདི་ནས་ཀྱང་སྡེ་གུངས་ཆོ་གུངས་གང་དེས་ཤིག་འགོད་རྒྱ་ལས་སྡེ་ཕན་ནང་གསེས་ཀྱི་གུངས་ཀ་དག་འགོད་རྒྱ་དཀའ་བའི་གནས་སུ་སོང་།

སྟབས་ལེགས་པ་ཞིག་ལ་དེར་དུས་ཀྱི་འབྲུག་ཆུ་ཕྱོགས་ནས་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུས་དོ་སྣང་ཅན་འབྲུག་ཆུ་བ་བཟ་ཤིས་སུན་ཆོགས་དང་། མགོན་པོ་རྣམ་རྒྱལ་གཉིས་ཀྱིས།¹ འབྲུག་དཀར་གཙང་བོའི་འགྲམ་ངོགས་ན་ཆགས་པའི་བོད་ཀྱི་ཆོ་བའི་ཆགས་རིམ་སྐོར་རགས་ཙམ་བརྗོད་པ།² འབྲུག་ཆུའི་བོད་མིའི་གནས་བབ་སྐོར་གྱི་དབྱུང་ཚུལ་རིན་ཐང་ཅན་སྟེལ་བ་དེས། རང་ཅག་ལ་རྒྱུས་མངའ་དེ་ཙམ་མེད་པའི་ཡུལ་གྱི་འདིའི་སྐོར་ཤེས་རྟོགས་འབྱུང་བའི་སྐོ་མོ་གསར་བ་ཞིག་ཕྱེ་བ་ཡིན།

ཆུའི་གནའ་དེར་གི་འབྲེལ་ཡོད་ཡིག་ཆ་མང་བོ་ཞིག་ཏུ་ཡུལ་འདིའི་ལོ་རྒྱུས་ཞོག་ལ་འཛིང་བ་མང་བོ་སྤང་ཡང་། ཁོ་ཆོའི་སྲིད་དོན་གྱི་དགོས་མཁོ་ཞག་ཅིག་གཞི་ལ་བཞག་ནས་བྲིས་པ་ཡིན་སྟབས། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་འཆད་སྐབས་གཞི་བཙུལ་བའི་རིན་ཐང་ཤིན་ཏུ་ནས་རྗེད་དཀའ་བ་ཡིན།

འབྲུག་ཆུ་རྫོང་ཡོངས་ཀྱི་མི་གུངས་³ ༡༩༠༠༠༠ ཙམ་ཡོད་པའི་ནང་དུ། བོད་རིགས་མི་གུངས་⁴ ༩༠༠༠༠ ལྷག་ལས་མེད་ཀྱང་། སྤྱིར་བཏང་འབྲུག་ཆུའི་བོད་རྒྱུད་བཤད་མཁན་གྱི་བོད་རིགས་མི་གུངས་⁵ ༤༠༠༠༠༠། ༥༠༠༠༠ ཙམ་ཡོད་

པར་བཤད། འོན་པོད་སྡེ་དེ་དག་གནས་ཡུལ་གང་དུ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། གཤམ་
དུ་སྡེ་ཆོའི་གནས་སྤངས་བཞོད་པ་ལས་ཀྱང་རོབ་ཅམ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ལ།
འབྲུག་དཀར་གཙང་བོའི་སྟོ་སྒྲོགས་སུ་མཐོ་ལ་བརྒྱུད་པའི་རི་རྒྱུད་རིང་པོ་ཞིག་
ཡོད་པའི་རྒྱབ་སྒྲོགས་སུ། སྒོམ་པ་(འདི་ལ་དགོན་པ་བྲིས་པའང་སྤང་།)ཞེས་
པའི་རྒྱ་སྤྱའབབ་རྒྱུད་དུ་ཆགས་པའི་སྒོམ་པ་དང་། བོད་ཡུལ། ལྷ་ཉན། ཆ་
བ་སྤང་སོགས་སྤར་བྱུང་ལོ་རྒྱུས་སུ་རི་རྒྱབ་སྡེ་བཞི་བེར་ཞིང་། དེར་སང་ཞང་
ཁག་རྒྱག་དུ་བགོས་འདུག་པ་དང་།

འབྲུག་རྒྱ་རྩོད་གི་སྤྲད་སྒྲོགས་ཀྱི་སྟོ་རིའི་མདུན་རྒྱུད་དུ་ཆགས་པའི་
ཨོང་གསུམ་དང་། ཆེའུ་སྐམ། སྤང་ཡུས་སོགས་ལ་རི་མདུན་སྡེ་བདུན་དུ་གྲགས་
ཤིང་། དེར་དུས་ཞང་ཁག་རྒྱག་དུ་བགོས་འདུག་སྟེ། རྩོད་འདིའི་ཁོངས་ཀྱི་བོད་
མི་གནས་ཡུལ་གཙོ་ཁག་ནི། འབྲུག་རྒྱའི་འབྲམ་ངོགས་ཀྱི་རྒྱ་བར་དང་། འབའ་
གཙང་། ཏ་ཡེ། སྤྱ་ཅེད། བོད་ཆ། ཁམས་སྤང་། ཅིང་པེ་སོགས་དང་། སྒོམ་
པ་རྒྱ་བོའི་འབྲམ་ངོགས་ཀྱི་སྤྲད་སྒྲོགས་དང་། སྒོམ་པ། བོད་པན། ཐེམ་པ།
འབའ་ལ། སྒོ་ཡག་ཁེའུ་ཀན། བོད་ཡུལ། ཆབ་འོག་རྣམས་ཡིན། ད་དུང་ད་
ལྟའི་འབྲུག་རྒྱ་རྩོད་ཁོངས་སུ་མི་གཏོགས་པའི་འབྲུག་རྒྱའི་བོད་སྡེ་ཁག་གཞན་
པ་ནི། འབྲུག་རྒྱ་རྩོད་དང་ས་མཚམས་འདྲེས་པའི་བན་ལུང་(wu tu)རྩོད་དང་།
ལྷོང་ཁྲོམ་(tang chang)རྩོད་གཉིས་ཀྱི་མངའ་ཁོངས་སུ་གནས་པའི་བོད་རིགས་
ཞང་ཁག་ཁ་ཤས་དང་། འབྲུག་རྒྱ་རྩོད་དང་ས་མཚམས་འདྲེས་པའི་ཐེ་བོ་སྤྲད་
ཀྱི་ཞང་ཁག་རེ་བྱུང་བཅས་ཡིན་འདུག

འབྲུག་དཀར་བོའི་རྒྱ་བོ་ཞེས་གྲགས་པའི་འབྲུག་རྒྱའི་ཡུལ་འདི། རྒྱ་
ནག་གི་སྤར་བས་ལོ་རྒྱུས་ཁག་དུ་སྤྱང་རིགས་གནས་སྡོད་བྱེད་སའི་ཡུལ་དུ་
འབོད་པ་སྟེ་བོད་སྤྲུག་པོ་ལྷོང་གི་རྒྱུད་པ་གནས་བཅས་པའི་ཡུལ་ཡིན་ལ། སྤྱང་

བཅན་སྐབས་བོད་ཁམས་གཅིག་གྱུར་བྱས་པ་ནས་བོད་བཅན་པོའི་རྒྱལ་
 རབས་ཀྱི་མངའ་ཁོངས་སུ་གྱུར། ཏུན་ཏོང་ནས་ཐོན་པའི་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་
 ཡིག་རྒྱུ་དུ་སྤོང་ཁྲིམ་གྱི་ཡུལ་དུ་དབྱར་འདུན་དང་དགུན་འདུན་ཞེས་པའི་
 ཆོགས་ཆེན་འཆོགས་ཚུལ་གསལ་བའི་ཡུལ་ཁྱང་འབྲུག་ཚུའི་ཉེ་འཁོར་གྱི་ཡུལ་
 འདི་ཡིན་ལ། དེར་རབས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་འཇུག་པ་འགའ་རེས་འབྲུག་
 ཚུའི་ཁོངས་རྟ་དཀར་(bai ma)ཞེས་པའི་རིགས་རྒྱུད་ཆོའི་ཁག་གནས་པར་བཤད་
 པའང་། རོན་གྱིས་བོད་བཅན་པོའི་རྒྱལ་རབས་སྐབས་དབུས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟ་
 དམག་མཐའི་སོ་སྲུང་དུ་སླེབས་པའི་རྒྱུད་པ་ལ་གོ་དགོས་ཤིང་། དུང་དཀར་
 གློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་འབྲུག་ཚུའི་བོད་མི་ནམས་ཀོང་བོ་རྒྱ་མདའ་ཁུལ་
 བས་བྱངས་པའི་རྟ་དམག་གི་རྒྱུད་པ་ཡིན་ཞིང་། འབྲུག་ཚུའི་བོད་རིགས་ཀྱི་
 རུས་ནི་བོད་ཀྱི་རུས་ཆེན་གསུམ་གྱི་ནང་ཆན་ལྟོང་དང་། རུས་རབས་དགུ་བའི་
 མགོར་བོད་བཅན་པོའི་རྒྱལ་ཁབ་སེལ་འཐོར་དུ་གྱུར་ནས། བོད་ཀྱི་དབུས་སྤྱིད་
 གཞུང་དང་འབྲེལ་ལམ་ཆད་སྟབས་དེར་སངས་ཁྲིམ་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཁོངས་
 གཏོགས་མོ་ལྷན་དང་། བསྟན་པ། ཟུང་རྒྱ། ཀན་སུའུ་ཁོངས་གཏོགས་ཀྱི་ཐེ་
 བོ་དང་། ཐེ་རྒྱུད། སྒྲ་ཆལ། འབྲུག་རྒྱ་བཅས་ཀྱི་ཡུལ་ཁམས་སུ་བཀྲམས་ནས་
 རྫོང་དགོས་བྱུང་མོད། རྒྱུད་རིགས་དང་། ཡུལ་སྲོལ་གོམས་གཤིས། ཆོས་ལུགས་
 གྲུབ་མཐའ། ཡུལ་མིང་དང་མི་མིང་སོགས་གདོད་མའི་སྲོལ་ཀ་མ་ཉམས་པར་
 ཡོད་ཅིང་། རུས་ཆེན་ཁག་ཏུ་བསང་བཏང་ནས་ཡུལ་ལྷ་གཞི་བདག་ལ་མཆོད་
 བསྟོད་བྱེད་སྐབས། ཀོང་པོ་རོང་གི་གཞི་བདག་གི་མཆན་ནས་འབོད་པ་དང་།
 ཡུལ་གོམས་གཤིས་ལུགས་ཀྱི་ཆ་ནས་དབྱད་ནའང་གནའ་སྤྱི་མའི་བོད་ཀྱི་རྟ་
 དམག་གི་ཆ་བྱད་རྒྱུད་འཛིན་བྱས་ཡོད་ཅེས་བཤད།³ གལ་སྤྱིད་བཤད་ཚུལ་
 འདི་དུང་དཀར་གློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་བཤད་པ་བདེན་ན། དུང་དཀར་

བ་ཁོང་ཡང་ཀོང་བོ་ནས་འཁྲུངས་པས། ཀོང་རྒྱུད་དག་བོད་མཐའ་དབུས་
གང་དུ་བཀྲམས་ནས་ཡོད་མེད་ཀྱི་གནས་བབ་ལ་ཐུགས་སྦྱང་དམིགས་བསལ་
བ་གནང་བའི་གཏམ་ཡིན་སྲིད་པ་ཞིག་གོ།

འབྲུག་རྒྱུ་རྫོང་གི་ཤར་རིའི་ཞང་གཉིས་ཀྱི་མི་ཚང་མ་རྒྱ་རིགས་དང་།
ཞང་རེ་གཉིས་སུ་རྒྱ་དང་བོད་གཉིས་འབྲེས་མར་སྡོད་པ་ལས། ཞང་མང་ཆེ་
ཤོས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་བོད་ཀྱི་གྲོང་སྡེ་མང་བ་དང་། གྲོང་སྡེ་རེ་བྱང་དུ་རྒྱ་བོད་འབྲེས་
མར་སྡོད་ཀྱང་རྒྱ་རིགས་གངས་འཕོར་ཤིན་ཏུ་ཉུང་། ཞང་མང་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་
ཁོངས་སུ་རྒྱ་རིགས་དང་། བོད་རིགས་གྲོང་སྡེ་ནམས་སོ་སོར་སྡོད་པ་ལས་
འབྲེས་སྡོད་མི་བྱེད་ཁར། རྒྱ་བོད་གཉིས་བར་གཉེན་སྲིད་བྱེད་མཁན་མི་སྲིད་
པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་བཤད།

འབྲུག་རྒྱུའི་ཡུལ་འདི་རི་མཐོ་གཡང་གཟར་གྱི་ས་རོང་རྩྭ་བ་པ་དང་།
བོད་ཀྱི་ཡུལ་སྡེ་གཞན་དག་བར་འབྲེལ་ལམ་འགོ་འོང་ཉུང་བ་སོགས་ཀྱི་རྒྱན་
པས། ས་ཁད་རྒྱང་ཁྱད་ཆེ་བའི་བོད་ཀྱི་ཡུལ་སྡེ་གཞན་པ་པར་བཤད། ས་ཐག་
དེ་ཙམ་མི་རིང་བའི་མདོ་སྐད་ཀྱི་ཡུལ་ལྷང་གཞན་པར་གནས་པའི་མི་ནམས་
ཡུལ་འདིར་རྒྱས་མང་འཤིན་ཏུ་རྒྱུང་སྟབས། འབྲུང་འབྲུར་བོད་ཀྱི་ཡུལ་སྡེ་ཕན་
ཚུན་བར་གྱི་གནས་ཚུལ་ཤེས་ཉོགས་འབྱུང་བ་དང་། རྒྱ་མི་སྡོད་པོས་བྱུང་བའི་
ཡུལ་མཐའ་ན་བོད་མི་ཉུང་ཤོས་ཀྱིས་ལྷགས་ཀྱི་གཤིས་ཀ་བཟུང་ནས་རང་གི་
པ་མེས་ནས་བརྒྱུད་པའི་ཆོས་རིག་ཡུལ་གོམས་སོགས་རྒྱན་འདྲིན་བྱེད་བཞིན་
པ་ལ། གདུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་འབྱུང་ཆེད་སོགས་ལ་དམིགས་ནས། ལོ་
རྒྱུས་ཀྱི་རིན་ཐང་ཆེན་པོ་ཡོད་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཡིག་སྒྲེ་མཐོང་ཆད་བསགས་
ཏེ་དོ་སྣང་མཆམས་སྒྲོར་ཕན་བྱེད་ཀྱི་ཐུག་པ་སྟུང་ནས་ཀྱན་སྦྱོང་གིས་བཅིས་
པ་ཡིན་ནོ།

ལར་ནས་དེང་སང་གི་རྒྱའི་འདྲི་རྒྱུང་ས་ཁུལ་བཅད་བགོས་བྱས་
 པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་ང་ཚོས་འབྲུག་རྒྱལ་ཁོས་མ་ཐག་ཡུལ་ཁམས་སྤྱི་དོན་
 མ་ཞིག་སློང་རྒྱུ་འཆར་བ་ཡིན་ཀྱང་། རྒྱ་རབས་འབྲེལ་ཡོད་ལོ་རྒྱུས་ཆོས་འབྱུང་
 ཁག་ལ་གཞིགས་ན་འབྲུག་རྒྱའི་ཡུལ་འདི་ཐེ་བོ་དང་ཅེ་ནའི་སྡེ་ཆོད་ག་གི་ཞར་
 ལ་འབྱུང་བ་ཅུ་ལས། འབྲུག་རྒྱའི་ཡུལ་ཞེས་པའི་རྒྱུགས་སྤུབ་ཀྱི་ཡུལ་ཁམས་
 ཡན་གར་བ་ཞིག་མེད་པར་སྤང་། དེར་བརྟེན་མདོ་སྐྱོད་ཆོས་འབྱུང་དུ་ཐེ་བོའི་
 རྒྱུད་ཀྱི་དགོན་སྡེ་ཁག་བཤད་པ་དང་དཀྱུས་གཅིག་ལྟ་བུ་ལས། འབྲུག་རྒྱའི་
 ཡུལ་གྱི་བྱག་པ་ལོགས་སུ་བཀར་མི་འདུག་ཅིང་། རྒྱ་རྒྱལ་ཁམས་འདི་འབྲུག་
 དཀར་རྒྱུ་བོའི་འབབ་རྒྱུད་ཡིན་པ་ཡོངས་གྲགས་ཅིང་ལས། ཡུལ་མིང་ལ་འབྲུག་
 རྒྱུར་འབོད་སློལ་མེད་པར་སྤང་།

འབྲུག་རྒྱུ་ས་ཆ་འདི་ཆེས་གནའ་དུས་ལོ་ངོ་སྟོང་ཕྱག་གི་ཡར་ཐོན་ནས་
 རྒྱ་དང་འདབས་འབྲེལ་ཡིན་པས། རྒྱ་དང་རྒྱུར་ཆེད་སོགས་ཀྱི་གོང་མར་
 གྲགས་པའི་དམ་སེམས་ཅན་དག་གིས་བསྐྱངས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཡོ་འབྱོར་རེ་
 རེས། མཐའི་བོད་མི་འདི་དག་ལ་དཀའ་ངལ་བརྒྱབ་གསུམ་ཅི་ཅི་མ་ཐོག་ཡོད་
 པ་ཤེས་སྤུབ་ཀྱང་། ད་ལྟོ་རྒྱ་མི་ཁྲི་ཕྱག་མང་བོའི་སྐོར་དུ་བོད་མི་བཞི་ཁྲི་
 ཅི་མ་ཁྲིས་བོད་མགོ་རྒྱལ་མ་བརྒྱུར་བར་དཔའ་ངར་གྱི་ངང་གསོན་གནས་སྤུབ་
 པ་ནི་དུ་ལས་དགོས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡིན།

རྒྱའི་དེང་རབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་སྐོར་རེ་ན། རྒྱ་ནག་དན་རྒྱལ་
 རབས་(སྤྱི་ལོ་ཐོན་ཀྱི་ལོ་༡༠༧།སྤྱི་ལོ་༡༡༠)ཀྱི་སྐབས་སུ་འབྲུག་རྒྱལ་ལྟོང་མདོ་
 རྫོང་ཞེས་པ་ཞིག་བཙུགས་ཚུལ་དང་། སེའུ་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ལིས་རྫོང་
 ཞེས་པའི་མངའ་འོག་དུ་ཡོད་ཚུལ། ཆེན་པོ་དོར་གྱི་རྒྱལ་རབས་སྐབས་འབྲུག་
 རྒྱུས་ཁུལ་དུ་གསེར་སྐོར་སྐོར་དཔོན་ཞེས་པའི་དཔོན་པོ་བསྐོས་ཚུལ། སྤྱི་ལོ་༡༡༦༢

ལོ་སྟེ་ཆེན་པོ་དོར་གྱི་རྒྱལ་རབས་འཕྱོར་ཁའི་སྤྱི་ལོར་འབྲུག་རྒྱལ་གསེར་སྟོ་མཁར་
 (མཁར་འདི་ལ་ཕྱི་སྟོར་མཁར་ཡང་བཟུང་)ཞེས་པ་བཅུགས། མེན་རྒྱལ་རབས་
 གྱི་གོང་མ་དོར་མའི་ཁྱི་ལོ་བཞི་བའི་སྐབས་སུ་འབྲུག་རྒྱལ་མེན་རྩེ་ཁོངས་སུ་
 གཏོགས་པ་དང་། ཆེན་རྒྱལ་རབས་དང་ཀྱང་དུ་མེན་གོའི་སྐབས་གསེར་སྟོ་
 རྫོང་བཅུགས། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༤ ལོའི་ཟླ་༦ པར་ད་ལྟོ་འབྲུག་རྒྱལ་རྫོང་བཅུགས་
 རྒྱལ་སོགས་བདེན་མདོག་ཁ་སེ་བ་མང་པོ་བཤད་པ་དག་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུས་འཆད་
 སྐབས་དབྱེད་གཞི་ཅུ་ལས་རིན་ཐང་ཡོད་མེད་བཟག་པར་བྱའོ།

མདོ་དོན་དོར་གོང་མས་བོད་གྱི་བདག་དབང་འགྲོ་མགོན་འཕགས་
 པར་སྤྲད་པ་ནས་དཔལ་ལྷན་ས་སྐྱབས་ཁ་ལོ་བསྐྱར་བའི་མངའ་ཁོངས་བསྟོན་
 མེད་ཡིན་ལ། འབྲུག་རྒྱལ་དང་ས་འདབས་འདྲེས་པའི་ཐེ་བོ་དང་ཅོ་ནེ་སོགས་
 སུ་གནའ་དུས་ས་སྐྱའི་ཆོས་རྒྱུད་ཤུགས་ཆེན་དར་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དེ་ཡིན་
 བོ།

ལར་འབྲུག་རྒྱལ་བོད་མའི་རྒྱུད་པ་ལ་ལྟ་རྒྱལ་མི་འབྲ་བ་འདྲིན་མཁན་
 ཡང་ཡོད་དེ། འབྲུག་ཐར་གྱིས། འབྲུག་རྒྱལ་བདག་གི་རྒྱུད་པ་ཆབ་མདོ་དང་
 རྟེ་ཆེན་སྐུ་ཅེ་རགས། ཚ་སྐང་སོགས་མདོ་སྟོད་ཁམས་ཕྱོགས་གྱི་མི་རྒྱུད་ལས་
 མཆེད་པར་བཤད་འབྲུག་ཀྱང་། ང་ཆོས་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་སྐབས་
 གསལ་བོར་ངེས་དགོས་པ་ཞིག་ནི། དབུས་གཙང་དང་ཁམས་ཕྱོགས་གྱི་མི་
 རྒྱུད་འདྲེས་ཡོད་པ་བདེན་དུ་རྒྱགས་ཀྱང་། དེས་མདོ་སྐད་མཐའ་མཚམས་
 གྱི་བོད་མའི་རྒྱུད་པ་ཆ་ཆང་ལ་བྱབ་པ་མིན་པར། གདོད་མའི་བོད་གྱི་མེས་པོ་
 དག་འཆོ་སྟོད་བྱས་པའི་སྟེང་ཕྱིས་གྱི་དབུས་གཙང་གི་དམག་རྒྱུད་དང་།
 ཁམས་ཕྱོགས་གྱི་མི་འབོར་ཉུང་ཤས་འདྲེས་སྟོད་བྱས་པར་བཤད་ལ་ལོ་རྒྱུས་
 གྱི་འཕེལ་རིམ་འགྲིག་ཅིང་ན་བར་བདེ་བ་ཞིག་དུ་འབྱུངས་སོ།

བཀྲ་ཤིས་ཕུན་ཆོགས་ཀྱིས་རྒྱུ་བཤད་སྒྲོས་བཞེད་པ་ན།
 འབྲུག་རྒྱུ་བོད་ཀྱི་མཆེད་ཁྲུངས་ནི་འབྲེལ་ཡོད་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་རིགས་
 ལྟར་ན། ཉན་རྒྱལ་རབས་སྤྱི་མཐུན་སྐབས་སུ་ད་ལྟོ་འབྲུག་རྒྱུ་རྫོང་
 གི་ཤུལ་རྫིང་དུ་ཆོད་ལམ་རྫོང་(qiang dao xian)ཞེས་པའི་རྫོང་ཞིག་
 བཅུགས་པ་དང་། རྫོང་གི་མངའ་ཁོངས་སུ་ཆོད་རིགས་གནས་ཡོད་
 པས། རྫོང་གི་མིང་ཡང་དེ་ལྟར་བཏགས། ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་
 སྐབས་སུ་ཨན་ཤི་ཞེ་གཟར་(An shi zhi luan)ཞེས་པའི་བཟང་ཟེར་ཆེན་
 པོ་ཞིག་ལངས་པས། བོད་ཀྱིས་རང་གི་མངའ་ཁོངས་རྒྱ་ཆེར་སྡེལ་
 བའི་དོན་དུ་རྒྱུ་ཡུལ་དུ་སྡེ་གཟར་ལངས་པའི་གོ་སྐབས་དང་བསྟུན་
 བས་ཤར་ལ་དཔུང་བཏེགས། དམག་འབྲུག་མཇུག་རྫོགས་ནས་ཕྱིར་
 ལོག་པའི་ལམ་བར་ཏེ། འབྲུག་དཀར་རྒྱ་སྤྱང་འབབ་རྒྱུ་དུ་སྡེ་བས་
 རྫོང་། ཤར་འདུལ་གྱི་དཔོན་དམག་མི་ཉུང་བ་ཞིག་སྟོད་དུ་ཕྱིར་མ་
 ལོག་པར་རྒྱ་རྒྱུ་ལོགས་གཡས་གཡོན་གཉིས་སུ་གཞིས་བཅས་ཏེ་སྟོད་
 ཅིང་། ཡུལ་དེའི་ཆང་རིགས་དང་འཁྱེད་རིགས་གཉིས་བསྐྱུངས་ཏེ་
 རིམ་གྱིས་འོ་རྒྱུ་འབྲེས་པ་ལྟར་གྱུར་ནས་ད་ལྟོ་འབྲུག་རྒྱུ་འབབ་
 རྒྱུ་གྱི་བོད་རིགས་འདི་སྐྱེས་འཕེལ་བྱུང་བར་གྲགས་སོ།⁵

ཞེས་བཤད་པའང་གནའ་དེང་གི་རྒྱུ་བཤད་སྒྲོས་སྤྱི་མཐུན་པ་ཙམ་
 ཡིན་པར་སྤྲད། སྤར་ཡུལ་འདིར་དཔོན་ཁག་དྲུག་གི་ཐ་སྐྱོད་ཀྱང་བྱུང་འདུག་
 མོད། བར་སྐབས་ཤིག་ནས་འབྲུག་རྒྱུ་བ་ནམས་སེར་བོ་སྤྱོད་ཀྱི་ཤོག་པ་
 དང་། ཙུ་མེའི་ཁོངས་གཏོགས་ཀྱི་དམག་རུ་བཞུགས་ཤོག་ཆེན་གཉིས་སུ་དབྱེ་
 བ་ལས། སེར་བོ་སྤྱོད་མར་གྲགས་པ་དོན་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་ནི། དེང་གི་འབྲུག་རྒྱུ་རྫོང་
 གི་ཁོངས་གཏོགས་སེར་བོ་ལྷག་སྤྱོད་ཁག་གསུམ་དུ་གྲགས་པའི་ནང་ཆོན་སྤེ་

སྒྲིག་ཅེས་པའི་གྲོང་དུ་འབྱུངས། ཕྱིས་གསེར་ཁུར་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་
 མངའ་འཕྲིན་རྒྱུ། ཕྱིར་མདོ་སྐད་དུ་ཕེབས་སྐབས་རྒྱ་དཔོན་ཞིག་དང་འཕྲད་
 པ་གྲོགས་སུ་གྱུར་ནས། སྐད་རྒྱ་སོག་གི་ཡུལ་དུ་ཕེབས་སྐབས་སྐར་གྱི་རྒྱ་དཔོན་
 དེས་རོགས་རམ་བརྒྱད་ནས། སྤུ་བཀྱན་གྱི་ལས་ཆན་དང་། ས་གནས་མགོ་
 དཔོན་(མང་ཐོའུ་བེ)གྱི་གོ་གནས་རག་པ་ལ་བཞེན་ནས་གྲོང་སྡེ་ཆེན་པོ་དུག་
 ཅུ་རེ་(༤༩)གཉིས་ཀྱི་བདག་པོ་བྱས། འཁོར་ནམས་ཀྱིས་དཔོན་སྐྱུ་རྒྱུད་
 ཀྱིས་བཟུང་ན་ལེགས་ཚུལ་ནན་བསྐྱེད་བྱས་པས་བསྐྱབ་པ་ཡུལ་ཏེ་སྐྱུ་སར་བབ།
 སྐྱུ་བཞི་དང་སྐྱུ་མོ་གཉིས་བྱུང་། སེར་བོ་སྐྱུ་དཔོན་གྱི་མངའ་འོག་གི་དཔོན་
 དུག་དུ་གྲགས་པའི་ཡ་གྲུལ་གཤོང་དཔོན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ་བྱ་བ་ཐོག་མར་སེར་
 བོ་སྐྱུ་དཔོན་གྱི་ཞབས་ཞུའི་གས་དང་། ཕྱིས་སེར་བོ་སྐྱུ་མ་སྲིད་ཐབ་འཛིན་ཕྱིར་
 སྐྱུ་སར་འབབ་སྐབས། འདི་བ་ཡང་སྐྱུ་སར་མཉམ་འབབ་བྱས་པ་སོགས་སེར་
 བོ་སྐྱུ་མ་དང་འགྲོགས་འདྲིས་ཆེན་ཡང་། སེར་བོ་སྐྱུ་དཔོན་གྱི་སྐྱུ་ཆེ་བ་དུ་
 ཡེ་ཞེས་པ་གདུག་རྒྱུ་ཆེ་ཞིང་འབངས་ལ་མནར་གཅོད་ཆེ་བ་མ་བཟོད་དེ།
 གཤོང་དཔོན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ་དང་། ལམ་སྐང་དཔོན་རྒྱུ་མོ་བཟང་དོན་གྲུབ་
 སོགས་མི་དུག་མཉམ་རུབ་ཀྱིས་རྒྱ་ལ་གདུགས་པས། སེར་བོ་སྐྱུ་དཔོན་གྱི་བྱ་
 ཆེ་བ་དུ་ཡེ་དམར་གསོད་བྱས། སྐྱུ་གཞན་གཉིས་དམར་རྒྱུ་ཕྱོ་ཕྱོགས་ཀྱི་
 མི་ངན་ཞེས་པའི་ས་ཆར་རྒྱུད་བྱས་པའི་རྒྱུད་པ་མ་ཉམས་པར་ཡོད་ཟེར།
 སྐྱུ་རྒྱུད་བ་དཔོན་སར་བཞག། སེར་བོ་སྐྱུ་དཔོན་དོན་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་ནི་མེན་
 རུའི་ཕྱོགས་ཀྱི་གསར་ཆག་ཅེས་པའི་རྒྱ་གྲོང་ཞིག་དུ་དུག་གིས་བཞོངས་པ་ཡིན་
 བོ།

དེའི་ཕྱིས་སྐོན་སུས་ཡུལ་འདིར་ཁ་ལོ་སྐྱུར་བའི་ལོ་རྒྱུས་གསལ་བོ་མ་
 མཐོང་ཡང་། རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཉིས་པའི་ས་སྐང་སྤེ་སྤེ་ལོ་༡༧༠༩ ལོར་མན་

ཆེན་སྲིད་གཞུང་གི་ས་གནས་དཔོན་རིགས་གདུག་རྩལ་ཅན་ནམས་ཀྱིས་
འབྲུག་ཆུའི་ཡུལ་མི་ནམས་ལ་གཉའ་གཞོན་སྲུན་གཅེར་མང་པོ་བྱས་པ་མ་
བཟོད་ནས། སྡེ་ཆོའི་རྒྱུ་ཆེན་སྲིད་གཞུང་ལ་བྱེན་ལངས་ངོ་ཚྏལ་བྱས་
པས། ཆེན་སྲིད་གཞུང་གིས་བསྐྱལ་བ་ལྟར། ཅོ་ནེ་དཔོན་དམག་ཐོར་དཔོན་
པོས་དམག་དཔུང་བྲངས་ཏེ་ངོ་ཚྏལ་ཞི་འཇགས་སུ་བཏང་བ་ནས། སྡེ་ཆོའི་རྒྱུ་
ཆེན་སྲིད་གཞུང་ལ་བྱེན་པའི་མངའ་ཞབས་སུ་སོང་། ཞིང་ནས་དམག་རྩ་ཞེས་
བཞིན་བཞོས་ཏེ་དབང་སྐྱུར་བྱས་འདུག

གཉིས་པ། འབྲུག་ཆུའི་དགོན་སྡེ།

ཡུལ་འདིར་བྱང་བའི་དགོན་པ་གྲགས་ཆེ་ཤོས་ནི། སྤར་རོབ་ཅམ་
བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་སེར་པོ་དོན་གྱུ་བ་རྒྱ་མཚོས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་
ལྷགས་སྤེལ་སྤྱི་ལོ་༡༦༩༠ ལོར་བཏབ་པ་སེར་པོ་གཤོང་བཀྲ་ཤིས་ལྷན་པོ་དགོན་
པ་འདི་ཡིན་ལ། དགོན་པ་འདིར་བཀྲ་ཤིས་ལྷན་པོ་དགོན་ཟེར་དོན་ནི། འདི་
བ་དབུས་སུ་ཕེབས་ཐངས་གཉིས་པའི་སྐབས་དགོན་གསར་བཞེངས་གྱུ་བ་
ནས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་རབ་གནས་ལ་གདན་འདྲེན་ཞུས་ཀྱང་། ས་གནས་
དེར་ཕེབས་མི་དགོས་འདི་ནས་རབ་གནས་བྱེད་གསུངས་པས་ཡིད་མ་ཆེས་
ནས། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་དུ་མེ་ལོང་ཞིག་ཡོད་པ་བསྟན་པའི་ནང་
རང་ཡུལ་ཤར་བས་ཡིད་ཆེས་ཏེ། དགོན་མགོ་བཀྲ་ཤིས་ལྷན་པོར་ཕུལ་ཅིང་
དགོན་མིང་ལ་བཀྲ་ཤིས་ལྷན་པོ་བཏགས་པར་བཤད།

ཆུང་དུས་ནས་ཡབ་ཀྱིས་སྤྱན་མཆེད་ལ་བུ་སྐལ་དུ་བྱིན། ལུ་པོ་འདས་
ནས་ཁ་གཞིས་དབང་ཐང་ནམས་བཙོང་སྟེ་གསེར་ལ་བརྗེ་ཞིང་། གསེར་བྱིང་
སྟོག་གི་གསེབ་དུ་བཅུག་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས། སེ་ར་གཞུང་བ་ཁམས་ཚན་
ཀྱིས་ངོས་ལེན་མ་བྱས་པས་ཐེ་བོ་ཁམས་ཚན་ལ་ཞུགས། དེ་སྐབས་གཞུང་བ་
ཁམས་ཚན་གྱིས་བོད་གཞུང་ལ་གདུགས་ནས་ཁ་མཆུ་བརྒྱབ་པས་ཙེ་ནེའི་
དགོན་ཆེན་མན་ཆད་ཐེ་བོ་ཁམས་ཚན་ལ་ཐོབ། བྱིང་སྟོག་གི་གསེབ་ནས་
གསེར་བཏོན་དེ་ཁམས་ཚན་ལ་སྤྱི་ཁང་སུམ་ཐོག་བརྒྱབ་ཅིང་མཆོད་རྟེན་ཡོ་
བྱད་གང་དགོས་བསྐྱེགས། སྟོན་ལམ་ལ་མང་འབྱེད་སུལ། བྱིར་མདོ་སྤྲད་དུ་
རང་ཡུལ་ལ་ཕེབས་ནས་དགོན་པ་བཏབ་ཅིང་བྱམས་ཁང་དང་དུས་གསུམ་
སངས་རྒྱས་ལྷ་ཁང་། སྟོན་ལྷ་ཁང་བཅས་བཅེགས། བྱིས་དཔོན་ས་བཟུང་
བས་རྒྱ་སར་བབ་པའི་སྤྱི་ག་བཤགས་སུ་སངས་རྒྱས་སྟོང་སྒྱུ་དང་སྐལ་བཟང་
བཞེངས། དགོན་པ་ལ་ཉམས་ཆག་ཐེངས་དུ་མ་བྱུང་བ་ཉམས་གསོ་བྱས།
དགོན་པའི་གདན་ས་དང་བོ་ནི། ཇི་སྤྱི་མཁན་པོ་སྟོ་བཟང་དར་རྒྱས་བྱ་བ་ཡིན་
ལ། ཁོང་གསེར་རྒྱུ་རྒྱུད་ཐང་བར་དཔོན་གྱི་མངའ་ཁོངས་ཇི་སྤྱི་ཞེས་པའི་
སར་འཁྲུངས། དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་སེར་སྤྲད་དུ་སྟོབ་གཞིར་མཐར་བྱིན་པས་
གཞུང་གིས་མངའ་རིས་མཁན་པོར་བསྐོས། སྟེ་བ་སངས་རྒྱལ་པས་གཟིགས་
པ་ཆེ། སེར་བོ་གཤོང་དུ་ཕེབས་ནས་མཁན་པོ་མཛད་སྐབས་རྒྱ་དམག་གི་སུན་
གཙོར་ནར་མར་འོངས་ནས་ཐུགས་བསམ་མ་འགྲུབ་པས་དགོངས་པ་རྒྒྱུགས།

དེ་ནས་རིམ་གྱིས་སངས་རྒྱས་གཤགས་པ་དང་། སྟོ་བཟང་ལེགས་
བཤད། སྟོད་པ་སྒྱུ་སྒྱུ། རབ་འབྱམས་པ་སྟོ་བཟང་དམ་ཆོས། རབ་འབྱམས་
པ་སྟོ་བཟང་བསྟན་པ། ངག་དབང་བསྟན་འཛིན། ལྷན་གྲུབ་རྒྱ་མཆོ་སོགས་
བྱིན་པར་བཤད།

ངོ་ལོག་དཔོན་དྲུག་དུ་གྲགས་པ་དག་གིས་དགོན་པ་རེ་འདེབས་པར་
 དམ་བཅས་པ་བཞིན། ཉིང་ལོ་ཐོག་ཞེས་པའི་ས་ཆར་སེར་བོ་གཤོང་དཔོན་
 བོས་ལྷ་ཁང་ཞིག་བཞེངས། དེའི་རྒྱུད་དུ་ཐུ་ནེ་དཔོན་སློབ་ཀྱི་རྒྱལ་སྐྱུར་གྲགས་
 པ་ཉིང་ལོ་ཐོག་གི་སྐུ་སྐྱེ་བྱ་བ་ཞིག་བྱུང་། ཅོ་ནེ་དགོན་ཆེན་དུ་སློབ་གཉེར་བྱས་
 བས་མཆན་བཏགས་སྐངས། སོག་ཡུལ་དུ་ལན་དུ་མར་ཕེབས་ནས་ལྷ་ཁང་
 ཞིག་གསོ་དང་རང་གི་གཟིམ་ཁང་གསར་སྐྱོན་བྱས། ཨང་སློན་རྒྱལ་སྐྱེ་དགོན་
 མཆོག་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆན་བྱ་བས་གདན་དྲངས་ཏེ་དབང་ལུང་ཞུས།
 དགོན་པ་མཆོད་གཞིས་དང་བཅས་པ་སུལ། དཔལ་ལྷན་སྐྱེད་རྒྱུད་ལྟར་གྱི་
 རྒྱུད་གྲ་བཅུ་གས་པ་ལ་སློབ་བཟུང་རིན་ཆེན་བྱ་བ་རྒྱ་སོག་གི་ཡུལ་དུ་ལན་མར་
 ཕེབས་ནས་རྒྱུད་གྲ་ལ་མཐུན་ཆེན་སྐྱུར། སློབ་བཟུང་རིན་ཆེན་བྱ་བ་འདི་སྐྱེ་བྱང་
 བཟུགས་འབྱེད་དུ་སློབ་གཉེར་བྱས་ཏེ་རབ་འབྱམས་པ་ཐོན། ཀུན་མཁྱེན་སྐྱེ་
 མ་ལབ་སྐས་ལས་དབང་ལུང་བཀའ་ཆོས་གསན།

དེའི་རྒྱལ་སྐྱེ་རྒྱུ་རབ་འབྱམས་པ་དབང་ལུག་ཆོས་གྲགས་ཆེ་ར་སྡེ་བར་
 འབྱུངས། སྐྱེ་བྱང་བཟུགས་འབྱེད་དུ་སློབ་གཉེར་གནང་ནས་རྒྱུ་རབ་འབྱམས་པ་
 དཔེ་མེད་ཐོན་པས་གྲགས་པ་རྒྱས། འདི་བས་བཅུ་མས་པའི་དམག་གཏམ་དང་
 ། གཞས་ཆོག་སོགས་བྱུང་གདལ་ཆེ་བས་ཨ་ཁྱེས་སུ་གྲགས་པར་བཤད། དགྲུང་
 ལོ་རེ་གཅིག་ཐོག་སྐྱེ་བྱང་བཟུགས་འབྱེད་མཇུག་བར་སྐྱོད་པའི་ལམ་བར་
 གཙང་ཉིད་དགོན་དུ་འདས།

དེའི་རྒྱལ་སྐྱེ་རབ་འབྱམས་པ་འཇམ་དབྱངས་རྒྱ་མཆོག་སེར་བོ་སྡེ་
 བར་འབྱུངས། ཀུན་མཁྱེན་སྐྱེ་མེད་ལྷ་བས་གདན་སར་བཀོད། དགྲུང་ལོ་བཙེ་
 ལཱའི་ཐོག་བཟུགས་འབྱེད་ཀྱི་ཆོས་གྲར་ཞུགས་ཤིང་རབ་འབྱམས་པ་ཐོན།
 དགྲུང་ལོ་སུམ་རུའི་ཐོག་ཁྲི་ཆེན་གྲུང་ཐང་བསྟན་པའི་དབང་ལུག་གིས་རྒྱུ་

རམས་པའི་མཆན་གནས་གནང་། གྱི་ལོ་༡༩༥༢ ལོར་ཀུན་མཁྱེན་སྒྲ་མས་རང་
དགོན་གྱི་ཁྱི་བར་མངགས། ཕྱིས་འབྲུག་རྒྱ་རྒྱུ་དམངས་ཆེན་རྒྱུ་ལས་ཁང་
དུ་བྱག་ལས་ཐོབ།

མགོ་ཡས་དཔོན་རྒྱུ་གིས་རྒྱུ་བར་དགོན་ཞེས་པ་བཏབ། རྩེ་དགོན་ནས་
བཀའ་འགྱུར་སྤྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རིམ་ཕྱོད་གྱིས་སྦྱོང་། ཞོང་མ་དཔོན་
རྒྱུ་གི་ཆ་བོ་རྩེ་རྩེ་བཀའ་ལྷུ་ལ་གཞན་དུ་སོང་ཤུལ་དུ་རྒྱུ་མ་ལ་བུ་མཆོ་མ་
ཞིག་སྤྱུ་པས་རོ་ཆ་རྩེ་བུ་རྩེ་མ་ལྷུ་ནང་དུ་ས་ལོག་ལ་བཅུག རྩེ་རྩེ་ཕྱིར་
རང་བྱིམ་དུ་ལོག་ནས་ཆོས་སྤྱེད་གཞིས་ཆ་འཛིན་མཁན་གྱི་བུ་གཞིས་ཡོད་
དགོས་པ་ལ་ཞེས་རྒྱུ་མ་བཅོར་བས་རྒྱུ་མཆན་བཤད། ཕ་རྩེ་རྩེ་སེམས་
ནད་གྱིས་འདས། བུ་གཅིག་པོ་ནར་སོན་སྤྱུ་བས་བྱིམ་ཐབ་བསུས་པ་སོགས་
དང་ལེན་མ་བྱས་པར་བྱོས་ནས་ཚོ་ནེ་དགོན་ཆེན་གྱི་ཆོས་གྲུ་ཞུགས། རང་
གི་ས་ཞིང་ཁང་བྱིམ་མི་སེར་དང་བཅས་པ་ཤ་ཉེ་ཞིག་ལ་སྤྱེད་པས་གདུང་རྒྱུ་
ཆད། སྤྱོད་གཞེར་བྱས་པས་རབ་འབྱམས་པ་ཐོན། རང་དགོན་དུ་གཞི་གསུམ་
ལག་ལེན་སོགས་བཅུགས་ཏེ་ཡུན་རིང་བསྐྱུངས་པས། རྒྱུ་བར་ནང་བ་ཞེས་ཡུལ་
དེར་སྤྱོད་གསུམ་ཆེན་པོ་བྱུང་། ཆོ་མཁྱེད་དགོ་ཆང་རི་ཁྲོད་བཏབ་ནས་
བཞུགས་པས་དགོ་ཆང་ཨ་ཁྱེས་ཀྱང་ཟེར། ཕྱིས་དེ་བའི་རྒྱུ་རྒྱུ་རིམ་པར་བྱུང་།

ད་དུང་འབྲུག་རྒྱུ་ཁོངས་སུ་གྱི་ལོ་༡༩༥༩ ལོར་དགའ་ལྷན་དགོ་བཤེས་
སྤྱོ་བཟང་དགོན་མཆོག་གིས་བཏབ་པ་ལེན་ཀུན་དགོན་བཀའ་ཤིས་ཆོས་འཕེལ་
སྤྱིང་དང་། གྱི་ལོ་༡༩༥༠ ལོར་རབ་འབྱམས་པ་སྤྱོ་བཟང་མཁས་མཆོག་དང་
ངག་དབང་ཆོས་གསུམ་རྒྱུ་མཆོག་གཞིས་གྱིས་བཏབ་པ་དགའ་རུ་དགོན་ཐུབ་
བསྟན་དར་རྒྱས་སྤྱིང་། གྱི་ལོ་༡༩༥༠ ཡས་མས་སུ་དགོ་སྤྱོ་བཟང་ཤེས་
རབ་གྱིས་བཏབ་པ་ཟང་ལེ་དགོན་བཀའ་ཤིས་བདེ་ཆེན་སྤྱིང་། གྱི་ལོ་༡༩༥༢ ལོར་

ཅོ་ནེ་གྲགས་པ་བཤད་སྐྱབ་ཀྱིས་བཏབ་པར་གྲགས་པ་ལྷ་པེ་(ལུད་པལ་)དགོན་
བཀྲ་ཤིས་དར་རྒྱས་སྤིང་། གྱི་ལོ་༡༩༡༥ ལོར་རབ་འབྱམས་པ་ངག་དབང་ཆོས་
གྲགས་ཀྱིས་བཏབ་པ་སྤང་སྡོད་དགོན་དམ་ཆོས་དར་རྒྱས་སྤིང་སོགས་དགོན་
སྡེ་རི་ཁྲོད་གང་འཆམ་ཞིག་ཡོད་འདུག་ཀྱང་། ད་ལྟ་ནི་རྒྱ་གཞུང་གིས་རིག་
གནས་གསར་བརྗེ་བེར་བ་སོགས་ཁག་འདོགས་སྒྲ་ཆོགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོད་
ཆད་ཅང་ནས་བཞིག་པའི་ཀྱང་རོའི་གསེབ་དུ་ལྷ་ཁང་ཉམ་རྒྱུང་རེ་རྒྱག་གིན་
མེད་དམ་སྒྲུལ་མོ།།

གསུམ་པ། འབྲུག་རྒྱུ་ལྡེ་ལོ།

མེར་བོ་སྐྱ་དཔོན་གྱིས་མངའ་དབང་བསྐྱར་བའི་སྡེ་ཆོ་རྒྱག་རུ་རེ་གཉིས་ནི།
༡ ཏན་བདེ་ཀ་ལ། ༢ ཡག་དུ། ༣ བར་དུ། ༤ ཆོ་འོ་འདི་བཞི་ལ་རི་རྒྱབ་སྡེ་
བཞི་བེར།
༡ ཞོང་གསུམ། ༢ སྐྱ་བདེ་བ། ༣ རྒྱུད་བདེ། ༤ ཉན་ཅ། ༥ ཡ་དགའ། ༦
རྒྱལ་བདེ། ༧ དམའ་ཐེ་བཅས་ལ་རི་མདུན་སྡེ་བདུན་བེར།
༡ བོད་སྡེ། ༢ རྒྱུ་འཕ། ༣ ལམ་སྤང་། ༤ ཁམ་སྤང་། ༥ བཀའ་མ་ནོ། ༦ ཆོ་
ལྷ། ༧ དངོས་སྡོད་། ༨ ལོ་ཅ། ༩ ཆོ་འོ་བེ། ༡༠ ཏང་དཀར་ལུང་། ༡༡ བོད་
ཅ། ༡༢ བོད་ཅ་ལ་ཁ། ༡༣ ཆོད་འབྱེད། ༡༤ ཅན་དན། ༡༥ བདེན་པ། ༡༦
གཡང་སྐྱབ་ལ་ཁ། ༡༧ སྐྱ་ཅེད། ༡༨ འབའ་གཙང་སྡོད་པ། ༡༩ འབའ་གཙང་
སྤང་པ་བཅས་སྡེ་ཆོ་བརྒྱ་བོ་འདི་ལ་སྡོད་མ་ཤོག་ཁ་བེར།

༡ ལུང་འོག་ལ་ཁ། ༡ བོད་སྒྲེ། ༡ ཨ་གུབ་བོ། ༥ རླེད་པ་ནང་བཅས་ལ་
འགག་ཅ་སྒྲེ་བཞི་བེར།

༡ ཨ་སྒྲུམ་པོ། ༡ ཞིང་ཁ། ༡ རོམ་ནགས་ནང་། ༥ བཅན་མོ་ཅ། ༥ མདའ་
ཡུལ། ༦ ཅན་སྒྲོང་། ༧ བཅན་བཅན་ནང་། ༨ རླེད་སྒྲེ་ནང་། ༩ བདེ་ལེགས་
ཁ་བཅས་ལ་མདའ་ཡུལ་ཆོ་བེར།

༡ རྩ་བར། ༡ སྤང་གཅང་། ༡ རོ་གཅང་། ༥ དམག་གཅང་། ༥ རློལ་སྐྱབས་
ཁ། ༦ མཆོད་གཅང་། ༧ སོ་སྤྱན་ནང་། ༨ མུ་རི། ༩ ར་རི། ༡༠ ལུང་མགོ་ནང་།

༡༡ རྩ་མ། ༡༡ རྩ་རྩོང་བཅས་ལ་རྩ་བར་ཆོ་བེར།

༡ མགོ་ཡུལ། ༡ མགོ་ཅ། ༡ པན་དགེ ༥ མཆོ་བདེ། ༥ ཞང་ནང་། ༦ རྟོར་
དཀར་ནང་། ༧ ལ་གཡང་ངོ་བཅས་ལ་བྱང་རི་རྒྱབ་མདུན་ཤོག་པ་བེར།

སྤན་སྤྲུག་ ༡ སེར་བོ། ༡ གཤོང་ནང་བཅས་ལ་སེར་བོ་ཤོག་པ་བེར་བ་བཅས་
སྒྲེ་ཆོ་རྒྱལ་རུ་རེ་གཉིས་པོ་འདི་སྤར་སེར་བོ་སྤྲ་དཔོན་གྱིས་དབང་སྐྱུར་བྱས་པའི་
ཡུལ་སྒྲེ་ཡིན་ནོ།

ཅོ་ནེའི་མངའ་ཞབས་ཀྱི་དམག་རུ་བཞིར་གྲགས་པ་ནི། ཐོག་མར་དེང་
སང་རྒྱས་སྤྱི་འདྲིན་ས་སྤུལ་བགོས་པའི་བོད་ཡུལ་དང་། གྲུང་བ། ཐེམ་པ།
ལུང་ཐེན་བཅས་ཞང་བཞིའི་ཁོངས་སུ་ཡོད་ཅིང་། འདི་དང་ཐོག་ཅོ་ནེ་དཔོན་
པོའི་མངའ་འབངས་མ་ཡིན་ཀྱང་། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་སྤང་སྒྲེ་སྤྱི་
ལོ་༡༧༠༩ ལོར་སྤང་བྱང་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་དགོན་པ་སྐར་འདྲིན་བྱེད་ལོ་དེར་སྒྲེ་
ཆོ་ནེར་བཞིས། མན་ཆེན་སྤྱི་དགའུང་གི་ས་གནས་དཔོན་རིགས་གདུག་རྩུབ་
ཅན་དག་གིས་ས་མཆོམས་ཀྱི་བོད་སྒྲེ་ཆོར་གཉའ་གནོན་བཤུ་གཞོག་བྱས་པ་
མ་བཟོད་པས་གྲེན་ལངས་ངོ་རྒྱལ་བྱས་སྐབས། མན་ཆེན་སྤྱི་དགའུང་གིས་
ཅོ་ནེ་དཔོན་པོ་ལ་རེ་བསྐྱུལ་བྱས་པ་ལྟར། ཅོ་ནེ་དམག་ཐོར་དཔོན་པོས་དམག་

དཔུང་བྲངས་ཏེ་སྡེ་ཆོ་ཉེར་བཞིའི་གྲུན་ལངས་ངོ་ཚྭ་ལ་ཞི་འཇགས་སུ་བཏང་བ་
ནས། སྡེ་ཆོ་ཉེར་བཞིའི་ནང་གི་རི་རྒྱབ་དང་རི་མདུན་གྱི་སྡེ་ཆོ་^{༡༩} ཙུ་མེ་དཔོན་
པོར་ཐོབ་སྟེ། ^༡ གྲུང་བ་དང་། ^༢ ཐེ་བ། ^༣ ཆ་སྒང་། ^༤ བོད་ཡུལ་བཅས་
དམག་རུ་སྡེ་ཆོ་བཞིར་བགོས་ཏེ་མངའ་དབང་བསྐྱུར་བ་ཡིན།

^༡ ལྷ་འབྲུལ་དང་། ^༢ གཙང་བོ། ^༣ དམག་རུ། ^༤ མཆོད་ཐང་། ^༥ ལྷག་སྒྲིང་
སྒང་། ^༦ ལྷག་སྒྲིང་སྟོད། ^༧ ལྷ་སྡེ་བཅས་ལ་གྲུང་བ་དམག་རུ་འཕམ་ཉིན་ངོ་
དམག་རུ་བེར་ཞིང་།

^༡ བྲག་ནང་། ^༢ ཐེ་མ་པ། ^༣ སྒྲ་མ་དགེ་འདུན། ^༤ ཡར་ཐང་། ^༥ སྒྲན་ལུང་།
^༦ མཐོ་ཤིས། ^༧ ལ་ཁ། ^༨ རུ་ལམ། ^༩ ཆ་འབྲུམ་ནང་། ^{༡༠} གཡོན་འབྲི། ^{༡༡}
དོ་འབྲི། ^{༡༢} ཤིང་སྟོང་སྟོད་པ། ^{༡༣} ཤིང་སྟོང་སྒང་པ། ^{༡༤} མཆོད་ཡུལ། ^{༡༥}
ཞི་བོ། ^{༡༦} བང་ཆང་སྒང་། ^{༡༧} ཀོ་ལུ་སྡེ་ཐེ་མ་ཆུང་། ^{༡༨} ཀོ་ལུ་སྡེ་ཐེ་མ་ཆེན།
^{༡༩} ཞི་འབྲིག ^{༢༠} ས་གཡང་། ^{༢༡} ཆེན་ཆེན་བཅས་ཀྱི་སྡེ་ཆོ་རྣམས་ལ་ཐེ་མ་
པ་དམག་རུ་བེར།

གཉིས་པ། ཆ་སྒང་དམག་རུ་འཁོངས་སུ། ^༡ ར་མོང་སྟོད་པ། ^༢ ར་མོང་སྒང་
པ། ^༣ གཙང་མདོ། ^༤ བོང་ལམ། ^༥ བཏུན་སྡེ། ^༦ ཁམས་ཁ། ^༧ ཐོབ་
སྲངས། ^༨ ཆ་སྒང་། ^༩ ལྷ་མདུན། ^{༡༠} ཙུ་མེ་རུ་སྐོག་ས་ཡོད་ཅིང་། སྡེ་ཆོ་
རྣམས་བསྐྱེམས་པས་དུད་བྱིས་^{༡༡༩༩} མི་གངས་^{༡༢༩༩} ཡོད།

^༡ བཅའ་སྟོད། ^༢ གྲུར་ཏེ་ཐུ། ^༣ ཨ་ལུང་ནང་། ^༤ བང་ལུང་། ^༥ ལུ་པ་ལུང་
མདོ། ^༦ ཉིན་ཁ། ^༧ སྡེ་ཁར། ^༨ ཁོག་མ་ལུང་། ^༩ ཅེ་བཞི། ^{༡༠} བྲག་མདོ་
སྡེ། ^{༡༡} ཙུ་ལུང་། ^{༡༢} སྤོབ་སྒང་། ^{༡༣} བྲང་བ་ཁ། ^{༡༤} མཐོ་རྟ། ^{༡༥} རྒྱལ་པན་
ནང་། ^{༡༦} ཆ་ལུང་སྐོག་ས་ལ་ཐེ་བ་དམག་རུ་བེར་རོ།

ཤ་རྩ་འགམ་གྱི་བོད་སྡེ་^༩ ལ་དུད་བྱིས་^{༡༡༠}

མཁར་གསར་ལ། རྩེ་བ་༥༡། ཏུད་བྱིམ་༡༡༤༡། མི་གངས་༤༩༤

ད་ལྟའི་འབྲུག་ཕྱི་ལོ་དེ་མིའི་གནས་བབ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ནམ་སྟམ་
ན། གོང་དུ་བྱུར་ཅམ་གསལ་བ་ལྟར་འབྲུག་དཀར་གཙང་པོ་དང་། སྒྲོམ་པ་
ཕྱི་ལོ་དེ་གཉིས་ཀྱི་འབབ་ཕྱི་ལོ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཆགས་ཤིང་། ཏན་བདེ་དང་།
ཀ་དྲ། ཡག་དྲ། ར་དྲ། ཆའོ་ཞེས་པའི་སྒྲུ་ཆོ་ཁག་བོད་པན་ཞང་གི་མངའ་འོག་
དང་། འོད་ཟེར་བ་དང་། སྐྱུ་བདེ་བ། སྐྱིད་བདེ་བཅས་སྒྲུ་ཆོ་གསུམ་པོ་ནའོ་
ཡོ་ཞང་ཁོངས་སུ་གཏོགས། ཉིན་ཅ་དང་། ཡ་དགལ། རྒྱལ་བདེ། དམའ་ཟེ་
བཅས་སྒྲུ་ཆོ་བཞི་པོ་ཅིང་པའོ་ཞང་ཁོངས་སུ་ཕྱི་ལོ་དེ་སྒྲུ་ཆོ་ལྟ་
ལམ་སྒྲང་། ཁམས་སྒྲང་། བཀའ་མ་མཐོ་བཅས་སྒྲུ་ཆོ་ལྟ་པོ་ཁམས་སྒྲང་
ཞང་ཁོངས་སུ་གཏོགས། དངོས་སྒྲང་དང་། ལོ་ཅ་ལ་ལ། རྒྱུ་འབྱེད་སོགས་
སྒྲུ་ཆོ་བདུན་ནི་བོད་ཅ་ཞང་ཁོངས་སུ་ཅན་དན་དང་། བདེན་པ། གཡང་སྐབ་
ལ་ལ། སྐྱུ་ཅེད་བཅས་སྒྲུ་ཆོ་བཞི་པོ་སྐྱུ་ཅེད་ཞང་ཁོངས་སུ་འབའ་གཙང་སྒྲིད་
པ་དང་། འབའ་གཙང་སྒྲིད་པ་གཉིས་འབའ་གཙང་ཞང་ཁོངས་སུ་

ལམ་སྒྲང་སྒྲུ་ཆོ་བཞིའི་ཁོངས་སུ་ ལྷུང་འོག་ལ་ཁ་དང་། བོད་སྒྲུ་ ཨ་
གྲུབ་པོ། སྒྲིད་པ་ནང་བཅས་སྒྲུ་ཆོ་དེ་དག་ཁམས་སྒྲུ་ཞང་ཁོངས་སུ་ ཏ་ཡེ་ལྷུང་
བའི་ཨ་སྒྲུ་པོ་དང་། ཞིང་ལ། དོན་ནགས་ནང་། བཅན་སྒྲོ་ཅ། མདའ་ཡུལ།
ཅན་སྒྲིང་། བཅན་བཅན་ནང་། སྒྲིད་སྒྲུ་ནང་། བདེ་ལེགས་ཁ་བཅས་སྒྲུ་ཆོ་
དགྲུ་པོ་དེ་ཡེ་ཞང་ཁོངས་སུ་ རྒྱ་བར་ལྷུང་གི་སྒྲུ་ཆོ་ལས་རྒྱ་བར་དང་། སྒྲང་གཙང་།
དམག་གཙང་། སྒྲོལ་སྐྱབས་ལ། མཆོད་གཙང་། སོ་སྐྱུ་ནང་། ཆ་རི། ར་རི།
ལྷུང་མགོ་ནང་། རྒྱ་མ། སྐྱུ་ཅོད་བཅས་སྒྲུ་ཆོ་དག་རྒྱ་བར་ཞང་ཁོངས་སུ་ མདུན་
རྒྱབ་བྱང་རིའི་མགོ་ཡུལ་དང་། མགོ་ཅ། བན་དགེ་ མཆོ་བདེ། ཞང་ནང་།
དོ་དཀར་ནང་། ལ་གཡར་དོ་བཅས་སྐྱུ་ཅེད་ཞང་ཁོངས་སུ་ སང་པོ་ལྷུང་བའི་

འབེན་སྒྲུག་དང་། སེང་བོ། གཤོང་ནང་བཅས་བོད་ཅ་ཞང་ཁོངས།

རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཉིས་པའི་ས་སྤང་སྡེ་སྤྱི་ལོ་༡༧༠༧ ལོར་འབྲུག་ཆུའི་
ཕྱོགས་ཀྱི་བོད་སྡེ་ཁག་གིས་ཆེན་སྲིད་གཞུང་ལ་ངོ་མྱོལ་གྱིན་ལངས་བྱས་སྐབས།
ཆེན་སྲིད་གཞུང་གི་བཀའ་ལྟར་ཅོ་ནེ་དཔོན་པོས་དམག་དཔུང་བྲངས་ཏེ་
འབྲུག་ཆུའི་བོད་དམག་མནའ་པ་ནས་འབྲུག་ཆུའི་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་སྡེ་ཆོ་སྐོར་
ཞིག་ཅོ་ནེ་དཔོན་པོའི་མངའ་འོག་ཏུ་ཤོར་ཏེ། དམག་རུ་བཞིར་བཞོད་པ་ཁག་
ནི། དེང་དུས་ཀྱི་འབྲུག་ཆུ་རྫོང་ཁོངས་བོད་ཡུལ་དང་། ཆབ་འོག་སྒྲུ་པ།
ཐེམ་པ། བོད་པན་སོགས་ཞང་ཁག་དེ་དག་གི་ཁོངས་ཡིན་འདུག་ལ།

༡། ཉིན་ངོ་དམག་རུའི་ཁོངས་སུ། ལྷ་ཡུལ་དང་། གཙང་བོ། དམག་
རུ། བཙོང་ཐང་། རྟག་སྒྲིང་སྤང་། རྟག་སྒྲིང་སྟོང་། ལྷ་སྡེ་ཡིན་ཞིང་། དེ་དག་
པལ་ཆེར་དེར་གི་སྒྲུ་པ་པ་ཞང་ཁོགས་སུ་གཏོགས།

༢། ཐེམ་པ་དམག་རུའི་ཁོངས་སུ། བྲག་ནང་དང་། ཐེམ་པ། ལྷ་མ་
དགེ་འདུན། ཡང་ཡང་། སྤན་ལུང་། བཙོ་ཤིས། ལ་ཁ། རུ་ལམ། ཆ་འབྲས་
ནང་། གཡོན་འབྲི། དོ་འབྲི། ཤིང་སྟོང་སྟོང་པ། ཤིང་སྟོང་སྤང་པ། བཙོང་
ཡུལ། ཞི་བོ། བང་ཆང་སྤང་། ཀོ་ཏུ་སྡེ་ཐེམ་ཆུང་། ཀོ་ཏུ་སྡེ་ཐེམ་ཆེན། ཞི་འབྲིག་
ས་གཡང་། ཆེན་ཆན་བཅས་ཡིན་ལ། དེར་གི་ཐེམ་པ་ཞང་ཁོངས་སུ་གཏོགས།

༣། སྤོབ་ཀའི་དམག་རུའི་ཁོངས་སུ། ར་མོང་སྟོང་སྡེ་དང་། ར་མོང་
སྤང་སྡེ། གཙང་མདོ། བོང་ལམ་བརྟན་བདེ། ཁམས་ཁ། ཐོབ་ངང་། ཆ་
སྤང་། ལྷ་མདུན། ཅོག་རུ་བཅས་ཡིན་ལ། དེར་གི་ཆ་སྤང་ཞང་ཁོངས་སུ་
གཏོགས།

༤། ཐེ་བི་དམག་རུའི་ཁོངས་སུ། བཅའ་སྟོང་དང་། བྱར་ཏི་ཤ། ཨ་
ལུང་ནང་། བང་ལུང་། ཉིན་ཁ། སྡེ་ཁར། ཁོག་མ་ལུང་། ཅ་བཞི། བྲག་མགོ་

སྒྲེ། ཙོ་ལུང་། སྒྲིབ་སྒྲུང་། བུང་བ་ལ། མཐོ་ཏྲ། རྒྱས་སྒྲུང་ནང་། ཙོ་ལུང་བཅས་
ཡིན་ལ། དེང་གི་ཐེམ་པ་ཞང་དང་། ལྷག་སྒྲིང་ཞང་གཉིས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས།

བོད་ནས་འབྱོར་བའི་བེན་བྲིས་ཤིག་དུ་གསལ་བའི་ འབྲུག་ཚུའི་སྡེ་བ་ཁག

ཁྲིན་ཀོན་ཁང་། བན་ཆེ། ཏུང་ཆེ། ཁི་ཅེ། བེ་ཅེ། བེ་ཀོན། ཁི་ཀོན། ཁི་
ཀོན། ཡུའེ་ཡོན། ཡུའེ་ཡོན། རྩོ་རུ་ཀོན། ཉན་ཁ། ཐ་ཅི་ཀོན། ཆའོ་པའོ་ཅའོ།
ཉ་ཁོན།

ཉ་ཁོན། གའེ་ཅི། གའེ་ཅི། ལི་ཅ་ཀོན། སུའོ་ཨེར་ཐོན། སུའོ་ཨེར་ཐོན། བག་
ཡག་ཐོ། བག་ཡག་ཐོ། པ་ལི། པ་ལི། ཁི་པན་ཉན། ཁི་པན་ཉན། ལོ་ཅ་ཡུས།
ལོ་ཅ་ཡུས། མ་ལེན་པང་། མ་ལེན་པང་། སྤ་ཁང་། སྤ་ཁང་། གསན་ཉན། གསན་
ཉན། རྩེང་ཏིའེ་ཁང་།

བག་ལ་བཅལ། བག་ལ་བཅལ། ཡང་ཉན། ཡང་ཉན། ཀོན་མོན། ཀོན་མོན།
ཁྲིན་ནེས། ཁྲིན་མའེ། ཉོ་ཏི་ཕིང་། ཉོ་ཏི་ཕིང་། ཚུའི་ཉང་། ཚུའི་ཉང་། བག་ལ་
བཅལ་བ། བག་ལ་བཅལ་བ། ཐེད་ཅ། རྩུ་དུ་ཀོན། རྩུ་དུ་ཀོན། རྩེང་
ཆང་བ། རྩེང་བ། དུ་ལུ་པ། དུ་ལུ་པ་ཁོན། རྩེང་ཆང་།

རྩེང་ཆང་། མོ་ཀོན། མོ་ཀོན། ཆོ་ཤོ། སྤང་ཁ། སྤང་ཁ། ཆའོ་ཉན། ལམ་ཅེ་ཁ།
ཡ་ཡུལ། ཏེ་ཚུའི། ཉ་ཀོན། རྩེད་པ། ཡ་པེ་ཉོན། ཁིའེ་ཁིན་ཉན། སྤ་ཅ་ཐོང་། ལི་
ཅ་ཐོང་། སུ་སྡེ། སུ་སྡེ། སྤང་ལ། ཏུང་ཉན། ཨ་རྩུང་ཤོ། དེ་བྲིན་ཉན།
དེ་བྲིན་ཉན། རྩེང་ཆོན། རྩེང་ཆོན། ཏིའེ་ཨེར་ཕིང་། སྐག་ཡུལ་ཁང་། བདེ་སྡེ།

མདོ་སྒྲུ་གྲོང་ཁོག་སྤུང་གོ་བྱུ་ ཏུ་ཨའེ་ ཨ་ཁོད་པོ་ ཅན་ལི་གོ་བྱུ་ མདོ་ན། མདོ་
ན། རྩ་མགོ་རྩ། པན་གོ་བྱུ་ གནན་གཙང་། བདེ་ལེགས་ལ། བདེ་ལེགས་ལ།
དབྱང་མེན། དབྱང་མེན།

རྩ་རྩ་ རྩ་རིའི་སྤུ་ ཡི་ཏུ་མྱང་། ཏུ་ཨའེ་ ཏུ་ཨའེ་ གའོ་ཅ་ཁན། བྱང་ལྷང་། དབྱང་
པོ། ཕྱི་བརྒྱད། རོ་ཤ། དབྱང་མེན། སྤུང་ལ། ཆབ་མ། སྤུང་ལྷུ་ལྷུ་ སྤུང་ལྷུ་
སྤུ་ ཨ་དབྱངས་སྤུག་ པན་ཅི། ཐའེ་ཅི། ཆེར་མ། རྩ་བར་ཞང་། རྩ་བར།
རྩ་མ། རྩ་མ། སྤུ་རི། གད་པ། དབྱིན་མེན། དབྱང་མེན། སྤུ་འདྲུ་ནང་། སྤུ་འདྲུ་
ནང་། གེ་ཤ་གོ་བྱུ་ ཐོད་རྩོང་། ཐོད་རྩོང་། ལུ་རྩོང་། རྩ་ལམ། ཐོད་རྩོང་། ཐོད་
རྩོང་། གའོ་ཅ་ཁན། མཐོ་དེ་ལྷང་པ། མཐོ་དེ་ལྷང་པ། པན་གོ་བྱུ་ ཏུ་གོ་བྱུ་ བྱག་
ར། བྱག་ར།

མུ་ར། དེ་དེ་ ཆེ་རྩོང་། ཆེ་རྩོང་། སོ་སྤུ་ནང་། མ་རྩོང་ཞང་། ཉེན་པའི་ར། ཉེན་
པའི་ལྷང་། ལྷང་པ་ཁོག་ ཞི་ལིང་། ཞི་ལིང་། སྤུང་པའི་ར། སྤུང་པའི་ར། ཆན་
པེ་མེན། མགོ་གཙང་རྩྱེད་པོ་ནང་། མགོ་གཙང་། མགོ་གཡས། མགོ་གཡས་རྩྱེད་
མ། རི་རྩེ་ཁག་གསུམ། ཆད་པོ། ཨ་དབྱངས་སྤུག་

པན་དག། ཐོ་ལོ། བྱང་ན། ཤུག་པ། ཆོང་འདྲུས། སྤུ་རྩོད་ཞང་། སྤུ་རྩོད་རྩེ་ལྷུ་
ཁང་དང་པོ། སྤུ་རྩོད་རྩེ་ལྷུ་ཁང་གཉིས་པ། སྤུ་རྩོད། ལ་པ་མེན། པེ་མེན། པེ་
མེན། པེ་མེན་ལངས་སྤང་། མདའ་པ། མདའ་པ། དབྱིན་དབྱིན་ཁོག་ པ་ཏུང་
ལྷང་། སྤུང་ཏུས། སྤུང་ཏུས། ཆོར་ལ། བ་ཐིག་མེན།

ཅོ་སྒྲུ་ ཅོ་སྒྲུ་ ཅོ་སྒྲུ་དགོན་པ། ཅོ་སྒྲུ་ལ་ཀ། ཡང་དབྱིན་མེན། ཡང་མེན།
དབྱིན་མེན། ལ་ཀ། ཡར་རྩྱེད་ལ་ཀ། གང་དེའི་མེན། ལ་ཀ་ལྷང་པ། ཏན་པན་
ཞང་། ཏན་པན། ཏན་པན་སྤུ་ ཞི་ཨེར་གོ་བྱུ་པན་མེན། ལ་ཀ་སྤེ་བ། ལ་ཀ།
རོ་ཁོག་ པན་ཅི་གོ་བྱུ་ སྤོ་ཆེན། སྤོ་ཆེན།

ཞང་ཁྲོན་ཁོག་ཞང་ཁྲོན་ཁོག་སེར་པོ། སེར་པོ། བོད་དམག་སེར་པོ་གཤོང་།
 ལམ་འོག་ལམ་འོག་མཆོན་ག་སྤང་ཚའི་ནང་། རྫོ་རུ་སྤང་། སྤང་ལ། སྤང་ལ།
 ཡར་མགོ། བསྐྱོས་གདོང་། བསྐྱོས་གདོང་། ཏུ་འགག་ཏུ་འགག་མ་གྲོལ། འཕེན་
 ཏེན་ཞང་། འཕེན་ཏེན་སྡེ་ལྷ་ཁང་དང་པོ།

འཕེན་ཏེན་སྡེ་ལྷ་ཁང་གཉིས་པ། འཕེན་ཏེན། ཞི་གྲའེ། ཞི་གྲའེ། ཅིའུ་ཅུའུ། དཔར་
 འཕེན། དཔར་འཕེན། ལུའུ་ཐན་མན། ལུའུ་ཐན་མན། རྟོང་ཉི་ཐན། ལུའུ་
 འཕན། ལུའུ་འཕེན། ལ་ཅ། ལ་ཅ། ཡ་ཐོའུ། ཡ་ཐོའུ། ཅིན་པིན། ཅིན་པིན།
 ཏུང་མན་གྲོང་བརྒྱལ། གྲོང་འཕེལ། གྲོང་འཕེལ།

དབྱང་ཅ། ལིའུ་ཅ། སྤང་ཐོག་དབྱང་ཅ། མའོ་ཅ། མའོ་ཅ། དབྱིན་ཅ། གང་
 ཅ། ཞེ་ཅ། ཞེ་ཅ། ཞེ་གྲོང་། ཞེ་གྲོང་། ཡ་ཏི། ལིའོ་ཏུང་། ལིའོ་ཏུང་། ལོན་ཆོན།
 ལོའུ་ཅ། ལོའུ་ཅ། བེ་ཅ་མན། རྟོན་ཅ་མན། ཐན་ལི། མང་ཐན།

ཞེ་ཐན། མི་ལེ། མི་ལེ། མོ་རུའུ་མན། པན་མན། ཉིའུ་ཆོན། ཅིན་པེན། ཅིན་
 འཕེན། ལའོ་གྲོང་། ཏེན་ཅོ་ཐན། ཏེན་ཅོ་ཐན། ལི་ཅ་གྲོང་། ཐིང་ལི། ཐིང་ལི།
 ཁྲོན་སུའུ་ཅ། ཀའུ་ཅ་ཐན། མི་ཅ་མན་སྡེ་ལྷ་ཁང་དང་པོ། མི་ཅ་ན་ཞ། ཞ་དབྱི་
 ཅ། སི་ཞ། མི་ཅ་མན་སྡེ་ལྷ་ཁང་གཉིས་པ། ཐིང་མན།

ཡ་ཐོའུ། གེན་ཅེ། ཀའོ་ཡོན། གེན་ཅེ། ལིང་ལི། ལུའོ་ཅ། ལུའོ་ཅ། ཆིང་ཨའེ་
 ཐོའུ། ཏེ་ཁྲོན་ཞང་། ལོ་གྲོང་། ཐིང་ཨན་ཅོ། ཐོའུ་ཆའོ་ཅོ། ལིང་ཅ་པ། མི་ཐོན་
 ཐིང་། མི་ཐོན་ཀུའུ།

མཐའ་སྡེ། ཡེ་ལེའུ་པོ། ཨན་ཅོ་པེན། ཀོན་ཅ་མན། སྤང་ལུང་ཞང་། ཨང་
 གསུམ་དགོན་པ། ཅོ་ཏོ། བསིལ་གཞི། བསིལ་གཞི། ལ་བསིལ། སྤང་ལེབ་པ།
 ཡིན་པོ། སྤང་གདོང་། སྤང་པ། ཐེམ་ཀ་ནང་། རྫོང་གཞི། རྫོ་ལེ། རྫོ་ལེ། ཅིན་
 ཆིན་ཀོའུ། ལ་དགའ་ཤེས། གུ་པ། ལ་དགའ་ཤེས་གུ་ན། མགོ་ཞ། ལུ་མགོ་ན་

གོང་བདུལ། ཐེམ་པ། རྩ་ལུང་། རྩོམ་མགོ་རྩོམ་ནང་། ཡུལ་མངོས།
གདོང་གཡས། མཐོང་ཤེས། ལ་ཀ། རྒྱུ་མདུན་ནང་། མཐོང་ཤེས་གྲུ་ནང་།
ཡུག་པོ། ཡུག་པོ་གྲ། ལྷ་མོ་གད་ཐོག་བསུ་པོ་ནང་། ཀླ་ཚེ་ཀོལ། ཆེ་ཡི་ནང་། རྩོ་
ཐེམ་པ། བ་ཞི། རྩོ་ལུང་། ཞལ་ངོ། ཟེར་ངོ། ཆོན་ཀན། རི་འོག་རྩོ་ཁའི་ངོ།
བྲག་དཀར། ཡན་པའི་ནང་། ཡུག་པོ་འདུན། ཆུ་བུལ་ཁ། ཆུ་བུལ་འོག་མ། ཆུ་
བུལ་གྲ། ཆུ་ཞེས། ཆུ་ཞེས་གྲ། ཤ་པོ། རྩོང་རྩ། གོང་རྩོང་ཁང་། གོང་རྩོང་།
ཆེ་རྩོང་། མཐོ་ནང་། མཐོ་ནང་གྲ། གདན་སྒྲེ། རྩོས་ཕྱིན། ལ་ཡི་གྲ། དགན་
རྩ། དགན་རྩ་བ། ལ་ཡི་ནང་། ཆེ་རྩོ། ཁན་ཁན་པ། ཁན་ཁན་ཏན། ཆད་སྒྲེ།
བན་ཡུལ་ནང་། འབྲུག་ས་བསེལ། མཁར་རྩོང་། དཔའ་པོ། ཏུ་གད་ཤེས། ལམ་
འོག་ལམ་གོང་། བོད་ཡུལ་ཁང་། འོག་ན། ར་ཅ། བྲག་རྩོང་། ཆུ་དམའ། ཆེ་སྒྲེ།
ཁ་རྩོང་། ཁ་རྩོང་།

མཁར་རྩོང་། རྩོག་མགོ་ནང་། འབྲུག་ལུང་ནང་། གད་ཐོག་སྒྲེ་པོ་ནང་། ཡང་
ཅ་ཁ། རོ་ཆོལ་པ། ཆ་ལུང་། མགོ་རྩ་ནང་། དཀྱིལ་དབུས་ནང་། ཆབ་འོག་
ཅོང་རི་ཆའོ། རྩོ་རི། ཡ་ཏོ་ཡི། རྩོང་སྒྲེ། ལྷག་ས་པོ་ཁ། རྩོང་བཟང་། ཐང་མགོ་
ཆབ་འོག་མགོ་ཏོག་ཅོང་རི། ལྷ་པེ་ཁང་། ཀླ་ཏོ་པ། ཀླ་དུ། ཏོ་ན། ཏུ་ཐན། ཏུ་ཏོ་
ཀོལ། རྩོ་ལྷ་ལྷ་ལོག་ཞིན་ཏེས། གང་ཅ་མིན། ཏུ་རིན་གོང་། ལའེ་ལོ། ལྷ་པེ།
བྲག་དུ། ཏུང་ལའེ་ཀོལ། བྲག་འོག་མདོ། ཏོང་ཅན། མདའ་དུ། ཡག་དུ། ཏོང་
ཐུའེ་ཐེ། མདའ་དུ་ཆའོ།

ཡང་ཏན། པ་ཅི། ཏུ་མ། ཆེན་ཀང་པོ། པེ་ཅ་ཏན། རྩང་པན་ཁང་། བན་ཆའོ།
ཏོལ་པ། བན་ཏན། ཏོ་ནན། ཏོ་ནན། རྩང་སྒྲེ། ཡུན་ཐེད། ཏུ་ཞིར་ཐེད། གཡའ་
ལེབ། འོག་ཅ།

མལ་གསོས།

ན་ཡུལ་ཁང་། ན་ཡུལ་སྡེ་ཁྱུ་ཁང་དང་བོ། ན་ཡུལ་སྡེ་ཁྱུ་ཁང་གཉིས་པ། ན་ཡུལ་
ཅིའུ་གཤེ། ཅིའུ་གཤེ། སྒྲུགས་པ། མོ་རུ་འཕེན། ཉེ་ཏུ་ན། ལྷ་སྡེ་པ། ཨན་མོན་
ཞ། དཀྱིལ་སྡེ།

ཀོང་ཡུལ་གྲོང་བརྒྱལ། སན་ཅའོ་ཕེན། རུའུ་ཕིན། དཀྱིལ་རྒྱལ། མོ་ལིས། ཉོ་
ཅ་མན། གྲོང་ཅོ། ལོ་མི་ཏུན། བར་ལུང་། སྒྲ་མ་གྲོང་། སྒྲ་མ་གྲོང་། བོད་སྡེ།
བར་ལུང་། ལང་ཐོའུ་ཏུན། ཏུང་ཕེན། ཀན་ཅོ་ཀོའུ། ཕིན་ལི། དབྱང་ཕོ། ཏང་
ཆོ་ཕོ། གེན་གྲོང་མོ་ལི། སུན་ཅོ་ལིངས། གཏུ་གཟེར། གཏུ་གཟེར་སྤང་ནང་།
སྡེལ་མ་ཤུལ། ཆན་ཏུན་ལིངས། ཆན་ཏུན་ལིངས། ཏུའེ་པ་ཅོ། ཁྱི་ཀན། ཆེན་
ཀན་ལིངས། ཏུའུ་ཅ་ལིངས། ཞེ་ཕོ། ཕོ་ལེ་ཀོའུ།

ཏུང་པེ་དོའུ། ཆན་ངན། མགོ་གྲེན་ནང་།

མདོ་སྐད་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་ལས་ཙེ་ནེ་ཡངས་
འདུའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྒྲིབ།

དང་པོ། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གནས་བབ་སྒྱིར་བཤད་པ།

ཙེ་ནེ་རྫོང་ནི་ལྷ་ཆུ་དང་འབྲུག་ཆུ་གཉིས་ཀྱི་སྟོད་རྒྱུད་ན་ཆགས་ཤིང་།
ཤར་དུ་སྐ་ཆལ་ལམ་ཐོ་བྱ། (འདི་ལ་དེང་སང་པ་ཙེ་ཡང་ཟེར) སྤྲིན་རྫོང་། ཤར་
སྟོར་འབྲུག་ཆུ་རྫོང་། ལྷོ་རྒྱུད་དུ་ནམ་འཕེལ་དང་མཛོད་དགེ་རྫོང་། ལྷ་ཆུ་
ལྷ་ཆུ་དང་བསང་རྫོང་། བྱང་དུ་ཀ་རྒྱའི་ཁང་ལོ་རྫོང་བཅས་སུ་ས་འདབས་
འབྲེས་ནས་ཡོད་ཅིང་། རྫོང་གི་རྒྱུ་ལྗོན་ལ་སྤྱི་ལེ་གུ་བཞི་མ་༥༩༡༧ ཡོད།

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༠ ལོར་རྒྱ་ནག་དམར་པོ་བོད་དུ་སླེབས་མགོ་བརྩམས་
སྐབས་ཙེ་ནི་དང་ཐེ་བོ་གཉིས་བསྐྱེམས་པས་དུད་ཁྱིམ་༡༩༩༤ དང་མི་གངས་
༡༤༠༩༧ ཡོད་ཅིང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༡ ལོར་ཙེ་ནི་རྫོང་ལ་མི་གངས་༡༡༥༠༠ ཡོད་
པའི་ནང་དུ་བོད་རིགས་མི་གངས་༤༤༡༠༠ ཡོད་པས་རྫོང་སྤྱིའི་མི་འབོར་གྱི་
བརྒྱ་ཆ་༥༤༧༧ ཟེན།

ཙེ་ནིའི་དཔོན་རྒྱུད་ནི་བོད་ཆོས་རྒྱལ་བཙན་པོའི་གདུང་རྒྱུད་ལ་
གདུགས་ཐུབ་ཅིང་རུས་རྒྱུད་དགའ་ཡིན། རྩོན་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོའི་རྒྱལ་རྒྱུད་
ཅིག་ལ་བུ་མེད་པས་རིམ་གྱོ་བསྐྱབས་པ་ལ་བཞེན་ནས་བུ་ཞིག་སྐྱེས་པས་ཤིན་
དུ་དགའ་བས་རུས་མིང་དགའ་ཞེས་ཆགས། དེ་ལ་བུ་བཞི་ཡོད་པའི་ཆེ་བ་སྟག་
རིས་ཅན་དང་། དེའི་རྒྱུད་པ་དགའ་ཡེ་ཤེས་དར་རྒྱས་བྱ་བ་མངའ་བདག་ཁྲི་
རལ་བ་ཅན་གྱི་སློན་པོ་བྱས་ཤིང་། དཔུ་ཁྲལ་སྤུད་ཕྱིར་མདོ་སྐྱོད་དུ་མངགས་
པ་མ་རྒྱུད་དང་མེ་རྒྱུ། སྐ་རྒྱུ་གསུམ་འབབ་པའི་སྤང་རྫོངས་མཐོང་བས་འབྲོག་
ས་འཛིན་པ་ལ་ཤིན་དུ་ལེགས་པར་ཤེས་ནས་ད་ལྟའི་མདོ་དགེ་སྤྱིང་བ་ཞེས་
པའི་ས་ཆར་གཞིས་ཆགས། དགའ་ཡེ་ཤེས་དར་རྒྱས་ཀྱིས་ཡུལ་དེ་བའི་རིགས་
མ་བཞེས་པ་ལ་བུ་ལྷ་བྱུང་། དབལ་མང་པཎ་ཁྲི་ཏས། གསུང་བབ་ལ་གཞིགས་
ན་དགའ་ཡེ་ཤེས་དར་རྒྱས་ཐོག་མར་མདོ་སྐྱོད་དུ་ཐེབས་སྐབས་གྲ་བ་ཡིན་པ་
ལྟ་བུ་ཞིག་འདུག་སྟེ། གྲ་བ་ཡིན་ན་མདོ་དགེ་ཕྱོགས་འདི་ནས་སྐྱེས་པར་བབ་
པ་ཡིན། ཁོང་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་རྒྱལ་རྒྱུད་ཡིན་པ་དང་། མངའ་བདག་ཁྲི་རལ་གྱི་
སློན་པོ་ཡིན་པ་བཅས་ཀྱིས་ཡུལ་མིས་དཔོན་དུ་བཀུར། དེའི་བུ་ཆེ་བས་པའི་
དཔོན་ས་བཟུང་བའི་རྒྱུད་པ་ལ་སྤུང་ཐུལ་དང་། དཱོ་ཐུལ་ཞེས་པའི་བུ་གཉིས་
བྱུང་བ་མདོ་དགེ་སྐྱོད་དུ་སླེབས་ནས་འབྲོག་ས་བཟུང་ཡང་། ས་ཞིང་
འདེབས་ལས་བྱེད་སའི་ཞིང་ས་བཟང་བོ་འཛོལ་ཕྱིར་ཙེ་ནི་ཕྱོགས་སུ་སོང་ཞིང་།

དང་པོ་ཅོན་ཉི་མའི་ཕུག་ཞེས་པའི་ས་ཆར་ཤིང་གི་སྤྱིལ་བུ་ཕུབ་ནས་བསྐྱད་
 གྱུང་། ཁོང་གཞིས་སྒོ་རིག་བཀྲ་ཞིང་འདྲིན་ཐང་ལྷན་པ་ལ་བཞུགས་ནས་ཅོན་ཉི་
 ཕྱགས་ཀྱི་ཡུལ་མིས་དཔོན་དུ་བཀྲར།¹ ཀྱན་མཁུན་འཛིགས་མེད་དབང་བོས།
 དེ་གཞིས་སྒོ་གོས་མང་ས་ཤིང་། དཔལ་ཚལ་ཆེ་བ། དགེ་ལ་གཞོལ་
 ཞིང་། དམན་ལ་བཙེ་བ་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དུ་མ་དང་ལྷན་པའི་
 སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱའི་ཁ་གཏོན་དང་། བོད་ཀྱི་མགོ་འདྲིན་ཚུལ་བཞིན་
 དུ་བྱས་པས། ཕྱགས་དེའི་སྒྲེ་བོ་ནམས་མགྱ་བར་གྱུར་ཏེ། ལེགས་
 ཞེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་འབྱེད་པའི་དཔོན་པོར་བསྐོས་ཏེ་ཅི་གསུང་དང་དུ་
 ལེན་པར་གྱུར་ཏོ།²

ཞེས་གསུངས། སྤར་ཅོན་དཔོན་པོའི་མེས་པོ་སྤང་དངོ་གཞིས་ཀྱིས་
 ཤིང་གི་སྤྱིལ་བུ་ཕུག་ནས་དཀའ་བ་སྤྱད་པའི་རྗེས་དྲན་དུ། ཕྱིས་ཀྱི་ཅོན་དཔོན་
 རབས་རིམ་བྱོན་ཀྱིས་ལོ་སར་ཆོས་གཅིག་ཉིན། སྤང་གི་ར་བའི་ནང་ཤིང་
 གི་སྤྱིལ་བུ་བཙོས་པའི་ནང་སྟོན་མོ་བྱེད་པའི་ལུགས་སྒོལ་མ་ཉམས་པར་ཡོད་
 པར་གྲགས།

སྐབས་དེ་ཤིང་ཅིག་ལ་འགོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་མདོ་སྤྱད་དུ་
 བྱོན་སྐབས་ཅོན་ཕྱགས་སུ་ཕེབས་ཏེ། ད་ལྟའི་ཅོན་དགོན་ཆེན་ཡོད་ས་འདི་
 དགོན་གནས་བཟང་བར་ལུང་བསྟན་པ་ལྟར། འགོ་མགོན་པའི་དངོས་སྒོ་བ་
 ས་སྒྱའི་དགེ་བཤེས་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་བྱ་བས་རབ་བྱུང་ལྔ་བའི་ཤིང་ལུག་སྤྱི་ལོ་
 ༡༡༧༥ ལོ་ནས་གསང་འདུས་ལྷ་ཁང་སོགས་བཞེངས་མགོ་རྒྱུགས་པར་བཤད།
 གོང་གི་རབ་བྱུང་ལྔ་བའི་ཤིང་ལུག་དེ་འགོ་མགོན་འཕགས་པ་འདས་ནས་ལོ་
 ༡༧ བ་ཡིན། དེས་ན་མདོ་སྤྱད་ཆོས་འབྱུང་དུ་ཅོན་དགོན་ཆེན་འདི་སྤུ་མ་
 འཕགས་པའི་བདག་རྒྱུན་ལས་བྱུང་ཞེས་གསུངས་པ་ལ་གོ་རྒྱུ་ཆེ། ལོ་ཆིགས་

འདི་གཞི་ལ་བཞག་ཆེ་དེ་ལོ་རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་ཤིང་སྟེལ་སྟེལ་ལོ་༡༠༠༩
བར་ལོ་ངོ་༡༠༧ སང་བ་ཡིན་ནོ།

བཤད་མ་ཐག་པའི་བོད་བཅན་པོའི་རྒྱུད་པ་འབྲུལ་མེད་ཀྱི་དཔོན་རྒྱུད་
འདི་དག་མ་ཟད། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་ཁག་ཏུ་ཙོ་ནེའི་མི་རྒྱུད་གཞན་དག་
ཀྱང་གསལ་བ་ནི། དཔོན་སྤྱང་ཐུལ་དང་། དངོ་ཐུལ་གཉིས་ཀྱིས་དབུས་ཀྱི་
འཕན་པོ་ནས་གཉེན་ཉེ་སོགས་ཆོ་ཁག་མང་བོ་ཁྲིད་འོངས་ཏེ་ཙོ་ནེ་ས་ཆར་
གཞིས་ཆགས་པ་དང་། ཙོ་ནེ་གཤེན་ཆ་བ་རྣམས་དབུས་ཀྱི་གཤེན་ཆ་ནས་
མཆེད་པ། ཙོ་ནེ་གཙང་བ་རྣམས་གཙང་ནས་མཆེད་པ་སོགས་མི་རྒྱུད་མང་
བོ་བོད་དབུས་ཀྱི་ཡུལ་ལུང་གང་ཞིག་དང་གཏུག་ཏུ་ཡོད་པ་མདོ་སྨད་ཀྱི་ས་ཁུལ་
པལ་ཆེར་གཅིག་མཚུངས་ཡིན།

སྐབས་ཤིག་དཔོན་སྤྱང་ཐུལ་དགོན་པར་མཆེད་མཇུག་ཏུ་སངས་སྐབས།
དགེ་བཤེས་ཀྱིས་ཁྱོད་ཅི་ལ་འོངས། ལམ་ནས་ཅི་མཐོང་རྣམས་པའི་ལན་དུ། རེད་
བོད་ཀྱི་མགོ་འཛིན་ལ་འོངས། ལམ་ནས་རྒྱ་ཆེན་པོ་འགོ་བའི་སྟེ་དང་ཐུག་ཞུས་
པས། ཙོ་ནེ་དགོན་པ་འདེབས་པོ་འགོ་མགོན་ཀྱི་དངོས་སྟོབ་དགེ་བཤེས་ཀྱིས་
ཁྱོད་ལམ་ནས་རྒྱ་སྤྱང་དང་ཐུག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཀྱིས་ཁྱོད་ཀྱི་མི་རྒྱུད་རྒྱ་བོ་གརྒྱ་
ལྟར་རྒྱུན་རིང་ལ། འཁོར་འདབ་ཀྱང་རྒྱས་པ་ཞིག་ཡོང་། བོད་ཀྱི་མགོ་འཛིན་
དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཞུན་པའི་སྦྱོན་བདག་ཀྱིས་ཞེས་གསུངས་ཏེ་དགོན་ལྟ་
ཁང་དང་བཅས་པ་དཔོན་སྤྱང་ཐུལ་ལ་གཏད། དེ་ནས་བཟུང་ཙོ་ནེ་དཔོན་
པོ་ཞེས་གྲགས་པ་ཡིན་ནོ།

ང་ཆོས་དོགས་གཙོ་བོ་བྱེད་དགོས་པའི་ལོ་ཆེགས་གལ་ཆེན་ཞིག་ནི།
མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་དུ། དེ་ལ་སུ་ལྟ་བུར་བའི་ཆེ་བའི་རྒྱུད་པ་སྤྱང་ཐུལ་དང་
དངོ་ཐུལ་གཉིས་བྱང་ཕྱོགས་འདིར་བྱོན། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དཔོན་དུ་བཀུར།

མི་རིང་བ་ན་འགོ་མགོན་འཕགས་པ་ཐེབས།³ ཞེས་འབྱུང་བ་འདི་ལ་བལྟས་
ན། འགོ་མགོན་པ་ཅོ་ནེར་ཐེབས་དུས་སྤྱང་ཐུལ་དང་དངོས་ཐུལ་གཉིས་ཅོ་ནེ་
ཕྱོགས་སུ་སླེབས་པའི་རྗེས་ལ་ཡིན་པ་ལྟ་བུར་མཐོང་ཞིང་། གལ་སྲིད་འགོ་
མགོན་ཐེབས་སྐབས་དངོས་སྤྱང་གཉིས་འདི་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་ཆོ། དངོས་སྤྱང་གཉིས་
ཅོ་ནེར་སླེབས་པའི་རྗེས་ལ་ཅོ་ནེ་དགོན་ཆེན་བཏབ་པ་འདི་དང་། ཡང་མདོ་
སྤྱད་ཆོས་འབྱུང་དང་།⁴ ཅོ་ནེ་བསྟན་འགྱུར་དཀར་ཆག་ནོར་བུའི་ཐོང་བར།
དཔོན་སྤྱང་ཐུལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་བཤད་སྐབས། གནམ་སྤྱོད་ཡུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པའི་
སྟོང་མངལ་བས་ཤུག་རྩི་ཀྱན་གྱིང་གི་མིང་སོགས་ཡུང་ལས་ཀྱིས་གཟིགས་པ་
ཆེ་བ་བྱུང་།⁵ ཞེས་གསུངས་པ་འདི་གཉིས་བསྟར་ཆོ། མིན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་
མ་ཡུང་ལོ་ཁྲི་ལོ་བཅུ་དྲུག་པ་ནི་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་གྲི་སྟེ་སྟེ་ལོ་༡༤༡༩ ལ་
ཁེལ་སྐབས། སྤྱང་ཐུལ་ཡུང་ལོར་མངལ་སྐབས། ཅོ་ནེ་དགོན་ཆེན་བཏབ་ནས་
ལོ་དོ་༡༩༩ གྱི་རྗེས་ལ་ཡིན་པས། མ་མཐར་ཡང་སྤྱང་ཐུལ་ལོ་༡༩༠ ལྷག་ཡིན་
དགོས་པས། སྤྱང་ཐུལ་ལོ་ན་ཏེ་ཅང་མཐོན་པོར་བསྟན་པའི་གཏམ་ཡང་མ་
གྲགས་པས་འོས་མེད་པ་ལྟ་བུར་སྟངས་ན། ལོ་རྒྱུས་སྒྲིབ་པ་ལ་སློབས་པ་ཡངས་པ་
དག་གིས་དཔྱད་པར་མཛོད།

མདོ་དོན་སྤྱང་ཐུལ་གྱིས་དཔོན་ས་བཟུང་སྟེ་ཅོ་ནེ་ཁག་ལྷ་ལ་མངའ་
དབང་བསྐྱར་པ་ཡིན་ཀྱང་། སྟན་དངོས་ཐུལ་གྱིས་དཔོན་ས་མ་བཟུང་བར་བཟུར་
དུ་བསྟན་པས་ཤེ་ཞིན་ཞེས་རྒྱུད་མང་དུ་འཕེལ་བས། དཔོན་སྤྱང་ཐུལ་དང་
གཡོག་དངོས་ཐུལ་ཞེས་ཟེར་སྟེ་ལྷ་བྱུང་བར་བཤད།

སྤྱང་གྱི་ཅོ་ནེ་ཁག་ལྷ་འཕྲུལ་དཔོན་ཁག་ལྷ་ནི། བགས་མདོ་གོང་སོ་དང་།
ཨ་ར། ལྷ་རྒྱུད་དང་གཞུང་བ། མར་སྟུང་། ཡེར་བ། ཆ་དོར་ནམས་ཡིན་ཀྱང་།
ཕྱིས་ཅོ་ནེ་དཔོན་ཆེན་ནམས་ལ་དཔག་ཤུགས་ཆེན་པོ་བྱུང་ནས་ཉེ་འཁོར་གྱི་

ཡུལ་སྡེ་པལ་ཆེར་དབང་འོག་ཏུ་བསྐྱས་ཏེ། ཐེ་བོ་དང་། འབྲུག་ཆུའི་ཡུལ་གྱི་
 ཆོ་ཁག་འགའ་རེ། ཆས་པ། རྫོག་ཆོ་བ་ལྷ། ཤོ་བ་ཁང་ཐོག་ བྱ་དགེ་སོགས་
 ཡུལ་ཁམས་ཀྱི་བསྐྱེད་ཆེན་པོ་བྱས་པའི་ལོ་རྒྱུས་གཤམ་དུ་སྐབས་སྐབས་སུ་
 འབྱུང་བ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

སྤྱང་ཐུལ་གྱི་རྒྱུད་པ་འཕེལ་ནས་མི་རབས་འགའ་ཞིག་སོང་བ་ན་
 དཔོན་བཅད་པོ་ཞེས་པའི་སྤྱན་མཆེད་བྱུང་ཞིང་། སྤྱན་ཆེ་བ་བཅད་པོར་གྲགས་
 པས་རྒལ་སྲིད་བཟུང་ཞིང་། ཕྱི་མ་གསུམ་རབ་ཏུ་བྱུང་། དེ་གསུམ་ལས་གཉིས་
 དབུས་སུ་མ་སོང་བར་ཙེ་དགོན་པའི་ཤར་ནུབ་གཉིས་སུ་བཞུགས་ནས་
 འཛིན་སྐྱོང་བྱས། གཞན་པ་རིན་ལྷན་པོར་གྲགས་པ་དེ་དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་
 སློབ་གཉེར་གནང་སྟེ་མཁས་པར་གྱུར་ནས་སྤར་རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས། རྗེ་ཙོང་
 ཁ་བས་དགའ་ལྷན་བཏབ་ནས་ལོ་༡༠ ཙམ་སྟེ་སྟེ་ལོ་༡༤༥༩ ཡས་མས་སུ་འདི་
 བས་ཙེ་དཔོན་ཆེན་དགེ་ལུགས་སུ་བསྐྱུར་ཏེ་ཏིང་འཛིན་དར་རྒྱས་སྤྱིང་ཞེས་
 པའི་དགོན་མིང་བཏགས།

མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་དང་། བསྐྱེད་འགྱུར་དཀར་ཆག་གཉིས་སུ་ཙེ་
 བཅད་པོས། རྒྱ་ནག་མིན་རྒལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་སྤྱན་འདིང་རྒལ་བོ་ཞེས་
 པ་ཞིག་མངལ་བར་བཤད་ཀྱང་། དེར་དུས་ཀྱི་རྒྱ་སྐད་ཐོག་ཅི་ཟེར་བརྟེ་མི་
 འཕྲོད་ཀྱང་། མིན་རྒལ་རབས་ཀྱི་རྒལ་བོ་གཉིས་པ་ཡུང་ལོའི་སྐབས་སྤྱང་ཐུལ་
 གྱིས་མངལ་བ་ལ་གཞིགས་ན། དེའི་ཕྱི་མ་དོང་ཞེ་ཞེས་པ་ལོ་གཅིག་ལས་མ་
 བསྐྱེད་ཅིང་། དེའི་རྗེས་མ་ཞོན་ཏེ་ཞེས་པ་སྟེ་ལོ་༡༠ བསྐྱེད་པ་དེ་ཡིན་ནམ་སྟེ་
 རྟེ། རྒྱ་སྐད་ཀྱི་ཞོན་ཏེ་ཞེས་པའི་སྐོར་མ་འབྱོར་ས་ནས་སྤྱན་འདིང་རྒལ་བོ་ཞེས་
 བྲིས་པར་སྤང་། དེས་ན་བཅད་པོ་སྤྱན་ཆེ་བས་རྒལ་སྲིད་བཟུང་ལོ་ནི། ཞོན་
 ཏེ་རྒལ་བོ་རྒྱ་ནག་གི་རྒལ་སར་སྟེ་ཕེབས་ལོ་སྟེ་སྟེ་ལོ་༡༤༩༦ ལོར་ཁོལ་བ་ཡིན། དེའི་

སྐྱུ་དཔོན་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་ཙོན་དཔོན་པོ་བྱེད་སྐབས་ཀྱི་རྒྱ་ནག་གི་རྒྱལ་པོ་ལྷ་
བཤུད་ཅེས་པ་ཡིན་པར་བཤད་པའི་རྒྱའི་རྒྱལ་པོ་སུ་ཡིན་བརྟེན་འཕྲོད་དཀའ་བ་
ཡིན་ཀྱང་། ཆོད་དཔག་བྱས་ན་མེན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བརྒྱད་པ་ཐེན་ཚོན་
བྱ་བ་དེ་ཡིན་ནམ་སྟུམ་སྟེ། བོད་ཡིག་གི་ལྷ་བཤུད་ཅེས་པ་དེ་ཐེན་ཚོན་གྱི་བརྟེན་
མ་འཁྱོངས་པར་སྣང་།

དེའི་སྐྱུ་དཔོན་དགའ་སྦྱེས་བྱ་བས་ཆིང་དུ་དུ་རྒྱལ་པོའི་ཁྱི་ལོ་ལྷ་བ་
ཤིང་རྟ་ལ་རྒྱལ་སྤྱིད་བཟུང་། ཆིང་དུ་དུ་ཞེས་པ་འདི་སྐྱུ་ཙམ་ལ་བརྟག་ན་ཐེན་
ཚོན་གྱི་འོག་མའི་རྒྱལ་པོ་ཁྱིན་དུ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་པར་སྟུམ། དེས་ན་ཙོན་དཔོན་
དགའ་སྦྱེས་རྒྱའི་གོང་མ་ཁྱིན་དུ་དང་མཇལ་དུས་ནི། གོང་མ་དེའི་ཁྱི་ལོ་ལྷ་བ་
ནི་སྦྱི་ལོ་༡༤༤༧ ཁེལ་བ་ཡིན་ཀྱང་། བཞོ་སྦྱད་ཆོས་འབྱུང་གི་ཤིང་རྟ་ཞེས་པ་
རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་རྟ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ན། དེ་ནི་སྦྱི་ལོ་༡༤༥༤ ལོར་
ཁེལ་བས་ཁྱིན་དུ་རྒྱལ་པོ་ཁྱི་ལོ་༡༠ བ་ལ་ཁེལ་བ་ལས་ལྷ་བར་མི་ཁེལ། གང་
ལྟར་ཙོན་དཔོན་པོ་དགའ་སྦྱེས་ལ་སྐྱུ་ཤིས་བྱུང་བའི་ཆེ་བ་དཔོན་དབང་
ཕྱག་གིས་སྤྱིད་བཟུངས། ཙོང་ཏི་རྒྱལ་པོ་ཁྱི་ལོ་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་དགུ་བའི་
ཚུ་སྦྱི་ལོ་རྒྱལ་པོ་དང་མཇལ། གོང་མས་ཙོན་དཔོན་དབང་ཕྱག་གི་རུས་
ཡུང་དང་། མིང་ལ་ཏོང་བཀྲལ་ཏེ་ཁོང་གི་མཚན་ཡུང་དུང་ཞེས་པར་བཟུང་།
དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཙོན་དཔོན་རབས་རིམ་བུང་ལ་རྒྱ་མིང་ཡུང་གི་རུས་རྒྱུད་
འཇགས་སྟབས། ཙོན་དཔོན་ཆང་ལའང་ཡུང་གྲུ་ཆང་ཞེས་རྒྱའི་རུས་མིང་
གཏན་འཇགས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ།

མདོ་སྦྱད་ཆོས་འབྱུང་དུ་སྐབས་དེའི་རྒྱ་ནག་གི་རྒྱལ་པོའི་མིང་བོད་
སྐད་དུ་བྲིས་པ་རང་གི་ཐོག་ནས་ར་འཕྲོད་འབྱུང་ཁག་པོ་ཡིན་ཀྱང་། རབ་བྱུང་
དགུ་བའི་ཚུ་སྦྱི་ལོ་ཁེལ་སྦྱང་སྟབས་ཀྱང་བསྐྱིག་མི་ཐུབ་པའང་མིན།

དེས་ན་རབ་བྱུང་དགུ་བའི་ཚུ་སྤེལ་ནི་སྤྱི་ལོ་༡༥༡༡ ལ་ཁེལ་བས་རྒྱ་ནག་མིང་གོང་མ་གྱིན་ཏེ་ཁྲི་ལོ་བདུན་པ་ཡིན་པ་ཤེས་སྟབས་ཅིང་། འདི་ལ་བརྟེན་ནས་མདོ་སྐྱོད་ཆོས་འབྱུང་དུ་ཕྱིན་ཏེ་ཞེས་འབྱུང་བ་མིན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་གྱིན་ཏེ་ཡིན་པ་རྟོགས་སྟབས་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་གྱིན་ཏེ་ཁྲི་ལོ་གསུམ་པ་ནི་སྤྱི་ལོ་༡༥༠༩ ལ་ཁེལ་སྟབས། གྱིན་ཏེ་ཁྲི་ལོ་གསུམ་པ་དང་རབ་བྱུང་དགུ་བའི་ཚུ་སྤེལ་གཉིས་ལོ་ཁམས་གཅིག་ལ་མི་ཁེལ་བས་བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་གི་ལོ་ཁམས་དང་རྒྱུ་མེད་གོང་མའི་ཁྲི་ལོ་སྟུར་སྐབས་ནོར་བ་ཡིན་ནམ་སྟུམ།

སྤྱི་ལོ་༡༥༡༡ ལོའི་མཆོ་སྟོན་དུས་འཁྲུག་ཆེན་མོའི་རྗེས་ནས་མདོ་སྐྱོད་དཔའ་རིས་ཕྱོགས་ཀྱི་བོད་པ་ལ་རྒྱུ་རྩལ་མིང་བཅན་སྟོར་བྱས་པ་ནི་ལོ་རྒྱུས་རང་བཞིན་གྱི་གཏོང་གཞོན་རང་ཡིན་པས། ཁོ་བ་ཆོས་རྒྱུ་རྩལ་མིང་བོད་སྟོད་མི་གཏོང་མཐུ་མེད་བྱུང་ཡང་། ཅོ་ནེའི་དཔོན་པོ་དབང་ཤུགས་མངའ་ཐང་ཅན་འདི་དག་གིས་དང་སྤང་གིས་རྒྱུ་རྩལ་མིང་བོད་སྟོད་བཏང་བ་དེ་ལོ་རྒྱུས་རང་བཞིན་གྱི་ནོར་འཁྲུལ་ཞིག་ཡིན་པར་སྟངས། ང་ཆོས་འདི་དང་འདི་ལྟ་བུའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གནས་བབ་ལ་བལྟ་སྟབས་མཐོང་བའི་དོན་གནད་རེ་བྱུང་ཡོད་པ་ནི།

གཅིག བོད་སྤྱི་ལོ་དབང་བའི་རྒྱལ་བོ་མེད་སྟབས་ས་ཁུལ་ཡུལ་ལུང་བྱེ་བྲག་པ་རེ་རེའི་དཔོན་གནས་ཚུགས་སྟབས་ཀྱིས་འདྲིན་དཀའ་བས་གཞོན་ཤུགས་ཡོད་པས་སྤིང་དོན་གྱི་སྟོབས་ཤུགས་གཞན་ཞིག་གི་རྒྱབ་སྐྱོར་དགོས་པ་དང་།

གཉིས། བོད་ཀྱི་ཡུལ་ལུང་ཀུན་ཏུ་དགོན་སྡེ་དང་གྲ་གངས་འབོར་ཆེན་འཕེལ་ཀྱང་། བོད་ལ་མི་འབོར་ཉུང་ཞིང་དཔལ་འབྱོར་གྱི་སྟོབས་ཤུགས་ཏུ་ཅང་ཞན་སྟབས་དགོན་སྡེ་གྲ་བ་ནམས་ཀྱི་འཆོ་བའི་མཐུན་སྦྲེན་ཆ་ཆང་སྟུར་མ་སྟབས་

པས། སྤྱགས་རྒྱུ་རིང་བོའི་སྲིད་དོན་གྱི་ཁེ་གྱིང་ལ་དགོངས་བཞེས་མ་གནང་
བར་འཕྲལ་སེལ་དགོན་སྡེ་རང་རང་གི་དཔལ་འབྱོར་ཡར་རྒྱས་གཅིག་ཕུ་
གཅིག་ས་འཛིན་གྱིས། ཡུལ་ལུང་གཞན་གྱི་རྒྱལ་བོ་དང་རྒྱལ་ཕྱན། ས་གནས་
དཔོན་རིགས་འབྱོར་ལྡན་ཆོར་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཁེ་པན་ཆེད་མགོ་འབུལ་ལུས་
འབུལ་ཞུས་པ་བརྒྱད་ནས། ཡུལ་ལུང་གཞན་གྱི་སྲིད་དོན་གྱི་ཐེ་རྩལ་བོད་མིའི་
སྤྱི་ཚོགས་ཁྲོད་རང་བཞིན་གྱིས་འཇུག་ཞུགས་བྱས་པ།

གསུམ། ཆོས་རྒྱུད་པན་ཚུན་བར་མཐུན་ལམ་མ་བུར་བར་འབྲུག་ཟིང་
རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་བྱང་བ་དེས། ས་རོལ་བོའི་དཔུང་སྟོབས་ལ་ཁ་གཏད་
གཅིག་ཕྱིར་ཕྱི་རོལ་ཡུལ་ལུང་གི་རྒྱལ་སྟོན་དཔོན་རིགས་ཁག་ལ་མགོ་བཏགས་
བྱས་པ་བརྒྱད་ནས། ཆོས་རྒྱུད་རང་རང་ནམ་པར་རྒྱལ་ཐབས་ལ་འབད་པ།

བཞི། བོད་མི་སྤྱི་ཡོངས་ལ་ལོ་རྒྱུས་དང་སྲིད་དོན་གྱི་ཤེས་ཡོན་དང་
ཉམས་སྦྱང་མེད་པ་དང་། ས་གནས་སླ་དཔོན་པལ་ཆེར་གྱིས་བོད་ཀྱི་འབྱུང་
འགྱུར་ལ་སྤྱགས་རྒྱུ་རིང་བོའི་མཛོ་བསམ་གཏོང་མ་ཐུབ་པར་འཕྲལ་སེལ་
རིང་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་གྲུབ་གཉེར་རྒྱུ་བྱས་པ་བཅས་ཀྱི་མཐུག་འབྲས་སུ། ཅོ་ནེ་
ལྟ་བུའི་རྒྱུ་རྩའི་ས་མཆོམས་ཀྱི་ཡུལ་ཕྱན་འདི་འདྲ་པར་ཞོག བོད་དབུས་སྲིད་
གཞུང་གི་ནང་དུ་ཨ་མ་ལྷན་སོགས་ཀྱིས་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་བཀྲས་ན་མི་དག་པའི་ནག་
ཐིག་རི་སྟེད་ཅིག་པལ་པ་སྐབས་འདིར་གཅིག་གཅིག་གཉིས་གཉིས་ཀྱིས་
འཆད་འདོད་མེད་ཀྱང་། ལོ་རྒྱུས་ལ་བསམ་གཞིགས་ན་ལ་མ་བྱེད་ཐུབ་མཁན་
ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་ར་སྟོད་མི་ཐུབ་པའི་དཀའ་ངལ་མེད་པར་སྟུམ།

བཟུན་འགྱུར་དཀའ་ཆག་དུ་ཅོ་ནེ་དཔོན་དག་འཁྲེས་ཀྱི་སྤྱན་རྒྱུང་བ་
ཆོས་ལུང་ཞེས་པའི་ས་ཆར་བསྐད་ནས་རིགས་རྒྱུད་འཕེལ། དེའི་སུ་ཡང་ཅོན་
དུ་འབོད་པ་ཡབ་ཀྱི་གོ་སར་ཕེབས་ནས་སྲིད་བརྒྱུད་ས་ཤིང་ཅོ་ནེ་མདོའི་མཁར་

རྫོང་བཅིགས། ཞེས་འབྱུང་ཡང་། མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་དང་། ཅོ་ནེ་དགོན་
ཆེན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་སྟེ། ཅོ་ནེ་དཔོན་ཡུང་ཅོན་བྱ་བ་འདི་དཔོན་དབང་ཕྱག་རང་
གི་བུ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་བཤད་འདུག་པའི་གང་ཡིན་ཁྱུན་ཐག་མ་ཆོད་དོ།

ཡུང་ཅོན་གྱིས་མིན་གོང་མ་གྱི་ཆེན་ཁྲི་ལོ་༡༠ ལྷོ་སྤྱི་ལོ་༡༥༥༡ ལོར་
མངལ་སྐབས། ཅོ་དཔེ་བྱེད་ཅི་ཞེས་པའི་གོ་མིང་དང་། འཁོར་ཆུམས་གྱི་ནང་
དུ་ལ་ལར་ཤེ་ནོ། ལ་ལར་རྩུང་གྱ། ལ་ལར་རྩོ་རྩོ་སོགས་གྱི་ལས་ཐོབ་དང་ཐམ་
ག་སྤྲད་དེ། སོག་པོའི་ཁ་གཏོན་དང་བོད་གྱི་ས་མཆུམས་སྤྱང་དགོས་པའི་ལས་
སྟོན་བྱས།

ཡུང་ཅོན་གྱི་བུ་ཡུང་ཁྲི་ཐུས། འདིས་རྒྱ་ནག་མིན་རྒྱལ་རབས་གྱི་གོང་
མ་ལན་ལིས་ཁྲི་ལོ་བརྒྱ་བ་ལྷོ་སྤྱི་ལོ་༡༥༥༡ ལོར་མངལ། ཁོང་གིས་ཐོ་ལོ་དང་།
སྤ་ལམ། ཁྲ་འོག་གོང་སོ། རེབ་ཆ་སྟོད་སྤྲད། གཤེན་ཆ། རྩོག་བདེ་ཐང་།
ཆས་པའི་སྤེལ་སོགས་གྱི་མི་སྤྲ་དག་གས་སྐོར་ཞིག་ཁྲིད་ཡོད་པ་ལ། ནགས་པ་
མགོ་ཆོད་འདི་ཆོ་ཁྲོད་གྱི་མངའ་འོག་དུ་གཏད་པ་ཡིན་ཞེས་བཤད་སྤྲད། གང་
ལྟར་དེ་དུས་ཤིག་ནས་ཅོ་ནེ་དཔོན་པོའི་མངའ་ཁོངས་རྒྱ་ཆེ་བུ་བྱིན་པ་ལ་བརྟེན་
ནས་ཅོ་ནེ་དཔོན་ཆེན་ཞེས་གྲགས་པར་སྤང་།

ང་ཆོས་འདིའི་ཐོག་ནས་ཤེས་སྤུབ་པ་ཞིག་ནི་སྤར་གྱི་རྒྱ་ནག་གོང་མ་
སོགས་གྱིས་བོད་རྒྱ་འོག་དུ་བརྒྱུག་ཚུལ་བཤད་པ་ནི། གོང་མ་པར་ཟད་གོང་
མའི་མངའ་འོག་གི་དཔོན་རིགས་སུས་ཀྱང་མཐོང་ཐོས་གྱི་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་པའི་
ས་རྒྱུས་མེད་དང་། མི་ཆ་མེད་སྐོར་རེ་རྒྱ་ནག་གི་རྒྱལ་སར་འགོ་སྐྱབས་སེམས་
གཏིང་གི་དུམ་པ་མཆོན་བྱེད་མིང་སྟོང་བ་དང་། ཐེལ་དང་ཐམ་ག་སྟོད་རྒྱང་
བྱེད་པ་ཅུ་ལས་དོན་གྱིས་རྒྱ་གོང་མས་དབང་སྤྱར་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་མེད་དེ་
ཡིན།

ཡུང་ཁི་ཐུས་ལ་བུ་ཡུང་ཀའོ་ལུང་དང་། ཡུང་ཐུ་(མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་
དུ་གི་དུ་ཞེས་བྲིས་འདུག)ཞེས་པ་གཞིས་བྱུང་བའི་ཆེ་བ་ཡུང་ཀའོ་ལུང་གིས་
སྲིད་བསྐྱུངས།

ཡུང་ཀའོ་ལུང་གི་བུ་ཆེ་དབང་དོན་གྲུབ་བཅའ་ཆའི་ལང་དུ་འབོད་པ་ནི།
མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་བོ་ཐ་མ་ཁོན་གྱིན་ཞེས་པའི་ཁྲི་ལོ་བཙུ་བ་ལྷགས་
འབྱུག་ལོར་སྐྱེས་ཞེས་མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་སོགས་སུ་བཤད་ཀྱང་། རབ་བྱུང་
བཅུ་གཅིག་པའི་ལྷགས་འབྱུག་ནི་སྤྱི་ལོ་༡༥༩༠ ལ་འབབ་ཅིང་། དེ་ནི་ཁོན་གྱིན་
ཀྱི་ཁྲི་ལོ་བཅུ་གསུམ་པ་ཡིན། གལ་སྲིད་ཆེ་དབང་དོན་གྲུབ་ཁོན་གྱིན་ཀྱི་ཁྲི་ལོ་
བཙུ་བ་ར་སྐྱེས་པ་ཡིན་ན། སྤྱི་ལོ་༡༥༩༡ ལ་འབབ་པ་ཡིན་པས་ལོ་གཞིས་
ཀྱི་བར་ཁྱད་ཡོད་པ་ཤེས་དགོས། རྒྱ་ནག་གོང་མ་འདིའི་མིང་མདོ་སྨད་ཆོས་
འབྱུང་དང་། བཟུན་འཁྱར་དཀར་ཆག ཅོ་ནེ་དགོན་པའི་ལོ་རྒྱུས་སོགས་སུ་
ཆིབས་རིང་ཞེས་བྲིས་འདུག་ཀྱང་། གནའ་དེང་གི་རྒྱ་སྐད་ཀྱི་འཁྱར་བའི་བར་
ཁྱད་དང་། རྒྱའི་ཡུལ་སྐད་ཀྱི་སྒྲིག་སྤངས། རྒྱ་གདངས་བོད་སྐད་དུ་བྲིས་པའི་
སྐྱ་ཟུར་ཉམས་པ་བཅས་ཀྱིས་འདི་འདྲ་ཞིག་བྲིས་པར་སྐྱེས།

ཆེ་དབང་དོན་གྲུབ་འདི་བཙུང་དུས་ནས་ཡིག་རྩིས་ལ་སྐྱུངས་སྟོབས་
ཆེ་བས། ཁོང་རང་གིས་འཕགས་པ་བརྒྱད་སྟོང་བ་གསེར་བྲིས་ཆར་གཅིག་
བཞེངས་པ་དང་། གཟབ་ཆེན་ལ་མཁས་པའི་སྐྱ་ཁེར་མང་བོར་ཡོན་སྤྱད་དེ་
བཀའ་འཁྱར་ཆར་གཅིག་རེ་བཞེངས་པར་བཤད།

འདིས་བཙུན་མོ་བརྒྱད་ཁབ་དུ་སྤངས། ཆོས་རྒྱུ་གསེར་ཁང་བ་སངས་
རྒྱས་རྒྱ་མཆོ་མཆོད་གནས་སུ་བཞུགས་ཏེ། མཆོད་ཡོན་ཟུང་གིས་ཅོ་ནེ་ནགས་
མདོའི་དགོན་པ་གསར་འདེབས་མཛད།

རྒྱལ་བོ་འདི་ལ་ཆོས་སེམས་ཆེ་བ་དང་རྒྱལ་སྲིད་མི་ཉམས་པ་སོགས་ཀྱི་

ཆེད་དུ་དམིགས་ཏེ། དབུས་གཙང་དང་། ཁམས་ལི་ཐང་། རྒྱ་ནག་བཅས་
ནས་བཀའ་འགྱུར་གྱི་དཔར་གཞི་མི་འདྲ་བ་གསུམ་གདན་དྲངས་ཏེ། བཀའ་
འགྱུར་དངུལ་བྲིས་མ་ཆར་གཅིག་བཞེངས། དེ་སྐབས་ཤིག་ལ་ཚུ་བོ་ཞེས་པའི་
རུ་ཆོ་ཞེས་བཞིས་རྒྱ་བོད་ཀྱི་འགྲུལ་བ་ལ་འཕྲོག་བཅོམ་དང་། མི་གསོད་པ། ཏྲ་
ཕུགས་འདེད་པ་སོགས་ཡུལ་ཁམས་མི་བདེ་བའི་ལས་བྱས་ཏེ་མགོ་ཚོད་འཁྲབ་
པ་ལ། དཔོན་འདིས་དམག་དཔུང་དྲངས་ནས་མངའ་འོག་ཏུ་བརྒྱག་ཅིང་ཆོན་
པ་བཞིར་བཞོས་ཏེ། དམར་ཉུང་དང་། ཐེ་ཆེན་སྲིབ། བཱུ་དཔོན་པོ་བཅས་
ལ་གཡར་བོའི་ཚུལ་གྱིས་སྦྱོང་དུ་བརྒྱག

མན་རྩའི་རྒྱལ་བོ་གཉིས་པ་ཁྲུང་ཞི་རང་ལོ་༡༩ པ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་༡༩༤༤ ལོའི་
ཟླ་༡༩ པའི་ནང་ལན་གོ་ལྔ་དང་། ཚུ་མ་མཁར། བྱིས་རྩ། མེན་རྩ། ཐོ་ལྔ་རྩ་
སོགས་སུ་གནས་སྟོད་རྒྱ་མི་ནམས་ཀྱིས་ཆེན་སྲིད་གཞུང་ལ་ངོ་ལོག་བརྒྱབ་ནས།
འཆང་མང་ལུས་ཉང་ཟན་གྱུན་ཞེས་པ་ལ་མགོ་བཏགས་བྱས་པས། ཁྲུང་ཞི་
རང་ལོ་༡༩ པ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་༡༩༤༥ ལོའི་འོ་རྩ་ཟླ་༩ ཆེས་༩ ཉིན། ཀན་གོ་ལྔ་ཅང་
འོ་ལྔ་རྩ། ལན་གོ་ལྔ་ལྷོ་ཡོན། ཟི་ལིང་མང་ཙོང་ཡེ་སོགས་ཀྱིས་ཅེ་ནེ་དཔོན་ཆེ་
དབང་དོན་གྲུབ་ལ་ཡི་གེ་སྤྲིངས་ཏེ། རྒྱ་ངོ་ལོག་པ་ནམས་དྲག་འདུལ་བྱེད་
དགོས་པའི་མངག་བཀོད་བྱུང་བ་ལྟར། ཟླ་དེའི་ཆེས་༥ ཉིན་དཔོན་ཆེ་དབང་
དོན་གྲུབ་དང་། སྲས་སྟོ་བཟང་དོན་གྲུབ་གཉིས་ཀྱིས་གཙོས་པའི་དཔོན་སྟོན་
དམག་དཔུང་བདུན་སྟོང་ལྷག་གིས་ཐོའི་རྩ་མཁར་མཐའ་བསྐྱོར། རྒྱ་མི་འཆང་
མང་གི་དམག་མཁར་གྱི་རྒྱབ་སྐྱོན་ནས་ཐོན་ཏེ་དམར་འཛིང་བྱས་པས་རྒྱ་མི་༩༠
བསད་ཅིང་། ཡང་བསྐྱར་དམག་འཐབ་ཐེངས་གཉིས་པ་བྱས་སྐབས་དམག་
དཔོན་གཅིག་གིས་གཙོས་པའི་རྒྱ་མི་༡༠༠ ལྷག་བསད། ཟན་ཡུས་བྱ་བ་དང་།
ཡུང་ཁུ་མང་སོགས་རྒྱ་དཔོན་༤ དང་དམག་མི་༩༤ གསོན་བཟུང་བྱས།

གཡུལ་དུ་བསད་པའི་དམག་གི་མདའ་གཞུང་དང་། མེ་མདའ། ཤང་ལང་། ལྷ་མོ་གས་དངོས་ཆས་ནམ་གངས་སྟོང་ཕྱག་ལྷག་འཕྲོགས་ཏེ། ཅོ་ནེ་ཉང་སྐྱ་ཁ་དུ་མ་སྐྱབས་དང་། རྩལ་བྱང་ཟེར་བ་གཉིས་ཀྱིས་ལན་གྲོལ་སྤྱོད་ལ་བསྐྱལ་ཏེ་མན་ཆེན་སྤྱིད་གཞུང་ལ་ཅིས་སྟོན་བྱས།

ཐོད་རྒྱུ་མཁར་ནང་ལྷག་པའི་ཕུན་ཚུན་ངོང་བཟའ་མི་ནམས་དམག་མི་༤༠ བསྐྱོར་ཏེ་མཁར་གྱི་བྱང་སྟོན་སྐྱོ་བས་པར། དཔོན་ཕྱག་སྟོ་བཟང་དོན་གྲུབ་དང་། དམག་མི་སྟོ་བཟང་དོན་རྒྱལ་གྱིས་རྩིས་འདེད་བཏང་ནས། ཡུང་ཐན་དུ་དུ་ཞེས་པའི་ས་ཆར་ཕུན་ཚུན་ངོང་གི་བཟའ་མི་དམག་འཁོར་དང་བཅས་པ་བསད་ཀྱང་ཁོ་རང་གཅིག་ཤུ་ཤོར། ཐོད་རྒྱུ་མཁར་གྱི་རྒྱ་མི་འཕྲོས་ལྷག་ནམས་ཀྱིས་རལ་བ་བྲེགས་ཏེ་རྒྱའི་ཆ་ལུགས་དོར་ཅིང་། ལྷ་དེའི་ཆེས་༡༠ ཉིན་ཅོ་ནེ་དཔོན་ཆེན་ལ་མགོ་འདོགས་བྱས།

ཅོ་ནེ་དཔོན་པོས་དེའི་གནས་ཚུལ་ནམས་མན་རྒྱའི་གོང་མ་ཁྲུང་ཞི་ལ་སྟོན་གསན་ཕུལ་བས་ཁྲུང་ཞི་དགའ་སྟེ། ཚུན་ངོང་གི་རྒྱས་ཤུ་དང་གསེར་གྱི་ཐམ་ཀ་སོགས་གཟེངས་བསྟོད་རྒྱ་ཆེར་བྱས།

ལྷ་དེའི་ཆེས་༡༡ ཉིན་དཔོན་པོ་ཆེ་དབང་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་དམག་མི་ཆེག་སྟོང་ལྷག་ཁྲིད་དེ་ཕང་ཆལ་གྱི་མཐའ་བསྐྱོར་ཅིང་། ཆེས་༡༢ ཉིན་དཔོན་པོ་ཕང་དམག་འཁོར་དང་བཅས་པས་རལ་བ་བྲེགས་ཤིང་རྒྱའི་ཆ་ལུགས་དོར་ནས་ཅོ་ནེ་དཔོན་པོ་ལ་མགོ་འདོགས་བྱས།

ལྷ་༤ ཆེས་༡༥ ལ་དཔོན་ཡབ་སྐུ་གཉིས་དང་། མགོ་བ་ཕྱག་རྩྱ་སྐྱབས། ཡུམ་སྐྱབས། དཔལ་ལྷན་ཆེ་རིང་། སྟོན་རྒྱལ་སྐྱབས་སོགས་ཀྱིས་ཐོག་བྲངས། གུར་བའི་དཔོན་པོ་དང་། བཱུ་དཔོན་པོ། དམར་ཉུང་དཔོན་པོ། ལ་སྟོན་ཡག་སྤང་རྒྱ་མོ། བྱ་ཆང་ལྷ་བ་དགེ་གཟུངས་འབུམ་རྒྱལ། གཙོད་

པ་ཐར། བན་དེ་སྐྱབས། འབྲུག་པ་སྐྱབས་སོགས་མཐའ་དབུས་ཀྱི་དཔོན་
དམག་ཆིག་ཁྲི་(༡༠༠༠༠)ལྷག་མེན་རྩེ་མཁར་ལ་དངས་དྲེ། ཆོས་༡༥ ཉིན་
མཁར་མཐའ་དམག་གིས་བསྐོར་ནས་སྡོད་སྐབས། རྒྱ་འཆང་མོང་གི་དམག་
དཔོན་ཞུན་ལུན་ཟེར་བ་རྒྱབ་སྐོར་ནས་སྡོད་དེ་འཐབ་པས། ཅོ་ནེ་དཔོན་ཡབ་
སྲས་དང་། གྲུར་བའི་དཔོན་པོ། བཱུ་དཔོན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་དེད་ནས་ཞུན་
ལུན་གསོན་བཟུང་དང་། གཞན་དམག་མི་༡༠༠ ལྷག་བསད་པའི་གོ་མཆོན་
འཕྲོགས། འཆང་མོང་དམག་དབུང་ལྷག་མ་རྣམས་ཞེད་ནས་ཕྱིར་མཁར་ནང་
དུ་བྲོས། ཆོས་༡༧ ཉིན་ཅབ་སྡུ་གོན་དང་། ཐང་ཕང་མ་སྡུ་གོན། དཔག་
རིའི་དུ་སྡུ་གོན་སོགས་རྒྱུ་མགོ་དཔོན་རྣམས་ཀྱིས་རལ་བ་བྲེགས་ཤིང་རྒྱུ་
ཆ་ལུགས་བསྐྱར་ནས་ཅོ་ནེ་དཔོན་པོ་ལ་མགོ་བཏགས་ཞུས།

ཆོས་༡༩ ཉིན་རྒྱ་རིགས་འཆང་མོང་ཁ་སྐོར་བ་མང་བོ་མཉམ་འདུས་
ཀྱིས་མེན་རྩེ་ལོ་ལྷན་ཟན་ཞེས་པར་དམག་སྐར་བཏབ་ནས་ཡོད་པ་ལ། ཅོ་
ནེ་དཔོན་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་དམག་ཆོན་ཞིག་ཁྲིད་ནས་འཐབ་པས། རྒྱ་འཆང་
མོང་གི་དམག་གཉིས་བཅས་མི་ལྔ་ཅམ་བསད། ཅོ་ནེའི་དམག་དཔོན་ལྷ་རྒྱ་
བཀྲ་ཤིས་དང་། ཡུང་ཡུན་སོགས་ཀྱིས་རྒྱ་འཆང་མོང་བ་༡༠ ལྷག་བསད། གོང་
གི་རྒྱ་འཆང་མོང་བ་དམག་དཔོན་གཉིས་བསད་པའི་མགོ་བཅད་དེ་གསལ་
ཤིང་གི་རྩེ་ལ་འཕྱར་ནས་གཡུལ་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་དཔའ་ཤེད་རོམ།

ཟླ་༥ ཆོས་༡ ཉིན་རྒྱ་འཆང་མོང་གི་མགོ་དཔོན་ལིན་ཞུ་མེན་ཞེས་པས་
དམག་གངས་སུམ་སྟོང་(༡༠༠༠)ལྷག་ཁྲིད་ནས་མཁར་ཀྱི་སྡོ་སྐོར་ནས་སྡོད་པ་
ན། ཅོ་ནེའི་དམག་དཔོན་ཡུམ་སྐྱབས་དང་། བན་དེ། སྐོམ་པ་འབྲུག་སོགས་
ཀྱིས་སྡེ་དངས་དྲེ་འཐབ་པས་རྒྱ་དམག་མང་བོ་བསད་པས། ལྷག་མ་རྣམས་
སྐག་ནས་མཁར་ནང་དུ་བྲོས་ཤིང་མཁར་སྐོར་བཅད། མཁར་སྐོག་ནས་མདའ་

དང་འུར་རྡོ་འཕེན་ཅིང་། རྩུ་མ་མཁར་གྱི་ཕང་ཏྲ་ཐང་གིས་རྩུ་དམག་ཉུག་གས་
སུམ་སྟོང་(༡༠༠༠)ཙམ་བདམས་ནས་བྲིད་དེ། མེན་རྩེ་རྩུ་ཕུ་ཡེ་ཞེས་པའི་
ས་ཆར་དམག་སྐར་གསུམ་བརྒྱབ།

ཆེས་ཆེ་ ཞིན་ཅོ་ནེ་དཔོན་ཕྱག་སྟོ་བཟང་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་བོད་དམག་
ཆིག་སྟོང་ཙམ་བྲིད་ནས་འཐབ། དཔོན་ཕྱག་རང་ཞིད་ཀྱིས་རྩུ་ཕང་ཏྲ་ཐང་
གི་ཆ་བོ་བསད་པ་དང་། དཔལ་ལྷན་ཆོ་རིང་གིས་རྩུ་དམག་འཆང་མོང་ག་ཞིས་
དང་། ཕྱག་རྡོར་སྐྱབས་ཀྱིས་གཅིག་བསད་པ་བཅས། བསྟོམས་པས་རྩུ་དམག་
༡༠༠ ལྷག་བསད་ཅིང་མགོ་བོ་གསལ་ཤིང་གི་ཆེ་ལ་འཕྱར་ཏེ་འཛིགས་རམ་
བསྟན།

དཔོན་པོས་ཆེས་ཆེ་ མཆན་མོའི་ཕུན་ཆོད་དང་བོ་ནས་དམག་དཔུང་
བྲངས་ཏེ་ཕུན་ཆོད་ཐ་མའི་བར་རྩུ་དམག་དང་འཐབ་པས། རྩུ་དམག་འབོར་
ཆེན་བསད་དེ་འཐབ་ཡུལ་མི་རོ་དང་རྟ་རོས་ཁེངས།

ཕང་ཏྲ་ཐང་གི་དམག་ཤུལ་དུ་རྩུ་དཔོན་རྩུ་ཁྱེར་ཐོབ་རེ་འཆང་ནས་རྩུ་
མ་མཁར་ཡན་གྱི་རྩུ་མི་བརྟམ་ཆགས་ཅན་གྱི་འབུམ་གྱིས་དབྱུག་པ་བཟུང་ནས་
ཡོང་བ་དག་གིས། དམག་སའི་གནས་སྐྱངས་མཐོང་ནས་འཛིགས་སྐྱག་མ་
བཟོད་པར་དབྱུག་པ་བསྐྱར་ཏེ་བྲོས་ཤིང་། བོད་དམག་གིས་དབྱུག་པ་བྱུང་
ཤིང་བྱས་པས་སྒྲ་བ་གཅིག་ལ་འདང་བར་གྱགས།

ཅོ་ནེའི་དཔོན་པོའི་དཔུང་སྟོབས་དཔལ་ཆལ་ལ་གྱགས་པ་ཆེན་པོ་བྱུང་
སྟབས། མན་ཆེན་སྲིད་གཞུང་གིས་ལན་གྲོའུ་ནས་མེ་མདའ་འཕེན་མཁན་ཉུག་
དམག་བརྩུག་གཅིག་ཅོ་ནེ་དཔོན་པོའི་དཔུང་རོགས་སུ་བཏང་བ་ལྟེན་ཆེས་
༧ ཞིན་ས་གནས་དེར་འབྱོར། བཙན་མཁར་ལེན་ཐུབ་ཀྱིན་མེད་སྟབས་དམག་
རྩམས་ཀྱིས་རང་རང་གི་ཐད་ཀ་ཐད་ཀར་མཁར་ལ་ཁུང་བུ་འཕྱིག་པ་དང་།

སྐས་རིང་བཅུགས་ཏེ་མཁར་སྟེང་དུ་འཛིགས་པ། རྒྱགས་མང་བོ་བསྒྲིགས་པའི་
སྟེང་དུ་གོ་བ་བཀའ་པའི་ནང་དུ་དམག་མི་འདྲེལ་ནས། མཁར་སྐོ་དང་མཁར་
ཁྱི་གཡས་གཡོན་དུ་སོ་པག་བཙེགས་ཏེ་བོད་དམག་མཁར་ནང་དུ་རྒྱག་རྒྱའི་
གཤམ་གཤོམ་ཟླ་གཅིག་ཙམ་ལ་བྱས།

དེ་སྐབས་མཐའ་མཆམས་ཀྱི་རྒྱ་མི་འབོར་ཆེན་གྱིས་ངོ་རྒྱལ་བྱས་ཏེ་
བཅུགས་ནས་རྒྱ་རིང་མ་སོང་བའི་མན་རྩའི་སྲིད་གཞུང་ལུ་ཐུག་ནས་ཡོད་
པ་ལ། ཅོ་ནེ་དཔོན་ཆེན་གྱིས་མཁར་རྫོང་རེ་རེ་བཞིན་རྒྱ་དམག་གསད་གཏུབ་
ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བ་ལ་དགའ་མགུ་ཡི་རང་གིས། ཟླ་༥ ཆེས་༡༡ ཉིན་ཅོ་ནེ་
དཔོན་ཆེན་ལ་དུ་ཅང་གི་མཆིས་ཞུ། གསེར་གྱི་ཐམ་ཀ། སྐས་སྟོ་བཟང་དོན་
གྲུབ་ལ་མཆིས་ཞུ། གསེར་གྱི་ཐམ་ཀ། ལས་ཞུ། ལས་གོས། གོས་ཆེན་སོགས་
ཀྱི་བདག་རྒྱུན་མང་བོ་སྦྲེལ་དུ་མན་རྩའི་གཞུང་གི་དཔོན་རིགས་ཤིག་སྤྲེལ་ས།

དེ་ལྟར་ཅོ་ནེ་དཔོན་ཆེན་གྱི་དམག་དཔུང་གི་གཟི་ཤུགས་མ་བཟོད་དེ།
ཟླ་༥ ཆེས་༡༡ ཉིན་མན་རྩའི་ཅང་ཞུན་ཁང་དང་། ཅུ་ཆོ་མང་བོས་ཡུལ་མི་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱ་བཞར་ནས་རྒྱའི་ཆ་ལུགས་བསྐྱར་ནས་མཁར་གྱི་སྐོ་ཆེན་བཞི་
བྱེ་སྟེ་ཅོ་ནེ་དཔོན་པོ་ལ་མགོ་བཏགས་ཞུས།

ཟླ་༥ ཆེས་༡ ཉིན་དཔོན་ཤུག་སྟོ་བཟང་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་དམག་དཔུང་
སུམ་སྟོང་ཚུ་མ་མཁར་དུ་བྲངས་ནས་མཁར་མཐའ་བསྐོར་བས། རྒྱ་དཔོན་
དག་འཛིགས་སྒྲག་མ་བཟོད་ནས་སྐྱ་བཞར་ཅིང་རྒྱའི་ཆ་ལུགས་བསྐྱར་ནས་
ཅོ་ནེ་དཔོན་ཤུག་ལ་མགོ་བཏགས་ཞུས།

དེ་ལྟར་ཅོ་ནེ་དཔོན་པོ་ཡབ་སྐས་ཀྱིས་མན་རྩའི་སྲིད་གཞུང་ལ་ངོ་རྒྱལ་
ཁྱེན་ལོག་བྱེད་མཁན་ཡུལ་ཁམས་དང་རྒྱ་མཁར་མང་བོ་པབ་སྟེ་མན་རྩའི་སྲིད་
གཞུང་ལ་ཐུལ་བའི་གཟེངས་ཏྲགས་ལྟ་བུར། མན་རྩའི་གོང་མ་ཁྲང་ཞིས་ཀྱིས་

ཅོན་དཔོན་པོ་ཀུན་གྱི་འཁར་གྱི་དཔོན་པོར་བསྐྱོད་ཀྱང་། ཁོང་གིས་ཀུན་གྱི་འཁར་ལ་ས་ཐག་རིང་བ་དང་། རྒྱ་རིང་གི་ཡུལ་དེར་རྒྱན་རིང་བསྐྱོད་ན་རང་ཡུལ་གྱི་བསྟན་སྲིད་ལ་འཇུག་ཤོར་འགྲོ་བར་དགོངས་ཏེ་ཐབས་མཁས་ཀྱིས་བཤོལ། འོན་ཀྱང་ཐོན་རྒྱུ་འཁར་གྱི་དུང་བྱེད་དགོས་པའི་རེ་འདུན་ལྟར། ཐོན་རྒྱུ་ནི་ཅོན་པའི་ཉེ་འགྲམ་ཡིན་པས་དང་ལེན་བྱས།

བར་སྐབས་ཤིག་ལ་མན་རྒྱུ་འཁར་ཅོན་དཔོན་པོ་ལན་གྱི་འཁར་པོ་ལ་སྐྱོད་ཀྱང་པོ་ལ་སྐྱོད་དགོས་པའི་རེ་འདུན་བཏོན་ཀྱང་། བ་སོ་ཆས་པས་ལས་ཀ་ཆེན་པོ་མི་ལྷོགས། ལྷ་ར་ལྷ་ས་བཞིན་རང་ཡུལ་དུ་གནས་སྐྱོད་ཆོག་པའི་ཞུ་བ་ལ་དགོངས་འཁྲུལ་བྱུང་། དེ་བསྟན་མན་རྒྱུ་འཁར་ཅོན་པས་ལྷ་ར་རྒྱ་དམག་རོ་ཆོལ་བ་འགོག་གཞོན་བྱས་པ་ལ་བསྐྱབས་བརྩོན་དང་། ལྷ་མཐུད་ཀྱབ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱ་བོད་སོག་གསུམ་གྱི་ས་མཆོམས་བཏོན་སྲུང་བྱེད་དགོས་པའི་སྐུལ་མ་དང་། ཅོན་དཔོན་པོའི་བྱ་རབས་ཆ་རྒྱུད་ལ་མན་རྒྱུ་འཁར་གྱིས་དཔོན་གནས་སྐྱོད་རྒྱ་དང་། ལོ་རེ་བཞིན་དུལ་སྤང་༡༩༠ ཕྱགས་ཐོབ་སྤྲད་པར་མ་ཟད། དཔོན་པོའི་བཅུན་མོ་བརྒྱུད་ལས་ནམ་རྒྱལ་མཆོལ་རྒྱ་ལྷགས་ཀྱི་ལས་ཀ་དང་ཐོབ་ཐང་སྤྲད་པར་བཤད།

དཔོན་པོ་འདི་བ་ལྷགས་སྐམ་ཞིང་ངང་རྒྱུད་རིང་བ། བསྟན་སྲིད་གང་ལའང་གཞན་ཁྱིམ་མི་འདོག་པའི་ནམ་དུ་བྱོད་ཆེ་བ། དྲག་པོའི་དཔུང་སྟོབས་ཆེ་བས་གཞན་སྡེ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་སོགས་ཀྱིས། རང་གི་མངའ་འོག་གི་ཡུལ་ཁམས་རྒྱ་ཆེན་པོར་གྱུར་ཅིང་། མི་དྲག་གསལ་མང་པོ་འཁོར་དུ་འདུས་པར་སྤང་ལ། འདི་བས་ཅོན་མདོར་ཕོ་བྲང་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་བཀོད་པ་ལེགས་པ། མཐའི་ལྷགས་རི་དང་བཅས་བཞེངས་སྐྱོན་གནང་བར་བསྟན་འཇུག་དཀར་ཆག་དུ་གསུངས།

ད་དྲུང་དཔོན་པོ་འདིས་རྒྱལ་སྤྱི་དཔལ་རིང་གནས་ཕྱིར་ཐབས་ལམ་གལ་ཆེན་ཞིག་བཅུ་པ་ནི། མངའ་འོག་གི་འབངས་ནམས་དམག་རྩར་བགོས་ཏེ་མགོ་དཔོན་བསྐོས་པ་དང་། དྲུང་བྱིས་གངས་གཤེར་གྱིས་དམག་རྩ་སོ་སོའི་ཁོངས་སུ་བགོས་པ་སྟེ། རྒྱ་བྱིན་ནང་གི་འབྲུག་རྒྱལ་དང་། ཁང་གསར་ནང་གི་ལྷ་འབྲུམ་རྒྱལ་མཚོ། སྤང་གི་འཕགས་པ་བཟ་ཤིས། རྒྱ་གཡུང་གི་ཕུག་རྫོང་རྒྱབས། སྤང་ལུང་གི་ཡུམ་རྒྱབས། བྱ་ཤེའི་དཔལ་ལྷན་ཆེ་རིང་། བདེ་ཐ་བཅས་ནང་སློན་བདུན།

སྐོམ་པ་འབྲུག་དང་། ག་རུ་མཐེལ་ནམ་མཁའ་ཆེ་རིང་། བདེ་རྒྱའི་རྒྱ་བན། བཟོན་ཁང་ནང་གི་བན་སར་བཅས་ཕྱི་སློན་བཞི། བན་དེ་གཉེར་བ། སྤང་གི་བལྟ་བོ། བསེ་ཤྱི་བ་སོགས་ཉེར་གསུམ། ཞོ་ཐུའུ་ཞེས་ཐང་ཀའི་མ་མོ། ཆོས་སྤྱོད་ཆེ་རིང་། བཙོང་རའི་ནང་གི་བྲག་ལས་ལོག་པོ། ཁང་དགེ་ཆང་ཞུས་མདོ་བྱམས། ཆག་གི་ལ་ཁའི་ཆེད་བང་བཟ་ཤིས། དཔལ་མགོན་རྒྱབས། ཡ་སྤང་གི་བྱི་གུ་ལྷག་སློབ་བཟང་ཆེ་རིང་། རྫོ་སྐས་སྤང་གི་རྟ་མགིན་ཕ་བཅན། བན་དེ་མཛུབ་དྲུག་ཐོའུ་རྩའི་རྒྱ་འཕགས་པ། བཟོན་པོ་གཟུང་རོ། ཅོ་ཁང་གངས་ཀྱི་རྒྱགས་པ་མ། འབྲུག་ཡག་གོ་བློ་རྒྱས་ལི་རྒྱ་བོ། བྱི་གུ་ཕྱུག་ཐོག་ཐང་འོག་ཐང་གི་ཕོ་སའི་བན་བཞིན། སྤང་བོ་རྒྱབས། ཁང་གསར་ནང་གི་ཆེད་བང་ནམ་རྒྱལ། སྤང་ཆན། ལྷ་སྤོང་ཐོག་མའི་ལུ་རྫོང་ནང་གི་བྱི་གུ་ཕྱུག་གསེར་འབྲུམ་རྒྱབས། ལྷ་སྤོང་འོག་མ་སྡེ་བའི་ནང་གི་ཁ་ར། གུར་ཆེན་བྱི་ཕྱུག་རྒྱབས་སོགས་སློན་རྒྱུང་ཉེར་བཞི།

ཕྱོགས་ཀྱི་མི་མང་སྡེ་ཆེན་དུ་བགོས་པའི་མགོ་འཛིན་ཁག་ནི། རྩང་གོན་དུ་བཅུ་སྐོར་གྱི་ཁང་དགེ་ཆང་པེ་དུ་སློབ་བཟང་ཆེ་རིང་། རྩས་ཆང་གི་ག་རྒྱུད་རྒྱུང་འགྲུང་སོ་འཁྲུང་། ཨ་མོ་ཆང་རྒྱུང་འགྲུང་། དམག་སྤྱི་རྒྱུ་ལུང་ནང་།

གི་ཁྱི་གུ་ཕུག་དམར་ཉུང་དཔོན་པོ། བུ་སྲིབ་པུ་དཔོན། སྐུ་ལུང་ནམ་མཁའ་
 ཆེ་རིང་། བང་ལུང་སྲིབ་ཀྱི་བང་ལུང་ནམ་མཁའ་ཆེ་རིང་། སྐམ་པོ་ཐང་འབའ་
 དགེ་ཐང་ནག་སྲིབ་ཀྱི་རྒྱར་བའི་དཔོན་པོ། ཆོ་གསུམ་སྲིབ་ཀྱི་གདན་ཆད་
 གསར་བ། ཕོ་མོ་ན་ལུང་གི་ཅོ་ནེ་ཕུའི་གཟུངས་རྒྱལ་ཆེ་རིང་། སུ་གུ་སྲིབ་ཀྱི་
 མགོན་ཁང་ནང་གི་ཆོ་དབང་བཟུ་ཤིས། ཉང་སྐུའི་ཁ་དུམ་སྐྱབས། ཀུན་སྐྱབ་
 ཕའི་ཡང་བཅུན་བསན། སྐང་པོ་སྲིབ་ཀྱི་བདུད་བསྐྱོག་གི་ཆེ་རིང་བསོད་
 བསམ། ཕོ་ནག་ཁག་གསུམ་ཀྱི་མོང་ཁའི་ཁང་བ་པཱ་ཏེ། མཱ་རྒྱལ་མཆན། རེབ་
 ཆ་སྐྱད་མའི་བན་ཐུག་རེབ་ཆ་སྐྱད་མའི་གནམ་ལ་འབུམ། གཡེ་སའི་ཕི་ལའི་
 ཏོག་གཟུངས་ཆེ་རིང་། མ་རིང་ལྷ་ཤེ། འོན་བུ་ཐང་གི་གསུངས་འབུམ་རྒྱལ།
 ཐུའུ་ཁྱོ་མགོན་པོ་རབ་བཏན། ཨ་འཁོར་ནོར་བུ། མགོ་བཏགས་རྒྱ་ཐར། ས་
 དམར་མདོའི་བསམ་གྲུབ། རྟེ་གུའི་ཐ་རེ། གཤེན་ཆའི་རྒྱ་མདུང་། བདེ་ཐང་
 གི་པང་རྟེང་འབུལ་དཔོན། ཆས་པའི་སྲིབ་མ་འགག་གི་རྟག་འགག་པ་རྩ་དོན་
 གྲུབ། ཡ་འགག་གི་ཡིང་གྲུ་ཆལ་ཀྱི་གནམ་མཁན་སྐམ་སྐྱབས། བས་རིས་སྲིབ་
 ཀྱི་བས་རིས་མགོ་མདུང་། མདའ་རྒྱང་སྲིབ་ཀྱི་མཁའ་འགོ་སྐྱབས། ཉིང་སར་
 ནང་གི་བྱ་བལ། རྒྱ་པོའི་ཆོད་གསུམ་ཆང་། ཕུ་ཆང་གི་ཆོས་བཟེའི་ལྷ་བ་དགེ་
 བྱ་ཐེ་གཉིས་ཀྱི་བྱ་ཆང་ལྷ་བ་དགེ་རྒྱ་པོ་ཐང་གའི་རྒྱང་རིང་། འབྲོག་རུ་ལུང་
 རིས་ཀྱི་འབྲོག་རུའི་གནམ་མཁན། ཁ་ཆེན་སྲིབ་ཀྱི་གི་རྒྱང་ཆེ་ཕུག་རྟ་རིང་
 བའི་ས་ཐའི་མིག་བཅུམ། ཏྲ་ཡི་སྲིབ་ཀྱི་ཤུ་རི་ཁུ་སྐྱོ་བཟང་ཆེ་རིང་། གདོད་འགོ་
 སྐྱོར་གསུམ་ཀྱི་ཏྲ་ཡི་མདོའི་གནན་ཐེ་སྐྱབས། ལ་མར་ནང་སྐྱ་ལམ་ལོག་པོ་ལྷོག་
 མགོ། མགོ་གཏགས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་ཏི་གུའི་མིག་བཅུམ་དང་མི། ཁ་གུའི་ཆེ་
 དབང་བཟུ་ཤིས། ཐུ་ཏོ་ཨ་ཡེག་སོགས་ལ་རྒྱའི་ཁ་འཛིན་ལ་མཁས་ཤིང་
 མཛངས་པ་རྣམས་ལྟེ་བ་སོ་སོའི་མགོ་དཔོན་ལ་བསྐྱོས་པ་ཡིན་ནོ།

དེ་ལྟར་མངའ་ཁོངས་རྒྱ་ཆེ་ཙམ་མངའ་ལོག་དུ་འདུས་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པར། རང་གི་རྒྱལ་སྲིད་ཀྱི་ནང་དུ་ཕྱི་སློན་དང་ནང་སློན་སོགས་སློན་པོའི་ལམ་ལུགས་བཏོད་པ་དང་། དུལ་ཚན་བྱེ་བྲག་པ་རེ་རེའི་ནང་གི་མིའི་འཛིན་རྒྱས་ལ་དཔག་སྟེ་སྟེ་དཔོན་ཆོ་དཔོན་གཅིག་གྱུར་གྱིས་བསྐྱོས་བཞག་བྱས་པ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ ལོའི་ཙེ་ནེའི་དཔོན་ཚང་གི་ལམ་ལུགས་ཐོར་སེལ་དུ་མ་སོང་བར་གནས་ཐུབ་པར་སྟམ།

ས་གནས་སྲིད་དབང་འདི་ཉིད་རྒྱན་རིང་གནས་ཐུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་གཞན་པ་ཞིག་ནི། བར་སྐབས་ཤིག་ནས་ཙེ་ནེ་དཔོན་ཚང་ལ་བྱ་གཉིས་སྒྲིས་པ་ཡིན་ན་གཅིག་གིས་དཔོན་ས་འཛིན་ཅིང་། གཞན་པ་དེ་དགོན་ཆེན་གྱི་འཛིན་བདག་བྱེད་མཁན་ཡིན་དགོས་པ་དེས། དུལ་ཕྱོགས་འདིའི་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཆ་བྱིས་ཚང་གཅིག་གིས་རྒྱུད་འཛིན་བྱེད་ཐུབ་པར་གྱུར་པ་ཡིན། ལམ་ལུགས་འདིར་བཀས་བཀོད་རྒྱུད་འཛིན་ལམ་ལུགས་གཞན་པ་ལྟར་གྱི་གདུག་རྒྱབ་ཡོད་མེད་མ་ཤེས་ཀྱང་། གདུག་རྒྱབ་ཆེ་ཆུང་ལ་མ་སྟོས་པར་ས་གནས་བཀས་བཀོད་རྒྱུད་འཛིན་ལམ་ལུགས་ཀྱི་མ་ལག་འཐུས་ཚང་ལྡན་པའི་སྒྲིག་འཇུག་ཤིག་རེད།

དེ་སྐབས་ཤིག་ལ་ཚོག་རྒྱལ་མོ་དགོན་ཕྱོགས་དང་། ཁ་གྲུ་ཆོ་བ་དྲུག་པོ་ལ་མགོ་འཛིན་མེད་པས་ཁ་འཐོར་དུ་གནས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། མི་གསོད་འཕྲོག་བཅོམ་སོགས་དུལ་བྱིས་ས་དང་འགལ་བའི་ལས་སྐྱོའི་གས་བྱེད་པ་ལ། ཙེ་ནེ་དཔོན་པོ་ཆོ་དབང་དོན་གྲུབ་གྱིས་དམག་དྲངས་ཏེ་མན་རྩ་གོང་མའི་འབངས་སུ་ཐུལ་ཚུལ་དང་། དེ་ལྟར་བྱས་པ་བསྟན་འགྲུའི་ལ་རྒྱ་ཡིན་ཞེས་མདོ་སྐད་ཆོས་འབྱུང་དང་། ཙེ་ནེ་བསྟན་འགྱུར་དཀར་ཆག་ནོར་བུའི་ཕྱིང་བ་གཉིས་སུ་གསུངས།

དེ་ནས་དཔོན་འདིས་ཐེ་བོ་རྣམས་མཐའ་འཁོབ་ཀྱི་རོང་དུ་གནས་པ་
 དང་། དམ་པའི་ཆོས་མ་དར་ཞིང་གསོད་གཅོད་ལ་དགའ་བས་སྐབས་དེའི་
 ཅོན་ཉེའི་མངའ་ཁོངས་ཏུ་ཡེའི་སྲིབ་དང་། ལ་ཆེན་སྲིབ་ལ་སོགས་པའི་ས་ཆར་
 རྒྱ་ཐག་བྱས་སྐབས་དམག་དཔུང་བྲངས་ཏེ། ཐེ་བོའི་མགོ་འཛིན་པལ་ཆེར་
 བསད་ཅིང་ལུང་ཁོག་འགའ་ཞིག་མངའ་འོག་ཏུ་བཅུག མགོ་དཔོན་བསྐྱོས་
 ཏེ་དགེ་བཅུའི་ཁྲིམས་སྲོལ་བཅུགས།

དཔོན་པོ་འདིས་ཆོས་ཕྱོགས་ལ་ལས་ཀ་མང་བོ་བྱས་པས་སྐབས་དེའི་
 ཆོས་ལུགས་མི་སྣ་གལ་ཆེན་དག་གིས་བསྐྱེད་གནང་སའི་ཡུལ་ཡིན་
 གྲང་། མན་རྩའི་གོང་མ་སོགས་ཀྱི་དོན་དུ་མི་གསོད་ཁྲག་སྦྱོར་བྱས་པ་དེ་བས་
 གྲང་མང་ཕྱིར་སྡིག་པ་ཆབས་པོ་བསགས་པ་ལ་དམིགས་ཏེ་མི་ཆེའི་མཐའ་
 མཐུག་ནེའུ་མདོ་དགེ་ཚུལ་ལམ། ཕྱིས་ངག་དབང་རྒྱལ་མཚན་དུ་འབོད་པ་
 དབུས་སུ་རྒྱལ་དབང་པཅ་ཆེན་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་གཙོས་པའི་སྦྲེས་ཆེན་མང་བོ་
 དང་། མདོ་སྣང་དུ་འང་མཁས་པའི་བཤེས་གཉེན་མང་བོ་བསྟེན་ཏེ་མཁས་པའི་
 གོ་འཕང་མཐོན་པོར་གཤེགས་པ་དེ་མཆོད་གནས་སུ་སྦྱོན་བྲངས་ཏེ། དཀར་
 ཆོས་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་བཙོན་བཞིན་མི་ཆེ་མཐའ་འཁྲོལ་ཏེ་འདས་པར་བཤད།

དེ་ལ་སྲས་སློ་བཟང་དོན་གྲུབ་དང་། རྣམ་རྒྱལ་སང་གེ་གཉིས་བྱང་
 བ་ལས། ཆེ་བ་སློ་བཟང་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་ཡབ་ཀྱི་སྲིད་བསྐྱངས་ཤིང་། ས་དཔོན་
 ཆེན་དང་ལྷན་དུ་རྒྱ་དམག་ཆམ་ལ་པབ་ཚུལ་སོགས་ལོ་རྒྱུས་འགའ་ཞིག་གོང་
 དུ་སོང་བའི་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། ནར་སོན་པ་ན་རིགས་རྩས་མཆོག་ཏུ་གྲགས་པའི་
 རྒྱ་བཟའ་ཐུའུ་ཕེན་ཞེས་པ་ཞིག་བྲིས་ཐབ་ཏུ་བསུས།

དཔོན་འདི་ཕྱིའི་དབང་འདུལ་ཐབས་དང་ནང་གི་རུ་ཕྱེ་སྦྱོང་ཚུལ་ལ་
 མཁས་པ་ས་དང་མཉམ་པར་གྲགས་ཤིང་། སོག་པོ་རྣམས་འདི་ལ་སྐྱག་ནས་

སྒྲུགས་དང་བརྟན་པ་འབྲུལ་མཁན་མང་བར་བཤད། འདི་བ་ཏྲ་རྒྱལ་མདའ་
འཕེན་དང་སྒྲོ་སངས་ལ་དགའ་བས། ཆས་པའི་སྲིབ་དང་། ལྷུང་རིང་སྲིབ་
ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་སྡེ་དང་ས་ཉམས་སུ་དགའ་བ་མང་བོར་རི་དྲགས་རྩོན་དུ་འགྲོ་
ཞིང་། རི་དྲགས་རྩོན་སྐབས་ཤུའི་སྒོ་ཐོག་བསད་ཀྱང་སྒྲུ་ལ་ཆོགས་གཏམ་བཏང་
ནས་སྤྲོད་པར་བྱས་པས་སྒྲུས་མཐུན་རྒྱུན་བསྐྱབ་པར་ཁས་སྲངས་ཚུལ་དང་།
མདའ་གཅིག་འཕངས་པས་ཤུ་བའི་རྒྱ་གཉིས་གཤགས་ཤིང་མགོ་ཚལ་བར་གས་
ཏེ་བསད་པས་འཁོར་ནམས་ཏེ་ལས་ཚུལ་སོགས་བཤད།

ཐེ་བོའི་ཁོག་ཏུ་དམག་དཔུང་བྲངས་ཏེ་མི་མང་དུ་བསད་ཅིང་། མགོ་
འཛིན་མང་བོ་གསོན་བཟུང་བྱས་ཏེ་ཐེ་བོ་ཡོངས་རྫོགས་མངའ་འོག་ཏུ་བརྒྱལ་
སྟེ་དམག་རུ་སོ་སོར་བཞོས། དེ་དག་གི་མགོ་འཛིན་དུ་རང་བཞིན་བཟང་ཞིང་
རྒྱལ་པོད་པ། ལེགས་ཉེས་བདེན་རྩོན་གྱི་རྣམ་དཔྱེ་ལ་མི་རྣམས་པ། དཔོན་
པོའི་བཀའ་ལྟར་སྐྱབ་པ་ལ་མངོན་སྟོན་རྒྱལ་མདུན་མེད་པ་སོགས་ཆ་རྒྱུན་ཆང་
བ་དག་བསྐྱོས་ནས་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་བཀའ་ཁྲིམས་བཅན་པོ་བརྒྱལ་གྱིང་། ཁྲིམས་
ལ་བཅུ་ཞིང་སྒྲེ་བོ་ཡ་རབས་ཀྱི་སྟོན་པ་ཅན་འགའ་རེར་ཐོབ་དང་བདག་རྒྱུན་
སྤང་དེ་མངའ་དབང་བསྐྱུར་བར་བཤད། དེས་ན་ཐེ་བོ་རྣམས་ཙོ་ནེ་དཔོན་
པོའི་འོག་ཏུ་འཇུག་དུས་ནི་འདི་སྐབས་ཡིན་པ་ཤེས་ཐུབ་པ་ཡིན།

དེ་སྐབས་ཐེ་བོར་བསྐྱོས་པའི་དཔོན་མགོ་ཁག་ནི། ལྷག་མདོ་ཁོག་གི་
མཉེ་བའི་རྒྱ་ནོར། དཔྱེ་འགབ་མའི་ཉ་རོ་གདོང་གི་སྤང་དགེ་བྲང་སྤང་། གེ་
དགེ་དཀའ་བརྒྱ། དཔག་པའི་འུ་ཟི་ནང་གི་སྐ་བ་ཆོ་བརྟན་བཟང་། གཟི་ལྷུང་
མདོའི་དཀོན་མཆོག་སྐབས། དཔས་ཆོ་སྐ་མ་སྐབས། འབྲེན་ཆོ་ཉིན་པའི་རང་
ནང་ལྷན་གྲུབ། བན་ཞིས་རྒྱལ་མཆན། འབྲེན་ཆོ་སྲིབ་ཀྱི་དཔའ་རྒྱའི་བོན་པོ།
སྤང་མ་ཁག་གསུམ་གྱི་སྟོན་ཤོད་སྤང་མ། ལྷག་རི་ཁོག་གི་མགོ་ཆེ་གོང་མའུ་བསོད་

ནམས་སྐྱབས། དགའ་འགོད་གི་ཡ་ལོག་ རྩོམ་ཁྱེད་ཀྱི་ཐེངས་འདི་ལྟོ་དག
བར་ཀྱང་དག་སྐྱབས། ཡ་སྐྱེའི་ཁར་པ་རི་ཕྱག་ཚོ་སྤྱི་བརྒྱད་པོའི་ནང་གི་ཚུ་
རི་ཁྱེད་སྐྱབས། ཁོ་ཐག་སྤྱི་འབྲམ་ཕྱག་ བྱ་བཟང་འབྲེག་ཐེ། རྩོམ་ཁྱེད་། སྤྱི་ལོགས་
ཁྱེད་། འབྲེག་ལ་ཁྱེད་ཐག་གི་ཁྱེད་ཀྱང་། ཁྱེད་ཀྱང་། ཐང་ཀའི་བྱ་བོ་ན་པོ་སྐྱབས།
ཉེན་དོད་པག་བཟང་པག་སྐྱབས། ཁྱེད་ཉེད་ཉེན་དོད་སྤྱི་ལོགས་སྐྱབས་
སྤྱི་བྱ་བ་པ་དང་། ཁྱེད་པ་ཐོགས་བསྐྱོད་བཞག་བྱས་པར་བཤད། སྐབས་འདིའི་
ཁྱེད་པོ་ཞེས་པ་ནི་ན་མོ་ཁྱེད་པོའི་ལོ་ཁྱེད་པོ་ལ་གོ་རྒྱུ་མིན་པར། སྤྱི་ལོགས་ཚོ་ཁྱེད་
གི་སྤྱི་མི་བསྐྱོས་པ་ཁྱེད་ལ་ཁྱེད་པོ་ཟེར་བ་ཡིན་ལ། ལོ་རྒྱུས་རྒྱུད་རྒྱུད་པ་ཁྱེད་
ཏུ་ཁྱེད་མགོ་དག་གས་ཟེར་བ་ལྟ་བུའི་མིང་ཆོག་མཐོང་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ།

མན་རྒྱུའི་གོང་མ་ཁྱེད་ཀྱི་དགྲ་ལོ་༡༠ ལོན་སྐབས་ཅོན་དཔོན་སྤྱི་
བཟང་དོན་གྱུ་ཁྱེད་ཀྱི་མཇལ་དུ་བྱིན། ཁྱེད་ཀྱིས་རྩོམ་ཁྱེད་ནས་འགྲོ་ཞོར་
ལ། ཁྱེད་བོད་ཀྱི་དཔོན་པོ་ཡིན་པས་བོད་ཚོས་ཤེས་སམ་ཞེས་དེས་པར། ཅོ་
ན་དཔོན་པོ་ཁྱེད་ཀྱི་ཡི་ཞོན་རྩོམ་ཁྱེད་ཀྱི་རྩོམ་ཁྱེད་ལ་འགྲོ་ཞོར་ཚོས་ཤེས་པའི་
རྩོམ་སྤྱི་འབྲམ་དཔལ་མཚན་བརྩོད་སྤྱི་ལོགས་སྐྱབས། ཁྱེད་ཀྱི་དགའ་སྤྱི་སྤྱི་ལོགས་པའི་
ནམ་འགྱུར་བསྐྱབས། བདག་ཁྱེད་མང་བོ་སྤྱི་དེ་བྱིར་རང་ཡུལ་དུ་སྤྱི་ལོགས་ནས།

བསྐྱབས་འགྱུར་དགར་ཆག་ཞོར་ཟེར་དུ། ལྷགས་བྱ་དོར་སྤྱི་ལོགས་པའི་
བརྒྱུ་གསུམ་ལ་ཁྱེད་ཀྱི་རྒྱལ་བོ་དགྲ་ལོ་ཉེ་ལྷ་ལོན་པའི་སྐབས་སྤྱི་འབྲམ་དུ་བྱིན།
ཞེས་འབྱུང་ཡང་། ཁྱེད་ཀྱི་ནི་རབ་བྱུང་བརྒྱུ་གཅིག་པའི་ཤིང་རྩོམ་ལོ་༡༦༥༤
ལོར་འབྱུངས་ཤིང་། ཁོང་གི་དགྲ་ལོ་ཉེ་ལྷ་བ་ནི་རབ་བྱུང་བརྒྱུ་གཅིག་པའི་
རྩོམ་སྤྱི་ལོ་༡༦༥༩ ཞེས་བ་ཡིན། དེས་ན་བསྐྱབས་འགྱུར་དགར་ཆག་གི་ལྷགས་
བྱ་ཞེས་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱུ་གཅིག་པའི་ལྷགས་བྱ་ལ་གསུངས་པ་ཡིན་ན། སྤྱི་ལོ་
༡༦༥༡ ལ་ཞེས་ཅིང་། དེ་ནི་ཁྱེད་ཀྱི་དགྲ་ལོ་ཉེ་ལྷ་ཚ་བརྒྱད་པའི་སྐབས་ཡིན་

དགོས་པས། འདི་དང་མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་གི་ལོ་ཚིགས་གཞིས་ལ་བརྟག་
དགོས་པར་སྤང་།

སྐབས་དེར་ཅོ་ནེ་ཕྱོགས་ཀྱི་བོན་པོ་མང་བོ་ཞིག་ལ་ཆོས་ལུགས་སྐྱུར་
འདོད་ཡོད་པའི་སྣང་ལ། དགོན་ཆེན་གྱི་ཁྲི་བ་དང་། གྲུར་ཡག་སྒོམ་ཆེན་པ་
གཞིས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ལུགས་ཉིང་བསྐྱལ་བྱས་པར་བརྟེན། མགོ་བ་ཡུམ་སྐྱབས་
སོགས་མི་སྣ་བཏང་སྟེ། ཆས་པའི་སྲིབ་དང་། གཤེན་ཆ་སྦང་གཤིས། བདེ་
ཐང་སོགས་སུ་འཛིག་ཉིན་པའི་ལྷ་འདྲེ་སྐྱབས་སུ་འཛིན་ཅིང་། ཤ་ཁྲག་གིས་
མཆོད་སྦྱིན་ལ་མོས་པའི་བོན་པོ་ནམས་བསྐྱོང་འགྲུག་གིས་བཀའ་བཏང་ནས་
ནང་ཆོས་ལ་བསྐྱུར་ཅིང་། དེ་དག་གི་ནང་ཅོ་ནེ་དགོན་ཆེན་དུ་གྲུ་བ་བྱེད་མཁན་
གང་འཆོམ་བྱུང་ཞིང་། སྐབས་དེར་སྐུ་རྒྱུང་དགོན་པ་གསར་སྐྱབ་བྱས་པའང་
དོན་གྱིས་བོན་མགོ་བསྐྱུར་པ་དག་གི་ཆེད་དུ་དམིགས་པར་སྤང་།

བ་ས་རྩེ་དུང་རིན་པོ་ཆེ་དག་དབང་དཀོན་མཆོག་ཉི་མ་རྒྱལ་བོ་དུ་ནང་
གི་སྐར་ཐོག་དུ་ཐེབས་པ་ཐོས་ནས། གདན་འདྲེན་པ་བཏང་སྟེ་ཅོ་ནེ་ཡོངས་
འདུའི་རྒྱལ་ཁབ་དུ་ཆིབས་སྐྱུར་བསྐྱངས། དཔོན་ཚོན་དགོན་སྡེ་དང་བཅས་
པས་གྲུས་པས་བསྟེན་ཏེ་དབང་ལུང་བཀའ་ཆོས་མང་བོ་ཞུས།

ཅོ་ནེ་དཔོན་པོ་འདིའི་སྐུ་རིང་ལ་ཕྱག་ལས་རྒྱབས་ཆེན་ཞིག་གནང་བ་
ནི། རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཞིས་པའི་ལྷགས་བྱི་སྟེ་ལོ་༡༧༩༠ ལོར་བཀའ་འགྱུར་གྱི་
དཔར་རྒྱ་མགོ་རྒྱུགས་ཤིང་། རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཞིས་པའི་ལྷགས་པག་སྟེ་ལོ་༡༧༩༡
ལོར་དཔར་བཞེངས་གྲུབ་པ་བཅས་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་པོ་ཏི་བརྒྱ་ཕྱག་ལྷག་
དཔར་བཞེངས་གནང་བ་འདི་ཡིན།

ཁྱད་པར་དུ་ཅོ་ནེ་བཀའ་འགྱུར་འདི་བོད་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་སུ་
བཀའ་འགྱུར་དཔར་བཞེངས་སྡེ་ཤོས་ཀྱི་གས་ཡིན་ལ། དེ་འདྲའི་སྡེ་ཐོན་གྱི་

བསམ་སྒོར་བསྐྱུགས་བརྗོད་ལོས་པ་ཡིན་མོད། རྒྱས་པར་ལེ་ཆན་གཞན་དུ་
བཤད་ཅིས་ཡིན།

དཔོན་འདིའི་བརྩན་མོ་རྒྱ་བཟའ་མོ་སྒོ་བཟང་མཆོ་ལ་མན་རྩ་གོང་མ་
ཁྲུང་ཞིས་ཀྱིས་བརྩན་མོ་ཨང་གཉིས་པའི་ཐོབ་ཐང་གནང་བར་བཤད། འདི་
གཉིས་ལ་བྱ་གཉིས་བྱུང་བའི་ཆེ་བ་དམག་ཐོར་མགོན་པོ་དང་། རྒྱུང་བ་འཕྲིན་
ལས་རྒྱ་མཆོ། དམག་ཐོར་མགོན་པོ་ནི་རབ་བྱུང་བརྩ་གཅིག་པའི་མེ་སྐྱུག་སྟེ་
སྤྱི་ལོ་༡༤༡༤ ལོར་སྐྱེས། བསྐྱུན་འགྱུར་དཀར་ཆག་དུ་ལོ་ཁམས་འདི་ཁྲུང་ཞི་
དགྲུང་ལོ་༡༥ ལ་བཤད་འདུག་ཀྱང་། ཁྲུང་ཞི་དགྲུང་ལོ་༡༥ ནི་སྤྱི་ལོ་༡༤༢༢
ལ་ཁེལ་བས་དཔྱད།

རང་ལོ་དྲུག་གི་ཐོག་ཡབ་གཤེགས་ནས་རྒྱལ་སྲིད་བཞེས། རྒྱ་ཡིག་དང་
བོད་ཡིག་གཉིས་ཆ་ལ་སྦྱངས། དགྲུང་ལོ་༡༦ ཐོག་ཐ་མང་དམག་དྲུལ་ཞེས་
པའི་བུ་མོ་སྤྲན་བྱང་མ་ཁབ་དུ་བསྐྱུས། གཏམ་སྤྲོ་བ་མཁས་པས་གོང་མའི་ལུང་
ལས་ཀྱིས་མཐོ་བའི་རྒྱ་དཔོན་དག་ཀྱང་དཔོན་པོ་འདིའི་མདུན་དུ་སླེབས་ཆེ་
སྤྲོ་བརྗོད་མི་ཐོན་པའི་གཟི་བརྗོད་ཡོད་པར་བཤད།

མན་རྩ་གོང་མ་ཁྲུང་ཞི་དགྲུང་ལོ་༤༡ པ་སྤྱི་ལོ་༡༢༠༡ ལོར་ཞུགས་སྐྱེས་
རུ་ཆོ་བ་ཉེར་བཞིས་མན་རྩའི་སྲིད་གཞུང་ལ་གྱེན་ལོག་ངོ་མོལ་བྱས་པར། རྒྱ་
དམག་སླེབས་ནས་འཐབ་ཀྱང་བོད་ལ་སྐྱུགས་མ་རྟེན་སྐྱབས། ཁྲུང་ཞིས་ཀྱིས་
ཙོན་དཔོན་པོ་དམག་ལ་འགོ་དགོས་པའི་བསྐྱུལ་མ་ནན་ཆེར་བྱུང་བ་ལ་བརྟེན་
ནས། དཔོན་སྒོན་དག་གས་བརྩ་བྱངས་ལ་གོས་མོལ་བརྒྱད་དམག་མི་སུམ་
སྟོང་དངས་ཏེ། ངོ་མོལ་གྱེན་ལངས་བོད་སྡེ་དེ་ནམས་ཀྱི་མགོ་གནན་ཏེ་ཁྲུང་
ཞི་ཆང་ལ་སུལ།

གཞན་ཡང་དེ་སྤྱིས་དཔོན་ཞེས་པའི་ས་ཆར་གནས་ནས་སྡོད་བོད་སྡེ་ནམས་

ཀྱང་བཀུག་སྟེ། སྤྱག་པ་ལུང་ཁོག་དང་། ཉེན་ཁ་སྲིབ་ཀ ལྟོང་པར་ཅ་དམག་
 རུ་བཞིར་བཞོས་ཤིང་། བ་མགོ་སྲིབ་ཀྱི་འབྲུག་པན། ཞང་ཞུང་ངོའི་སྤྱ་བ་དྲ་
 ཤང་། ཆེ་ཞིའི་ངན་འབྲུག་པོ། ལུག་གུ་རུག ལམ་གོང་འབྲུག་གི་འཆང་མགར་
 ཤ་འབན། གུ་རྟི་སྤུའི་སོ་འབན། ཅ་ཡུ་སོག་སྒྲག སྤྱ་བཞིའི་རྒྱ་དགེ་ཐར་སོགས་
 བྲིད་དེ་ཞན་ཤིའི་དོ་མ་རྩུང་དུ་ལ་སྤྱག་པར་སོང་ཞིང་རྩུང་དུ་ས་གོང་མ་ལ་ཡི་གེ་
 སྤུལ་བས། ལྷང་ཞི་རྒྱལ་བོས་ཅོ་ནེ་དཔོན་པོ་ལ་གསེར་ཟངས་ལས་གྲུབ་པའི་
 ཐམ་ག་དང་། དུལ། ཞོས་དར། ང་དང་རས་སོགས་བདག་རྒྱུན་གནང་
 སྒྲིན་བྱས། རྒྱ་མཚན་འདི་དག་ལ་བཞེན་ནས་དཔོན་པོ་འདི་བ་སྟན་གྲགས་
 ཆེ་རུ་བྱིན་ཞེས་བསྟན་འགྱུར་དཀར་ཆག་དུ་གསུངས།

ཡང་ལྷང་ཞི་དགྲང་ལོ་༥༥ རྟེ་སྤྱེ་ལོ་༡༢༠༩ ལོར་རྒྱ་ནག་དུ་སོང་སྟེ་ལྷང་
 ཞི་དང་མངལ། ལྷང་ཞི་དང་མཉམ་དུ་རི་དགས་རྩོན་དུ་སོང་སྐབས་རྟ་རྒྱག་
 མདའ་འཁེན་སོགས་ལ་ལྷང་ཞི་མགྲུ་ནས། ཞུ་གོས་དང་། རྒྱ་ཆ། ཞོས་དར་
 སོགས་སྤྱད་ཅིང་སྟོན་མོ་བཤམས་པར་བཤད། ཕྱིར་རང་ཡུལ་དུ་སླེབས་ནས་
 ལྟོང་སྐོར་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཆོག་དན་ཞུས་ཀྱིས་མཆོད་གནས་སུ་བཀྱར་ཅིང་།
 དབང་ལུང་བཀའ་ཆོས་མང་པོ་ཞུས།

ལྷང་ཞི་དགྲང་ལོ་༥༢ རྟེ་ལོ་༡༢༡༠ ལོར་ཨོ་རོད་རྩུག་གར་གྱི་དམག་
 བོད་དབུས་སུ་སླེབས་པ་ལ། ལྷང་ཞིས་ཀྱིས་ཅོ་ནེ་དཔོན་འདིས་དམག་སྡེ་
 འདྲེན་དགོས་པར་བསྐྱལ་བ་ལྟར། རང་ཉིད་ཀྱིས་གཙོས་པའི་དམག་དཔོན་
 ༡༥ དང་། ཞོ་རྒྱག་དམག་མི་༥༠༠ བྲིད་དེ་འབྲི་རྩུའི་ཁར་སླེབས་ཀྱང་དམག་
 འབྲུག་རྒྱག་མ་དགོས། སྐབས་དེར་ཆེན་སྲིད་གཞུང་གིས་ཅོ་ནེའི་དམག་དཔོན་
 རིགས་ཁག་ལ་རྩུང་བེན་དང་། ཞུ་བེན། ཆེན་རྩུང་། བུ་རྩུང་སོགས་ཀྱི་མཆིས་
 ཞུ་དང་། དུལ་དང་གོས་ཆེན་སོགས་ཀྱི་བདག་རྒྱུན་བྱིན།

དེ་ནས་རྫོག་པ་སོགས་དབང་དུ་བསྐྱུས་ཏེ་ཐོན་ཏུ་མངའ་ལོག་དང་།
གཙོས་དང་མཛོད་དགེ་སྤྲད་མ་ནམས་ཀྱི་ཆུང་མངའ་ལོག་དུ་བཅུག ཐེ་ཕོ་
གཟའ་རུ་ཆོང་རུ་ནམས་རྩེ་ཆུང་མངའ་ཞབས་སུ་བཅུག་སྟེ་མན་དུའི་སྤྲད་
གཞུང་ལ་ཞབས་འདེགས་བསྐྱབས། རྒྱ་མཚན་འདི་དག་ལ་གཞིགས་ནས་ཙོ་
ནེ་བསྟན་འགྱུར་དཀར་ཆག་དང་། མདོ་སྤྲད་ཆོས་འབྱུང་སོགས་སུ་དཔོན་
འདི་སློ་གོས་མཛདས་ཤིང་། མཁུན་པའི་གཏིང་མི་དཔོག་པ་སོགས་ཀྱི་བསྐྱུས་
བརྗོད་མཛད་འདུག སྐབས་དེར་ཙོ་ནེ་དགོན་ཆེན་དུ་དགེ་འདུན་ཁྲི་ཕྲག་
འཆོགས་པར་བྱགས།

ཁྲུང་ཞི་ཁྲི་ལོ་༤༠ བ་སྤྱི་ལོ་༡༢༡༩ ལོ་ནས་བཀའ་འགྱུར་དཔར་བཞེངས་
ལས་མགོ་ཚུགས་ཏེ་ལོ་ངོ་༡༡ ལ་དཔར་བཞེངས་བྱུང་བ་ཡིན། མདོ་སྤྲད་ཆོས་
འབྱུང་ལས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྷགས་སྤང་ལོ་འདི་ཁྲུང་ཞི་དགྲུང་ལོ་
༤༩ པར་གསུངས་པ་ནི་མ་དག་པར་སྟུང་སྟེ། ཁྲུང་ཞི་དགྲུང་ལོ་༤༩ པ་ནི་རབ་
བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྷགས་སྤྱུ་ལོ་སྤྱི་ལོ་༡༢༠༡ ལ་ཁེལ་བ་དང་། འོན་ཀྱང་མདོ་
སྤྲད་ཆོས་འབྱུང་དུ་ལྷགས་སྤང་ལོར་གསུངས་པས། དེའི་ལྷགས་སྤང་ནི་རབ་
བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྷགས་སྤང་ལས་འོས་མེད་ལ། དེ་ནི་སྤྱི་ལོ་༡༢༡༡ ཁེལ་
བ་ཡིན། དེས་ན་མདོ་སྤྲད་ཆོས་འབྱུང་དང་བསྟན་འགྱུར་དཀར་ཆག་གཉིས་
ཀྱིས་ཆུང་གོང་མའི་ཁྲི་ལོ་དང་བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་གི་ལོ་ཁམས་སྟུར་བ་ནམས་ལ་
བར་བྱུང་ལོ་འགའ་རེ་སྤང་བས། དུང་དཀར་ཆོག་མཛོད་ཆེན་མོ་དང་། བོད་
རྒྱ་ཆོག་མཛོད་ཆེན་མོ་སོགས་སུ་ཁྲུང་ཞི་རབ་བྱུང་༡༡ ཤིང་ན་སྟེ་སྤྱི་ལོ་༡༢༥༤
ལོར་སྤྱིས་པར་བཤད་ཡོད་སྟབས། བསྟན་འགྱུར་དཀར་ཆག་དང་མདོ་སྤྲད་
ཆོས་འབྱུང་གཉིས་ཅི་གཞི་གང་ཞིག་ནས་ནོར་བར་ངེས་སོ།

དཔོན་པོ་འདིས་སྤྱི་ལོ་ལྔ་ལྔ་མཁུན་འཇམ་དབྱངས་བཞེད་པ་དང་།

མེ་ར་པཎ་ཁྱི་ཏ་སྟོ་བཟང་སྦྱིན་པ། སྟོབས་ལྡན་སྒྲགས་རམས་པ། བྱ་དགེ་སྟོ་
གྲོས་རྒྱ་མཚོ་སོགས་སྦྱེས་ཆེན་དམ་པ་མང་པོ་སྦྱོན་ངངས་ཏེ་མཚོད་བཀྱར་
དང་། དབང་ལུང་བཀའ་ཚིག་ཞུས།

དམག་ཐོར་མགོན་པོ་དང་བརྩན་མོ་སྦྱོན་བྱང་མ་གཉིས་ལ་སྲས་
གསུམ་བྱང་བའི་ཆེ་བ་འཇམ་དབྱངས་ནོར་བུ་དང་། འབྲིང་བ་སྟོ་བཟང་
དཔལ་འབྱོར། ཐ་ཚུང་སྟོ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་བཅས་ཡིན་ལ། ཆེ་
བ་འཇམ་དབྱངས་ནོར་བུ་ནི་རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཉིས་པའི་ཚུ་ལྷག་སྟེ་ལོ་༡༧༠༩
ལོར་སྦྱེས། བསྟན་འགྱུར་དཀར་ཆག་ནོར་ཕྱེད་དུ་འདི་བ་ཁྲུང་ཞི་དགྲུང་ལོ་
༤༡ པའི་ཚུ་ལྷག་ལ་ཁེལ་བར་གསུངས་ཀྱང་། ཁྲུང་ཞི་དགྲུང་ལོ་༤༡ པ་ནི་རབ་
བྱུང་བརྒྱ་གཉིས་པའི་ས་རྟ་སྟེ་ལོ་༡༧༡༤ ལ་ཁེལ་ཞིང་། གལ་སྲིད་ཁྲུང་ཞི་དགྲུང་
ལོ་ཞེས་པ་དེ་ཁྲུང་ཞི་ཁྱི་ལོ་ལ་གོ་བ་ཡིན་ན། ཁྲུང་ཞི་ནི་རང་ལོ་བདུན་པ་སྟེ་རབ་
བྱུང་བརྒྱ་གཉིས་པའི་ཕྱགས་སྐྱང་སྟེ་ལོ་༡༤༤༡ ལོར་ཁྱི་ལོ་འཁོད་པ་ཡིན་པས།
དེའི་ཁྱི་ལོ་༤༡ པ་ནི་རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཉིས་པའི་ཕྱགས་སྐྱང་སྟེ་ལོ་༡༧༡༡ ལ་ཁེལ་
སྟབས། ཅོ་ནེ་དཔོན་འཇམ་དབྱངས་ནོར་བུའི་སྟེས་ལོ་ཁྲུང་ཞི་དགྲུང་ལོ་༤༡
ལ་མེ་ཁེལ་ཅིང་། ཁྲུང་ཞི་ཁྱི་ལོ་༤༡ ལའང་དེ་བས་ཁེལ་ཐབས་ཅིང་།

རང་ལོ་དྲུག་ཅུ་མ་ནས་བོད་ཡིག་དང་། བདེ་གདུགས་སྟོལ་མ་སོགས་
སྟོ་འདྲིན་གནང་། མེན་རྩའི་རྩ་ལེ་ཞེས་པ་དགེ་རྒྱན་དུ་བསྟེན་ནས་རྒྱ་ཡིག་
ལ་སྦྱངས།

རང་ལོ་༡༤ ཐོག་སྟེ་བཟང་མཁའ་འགོ་མཚོ་དང་། རྒྱ་བཟང་ལྷ་ཤི་པ།
ཅའི་ཏེ། རོ་རྩེ་མཚོ་བཅས་བརྩན་མོ་བཞི་བསུས། སྟེ་ལོ་༡༧༡༥ ལོར་ཡབ་ཀྱི་
སྲིད་ཁྱིར་འཁོད། སྟེ་ལོ་༡༧༡༤ ལོར་ཁོ་སྟོན་སྟེ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མན་རྩའི་
གོང་མའི་སྲིད་གཞུང་ལ་ངོ་རྒྱུན་ལངས་བྱས་ཏེ། ས་གནས་རྒྱ་དཔོན་དང་

དམག་མི་མང་པོ་བསད་པས། མན་རྩ་སྲིད་གཞུང་གིས་ཅོན་དཔོན་པོར་ངོ་
 རྒྱལ་གྱི་ལངས་པ་ནམས་འདུལ་དགོས་པའི་བཀོད་མངགས་ལྟར། ལོ་དེའི་ཟླ་
 ༡ རང་དམག་དཔོན་ཐོ་ལོ་བ་དང་། གནམ་འབོ་ཕྱག་རྒྱ་མཁར་རྒྱབས། རྩོ་
 རྩམ་འཛོམས། རྩམ་རྒྱལ་སོགས་དཔག་དམག་དཔུང་དངས་ཏེ་ཟླ་ངོ་བཞི་
 ལ་འཐབ་པས་ཁོ་སྒོག་པའི་མགོ་འཛིན་འབྲོག་པག་སྒྲ་སོགས་མི་སྟོང་ཕྱག་མང་
 བོ་བསད་ཅིང་། བརྒྱ་ཕྱག་དུ་མ་འཛིན་བཟུང་གིས་རྒྱ་དཔོན་རྩམས་ཅིས་སྟོད་
 བྱས། དེ་ལ་མན་རྩ་གོང་མ་ཡུང་ཁིང་དགའ་སྟེ་གསེར་དངུལ་གོས་དར་སོགས་
 བདག་རྒྱུན་སྤྲད། ཕྱིར་རང་ཡུལ་དུ་སླེབས་ནས་གཡུལ་དུ་མི་མང་པོ་བསད་
 པའི་སྟེག་བཤགས་ཤུགས་ཆེན་བྱས་སྤྲད།

མཆོ་སྟོན་མཆོད་སྟོང་ཞེས་པའི་ས་ཆར་རྒྱ་མཁར་ཞིག་བཅིག་རྒྱར་
 མན་རྩ་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གིས་ཅོན་དཔོན་པོས་བསྐྱབ་དགོས་པར་བསྐྱལ་
 བས། རྩོ་རྩམ་འཛོམས་དང་། དམ་ཆོས་རྒྱབས་སོགས་མགོ་བྱེད་དང་། ལས་
 མི་༥༠༠ བཏང་སྟེ་གང་འགྲོགས་ངང་བསྐྱབས། མཁར་ལས་འདི་འདྲའི་ཕྱར་
 བ་མ་བྱང་ཞེས་རྒྱ་དཔོན་དག་དེ་ལས་སྤྲད།

མཁར་ལས་ཀྱི་སྤྲོ་ཡོན་ལྟ་བུར་ཅོན་དཔོན་པོར་ཚུང་དུ་འུམ་བུའི་སྟོ་
 འཇུགས་ཆོག་པའི་ཐོབ་ཐང་སྤྲོད་ཀྱང་། རང་ཡུལ་གྱི་ལྷ་སྟེ་མི་སྟེ་མ་ཆོག་པ་
 མེད་པར་བསམ་ནས་ཐོབ་ཐང་དེ་མ་སྤངས་ཟེར།

ཡང་ནོར་བུ་ར་སག་ཅེས་པས་མན་རྩ་སྲིད་གཞུང་ལ་ངོ་རྒྱལ་བྱས་ཏེ་
 ས་གནས་རྒྱ་དཔོན་དག་གིས་མ་ཐུབ་པར་ཡོད་པ་ལ། ཅོན་དཔོན་པོས་དཔུང་
 དངས་ཏེ་ར་སག་གསོན་བཟུང་གིས་རྒྱ་ལ་ཅིས་སྤྲད། དེའི་བདག་རྒྱུན་དུ་གསེར་
 དངུལ་གོས་དར་མང་བོ་ཐོབ། དེ་ལྟར་མན་རྩ་གོང་མའི་དོན་དུ་གཡུལ་ལས་
 སྒྲ་ཆོགས་གཞེར་ཏེ། རབ་བྱང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་ཏྲ་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༤ ལོར་འདས།

དཔོན་འདིའི་འདས་མཆོད་སྐབས་ཙཱ་ཞེའི་ཉེ་འཁོར་གྱི་དགེ་འདུན་པ་ཆེན་མོ་
ལཱ་སྟོང་(༡༥༠༠༠)ལྟག་འདུས་པར་བཤད།

དམག་ཚོར་དཔོན་པོ་འདས་པའི་རྗེས་སུ་ཤོ་བ་ཕྱོགས་ཀྱི་གནམ་ལ་
ཕྱག་དང་། ལྷ་ཁོ་རྒྱལ་ཟེར་བ་སོགས་མི་ཚོ་དང་གྲས་འགའ་ཞིག་གིས་ཙཱ་
ཞེའི་པོ་འདི་མངའ་ཞབས་ནས་འདུད་ཅིས་ཀྱིས་ངོ་ཚྏ་དང་། མན་རྩའི་གཞུང་
གི་ཁྲིམས་སྒྲོལ་གཏུགས་གཤེར་བྱས་ཀྱང་། མན་རྩའི་གཞུང་གོང་མ་དང་
བཅས་པས་བརྟག་དབྱད་བསམ་ཞིབ་མང་པོ་བརྒྱད་པའི་ཐ་མར། ཙཱ་
ཞེའི་པོ་རིམ་བྱུང་གིས་མིན་དང་མན་ཆེན་གོང་མའི་རྒྱལ་སྲིད་ཀྱི་དོན་དུ། ཙཱ་
ཞེའི་ཉེ་འཁོར་གྱི་རྒྱ་རིགས་ནམས་གོང་མའི་སྲིད་གཞུང་ལ་ངོ་ཚྏ་གྱེན་ལངས་
བྱས་སྐབས་གཏོར་པམ་བཏང་སྟེ་བྱས་རྗེས་བཞག་པར་མ་ཟད། ཉེ་འཁོར་གྱི་
བོད་སྡེ་མང་པོ་ཡང་དམག་ཤུགས་ཀྱིས་བཙོམ་སྟེ་གོང་མའི་འབངས་ཁོངས་སུ་
ཚུད་པའི་བྱས་རྗེས་ཆེ་བ་ལ་གཞིགས་ནས་དཔོན་པོར་ཐོབ་པར་བྱས་ཤིང་། ཤོ་
བའི་གནམ་ལ་ཕྱག་བཟུང་མི་སྟོན་བཅས་རང་ཡུལ་ནས་ས་ལེ་བར་༡༠༠༠ བ་
རྩལ་དུ་སྒྲུགས་རྒྱ་དང་། སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་དང་། ལྷ་ཁོ་རྒྱལ་སོགས་ལོ་གསུམ་
གྱི་རིང་རང་ཡུལ་དུ་ཡོང་མི་ཆོག་པ་བཅས་ཀྱིས་ཁྲིམས་བསྐྱགས་བྱས།

བསྟན་འཕྱར་དཀར་ཆག་དུ་མི་གསལ་ཡང་། བདེ་སྐྱོད་ཆོས་འབྱུང་
དུ། ཤོ་བ་གནམ་ལ་ཕྱག་གིས་རྩིང་བསྐྱངས་པའང་འདི་དུས་ཡིན། ཞེས་
པའི་ཆོག་དུམ་གཅིག་འབྱུང་བ་ལ་བསམས་ན། ཤོ་བ་གནམ་ལ་ཕྱག་སོགས་
ཀྱིས་ཙཱ་ཞེའི་མངའ་འོག་དུ་མི་སྟོན་པར་མ་ཟད། རང་ཉིད་ཀྱིས་འདོད་པའི་
ས་ཁོངས་ངེས་ཅན་ཞིག་བཅད་བཟུང་གིས་ས་མཆོམས་རྩིང་བསྐྱངས་
པའང་ཤེས་ནུས་སོ།

གང་ལྟར་མཐའ་མཐུག་བཀས་བཅད་ལག་ལེན་དུ་མ་བསྐྱར་གོང་

དམག་ཐོར་དཔོན་པོ་འདས་པས། དཔོན་ཕྱི་མ་སློ་བཟང་དཔལ་འབྱོར་གྱིས་
ཤོ་བའི་གནས་ལ་བྱུག་སོགས་ཡུལ་ནས་བསྐྱོད་མི་དགོས་པའི་ངོ་ཆེན་ཞུས་པ་
བརྒྱད་ནས་དེ་ནམས་སྤྲ་སོར་གནས་ཐུབ་པ་བྱུང་སྟབས། ཕྱིས་མཐུན་ལམ་
ཡག་པོ་བྱུང་བར་གྲགས།

དམག་ཐོར་དཔོན་པོའི་སྲས་བར་བ་སློ་བཟང་དཔལ་འབྱོར་ནི་རབ་
བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་བྱི་སྤྱི་ལོ་༡༧༠༧ ལོར་སྐྱེས་ཤིང་། རྒྱུ་དུས་རྒྱ་བོད་
ཡིག་རིགས་ལ་སྦྱངས། རང་ལོ་༡༥ གོག་བོད་དབུས་སུ་བེད་ཆ་བྱུང་བས་དཔོན་
རྩ་ནང་གི་སྒར་ཐོག་བར་དུ་དམག་དཔུང་བྲངས། རང་ལོ་༡༩ པར་ཆོས་རྫོང་
ནང་གི་ཉིང་གསེལ་པའི་ཆ་མོ་དུ་རྩ་མ་བསོད་ནམས་སློལ་མ་དང་། གཙུག་
ཏོར་སྤྱན་སོགས་ཁབ་དུ་བསྟུས། རང་ལོ་༢༧ པར་དཔལ་ཡུལ་ཞེས་པའི་ས་
ཆར་པོ་བྲང་བཅིགས་ཏེ་སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་འཕོར་ཆེན་བཞེངས།

དམག་ཐོར་དཔོན་པོའི་སྲས་རྒྱུང་བ་སློ་བཟང་རྒྱལ་མཆན་ནི་རབ་
བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་བྱི་སྤྱི་ལོ་༡༧༠༩ ལོར་སྐྱེས་ཤིང་། རྒྱུ་དུས་ནས་རབ་
དུ་བྱུང་བའི་མཆན་ལ་སློ་བཟང་རྒྱལ་མཆན་གསེལ། བྱ་དགེ་སློ་གྲོས་རྒྱ་མཆོ་
སོགས་བསྟེན་ནས་གཞུང་ཆེན་ལ་སྦྱངས། དབུས་གཙང་དུ་བང་ཆེན་བཏང་
ནས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེར་འབུལ་ཆེན་བཏེགས་པས་མཉེས་ཏེ། ཅོ་ནེ་མཁན་
པོ་ཞེས་པའི་ཆོ་ལོ་དང་། སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན། མན་བ་བཟའ་སོགས་ལེགས་
སྐྱེས་སུ་བསྟུལ།

ཕྱིས་ཡང་བསྐྱར་བྱུག་མཛོད་དགེ་སློང་ངག་དབང་བསམ་འགྲུབ་བྱ་
བ་དབུས་གཙང་དུ་བཏང་སྐབས། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་ཅོ་ནེ་མོ་མོན་དན་
ཞེས་པའི་མཆན་བསྐྱོད་དང་། བཀའ་ཤོག་ ཐམ་ཀ་བཅས་བསྟུལ་པས་འཕྲིན་
ལས་རྒྱས་པར་གྲགས།

འངས་དབྱངས་ནོར་བུའི་སྐྱུ་ཆེ་བ་བསོད་ནམས་ཆོས་འཕེལ་བྱ་བས་
 སྲིད་བསྐྱུངས་པར་སྒྲུབ་ཞིང་། དེ་ལ་སྐྱུ་གསུམ་བྱུང་བའི་ཆེ་བ་བསྟན་སྲུང་
 ཆེ་རིང་ནི། དཔོན་བསོད་ནམས་ཆོས་འཕེལ་དང་། བཅུན་མོ་སྐལ་བཟང་
 དཔལ་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱུ་སྲུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་གི་སྤྱི་ལོ་༡༧༤༤ ལོའི་
 ཏོར་ལྷ་ཧ་ བོར་སྐྱེས། ནར་སོན་ནས་བསོད་ནམས་གཡང་འདྲོམས་ཞེས་པ་
 འབ་དུ་བསུས་ཤིང་། རང་ལོ་༡༧ རྒྱུ་སྲིད་ཀྱི་ལས་འགན་སྒྲུབ་ནས། དཔོན་
 འདི་དང་བཅུན་མོ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་འགྱུར་དཔར་བཞེངས་གྲུབ་སྟེ། ཀུན་
 མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོ་གདན་དྲངས་ཏེ་བསྟན་འགྱུར་དཀར་ཆག་ཚོམ་
 བསྐྱལ་ཞུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། བསྟན་འགྱུར་དཀར་ཆག་ནོར་བུའི་སྤེང་བ་
 རྒྲུགས་ཚོམ་མཛད་པ་ཡིན།

པཌ་ཆེན་སློབ་བཟང་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་ཐེབས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་མངའ་ཞབས་
 དམག་མི་དང་མངལ་བ་མང་བོ་སྲིད་དེ་སྐྱུ་འབྲུམ་ལ་སོང་། བཀའ་བསྟན་
 གཉིས་ཀྱི་དཔར་སྐད་སོགས་འབྲུལ་ཆེན་བཏེགས་པས་ཙེ་ནེ་སྤེ་ཁན་ཞེས་
 གྲགས་པ་ཤིན་དུ་རྒྱས་པར་བཤད།

དཔོན་རབས་བཅུ་བཞི་བ་བསྟན་སྲུང་ཆེ་རིང་གི་སྐྱུ་བསྟན་འཇིན་ སིན་ཆེན་ནི།

འདི་བ་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༠ ལོར་དཔོན་སར་འཁོད། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༡ ལོར་བོད་
 དམག་ཆེན་ཁྲི་ལྷག་བསུས་ཏེ་ཐོ་རྒྱུ་མཁར་དང་། ཤིང་ཀུན་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱ་མཐོང་
 ཆོད་བསད་ནས་རྒྱ་ཁྲི་ལྷག་མདོག་དུ་བསྐྱུར་ཅིང་། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༤ ལོར་བེ་ཡིང་
 སོགས་བྱང་རྒྱུད་ཀྱི་ཁ་ཆེ་བ་ལར་དུ་འབོད་པའི་རིགས་ཀྱིས་བེང་འབྲུག་

བསྐྱེད་པ་ལ་དམག་བྱངས་ཏེ་ཞི་འཇགས་སུ་བཏང་བས། མན་རྩེ་གོང་མ་
དགའ་སྟེ་བྱ་རུའི་ཏོག་དང་། མ་བྱའི་སྒོ་སྟགས་བྱ་དགའ་ཨང་རིམ་གསུམ་པ་
སྟེ། འབྲུག་ཆུའི་ཕྱོགས་ཀྱི་བོད་སྟེ་གང་འཛམ་ཡང་དབང་འོག་དུ་བསྐྱེད་ནས་
ཅོན་དཔོན་པོའི་མངའ་ཁོངས་རྒྱ་བསྐྱེད་བྱས། ཆོ་ལོ་མཐར་ཕྱིན་མ་ཐུབ་པར་
སྤྱི་ལོ་༡༤༡༩ ལོར་འདས།

དཔོན་རབས་བཙུ་ལ་བ་འཇིགས་མེད་སྟོབས་རྒྱས་ནི།

དཔོན་བསྟན་འཛིན་རིན་ཆེན་གྱི་གཙུང་བོ་ཡིན་ལ། རྒྱུང་དུས་ནས་རབ་དུ་
བྱུང་སྟེ་མཆོན་ལ་ལྟ་བུའི་སྟོབས་ལྷན་པོ་བཟང་རིན་ཆེན་ཟེར། ཅོན་དཔོན་ཆེན་དུ་སྟོབས་
གཞེར་བྱེད་བཞིན་པའི་སྐབས་སུ་དཔོན་བསྟན་འཛིན་རིན་ཆེན་འདས་པས་
ཁོང་སྐུ་སར་བབ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་འཁོད་ཅིང་། ཆོས་རྒྱལ་འཇིགས་མེད་སྟོབས་
རྒྱས་ཞེས་མཆོན་སྐུར་བྱས། འདི་བས་སྤྱི་བྱང་བཟའ་ཤིས་འབྱེད་ནས་གྲང་ཐང་
བསྟན་པའི་སྟོན་མེ་དང་། དབལ་མང་པའ་རྒྱ་ཏེ། ཀྱན་མཁུན་སྐུ་ཐེང་གསུམ་
པ་འཇིགས་མེད་རྒྱ་མཆོ་སྟགས་སྐུ་མཆོག་དམ་པ་དུ་མ་སྐྱེན་བྱངས་ཏེ། ལུ་
ཏྲ་རྩོམ་སྟེང་དང་དབང་ལུང་བཀའ་ཆོས་མང་བོ་ཞུས། འདི་བའི་སྐུ་རིང་ལ་
ཀྱིད་སྤྱ་ཁ་མཆུ་སྟགས་འཁྲུག་ཚོད་མེད་པར་དུས་བདེ་ཞིང་འབངས་སྐྱིད་པས་
རྒྱལ་བོ་སྐུ་བསོད་ཅན་དུ་གྲགས་སོ།

དཔོན་རབས་བཙུ་བྱུག་པ་རིན་ཆེན་བསྟན་འཛིན་འཕྲིན་ལས་རྩོ་རྩོ་ནི།

སྤྱི་ལོ་༡༤༣༤ ལོར་དཔོན་འཇིགས་མེད་སྟོབས་རྒྱས་ཀྱི་སྐས་སུ་འབྱུངས།

སྤྱི་ལོ་༡༥༩༩ ལོར་རྒྱལ་སྤྱི་དབུ་བཟུང་། དཔོན་པོ་འདིས་མན་རྩའི་གོང་མའི་
 བཀའ་དང་དུ་སྒྲུབ་ཏེ་སྤྱི་ལོ་༡༥༩༩ ལོར་གཙོས་ས་ཆར་རྒྱ་དམག་སྤྱོད་པས།
 གཙོས་དཔོན་པོ་རྒྱུ་བཟུང་། བསོད་ནམས་ཐོད་པ་བྱ་བས་སྤྱི་ལོ་དེ་ཆོ་
 བ་ཉི་ཤུ་ཙུ་གཅིག་གིས་མན་རྩའི་དམག་ལ་ངོ་ཚྏ་ལ་གྱེན་ལོག་དག་ཚྏ་ལ་བྱས་པ་
 ལ་ཚེ་ནི་དཔོན་པོས་དམག་དཔུང་དངས་ཏེ་ཁྱོད་རྒྱུ་ལེགས་པར་བྱས་པར་
 བྱ་དགའ་ཨང་གསུམ་པ་བྱ་རུའི་ཏོག་ཐོབ་པ་དང་། མཆོ་སྤྱན་ཡ་རྩེ་ཕྱགས་ཀྱི་
 ཁ་ཆེ་བ་ལར་ཀྱི་རིགས་ཅན་དག་གིས་གྱེན་ལངས་འབྱར་འཛོམས་བྱས་པའི་
 བྱ་དགའ་ལ་མ་བུའི་སྤྱོད་དང་། ཐམ་ག་དཔའ་ཙལ་རྩེ་གས་པ་ཞེས་པའི་གཟེངས་
 བསྟོད་སོགས་ཐོབ། དེ་ནས་ཐོ་རྩའི་མཁར་གསར་རྩིང་གཉིས་གཞན་ལག་དུ་
 མོར་བ་གཡུལ་བཤམས་ཏེ་ཕྱིར་སྒྲུབ་པ་ལ་བྱ་དགའ་ཨང་དང་བོ། སྤྱི་ལོ་༡༥༩༩
 ལོའི་ཟླ་༩ ནང་འབྲུག་ཚུ་ནམ་འཕེལ་(ནན་ཕིང་)ཕྱགས་ཀྱི་བོད་སྤྱི་དང་། བོད་
 ཡུལ་ཞེས་པའི་ས་ཆའི་བོད་སྤྱི་ནམས་གྱེན་ལངས་ཀྱིས་བན་ལུང་(མིན་
 ཞན)དང་། གསེར་སྤོ་(ཅིན་ཁིན)ལ་ངོ་ཚྏ་ལ་བྱས་པར་ཚེ་ནི་དཔོན་
 པོ་འདིས་འདུམ་ཐབས་བྱས་པ་དང་། སྤྱི་ལོ་༡༥༩༩ ལོའི་ཟླ་༥ པའི་ནང་ཁ་
 ཆའི་དམག་གིས་ཤིང་ཀུན་དར་དགེ་དགོན་པ་སྟོར་སྒྲིག་བྱེད་ཅིས་ལ་མགོ་
 གཞོན་བྱས་པ། སྤྱི་ལོ་༡༥༩༩ ལོའི་ཟླ་༩ པའི་ནང་མ་གཞི་ཨའོ་བྱ་བ་གཙོ་བྱས་
 པའི་ཀ་རྩའི་ཕྱགས་ཀྱི་ཁ་ཆའི་ཇག་དམག་ལངས་ཤིང་། ལོ་དེའི་ཟླ་༥ པའི་ནང་
 ཇག་དམག་ཚེ་ནི་ཕྱགས་སུ་སྤྱོད་པས་སྤྱོད་པས། ཚེ་ནི་དཔོན་བསྟན་འཛིན་འཕྱིན་
 ལས་རྩི་རྩེ་འདི་བས་ཚེ་ནི་དང་། མཛོད་དགེ། གཙོས་སོགས་ཀྱི་བོད་དམག་
 བསྟན་ཏེ་ཏོར་གཙང་ཤིང་སྤྱོད་དང་། རང་འཐག་ཐང་ག་ཁ་བྱའི་ཆོགས་སུ་
 ཁོག་བཅས་སུ་ཁ་ཆའི་ཇག་ཆོགས་ལ་འགོག་ཚྏ་ལ་བྱས་ཀྱང་། ཅོག་རོ་དཔོན་
 སྤྱག་གཙོས་པའི་བོད་མི་༩༠༠ ལྷག་ཕྱིན་ལམ་དུ་བཏང་བ་སོགས་བོད་དམག་

ལ་པམ་ཉེས་ཆེན་པོ་ཕྱག་ དཔོན་འདི་བ་རྒྱ་བོད་ཀྱི་ཡིག་རིགས་ལ་སྤྱངས་པ་
ཆེ་ཞིང་དམག་རྩལ་ལ་མཁས་པར་བཤད། གྱི་ལོ་༡༤༤༠ ལོར་འདས།

དཔོན་རབས་བཅུ་བདུན་པ་ཆེ་དབང་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱལ་ནི།

གྱི་ལོ་༡༤༤༠ ལོར་རྒྱལ་སར་འཁོད་ཅིང་། འདིའི་རིང་ལ་འབྲུག་ཕྱི་
ཕྱོགས་ཀྱི་བོད་སྡེ་མང་བོས་རྒྱུ་གོང་མར་ངོ་ཚྭ་དམག་འབྲུག་བསྐྱངས་པ་
ཞི་འཇགས་སུ་བཏང་བས་བྱ་དགའ་ཨང་དང་བོ་ཐོབ་སྐྱད་དང་། དཔོན་
འདིས་དགོན་པའི་མཁན་པོ་དང་དཔོན་ཆེན་གཅིག་ལྟོགས་བྱས་རབས་ཀྱི་
ཡིག་ཆའང་སྤང་བས་ཐོག་མར་གྲ་བ་ཡིན་ནམ་དུང་། འདི་ལ་རིགས་རྒྱུད་
མ་བུང་ཞིང་། གྱི་ལོ་༡༤༩༡ ལོར་འདས།

དཔོན་རབས་བཅུ་བརྒྱད་པ་སྟོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་ནམ་རྒྱལ་འཕྱིན་ ལས་རྫོང་ནི།

རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་བའི་ས་སྤང་གྱི་ལོ་༡༤༩༩ ལོར་འབྲུངས། གྱི་ལོ་༡༥༠༡
ལོར་རྒྱལ་སྤྱི་དུ་འཁོད། རྒྱ་བོད་ཀྱི་ཡིག་རིགས་ལ་སྤྱངས་པ་བྱས། གྱི་ལོ་༡༥༠༥
ལོར་དཔོན་འདིས་བདག་ཆེན་སྐུར་ཏེ་ཐོའུ་རྩའི་སྟོབ་གྲ་བཅུགས། གྱི་ལོ་༡༥༠༩
ལོར་ཅོ་ནེའི་བོད་འབངས་ཡོངས་ཀྱིས་མན་ཆེན་སྤྱི་གཞུང་ལ་ངོ་ཚྭ་གཡུལ་
འབྲུགས་བསྐྱངས། གྱི་ལོ་༡༥༡༡ ལོར་འབྲུག་ཕྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་བོད་སྡེ་ནམས་
ཀྱིས་ལྷ་ངོ་གཅིག་རིང་མན་ཆེན་སྤྱི་གཞུང་གི་ས་གནས་དཔོན་རིགས་ཆོས་
ཟ་འབྲུ་སོགས་བཟུ་གཞིག་བྱས་པ་ལ་ངོ་ཚྭ་ཁྱེན་ལངས་བྱས། གྱི་ལོ་༡༥༡༥

ལོར་མདོ་སྐྱོད་ལོ་རྒྱུས་དུ་པེ་ལང་དམག་ཅེས་པའི་གཞུང་འབྲེལ་ཇག་ཆོགས་
མང་བོ་ཡོང་བས། ཅོ་ནེ་དཔོན་པོ་འདིས་བོད་དམག་བསྐོངས་ཏེ་སྤྱུ་རྒྱུའི་ཕ་
མཆོང་ཟམ་ཁ་ནས་འགོག་ཆོལ་བྱས་ཀྱང་། བོད་སྤྱོད་པ་ཕམ་ནས་མི་མེར་
འབོར་ཆེན་བསད་མས་བྱས་ཏེ་ཕྱིར་རྒྱུལ་དུ་ལོག།

སྤྱི་ལོ་༡༧༩༩ ལོར་རྒྱ་ནག་དམར་ཤོག་པའི་དབྱང་དམག་བོད་དུ་
སླེབས་བཞིན་པར། གོ་མིན་སྤྱི་གཞུང་གིས་མངག་བཅོལ་ལྟར་ཅོ་ནེའི་མགོ་
བ་ལུ་རྒྱ་ནག་ཉི་མ་དང་། སྐལ་བཟང་དོན་གྲུབ་གཉིས་ཀྱིས་བོད་དམག་༩༠༠༠
ལྷག་བསྐྱས་ཏེ། འོར་གཙང་ཤིང་སྐོ་འགོག་དུ་ཕྱིན་ཀྱང་། རྒྱ་དམག་ཤིང་ཀྱན་
སོགས་ཉི་ལམ་བརྒྱད་ནས་ཅོ་ནེའི་མངའ་ཁོངས་སུ་སླེབས་པ་ལ་འགོག་ཆོལ་
དམག་འཐབ་བྱས། སྤྱི་ལོ་༡༧༩༠ ལོར་ཅོ་ནེ་དཔོན་པོར་ཕོ་མིན་བདེ་སྐྱོད་
དམག་དཔོན་ཞེས་པའི་གོ་གནས་སྤྲད་དེ། བན་རྒྱ་དང་ཕོ་རྒྱའི་སྤྱོད་པ་
བདག་སྤྱོད་བྱས།

རབ་བྱུང་བརྒྱ་དྲུག་པའི་ས་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༩ ལོའི་ཟླ་༧ ནང་ཁ་ཆེ་
ལྷ་ཀྱང་དེ་ཕྱིན་ཞེས་པས་སྡེ་ཁྲིད་པའི་ཁ་ཆེའི་ཇག་ཆོགས་སོས་བྱོལ་བྱེད་ཞོར་
ཅོ་ནེར་སླེབས་ཏེ། ཅོ་ནེ་དགོན་ཆེན་མེར་སླེག་བཏང་། སྤྱི་ལོ་༡༧༩༧ ལོར་ཁ་
ཆེ་ཆོས་རྒྱུད་མའི་ལྷ་ཀ་ཞི་ཤོན་ཞེས་པས་ཅོ་ནེ་དགོན་པའི་ཉི་འཁོར་གྱི་ཁྲོམ་ར་
དང་། མི་མེར་གྱི་སྤྱོད་ཁང་མང་བོ་མེར་སླེག་བཏང་ཞིང་། དེའི་སྐབས་རྒྱ་དང་
ཁ་ཆེའི་དབུལ་ཕོང་ཡུལ་ཤོར་བ་མང་བོ་མདོ་སྐྱོད་བོད་ཁུལ་དུ་སླེབས་ནས། ལྷ་
བྱང་བཀྲ་ཤིས་འབྱེལ་དང་། གཙུག་སྤྱད་ལྷ་མོ། ཅོ་ནེ་སོགས་སུ་འབྱར་
ཏེ་བོད་སྤྱོད་ཉི་འཁོར་ཁག་དུ་གནས་གཞིས་ཆགས་མགོ་རྒྱུགས། སྤྱི་ལོ་༡༧༩༩
ལོར་དཔོན་པོ་འདིས་མགོ་ཁྲིད་ནས་དགོན་ཆེན་སྤར་གསོའི་ལས་མགོ་
བརྩམས། ལོ་དེར་འབྲུག་རྒྱུའི་ལྷག་སྤོས་དང་། སྐོ་ཡར་ནང་གི་བོད་མི་རྣམས་

ཆུའི་མངའ་འོག་དུ་མི་འགོ་བ་ཐག་བཅད་དེ་ལོ་ངོ་ལྔ་འི་རིང་ངོ་ཚློལ་དམག་
འབྲུག་བྱས་ཀྱང་། མཐར་ཐོད་དམག་པམ་ནས་གསེར་སྒོ་རྫོང་གི་མངའ་
ཁོངས་སུ་བཅུག

སྤྱི་ལོ་༡༩༩༤ ལོའི་ཟླ་༩ ཆེས་༡༥ ཉིན་དམར་དམག་དཔུང་ཤོག་དང་
བོད་དམག་གཙང་ས་༡༠༠༠ ལྷག་ཐེ་བོད་རྟ་ར་ཁོག་བརྒྱད་ནས་སོང་ཡང་ཅོ་
ནེ་དཔོན་པོས་འགོག་ཚློལ་མ་བྱས་ཤིང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༤ ལོའི་ཟླ་༩ ཆེས་༡༤ ཉིན་
དམར་དམག་དཔུང་ཤོག་གཉིས་པ་དང་། བཞི་བ་ཐེ་བོད་མ་ཡག་ཁོག་གི་
གཞིས་ཀར་སླེབས་སྐབས། ཅོ་ནེ་དཔོན་པོས་མཛོད་འབྲུ་རྒྱ་མ་༡༠༠༠༠༠ ལྷག་
སྤྲད། དེའི་དམིགས་ཡུལ་གཙོ་བོ་ནི། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་བའི་མགོ་ཚླེང་
དུ་རྒྱ་དང་ཁ་ཆེའི་ས་གནས་དམག་ཤེད་ཅན་མང་བོ་རྒྱ་ཆོག་ས་ཀྱི་རྒྱུ་པ་ལྟ་
བུས་མདོ་སྤྲད་ཀྱི་ས་ཆ་མང་བོར་བསྐྱབས་ཏེ། མི་རྒྱ་ཕྱགས་གསུམ་ལ་བཟོད་
ཐབས་བལ་བའི་པམ་གྱིང་སྐྱར་གྱིན་ཡོད་སྟབས། དམར་དམག་གིས་རྒྱ་
ཆོག་ས་དེ་དག་མེད་པར་བཟོས་ཏེ་དུས་བདེ་ཞི་འཇགས་ངང་མི་ཆོ་སྐྱེལ་འདོད་
པའི་རེ་བ་ཅུ་མ་རེད། ལོ་ལྔ་ཕྱི་དེ་དག་གི་རིང་ཅོ་ནེ་དཔོན་པོས་རྒྱ་ནག་ཐེན་
ཅིན་དང་། ཟུང་དེ་གོང་ཁྱེད་དུ་ཆོང་ལས་དངུལ་ཁང་བཅུགས། དཔོན་པོ་
འདིའི་ཉིན་ཐོད་ནང་གསལ་བ་ལྟར་ན། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༡༡༩༩༠ བར་ཅོ་ནེའི་ས་
ཁུལ་དུ་རྒྱ་རིགས་ཉིས་ཁྲི་(༡༠༠༠༠) དང་། བོད་རིགས་ཆིག་ཁྲི་(༡༠༠༠༠)།
ཁ་ཆེ་ལྔ་སྟོང་(༥༠༠༠)ལྷག་ཟིང་འབྲུག་མང་བོད་ནང་རྒྱུན་འདས་སུ་གྱུར་པར་
བཤད། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༡ ལོའི་ཉོར་ཟླ་༥ ཆེས་༡༩ དགོང་མོར། ཐོ་རྒྱའི་ས་གནས་
དམག་ཤེད་ཅན་ལྟ་རྒྱུང་ཞེས་པས་ཟིང་འབྲུག་བསྐྱངས་པའི་ཁྲོད། ལོ་ན་
༩ ཅུ་མ་སོན་པའི་སྐུ་པ་ལྔ་དབང་ཕྱག་གཅིག་སུ་ཤུལ་དུ་ལུས་པ་ལས། ཅོ་ནེ་
དཔོན་པོ་གཙོས་བཟའ་མི་བདུན་རྒྱུན་ལམ་དུ་བཏང་།

དཔོན་རབས་བཅུ་དགུ་བ་པལ་དབང་ཕྱག་ནི།

སྤྱི་ལོ་༡༩༡༩ ལོར་ཡབ་སློབ་བཟང་བསྟན་འཛིན་ནམ་རྒྱལ་འཕྲིན་ལས་
 རྫོང་རྒྱུ་སྐྱེས་སུ་འབྱུངས་ཤིང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༢༢ ལོའི་ཏོར་ལྷ་ཆེས་༡༩ ཉིན་ལྷོ་དྲུ་
 ཁང་གི་སློག་རྩལ་གྱིས་ཡབ་གཅིས་ནང་མི་བདུན་དམར་གསོད་བཏང་བས།
 ལོ་དེའི་ཟླ་༩ ནང་ཁོང་རྒྱལ་སར་བསྐྱོས། སྤྱི་ལོ་༡༩༣༡ ལོར་གོ་མིན་ཏང་གི་ད་
 གཞུང་གིས་ཅོ་ནེ་ས་ཆར་ཕྱོ་ཅུ་ལམ་ལུགས་ཏེ། ཅོ་ནེ་ཡོངས་རྫོགས་ཡུལ་ཆོ་
 (ཁང)༩ དང་། མཁར་གྲོང་༡༡ ཕྱོ་ཅུ་ལ། ཅུ་༡༩༠ བཅས་འཛུགས་རྒྱ་བྱས།
 འབྲུག་རྒྱ་བྱོགས་ཀྱི་བོད་སྡེ་ནམས་ཀྱིས་གོ་མིན་གྱི་ད་གཞུང་གིས་བོད་དུ་ཕྱོ་ཅུ་
 ལམ་ལུགས་འཛུགས་རྒྱར་ངོ་རྒོལ་བྱས། ཅོ་ནེ་དང་མཛོད་དགེ་གཉིས་ཀྱིས་
 ས་རྩོད་བརྒྱབ་སྟེ་དམེ་བོའི་དཔོན་པོ་བསད་པ་ལ་ཅོ་ནེ་དཔོན་པོས་སྟོང་རེ་ལ་
 ལུག་༡༠ དང་ཐོག་༥༠ རེར་བཀྲུག་སྟེ་སྟོང་འཇལ་བྱས། ཡང་བསྐྱར་མཛོད་
 དགེ་རུ་སྟོང་མའི་ལྷ་ཁ་བཅད་དེ་མི་གངས་༡༠ ལྷག་ཆུན་འདས་སུ་བྱུར། ད་
 ལྟོང་ཆོད་རྟོག་འདི་ལོ་རེ་བཞིན་འབྱུང་གིན་ཡོད་སྟེ།

གོ་མིན་ཏང་གི་ས་གནས་དཔོན་རིགས་ཁག་དང་། རག་དམག་དཔུང་
 ཆོགས་ཀྱིས་རྒྱན་གཅིས་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་སྟབས། ཅོ་ནེ་དཔོན་པོ་ཐང་ཆད་ནས་
 སྤྱི་ལོ་༡༩༤༢ ལོའི་དབྱིད་ཀར་གསེར་འོད་སྐྱབས་དང་། དཀོ་རིས་རི་
 བོང་སོགས་ཁྲིད་དེ་གོ་མིན་ཏང་གི་རྒྱལ་ས་ནན་ཅིན་དུ་བྱིན་ཅིང་གོ་མིན་ཏང་
 སྤྱི་འཛིན་ཅང་ཅེ་མི་ལ་མཇལ་འཕྲད་དང་། དཔོན་པོ་ཁོང་རྒྱ་ནག་སྐྱམ་
 དམག་སློབ་གྲ་ཆེན་མོར་ཞུགས་རྒྱ་བྱས། ཅང་ཅེ་མི་དང་ལྷན་དུ་འབྲེལ་པར་
 བརྒྱབ་སྟེ་པ་ཡུལ་དུ་ཡོང་བས། རྒྱའི་ས་གནས་དཔོན་རིགས་ཆོས་བརྟན་བཅོས་

བྱེད་ཀྱི་རི་ཉུང་དུ་སོང་།

སྤྱི་ལོ་༡༩༤༥ ལོའི་དགུན་ཁར་སློབ་གྲར་ཞུགས། སྐམ་དམག་སློབ་གྲ་
མཐར་ཕྱིན་སྐབས། མེ་མདའ་དང་མདེུག་དང་འཆམ་ཐོབ་པ་བྱུང་། ཅོན་མེ་
མི་གྲངས་༡༦༠ བསྐྱས་པ་ལ་དམག་སྦྱོང་བསྐྱབས། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༩ ལོའི་ཟླ་༦
པའི་ནང་གོ་མིན་ཏང་གི་དགུང་གིས་ཁ་ཆེ་ལྷ་ཤུ་སྤང་རྒྱུ་བྱང་དམག་གིས་
དཔོན་པོར་བསྐོས་བཞག་བྱས་སྐབས། ཅོན་དཔོན་པོ་འདི་བ་ཡང་མི་འདོད་
བཞིན་དུ་འཆམས་ཞུར་ལན་གོ་ལ་སོང་། ཡིན་ནའང་ལྷ་ཤུ་སྤང་གིས་ཅོན་
དཔོན་པོ་མེད་པར་བཟོ་བྱའི་ནམ་འགྱུར་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་བས། གྲུང་ཁྱན་ཏང་
ལ་རྒྱུ་ཅ་བཅོལ་བྱུ་ལས་གཞན་པའི་འཆོལ་མ་མ་རྟེན་ནས། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༩ ལོའི་
ཟླ་༩ ཆེས་༡༡ ཉིན་གྲུང་ཁྱན་ཏང་གི་ཕྱོགས་སུ་ལངས་པའི་འབོད་སྒྲུབ་སྒྲགས་
ཤིང་། ཟླ་དེའི་ཆེས་༡༩ ཉིན་ཅོན་མི་དམངས་ཆོགས་འདུར་བསྐྱས་ཏེ་གྲུང་
ཁྱན་ཏང་ལ་དགའ་བསུ་བྱས། དེར་བརྟེན་ཁོང་ཅོན་མེ་དམག་འཛིན་ལས་
ཁུངས་ཀྱི་དམག་དཔོན་དང་། རྫོང་དཔོན་དུ་བསྐོས་བཞག་བྱས། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༠
ལོར་མར་ཐང་རྒྱལ་སྤྱི་མཆམས་སྦྱོར་བྱས་པ་བཞིན། སོག་པོ་ཨ་ལ་ཤའི་
མདའ་ཆན་གཡོན་རུའི་རྒྱལ་བོ་དུ་ལེ་བཀ་ཡག་ཐར་གྱི་སྤྱི་མོ་གི་སྤྱན་བྱ་བ་
བཙུན་མོར་བསུས། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ ལོར་གྲུང་ཁྱན་ཏང་ནང་ལ་ཞུགས། དཔོན་
པོ་འདི་ལ་ཀན་ལྷོ་བོད་རིགས་རང་སྦྱོང་ཁུལ་གྱི་ཁུལ་དཔོན་གཞོན་པ་དང་།
རྒྱུ་བྱང་མི་རིགས་སློབ་གྲ་ཆེན་མོའི་སློབ་སྦྱི་གཞོན་པ། ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་
མི་དམངས་འཐུས་མི་ཆོགས་ཆེན་གྱི་རྒྱུན་ལས་གཙོ་འཛིན་བཅས་སུ་བསྐོས་
ནས། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་ལས་འཁུར་ངལ་གསོ་ཐོབ། ཁོང་གི་སྤྱི་ཟླ་གོ་སྤྱན་ལ་
ཀན་ལྷོ་ཁུལ་བྱུང་མེད་ལྷན་ཆོགས་ཀྱི་འགན་འཛིན་དང་། ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་
མི་དམངས་ཀྱི་གཙོ་འཛིན་བཅས་ཀྱི་གོ་གནས་ཐོབ་ཐུང་།

གཉིས་པ། ཅོ་ནེའི་དགོན་སྡེ་ཁག

ཅོ་ནེ་སྐྱོགས་འདི་ཆེས་གནའ་དུས་ནས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ས་སྐོ་གལ་ཆེན་ཞིག་
ཡིན་ལ། མི་རྒྱུད་དང་དཔོན་རྒྱུད་འདི་སྐྱོགས་སུ་ཆགས་དུས་སྔ་བ་མ་ཟད།
ཆོས་རྒྱུད་སྣ་ཆོགས་དར་དུས་ཀྱང་གིན་དུ་སྡེ། འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་མ་
ཐེབས་པའི་ཡར་སྡོན་འདི་སྐྱོགས་སུ་བོན་གྱི་བསྟན་པ་ས་དར་རྗེ་དར་ལྟ་བུ་ཡིན་
འདུག་ཅིང་། འགྲོ་མགོན་ཆོས་འཕགས་ཀྱིས་གྲུ་ཆེན་བཞི་ལ་མདོ་སྐྱོད་ཀྱི་བོན་
རྒྱུར་དགོས་པའི་བཀའ་པཎ་པ་ལྟར། ཅོ་ནེ་སྐྱོགས་ཀྱི་བོན་གྱི་དགོན་སྡེ་མང་
བོ་ནང་བ་སངས་རྒྱུས་པའི་ཆོས་ལུགས་སུ་བསྐྱུར་བར་བཤད།

སྔར་ཅོ་ནེ་སྐྱོགས་འདིར་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ཅོ་ནེ་ཁག་སྔར་གྲགས་པའི་
དགོན་པ་དག་ཡིན་ལ། བགས་མདོ་གོང་སོ། ཡར་། ལྷ་རྒྱུད་དང་གཞུང་བ།
མར་སྐྱུང་། ཡེར་བ། ཆ་རྗེར་བཅས་དཔོན་ཁག་དེ་དག་གི་དགོན་པ་ནམས་
ཏེ། འདི་དག་གི་ནང་ནས་ཡེར་བ་སྡོན་གྱི་བཀའ་གདམས་པ་དང་། ཡར་མ་
གཏོགས་པའི་དགོན་པ་གཞན་ནམས་ས་སྐྱའི་སྐྱབས་ཀྱི་དགོན་པ་ཉག་ཅིག་
ཡིན་པར་སྤང་། ཡིན་ནའང་ད་ལྟ་རྒྱ་གཞུང་གི་སྤྱི་འདོན་ས་ཁུལ་བཅད་
བགོས་བྱས་སྟབས། སྔར་གྱི་ཅོ་ནེའི་མངའ་ཁོངས་ཀྱི་དགོན་སྡེ་མང་བོ་ཞིག་
ད་ལྟའི་ཐོ་རྒྱུ་(བ་ཅེ)རྗེང་ཁོངས་ལ་སྐྱུར་ཡོད་པས་དེའི་སྐྱབས་སུ་འཆད་རྒྱུ་ཡིན།

ཅོ་ནེའི་དཔོན་རབས་ཐོག་མ་སྐྱུང་ཐིའི་རྒྱུད་པ་འཕེལ་ནས་མི་རབས་

འགའ་ཞིག་སང་བ་ན་དཔོན་བཅད་པོ་ཞེས་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་མ་བྱུང་བའི་
 ཕྱི་མ་གསུམ་རབ་དུ་བྱུང་། དེ་གསུམ་ལས་གཉིས་དབུས་སུ་མ་སང་བར་ཅོན་
 དཔོན་པའི་ཤར་རྒྱབ་གཉིས་སུ་བཞུགས་ནས་འཛིན་སྐྱོང་བྱས། ཅིག་ཤོས་རིན་
 ཆེན་ལྷན་པོར་གྲགས་པ་དེས་དབུས་སུ་སློབ་གཉེར་གནང་སྟེ་མཁས་པར་གྱུར་
 བས་སྐར་རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས། སྐར་འདེབས་མཁན་གྱི་ཆ་ནས་དཔོན་པ་འདི་
 ས་སྐྱའི་ཆོས་རྒྱུད་ཡིན་ཀྱང་། རྗེ་ཙོང་ཁ་བས་དགའ་ལྷན་བཏབ་ནས་ལོ་༡༠
 ཙམ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་༡༤༥༩ ཡས་མས་སུ་རིན་ཆེན་ལྷན་པོ་འདི་བས་དགེ་ལུགས་སུ་
 བསྐྱུར་ཏེ་ཏིང་འཛིན་དར་རྒྱས་སྤྱིང་ཞེས་པའི་དཔོན་མིང་བཏགས།

དཔོན་པ་འདི་བཏབ་པ་ནས་ཅོན་དཔོན་པོ་ན་རིམ་གྱིས་སྐྱེན་བདག་
 གཙོ་བོ་བྱས་སྐབས་དར་རྒྱས་ཆེན་པོ་བྱུང་སྟེ། སྐར་གྱི་དཔོན་ཆེན་དག་གི་རིང་
 ལ་དགེ་འདུན་ཁྲི་ར་ཅན་ཆོགས་ཞེས་མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་དང་། བཟན་
 འགྱུར་དཀར་ཆག་ནོར་བུའི་སྤེང་བ་གཉིས་སུ་ཡང་ཡང་འབྱུང་ཞིང་། དགེ་
 འདུན་པ་རི་ཙམ་མང་བ་དེ་ཙམ་གྱིས་མཁས་གྲུབ་གྱི་སྐྱེས་བུ་མང་པོ་འབྱུང་བ་
 ཆོས་ཉིད་ཡིན་སྟབས། དཔོན་ཆེན་འདིར་མདོ་སྨད་གྱི་གཞུང་ལ་སྦྱངས་ནས་
 མཁས་པའི་གོ་འཕང་མཐོན་པོར་གཤེགས་པའི་དགེ་བཤེས་མང་པོ་བསྐྱེད་
 བསྐྱུང་བྱས་ཡོད་པ་སྟོན་མི་དགོས་ཤིང་། རིམ་གྱིས་དཔོན་ཆང་ལ་བུ་གཉིས་
 སམ་གསུམ་བྱུང་ཆོག་ཅིག་གིས་དཔོན་པོ་དང་། ཅིག་ཤོས་ཤིག་གིས་དཔོན་
 པའི་མཁན་པོ་བྱེད་པའི་ལམ་ལུགས་བྱུང་སྟེ་སྤྱི་ལོ་༡༤༥༩ བར་དཔོན་པའི་རྒྱན་
 གནས་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་དགུ་བའི་
 མཇུག་ཙམ་ནས་དཔོན་པའི་དགེ་འདུན་པ་མང་པོས་ཆོས་འདུལ་བའི་བཅས་
 འྲིམས་ལ་གཅིགས་འཛིན་མ་བྱས་པས་དཔོན་པའི་འཆད་ཉན་ཀྱན་སྟོད་ལ་
 ཉམས་ཆག་ཆེན་པོ་བྱུང་བར་གྲགས་སོ།།

ནང་བའི་ལྷ་ཁང་བཀྲ་ཤིས་འོད་འབར།

ནང་བའི་ལྷ་ཁང་བཀྲ་ཤིས་འོད་འབར་བྱ་བ་ནི། འོ་མ་ཆ་ནང་སོ་བསོད་
ནམས་རྒྱལ་མཆན་གྱིས་བཞེངས་ཤིང་། དེའི་རྒྱུད་པ་འབྲི་གྲང་འཛིག་རྟེན་
མགོན་པོའི་སློབ་མ་འོ་མ་ཆ་ཤུག་ཡོན་ཏན་དང་། དེའི་རྒྱུད་པ་འོ་མ་ཆ་ཡེ་ཤེས་
རྒྱལ་མཆན་བྱ་བས་གོས་ཆེན་ཡུག་བརྒྱ་ཕྱག་ལས་གྲུབ་པའི་གོས་སྐྱ་ཆེན་མོ་
དང་། གསེར་གྱི་བཀའ་འབྱུང་ཆར་གསུམ་བཞེངས།

བཀྲ་ཤིས་སློ་མང་གི་མཆོད་རྟེན་མཐོང་གྲོལ་ཆེན་མོ་སོགས་རྟེན་
བཞེངས་སློས་མི་ཁྱུད་པ་བྱས། དེའི་དཔོན་པོ་དགྲང་ལོ་དྲུག་གི་དྲུས་ནས་
དབྱུང་གཙང་དུ་དམ་པ་མང་བོ་བསྟེན་ནས་ཆོས་གསན་ཅིང་། ཀམ་བའི་
འཕྲིན་ལས་སྒྲེལ་ཕྱིར་མིན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་པོ་བྲང་དུ་ལན་དུ་མར་ཕྱིན། སྤྱི་ཕྱིར་
ཀམ་བ་ལ་འབུལ་ཆེན་དང་། རོ་བོ་རིན་པོ་ཆེའི་དབྱུ་སྟེང་དུ་གསེར་གྱི་འཁོར་
ལོ་རྒྱུ་བས་སྟོང་། ཀམ་འི་གདན་ས་མཆར་སྤྱད་དང་། གདན་ས་གསུམ། རྟེན་བ་
རིན་སྤྱངས་པ། རྟེན་བ་ཡར་རྒྱབ་པ་སོགས་དབྱུང་གཙང་གི་བསྟེན་པ་བསྟེན་
འཛིན་སྟེན་བདག་དང་བཅས་པར་བསྟེན་བཀྲར་ཆད་མེད་པ་བྱས།

མིན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཅིན་ཐའི་ཁྱིའོ་༦ པ་སྟེ་ལོ་༡༩༥༥ ལོར་
མདོ་སྨད་སྨུ་ཆོལ་ལམ་ཐོ་རྩུ་ས་ཆར་སླེབས་ནས་གཙུག་ལག་ཁང་དང་སྐྱ་
གསུང་ཐུགས་རྟེན་མང་དུ་བཞེངས། ཕྱིས་སྨུ་ཐེད་ཤེས་རབ་བཟང་བོ་ཞེས་
པའི་སྐྱ་སྟེ་སྟོ་བཟང་དཔལ་ལྷན་སྟན་གྲགས་སྐྱ་ཐེང་རིམ་བྱོན་གྱིས་བསྐྱངས་
ཤིང་། དགོན་པའི་དཔོན་སློབ་བྱུང་དུ་བསྐྱོས་རྟེན་ང་སོ་དང་མཉམ་འབྲེལ་
གྱིས་དགོན་པ་དང་ཡུལ་སྡེ་བསྐྱངས་པར་བཤད།

དགོན་པ་འདིར་པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པའི་རྒྱལ་སྐྱ་བསོད་
ནམས་ཡེ་ཤེས་དབང་བོ་དང་། དུང་དཀར་འབྲུག་གྲགས་དོན་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ།

སྒྲིང་སྒྲིང་བསོད་ནམས་རྒྱུ་མཆོ་སོགས་སྒྲིང་ཆེན་མང་པོ་ཕེབས་ནས་མདོ་
སྒྲིང་གི་ཆོས་ཆར་ཕབ་ཅིང་། རྒྱལ་དབང་བདུན་པ་བསྐལ་བཟང་རྒྱུ་མཆོས་
མདོ་སྒྲིང་གི་བཤད་གྲག་གིས་ཚུགས་པར་ལུང་བསྟན་པ་ལྟར། རྒྱལ་དབང་
བརྒྱུད་པ་འཇམ་དཔལ་རྒྱུ་མཆོ་དགྲུང་ལོ་དགྲུ་བ་སྟེ་རབ་བྱུང་བརྒྱ་གསུམ་པའི་
མེ་ཁྲི་སྟེ་ལོ་༡༧༤༤ ལོར་དུ་སྐྱེས་པའི་སྐུ་མཆོན་ཉིད་བརྒྱུད་པ། དེ་ནས་རབ་
བྱུང་བརྒྱ་བཞི་བའི་མེ་ཁྲི་སྟེ་ལོ་༡༩༡༤ ལོར་རྩིས་པོ་མཆོད་སྟོན་བཟང་འཕྲིན་
ལས་བྱ་བས་སེར་བྱེས་ལྟར་གྱི་མདོའི་འཆད་ཉན་དང་རྒྱུད་སྟོད་བྱུང་འབྲེལ་
བྱས།

ཆ་རྩོད་དགོན་བཀྲ་ཤིས་བྱམས་པ་ནམ་རྒྱལ་སྤིང་ནི། མདོ་སྒྲིང་ཆོས་
འབྱུང་དུ་འདི་སྟོན་གྱི་དགོན་རྩིང་ཞིག་ཡིན་ཞེས་པ་ཅམ་ལས་མ་གསུངས་ཀྱང་།
ཡེར་བའི་སྐབས་བྱུང་ཅམ་གསལ་བ་ལྟར་འགོ་མགོན་ཆོས་འཕགས་སྐབས་
བཏབ་པའི་ས་ལུགས་གྱི་དགོན་པ་དེ་དག་གི་གཅིག་ཡིན་པར་སྤང་། བོད་ཀྱི་
སྤྱི་དམངས་ཆ་རྩོད་དག་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་གྱི་སྒྲིམ་ཆེད་ན་ལེན་ལེ་མཁན་པོ་ཚུལ་
ཁྲིམས་དར་རྒྱས་དང་། དེའི་དཔོན་པོ་དབུས་ཀྱི་རྒྱུད་སྟོད་མཁན་པོ་བསྟན་
འཛིན་རྒྱུ་མཆོ་སོགས་སྒྲིང་ཆེན་འགའ་ཞིག་བྱོན་ཅིང་། ཕྱིས་ནང་སོ་རིམ་བྱུང་
གིས་སྒྲིང་བར་བཤད།

སྤྱི་ཚུང་དགོན་དགའ་ལྷན་སྤྱན་ཆོགས་སྤིང་ནི། ཆེས་གནའ་དུས་སུ་
དབུས་གཙང་ཕྱོགས་སུ་བོན་གྱི་བསྟན་པ་དར་སྐབས། ཡུལ་ལྷ་ཆེ་མོད་ཅེས་
པའི་གདུང་རྒྱུད་བོན་ཆོས་ལ་མཁས་པའི་སྒྲིང་ཆེན་མང་པོ་བྱུང་ཞིང་། གཙང་
བྱུང་སྟོད་དུ་སྤྱི་དགོན་དང་སྟོ་ལག་བཙེ་བརྒྱུད་དུ་གྲགས་པ་སོགས་བཞེངས།
མངའ་བདག་ཁྲི་རལ་གྱི་སྤྱི་རིང་ལ་བོན་གྱི་སྤྱི་དགོན་དེ་བསྐྱབས་པས་ལུ་གུ་
དཀར་མགོ་དང་། སངས་རྒྱས་དམ་པ་ཞེས་པ་གཉིས་མདོ་སྒྲིང་དུ་སྤྱི་བས་ནས་

པོན་བསྟན་གྱི་རྒྱན་འདྲིན་ཕྱིར་གནས་གཞི་བཟུང་སྟེ་སྤྱུ་རྒྱུང་དགོན་བཏབ།
 པོད་གྱི་གདོད་མའི་ཆོས་ལུགས་པོན་དར་སྐབས་སྤང་ཞིག་རྒྱལ་བ་སྟོ་ཤོས་
 དང་། སྤང་ཞིག་དབང་གི་རྒྱལ་བོ། ཁྲོ་གཞིན་སྤྱུ་རྒྱུ་རྒྱལ་མཆོན། ཅེ་ཞིག་
 སྟོང་ཉིད་ཡེ་ཤེས་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་དགོན་ཡིན། འདི་དག་ལས་སྤང་ཞིག་དབང་
 གི་རྒྱལ་བོ་བྱ་བ་དེ་རྩ་བའི་སྤང་ལེབ་པོན་དགོན་ཕྱོགས་ནས་མཆེད་པར་གྲགས་
 ལ། ཅེ་ཞིག་སྟོང་ཉིད་ཡེ་ཤེས་བྱ་བ་ནི་ཆུན་གྱི་ཅེ་དབུས་འདེབས་པ་པོ་སྟོང་
 ཉིད་ཞུ་མེར་བར་གྲགས་པ་དེ་ཡིན་ནམ་བཟག

ཁྱ་དགེ་དགོན་ལེགས་བཤད་སྤྱིར་ནི། ད་ལྟའི་ཅོ་ནེ་རྫོང་ཁྱ་དགེ་ཁང་
 ཁོངས་སུ་ཡོད། ཁྱ་དང་པོ་བཀའ་བརྩུ་དོན་ཡོད་རྒྱ་མཆོས་རབ་བྱུང་བརྩུ་བའི་
 མེ་པག་སྤྱི་ལོ་༡༥༤༥ ལོར་བཏབ། ལྷ་ཁང་བཞེངས་ཤིང་བཀའ་འཁྱུར་སོགས་
 གདན་བྲངས།

དེའི་དཔོན་པོ་དགེ་སྟོང་བསྟན་པ་རབ་གསལ། དེའི་དཔོན་པོ་ཁྱ་དགེ་
 དཔོན་སྟོང་པོ་སྟོ་ཤོས་རྒྱ་མཆོ་ཡིན། འདི་བ་རྒྱུང་དུས་སྟོ་ཤོས་དིག་པ་ཟེར། ཁང་
 པོའི་ཞུ་བ་པས་གིབ་གིས་མཐོལ་ཡང་ཟེར། རབ་བྱུང་བརྩུ་གཅིག་པའི་ཤིང་
 འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༥༥༩ ལོར་ཁྱ་དགེ་རི་བར་མའི་ཁྱ་ར་སྟེ་བར་འབྲུངས།
 རབ་བྱུ་བྱུང་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས། འབྲས་སྤྱངས་སྟོ་མང་ག་ཆང་དུ་ཞུགས།
 ཁྲི་ཆེན་དགེ་འདུན་པུན་ཆོགས་དང་ལྷན་དུ་པར་ཕྱིན་བསྐྱར་སྟོང་མཛད།
 གཙང་བ་ངག་སྤྱིན་པ་ལས་ཟབ་ཆོས་མང་དུ་གསན། པ་པོང་ཁ་བ་ངག་དབང་
 བསྟན་འདྲིན་ལས་བསྟེན་པར་རྫོགས། གསང་ཕུར་བཀའ་བརྩུ་འི་གྲ་སྟོར་
 མཛད། ཕྱིར་མདོ་སྨད་ལ་ཕྱོན་ནས་རི་ཁོད་དུ་བཞུགས། དུལ་མིས་བསྐྱུལ་
 བ་ལྷར་རབ་བྱུང་བརྩུ་གཞིས་པའི་ལྷགས་སྤྱུལ་སྤྱི་ལོ་༡༥༠༡ ལོར་དགོན་པའི་
 སྤྱང་མ་གཙོ་བོ་ཆོས་རྒྱལ་ལ་གདད། མ་ཁི་དུང་སྤྱབ་གྱི་རྒྱན་བཅུགས། ཅོ་ནེ་

མཁན་པོ་དཔོན་སློན་དག་གིས་སྒྲུ་མར་བཀྱར།

མངོད་དགོ་ཤོག་པ་ལྟས་ནན་ཞུས་ལ་བརྟེན། ཀུན་མཁྱེན་སྒྲུ་མར་ཞུས་
ཏེ་རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཉིས་པའི་ལྷགས་སྟག་སྟེ་ལོ་༡༧༡༠ ལོར་མངོད་དགོ་བཟླ་
ཤིས་ཆོས་འཕེལ་སྤྱིང་གསར་འདེབས་མངོད། ཀུན་མཁྱེན་གོང་མ་དང་ཐུགས་
ནང་གཤིན།

བཟླ་ཤིས་འབྱེལ་དུ་བསེངས་དབང་བཟླ་ཤིས་གཙོས་སྒྲུ་གཉིས་སྟོང་
ལྷག་ལ་བདེ་བསང་འདིགས་གསུམ་དང་ཀུན་རིག་གི་དབང་ལུང་ལུལ། ཙོ་
ནེ་ཕྱོགས་ཀྱི་དགོན་སྡེ་པལ་ཆེར་ལ་དབང་ལུང་སོགས་གནང་། རབ་བྱུང་བརྒྱ་
གཉིས་པའི་ལྷགས་སྟེ་ལོ་༡༧༤༠ ལོར་གཤེགས།

གསུང་ཚོམ་པོད་གཅིག་བཞུགས། རང་རྣམ་སྒྲུལ་ལྟ་རེ་སྟོང་དང་།
ཐུགས་སྒྲུལ་སྟོམ་ཆེན་སྟོ་བཟང་བཟླ་ཤིས་པའི་ལུང་འདེབས། ཆོས་སྟོང་གིས་
མངོད་པའི་གསང་བའི་རྣམ་ཐར་པད་དཀར་སྤེང་བ། དབལ་མང་འཇམ་
དབྱངས་བསྟན་འདྲིན་རྒྱ་མཚོས་མངོད་པའི་གསང་བའི་རྣམ་ཐར་དད་པའི་
འབྲུག་རོགས་བཅས་ཡོད་འདུག།

འདི་བའི་ཐུགས་སྒྲུལ་སྟོ་བཟང་བཟླ་ཤིས་ནི་བྱ་དགོ་ཐོབ་ཀྱིས་ཞེས་
པའི་གོང་དུ་འབྱུངས། ཆོས་པའི་པོན་ནག་གི་རྒྱད་པ་ཡིན་ཟེར། ཀུན་མཁྱེན་
བར་མ་ལས་བསྟེན་པར་རྒྱུགས། དབེན་གནས་བསྟེན་ཏེ་ཆོད་སྒྲུབ་པ་སྟོམས་
པར་མངོད། ཀུན་མཁྱེན་འདིགས་མེད་དབང་བོར་སྒྲུབ་ཐབས་རྒྱ་མཚོའི་རྩེས་
གནང་དང་། བྱ་དགོ་དཔོན་སྟོབ་སྟོ་གོས་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་འབུམ་གྱི་ལུང་ལུལ།
རབ་བྱུང་བརྒྱ་གསུམ་པའི་ལྷགས་འབྲུག་སྟེ་ལོ་༡༧༤༠ ལོར་འདས།

དེའི་ཐུགས་སྒྲུལ་ཁ་རྩོན་གནས་བརྟན་སྟོ་བཟང་བསྟན་འདྲིན་ནི།
རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཉིས་པའི་ལྷགས་བྱི་སྟེ་ལོ་༡༧༩༠ ལོར་བྱ་དགོ་གཙོད་ཆེན་དུ།

ཡབ་ཆེ་རིང་དོན་གྲུབ་དང་ཡུམ་སྐུ་མོ་ཡག་གི་སྐས་སུ་འབྱུངས། དགྲུང་ལོ་
བདུན་པར་ཁུ་བོ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོས་ཁྲིད་དེ་དཔོན་སློབ་རིན་པོ་ཆེའི་རྩུང་
དུ་དགོ་བསྟེན་བསྐྱབས། ཕྱིས་སུ་གྲུ་བ་བྱ་དགོས་གསུངས་པས་ཁྱ་དགོ་ཁྲི་གན་
སློ་གྲོས་བསོད་ནམས་ལས་རབ་དུ་བྱུང་། བརྒྱ་དགུ་ལ་རི་ཁྲོད་དུ་བྱོན་ཏེ་སློམ་
ཆེན་སློ་བཟང་བགྲ་ཤིས་བསམ་སྦྱོར་གཉིས་ཀྱིས་བསྟེན་ཏེ་ལྷུང་བ་སྡེ་ལའི་
བཅས་མཚམས་ཞིབ་མོ་ཁྲིད།

ཉེར་གཅིག་ལ་ཡ་ཤུའི་བཙོན་འགྲུས་བཟང་པོ་ལས་བསྟེན་པར་རྫོགས་
ཤིང་རྩལ་ཁྲིམས་ཀྱི་རི་ཁོར་ཡུག་ལ་ཐུལ། ཀེ་རྟི་སློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་
མཚན་སོགས་སླ་མ་བརྒྱ་ཕྲག་བསྟེན་ནས་དབང་ལུང་མང་པོ་གསན། ས་
འབྲུག་ནས་ཁ་རྩོན་རི་ཁྲོད་དུ་བཞུགས་ནས་བསགས་སྦྱང་ཁོ་ན་མཛད་ཅིང་
ལོ་ངོ་བརྒྱ་གཉིས་ལ་སླ་མཚམས་ལོ་མཚམས་སུ་བཞུགས་བཞིན་སྦྱང་གནས་
སྟོང་ཕྲག་བསྐྱབས། ཁྲི་བསོད་ནམས་དབང་རྒྱལ་ལས་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་ལུང་
གསན། དགོན་པར་བྱམས་སྐྱབ་ཞེས།

ཁང་ཐོག་འཛིགས་མེད་རབ་རྒྱས་ལས་བཀའ་འགྱུར་དང་རིམ་ལྡ་
གསལ་སྟོན་གྱི་ལུང་གསན། ཁོང་གི་སློབ་མ་བེ་རི་མཐུ་སྟོབས་དང་། མཛོད་
དགོ་མཁས་གྲུབ་བསྟན་འཛིན། བྲག་དགོན་པ་སློ་བཟང་ཤེས་རབ། རྒྱག་ཆང་
སློམ་པ་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ། ལུང་གྲོག་ནང་བ་ཨ་ཁུང་ངག་དབང་མཁྱེན་རབ། ཁྱ་
དགོ་ནང་འོག་མ་འཇམ་དབྱངས་མཁས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ཡོད།

གསུང་རྩལ་པོད་གཅིག་བཞུགས་པ་བགྲ་ཤིས་འབྲེལ་དུ་པར་ཤིང་ཡོད།
དགྲུང་ལོ་རེ་བརྒྱད་པ་མེ་སྐྱལ་ལ་གཤེགས། དངོས་སློབ་རེབ་ཆེའི་སྐྱལ་སྐྱེད་མ་
ཆོས་ཡར་འཕེལ་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་ནམ་ཐར་དད་པའི་སྐོ་འབྲེད་ཅེས་པ་ཡོད་
དོ།

ཁྱེད་ཀྱི་གཞི་ལ་རྩེ་འཛིག་མེད་རིག་པའི་ཤེས་རབ་ནི། རབ་བྱུང་
བཙུང་ལྷའི་ས་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༤༥༡ ལོར་རྩ་བར་འབྲུང་ས། རྩ་བའི་སྒོ་མང་སྐར་
དུ་རབ་དུ་བྱུང་། འབྲུང་ས་ཉུག་ས་ཡ་མཆན་པ་བྱུང་བར་གྲགས། ཀུན་མཁྱེན་
བཞི་བ་ཐུབ་བསྟན་དབང་ཕྱག་ལ་ཞུས་ཏེ་གདན་སར་འཁོད། བཟ་ཤིས་འབྲིལ་
དུ་ཐེབས། དཔྱ་དགེ་བསོད་བཟ་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟེན་ནས་གཞུང་ཆེན་ལ་
སྐྱུང་ས། མཛོད་ཤེས་རྒྱུ་རྩེད་གི་ཁྲི་ལོ་གསུམ་ལ་བསྐྱུང་ས། སྐྱེ་བྱུང་རྒྱུ་སྐྱེད་
ཀྱི་ཁྲིར་ཡང་བཞུགས། དགྲུང་ལོ་ང་བསྐྱུང་པ་ཤིང་སྐྱེད་སྤྱི་ལོ་༡༤༩༥ ལོར་
འདས།

སྐྱེ་བྱུང་གསུམ་པ་འཇམ་དབྱངས་སྒོ་གོས་རྒྱ་མཚོ་ནི། རབ་བྱུང་བཅུ་
དྲུག་པའི་མེ་ཁྱག་སྤྱི་ལོ་༡༤༩༦ ལོར་ཁྲོ་ཁོ་རྒྱ་ཁ་མ་ནས་སྐྱེ་འབྲུང་ས། ཀུན་མཁྱེན་
བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆན་གྱིས་གོང་མའི་ཡང་སྤྱི་དུ་ཐུགས་ཐག་བཅད། དགྲུང་
ལོ་བདུན་པར་གདན་སར་བཀོད། ཐག་དགོན་པ་འཇམ་དབྱངས་བསྟན་པ་
རྒྱ་མཚོ་ལས་རབ་བྱུང་དང་དགེ་རྒྱལ་དཔུས་གཅིག་དུ་བསྐྱུབས། དགྲུང་ལོ་
བཅུ་གསུམ་པར་བཟ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་ཆོགས་ཞུགས་ཞུས་ཏེ་སྐྱེ་བ་གཉེར་མཛད།
རྩེ་འཛིག་མེད་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་ལས་བསྟེན་པར་རྩོགས། དུས་འཁོར་རྩོ་
རྩེ་འཛིན་པར་ལོ་གསུམ་དང་། མཛོད་དགེ་སྐར་རྩེད་གི་ཁྲི་ལོ་བཞི་འཛིན་པར་ལ་
བསྐྱུང་ས། རྩོ་བས་ལྷན་སྐྱེས་རིམ་པའི་སྤྱུལ་སྐྱེད་དང་ལྷན་དུ་སྐར་རྩེད་ལ་མཆན་
ཉིད་བཅུགས། ཁ་གཏུའི་སྐྱེན་ལུང་གི་ཁྲིར་ཡང་བཞུགས། ཨ་མཚོ་གི་ཁྲི་བ་
ལོ་གསུམ་དང་། ཁྱེད་ཀྱི་ཁྲི་ཡང་ལོ་གསུམ་ལ་བསྐྱུང་ས། སྤྱི་ལོ་༡༤༩༩ ལོར་
མ་ཉེས་ཁག་གཡོག་གིས་འཛིན་བཟུང་བྱས་ཏེ།

སྤྱི་ལོ་༡༤༩༩ ལོའི་ལྷ་ལ ཆོས་༡༥ ཉིན་བཙོན་ཁང་དུ་གཤེགས།

སྐྱེ་བྱུང་བཞི་བ་འཛིག་མེད་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་ནི། རབ་བྱུང་བཅུ་

དྲུག་པའི་ཚུ་བྱི་མྱེ་ལོ་༡༧༩༩ ལོར་ཟམ་ཆའི་གཉན་ཏོག་དུ་འབྱུངས། མྱེ་ལོ་ ༡༧༧༩
ལོར་ཀུན་མཁྱེན་རིན་པོ་ཆེ་དང་། གྲུང་ཐང་བསྟན་པའི་དབང་ཕྱུག་གཉིས་
ཀྱིས་གོང་མའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་གནང་། ལོ་དེའི་ཏོར་ལྷ་༧ ཆོས་༩༩
ཉིན་གདན་སར་བཀོད། རབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་བ་ལས་རབ་དུ་བྱུང་།
ད་ལྟ་ཞལ་བཞུགས་བཞིན་པའོ།

དབེན་གནས་བསམ་གཏན་སྤིང་། འདི་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་
ས་ལོས་མྱེ་ལོ་༡༧༧༧ ལོར་བྱ་དགེ་དཔོན་སློབ་ཀྱིས་བཏབ། བྱ་དགེ་དཔོན་སློབ་
དང་། ཟམ་ཆ་གསེར་ཁྲི་འཛིགས་མེད་བསམ་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་བཅས་རི་ཁྲོད་
འདིར་ཡུན་རིང་བཞུགས། དུས་བབ་ནམས་སུ་སྤྱང་གནས་ཀྱི་སྒོ་ལ་ཚུགས།
ཙེ་མེ་མདོ་དང་། ཡེར་བའི་ལྷ་སྡེ། ཨ་འཁོར། ཤོ་བ་ཁང་ཐོག་སོགས་མཆོད་
བཀྲར་བྱེད་པའི་སྡེ་ཆོའི་མང་ཚམ་ཡོད།

བྱ་ར་རི་ཁྲོད། འདི་ལ་བྱ་ར་རི་ཁྲོད་དང་། འོམ་བུ་རི་ཁྲོད་ཀྱང་ཟེར་
སྤང་། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཚུ་ན་མྱེ་ལོ་༡༨༠༩ ལོར་བྱ་དགེ་སློབ་ཤོས་རྒྱ་
མཚོས་བཏབ། བྱ་དགེ་དཔོན་སློབ་ཀྱི་བྱག་དཔེ་ནམས་འདིར་བཞུགས་ཤིང་།
བྱ་དགེ་དཔོན་པ་ནས་དགེ་འདུན་པ་ལྷ་བསྐྱོས་ཏེ་གཞི་གསུམ་ཀྱི་ལག་ལེན་ངོས་
གཙང་ཡོད་འདུག

རི་ཁྲོད་འགབ། འདི་ལ་རི་ཁྲོད་འགབ་བཅ། ཚུ་བབ་རི་ཁྲོད་ཀྱང་
ཟེར། བྱ་དགེ་དཔོན་སློབ་ཀྱི་སྐྱེ་ཆའི་མཇུག་ཙམ་ལ་བཏབ། ཡིན་རྒྱ་ནི་བྱ་ར་
རི་ཁྲོད་ཡོད་ས་དེར་བསྐྱོན་བཤེར་ཆེ་བས་འདིར་སློབ་པ་ཡིན་འདུག

འདིར་ཡང་བྱ་དགེ་དཔོན་པ་ནས་དགེ་འདུན་པ་བསྐྱོས་ཏེ། བདེ་
གསང་འཛིགས་གསུམ་ཀྱི་བདག་འཇུག་སོགས་རྒྱུད་ཀྱི་བྱག་ལེན་ངོས་གཙང་
ཡོད་པར་སྤང་།

དགེ་འཕེལ་རི་ཁྲོད་བསམ་གཏན་སྤིང་། འདི་ལ་ཡོངས་གྲགས་ཁ་ངོན་
 རི་ཁྲོད་དུ་འབོད། རབ་བྱུང་བརྒྱ་གསུམ་པའི་ཉག་མ་གཉིས་པ་ས་འབྲུག་གྱི་
 ལོ་༡༧༤༩ ལོར་གནས་བཅུན་སློབ་བཟང་ཆོས་འཛིན་གྱིས་བཏབ། བྱ་དགེ་དགོན་
 པ་ནས་བསྐྱོས་པའི་དགེ་འདུན་པ་ལྷ་རྒྱལ་བཞུགས་པ་དག་གིས། དཔལ་
 གསང་བ་འདུས་པ་དང་། འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་བདག་འདུག གཞི་གསུམ་ཉམས་
 ལེན་སོགས་བསྟན་རྒྱུན་ལ་སྦྱོར་བ་དུ་མ་ཡོད་འདུག

མདོ་དོན་ཡང་སྤྲིང་དུས་རབས་བརྒྱ་གསུམ་པའི་དཀྱིལ་ཅམ་ལ་འགོ་
 མགོན་འཕགས་པ་མདོ་སྨད་དུ་བྱོན་ཏེ། གྲ་ཆེན་བཞི་ལ་བཀའ་གནང་སྟེ་མདོ་
 སྨད་ཀྱི་བོན་བསྐྱར་སྐབས། བོན་གྱི་མཁས་གྲུབ་དེ་རྣམས་ཏུ་དབོན་པ་ལ་ཅོད་
 འདུན་གྱིས་འོངས་ཀྱང་། ཏུ་དབོན་པས་ཅོ་ནེ་ཕྱོགས་སུ་འདུས་ཆོགས་ལ་
 བྱམས་སློན་དང་། བཟང་སློད་སློན་ལམ་གྱི་ཡུང་གནང་བ་དང་ཐུག་ཅིང་། ཏུ་
 དབོན་པའི་གསུང་བཤད་ཀྱིས་ཁོང་རྣམས་སློབས་པ་ཞུས་སྟེ། བན་དེ་བྱེད་
 རྒྱ་ཁས་སྤངས་ཏེ་མི་རྒྱལ་རྒྱལ་མཆོན་ཁང་དང་། མི་འགྱུར་གཡུང་རྒྱུང་ཁང་།
 ལྷན་གྲུབ་བཀྲ་ཤིས་ཁང་། མི་ཤིགས་གསེས་མཁར་ཁང་རྣམས་ཏུ་དབོན་པར་
 སྤུལ། དེ་ནས་བཟུང་བན་བོན་རིས་མེད་ལྷ་བྱ་བྱས་པའམ། ཡང་ན་སྤར་གྱི་
 བོན་དགོན་ལྟེ་བ་རྣམས་ནང་བ་ལ་བསྐྱར་ཀྱང་། ཁྲོང་སྟེ་ཁག་ཏུ་ཡོད་པའི་
 དགོན་རྒྱུང་སྤགས་ཁང་གི་རྣམ་པར་ཡོད་པ་རྣམས་གནས་སྐབས་རང་སོར་
 བཞག་པ་ཡིན་ནམ་སྟམ་སྟེ། ཕྱིས་ཀྱི་ཅོ་ནེ་དབོན་པོ་སློབ་བཟང་དོན་གྲུབ་དང་།
 བདེ་ཐང་མཁན་པོ་ཆངས་དབྱངས་གཉིས་ཀྱིས་དེ་ཕྱོགས་ཀྱི་བོན་དགོན་ཁག་
 ལྷ་དགེ་ལུགས་སུ་བསྐྱར་བར་བཤད། གང་ལྟར་རབ་བྱུང་བརྒྱ་གསུམ་པའི་ས་
 འབྲུག་གྱི་ལོ་༡༧༩༦ ལོར་ད་ལྟའི་དགེ་ལུགས་ཀྱི་དགོན་པ་དག་འལ་ལྷན་སྤྱན་
 ཆོགས་སྤིང་ཞེས་པ་གསར་འདེབས་མཛད་པ་ཡིན་ནོ།། ཅོ་ནེ་ཕྱོགས་འདི་ཡང་

བོད་ཡུལ་གྱི་དང་འདྲ་བར་ལུང་ཕྱན་རེ་ལ་དགོན་པ་རེ་ཡོད་པ་ལྟར། ཅི་ནི་
དགོན་ཆེན་གྱི་དགོན་ལག་༤༠ ཙུང་ས་ཡོད་པ་སོགས་དགོན་སྡེ་རི་ཁྲོད་ཤིན་
ཏུ་མང་བོ་ཡོད་འདུག་ཀྱང་། འདིར་ནི་དགོན་ཆེན་གཙོས་ས་གནས་བྱེ་བྲག་
པའི་དགོན་སྡེ་དང་རི་ཁྲོད་གང་ལུང་ཅིག་བཀོད་ཁུལ་ལགས་ཤིང་། དགོན་
ཕྱན་དང་རི་ཁྲོད་དག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་ཚགས་ཙམ་ནི་སྒྲེགས་བཅ་ཕྱི་མའི་དགོན་
སྡེ་ཁག་གི་རེ་འུ་མིག་ཏུ་གསལ་བས་དེར་གཟིགས་པར་བྱའོ།

གསུམ་པ། ཅོ་ནེ་ཕྱོགས་སུ་བྱོན་པའི་སྒྲ་སྒྲུལ་དང་ མཁས་དབང་གྲགས་ཆེན་ཁག་ཅིག་ནི།

ཅོ་ནེ་ཕྱོགས་སུ་བྱོན་པའི་སྒྲུལ་མཁས་གྲུབ་ཁག་ཅིག་གི་མཛད་ནུས་
སྤྱིང་བསྟུས་རེ་འགོད་པ་ལ། དགའ་ལྡན་སྤྱི་ཆེན་ཞེ་ལྷ་བ་འཇམ་དབྱངས་ཚུལ་
སྤྱིམས་དར་རྒྱས། ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོ་༡༤༩༩ ལོར་ཅོ་ནེ་ཞོ་བཟང་ནང་དུ་འཁྲུངས་
ཤིང་། དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་སེར་སྤྲད་གཞུང་བ་ཁམས་ཆོན་དང་རྒྱུད་སྟོད་
དུ་མདོ་སྤྱོད་ཀྱི་གཞུང་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། ཁྱིམ་ནས་བཞུགས་ཀྱི་ལོ་
ཆོགས་མ་རྗེས་ཀྱང་། སྤྱི་ལོ་༡༥༤༥ ལོར་སྤྱིམས་གཤོལ་བར་བཤད།

དགའ་ལྡན་སྤྱི་ཆེན་ཞེ་དགུ་བ་སྟོ་བཟང་དར་རྒྱས། ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོ་༡༥༤༩
ལོར་ཅོ་ནེ་ཁག་ལཱའི་ནང་ཆོན་ཨ་གཟུགས་ཐང་ཞེས་པར་འཁྲུངས་ཤིང་། སྤྱི་
ལོ་༡༥༤༩ ལོར་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་སེར་སྤྲད་གཞུང་བ་ཁམས་ཆོན་དུ་ཞུགས་
ཏེ་སྟོན་གཞུང་གནང་། སྤྱི་ལོ་༡༥༧༥ ལོར་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པའི་དམ་བཅའ་
བཞག སྤྱི་ལོ་༡༥༨༠ ལོར་དགའ་ལྡན་གསེར་སྤྱིམས་ཕེབས། སྤྱི་ལོ་༡༥༩༠ ལོར་
རྒྱལ་དབང་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་ཡོངས་འཛིན་དུ་བཞུགས། དགུང་གྲངས་
རེ་གཉིས་པ་སྤྱི་ལོ་༡༥༩༩ ལོར་གཤེགས།

དགའ་ལྡན་སྤྱི་ཆེན་རེ་གཅིག་པ་ཆོ་རྒྱུ་དབང་ཚུལ་སྤྱིམས། ཁོང་

ནི་ལྷ་སའི་ཆོ་སྒྲོན་སྤྱི་དང་སྐྱེ་ཐོག་དང་བོ་ཡིན་ལ། ཟ࿳་ལོ་༡༧༡༡ ལོར་མདོ་སྐྱད་
 ཅོ་ནེ་དར་འོ་ཞེས་པའི་ས་ཆར་འབྱུངས། ཟ࿳་ལོ་༡༧༤༡ ལོར་དབུས་སུ་ཕེབས་
 བས་སེར་སྐྱད་ཆ་རྩོར་ཁམས་ཆེན་དུ་བྱུགས་ནས་གཞུང་ཆེན་ལ་སྐུངས། ཟ࿳་
 ལོ་༡༧༥༥ ལོར་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པའི་དམ་བཅའ་མཛད། ཟ࿳་ལོ་༡༧༧༧ ལོར་
 བོད་ཀྱི་སྲིད་སྐྱོང་རྒྱལ་ཆབ་དེ་མོ་བ་སྐྱེ་གཤེགས་པས། འདི་བ་ལོ་ངོ་བརྒྱའི་རིང་
 བོད་ཀྱི་སྲིད་སྐྱོང་དང་། རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་ཆབ། དགའ་ལྷན་གསེར་སྤྱི་བཅས་
 སྤྱི་སྐྱམ་འཛིན་མཛད་རིང་། ཡུལ་ཁམས་ལ་བཀྲ་ཤིས་བདེ་སྐྱོད་ཡོང་བས་ལོ་
 རྒྱུས་ཁག་ཏུ་བསྐྱུགས་བཞིན་ཆེ། ག་བ་དགུས་མ་བོད་དབུས་གཞུང་གི་སྲིད་
 སྐྱོང་རྒྱལ་བོར་བཞུགས་པ་དང་བོ་ཡིན། ཟ࿳་ལོ་༡༧༧༥ ལོར་དགའ་ལྷན་གསེར་
 སྤྱིར་ཕེབས་ནས་ལོ་ངོ་བདུན་རིང་སྲིད་སྐྱོང་དང་གསེར་སྤྱི་གཉིས་ཀ་ལོ་ཤོར་
 མེད་པར་བསྐྱབས་པས་གྲགས་པ་ཆེ། ཟ࿳་ལོ་༡༧༩༠ ལོར་དགོངས་པ་རྫོགས།

དགའ་ལྷན་སྤྱི་ཆེན་དོན་གསུམ་པ་དག་དབང་འཇམ་དཔལ་ཚུལ་
 བྱིས་ལ། ཁོང་ནི་ལྷ་སའི་ཆོ་སྒྲོན་སྤྱི་དང་སྐྱེ་ཐོག་གཉིས་པ་ཡིན། ཟ࿳་ལོ་༡༧༩༡ ལོར་
 བདེ་སྐྱད་ཅོ་ནེ་མདོ་གྲང་ཤར་ཞེས་པའི་ས་ཆར་འབྱུངས་ཤིང་། ཟ࿳་ལོ་༡༧༩༥
 ལོར་ཆ་རྩོར་དག་དབང་ཚུལ་བྱིས་ཀྱི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་བྱས། ཟ࿳་ལོ་
 ༡༨༠༦ ལོར་དབུས་སུ་གདན་དྲངས་ཤིང་སེར་སྐྱད་ཆ་རྩོར་ཁམས་ཆེན་དུ་
 བྱུགས། གཞུང་ཆེན་ལ་སྐུངས་ནས་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་ཨང་དང་བོ་ཐོབ།
 ཟ࿳་ལོ་༡༨༡༥ ལོ་ནས་ལོ་ངོ་༡༥ རིང་བོད་ཀྱི་སྲིད་སྐྱོང་དང་། རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་
 ཆབ་ཀྱི་ལས་འགན་བཞེས། ཟ࿳་ལོ་༡༨༡༧ ལོར་དགའ་ལྷན་གསེར་སྤྱིར་ཕེབས་
 བས་ལོ་ངོ་བདུན་རིང་སྤྱི་ལས་འགན་མཐར་ཕྱིན་པ་མཛད།

འདི་བས་མན་རྩའི་ཨམ་ལྷན་སོགས་ལ་བོད་ཀྱི་ལས་དོན་ཐོག་ཐེ་རྩས་
 བྱེད་རྒྱ་བཀག་པ་སོགས་རང་ཚུགས་ལ་རྒྱ་འཛིན་ཆེ་བས། བོད་གཞུང་དང་

གཙང་མ་བྱང་བཅས་ཀྱི་དཔོན་རིགས་སྐོར་ཞིག་དང་མན་རྩ་གོང་མའི་ཨམ་
 ལྷན་བྱང་འབྲེལ་གྱིས་ནག་བསྐྱབས་བྱས་པས། གྱི་ལོ་༡༩༥༥ ལོར་སྲིད་སྐྱོང་
 གི་ཁྲི་ལས་པ་བ་སྟེ་རྒྱ་ནག་ནི་ལུང་ཅང་མངའ་སྡེའི་ཁོངས་སུ་རྒྱུང་པུད་དང་དོ་
 དམ་བཅོན་འཇུག་བྱས། ཆོ་སྟོན་སྲིད་གི་མ་བྱང་དང་རྒྱ་ནོར་ཕྱག་རྒྱས་ཡོངས་
 རྒྱུགས་གཞུང་བཞེས་ཐོག་ཡང་སྲིད་དོན་འཛིན་བྱེད་མི་ཆོག་པ་སོགས་ཁྲིམས་
 བསྐྱུགས་བྱས། དེ་ནས་ལོ་ཤས་ཀྱི་རྗེས་ལ་ཅོ་ནེ་དགོན་ཆེན་གྱི་ལས་སྡེ་དང་།
 བྱ་མང་ཡུལ་སྡེ་དང་བཅས་པས་ཐབས་ཤེས་ཡོད་དགུ་རྩལ་སྤྲུགས་བྱས་པས།
 རང་ཡུལ་གྱི་དགོན་པར་བཞུགས་ཆོག་པའི་བཅོན་གྲོལ་ཐོབ། གྱི་ལོ་༡༩༥༩
 ལོར་སོག་ཡུལ་ཐོར་གོད་དུ་གདན་འདྲེན་ཞུས་པ་ལྟར་ཐེབས་ནི་སོག་ཡུལ་དུ་
 དགོངས་པ་རྒྱུགས།

དགའ་ལྷན་ཁྲི་ཆེན་གྱི་བདུན་པ་ངག་དབང་སློ་བཟང་བསྟན་པའི་
 རྒྱལ་མཆོག་ཁོང་ནི་ཆོ་སྟོན་སྲིད་སྐྱོང་གསུམ་པ་ཡིན་ལ། གྱི་ལོ་༡༩༥༩ ལོར་
 མདོ་སྨད་ཅོ་ནེ་ཐང་སྐང་ཤར་ཞེས་པའི་ས་ཆར་འཁྲུངས། སྤར་ཡང་སྲིད་དོན་
 འཛིན་མི་ཆོག་པའི་བཀའ་ཁྲིམས་བསྐྱུགས་ཡོད་སྟབས། བྱམས་པ་མཐུ་སྟོབས་
 སམ་ཅོ་ནེ་སླ་མ་དཀར་བོར་བྱགས་པའི་རྒྱས་ལྷན་དེས། རྒྱ་ནག་ནི་ལུང་ཅང་
 གི་མན་རྩ་གོང་མའི་ཨམ་ལྷན་དང་དམག་དཔོན་སོགས་ལ། སྤར་འདི་བའི་
 རྒྱ་གོང་མར་ལྷ་སྟོད་ཨམ་ལྷན་ཆེས་ཉན་དང་བོད་གཞུང་ནང་གི་དཔོན་རིགས་
 ཁག་ཅིག་གིས་མ་ཉེས་ཁག་གཡོགས་གྱིས་གོང་མ་ཏའོ་བཀའ་ལ་ཞུ་ལོག་བྱས་
 པ་ཅུ་ལས་དོན་གྱིས་ནག་ཉེས་མེད་རྒྱུ་དང་། ཡང་སྲིད་དོན་འཛིན་གྱིས་
 དབུས་སུ་སྟོབ་གཉེར་གནང་ཆོག་པ་དང་། སྤར་གཞུང་བཞེས་བཏང་བའི་ཆོ་
 སྟོན་སྲིད་མ་བྱང་སོགས་ཁ་རྗེས་དབང་ཐང་མ་ཕྱིར་སྟོད་བྱེད་པའི་གནས་
 རྒྱལ་རྣམས་གོང་མ་ལ་ཞུ་བཞུགས་པས། གོང་མས་སླ་མ་དཀར་བོའི་རེ་བསྐྱུལ་

ནམས་ངོས་ལེན་བྱས་སྐབས། གྱི་ལོ་༡༤༡༩ ལོར་སྐུ་གོང་མའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་
འཛིན་དང་། གྱི་ལོ་༡༤༤༡ ལོར་དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་སེར་སྤྲད་ཆ་དོར་ཁམས་
ཆོན་དུ་ཞུགས། གཞུང་ཆེན་ལ་སྦྱངས་པ་མཐར་སོན་ཏེ་དགེ་བཤེས་ལྟ་རམས་
པའི་དམ་བཅའ་བཞག།

གྱི་ལོ་༡༩༠༢ ལོར་དགའ་ལྷན་གསེར་ཁྲིར་ཕེབས་ནས་ལོ་ངོ་བདུན་
རིང་གསེར་ཁྲིའི་ལས་འགན་མཐའ་འཁྱོངས་མཛད། གྱི་ལོ་༡༩༡༠ ལོར་རྒྱ་ནག་
སི་ཁྲོན་ཕྱོགས་ཀྱི་ལུ་ཅི་དམག་ཟེར་བ་ལྟ་སར་འབྱོར་ནས། དཀོན་སྡེ་མང་བོ་
གཏོར་བཅོམ་དང་། བོད་མི་ཤིན་ཏུ་མང་བོ་དམར་གསོད་བྱས་པ་སོགས་ཀྱིས་
རྒྱལ་དབང་བརྒྱ་གསུམ་པ་རྒྱ་གར་ཕྱོགས་སུ་ཉེན་གཡོལ་ལ་ཕེབས་སྐབས། ཁྲི་
ཆེན་འདི་བ་ལོ་ངོ་བཞིའི་རིང་བོད་ཀྱི་སྲིད་སྐྱོང་དང་། རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་ཆ་བ།
དགའ་ལྷན་གསེར་ཁྲི་བཅས་གཅིག་ཕྱོགས་མཛད། གྱི་ལོ་༡༩༣༠ ལོར་དགོངས་
པ་རྫོགས།

བྱ་དགེ་སློ་བྲོས་རྒྱ་མཚོ། འདི་བ་ནི་གྱི་ལོ་༡༩༥༩ ལོར་ཅ་ནེ་བྱ་དགའི་
ཡུལ་དུ་བྱུང་བོའི་རིགས་སུ་འབྱུངས། དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་འབྲས་སྒོ་མང་ག་
ཆང་དུ་ཞུགས་ཤིང་གཞུང་ཆེན་ལ་སྦྱངས་ནས་གསང་ཕུར་དགའ་བརྒྱའི་ག་
སྐོར་མཛད། བཅས་པ་མང་བོ་དང་ལྷག་པར་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་
བཞད་པ་སྤྲ་མའི་གཙོ་བོ་མཛད་པས། ཀུན་མཁྱེན་གྱི་སྤྲུལ་གྱི་ཐུ་བོ་བཞིར་
གྲགས་པའི་ནང་ཆོན་ཡིན། བདེ་སྐྱོད་སྟོ་བྱང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་དཀོན་ཆེན་ཁག་དུ་
ཕེབས་ནས་དམ་བཅའ་མཛད། བཅས་པའི་གྲགས་པ་ཆེ་ཞིང་གསུང་འབུམ་
ཡང་པོད་གཅིག་བཞག།

ཅ་ནེ་གྲགས་པ་བཤད་སྐབས། འདི་བ་གྱི་ལོ་༡༩༥༥ ལོར་མདོ་སྐྱོད་ཅ་
ནེ་གཡོ་ས་ཞེས་པའི་ཡུལ་དུ་འབྱུངས། དགྲང་གངས་ཉེར་གཅིག་ཐོག་དབུས་

སྤྱེལ་སྤྱོད་ལྟར་སྤྱོད་དུ་ཞུགས། གཞུང་ལུགས་རབ་འབྱམས་ལ་སྦྱངས་པ་
 སོན་ཏེ་དགྲུང་གྲགས་༩༠ བར་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པའི་དམ་བཅའ་ཐོན།
 གདན་སར་མཁས་པའི་གྲགས་པ་ཆེ། དགྲུང་ལོ་སོ་གཉིས་ཐོག་རང་ཡུལ་དུ་
 སེམས་ཏེ་ཅོ་ནེ་དགོན་ཆེན་གྱི་མཆན་ཉིད་གྲ་ཆང་གི་སྒྲ་མར་བསྐྱོས། ཕྱིས་
 དགོན་ཆེན་གྱི་མཁན་པོ་ཡང་མཛད། འདི་བ་མཆན་ཉིད་དང་ཐ་སྙད་རིག་
 གནས་སྤྱོད་ཆོགས་ལ་མཁས་ཀྱང་། ང་རྒྱལ་གིན་དུ་ཆེ་བས་ཀྱན་མཆེན་འཇམ་
 དབྱངས་བཞད་པ་ལ་དེ་ཅམ་མེ་འོས་པའི་ལས་འགའ་ཞིག་བྱས་སྐད། གསུང་
 རྩམ་ཡང་པོད་དུ་མ་བཞུགས་ཀྱང་། ཁོང་གིས་མཛད་པའི་པོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་
 ལོ་རྒྱུས་བསྐྱུས་པ་སོགས་གསུང་རྩམ་དུ་མ་ལ་མཛལ་བས། ཆོག་དོན་གཉིས་
 ཆ་ལ་སྒོ་ཁ་ཁེངས་པའི་རྣམ་པ་རུང་ཟད་ཀྱང་མ་བྱུང་།

ཅོ་ནེ་ངག་དབང་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ། འདི་བ་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༩ ལོར་ཅོ་
 ནེ་དཔོན་པོ་སློབ་པ་ཟུང་དོན་གྱུ་གྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་འཁྱུངས། དབྱུས་ཀྱི་དགེ་བཤེས་
 མིན་ཀྱང་། རྒྱུང་དུས་ནས་དགོན་ཆེན་དུ་ཅོ་ནེ་གྲགས་པ་བཤད་སྤྱོད་སོགས་
 བསྟན་ཏེ་ཆོས་ཕྱོགས་དང་རྒྱ་པོད་ཡིག་རིགས་ལ་སྦྱངས་པས། སྦྱངས་སྟོབས་
 ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཆེ། དཔོན་པོ་དང་མཉམ་དུ་པེ་ཅིན་ལ་སོང་ནས་མན་རྩེ་གོང་
 མ་ཁྲུང་ཞི་མཛལ་བས་དྲུ་ཀྱི་མེའི་ལུང་ལས་ཐོབ། སྤྱི་ལོ་༡༨༡༤ ལོར་དགོན་ཆེན་
 དུ་མཆན་ཉིད་གྲ་ཆང་བཅུགས། དགྲུང་གྲངས་ང་གཅིག་པ་སྤྱི་ལོ་༡༨༡༩ ལོར་
 འདས།

ཅོ་ནེ་སྒྲ་མ་སློབ་པ་ཟུང་རྒྱ་མཚོའི་སྤྱོད། འདི་བ་སྤྱི་ལོ་༡༩༢༠ ལོར་མདོ་
 སྤྱོད་ཆོས་དཔལ་ཞིང་(ཡོངས་གྲགས་རྒྱ་བུ་གཤེས་ཟེར་)ཞེས་པའི་ས་ཆར་
 འཁྱུངས། སྤྱོད་བྱེད་ཀྱིས་འབྲིལ་དུ་སེམས་ཏེ་ཀྱན་མཆེན་འཇམ་དབྱངས་
 བཞད་པ་སྤྱོད་པའི་བཞི་བ་སོགས་བསྟན་ནས་མདོ་སྤྱོད་ཀྱི་གཞུང་ལ་སྦྱངས།

དགྲ་གངས་སོ་དགྲ་བ་སྤྱི་ལོ་༡༩༠༩ ལོར་པཎ་ཆེན་བསྟན་པའི་ཉི་མའི་གདན་
 ཞུས་ལྟར། གཙང་བཀྲ་ཤིས་ལྷན་པོར་དགེ་ཆན་དུ་ཕེབས། སྤྱི་ལོ་༡༩༡༥ ལོར་
 རྒྱལ་དབང་བརྒྱ་གསུམ་པས་ཐབས་མཁས་ཀྱིས་ལྷ་སར་གདན་འདྲེན་ཞུས།
 སེར་སྤྱད་དང་པ་བོང་ཁ་སོགས་སུ་འཆད་ཉན་སྤེལ་བས་གྲགས་པ་འབར། སྤྱི་
 ལོ་༡༩༡༩ ལོར་རྒྱལ་དབང་བརྒྱ་གསུམ་པས་ནོར་བུ་སྤྲིང་གར་གདན་ཞུས་ཀྱིས།
 ལོ་ངོ་གཉིས་རིང་བཀའ་འཁྱུར་དཀར་ཆག་ལྷགས་ཚུམ་མཛད་བཞིན་པའི་
 ལུང་སྤྱི་ལོ་༡༩༣༡ ལོར་དགོངས་པ་རྫོགས། ལྷན་ཚུམ་སོགས་བཅུ་མས་ཆོས་
 ཁག་ལ་དེད་དུས་ཀྱི་མཁས་དབང་ཟམ་གདོང་བ་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་བརྩོན་
 ཆེ། སྤྱི་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་ཅོ་ནེ་སྤེལ་ཞེས་བརྗོད་ན་ངོས་མི་བེན་པའི་
 ཆད་ཡིན་ཀྱང་། ཅོ་ནེ་སྤོ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་བརྗོད་ན་རིག་གནས་དང་ལོ་རྒྱུས་
 ལ་དོ་སྣང་ཡོད་མཁན་དག་གིས་ཆགས་མེད་དུ་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ།

ད་དུང་ཅོ་ནེ་སྤོགས་སུ་བྱོན་པའི་མཁས་པ་སྐོར་རེ་ཡོད་ཀྱང་། བོད་
 ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སོག་ཤིན་དུ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་གོང་སྤོངས་ཁག་ཡིན་ལ། མཁས་པ་གཞན་
 པ་དག་ནི་སྤོགས་བཅ་གཞན་དུ་མཁས་པ་ཁག་གི་རེ་ལྟ་མིག་དུ་བཀོད་ཡོད་པས་
 དེར་ག་བེད་པར་བྱའོ།

བཞི་བ། ཅོན་ཅེ་འེ་སྒྲེ་ཆོ་ཁག

སྒྲེ་ར་བས་ལོ་རྒྱས་ཐོག་ཅོན་ཅེ་དཔོན་པོས་མངའ་འོག་ཡུལ་ལྷུང་ལ་
 གངས་ཀ་དང་། དམག་རུའི་ལམ་ལུགས་བཅུགས་ཤིང་། གངས་ཀ་བཅུ་དྲུག་
 པོའི་ནང་དུའང་ཕྱིའི་གངས་ཀ་དང་། ནང་གི་གངས་ཀ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་ལས།
 དང་པོ་ཕྱིའི་གངས་ཀ་བཞི་ནི། བོད་ཡུལ་དང་སྤིང་གསར་གངས་ཀ་གཅིག
 མ་རུ་དང་རྩེ་བ་གངས་ཀ་གཅིག ཐོ་ཆང་དང་ལུང་རྩེ་དཔལ་འབྱུང་གངས་
 ཀ་གཅིག ཆོས་ལུང་དང་བར་ལུང་གངས་ཀ་གཅིག་བཅས་བཞི་ཡིད། ནང་
 གི་གངས་ཀ་བཅུ་གཉིས་ནི། ཐང་ཁ་དང་ས་དཀར། མཛོ་རུ་དང་ཡ་སྤྲིབ། ར་
 མོང་དང་ཁ་སེ། སྤོ་ཏོ་དང་མདོ་སྐྱུ། ཆོ་ཁ་དང་དགའ་སྤེ། མཐོ་སྤེ་དང་ཐོ་
 རུ་བཅས་བཅུ་གཉིས་སོ། ། འདི་དག་གི་ཕྱི་དང་ནང་གཉིས་སུ་དབྱེ་སྤངས་ནི།
 སྤོད་གནས་མཁར་གྱི་ཕྱི་ནང་གི་སྤོད་ནས་དབྱེ་བ་ཡིན་ལ། གངས་ཀ་རེ་རེར་
 དཔོན་པོ་རེ་ཡོད་ཅིང་། གངས་ཀའི་དཔོན་པོ་ནམས་ཅོན་ཅེ་དཔོན་ཆང་གིས་
 ཐད་ཀར་བསྐྱོད་གཏོང་བྱེད་པ་ཡིན། དམག་རུ་ལ་ནང་གསེས་དབྱེ་བ་ཞིབ་བརྒྱད་
 ཡོད་པ་ལས།

དང་པོ། འབྲུག་རྩ་དམག་རུ་བདུན་ནི།

གཅིག འབྲུག་རྩ་དམག་རུ། དེའི་ནང་གསེས་སུ། ༡ རྒྱ་ལུང་ཁོག ༡

བག་ལུང་། ༡ ལུ་བ་གཟིགས། ༤ རྒྱལ་ཐང་བཅས་སྡེ་ཆོ་བཞི་ཡོད།

གཉིས། ༡ བཀར་ཆེན་དམག་རྒྱ། དེའི་ནང་གསེས་སྤྱ། ༡ ཆོས་རབ།
 ༡ ལྷག་རི་ནང་། ༡ གི་གི། ༤ བཀར་ཆེན་མ་རྒྱ། ༥ བཀར་ཆེན་ཡ་རྒྱ། ༦ སེ་
 རྒྱག་ནང་། ༧ དག་རྒྱར། ༨ རང་རྒྱུང་། ༩ ས་སྡེང་། ༡༠ ས་རྒྱ། ༡༡ ལྷག་རི་
 ལ། ༡༢ སྤོ་ལུང་ནང་བཅས་སྡེ་ཆོ་བརྒྱ་གཉིས་ཡོད།

གསུམ། འབྲུག་ཅ་སྟོད་མ། དེ་ལ་ནང་གསེས་སྤྱ། ༡ རུབ་པ་དགོན།
 ༡ རུབ་པ་ལ། ༡ བདེ་འཕྲུལ་མདོ། ༤ ཆོད་ཆང་། ༥ རྩོ་སྤྱ། ༦ འབྲོང་རུམ། ༧
 བོར་ཆང་། ༨ ལུ་ཤོ་ལ་བཅས་སྡེ་ཆོ་བརྒྱ་དེ་ཡོད།

བཞི། སྡེ་ཆེན་དམག་རྒྱ། དེ་ལ་ནང་གསེས་སྤྱ། ༡ སྡེ་ཆེན། ༡ སྡེ་
 རྒྱུང་། ༡ ལ་ཀ། ༤ བར་སྡེང་ལ། ༥ བཀའ་སྒོར། ༦ གཞུང་ངོ། ༧ ས་ཆང་།
 ༨ འོ་མ་བུ་ལུང་། ༩ ལུང་ཆེན་ཁོག་ ༡༠ ལ་བར། ༡༡ རྒྱ་སྤྱོན་ནང་བཅས་སྡེ་
 ཆོ་བརྒྱ་གཅིག་ཡོད་པ་ལས། རྒྱ་སྤྱོན་ནང་གཅིག་བུ་སྤྱ་ཆལ་རྩོང་གི་ཁོངས་སུ་
 ཡོད།

ལྔ། སྤྱང་ལུང་དམག་རྒྱ། དེ་ལ་ནང་གསེས་སྤྱ། ༡ གཡེ་མོ་ལུང་། ༡
 ལ་ཅ་མཁར། ༡ ཏེ་འབྲུམ། ༤ སྤྱང་ཐང་། ༥ ལུང་སྡེ། ༦ སྤང་ངོ། ༧ རྒྱ་མོ་
 ལ། ༨ རྒྱ་ལུང་ནང་། ༩ ལུང་ལ་ལ། ༡༠ ཡར་ཅ། ༡༡ ལུང་རྒྱ། ༡༢ སྤྱང་པ།
 ༡༣ བ་ཅ་སྤང་བཅས་སྡེ་ཆོ་བརྒྱ་གསུམ་ཡོད།

དྲུག་ སོ་གོན་ལུང་དམག་རྒྱ། དེ་ལ་ནང་གསེས་སྤྱ། ༡ ཡ་རྒྱ། ༡ ཁོ་
 ཡག་ ༡ རྒྱ་ཡག་ ༤ རོང་བ་སྡེ་ཆོ་ལྷ། ༥ སྐོར་ལམ། ༦ གདུང་ཤུལ་བཅས་སྡེ་
 ཆོ་བརྒྱ་ཡོད་པ་ལས། སྡེ་ཆོ་གསུམ་ནི་དེང་སང་སྤྱ་ཆལ་གྱི་ཁོངས་སུ་ཡོད།

བདུན། འབྲུག་ཅ་སྟོད་དམག་རྒྱ། དེ་ལ་ནང་གསེས་སྤྱ། ༡ བྱ་ཆོད་
 ཆང་། ༡ ཞོ་བཟང་ཡ་རྒྱ། ༡ གཉན་རི། ༤ རྩོ་རབ། ༥ སུ་གཡོ། ༦ ལྷ་རིང་།

མ་ ཆ་ལུང་། ༩ ཞིན་རྩོུག་ ༧ སྒྲོ་སྒྲེ་ལུང་། ༡༠ ཡ་རུ་བཅས་སྒྲེ་ཆོ་བརྩུ་ཡོད།

གཞིས་པ། ཆོས་དཔལ་ཞིང་དམག་རུ།

འདི་ལ་ཡུལ་སྐད་དུ་ཆས་སུ་གཤིས་ཟེར་གྱང་སྒྲ་མ་དཀར་བོའི་སྐབས་
 བཅ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་མིང་བསྟུལ་ཏེ་ཆོས་དཔལ་ཞིང་དུ་གཏོགས། ཡུལ་འདིའི་
 ལོ་རྒྱུས་སྤྱི་ཡང་ཕྱིས་བོན་བསྐྱར་པས་ད་ལྟ་ལོ་རྒྱུས་སུ་འདེད་སྤྱགས་ལ་གཏུགས་
 མི་ཐུབ་ཀྱང་། བདོ་སྐྱད་ཆོས་འབྱུང་དུ། སྤང་ཞིག་རྒྱང་ཞིག་གི་ནང་ཁག་ཤིན་
 ཏུ་སྤྱི་ཡང་ད་ལྟ་རེ་རེ་ནས་སྒྲེ་བརྒྱད་རིམ་བྱོན་གྱིས་སྒྲོང་བར་ཡོད། གསུངས་
 པ་ལྟར། ཞོང་དུ་སོང་བེན་པ་ལྟར་སྤྱུ་རྒྱུང་དང་ཆས་པའི་རིགས་འདི་དག་གིས་
 ཡུལ་འདིར་པ་དང་། བོན་གྱི་བསྐྱར་པ་སྤེལ་བའི་དུས་ཤིན་ཏུ་སྤྱི་བ་ཡིན་ལ།
 འགོ་མགོན་གྱི་བཀའ་བཞིན་འཕགས་པའི་གྲ་ཆེན་དང་། ཕྱིས་གྱི་སྤྱི་དཔོན་
 མང་བོས་གྱང་བོན་བསྐྱར་བ་ཡིན་འདུག་ཀྱང་། ཆས་པའི་ཡུལ་འདིར་བོན་
 ལུ་མཐུད་གནས་ཏེ། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་བའི་ནང་འཆོ་བཞུགས་གནང་
 བའི་སྤྱི་མ་དཀར་བོ་ཡང་བོན་གྱིས་ཞིག་ནས་སྒྲེས་ཏེ། ཕྱིས་ཁོང་སོག་ཡུལ་དུ་
 ཡོད་སྐབས་ཤིག་ལ་རང་ཡུལ་དུ་སྐད་བསྐྱར་ནས་བོན་བསྐྱར་དུ་བརྩུག་པ་ནས་
 ཐར་དུ་གསལ་བ་ལྟར་ཡིན།

ཆས་པའི་གཤིས་སམ་ཆོས་དཔལ་ཞིང་བ་ནམས་གྱི་རིགས་རྒྱུད་ནི།
 གདོད་མའི་མེས་པོ་ཨ་ཁྱེས་ཀྱི་སྒྲོ་ཕུག་ཟེར་བ་ཞིག་ལ་བུ་མེད་ནས་སེམས་ངལ་
 བྱེད་སྐབས། ཤིང་སྤོང་ཞིག་གི་ཆེ་ནས་ཕྱིས་པ་ཞིག་རྟེན་པ་བུ་མོ་འགའ་ཡོད་
 པ་དག་གི་མག་པ་བྱས། ཁོ་གནམ་ཐེལ་གྱི་བུ་ཡིན་པས་བུ་མོ་ནམས་ཐོས་ནས་
 གཅིག་ལ་ཐུག་ དེ་སྐབས་མངའ་བདག་ཁྱི་རལ་གྱི་གདུང་རྒྱུད་ཏོགས་ལྡན་ལྟ་
 རིང་བོ་བྱ་བ་ཟམ་ཆའི་ཕྱོགས་སུ་བཞུགས་པ་སྤྱན་ངངས་ཏེ་གནམ་ཐེལ་གྱི་བུ་

དམ་ལ་བཏགས། དེའི་ཡོན་ཏྲ་བྱར་ལྟ་རིང་བོ་ལ་ཆས་པའི་གཤིས་ཀྱི་ས་ཕུལ།
 ལྷ་སྐོ་ཕུག་ཁོ་རང་སྤྲ་མའི་ལུང་བསྐྱབ་ཏྲ་སྤྲ་ནག་ཟམ་ཁར་སོང་། དེ་དུས་
 ཁལ་རྟ་མང་བོ་བཅས་པས་ཟམ་ཆའི་སར་ལུང་མའི་ནགས་གཤགས་ནས་ཡོང་
 བས་ལུང་མ་ཡོན་པོར་བཅོས་པ་ལ་ལུང་གཡོན་དང་། ཁལ་མ་བརྒྱ་ངལ་དུ་བ་
 གིས་ཆད་པའི་སར་བརྒྱ་ཆད་ཐོགས་པར་གྲགས། ལྟ་རིང་བོས་རྫོང་ལུང་ཞེས་
 པར་སྐྱབ་ཁང་བཙུགས་ཤུལ་སོགས་དེང་སང་ཡང་ཡོད་སྟེ། བདེ་སྐྱོད་ཆོས་
 འབྱུང་གི་བཤད་སྒྲོས་འདི་དག་ཐོས་མ་ཐག་གིས་སྐྱུང་གི་ཉམས་མཆར་ལྟ་
 པའི་གནའ་གཏམ་འདྲ་བ་ཞིག་འདུག་ཀྱང་། ཆོས་སྤྲུལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་དག་ངག་
 སྐྱུང་གི་རྣམ་པར་ཡོད་པ་ནི་རང་ཅག་གཅིག་ཕུ་མ་ཡིན་པར། འཇིག་རྟེན་གྱི་
 མི་རིགས་སྤྱིའི་ལོ་རྒྱུས་འཕེལ་རིམ་གྱི་གནས་སྟངས་རང་ཡིན། གང་ཏྲ་སྤྲ་
 གྱི་གདོད་མའི་ཡུལ་མི་དང་ཁྱི་རལ་གྱི་གདུང་རྒྱུད་མཉམ་འབྲེས་ཀྱིས་མི་རྒྱུད་
 མང་དུ་འཕེལ་བས། ཆས་པ་ས་འཛིན་ཡུལ་འཛིན། །ཆས་སྐུག་གནམ་གྱི་སྐར་
 མ། ། ཟེར་བའི་གཏམ་དཔེ་བྱུང་བར་གྲགས།

འདི་ལ་སྟོད་སྐྱོད་གཉིས་ཡོད་པ་གཅིག་དུ་བསྐྱས་ཏེ་ཆོས་དཔལ་ཞིང་
 དམག་རུ་བཅུགས་པ་ཡིན་ལ། ནང་གསེས་སུ། ༡ བརྒྱ་ཆད། ༢ མེ་རུ་ཉིན།
 ༣ མེ་རུ་སྤྲིབ། ༤ དགའ་ཆང་། ༥ སྐྱེ་རགས། ༦ ཡུལ་ང་ཆོ། ༧ དགོན་པ།
 ༨ རྒྱུ་ཆང་། ༩ ཞིང་ཁམས། ༡༠ གོང་གཙོད། ༡༡ བྲག་རྩ། ༡༢ མར་རྩ།
 ༡༣ ལུང་མདོ། ༡༤ བདེ་ཁོག་༡༥ བྱ་བུག་༡༦ བན་བྱིམ། ༡༧ ལ་རྒྱ་ནང་། ༡༨
 ལྷག་འགག་བཅས་སྡེ་ཆོ་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད། ཡིག་ཆ་ལ་ལར་སྡེ་ཆོ་བཅུ་དགུ་ཡང་
 བཤད།

གསུམ་པ། ལྷ་ཆུང་དམག་རུ།

ལྷ་ཆུང་དམག་རུ་ནི་ཆེས་གནའ་དུས་སུ་དབུས་གཙང་ཕྱོགས་སུ་བོན་
 གྱི་བསྟན་པ་དར་སྐབས། དུལ་ལྷ་ཅེ་ཆོད་ཅེས་པའི་གདུང་རྒྱུད་བོན་ཆོས་ལ་
 མཁས་པའི་སྐྱེས་ཆེན་མང་བོ་བྱུང་ཞིང་། གཙང་མུང་སྟོད་དུ་སྦྱིད་གོན་དང་
 སྟོ་ལག་བཙོ་བརྒྱད་དུ་གྲགས་པ་སོགས་བཞེངས། མངའ་བདག་ཁྲི་རལ་གྱི་
 སྐུ་རིང་ལ་བོན་གྱི་སྦྱིད་གོན་དེ་བསྟུབས་པས་ལུ་གུ་དཀར་མགོ་དང་། སངས་
 རྒྱལ་དམ་པ་ཞེས་པ་གཉིས་མདོ་སྟོད་དུ་སྦྱེབས་ནས་བོན་བསྟན་གྱི་རྒྱུན་འདོན་
 ཕྱིར་གནས་གཞི་བཟུང་སྟེ་ལྷ་ཆུང་དགོན་ནམ་ཅེ་དགོན་ཞེས་པ་ཞིག་བཏབ།
 དགོན་པ་དེ་ཕྱིས་ཆང་ཞིག་རྒྱལ་བ་སྟོ་གོས་དང་། སྤང་ཞིག་དབང་གི་རྒྱལ་བོ་
 ཅེ་ཞིག་སྟོང་ཉིད་ཡེ་ཤེས་རྣམས་ཀྱི་སྦྱིད་གོན་དུ་གྱུར། དེ་དག་གི་རྒྱུད་པ་ལ་ཆང་
 ཞིག་སྟེ་ཆོ་གཉིས་དང་། སྤང་ཞིག་ཆོ་བ་གཉིས། མཁར་ཅེ་ཆོ་བ་གཉིས། རྒྱ་
 མཁར་ཅེ་ཆོ་བ་གཉིས་སྟེ་བསྟོན་པས་ཆོ་ཁག་བདུན་དུ་འཕེལ། ད་དུང་
 གཙང་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤྲ་རིགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལས་མཆེད་པ་ཀུན་བཟང་བྱ་བ་ཞིག་མདོ་
 སྟོད་ཅོང་ཁའི་དུལ་བརྒྱུད་ནས་འདི་ཕྱོགས་སུ་སྦྱེབས་ཤིང་། དེའི་རྒྱུད་པ་ལ་
 གཤེན་ཆ་དང་། བདེ་ཐང་། ཐོན་ཆེན་ཏེ་སྟེ་ཆོ་གསུམ་དུ་འཕེལ་བ་བཅས། ལྷ་
 ཆུང་དམག་རུའི་ཁོངས་སུ་སྟེ་ཆོ་༡༠ ཡོད་དོ།

བཞི་པ། གཤེན་ཆ་དམག་རུ།

གཤེན་ཆ་དམག་རུའི་ཁོངས་སུ། ༡ པ་ཤེ་སྒང་། ༢ ཞག་སྟོར། ༣ སུ་
 རས་མདོ། ༤ ཨ་རྒྱ་ནང་། ༥ བྱ་གི་མདོ། ༦ ཉིན་ཆེན་མདོ། ༧ གསེར་འོད་
 ནང་། ༨ རི་བོང་། ༩ ཨ་ལུང་ནང་། ༡༠ རྟག་གཉིས་གཞིས། ༡༡ བྲག་

444 བདེ་ཐང་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་ལས་སྡེ་ཆོའི་སྐོར་སྒྲགས་བཅ་དང་བོ།

ལྷགས་ཐང་། ༡༡ མགོ་ཏ། ༡༩ ཐང་ཆང་། ༡༩ ཁང་ཚིག་ ༡༥ ས་དམར་
སྤྱང་ཁ། ༡༥ བྲག་དཀར་ལུང་། ༡༦ བཟོད་ལུང་བཅས་སྡེ་ཆོ་བརྩ་བདུན་
ཡོད་འདུག

ལྷ་བ། བདེ་ཐང་དམག་རྩ།

བདེ་ཐང་དམག་རྩའི་ཁོངས་སུ། ༡ ལྷ་རྩ་དང་། ༡ ལྷ་རྩུང་། ༩ ཡ་
རྩ། ༩ མ་རྩ། ༥ སྤ་ཆེན། ༦ ལུང་མདོ། ༦ སྤ་རྩལ་ཆང་། ༡ བད་སྤེ། ༩ རི་
རོང་། ༡༠ དེའུ་རི་མདོ། ༡༡ མགོན་ཐང་། ༡༡ བདེ་ཐང་སྤེ། ༡༩ ལྷ་ཆོ།
༡༩ སྤང་བྱ། ༡༥ ལྷ་མ་པ་བཅས་སྡེ་ཆོ་ཡོད་པར་བཤད།

རྩག་པ། ས་དམར་དམག་རྩ།

ས་དམར་སུ་མདོ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་དེའི་ནང་གསེས་དམག་རྩ་ལ། ༡
འབྲོང་རྩ། ༡ མདའ་རྩུང་། ༩ ལྷག་ལུང་སྤེ། ༩ ཉ་གསེར་ནང་། ༥ ས་
བཟང་མདོ། ༦ གཡུ་དག་མདོ། ༦ ལྷ་ལུང་། ༡ མཁར་མོ་ཆེ། ༩ ཐང་ལུང་
ནང་། ༡༠ ས་དམར་མདོ། ༡༡ ས་དམར་སུག་ ས་དམར་བཅས་སྡེ་ཆོ་དེ་
དག་ཡོད།

བདུན་པ། ལྷ་བོ་དམག་རྩ།

ལྷ་བོ་དམག་རྩ་དང་བོ་ཅོ་ནེ་དཔོན་པོའི་མངའ་འོག་མིན་ཀྱང་། ཕྱིས་
མན་རྩ་རྒྱལ་བོ་དག་གི་རྒྱལ་རྩ་བཞེན་ནས་ཡུལ་ཁམས་མང་བོ་མངའ་འོག་
ཏུ་བརྩུག་པའི་ནང་གི་གཅིག་ཡིན།

འདི་ལ་ནང་གསེས་སུ། ༡ ཅོག་རོ། ༡ སྤོ་བཟུང་། ༩ ཆོ་བོ་ཆེ། ༩ སྤ་

ཅེ། ༥ བན་ཡོན། ༦ བ་ཚ་སྒང་། ༧ ཉགས་ཚལ་མདོ། ༨ ཉགས་ཚལ་སྒང་།
 ༩ ཡར་སྟེང་། ༡༠ མཚོ་ཆེན་གཤིས། ༡༡ སུ་འཆང་སྲིབ། ༡༢ ལ་ཤོ་སྒང་
 བཅས་སྡེ་ཆོ་བརྩ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། སྤར་ཅོ་ནེ་དཔོན་པོ་དག་གིས་ཆོ་ཁག་བཞི་
 རུ་དབྱེ་མོད། དེང་སང་གི་རྒྱས་སྲིད་འཛིན་ས་ཁུལ་ལྟར་ན། ཅོ་ནེ་མཁར་ཆེན་
 ཞང་དང་། ཨ་བཟེ་ཐང་ཞང་། སྤུ་ཆལ་གྲུ་བྱ་ཞང་། སྤུ་ཆལ་ཚུ་བོ་ཞང་བཅས་
 གྱི་ཁོངས་སུ་བཅད་བཞོས་བྱས་ཡོད་པ་འདྲ།

བརྒྱད་པ། བད་ལུང་གཤིས་དམག་རུ།

བད་ལུང་གཤིས་དམག་རུ་ལ་ནང་གསེས་སུ། ༡ རྩོ་གཙང་། ༢ ལམ་
 འོག་ ༣ སྤུ་ཆལ་ཚུ་ལ་རུ། ༤ གཤེན་ཆ། ༥ གྲུར་བ་ཡ་མགོ། ༦ ཆལ་མགོ་ ༧
 རོ་སྒྲིད་ནང་། ༨ མར་སྟེང་། ༩ རུ་སྒྲིད། ༡༠ སྤུ་ཐོ་ཐང་། ༡༡ དམར་ཆ།
 ༡༢ བད་ཆང་མ་རུ། ༡༣ རིན་ཆང་ཡ་རུ། ༡༤ བར་ལུང་། ༡༥ རྩག་ཅི་ནང་།
 ༡༦ རྩོ་བའི་ནང་། ༡༧ དཔོན་ལི་བཅས་སྡེ་ཆོ་བརྩ་བདུན་ཡོད་པ་དག་ཀྱང་
 དེང་སང་ཞང་དུ་མའི་ཁོངས་སུ་བཅད་བཞོས་བྱས་ཡོད་པ་འདྲ།

དགུ་བ། དཔའ་བོ་གཤིས་དམག་རུ།

དཔའ་བོ་གཤིས་དམག་རུ་ལ་ནང་གསེས་སུ། ༡ ཉ་མགོ། ༢ ཨ་བཟེ་
 ཐང་། ༣ གྲུར་ཆེན་ལུང་། ༤ བྱ་ཆང་ནང་། ༥ ལྷ་ཅིག་ ༦ ལྷག་ཀ་ ༧ སྤུ་ཤུལ།
 ༨ དཔོན་པ་སྒང་། ༩ བརྩ་བཞི་ལ། ༡༠ སྤུང་ལུང་། ༡༡ སྤུང་ལ་ལ། རྩོ་ཆོ་དགུ་
 བོ་འདི་དང་དུས་ཀྱི་ཅོ་ནེ་ཨ་བཟེ་ཐང་ཞང་དང་། སྤུ་ཆལ་གྲུར་ཞང་། ཅོ་ནེ་
 མ་དམར་ཞང་། རྩོ་ཆེན་ཞང་བཅས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཡིན་ལ།

སྤར་གྱི་དཔའ་བོ་གཤིས་དམག་རུ་ལ་ནང་གི་རུ་སྡེ་གཉིས་གསུམ་ཞིག་

དེང་སང་གི་གཤེན་ཆ་ཞང་གི་ཁོངས་སུ་ཡོད་པར་བཤད་ཀྱང་རྒྱ་ཆ་མ་རག་
པས་འགོད་ཐབས་མ་བྱུང་།

བརྒྱ་བ། ཐང་ནང་དམག་རྒྱ།

ཐང་ནང་དམག་རྒྱ་ལ་ནང་གསེས་སུ། ༡ མགོ་གདགས། ༡ སྤྲོ་ཆང་
ཡ་རྒྱ། ༡ སྤྲོ་ཆང་མ་རྒྱ། ༤ རྒྱག་ཐང་། ༥ གཤེན་ཆ། ༦ རྒྱ་མ་ཐང་། ༧ མི་
གཉིས་ནང་། ༨ ལུ་མདོ་བཅས་སྡེ་ཆོའདི་བརྒྱད་པོ་དེང་སང་གི་ཅོ་ནེ་རྫོང་
གཤེན་ཆ་ཞང་གི་ཁོངས་སུ་ཡོད་ཅིང་། ༡ མ་པེ་སྟོད་མ། ༡ མ་པེ་སྟོད་མ། ༡
ཐང་ནག ༤ དགེ་བཤེས་བཅས་སྡེ་ཆོའདི་བཞི་བོ་སྤྲོ་ཆ་ལ་རྫོང་མང་རྩེ་ཀྱུ་
ཞང་གི་ཁོངས་སུ་བཅད་བགོས་བྱས་ཡོད་པ་སྟེ་བསྟོན་པས། སྡེ་ཆོ་བརྒྱ་
གཉིས་ཡོད།

བརྒྱ་གཅིག་པ། རྩི་བོ་གཤིས་དམག་རྒྱ།

རྩི་བོ་གཤིས་དམག་རྒྱ་ལ་ནང་གསེས་སུ། ༡ རྩུགས་པ་མདོ། ༡ སི་
བོ་མདོ། ༡ མ་དེའུ་ཁྱུག ༤ དཔོན་ཆང་། ༥ མཐའ་ལུང་། ༦ རྒྱ་བོ། ༧ བོད་
རོ། ༨ རི་བོ་མདོ། ༩ ལུ་སྟེ། ༡༠ ལུང་དམར་ནང་བཅས་ཅོ་ནེ་རྫོང་ཁོངས་
སུ་ཡོད་པའི་སྡེ་ཆོ་བརྒྱ་དང་། ༡ ཏ་ར་ལུང་། ༡ གཉན་ཆང་། ༡ རྩིང་ཤར་
བཅས་སྡེ་ཆོའདི་གསུམ་པོ་སྤྲོ་ཆ་ལ་རྫོང་ཁོངས་སུ་བཅད་ཡོད།

བརྒྱ་གཉིས་པ། རྩིང་སྐོར་གསུམ་དམག་རྒྱ།

རྩིང་སྐོར་གསུམ་དམག་རྒྱ་ལ་ནང་གསེས་སུ། ༡ ལུ་མགོ། ༡ རྩུག་
ཆང་། ༡ མདོ་བ། ༤ ཡ་རྒྱ། ༥ སྟོད་པ་ཁ། ༦ ལ་ལུང་། ༧ ཡོན་རྒྱང་། ༨ རྒྱ་
སྤྲོ་བཅས་སྡེ་ཆོ་དགུ་ཡོད།

བརྒྱ་གསུམ་པ། ལ་དམར་ནང་དམག་རུ།

ལ་དམར་ནང་དམག་རུ་ལ་ནང་གསེས་སུ། ༡ སུ་རུ་ནང་། ༡ ཐོ་ལོ་
བ། ༡ ཁྲོ་ལོ་ར་ལུང་། ༤ སྤ་ལུང་། ༥ ཐོ་ལོ་མ་མགོ་ ༦ ཐོ་ལོ་ཡ་མགོ་ ༧ ཁྲོ་
ལོག་ ༨ ར་ལུང་། ༩ ཡ་རུ་ཁོག་བཅས་སྡེ་ཆོ་དགྲ་དང་། གེག་ཅེས་པའི་སྡེ་ཆོ་
གཉིས་ཀྱང་ཡོད་པར་བཤད་ཀྱང་སྡེ་མིང་མ་ངེས།

བརྒྱ་བཞི་བ། དག་གཡི་ཁོག་དམག་རུ།

དག་གཡི་ཁོག་དམག་རུ་ལ་ནང་གསེས་སུ། ༡ ཆོས་པོ། ༡ ཨ་ཕྱི་ནང་།
༡ རྒྱན་དགྲ། ༤ བྲག་ལྷན། ༥ ཐང་མགོ་
༦ འབྲིལ་ཆེན། ༧ རྒན་རྒན། ༨ བྲགས་མདོ། ༩ ཤ་ཉེ་ཁོག་ ༡༠ བྲག་ནང་
བཅས་སྡེ་ཆོ་བརྒྱ།

བཙོ་ལྔ་བ། ལྷ་བོ་གཤིས་དམག་རུ།

ལྷ་བོ་གཤིས་དམག་རུ་ནང་གསེས་སུ། ༡ དགོན་པ་ཐང་། ༡ གསང་
བདག་ནང་། ༡ རྒྱེ་རགས། ༤ ས་བྲག་ ༥ ཏྲ་བོ་ཡར་ནང་། ༦ ཏྲ་བོ་མང་
ནང་། ༧ ཁང་གཞིས་ལ། ༨ སྤ་རུ། ༩ རྩེང་ཁ། ༡༠ ཁང་ལོག་ ༡༡ བར་མ་
ཁོག་ ༡༢ མགོ་ལུང་ནང་། ༡༣ ཡ་རུ་སྤང་། ༡༤ ལུ་བྱའི་ལ། ༡༥ རྒྱང་བབ། ༡༦
རྒྱ་ཁྲག་ ༡༧ རྩེལ་ལུང་མདོ། ༡༨ ཐོ་གསུམ། ༡༩ རྒྱང་ཡུལ། ༢༠ ལམ་ལུང་།
༢༡ རྩེབ་ལུང་། ༢༢ ཁོག་ཆེན། ༢༣ ཉེན་ངོ། ༢༤ ཤར་སྤང་། ༢༥ སུམ་སྒོར།
༢༦ ཆ་དོར། ༢༧ འཕང་ལམ། ༢༨ རྩེབ་ལུང་། ༢༩ མར་ནང་ཐང་། ༣༠
ལུང་གཡོན་ངོ། ༣༡ བྱ་ཆང་ཤར། ༣༢ ས་ལུང་། ༣༣ ཉེ་ཡོང་། ༣༤ ཟན་

ཏན་སོགས་སྡེ་མང་བོ་ཡོད་པ་དེ་དག་དེང་དུས་ཀྱི་ཚ་ནེ་རྫོང་དང་སྤྱ་ཆལ་རྫོང་
གཉིས་ཀྱི་མངའ་ཞབས་སུ་བཀྲམས་ནས་ཡོད་འདུག།

བརྩ་བླུག་པ། ལྷ་དགེ་དམག་རུ།

འདི་ཕྱོགས་ཡུལ་སྡེ་པལ་ཆེར་བྱིས་ཀྱི་ཚ་ནེ་དཔོན་ཆེན་དག་གིས་
དབང་འོག་དུ་བསྐྱས་པའི་གས་ཡིན་ལ། བར་སྐབས་ཤིག་ལ་ཤོ་བ་གནམ་ལྷ་
ཕྱག་སོགས་ཀྱིས་ཚ་ནེ་དཔོན་པོའི་མངའ་འོག་ནས་གྲུབ་ལངས་བྱས་ཤིང་། ས་
མཆམས་སུ་རྫོ་རིང་བསྐངས་པ་སོགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་རོབ་ཅམ་ཚ་ནེ་བསྐྱན་
འགྱུར་དཀར་ཆག་དང་། བདེ་སྤྱད་ཆོས་འབྱུང་སོགས་སུ་འབྱུང་བ་ལྟར་ཡིན་
ལ། དམག་རུར་བཏགས་པའི་སྡེ་ཆོའི་དེང་དག་ནི། སྤྱ་རབས་ལོ་རྒྱུས་སུ་གཞིང་
བ་ཁག་གསུམ་དུ་འབོད་པ་དག་ཡིན་ལ། ཚ་ནེ་དམག་རུ་འཇུགས་སྐབས་ལྷ་
དགེ་དང་། ཤོ་བ། ཁང་ཐོག་རུ་སྟོད་མ་སོགས་ཆོ་བ་རང་རྒྱ་བ་ཁག་དུ་མ་མཉམ་
བསྐྱས་ཀྱིས་དམག་རུ་སྦྱོར་ཅམ་བཅུགས་པ་ཞིག་དུ་སྤྱང་ཞིང་། བྱེ་བྲག་དུ་
སྡེ་ཆོའི་དག་རང་རང་ལ་དམག་རུའི་ཐ་སྟེད་ཡོད་དེ།

བརྩ་བདུན་པ། ཤོ་བ་དམག་རུ།

ཤོ་བ་དམག་རུའི་ཁོངས་སུ། ༡ རྒྱ་ལམ། ༢ དེའུ་རི། ༣ ཤོང་དཀར།
༤ ཤོང་དཀར་ནང་། ༥ རྒྱ་འབོ་ནང་། ༦ ར་བ། ༧ མགོ་རྒྱ། ༨ རིན་ཆེན། ༩
བོ་ལུང་ནང་། ༡༠ རྟེ་གྲུ་ཐང་། ༡༡ རིགས་ནམས། ༡༢ ཆེ་བོ། ༡༣ བྲག་དེའུ་
དགོན་པ། ༡༤ ལོང་བུ་ནང་བཅས་སྡེ་ཆོའི་རྒྱུང་དུ་མང་བོ་ཡོད།

བཙ་བཙ་བརྒྱད་པ། ས་དམར་དམག་རུ།

ས་དམར་ལ་རྩོད་འབྲོག་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། འདི་ལ་ནང་གསེས་སུ། ༡
ཆ་བ། ༡ བྲག་མགོ་ནང་། ༡ རྩོད་བར་ནང་། ༥ དེའུ་མདོ། ༥ དེའུ་ཕྱ། ༥
མར་ལུང་བཅས་སྡེ་ཆོ་བྲུག་ཡོད།

བརྩུ་དགུ་བ། རབ་སོ་ལྷས་ལུང་དམག་རུ།

རབ་སོ་ལྷས་ལུང་དམག་རུ་ལ་ནང་གསེས་སུ། ༡ ཞ་ར་དེའུ། ༡ སྡོས་
ལུང་། ༡ རབ་སོ། ༥ ཀླང་བཟང་། ༥ རབ་སྡོ། ༥ བ་དག ༥ རྩོད་ནང་
བཅས་བྲུ་དག་ཁོངས་གཏོགས་ཀྱི་སྡེ་ཆོ་བདུན།

ཉི་ཤུ་བ། ཐོའུ་ཆོ་དམག་རུ།

ཐོའུ་ཆོ་དམག་རུ་ལ་ནང་གསེས་སུ། ༡ སྤྲུག་ཆང་ནང་། ༡ ཐོའུ་ཆོ།
༡ ས་དཀར་ཁ། ༥ འོམ་བུ་ཐང་། ༥ ཤར་མདོ། ༥ རྩོད་འེ་ཆ། ༥ ཤར་
གཡང་ལུང་། ༡ རྩོད་ནང་བཅས་སྡེ་ཆོ་བརྒྱད།

ཉི་ཤུ་གཅིག་པ། སྟོད་མ་དམག་རུ།

སྟོད་མ་དམག་རུ་ལ་ནང་གསེས་སུ། ༡ རྩོད་ཆང་། ༡ རྩིད་ནང་། ༡
ལྷུ་མདོ། ༥ འོམ་ལམ། ༥ མགོ་རྩ། ༥ གསེར་བ་གོང་། ༥ གསེར་བ་འགབ།
༡ དཔལ་ལག་ཁ། ༥ ལ་བྱ། ༡༠ བེའུ་རྩ། ༡༡ ལ་བྱ་དགུན་ས། ༡༢ ལ་དོ་ནང་
བཅས་སྡེ་ཆོ་བརྩུ་གཉིས་ཡོད་འདུག་ཀྱང་དེང་དུས་ཞང་ལག་གཉིས་སུ་བཅད་
ཡོད་པར་སྤྲང་།

ཉི་ཤུ་གཉིས་པ། ཨ་འཁོར་དམག་རུ།

ཨ་འཁོར་དམག་རུ་ལ་ནང་གསེས་སུ། ༡ གཙོད་ཆེན་སྡེ་བ་གསུམ།

༤ བྱ་ལུང་ཐང་། ༥ མཆོར་མོ་ཆེ། ༦ སྤང་ལུང་མདོ། ༧ ཐང་ལུང་ནང་། ༨
དགུན་ས། ༩ དགོན་ཆག ༡༠ ལྷ་སྡེ། ༡༡ ལ་གཡང་། ༡༢ རྩོག་པ། ༡༣ ཨ་ཁྲ།
༡༤ ཐ་ཆང་། ༡༥ བསེ་ཆང་བཅས་སྡེ་ཆོ་བཙུ་ཡོད་པ་ལག་ད་ལྟ་ནི། ཨ་
འཁོར་ཞང་དང་། བྱ་དགེ་ཞང་། སྤང་མར་ཞང་། གཤེན་ཆ་ཞང་བཅས་ཀྱི་
ཁོངས་སུ་བཅད་བགོས་བྱས་ཡོད་པར་སྣང་།

ཉེར་གསུམ་པ། ཆག་མ་རོང་དམག་རུ།

ཆག་གི་ས་ཆ་འདི་ས་རོང་རྩལ་པས་སྤར་དཔོན་པོ་ཞིག་གིས་དག་
འགོག་ཕྱིར་ཤིང་བསྟར་ནས་ཆག་བརྒྱབ་པས་ཆག་དུ་ཐོགས་པར་གྲགས་ལ།
འདི་ཁྲལ་དུ་རྒྱུག་མ་འབེལ་བོ་སྤྱོད་པའི་གྲགས་པ་ཆེ། འདིའི་ཁོངས་སུ། ༡ ཆག་
རོང་། ༢ མ་རོང་། ༣ དེའུ་གྲུ་སུ་མདོ་བཅས་སྡེ་ཆོ་གསུམ་ཡོད་པ། ཁང་ཐོག་
ཞང་དང་། བྱ་དགེ་ཞང་། སྤང་མར་ཞང་བཅས་ཞང་ལག་གསུམ་དུ་བགོས་
འདུག

ཉེར་བཞི་བ། འོབས་ཀའི་དམག་རུ།

འོབས་ཀའི་དམག་རུའི་ཁོངས་སུ། ༡ བར་མདོ། ༢ ལུང་ཤུར་ནང་།
༣ ཉིན་རུ་ནང་། ༤ གཡང་དམར་ནང་བཅས་སྡེ་ཆོ་བཞི་འདུག་པ་སྤྱི་ཆལ་
བར་མདོ་ཞང་། ཅོ་ནེ་ཉེན་ཅི་ཞང་། ཅོ་ནེ་ཞེན་ཁེན་ཞང་བཅས་ཞང་ལག་
གསུམ་ཀྱི་ཁོངས་བཅད་བགོས་བྱས་ཡོད།

ཉེར་ལྔ་བ། ཆོ་གསུམ་དམག་རུ།

འདི་ནི་ཅོ་ནེ་གཤེན་ཆ་དང་བསྟན་ཆང་གི་ཁོངས་སུ་ཡོད་ལ། ༡ ཆོ་

གསུམ་ཕྱེ་ཚེ་གཉིས། ༡ དར་བུ་སྒྲུང་། ༡ གཡག་དཔུང་ཉིན་མེད། ༢ བཀའ་
ཤར། ༣ ཡུལ་ཆང་། ༤ སར་མོ་མདོ། ༥ སྤྱི་སྤྱོད་བཅས་ཕྱེ་ཚེ་བདུན་ཡོད་པ་
ལ་དམག་རྩའི་སྤྱོད་ཡོད་མེད་མ་དེས་ཤིང་། དེར་ཚེ་ཉི་དང་སྤྱི་ཆལ་རྒྱུ་
གཉིས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་བཞག་ཡོད་པར་སྒྲུང་། སྤྱི་ཚེ་ཉི་དམག་རྩའི་ལམ་
ཡུགས་ལྟར་ཕྱི་ཕྱེ་ཚེ་ཁག་གང་དེས་ཤིག་བསྟར་ལ་བསྒྲིགས་ཟིན་པའི་ཁྲལ་ཡིན།

ལྷ་བ། ཟུའི་ཡིག་ཆར་འབྱུང་བའི་ཙོ་ནེ་
རྫོང་གི་སྡེ་སྟག་ས།

༡། མཁར་ཁྱོང་ཁྱོང་བརྟལ་ཤོག་ཁ་བརྩ་བྱག་ལ་བྱད་ཁྱིམ་༤༤༩ ཏང་མི་གངས་
 ༣༤༥༣།

༡། བྱང་རུ་ཁྲུལ་ཤོག་ཁ་བརྩུ་ལ་དྲད་བྱིམ་༧༡༥ དང་མི་བྱངས་༤༧༩༤།

༡། ཐོ་ཚུ་ཤོག་ཁ་ཆོ་བ་བརྒྱད་ལ་དྲད་བྱིས་༤༠ དང་མི་གངས་༡༥༠།

༩། གཟའ་འཕྲུང་ཡུང་རྒྱལ་ཆོ་བ་བརྒྱད་ལ་དྲད་ཁྱིམ་ཉ་༡༥༠ དང་མི་གང་ས་༩༥༠།

༥། ཚེ་མ་ལུང་ཚོ་ཤོག་རྒྱལ་དྲད་བྱིས་པོ་ དང་མི་གངས་༤༩༠།

༤། བྱ་དགོ་གཡོ་ས་ཚོ་བ་བདུན་ལ་དྲད་བྱིས་༥༠ དང་མི་གྲངས་༡༦༠།

ཕ། ཨ་ཁྱེ་ཐ་ལྷུང་དྲད་བྱིས་༩༠ དང་མི་གངས་༡༩༠།

༥། ཨ་དོ་ཚོ་བ་བརྩུག་ཅིག་ལ་དྲད་བྱིས་༡༡༠ དང་མི་གྲངས་༤༡༠།

༧། རྟོད་མ་ཆོ་བ་བརྩ་ལ་དྲད་བྱིམ་༡༡༠ དང་མི་གྲངས་༥༩༠

༡༠། རིག་ཏི་ཤོག་པ་ཆོ་བ་བརྒྱ་གསུམ་ལ་དྲད་བྱིམ་༩༠ དང་མི་གངས་༩༩༠

༡༡ འབྲོང་ཚོ་བ་བདུན་ལ་དྲད་བྱིམ་༥༠ དང་མི་གངས་

- ༡༡། ཤོ་བ་ཆོ་བ་དགུ་ལ་དུད་བྱིམ་༡༡༠ དང་མི་གངས་༤༤༠
༡༡ ལྷན་གྲུབ་ས་ཁུལ་ལ་དུད་བྱིམ་༡༤༤༠ དང་མི་གངས་༡༠༤༥༩ ཡོད
༡༤ ཆས་པ་ཤོག་ཁ་གསུམ་ཆོ་བ་བརྩ་དགུ་བསྒྲམས་པས་དུད་བྱིམ་༡༥༠ དང་
མི་གངས་༤༡༩༠
༡༥ སང་དབང་ཕུ་མདོ་ཆོ་བ་བདུན་ལ་དུད་བྱིམ་༡༩༠ དང་མི་གངས་༡༤༤༠
༡༦ གཤིན་ཆ་བདེ་སྤོང་ཆོ་བ་གསུམ་ལ་དུད་བྱིམ་༤༤༠ དང་མི་གངས་༡༠༥༠
༡༧ ལྷང་ཆ་ལ་གྱི་ཤོག་ཁ་ལྷ་ལ་དུད་བྱིམ་༡༩༥༠ དང་མི་གངས་༩༩༩༩
༡༨ ལྷང་ཆོ་བ་བརྩ་གཅིག་ལ་དུད་བྱིམ་༤༩༠ དང་མི་གངས་༡༩༠༠
༡༩ ལྷང་ཆེན་ཆོ་བ་བརྩ་གཅིག་ལ་དུད་བྱིམ་༡༩༠ དང་མི་གངས་༡༧༠༠
༢༠ ལྷང་ས་ཆོ་བ་དགུ་ལ་དུད་བྱིམ་༤༡༠ དང་མི་གངས་༡༠༠༠
༢༡ སྐབ་བེ་སྐབ་ཆོ་བ་བརྩ་གསུམ་ལ་དུད་བྱིམ་༡༩༠ དང་མི་གངས་༡༤༠༠
༢༢ སྐབ་སྐབ་ཆོ་བ་སོ་གསུམ་ལ་དུད་བྱིམ་༡༤༠ དང་མི་གངས་༡༩༠༠
༢༣ ཅོ་ཤེ་སྐུ་རྒྱུ་ཆུ་ལྷོ་རྒྱུད་གྱི་ཤོག་ཁ་བདུན་ཆོ་བ་༡ ལ་དུད་བྱིམ་༡༠༡༠ དང་
མི་གངས་༤༡༤༤
༢༤ ཅོ་ཤེ་སྐུ་རྒྱུ་ཆུ་ལྷོ་རྒྱུད་གྱི་ཤོག་ཁ་ལྷ་ལ་དུད་བྱིམ་༩༡༡ དང་མི་གངས་༥༡༡༡
༢༥ རྩོ་ཆོ་སྐོར་བཅོ་ལྷ་ལ་དུད་བྱིམ་༡༠༠ དང་མི་གངས་༡༧༡༠
༢༦ བོ་སྐོ་སྐབ་ཆོ་བ་བརྩ་གསུམ་ལ་དུད་བྱིམ་༡༥༠ དང་མི་གངས་༡༠༡༠
༢༧ འབའ་ལྷ་སྐབ་ཆོ་བ་བརྩ་དགུ་ལ་དུད་བྱིམ་༡༠༠ དང་མི་གངས་༡༥༤༠

བོད་ནས་འབྱོར་བའི་བེན་བྲིས་ཤིག་ཏུ་གསལ་བའི་ ཅོ་ནེའི་སྡེ་བ་ཁག

ཐང་ཁ་ནང་། ཐང་ཁ་ནང་། བྱ་ཚོད་ཚང་། བྱ་ཚོད་ཚང་། བྱ་ཚོད་
ཐང་ག་ ཉི་བཞི། ཞོ་བཟང་ཡ་རུ། རྩོ་རབ། སུག་གཡོ། ལྷ་རིང་། ཉི་དཀར་
ལུང་། ས་གོང་ལུང་། མེ་འབྲུ་ནང་། མཱ་རི་ལུང་། གཞོང་བ་ནང་། རྩོ་རི་ནང་།
ཡ་རུ། མ་རུ། ཅོ་ནེ་ཕུ། ས་ལུང་སྒང་། རྩོ་ལུང་སྒང་། ཡ་རུ་སྒོ་ཆེན། ཡ་རུ་སྒོ་
ཆེན། སེ་ཐེ་ཅི། བོད་འབྱོར། ལྷ་རི་བྲག་མགོ། ཞོ་བཟང་མ་རུ། རྩོ་བ་ཡར་མགོ།

མཁར་ཆེན་གྲོང་བརྒྱུད།

དངས་རྩུ་མདོ། ལེ་བ་སྒྲུ་ཁ་བ། སྒང་ཐང་། རྩོང་ཅ། དར་དགེ་དགོན།
རུབ་པ་ཁ། ཡར་སྒང་། འབྲོང་རུམ། འབོག་ཤོ། ཆ་བོ་ཆེ། ལྷ་གསུམ་ཐང་། ལ་
ཅ་མཁར། ཨ་འབྲུམ་ཚང་། རྩོ་སྒོ་མེའོ། འབོ་བུ་ཡར་ནང་། འབོ་བུ་མར་ནང་།
གཡོན་ལུང་། གད་རྒྱུ། རང་སྒྲོང་། སེ་ཤུག་ནང་། མཁར་ཆེན་ཡ་རུ། མཁར་

ཆེན་མ་རུ། གྲི་གྲི། རི་གཞུ་སྒྲེ། དངས་ཚུ་ལ། སྲིབ་ལུང་ནང་། སང་རུ་ནང་།
 ལྷག་རི། ཆོས་རབ། ས་སྟེར། རྟོང་ཆང་། མར་སྟེང་ལ། རྩོ་སྒྲ། སྒྲར་མགོ་ཨ་
 མའི་ཆང་། སྨད་པ་ལ། ལ་ལ། སྟེང་ལ། ཚུ་མིག་སྲིབ། སྟེང་སྒྲར། ལ་བར། ལ་
 བར་མ་རུ། ལ་བར་ཡ་རུ། ལུང་སྒྲང་། ཐོ་ས། སྲོས་ལུང་ནང་། ཚུ་ལུང་། ལམ་
 བཞི། དཔའ་བ། དབྱར་ས། ལེབས་ལ། བ་ཆང་སྒྲང་། ས་སྟོན། དབུལ་ཚུ།
 མདོ་ཀ། ལེའུ་ཆེ་གོའུ། སྲོས་ལུང་སྒྲང་། འ་མི་གོའུ། སྒྲ་ལེའུ། སྒྲ་ལེའུ་མདོ་ལ།
 བག་ལུང་ཡར་ནང་། ལུབ་གཟིག་ རྩ་ཐང་།

མདོ་ཁོག་ཁང་། དགོན་པ། དགོན་པ། དུལ་མངོས་ཆལ། དགའ་ཆལ། ཤིང་
 ལམས། འགོ་ཆང་། དགོན་པའི་ཕར་རི། བན་སྒྲོང་། བན་སྒྲོང་། བྱ་ལོག་ ལྷག་
 འགག་ ཨ་རྒྱའི་ནགས། བུ་རྩུབ་ཐང་། ལམ་ལུང་མདོ། ལམ་ལུང་མདོ། སྒྲར་
 ཆང་། མདོ་ཁོག་ ལུང་ནང་། བརྒྱ་ལུང་ཐང་། བྲག་ཆ། གོང་མཆོད། ཐང་ཀ།

ཉེན་པ་ཁང་། སྲིབ་པ། ཉེན་པ། བརྒྱ་མཆོད། རྒྱེ་རགས། མ་རུ་གོང་བརྒྱལ།
 མ་རུ། ལུང་མདོ། བ་ཆེན། ཡ་རུ། ཐང་ཆང་། ཐང་ཆང་སྲིབ་པ། ཐང་ཆང་
 ཉེན་པ། ཉེན་པའི་ལུང་། ལྷག་གཉིས་གཤིས། ཨ་དགོན་སྟེང་། སྒྲུལ་རྒྱུང་ནང་།
 བྲག་ཁུང་ལུང་། སྒྲུ་མགོ། གཞེར་གཞོང་ནང་། གཞེར་གཞོང་འགབ་མ། འགས་
 སྐོར། དགོན་པ། གཉིས་ཤར་མདོ། བྱ་གི་མདོ། བ་ཤི་སྒྲང་། བྲག་སྟོག་ཐང་།
 རི་བོང་། ཨེན་ལུང་ནང་། གཞེར་འོད་དགོན། དཔའ་རི། ལྷག་པ་ལུང་། སྒྲུ་ལྷ་
 བང་། ཆོར་ཉེན། སྒོ་གྲོས་ཆང་། ཡར་ཐེམ། སད་སྟེ། རི་གོང་། བྲག་ཁུང་ལུང་།
 དུང་རི་མདོ། མགོན་ཐང་། ས་དམར་སྟེང་ཀ། གད་ཐང་། ལང་ཅིག་ ཁུང་ས།

མཛོ་ལུང་། བཀའ་དཀྱིལ་ནང་། བདེ་ཐང་སྒྲིབ། ལྷ་རྒྱུང་།

ལ་དམར་ཞང་། ལ་དམར། ས་དམར་ཕུ། དགུན་ས། ལ་ཡངས། ལྷ་སྒྲི། དཀོན་
 ཆག་སྒྲིས་པ། རྒྱ་མིག་ནང་། ལ་སྒྲིབས། ཐང་ཆ། རྟེན་མདོ། ལ་ལར་མོ་ཆེ།
 ལུང་ལུང་། ལ་ཐོ་རྩ་ཡར་ནང་། ལ་ཐོ་རྩ་མར་ནང་། ས་དམར་མདོ། ཐང་ལུང་
 ནང་། གསུམ་པ། ལྷ་སྒྲི། ལ་ཆོ་ཐང་ཞང་། གུར་ཆེན་ལུང་། ལ་ཆོ་ཐང་། ལ་
 ཆོ་ཐང་མར་ནང་། ལ་ཆོ་ཐང་ཡར་ནང་། ཉ་མགོ།
 ལྷ་བཞིང་། ལ་ལོན། ཡར་ཐང་། ལ་ལོན། ར་ཆོད། ལ་ཆོ་ཆེན་སྒྲིབ། ཕུ་
 ཆང་སྒྲིབ། ལ་ཆོ་ཆེན་སྒྲིབ། ཆོས་འདྲིན། བཀའ་ཆལ་སྒྲིབ། བཀའ་ཆལ་སྒྲིབ།
 མདའ་རྒྱུང་། ལྷ་ལུང་གཤེས། རོར་བུ་ཡར་ནང་། རོར་བུ་མར་ནང་། ཉ་
 གསེར། འཕྲོང་རུ། འཕྲོང་རུ། རོ་བུང་། གཡུ་དགུ། ས་བཟང་མདོ། རྒྱ་
 གུལ་ནང་། རྒྱ་གུལ་ནང་། ལྷ་པ་ཐང་། དམར་ཆ། བདེ་བའི་ནང་།
 ལ་ཆང་། ལ་ཆང་ཡ་རུ། ལ་ཆང་མ་རུ། ལྷ་ལམ།

ཤིན་ཆང་ཞང་། ཤིན་ཆང་། ལྷ་དགུང་ནང་། ལ་ལོ་རུ། དགེ་ཆང་མ་རུ། རུ་
 གུར། ལར་ཐང་། ལྷ་བཟང་། ཆལ་མགོ་མར་མགོ། ཆལ་མགོ་ཡར་མགོ། ར་
 ལང་ནང་། ལ་ལུང་། བསེ་ཆང་། ལྷ་ལོན། ལྷ་ཆལ། ལང་སྒྲིབ། ལྷ་སྒྲིབ།
 ལ་ཐོ་བཀའ་སྒྲིབ། ལ་རྒྱུད་ནང་། དགེ་ཆང་ཡ་རུ། གུར་བ་མར་མགོ། ལིག་གཤིས་
 ནང་། ལྷ་ཐང་། ཉི་མ་མཐེལ། དགེ་རྒྱུད་ནང་། ལྷ་ལུང་། ལྷ་སྒྲིབ། ལྷ་སྒྲིབ།
 ཐང་། ལྷ་ལྷུགས་ཡར་ནང་། ལྷ་ལྷུགས་མར་ནང་། ལྷ་བཟང་། ལ་ལོན།
 འཕྲོ་བཟང་། ལྷ་ལོན། ཆོགས་གསུམ་སྒྲིབ། ཆོགས་གསུམ་ཐང་། ལྷ་བཟང་ཡ་
 རུ། ལྷ་བཟང་མ་རུ། ལྷ་ཐང་ལོན། ལྷ་ལུང་། ལྷ་ལུང་ལོ།

བྱ་དག་ཞང་། འོམ་བྱ་ཐང་། སོག་མོ་ཤུལ། འཆལ་ག་ ཐོའུ་ཚོ། ཤིར་ཡངས་
མདོ། རྩོམ་འཆལ། གཤམ་མདོ། ལྷག་ཆང་ནང་།
རྩོམ་འཆལ། མར་རྩོམ་། རྩོམ་ཆེན། ས་དཀར་ཐོད། ཆ་ར། མགར་རའི་ནང་།
མཆེར་མོ་ཆེ། སྒོས་ལུང་མདོ། ལུག་ཁོམ་ནང་། ཆ་ལུང་ཐང་། ལུད་གསོག་ནང་།
ས་གསར། ལེབ་སྒྱ། ལེབ་སེར། སྒང་བ། གུམ་པའི་ནང་། རབ་སོ། ར་རྩོད་
ནང་། རྩོད་ནང་། ལ་ར་སྒྲེང་། སྒྲ་བཟང་། བྱ་སྒྲ་སྒྲང་།

ཁང་ཐོག་ཞང་། གཡོན་ཆུ་ཐང་། དབུས་རི་ནང་། སྒྲ་མའི་ཤུར། ཐུག་ཆེན་
ནང་། ལྷག་ཤུར་ནང་། གསེར་བའི་ནང་། མ་ལེགས་ཁ། ལུག་འགག་ནང་། ལྷགས་
རི་གོང་མ། བཙན་ཡག་ནང་། ཁང་ཐོག་ ལྷགས་རི་ཐང་མ། ལྷ་སྒྲུང་། སྒྲོད་མ།
ཀོ་ཆ། ཀྱའི་ནང་། བཀར་མོ་ནང་། རྩོ་ཆ། ཞོལ་ལན། ལ་དབུས། ལྷ་མ་ཤུར།
དགུན་སའི་ཐང་། ལྷ་མདོ། དབུས་རྩེ། རི་མང་ནང་། རི་མང་ནང་། ཡར་
ཆགས། རི་ཁོད། ལྷ་རི་ནང་།

ཤོ་བ་རྩོར་རིགས་ཞང་། རི་ཆེན་ནང་། ཐང་ག་རུ། རྩོ་སྐོར་ནང་། བང་བསུ་
དགོན། རི་རུ། ལུང་བཀྱེད་ནང་། འབྲུར་ལུང་ནང་། ཆུ་ལུང་། ཤོ་གཡོན། ཏུ་
རིས། བང་ཆེན། དེ་གི་ཐང་། གོང་ཁ། མུ་རུང་ནང་། བ་ལག་ཤར། ཀྱའི་རྒྱ།
སྒོ་བའི་དགོན། སྒོ་ཡར་ནང་། རྩོམ་འཆལ། ཞེ་ཆར་ནང་། ར་བའི་ནང་། གུམ་
པའི་ནང་།

གཙང་བ་བ་ཞང་། གཙང་བ་བ། བྱ་ལུང་། (ཞ་ཐེ་ཅི) ལ་ཆ། དཀྱིལ་ལམ།
ནགས་ཅེ་སྒང་། དཀྱིལ་ཅེ་དགོན། བསྐད་བཟང་། (ལེའུ་ལིན།) (ལེའུ་ལིན་

དེན།) (ལུ་ལེན་ཀུ་ལུ།) (ཚུང་མི་ཅི་ལུ།) (ཚུང་མི་ཐན།) (ད་ཨར་ཅི།) (ཆའོ་
 ཏོ་ཤོ་ལུ།) (ཨན་ཆོང་ཀུ་ལུ།) ལ་རོ་བ། སྤང་ཤུན་མཐའ་ལ། བྲག་དཀར་དཀྱིལ།
 སྤེལ་ལ། (དོ་ལུ་ཆེ།)ཨན་ཀ་ཀུ་ལུ། (མང་མོ་ལུ་མང་།) མ་ཁེའི་སྤང་། (ཅན་ཐན་
 ཀོ་ལུ།) གཙང་ཡར་ནང་། འབྲུག་མགོ་ གྲོག་ནང་། བྲགས་པར། སྤྲུག་སྤྲུག་
 བྲག་ཆུང་། རོར་བུ་ཆེ། བྲམ་འགོན་ཐང་། དགོན་གྲུའི་རྒྱལ། ལྷུང་བབས། བྲགས་
 རི་དགོན། དཔའ་མོ་ཆེ། སྤྲིང་ཁོག་གདོང་། གཡོན་སྤྲོས། སྤྲོས་ལུང་། (ཀྲའེ་
 ཅི།) ཀུ་ལུ་མ་དོ། (ཁྲེ་ལུ་ལུ་ཀོ་ལུ།) (ཁྲེ་ལུ་དེ་བྱིན་སི།) (མང་ཁྲེ་ལུ་ལུ་ཀོ་ལུ།) ལ་
 ལུ་ལུ་ཀོ་ལུ། ཁྲེ་མོ། བར་རྩོ། བར་རྩོ་ཡར་ནང་། བར་རྩོ་མར་ནང་། (ཆའོ་ཅ་
 ཐན།) མི་ད་ཐན། (པའེ་ཐུ་ཅའོ།)(ད་ཐན།)

ཐོ་ཡན་ཁང་། ཐ་རྒྱལས་ཐང་། ལོ་སྤྲོས་ལེགས། (ཀྲང་དེ།) སྤྲུང་བྲག་ཤིས། (མི་
 མོན་སི།) (ཞ་དེ།) ཏོ་ཐོ་སྤང་། (སུ་ཁོ་ལུ་ཞ།) སྤྲེ་རི། སྤྲེ་རི། སྤྲེང་ལ། ལང་ལོག་
 ལང་བཞི་ལ། ཏོ་ཐོ་མདོ། ཏོ་ཐོ་ལུ། སྤྲེང་རགས། སྤྲེང་རགས། ས་བྲག་ བསང་
 བདག་ནང་། དགོན་ཆུང་། ལ་ཅ། ལུག་པ། དགའ་ལུང་ནང་། མངོས་ར། ཤ་
 ལག་ལུང་། ལུག་བྲག་ (སྤྲེན་ཐན།) (མའོ་ཀོ་ལུ།) (མའོ་ཅ་མན།) བེ་ནགས་
 ཐང་། (ཞ་སུན་ཅི།) བེ་ནགས་སྤང་། ལུ་ལུ་པ་མོ། ཡ་རུ་སྤང་། མར་ལུང་མདོ།
 ཁྲེན་ཅ་དེ། ཏུ་ལུ་ཅ་ཁོན། (ཏུ་ལུ་ཅ་ཁོན།) ཤ་ཐོ་ནང་། (ཤུའོ་ཐན།) (ལུ་ལུ་ཅའོ་
 མན།) (ཏུང་མའེ་ཐན།) (དན་ཅ་ཐན།) ཀུ་ལུ་ལུས། (དེ་བྱིན་མན།) (མི་
 ཆེ།) (དེ་བྱིན་ཐོ་ཐའེ།) གནའ་ལུང་ཁང་། གནའ་ལུང་། གནའ་ལུང་། ཏུ་
 ལུང་། ཏོ་ལུ་ཀོ་ལུ། ཡ་རི། ལའོག་ (ཐུན་ཆེ།) (ཡང་དུ།) སུ་རུ་ནང་། པན་
 གནས་མགོ། སྤྲུ་རི་ནང་། མཐོ་ལོ་ཡར་མགོ། མཐོ་ལོ་ཡར་མགོ།

མ་རུ་ཁང་། མདོ་བ། མདོ་བ། བ་ཐང་། ལ་ལུང་། (ཤི་དུའི་ཡའོ།) བསེལ་བོ་
 མདོ། ཤ་ཉེ་ཁོག་ར་མོང་གདོང་། མ་ཉི་མན། མ་རི་མན། རི་བོང་མདོ། (ཉོ་
 རང་ཀོའུ།) ཐེ་ལུའུ་ཀོའུ། ཉོའུ་ལུའུ། བོད་ངེས། (ཆེ་ཙོ་ཀོའུ།) ཉེ་མ་སྒང་། སུའུ་
 ཞེར་ཚུའུ། ལུང་མ་ཀོའུ། ལུང་མཁོ། རྟག་ཆང་། བྲག་ནང་། ཡོན་རྒྱང་། རྒྱ་
 སྒང་། ཤར་རི་རྟེན། འབྲིལ་ཆེན། འབྲ་འབྲ། སྤུན་དགུ། ཐང་མཁོ། བྲག་ཐང་།
 མ་རུ། ཡ་རུ། བཅད་པའི་སྒང་། འབྲོང་ཉལ་ཁོག་དཔའ་ཡུལ། ལུས་གསེར་
 ཐང་།

མདོ་སྨད་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་ལས་ཐོ་རྒྱུ་ བོད་སྤེའི་ལོ་རྒྱུས།

དང་བོ། སྤྱིར་བཤད་པ།

བ་ཅེའམ་ཐོ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཞི་ཀན་ལྷོ་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་དུ་འབོད་
པའི་ཤར་མཆམས་ན་ཆགས་ཤིང་། ཤར་ན་རི་གོད་ཐང་དང་། ཅོ་ཞེ་ཆུ་འབབ།
ལྷོ་ར་ཅོ་ཞེ་ཆུ་ཆལ་དང་། ལྷོ་ཆུའི་ལྷོ་རྒྱུད། ལྷོ་བ་ཏུ་ཅོ་ཞེའི་བྱང་རི་དང་། ལྷོ་
ཆུའི་བྱང་རོས། བྱང་དུ་དེང་སང་གི་ཀ་རྒྱུ་ཁ་ཆེ་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་གྱི་མངའ་
ཁོངས་ཁུང་ལའོ་རྫོང་བཅས་དང་འདབས་འབྲེལ་ཡིན།

རྫོང་སྤེའི་རྒྱ་ཁྱོན་ལ་སྤེའི་གྲུ་བཞི་མ་༡༩༥༧༩ དང་། མི་འབོར་

༡༩༠༡༠༠ ཡོད་པའི་ནང་དུ། བོད་རིགས་མི་འབོར་༢༡༠༠ ཡོད་པས་རྫོང་
སྤྱིའི་མི་འབོར་གྱི་བརྒྱ་ཆ་༤ ཟིན་ཡོད།

རྒྱ་གཞུང་གིས་བསྐྱེད་པའི་ཀྱང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཆོ་ཁག་ཅིས་པ་སོགས་
འབྲེལ་ཡོད་ཡིག་ཆ་ལྟར་ན། གནའ་དུས་སུ་ཐོ་བྱ་མཁར་འདིར་ཐོ་ཡང་མཁར་
ཟེར་ཞིང་། ཅིན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དུས་སུ་ཐོ་ཡང་རྫོང་དང་། རྒྱ་ནག་སུའི་རྒྱལ་
རབས་སྐབས་ཐོ་བྱ་ཅིན། ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཐོ་བྱ་རྫོང་བཅུགས།
རྒྱ་ནག་སུང་ལྷོ་མའི་སྐབས་ཅམ་ལ་མདོ་སྐྱོད་ཅོང་ཁ་རྒྱལ་བོས་ཐོ་བྱའི་ཡུལ་
འདིར་དབང་སྐྱུར་བྱས། མིན་རྒྱལ་རབས་གསར་དུ་ཚུགས་སྐབས་ཡས་མས་
སུ་ནན་ཅིན་གྱི་མི་སེར་མང་བོ་ཅིན་ཁྲིན་དང་། ཤིང་ཀྱན་ས་ཆར་སླེབས་ནས་
ས་ཁྱོད་བསྐྱོགས་ཏེ་ཞིང་ས་བཅོས་ཤིང་། མིན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་དོང་ལྷུ་
ཞེས་པའི་སྐབས་ཅམ་ན། ནན་ཅིན་ནས་ཡོང་བའི་མི་སེར་སྐོར་ཞིག་ཐོ་བྱ་དང་།
མེན་བྱའི་ས་ཆར་འབྱར་འོང་མགོ་ཚུགས།

མིན་དང་ཆེན་གྱི་སྐབས་སུ་ཐོ་བྱའི་ཡུལ་འདི་བོད་ཀྱི་ན་དང་། རྒྱའི་
ཇ་འཛོང་བརྗེ་བྱེད་སའི་ཆོང་ར་བཅུགས་ཤིང་། ཆོང་ར་དེ་བརྒྱད་ནས་བོད་
རྒྱ་གཞིས་ཀྱི་བར་ཆབ་སྤིང་དང་། དཔལ་འབྱོར། རིག་གཞུང་སོགས་བརྗེས་
རེས་བྱེད་ཡུལ་གྱི་ཉེ་གནས་ཤིག་དུ་སྐྱུར།

མིན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་མཇུག་དང་། མན་བྱའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་མགོ་སྟོད་
དུ་མེན་བྱ་དང་། ཐོ་བྱའི་ཡུལ་གྱི་སྐྱ་མ་སྐོར་ཞིག་ལ་གཟེངས་བསྟོད་ཀྱི་ཆོ་ལོ་
དང་ཐམ་ག་ཐོབ་པར་ཡང་བཤད་ལ། མན་ཆེན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་མཇུག་ཅམ་
ལ་ཐོ་བྱའི་ཡུལ་འདིར་ཁ་ཆེ་དང་། རྒྱ་མི་མང་བོ་འབྱར་ཡོང་སྟེ་བོད་རིགས་ཡུལ་
འདིའི་གངས་ལྷོ་མི་རིགས་སུ་སྐྱུར། སྤྱི་ལོ་༡༩༡༩ ལོར་རྒྱ་ནག་གི་མིན་སྤིང་
གཞུང་གིས་ཐོ་བྱ་རྫོང་བཅུགས། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༩ ལོར་རྒྱ་མི་དམར་བོ་བོད་དུ་

སྒྲུབས་ཤིང་། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༩ ལོར་ཀན་སྟོ་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་གྱི་མངའ་
ཁོངས་སུ་སྤྱར།

ཡིན་ནའང་བོད་རང་གི་ཡིག་ཆ་ལོ་རྒྱུས་ཁག་ཏུ་ཆེས་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱི་
ནས་ཐོ་བྱའི་ཡུལ་འདི་བོད་མི་གནས་སྡོད་བྱེད་ས་བསྟོན་མེད་ཡིན་ལ། རྒྱ་ནག་
ཐང་རྒྱལ་རབས་དང་དུས་མཉམ་པའི་བོད་བཅན་པོའི་རྒྱལ་རབས་སྐབས་ཏེ།
སྤྱི་ལོ་༡༠༠ ལོར་བཅན་པོ་ཁྱིམ་འདུས་སྤོང་གིས་མདོ་སྤྱད་གྱི་མངའ་ཁོངས་ཀ་
ཚུ་དང་ཐེའུ་ཚུ་སོགས་སུ་དམག་དངས་ནས་དབང་ལོག་ཏུ་བསྐྱུས། སྤྱི་ལོ་༡༠༡
ལོའི་དབྱར་དགུན་གཉིས་ལ་བོད་དམག་མདོ་སྤྱད་ཐོང་ཚུ་དང་ཐེའུ་ཚུར་
དངས་ཤིང་སེང་གོ་དང་སྤང་ཏོ་རེ་སྤྱི་གཉིས་ཀྱིས་སྐྱུ་གྱུ་ཚུང་ཞེས་པའི་ས་ཆར་
ཆོགས་འདུ་བསྐྱས་སྒྲོར་ཏུ་ན་ཏོང་གཏོར་ཡིག་ཏུ་གསལ་ཞིང་།

ཡང་གཏོར་ཡིག་དེར། མདོ་སྤྱད་གྱི་དབྱར་འདུན་དབུ་ལེ་ལམ་ནག་
དུ། སྟོན་ཁྱི་སྤྱད་དང་། མང་ཚན་པན་གང་དང་། སྟོན་མདོ་བཞེར་
ལས་སྟོགས་པས་བསྐྱསྟེ། ཏེའུ་ཚུར་དམ་དང་སྟེ། ཞེས་འབྱུང་བའི་ཏེའུ་ཅི་
འདི་ཡང་དངས་པོ་ཐོ་བྱའམ་བ་ཅའི་ཡུལ་འདི་ཡིན། ལྷག་པར་དུ་ཐོ་བྱའི་
མི་མོན་མཁར་དང་། མཁར་སོ་མ། ལུང་གཡོན་བཅས་ནས་རྟེན་སོན་བྱུང་
བའི་གནའ་རྩལ་དོ་ཆས་སོགས་ལ་བརྟག་གཞིགས་ཀྱིས། ཐོ་བྱའི་ཡུལ་འདི་ལོ་
རྩ་༤༠༠༠ གི་ཡར་སྟོན་ནས་བོད་རིགས་གནས་སྡོད་བྱེད་ཡུལ་ཡིན་པར་ར་
སྟོན་བྱས་ཡོད།

དེས་ན་ཐོ་བྱའི་ས་ཆ་འདི་ཡང་ཐོག་མར་རྒྱ་ཡུལ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ལ་
བོད་ཀྱིས་དག་པོའི་དམག་དབུང་དངས་ནས་བོད་ལོག་ཏུ་བརྒྱག་པ་མ་ཡིན་
པར། བོད་ཀྱི་གདོད་མའི་རུས་རྒྱུད་ཆོ་ཁག་མང་བོ་སེལ་སྟོར་དུ་གནས་པ་ཁག་
གཅིག་གྱུར་བཅོས་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། ལོ་རྒྱུས་ལ་ལར་བོད་བཅན་པོའི་རྒྱལ་

རབས་ཀྱི་ཡར་ཕྱིན་དུ་ཐོ་རུའི་ཡུལ་འདིར་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལ་ཞ་བས་དབང་
 རྒྱུར་བྱས་ནས་མཁར་རྫོང་བཙུག་ཚུལ་བཀོད་ཡོད།³ རྒྱ་མཆན་འདི་དག་གི་
 དབང་གིས་གནའ་དེང་གི་རྒྱའི་བཤད་སྒྲོས་དེ་དག་ནི་རྒྱ་ནག་གི་མཐའ་
 མཆམས་སུ་སྡོད་པའི་དམག་དཔོན་དང་། རྫོན་པོ། ས་གནས་དཔོན་རིགས་
 རོགས་ཀྱི་རང་གི་གོ་གནས་འཕར་ཆེད་ཡུལ་ལྷང་ལ་རྒྱས་མངའ་ཚུ་ནས་མེད་
 པའི་ཕོ་བྲང་ནང་གི་གོང་མ་དག་ལ་རྒྱན་སྒྲན་རི་སྡོད་ཅིག་ཞུས་པ་ནམས། གོང་
 མ་དང་དེའི་ཡིག་མཁན་ནམས་ཀྱིས་དངོས་ཡོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སུ་བསམ་སྟེ་བྲིས་
 པས་ནོར་བ་ནམས་དང་མཚུངས་པ་ཡིན་ནམ་སྟུམ་མོ།

བོད་ཀྱི་བཤད་སྒྲོས་སུ་ཡུལ་འདིའི་མིང་ལ་སྤྱི་ཚལ་ཟེར་ཞིང་། རྒྱར་བོད་
 ཀྱི་གདོད་མའི་མེས་པོ་དག་གིས་འབྲོག་རུ་བརྒྱུད་ནས་སྤྱི་མང་བོ་སྤྱབ་ནས་
 བསྐྱད་པའི་ཡུལ་ལ་སྤྱི་ཚལ་དུ་སྟོགས་པ་བྱིས་སྤྱི་རྒྱུར་ཉམས་ཏེ་བ་ཅེ་ཟེར་ཞིང་།
 ཡིག་ཆ་གཞན་ཞིག་ཏུ།⁴ རྒྱ་མཆོར་ཡང་བྲིས་འདུག་པ་ལྟར་ན། འབྲོག་རུས་
 རྒྱ་སྤྱབ་ནས་བསྐྱད་པའི་མཆོར་ས་ལ་རྒྱ་མཆོར་སྟོགས་པ་བྱིས་སྤྱི་རྒྱུར་ཆག་
 ནས་པ་ཆེའམ་བ་ཅེ་སྟོགས་པར་སྤྱང་།

ད་དུང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གནད་ཀ་ཤེས་དགོས་པ་ཞིག་ནི། མཁས་དབང་དགེ་
 ཆོས་ཀྱིས་ཀ་རུ་དང་། ཐོ་རུ་ལྟ་བུ་བྲིས་པ་དག་ནི་ནོར་བ་སྟེ། ཡིན་རྒྱ་ནི་རྒྱ་མིང་
 ལ་གཞིགས་ཏེ་ཡུལ་མིང་བཏགས་པ་ཡིན་སྟབས། ཀ་རུ། ཐོ་རུ་ལྟ་བུ་འབྲི་དགོས་
 པར་གསུངས་འདུག་ཀྱང་། བདེ་སྐྱོད་ཆོས་འབྱུང་དུ། འགོ་མགོན་འཕགས་
 པས་བོད་ལ་དབང་རྒྱུར་སྐབས། རུ་ཞག་བསྐྱེགས་པས་ཀ་རུ་དང་། ཐོ་རུ། མེན་
 རུ། ཤ་རུ་སྟོགས་བྱུང་བར་བཤད་འདུག་པ་འདི་ཡིན། རྒྱར་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱི་བ་
 ཆོས་བཀའ་ཟེན་པའི་དོན་གནད་འདི་འདྲ་མིག་ལམ་དུ་མ་སོན་པར། རྒྱས་
 གྱིའི་ཟེར་བ་ལ་བོད་ཀྱི་རུ་བྲིས་པར་འདོད་པ་དང་། རྒྱ་མིང་ཡུལ་ལ་བཏགས་

པར་བཞེད་པ་སོགས་ནི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གཞི་འཛིན་སར་མི་རུང་བར་སྤངས་ཏེ།
མཁས་དབང་གྲུང་ཐང་བསྟན་པའི་སློན་མེས་ཀྱང་། ཀ་རྩ་ཐོ་རྩའི་ཉེ་འཁོར་
མཛོད་དག་སྤྲད། ། ཅེས་གསུངས་འདུག་པའི་བབ་ལུགས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཀྱང་
རྒྱ་མིང་ཡུལ་བཏགས་པ་མ་ཡིན་པ་རྟོགས་ནུས་སོ།

ལར་ནས་གོང་དུ་བྱུང་ཙམ་བསྟན་པ་ལྟར་མན་ཆེན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་
སྐབས་ཙམ་ནས་རྒྱ་མི་ཡུལ་འབྱུང་བ་མང་བོ་ཐོ་རྩའི་ཁུལ་འདིར་སླེབས་ཤིང་།
བར་སྐབས་ཤིག་ལ་མན་ཆེན་གོང་མར་ངོ་སྟོན་གྱིན་ལངས་བྱས་པ་ཙེ་ནི་དཔོན་
པོ་ཆེ་དབང་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་དམག་དངས་ཏེ་མགོ་གནན་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཙེ་
སྐབས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཡིན་ལ། སལ་ཆེར་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱ་དགུ་བའི་
སྤྱི་ཙམ་ནས་ཁ་ཆེ་ཡུལ་འབྱུང་བ་མང་བོ་སླེབས་ནས། སྤྱི་ལོ་༡༩༡༠ ཙེ་གངས་
སུ་ཐོ་རྩའི་ཡུལ་འདིར་ཁ་ཆེས་དམག་འབྱུག་བསྐྱངས་ནས། བོད་ཀྱི་དགོན་
པ་མེར་སློག་བཏང་བ་དཔེར་ན། སྤྱི་ལོ་༡༩༡༥ ལོར་ཆས་པ་རྒྱ་མཁར་དགོན་
པའི་ཆོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་དང་། ཆས་པ་རྒྱ་མཁར་རིན་པོ་ཆེའི་སྤྱོད་པ་མི་
འབྱུགས་ལྟ་ཁང་། དམ་ཅན་བཙན་ཁང་། སྤྱི་ཁང་གཉིས། གྲ་ཤག་ཉེར་དུག་
བཅས་ཐལ་བར་བསློགས་པ་མ་ཟད། གྲ་བ་དུ་མ་དམར་གསོད་བཏང་བ་ལྟ་
བྱུང་དང་།

སྤྱི་ལོ་༡༩༡༩ ལོར་ཁ་ཆེ་ཀ་ཟི་ལེན་ལྷ་གྲང་ཇག་ཆོགས་ཀྱིས་ས་དམར་
དགོན་པ་མེར་སློག་བཏང་ནས་ཤུལ་མེད་བཅོས་པ་དང་། ཡང་སྤྱི་ལོ་༡༩༡༩
ལོར་ཁ་ཆེ་ཀ་ཟི་ལེན་ལྷ་གྲང་ཇག་ཆོགས་ཀྱིས་ཨ་འཁོར་དགོན་པ་མེར་སློག་
བྱས་པ་སྟེ། མདོར་ན་ཐོ་རྩ་དང་ཙེ་ནིའི་ཕྱོགས་ཀྱི་དགོན་སྡེ་མང་བོ་གཙང་
བསློགས་ཀྱིས། བོད་རིགས་མི་དམངས་ཀྱིས་མི་རབས་ནས་མི་རབས་བར་
བསགས་པའི་རིག་གནས་དངོས་རྒྱས་དང་། ཉེན་རྫིང་འགངས་ཆེན་ཤིན་ཏུ་

མང་བོ་ཤུལ་མེད་བཅོས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་མ་ཁ་བཅོས་ཡོད། ཁ་ཆེའི་རྒྱ་ཆོགས་
 ཀྱིས་དགོན་སྡེ་ནམས་ཆེག་མེད་དུ་བཅོམ་སྟབས། དད་ལྡན་བོད་རིགས་མི་
 དམངས་ཀྱིས་དང་སྤང་ཞུས་འདེབས་སུ་ལ་ཉེ་འདུ་ཁང་ལྟ་ཁང་དང་། དགེ་
 འདུན་པའི་བཞུགས་གནས་སོགས་ཉམས་པ་སྤྲོད་གསོ་བྱེད་བཞིན་པའི་སྤང་
 ལ། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོ་ནས་རྒྱ་མི་དམར་བོ་བོད་ཡུལ་དུ་སྡེབས་ནས་དགོན་སྡེ་
 རི་སྤྱོད་མ་ཉི་འཁོར་ཁང་དང་བཅས་པ་ཤུལ་མེད་བཅོས་སོ།

གང་ལྟར་ད་ལྟའི་ཐོ་རྒྱ་རྫོང་ཁོངས་སུ་བོད་རིགས་འདུས་སྡོད་ཀྱི་ཆོ་བ་
 བདུན་ལས་མེད་ལ། ཆོ་བ་དེ་ནམས་མཐའ་ཁུལ་གྱི་རི་རོས་དང་ལྷང་སིལ་དུ་
 གནས་ཤིང་། རྒྱ་དང་ཁ་ཆེ་ནམས་སྤར་གྱི་ཐོ་རྒྱ་མཁར་བྱིན་སྟེ་དེང་སང་
 གི་རྫོང་སྤྱི་དགའུང་གི་ཉེ་གནས་སོགས་འགྲིམ་འགྲུལ་དང་ཆ་རྒྱུན་བཟང་བའི་
 བྱོང་བརྒལ་དང་བྱོང་བྱིར་དུ་གནས་སྡོད་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ། ཐོབ་ཏུ་འདོད་པོ་ན་མེད་སྒྲིབ།

ཡེར་བ་དགོན་པ་ནི་ཙེ་ཙུགས་ཀྱི་དགོན་པ་རྙིང་ཤོས་ཙམ་དུ་མ་ཟད།
མདོ་སྨད་ཀྱི་བཀའ་གདམས་པའི་དགོན་པ་རྙིང་ཤོས་དང་། བོད་གངས་ཙན་
ཀྱི་བཀའ་གདམས་པའི་དགོན་པ་རྙིང་ཤོས་དག་དང་དུས་མཉམ་ལྟ་བུ་ཡིན།
རྫོ་བོ་རྗེ་དཔལ་ལྷན་ཨ་ཉི་ཤའི་དངོས་སློབ་རིག་གནས་ལྷུར་མཁས་པའི་དགེ་
བཤེས་ཤིག་མདོ་སྨད་ཙེ་ཙུགས་སུ་ཕེབས་ཏེ། དགོན་ཆེ་བྱག་འདེབས་མཛད་
པའི་རྒྱན་དེང་སང་གི་ཙེ་ཙུག་འདི་ཡིན་ལ། བཏབ་པའི་ལོ་ཆོགས་
ཤེས་མི་ཐུབ་ཀྱང་། རྫོ་བོ་རྗེ་སླི་ལོ་༧༩༩ ལོར་འཁྲུངས་ཤིང་། སླི་ལོ་༡༠༤༩
ལོར་བོད་དུ་ཕེབས། སླི་ལོ་༡༠༥༤ ལོར་དགོངས་པ་རྫོགས། དེས་ན་ཁོང་བོད་
དུ་ལོ་རྗེ་༡༩ རིང་བཞུགས་པ་གསལ་བོར་ཤེས་སྟབས། ཙེ་ཙུག་འདི་ཡེར་བ་དགོན་
འདེབས་མཁན་རྫོ་བོའི་དངོས་སློབ་ཁོང་རྫོ་བོ་མཛལ་དུས་ནི། སླི་ལོའི་དུས་
རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་དཀྱིལ་ཙམ་ལ་ཁེལ་སྟབས། ཙེ་ཙུག་འདི་
བཏབ་ནས་ད་ལོ་སླི་ལོ་༡༠༠༤ བར་ལོ་རྗེ་༧༥༠ ཡས་མས་བྱིན་ཡོད་པ་ཡིན་
ལ། པལ་ཆེར་བཀའ་གདམས་བསྟན་པའི་རྒྱ་མགོར་བསྟན་པ་བྱང་རྩ་སྤྱིང་
དང་དུས་རབས་པ་མཉམ་པའི་རྫོ་བོ་དཀའ་གདམས་པའི་གདན་ས་ཤིན་དུ་

རྟེན་གས་ཤིག་ཡིན།

ལ་ལས་ཡེར་བ་དགོན་པ་འདི་བྱམས་ཆེན་ཆོས་རྒྱུ་གདན་འདྲེན་ཞུ་
མཁན་གྱི་ཕོ་ཉ་བ་ཀྱ་དྲུ་ཅེན་ཞེས་པས་བཏབ་ཟེར་མོད། ཡིན་རྒྱུ་ནི་ཀྱ་དྲུ་
ཅེན་ཞེས་པས་རྒྱ་རྩལ་མང་བོ་སྤྲད་དེ་ཞིག་གསེས་བཀྲིས་ཞེས་མདོ་སྨད་ཆོས་
འབྱུང་དུ་བཤད་ཅིང་། ད་དུང་སྐབས་དེར་བྲག་དགོན་པས་མཐོང་བའི་དགོན་
པ་འདིའི་དཀར་ཆག་དོ་རིང་དུ་ཕབ་པ་ན། བྱམས་ཆེན་ཆོས་རྒྱུ་གདན་འདྲེན་
པ་ཐའི་ཀྱམ་ཞེས་པས་རང་གི་ཆ་བོ་ལ་ལོ་རྩལ་མང་བོ་གནང་སྟེ། ས་མེས་
གོང་མའི་ལྷ་ཁང་རྟེན་བའི་ཤུལ་དུ་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་སུ་བརྟུག་ཚུལ་
བཤད། འདིའི་ས་མེས་གོང་མ་ཞེས་པའི་ས་མེས་དེ་རྒྱ་བོད་སུ་ཡིན་ཤེས་མི་སྤུ་
ཀྱང་། ཡང་བྲག་དགོན་པའི་མཐོང་བའི་དཀར་ཆག་གཞན་པ་ཞིག་བཀོད་
པ་ན། ཅོ་ནེ་ཞེས་བྱའི་ས་ཡི་ཐིག་ལེར་ནི། ཅོ་ནེ་ཁག་ལྷའི་ཐོག་མ་ཡེར་བའི་
དགོན། ཡཱ་ཏི་ཤ་དང་ཐིས་སེ་ཆངས་ཡན་གྱི། བྱ་སྟོབ་ཀྱིས་བཏབ་བྱིན་གྱིས་
རྒྱབས་པའི་གནས། ། ཞེས་ཀྱང་བྲངས་འདུག་པར་གཞིགས་ན། ཡཱ་ཏི་ཤའི་
དངོས་སྟོབ་དུ་གྱུར་པའི་རྒྱའི་བན་བརྟན་ཞིག་གིས་བཏབ་པའི་ཉམས་འདུག་
ཀྱང་། ཡཱ་ཏི་ཤའི་དངོས་སྟོབ་རྒྱ་མི་ཡོད་མེད་མ་ཤེས་པས་དཔྱད་པར་བྱ་ལ།
གལ་སྲིད་རྒྱ་བརྟན་ཞིག་གིས་བཏབ་པའི་དབང་དུ་བཏང་ཡང་འདེབས་མཁན་
བཀའ་གདམས་པའི་ཆོས་རྒྱུ་འདྲིན་མཁན་དང་། དེ་དུས་ཀྱི་འདེབས་ཡུལ་
ནི་བོད་ཀྱི་ས་སྟོར་རང་ཡིན་ནོ།

ཁྱི་ཆེན་སྟོ་བཟང་དར་རྒྱས་ཀྱིས་མཛད་པའི་ནེ་ལུ་མགོ་བ་ཞེས་པའི་
ནམ་ཐར་གྱི་ལུང་ཆོག་མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་དུ་བྲངས་པ་ན། གོང་མ་སེ་ཆེན་
རྒྱལ་བོས་འགོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་ཏྲི་ཤིར་བཞེན་པའི་ཆོ་སྤྲད་ན་ཅེའི་
རྒྱལ་ཁམས་ལ་དམག་བྱས་ནས་མངའ་འོག་དུ་བརྟུག་པའི་དུས་མི་བསད་པའི་

སྤྲིག་སྦྱང་ལ་རྒྱལ་བོའི་ཕོ་བྲང་ནས་ཉི་མ་སྟོན་ཅུ་བ་མཆམས་སུ་དགོན་པ་བརྒྱ་ཙ་
བརྒྱད་འཕགས་པའི་བཀའ་བཞེངས་སུ་བརྟུག་པར་གྲགས་པ་ལྟར་སྐབས་
དེར་ཡང་ཅེ་ནི་ཁག་ལྟ་སོགས་དགོན་པ་དང་ལྟ་ཁང་མང་དུ་བྱུང་བ་འདྲ། ཞེས་
བཀོད་འདུག དེ་ནི་སྤྱིར་བཏང་གི་ཅེ་ནི་སྤྲིགས་སུ་ས་ལྷགས་ཀྱི་དགོན་པ་བཏབ་
པའི་ཁྲུངས་སུ་བྱས་ན་མི་འགྲིག་པ་མེད་ཀྱང་། ཡེར་བ་དགོན་པ་འདི་འགོ་
མགོན་པའི་སྐབས་སུ་བཏབ་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་འགོ་མི་བྱབ།

མར་སྤྱང་བྱམས་པ་སྤྱིང་། འདི་བ་ཅེ་མཁར་དང་ཐག་མི་རིང་བའི་ས་
ན་ཡོད་ཅིང་། སྤོན་གྱི་ས་ལྷགས་ཀྱི་དགོན་རྫིང་ཞིག་ཡིན་ལ། ས་སྐྱ་བས་བོད་
ལ་དབང་བསྐྱར་སྐབས་དོར་སྤྱོན་བདག་རྒྱལ་སྤྱི་གས་དུ་མས་བཀྱར་པའི་སྤྱི་
རབས་མང་དུ་བྱུང་ཞེས་མདོ་སྤྱད་ཆོས་འབྱུང་དུ་གསུངས་ཀྱང་། དོར་གྱིས་
བཀྱར་ཡུལ་གྱི་སྤྱི་མ་སུ་ཡིན་བཤད་མེད། ཡིན་ནའང་ང་ཆོས་ལས་སྤྱི་བོའི་ཐོག་
ཆོད་དཔག་བྱེད་ཐུབ་པ་ནི་དགོན་པ་འདི་སྤྱི་ལོ་དུས་རབས་བརྒྱ་གསུམ་པའི་
སྤྱད་ཅམ་ལ་བཏབ་པ་དེ་ཡིན།

མངའ་བདག་ཁྱི་རལ་གྱི་གདུང་རྒྱུད་ཉོགས་ལྡན་ལྟ་རིང་བོ་བྱ་བས་
ཆས་པའི་གཤིས་སུ་སྤྱོད་ཁང་བཅེགས་ཤུལ་སོགས་ཡོད་འདུག་ཅིང་། སྤྱི་ལོའི་
དུས་རབས་བཙོ་ལྟ་བའི་ནང་བྱམས་པ་དགེ་འདུན་དང་། སྤོ་གྲོས་རབ་ཡངས་
ཞེས་པ་གཉིས་དབུས་གཙང་ནས་འདིར་བྱོན་ཏེ། ཀ་རུ་བཞི་མདོ་ཞེས་པའི་ས་
ཆར་དགོན་པ་བཏབ། མདོ་སྤྱད་ཀྱི་འཆད་ཉན་བརྟུགས། དེ་ནས་བཟུང་
སྤྱི་རབས་༡༩ བྱུང་ཞིང་། རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཉིས་པའི་ཚུ་ལྷག་སྤྱི་ལོ་༡༩༠༩ ལོར་
ཁྱི་ཐོག་༡༤ བ་བསྟན་པ་ཡར་འཕེལ་དང་། བདེ་ཐང་མཁན་པོ་ཆངས་
དབྱངས། ཅེ་ནི་དཔོན་པོ་སྤྱི་མཆེད་རྣམས་ཀྱིས་འདི་ནས་སྤོས་ཏེ་བདེ་ཐང་
རི་བོ་ཆེ་ཞེས་པའི་ས་ཆར། ཆས་པའི་སྤྱི་དགོན་དགའ་ལྡན་ཆོས་འཁོར་སྤྲིགས་

ཐམས་ཅད་ལས་ནམ་པར་རྒྱལ་བའི་སྤྱིང་ཕྱག་འདེབས་མཛད།

བདེ་ཐང་དང་། སྒོ་མང་། དར་དག། རོ་ནག་དཔོན་པོ་ཆོས་རྒྱུ་
ལྷ་སྤྱལ་ཁག་ལྷ་བྱང་། ཕྱིས་དགོན་པ་འཕྱོར་ཞིག་དུ་སོང་རྗེས་ལྷ་ཁག་པལ་ཆེ་
བས་དགོན་ཆུང་རེ་རེ་བཟུང་ནས་བསྟན། ཅོ་ནེ་མཁན་པོ་བསྟན་རྒྱལ་པས་
བདག་རྒྱུན་མཛད་དེ་སྤར་བསྟུས་ཀྱང་། ཡུན་རིང་མ་གནས། བྲག་དགོན་
པའི་ཆོས་འབྱུང་རྩོམ་པའི་བར་གྱི་བ་༤༩ བྱང་བར་བཤད།

ཆས་པ་རྒྱ་མཁར་དགོན་བཤད་སྟུབ་དར་རྒྱས་སྤྱིང་། ཡུལ་འདིའི་མི་
རྒྱུད་ནམས་གདོད་མའི་བོད་མི་འཕྱོར་སིལ་དུ་གནས་པའི་སྤྱིང་ལ། མངའ་
བདག་གི་རལ་གྱི་གདུང་རྒྱུད་དབུས་ཀྱི་རྒྱོད་མོ་ལུང་སབ་བྱང་ཞིང་ཡུལ་ཞེས་
པའི་བདག་པོ་མི་རབས་མང་བོའི་སྐབས། ཡུལ་དེ་བའི་ཆོང་འབྲུལ་བ་ཁག་
ཅིག་སྟོད་ལུང་ཡངས་པ་ཅན་ནས་མཆེད་དེ་ཐོག་མར་ཁམས་ཕྱོགས་དང་།
ཕྱིས་མཛོག་ཡག་ཁལ་མ་མང་བོ་དེད་ནས་མདོ་སྟོད་ཅོ་ནེ་ཆས་པའི་གཤིས་ཀྱི་
སྟོད་རྒྱུད་ཀྱི་ཨ་ཁྱེས་དཔའ་ཁྲན་ཞེས་པའི་མདུན་རྩལ་དུ་སྟེབས་སྐབས་ཁལ་
མཛོག་ཡག་ནམས་ངལ་དུ་བ་ཀྱིས་ཉེན་ཏེ་ཉལ་བས། གཞིས་ཆགས་ཡུལ་འདི་
ཡིན་པར་བསམ་སྟེ་བསྟན་པ་ལ་བརྒྱ་མཆེད་ཐོགས་ཤིང་། དེ་དག་གི་རྒྱུད་པ་
འཕེལ་ནས་ཆས་པ་དང་། མཆོད་ཀོང་། སྟེ་སོགས་རུས་རྒྱུད་ཆོ་ཁག་གྲུབ་
པ་ཡིན་ལ། ཁོང་ནམས་ཀྱི་ཐོག་མའི་དགོན་པ་ནི་རྒྱལ་དབང་གཉིས་པ་དག་
འདུན་རྒྱ་མཆོད་བཀའ་ལུང་ལྟར། རབ་བྱང་བདུན་པའི་ཤིང་འབྲུག་སྟེ་སྟེ་ལོ་
༡༤༡༤ ལོར་དབུས་གཙང་ཕྱོགས་ནས་ཕེབས་པའི་སྤྱི་ཆེན་སྟོ་གོས་ཡངས་པ་
དང་། ཁམས་ཕྱོགས་ནས་ཕེབས་པའི་འགྲོ་མགོན་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་བྱ་བ་
གཉིས་ཀྱིས་ཕྱག་འདེབས་མཛད། དགེ་འདུན་ཞལ་གངས་བརྒྱུ་སྟག་
འདུས་ཤིང་གསུང་རབ་དཔེ་རྒྱུ་སོགས་མང་དུ་བཞུགས། གྱི་རབས་ཉེར་

གསུམ་ཙམ་སོང་མཆམས་ཏེ་སྤྱི་ལོ་༡༦༠༩ ཡས་མས་ནས་རྒྱ་རྒྱ་ལག་གིས་གཙོས་
 ཏེ་དགོན་གནས་སྤྱོད་ཀྱི་ཁུལ་ཏེ། དགོན་འདིའི་ཁྲི་རབས་ཉེར་བཞི་བ་བརྟན་
 བ་ཡར་འཕེལ་དང་། བདེ་ཐང་མཁན་པོ་ཆངས་དབྱངས་གཉིས་ཀྱིས་ཅོ་ནེ་
 དཔོན་ཆེན་ལ་ཁྱུ་ཤིང་། འབྲས་སྤྲངས་ཆོས་སྦྱང་དོ་རྩེ་གྲགས་ལྡན་ལ་བརྟག་
 བ་ཁྱུ་པར། ཤིང་རིའི་རི་བོ་ཆེ་ཞེས་པའི་ས་ཆར་སྤོས་ན་ལེགས་ཚུལ་གྱི་ལུང་
 བརྟག་ཐེབས། འོན་ཀྱང་དགོན་པ་འདེབས་མཁན་ནམས་ཀྱིས་གནས་ནོར་
 ཏེ་གཡིས་སྤང་རི་བོ་ཆེ་ཞེས་པའི་སར་བཏབ་པ་རྟེན་འབྲེལ་མ་ལེགས་པར་
 བཤད།

དགོན་པ་ཕྱི་མ་འདི་འདེབས་མཁན་ནི་ཁ་གྲུ་ཆོ་དྲུག་གི་ནང་ཆན་
 གཙོས་སྤྱ་རུ་ནས་བྱོན་པ་དག་དབང་དཔལ་འབྱོར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེའི་ཡང་
 སྤྱི་དོན་གྱི་མོ་དགོན་ཆ་མདོ་ནས་འཁྲུངས་ཀྱང་། རང་ལོ་ཉེར་གཉིས་ལྷེང་
 འདས། དེ་སྐབས་དགོན་པའི་ནང་བན་བོན་གཉིས་མཉམ་ཆོགས་བྱེད་ཀྱིན་
 ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དགོན་པའི་ནང་མ་འཆམ་པར་ཚོད་རྫོག་ཤོར་བའི་
 མཐའ་འབྲས་སྤྱི་ལོ་༡༦༥༩ ལོར་དགོན་པ་འཕྱོར་ཞིག་དུ་སོང་།

དགོན་པ་ཕྱོགས་སུ་གཉིས་སུ་ཆད་ནས་འཕྱོར་ཞིག་དུ་སོང་སྐབས།
 ཕྱོགས་གཅིག་གིས་སུ་ཏོའི་ལྷག་ཅེས་པའི་སར་གནས་གཞིས་བབྱང་ཞིང་།
 ཕྱོགས་གཞན་པ་དེས་སྤྲང་ལུང་ཁ་ཞེས་པའི་སར་དགོན་གཞིས་བབྱང་བེར་
 ཡང་། བར་བཞུལ་གྱི་དགོན་པའི་དོད་ཙམ་ལས་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་གྲ་རྒྱས་པོ་མ་
 བྱུང་བ་འདྲ།

དགོན་བདག་དག་དབང་དཔལ་འབྱོར་སྤྱི་ཕྱིང་གསུམ་པ་མཁས་
 བརྟན་མོ་གོས་རྒྱ་མཆོ་ནི། ཅོ་ནེ་ཨ་སྤོན་ནོར་བཟང་གི་སྤྱི་མཆེད་དུ་འཁྲུངས།
 དགྲང་ལོ་ལྷ་བརྟུ་བར་སོག་ཡུལ་དུ་གཤེགས།

དེ་སྐབས་ཤིག་ལ་དགོན་པ་ཨ་འཁོར་སྟོད་སྐར་བར་ཆས་པ་དགོན་
 ཆག་དུ་གྲགས་པའི་ཤུལ་དུ་ཆགས་ཀྱང་། སྐུ་ཕྱེང་བཞི་བ་དགོན་མཆོག་བསྟན་
 པའི་ཉི་མས་དགོན་གནས་རྩོམ་སྐྱོང་ཞེས་པའི་སར་སྟོན། དེ་ནས་ཀྱང་གཞི་
 མ་བེན་ཏེ་སྡོ་མོ་ནས་སྐར་རྟེང་ངམ། རྒྱ་མཁར་དུ་གྲགས་པའི་ཤུལ་དུ་དགོན་
 གཞིས་བབྱང་བ་ནས། ཆས་པ་རྒྱ་མཁར་དགོན་ཞེས་གྲགས་ཤིང་། དེའི་དགོན་
 བདག་ལའང་ཆས་པ་རྒྱ་མཁར་ཆང་ཞེས་ཐོགས་པ་ཡིན་ནོ། དགོན་པ་ཆགས་
 དུལ་གྱི་མཁར་ཤུལ་དེ་རྒྱ་བོད་ཏོར་སོག་གི་མི་རིགས་སུ་ཞིག་གི་མཁར་ཤུལ་ཡིན་
 མིན་ཤེས་མཁན་མེད་ཀྱང་། བདེ་སྐྱོད་ཀྱི་བོད་མི་ནམས་ལ་མིང་འདོགས་
 རྟངས་ཁྱད་མཆར་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། བོད་པ་སྟོང་རྒྱག་མཁན་གྱི་སྐྱང་བོ་ལ་རྒྱ་
 སྐྱང་བེར་བ་ལྟར། ཁྱབ་ཆེ་ཆུང་གི་ཐོག་ནས་རྒྱ་མིས་བརྟེན་པའི་མཁར་མང་
 ཞིང་། བོད་པས་བརྟེན་པས་མཁར་ཉུང་བས་ན། མང་བ་དབང་བཅོན་
 པ་ལྟ་བུར་གྱུར་ཏེ་རྒྱ་བོད་ཀྱི་མཁར་པལ་ཆེར་ལ་རྒྱ་མཁར་བེར་གྱིན་ཡོད་
 རྟབས། འདི་བའི་རྒྱ་མཁར་དུ་གྲགས་པའང་མཐའ་གཅིག་དུ་རྒྱ་མིས་བརྟེན་པ་
 བོ་ཡིན་མི་དགོས་ལ། གལ་སྲིད་སྐར་རྒྱ་མཁར་ཞིག་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བཏང་
 ཡང་། གཞིས་མ་བེན་པའི་ཐོར་ཞིག་དུ་སོང་བར་མ་བཟད། ས་དེར་སྐྱུ་མཐུད་
 བདག་པོ་མཁན་གྱི་རྒྱ་རིགས་ཀྱང་མེད་པར། བོད་པའི་སྐྱ་མ་ཆོས་རང་འདོད་
 ལྟར་དགོན་པ་འདེབས་གྱིན་ཡོད་པ་ལས་སྐྱ་བོའི་ཐོག་ཤེས་ཐུབ་པ་ཡིན། སྤྱི་
 ལོ་༡༩༡༥ ལོར་ཐོ་རྒྱའི་ཁ་ཆེས་འཁྲུགས་པ་བསྐྱངས་ནས་མེར་བསྟེག་མ་བཏང་
 བར་བརྟན་གནས་བྱུང་།

ཆས་པ་རྒྱ་མཁར་སྐུ་ཕྱེང་ལྔ་བ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཆོའམ་ཡོངས་གྲགས་
 རྒྱ་མཁར་གྲུབ་ཆེན་དུ་གྲགས་པ་ནི། སྤྱི་ལོ་༡༩༡༩ ལོར་བྱ་དགེ་བསེ་ཆང་གི་
 རྒྱད་དུ་འབྱུངས། རྒྱ་དུས་ནས་རབ་དུ་བྱུང་ཞིང་དགྲང་ལོ་བཅུ་གཅིག་སྟེང་

སྒྲ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་ཕེབས་ནས་རྗེ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོའི་མདུན་ནས་
བཀའ་འགྱུར་གྱི་ཡུང་གསན་ཅིང་། གྲུང་ཐང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆན་ལས་
བསྟེན་པར་རྫོགས། སོག་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་སྐྱེ་གོང་མའི་སྤྱིན་བདག་ནམས་ལ་
ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་དབང་གནང་། ཕྱིར་རང་ཡུལ་དུ་ཕྱོན་ནས་སྒྲ་བྲང་བཀྲ་
ཤིས་འབྲིལ་གྱི་དོར་རིན་པོ་ཆེ་ལས་དུས་འཁོར་དབང་ཆེན་ཞུས། དགྲུང་ལོ་
སུམ་རུ་བར་ཁམས་སྟོགས་བརྒྱད་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས། སྒྲུང་མདོ་སྒྲུང་དུ་
ཕེབས་སྒྲ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་དུས་འཁོར་རྡོ་རྗེ་འདྲིན་པ་གནང་། སོག་
ཡུལ་དུ་ཕེབས་ནས་ང་སག་བསོད་ནམས་ཆེ་རིང་བྱ་བས་མཆོད་གནས་སུ་
བཀྲུར་བས། དུས་འཁོར་གྲ་ཆང་བཅུགས་ཤིང་འདོན་ཏྲ་དབྱངས་སོགས་ཕྱག་
ལེན་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་ལྟར་བྱས།

སྒྲུང་རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ཤིང་སྒྲ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་གྱི་དུས་འཁོར་
ཁྲི་བ་དང་། ཆོགས་ཆེན་ཁྲི་བར་བཞུགས། རབ་བྱང་བཙོ་ལྷ་བའི་རྒྱལ་སྤྱི་
ལོ་༡༩༩༩ ལོར་རང་ཡུལ་གྱི་དགེ་འདུན་པ་༥༠༠ ལྷག་དང་། མངལ་མང་༩༠༠༠
ལྷག་ལ་དུས་འཁོར་དབང་ཆེན་བསྐྱར། དེ་ནས་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་ནས་ཨ་མཆོག་
བདེ་མོ་ཐང་གི་ཁྲི་བར་བསྐྱོས།

རབ་བྱང་བཙོ་ལྷ་བའི་ས་ཁྱི་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་སོག་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ནས་
རང་དགོན་དུས་འཁོར་གྲ་ཆང་ལ་དུས་འཁོར་དབང་མོ་ཆེ་བསྟེན་ཅིང་། བི་
ར་རྩེ་ཞེས་པའི་ས་ཆར་དུས་འཁོར་གྲ་ཆང་བཅུགས། དགོན་པ་སྟོན་པོ་ཞེས་
པར་མཆན་ཉིད་བཅུགས། ཕྱིར་ཕེབས་ནས་ཀུན་མཁྱེན་རིན་པོ་ཆེར་དབུལ་
སྒང་༩༠༠ སོགས་འབུལ་སྐྱེས་བཞེགས། རང་དགོན་སོགས་དགོན་སྡེ་དུ་མར་
མང་འབྲེད་སུལ། བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་གྱི་རྡོར་གྲ་ཆང་གི་ཁྲི་བར་བསྐྱོས། དགྲུང་ལོ་
༤༥ པ་རབ་བྱང་བཙོ་ལྷ་བའི་ཤིང་རྒྱལ་ལོར་དགོངས་པ་རྫོགས། འདི་བར་

གསུང་ཚུལ་སྐོར་རེ་ཡིད་འདུག་ཅིང་། ལྷག་པར་རྒྱ་མཁར་གྲུབ་ཆེན་གྱི་མ་
འོངས་བསྟན་ཞེས་ཚ་ཆེན་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། སོག་ཡུལ་དུ་དགོན་པ་གཉིས་
བཅུགས་པ་དང་། བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་གྱི་གྲ་ཚང་ཁག་གི་མཁན་སྤྱིར་ཕེབས་པ་
སོགས་ཚུགས་གང་ནས་བསམས་ཀྱང་རྒྱས་པ་དང་འཕྲིན་ལས་ཆེན་པོ་ཞིག་
ཡིན་པ་ཤེས་ཐུབ། རྒྱ་མཁར་སྐྱེས་པ་སྐལ་བཟང་ངག་དབང་རྒྱ་མཆོ་
ནི་རྒྱ་སོག་གི་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ནས་སྐྱུ་གཤེགས། ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་པ་མ་མཇུག་ཡང་
གཞོན་དུས་གཤེགས་པར་སྤང་།

རྒྱ་མཁར་སྐྱེས་པ་དུན་པ་སྐལ་བཟང་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཆོ་ནི། རབ་
བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཚུ་བྱ་སྟེ་ལོ་༡༧༩༩ ལོར་ཁ་གཏེ་སྟན་ལུང་དུ་འབྱུངས།
མདོད་དགེ་མཁས་གྲུབ་བསྟན་འཛིན་པ་ལས་རབ་དུ་བྱུང་། རབ་བྱུང་བཅུ་
དྲུག་པའི་ལྷགས་འབྲུག་སྟེ་ལོ་༡༧༩༠ ལོར་སྤྱི་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་ཞུགས་
ནས་མཆན་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་ལ་སྦྱངས་ཀྱང་། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་ཁྱི་ཉེ་
སྟེ་ལོ་༡༧༩༤ ལོར་རྒྱ་མི་དམར་པོ་བོད་ཡུལ་སླེབས་ནས་བོད་ཀྱི་དགོན་སྡེ་ཡོངས་
རྫོགས་གཏོར་བཤེག་དང་། སྤྱ་གྲ་ཁག་དམར་གསོད་འཛིན་བཟུང་བཅོན་
འདུག་བྱས་སྐབས། འདི་བ་ཡང་རང་ཡུལ་གྲོང་གསེབ་དུ་བཏང་ཐོན་སྦྱེད་ངལ་
ཚོལ་དུ་ཞུགས་ཤིང་སྐྱ་སར་བབ། སྟེ་ལོ་༡༧༩༩ ལོར་རིག་གནས་གསར་བརྗེ་
ཞེས་པའི་གདུག་རྒྱུབ་ཀྱི་ལས་འགུལ་སྐབས་བཅོན་དུ་བཅུག་ནས་ལོ་རོ་བཅུ་
རིང་བཅོན་ཁང་དུ་ལུས། ཕྱིས་གྲུ་ཡངས་ཕན་བུ་ཐོབ་སྐབས་དགོན་པ་སྤྱིར་
གསོ་སོགས་ལ་ཐུགས་འགན་བཞེས། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་མེ་ཡོས་སྟེ་ལོ་
༡༧༩༩ ལོར་གཤེགས་སོ།།

ཐོག་ཏུ་ལྟེ་ཆོ་ལག

སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་རྒྱ་མི་དམར་བོ་མ་ཡོང་བའི་ཡར་ཕྱིན་དུ། སྤྱི་ཆོ་ལག་བ་རྒྱལ་སྤྱི་ཆོ་ལག་དང་དཔོན་མགོ་ནི། ཉན་ཆ་དཔོན་པོའི་ཤོག་པར་གཏོགས་པའི་དམག་རྩ་བདུན་དང་། ཡེར་བ་ལྟ་སྤྱི་ཆོ་ལག་པ། མར་སྤྱི་ཆོ་ལག་པོའི་ཤོག་པ། ཅོག་རོ་མཁན་པོའི་ཤོག་པ། ཆས་པ་དགོན་པའི་ཤོག་པ་སྤྱི་ཆོ་ལག་པ་སྤྱི་ཆོ་ལག་པ་ལས།

དང་པོ། ཉན་ཆ་དཔོན་པོའི་ཤོག་པ།

ཉན་ཆ་དཔོན་པོའི་མི་རྒྱུད་སྤྱི་ཆོ་ལག་ཉན་ཆ་ཉེ་ཆོ་ལག་དཔོན་རྒྱུད་ཡིན་ལ། མིན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་དོང་ལྷུ་ཁྱིའི་བཅུ་གཅིག་པ་སྤྱི་ཆོ་ལག་པ་ལོར་ཉན་ཆ་དཔོན་པོ་གནམ་ཕུག་རྒྱལ་ཀྱིས་ཆའོ་ཀའོ་ཀྱང་ཞེས་པར་མགོ་བཏགས་ཤིང་། ལོ་དེའི་རྒྱུ་མར་ཐོ་རྒྱུ་མཁར་བཅུ་གཅིག་སྤྱི་ཆོ་ལག་པ་ལོར་ཉན་ཆ་དཔོན་པོ་གནམ་ཕུག་རྒྱལ་ཀྱིས་མིན་གྱི་བཀོད་མངགས་ལྟར་ཐོ་བོར་དམག་དྲངས། ཁོ་བའི་བྱས་རྒྱུ་ཐོ་རྒྱུ་བཅུ་དཔོན་གྱི་གོ་གནས་སྤྱི་ཆོ་ལག་པ་ལོར་ཉན་ཆ་དཔོན་པོ་གནམ་ཕུག་གི་བྱ་བ་སྤྱི་ཆོ་ལག་པ་ལོར་ཉན་ཆ་དཔོན་གྱི་གོ་གནས་ཐོབ།

མིན་གྱི་གོང་མ་ཡུང་ལོ་ཁྲི་ལོ་གསུམ་པ་སྟེ་ལོ་༡༤༠༥ ལོར་མིན་རྒྱལ་རབས་ཀྱིས་
དཔོན་གནས་ཕྱག་གི་བྱིམ་རྒྱུད་ལ་ཚུན་ཞེས་པའི་རུས་མིང་སྤྲད། དེའི་སྐབས་
ཀྱིས་ཕྱིས་ཀྱི་དཔོན་རབས་རིམ་བྱུང་གི་རུས་ཚུན་བྱས། ཉན་ཆ་དཔོན་ཕུར་
བ་རྒྱབས་ཀྱིས་མིན་གྱི་ས་གནས་དཔོན་རིགས་ཆོར་རོགས་སྦྱོར་བྱས་ཏེ། བོད་
ཀྱི་རུས་ཆོ་ཉེར་བདུན་ཐབས་ཀྱིས་བཀྲལ་ཅིང་། བོད་ཀྱི་ཏྲ་དང་རྒྱའི་ཇ་ཉོ་ཆོང་
གི་ལས་ལ་ཞུགས། སྟེ་ལོ་༡༤༥༤ བར་ཉན་ཆ་དཔོན་རབས་བཅོ་བརྒྱད་བྱུང་
བས། ལོ་ངོ་༥༢༠ རིང་དམག་རུ་བདུན་དང་། སྡེ་ཆོ་༢༤ ལ་དབང་སྦྱར་བྱས་
པར་བྲགས།

གཅིག རུབ་མ་གོང་མ་དམག་རུ།

འདིའི་ཁོངས་སུ། ༡ རོས་གཙང་། ༢ མར་སྟེང་། ༣ གཤེན་ཚ། ༤
སྐམ་ཚང་། ༥ མངོན་དང་། ༦ གུར་ཆེན་སྐང་། ༧ རྒྱལ་ཀ་ལུང་། ༨ རྟག་ཀ་
ལུང་། ༩ གུར་ཆེན་ཐང་། ༡༠ བན་གཙང་། ༡༡ དེའི་བ། ༡༢ སྐམ་པོ་ཐང་།
༡༣ གཡོ་ཙ། ༡༤ ལ་ཅེ། ༡༥ འོམ་བུ་ལུང་བཅས་སྡེ་ཆོ་བཅོ་ལྔ་ཡིད།

གཉིས། རུབ་མ་འགབ་མ་དམག་རུ།

འདིའི་ཁོངས་སུ། ༡ གཡུལ་ཤར། ༢ ལུ་ཏེ་ཤོ། ༣ ཏུང་ལུང་། ༤ བྱི་
ཉེན་ཁུག ༥ ཉེ་ལུང་། ༦ འཁོར་པད། ༧ ལ་པོ། ༨ ཤོད་ལུང་། ༩ ལུ་བཙན།
༡༠ གཤེར་ལུང་། ༡༡ གཡལ་པོ། ༡༢ ལན་ག་ནང་། ༡༣ གཏན་གཙང་། ༡༤
ཚུ་ནང་བཅས་སྡེ་ཆོ་བཅོ་ལྔ་ཡིད།

གསུམ། ཡར་ཁ་དམག་རྩ།

འདིའི་ཁོངས་སུ། ༡ བཅན་པོ། ༢ བྲག་དམར། ༣ རྩེ་ར། ༤ བན་
ཅང་ཁྲག ༥ རྩེ་གསར། ༦ ཉིན་ཤར། ༧ ཤར་ཁ། ༨ ཆོ་བརྟན། ༩ གཡོ་ལུང་
ཁ། ༡༠ ཉན་ཆ་ཁོག ༡༡ ལྷོ་རྩེ། ༡༢ བན་ཆན་ཐོ། ༡༣ བག་ལ་དོ་ཅང་བཅས་
སྡེ་ཆོ་བརྩུ་བཞི།

བཞི། ཞིང་ན་མར་ནང་དམག་རྩ།

འདིའི་ཁོངས་སུ། ༡ རྩོ་བཟང་། ༢ རོང་མགོ། ༣ རྩེང་ཀ ༤ རོང་
ཉིན་ཁ། ༥ རོར་བུ་སྐང་། ༦ རོར་ལུང་། ༧ ཡར་རྩེ། ༨ གཡང་ལྷ་བཅས་སྡེ་
ཆོ་བརྩུ་ད།

ལྔ་བ། ཞིང་བོ་གཡང་བ་དམག་རྩ།

དེའི་ཁོངས་སུ། ༡ ལུང་གཡོན་ཁ། ༢ ཏུའུ་གུ་ནང་། ༣ ལྷ་བ། ༤ ལྷོ་
བ་བཅས་སྡེ་ཆོ་ལྔ།

དྲུག་པ། གཡོ་ས་དམག་རྩ།

འདིའི་ཁོངས་སུ། ༡ གཡོ་ས། ༢ བན་དེ་ལུང་། ༣ ལ་སྤེལ་ལུང་། ༤
གཡོ་ངོ། ༥ བསེ་ལུང་། ༦ ཨ་སྤོན། ༧ ཁྲག་ཆེན། ༨ གུ་གུ་རོ། ༩ ལུའུ་ཆོ་
བཅས་སྡེ་ཆོ་དགུ།

བདུན་པ། ཞིང་ལ་འབུམ་ཤེས་དམག་རྩ།

འདིའི་ཁོངས་སུ། ༡ ལེ་ལོ། ༢ ཉིང་ཁ། ༣ ཁང་སྒོར། ༤ རྩ་རྩ། ༥ ཉ་

བོ་གོང་མ། ༤ ཉ་བོ་འགབ་མ། ༥ སྒྱ་བོ། ༦ གཡོ་རུ། ༧ བྱང་བ། ༨ རྒྱས་
སྒྲིང་བཅས་སྡེ་ཆོ་བརྩ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ།

ཡེར་བ་དགོན་པའི་ལྷ་སྡེ་ཤོག་པ་ནི།

༡ དགོན་ཞོལ། ༢ རྩེ་རྩུང་ཁག་བཞི། ༣ ལུ་དེའུ་ལ། ༤ རྩོག་ཤར་
བཅས་ཡིན།

མར་སྐྱུང་དགོན་པའི་ལྷ་སྡེ་ཤོག་པ་ནི།

༡ ཉེན་རོ། ༢ ཨ་འབུམ་ཆལ། ༣ མར་བ། ༤ རིན་ཏྲ་། ༥ གཟན་
པོ་ལུང་། ༦ ཞི་ཤིས་ཁོག་ ༧ མཐའ་ནང་། ༨ རོར་ཏྲ་། ༩ རྩེ་བོ། ༡༠ ཐང་
ག་ ༡༡ པོ་ཡོན། ༡༢ སུང་ཆང་སྲིབ། ༡༣ ཆེ་ཅི། ༡༤ ལ་ཤོག་སྐང་། ༡༥ སྐག་
ར་ནང་། ༡༦ རྒྱས་ཆལ་སྐང་། ༡༧ རོ་རྒྱལ། ༡༨ སྐང་ཞོལ། ༡༩ ཅོག་རོ།
༢༠ བོད་ཤུལ། ༢༡ ལུ་པོ་ཆེ། ༢༢ ཆེ་མགོ། ༢༣ སྒོ་རུ་ཆལ། ༢༤ སྒོ་རུ་དེའུ།
༢༥ བན་ལམ་ཐང་། ༢༦ དཔའ་དེའུ། ༢༧ དཔའ་མོ་ཆེ། ༢༨ རྩོགས་ཆེན་
གཤིས། ༢༩ བྱ་ཆང་། ༣༠ ཡར་སྟེང་། ༣༡ ར་ཁོ་བཅས་སྡེ་ཆོ་སུམ་རུ་སོ་
གཅིག་ཡོད།

ཅོག་རོ་མཁན་པོའི་ཤོག་པ།

ཅོ་ནེ་དང་ཐོ་རུ་བྱུགས་ཀྱི་ཅོག་རོའི་རྒྱུད་པ་འདི་བསྟན་པ་སྡེ་དར་
སྐབས་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཆེན་པོ་ཅོག་རོ་ལྷའི་རྒྱལ་མཆན་དང་གདུང་རྒྱུད་གཅིག་པར་
བྲགས་ཤིང་། ཅོག་རོ་དང་ཅོ་ནེའི་དཔོན་རྒྱུད་གཉིས་གདུང་རྒྱུད་གཅིག་ཟེར་
སྒྲིལ་ཡང་ཡོད་ལ། ཅོག་རོ་མཁན་པོའི་གདུང་རྒྱུད་ནི་འགོ་མགོན་འཕགས་པས་
བོད་ལ་དབང་སྐྱུར་སྐབས་ས་སྐྱ་ནས་མདོ་སྐད་དུ་ཕེབས་ཏེ། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་

གྱ་མི་དཔར་པོས་བོད་ཡུལ་མ་བཙོམ་བར་མི་རབས་༡༡ ཕྱིན་པར་བཤད།
 གང་ལྟར་ཅོག་རོ་མཁན་པོའི་ཤོག་པའི་ཁོངས་སུ། ༡ ཅོག་རོ། ༢ བན་ཚང་།
 ༣ ཨ་གཟིགས་ཐང་། ༤ བརྟ་བཞི་ཁ། ༥ དབལ་ཤུལ། ༦ སྐ་རུ། ༧ རྩ་ལམ་
 བང་། ༨ གཡི་རྩའི་མདོ། ༩ ལྷ་རྩ། ༡༠ ཅོག་རོ་གོང་མ། ༡༡ ལྷང་རྩང་བང་།
 ༡༢ བུ་ཆེས་གང་། ༡༣ ལ་སྲུག་གོང་། ༡༤ ལ་སྲུག་ཞོལ། ༡༥ བ་ཤུལ། ༡༦ ས་
 དཀར་སྲུག་ ༡༧ ཉེན་རི། ༡༨ ལྷ་མགོ་ ༡༩ སྤ་ལྷང་གཤིས། ༢༠ ཏྲ་སྐ། ས་
 རིས་བཅས་སྡེ་ཆོ་ཉེར་གཅིག

ཆས་པ་དགོན་པའི་ཤོག་པ།

ཆས་པ་ཤོག་པའི་ཁོངས་སུ། ༡ བཟའ་ཡས་ནང་། ༢ ཡར་ཐང་། ༣
མ་རྫོ། ༤ ལྷན་འདུས། ༥ རིགས་པ། ༦ ལྷང་ནང་། ༧ བཀ་ཙ། ༨ གོང་རྫོ།
༩ ཏུང་ཆུང་ནང་། ༡༠ ལྷང་ལྷང་བཅས་ཕྱི་ཆོ་བརྩ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ།

བོད་ནས་འབྱོར་བའི་བེན་བྲིས་ཤིག་ཏུ་གསལ་བའི་ ཐོ་རྒྱུའི་སྡེ་བ་ཁག

བུ་ཚེ་གོང་བརྒྱུད། (དབྱང་ཅ་ཆའོ།) (ཏུན་ཁྲིན་ཅའོ།) (ཅའོ་ཁྲོན།) (དོ་ཁྲོ་
ཁྲོན།) (ཅའོ་ཁྲང་) ཀུའུ་ཁྲིན། (ཀུའུ་ཁྲིན།) ཉང་དོ་ཐན། (ཉང་དོ་ཐན།)
ཞ་དོ་ཐན། (ཞ་དོ་ཐན།) (མ་ཅ་ཀོ་ལུ།) ཁྲིན་ནོ། (ཁྲིན་ནོ།) མཛོ་ར། མཛོ་ར།
(ཉང་གོང་ཅོ།) (སུའུ་གོང་ཅོ།) (ཁྲིན་ཅ་ཅུའོ།) (ཞི་གོང་ཅོ།) (ཞའོ་ཅས་
མའོ།) (ཆང་ཡའོ།) (ཐུའུ་མོན་ཐན།) (ཏ་མའོ་དོ།) (མ་ཡའོ།)

གུར་ཆེན་ཞང་། གུར་ཆེན། (ཞིན་གོང་ཅོ།) ཀ་རི་སྟེང་། (པའོ་ཅ་སི།) བར་
བཞི་ལ། སྤྱུ་ལ། ཏ་སྤ། སྤར་རྟེང་། བྱ་ཆང་། དཔའ་མོ། ལ་ཤོ་སྤང་། དགོན་
པ་སྤང་། ལྷ་གཅིག་ཅོག་རོ། ཉང་ཡོན་ཅོ། ཅོག་རོ་གོང་མ། ར་རྒྱག་ (ཞ་ཡོན་
ཅོ།) (ཁྲང་ཁྲོན་ཞང་།) (ཁྲང་ཁྲོན།) (ཁྲང་ཁྲོན།)ཐང་ནག་ ཐུ་སྟེ་ཐུ། ཞི་
ཤར། རྒྱ་མིག་དཀར་བོ། ལྷ་ག་གཟིག་ཐུ། (མ་ཤེ།) (ཉང་མ་ཤེ།) (ཐུའུ་མོན་
ཐུའུ།) (མང་དོའི་ཐེའི་ཅོ།) (མང་དོའི་ཀོ་ལུ།) (མེན་ཅ་ཅས།) མཁར་འབུར།

མོ་ས། (ཡང་སྒྲིན།) མར་སྒྲེ་ལུང་། (ཆན་ཅ་གྲེ།) (མན་གོ་མན།)
 (ཉ་པ།) (སྒྲིན་ཆེ།) ལུང་དམར། (
 དབྱང་ཡང་ཞང་། (གཡང་ཡང་།) སྒྲེ་ཤར་ལམ། (ཁྱོང་ཅི།) (སུན་ཅ་མོ།)
 (ཉང་སུན་ཅ་མོ།) (ཞ་སུན་ཅ་མོ།) ས་དཀར་སྤ། ལི་ཁང་། (ཞི་སྒྲི་ཀུའུ།) བད་
 ལོ་འབྲུངས། (ལའོ་རྟུ་མན།)ལ་འབྲུར། ལ་འབྲུར་ཐང་ཀ། མར་རྒྱ། བྲག་ལུང་།
 ཐང་བ། (རྟུན་ཀན་མན་མོན།) (ཐེ་ཐེན་ཀུའུ།) (ཏན་གོའུ།) (ཀྲང་ཆི་གོའུ།)
 དགེ་བཤེས། ཀཉན་ལུང་། (པེ་ཐུའུ།) (ཐ་སྤང་།) ཏྲ་ལོ། སྒྲོ་ལོ། (ལུའུ་
 སུན་ཞང་།) (ཉང་ཀུའུ།) (མ་ཁང་གོའུ།) (ཉན་པུའུ་ཅི།) ཡར་བ་དགོན།
 (ཐེ་དུས་ཞ།) (དབང་ཁང་གོའུ།) (ཏིན་ཅ་པུའུ།) (མོ་ཁང་མན།) (ཅོས་ཅི་
 ཉང་།) ལུང་དམར་ཁུག (རྟུན་ཉན།) (མང་ཅ་ཅོས།) (སྒྲོས་མོ་ཁྱོན།) (སུའུ་
 ཅ་གོའུ།) (པ་རིན།) (ཀ་པ་རིན།) རྒྱུ་མངར་ཆོ་བ། (ཅང་ཐེན་གོའུ།) ཀཉན་
 ཆང་། (ཐུའུ་ཅ་མོ།)ཀཉན་ཆང་ཆོ་བ། (སུང་ཅ་ཁྱོང་།) (སུང་ཅ་ཁྱོང་།) (སུན་
 ཅ་ཁྱོང་།) (གོའུ་མོན་ཆན།)(ཡང་ཅ་ཁྱོན།) (ཡང་ཅ་གོའུ།) (ཀྲང་ཅ་ཁྱོང་།)
 (ཆོ་ཅི་གོའུ།)

ཞེན་ཁྱིན་ཁྱོང་བརྒྱལ། བན་མོ་དོ། ཉང་ཡོན་ལིས། ཏྲུ་ཁྱི (ཁྱི་སྤང་།) (མང་
 ཅ་ཉན།) (ལི་ཅ་ཉན།) (ཅ་ཅ་ཉན།) (ཀྲང་མང་པུའུ།) (མ་ལེན་ཐན།) (ཏྲན་
 ཡང་ཀུའུ།) (དོ་ལིས།) (ཏིན་ཅ་ཁྱོང་།) (ཞའོ་རྩུའུ།) (གོའུ་ལིས།) (དོ་ཅ་
 ཁྱོང་།) (ཐུའུ་ཅ་ཞ།) (ཡན་ཅ་པུའུ།) (ཏང་ཅ་གོའུ་ཆོན།) (ཏུང་ཅ།) (ཞའོ་
 དོ།) (ཞེ་ཅ།) (ཁྱིན་པེ་དོའུ།) (ཏིན་ཅ་ཉན།) (ཁྱོན་ལིས།) (ཐེན་ཆོན།)
 (ཐུའུ་ཅ་མན།) (ཀྲའོ་ཅ་ཉན།) (དའོ་ཅ་ཉན།) (ཏུང་ནན་གོའུ།) (ལིང་
 སྤང་།) ཏུང་ཉན་ཆོ་བ། (ཡའོ་ལུའུ་མོ།) (ཁྱིན་གོའུ།) (ཆོ་ཐན།) ཞེན་གཙང་།

པོ། ཟེན་ལ། བར་མདོ། (ལི་ཅ་གོང་།) ཏུང་ཨའེ། (ཏུང་ཨའེ།) (ཁོ་ཕུ་ཅ་
ཆའོ།) (ལོ་ཕུ་ཆེ།) (ལོ་ཕུ་ཆེ།) (ཞུས་ཅ།) (མང་ཅ།)

(དོང་ཕུ་མཐ།) (ཆོན་མཐ།) ཡང་མྱང་། (ཡང་མྱང་།) བར་ཀ་ཐང་། (པར་
ཀ་ཐང་།) (ཞི་གོ་ལུ།) (ནན་གོ་ལུ།) ཞོ་ཅ་གོ་ལུ། (ཞོ་ཅ་གོ་ལུ།) (དི་མན་ཞེར།)
(ཉང་ཀུ་ཆེ།)(ཆན་མ་ཉའོ།) ལུ་ཕུ་ཅ་གོ་ལུ། (ལུ་ཕུ་ཅ་གོ་ལུ།)(ལུ་ཕུ་ལིང་ཉང་།)
ཁོ་ཅོ་ལ། (ཁོ་ཅོ་ལ།) གང་ཆེ། (གང་ཆེ།) (དབྱང་ཅ་གོ་ལུ།) (ལུ་ཕུ་ལུ་
གོ་ལུ།)

ལ་ཁོན། (ལ་ཁོན་དབྱང་།) (ལ་ཁོན་དབྱིན།) གཡང་ས་ཁང་། གཡང་ས།
གཡང་ས། འབའ་མདའ་སྒང་། འབའ་མདའ། (ཆོ་ཅོ་ཁོན།) (ཀན་གོ་ལུ།)
(ཀན་གོ་ལུ།) (སྒོང་དོ་ཕུ་ཆན།) (འཁོ་ལིང་ཕུ་ལུ།) ཆོས་ལུ་ལ། ཆོས་ལུ་ལ། (པའེ་
ཕུ་ལོ།) གངས་དཀར་རི། ཏུང་མགོ་གོང་མ། ཏུང་མགོ་ཞོ་ལ་མ། སྐྱ་གྲུབ། སྐྱ་
སྒང་།

ལ་དོ། ལ་དོ། (ཡོ་དུ་གོ་ལུ།) (ཐེད་ཅོ།) སྤུ་ཁོག་ ཞིན་གོང་། (ཞིན་གོང་།)
(ཉི་ལིང་།) དང་དིག་ འཁོ་ལིང་། ཕུ་ཅ། དག་སྒོང་ཁོག་ (ཞིན་ཅན།) (པན་
ཀུ་ལུ་ལི།) ད་ཆ་ཐན། (ད་ཆ་ཐན།) (ཉང་ཞི་གོ་ལུ།) (ལ་ཞི་གོ་ལུ།) (ཏུན་
གོ་ལུ།) མ་ཁང་།

ཡེ་ལི་གོན་གོང་བཅུ་ལ།

འགོ་ནང་ཐང་། (ལན་ཅ་ཉན།) (ཏུའེ་གོ་ལུ་མོན།) (ལ་ལེས།) ཏུང་ཅ་གོང་།
ཏུང་ཅ་གོང་། (ཞིན་ཅ་གོང་།) (ཉང་འཁོ་གོ་ལུ།) (ལ་འཁོ་གོ་ལུ།) (དའེ་ཅ་
མོ།)(དོ་ཕུ་ཉི་ཐན།) ཀང་གོ་ལུ། (ད་ཀང་གོ་ལུ།) (འཁོ་ཀང་གོ་ལུ།) (ཡོན་ཉང་།)
(ཉང་ན་མན།)གོ་གོང་། (གོ་གོང་།) (ཆན་ཉན)(མ་ལུ་ཉན།)(ད་མན)

(མོ་ཐལ་)(ཡའོ་ཐོག་)(ཏ་ཐང་)(ཡའོ་ཐལ་)(ཐི་ཀོ་ལུ་)(ཐི་ཀོ་ལུ་ནོ་ལལ་
 (ལི་ཅོ་ཀོ་ལུ་)(ཀ་ནོ་ལུ་ཐལ་)ལུ་ཅོ་(ལུ་ཅོ་)(ལའོ་དའོ་)(ཐུན་ཆོ་)(ཏ་
 ལུ་)(ཏུང་ཐལ་)(ལ་ཏུང་ཐལ་)(ཏིང་ཅོ་ཐལ་)(ཏུང་ཏུང་ཐལ་)(པའོ་ཅ་
 ཐལ་གོང་)(ཐིན་ཅོ་)(ཐི་ཐི་ལོ་)(ནོ་ལུ་ཐལ་)
 (ལ་ནོ་པ་)(ཏུང་ཐལ་)(ཐུང་ཅ་ཏི་)ཐི་ཅ་གོང་(ཐི་ཅ་གོང་)(ཀའོ་ཅོ་)(
 ཏའོ་ཐལ་)(ནོང་ཅ་ཐལ་)

བསྐྱབས་ཐོག་ལང་། བསྐྱབས་ཐོག་(ཆན་ཀོ་ལུ་)(ཏ་ཐལ་)(ནོ་ལུ་ཐོ་ལུ་ཀོ་ལུ་)
 ལུང་དམར་(པའོ་ཅོ་ཐལ་)ལུང་དམར་རི་མགོ་ཐི་པ། རོ་གལ་ཁོག་(ཀུང་
 གོང་)(ཀུང་ཀུའི་)(ཆིང་ཀན་ལི་)
 (ཐི་ཀོ་ལུ་ཐལ་)(ལའོ་ཆན་ལོ་ལུ་)(ཐི་ཀོ་ལུ་ཐོ་ལུ་)(ལའོ་ཡེ་ཐལ་)(ནན་
 ཐལ་ཐལ་)(ཐི་ལོ་ཏུ་ཐལ་)(ཐི་ལོ་ཏུ་ཐལ་)(ཏུང་ཀུའི་)(པའོ་དབྱང་ཐལ་)(ཏ་
 ཐོ་)ཐུ་ལུ་ཀ་ནོ་ཆུ་ཀ། ཀུང་པེ་ལིང་ལ། (ནོ་ཏུང་ཐལ་)ཡར་ཇ། (ཏ་གོང་)
 མཆོད་ལྷ་ལ། (ཏུའོ་ཏུ་ཐལ་)(ཐོ་ཐ་ལ།)(ཏའོ་ཏི་ལ།)ཡར་འཕེལ། ཡར་
 འཕེལ།(ལ་པའོ་)
 (པའོ་ཐི་ཀོ་ལུ་)(ཐོ་ཀོ་ལུ་)ཏུའོ་ལལ་(ཀུ་ལིང་ཐལ་)(ཐུ་ཐ་ལོ་)(ཐོ་པེ་ནོ་ལུ་)(ལི་
 ཅ་ཐལ་གོང་)བར་རོ། བར་རོ། (ནོ་ལུ་ཅ་ཐལ་)(ཏུའོ་ཀོ་ལུ་)(ཏུང་ཐལ་)(ཏན་
 ཅ་ཅོ་ལ།)ཆས་ཡོང་། ཆས་ཡོང་། (ཏུང་ཐི་ཐོ་ལ།)(ཏའོ་ཏི་ཐལ་)(ཀོ་ལུ་ལི་ལ།)(ལ་
 ཀོ་ལུ་ལི་ལ།)(ཏུང་ཀོ་ལུ་ལི་ལ།)(ལའོ་ལུ་ལུ་ཀོ་ལུ་)(ཏུའོ་ཐལ་)
 (ལན་ཐ་ཐལ་)(ཐི་ཐོ་ལ་ལང་།) (ཏ་ཆང་ལང་།)(ཏ་ཆང་ལོང་།)(ཐན་ཏན་
 ལོ་ལུ་)(དཀར་དེ་ལུ་)(དབྱང་ཐོ་ཏིང་)གལ་ལས་ལུང་།ཡར་ནང་།(ལི་ཅ་ནོ་)(ཏ་
 ཀོ་ལུ་ཐལ་)ལུང་ཆོ་(ལའོ་ཐན་ཏན་)(ལའོ་ཐུ་ལུ་ཀུ་ལུ་)ལའོ་ཐུ་ལུ་ཀུ་ལུ་ ཐན་

ཡའོ་ཀུའུ། (ཅ་ཐུའུ་ལིན།)(མང་ཅ་གྲོང་།)(ད་ཐན།)(ད་དོ་ཆོ།)(ད་དོ་ཆོ།)
 ར་ལུའུ། ཡར་ཁའི་ངོ། (ད་ཀོའུ།)(ཅིབས་ཀྱི་ལུང་།)སྲིབ་སྒྲ་ལུང་།(དོའུ་ཀོའུ།)(དོ་
 རན་པོ།)(དོང་རྒྱུ་མན།)(རན་རང་།)(ཟན་དན་ཀུའུ།)(དོ་ཐན།)(དབྱང་
 སོ་ལི།)(ལི་ཅ་མན།) གདོང་སྒྲ། (པའི་རྒྱུ་མན།)(ཟན་དན་རྩའི།)(ཟན་དན་
 རྩན།)(ན་མན་དིང་།)(ཐན་ཅ་རན།)(ལངས་ཅ་རན།)(པའི་རྒྱུ་རྩའི།)(ཐ་
 ལུང་ཀོའུ།)

(ཐ་ལུང་ཀོའུ།)(དུ་ལིན་པོ།)བར་ཆང་། ཡར་ས།(ཀོན་ཅ་མིང་།)(ཡོན་ལི།)ཡོན་
 ལི། (ཞ་ཞ་པོ།)(རང་ཞ་པོ།) ལ་ཀའི་སྤེ་བ།(དན་ཅི་རན།)(ལངས་ཅ་
 ཐུའུ།)(ལངས་ཅ་ཐུའུ།)(ཁང་ཅ་གྲོང་།)(ཁང་ཅ་པོ།)(ལའོ་ཅ་མན།)(ཀའོ་ཀང་
 རྩའི།)(ཨན་ཅ་པོ།)(ཐུའུ་ཐང་ཀོའུ།)(པོ་ཐུའུ་དིང་།)(དེའུ་ཆོན་པོ།)(ཁང་ཅ་དི་
 མན།)

ཅི་མོན་ཁོའུ།(ཅི་མོན་ཁོའུ།)(གྲོང་རྒྱུ་ཡོན།)(དང་ཅ་རྩའི།)(ཀོའུ་ལི།)(ཡོན་དུ་
 ཀོའུ།)ཁན་ཆི་དོ། (ཁན་ཆི་དོ།)(ཁན་ཆི་རན།)(མའོ་ཨར་རན།)(ཞའོ་ཡན་
 དོ།)(རང་ནན་རན།)(ཞ་མ་ཅ།)(ཀོའུ་ལི་པོའུ།)(དེ་ཀོའུ་དིང་།)(ཀའོ་ཅ་
 རན།)(ཐུང་ཅ།) ཆའོ་རན། (དུང་རན།)(ཐའོ་དུའོ།) གསེར་ཁོག
 ཨར་མའོ་ལིན། མ་ཅ་མན། དང་དབྱང་པོ།

དབང་ཆི་གྲོང་བདེ་ལ། དབང་ཆི། ཁོའུ་ཅ་མན། དབྱང་པོ་རན། དའོ་ཅ་
 གྲོང་། དུང་ཨན་ལ། ལི་ཞིན། ཞེ་ལུའུ། ལྷ་སྲིབ། ལྷ་སྲིབ་ལུང་། རྩང་དུ་པོ། ཆ་
 རོ་དགོན་པ། ཡུས་ཀུའུ་ཆ་མ། པའི་ལུའུ་ལ། དུང་ཅ་ཐའོ། ཡན་ཅ་རན། ཐུའུ་
 ཐུའུ་ཐང་། ཞེ་ཐའོ་མན། ཁང་ཅ་མན། ཐིན་ཅ་གྲོང་། ཞ་ཀ་ལུའུ། ལྷ་གཅིག
 ཁང་ཅ་ཀོའུ། ཨན་ཅ་རན། དབྱང་ཅ་རན། རང་ནན་རན། ཞ་ནན་རན། མན་
 ཅིང་རན། ཐང་ཆི། ཞེ་ཐུའུ་མན། ཁང་རྩའི་རན། དུའུ་ལུང་ཁོའུ། ཞའོ་ནན་པོ།

ཞ་པའེ་ཨའེ། ཞ་པའེ་ཨའེ། ཐོ་ལན། ཏན་ཆེ། ཞེ་ཅ་མིང་། ཏན་ནན་ཉན། ཞའོ་
ནན་ཉན། མ་ཉན། ཏ་ཉན། ཉི་ཆེ་ཨའེ། སྲིན་ཆེ། ཡའི་ཅ་མོ། ཉང་དབྱང་མོ།
ཞ་དབྱང་མོ། ཉང་ཉན། གྲང་ཚུའི། སྲི་ཞ་མན། མ་ཆེ། མ་ཏི་མན། ཏུ་ལི་ཉན་
ཚུན། ཏ་ཀོ་ལུ་མན། ཞའོ་ལུ་ལུ་མོ། གྲང་གའེ། གྲང་གའེ་ཉན། མོ་ཀོ་ལུ། ཞམོ་
ཀོ་ལུ། ཉང་མོ་ཀོ་ལུ། ཏེང་ཅ་མན། ལི་ཡོན། དབང་ཅ་མེན། ཏུན་ཀོ་ལུ། སྲང་
ལུ་ཀོ་ལུ། སྲང་ལུ་ཀོ། དེ་ལུ་འབུམ། ཏ་ཀོ་ལུ་མོན། དེ་ཉི་ཚུའི། ཡིང་པན་དོ།
ལུང་ཡོན་རི། ལུང་ཡོན་རི། རུ་ལུ་ཆའོ་མན། ཏོ་ལུ་ཀོ་ལུ། རུ་ལུ་ཁང་། པ་རྒྱལ། ཀ་
ལུ་ལུ་མན། འཁན་པ། ཡའོ་ཞན། ཏའོ་རུ་ལུ་མན་ཆ་ཁང་མོན། ཆ་ཁང་མོན། ཏ་
ཁའོ་ཏའོ་དབྱང་མོ། ཏན་ཅིང་མན། མང་ཁང་། ཉང་ཀོ་ལུ་མོན། ཉང་ཀོ་ལུ་
མོན། ཏོ་མན། མའེ་ཅོ། ཀོ་ལུ་མོན། ཉལེང་། སྲི་མན། ཏེན་ཞི་ཞང་། ཆེ་ཆེ། ཆེ་
ཆེ་མའེ་ཅོ། རུན་ཅ་མན། དབྱང་ཅ་མན། ལི་ཆེ་ཉན། ཏོང་རུ་ལུ་མན། མ་ཡིང་
དོ། མང་ཆང་། མང་ཆེང་། དབྱིན་ཅ་མོང་། ཏ་ཅོ་ཀོ་ལུ། ཏ་ཏོ་མོན། ཏེན་ཅོ། ཏ

ཏུན་ཀོ་ལུ། ཅེ་པན་ཀུ་ལུ། ཀའན་རི། མ་ཆེ། མ་ཆེ་ཀོ་ལུ། ཞུན་ཉའོ་ཀོ་ལུ་ཉན།
ཟན་ཁ་ཞང་། ཟན་ཁ། ཡོང་ཅ་དོ། ཡོང་ཅ་དོ། ཏ་མན། ཉི་ཀོ་ལུ་ཅོ། ཏ་ཀོ་ལུ།
ཞེན་མང་མན། ཀྱི་ཀོ་ལུ། མ་ཅ་མོང་། རུན་ཅ་མོང་། དེ་ལིན་ཅའོ། མང་མའོ་
ཀོ་ལུ། ཞའོ་ཆིང་མོན། པན་ཀོ་ལུ། པན་ཀོ་ལུ། ཆེན་ཅ། ཏུང་ཉི་ཨའེ། ཞེ་ཀོ་ལུ་
མོན། ཞེ་ཀོ་ལུ་མོན། ཞེ་ཀོ་ལུ། མན་ལི། ཡོན་ཁང་། ཏ་མྲང་ཀོ་ལུ་ཆོན། ཀོ་ལུ་ལུ་ཅོ།
ཀོ་ལུ་ལུ་ཅོ། ཞེན་གཞ། མའོ་ལིན་ཞང་། མོང་ཅེད། ཆོན་ཅང་། ཏེན་ཀ་ཉན། མའོ་
ཀོ་ལུ། ཆེན་ཀོན། དབྱང་ཏ་ཆའོ། ཞེ་མན་ཉན། ཆིང་ཀོན་ཉན། ཞ་པ་རྗེས། པ་
རྒྱལ། ཞའོ་ཞན། དེའེ་རྣ། ཀའུང་པ། ཉང་ཞོན། སྤ་རྒྱུག ཨའེ་ཉང་། མྲང་ཅོ་
ཉང་། དིན་ཆེ། དིན་ཆེ་ཉན། ལ་ལུང་། ཉི་ཆེ། ཞེན་སུ་ལུ། ཞེན་ཅ་ཀོ་ལུ། ཉང་
སུ་ལུ། སི་པ་ཚུན། ཅོ་སུ་ལུ། མ་ཏན་ཀོ་ལུ། ཏུང་ཨའེ་ཞ། ཆེ། གུ་ལུ་ཆེ། མན་ཅ་

484 མདོ་སྨད་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་ལས་སྡེ་ཆོའི་སྐོར་སྒྲུགས་བཅ་དང་བོ།

ཕན། ཕན་གོ་ཚུའི། ལོ་བཟང་། ལོ་བཟང་། ཕ་ཡའོ་ཞ། ཁང་ཆེ། ཁང་ཆེ། ཉང་
ཡའོ་ཐོའུ། ཞ་ཡའོ་ཐོའུ། ཚུ་བོ་ཞང་། ཚུ་བོ། ཚུ་བོ་ཐང་ཀ་། སྤང་སྒྲེ། འཕོག་སྒྲེ།
པོ་ཞོ་ལ། ལུག་རི་གོང་། ལུག་རི་གོང་། ལུག་རི་ཞོ་ལ། བོད་ལུག་ཐང་།
ཆང་མགོ། ཡར་དགོན། ཡར་དགོན། ལུ་ཏོ། ཞན་དུས། ལུ་སྒྲིབས་ཐང་། ལུ་
ཆང་སྒྲིབ། ལུ་ཆང་སྒྲིབས། ཏ་འབྲུག་ནང་། ལུ་ར་ཆེན་སྤང་། ལུ་ར་ཆེན་སྤང་།
བྲག་རྩ། དབྱང་པོ་གོང་། མ་ནེ་དགོན། བྲང་རྩ། ཉང་ཏོང་ཏོ་ཚུའུ། ཞ་ཏོང་ཏོ་
ཚུའུ། གཡུ་འབྲུག་མདོ། གཡུ་འབྲུག་མདོ། ལུང་ལུང་། དུང་ཚུང་ནང་།

མདོ་སྨད་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་ལས་མགོ་ལོག་ ཁག་གསུམ་སོགས།

དང་བོ། མགོ་ལོག་སྤྱིའི་གནས་བབ།

མདོ་སྨད་མགོ་ལོག་ཏུ་གྲགས་པའི་ཡུལ་འདི་ནི། མདོ་སྨད་ཀྱི་ཡུལ་སྤྱིའི་
ལྷོ་རྩལ་ལྷ་བུར་གནོགས་ཤིང་། གནའ་དུས་ས་རྒྱ་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ལ་དབང་
བསྐྱར་བ་ཡིན་པས། ས་མགོ་ལོག་དང་། གནམ་མགོ་ལོག་ཅེས་མགོ་ལོག་པ་
དག་གི་ངག་རྒྱན་དུ་ཡོད་པ་ཡིན། སྤར་བུང་ལོ་རྒྱུས་སུ་གྲགས་པའི་མགོ་ལོག་
གི་ས་ཁྱོན་ནི། རྩལ་བྱང་ཕྱོགས་སུ་གཟིགས་མའི་ཁྲ་རིང་རི་རྒྱད་མན་ཆད་དང་།
ཨ་ལགས་ནོར་མཆོ་ཚུན་ཆད། ལྷོ་རྩལ་དུ་ཁྲ་ལ་ཀ་མན་ཆད། རྩ་མ་མའི་ཤ་ལ་

ཏེ་ཚུན་ཆད། ཤར་སྟོ་ཕྱོགས་རྩ་བའི་ཨ་འབྲམས་ཀྱི་ཕ་འབབ་ཚུ་འདྲེས་ཡན་
 ཆད། འཛི་སྐའི་ཕྱི་ནག་ཤུག་མདའ་དང་། སྟོང་ངེའི་ལྷང་མདའ་ཚུན་ཆད།
 བྱང་ངོས་ནས་འོ་བའི་ཆ་མཆོ་ཚུན་ཆད་དང་། བ་ཕོ་ཁ་ཡན་ཆད། ཁྲིབ་དཀར་
 མའི་གཙང་ཤེད་ཚུན་ཆད། བྱང་ཤར་ནས་གཤུ་མདའ་སྟོང་དཔོན་ཚུན་ཆད་
 དང་། སྐྱུང་གསེར་ཁ་མདོ་ཡན་ཆད་བཅས་ལ་མགོ་ལོག་དུ་འབོད་པར་བཤད་
 ཅིང་། དུལ་སྤྱིའི་རྒྱ་ཁྲོན་ལ་སྤྱི་ལེ་གྲུ་བཞི་མ་༡༠༠༠༠༠ ལྷག་ཡོད་པར་བཤད།

ད་ལྟའི་རྒྱ་ཁྲོན་གི་མགོ་ལོག་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་དུ་འབོད་པའི་
 རྒྱ་ཁྲོན་ལ་ནི། སྤྱི་ལེ་གྲུ་བཞི་མ་༡༤༤༤༩ ཅམ་ལས་མེད་ན་ཡང་། དེས་མཆོ་
 སྟོན་ཞིང་ཆེན་སྤྱིའི་རྒྱ་ཁྲོན་གྱི་བརྒྱ་ཆའི་༡༠༡༤༤ ཟེན་ཡོད་འདུག འོན་ཀྱང་
 འདི་དག་ཡོངས་རྫོགས་མགོ་ལོག་མ་ཡིན་ཏེ། འདིའི་ཁོངས་སུ་རྩ་རྒྱ་སོགས་
 སྤར་མགོ་ལོག་དུ་མི་གཏོགས་པའི་ས་ཁྲོན་དང་རུ་སྡེ་རྒྱ་མི་རྒྱུང་ཅམ་མགོ་ལོག་
 རང་སྐྱོང་ཁུལ་གྱི་མངའ་ཁོངས་སུ་སྤྱར་ནས་ཡོད་པའང་ཤེས་པར་བྱའོ།

སྤྱི་ལོ་༡༩༩༥ ལོར་རྒྱ་གཞུང་གིས་བཤད་པ་ལྟར་ན། མགོ་ལོག་བོད་
 རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་དུ་མི་གྲངས་༡༩༡༩༠ ཡོད་པ་དང་། དེའི་ནང་དུ་བོད་
 རིགས་མི་གྲངས་༡༩༤༩༩༥ ཡོད་པས། ཁུལ་སྤྱིའི་མི་འབོར་གྱི་བརྒྱ་ཆ་༩༡༤༩
 ལྷག་ཟིན་ཡོད།

མགོ་ལོག་ཁུལ་འདིའི་ཁོངས་སུ་གཅིག་སྒྲིལ་དང་། པན་ཏུ་དགའ་བདེ།
 དར་ལག་མ་སྟོད། མ་ཆེན་བཅས་རྫོང་ཁག་དུག་ཡོད་ཅིང་། གཅིག་སྒྲིལ་
 རྫོང་སྤྱིའི་རྒྱ་ཁྲོན་ལ་སྤྱི་ལེ་གྲུ་བཞི་མ་༡༤༡༤ དང་། རྫོང་སྤྱིའི་མི་འབོར་༡༩༩༩
 ཡོད་པའི་ནང་བོད་རིགས་མི་གྲངས་༡༩༤༩༩ དང་། རྒྱ་རིགས་མི་གྲངས་༤༩
 ཡོད་པར་བཤད།

པན་རྫོང་སྤྱིའི་རྒྱ་ཁྲོན་ལ་སྤྱི་ལེ་གྲུ་བཞི་མ་༤༤༤༩ དང་། རྫོང་སྤྱིའི་མི་

འབོར་༡༣༠༤༤ ཡོད་པའི་བོད་རིགས་མི་གངས་༡༠༩༩༠ དང་། རྒྱ་རིགས་
མི་གངས་༡༣༡༡ ཡོད།

དགའ་བདེ་རྫོང་སྤྱི་ཚུན་སྤྱི་ལེ་གྲུ་བཞི་མ་༡༡༩༩ དང་། རྫོང་སྤྱི་ཚུ་
མི་འབོར་༡༥༩༩༩ ཡོད་པའི་ནང་བོད་རིགས་མི་གངས་༡༩༩༩༩ དང་། རྒྱ་
རིགས་མི་གངས་༩༠༤ ཡོད།

དར་ལག་རྫོང་སྤྱི་ཚུན་སྤྱི་ལེ་གྲུ་བཞི་མ་༡༥༩༩༩ དང་། རྫོང་སྤྱི་ཚུ་
མི་འབོར་༡༩༩༩༩ ཡོད་པའི་ནང་བོད་རིགས་མི་གངས་༡༩༩༩༩ དང་། རྒྱ་
རིགས་མི་གངས་༡༡༡ ཡོད།

མ་སྟོད་རྫོང་སྤྱི་ཚུན་སྤྱི་ལེ་གྲུ་བཞི་མ་༡༥༠༠༠ དང་། རྫོང་སྤྱི་ཚུ་
མི་འབོར་༡༠༤༩༠ ཡོད་པའི་ནང་བོད་རིགས་མི་གངས་༩༤༡༥ དང་། རྒྱ་
རིགས་མི་གངས་༡༡༡ ཡོད།

མ་ཆེན་རྫོང་སྤྱི་ཚུན་སྤྱི་ལེ་གྲུ་བཞི་མ་༡༩༩༩༩ དང་། རྫོང་སྤྱི་ཚུ་
མི་འབོར་༡༥༡༡༡ ཡོད་པའི་ནང་བོད་རིགས་མི་གངས་༡༩༩༩༩ དང་། རྒྱ་
རིགས་མི་གངས་༩༩༩༩ ཡོད།

བོད་རང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ལུགས་སུ་བྱས་ན་མགོ་ལོག་ལ། བསྐྱེད་འབྱུང་
དཔོན་ཁག་བརྒྱད་དང་། དབང་ཆེན་འབྱུང་། ཨ་སྦྱོང་ཁང་ཀན་ཆང་། ཨ་
སྦྱོང་ཁང་གསར་ཆང་། ཨ་སྦྱོང་གོང་མ་ཆང་ཞེས་མགོ་ལོག་ཁག་གསུམ་སྟེ་ཆོ་
ཆེན་པོ་བཞི་རྩེ་སྟེ་ཡོད་འདུག་ཀྱང་།

ད་ལྟའི་རྒྱ་ལོག་གི་མགོ་ལོག་ཁུལ་དུ་འབོད་པའི་ཁོངས་སུ་པད་མ་དང་།
དར་ལག་དགའ་བདེ། གཅིག་སྤྱི་ལ། མ་སྟོད། མ་ཆེན་བཅས་རྫོང་ཁག་དྲུག་
དང་། ཡུལ་ཆོའམ་ཞང་ཁག་༥༡ ཉུ་བཞོས་འདུག་

དེ་ལྟར་བདག་གིས་མཐོང་སྤྱོད་བའི་མགོ་ལོག་དང་འབྲེལ་ཡོད་ལོ་རྒྱུས་

ཡིག་ཆ་ཁག་གི་གསུང་བབ་ལ་གཞིགས་ན། མགོ་ལོག་ལ་ལོ་ངོ་༤༠༠ ལྷག་གི་
 ལོ་རྒྱུས་ལས་བཤད་མེད་ན་ཡང་། ཁྱི་སྒོང་ལྷུ་བཅན་གྱི་སྐུ་རིང་ལ་སློན་ཆེན་
 དབའ་སྒྱེས་བཟང་སྟག་སྣང་གིས། རྒྱུ་དམག་དཔོན་ཉེན་རྩིས་སངས་དང་།
 འགྲུ་ལོག་སྒྲུང་དུ་གཡུལ་སྒྲུང་ནས། རྒྱུ་མང་བོ་བཟུང་སྟེ། འགྲུ་ལོག་རྒྱ་དུར་
 ཏུ་བཏགས་སོ། ཞེས་འབྱུང་བའི་དངོས་བསྟན་གྱི་འགྲུ་ལོག་སྒྲུང་ཞེས་པ་
 ད་ལྟོ་སྒྲུགས་མོ་མགོ་ལོག་གི་ཡུལ་འདི་ཡིན་ན། མེ་ལོ་ཆེན་སྟོང་(༡༠༠༠)ལྷག་
 གི་ཡར་སློན་ནས་ཡུལ་འདིར་འགྲུ་ལོག་ཏུ་འབོད་གྱིན་ཡོད་འདུག་པ་དང་།
 ཡུལ་དེར་རྒྱ་བོད་གཡུལ་འཁྲུག་བྱུང་ནས་རྒྱ་དམག་འབོར་ཆེན་བསད་པའི་
 གནས་ཚུལ་རྟོགས་ཐུབ་ཀྱང་། ཆོག་དུམ་འདི་ལས་དེ་དུས་མགོ་ལོག་གི་སྡེ་ཆོ་
 ཆགས་ཡོད་མེད་ཀྱི་གནས་བབ་རྟོགས་མི་ཐུབ།

མགོ་ལོག་ཁྲུལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱུས་པར་རྩོམ་གསར་བ་སྟོན་པའི་དུས་
 རབས་སུ་མགོ་ལོག་གི་ཡུལ་འདིར་བྱུང་བའི་རིགས་གནས་སྟོན་བྱེད་ཅེས་
 འབྱུང་བ་ལས་ཤེས་ཐུབ་པ་ནི། གནའ་བོའི་རྒྱ་མི་རྣམས་བོད་ཡུལ་ལ་རྒྱུས་
 མངའ་ཤིན་ཏུ་རྒྱུང་སྟབས། མཐོང་ཐོས་ཅིམ་ལ་གཞིགས་ནས་སྐབས་སོ་སོའི་
 བོད་ཀྱི་གནས་སྟངས་ཡི་གེར་བཀོད་པ་དག་ཏུ། བོད་ཀྱི་ཡ་ཐོག་གི་མེས་པོ་
 རྣམས་ལ་ཆང་དུ་འབོད་ཅིང་། དེ་དག་འདུས་སྟོན་བྱེད་པའི་ཡུལ་སྡེ་རུ་ཤོག་
 རེས་ཅན་རེའི་ཆ་ལྟགས་སྟོན་ལམ་དང་། གནས་ཡུལ་གྱི་ས་བབ་སོགས་ལ་
 གཞིགས་ཏེ་ཆང་གི་བྱེ་བྲག་མང་བོ་བྱས་ཡོད་པ་ཡིན།

དེས་ན་ང་ཆོ་ལོ་རྒྱུས་ལ་དོ་སྣང་ཡོད་མཁན་བོད་མི་རྣམས་ཀྱིས་གསལ་
 བོར་ཤེས་དགོས་པ་ནི། རྒྱ་རྣམས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་ཡུལ་ལུང་རུ་སྡེ་གང་ཞིག་ལ་ཆང་
 ཏུ་འབོད་པ་ནི་དོན་གྱིས་བོད་ཀྱི་མེས་པོ་ཅེས་འབོད་པ་དང་གཅིག་མཚུངས་
 ཡིན་པ་འདི་རེད།

དེར་བརྟེན་གོང་དུ་བྲངས་པའི་ཡིག་ཆ་དེར་ལོ་ངོ་སྟོང་ཕྲག་མང་བོའི་
གོང་རོལ་ནས་མགོ་ལོག་གི་ཡུལ་འདིར་ཆང་རིགས་གནས་སྟོང་བྱེད་ཟེར་བ་
ཡང་དོན་གྱིས་བོད་རིགས་གནས་སྟོང་བྱས་པའི་དོན་ཡིན། ད་དུང་བསམ་
སྟོང་གཞན་ཞིག་ནས་བཏང་ན། ཐང་བོད་མ་འབྲུགས་པའི་ལོ་ངོ་སྟོང་ཕྲག་མང་
བོའི་གོང་ནས་བོད་ཀྱི་ཡུལ་ཁམས་འདིར་བོད་རང་གི་ཡ་ཐོག་གི་མེས་པོ་རྣམས་
འཆོག་ནས་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་ན། སྤྱི་ལེ་གྲུ་བཞི་མ་ཁྲི་ཕྲག་བཟལ་བའི་ཡུལ་ཁམས་
ཏེ་རྩ་ཆུ་ཤིན་དུ་འཛོམས་པའི་འབྲོག་ཁམས་རྒྱ་ཆེན་པོ་འདི་འདྲ་བདག་མེད་ས་
སྟོང་དུ་ལུས་མི་སྤྱིད་སྟུང་མོ།

ལར་ནས་ང་ཆོས་བསམ་དགོས་པའི་དོན་གནད་འདི་ཡོད་དེ། ཆོས་
སྤྱི་མོའི་དུས་ཀྱི་རང་ཅག་གི་མེས་པོ་རྣམས་ཀྱིས་འབྲོག་ལས་ཤས་ཆེར་སྦྱོང་བ་
ཡིན་སྟབས། རང་བྱུང་འབྱུང་ཁམས་ཀྱི་གཞོན་སྟོན་དང་། དག་ཇག་ཆོམ་
རྒྱན་གྱི་འཛིགས་སྟངས་། རུ་སྟེ་དང་ཆོ་ཁག་པན་ཚུན་བར་གྱི་འཐབ་ཚད་སོགས་
ལ་བརྟེན་ནས། རྟེ་ཆོ་དག་གི་གནས་བབ་གཏན་འཇགས་མ་ཡིན་པར། དུས་
ནས་དུས་སུ་ཡུལ་ལྷང་གཞན་དུ་གནས་སྟོང་མང་བོ་བྱེད་དགོས་ཀྱིན་ཡོད་སྟབས།
ས་ཆ་གང་ཞིག་སྐབས་རེར་ས་སྟོང་དུ་ལུས་པ་ལྟ་བུ་འབྱུང་གིན་ཡོད་ནའང་།
ཅ་བའི་ཆ་ནས་ཐད་དེ་བདག་མེད་སྟོང་ལུས་སུ་གྱུར་བ་དུ་ལམ་དགོན་པོར་
སྟངས་།

དེས་ན་མགོ་ལོག་གི་ཡུལ་ཁམས་འདིར་ཆོས་སྤྱི་མོའི་དུས་ནས་བོད་ཀྱི་
མེས་པོ་དག་འཆོག་ནས་བྱས་ཤིང་། ཕྱིས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་འཕོ་འགྱུར་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱི་
དབང་གིས་འགྲུ་ཁོ་ལྷང་བ་སོགས་ནས་རུ་སྟེ་སྟོར་ཞིག་ཡུལ་འདིར་སྤྱི་བས་ནས་
གཞི་བཟུང་བ་ཡིན་ལ། སྐབས་དེ་ཤིང་ཅམ་ནས་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ཆེས་ཆེར་
དར་བཞིན་པ་ཡིན་སྟབས། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཡབ་སྲས་དང་། དེ་བཞིན་བཀའ་

བརྒྱད་དང་། ས་སྐྱའི་མཁས་པ་གྲགས་ཆེན་དང་སྤྲེལ་ཆེན་ཆོའི་ནམ་ཐར་ལོ་རྒྱུས་
ཡིག་ཐོག་དུ་འབེབས་ཀྱིན་ཡོད་པའི་ཤུགས་རྒྱན་གྱིས། ཡུལ་ལུང་གྱེ་བྲག་པའི་
ལོ་རྒྱུས་ལ་ཟེན་ཐོ་ཡོད་པར་འགྱུར་བཞིན་པ་ཡིན། རྒྱ་མཚན་དེའི་དབང་གིས་
འགྲུ་ཁོ་ལུང་བ་ནས་སྤེབས་པའི་མགོ་ལྷག་རུ་སྡེ་དག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་ཅིང་། ཆེས་
སྡེ་མོའི་དུས་ཀྱི་ངག་རྒྱན་ལོ་རྒྱུས་དག་རང་བཞིན་གྱིས་བག་ལ་ཞ་བར་གྱུར་པ་
ཡིན། གང་ལྟར་ལོ་རྩི་༤༠༠ ལྷག་གི་གོང་རོལ་མས་མགོ་ལྷག་སྒྱུགས་སུ་རུ་སྡེ་
མང་པོ་སྤེབས་ནས་གཞི་བཟུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་འདིས། དེའི་ཡར་སྡོན་ཡུལ་འདིར་
འགོ་བཙུག་འཆོ་གནས་བྱེད་ཀྱིན་མེད་པའི་སྐབས་བྱེད་གཏོང་མི་ཐུབ།

བདག་གི་ལྟ་ཚུལ་འདིའི་ཀློག་གོམ་ལྟ་བུར་རྗེ་དཔུ་དགེ་བསམ་གཏན་གྱིས།
ཐང་གིས་བྱུང་སྒྱུགས་སུ་རྒྱ་བསྐྱེད་པའི་སྐབས་མ་སྟོང་མགོ་ལྷག་གི་ས་ཆ་སོགས་
སུ་ཐང་དམག་གིས་མ་བཟུང་བར། དེ་གར་གཞུག་མར་གནས་པའི་བོད་ཀྱི་
འབྲོག་སྡེ་ཡོད་པ་ནི། སྤྱི་ལོ་ཀྱི་ས་ཆའི་སྟོང་དུ་སྤྱི་ལོ་ཀྱི་དཔོན་གཞན་ཅེ་
ཟེར་བ་ཡོད་ལ། བར་དུ་སྤྱི་ལོ་ཀྱི་དཔོན་མཁར་རེ་ཟེར་བ་ཡོད། སྤྱི་ལོ་
སྤྱི་ལོ་ཀྱི་དཔོན་པེ་ལེ་ཟེར་བ་འབངས་བཅས་ཡོད།³ ཅས་གསུངས་འདུག་
པ་འདིས། ཆེས་གནའ་དུས་ནས་མགོ་ལྷག་གི་ཡུལ་དུ་བསེ་བྱུང་སྤྱི་ལོ་ཀྱི་དཔོན་
ཀྱི་དཔོན་འབངས་སྡེ་ཆོ་ཆགས་ཡོད་པའི་བདེན་དཔང་མཛད་པ་ཡིན། ད་
དུང་རྗེ་སྟོང་རྗེ་དགོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས།

གནའ་སྡེ་མོར་ཤར་མ་རྒྱལ་སྤོམ་རའི་ལོགས། མ་ལྷུང་གཙང་ཆུའི་
སྤྱང་། བྲག་པ་བོང་ནག་པོའི་རོགས། ཡིག་འབྲུ་ཨ་རང་བྱུང་བཞུགས་
པའི་ལུང་མདོ་ཞིག་དུ་སྟོང་ཆང་ཟེར་བའི་དུང་ཆང་ཞིག་མཆིས།
ཕྱིས་སུ་གནས་དེ་ལས་བེ་ལོའི་ནགས་སྤྱང་རྒྱས་པའི་ས་ཆ་བེ་རི་
དམར་ཟེར་བ་རུ་སྟོས་ཏེ་གཞི་ཆགས། ཞེས་དང་། དེ་ནས་བཟུང་

ལྷོང་ར་ཁྲི་ཆན་པ་བྱ་ནམས་ཀྱིས་མ་ཆུའི་སྟོང་སྟང་བར་གསུམ་གྱི་
 ས་ཆ་བདག་གིར་བཟུང་ནས་སྡེ་ཆེན་པོར་ཆགས། ལྷོང་རུ་ཁྲི་ཆན་
 པོ་ཆེ་ལས་འདས་རྗེས་སྐྱེ་གདུང་མ་སྟོང་ཆེ་ལྟ་བུ་གསུམ་དུ་བཞག
 ... ལྷོང་ཆོས་འཕེལ་ནག་པོ་ལ་མ་གཅིག་པའི་སྲས་གསུམ་བྱང་བ་
 ལས་སྤྱིང་ཆེ་རྒྱད། འབྱིང་རྒྱད། ཆུང་རྒྱད་གསུམ་གྱི་སྡེ་བ་ཆགས་
 བས་མི་རྒྱད་རབ་དུ་དར་དེ་སྡེ་ཤོག་ཆེ་ཞིང་བཅན་ཕྱག་འདོམས་པས།
 སྟན་པའི་གྲགས་པ་ཡུལ་ཁམས་ཀྱན་གྱིས་ལབ་སྟེང་ཤིན་དུ་ཆེ་བ་
 བྱང་ལྟ་བུས། སྡེ་བའི་སྤྱི་མིང་ལ་སྟེང་རུ་ཞེས་སོགས། ཕྱིས་སུ་ཡི་གེ་
 འབྱུར་ནས་སྤྱིང་རུ་ཞེས་གྲགས་པ་བྱང་། ཞེས་དང་། སྤྱིང་གི་བྱ་
 རྒྱད་ལྷོང་བེ་རི་ཉི་མ་རྒྱལ་མཆན་ཟེར་བ་དེ་ཆེ་ལས་འདས་དུས་
 འདས་མཆོད་དུ་སྲས་ང་བ་རྒྱལ་དབུས་ལྟ་ལྟ་ལྟ་ལྟ་ལྟ་ལྟ་ལྟ་ལྟ་
 དུ་བཞོད་པའི་ལམ་དུ་ཉ་མཆོ་ཆང་ཟེར་བའི་དུད་ཆང་བུ་མེད་པར་
 བུ་མོས་རྒྱལ་སྟོབ་འདོན་པ། འཁོར་སྟོན་དཔའ་ཞིང་རིག་པ་ལྟན་
 པ། མངའ་ཐང་ཆེ་བ། བུད་མེད་བྱད་བཞེན་ལེགས་པ་དེ་ཆང་ལ་
 གོ་བཅོལ་མཛད་སྐབས། ཁོ་རང་དུད་ཆང་དེའི་མག་པ་བྱེད་རྒྱའི་
 འདུན་མ་བསྐྱིགས། དབུས་ནས་ལོག་རྗེས་སྤྱིང་རུ་ནས་ཉ་མཆོ་ཆང་
 ལ་མག་པར་སོང་། སྐྱུག་པོ་ལྷོང་གི་མི་རྒྱད་སྲས་ང་བ་རྒྱལ་མག་པ་
 བྱས་པའི་འབྲོག་སྡེ་ཆེན་པོ་དེར་ལྷོང་བེ་རི་ཉ་མཆོ་ཞེས་མིང་སོགས་
 ལ། དེ་ནི་དགེ་རྒྱལ་དཔོན་ཆང་གི་སྟོན་མའི་བྱིམ་གཞིས་ལགས།⁴

ཞེས་སོགས་འབྱུང་བ་འདི་དག་གིས་བསྟན་པ་བྱི་དར་གྱི་སྐྱབས་ཙམ་
 བས་མགོ་ལོག་གི་ཡུལ་འདི་སྤྱིང་གིས་བཟུང་བ་དང་། སྤྱིང་རྒྱད་མགོ་ལོག་དུ་
 དར་འཕེལ་བྱང་བའི་གནས་བབ་གསལ་བོར་རྟོགས་ཐུབ་པ་ཡིན་ནོ།

(གཅིག) བཞོ་ལོག་གི་རྒྱུ་ལ།

བོད་སིལ་བྱར་འཁོར་བ་ནས་མགོ་ལོག་འདི་ཡང་མདོ་སྐྱད་ཀྱི་ཡུལ་
 ལུང་གཞན་དག་དང་འབྲ་བར། མདོ་སྐྱད་ཚོང་ཁ་རྒྱལ་བོའི་སྐབས་ཙམ་མ་
 གཏོགས། ས་གནས་བྱེ་བྲག་པའི་སྤྲོད་པོན་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་རང་མགོ་གང་
 ཐོན་བྱེད་པ་ལས། མདོ་སྐྱད་སྤྱི་ཡོངས་ལ་མངའ་དབང་སྦྱར་བའི་རྒྱལ་བོ་
 འདྲོན་ཐང་ཅན་གྱི་ཡང་མ་བྱུང་ཞིང་། དེ་འབྲའི་ལོ་རྒྱུས་ནམ་ལྔ་རིང་མོའི་ནང་
 བཞོ་ལོག་ལའང་དར་རྒྱུ་སྣ་ཆོགས་བྱུང་ཞིང་། སོག་པོའི་བཅན་འདྲུལ་དང་།
 ཆེན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་བཅན་འདྲུལ། གོ་མིན་ཏང་དང་དེའི་ས་གནས་དཔོན་
 རིགས་ལྷ་སྤྱོད་གི་བཅན་འདྲུལ། གྲུང་ཁབ་ཏང་གིས་དམར་གསོད་ཆེན་མོ་
 བྱས་པ་སོགས་ཆེས་ཡང་བའི་ཀྲུག་ཀྱི་དང་དཀའ་སྤྱུག་གི་ནམ་ལྔ་བསྐྱལ་བ་
 ཡིན། རྒྱ་མཆན་དེ་འབྲའི་དབང་གིས་ཡིན་ནམ། མདོ་སྐྱད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་།
 སྤྲོད་པོན་གི་ནམ་ཐར་སྤྱོད་སྐབས་ཏྲུ་མིག་ལམ་ལ་སྤྱོད་ཡོང་བ་ནི་མགོ་
 ལོག་གི་རྒྱུ་ལའི་སྐོར་ཡིན་ཏེ། དཔེ་མཆོན་ཙམ་བཞོད་ན། ཞབས་དཀར་
 ཆོགས་དྲུག་རང་བྱོལ་གྱིས།

འབྲི་ཆུའི་ཐག་ཉེར་སྤྱོད་པའི་ཆོ། བཞོ་ལོག་གི་རྒྱུ་ལ་སྟོང་ཕྱག་
 ལྷག་ཙམ་ཞིག་བྱུང་ནས། དེད་ནམས་དང་ཆོང་དཔོན་གཞན་
 ཐམས་ཅད་སྤེབས་གཅིག་ལ་སྤངས་སོ། རྒྱ་མཆན་བཤད་ནས་
 རྒྱབས་མགོན་རྒྱལ་བ་པཎ་ཆེན་རྒྱལ་ཆབ་ནམ་གཉིས་ཀྱི་བཀའ་
 ཤོག་བཞུན་པས། སྐར་དཔོན་གོས་སྐྱབ་པ་དེད་གསུམ་གྱི་རྟ་མཛོ་
 ཁལ་དང་བཅས་པ་བྱིར་སྤྱད་བྱུང་། ཆོང་དཔོན་གཞན་ནམས་ཀྱི་
 ཁལ་མ་སྤངས་དོ་བོ་ཐམས་ཅད་བཞིགས་ནས་སྐྱམ་ཐེར་སོགས་

ནོམ་པ་ནམས་སྒྲངས། སྐྱ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་དང་བྱིན་རྟེན་རིལ་
བྱ་ནམས་ས་ལ་པོ་ནས་ཇག་པ་ནམས་སོང་ངོ་།⁵

ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། ད་དུང་འདི་ལ་བསམ་སྒོ་ཞིབ་དུ་གཏོང་
དགོས་པ་ཞིག་ནི། ཇག་པ་སྟོང་ཕྱག་ལྷག་སྟེབས་གཅིག་ལ་སྟེབས་པ་དེ་ཡིན།
འདིའི་གནས་བབ་ལ་བསམ་ན། སྐབས་དེ་དག་གི་མགོ་ལོག་ཇག་པར་གྲགས་
པ་ནི། ཇག་རྒྱན་དུ་མ་མཉམ་རུབ་ཀྱིས་གཞན་རྒྱ་འཕྲོག་བཅོམ་བྱེད་པ་ཙམ་
མ་ཡིན་པར། ཆོ་སྐྱོར་རེའི་པོ་སྟེས་པལ་ཆེར་སྟེབས་གཅིག་ལ་སོང་ནས་ཇག་
རྒྱག་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་པའི་ཆར་བ་སྟེར་བ་ཡིན།

རིམ་གྱིས་མཛོད་དག་བརྒྱད་ནས་ཐེབས་པར། མཛོད་དགའི་དཔོན་
ཁག་ནམས་ཀྱིས་འདི་ལོ་མགོ་ལོག་གི་ཇག་པ་ཤིན་དུ་ཆོད་པར་འདུག་པས་ཁོང་
ཆོས་དམག་ཐོག་ནས་སྟེལ་ཞུས་ཀྱང་མ་གསན་པར་བྱོན། མགོ་ལོག་གི་ཇག་
པ་བརྒྱ་སྟོར་ཞིག་གིས་དོ་ཤི་སྟོན་མ་ཐམས་ཅད་སྒྲངས་ཏེ།⁶ ཞེས་དང་།

ཀུན་མཁྱེན་སྐྱ་སྟེང་གསུམ་པ་འདིགས་མེད་རྒྱ་མཚོའི་ནམ་ཐར་དུ། ཕྱི་
ལོགས་དེར་ཐེབས་སྐབས། མགོ་ལོག་གི་ཇག་དམག་བརྒྱ་ཕྱག་ཁ་ཤས་ལམ་
དུ་སྐྱག་སྟོན་བྱས་ཏེ་འཕྲོག་བཅོམ་གྱི་སྒྱུར་བ་བཙམས་པའི་ཆེ།⁷ ཞེས་དང་།
ཀུན་མཁྱེན་བར་བའི་ནམ་ཐར་དུ།

མགོ་ལོག་གི་དཔོན་པོ་དམག་ཐོར་མགོན་པོ་དུག་གིས་ན་ནས་ཐུ་
མོར་རྒྱར་པ་སྒྲ་སྒྲན་གང་གིས་བཏང་སྟོམས་སུ་བོར་ཏེ། ཐག་རིང་
པོ་ནས་རྗེ་ཉིད་ལ་སྐྱབས་འཆོལ་དུ་འོང་བར་བཀའ་བསྟོན་བསྐྱུང་
མདུད་བུམ་རྒྱ་བཙས་གནང་སྟེ་དུག་སྟོང་མཛོད་པས་མ་འགྱངས་
པར་ནད་གཞི་མེད་དུ་སོང་ནས་བའདི། ཞེས་པ་ནས། དུལ་ཆོས་
སྒྲ་དཔོན་སུ་ལ་ཡང་མི་འདྲེམ་པར་འཕྲོག་བཅོམ་བྱེད་པ་ཞིག་ཡིན་

ཀྱང་། རྗེ་འདིའི་གྲ་རིགས་སུ་གདོགས་པ་ཅམ་ལ་གནོད་པ་མི་བྱེད་
པ་འདི་བྱང་བ་ཡིན་ནོ།⁸

ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་བར་མ་ཟད། བདེ་སྐྱོད་ཆོས་འབྱུང་དུ། ཨ་གནས་
རྒྱ་ལི་སྐ་མ་ཟེར་བ་ལྟ་བུའི་བག་ཆགས་ཅན་ནུས་ལྡན་ཞིག་བྱུང་། ཐེབས་ལམ་
ཞིག་མགོ་ལོག་ཇག་པས་བཅོམ་པར་སྐྱེ་ཆས་ཁྲོད་ཀྱི་དྲུང་དཀར་རང་གྲགས་
བྱུང་བས་བཅོམ་ཇས་ནམས་ཕྱིར་སྤུལ།⁹ ཞེས་དང་། ཡང་མདོ་སྐྱོད་ཆོས་
འབྱུང་དུ། པཌ་ཆེན་མཆོག་ནས་བྱེད་ཀྱིས་མགོ་ལོག་འདུལ་ཐབས་ལ་རེས་
དགོས་ཚུལ་དང་། དགྲེས་གཟིགས་གཟེངས་བསྟོད་ཆེ་བར་མཛད་པས་མཆོན་
སྟན་ལྟག་པར་འཕེལ།¹⁰ ཞེས་འབྱུང་བ་འདི་གཙང་དགེ་རབ་འབྱམས་པའི་
སྤྱུལ་སྐྱེ་ཨ་བསྟན་པ་རྒྱ་མཆོའི་སྐོར་ལས་འཕྲོས་པ་ཡིན་ལ། ཡང་མདོ་སྐྱོད་ཆོས་
འབྱུང་དུ། མགོ་ལོག་ནམས་ལ་ཇག་རྒྱུན་གྱི་བྲིམས་བསྟན་མས།¹¹ ཞེས་ཀྱང་
གསལ་བ་སོགས་སྤྱུལ་ནམས་ཀྱི་ནམ་ཐར་དང་། ལོ་རྒྱུས་ཆོས་འབྱུང་གི་ཡིག་
ཆ་ཤིན་དུ་མང་བོར་མགོ་ལོག་ཇག་པའི་སྐོར་འབྱུང་བའི་གནས་ཚུལ་ལ་
གཞིགས་ན། མགོ་ལོག་འདིར་དུས་རབས་རེ་རེའི་སྐབས། ས་ཁུལ་གཞན་ལས་
ལྟག་པའི་དམག་ཞེས་ཤིན་དུ་མང་བོ་བྱུང་བའང་རྒྱུན་ཇག་བྱེད་དགས་པས་སྤ་
དངས་པ་ཡིན་ནམ་ཡང་སྟམ། ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ནས་བལྟས་ན་རྒྱུན་ཇག་
གི་གནས་ཚུལ་འདི་མགོ་ལོག་གཅིག་སྤའི་གནས་ཚུལ་ཅམ་མ་ཡིན་པར། བདེ་
སྐྱོད་སྐྱོད་འབྲོག་ཁུལ་གྱི་མཐུག་རྗེས་རྒྱ་མེད་པའི་གསོད་རེས་འབྲོག་རེས་ཀྱི་
ཙ་བ་ཡང་རྒྱུན་ཇག་འདི་ལ་ཐུག་འདུག་པ་མདོ་སྐྱོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་འཕེལ་རིམ་ལ་
ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་བལྟས་ན་གསལ་བོ་ཡིན།

(གཉིས།) མགོ་ལོག་གི་གཏམ་རིང་།

མགོ་ལོག་པ་ནམས་ལ་རིག་གནས་ཀྱི་བྱང་ཆོས་དམིགས་བསལ་བ་
 འགའ་རེ་ཡོད་པ་ནི། གྱོད་སྒྲ་ཁ་མཆུ་སོགས་ལ་ཉིན་སྟེར་ལྷ་མཐུད་ཀྱིས་གཏམ་
 རིང་བཤད་སྟོལ་ཡོད་ཅིང་། སྤིང་སྦྱང་དང་འབྲེས་པའི་གཏམ་རིང་དེ་དག་
 བཤད་ན་རྫོགས་རྒྱ་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། གཏམ་རིང་འདི་འདྲ་བཤད་མཁན་བོད་
 ལས་གཞན་པའི་མི་རིགས་སུ་ལའང་ཡོད་མི་སྤིང་པ་དང་། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་
 མགོ་ལོག་ལས་སྟག་པའི་གཏམ་རིང་བཤད་མཁན་ཁོ་བོའི་ན་ལམ་དུ་མ་སོན།
 རྒྱ་མཆན་འདི་འདྲའི་དབང་གིས་ཡུལ་མགོ་ལོག་དུ་བྱོན་པའི་ཚེ་པ་བོ་དང་
 སྟན་ངག་པ་གྲགས་ཆེན་འདྲ་སྐལ་བཟང་ལྟ་བུ་བྱང་བ་ཡིན་ནམ་སྟུང་། འདྲ་
 སྐལ་བཟང་གི་སྟན་ངག་ནམས་བོད་ཀྱི་གཞོན་སྦྱེས་གཞན་པལ་ཆེར་ཀྱི་སྟན་
 ངག་དང་མི་འདྲ་བར། བོད་རང་གི་ཆོག་འགྲོས་དང་། སྤིང་སྦྱང་གི་གཤིས་
 ལུགས། རྟོང་མའི་གཞུང་ལུགས་སྦྱི་ལྟོག་མ་འཆད་ཁྲིད་ཀྱི་འཁྱུ་ཉམས། མི་ལོ་
 བརྒྱ་ཕྱག་མང་བོར་གྱོད་སྒྲ་ཁ་མཆུ་སྤིང་བའི་དཔལ་སྐད་ཀྱི་སྟོབས་ཉམས།
 བོད་རང་གི་མངོས་དཔྱོད་ཀྱི་ལྟ་བར་མཐུན་པའི་སྟེག་ཉམས་སོགས་ཀྱིས་ཕྱག་
 པ་ཡིན་ནམ་སྟུང་།

གཞིས་པ། བཞོ་ལོག་གི་དཔོན་རྒྱུད་འཕེལ་རིམ།

བཞོ་ལོག་གི་དཔོན་རྒྱུད་པལ་ཆེ་བ་བོད་མིའུ་གདོང་དྲུག་གམ། རིགས་
ཀྱི་ཕྱི་མོ་བཞིར་བྱེ་བ་ལས་ཨ་ལྷགས་འབྲིའི་རིགས་ཤས་ཆེ་ཡང་། གོང་དུ་བཤད་
མ་ཐག་པ་ལྟར་ཆེས་གནའ་དུས་ནས་ཡུལ་འདིར་སྐྱ་རིགས་ཀྱི་དཔོན་འབངས་
བྱང་བ་མ་ཟད། ཡུལ་སྒྲུགས་གཞན་ནས་རུས་རྒྱུད་མི་འབྲ་བ་མང་བོ་མཉམ་
འབྲེས་སུ་གྱུར་པས་ད་ལྟའི་བཞོ་ལོག་པ་ཡང་སྔོན་གསུངས་འབྲི་རིགས་ཀྱི་ཁོངས་
སུ་ཐེ་བ་མིན། ལྷན་གྱི་གནའ་སྐྱུང་ཁག་ཅིག་ཏུ། འབྲི་བྱས་པ་ཅན་དེ་དག་ལ་
གོད། ཅས་དང་། རི་རྩ་བ་གསུམ་དེ་འབྲི་ལ་ཐོབ། །འབྲི་རྒྱལ་ས་གཞོན་པ་
དེ་དོན་ཡིན། ། ཞེས་འབྲུང་ཞིང་། རིགས་ཀྱི་ཕྱི་མོ་བཞིའི་ནང་གི་འབྲི་རིགས་
འདི་དཔལ་རྩལ་ཆེ་ཞིང་དག་འཐབ་གཡུལ་ལས་ལ་མཁས་པས་རྒྱལ་ས་གཞོན་
པར་བཤད།

འབྲི་འདི་ལ་ཨ་ལྷགས་འབྲི་དང་། ལྷགས་མོ། འབྲུ། འབྲི་སོགས་འབྲི་
རྒྱལ་སྐྱ་ཆོགས་ཤིག་མཐོང་དུ་ཡོད་ཀྱང་། ཕྱིས་ཤིག་ནས་དབུས་ཀྱི་འབྲི་གྲང་
གི་འབྲི་གི་གྲུ་ཅན་གཏན་ཁེལ་ལྟ་བུ་བྱུང་ཞིང་། འབྲི་རྩེ་རྩ་ཅན་སོགས་སུ་
འབྲེལ་ནས་དེང་སང་འབྲི་གཡག་གི་འབྲི་ཡིག་འདི་ཉིད་རྒྱུག་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ།
འབྲི་རིགས་འདི་དབུས་གཙང་འབྲི་གྲང་དང་། ས་སྐྱ། ཁམས་ཀྱི་ཉེ་རོང་ལྷགས་
གསུམ་ཁོག་དང་གསེར་རོང་སོགས་སུ་མང་བར་གྲགས་ཤིང་། འབྲི་གྲང་བཀའ་

བརྒྱད་ཀྱི་སྒོལ་བཏོད་པ་པོ་འབྲི་གྲང་སྒྲོབ་པ་འདིག་ཉེན་མགོན་པོ་ཡང་རྒྱད་
པ་འདི་ལས་བྱུང་བར་བཤད།

མགོ་ལོག་ལོ་རྒྱུས་དེ་བ་ཐེར་དུ་རྒྱུ་ཡིག་ཆང་གི་ལུང་བྲངས་པ་ན། ད་
ལྟའི་སི་ཁོན་ཤིས་ཁྲང་ཞེས་པའི་སར་ཉེན་ཡོལ་དུ་སོང་བའི་སྤེཾ་ཆོ་ཞིག་གི་ནང་
དུ་འབྲི་རིགས་ཀྱི་ཆོ་བ་བྱུང་ཞིང་། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དང་པོ་མགོ་ཚུགས་ཅམ་
ལ་རུ་སྤེཾ་བྲིད་ནས་དབུས་ཀྱི་ཡར་ཁྲུང་གཙང་བོའི་འབབ་རྒྱུད་དུ་གནས་གཞིས་
བབྱང་། རྗེས་སུ་སྤྱི་རྒྱལ་དང་ཐང་མོ་བེར་བའི་ཆོ་བ་གཞིས་ཀྱང་སྤེཾ་རྒྱུ་དེར་
སྤེཾ་བས་ནས། དེ་དག་ནི་བོད་ཀྱི་རྗེ་རིགས་ནམས་ཀྱི་མེས་པོའི་འབྱུང་ཁྲུང་ས་
ཡིན།¹² ཞེས་པ་འདི་འདྲ་ཞིག་བཀོད་འདུག་ཀྱང་། བཤད་ཚུལ་འདིའི་ཟུར་
རེ་ཟུར་བོད་ཀྱི་སྤྱིའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་གཏན་མ་གཤགས་པའི་གཏམ་ཡིན་པས་དབྱེད་
དགོས་པར་སྤང་། གལ་སྲིད་བཤད་ཚུལ་འདི་ཁྲུང་ས་ལྟན་ཡིན་ན། བོད་ཀྱི་
ཡིག་ཆང་འགའ་ཞིག་དུ་གསལ་བའི་འབྲི་རུ་ཅོ་ཅན་བཅོ་བརྒྱད་དང་། འབྲི་
མི་འབྱུར་ཐར་བའི་གནས་བརྒྱད་སོགས་འབྲི་རིགས་མང་པོ་དབུས་གཙང་དུ་
འཕེལ་བ་ལས་ས་སྤྱུ་དང་། འབྲི་གྲང་། གཙང་སོགས་ཀྱི་འབྲི་རིགས་ཀྱི་འབྱུང་
ཁྲུང་ཀྱང་འདིར་ཐུག་དགོས་པས། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གནས་བབ་ཐོག་ནས་བལྟས་
ན་དོན་དག་ཚུང་ཚུང་མིན།

སྐབས་དོན་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བཞི་བའི་མཇུག་ཏུ་ལམ་སྤྱི་ལོ་
1910 ཅམ་ལ། ཁམས་ནང་ཆེན་ཀྱི་ལྟ་རྒྱུད་འབྲི་ལུང་ཞེས་པའི་སར་འབྲི་
རིགས་ཀྱི་ཆོ་ཤོག་ཅིག་ཡོད་པའི་ནང་འབྲི་ལྟ་རྒྱུ་འབྲུམ་བྱ་བ། གསང་སྤྲུགས་
རྟེན་མ་ཀུ་ཐོག་པའི་ཆོས་རྒྱུད་དང་། ལྟ་བོན་གཡུང་རྒྱུང་འོད་བྱ་བ་ལས་བོན་
ཆོས་ཀྱང་ཉན་ཏེ། ཆོས་བོན་རིས་མེད་དུ་བྱེད་པའི་བྲིམ་སྤྲུགས་པ་རྣམས་ལྟན་
ཞིག་བྱུང་། སྐབས་ཤིག་དེས་བྲན་ཁོལ་དུ་བྲིམ་བཅུ་གཅིག་ཅམ་བྲིད་ནས།

དཔལ་ཡུལ་ཁོངས་འགྲེལ་ལྟར་བར་གནས་གཞིས་བཟུང་། འབྱུང་ཁུངས་ཀྱི་
 ཆ་ནས་ཕྱིས་དེ་དག་གི་རྒྱུ་དང་པ་ལ་འགྲེལ་ལོག་ཐོགས་ཟེར། བདེ་སྐྱད་ཆོས་འབྱུང་
 ཏུ། བར་ཁམས་ཀྱི་ལྷ་མགོ་ལོག་གི་ཡུལ་ནས་འབྱུ་རིགས་ཀྱི་དཔོན་ཞིག་ཁོངས་
 ཏེ་དཔོན་རབས་མང་བོའི་བར་དུ་འགྲེལ་ཁོའི་ལྟར་བར་བསྐྱད་པའི་དཔོན་ཆེན་
 ཞིག་བསྟན་པ་སྔ་དར་གྱི་དུས་ནས་ཡོད།¹³ ཅེས་པའི་གསུང་བབ་ལ་གཞིགས་
 བ་འབྲི་རིགས་ཀྱི་མི་བྱིས་དེ་དག་འགྲེལ་ཁོ་ལྟར་བར་ཡོང་དུས་དང་། དེ་དག་གི་
 ཡོང་ཁུངས། ཡོང་ནས་དཔོན་རྒྱུད་རི་ལྟར་བྱུང་བ་ལག་གི་གནས་བབ་གལ་
 ཆེ་བ་དག་ཤེས་ནུས་པ་ཡིན་ནོ།།

ལྷ་རྒྱལ་འབྲུམ་འགྲེལ་ཁོ་ལྟར་བར་སྔོན་སྐབས། ད་ལྟའི་མགོ་ལོག་པ་རྒྱ་
 རྩོད་གི་ཡུལ་ཆ་སྒྲུ་རོལ་སྔོན་རྒྱུད་དུ་གཉན་རིགས་སུ་གྲགས་པའི་གཉན་ཅེའི་
 རྩོད་ལོ་སྐྱབ་བདུན་སོགས་ཀྱིས་དབང་སྒྱུར་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་ལ། དེའི་སྡེ་ཁྲོད་
 ཀྱི་བྱ་མོ་ལྷ་ཁམས་ཀུ་ཐོག་དང་། རོང་བཅོན་ཁ་བ་དཀར་བོ་སོགས་སུ་གནས་
 མཇལ་དུ་འགྲོ་ལམ་ནས། བྱ་མོ་གཅིག་གི་རྒྱུང་བར་བྱིས་བཟུང་བས་འགྲོ་སྐྱོད་
 བྱེད་མ་ཐུབ་པར་འབྲི་ལྷ་རྒྱལ་གྱི་རུ་འདབས་སུ་བསྐྱད། འབྲི་ལྷ་རྒྱལ་འབྲུམ་
 ཀྱིས་དེའི་ནང་གི་བྱ་མོ་གཅིག་རྒྱུང་མར་སྒྲངས་པ་ལ་བྱ་གཅིག་སྐྱེས་པ་མ་འཁོ།
 ཡང་བསྐྱར་བྱ་ཞིག་བྱུང་བའི་གོགས་བསྐྱོག་ལྷ་བྱར་འབྲུམ་གསེར་བྲིས་བྱས་
 ཤིང་། རྟེན་འབྲེལ་དུ་བསམ་ནས་བྱའི་མིང་ལ་ཨ་འབྲུམ་རྒྱལ་བཏགས། ཨ་
 འབྲུམ་གྱིས་སྤིང་བཟུང་མ་ཞིག་སྒྲངས་པ་ལ་བྱ་འབྲུམ་སྐྱབས་དང་། འབྲུམ་
 དགེ་འབྲུམ་ཡག་གསུམ་བྱུང་། སྔར་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་འཕྲོད་ལམ་ལ་གཞིགས་
 ཏེ་བྱིས་རྒྱུད་འདིར་བྱ་སྐྱེས་ན་འབྲུམ་རེ་བཞེངས་སྔོན་ཡོད་པར་གྲགས།

མདོ་སྐྱད་ཆོས་འབྱུང་སོགས་མགོ་ལོག་དང་འབྲེལ་ཡོད་ལོ་རྒྱུས་པལ་
 ཆེར་དུ་འབྲི་ལྷ་རྒྱལ་གྱིས་བལ་ཁོལ་དུ་བྱིས་བཅུ་གཅིག་ཁྲིད་ནས། འགྲེལ་

ལུང་བར་སྔོན་སྐབས་སྤྱིང་རྒྱུ་སྤང་བེག་གི་ཆེན་གྱིས་སྔོན་མ་འདོད་ནས་རྩོ་
 རོལ་ཕྱོགས་སུ་ཡོང་བའི་སྤྱིང་རྒྱུ་དེ་སུ་ཡིན་མི་ཤེས། སྤྱིང་གི་སར་ཡིན་ན་
 ཕྱིས་དྲགས་ཤིང་། གཞན་སྤྱིང་གི་སར་གྱིས་དབང་རྒྱུར་བྱས་པའི་སྔོན་ཁྱོད་གྱི་
 མི་རྒྱུད་ཕྱི་མ་ཞིག་ཡིན་ནམ་སྤྱིང་རྒྱུ་དེ་སུ་ཡིན་བརྟགས་ནས་གསལ་ཁ་དགོས་
 པར་སྒྲམ། མདོ་དོན་ཕྱོགས་གཞན་ནས་ཡོང་བའི་རུ་ཡོང་ཡིན་སྐབས་ཡུལ་
 མིས་མ་འདོད་པར་སྤང་། ཡུལ་ལུང་ནི་ཆོ་བར་སྦྱོད་པའི་ཆོ་ཁག་པན་ཚུན་བར་
 མཐུན་ལམ་མ་བྱུང་ནས། བཟའ་ལྷན་འབྲེལ་ལམ་བརྒྱུད་འབངས་དུད་ཁྱིམ་
 ལུ་བརྒྱུ་ཅམ་ཡོད་པ་ཁྲིད་ནས་སྤྱི་ལོ་༡༩༤༠ ཡས་མས་སུ། རྩོ་རོལ་གྱི་གོང་
 དང་བོ། མ་སྤྱིད་ལྟེ་ཐང་། རྒྱུད་ཡག གས་གྱི་མ་མོ་བཞི་མདོ་སོགས་སུ་བསྐྱེད།
 གཞན་བཟའི་ས་དང་མིང་བོ་དག་གིས་སྐལ་བ་ཅི་འདོད་བྱིས་པར། ང་ལ་བུ་
 ཞིག་དང་མི་སྒྲིག་ཀྱང་ཡོད་པས་ས་སྐལ་ཞིག་འདོད་ཞུས་པ་ལྟར། མཁར་
 གོང་ལུག་སྐ་རིང་མོ་ཡན་ཆད་དང་། ཆ་ལུང་(ཆ་ལུག་བྲིས་པའང་སྤང་།)སྐ་
 མཁར་སུམ་མདོ་མན་ཆད་ས་སྐལ་དུ་སྤྱད་པས། སྤྱི་ལོ་ལྷ་ལྷ་སུ་ཞེས་པའི་
 སར་ལྷ་ཁང་དང་གསེས་ཁང་སོགས་ཆོས་ཐོན་གཉིས་ཀྱི་ཉེན་བཞེངས་བྱས་
 སྐད། རིམ་གྱིས་འབྲི་ལྷ་རྒྱལ་གྱི་རུ་སྔོན་རྒྱས་སུ་ཕྱིན་ཏེ་བས། སྤྱི་ལོ་གྱི་
 ཡུལ་བདག་གཞན་ཅེ་དང་། མཁར་རེ། བ་ལེ་བཅས་ཆོ་ཤོག་གསུམ་གྱི་མགོ་
 དཔོན་ནམས་ཕྱག་དོག་དང་སྤང་སེམས་འཕེལ་ཏེ། འགྲེལ་ཆོ་ཁག་གི་དཔོན་
 རིགས་དག་བསད། སྔོན་འབངས་ནམས་མངའ་ལོག་དུ་བསྐྱུ་བའི་གསང་གྲོས་
 བཀྱིས་ཏེ། གཞན་ཅེ་ལྷ་ཆེན་འབུམ་དང་། མཁར་རེའི་ཨ་སློས་སྐྱག་བཟང་།
 བ་ལེའི་ཨ་ཆེན་སྐྱག་སྐྱག་བཅས་གཞན་མཁར་བ་གསུམ་གྱི་དཔོན་རིགས་
 དམག་དཔུང་མཉམ་སྦྲེངས་གྱིས་འགྲེལ་གཞོམ་པའི་གྲབས་གཤོམ་བྱས།
 གཞན་མཁར་བ་གསུམ་གྱི་སྔོན་དུ་མ་ཆ་མོ་ཐུར་བྱ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་

དེ་འབྲི་ལྟ་བུ་ལ་ཕ་བྱ་དང་མཛའ་འབྲེལ་ཟབ་སྟབས། གསང་བར་སྒྲེལ་བར་
 དོགས་ནས་རྒྱུ་ལག་ལ་ལྷགས་བརྒྱུ་ཅིང་བཅོན་དུ་བརྟུག་མོས་བཅོན་སྲུང་
 བར་ཁྱོད་དམག་ལ་མི་འགོ་བ་ཅི་ཡིན། ང་ལྷགས་སྒྲོག་དུ་ཚུད་པས་འཆོར་
 དོགས་ནི་མེད། གཉན་མཁར་བ་གསུམ་གྱི་དམག་གིས་འགྲུ་ལོག་བཅོམ་ནས་
 ཉ་གཡག་དང་མངོ་མངོ་མོ་ཐོབ་སྐབས། ཁྱོད་ཀྱིས་ང་ལ་མ་ཆ་མོ་ཐུར་ཐོབ་བྱུང་
 ཟེར་རྒྱ་ཨེ་ཡིན་སོགས་ཟེར་བས། བཅོན་སྲུང་བས་བདེན་པར་གོ་སྟེ་དམག་
 རྩིས་སྒྲིགས། མོས་སྒྲིག་གསེང་ནས་སག་བརྟུང་སྒྲུང་སྒྲུང་ཟེར། གང་ལྟར་
 ལྷགས་སྒྲོག་གཏོར་ནས་མཆོགས་ཤད་ཀྱིས་སོང་བས་དམག་གི་སྟོན་ལ་སྟེབས།
 གནས་ཚུལ་བཤད་པས་ཨ་འབུམ་ཕ་བྱས་དམག་གཤོམ་གྱ་སྒྲིག་བྱས། གཉན་
 མཁར་བ་གསུམ་གྱི་དམག་འཕོར་ཆེན་གྱིས་འགྲུ་ལོག་གི་རུ་བསྐྱོར་ནས་འཐབ་
 གྱང་། གཉན་མཁར་བ་གསུམ་གྱི་དཔོན་དམག་བྲག་གས་པལ་ཆེར་མཆོན་
 འོག་དུ་གུམ་ནས་རྩས་ཉེས་བྱུང་ཞིང་། ལྷག་པར་གཉན་ཆེའི་དཔོན་པོ་ལྟ་ཆེན་
 འབུམ་བསད་པས་གཉན་མཁར་བ་གསུམ་གྱི་དམག་དཔལ་ཞུམ་སྟེ་འབྲི་ལྟ་
 བུལ་ཕ་བྱ་ལ་མགོ་བཏགས། གཉན་མཁར་བ་གསུམ་གྱི་འཇམ་ཚེལ་དེ་ནི་ཨ་
 འབུམ་ཆོ་ཤོག་དར་རྒྱས་སུ་འགོ་བའི་ཆ་བ་ལྟ་བུར་གྱུར་ནས། ཨ་འབུམ་ཕ་བྱས་
 རྩོམ་ལ་དང་། སྒྲར་རོལ་སོགས་གཉན་མཁར་བ་གསུམ་གྱི་རུ་སྟེ་ཡོངས་རྫོགས་
 ལ་མངའ་དབང་བསྐྱུར། སྐབས་དེ་གེད་ཅིག་ལ་འབྲི་ལྟ་བུལ་འབུམ་གྱི་དཔོན་
 ས་བྱ་ལ་གཏད་ཅིང་། ལྟ་རི་ཞེས་པའི་སར་མཆོམས་ལ་བསྐྱད་ནས་ཆོ་མཚུག་
 བསྐྱུལ། སྐབས་དེའི་དམག་འཐབ་གནས་སྟངས་གསལ་བའི་བསྟོད་སྒྲུ་ཞིག་
 ཡོད་པ་ནི།

སྟོད་གཉན་ཆེ་རྒྱང་བ་བརྟུང་བརྟུང་རེད།
 བར་བ་ལེ་བལ་དཀར་བསེད་བསེད་རེད། །

སྤྲུལ་མཁར་རེ་མཁར་རྩ་རྩ་རེད། །

འབྲི་ཨ་འབྲུམ་མཆོ་ཆེན་འབྲི་ལ་བ་འདྲ། །

བོད་ལ་ལ་མཆོ་ཁའི་སྤང་མ་འདྲ། ། ཞེས་རྒྱལ་ཁའི་སྤྲུང་བྱངས་སྤངས་
 པར་གྲགས། འབྲེལ་ཡོད་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཚང་ཁག་ཅིག་ཏུ་ཡུལ་འདིར་མགོ་ལོག་
 ཐོགས་དོན་ཡང་གཡུལ་འབྲུག་འདི་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་དེ། གཉན་མཁར་བ་
 གསུམ་གྱི་དམག་དཔུང་རྒྱུ་ལྟ་ལོག་སྤེ་མགོ་ལེན་དུ་ཡོང་ནས། དག་མགོ་
 ལེན་མ་ཐུབ་པར་དག་དཔུང་རང་གི་མགོ་ཐོག་དུ་ལོག་པས་མགོ་ལོག་ཐོགས་
 པར་གྲགས། དེས་ན་འགྲུ་ལོག་ཅེས་པའི་ཆོ་སྤྲོད་ཀྱི་མིང་དེ་ལས་མགོ་ལོག་ཅེས་
 པའི་ཡུལ་ཁམས་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་མིང་ཆོག་བྱུང་བའི་ས་མཆོམས་ཀྱང་
 འདི་ནས་ཡིན་པ་ཤེས་ཐུབ།

ཡིན་ནའང་རྡོ་གྲུབ་སྤྱུལ་སྤྱུས་བྱས་པའི་མགོ་ལོག་གི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྟུས་སུ།
 རྫོང་ཆེན་ཐར་བ་རྒྱལ་མཆོན་པ་བྱས་སྤྲུལ་ཁོག་སོགས་སུ་དབལ་ཤུལ་ལ་མགོ་
 གཏད་བྱས། རིམ་གྱིས་རྫོད་ཀྱི་སྤེ་འབངས་ནམས་མངའ་ལོག་དུ་བྱངས་པས།
 དབལ་ཤུལ་ནམས་ཀྱིས་རང་ས་མ་བེན་པར་མགོ་ལོག་དང་རྩ་བའི་བར་ཁེའེས་
 པའི་སར་བྱོས་སྟབས། མགོ་གཏད་མགོ་ལ་ཤོར་བས། ལྷགས་མའི་བུ་མགོ་ལོག་
 ཅེས་ཐོགས་ཟེར།¹⁴ དེས་ན་མགོ་ལོག་ལོ་རྒྱུས་པལ་མོར་ཆེར་བཤད་པའི་མགོ་
 ལོག་གི་སྤྱི་བཤད་དང་། འདི་བའི་གསུང་རྒྱུ་གཉིས་ཐད་དེ་ཐ་དད་ཡིན་པས་
 རྒྱུས་ཡོད་དག་གིས་དབྱད།

ཨ་འབྲུམ་ལ་གཉན་པོ་གཡུ་ཆེའི་དངོས་གྲུབ་དུ་གཉན་མོའམ་ལྷ་མོ་ཞེས་
 གནང་བ་བྱུང་བའམ་ཡག་གི་རྒྱུང་མ་བྱས་རྒྱུ་ཀྱི་དག་སྤྱང་སྟན་པོ་ཡོད་འགྲུལ་
 ཐེབས་ཐུབ་པ་ཞེས་ཀྱང་སྤང་མོད། དག་སྤྱང་དེར་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རིན་ཐང་དེ་ཙམ་
 ཡོད་པར་མ་མཐོང་ཡང་། འབྲི་ཨ་འབྲུམ་གྱི་བྱུང་བའམ་ཡག་གིས་རྒྱུང་མ་ཞེས་

བསྐྱུས་པའི་གནས་ཚུལ་ཅམ་ནི་ཤེས་བྱ་བ་པ་ཡིན། རུས་མཛོད་ལྟར་ན་འདིའི་
མིང་ལ་གནན་མོ་མེ་ཏོག་ཐོད་ཅན་ཡང་བེར་སྐྱད་དང་། བདེ་སྐྱོད་ཆོས་འབྱུང་
དུ། གནན་མོ་དངོས་གྲུབ་བེར། གང་ལྟར་བཟའ་ཆོའདི་གཉིས་ཀྱི་སྒྲར་ཤོད་
དུ་ཁང་བ་བཅུགས་ཤིང་། དུལ་མིས་སྒྲུ་ཁང་དུ་འབོད་བེར། གནན་མོའི་རེ་
འདོད་ལྟར་འབྱུང་ཡག་གིས་སྒོང་བཟའ་ལྟ་མཆོ་བེར་བ་ཞིག་ཀྱང་སྤངས། དེ་
ལ་བྱ་ཞིག་སྒྲིས་པ་ལ་འབྱུང་སྒྲུབས་དང་། བག་ལོར་སྒྲིས་ཤིང་མ་ཤི་བར་ཐར་
བས་པག་ཐར་ཐོགས།¹⁵ བདེ་སྐྱོད་ཆོས་འབྱུང་དུ། ཨ་འབྱུང་རང་ལོ་གོ་བདུན་
སྟེང་བུ་དང་ཆ་པོ་ནམས་ལ་ཁ་ཆེམས་ཀྱི་སྒྲུ་སྤངས་ཏེ་འདས་¹⁶གསུངས་འདུག་
ཀྱང་། རུས་མཛོད་དུ། ཨ་སྒྲིས་མགོ་ལོག་ནག་ཐར་རང་ལོ་གོ་གསུམ་སྟེང་དེ་
ལྟར་འདས་པར་བཤད་¹⁷པ་གཉིས་ལ་བྱད་པར་ཆེན་པོ་ཡོད།

པག་ཐར་པ་བྱས་མགོ་ལོག་ལ་དབང་སྒྱུར་བྱེད་སྐབས་སྒྲར་རོལ་མ་
ལག་དུག་གི་ས་ཆ་དང་མི་སྡེ་ནམས་མང་འཁོག་དུ་བསྐྱས་པས་ཡུལ་ཁམས་རྒྱ་
ཆེ་སྟེ།

ར་ལོག་བ་ལག་སྒྲུ་མོ་སྒྲར་གྱི་ལག །

རྩོ་ལོག་རི་ཐང་ཕྱག་མོ་སྒྲར་གྱི་ལག །

འདྲི་སྐྱ་ལྟ་མོ་དར་ཐང་སྒྲར་གྱི་ལག །

གཡུ་ལོག་སྐྱག་མོ་སྟེང་ཉལ་སྒྲར་གྱི་ལག །

གཙང་ལོག་འདོ་བ་ཁལ་བཀལ་སྒྲར་གྱི་ལག །

སྒྲིག་ལོག་ལྷན་ཏ་གྲུ་བཞི་སྒྲར་གྱི་ལག ། ཅས་འབྱུང་ལ། མགོ་
ལོག་དཔོན་རིགས་ཀྱིས་མངའ་དབང་བསྒྱུར་བའི་ཡུལ་ཁམས་རྒྱ་ཆེ་ཤོས་ནི་
པག་ཐར་པ་བྱའི་རིང་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གིས་མགོ་ལོག་གསེར་ཏ་སོགས་སྟོད་
ཕྱོགས་ཀྱི་ཡུལ་ཁམས་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་། སྐད་དུ་ར་བ་དང་། ར་མདོ། བྱེག་ཤོང་།

སོགས་སྲ་དབང་རྒྱུར་བྱས་འདུག་ལ། དེའི་ཐོན་དང་ཕྱིས་ཀྱི་མགོ་ལོག་དཔོན་
ཁག་གིས་མགོ་ལོག་ཁག་གསུམ་མཐུ། ཡང་ན་དཔོན་མགོ་མི་འདྲ་བ་རེ་རེས་
ཡུལ་ལྷང་བྱེ་བྲག་པར་དབང་རྒྱུར་བྱས་པ་ཅུ་ལས། སྐད་ཐར་ས་བྱ་ལྟ་བུའི་
སྤྱི་དཔོན་དབང་ཐང་ཅན་མ་བྱུང་བར་སྤང་།

འབྲེལ་ཡོད་ལོ་རྒྱུས་ཁག་ཏུ་སྤྱི་རོལ་ཅེས་པའི་མིང་འབྲི་ཚུལ་གྱི་ན་ཏུ་
ནས་མི་མཚུངས་ཏེ། སྤྱི་རོལ་དང་། སྤྱི་རོལ། སྤྱི་རོལ། སྤྱི་རོལ་སོགས་
སྤྱི་ཆོགས་འབྱུང་། མིང་འདི་ལ་འདི་ཡིན་དེ་མིན་གྱི་གོ་དོན་དམིགས་བསལ་
བ་ནི་ཡོད་པར་མ་མཐོང་བས་ཚ་བའི་ལོ་རྒྱུས་འབྲུག་པའི་ཁེ་ཉེན་མི་ཆེ་ཡང་།
གཅིག་ཀྱི་ཀྱང་ཀྱང་འབེབས་བྱ་སྐབ་ཆེ་སྐབས་བདེ་བར་སྤང་།

མདོ་སྤྱི་ཆོགས་འབྱུང་དང་།¹⁸ བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱན་དགའི་མེ་ལོང་།¹⁹
སོགས་སྲ་རྒྱ་ནག་གོང་མ་ཏུའི་མིང་ཐོན་ཏེ་ནས་ཐང་ལོ་ཡེ་ཞེས་པའི་ཁྱི་དཔོན་
གྱི་གོ་གནས་སྤུལ་བར་བཤད་འདུག་ཀྱང་། མགོ་ལོག་ལོ་རྒྱུས་དེ་བཞེས་དུ། སྐད་
ཐར་ས་བྱ་དང་། ཞོན་ཏེའི་ལོ་ཆོགས་བསྐྱར་ནས་དབྱུང་ན། ཆོ་ལོ་སྤྱི་ས་དེ་
སྐད་ཐར་ས་མ་ཡིན་པར། ཁོང་གི་ས་ཨ་འབྲུམ་ཡིན་དགོས་²⁰ཞེས་བཤད་འདུག་
པ་འདི་ཕྱི་ཚུམ་ཡིན་པ་དང་། རྒྱ་བོད་ཀྱི་ཡིག་རིགས་གཞིས་ཆ་ལ་བརྟག་དབྱུང་
བྱེད་པའི་ཆ་རྒྱུན་ཡང་འདྲོམས་པས་ཕྱི་མ་འདི་བདེན་ཤེས་ཆེ་བར་ཞིག་ཏུ་སྤང་།

གང་ལྟར་ཆོ་ལོ་འདི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་བཤད་སྐབས་གཟི་བརྗིད་དུ་
བཟང་འོས་པ་ཞིག་མ་ཡིན་ཀྱང་། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༡ བར་རྒྱ་ནག་གི་རྒྱལ་བོ་སྐུ་
ཀྱང་བོད་ཁམས་ལ་དངོས་སྲ་དབང་རྒྱུར་བྱེད་སྐབ་མཁན་བྱུང་མེད་ཀྱང་།
སྐད་སྤྱི་རོལ་འདྲུས་དང་། གནས་སྐབས་བོད་མིས་རྒྱ་ནག་ལ་
གཡུལ་འཐབ་མི་འབྱུང་ཆེད། བོད་ཀྱི་ས་གནས་སྤྱི་དཔོན་ཁག་ལ་འཇུག་བྱེད་
ཀྱི་སྤྱི་རྒྱུས་བཤམས་བཞིན་ཡོད་སྐབས། སྐད་ཐར་ས་བྱ་ལའང་ཡུལ་མགོ་

ལོག་དུ་མངའ་ཐང་རྒྱས་པའི་གནས་ཚུལ་ཆོར་དེ་གོ་མིང་སྟོང་བ་ཞིག་སྤུལ་བ་
ཤེས་སྟབས།

ང་ཆོས་འབྲི་ལྟ་རྒྱལ་འབྲུམ་དང་། དེའི་བྱ་ཨ་འབྲུམ། དེའི་བྱ་འབྲུམ་
ཡག་སོགས་ནམ་བུར་གི་དུས་རབས་རམ་ཅམ་ཤེས་པ་ལས་འབྲུངས་འདས་ལོ་
ཆོགས་མི་ཤེས་སྟབས། འབྲུམ་ཡག་གི་བྱ་ཕག་ཐར་ནི་ཕག་ལོ་ལ་སྦྱེས་པར་
བཤད་པ་ཅམ་ལས་ཤེས་མི་སྟབས་ཀྱང་། དེར་དུས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ཞིག་དུ།²¹ རྒྱ་ཕག་
ལོར་སྦྱེས་ཟེར་བ་གཞི་ལ་བཞག་སྟེ། མི་རབས་དང་། རབ་ལོ་གཉིས་རོབ་ཆོད་
ཀྱིས་བརྟགས་ཆོ། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་རྒྱ་ཕག་སྟེ་སྤྱི་ལོ་༡༤༩༩ ལོར་འདིར་
ངས་པར་ཁེལ་དགོས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་མོད། ས་རབས་བྱ་རྒྱུད་གོང་མ་དེ་དག་གི་
མིང་ཅམ་དང་ཅི་བྱས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་གཙོ་བོ་ཅམ་ལས་མ་བུར་སྟབས། ཐ་ན་རབ་
བྱུང་གཅིག་གི་བར་ཁྱད་ཀྱང་འབྲུང་སྤིང་པ་ཡིན་པས་སྟོ་ལྟོ་དག་གིས་བརྟག་
པར་བྱའོ།

སྐར་དཔོན་རྒྱུད་དག་རྒྱུད་ཁག་ཕན་ཚུན་བར་གཉེན་འབྲེལ་སྦྱིག་སྟོལ་
ཡོད་འདུག་ཀྱང་། ཕག་ཐར་གྱིས་རང་གི་འབངས་ཁྲོད་ནས་འཕེའ་འདྲི་བཟའ་
ཐར་མོ་མཆོ་བྱ་བ་ཞིག་སྤངས་པ་ལ། རྟོ་རྟེ་འབྲུམ་དང་། བསོད་ནམས་སྦྱབས།
པམ་འབྲུམ། པམ་ཡག་ཅེས་བྱ་བཞི་བྱུང་། བྱ་ཆེ་བ་རྟོ་རྟེ་འབྲུམ་ལ་ཨ་འབྲུམ་
བཟའ་བཀྲ་འཕྱོར་སྤངས། དེས་ཆེན་མོའི་མདའ་ཐང་ཞེས་པར་མཁར་
བཅིགས། རྟོ་རོལ་ཤུགས་ཆེན་སྟག་མགོ་མན་ཆད་དང་། གདན་ལི་མགོ་ཡན་
ཆད་ས་སྐལ་དུ་སྤྱད།

འབྲིང་བ་བསོད་ནམས་སྦྱབས་རབ་དུ་བྱུང་སྟེ་ཁམས་ཀུ་ཐོག་དུ་སོང་
བ་ལ་བྱིས་མགོ་ལོག་སྤུ་མ་ཆོས་འབྲུམ་དུ་བྱགས། འབྲིང་རྒྱུང་པམ་འབྲུམ་ལ་
ཁམས་བེ་རི་བཟའ་ཞིག་སྤངས་ཤིང་། འདྲི་སྐའི་བྱི་ནག་ཤུག་མདའ་མན་ཆད།

སྒྲིང་ངའི་ལྷང་མདའ་ཡན་ཆད་ཀྱི་མི་སྡེ་དང་མཁར་རྫོང་ནམས་སྐལ་བར་སྤྲད།

ཐ་ཆུང་པ་རྒྱ་ཡག་ལ་གཉན་བཟའ་ལྟ་སྒྲིད་བྱ་བ་སྒྲངས་ནས་པ་བྱིས་དུ་
བསྤྲད། འདིའི་སྐལ་བར་སྤྲར་རོལ་གྱི་ས་ཆ་དང་མི་སྡེ། ར་ཁོག་གི་མི་སྡེ། གསེར་
ཁོག་གམ་དེང་སང་མགོ་ལོག་གསེར་རྟར་གྲགས་པའི་ཡུལ་གྱི་ཁྲལ་འབབ། གཡུ་
ཁོག་དང་གཙང་ཁོག་གི་ས་ཆ་དང་མི་སྡེ་ནམས་སྤྲད། དཔོན་པག་ཐར་རང་
ལོ་གྲ་དགུ་བར་འདས་ཟེར། འདི་བ་སྦྱེས་ལོ་གོང་དུ་བཤད་པ་འགྲིག་ཡོད་ན།
རབ་བྱུང་དགུ་བའི་ལྷགས་ཡོས་སྟེ་ལོ་༡༥༩༡ ལོར་འདས་པ་ཐག་གཙང་ཐུབ་
པ་ཡིན།

དཔོན་ཆན་པག་ཐར་གྱིས་བུ་སོ་སོར་ས་སྐལ་སྤྲད་དེ་བཞག་པ་ནས་
ཐོག་མའི་མགོ་ལོག་ཁག་གསུམ་བྱུང་བ་ཡིན་ཀྱང་། དེང་སང་གི་མགོ་ལོག་ཁག་
གསུམ་དང་མི་འབྲ་བར་སྤྲང་། དེ་ནས་བཟུང་མགོ་ལོག་སྟེ་ལ་དབང་བའི་
དཔོན་པོ་མ་བྱུང་བར་སྤྲང་། རུས་མཛོད་མེ་དོག་སྦྱེད་ཆལ་གྱི་གསུང་སྒྲོས་ལྟར་
ན། པ་བྱིས་དུ་སྤྲོད་མཁན་པ་རྒྱ་ཡག་འདི་མགོ་ལོག་ཁག་གསུམ་གྱི་གས་སུ་མི་
ཚུད་ཀྱང་། མི་རབས་ལྷ་ཙམ་བྱིན་སྐབས་སྦྱེན་གང་ཞིག་གི་དབང་གིས་ཨ་སྦྱོང་
བསྟན་ལོང་པ་བུའི་རིང་ལ་ཨ་སྦྱོང་གི་མངའ་འོག་དུ་ཚུད། འདིའི་རྒྱུད་པ་འཕེལ་
བ་ལ་གྲོང་འགབ་མ་དང་། དཔལ་ཡུལ་ཆང་སོགས་བྱུང་བར་བཤད།

པག་ཐར་གྱི་བུ་ཆེ་བ་དོ་རྩེ་འབུམ་ལ་བུ་འབུམ་ཕྱག་རྒྱལ་དང་། དབང་
ཆེན་འབུམ་གཉིས་བྱུང་། འབུམ་ཕྱག་རྒྱལ་གྱིས་སྒྲོང་བཟའ་ཞིག་སྒྲངས་ཤིང་
ཡ་རུ་ཐང་དུ་མཁར་བཙུགས། དེ་ལ་ཨ་སྦྱོང་དང་། རྒྱལ་མཆན་གཉིས་བྱུང་།
བྱི་མ་འདི་ལ་རིན་ཆེན་འབུམ་ཡང་ཟེར། རྒྱལ་མཆན་གྱི་རྒྱུད་དུ་ཆེ་རྒྱལ་འབུམ་
བྱུང་ཞིང་། དེས་དཔལ་བཟའ་ཞིག་སྒྲངས་པ་ལ་བུ་དྲུག་བྱུང་བའི་རྒྱུད་པ་དག་
ལ་མཁར་རེ་དཔལ་སྒྲོར་དུ་གྲགས། སྤར་རོལ་འདི་མདའ་མན་ཆད་དང་། སྤར་

རོལ་སྒྲུག་མདའ་ཡན་ཆད་ཀྱི་དཔོན་རིགས་ནམས་འདིའི་རྒྱུད་དུ་བཤད་ལ། ཞུ་
དམར་བདུན་པ་ཡེ་ཤེས་སྟོང་བོ་ཡང་རྒྱུད་པ་འདི་ལ་བྱུང་། དེ་དུང་རྒྱུད་པ་
འདིར་དཔལ་བཟའ་བུ་ལྷ་ཞེས་པའི་ཐ་སྟན་ཀྱང་བྱུང་ཞིང་། ལྷ་མ་བསོད་
ནམས་རིན་ཆེན་དང་། འཛམ་ཐང་གཙང་བ་སྐྱ་སྐྱེ་སོགས་ཀྱང་རྒྱུད་འདི་ལ་
བྱུང་བར་བཤད།

ཨ་སྦྱོང་ས་ཁྱིམ་དུ་བསྐྱུང་། བདེ་སྐྱོད་ཆོས་འབྱུང་དུ་ཨ་སྦྱོང་བྲིས་འདུག་
ཀྱང་། དེར་དུས་ཀྱི་མགོ་ལོག་གི་ལོ་རྒྱུས་སྒྲུབ་པ་འགའ་རེས། འབྲུམ་ཕྱག་རྒྱལ་
ཀྱི་བུ་ཆེ་བའི་མིང་ལ་ཨེ་རྒྱུང་བཏགས་ཤིང་། ཕྱིས་སུ་དེས་མཁར་བརྩེགས་པའི་
རྒྱལ་ཕྱོགས་སུ་བྲག་བྱ་བྱུང་གི་དབྱིབས་ཅན་ཡོད་པས་ཨ་རྒྱུང་དུ་བསྐྱུར། དེ་
འགྱུར་ནས་ཨ་སྦྱོང་ཐོགས། ད་ལྟའི་ཨ་སྦྱོང་ཁག་གསུམ་དུ་འབོད་པའང་འདི་
ནས་བྱུང་བེར་རོ།²²

ཨེ་རྒྱུང་ངམ་ཨ་སྦྱོང་ལ་བུ་བདུན་བྱུང་ཞིང་། དེ་དག་གིས་དཔོན་གོང་
མ་དང་། ཁང་ཀན། ཁང་སར། མེ་ཉོ་ཆང་། རྩེ་ནང་མཆོ་འབྲུམ་པ། རྩེ་ནང་
རབ་ཁ་མདའི་དཔོན་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་འདི་དག་གི་རྒྱུད་ལས་བྱུང་བར་མ་ཟད།
རྒྱུད་པ་འདི་ལ་བྱ་གཤོང་ཆང་དང་། སྒྲར་ཉོར་བ་ཆང་སོགས་ཆོས་རྒྱུད་ཁག་
གི་སྐྱེ་སྒྲུལ་མང་བོ་ཡང་བྱུང་འདུག་མོད། དེ་དག་གི་སྐོར་གཞན་དུ་འགོད་རྒྱ་
ཡིན་པས་དེར་གཟིགས་པར་ཞུ།

ཨ་སྦྱོང་ལ་བུ་སྟོང་བྱ་རྒྱལ་དང་། ཁྲོ་བོ་རྒྱལ་གཉིས་བྱུང་ཞིང་། ཆེ་བ་
སྟོང་རྒྱལ་ལ་དཔའ་རྩལ་ཆེ་བས་ཨ་སྦྱོང་གི་དཔོན་མགོ་བཟུང་། ཐང་མཁར་
ཞེས་པའི་སར་ཁང་བ་བརྩེགས་པས་ད་ལྟའི་མགོ་ལོག་ཁང་ཀན་ཆང་བྱུང་།

སྟོང་བྱ་རྒྱལ་གྱི་བུ་ཤུ་ཀྱའའབུམ། འདིས་མཁར་གོང་མ་བྱ་བ་བརྩེགས།
དེའི་བུ་ཆེ་དབང་འབུམ་གྱིས་ཁང་བ་གསར་བ་ཞིག་བརྩེགས་པས་མགོ་ལོག་

ཁང་གསར་ཆང་ཐོགས།

མགོ་ལོག་ཕག་ཐར་གྱི་བྱ་གཉིས་པ་པར་འབུམ་ལ་བྱ་ཐར་བ་དང་།
 བྱང་ཚུབ་རྒྱལ་མཆན་གཉིས་བྱང་། ཆེ་བ་ཐར་བ་ཆེན་མོ་གདོང་གི་པ་བྱིམ་དུ་
 བསྐྱད། ཚུང་བ་བྱང་ཚུབ་རྒྱལ་མཆན་ཀ་ཐོག་དུ་སོང་། པར་འབུམ་ཆང་གི་
 རྒྱད་པ་གཙོ་བོ་འདི་ལས་འཕེལ། ཕག་ཐར་གྱི་བྱ་ཚུང་བ་པར་ཡག་ལ་བྱ་བྱ་བྱ་
 དང་། གཉན་ཐར་གཉིས་བྱང་། ཆེ་བ་བྱ་བྱ་གཉན་གྲོང་གོང་མར་བསྐྱད་པའི་
 ཡུལ་ལ་བྱ་བྱ་ནང་ཐོགས། ཚུང་བ་གཉན་ཐར་པ་བྱིམ་དུ་བསྐྱད་པའི་ཡུལ་ལ་
 གཉན་ནང་ཟེར། ཕྱི་མ་འདིའི་རྒྱད་དུ་ཉག་པན་དང་། དེའི་རྒྱད་དུ་སྒྲིང་བྱ་
 མཆོ་བྱ་བ་བྱང་བའི་རྒྱད་པ་ད་ལྟའི་མགོ་ལོག་དཔལ་ཡུལ་ཆང་ཡིན་པར་
 བཤད། པར་ཡག་གི་ཤ་མདོག་སྒྲིག་ནག་ཡིན་པས་བན་ནག་ཅེས་གྲགས་སྐབས།
 དེའི་བྱ་བྱ་བྱ་དང་གཉན་ཐར་སོགས་ཀྱིས་བཟུང་བའི་ཡུལ་སྡེ་ལ་བན་ནག་ཆང་
 ཐོགས། རྡོ་རྗེ་འབུམ་གྱི་བྱ་ཚུང་བ་དབང་ཆེན་འབུམ་གྱིས་སྤར་ཉིན་སྤྲུལ་ཆའི་
 ཆེན་པོ་གདོང་ཞེས་པའི་སར་མཁར་གྲུང་གྲུ་བཞི་དང་། རྡོ་ཁང་ཡང་ཐོག་ཅན་
 བཅེགས་པ་ལ་མཁར་མགོ་ནག་མར་གྲགས་ཤིང་། དེ་ལ་བྱ་ནག་ཐར་དང་། སྤ་
 མ་ཀམ་རིན་ཆེན་གཉིས་བྱང་། ནག་ཐར་བྱ་བཞི་བྱང་བ་ལ་ནག་ཐར་བྱ་བཞི་
 ཞེས་གྲགས་པ་ཆེ། དེ་དག་གི་རྒྱད་པ་ལ་རྩ་བའི་དཔེ་ཆང་སོགས་མང་འཁོངས་
 རྒྱུ་ཆེ་བར་བཤད། ཡང་དབང་ཆེན་འབུམ་གྱི་བྱ་ཆེ་བ་ཆེ་བ་རྟན་ཡག་འདིའི་
 རྒྱད་པ་ལ་དབང་ཆེན་སྤྲུང་པ་དང་། བྱ་ཚུང་བ་ཆེ་མགོན་ཡག་གི་རྒྱད་པ་ལ་
 དབང་ཆེན་སྟོད་པ་ཆང་བྱང་ཟེར་བ་བཅས་མདོ་དོན་རྒྱད་པ་འདི་ལ་ཀམ་དགུ་
 བ་དབང་ཕྱག་རྡོ་རྗེ་དང་། སྤ་མ་ཀུན་བཟང་གཞན་པན། སྤ་མ་ནོར་བུ་རྒྱ་
 མཆོ་བྱ་བའི་སྤན་པ་གྲགས་ཅན་སོགས་མཁས་གྲགས་ལྟན་པའི་སྤ་སྤྲུལ་དང་
 མཁས་པ་མང་བོ་བྱང་བར་སྤང་རྡོ་།

(གཅིག) ཨ་སྦྱོང་འབྲུམ་བཤད་པ།

ཨ་སྦྱོང་འབྲུམ་ལ་ཁང་ཆན་ཆང་དང་ཁང་གསར་ཆང་གཉིས་ཡོད་པ་
 ལས། དང་བོ་ཁང་ཆན་ཆང་གི་དཔོན་རབས་དང་མི་སྡེ་བྱང་ཚུལ་ནི། འབྲི་
 ལྷ་རྒྱལ་འབྲུམ་གྱི་བུ་ཨ་འབྲུམ་དང་། དེས་སྤྱིང་བཟའ་ཞིག་སྤངས་པ་ལ་བུ་
 འབྲུམ་སྦྱབས་དང་། འབྲུམ་དགེ འབྲུམ་ཡག་གསུམ་བྱུང་ཞིང་། བུ་ཆེ་བ་གཉིས་
 གྱིས་བྲིམ་གཞིས་རེ་བཟུང་ནས་ལོགས་སུ་བསྐྱད་ཅིང་། རྒྱུང་བ་འབྲུམ་ཡག་
 བ་གཞིས་སུ་བསྐྱད། དེས་གཉན་པོ་གཡུ་ཆེའི་སྐས་མོར་གྲགས་པའི་གཉན་མོ་
 ཞིག་དང་། རྒྱུང་བཟའ་ཞིག་སྤངས་པའི་གཉན་མོ་ལ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་
 རྒྱུ་ཕག་སྤྱི་ལོ་༡༤༩༩ བཞོ་ལོག་ཕག་ཐར་སྦྱིས། ཕག་ཐར་གྱིས་སྤྱར་རོལ་མ་
 ལག་བྱག་གི་ཡུལ་སྡེ་ལ་དབང་བསྐྱུར། སྤྱར་རོལ་ཆེན་མོ་མདའ་གསེར་གཞོང་
 དང་། ཁོ་ལེ་སྤང་ཐོག་དུ་མཁར་རྫོང་གཉིས་བཅུགས། འདི་ལ་བུ་རྩོ་རྩོ་འབྲུམ་
 དང་། པ་ཆེ་འབྲུམ། པ་ཆེ་ཡག་བཅས་བྱུག་སུམ་བྱུང་། རྩོ་རྩོ་འབྲུམ་ལ་བུ་འབྲུམ་
 བྱུག་རྒྱལ་དང་། དབང་ཆེན་འབྲུམ་གཉིས་བྱུང་། འབྲུམ་བྱུག་རྒྱལ་ལ་བུ་ཨ་
 སྦྱོང་། དེས་བུ་བཞེན་ལ་བུ་སྤྱིང་བུ་རྒྱལ་དང་། རྒྱུང་མ་ལ་བུ་ཁྲོ་བོ་རྒྱལ་གཉིས་
 བྱུང་། སྤྱིང་བུ་རྒྱལ་གྱིས་ཐང་མཁར་དུ་ཁང་ཆན་ཞིག་བཅུགས་པས་ཁང་ཆན་
 ཆང་ཐོགས་ཤིང་། བཞོ་ལོག་ཁང་ཆན་ཆང་གི་དཔོན་རབས་དང་བོ་ཡང་འདི་
 ལ་བྱེད་པར་གྲགས།

དེ་ལ་བུ་ཤུག་འབྲུམ་བྱུང་། ཤུག་འབྲུམ་གྱིས་མཁར་གོང་མ་བཅུགས་
 པ་ལ་བཞེན་ནས་གོང་མ་ཆང་ཆགས། དེ་ལ་བུ་ཆེ་དབང་འབྲུམ་དང་། བསྐྱན་
 འདྲིན་དར་རྒྱས་གཉིས་བྱུང་། ཆེ་བ་ཆེ་དབང་འབྲུམ་གྱིས་ཁང་བ་གསར་བ་

ཞིག་བརྟེན་པས་མགོ་ལོག་ཁང་གསར་ཆང་བྱང་། རྒྱུ་བ་བསྟན་འཛིན་
དར་རྒྱས་ཀྱིས་དགེ་བཟའ་ཞིག་སྤངས་པ་ལ་བྱ་དམག་ཟོར་དཔོན་པོ་དང་།
བསོད་ནམས་ནོར་བུ། བསོད་ནམས་དཔལ་མགོན། མགོན་པོ་དར་རྒྱས་
བཅས་བྱང་ཞིང་། སྤང་བཟའ་ཞིག་སྤངས་པ་ལ་བྱ་ཀླུ་བྱང་།

འབྲིང་པོ་བསོད་ནམས་ནོར་བུ་ཁང་རྒྱ་ཆང་གི་དཔོན་རབས་གཉིས་
པ་ཡིན། དེས་དཀར་བཟའ་མཁན་མོ་སྤངས་པ་ལ་བྱ་ཆོ་རིང་ཕུན་ཚོགས་དང་།
བྱ་མོ་བསོད་ནམས་དཔལ་སྦྱིད་སྦྱོལ་མ་གཉིས་བྱང་། དཔོན་ཆོ་རིང་ཕུན་
ཚོགས་ཀྱི་རིང་ལ་རུ་སྡེ་རྒྱ་བསྦྱིད་བྱས་པ་སོགས་དར་རྒྱས་ཆེན་པོ་བྱང་བར་
བཤད། དཔོན་འདིས་ལུང་དཀར་དགོན་འདེབས་པའི་སྦྱིན་བདག་གཙོ་བོ་
བྱས། རང་ལོ་བཙོ་བརྒྱད་ཐོག་དཔོན་སར་བཞུགས། ཨ་མཆོག་བཟའ་ཞིག་
སྤངས་པ་ལ་བྱ་ངག་དབང་བསྟན་འཛིན་དང་། ཀླུ་གཉིས་བྱང་། དཔོན་
ཀླུ་སྦྱོང་ཞིག་ཁོ་ཉི་ཞེས་པའི་སར་འབྲོག་སྡེ་བསྐྱབས། དེ་ལ་བྱ་ཨ་སྦྱོང་རྣམ་
རྒྱལ་དང་། ཨ་སྦྱོང་དགེ་བཤེས་སུ་གྲགས་པ་གཡུ་སྦྱ། དབང་མགོན་གསུམ་
བྱང་། ཨ་སྦྱོང་དགེ་བཤེས་གཡུ་སྦྱས་སྒྲ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འབྲེལ་གྱི་བྲག་མཛོད་
ཆེན་མོའི་ལས་ཁུར་བསྐྱབས། སྦྱོང་འདི་དག་གི་རིང་ལ་རི་སྡེ་དང་མངའ་ཐང་
རྒྱས་པས། སོག་པོའི་ཕྱོགས་རུ་སྡེ་མང་པོ་དང་། ཁྲོ་ཁོ་ཁག་གསུམ་སོགས་ཀྱི་
རུ་སྡེ་མངའ་འོག་ཏུ་བརྒྱུག་པ་དང་། རང་བྱུགས་ཀྱིས་འདུས་པ་སོགས་ཡོད་
ཟེར། སྐབས་དེར་ཟི་ལིང་གི་ཁ་ཆེ་ལྷ་ངག་གིས་འཆོ་བ་ཤོད་སྟབས། སྒྲ་བྲང་
བཀྲ་ཤིས་འབྲེལ་ལ་རྒྱུ་བ་རྩ་བྱས།

དཔོན་རབས་བཞི་བ་ངག་དབང་བསྟན་འཛིན་ནི་རབ་བྱང་བརྒྱ་
གསུམ་པའི་ཚུ་ལྷག་སྡེ་སྡེ་ལོ་༡༧༥༡ ལོར་སྐྱེས། རང་ལོ་བཙོ་བརྒྱད་ལྷིང་དཔོན་
སར་བཞུགས། འདིས་སྤར་སོག་དམག་མགོ་ལོག་ཏུ་སྤེབས་ནས་མི་བྲིམ་བརྒྱ་

ཕྱག་གཅིག་ཤུལ་མེད་དང་། བཞོ་ལོག་ནག་ཐར་འབྲུམ་གྱིས་སོག་དམག་ཡང་
 ཡང་སླེབས་པ་ལ་ཚོལ་འདྲིང་བྱས་ཏེ། སོག་ཁྲོད་ཀྱི་ཤ་ར་མེ་ཆུན་བྱ་བའི་སློན་
 བོ་ཅམ་མ་གཏོགས་པའི་དྲག་གས་པལ་ཆེར་བསད་ཀྱང་། བཅར་ནག་ཐར་
 འབྲུམ་གྱི་ཏྲ་བསད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁོང་སོག་དམག་གིས་བཟུང་ཡང་། མི་
 རབས་ཕྱི་མ་ལ་དཔེ་དཔྱད་མི་འདྲིལ་ཅེས་བཤད་ནས་མགོ་བཏགས་མ་བྱས་པས་
 སོག་ཁྲོད་དུ་བྱིད་ནས་དམར་གསོད་བྱས་པའི་དྲག་ཤ་ལེན་པ་སོགས་ཀྱི་ཆེད་
 དུ། མཆོ་སློན་པོའི་ཨ་རིག་མདའ་བཞི་སོགས་སོག་ཞབས་ཀྱི་རུ་སྡེ་ཆོ་སྐོར་མང་
 བོ་བཅད་དེ་ཨ་རྒྱུང་ཁག་གསུམ་ལ་རུ་བགོས་བྱས་པས། ད་ལྟའང་སོག་རུ་མར་
 འབོད་པ་མགོ་ལོག་སྡེ་ཁྲོད་དུ་ཡོད་ཅིང་། གཞན་སྤྱོད་ནག་ཁག་གསུམ་སོགས་
 ཀྱི་ཡུལ་སྡེ་མང་བོ་མངའ་ཞབས་སུ་བསྐྱུས་པར་གྲགས།

དཔོན་འདིས་སྤྱིན་བདག་བྱས་ཏེ་སྤྱི་ཕྱིར་མདོ་སྤྲུགས་བཤད་སྐབ་ཆོས་
 འཁོར་སྤྲིང་དང་། རྩོམ་དགོན་དེས་དོན་ཆོས་འཁོར་སྤྲིང་གཉིས་བཏབ།
 དཔོན་དག་དབང་བསྟན་འདྲིན་འདི་བ་ཆོས་སྤྱིད་དམག་གསུམ་ལ་མཁས་
 གྲགས་ཆེན་འང་། ཁོང་གི་མི་ཆེའི་ནང་ནོར་འབྲུལ་ཆེན་པོ་གསུམ་བྱུང་བ་ནི།

སྡེ་དགེ་རྒུལ་བོའི་མངའ་ཞབས་ཀྱི་ཆོ་དཔོན་ཅེ་བའི་རྣམ་ལུ་བེར་བ་
 ཞིག་རྒུལ་བོ་ལ་དོ་ལོག་སྟེ། མི་བྱིས་འགའ་ཞིག་བྱིད་ཅིང་མ་སྟོད་མགོ་ལོག་
 རྒྱུགས་སུ་སྐྱབས་བཅོལ་དུ་སླེབས་ཤིང་། ཕྱིས་སྡེ་རྒྱུགས་འཕེལ་ཏེ་མ་སྟོད་ཅེ་
 བ་རྒུལ་ཞེས་གྲགས། དེའི་བུ་ཅེ་བ་དཔོན་རྒྱུང་གིས་ཨ་རྒྱུང་བཟུང་ཞིག་
 བསྐྱངས་ཀྱང་། ཕྱིས་མ་འཆམ་ནས་བུ་མོ་རང་ཡུལ་དུ་ལོག་སྟེ་ད་ཕྱིར་སོང་ན་
 ཅེ་བས་གསོད་ཉེན་ཆེ་བེར་ཡང་། དཔོན་དག་དབང་བསྟན་འདྲིན་གྱིས་མ་
 ཉན་ནས་བུ་མོ་བཅོན་གྱིས་ཕྱིར་བཟངས། ཅེ་བ་དཔོན་གཡོག་དབུས་སུ་འགོ་
 རྒྱབས་བུ་མོའི་མིད་པ་དར་རྫོང་བརྒྱབ་སྟེ་བསད་པ་དང་གཅིག་

ཨ་སྒྲོང་གི་བུ་མོ་ཞིག་ཤར་ཁ་བུ་ལ་མནའ་མར་སོང་བ་བཟའ་འཕྱོར་
བྱུང་བས། དཔོན་དབང་བསྟན་འཛིན་པ་བུས་དམག་དངས་ནས་ཤར་ཁ་བུ་
དང་མོ་གསུམ་གསོད་བྱས་ཏེ་སྤྲིང་ནད་བཅད་ཟིན་ཀྱང་། དུམ་དགེའི་ཁོས་
ཁུང་ཁར་རྩ་བའི་རྩ་ཆོང་བ་ཡོད་པ་ཤེས་ནས་དཔུང་འབྲེན་རྒྱ་བྱས། བུ་དཔལ་
ཆེན་མགོན་མ་འཐད་ཀྱང་པ་ཆུན་ངག་དབང་གིས་ཟུ་ཚུགས་གྱིས་དཔུང་
དངས། རྩ་བའི་རྩ་ཆོང་བ་རྣམས་གྱིས་འཐབ་ར་བཅུགས་ནས་མ་ལོན་པས།
པ་ངག་བསྟན་གྱིས་བུ་དཔལ་ཆེན་མགོན་འཐབ་རའི་སྤྲིང་རྒྱག་དགོས་པའི་ཞེ་
སྤང་བསྐྱངས་ནས་རྒྱགས་པས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་བའི་ཤིང་ཡོས་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༥
ལོར་བུ་བསད་པ་དང་གཉིས།

ཁོ་བའི་དམག་འཐབ་སྤྱི་ཕྱིར་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་ནས་རྩ་བ་སྤོད་སྤྱད་བར་
གསུམ་སོགས་བཅོན་གྱིས་བསྐྱུས་པ་དང་། རང་འགྲུལ་གྱིས་མགོ་བཏགས་པ་
སྤྱི་མངའ་ཞབས་སུ་བསྐྱུས་ཀྱང་། རྩ་བའི་ལ་ལ་མཐུད་དབང་རྒྱུར་བྱེད་པའི་
སྤྱགས་རྒྱུང་རིང་པོའི་འཆར་འགོད་བཞིས་ཏེ། དཔལ་ཤུལ་ལྷགས་ཐར་འབུམ་
རྩ་བའི་དམེ་དཔོན་ཆང་གི་བུ་དོད་དུ་བཞག་ཀྱང་། བསམ་དོན་ལག་ཏུ་མ་ཁེལ་
ནས་རྩ་བ་མགོ་ལོག་གི་མངའ་ཞབས་ནས་ཤོར་བ་དང་གསུམ་ཡིན།

འདིས་རྩེ་བཟའ་ཞིག་སྤངས་པ་ལ་བཀྲ་ཤིས་རྒྱ་མཚོ་དང་། སྤུང་མ་ཐུབ་
བསྟན། དཔལ་ཆེན་མགོན་བཅས་བུ་གསུམ་བྱུང་། སྤུང་མ་ཐུབ་བསྟན་ནི་འཛམ་
ཐང་ཕྱོགས་སུ་གྲགས་པ་ཆེ་བའི་སྤུང་མར་གྱུར་ཅིང་། བཀྲ་ཤིས་རྒྱ་མཚོ་ལ་རིགས་
རྒྱུད་མ་བྱུང་། དཔལ་ཆེན་མགོན་གྱིས་ཨ་སྒྲོང་ཁང་ཆུན་ཆང་གི་དཔོན་ས་
བསྐྱུངས། དཔོན་འདི་གཉིས་ཀྱི་རིང་སོག་མེ་རིན་དང་རྩ་སག་གི་མགོ་སྤངས་
པ་དང་། རྟོར་ལམ་ཞབས་ཆང་དང་། སྤིང་ཡར་ཁོག་ ཉ་མཚོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་
དུད་ཁྱིམ་ཐོར་བུར་གནས་པ་རྣམས་མངའ་ཞབས་སུ་བསྐྱུས་པ་སོགས་མངའ་

ཁོངས་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་། བཞོ་ལོག་ཕྱོགས་སུ་སྟན་གྲགས་ཆེ་བར་བཤད། དཔོན་
ངག་དབང་བསྟན་འཛིན་རང་ལོ་གྲུ་ལཱེ་སྟེང་འདས། ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་ཞིག་
དུ་ཨ་སྟོང་ཁང་ཀན་ཆང་གི་བུ་དོད་ཨོ་རྒྱན་ལོ་བརྒྱད་པའི་སྟེང་ངག་བསྟན་
འདས་པར་བཤད་པ་ལྟར་ན། རབ་བྱུང་བཙེ་ལྔ་བའི་ལྷགས་ཏུ་སྟེ་ལོ་༡༥༧༠
ལོར་ཁེལ་བ་ཡིན་ནོ། བུ་དཔལ་ཆེན་གཞོན་དུས་འདས་པས་ཡིན་ནམ་གཤིག་
མོ་ཞིག་དང་འབྲེལ་ནས་བུ་དྲུག་རྒྱལ་མགོན་པོ་ཟེར་བ་ཞིག་བྱུང་བ་ཡང་འདས་
ནས་རྒྱུད་འཛིན་མ་བྱུང་།

དཔོན་རབས་དུག་པ་ཨོ་རྒྱན་འཕྲིན་ལས་ནི་རབ་བྱུང་བཞི་བའི་རྒྱ་ཁྱི་
སྟེ་ལོ་༡༥༧༡ ལོར་སྟེས། འདིའི་པ་གོང་མའི་དཔོན་བཟའི་ཤིས་དོན་གྲུབ་ཡིན།
འདི་རང་ལོ་དུག་པའི་སྟེང་ཁང་ཀན་ཆང་གི་བུ་དོད་བྱས། རང་ལོ་བཙེ་ལྔའི་
སྟེང་དཔོན་སར་བསྟོས། འབོས་བཟའ་བཟའ་ཤིས་སྟོལ་མ་སྐངས་པ་ལ་བུ་ཞོར་
བུ་བཟའི་ཤིས་དང་། དེ་ཕུག་དུག་ཅ་སྟུལ་སྟུ། ཆོས་ནམ་བཅས་གསུམ་དང་། བུ་
མོ་ཆེ་རིང་ལྷ་མོ། ཡེ་ཤེས་སྟོལ་མ། ཆེ་རིང་སྟོལ་མ་བཅས་བྱུང་། རོང་བཟའ་
ཞིག་དང་འབྲེལ་བས་དེ་ཕུག་ཆོས་རྩེ་ལོ་ཡག་སྟུལ་སྟུ་དང་། འཇམ་ལོ་ཟེར་བ་
བཅས་ཐང་བུ་གཉིས་བྱུང་།

དཔོན་འདི་ཆོས་སེམས་ཆེ་ཞིང་ཞི་འཇམ་དུ་གནས་པ་ཞིག་ལས་དུག་
པོའི་གཡུལ་ལས་སོགས་མ་བྱས་པར་སྤང་ལ། ཆོ་སྐྱོད་ཁ་ཆེ་ལྷ་དམག་གིས་མགོ་
ལོག་ལ་བཅན་འཇུལ་དང་ཁལ་ལོག་བཀལ་སྐབས་བྱས་རྗེས་བཞག་སྟེ།

འབོས་བཟའི་བུ་མོ་ཆེ་རིང་ལྷ་མོ་རྩ་བའི་དཔོན་ཆེའུ་མགོན་པོ་བསོད་
ནམས་ཀྱིས་བསུས་ཏེ་བུ་མོ་ཞིག་བྱུང་ཡང་། ཕྱིས་བཟའ་འཁོར་བྱུང་། བུ་ཞོར་
བུ་བཟའི་ཤིས་པ་ཁྱིམ་ནས་བསྐད་དེ་དཔོན་ས་བཟུང་། བུ་གཉིས་པ་དེ་ཕུག་དུག་
ཅའི་སྟུལ་སྟུར་ངོས་འཛིན་བྱས།

ཆོས་ནམ་གྱིས་འཕོས་བཟའ་ངག་ལྟ་སྒྲངས་ནས་བྱིས་གཞིས་བཟུང་
 བ་ལ་བྱ་གཅིས་དགའ་སྐྱེས། ཡང་ཤ་བཟའ་ཞིག་དང་འབྲེལ་ནས་བྱ་སྟོབས་
 རྒྱལ་བྱ་བའི་གྲགས་ཅན་ཞིག་བྱུང་བེད། དེའི་རྒྱུན་གྱིས་ཚུང་མ་འཕོས་བཟའ་
 དང་འཁོར། གཅིས་དགའ་ནར་སོན་ནས་ནང་འཁྲུག་བསྐྱངས་ཤིང་། མ་ཆན་
 དང་མཉམ་དུ་དུད་བྱིས་འགའ་ཁྲིད་ནས་ཡུལ་བྱོལ་ཀྱང་མ་ཕན་པར་དམར་
 གསོད་བྱས། བྱ་མོ་རིག་བྱེད་ལྟོ་སྟག་སྟོག་རིན་ཏེས་སྒྲངས་པས་སྐྱུལ་སྐྱུང་ག་
 པོ་དང་། དབང་ཆེན་སྟོབས་རྒྱལ་སོགས་བྱུང་། ཡེ་ཤེས་སྒྲོལ་མ་རྩོ་སྒྲུད་དབལ་
 ལྷལ་བདུད་མགོན་གྱི་མནའ་མར་སོང་བས། འཇིགས་མེད་མགོན་པོ་སྐྱེས། ཆོ་
 རིང་སྒྲོལ་མ་རྗེས་དཀར་ངག་དབང་ཆང་གི་བྱ་དོད་དུ་བྱིན།

དཔོན་རབས་བདུན་པ་ནོར་བུ་བཀྲ་ཤིས་ནི་རབ་བྱུང་བཙུང་ལ་བའི་མེ་
 བྱིསྐུ་ལོ་༡༤༤༤ ལོར་སྐྱེས། རང་ལོ་བཅུ་བདུན་སྟེང་ཁང་ཆན་ཆང་གི་དཔོན་
 སར་བཞག་ཁེ་བཟའ་བསོད་ནམས་སྒྲོལ་མ་དང་། འཕོས་དཀར་བཅས་ཆེན་
 ཚུང་གཞིས་སྒྲངས། ཆེན་མ་ལ་བྱ་མོ་བསམ་འགྲུབ་སྒྲོལ་མ་བྱུང་། ཚུང་མ་ལ་
 བྱ་མོ་གདུགས་དཀར་སྒྲོལ་མ་བྱུང་བ་ཟུར་བྱིས་དུ་བཞག།

དཔོན་ནོར་བུ་བཀྲ་ཤིས་འདས་རྗེས། ཚུང་མ་འཕོས་དཀར་ལ་བྱ་སྟོ་
 ཆེན་སྐྱུལ་སྐྱུད་དང་། བསྟན་འཛིན་ཆོས་འཕེལ་གཞིས་བྱུང་། བྱ་མོ་རྩ་སྟེ་པ་དང་།
 ཨ་དཀར་གཞིས་བྱུང་། སྟོ་ཆེན་སྐྱུལ་སྐྱུས་དཔལ་ཡུལ་དར་ཐང་དགོན་གྱི་ཆོས་
 སྲིད་བསྐྱངས། བསྟན་འཛིན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་མགོ་ལོག་གཅིག་སྐྱེལ་རྫོང་རིག་
 སྟོབ་མགོ་གཙོ་གཞོན་པའི་ལས་ཁུར་བསྐྱབས། བྱ་མོ་འཛམ་པ་མགོ་ལོག་ཆང་
 ལ་སོང་བས་བྱ་དང་བྱ་མོ་བཞི་བྱུང་། ཨ་དཀར་ལ་ན་རྩོར་ཆང་ལ་མནའ་མར་
 སོང་བས་བྱ་དང་བྱ་མོ་གཞིས་བྱུང་།

དཔོན་རབས་བཅུད་པ་དབང་ཆེན་ལྟ་སྟོབས་ནི་རབ་བྱུང་བཙུང་ལ་བའི་

ས་བྱ་སྤྱི་ལོ་༡༩༠༩ ལོར་སྤྱི་ལོ་༡༩༠༩ ལོར་བུག་སྐང་པ་རྒྱ་འདུག་ཙམ་དང་། ཉག་
 རྒྱ་བཅོད་རྒྱལ་གཞིས་ཀྱིས་ལྷགས་སྤྱུལ་རོལ་བའི་དོ་རྩེའི་སྤྱི་སྤྱིར་དོས་འཛིན་
 ཀྱིས་བུག་སྐང་དགོན་དུ་སྤྱི་གསོལ་བྱས་ཀྱང་། རིང་མིན་པ་ནོར་བུ་བཟ་ཤིས་
 འདས་པ་དང་། ཨ་ཁྱེས་ཨོ་རྒྱན་བཞེས་པས་དཔོན་ས་འཛིན་མཁན་མ་བྱུང་།
 བས་ཕྱིར་རང་བྱིས་དུ་ལོག་ སའི་བཟའ་ལྷ་ཆེན་མ་ཁེ་བཟས་རང་གི་བུ་མོ་
 བསམ་པོ་ལ་འཕོས་སྤྱི་ཆེན་མག་པར་བཞག་སྟེ་དཔོན་ས་འཛིན་འདོད་ཆེ་ཁར།
 ༥་བའི་ཆེ་དཔོན་ཆང་དང་། འཕོས་པ། ཨ་འདུས་ཆང་སོགས་ཀྱིས་ཁེ་བཟའི་
 རྒྱལ་ཙ་བྱས་པས། ཨ་ཁྱེས་ཨོ་རྒྱན་དང་ཆ་བོ་དབང་ཆེན་ལྷ་རྒྱལ་གཞིས་ཀྱིས་
 ཁོང་ཆོའི་དོ་ཡར་མ་འདང་ནས། ལྷ་ཆེན་རྒྱལ་དཔོན་སར་སྟོད་ཐབས་མ་བྱུང་།
 ཨ་ཁྱེས་ཨོ་རྒྱན་གྱིས་སྟེ་འབངས་ལ་ཆ་བོ་དབང་ཆེན་ལྷ་རྒྱལ་དཔོན་སར་འཛིན་
 དགོས་པའི་ཁ་ཆེས་བཞག་སྟེ་འདས། དེའི་དོན་དུ་ཆེ་ཆང་དང་། འཕོས་
 པ་ཆང་། ཨ་འདུས་བཅས་མཉམ་རུབ་ཀྱིས་ཁང་རྒྱན་ཆང་ལ་གཡུལ་བཤམས་
 བས། སན་རྒྱུན་མི་ཤི་རྟ་འབྱེལ་གྱི་སྟེ་གཟར་ལངས། དཔལ་ཡུལ་སྤྱུལ་སྤྱི་སོགས་
 གཟུ་བ་གཟུ་གཡོག་བརྒྱད་རུས་ཀྱི་དེ་ཆེན་རྒྱུས་པས་ཁེ་བཟའ་མའི་བསམ་དོན་
 མ་འགྲུབ།

ཨ་ཁྱེས་ཀྱི་ཁ་ཆེན་ས་ལྟར་དབང་ཆེན་ལྟ་བུ་རང་ལོ་བཅུ་བདུན་ཉིད་
དཔོན་སར་སླེབས། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་སྐྱེས་པ་ལ་ལོ་སྐྱེས་
མིང་ཨ་བསེའང་ཀན་ཆང་གི་དཔོན་མོར་བསྐྱེད། དེ་ལ་ཀྱས་མོ་གཉིས་ལས་
ཀྱས་མ་བྱུང་སྟབས། ཆོ་སྐྱོད་དུ་ལོ་བཅུ་ཆེ་འདིན་སྐྱོལ་མ་ཆུང་མར་བྱངས།
དེ་ལ་བྱ་བ་ཆོད་ནམས་དོན་ལྷན་ཆོག་གཉིས་དང་བྱ་མོ་གསུམ་བྱུང་།

རབ་བྱུང་བརྒྱ་དྲུག་པའི་ཤིང་མག་སྟེ་ལོ་ ༡༧༩༥ ལོར་ཁ་ཆེ་མ་ཡུ་ཆེང་
གིས་དམག་དཔུང་བྱ་གཅིག་སྟེ་བས་ནས་དཔལ་ཡུལ་དར་ཐང་དགོན་དུ་

བཟུང་ཅིང་། དུལ་མིར་ཁལ་རིགས་སྒྲ་ཆོགས་བཀལ། དེའི་སྤྱོད་སྤྱོད་ལོ་༡༩༩༤
 ལོར་ཡང་བསྐྱར་དམག་སྡོན་བརྒྱབ་སྟེ། དར་ཐང་དགོན་པའི་ཉེ་འདབས་སྡོ་
 ལག་མདོར་སྤྱོད་འཛིན་ཞིབ་དཔྱད་ལས་ཁྲུངས་ཟེར་བ་བཅུགས། ལོ་དེའི་སྡོན་
 ཁར་ལྷ་དམག་གིས་ཡག་ཤེས་ཆོང་བ་འཕྲོག་ཅིས་བྱས་སྐབས། ཡག་ཤེས་བདེ་
 སྦྱང་གིས་འགོག་ཆོལ་བྱས་ཏེ་ལྷ་དམག་གི་གཙོ་གྲས་ལྷ་ཐོན་སྡོན་དམར་གསོད་
 བྱས། དེའི་སྡོན་གྱིས་མགོ་ལོག་ཏུ་གདུག་རྩུབ་རྗེ་ཆེར་བཏང་སྐབས། རབ་བྱུང་
 བཅུ་དྲུག་པའི་ས་སྟག་སྤྱོད་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་ཁང་ཆན་དཔོན་དབང་ཆེན་ལྷ་རྒྱལ་
 དང་། ཁང་གསར་དཔོན་བན་ཆེན་སྐབས་སོགས་དཔོན་སྡོན་གྱིས་གྲོས་བྱས་
 ཏེ་ལྷ་དམག་གཡུལ་འཐབ་སྤྱད། ཁང་ཆན་དམག་དཔོན་སྦྱོང་ཆོས་དང་། འབྲུ་
 དར། དམེ་གཞོན་སོགས་གྱིས་དཔལ་ངར་དྲག་པོས་དམར་འཛིང་བྱས་ཏེ་ལྷ་
 དམག་གི་དམག་སྐར་གཏོར། ལྷ་དམག་གི་དམག་དཔོན་པན་སྡོན་ལིས་གྲང་བྱ་
 བ་གསོན་བཟུང་གིས་སྐྱེ་བསྐྱེམས་ནས་བསད་ཅིང་། བེམ་རོ་སྡོ་རྩུར་སྦྱར། ལྷ་
 དམག་༥༠ ལྷག་འཛིན་བཟུང་བྱས་པ་སོགས་རྒྱལ་ཁ་ཆེན་པོ་བྱངས།

དེའི་སྡོན་གྱིས་ལྷ་པུ་སྤྱང་གིས་ལྷ་ཏེ་ཕྱིན་དང་། ལྷ་གྲང་ཡུའུ་གཉིས་ལ་
 དམག་གྲངས་༩༠༠༠ ལྷག་སྤྱད་དེ་མགོ་ལོག་ལ་བཅོན་གཞོན་བྱེད་དུ་བཏང་།
 གཡུལ་འཐབ་དེའི་མཁུག་འབྲས་སུ། མགོ་ལོག་སྤྱོད་དང་ཁྲུང་པར་ཁང་ཆན་
 ཆོང་གི་མི་གྲངས་༡༠༠༠ ལྷག་དམར་གསོད་དང་། སྡོ་རྩུགས་༩༠༠༠༠ ལྷག་
 བཅོམ་འཕྲོག་བྱས།

ལྷ་དམག་གི་གདུག་རྩུབ་མ་བཟོད་ནས་སོག་རུ་དང་། ལྷོས་རུ་མ། ཡར་
 ཐང་ཉ་དགེ་སོགས་སྤེའམོར་བྱུང་ནས། ཐོས་བྱོལ་དུ་འགྲོ་སྐབས། འཛོག་གི་
 ལྷང་མདའ་ཞེས་པའི་སར་རྩ་བའི་དམེ་དམག་གིས་བཀག་སྟེ་འཕྲོ་ལམ་མ་སྤྱད་
 སྐབས། ལྷ་དམག་གིས་རྗེས་ཟིན་ཏེ་བོད་མི་༥༠༠ ཅིན་དམར་གསོད་དང་།

ནོར་ལུག་ཁྲི་ཕྱག་དུ་མ་འཕྲོག་བཅོམ་བྱས་པ་སོགས་པམ་ཞེས་ཆེན་པོ་བྱང་།

ར་བས་མགོ་ལོག་གི་བྲོས་བྱུང་བ་བཀག་འགོག་བྱས་ཏེ་མ་རྒྱལ་ཆུལ་ཁ་ཐོབ་པའི་གཏང་རག་ལྟ་བུར། ཁ་ཆེ་མ་ཕུ་སྤང་གིས་དམག་མི་ལྔ་བརྒྱ་ཆེ་ཆུལ་སར་ཡི་གེ་སྒྲེལ་དུ་བཏང་ནས། ཁྱོད་ཀྱིས་སྡོན་ཆད་ངའི་དམག་སྟག་སྐབས་པའི་ལན་མི་འདི་རྣམས་ཡིན། ངའི་དམག་འདི་མན་ལ་ཡོང་རྒྱུ་མིན། དམག་མི་ལ་ཟ་ཆས་རྩམ་པ་དང་བྱེ་སྒྲེ་༥༠༠ དང་། ཏྲ་ཆས་ལ་ནས་དང་སྟན་མ་སྒྲེ་༡༠༠༠ དགོས་ཞེས་བཤད་པ་ངེ་བཞིན་སྐྱབ་འབུལ་ཞུས། ཞེས་ནས་མཁའ་འཛིགས་མེད་ངང་བ་མཆོག་བཟང་གི་ཁང་ཆན་ལོ་རྒྱུས་སུ་(མགོ་ལོག་ཨ་སྒྱོང་ཁང་ཆན་དཔོན་སྟོན་རིམ་བྱོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐུན་སེལ་དགའ་བའི་ལང་ཆོ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།། ༡༥། ༡༦ བར་གསལ)བཤད་འདུག

སྤྱི་ལོ་༡༧༩༩ ལོའི་དགུན་ཁར་མགོ་ལོག་ཁང་ཆན་དཔོན་དབང་ཆེན་ལྟ་ཆུལ་དང་། ཁང་གསར་དཔོན་བན་ཆེན། ཁང་ཆན་སྟོན་ཨ་བཟོད་ཆོས་རྒྱལ་སོགས་མི་གངས་ཉེ་ཤུ་ལྷག་མི་ཁྱོན་བྱང་ཆེན་དུ་སོང་སྟེ། སྤྱི་ལོ་མ་ཕྱེད་མ་ཕྱེད་མེད་ཀྱིས་མགོ་ལོག་ལ་བསད་གཏུབ་འཕྲོག་བཅོམ་ཅི་བྱས་དང་། ལུ་མཐུད་ལྷ་ཆང་གི་བཅན་ལོག་དུ་སྡོད་ཐབས་མེད་སྐོར་སྐབས་དེའི་གོ་མིན་ཏང་བོད་སོག་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་བརྒྱུད་སྲིད་གཞུང་ལ་སྟན་གསན་ཞུས་པར་མ་ཟད། གོ་མིན་ཏང་གི་སྲིད་འཛིན་ཅང་ཅེ་མི་དང་ཡང་ཐུག་འཕྲད་བྱུང་སྟེ། མགོ་ལོག་ཁག་གསུམ་ལྟ་དམག་གི་ལོག་དུ་སྡོད་མི་དགོས་པའི་སྐད་ཆ་བྱུང་འདུག་ཀྱང་། དོན་དངོས་སུ་ལྟ་སྤང་ཞེས་པའང་གོ་མིན་ཏང་སྲིད་གཞུང་གིས་མཆོ་སྡོན་གྱི་སྲིད་འཛིན་དུ་བསྐོས་པ་ཞིག་ཡིན་སྟབས། མགོ་ལོག་པ་རྣམས་ཀྱི་ཞུ་སྟན་ལ་དོན་འབྲས་ངོ་མ་ག་ལ་སོན་ཐུབ།

འོན་ཀྱང་སྐབས་དེར་བྱང་ཆེན་དུ་གནས་སྡོད་གོ་མིན་ཏང་གི་དབུ་སྤྱོད་

དོ་སྤྲོས་དག་བཤེས་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ་དང་། དམག་སྤྱི་ཆེན་མོ་བློན་ཡུན་སོགས་
 དང་ཡང་ཐུག་འཕྲད་བྱུང་ནས། ཁང་ཆན་དཔོན་ལ་ཁང་ཁེ་མེན་ཞེས་
 བཏགས་ཤིང་། མགོ་ལོག་ས་ཁུལ་གྱི་པོ་ཨན་དཔག་དཔོན་གྱི་གོ་གནས་དང་།
 ཁང་ཆན་སློན་པོ་ཨ་བཟོད་ཆོས་རྒྱལ་ལ་ཐོན་ཀྱང་གི་གོ་གནས་སྤྱད་ཟེར།
 ད་དྲུང་ཁོང་ཆོས་གོ་མེན་སྤྱི་དགའ་ལོ་མགོ་ལོག་ཏུ་སློབ་གྲ་འཇུགས་དགོས་
 པའི་རེ་སྐུལ་ཞུས་དོན་ལྟར། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ལྷགས་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༡
 ལོར་གོ་མེན་སྤྱི་དགའ་ལོ་མཐའ་མཚམས་སློབ་གསོ་ཐེན་ཞེས་པའི་དགོ་ཆན་
 མངགས་ཏེ། སྤྱི་ལོ་མགོ་ལོག་ཨ་སྤྱིང་ཁག་གསུམ་གྱི་ཁོངས་སུ། རྒྱལ་འཇུགས་
 མགོ་ལོག་དམའ་རིམ་སློབ་གྲ་ཞེས་པའི་སློབ་ཆུང་གསུམ་བཅུགས། མདོ་དོན་
 མགོ་ལོག་ལྷ་ལོག་ནས་ཕྱིར་འཐེན་བྱས་པའི་རྩ་འཛིན་གཏན་འབེབས་གང་
 ཡང་མ་བྱུང་བྱུང་། དེ་ནས་བཟུང་ཁང་ཆན་དང་ཁང་གསར་གཉིས་ལ་ལྷ་
 དམག་གིས་མགོ་ལོག་ལ་གཞོན་འཆོ་བཟོ་མ་སྤྱབ་ཟེར།

རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་མེ་ཕག་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༢ ལོར་ཡང་བསྐྱར་ཁང་
 ཆན་གསར་གཉིས་གྱི་དཔོན་རིགས་ཁག་གོ་མེན་སྤྱི་དགའ་ལོ་མཐའ་ལ་ཞུ་གཏུགས་
 ཆེད་ཆེན་བློན་དུ་སོང་ཡང་། སྐབས་དེར་གོ་མེན་སྤྱི་དགའ་ལོ་མཐའ་ལ་ས་ནན་
 ཅིན་དུ་སློབ་ཅིན་སྐབས་ཆོས་མཐོང་དཔོན་རིགས་ལ་ཐུག་འཕྲད་བྱུང་མ་སྤྱབ་
 ཁར། སེ་ཁྲོན་ཞིང་ཆེན་གྱི་མགོ་ཁྲིད་དང་ཐུག་ནས་མགོ་ལོག་ཁག་གསུམ་ལས་
 དོན་ཆོགས་པ་ཞེས་པ་ཞིག་མགོ་ལོག་ཏུ་མངགས་པ་ལ། ལྷ་དམག་གིས་གཞོན་
 འཆོ་ཕོག་པར་བཤད།

རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ལྷགས་ལོ་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༣ ལོར་སློབས་རྒྱལ་
 དང་། དམེ་གཞོན་སོགས་ཨ་སྤྱིང་ཁང་ཆན་གསར་གྱི་སྤྱི་ཚབ་མི་སྤྱི་ལོ་དུ་
 སོང་སྤྱི་ལྷ་ཁྲོན་ཏང་ལ་འཚམས་འདྲི་དང་འབྲེལ་ལམ་ཐོག་མ་བཅུགས།

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༡ ལོའི་ལོ་མཇུག་ཏུ་ཁང་ཆུན་དཔོན་པོ་སོགས་མགོ་ལོག་
བོད་ལྷ་སྐོར་ཆོགས་པ་རྒྱ་ནག་གི་རྒྱལ་ས་པེ་ཅིན་དང་། ལུ་བ་བྱང་། བོད་སོག་
བཅས་ཀྱི་གོང་དང་བཟོ་བྲལ་ལ་ལྷ་སྐོར་བྱས་ཤིང་། དམར་ཤོག་སྲིད་འཛིན་
མའོ་ཅེ་ཏུང་དང་། གཤུ་ཏི་སོགས་དཔོན་རིགས་ལ་ཐུག་འཕྲད་བྱས་ནས་སེམས་
འགྲུལ་ཆེན་པོ་ཐེབས་པར་བཤད།

རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཤིང་ལུག་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར། མགོ་ལོག་བོད་
རིགས་རང་སྐྱོང་ཁྲུངས་ཞེས་པ་བཅུགས། ཨ་སྐྱོང་ཁང་ཆུན་དཔོན་པོས་གཤེ་
ཞི་གཞོན་པའི་འགན་ཁུར་སྒྲངས། དེའི་ཕྱི་ལོར་མགོ་ལོག་བོད་རིགས་རང་
སྐྱོང་ཁྲུངས་ཀྱི་མི་དམངས་འཐུས་མི་ཆོགས་ཆེན་ཐེངས་དང་པོ་འཆོགས་ནས།
རང་སྐྱོང་ཁྲུངས་ཞེས་པ་རང་སྐྱོང་ཁུལ་དུ་བསྒྱུར། ཁང་ཆུན་དཔོན་པོ་ཁུལ་
གཙོ་གཞོན་པར་བཞག་པར་བཤད། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་གྲི་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤
ལོར་བེད་འཁུག་སྐབས་རྒྱ་དམག་གིས་བསད།

(གཞིས།) ཨ་སྐྱོང་ཁང་ཆུན་ཆང་།

ཡུལ་འདིའི་ཆེས་མཐོའི་མགོ་འཛིན་ནི་དཔོན་པོ་ཡིན་ལ། རིགས་རྒྱུད་
ལས་ལུགས་ཀྱིས་བརྒྱད་འཛིན་བྱེད་ཅིང་། གལ་སྲིད་རིགས་རྒྱུད་ཆད་ནས་
དཔོན་ས་འཛིན་མཁན་མ་བྱུང་ཆོ། གཞིན་ཞེས་གཏོགས་པའི་བྱ་དོད་ཀྱིས་སྐྱོང་
སྲོལ་ཡང་ཡོད་འདུག

དཔོན་པོའི་གཤམ་འོག་ཏུ་སློན་པོ་ཡོད་ཅིང་། འདི་བར་ནང་སློན་ཀ་
བ་བཞི་དང་། ཕྱི་སློན་གདུང་མ་བརྒྱད་ཀྱི་ལས་ལུགས་བྱུང་ཡོད། ཕྱི་ནང་གི་
སློན་པོ་རྣམས་ཀྱང་རིགས་རྒྱུད་ཀྱིས་བརྒྱད་འཛིན་བྱེད་པ་ཡིན་ཀྱང་། སྐབས་

རེར་དཔོན་སློན་གྱི་རྒྱུད་པ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་བྱ་དཔལ་རྩལ་འཛོན་ཐང་
 ཅན་བྱང་ན་སློན་པོར་བསྐྱོ་སྒྲུབ་ཡོད། ཕྱི་སློན་དང་ནང་སློན་གཉིས་ཀྱི་དབང་
 ཚད་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་ཡང་། ཕྱི་སློན་དང་ནང་སློན་གཉིས་ཀ་གཅིག་སྟོགས་
 བྱེད་མཁན་ཡང་ཡོད་འདུག།

ཨ་སྦྱོང་ཁང་ཀན་ཚང་གི་སློན་རྒྱུད་རགས་རིམ་ཙམ་ནི། ནང་སློན་ཀ་
 བཞི་དང་། ཕྱི་སློན་གདུང་བརྒྱད། ཕྱི་ནང་གི་སྡེ་བཞི་མི་དྲུག་སོགས་ཀྱི་ལམ་
 ལུགས་བྱུང་འདུག་པ་ལས། ནང་སློན་བཞི་ནི། རྒྱ། ངང་བ། ཨ་བཟོད། ཉ་
 དགེ་བཅས་ཡིན་ལ། འདིའི་སློན་པོ་རྒྱ་ཞེས་པ་ནི་རྒྱ་བོད་གཉིས་སུ་ཕྱི་བའི་རྒྱ་
 རིགས་ཀྱི་དོན་མ་ཡིན་པར་རྒྱ་རག་གམ་རྒྱ་བོའི་དོན་ཡིན། ཨ་སྦྱོང་ས་དཔོན་
 རབས་བཞི་བ་ངག་དབང་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྐབས་སུ། མགོན་པོ་བྱ་བའི་སློན་
 པོ་ལུས་བོངས་ཆེ་ཞིང་ཨོག་ཚོམ་སྟུག་པོ་ཡོད་པའི་མི་རྒྱ་བོ་ཞིག་སློན་པོར་གྱུར་
 པས། མི་རྣམས་ཀྱིས་མགོན་པོ་རྒྱ་རག་དུ་འབོད་པའི་ཚབ་ལ་རྒྱ་མགོན་དུ་
 འབོད། དེའི་རྒྱུན་གྱིས་རྒྱ་ཞེས་པ་བྱིམ་མིང་ལྟ་བུར་སོགས། རྒྱ་ཚང་ལ་སྦྱ་གསར་
 ཚང་དང་སྦྱ་རྩིང་ཚང་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། སློན་མགོན་པོ་འདི་སྦྱ་ཀན་ཚང་
 གི་ཡིན།

མགོ་ལོག་དང་སྡེ་དགེ་གཉིས་གྱུད་ལ་ཐུག་སྐབས་རྒྱ་མགོན་སྡེ་དགེར་
 སོང་བས་པོ་རྩལ་གྱི་གཤམ་པ་ཆེ་བ་བྱུང་བེད། རྒྱ་མགོན་འདི་ཨ་སྦྱོང་ཁང་ཀན་
 ཚང་གི་མངའ་ཞབས་སུ་ཨ་སྦྱོང་གི་རྒྱུད་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཨ་སྦྱོང་སོགས་ས་
 གསུམ་ཡོད་པའི་ནང་གི་གཅིག་ཡིན་འདུག། འདི་ལ་བྱ་ཐུགས་མཆོག་དང་།
 ཉམ་ལོ་གཉིས་བྱུང་། ཐུགས་མཆོག་རྒྱུད་དུས་ནས་གྲ་སར་སོང་སྟེ་ཆོས་ཕྱོགས་
 ལ་སྦྱངས། ཕྱིས་རང་བྱིམ་དུ་ལོག་སྟེ་ཁང་ཀན་སྡེ་བའི་སླ་དཔོན་ཟུང་འབྲེལ་
 བྱས། ཨ་སྦྱོང་ཁང་ཀན་ཚང་གི་སྦྱ་ཚབ་ལྟ་བུར་ཁོ་ཁོ་སོགས་སུ་འགོ་སྦྱོད་བྱས་

ཟེར། ཉམ་ལོས་ཉ་དག་བཟའ་ཞིག་སྒྲངས་པ་ལ་བྱ་རྒྱུ་འཕྲིན་སྒྲིག། བཞོ་བཟའ་
དཔལ་མོ་སྒྲངས་ཀྱང་རིགས་རྒྱུད་མ་བྱུང་།

སྒྲིགས་རྒྱུ་ཆེ་ལི་རྒྱལ་གྲིས་ཉ་བཟའ་ཞིག་སྒྲངས་པ་ལ་བྱ་བུན་ཆོགས།
འདི་ཨ་སྒྲོང་དཔོན་གྱི་ནང་སྒྲོན་དུ་གྱུར། ཤེས་རྒྱ་དང་འདོན་ཐང་ཆེ་བས་ཨ་
སྒྲོང་དཔོན་ཆབ་དུ་ཕྱོགས་བསྒྲིད་གྲིས་ལས་དོན་མང་པོ་བསྐྱབས། ལམ་བཟའ་
ཞིག་སྒྲངས་པའི་བྱ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་དང་། སྐལ་ནམ། རྒྱ་སྤྲུལ། སྤིང་མོ་
གསུམ་བཅས་མིང་སྤིང་དུག་བྱུང་། རྒྱ་སྐལ་ནམ་ཨ་སྒྲོང་དཔོན་དབང་ཆེན་
ལྟ་རྒྱལ་གྱི་ནང་སྒྲོན་དུ་གྱུར། འཁོ་བཟའ་གཅིས་གཅིས་སྒྲངས་པ་ལ་བྱ་དབང་
ཕུག་དང་། རྒྱལ་ཚུལ། སྤིང་མོ་གཅིག་བཅས་བྱུང་། རྒྱ་དབང་ཕུག་ཀྱང་དཔོན་
དབང་ཆེན་ལྟ་རྒྱལ་གྱི་ནང་སྒྲོན་བྱས། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༡ ལོར་རྒྱ་ནག་དམར་ཤོག་
གི་ལས་བྱེད་དུ་ཞུགས་ཤིང་། རུབ་བྱང་མི་རིགས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ་ནས་ཐོན།
དཔལ་ལུལ་ཞང་གི་མགོ་གཙོ་བྱས། དེ་ནས་གཅིག་སྤྱིལ་རྫོང་གི་རྫོང་གཙོ་
གཞོན་པ་དང་། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༩ ལོར་མགོ་ལོག་ཁུལ་གྱི་དམར་ཤོག་སློབ་གྲྱེ་
སློབ་སྤྱི་མོགས་ཁུར་ཀྱང་། རིག་གསར་སྐབས་རྒྱ་གཞུང་གིས་ཉེས་མིང་
བཏགས་ཏེ་འདོན་བཟུང་མནར་གཅོད་ལོག་འདས་གོངས་སུ་གྱུར། འདི་ལ་
བྱ་ཆེ་དོན་བྱ་བ་ཞིག་ཡོད་འདུག་པ་བཅས་ནང་སྒྲོན་རྒྱ་ཆང་གི་རྒྱུད་པ་རགས་
རིམ་ཡིན།

ནང་སྒྲོན་ངང་བ་ཆང་གི་རུས་ལྷགས་མོ་ཡིན་ཀྱང་། སྐབས་ཤིག་ལྷགས་
མོ་གྲགས་དགེ་བྱ་བས་ཉ་ངང་མདོག་ཅན་ཞོན་པས་ངང་བར་ཐོགས་པ་ཕྱིས་
ཁྱིམ་མིང་དུ་ཆགས། རྒྱུད་པ་འདི་ཡ་སྤང་དང་། དཔོན་སྐོར། ལྷོ་ནང་། ཞོང་
ཁ་སོགས་སུ་དར་འཕེལ་བྱུང་། འདིའི་རྒྱུད་དུ་གཉན་ཐར་འབྱུང་བྱ་བ་ཞིག་
བྱུང་བ་ལ་ནང་སྒྲོན་གྱི་ཐོབ་ཐང་རག་ དེ་ནས་ཕྱི་རབས་པ་ངང་བ་ཆག་རབ།

ངང་བ་དཀའ་ཐུབ་ཀྱིས། ངང་བ་མ་ཅིག་སྐྱབས་སོགས་གོང་མ་ཚང་དང་།
ཁང་སར་ཚང་། ཁང་ཀན་ཚང་བཅས་སྡེ་ཆོའི་ནང་ངང་བའི་རྒྱུད་པ་འདྲིན་
ཐང་ཅན་མང་པོ་བྱུང་བེད།

གོང་གི་ངང་བ་མ་ཅིག་སྐྱབས་ནི། ཁང་ཀན་ཚང་གི་དཔོན་ངག་
དབང་དང་། དཔལ་ཆེན་མགོན། ཨོ་རྒྱན་བཅས་དཔོན་རབས་གསུམ་གྱི་ཐོན་
ཀན་དང་། དཔོན་ལ་བྱས་རྗེས་ཆེ་བས་ངང་ཀན་ཡང་བེད་སྤྲོད། རང་ལོ་༡༩
ཐོག་འདས། དེས་ཨ་མཁར་བཟའ་ཞིག་སྤངས་པ་ལ་བསོད་རྒྱལ་སོགས་མིང་
སྤྲོད་བྱས་བྱུང་། བསོད་རྒྱལ་གྱིས་དོམ་བཟའ་གུ་རུ་སྦྱིད་སྤངས་པ་ལ་ངང་ལུར་
དང་། མཚན་ལྷན་སོགས་བྱ་ལྟ་བྱུང་། འདི་ཁང་ཀན་དཔོན་ཨོ་རྒྱན་དང་།
དབང་ཆེན་ལྷ་རྒྱལ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཐོན་བྱས། འཛམ་རྒྱུད་སྦོལ་མ་སྤངས་པ་
ལ་ཆོ་དོར་དང་། བསོད་ནམས་བསྟན་འཛིན། མཁས་ལྷན་བཅས་བྱ་གསུམ་
བྱུང་། ཆོ་དོར་གྱིས་མགོན་བཟའ་དཔལ་རྒྱུད་སྤངས་པ་ལ་བསོད་དར་དང་།
ཁ་པོ་གཉིས། འདི་གཉིས་ད་ལྟ་ཡོད་བེད།

ངང་བ་མ་ཅིག་སྐྱབས་ཀྱི་བྱ་རྒྱུད་བ་ཚག་དབང་གིས་རྒྱ་བཟའ་ཞིག་
སྤངས་པ་བྱ་ཅོས་ལ། དེའི་བྱ་བསོད་ཆེ་དང་། བྱ་མོ་བཅས་མིང་སྤྲོད་བཞི་བྱུང་།
བསོད་རྒྱལ་བྱ་རྒྱུད་བ་མཚན་ལྷན་དཔོན་ཨོ་རྒྱན་གྱི་ཐོན་པོར་གྱུར། འདིས་
སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ ནས་རྒྱ་དམར་གཞུང་གི་ལས་ཀ་བསྐྱབས། ལོ་ན་བཅའ་པས་ལས་
ཀ་མ་ཚོགས་སྐྱབས་དཔོན་དབང་ལྷའི་མངག་བཀོད་ལྟར། ངང་བ་མཆོག་
བཟང་བྱ་བ་འདིའི་ཆབ་ཏུ་བསྐོས། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ ལོར་མཆོག་བཟང་དཔལ་
ཡུལ་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱས་ཀྱང་གཞོན་པར་བཞག སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ ལོར་ཉེས་འགེལ་གྱིས་
ལོ་རྒྱུད་རིང་བཅོན་འདུག་བྱས། རིག་གསར་སྐྱབས་བཀའ་བཀོད་རྒྱུད་
འཛིན་གྱི་ཞུ་མོ་གཡོགས་ཏེ་དཀའ་སྤྱུག་ལ་སྐྱུར། སྤྱི་ལོ་༡༩༦༩ ལོའི་རྗེས་སུ་ཉེས་

མེད་དཀར་འདོན་གྱིས་མགོ་ལོག་གཅིག་སྒྲིལ་རྫོང་མི་དམངས་འཁུས་མི་དང་།
ཀུའུ་ཞི་གཞོན་པའི་གོ་གནས་རག།

ངང་བ་མ་ཅིག་སྐྱབས་སོགས་ཀྱི་རྗེས་ཤིག་ལ་ཡར་ཐང་ངང་ལྟ་དང་།
ཆག་བྲ། ངང་སྟག་སོགས་གྲགས་ཅན་སྐོར་ཞིག་བྱང་། ངང་ལྟ་ཨ་སྐྱོང་ཁང་
ཀན་གསར་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་པོ་བྲས། ཆག་བྲའི་བྱ་ངང་བ་ཡི་རྒྱུ། ཡི་རྒྱུ་གྱིས་
ཨ་སྐྱོང་དཔོན་དབང་ཆེན་ལྟ་རྒྱུ་གྱི་སྟོན་ཆབ་བྲས། རྒྱ་དམར་བོད་དུ་སྒྲེབས་
ནས་སོག་རུ་མ་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱས་ཀྱང་གཞོན་པའི་ལས་འགན་བསྐྱབས། དེའི་བྱ་
ངང་བ་སྟོ་རྩོ་ཡིན།

ནང་སྟོན་ཨ་བཟོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ནི། སྤར་རྩོ་སྐྱོད་སྐོར་མདའ་ཞེས་པའི་
སར་ཨ་བཟོད་ཀྱི་གཞིས་མཁར་ཡོད་ཅིང་། སྐབས་ཤིག་ཨ་བཟོད་སྟག་རྒྱལ་
ཟེར་བ་ཞིག་བྱང་བ་ཁང་ཀན་དཔོན་ཆེ་རིང་ཕུན་ཆོགས་ཀྱི་སྟོས་ཐུབ་ཤོགས་
པོར་གྱུར། ཕྱིས་མི་མིང་ཡུལ་སྡེ་ལ་ཐོགས་ནས། ཨ་བཟོད་སྟོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཐ་སྐྱོད་
གྲགས། སྟག་རྒྱལ་གྱི་བྱ་ཨ་བཟོད་འབྲུམ་མེ་བྱ་བ་ལོ་ན་གཞོན་སྐབས་སོག་
དམག་དང་འཐབ་ནས་གྲུམ། ཕྱིས་མི་སྟོང་ལ་རྟ་བཞི་བརྒྱ་དང་། བཀའ་འགྱུར་
སོགས་སྒྲངས་རབས།

དེའི་བྱ་སྐལ་བཟང་བྱ་བ་ཨ་སྐྱོང་དཔོན་ངག་དབང་གི་ནང་སྟོན་བྲས།
དེ་ལ་རྒྱུད་པ་བྱང་རབས་མི་གསལ་ལ། རུས་རྒྱུད་གཅིག་པ་མཐུ་སྟོབས་ཟེར་
བ་ཞིག་གིས་ཨ་བཟོད་སྟོ་བརྒྱད་ཐོར་བསྐྱས་བྲས་པའི་མགོ་བཟུང་།
ཨ་བཟོད་སྟོ་ལྟན་མིང་གིས་གཉིས་སོགས་བྱང་བའི་སྤང་མོའི་བྱ་ཨ་བཟོད་ཆོས་
རྒྱལ། འདི་ཁང་ཀན་ཆང་གི་སྟོན་པོར་གྱུར། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༡ ལོར་ཆོས་རྒྱལ་ལ་
གོ་མིན་ཏང་གི་ཐོན་ཀྱང་གཞོན་པའི་གོ་གནས་ཐོབ། ཁ་ཆེ་ལྷ་རྩལ་གིས་ཁང་
ཀན་ཆང་ལ་གཅིས་སྐབས་འགོག་ཆོལ་གྱི་སྟེ་བྲིད། ར་སྟོད་ཞང་དེ་བཟུང་ལྟ་

སྒོན་སྒྲངས་པ་ལ་བྱ་དོན་ལོ་སྒྲིལ། དེ་འདྲིན་ཐང་ཆེ་ཞིང་སྡེ་ཆོ་ལ་བྱམས་པ་
 ཞིག་ཡིན་འདུག་ཀྱང་། རང་ལོ་སོ་ལྷ་ཙམ་ལ་སྡེ་ཆོའི་དོན་དུ་གཅིས་སྒྲིག་ཤོར།
 ཨ་བཙོད་ཆོས་རྒྱལ་གྱིས་སོག་བཟའ་མ་སྒྲན་ཐོ་ཟེར་བ་ཞིག་ཀྱང་
 སྒྲངས་པས། དེ་ལ་བྱ་ཨ་བཙོད་བྱུང་། མཚང་མིང་ལ་ཨ་བཙོད་བྲོས་ལི་ཟེར།
 དེས་ནག་བཟའ་ཞིག་སྒྲངས་པ་ལ་བྱ་བྱུར་བ་དང་། རབ་བརྟན། བུ་མོ་གཅིག་
 བཅས་བྱུང་། ཨ་བཙོད་ཆོས་རྒྱལ་གྱིས་རྒྱ་དམར་བོད་དུ་སླེབས་པ་ལ་འགོག་
 ཆོ་ལ་བྱས་ཏེ། གླི་ལོ་༡༧༥༡ ལོར་ཆེ་སྒྲིག་ཤོར།

ཨ་སྒྱུང་ནང་སྒོན་ཉ་དགའི་ལོ་རྒྱུས་ནི། འདིའི་རིགས་རྒྱུད་འབྱུ་ཡིན་
 ལ། རྒྱར་ཉ་མཆོ་དང་འཐབ་སྐབས་དགེ་སྒྲངས་པས་ཉ་དགེ་སྒྲིགས་ཟེར། འདི་
 ཨ་སྒྱུང་དཔོན་ཁག་གསུམ་གྱི་སྒོན་པོར་གྱུར། ཉ་དགའི་རྒྱུད་དུ་བོན་ཐར་
 འབུམ་བྱ་བ་ཞིག་བྱུང་བ་དེ། ཨ་སྒྱུང་དཔོན་བརྟན་འདྲིན་དར་རྒྱས་ཀྱི་སྒོན་
 པོར་གྱུར། དེ་ལ་བྱ་དོ་རྩེ་དང་། བསོད་ནམས་དཔལ་མགོན། ཆེ་བརྟན་བཅས་
 གསུམ་བྱུང་ཞིང་། ཆེ་བ་དོ་རྩེ་ཁང་ཆན་ལ་བཞག འབྲིང་བ་ཨ་སྒྱུང་གོང་མ་
 ཆང་དུ་བཞག་པའི་རྒྱུད་པ་ནམས། ད་ལྟའི་ཨ་སྒྱུང་གོང་མ་ཆང་གི་ཉ་དགེ་ཟེར་
 བ་དེ་དག་ཡིན་ཟེར། རྒྱུང་བ་ཆེ་བརྟན་ཨ་སྒྱུང་ཁང་གསར་དུ་བཞག་པའི་རྒྱུད་
 པ་ཁང་གསར་ཉ་དགེ་བ་དག་ཡིན། འདི་བའི་རྒྱུད་དུ་གོང་གི་བོན་ཐར་འབུམ་
 དང་། རྩེ་རྩེ། རྒྱུ་མཆོ། དཔལ་འབུམ། ཆག་དབང་བཟྱ་ཤིས། བསོད་ནམས་
 དོན་ལྡན། བཟྱ་ཤིས་ནམ་རྒྱལ། གཞོན་ནུ་དོན་གྲུབ་སོགས་སྒོན་པོ་མང་པོ་
 བྱུང་། གླི་ལོ་༡༧༩༠ ནང་ཁ་ཆེ་མ་ཕུ་སྤང་གིས་དམག་དཔུང་མགོ་ལོག་དུ་བྱངས་
 བས། བསད་གཏུབ་ཡང་བ་བྱས་སྐབས། ཨ་སྒྱུང་ཉ་དགེ་བསོད་ནམས་དོན་
 ལྡན་གྱིས་ཁ་གཏད་བཅག་བ་སོགས་བྱས་རྗེས་ཆེ་སྐབས། ཨ་སྒྱུང་ཁང་ཆན་
 དཔོན་པོ་ཨོ་རྒྱན་གྱིས་རང་གི་སྡེ་ཁྲོད་ཀྱི་ཉ་དགའི་རུས་རྒྱུད་ནམས་ལ་དཔུ་

ཁྲལ་སྐྱབ་འང་ལ་མི་དགོས་པའི་དམིགས་བསལ་བཅོས་ཟེར།

ནང་སློན་ཀ་བཞིའི་གནས་ཚུལ་རོབ་ཙམ་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་ལགས་
ཤིང་། མགོན་ཆང་དང་། ཡོ་སྟག་བསེར་བ། མགོ་ལོག་དོར་ལམ་ཞབས།
སྤིང་ཡར་ཁོག་མགོ་སེར། ཏུ་སྐོར་བཅས་ཕྱི་སློན་གདུང་བརྒྱད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་
ཀྱང་ཐོར་བྱ་སྤང་མོད། མང་བར་དོགས་ནས་མ་བྲིས་ཤིང་། རྒྱུས་པར་ཤེས་
འདོད་པ་དག་གིས་ཨ་སྦྱོང་ལོ་རྒྱུས་དང་། རུས་མཛོད་སོགས་འབྲེལ་ཡོད་ཡིག་
ཆ་རྒྱས་པ་གཞན་དག་ལ་བལྟ་བར་བྱའོ།

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༡ ལོར་མགོ་ལོག་ཏུ་དཔོན་མགོ་གང་ལའང་མ་གཏོགས་པའི་
ཆོ་བ་རང་མགོ་མ་༥༠ ཡོད་པར་བཤད།

གོང་གསལ་ལྟར་ཐོག་མའི་དུས་ཀྱི་མགོ་ལོག་ཁག་གསུམ་ནི། དཔོན་
པོ་ཕག་ཐར་གྱིས་རང་གི་དོ་རྩེ་འབུམ། པར་མ་འབུམ། པད་མ་ཡག་བཅས་
བྱ་གསུམ་ལ་ས་བགོས་བརྒྱབ་ནས་དེ་དག་གིས་བཟུང་བའི་ཡུལ་ལ། མགོ་ལོག་
ཁག་གསུམ་དུ་གྲགས་ཀྱང་། དེ་ནས་མི་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་གཅིག་ཙམ་འདས་སྐབས།
སྤར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གནས་བབ་ལ་འགྱུར་བ་ཕྱིན་ཏེ། དབང་ཆེན་འབུམ་དང་།
ཨ་སྦྱོང་འབུམ། པར་མ་འབུམ་གསུམ་ལ་མགོ་ལོག་ཁག་གསུམ་དུ་འབོད་པ་བྱུང་
འདུག དེས་ན་ཐ་སྐད་འདིའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྡེ་ཆོའི་སྐོར་ནི།

གསུམ། དབང་ཆེན་འབུམ།

མགོ་ལོག་ཁག་གསུམ་དུ་གྲགས་པའི་ཡ་ཀྲལ་དབང་ཆེན་འབུམ་འདི་
ལ་ནང་གསེས་སུ་ཚུ་སྟོད་དང་། ཚུ་སྐྱད་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ཞིང་། ཚུ་སྟོད་ལའང་ནང་
གསེས་སུ་ཚུ་རུ་དང་། གསང་རུ་མ་གཉིས། ཚུ་རུ་མ་ལ་ལའང་དཔོན་སྐོར་དང་།

སྒར་སྒྲོར་གཉིས། བོང་གསལ་དེ་གསུམ་ལ་ཚུ་སྟོད་དཔོན་ཁག་གསུམ་ཟེར་
 ཞིང་། མགོ་ལོག་དང་། ཐང་བ། གངས་པ། མདའ་བ། ཐང་གཞུག་བཅས་
 འདི་ལྟ་ལ་དཔོན་ཤོག་ལུ་འཕམ་ཤོག་ཚུང་ལ། རྫོང་བ་གཉིས། རྒྱང་དཔོན་པ་
 གཉིས། བྲ་སྒྲིང་གཉིས། གཙང་འཇམ་གཉིས། ལ་སྒྲོར་རྒྱང་བ་གཉིས། ཨབ་
 སོག་པོ་གཉིས་བཅས་ལ་ཚུ་འཕོང་དུག ཡང་ཁ་ཆོར་དང་། ཡར་སྟོག་མགོན་
 སྒྲོར། འཕས་འདྲི། དུག་ཤོག་ཆེ་པོ། སྟོ་འདྲི། མགར་སྒྲོར། བྲ་རྒྱུད། ཨ་
 འབུམ། ཁེ་སྒྲོར། འཇའ་སྒྲོར། རྫོང་སྒྲོར་བཅས་ལ་ཆོ་མ་ལག་བརྟུ་གསུམ་དུ་
 གྲགས། གཞན་ཡང་། སྟོ་ལ་སྒྲོར་དང་། འགྲུ་འགྲུ། ལྷགས་ཤུལ། རྫོང་ཐ།
 འབྲུ་ཆང་། ཉ་སྒྲོར། ཁ་འབྲུར། དཔའ་སྒྲོར། ཁང་གསར། དགེ་ཅེ། ལྷ་བཟོ།
 ཨ་ཁུར། འཇའ་ཆ། ལུ་ར། བུ་སྒྲོར། སྟོ་ཤུལ། ཡོང་ཤ། ཁྲོ་སྒྲོར། ཨག་ནམ། ཚུ་
 སྒྲང་། ཡ་ལྷིང་། ཉག་རྫོང་། བྲ་རིགས། སྟོག་སྒྲོར། དམུ་བ་བཅས་ལ་ཆོ་ཡང་
 ལག་ཉེར་ལཱ་ཐ་སྟོད་བྱང་།

དབང་ཆེན་འབུམ་ཚུ་སྟོད་ཀྱི་དཔོན་རབས་ཙམ་ནི་བཤད་ཟེན་ལྟར།
 དབང་ཆེན་འབུམ་ལ་བྱ་ཆེ་བརྟན་ཡག་དང་། ཆེ་འབུམ་ཡག་གཉིས་བྱང་ཞིང་།
 ཚུང་བ་ཆེ་འབུམ་ཡག་གི་བྱ་དབང་ཆེན་ཆོས་རྒྱལ། དེའི་བྱ་དབང་ཆེན་ཆོས་
 འཁོར། དེ་ལ་བྱ་མགོན་པོ་རབ་བརྟན་དང་། བསོད་ནམས་མཆོག་ལྷན་གཉིས།

དབང་ཆེན་སྟོད་མའི་དཔོན་རྒྱུད་སྐལ་བཟང་ཆེ་རིང་བྱ་བས་བྲིམ་
 གཞིས་གསར་བཟུང་གིས། གསང་གི་རྒྱུག་ལེ་ཞེས་པའི་སར་རུ་བཟུང་བ་ལ་
 བརྟེན་ནས། གསང་རུ་མ་བྱང་ཞིང་། དབང་ཆེན་མགོན་པོ་རབ་བརྟན་སོགས་
 ཀྱིས་རུ་བ་རྒྱ་ཁོག་དུ་བསྟན་པས་རྒྱ་རུ་མ་ཐོགས། རྒྱ་རུ་མ་འདི་སྤྲོ་མ་བསོད་
 ནམས་རྒྱལ་མཆོན་དང་། དམེ་འདྲིགས་རྒྱལ་སོགས་སྤྲོ་མ་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་
 རྟེན་མགོ་བཟུང་བས་རྒྱ་སྒར་དཔོན་གཉིས་ཀྱི་ཐ་སྟོད་བྱང་།

གསང་རུ་མའི་དཔོན་ཐོག་མ་མགོན་པོ་རབ་བརྟན་ནས། གྱི་ལོ་༡༧༥༤ བར་
དཔོན་རབས་བདུན་བྱང་བར་གྲགས་ཤིང་། གསང་རུ་མའི་དཔོན་ཐ་མ་རྗེར་
དབང་(༡༧༠༤༡༧༥༧)ལ་མགོ་ལོག་ཁལ་སྲིད་གོས་ཆོགས་གཙོ་གཞོན་པའི་གོ་
གནས་ཐོབ། འདིའི་མངའ་འོག་དུ་དུད་བྱིས་༩༠༠ དང་མི་གྲངས་༡༩༥༠ ཅུ་
ཡོད་པར་བཤད།

དབང་ཆེན་དཔོན་སྐོར་རྗེ་རྩམ་རྒྱལ་དང་། སྟོབས་དབང་སོགས་
དཔོན་རབས་བཞི་བྱང་ཞིང་། དཔོན་རབས་ཐ་མ་དབལ་ཤུལ་ཆོས་སྦྱང་
མགོན་(༡༧༡༡༡༧༥༧)ལ་མགོ་ལོག་ཁལ་གྱི་ཁལ་གཙོ་གཞོན་པའི་གོ་གནས་ཐོབ།
རུ་སྡེ་དུད་བྱིས་༤༠༠ ཅུ་དང་། མི་གྲངས་༩༦༠༠ ཅུ་ཡོད་ཟེར།
དབང་ཆེན་གངས་པ་ཚང་གི་དཔོན་རབས་ཐ་མ་སྟོ་རྩམ་གྱི་མངའ་འོག་དུ།
དུད་བྱིས་༤༩ དང་། མི་གྲངས་༩༧༩།

དབང་ཆེན་སྐར་སྐོར་ལ་སྤྲོ་མ་བསོད་ནམས་མཆོག་ལྡན་སོགས་
དཔོན་རབས་གསུམ་བྱང་ཞིང་། དཔོན་རབས་ཐ་མ་པརྒྱ་ཀུན་བཟང་ནི། མགོ་
ལོག་ཕྱོགས་གྱི་རྒྱ་དམར་གྲུང་ཁུན་ཏང་དང་འབྲེལ་ལམ་འཛུགས་ཆེས་ཐོག་
མའི་གས་ཡིན་ལ། གྱི་ལོ་༡༧༥༡ ལོར་པེ་ཅིན་དུ་སོང་ནས་སྲིད་སྟོན་གྲོ་ཁྱུ་ཞེན་
ལེ་དང་། དམག་གྱི་ཀྲུ་ཏེ། ཏིན་ཞའོ་པེན་སོགས་དང་མཇལ་འཕྲད་བྱས། འདི་
མགོ་ལོག་ཁལ་སྲིད་གོས་གྱི་འཕུས་མིར་ཐེངས་བཞི་ཅུ་ལ་བསྟན། གྱི་ལོ་༡༧༥༤
ལོར་ཁོང་ལ་མངའ་འབངས་དུད་བྱིས་༡༠ དང་མི་གྲངས་༤༥ ཡོད་ཟེར།

གྱི་ལོ་༡༧༥༤ ལོར་མདའ་བ་ཚང་གི་དཔོན་རིག་མགོན་ལ་དུད་བྱིས་
༧༩ དང་མི་གྲངས་༤༡༤ ཡོད་འདུག

ཁྲ་སྒྲིང་ཆོ་བའི་དཔོན་རབས་ཐ་མ་བསོད་ནམས་ཆེ་རིང་ལ་གྱི་ལོ་
༡༧༥༤ ལོར་དུད་བྱིས་༡༩༠ དང་མི་གྲངས་༡༠༩༥ ཡོད། དཔོན་འདིས་རྒྱའི་

ཆུས་གང་གི་འགན་ཁུར་བར་བཤད།

དུག་རྩ་ཆོ་བའི་དཔོན་རབས་ཐ་མ་སྒོ་ཆེན་ར་སྤུལ་ལ་སྒྱིལ་ལོ་༡༩༥༩ ལོར་
དུད་བྱིམ་༡༩༠ དང་མི་གངས་༥༩༥ ཡོད། འདིས་མགོ་ལོག་ཁུར་བྱས་ནས་ནད་
སྒྲན་བཅོས་ས་ཆོག་གི་འགན་འཛིན་བྱས་ཆུང་།

རྗེ་རུ་བའི་དཔོན་རབས་ཐ་མ་དཔལ་སྒོ་བསོད་དར་ལ་སྒྱིལ་ལོ་༡༩༥༩
ལོར་༦༩ དང་མི་གངས་༩༩༩ ཡོད།

མགོན་སྐྱེས་ཆོ་བའི་དཔོན་རབས་ཐ་མ་མགོན་པོ་རབ་བརྟན་ལ་སྒྱིལ་
ལོ་༡༩༥༩ ལོར་དུད་བྱིམ་༩༠ མི་གངས་༡༩༠ ཡོད།

གཙང་རྩ་ཆོ་བའི་དཔོན་རབས་ཐ་མ་བཟ་བྱང་ལ་སྒྱིལ་ལོ་༡༩༥༩ ལོར་
དུད་བྱིམ་༡༥ དང་མི་གངས་༦༥ ཡོད།

དབང་ཆེན་ཆུ་སྐད་ཆང་ལ་ནང་གསེས་འབོས་སྟོད་སྐད་གཉིས་དང་།
འབོས་ཆ་རུ་མ་བཅས་སྟེ་ཆོ་གསུམ་ཡོད་ཅིང་། བསོད་ནམས་འདི་ལ་བསོད་
ནམས་འབུམ་དང་། འོད་རྒྱལ་འབུམ། ཆོག་ཞོར། དག་འདུལ། འཕྲིན་རྒྱལ།
ཡིད་བཞིན་དབང་རྒྱལ་བཅས་དཔོན་རབས་དུག་བྱང་ཞིང་། དཔོན་རབས་
ཐ་མ་ཡིད་བཞིན་དབང་རྒྱལ་(༡༩༡༡༡༩༦༡)ཀྱི་མངའ་འོག་དུ། ཏུ་ར་གོང་འགབ་
གཉིས་དང་། ཏོར་འབྲོག་གཉིས། སྒོག་མཁར་གཉིས། སྒྱི་སྐྱོར་དང་། ལྷ་སྐྱོར།
འབེ་སྐྱོར། འགྲུ་ནང་མདའ། ལམ་ཞབས་ཆང་། ལྷ་གསར་ཆང་བཅས་དུད་
བྱིམ་༥༠༠ དང་མི་གངས་༩༡༥༠ ཅུ་ཡོད་རབས། འདི་བར་མགོ་ལོག་ཁུར་
གི་ཁུལ་གཙོ་གཞོན་པའི་ལས་གནས་ཐོབ་པར་བཤད།

འབོས་སྐད་ཆང་ལ་ཞོར་བུ་འབུམ་དང་། རྒྱལ་བ། མཐུ་ཆེན། ལྷ་བརྟན་
རྗེ་རྗེ། བསོད་ནམས་སུན་ཆོག་ས་བཅས་དཔོན་རབས་ལྷ་ཅུ་བྱང་ཞིང་། ལམ་
སྐྱོར་དང་། ཆས་སྐྱོར། སོག་སྐྱོར། རྟི་མདའ། ལྷ་བུལ། སྐྱོར་གོང་འགབ་

གསུམ། གྲོས་འགྲུལ་མདའ་གཉིས། སྐ་རུ་མ། འབོས་སྐོར་དུ་ར་སོགས་སྡེ་ཆོ་
དགྲུ་ཡོད་ཅིང་། འབངས་དུད་བྱིམ་༡༩༥ དང་མི་གངས་༡༥༦༡ ཡོད།

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་འབོས་ཆོ་རུ་མའི་དཔོན་རབས་ཐ་མ་སེམས་ལོའི་
མངའ་འོག་དུ་རྒྱ་བྱ་ར་གཉིས། སྤྱོད་སྐོར། མང་དགེ་ལོང་བ་ཆང་། དུ་ར་
བཅས་ཆོ་སྐོར་ལྡོ་ཡོད་ཅིང་། དུད་བྱིམ་༥༠ དང་མི་གངས་༡༡༥ ཡོད།

ཨ་སྦྱོང་འབུམ་ལ་ཁང་ཆུ་ཆང་། ཁང་གསར་ཆང་། དཔོན་མོ་ཆང་། སྤྱ་
གསར་ཆང་བཅས་ཆོ་ཁག་ལཱའི་སྤྱོད་དུ། སྤྱ་མ་གཙང་བ་ཆང་བསྐྱུན་པས་སྡེ་
ཆོ་དུག་ཡོད་ཅིང་། སྤྱ་མ་གཙང་བ་ཆང་གི་མི་རྒྱུད་མཆེད་ཁྲུངས་ནི། གཙང་
བ་ཆང་ལུང་སྤྱ་སྤྱོད་གསུམ་པ་ཡོངས་གྲགས་དབལ་བུ་ལ་སྤྱ་ངག་དུ་གྲགས་པ་ཨ་
སྦྱོང་དཔོན་ངག་དབང་གི་མཆེད་གནས་སུ་བཀྱར་ཅིང་། ཨ་སྦྱོང་ཁག་གསུམ་
ཅེ་བ་རྒྱལ་བོ་བཅོམ་དུས་གཡུལ་སར་སྤྱང་སྤྱ་བྱས་སྤྱབས། སྤྱ་མ་གཙང་བ་ལ་
ས་སྤྱལ་སྤྱད་དེ་རུ་སྡེ་བཟུང་བ་རིམ་གྱིས་འཕེལ་བའི་རྒྱུད་ནི། དེང་གི་མགོ་ལྷག་
དགའ་བ་དེ་རྫོང་ཁོངས་ཀྱི་གཙང་སྐོར་ཞོལ་མར་འབོད་པ་འདི་ཡིན་འདུག

ཨ་སྦྱོང་ཆང་གི་དཔོན་རབས་སོགས་གོང་དུ་སོང་བའི་ཕྱི་ལོ་ལྟར་ཡིན་ལ།
སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་འདི་བའི་མངའ་འོག་དུ་རྒྱ་འཕོང་ཆོ་བ་བཞི་དང་། དུ་ར་ཤོག་
བཞི། ཆོ་དུར་དགྲ། དུག་ཅུ་ཤོག་དང་། བརྒྱད་ཅུ་ཤོག་བར་བཞི་ཆོ་བརྒྱད་
དུ་གྲགས་པ་བཅས་བསྐྱེམས་པས། དུད་བྱིམ་༡༡༥༦ དང་མི་གངས་༥༡༩༡
ཡོད་འདུག གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ནམས་འཕྲོག་སྡེ་ཡིན་ལ། འདི་བའི་ཁོངས་
སུ་ཡོད་པའི་རོང་སྡེ་དག་ནི། དེའུ་མགོ། ར་རྟ། འཛོ་མདའ། སྤྱུག་གཡང་།
ཡས་ར་མ། ཆོ་མ་རྩེ། སག་རིས། སྤྱིང་ཡར་ཁོག་རྟོར་ལམ་ཞབས། བསེར་
བ། མགོ་ལྷག་མཁར་སྤྱར་བཞི། སྤྱི་སར་ཡག་ཤེས་སོགས་ཡོད་ཅིང་། དཔོན་
རབས་ཐ་མ་ཡོ་སྤྱུག་ལྷན་ལོ་(༡༩༡༡༡༩༩༠)བྱ་བ་ཡིན། རྒྱ་དམར་སྤྱོད་ས་ནས་

མགོ་ལོག་པ་རྒྱ་རྒྱུ་གི་རྒྱུ་དཔོན་གཞོན་པ་དང་། ལུལ་སྲིད་ཀྱི་འཕུས་
མི་སོགས་ཀྱི་ལས་ཁུར་ཐོབ་པར་བཤད།

ཕྱི་ཕྱེད་ཉེར་སྟོར་དུ་གྲགས་པ་ལ་མཆོང་རྒྱུ་དང་། མགོན་དོན། རི་
ལོ། རིག་ལོ། ཐུབ་ཆེ་བཅས་དཔོན་རབས་ལྟ་བུ་ཞིང་། དཔོན་རབས་ཐ་
མ་ཐུབ་ཆེའི་(༡༩༩༠།༡༩༩༩)མངའ་ཞབས་སུ། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༤ ལོར་དུད་ཁྱིམ་
༤༥༠ དང་མི་གྲངས་༩༤༣༥ ཡོད། དཔོན་འདི་ལ་མགོ་ལོག་ལུལ་སྲིད་ཀྱིས་
འཕུས་མི་དང་། དར་ལག་རྒྱུ་དང་། མ་སྟོད་རྒྱུ་གཉིས་ཀའི་རྒྱུ་དཔོན་
གཞོན་པ། སྐ་གཞུང་ཆུ་ལས་ཁང་གི་མགོ་གཙོ་བཅས་ཀྱི་གོ་གནས་ཐོབ་པར་
བཤད།

ཨ་སྟོར་ཁང་གསར་ཆང་ལ་དཔོན་དམག་ཐོར་མགོན་པོ། བསོད་
ནམས་བསྟན་པ། སྟན་གྲགས་མགོན་པོ། རྡོ་རྗེ་རབ་བརྟན། སྐལ་བཟང་དགྲ་
འདུལ། རྟོན་འཛིན་ཉི་མ་དོན་གྲུབ་སྟན་མཆོད། ཁང་གསར་པ་ཆ་ཆེན་སོགས་
བྱུང་ཞིང་། དེ་དག་དཔོན་རབས་དུག་དུ་ཆེ་སྒོལ་ཡོད་པ་འདྲ། དཔོན་བསོད་
ནམས་བསྟན་པའི་སྐལ་བས་མི་རྒྱ་ཆེ་གསུམ་དར་རྒྱས་བྱུང་སྟབས། པ་ཆ་ཆེན་
སྐྱེ་ཐེང་དུག་པས་ལས་ཐོབ་དང་། བཀའ་ཤོག་གིས་གཟེངས་བསྟན་ཅིང་། མན་
རྩའི་གོང་མ་ཁང་ཞིས་ཀྱིས་ཀྱང་སྟོར་དཔོན་གྱི་ཆེ་ལོ་སྦྱར་བར་གྲགས། སྤྱི་ལོ་
༡༩༩༩ ནས་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༤ ལོར་བོད་རྒྱལ་ལ་སྤྱི་ལོ་མཉམ་མོར་བར་གྱི་དཔོན་
པོ་ནི་ཁང་གསར་པ་ཆ་ཆེན་(༡༩༠༩།༡༩༩༩)ཡིན་ལ། དཔོན་འདིས་སྐྱེ་བུ་ཨ་
པ་སྟོའི་གཅེན་མོ་ཨ་སྟོན་འདུན་མར་བསུས་པ་ལ་བུ་དང་བུ་མོ་བཞི་བྱུང་།
དཔོན་འདི་ཨ་སྟོར་ཁང་གསར་ཆང་གི་དཔོན་དབང་ཐང་ཆེ་ཤོས་དེ་ཡིན་ལ།
སྤྱི་ལོ་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་བའི་ནང་མདོ་སྟོད་བོད་རིགས་མི་དམངས་ཀྱི་མི་རྒྱ་
སྟོག་གསུམ་གྱི་དུག་གསལ་ཐབས་མེད་པ་བཟོ་མཁན་ཁ་ཆེའི་རྒྱ་ཆེན་གས་

མ་ཕུ་སྤང་ལ་འགོག་ཤིང་ཕོ་བྱས་པ་དང་། སྤང་བཟུ་ཤིས་འབྱེལ་དང་
 ཡང་འབྱེལ་ལམ་ལེགས་པས། སྤང་ཆེན་མོའི་བྱ་གྲུ་སྐོར་སྒྲུགས་ལ་གཟུ་ཆེངས་
 འཕངས་པའི་ལོ་རྒྱུས་དམ་དུ་མ་འབྱེལ་ཡོད་ཡིག་ཆ་ཁག་དུ་ཡང་ཡང་འབྱུང་བ་
 ཡིན། ཁང་གསར་པ་ཆེན་དང་ཨ་སྒྲོན་གཉིས་ཀྱི་སྐུ་མོ་དབང་མཆོ་ནི་སྤྱི་
 ལོ་༡༩༠༩ ལོར་སྐྱུས། ཁྱོ་ཁོ་དབལ་བན་ཆང་གི་དཔོན་པོ་དབང་རྒྱལ་གྱི་མནའ་
 མར་སོང་། དབང་མོ་དང་རྩོེ་རྩོེ་མིང་སྤང་གཉིས་བྱུང་། དབང་མོ་ལ་བུ་
 རྩོེ་རྩོེ་དང་། དལ་མོ་སྐོར་མིང་སྤང་བྱུང་། བུ་རྩོེ་རྩོེ་ཁོ་ཞུ་སྤང་བཞི་
 བར་རོས་འཛིན་བྱས། ད་ལྟ་བུར་ཨ་རིར་བཞུགས། ཁོང་གི་སྐོར་ཉུང་བསྐྱུས་
 ཤིག་ཁྱོ་ཁོ་དབལ་ཆང་གི་སྐོར་སྐྱུ་བྱིས་ཡོད་པས་འདིར་བསྐྱུར་སྐོར་བྱེལ་
 མ་མཐོང་། ཁང་གསར་པ་ཆེན་སྤྱི་མཐོ་ལོག་ཁུལ་གྱི་ཁུལ་གཙོ་གཞོན་
 པ་དང་། མཆོ་སྤྱི་ཁོང་ཆེན་སྤྱི་གྲོས་ཀྱི་དུང་ཡིག་ཆེན་མོ་གཞོན་པ་སྐོར་
 ཀྱི་གོ་གནས་ཐོབ་ཐྱོང་། ཁོང་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་སྤང་བཅས་ཁུལ་དུ་འདས་ཤིང་།
 སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་ཁོད་བསད་པར་བཤད། དཔོན་འདིའི་
 མངའ་འོག་དུ་ལམ་སྐོར་དང་། མགོ་ལོག་ ཉོར་སྐོར། མགོན་ཆང་། ལྷ་གི་ར།
 དང་སྐོར། བུ་རྒྱུས། ལྷ་ལྷ། ལྷ་ལྷ། བྱེལ་སྐོར། གསའ་སྐོར། སྐོར་དུག་ཟ།
 བྱ་སྐོར། ཐོབ་བྱི་སྐོར་སྤྱི་ཆོ་བཅུ་ཤོག་བཅུ་བཞིར་གྲགས་པའི་སྤང་། དུ་ར་
 མ་བསྐྱུས་པས་འབྲོག་སྤྱི་ཆོ་ཤོག་བཅོ་ལྷ་ཡོད་པ་ལ། དུད་བྱིས་༥༠༠ དང་མི་
 གངས་༣༥༥༠ ཡོད།

ཨ་སྐྱོང་ཁང་གསར་དཔོན་གྱི་མངའ་འཕངས་རོང་སྤེའམ་ཞིང་ལས་
 སོ་ནམ་པའི་སྐོར་ནི། ཨ་འབྲུམས་བྲག་མགོ། པོ་ཏི། སྐུ་མཐའ། ལྷ་མ་རུ་
 བཞི་ཤོག་ཆེན་གཅིག་དང་། ལྷ་གས་དཔེ། ལག་ཞ། ཨ་འབྲུམས་གསུམ་ཤོག་
 ཆེན་གཅིག་རྒྱ་གྲོས། གཙང་ཆ། རྩོ་ཐོ་གསུམ་ཤོག་ཆེན་གཅིག་ལྷ་ལྷག་ བོང་།

དགོ། རྒྱ་མི་རྒྱ་ཁྲ་དེས། ལྷ་དཀར། ཟུང་ལ། བར་མོ་བཅས་བརྒྱད་ཤོག་
 ཆེན་གཅིག་ལ་ཕུ་མཛོད། སྐྱེ་པ། དག་ད། རྩོམ་ཁོལ་བཞི་བཞི་ལ་ཤོག་
 ཆེན་གཅིག་ལ་ད། ལྷག་སྒྲ། ལྷ་སྐྱོར། ལ་འདུས། གོ་རྩ་བཞི་ཤོག་ཆེན་གཅིག་
 བཅས་དེ་དག་ལ་ལ་འབྲུམས་ཤོག་དུག་དུ་འཕོད་པར་བྲགས། ལ་འབྲུམས་
 ཤོག་དུག་ལ་དུད་ཁྱིམ་༦༠༠ ལྷག་དང་། མི་བྲངས་༡༥༠༠ ཅིན་ཡོད་ཟེར།
 ཨྲེ་ཆོ་དེ་དག་ལ་ལ་ལ་སྐྱུར་མཁན་ནི་ཁང་གསར་དཔོན་གྱི་སྐྱ་ཚབ་བསྐོ་བཞག་
 བྱས་པ་ཁག་ཡིན་ལ། ལྷག་ཆའི་གཉེར་བ་དཔལ་བཟང་དང་། རྩོམ་ཁོལ་ཆུན།
 ཁང་ལེབ་བསོད་ནམས་སོགས་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༩ ཡས་མས་ཀྱི་དཔོན་ཚབ་དག་ཡིན་
 འདུག

ལོང་བཞོད་ཚེ་ཤོག་དེ་དག་ཏུ་མི་འདུ་བའི་སྡེ་ཚོ་སྒྲིམ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི།
འཛི་སྒྲའི་ཡུར་ཚ་གཞིན་སྒྲོར། བུ་ཚཱ། བད་ནག་སྡེན་ཐང་། མགར་སོགས་
ཡིན་ཞིང་། ད་དུང་ཕྱི་སྡེ་དང་ནང་སྡེ་གཞིས་སུ་ཕྱེ་བའི་ཕྱི་སྡེ་ནི་དཔེ་ཚང་ཡིན་
པར་བཤད།

རྩ་མེ་དེ་དག་བསྟོམས་པས་དུད་ཁྱིམ་༡༠༠ ཙམ་དང་མི་གངས་༡༡༥༠ ལྷག་
ཡོད་འདུག

ཉ་བོ་གོང་མ་ཚང་གི་དཔོན་རབས་ཐ་མ་ནི་སྤུང་པ་རྒྱབས་ཡིན་ལ། རུ་
ཉེ་དྲད་བྱིས་༡༩༠ ལྷག་དང་མི་གངས་༦༩༠ ཡོད་ཟེར།

ཏྲ་བོ་ཞོལ་མའི་དཔེ་ན་རབས་ཐ་མ་ཆག་ལོ་ཡིན་ལ། རུ་ཞེ་དུད་ཁྱིམ་༡༠༠ ལྷག་
དང་། མི་གུངས་༩༠༠ ཙམ་ཡོད་འདུག

དེ་དག་མ་འདུག་པའི་སྡེ་ཆོ་རང་མགོ་མ་འབའ་ལོ་དང་། འུ་མང་། བོང་སྟག་
སྟོང་མ། བཅའ་འོད། རྒྱ་རྩ་གོང་འགབ། སྟོང་པའི་མདའ་བ། ར་ཡ་ཆང་།
ར་རྒྱུང་སོགས་ཀྱང་ཡོད་འདུག་མོད། དུད་གངས་དང་མི་གངས་ལག་སོན་

མ་བྱུང་།

ཨ་སྐྱོང་གོང་མ་ཚང་ལ་དུ་ར་གོང་འགབ་དང་། བྱ་སྐོར། རྩ་རྒྱུང་སྐར་
རུ་མ། བྱ་ནང་ཚང་། ཨབ་སྐོར། སྐར་ཁའི་སྐར་རུ། ཀ་བཞི་ཚང་བཅས་ཤོག་
པ་བརྒྱད། རྩབ་སྐོར་དུ་ར་མ། རྩབ་སྐོར་སྐྱད་མ། རྩ་བ། སེར་སྐོར། རྩ་
ཚང་། འབྲོག་པ་སྐྱོད་མ། འབྲོག་པ་སྐྱད་མ། དགེ་མང་སྤྲ་བྲང་། ཤ་ཚང་སོག་
ལོག་ ཤིང་སྐོར་སོགས་སྐྱོད་ཤོག་ཆོ་བ་བརྒྱ། ཀ་ཐོག་གོང་འགབ་གཉིས། དགེ་
ལམ་གཉིས། སྐང་གཉན་གཉིས། ཉ་དགེ་མགོན་ཚང་གཉིས། རོ་མ་སྐོར་དང་
གསའ་སྐོར་བཅས་སྐྱད་ཤོག་ཆེན་བདུན། རྩ་ནང་ཚ་རྒྱས་བདུན། གསའ་སྐོར།
འུ་ར་ཚང་། སྤིང་སོག་ སོག་སྐོར། ཆོས་རྩང་། གདོང་གཡོན་སོགས་འདི་
དག་ལ། རྩ་འཕྲོང་ཆོ་དུག་གི་ཐ་སྐྱོད་ཆགས། རུ་སྤེ་དག་བསྐྱེམས་པས་དུད་
བྱིས་༡༧༥༡ དང་། མི་གངས་༡༩༠༩༠ ཡོད་འདུག འདི་བའི་ཕྱི་སྤེ་གཙང་
སྐོར་མར་དུད་བྱིས་༥༤ དང་མི་གངས་༩༩༩ ཡོད། དེ་དག་དུ་མ་འདུས་པའི་
རྩང་སྤེ་དག་ནི། ཨ་སྐྱོང་ཉེན་སྲིབ་དང་། རུ་ནང་བར་བཞི། ཡོ་སྤྱུག་གོང་ཁྲི།
བསེ་སྐོར་སྲིབ་མ། རི་འཕྲོང་སོགས་ཡོད་འདུག་ཀྱང་དུད་གངས་སོགས་མ་
དེས།

ཨ་སྐྱོང་གོང་མ་ཚང་ལ་བསོད་ནམས་དཔལ་མགོན་སྐུན་མཆེད་
གཉིས་དང་། ཁྲི་རྒྱས། གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆན། བཟ་ཤིས་དོན་གྲུབ། རོ་ར་
དག། ཀམ་མཐུ་སྐྱོབས། བསྐྱན་གྲགས། བསྐྱན་འདྲིན་རྒྱ་མཆོ་བཅས་དཔོན་
པོ་དགུ་པོ་དཔོན་རབས་བདུན་དུ་ཆི་ཞིང་། དཔོན་ཀམ་མཐུ་སྐྱོབས་ཀྱིས་ཁ་
ཆེ་ལྷ་ཇག་ལ་འགོག་ཆོལ་ཇག་པོ་བྱས། དཔོན་རབས་ཐ་མ་བསྐྱན་འདྲིན་རྒྱ་
མཆོ་(༡༩༡༡༡༩༥༤)ལ་མགོ་ལོག་ཁུལ་གཙོ་གཞོན་པའི་གོ་གནས་ཐོབ་པར་
བཤད། ཨ་སྐྱོང་དཔོན་མོ་ཚང་གི་མངའ་འོག་དུ། སྤེ་འཇམ་ཚང་། མདྲོ་ཆ།

ར་ཆང་། མེ་སྐྱོར། གཉེག་སྐྱོར། ཉོར་རྒྱུད། ལ་རྒྱུད། མཛོད་གེ་སྤྱོད། སྤྱོད་ཆང་། ཉུམ་ལ། འབྲོང་བ། འང་འཕོ། སོག་རྒྱ། སྤེས་སར། ཁོས་ཐེ། ལྷག་ལེབ། བོད་པ། དག་ཅེ། ལྷ་བ། ཏུ་ར་གོང་མ། ཏུ་ར་འགབ་མ་སོགས་ཤོག་ཆེན་ཉེར་གཅིག་གི་སྤྱོད་དུ། ཕྱི་སྤྱོད་ཨ་ཆོགས་རུ་ངན་དུ་འབོད་པ་སོགས་བསྐྱེམས་པས། དུད་བྱིམ་༤༩༤ དང་མི་གངས་༡༩༠༩ ཡོད་འདུག

ཨ་སྐྱོང་དཔོན་མོ་ཆང་ལ་དཔོན་ཆོག་སྟོབས་དང་། རིན་ཆེན་བྱམས། གཟི་བརྩིད་སྟོལ་མ། ལྷ་དེས། ར་ལོ་རྩོ་རྩོ། ཕྱི་མ་འདི་གཉེས་མིང་སྤྱོད་ཡིན་འདུག དེ་ནམས་དཔོན་རབས་བཞིར་བགང་ཞིང་། དཔོན་རབས་དེ་དག་ལས་གཤམ་པ་ཆེ་ཤོས་ནི་དཔོན་མོ་གཟི་བརྩིད་སྟོལ་མ་ཡིན་ལ། འདི་ལ་ཡོངས་གཤམ་མགོ་ལོག་རྒྱལ་མོར་འབོད་ཟེར། ཨ་སྐྱོང་དཔོན་མོ་ཞེས་པའི་ཐ་སྟོན་གྱི་འདི་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནམ་སྟེ།

དཔོན་རབས་ཐ་མ་ནི་ར་ལོ་རྩོ་རྩོ་(༡༧༡༥།༡༧༤༢)ལ་བྱུང་བྱུང་དམག་སྤྱོད་འཇུག་མི་ལྷན་ཆོགས་ཀྱི་འཇུག་མི་དང་། མཆོ་སྟོན་ཞིང་ཆེན་མི་དམངས་སྤྱོད་གཞུང་གི་འཇུག་མི། མགོ་ལོག་ཁུལ་སྤྱོད་གོས་ཀྱི་གཙོ་འཛིན་གཞོན་པ། མགོ་ལོག་ཁུལ་ཀྱི་ཁུལ་གཙོ་གཞོན་པ། མཆོ་སྟོན་ཞིང་ཆེན་སྤྱོད་གོས་ཀྱི་རྒྱན་ལས་འཇུག་དང་། རྒྱུང་ཡིག་ཆེན་མོ་གཞོན་པ་བཅས་ཀྱི་གོ་གནས་ཐོབ་པར་བཤད།

ཨ་སྐྱོང་སྤྱོད་གསར་ཆང་ལ་ཏུ་ར་ཕྱི་མ་དང་། ཏུ་ར་ནང་མ། དོ་ཆོད། རྒྱ་གར། སྐོ་སྤྱ། ཀ་བཞི་བཅས་ལ་དུད་བྱིམ་༡༤༩ དང་མི་གངས་༢༥༤ དང་། ཕྱི་སྤྱོད་མཁར་སྐོར་ལ་དུད་བྱིམ་༡༠༠ ལྷག་དང་། མི་གངས་༧༠༠ ཅམ་ཡོད་འདུག སྤྱོད་གསར་ཆང་གི་དཔོན་རབ་ལོ་དང་། རིན་ཆེན་མགོན་པོ་ངག་པོ། དབང་སྟོབས། ཕྱི་མ་འདི་འཇུག་མཆོད་ཡིན། དེ་དག་དཔོན་རབས་

གསུམ་དུ་བགྱང་ཞིང་། དཔོན་རབས་ཐ་མ་ངག་པོ་(༡༩༡༩།༡༩༤༩)ནི། ལོ་
 རོ་༡༥ རིང་མགོ་ལོག་ཁྲལ་སྲིད་གྲོས་ཀྱི་གཙོ་འཛིན་གཞོན་པ་བྱས་པར་བཤད།
 དེའི་སྐུན་དབང་སྟོབས་ལ་མགོ་ལོག་གཅིག་སྒྲིལ་རྫོང་གི་རྫོང་དཔོན་གཞོན་
 པ་དང་། མགོ་ལོག་ཁྲལ་སྲིད་གྲོས་ཀྱི་དྲུང་ཆེ་གཞོན་པ་སོགས་ཀྱི་གོ་གནས་ཐོབ་
 པར་བཤད། ཕྱི་སྡེ་ལ་ཡང་ཞི་ཁྲོད་དང་། གོ་ལོ། བཅན་ཐར། ཅབ་རྩོལ་ཅས་
 དཔོན་རབས་བཞི་བྱང་ཞིང་། དཔོན་པོ་ཐ་མ་ཅབ་རྩོལ་(༡༩༡༡།༡༩༤༩)ལ་མགོ་
 ལོག་མ་སྟོད་རྫོང་གི་རྫོང་དཔོན་གཞོན་པའི་གོ་གནས་ཐོབ་ཐྱོང་བར་བཤད།

བཞི། གཙང་བ་ཆང་།

གཙང་བ་ཆང་ལ་དུད་ཁྱིམ་༡༥༠ དང་མི་གྲངས་༡༠༡༥ ཡོད། འདི་
 བའི་སྤྱི་དཔོན་སྒྲུགས་མ་ནི་ངག་དབང་འཇིགས་དམ། ཡོངས་གྲགས་སྐྱུང་ག་
 དུ་གྲགས་པ་ཡིན་ལ། འདི་བ་སྐྱུ་རབས་གསུམ་པ་ཡིན་ཟེར། རྒྱ་ནག་གིས་དབང་
 སྐྱུར་བྱས་རྗེས་ཁོང་གིས་མགོ་ལོག་ཁྲལ་སྲིད་གྲོས་ཀྱི་མགོ་གཙོ་གཞོན་པ་དང་།
 མགོ་ལོག་དགའ་བདེ་རྫོང་སྲིད་གྲོས་ཀྱི་མགོ་གཙོ་གཞོན་པའི་གོ་གནས་ཁུར་
 བར་བཤད།

འདི་བའི་ཁོངས་སུ་ཨ་སྐྱོང་ཁང་གསར་ཆང་ནས་མཆེད་པའི་རི་སྡེ་
 གཤོག་གཤོག་ཆང་ལ་དུད་ཁྱིམ་༡༠༠ དང་མི་གྲངས་༩༥༠ ཅུ་ཡོད་འདུག
 འདི་བའི་དཔོན་པོ་ཐ་མ་ནི་དཔོན་མགོན་པོ་ཡིན།

མགོ་ལོག་གི་ལོ་རྒྱུས་དེ་བཅུ་དུ། དེང་སང་མ་ཆུ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད་
 པའི་ལུ་ར་སྡེ་བ་ནི། ཨ་སྐྱོང་གསུམ་ཀྱི་ཕྱི་སྡེ་ཡིན་པར་བཤད་ཀྱང་།²³ ལུ་རའི་
 ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་དང་ཚུང་མི་མཐུན་པར་སྤང་། གང་ལྟར་མ་ཆུ་རྫོང་གི་

རུ་ཕྱེ་བཤད་སྐབས་འདི་འོ་སྐྱོར་བཤད་ཟིན་པས་འདིར་བསྐྱར་སྒྲོས་བྱ་རྒྱུ་མིན།
གཙང་སྐྱོར་འགབ་མ་ནས་མཆེད་པའི་ཆ་སྐྱོར་དུད་བྱིམ་༡༩༠ དང་མི་གངས་
༥༠༠ ལྷག་ཡོད་པར་བཤད། འདི་བའི་དཔོན་པོ་ཐ་མ་གཏིང་གསལ་བྱ་བ་ཡིན་
ལ། རྒྱ་སྤྱོད་ནས་མཛོ་ཆུན་སྤྱོད་པར་འབྱུང་མཛོད་ཀྱི་འགན་ཁུར་བྱེད་མྱོང་།

ལ། པར་འབྲུམ།

མགོ་ལོག་ཁག་གསུམ་གྱི་ཡ་གུལ་པར་འབྲུམ་ལ། མཁར་ནང་དང་། གྱི་
ལུང་། དབང་མདའ། བུང་ཡུ། དབང་རུས། རི་ནང་། ལྷག་ཐོག་དཔོན་གྱི་
སྐར་གྲོང་བཅས་དཔོན་ཁག་བརྒྱད་ཡོད་ཅིང་།

༡། མཁར་ནང་གོང་མ་ཆང་ལ་སྟོང་དཔོན་དང་། རོང་ལེ། མགོ་ལོག་
རྒྱ་ཆང་། ཨ་མེ། དཔོན་སྐྱོར་བཅས་ལ་དུད་བྱིམ་༡༥༠ དང་མི་གངས་༤༧༧
ཡོད། འདི་བར་དབྱ་སྒྲ་དང་། སི་རྒྱུ། རིག་མགོན་བཅས་དཔོན་རབས་གསུམ་
བྱུང་ཞིང་། དཔོན་པོ་ཐ་མ་རིག་མགོན་(༡༧༡༡།༡༧༥༧)རྒྱ་སྤྱོད་ནས་མགོ་ལོག་
པར་རྫོང་གི་རྫོང་དཔོན་གཞོན་པའི་གོ་གནས་ཐོབ་པར་བཤད།

༢། མཁར་ནང་འགབ་མ་ཆང་ལ་བྱ་སྐྱོར་དང་། མཁར་ར། རྒྱ་སྐུམ།
རྒྱང་། རོ་བ། ཨ་མེ། དཔོན་སྐྱོར་བཅས་ཆོ་ཁག་བདུན་ཡོད་པ་ལ། དུད་བྱིམ་
༤༠ དང་མི་གངས་༡༧༠ ཅིས་ཡོད།

འདི་བར་དཔོན་དཔལ་རྒྱལ་དང་། འགྲོ་མགོན། སྐལ་རྫོང་བཅས་དཔོན་རབས་
གསུམ་བྱུང་ཞིང་། དཔོན་པོ་ཐ་མ་སྐལ་རྫོང་(༡༧༠༡།༡༧༥༧)ནི་རྒྱ་སྤྱོད་ནས་
མགོ་ལོག་ཁུལ་གྱི་ཁུལ་གཙོ་གཞོན་པར་བསྐྱེད་ཟེར།

༣། གྱི་ལུང་ཆང་ལ་ཨ་མེ་གོང་མ་དང་། ཨ་མེ་བར་མ། ཨ་མེ་འགབ་

མ། རྩ་སྐོར་གོང་མ། རྩ་སྐོར་བར་མ། རྩ་སྐོར་ཞོལ་མ། རྩ་སྐོར། དཔོན་སྐོར་
བཅས་ཆོ་ཁག་བརྒྱད་ལ། ཏུད་བྱིམ་༩༠ དང་མི་གྲངས་༤༥༥ ཡོད། འདི་
བར་དཔོན་མགོན་པོ་དང་། བསོད་ནམས་མགོན་པོ། སྐྱོལ་མ་རྒྱབས། ཐུབ་
པ་(༡༩༡༡|༡༩༤༡)བཅས་དཔོན་རབས་ལྔ་བྱུང་།

༩། དབང་མདའ་ཚང་ལ་རྟུ་ར་མ། ཅིག་ཨ་འཕང་གཞིས། འདི་ལ་
མཆིག་གིས་པའང་སྤང་། འཇའ་སྐོར། རོ་མདའ་ནང་། ཐུར་སྐོར། མགོ་ལོག
མགོ་ཡུང་། འབྲུ་སྤྱིང་ཁྲོམ་གསུམ་བཅས་ཆོ་ཁག་བརྒྱད་ཀྱི་སྤྱིང་དུ། ཕྱི་སྤྱིང་སྤྱིང་
ཁྲི་རུ་མ་བསྐྱུན་པས་ཏུད་བྱིམ་༡༥༠ དང་། མི་གྲངས་༡༡༡༥ ཡོད། འདི་བར་
དཔོན་ཆོས་སྐྱོང་དང་། ལི་པོ། གྲགས་ལྷ། ཆོ་དབང་ནམ་རྒྱལ། སྐྱོ་སྒྲན། དབུས་
རྒྱུག་བཅས་དཔོན་རབས་བརྒྱད་བྱུང་ཞིང་། རྒྱ་སྤྱིབས་སྐབས་ཀྱི་དཔོན་
དབུས་རྒྱུག་ལ་མགོ་ལོག་པ་རྒྱ་རྒྱུང་གི་རྒྱུང་དཔོན་གཞོན་པ་དང་། མགོ་ལོག་
ཁྲུལ་སྤྱིད་གྲོས་ཀྱི་འཐུས་མི་སོགས་ཀྱི་གོ་གནས་ཐོབ་ཟེར།

༡། ཐུང་ཡུ་ཚང་ལ་རོང་སྤྱང་དང་། ཨ་འཕང་། མགོ་ལོག འཇའ་བ།
ཉོར་བ། ཐུགས་རྒྱུད། མརྩོད་ཤེ ཕྱི་ར། དཔོན་སྐོར་བཅས་ཆོ་ཁག་དགུ་ཡོད་
པ་ལ། ཏུད་བྱིམ་༡༥༠ དང་མི་གྲངས་༤༠༥ ཡོད་འདུག འདི་བར་དཔོན་
མགོན་པོ་བརྒྱད་འདུལ་དང་། འཇིགས་དར། དབང་ཆེན། རིག་མགོན་བཅས་
དཔོན་རབས་བརྒྱད་བྱུང་།

༢། དབང་རུས་ཚང་ལ་རྒྱ་ཚང་དང་། ཀང་བ། བྱ་སྐོར། ཨ་འཕང་།
དཔོན་སྐོར་བཅས་ཆོ་ཁག་ལྔ་ལ། ཏུད་བྱིམ་༦༠ དང་མི་གྲངས་༡༢༠ ཡོད།
འདི་བའི་དཔོན་རབས་ནི་སྐོ་འབྲུག་དང་། ཅོང་ལེ། དྲག་པོ། རྣམ་རིས་བཅས་
བཞི་བྱུང་ཞིང་། དཔོན་པོ་ཐ་མ་རྣམ་རིས་ཀྱིས་མགོ་ལོག་པ་རྒྱ་རྒྱུང་སྤྱིད་གྲོས་
ཀྱི་སྤྱིད་གཙོ་གཞོན་པའི་ལས་འགན་ཁུར་བར་བཤད།

པ། རྟེན་ལ་གོང་འགབ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཁོངས་སུ། སྐྱེ་དགེ་དང་།
སྟོང་དཔོན། སུར་ཚོ། ར་སྟོར། རྟེན་དང་། རྟེན་གོང་མ། རྟེན་ལགབ་མ་
བཅས་སྡེ་ཚོ་ཁག་ལ། ཏུད་བྱིམ་༡༩༠ དང་མི་གངས་༥༤༥ ཡོད། འདི་བར་
གཟུངས་ཆེན་དང་། བཀའ་སྤྱང་། བསམ་འཕེལ། གཡུལ་རྒྱལ། འཁམ་སྟོང་།
མགོན་དབང་བཅས་དཔོན་རབས་ལྷ་བྱང་ཞིང་། རྒྱ་སྤྱོད་སྐབས་ཀྱི་དཔོན་
པོ་ནི། རྟེན་གོང་མའི་འཁམ་སྟོང་དང་། འགབ་མའི་མགོན་དབང་གཉིས་
ཡོན་འདུག དཔོན་པོ་འདི་གཉིས་ཀྱིས་མགོ་ལོག་པ་རྒྱ་རྒྱུ་གི་འཕུས་མི་དང་།
འབྲུ་རིགས་ས་ཆེགས་ཀྱི་མགོ་བྱེད་ཀྱི་ལས་འགན་བསྐྱབས་སྟེང་།

༡། སྐྱེ་ཐོ་སྡེ་ཚོ་ལ་དཔོན་རུ་ཆང་དང་། སྐར་རུ་ཆང་གཉིས་ཡོད་
པ་ལས་དང་བོ་དཔོན་རུ་ཆང་ལ་འཇའ་བ་དང་། ཆ་ཁོ། སྐ་བ། ངང་བ། ཞ་
འདྲི། ཞ་རིག ཏུ་བུལ། དཔོན་སྟོར་བཅས་སྡེ་ཚོ་བརྒྱད་ལ། ཏུད་བྱིམ་༡༤༠
དང་། མི་གངས་༡༩༠ ཡོད། འདི་བར་ཆོས་ནོར་དང་། ཆོག་དར། འགྱར་
ལོ་བཅས་དཔོན་རབས་གསུམ་བྱང་ཞིང་། རྒྱ་སྤྱོད་ནས་དཔོན་རབས་ཐ་
མ་འགྱར་ལོ་(༡༩༡༡༡༩༤༡)ལ། མགོ་ལོག་ཁུལ་སྤྱི་དགོས་ཀྱི་འཕུས་མིའི་གོ་
གནས་ཐོབ་པར་བཤད།

གཉིས་པ་སྐར་རུ་ཆང་ལ་སྐྱེ་ཐོ་སྟོད་སྤྱད་གཉིས་ཡོད་པ་བསྐྱེམས་
པས་ཏུད་བྱིམ་༩༠༠ དང་། མི་གངས་༡༩༥༠ ཅམ་ཡོད་ཟེར། འདི་བར་ལྷགས་
ཐར་རྒྱལ་དང་། ཞ་རྟོ། ཁོ་རྒྱལ། བེ་ཟེ། བཀྲ་ལོ་བཅས་དཔོན་རབས་ལྷ་བྱང་
ཞིང་། རྒྱ་སྤྱོད་སྐབས་ཀྱི་དཔོན་བཀྲ་ལོ་ལ། མགོ་ལོག་དར་ལག་རྒྱུ་གི་རྒྱུ་
དཔོན་གཞོན་པ་དང་། མགོ་ལོག་ཁུལ་སྤྱི་དགོས་ཀྱི་འཕུས་མི་བཅས་ཀྱི་གོ་
གནས་ཐོབ། གཞན་ཡང་པ་རྒྱ་འཕུམ་དཔོན་ཁག་བརྒྱད་སྟེ་ཡོངས་ལ་དབང་
བའི་རོང་སྡེ་ཁག་ནི། གུམ་པ་ཆང་། སུང་ཡུ། རོག་གདོང་། བྱ་ལོ། ལྷུམ་བུལ།

538 བདེ་སྐྱོད་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་ལས་སྡེ་ཆོའི་སྐོར་སྒྲུགས་བཅ་དང་བོ།

འཇའ་བ། གད་ཞབས་འཇའ་བ། གྱི་ལུང་། ཏང་ཏང་། དབང་རུས། རྒྱུད་
དབང་། བཞོ་ཡུང་། འག་ལོ་དབུ་བ་སོགས་ཆོ་ཁག་བརྩ་བཞིའི་ཐ་སྐྱོད་བྱང་
འདུག་ཀྱང་། རྡོ་ཆོ་ཁག་གི་སྐབས་བབ་ཞར་བྱང་དུ་སོང་བེན་པས་འདིར་དེ་
དག་གི་མི་འཕོར་སོགས་བརྒྱར་ལྷབ་བྱེད་དགོས་མ་མཐོང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༠ ང་
གངས་སུ། བཞོ་ལོག་ཁག་གསུམ་ལ་ཆོ་བ་རང་མགོ་མ་༥༩ དང་། དེའི་ཁོངས་
གཏོགས་ཤོག་ཚུང་༡༠༠ ལྷག་ དུད་བྱིམ་༡༩༡༩ དང་མི་གངས་༥༩༩༥
བཅས་ཡོད་འདུག་ བཞོ་སྐོར།

ཁང་ཆན་དུ་ར་མ།

ལུང་དཀར་མཐའ་བ་བཅས་སྡེ་ཆོ་དེ་དག་ལ་དུད་བྱིམ་༩༠༠ ཅས།

ཁོ་སག་ལ།

ར་སྐོར།

སྡེ་ཆོ།

ཁོ་རྩོ།

སྤྱག་རྒྱ། རྒྱ་ར། བ་ལེ། འདི་དག་ལ་དུད་བྱིམ་༩༠༠ ཅས། བ་ལེའི་བྱིམ་གངས་

༩༠ ལྷག་དེང་གི་ར་བ་རྫོང་ཁོངས་སུ་བཅད་བགོས་བྱས་ཡོད་འདུག་

གསུམ་པ། མགོ་ལོག་གི་དགོན་སྡེ།

རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཆུ་སྐང་སྟེ་ལོ་༡༤༧༩ ལོར་མགོ་ལོག་སྐ་མ་ཆོས་
འབུམ་གྱིས་ལྷགས་རི་ཐང་དུ་བཏབ་པ་ཡར་ཐང་དགོན། ཐོག་མའི་ཆོས་རྒྱུད་
རྟེན་མ་ཡིན་ཀྱང་། ཕྱིས་སྟེ་ལོ་༡༧༡༤ ལོར་ཨ་སྟོང་བསྟན་འཛིན་དར་རྒྱས་
སོགས་གྱིས་ངོ་ནང་བའི་ཆོས་རྒྱུད་དུ་བསྒྱུར། སྟེ་ལོ་༡༧༥༡ ལོར་བསྟན་བས།

དབང་མདའ་དགོན་ནི། མགོ་ལོག་སྐ་མ་ཆོས་འབུམ་གྱིས་ཡར་ཐང་
དགོན་བཏབ་པའི་རྗེས་ཙམ་ལ་མདོ་གོང་མའི་སར་བཏབ། ཕྱིས་སྤར་གྱི་མའི་
ནང་ཞེས་པར་སྟོས། ཐོག་མའི་ཆོས་རྒྱུད་རྟེན་མ་ཡིན་ཀྱང་། ཀམ་ཆོས་དབྱིངས་
རྗེ་རྗེས་བཀའ་བརྒྱུད་དུ་བསྒྱུར། སྟེ་ལོ་༡༧༩༧ ལོར་སྐ་མ་ཀུན་བཟང་བསྟན་
འཛིན་གྱིས་སྤར་རྟེན་མར་བསྒྱུར། དེ་ནས་དབང་མདའི་སྐྱབས་མགོན་གྱིས་
དགོན་པ་འབྲོག་དུ་སྟོས། སྟེ་ལོ་༡༨༩༤ ལོར་ཨ་པང་བསྟན་འཛིན་བཟང་པོ་
བྱ་བས་སྤར་གྱི་ཆེབ་མདའ་སྟོས་ཏེ། ཐུབ་བསྟན་ཆོས་འཁོར་སྤྱིང་ཞེས་པའི་
དགོན་མིང་བཏགས། སྟེ་ལོ་༡༩༥༡ ལོར་བསྟན་བས།

སྤར་མདོ་བཀྲ་ཤིས་དགའ་འབྲིལ་དགོན། ཡོངས་གྲགས་མདོ་ཐོག་
དགོན་ཟེར། ཀམ་ཐོག་པར་ཆང་པས་ལྷགས་རིའི་ཉེ་འདབས་སུ་སྟེ་ལོ་༡༧༤༠ ལོར་
བཏབ། ཆོས་རྒྱུད་རྟེན་མ། ཕྱིས་ཐབ་རྗེ་སོགས་གྱིས་སྟོན་བྱས་པས་སྤར་མདོར་
དགོན་གནས་སྟོས། སྟེ་ལོ་༡༧༩༡ ལོར་ཁ་ཆེ་ལྷ་རྒྱལ་གིས་གཏོར། སྟེ་ལོ་༡༩༥༡
ལོར་གྲང་ཁན་ཏང་གིས་གཏོར་བཤིག་བཏང་།

བྲག་དཀར་ལྷ་རི་དགོན། འདི་ལ་མདོ་གོང་མའི་དགོན་དང་། གཞི་
མདའ་དགོན་ཡང་ཟེར། ཆོས་རྒྱུད་རྟེན་མ། གྱི་ལོ་༡༩༡༥ ལོར་བཙུང་སྤྱད་
ཐོབ་བྱ་བས་སྤར་འབྲིང་མདར་བཏབ། གྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་རྒྱས་བཞིག

གྱི་ལོ་༡༩༡༦ ལོར་འབེ་ཆ་ཚུལ་ཁྲིམས་འོད་ཟེར་གྲིས་བཏབ་པ་འབེ་
ཆ་དགོན། ཆོས་རྒྱུད་རྟེན་མ། གྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་རྒྱས་བཞིག

གྱི་ལོ་༡༩༤༠ ལོར་རྫོང་ལྷ་ཁང་སུམ་མདོ་ཞེས་པའི་སར་བཏབ་པ་
མཁར་ནང་གོང་མའི་དགོན། སུས་བཏབ་མི་ངས། ཆོས་རྒྱུད་རྟེན་མ། གྱི་ལོ་
༡༩༥༤ ལོར་རྒྱས་བཞིག ལྷག་ཐོད་གོན། ཆོས་རྒྱུད་རྟེན་མ། གྱི་ལོ་༡༩༥༠ ལོར་
སྤམ་ཨོ་རྒྱུ་ཆེ་རིང་གིས་གདོང་བྲོམ་ཞེས་པའི་སར་བཏབ། ཆོས་རྒྱུད་རྟེན་
མ། གྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་རྒྱས་བཞིག ཁས་དམར་དགོན་ནི། གྱི་ལོ་༡༩༠༤ ལོར་
གྲུབ་ཆེན་ཞེས་པའི་སར་ཉག་སྤུང་བསོད་རྒྱལ་གྲིས་བཏབ། ཆོས་རྒྱུད་རྟེན་མ།
གྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་རྒྱས་བཞིག

པད་ནག་དགོན་ནི། གྱི་ལོ་༡༩༤༠ ཅམ་ལ་པར་འགོ་འདུལ་བྱ་བས་
འབོས་པའི་ཁོངས་སུ་བཏབ། ཆོ་རྒྱུད་རྟེན་མ། གྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་རྒྱས་བཞིག

སྤང་འབྲུད་དགོན་ནི། ཆོས་རྒྱུད་རྫོན་དང་བ། གྱི་ལོ་༡༩༤༩ ལོར་སྤུང་
མ་ངག་མཆོག་བྱ་བས་འབོས་པའི་ཁོངས་སུ་བཏབ། གྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་རྒྱས་
བཞིག

གསང་ཆེན་དངོས་གྲུབ་དཔལ་འབར་སྤིང་། ཡོངས་གྲགས་གྲུབ་ཆེན་
དགོན་ཟེར། གྱི་ལོ་༡༩༡༠ ལོར་རྫོགས་སྤྱད་ཐོང་དང་པོ་འཛིགས་མེད་འཕྲིན་
ལས་འོད་ཟེར་གྲིས་ཤུགས་ཆེན་སྤྱད་མགོ་ཞེས་པའི་སར་བཏབ། ཆོས་རྒྱུད་རྟེན་
མ། རིག་གནས་གསར་བརྗེ་ཞེས་པའི་ལས་འགུལ་བསྐྱངས་ཏེ་བཞིག

སྐོ་མང་དགོན་ནི། གྱི་ལོ་༡༩༡༤ ལོར་སྤུང་མ་བཟུལ་བྱ་བས་ཡར་ཐང་

དུ་བཏབ། ཆོས་རྒྱུད་རྟེན་མ། གྱི་ལོ་༡༧༥༤ ལོར་རྒྱས་བཤིག
བུ་ཆ་དགོན། འདི་ཡོད་ས་སྤར་གྱི་མགོ་ལོག་པར་འབུམ་གྱི་མཁར་མགོ་
ནག་མར་གྲགས་པའི་བུ་ལ་ཡིན་ཟེར། གྱི་ལོ་༡༨༤༧ ཅམ་ལ་སངས་བུ་ལ་ལྷ་མས་
བཏབ། ཆོས་རྒྱུད་རྟེན་མ། གྱི་ལོ་༡༧༥༤ ལོར་རྒྱས་བཤིག དགོན་སྡེ་ཁག་གི་
ལོ་རྒྱུས་སྒྲིགས་བཅ་ལྷ་བར་གཟིགས་པར་བྱ།

མདོ་སྨད་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་ལས་དབལ་ཤུལ་ གསེར་རྟེན་སྒྲོར།

དང་པོ། སྤྱི་ལོ་གནས་བབ།

ད་ལྟའི་རྒྱལ་ཁོག་གི་གསེར་རྟེན་རྒྱུ་རྒྱུ་ལྡན་གྱི་གྲགས་པ་ནི། དཀར་མཛོས་བོད་
རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་གྱི་བྱང་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་ཅིང་། རྫོང་སྤྱི་ལོ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལྡན་གྱི་
བཞི་མ་༡༩༥༧༥ ཡོད་ཅིང་། རྫོང་ཡོངས་སུ་མི་འབོར་༡༡༤༤ ཡོད་པའི་
ནང་དུ། བོད་རིགས་མི་གྲངས་༡༡༥༥ ཡོད། རྫོང་ཡོངས་སུ་མི་རིགས་གཞན་
པ་གྲངས་༡༡༤ ཡོད་པ་ལས་གཞན་ཆང་མ་བོད་རིགས་ཡིན་ཞེས་བོད་
རིགས་ཆོག་མཛོད་ཆེན་མོ་ལས་བཤད།¹

འོན་ཀྱང་རྒྱ་དམར་བོད་དུ་མ་སླེབས་ཡར་སྤོལ་གྱི་དབལ་ཤུལ་གསེར་

ན་དང་། དེང་དུས་གསེར་ན་རྫོང་དུ་འབོད་པ་འདི་གཉིས་གཅིག་དུ་འཛིན་
 མི་རུང་སྟེ། དཔེར་ན་རྫོང་གྲུབ་དགོན་དང་། དེའི་ལྷ་སྡེ་བོ་རྒྱུང་ཐ་གྲ། བོ་རྒྱུང་
 རུ་སར་མ། བོ་རྒྱུང་རྒྱ་དཀར་མ་བཅས་ད་ལྷའི་མགོ་ལོག་པ་ད་མ་རྫོང་ཁོངས་
 སུ་(རྫོང་གྲུབ་སྐྱེ་སྤང་གསུམ་པ་བསྟན་པའི་ཉི་མའི་ནམ་ཐར་དུ། རྫོང་གྲུབ་ཆེན་
 དང་དབལ་ཤུལ་གསེར་ན་འཛིན་པོ་ལ་གཏོགས་པའི་སྡེ་དགཉིས་མ་འཆམ་ནས། རྫོང་
 གྲུབ་བསྟན་པའི་ཉི་མ་མགོ་ལོག་དུ་བྱོན་སྐབས། མགོ་ལོག་པ་རྒྱ་འབྲུམ་དཔོན་
 ཁག་བརྒྱད་ཐུན་མོང་གིས་རྫོང་ཁྲི་ཞེས་པའི་ས་དེ་ཤུལ་ཅིང་། དེ་དང་འབྲེལ་
 བྱས་གོང་གི་ལྷ་སྡེ་དེ་ནམས་ཀྱང་དེར་གཞིས་ཆགས་པ་ཡིན་པས། གསེར་ན་
 དཔོན་གྱི་མངའ་ཁོངས་སུ་མི་ཅི་བ་འབྲུབ་པས་དཔུང་རྒྱ་སྤང་།)ཡོད་པ་དང་།
 ཤར་མཐའ་ནས་ན་མདའ་དང་། རྫོང་གྲུབ་ཀྱི་ཤུག་རྒྱུང་། གཡུ་ཐོག་དགོན་གྱི་
 ལྷ་སྡེ་བཅས་རྩ་བ་ཁྲུལ་འཛུལ་ཐར་རྫོང་(ཆགས་ཡུལ་གྱི་ཆ་ནས་སྐྱེ་མདའ་རྫོང་
 ཡང་ཟེར།)ཁོངས་སུ་བཅད། ཤར་ལྷའི་ཕྱོགས་ཀྱི་གཡུ་ཐོག་ནི་དཀར་མཛེས་
 ཁྲུལ་རྒྱུ་རྫོང་ཁོངས་སུ་བཅུག ཅང་ཐོག་སྟོད་སྟོད་གཉིས་དང་། སྟོག་ཐོག་
 ལེ་ཐོག་ཐོགས་སྟོད་རྒྱུད་ཀྱི་སྟེ་ཆོ་སྐྱོར་ཞིག་དཀར་མཛེས་ཁྲུལ་བྲག་མགོ་རྫོང་
 ཁོངས་སུ་སྤྱར། རྒྱབ་ཕྱོགས་ནས་སྟོང་བ་རྐྱོར་ཁག་གསུམ་གྱི་སྟེ་ཆོ་སྐྱོར་ཞིག་
 དཀར་མཛེས་ཁྲུལ་དཀར་མཛེས་རྫོང་ཁོངས་སུ་བཅད་འདུག་པ་སྟེ། བཤད་
 མ་ཐག་པའི་སྟེ་ཆོ་དང་ས་ཁྲུལ་མང་དག་རྫོང་ཁག་དུ་མའི་ཁོངས་བཅད་བགོས་
 བྱས་པའི་ལྷག་མ་ནམས་ལ། ཟ࿳་ལོ་༡༧༥༥ ལོར་གསེར་ན་རྫོང་བརྟུགས་ཏེ། སྟེ་
 ཆོ་ནམས་རྒྱས་བཞི་དང་།(རྒྱས་བཞིའི་ནང་གི་སྟོན་མདའ་རྒྱས་ཀྱི་བསེར་བ་རྒྱལ་
 རོང་ཁོ་སྐྱབས་རྒྱལ་བའི་ཁོངས་གཏོགས་ཡིན།)ཞང་༡༢ དུ་བགོས་ཀྱང་། ད་
 ལྟོ་ནི་གྲིན་༡ དང་། ཞང་ཁག་༡༥ བཟོས་འདུག

དབལ་ཤུལ་གསེར་ན་བ་ནམས་གནས་ཡུལ་གཙོ་བོ་ནི། གསེར་ཐོག་

དང་། རྩོམ་གྱི་སྒྲིབ་ཀྱི་ལུང་ཆེན་དེ་གསུམ་ཡིན་ལ། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་
གཙོས་ཤོས་དང་མང་ནི་གསེར་ཁོག་རང་ཡིན།

མདེ་སྐྱད་ཆོས་འབྱུང་དུ། གསེར་རྩ་སྒྲུགས་མགོ་ལོག་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུ་
འབབ་རྒྱུ་དང་བཤད་སྐབས། རྩོམ་ཁོག་གཡུ་ཅེའི་མདུན་ནས་ཐོན་པས་དེ་
དང་། མགོ་ལོག་སྒྲུ་རྒྱུ་སྐྱད་དོས་ཀྱི་རྒྱུ་དང་ཆ་བ་ཁག་གསུམ་ཀྱི་རྒྱུ་བཅས་
ཐམས་ཅད་དདུལ་རྒྱུ་ཀྱགས་པ་རྒྱུ་ཆེན་དང་འདྲེས་ཏེ་རྒྱལ་རྩོད་དོས་བྱས་
ཆེན་དུ་པར་འགྲོ་བས་དེ་དག་གི་རྒྱུ་རྒྱུ་ལྟར་གོ་རིམ་ཐར་ཆགས་སུ་བྲི་བར་
བྱའོ།² ཞེས་གསལ་བ་ལྟར། རྩོམ་དང་སྒྲུ་བཅས་ཡུལ་འདིའི་རྒྱུ་སྐྱད་གི་
རྒྱུ་ཕྱོགས་རྒྱུ་གསལ་ངེས་ཐུབ་ཀྱང་། ཞིབ་དུ་ནི་སྐྱར་རྒྱུའི་གཡས་ཕྱོགས་སུ་
རྩོམ་འབབ་ཅིང་། དེའི་གཡས་སུ་གསེར་ཁོག་གི་གསེར་རྒྱུ་འབབ་པ་རྩོམ་དང་
འདྲེས། སྒྲིབ་ཁོག་གི་རྒྱུ་ཡང་རྩོམ་དང་འདྲེས། ཅང་རྩོད་གི་རྒྱུ་ཡང་རྩོམ་དང་འདྲེས།
གཡུ་ཁོག་གི་རྒྱུ་ཡང་རྩོམ་དང་འདྲེས། སྐྱར་རྒྱུའི་གཡོན་རྒྱུ་དུ་འདྲི་རྒྱུ་འབབ་
པ་སྐྱར་རྒྱུ་དང་འདྲེས། དེ་ནས་རྩོམ་ཁོག་གི་རྒྱུ་ཡང་སྐྱར་རྒྱུ་དང་འདྲེས། ཟངས་
དཀར་གི་རྒྱུ་ཡང་སྐྱར་རྒྱུ་དང་འདྲེས་ཏེ། རྒྱལ་རྩོད་ཁོ་སྒྲུབས་ཐུགས་རྩེ་ཆེན་
པོའི་མདུན་ནས་རྩོམ་དང་སྐྱར་རྒྱུ་གཉིས་འདྲེས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་སྐྱད་ཀྱགས་
ལྟར་པའི་རྒྱལ་རྩོད་རྒྱལ་མོ་རྒྱལ་རྒྱུ་ཞེས་འབོད་པ་ཡིན་ནོ།

ང་ཆོས་ཞིབ་དུ་བརྟག་ན། སྐྱར་མགོ་ལོག་གི་དཔོན་དབང་ཐང་ཅན་
དག་གིས་དབང་བསྐྱར་བྱ་ཡུལ་སྐྱར་ཤོད་མ་ལག་དུག་དུ་ཀྱགས་པ་སྟེ།

རྩོམ་གྱི་ལག་སྐྱོ་སྐྱར་གྱི་ལག །

རྩོམ་གྱི་རི་ཐང་ཕྱག་མོ་སྐྱར་གྱི་ལག །

འདྲི་སྐྱོ་ལྟོ་དར་ཐང་སྐྱར་གྱི་ལག །

གཡུ་ཁོག་སྒྲུག་མོ་སྐྱེད་ཉལ་སྐྱར་གྱི་ལག །

གཙང་ཁོག་འདྲོ་བ་ཁལ་བཀལ་སྒྲར་གྱི་ལག །

སྒྲིག་ཁོག་ལྟན་ཏུ་བཞུགས་སྒྲར་གྱི་ལག ། ཅེས་འབྲུང་བ་ནམས་
ཀྱང་ལྷང་ཁོག་རེ་རེ་རྒྱུ་འབབ་སྒྲངས་ངེས་ན་འཆར་ཐུབ་ཅིང་། མགོ་ལོག་
དང་གསེར་ཏུ་བ་དག་གི་ཁ་རྒྱན་དུ་སྒྲར་ཤོད་མ་ལག་དགུ་ཞེས་གྲགས་པ་
ལའང་རྒྱ་མཚན་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཤོད་དུ་བྱུར་ཅི་མ་བཤད་པའི་ལྷང་ཁོག་
རེ་རེ་རྒྱུ་འབབ་རྒྱུ་ལ་བསམས་ན། སྒྲར་ཤོད་མ་ལག་དགུ་ཡིན་པར་སྒྲུང་
ཡང་། ཟངས་དཀར་མ་ནི་སྒྲར་ཤོད་མ་ལག་དྲུག་དང་དགུ་གང་གི་ཁོངས་
སྲུང་མི་ཚེ་བར་བཤད།

ཡང་དེ་ནས་མི་ཉག་གི་རྒྱ་དང་། རོང་བྲག་གི་རྒྱ། དར་ཅེ་མདོའི་རྒྱ་
ནམས་ཀྱང་རྒྱ་རྒྱུ་འབབ་ཏེ་རྒྱལ་རོང་རྒྱལ་མོ་རྒྱལ་རྒྱུ་དང་འབྲེས་ཏེ་འབབ་གྱིན་
ཡོད། དེས་ན་རྒྱལ་རོང་རྒྱལ་ཁག་བཅོ་བརྒྱད་དུ་གྲགས་པའི་ནང་ཆོན་ལྷགས་
ལ་རྒྱལ་བོར་འབོད་པ་སྟེ། དར་ཅེ་མདོ་ཕྱོགས་སུ་གནས་པ་འདི་འདྲ་སྒྲར་མདོ་
སྒྲུང་རྒྱལ་རོང་གི་ཁོངས་སུ་བཤང་བ་ལ་རྒྱ་མཚན་མེད་པ་ཞིག་མིན་པར་སྒྲུང་
ཞིང་། ཕྱིས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་འཕེལ་རིམ་འཕོ་འགྱུར་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱི་དབང་གིས། ལྷགས་
ལ་རྒྱལ་བོ་ལྟ་བུ་བར་ཁམས་སུ་གཏོགས་པ་འདྲ་ཞེས་མདོ་སྒྲུང་ཆོས་འབྲུང་དུ་
གསུངས་ཤིང་། རྒྱལ་མོ་འབྲུག་པས་ཀྱང་དེ་དང་ཆ་འདྲ་བ་བཤད་མོད་ཀྱི། ཁོ་
བོས་མཐོང་ཆོད་ལྟར་ན། བོད་གངས་ཅན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་སྟེང་སྲུངས་ལྷང་རྒྱ་
མཚན་ཆ་ཆང་བཤངས་ཏེ་བར་ཁམས་ངོས་འདྲིན་ཐུབ་མཁན་ཞིག་མ་བྱུང་བ་
འདྲ་ཞིང་། འབྲུང་འགྱུར་ཡང་ཡོང་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བར་སྒྲུང་།

མདོ་སྒྲུང་ཆོས་འབྲུང་དང་། རུས་མཛོད་མེ་ཏོག་སྒྲིང་ཆལ་གཉིས་སུ་
མགོ་ལོག་གི་ཡུལ་འདིར་ཡང་བར་ཁམས་ཀྱི་ཐ་སྐད་བྲས་འདུག་ཀྱང་། ཆེས་
ཤིན་ཏུ་དཔུང་དཀའི་གནས་མཐར་ཐུག་ནི་བར་ཁམས་ཐོགས་ཆད་ད་ལྟའི་

ཁམས་དང་། བདེ་སྐྱོད་ཆོལ་ཁ་ཞེས་འབོད་པའི་ཁོངས་ཡིན་དགོས་མིན་ལ་
 ཐུག་པ་ཡིན་ལ། དཔལ་ས་སྐྱུ་བས་བོད་ལ་མངའ་དབང་བསྐྱུར་སྐབས་བོད་
 རྒྱལ་ཡོངས་ཆོལ་ཁ་ཞེས་པའི་ཁོངས་སུ་བགོས་སྐབས་ཀྱི་ས་མཆམས་དངོས་
 གནས་ཤེས་མཁན་ཞིག་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བར་སྤང་། ཐ་སྐྱོད་རེ་བུང་དང་། ཡིག་
 འབྲུ་རེ་གཞིས་རྩོམ་སྐྱོད་བུའང་བྱས་པས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཐ་སྐྱོད་རྒྱུ་འཇགས་པ་
 འདི་འབྲེལ་གྱི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་བྱས་པ་མ་ཡིན་པ་ལྟ་བུར་སྤང་བ་ནི་ཞར་
 འཕྲོས་ཅམ་མོ།

དཔལ་ཤུལ་གསེར་རྟའི་ཡུལ་འདི་ཆེས་གནའ་དུས་ཤིག་ལ་རྒྱལ་རྩོད་
 གི་མངའ་ཁོངས་ལྟ་བུ་ཡིན་ནམ་སྟམ་སྟེ། གསེར་རྟའི་གནས་ཡུལ་གཙོ་བོ་
 གསེར་ཁོག་གི་མགོ་ན། གསེར་རྟ་བ་སྤྱིའི་གཞི་བདག་འབྲོང་རི་སྐྱུག་པོ་ཞེས་
 པའི་རི་བོ་ཡོད་ལ། དེར་གནས་པའི་གཞི་བདག་གི་གསོལ་ཁའི་ནང་། རྒྱལ་
 རྩོད་བྱལ་སྟེ་མགོན་པོ་ཞེས་འབོད་པ་ཡིན། དེས་ན་རང་ཅག་གི་གཞི་བདག་
 ཨ་ཁྱེས་རྣམས་ཆེས་གནའ་དུས་ཀྱི་གཞིས་འདྲིན་དཔལ་ཁྱོད་དབང་ཐང་ཅན་
 རྣམས་ཡིན་པ་ཁོ་བོས་གཞན་དུ་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་ཡིན་པས། ཆེས་གནའ་
 དུས་ཤིག་ལ་ཡུལ་འདིར་རྒྱལ་རྩོད་བས་དབང་བསྐྱུར་བྱས་པས། དེའི་ནང་གི་
 དཔལ་ཁྱོད་བྱས་རྗེས་ཅན་རྒྱལ་རྩོད་བྱལ་སྟེ་མགོན་པོ་བྱ་བ་ཡུལ་གྱི་གནས་
 བདག་ཏུ་བཟུང་བ་ལྟ་བུར་སྤང་།

གསེར་རྟའི་སྐྱོད་རྒྱུ་རྒྱལ་རྩོད་དང་འབྲེས་ནས་ཡོད་པ་དང་། ལྷག་
 པར་དུ་ད་ལྟའི་གསེར་རྟ་རྫོང་ཁོངས་བོད་མདའ་རྒྱས་ཞེས་པའི་མངའ་ཁོངས་
 ཀྱི་གསེར་བ་ཞེས་པའི་རྩོད་སྡེ་འདི་སྤར་དཔལ་ཤུལ་གསེར་རྟའི་སྡེ་ཆོ་མ་ཡིན་
 པར། རྒྱལ་རྩོད་ཁྱོ་སྐབས་ཀྱི་མངའ་ཞབས་ཏེ། ཡུལ་མིས་ཁྱོམ་གྱི་ལབ་ཅོད་ཀར་
 རྫང་ཞེས་འབོད་པའི་ས་ཆ་དག་ཡིན་ལ། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༠ དོན་གྲངས་ལ་གསེར་

ན་རྫོང་ཁོངས་སུ་སྦྱར། དེའི་ཕྱོད་རྩ་བ་ཁུལ་འཛམ་ཐང་རྫོང་ཁོངས་ཡིན་ཀྱང་།
སྐབས་དེར་དཀར་མངའ་ནས་རྒྱུང་ས་འཁོར་གཞུང་ལམ་བཟོས་སྐབས། ས་
མཆམས་དང་ས་ཆའི་དཀར་ངལ་དུ་མ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས། དཀར་མངའ་ས་
ཁུལ་དང་། རྩ་བ་ཁུལ་གཉིས་ཀྱི་ཕྱོས་མོལ་བཅུས་ཏེ། སྤར་དབལ་ཤུལ་གསེར་
རྟེན་མངའ་ཁོངས་ཡིན་པ་དོ་མདའ་རྒྱུ་ཀྱི་ཤུག་རྒྱུང་དང་། གཡུ་ཐོག་སོགས་
རྩ་བ་ཁུལ་འཛམ་ཐང་རྫོང་ཁོངས་སུ་སྦྱར་བ་དང་། རྒྱལ་རོང་ཁོ་སྦྱབས་ཀྱི་
མངའ་ཞབས་གསེར་བ་རྣམས་ས་བབ་སྐབས་འབྲེལ་ཀྱི་དབང་གིས་གསེར་རྟ་
རྫོང་ཁོངས་སུ་སྦྱར་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། གསེར་རྟ་དང་རྒྱལ་རོང་གཉིས་ཀྱི་ལ་རྒྱས་ལ་
དཔྱད་རྒྱ་སྤང་།

གཉིས་པ། གསེར་རྟེན་དབལ་ཤུལ་དཔོན་རབས།

དབལ་ཤུལ་གསེར་རྟེན་མི་རྒྱུད་སྐོར་མདོ་སྤང་ཆོས་འབྱུང་དུ་གསལ་
བ་ནི། རི་ཆེ་མོ་གསུམ་དེ་ཕྱོང་ལ་ཐོབ། ཁྱོང་ཞུ་མགོ་མཐོ་བ་དེ་ཡི་དོན། ཁྱེར་
བ་ལྟར་མངའ་ཐང་ཆེ། བེ་རི་ཡང་ཕྱོང་རིགས། ཀམ་ཞུ་དམར་གསུམ་པ་ཆོས་
དཔལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒོ་བ་མ་དོམས་པ་བྱ་བལ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཆན་ལུས་མ་
སྤང་བར་མཁའ་སྒྱུད་དུ་གཤེགས་པ་ཕྱོང་། དེའི་མི་རིགས་ངམ་ཤོད་དུ་ཡོད།
མདོ་ཁམས་འདིར་ཕྱོང་ཤུལ་ཆེན་བཙུན་བརྒྱུད་དུ་གྲགས་པ་དབལ་ཤུལ། རག་
ཤུལ། ཕྱག་ཤུལ་སོགས་ལས་དབལ་ཤུལ་ནི། ཕྱོང་དཔལ་ཆེན་སྦྱབས་ཀྱི་མི་
རིགས་ལ་སྐབས་ཤིག་དབལ་ཤུལ་སྤར་བ་ཐར་ཟེར་བ་མདོག་ནག་ཅིང་། ལུས་
རིང་ལ་གྲག་པ། ར་སྐད་འདོན་པ་ཤིག་བྱུང་བས་མིང་ངན་ལ་ཕྱོང་མི་ནག་གྲག་
གྱུར་སྐད་ཟེར། དེའི་ཡུལ་མ་ཁོག་རྒྱ་རྒྱུ་ཁ་སོགས་ཡིན། ཕྱོང་འབྲི་འབྲུགས་

དུས་ལྡོང་མི་ནག་ལ་མ་ཆེན་གྱིས་བསམ་ཆོད་ཀྱི་རལ་གྱི་ཅེ་དགུ་བ་དངོས་གྲུབ་
 ཏུ་བྱིན་པས་གཡུ་ལ་ལས་རྒྱལ། འོན་ཀྱང་ལྡོང་མི་ནག་གས་གེ་ལི། (ཨ་སྒྲོང་
 རུས་མཛོད་དུ། གཡོག་མོ་ཨ་སྒྲུབས་ཞེས་བྲིས་འདུག) དང་བུ་རྩུང་(བོ་རྩུང་
 ཟེར་བའང་འདི་དང་གཅིག་གམ་སྟུམ།)འབངས་བཅས་སྤར་རོལ་རོང་གི་ས་
 ཆ་སག་དུ་ཞེས་པར་འོངས། གེ་ལི་འུ་གེ་ཅོ། གེ་འཕན། གེ་རྒྱལ། བན་དེ་
 སྒྲུབས་བཞི། མི་ནག་གཤེགས་དུས་ཀྱི་ཞལ་ཆེམས་ལྟར་བོན་པོ་ཞིག་གིས་ཕག་
 བདེའི་རྩ་རྒྱལ་གྱི་ཞོལ་དུ་གདུང་བཞུས། གདུང་རུས་དང་། བསམ་ཆོད་ཀྱི་
 རལ་གྱི་ཅེ་དགུ་བ་དཔལ་ཆེན་ཀ་ལོས་གྲུབ་ཏུགས་ཀྱིས་བཅག་ཀྱང་སྤར་ཡང་
 རེག་གཅོད་ཀྱི་རལ་གྱི་ཅེ་གསུམ་པར་གྱུར་པ་དེ་དང་། གོ་མཚོན་ནམས་ནང་
 བཞུགས་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་བཞེངས་པ་ད་ལྟ་ཡང་ཡོད་སྟེ། ས་སྒྲོན་གྱི་རྟེན་
 འབྲེལ་བཏག་པར་ཕ་གེ་ལིས་མགུལ་གཡུ་ཕུལ་བ་ལ། གེ་ལི་གཡུ་རྒྱལ་ཁེབ་ཐང་
 ཆེ་ཟེར། སུ་གེ་ཅེས་མཆལ་ཐུབ་(ཐུམ)ཞིག་ཕུལ་བར། གེ་ཅོ་བྱེའུ་ཁག་ཀུན་
 ལ་དམར་ཟེར། གེ་འཕན་གྱིས་མདའ་ཞིག་ཕུལ་བས། གེ་འཕན་ཉག་ཕན་དག་
 ལ་དཔའ་ཟེར། གེ་རྒྱལ་གྱིས་སྒྲུམ་དམར་འདོམ་གང་ཕུལ་བར། གེ་རྒྱལ་རྟ་
 ཤ་ཀུན་ལས་ཡོད་ཟེར། བན་ཞར་གྱིས་ཁ་དར་ཞིག་ཕུལ་བས། བན་དེའི་ཁ་
 དར་དགུང་ལ་དར་ཟེར་བ་བྱུང་། ཞེས་གསུངས་འདུག་པ་དག་ནི། དབལ་
 བུལ་གྱི་རུས་རྒྱུད་འཕེལ་རིམ་སྐོར་ཡིག་ཐོག་དུ་བཀོད་པ་དག་ཡིན་ལ། རུས་
 མཛོད་མེ་ཏོག་སྒྲེད་ཆལ་ལམ། ཡོངས་གྲགས་མགོ་ཡོག་རུས་མཛོད་དུ་འབོད་
 པའི་གསུང་སྒྲོས་ཀྱང་འདི་དང་གཅིག་མཚུངས་ཡིན།

ཡང་མདོ་སྤྲད་ཆོས་འབྱུང་དུ། ཕུར་བ་ཐར་གྱི་རྒྱུད་དུ་གེ་ལི། གེ་ཅོ།
 གེ་ཕན་གསུམ་བྱུང་ཞིང་། གེ་ལི་དང་གེ་ཅེའི་རྒྱུད་པ་འབུམ་སྒྲུབས་ཡག་དང་
 ཁྲོ་ཁྲོ་སོགས་ཡིན། གེ་ཕན་གྱི་རྒྱུད་པ་དབལ་ཕུལ་བན་དཔོན་ཟེར་བའི་རྒྱུད་

དུ་ཀུན་མཁྱེན་སྒྲ་མ་འཁྱུངས།⁴ ཞེས་སོགས་དང་། གེ་ལི་འེ་བུ་རྒྱུ་བ་བན་
ཞར་གྱི་མི་རྒྱུ་དབལ་ཤུལ་སྟག་སྐྱབས་ཀྱིས་རྡོ་སྟོང་རྩེ་མདར་མགོ་ལྷག་ལ་ས་
བསྐངས་ནས་མཁར་གཞི་བཟུང་། འདི་ལ་བུ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཆེ་བ་སྟག་ལྟ་
འཕན་གྱི་བུ་ཤོས་ཁོག་དུ་རུ་བ་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་རྒྱུ་དཔ་གསེར་ཐལ་དཔོན་
རིགས། བན་ཞར་ནས་མི་རབས་འགའ་སོང་མཚམས་ཁྱོ་བོ་སྐྱབས་སམ་གཅེས་
མིང་ཁྱོ་ཁྱོ་འབོད་པའི་བུ་ཆེ་བས་སྤྱར་གྱི་ཕུ་ནང་དུ་འབྱོག་རུ་བཟུང་བས་ཕུ་
ཐལ་དང་། རྒྱུ་བས་ཁེ་སྟོང་དུ་འབྱོག་རུ་བཟུང་བའི་རྒྱུ་དཔ་ཁེ་ཐལ་གྱི་དཔོན་
རིགས་དབལ་ཤུལ་ཁྱོ་ཁྱོ་བ་རྣམས་ཡིན་པར་བཤད།

རུས་མཛོད་དུ། སྤར་གྱི་བན་དེ་ཟེར་བ་དེའི་མི་རྒྱུ་ནི། སྤར་རོང་
སག་དུ་དེ་ནས་མཁར་གསར་ཞེས་པའི་མཁར་ཞིག་བཅིགས། དེར་བསྟན་པ་
ལ་དབལ་ཤུལ་མཁར་སར་ཆང་ཟེར་ལ། དེའི་བུ་དབལ་ཤུལ་གཤེན་རབ་འཕན་
ཞེས་པའི་མི་རབས་དཔལ་རྩལ་དེ་བྱུང་། དེའི་བུ་ཆེ་བ་དབལ་ཤུལ་ཁྱོ་ཁྱོ་དང་།
འབྲིང་བ་བན་ཞར་རྒྱུ་བ་བཟླ་ཡག་དང་གསུམ་ཡིན། ཁྱོ་ཁྱོས་ཕུ་ནང་དུ་
འབྱོག་པ་བྱས་ནས་བུ་ཆེ་བ་པོན་ཐར་རྒྱུ་དཔ་ལ་དབལ་ཤུལ་ཕུ་ཐལ་དང་། བུ་
རྒྱུ་བ་ཁེ་ནང་དུ་འབྱོག་པ་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་རྩེ་རིགས་རྣམས་ནི། ད་ལྟ་
དབལ་ཤུལ་ཁེ་ཐར་གྱི་དཔོན་རིགས་ཐམས་ཅད་ཡིན་ལ། འདི་གཉིས་ནི་དབལ་
ཤུལ་ཁྱོ་ཁྱོའི་མི་རིགས་ཏེ། ཁྱོ་ཁྱོ་ཞེས་ཀྱང་ཟེར་རོ།

བར་སྐབས་སུ་དབལ་ཤུལ་ཕུ་ཐལ་ཆོད་པག་སྐྱབས་དང་། བན་གྱིས་
སྐྱབས་གཉིས་བྱུང་། ཆོད་པག་སྐྱབས་ཀྱི་བུ་པར་རྒྱ་རྒྱལ་ཡིན། དེའི་བུ་ཆོད་བང་
མགོན་སྐྱབས་རྣམས་ཡིན། ཁེ་ཐལ་གྱི་མི་རིགས་ལ་བར་སྐབས་སུ་དབལ་ཤུལ་
རྒྱལ་མཚན་ཞེས་པ་གསེར་གྱི་བཀའ་འཁྱུར་བཞེངས་པའི་དཔོན་པོ་བསོད་
ནམས་ཅན་དེ་ཡང་བྱུང་ལ། ཁྱོ་ཁྱོའི་མི་རིགས་འདི་ལ་མི་དཔལ་རྩལ་ཅན་ཁོ་

ན་བྱང་ཡང་གི་མ་ལང་ངོ་།། ད་ཁྱོ་ཁོའི་མི་རིགས་ལྷ་ཐལ་དང་། ཁེ་ཐལ་མ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་དཔོན་རིགས་ནི་དབལ་ཤུལ་ཆེ་དོན་ཆང་མན་ཆད་དང་།
དབལ་མཁན་དང་དབལ་རྣམ་ཆང་ཡན་ཆད་ཀྱི་རྗེ་རིགས་དབལ་ཤུལ་ཡིན་
ཆད་འདི་རྣམས་སོ།།⁵ ཞེས་སོགས་བཤད་འདུག་པ་དག་ནི། དེར་སང་གི་
དབལ་ཤུལ་གསེར་རྟ་དང་། ཁྱོ་ཁོ་ཁག་གསུམ་སོགས་ཀྱི་རུ་སྡེའི་སྐོད་ཡོད་པའི་
དབལ་ཤུལ་ཀྱི་རྒྱུད་པ་དག་གི་བྱང་རབས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གཞི་འཛིན་ས་དེ་ཡིན་
པར་སྣང་།

དཔོན་སླ་བསོད་དོར་གྱིས་མཛད་པའི་དགོན་སྡེ་གསུམ་གྱི་ཆོས་འབྱུང་
དུ། རོག་བཟའ་ཆང་ལ་དཔོན་ལྷ་སྲས་ནམ་མཁའ་ཐར་ཟེར་བ་ཞིག་བྱང་བ་
ལ་བྱ་གཉིས་བྱང་བ་ལས་ཆེ་བ་ཆོས་དོར་དང་། རྒྱུང་བ་སྐྱབས་ཟེར། ཁྱོ་
སྐྱབས་ཀྱི་གཅེས་མིང་ལ་སྐོ་ཁོ་ཟེར་བས། སྡེ་དཔོན་གྱི་མིང་སྐོ་ཁོ་ཆོ་དུག་གི་
སྡེ་མིང་དུ་ཆགས། སྐུན་མཆེད་དེ་གཉིས་མ་འཆམ་ནས་འཁྲུག་སྐབས། དཔོན་
ཁག་གཞན་གཉིས་ཀྱིས་གསེར་གྱི་གཡང་ལུང་ནང་དུ་རུ་སྡེ་པ་བས་ནས་བར་
འདུམ་བྱས་ཀྱང་མ་པན། དེར་བརྟེན། ཁྱོ་ཁོ་ལ་སྡོད་ཆེ་དང་། ཡག་ཤུལ།
ལྷགས་ཤུལ། ལྷས་ཤུལ་སོགས་རུ་སྡེ་འགའ་བྱིན་ནས་གནས་དབྱུང་བཏང་།
དེས་རུ་སྡེ་རྣམས་ཁྲིད་ནས་དོའི་རི་གཟར་ཞེས་པའི་སར་འབྲོག་རུ་བཟུང་།
རི་མ་གྱིས་རུ་བ་ཁེ་ཁོག་ལ་ཡོང་ནས་བསྐྱད་པ་ཁེ་ཐལ་ཐོག་ ཁྱོ་ཁོ་ལ་རྒྱ་ཡས་
དང་། བོས་བྱུག་ ཟོན་འབུམ་བཅས་བྱ་གསུམ་སྦྲེས། དེ་དག་གིས་མགོ་ལྷག་
དང་འཐབ་ནས་ཁ་ཡ་མ་ཡོང་བས། རུ་སྡེ་མ་ཡུལ་འདིར་ཡོང་ནས་སྟོད་ཀྱི་ལྷ་
རི་མ་དང་། སྐྱད་ཀྱི་ཡུ་རི་མའི་བར་དུ་ས་བཟུང་། དབལ་ཤུལ་གསེར་ཐལ་མ་
དང་། ཁེ་ཐལ་མ་སོག་བྱང་།⁶ ཞེས་སོགས་བཤད་པ་དེ་དག་དབལ་ཤུལ་སྐོ་ཁོའི་
མི་རབས་ཆེས་སྡེ་མ་རྣམས་གང་ནས་འོངས་པ་དང་། ཇི་ལྟར་འཕེལ་བའི་སྐོར་

བཤད་པ་ཡིན་ཀྱང་། དོན་གྱིས་དབལ་ཤུལ་གསེར་ན་བ་ནམས་ཀྱི་དང་ཐོག་གི་ལོ་རྒྱུས་འཕེལ་རིམ་ཡང་འདི་ལས་ལོགས་སུ་མེད་པས་བསྐྱས་ཅམ་བཞོད་པ་ཡིན།

གསེར་ན་བ་ནམས་ཀྱི་ངག་རྒྱན་དུ། དབལ་ཤུལ་དཔོན་རབས་འདི་བོད་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་གདུང་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་ཚུལ་ཀྱང་བཤད་འདུག་ལ། རྩོད་ཤུལ་ཆེན་བཙོ་བརྒྱད་དུ་གྲགས་པའི་ནང་ཆོན། དབལ་ཤུལ་གྱི་རུས་རྒྱུད་འདི་ཆོས་ཐོག་མར་གང་ནས་བྱུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་སུ་ལའང་བཤད་དུ་མེད་མོད་ཀྱི། བར་སྐབས་ཤིག་ལ་ལྟོང་དབལ་སེ་རྒྱབས་སམ་དབལ་ཚུ་རྒྱབས་བྱ་བ་ཞིག་བྱུང་ཞིང་། དེའི་གདུང་རྒྱུད་དུ་དབལ་ཤུལ་སྐར་བ་ཐར། དེའི་བྱ་གེལི་དང་། གེ་ལའི་བྱ་གེལི། གེ་རྒྱལ། གེ་འཕན། བརྩེ་རྒྱབས་དང་བཞི། དེ་དག་གི་རྒྱུད་དུ་འབྱུང་རྒྱབས་ཡག་དང་ཁྲོ་ཁོ་སོགས་བྱུང་། གེ་ཕན་གྱི་རྒྱུད་པ་དབལ་ཤུལ་བན་དཔོན་ཟེར་བའི་རྒྱུད་དུ་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་འབྱུངས། གེ་ཕན་གྱི་རྒྱུད་པ་སྒྲོར་ཞིག་ཡང་བསྐྱར་རྟ་རྒྱ་ཁ་སོགས་སུ་ཡོང་བའི་རྒྱུད་པ་སོག་པོ་དང་ཨ་མདོ་ཕྱོགས་སུ་སོང་ནས་འཕེལ་བ་ད་ལྟ་དབལ་མང་དུ་འཕོད་པའི་རུས་རྒྱུད་འདི་ཡིན་པར་བཤད། ཡང་དེ་དག་གི་རྒྱུད་པ་སྒྲོར་ཞིག་ལྟོ་རྒྱུད་གྱི་གཡུ་ཁོག་དང་། ཅང་ཁོག་སྒྲིག་ཁོག་སོགས་མགོ་ལོག་གསེར་ནའི་ཁོངས་ཀྱི་ས་ཆ་བཟུང་བའི་རྒྱུད་པ་འཕེལ་བ་ལ། གཡུ་ཅང་སྒྲིག་གསུམ་དུ་གྲགས་པ་དག་བྱུང་།

གསེར་སྟོད་དང་། སྟོ་སྟོད་ཕྱོགས་སུ་གཞིས་བཟུང་བ་ལ་གེ་ཕན་རྟེང་བ་དང་། རྩེ་སྒྲོར་མ་སོགས་བྱུང་བ་ལ་གེ་ཕན་སྟོད་བཟུང་ཆང་ཟེར། དེ་དག་གི་རྒྱུད་པ་མང་བོ་ཁམས་ཕྱོགས་སུ་མཆེད་ནས་ཆགས་པའང་ཡོད་པར་སྣང་། མདོ་སྟོད་ཆོས་འབྱུང་དུ། རྩེ་སྟོད་སྟོ་དཔེའི་མངའ་ཞབས་ཀྱི་དཔོན་རིགས་

ནམས་ཀྱང་གེ་ཅེའི་མི་རྒྱུད་ཡིན།⁷ ཞེས་གསུངས་འདུག་ཀྱང་། ཁོ་པོས་རྩད་
གཙོད་བྱས་སྐབས། སྡེ་དགེའི་མངའ་ཁོངས་སུ་ཟླ་ཚུ་སྟོད་ཟེར་བའི་སྡེ་ཆོ་ཞིག་
དང་ས་ཆ་ཞིག་མ་རག་ཅིང་། ཉེ་ཆར་བོད་ནས་ཐོན་པའི་གསེར་རྟའི་ལོ་རྒྱུས་
ཞེས་པར་ཡང་མདོ་སྐད་ཆོས་འབྱུང་གི་ཟླ་ཚུ་སྟོད་ཟེར་རྒྱུའི་ཆ་བརྟུ་རྩ་སྟོད་བྱིས་
འདུག་⁸

རྩ་ཚུ་ཁ་བ་ནམས་ཀྱི་མི་རྒྱུད་ཀྱང་མགོ་ལོག་སོགས་དབལ་ཤུལ་གྱི་རྒྱུད་
ལས་ཀྱིས་པ་མང་ཞིང་། བར་སྐབས་ཤིག་ལ་ནང་ཆེན་དང་གཡུལ་འཁྲུག་ཡང་
ཡང་བྱུང་བ་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་སྐོར་ཞིག་སྡེ་དགེའི་མངའ་ཞབས་སུ་རྩོད་
པའང་བྱུང་འདུག་པ་ལ་བརྟེན་ནས། རྩ་སྟོད་དང་ཟླ་སྟོད་གཉིས་ཅོར་བ་ཡིན་
ནམ་དཔུང་།

གེ་རྒྱལ་གྱི་རྒྱུད་པ་བར་ཁམས་སུ་འཕེལ་ཀྱང་། ས་སྐོན་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་
དབང་གིས་དཔོན་རིགས་མ་བྱུང་ཟེར། སུར་བ་ཐར་གྱི་མི་རྒྱུད་མཆོ་སྟོན་པོའི་
ཁྱུགས་སུ་མཆེད་ནས་ཆགས་ཀྱང་། སྤྱི་ལོ་༡༢༡༩ ལོའི་མཆོ་སྟོན་དུས་འཁྲུག་
ཆེན་མོའི་སྐབས། ཆེན་དམག་གིས་གཙུག་པ་ས་ཁམས་ལི་ཐང་དང་ཉེ་བའི་སར་
ཆགས་པ་ལ་དེང་དུས་དབལ་ཤུལ་གཡོན་རུ་མ་དང་། དབལ་ཤུལ་སྡེ་གཞུང་
མ། དབལ་ཤུལ་ཁྲོམ་ཐར་མར་གྲགས་པ་བཅས་ཡིན།

གོང་གི་བན་དེ་སྐྱབས་སམ་བན་ཞར་དུ་གྲགས་པའི་རྒྱུད་དུ་དབལ་
ཤུལ་སྐྱག་སྐྱབས་བྱ་བ་ཞིག་བྱུང་། དེས་མགོ་ལོག་འབུམ་ཕྱག་རྒྱལ་གྱི་སྤང་མོ་
ཐངས་ནས་རྩོ་སྟོད་རྗེས་མདའ་དང་། ཡག་མདའ་ཞེས་པ་སོགས་མགོ་ལོག་
ལ་བསྐངས་ནས་མཁར་གཞིས་བཙེགས། སྐྱག་སྐྱབས་ཀྱི་བུ་སྐྱག་ལྟ་འཕན་
དང་། འབུམ་ཕྱག་རྒྱལ་གཞིས། ཆེ་བ་སྐྱག་ལྟ་འཕན་གྱི་བུས་ཤོས་ཁོག་ཅེས་
པའི་སར་རུ་བ་བྱས་ནས་བསྐད་པའི་རྒྱུད་པ་ལ་དེང་གི་དབལ་ཤུལ་གསེར་རྟའི་

དཔོན་རྒྱུད་དག་བྱུང་བར་བཤད། དེ་དག་གི་རྒྱུད་པ་ལས་སྤྱོད་ཆོའི་དབལ་ཤུལ་
 གྱེས་ཚུལ་གོང་དུ་བྱུང་ཅམ་བཤད་ཟེན་ཅིང་། དབལ་ཤུལ་བྱུང་གི་རྒྱུད་པ་
 ལ། ཏྲེ་ཁོ་དང་། ཡག་ལེ། ཆོས་ལྷག་འཕན་ནེ་བཅས་བྱུང་ཞིང་། ཏྲེ་ཁོ་
 རྒྱུད་པ་ཏྲེ་ཤུལ་དང་། ཡག་ལེ་རྒྱུད་པ་ལ་ཡག་ཤུལ། ཆོས་ལྷག་གི་རྒྱུད་པ་ལ་
 ཆོས་ཤུལ་ཁག་གསུམ། འཕན་ནེ་རྒྱུད་པ་ལ་འཕན་ཤུལ་ཏེ། ཏྲེ་ཡག་ཆོས་
 གསུམ་འཕན་དང་བཞི་ཞེས་གྲགས།

ཆོས་ཤུལ་གྱི་རྒྱུད་པ་ལ་རྩོག་ཆེན་འབྲུངས། ཨ་སྐབས་གྱི་མི་རིགས་
 གསེར་ཐལ་མའི་མངའ་ལོག་དུ་ཡོད། དབལ་ཤུལ་སངས་རྒྱས་འབྱུང་གི་བྱ་
 འབྱུང་སྐབས་ཡག་བྱ་བ་ལ་རྒྱུད་པ་དུ་མ་བྱུང་བ་ལས། བྱ་མགོན་པོ་ལྷན་གྲུབ་
 རྩོད་སྤྱོད་སྲུ་བཅས་ཅིང་། རྩོད་དུ་བྱ་ཨེ་ཐའི་རི་ནམ་མཁའ་ཆེ་རིང་།
 འདྲི་རྩོད་མཁའ་ཞེས་པའི་སར་བྱ་རྒྱལ་བཀྲ་ཤིས་དང་གསུམ་བྱུང་། ཐའི་
 རི་ནམ་མཁའ་ཆེ་རིང་ལ་སོག་པོའི་དཔོན་རྒྱུན་དང་གིས་བདག་རྒྱུན་ཆེ་བར་
 བཤད་པ་ལ་གཞིགས་ན། ཐའི་རིའི་གོ་གནས་གནང་མཁན་ཡང་རྒྱུན་དང་ཡིན་
 བམ་སྐྱུལ་ལ། རུས་མཛོད་དུ། རྩོད་བཟའ་རྒྱལ་མཆན་དང་། རྩོད་བཟའ་
 མགོན་ནེ་ཟེར་བ་གཉིས་དཔའ་རྩལ་ཤིན་དུ་ཆེ་བས་རིམ་པ་བཞིན། རྩོད་བཟའ་
 སྤྱ་ཐུར་དང་། རྩོད་བཟའ་ཁ་ཤི་ཁ་ཞེས་བརྩོད་མིང་བཏགས་པར་བཤད་
 འདུག་པས་འདི་གང་ཟག་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་ཡིན་སོགས་དཔྱད་རྒྱ་
 ལྡང་།

མགོན་པོ་ལྷན་གྲུབ་གྱིས་སེ་དུ་པཎ་ཆེན་རྩོད་དུ་གདན་ཤངས་ཏེ་
 ཏྲེ་ག་བཏན་ཆོས་སྤྱིང་(གཡུ་ཐོག་དགོན་ཡིན་ནམ)ཞེས་པའི་དགོན་པ་བཏབ།
 སངས་རྒྱས་འབྱུང་གི་མི་རྒྱུད་རྣམས་འདྲི་རྩོད་མ་འབྲི་མགོ་དང་། བསེམས་པ་
 རྩོད་རྒྱུ་ར། རྩོད་རྒྱུ་རྩོད་མཁའ་སོགས་སྲུ་བཅས་ནས་ཡོད་པར་བཤད། གསེར་

ཏྲ་སྒྲིགས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱག་ཤུལ་གྱི་རུས་རྒྱུད་ནི། བོང་དུ་བཤད་པའི་ཆོས་ཡག་གི་རྒྱུད་པ་ཡིན་འདུག།

མདོ་སྐྱོད་ཆོས་འབྱུང་དུ། དབལ་ཤུལ་སྐག་ལྟ་འཕན་གྱི་རྒྱུད་པ་ཤོས་ཁོག་ཅེས་པའི་སར་རུ་བ་བྱས་ནས་བསྐྱད་པའི་རྒྱུད་པ་གསེར་ཐལ་དཔོན་རིགས་ཡིན་གསུངས་¹⁰པ་ལྟར་ན། སྐག་ལྟ་འཕན་ལ་རིགས་རྒྱུད་ཡོད་འདུག་ཅིང་། རུས་མདོད་དུ། སྐག་ལྟ་འཕན་སྒྲིགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་བཤད་སྐབས། སྐག་ལྟ་འཕན་ལ་བྱ་མེད། ཅེས་དང་། ཡང་གནའ་མིའི་སྤྱ་གཞས་ངངས་ནས། སྐག་ལྟ་འཕན་ལ་བྱ་མེད། ཁྱི་འབུམ་ཕྱག་རྒྱལ་བ་བྱ་ཡོད།¹¹ ཅེས་གསལ་བ་ལ་གཞིགས་ན། སྐག་ལྟ་འཕན་ལ་རིགས་རྒྱུད་མ་བྱུང་བ་འདྲ་ཞེས་དོགས་སློང་བྱེད་མཁན་རེ་ཟུང་སྤང་ཡང་། རུས་མདོད་དུ་བཤད་པ་ནི་སྤར་སྐག་ལྟ་ཕན་ལ་བྱ་མེད་པའི་སྐབས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཡིན་ལ། ཕྱིས་རུ་བ་ལོགས་སུ་བྱུང་དེ་རང་ལོ་ཞེ་དགའི་སྟེང་བྱ་སྟེས་པ་ཡིན་པས་ལོ་རྒྱུས་ལ་ཞིབ་གཟིགས་མ་གནང་བ་ཙམ་ཡིན་ནོ།།

འབུམ་ཕྱག་རྒྱལ་གྱི་བྱ་ཆེ་བ་སྐྱ་མ་རྒྱལ་དང་། རྒྱུང་བ་དབལ་ཤུལ་སངས་རྒྱུས་འབུམ་ཡིན། སྐྱ་མ་རྒྱལ་གྱི་བྱ་སྐྱ་མ་སྐྱབས། སྐྱ་མ་སྐྱབས་ཀྱི་བྱ་ཆེ་བ་བསྐྱར་འཛིན་ནས་ཐ་རྒྱུང་དབལ་ཤུལ་ཤུག་ཐར་གྱི་བར་བྱ་སྐྱར་བདུན་བྱུང་། ཤུག་ཐར་གྱི་བྱ་ཏྲ་མགིན་ཡག་དེའི་བྱ་མགོན་ལ། དེའི་བྱ་རབ་བཏན། དེའི་བྱ་དབང་ཆེན་དང་དཀའ་ཐུབ་གཉིས། དབང་ཆེན་ལ་ལྟ་སྐྱས་བསོད་ནམས་རྩོ་རྩེ་དང་། དབལ་ཤུལ་མགོན་རྩོར་ཏེ་བྱ་གཉིས་བྱུང་།

ལྟ་སྐྱས་བསོད་ནམས་རྩོ་རྩེ་ལ་དབལ་ཤུལ་ལྟ་སྐྱས་བསོད་ནམས་ནོར་བྱུང་དང་། བསོད་ནམས་མགོན། བསོད་ཆན་སྤུལ་སྤྱ། མགོན་དབང་བཅས་བྱ་རྒྱུད་དུ་མ་བྱུང་། ལྟ་སྐྱས་བསོད་ནམས་ནོར་བྱུལ་དཔོན་སྤུལ་དང་། བཞུན་

ལོ། རིག་ལོ། དབལ་ཤུལ་དཔོན་ལྷ་བསོད་ནམས་སྟན་གཤམ། དམེ་རྒྱལ་
དབལ་མགོན་འཕྲིན་ལས་རབ་བརྟན་བཅས་བྱུང་¹² བར་བཤད། འདི་བས་
སྤྱི་ལོ་༡༧༡༩ ལོར་གསེར་ཚོད་ཆན་ཐང་དུ་བདུད་འདུལ་མཆོད་རྟེན་བཞེངས།

གོང་གི་དབལ་ཤུལ་མགོན་རྟོག་མེ་བྱི་བྱ་དབལ་ཤུལ་བཀའ་སྟོན་མགོན་
པོ་ཡིན་ལ། དེའི་བྱ་དབལ་ཤུལ་སྐལ་བཟང་མགོན། དེ་ལ་དབལ་ཤུལ་བརྟན་
འཛིན་མགོན་ནམ། མིང་གཞན་དབལ་ཤུལ་རིག་འཛིན་དོན་གྲུབ་དུ་འབོད་
པ་བྱུང་། དེའི་བྱ་དུ་ལྟ་འཆོ་བཞུགས་གནང་བཞིན་པའི་དབལ་ཤུལ་དཔོན་
ཆེ་སྐྱབ་མགོན་(མིང་གཞན་ལ་དབལ་ཤུལ་ལུ་གུ་ཡང་ཟེར)དང་། དབལ་ཤུལ་
ཡེ་ཤེས་རྩོ་རྩེ་གཉིས་ཡིན་ནོ།

སྟར་བཤད་པའི་དབལ་ཤུལ་བསོད་ནམས་མགོན་གྱི་བྱ་དབལ་ཤུལ་
ཆོས་སྦྱོང་མགོན་དང་། དབལ་ཤུལ་པད་ཚུལ་གཉིས་ཡིན་ལ། ཁོང་གཉིས་
གསེར་རྟེན་དཔོན་རྒྱུད་ཡིན་ཡང་མགོ་ལྟོག་དབང་ཆེན་མདོ་སྤེའི་དཔོན་རྒྱུད་
ཆད་པས། མགོ་ལྟོག་དབལ་ཤུལ་གསེར་རྟེན་དང་། མགོ་ལྟོག་དབང་ཆེན་འབུམ་
ཆང་གཉིས་མགོ་ལྟོག་ནང་ཆགས་ཡིན་ཞིང་། ལོ་རྒྱུས་རང་བཞིན་གྱི་འབྲེལ་
ལམ་ཟབ་སྟབས་དབང་ཆེན་འབུམ་ཆང་གིས་བྱས་ཏེ་དཔོན་སར་བསྐྱོས་པ་
བཞིན་བསྐྱུངས་པ་ཡིན་ནོ།

མདོ་སྟོན་མགོ་ལྟོག་གསེར་རྟེན་དཔོན་རབས་ཐོག་མ་དབལ་ཤུལ་ཤུག་
ཐར་ནས་ཡིན་དགོས་པ་ལྟ་བུར་སྟངས་ཡང་། ཐོག་མར་མགོ་ལྟོག་ལ་ས་སྦྱོང་
མཁན་གྱི་དབལ་ཤུལ་སྟག་སྐྱབས་དང་། ཁོང་གི་སྐུ་སྟག་ལྟ་འཕན་སོགས་
ནས་ངོས་འཛིན་བྱས་ཀྱང་འགལ་བ་ཅི་ཡང་མེད་པར་སེམས།

སྤྱི་ལོ་༡༧༥༩ ལོའི་ཡར་སྟོན་གྱི་དབལ་ཤུལ་གསེར་རྟེན་དཔོན་ཆང་གི་
མངའ་འབངས་སུ་གཏོགས་པའི་སྤེ་ཆོ་ཁག་གི་གནས་སྟངས་ནི།¹³

དེ་ཡང་ཆོ་མ་ལག་བཅོ་བརྒྱད། ཡང་ལག་ནི་ཤུ་ཙུ་ལྔ། ཆོ་ཕན་སུམ་
 ཅུ་སོ་གཉིས་སོགས་མདོར་ན། རོང་གིང་སྒོ་ཅན་ལ་ཁྲི་སྡེ་གཅིག་(གསེར་རྟའི་
 རོང་སྡེ་གཅི་པོ་རྫོ་མདའ་བ་ནམས་ཡིན་པར་སྣང་།)འབྲོག་སྒྲ་ནག་ཅན་ལ་ཁྲི་
 སྡེ་གཉིས་ཡོད་ཟེར་སྒོལ་ཡོད་དེ་ཞིབ་ཏུ་བཤད་ན་དབལ་ཤུལ་ཁག་གསུམ་ནི་
 གུར་དཀར་མོ་ལྟ་བུ་དང་དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་དབལ་ཤུལ་དཔོན་ཆང་ནི་གུར་
 དཀར་མོའི་དོག་ལྟ་བུ་སྡེ་གསེར་རྟའི་སྒོག་གིང་རོ་མ་ཡིན། ད་དུང་གུར་དཀར་
 མོའི་ཆོན་ཆེན་བཞི་ཟེར་བ། སྟོད་འབུམ་ཤུལ་ཤོག་བྲུག་གི་གཅིག་སང་སང་
 རི་ཐང་བདུན་གྱི་གཉིས། མཆོག་ཆང་བྱང་ཕྱོགས་བདུན་གྱི་གསུམ། བུ་རྒྱུང་
 ཆོ་བཞི་བཅས་བཞི་ལ་གུར་དཀར་མོའི་ཆོན་ཆེན་བཞི་ཟེར།

དེ་ཞིབ་ཏུ་བཤད་ན། སྟོད་འབུམ་ཤུལ་ཤོག་བྲུག་ནི། འབུམ་ཤུལ་སྟོད་
 སྒྲ་གཉིས། སྟོད་བྱང་ཁྲོམ་བྱང་གཉིས། གོས་ཆ་དང་རོང་ཐལ་གཉིས་བཅས་
 རེད། སང་སང་རི་ཐང་བདུན་ནི། སང་སང་བྲུག་ཤུལ། སང་སང་གསེར་
 སྟོད་མ། སང་སང་སྐལ་འབྲོག་སང་སང་རི་ནང་སྟོད་མ། སང་སང་རི་བྱང་སང་།
 སང་སང་རྒྱ་ཐལ་མ། སང་སང་གནམ་ཤུལ་དང་བདུན་ནོ།

མཆོག་ཆང་བྱང་ཕྱོགས་བདུན་ནི། མཆོག་ཆང་བྱང་ཐལ་མ། སྟེ་ཐལ་
 མ། དཔོན་བཟའ། ལ་ཤུལ། རྒྱ་བྲུག་མཆོག་ཆང་རྒྱ་ཆོར་མ་དང་བདུན་ནོ།

བུ་རྒྱུང་ཆོ་བཞི་ཟེར་བ་ནི། རྟ་ཡག་ཆོས་གསུམ་འཕན་དང་བཞི་ཟེར་
 བ། ཡག་འེའི་རྒྱུད་པ་ལ་ཡག་ཤུལ། འཕན་ནེའི་བརྒྱུད་པ་ལ་འཕན་ཤུལ་ཟེར།
 ཆོས་བྲུག་གི་རྒྱུད་པ་ལ་ཆོས་ཤུལ་ཁག་གསུམ་ཟེར་བ། བུ་རྒྱུང་ཐ་བརྒྱ། བུ་རྒྱུང་
 རུ་སར་མ། བུ་རྒྱུང་རྒྱ་གར་མ་བཅས་ཡིན།

རྟ་ཤུལ་ལ་གོང་འགབ་བར་གསུམ་སྟེ། རྟ་ཤུལ་གོང་མ་དང་རྟ་ཤུལ་བར་མ་དང་
 རྟ་གཏེར་སྟོན་སྐར་རུ་མའི་ཁོངས་སུ་ཐིམ་སོང་། རྟ་ཤུལ་འགབ་མ་སྟེ་རྟ་ཤུལ་

རུ་ཐལ་མ་བཅས་སོ།།

སྤྱག་རྒྱ་རྟ་ཤུལ་གྱི་ཁོངས་གཏོགས་ཡིན། དེ་ལ་སྤྱག་རྒྱའི་ཨ་དགའ་ལྟ་
གསུམ་ཟེར་བ། སྤྱག་རྒྱའི་སྒར་སྒོར། སྤྱག་རྒྱའི་ཨར་བོན། སྤྱག་རྒྱའི་ལྟ་སྒོར་
དང་གསུམ་ལས། སྤྱག་རྒྱའི་ཨར་བོན་འཕྱོར་སོང་། སྤྱག་རྒྱའི་ལྟ་སྒོར་ད་ལྟ་
སྐུ་མདའ་རྫོང་གི་ཁོངས་སྤྱག་གཏོགས། བོང་དུ་བཤད་པའི་བྲི་ཕྱོག་གཉིས་ཟེར་བའི་
ནང་དུ་ད་དུང་རྒྱུ་ཁ་གསུམ། ལི་ཁོག་མ། རྩང་སྟོད་སྟོད་གཉིས། ཤུར་
ཁོག་སང་། རྩོ་སྟོད་དང་རྩོ་སྟོད་ཚང་ན་མདའ་སང་སོགས་བཅིས་པས་བྲི་སྟོ་
འཕྱོར་ཞིག་ཡོད་ཟེར།

ཁྱོད་གསེར་ཐལ་གྱི་ཆོ་བ་ཚང་མའི་མིང་གཤམ་གསལ་ལྟར།

ག) དབལ་ཤུལ་ཤོས་སྟོད་སྟོད་གཉིས། ཞོ་རོག་། ཆོས་སྒོར།

ཁ) འབུམ་ཤུལ་སྟོད་སྟོད་གཉིས། སྟོང་བ། ཁྲོམ་བ། བོས་ཆ། རོང་
ཐལ། རོག་བ། སྒྲ་རྒྱ། ཁོས་སྒོར། དཀྱིལ་རུ་འགོ་བ། རྒྱུ་ཤུལ། འགོ་བ།
མཆོག་བ། ཆོ་ཤུལ། སང་ཤུལ། རྩང་ཡོས་སྟོད་སྟོད་གཉིས། ཞོ་སང་། དགོ་
ཆེ་བ་སང་། རྟ་ཤུལ་བོང་འགབ་བར་གསུམ། རྒྱ་ཤུལ། བོ་འཕན་རྩོ་དུག་རི་
གསུམ་ཟེར་བ། བོ་འཕན་རྩོ་སྒོར་མ། དུག་ཆ། རི་ཤུལ་གསུམ་ཡིན། རོ་བ།
བག་འ་སྒོར་བ། སང་སང་། རགས་བཤམ་སྒྲ་རྒྱ། མཆོག་ཚང་བྱ་སྟོ་འོམ་གསུམ་
ཟེར་བ། མཆོག་ཚང་བྱ་ཐལ་མ། ལྟ་ཐལ་མ། འོམ་ཐལ་མ། འོན་བ། ལ་ཤུལ།
མཆོག་ཚང་སྟོད་མ། རྒྱུ་ཤུལ། གསེར་སྟོད་མ། སྐུ་འཕྱོག་གནམ་ཤུལ། རུ་
ནང་སང་། རུ་བ་སང་། རུ་འཕྱང་མ། རྒྱ་ལྷག་གནམ་མཆོ། ཡག་ཤུལ། འཕན་
ཤུལ། རུ་སར་མ། རུ་གར་མ། སྒྲ་རྒྱ། སྤྱག་རྒྱའི་ཨ་སྐུ་ལྟ་གསུམ་ཟེར་བ། སྤྱག་
རྒྱའི་ཨར་བོན། སྒར་སྒོར། ལྟ་སྒོར། དབལ་སྒོར། རྒྱུ་སྒོར། ཨ་བོས་མཁོན་
པོ་ཆོ་ལྟ་སྒོར་བ། ཨ་བོས་མ་སྒོར། ཨ་བོས་ལྷག་ཐལ་མ། གནུབ་རུར་སྟོད་

སྐྱོད་གཉིས། རྡོ་ཀེར་མ། དབལ་ཤུལ་སྐྱ་བ་འགབ་ཞབས། དབལ་ཤུལ་རིག་
འཛིན་འགབ་ཞབས་སོགས་དང་ད་དུང་གོང་བཤད་ལྟར་ར་སྐོར་ཁག་གསུམ།
ལེ་ཁོག་མ། ཅང་སྟོད་སྐྱོད་གཉིས། གཡུ་ཁོག་ཆང་། དབལ་ཤུལ་སྐྱེག་ཐལ་
མ་བེར་བ་ཞིག་ཡོད། རྡོ་སྟོད་སྐྱོད་གཉིས། བ་མདའ་སང་སོགས་ཡིན་ནོ།

གོང་དུ་བྲངས་མ་ཐག་པ་འདིའི་ནང་དུ་དབལ་ཤུལ་ལ་ལྷ་ཤུལ་གྲིས་པ་
ལྟ་བུ་སོགས་ཡིག་དོན་མི་མཐུན་པ་འགའ་རེ་སྤང་ཡང་རང་ཉིད་ཡུལ་འདི་ལ་
རྒྱུས་མངའ་ཆུང་སྟབས་སོར་འཛིག་བྱས་ཡོད་པས། རྒྱུས་ཡོད་པ་དག་གིས་
དབྱད་པར་བྱའོ།

གསུམ་པ། གསེར་རྟའི་སྐོར་དབྱད་བྱང་།

ལེ་ཆེན་འདི་མ་བཤད་པའི་སྡེ་ན་ལ། རེས་པར་དུ་རྟོགས་དགོས་པའི་
དོན་གནད་གཅིག་ཡོད་པ་ནི། གླེ་ལོ་༡༧༥༤ ནང་༥༧ ནས་བོད་བྱོན་ཡོངས་
རྫོགས་རྒྱུ་ལོག་དུ་ཤོར་སོང་བ་དེ་ཡིན་ལ། རང་ཅག་གིས་ཆོལ་ཁ་རེ་རེའི་ས་
མཆམས་སུ་གནས་པའི་ཡུལ་སྡེ་ཁག་གང་གི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་མིན་བཤད་རྒྱ་
ནི། ལུས་མེད་པར་ལག་པའི་རིང་བྱང་ཚུད་པ་དང་འབྲེལ་བས་ཕན་ཐོགས་གང་
ཡང་མེད་ཁར། སྐད་ཆ་བྲང་ཤོས་ཤིག་བཤད་ན་གལ་སྲིད་གསེར་རྟ་མདོ་སྟོད་
ཆོལ་ཁའི་ཁོངས་སུ་བྱིན་པའི་དབང་དུ་བཏང་ཡང་། བདེ་སྐྱོད་པ་རྣམས་ལ་
གྲོང་གུན་ཅི་ཡང་མེད་ཅིང་། བདེ་སྟོད་པ་རྣམས་ལ་དམིགས་བསལ་གྲིས་ཐོབ་
བྱའང་ཅི་ཡང་མེད། དེ་བཞིན་གསེར་རྟ་མདོ་སྐྱོད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་བསྐྱད་ཀྱང་
བདེ་སྟོད་པ་རྣམས་ལ་གྲོང་གུན་ཅི་ཡང་མེད་ཅིང་། བདེ་སྐྱོད་པ་རྣམས་ལ་
དམིགས་བསལ་གྲི་ཐོབ་བྱ་ཅི་ཡང་མེད་རེས་ཡིན།

དེ་བཞིན་རང་ཅག་སྐྱབས་བཙུག་པ་ལྟམས་ཀྱིས་དེའི་སྐྱོར་ལ་དེ་བ་
དང་ཚུམ་ཡིག་ཅི་ཙམ་བྱིས་ཀྱང་། གསེར་རྟེན་རྩེ་རྩེ་འབྲོག་གི་ཡུལ་སྡེ་ལྟམས་
ཀྱི་གནས་བབས་རང་འཇགས་སུ་གནས་རྒྱུ་ལས་གཞན། འཕོ་འགྱུར་ཅི་ཡང་
ཐེབས་མི་སྲིད་པ་ཡིན།

ལར་ནས་ཆེས་གལ་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་དོན་འགངས་ནི། ཡུལ་དེའི་སྐྱོར་གྱི་ལོ་
རྒྱུས་དང་། ཡུལ་མིའི་བསམ་པའི་འདུ་ཤེས་འཛིན་སྟངས་གང་ཡིན་པ་དེར་
བརྩི་འཛིན་དང་། དེ་མཐུན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་བདེན་འབྲི་རྒྱ་ནི་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེན་
ཡིན་པར་སེམས་བཞིན་ཡོད།

རུས་མཛོད་མེ་ཏོག་སྦྱེད་ཆལ་དང་མདོ་སྦྱང་ཆོས་འབྱུང་གཉིས་སུ་
གསེར་རྟེན་ཐོག་མའི་མི་རྒྱུད་ཀྱིས་འཕེལ་བྱུང་སྟངས་སྐོར་བསྐྱུས་པ་ཙམ་ལས་
སྐྱོར་བྱིས་པའི་གསེར་རྟེན་ལོ་རྒྱུས་ཁོལ་བྱུང་བ་མེད་པར་སྤང་ཞིང་། དེར་དུས་
བསྐྱེད་པའི་གསེར་རྟེན་ལོ་རྒྱུས་སྡོ་ལྡན་མིག་གི་བདུད་ཚིམ་པ་ཞིག་འདུག་
ཀྱང་སྐབས་སུ་བབ་པའི་བརྗོད་བྱའི་ཐོག་གསལ་ཁ་མ་བྱུང་། དེས་ན་ང་ཚོར་
ཐབས་ལམ་གཞན་གཅིག་ཉིད་ཡོད་པ་ནི། གསེར་རྟེན་ཡུལ་དུ་འཁྱུངས་པའི་
ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་འཕྲུལ་སྦྱོར་ཆེན་ལྷ་སྤྲུལ་ཁག་གི་རྣམ་ཐར་དུ་ཅི་ཞིག་འབྱུང་མིན་
དང་། ཡུལ་གསེར་རྟེན་དཔོན་འབངས་རྣམས་ཀྱི་བསམ་བློར་ཅི་ཡིན་ཤེས་རྒྱ་
དེ་གཉིས་ལས་ཐབས་ལམ་གཞན་མེད། གསེར་རྟེན་འཁྱུངས་པའི་སྤྲུལ་ཁག་
གི་རྣམ་ཐར་ལག་སོན་བྱུང་བ་འགའ་ཞིག་ཏུ་གསལ་བ་དཔེ་མཚོན་དུ་དངས་
ན། སྤྲུལ་བའི་གཏེར་འབྲིན་འགྲོ་འདུལ་པད་རྒྱལ་སྤྱིར་བའི་གཏེར་བྱང་ལོ་རྒྱུས་
སུ།

མདོ་ཁམས་རྒྱ་བཞི་སྤང་དུག་གི་ནང་གསེས་འབྲི་ལྷ་སྤང་གི་ཐིག་ལེ་
མགོན་པོ་འབྲོང་རི་སྤྲུག་པོས་སྦྱོང་བའི་ ... མགོ་ལོག་དབལ་ཤུལ་

གསེར་ཐལ་གྱི་ཡུལ་སྤྱི་གཞུང་ཞེས་པར་མཆོག་ཆང་ཞེས་སྒྲུག་པོའི་
གདུང་ལས་མཆེད་པའི་ཡབ་པ་སྤྱི་འཛིགས་མེད་དང་ཡུམ་ཤེས་རབ་
མཆོ་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྐས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཤིང་གི་ལྷ་བའི་
དུས་ཆོས་བཟང་པོར་ངོ་མཆར་ལྟས་བཟང་དང་བཅས་བལྟམས།¹⁴

ཞེས་གསལ་བ་ལ་གཞིགས་ན། འདི་བས་གསེར་རྟ་ནམས་མགོ་ལོག་
གི་ཁོངས་ཡིན་ཤིག་གནང་གིན་ཡོད་པ་ཤེས་ཐུབ་པ་ཡིན།

ཡང་གྲུབ་དབང་པ་སྤྱི་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་མཆོ་མཆོག་གི་ནམ་ཐར་དུ།
གངས་ཅན་པོད་ཀྱི་ཤར་ཕྱོགས་མདོ་ཁམས་སྤྱད་ཀྱི་ཆ་མགོ་ལོག་གསེར་ཐར་
གི་མངའ་སྡེ་ཨ་བོ་ལི་ཤུལ་གྱི་རུས་མཐའ་ཨ་བོ་སྤྱི་ཞེས་དུད་ཆང་དྲུག་བཅུའི་
སྐོར་ཡོད་པའི་སྤྱི་ཆུ་ཆེ་ཤོས་ཡིན་ཅིང་། ཡབ་བསོད་ནམས་ངོ་རྩེ་དང་། ཡུམ་
ཐོང་བ་སྤྱི་ལྷུང་གཉིས་ཀྱི་སྐས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་ལྔའི་ལྷགས་ཡོས་ལོ་ལྷ་༩ ཆོས་
༩ བཟང་པོར་ལྟས་བཟང་དང་བཅས་སྤྱི་བལྟམས་པའོ།¹⁵ ཞེས་འབྱུང་བ་
ལ་གཞིགས་ན། གསེར་རྟ་བ་ནམས་མགོ་ལོག་གི་ནང་ཆུ་ཡིན་པར་མ་ཟད།
མདོ་ཁམས་སྤྱད་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཡིན་པའང་ཤིན་ཏུ་གསལ་བོར་གསུངས་འདུག་
གཞན་ཡང་རྫོང་གསར་མཁྱེན་བཙེ་མངམ་དབྱངས་ཆོས་ཀྱི་སྤྱོ་གོས་
ཀྱིས་ཀྱང་།

ཐོས་བསྐྱོར་རང་དོན་མཐར་ཕྱིན་ནས།

གཞན་དོན་སྤྱི་བས་ཆེན་མཛད་པ་ཡི།

སྤྱི་བའི་འབྲས་བུ་མདོ་སྤྱད་དུ།

གསེར་སྤྱི་སྤྱི་མཆོའི་ཉེ་འདབས་སུ།

སྒྲུགས་འཆང་ཤེས་རབ་ལྟན་པ་ཡི།

ཐབས་གོགས་བདེ་ཆེན་ཟེར་བ་དེར།

ཡབ་ཡུམ་ནོར་བུ་པར་འབྱུངས།

བུ་ནི་ཤིང་སྒྲིང་ལོ་བ་འཁྲུངས།¹⁶ ཞེས་སྐབས་རྗེ་ཨོ་ཆུན་པ་མ་
འགོ་འདུལ་གསར་སྐྱུ་གས་སྒྲིང་བའམ། སྐབས་རྗེ་སེ་ར་ཡང་སྐུ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་
(སྤྱི་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་དགོངས་པ་རྒྱུགས།)དོས་འཛིན་སྐབས། རྗེ་འགས་ར་
མཁུན་བཙེ་མཇམ་ད་བྱངས་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་གོས་ལ་བརྟག་ཞུ་ཡུལ་བའི་ལན་དུ།
གོང་གི་ལུང་ཆོག་ཆོགས་བཅད་དུ་བཞེབས་པ་འདི་གསུངས་འདུག་པ་ལས་
ཀྱང་། སྒོན་པའི་འབྲས་བུ་མདོ་སྨད་དུ་ཞེས་གསལ་བ་ལ་འགྲེལ་བཤད་མི་
དགོས་པ་ལྟ་བུ་དང་།

ཨ་མདོ་སྐྱབས་བྱང་གི་ལོ་རྒྱུས་(འདི་༡༩༥༩ ལོར་བྲིས།)ཞེས་པ་ལག་བྲིས་
མའི་མཇུག་བྱང་དུ། བོད་རྒྱལ་ལོ་༡༩༥༥ རབ་རྒྱལ་ས་སྤེལ་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་
འཕགས་ཡུལ་རྗེ་ར་སྒྲིང་དུ་མདོ་སྨད་གཅིག་སྒྲིལ་ཆོགས་པའི་ལོ་རྒྱུས་བྲི་འགོད་
བྱེད་སྐབས། སྐྱབས་བྱང་པ་ཅིས་དགེ་སྒོ་རྒྱ་མཆོའི་དབུས། ས་གནས་ཁག་ནས་
བཀྲ་ཤིས་འབྱེལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་འབྱོར་རིགས་ནམས་དང་། རྗེ་ར་སྒྲིང་དུ་གཏན་
བཞུགས་སྐྱབས་བྱང་ཨ་ཁུ་དགོན་མཆོག་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་སྐུགས་ཁུར་ཆེ་བཞེས་
ཀྱི་སྐུགས་ལ་གང་ངེས་ནམས་དང་གོ་བསྐྱར་བསྐྱུན་ཏེ། གོང་འོག་གཤམ་ཞེས་
ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་དུ་བཀོད་པ་བོ་ནི་མདོ་སྨད་གསེར་རྟའི་ཡུལ་དུ་སྤྱི་བའི་ཕྱིང་
བ་འཛིན་པ་མགོ་ལོག་སྐུ་ལ་མིང་དགོན་མཆོག་སྐྱེན་གསུངས་ཀྱིས་བྲིས་པའོ།
ཞེས་ཀྱང་བཀོད་འདུག་པ་སོགས་ལ་གཞིགས་ན། སྐར་གསེར་རྟའི་ཡུལ་དུ་
འཁྲུངས་པའི་སྐུ་སྐུ་མཁས་པ་ནམས་ཀྱི་ཁོད་ན་གསེར་རྟ་མདོ་སྨད་ཀྱི་ཁོངས་
ཡིན་མིན་ལ་དོགས་པ་ཙམ་ཡང་མེད་པ་འདྲ་ཞིང་། དེང་དུས་བོད་གངས་ཅན་
ཀྱི་ལྗོངས་སུ་སྐྱེན་གསུངས་ལྟ་བུ་གསེར་རྟའི་གནུབས་བྱུར་མཁན་པོ་འཛིགས་
མེད་སྐུ་ཆོགས་ཀྱི་རང་ནམ་འདན་སྐྱེས་ཀྱི་རྟོགས་བརྗོད་དུ་འདྲ་།

ལྷ་ཨོ་རྒྱན་པ་སྒྲའི་ལུང་བྱང་ནི།
 རབ་གསལ་འཕྲུལ་གྱི་མེ་ལོང་ལས།
 གནམ་ལོ་བྱ་ལ་བབས་པ་ན།
 བདེ་ཁམས་སྐྱད་གྱི་ས་ཆ་རུ།
 མ་སྒྲིང་བཟའ་གཡུ་ཡི་མཆོ་མོ་དང་།
 བ་འདན་མ་པ་སྒྲའི་སྤང་བོའི་ཕྱིར།
 འདན་ལྷ་སྐས་སྒྲུལ་བའི་སྒྲོས་གར་བསྐྱར།
 སེམས་ཆོས་སྒྲུའི་རང་ངོ་འཕྲོད་ལེ་ཡོད།
 ཆོས་སྡེ་སྐྱད་རྒྱ་མཆོའི་དོན་ལ་མཁས།
 སངས་རྒྱས་གྱི་བསྟན་པ་དེ་ཡིས་སྒྲེལ།
 བདུད་ལུ་སྒྲེགས་དཔུང་ཆོགས་དེ་ཡིས་འཛོམས།
 སྒྲིང་སང་ཆེན་ཞབས་ཏོག་དེ་ཡིས་སྐྱབ།

མ་འགོ་དྲུག་དག་ཞིང་འདྲོན་ནོ་གསུངས།¹⁷ ཞེས་རྗེ་རང་གི་
 འཁྲུངས་ཡུལ་གསེར་རྩ་དེ་མདོ་སྐྱད་རང་ཡིན་པར་ཞལ་བཞེས་གནང་འདུག་
 པ་བཅས། གསེར་རྩ་མདོ་སྐྱད་ཆོལ་ཁའི་མངའ་ཁོངས་ཡིན་མིན་ལ་ཚིན་པ་
 མེད་པར་སྤང་།

གསེར་རྩ་རྫོང་གི་སྤྱི་བྱུང་རྫོང་དཔོན་ལིན་ལུ་གྲང་དང་། རྫོང་དཔོན་
 ཅང་ལྷན་ཁྲུང་གཉིས་ཀྱིས་བྲིས་པའི་གསེར་ཐལ་རྫོང་གི་ལོ་རྒྱུས་དེ་བ་ཐེར་གྱི་
 སྒྲིང་བརྗོད་དུ་འདྲུང་།¹⁸ ཨ་མདོ་བ་གནས་སྐྱོད་བྱེད་པའི་གསེར་རྩའི་འབྲོག་ཁུལ་
 ...ཞེས་བཤད་འདུག་པ་དེ་ཡང་། རྫོང་དཔོན་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཡུལ་མའི་ནམ་
 རྒྱན་གྱི་བསམ་བློར་གཞི་ལ་བཞག་ནས་ཨ་མདོ་བ་ཞེས་བྲིས་པ་གདོན་མི་བ་
 ལྟམས། གསེར་རྩའི་མི་རྣམས་ཀྱིས་རང་རང་ཨ་མདོའི་ཁོངས་གཏོགས་ཡིན་

པར་འདྲོད་ཀྱིན་ཡོད་པ་ཏ་ཅང་གསལ་བོ་ཡིན། ཟུང་པར་དུ་དོན་གྱི་བདག་
པོ་གསེར་རྟ་མི་མང་གི་བསམ་པའི་བྱིར་སོ་མཆོན་བྱེད་ནི། བོད་མི་མང་གྱི་
འཐུས་སྐྱེའབས་གསེར་རྟ་ཚུལ་སྤྲིམས་འོད་ཟེར་གྱིས་བཙམས་པའི་གསེར་
རྟའི་ལོ་རྒྱུས་སུ།

ཤེས་ལྡན་པ་ཞིག་བརྒྱད་ནས་དེང་དུས་དངོས་སུ་འཛོལ་བཞུགས་
གནང་བཞིན་པ་དབལ་ཤུལ་གསེར་རྟའི་དཔོན་ཆེན་ཆོས་རྒྱལ་མགོན་
(མིང་གཞན་ལ་དབལ་ཤུལ་ལུ་གུ་ཡང་ཟེར།)ལ་བཅར་འདྲི་ཞུས་
པའི་ལན་དུ། གྱི་གསེར་རྟ་འདི་མགོ་ལོག་རེད། དེ་གཅིག་ཡིན།
གཞིས་ནས་ངེད་དབལ་ཤུལ་དཔོན་ཆང་གི་ཕ་ཁུ་ཆེ་ཆུན་ཆོའི་རིང་
ནས་ང་ཆོ་མདོ་སྤྲད་ཨ་མདོ་ཡིན། གསུང་རྒྱ་རེད། མ་གཏོགས་མདོ་
སྤྲོད་ཡིན། ཁམས་ཡིན་གསུང་རྒྱ་མ་རེད། ཡིན་ན་ཡང་དེང་སང་
གསེར་རྟ་མདོ་སྤྲོད་རེད་ཟེར་མཁན་དང་། ཁམས་པ་རེད་ཟེར་
མཁན་འདུག རྩོགས་གཅིག་ནས་དེ་ཆོས་སྤྲོད་མའི་གནས་ཚུལ་རི་
བཞིན་མ་ཤེས་པས་ཁག་ཡོད་པ་མ་རེད། ཅི་ཞེ་ན། ༡༩༥༩ རྗེས་
ནས་ང་ཆོ་དཀར་མངོས་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་གྱི་དོན་ལ་སྐྱུར་
ཡོད་པར་བརྟེན་དེའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་ཁམས་རེད་ཟེར་བ་རེད། དེ་
ཙམ་མགོག་གས་གཞན་རྒྱ་མཆན་ཅི་ཡང་ཡོད་པ་མ་རེད།¹⁹

ཅེས་གསལ་བ་དང་། ཡང་དབལ་ཤུལ་གསེར་རྟའི་དཔོན་ཆང་གི་
མཆོད་ཡུལ་དགོན་པ་གཙོ་བོ་སངས་ཆང་དུང་དཀར་དགོན་གྱི་དགོན་བདག་
སྟེ། དཔོན་པོ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཆོར་བཅར་འདྲི་ཞུས་པའི་ལན་དུ། དབལ་ཤུལ་
གསེར་རྟའི་དཔོན་ཆང་དང་། རེད་སངས་ཆང་དུང་དཀར་དགོན་མཆོད་
ཡོན་གཞིས་གྱིས་གསེར་རྟ་མདོ་སྤྲད་ཨ་མདོ་ཡིན་པར་མཐའ་གཅིག་དུ་ཐག་

གཙོད་བྱབ་པ་དང་། དབལ་ཤུལ་དཔོན་ཆང་གི་མངའ་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་
དགོན་གྲོང་ཡོངས་རྫོགས་མདོ་སྨད་ཨ་མདོའི་ཁོངས་གཏོགས་ཡིན་ཞིང་། གལ་
སྲིད་དེ་ལ་བཟོ་བཅོས་རྒྱག་དགོས་པ་བྱུང་ན། གསེར་རྟའི་དཔོན་པོ་ད་ལྟ་ཞལ་
བཞུགས་སྐབས་ཁོང་གིས་ཐག་གཙོད་དགོས་ཤིང་། དེ་ནས་དྲུང་དཀར་དགོན་
པས་ཀྱང་ཐག་གཙོད་རྒྱ་མ་གཏོགས། གཞན་སུ་གང་ལའང་དེ་ཐག་གཙོད་པའི་
དབང་ཆ་མེད་ཚུལ་བཅས་གསལ་བོར་དྲངས་²⁰ འདུག་པ་སོགས་ལ་གཞིགས་
ན། གཞིས་ལུས་གསེར་རྟའི་དགོན་གྲོང་གང་ལའང་གསེར་རྟ་བ་རྣམས་མདོ་
སྨད་ཁོངས་ཡིན་མིན་གྱི་དོགས་པ་དང་ཐེ་ཆོམ་གང་ཡང་གནང་གིན་མེད་པ་
འདྲ།

བཞི་བ། གསེར་རྟའི་དགོན་སྡེ་ཁག

གསལ་བཤད། གཤམ་དུ་བཀོད་པའི་དགོན་སྡེ་ཁག་ནི། དེང་སང་
གི་གསེར་རྟ་རྫོང་ཁོངས་སུ་མངའ་བའི་དགོན་སྡེ་ཁག་གི་ལོ་རྒྱུས་རྩོད་ཅུ་
ཡིན་པ་ལས། འདིའི་ནང་གི་དགོན་སྡེ་ཆ་ཆང་སྤར་གྱི་གསེར་རྟ་དཔོན་པོའི་
མངའ་འོག་དུ་གཏོགས་པའང་མ་ཡིན་པར། ལྷ་ཅེ་དགོན་ལྟ་བུ་སྤར་གྱི་རྒྱལ་
རོང་ཁོངས་གཏོགས་ཀྱི་དགོན་སྡེ་དུ་མའང་འདིའི་ཁོངས་སུ་ཡོད་པ་ཤེས་པར་
བྱའོ།

དུས་རབས་བདུན་པའི་ནང་རྒྱ་བཟའ་ཀོང་ཏོ་བོད་དུ་བྱོན་པའི་ལམ་
ཁར་བཏབ་པར་གྲགས་པ་ལྷ་ཅེ་དགོན། ཐང་སྟོང་རྒྱལ་བོས་བཏབ་པར་གྲགས་
པ་ཨེ་ཤི་དགའ་འབྲེལ་སྤིང་རྒྱ་ཕུར་རི་ཁོད། རབ་བྱུང་དྲུག་པར་ཐ་མ་འོད་
འབྱུང་གི་སྐབས་རྒྱལ་བ་བྱང་ཆུབ་ཀྱིས་བཏབ་པ་རི་ཁོད་རྒྱ་ཕུག་དགོན། སྤུ་ལོ་

༡༩༧༥ ལོར་བདུད་འཛེམས་སྤིང་བས་བཏབ་པ་ཨོ་རྒྱན་བསམ་ཡས་ཆོས་
 འཁོར་སྤིང་ངམ་ལུང་ཤར་དགོན། གྱི་ལོ་༡༩༧༩ ལོར་གནུབས་ཟུར་གྱིན་པ་
 རྒྱ་མཆོས་བཏབ་པ་གནུབས་ཟུར་དགོན། གྱི་ལོ་༡༩༨༠ ལོར་རོང་ལྷོན་ལྷན་
 གུབ་རྒྱ་མཆོས་བཏབ་པ་ཏོར་ཤུལ་དགོན། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་བའི་ནང་ཤུག་
 སྒང་པ་རྒྱ་འདུས་ཅུལ་གྱིས་གསེར་སྦྱང་ལི་མདོར་བཏབ་པ་ཨོ་རྒྱན་བསམ་
 འགྲུབ་སྤིང་། གྱི་ལོ་༡༩༧༥ ལོར་འགོ་མགོན་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་གྱིས་བཏབ་
 པ་མཁན་ལེབ་དགོན། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ནང་ནམ་མཁའ་འཆི་མེད་ཀྱི་སྐུ་
 མཆེད་གཉིས་གྱིས་བཏབ་པ་དབུ་ཚབ་དགོན། སྤུང་མ་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཆོ་བྱ་
 བ་ཞིག་གིས་བཏབ་པ་སྟན་རྒྱས་དགོན། སྒོ་ཆེན་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན་གྱིས་བཏབ་
 པ་སྒོ་ཆེན་དགོན། སྤུང་མ་ཨོ་རྒྱན་ནོར་བུ་བྱ་བས་བཏབ་པ་མཆོད་རྟེན་དགོན།
 དཔོན་པོ་ཉི་མ་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་གའི་ཉི་མ་ལུང་དུ་བཏབ་པའི་སྟག་ལུང་དགོན།
 བསོད་ནམས་ནོར་བུ་ལ་ལུང་བསྟན་པ་ལྟར་བཏབ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དགོན།
 སྤོང་བཙན་སྒྲུ་པོས་བཏབ་པར་གྲགས་པ་འཕུལ་སྟེང་དགོན། ལྷག་ཤུལ་ཨོ་
 རྒྱན་དང་དབལ་ཤུལ་དཔོན་རབ་བཟན་གཉིས་གྱིས་གྱི་ལོ་༡༩༧༩ ལོར་བཏབ་
 པ་དུང་དཀར་དགོན། འཛིགས་མེད་དཔའ་བོ་རྩོ་རྩེས་གྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་རི་
 ཁྲོད་ཅིག་བཏབ་པ་དཀྱིལ་ལུང་བཤད་སྐྱབ་སྤིང་། གྱི་ལོ་༡༩༩༠ ལོར་རྩོ་བྱུབ་
 འཛིགས་མེད་འཕྲིན་ལས་འོད་ཟེར་གྱིས་བཏབ་པ་ཡར་ལུང་དགོན། གྱི་ལོ་༡༩༩༩
 ལོར་རྩོ་བྱུབ་སྐྱེ་སྤོང་གཉིས་འཛིགས་མེད་སུན་ཆོགས་འབྱུང་གནས་གྱིས་བཏབ་
 པ་རྩོ་བྱུབ་ཆེན་དགོན། གྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་བུ་རྩུང་སྤུང་མ་གསང་སྟགས་གྱིས་
 བཏབ་པ་སྟན་ལུང་དགོན། རབ་བྱུང་༡༩ དཀྱིལ་ཙམ་ལ་བག་འ་སྤུང་མ་མདོ་
 སྟགས་གྱིས་བཏབ་པ་རྩམ་རྒྱལ་འབུམ་ལུང་དགོན།

གྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་ཀུ་ཐོག་རི་མེད་ཞིང་སྐྱོང་གིས་བཏབ་པ་སྟག་ཅེ་

བསམ་འགྲུབ་ཆོས་འཁོར་སྤྱིང་། གྱི་ལོ་༡༥༤༡ ལོར་སྐང་བཞག་ལྷ་རྒྱན་ལྷན་
 འགྲུབ་ཀྱིས་བཏབ་པ་རགས་བཀྲམ་དགོན། གྱི་ལོ་༡༥༩༥ ལོར་ཨ་བོས་ཚུལ་
 ཁྲིམས་སློ་གོས་སོགས་ཀྱིས་བཏབ་དཔལ་སེར་ཐེག་ཆེན་སྤྱིང་། རབ་བྱུང་༡༤
 དཀྱིལ་སྟོད་ཅན་ལ་བྲ་བྲ་སྐྱ་ཆེན་ཀྱིས་བཏབ་པ་རྩོ་སྟོད་བྲ་བྲ་དགོན། གྱི་ལོ་
 ༡༥༥༩ ལོར་ཨ་བོས་སྐྱ་མ་བསྟན་འཛིན་དར་རྒྱས་ཀྱིས་བཏབ་པ་ཐུའུ་དགོན།
 རབ་བྱུང་༡༥ ནང་ཁམས་གཙང་གཏེར་སྟོན་ཀྱིས་བཏབ་པ་འབྲོང་རུ་དགོན།
 གྱི་ལོ་༡༥༩༡ གཡུང་ཤུལ་གསུང་མཆོག་རྩོ་རྩོ་གིས་བཏབ་པ་བདར་ཆང་དགོན།
 གྱི་ལོ་༡༥༩༠ འདས་ཆན་སྟོན་འབྲེས་ཀྱིས་བཏབ་པ་ཁང་དམར་དགོན། རབ་
 བྱུང་༡༩ ནང་སྤྱིང་བཞག་ཨོ་རྒྱན་ལྷན་གྲུབ་ཀྱིས་བཏབ་པ་གཞུ་ཆེན་དགོན།
 རབ་བྱུང་༡༡ མགོར་སྐྱ་མ་དོན་ཡོད་ཀྱིས་བཏབ་པ་རྒྱུ་གདོང་དགོན། རབ་
 བྱུང་༡༡ མཇུག་ཏུ་སྐྱ་མ་ཨོ་རྒྱན་ནོར་བུས་བཏབ་པ་བག་སྟེང་དགོན། གྱི་ལོ་༡༥༤༠
 ལོར་ལྷགས་ཀོང་བདུད་འཛོམས་རྩོ་རྩོ་གིས་བཏབ་པ་སྐྱ་རུང་ལྷ་རིག་ནང་བསྟན་
 སྟོབ་སྤྱིང་། འཛམ་ཐང་རྩོང་ཁོངས་ཀྱི་ཤུག་རྒྱུང་དགོན། རབ་བྱུང་༡༠
 ནང་སྐགས་འཆང་ཨ་མགོན་ཀྱིས་བཏབ་པ་འཁོར་ལོ་གདོང་དགོན། གྱི་ལོ་
 ༡༥༠༥ ཐེག་མཆོག་རྩོ་རྩོ་གིས་བཏབ་པ་རི་ནང་དགོན། རབ་བྱུང་༡༥ ནང་གཡུ་
 ཐོག་ཆོས་དབྱིངས་རང་གོལ་ཀྱིས་བཏབ་པ་ཡག་ཨེའི་སྐར། རབ་བྱུང་༡༩
 ནང་སྐྱ་མ་ཐབས་མཁས་ཀྱིས་བཏབ་པ་ཅོག་སྟེང་དགོན། གྱི་ལོ་༡༥༩༥ གཞི་
 ཆེན་དཔོན་སྤུལ་ཀྱིས་བཏབ་པ་འབུམ་བཞེགས་དགོན། དགོན་འདི་དག་གི་
 ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་པ་སྒྲིགས་བཅ་ལྷ་བར་གཟིགས་པར་བྲ།

ལྷ་བ། དགེ་ཚེ་ལྷ་ཐལ་མའི་ལོ་རྒྱུས།

དེ་ཡང་མདོ་སྨད་ཀྱི་དགེ་ཚེ་ལྷ་གསེར་གཉིས་སུ་གྲགས་པ་དགེ་ཚེ་
རྩ་ཐལ་མ་དང་དབལ་ཤུལ་གསེར་ཏྲ་གཉིས་ལས་དགེ་ཚེ་ལྷ་ཐལ་མ་ཆོ་མ་ལག་
བརྩ་སུམ་མམ་བརྩ་བཞི་ཞེས་གྲགས་པས་དགེ་ཚེ་དཔོན་ཆང་གི་གཙོས་ས་ཁུལ་
འདིའི་དགེ་ཚེ་མི་རྒྱུད་ནམས་ཀྱང་དབལ་ཤུལ་གྱི་མི་རྒྱུད་འཁུལ་མེད་ཡིན་ནོ།

མདོ་སྨད་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང་སོགས་འབྲེལ་ཡོད་ལོ་རྒྱུས་དང་ནམ་ཐར་
ཁག་ཏུ། ལྷོང་དབལ་ཆེན་རྒྱབས་སམ་ལྷོང་དབལ་སེ་རྒྱབས་ཀྱི་མི་རྒྱུད་དུ་
དབལ་ཤུལ་སུར་བ་ཐར་ཟེར་བ་ཞིག་བྱུང་ཞིང་། དེའི་སྐུ་གེ་ལི་དང་། དེ་ལ་
སྐུ་བཞི་བྱུང་བ་གེ་ཙེ་དང་། གེ་འཕན། གེ་རྒྱལ། བརྩེ་ནམས་ཡིན་པ་ལས་
ཕྱིས་སུ་གེ་ཙེ་ཞེས་པའི་སྐུ་དགེ་ཚེ་ཞེས་པར་གྱུར་པར་བཤད་ཡོད་སྟབས། མོང་
གི་སྐུ་ནམས་ཀྱི་དང་པོ་དགེ་ཚེ་འི་མི་རྒྱུད་ལ་དགེ་ཚེ་མ་ལག་ཐོང་གསུམ་ཟེར་
བ་ཞིག་བྱུང་འདུག

མགོ་ལོག་རུས་མདོད་དམ་རུས་མདོད་མེ་ཏོག་སྦྱེད་ཆལ་དུ། དགེ་ཚེ་འི་
མི་རྒྱུད་ནི་གེ་ཙེ་འི་བུ་ཆེ་འབྲིང་རྒྱུང་གསུམ་ལས་མཆེད་པ་ལ། དགེ་ཚེ་མ་ལག་
ཐོང་གསུམ་ཟེར་ལ། བུ་ཆེ་བའི་རྒྱུད་པ་ནམས་འབྲོག་པ་བྱས་ཏེ་མཆེད་ནས་
སོང་བ་ནམས་ལ་མ་མོ་དང་། དེའི་ཕྱིས་ཙམ་དུ་བུ་འབྲིང་གི་རྒྱུད་པ་ནམས་ལ་
ཐོང་བ་དང་། བུ་རྒྱུང་བའི་རྒྱུད་པ་ནམས་སྦྱར་རོལ་དུ་བསྐྱེད་པ་ནམས་ལག་
འཛེར། དགེ་ཚེ་མ་ཐོང་ནམས་དང་། སྟེ་རོལ་གྱི་སྟོད་དང་། དེ་ནས་ཤིས་རོལ་
སྟོད་ལྷོ་ལོག་ནམས་སུ་མཆེད་པ་ལས་ཤར་ལྷའི་སྟོད་ཀྱི་དགེ་ཚེ་སེར་ཤུལ་ཕྱིན་

ཆད་ཀྱི་དགེ་ཚེ་རྒྱ་ཆུ་ཁ་བའི་དཔོན་རིགས་ཐམས་ཅད། སྐར་ཤིས་སྟོད་རྒྱ་ཁོག་
 ཏུ་དགེ་ཚེའི་སྐྱ་མ་ཞབས་དྲུང་ཞེས་པ་རྒྱལ་བ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་ཞབས་དྲུང་
 བ་དེས། བེ་ཁེར་འགེར་བེར་བར་སྐྱབ་སྡེ་དགོན་ཆུང་བྱས་ནས་བཞུགས། ཕྱིས་
 སུ་དབལ་ཤུལ་འབྱུང་སྐྱབས་ཡག་གིས་ས་སུ་དེ་གཏོར་བར་མཆོ་སྟོན་པོའི་
 གཡས་རུར་སོང་བར་དགེ་ཚེ་དཔོན་ཆང་བེར། རྗེས་ནས་དེའི་མི་རིགས་ཀྱང་
 སོག་པོའི་རྒྱལ་པོ་བསྟན་འཛིན་མང་རྒྱས་ཉེས་བྱུང་སྐྱབས་ཕྱིར་རང་ཡུལ་དུ་
 འབྱར་བ་ད་ལྟ་རྒྱ་ཆུ་ཁ་བའི་དགེ་ཚེ་དཔོན་ཆང་གི་རྗེ་རིགས་དང་། སྐར་ཀྱི་དགེ་
 ཚེ་མ་ཐོང་གཉེས་ལས་བར་སྐྱབས་སུ་ཁོ་པོ་འབྱུང་བེར་བ་དེའི་མི་རིགས་ལ་ད་
 ལྟའི་ཤར་རྒྱའི་སྟོད་ཀྱི་འོམ་བུ་གོང་མ་མན་ཆད་དང་། དགེ་ཚེའི་ཤིས་སྟོད་རྒྱ་
 ཐལ་མ་ཡན་ཆད་ཀྱི་རྗེ་རིགས་ནམས་ཡིན་ལ། ཤིས་སྟོད་ཀྱི་དགེ་ཚེའི་མི་རིགས་
 ལ་བར་སྐྱབས་སུ་དགེ་ཚེ་སྟོ་བཟང་ཚུལ་བྱིས་དང་། ཡུམ་མགོ་ལོག་དབང་
 ཆེན་བཟའ་རྫོང་ཁོ་མ་གཉེས་ཀྱི་སྐས་གཅིག་ཏུ་ཀུ་ཐོག་དགེ་ཚེ་སྐུལ་བའི་སྐུ་རིན་
 པོ་ཆེ་དེ་ཉིད་འབྱུངས།

གོང་གི་རྒྱལ་དབང་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་ཞབས་དྲུང་བ་དེས་བེ་ཁེར་
 འགེར་བེར་བར་སྐྱབ་སྡེ་བཙུགས་ནས་བཞུགས། ཞེས་པའི་བེ་ཁེར་འགེར་ཞེས་
 པ་དེ་དགེ་ཚེ་རྒྱ་ཐལ་མའི་ས་ཆ་ཡིན་པ་དང་། དགེ་ཚེ་སྟོ་བཟང་ཚུལ་བྱིས་
 བེ། སྤྱི་ལོ་༡༡༩༩ ལོ་ཡས་མས་སུ་དགེ་ཚེ་རྫ་ཐལ་མ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་དཔོན་
 པོ་ཡིན་པ། མགོ་ལོག་དགེ་ཚེ་རྒྱ་ཐལ་མའི་ས་ཁུལ་དེ་དགེ་ཚེ་དཔོན་ཆང་གི་
 ཆབ་འབངས་སུ་གྱུར་པ་ནས། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༩ ལོའི་བར་རྒྱ་སོག་གིས་གཙོས་
 ཕྱོགས་ཡས་མས་ཀྱི་དཔོན་ཁག་སུ་ཞིག་གི་དབང་འོག་ཏུ་མ་ཕྱིན་པར་རང་རྒྱ་
 ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད།

སྐར་དགེ་ཚེ་དཔོན་ཆང་གི་མངའ་ཞབས་སུ་དགེ་ཚེ་རྒྱ་ཐལ་མ་ཆོ་མ་

ལག་བརྩ་བཞི་ཡོད་ཅིང་། ཕྱིས་ཁམས་ཀྱི་ཨ་བཅེ་ལྷ་ཁོག་ནས་ཡོང་བའི་ཨ་བཅེ་
བ་ཟེར་བའི་ཆོ་བ་དེ་བསྐྱེད་ཏེ་ཆོ་མ་ལག་བཙུ་ལྷ་ཟེར། སྤར་གྱི་ཆོ་མ་ལག་བརྩ་
བཞིར་གྲགས་པ་ནི། ཆོ་ཆེན་བཞི་དང་། ཆོ་འབྲིང་ལྷ། ཆོ་ཆུང་བཞི་བཅས་
ཡོད་པ་ལས།

ཆོ་ཆེན་བཞི་ནི། སྟོང་གྱི་དགེ་ཅེ་དཔོན་གྱི་དགོན་སྡེ་དགེ་ཅེ་ནག་ཤུ་
ཆང་དང་། དགེ་ཅེ་དུ་ར་བ་གཉིས་གཅིག་དུ་ཅེས་པའི་དགེ་ཅེ་གོང་མ་དང་།
ཅ་ཤུལ་དང་། འབར་ཆུང་། སྤང་གྱི་གུ་ཁོམ་རྩོག་སུམ་དང་། སྤང་སྤུས་བཅས་
ཡིན།

ཆོ་འབྲིང་ལྷ་ནི། སྤང་གྱི་དགེ་ཅེ་བར་མ་སྒྲོར་དང་། ར་བ་ཆུ་ཆོགས་
སྒྲོར། ཏོར་དུ་ཤུལ་སྒྲོར། སོག་པོ་རྩ་བོག་སྒྲོར་དང་། ཡ་ཁོ་སྒྲོར་བཅས་ཡིན།

ཆོ་ཆུང་བཞི་ནི། སྟོང་དུ་ཏོག་ཆ་རྩ་གསུམ་སྒྲོར། སྤང་དུ་དགེ་ཅེ་འག་བ་
མ་སྒྲོར། ག་ཆང་མགོ་ལོག་སྒྲོར། ཁོམ་ཐོག་ར་བ་བཅས་ཡིན་ལ། དེ་དག་གི་
སྟོང་དུ་མི་སྐྱེ་མཉམ་འདུས་ཀྱི་བཀྲ་ལེགས་དགོན་རུ་མ་ཞེས་པའི་དུད་གྲིམ་༡༠༠
ཅམ་ཡོད་པའི་ཆོ་བ་དེ་བསྐྱེད་པས་ཆོ་ཤོག་བརྩ་བཞི་དང་། དེའི་སྟོང་ལ་གསར་
དུ་ཡོང་བའི་ཨ་བཅེ་བ་བསྐྱེད་པས་ཆོ་ཁག་བཙུ་ལྷ་ཡོད་པ་ཡིན།

དགེ་ཅེ་ར་ཐལ་མ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་སྤྱི་དགོན་ལྷ་སུ་ནི་དགེ་ཅེ་བཀྲ་
ལེགས་དགོན་ཡིན་ཞིང་། འདི་ཐོག་མར་བོན་དགོན་ཞིག་ཡིན་འདུག་ཀྱང་།
སྤྱི་ལོ་༡༧༧༧ ལོར་དགེ་ཅེ་དཔོན་ཆང་དུ་འཁྲུངས་པ་ཀམ་ཐོག་དགེ་ཅེ་སྤུལ་སྤྱུས་
སྤུལ་འགྱུར་རྟེན་མའི་ཀམ་ཐོག་པའི་ཆོས་རྒྱུད་དུ་བསྐྱུར་ཏེ། དགོན་ས་སྤོས་པ་ད་
ལྷའི་བཀྲ་ལེགས་དགོན་ཡོད་ས་ཀྱི་ཡི་ར་ལག་ཟེར་ས་འདི་ཡིན།

དགོན་འདི་ལ་སྤྲུལ་ཁག་བརྩ་བཅུད་ཟེར་བ་ཡོད་ཀྱང་། དགོན་བདག་གཙོ་
བོ་ནི་ཀམ་ཐོག་ཕྱག་ཆ་སྤྱི་ཕྱིར་རིམ་བྱོན་ཡིན། ཕྱག་ཆ་སྤྱི་ཕྱིར་དང་བོ་གྲུབ་

དབང་བཙུན་འབྲུག་རྒྱལ་མཆོད་དང་། གཉིས་པ་ཀུན་བཟང་བསྟན་པའི་ཉིན་བྱེད།
གསུམ་པ་ཀུན་བཟང་བྱམས་པ་སེང་གེ་བཞི་བ་ངེས་དོན་བསྟན་འཛིན། ལྷ་
བ་ཀུན་བཟང་པ་རྒྱ་འཕྲིན་ལས་རྒྱལ་མཆོ། འུག་པ་ཐུབ་བསྟན་ཚུལ་ཁྲིམས་སྒོ་
གོས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་བཅས་ཡིན།

ཐུག་ཚ་སྐྱ་སྤང་རིན་ཕྱོན་ནི་ཤར་རྒྱལ་བ་ཀུ་ཐོག་ཚང་གི་གསེར་ཁྲི་
ཡིན་ཡང་། སྐྱ་སྤང་གཉིས་པ་ནས་གཙོ་བོར་དགེ་ཅེ་བཀྲ་ལེགས་དགོན་པ་འདི་
བསྐྱེད་སྤེལ་བཞུགས་པ་ལ་བཞེན་ནས། དགོན་འདི་ལ་ཤར་རྒྱལ་བ་ཀུ་ཐོག་
པའི་གདན་ས་གཉིས་པ་ཞེས་གྲགས།

སྤྱི་ལོ་༡༧༥༩ ལོར་རྒྱ་ཐལ་མ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་དཔོན་ཆེན་དགེ་ཅེ་ཆེ་
རྟོག་། དེའི་སྤྱན་དགེ་ཅེ་འབྲུག་གྲགས། དགེ་ཅེ་ཆེ་རྟོག་གི་པའི་མིང་ལ་དགེ་
ཅེ་ཨ་བཟོད། དེའི་པའི་མིང་ལ་ཆེ་སྐྱབ། ཆེ་རྟོག་ལ་དགེ་ཅེ་བསོད་ནམས་སྤྱལ་
སྐྱོད་དང་། དགེ་བཟང་དབང་མོ་གཉིས་བྱུང་། དགེ་བཟང་དབང་མོའི་བྱ་དགེ་
ཅེ་བསོད་ནམས་ཆེ་རིང་དང་། ལྷ་རྒྱན་ནམ་རྒྱལ་གཉིས། འདི་དག་དགེ་ཅེ་
དཔོན་སྒོ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་རྒྱུད་པ་ཡིན། ལྷ་མ་འདི་རྒྱས་འཛིན་བཟུང་
བྱས་ཏེ། ལོ་ངོ་ཉི་ཤུ་ལྷག་གི་རིང་བཙུན་ཁང་དུ་བཞུགས། ད་ལྟའི་དཔོན་པོ་དགེ་
ཅེ་ལྷ་རྒྱན་ནམ་རྒྱལ་ཡིན་ལ། ཁོང་བཙུན་ཁང་དུ་མ་ཚུད་ཅོམ་བྱུང་ཡང་། ལྷ་
མོ་གཡོགས་ཏེ་སྤྱི་གཞི་སྤྱོད་འཐབ་ཚོད་མང་པོ་བྱུངས།

དགེ་ཅེ་འབྲུག་གྲགས་ཀྱི་མངའ་ཞབས་ཀྱི་དགེ་ཅེ་ཨ་རིག་ས་བར་
གྲགས་པ་ནམས་ནི། དགེ་ཅེ་རྒྱ་ཐལ་མ་ལས་མཆེད་ཅིང་དཔོན་མགོ་གཞན་
གང་ལ་འང་མི་གཏོགས། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༩ ལོའི་རྗེས་ནས་དགེ་ཅེ་རྒྱ་ཐལ་མ་ཡོངས་
རྫོགས་ཞང་ཁག་གསུམ་བཟོས་ཤིང་། དབལ་བྱལ་གསེར་རྟའི་ལྷ་སྤེ་སྤོང་བ་
ར་སྐོར་ཞང་གཅིག་བྱས་ཏེ། དེ་བཞི་ལ་རྒྱ་ཐལ་མ་ཚུས་སམ་གྲ་ལེགས་ཚུས་བེར་

བཞིག་བཅོས་ཏེ་སི་ཁོན་ཞིང་ཆེན་དཀར་མངའ་སྡེ་ལོ་དེ་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་
དཀར་མངའ་སྡེ་རྫོང་ཁོངས་སུ་སྤྱར། ཞང་ཁག་དེ་བཞི་ལས་སྤྱོད་ཟ་ར་སྒྲོར་ལ་
རུ་ཁག་བདུན་ཡོད་པ་དང་མི་གངས་༡༡༥༠ ཅམ་ཡོད།

གཞིས་པ་རྒྱ་སྤྱོད་ཞང་ལ་རུ་ཁག་དགུ་དང་མི་གངས་༡༢༠༠ ཅམ་ཡོད།
གསུམ་པ་འབྲུག་ལུང་ཞང་ལ་རུ་ཁག་བརྒྱད་དང་མི་གངས་༡༤༩༠ ཡོད། བཞི་
བ་ཆ་ལུང་ཞང་ལ་རུ་ཁག་ལྔ་དང་མི་ངས་༡༩༢༠ ཡོད་པ་བཅས་མདོར་ན། ད་
ལྟའི་དུས་ལ་མ་རྒྱུས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་ཞང་ཁག་བཞི་དང་། རུ་ཁག་ཉེར་དགུ། མི་
གངས་༡༠༡༠༠ བཅས་ཡོད།

དགེ་ཅེ་རྒྱ་ཐལ་མའི་ས་ཁུལ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་སྤྱི་དཔོན་པོ་དགེ་ཅེ་
དཔོན་ཆང་ཡིན་པ་དང་། ནང་གསེས་སུ་ཆོ་བ་རེ་རེར་དཔོན་སློན་གྱི་ཐ་སྲུང་
ཡོད། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ ལོར་རྒྱ་ཐལ་མ་ཡོངས་རྫོགས་རྒྱ་ཞབས་སུ་མ་གྲོར་བར།
དགེ་ཅེ་རྒྱ་ཐལ་མའི་དཔོན་སློན་རྣམས་གཙོས་མི་མང་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱིས་རྒྱ་
དམར་བཅན་འདུལ་བར་འགོག་སྒོལ་གྱི་དམར་འདྲིང་གཡུལ་འབྲུག་ལན་མང་
བྱས་སོ། དགེ་ཅེ་རྒྱ་ཐལ་མའི་ལོ་རྒྱུས་འདི་དེ་ཕྱོགས་ནས་ཐེབས་པའི་རྒྱུས་ཡོད་
དུ་མས་ལོ་རྒྱུས་ས་བོན་གནང་བ་དང་། ཁོང་རྣམས་པས་ད་ལྟའི་ལུང་ལ་བཞུགས་པའི་
དགེ་ཅེ་རྒྱ་ཐལ་མའི་དཔོན་ཆེན་ལུ་རྒྱན་རྣམས་རྒྱལ་ལའང་ཐབས་ལམ་བརྒྱད་
བཀའ་འདྲི་བྱས་ཏེ་ཐོན་ཐིས་གནང་བ་དང་། ཁོང་རྣམས་ལ་འདི་ཉིད་ཕན་
གིས་ཚོམ་སྐྱིག་བྱེད་བཞིན་པའི་མདོ་སྤྱོད་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་ངེས་ཐེབས་
དགོས་པའི་དགོངས་འདུན་པ་བཅས་ལ་གཞིགས་ཏེ་འདྲི་ཁུལ་བྱས་པ་ཡིན་
ཀྱང་། ཡུལ་ལུང་ལ་རྒྱུས་མངའ་མེད་པའི་ཆ་ནས་ཆད་ལྷག་དང་ནོར་འཁུལ་
བྱུང་ཡོད་ན། ཁ་སློང་བྱ་རིགས་སོ།

མདོ་སྨད་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་ལས་རྩུལ་
འཛམ་ཐང་རྫོང་ཁོངས་ཀྱི་
བོད་སྡེ་ཁག

དང་བོ། སྤྱི་བཤད་མདོར་བསྟུས།

དེང་གི་འཛམ་ཐང་རྫོང་དུ་འབོད་པ་ནི། སེ་ཁྲོན་ཞིང་ཆེན་རྩུལ་བོད་
རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་དུ་འབོད་པའི་མངའ་ཁོངས་ཀྱི་རྫོང་ཁག་འབྲིང་གས་
ཤིག་ཡིན་ལ། རྩུལ་བོད་དང་། མགོ་ལོག་པད་མ་རྫོང་། དཀར་མཛེས་ཁུལ་
གསེར་རྩུལ་རྫོང་། འབྲོང་རྫོང་བཅས་ཀྱི་དབུས་སུ་ཆགས་པའི་ཡུལ་ཁམས་ཤིག་
ཡིན་ལ། རྫོང་སྤྱིའི་རྒྱ་ཁྲོན་ལ་སྤྱི་ལེ་གུ་བཞི་མ་༤༡༩༩ ཡོད་ཅིང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩
ལོར་སྤྱི་མཆིས་བྱས་པ་ལྟར་ན་རྫོང་སྤྱིའི་མི་འབོར་༡༩༡༠༠ ཡོད་པའི་ནང་གི་
བརྒྱ་ཆ་༡༥ བོད་རིགས་ཡིན་པར་བཤད།

དེང་དུས་རྒྱུ་ཡིག་ཆ་འགའ་ཞིག་ཏུ་རྫོང་འདྲིའི་ཁོངས་སུ། ༡། འཛམ་
 ཐང་གྲོང་བརྒལ་དང་། ༡། ལྷ་མདའ་༡། རོ་སུལ་༤། སི་ལི། ༥། རྫོ་ཁོག་ ༦།
 ལྷ་མདའ་ ༧། ཀ་ཐོག་ ༨། འཛམ་ཐང་སྟོད་མ། ༩། འཛམ་ཐང་བར་མ། ༡༠།
 བུག་རྩེ། ༡༡། ར་མདའ་ ༡༢། རྫོང་མདའ་བཅས་གྲོང་བརྒལ་དང་ཞང་ཁག་
 བརྒྱ་གཉིས་ཡོད་པར་བཤད་ཀྱང་། ཡུལ་དེ་བའི་བོད་མི་རྣམས་ཀྱི་འབོད་སྣངས་
 བློ། ༡། ལྷ་མདའ་ཞང་དང་། ༡། ཀ་ཐོག་ཞང་། ༡། འཛམ་ཐང་བར་མ་ཞང་།
 ༤། གོང་རྒྱ་ཞང་། ༥། མངོ་རུང་ཞང་། ༦། རོ་སས་ཞང་། ༧། དར་སྒྲུ་ཞང་། ༨།
 གཡུ་ཐོག་ཞང་། ༩། ལྷ་མདའ་ཞང་། ༡༠། གི་ད་ཞང་། ༡༡། ཡུ་ནས་ཞང་། ༡༢།
 བསང་ཁོག་ཞང་བཅས་བརྒྱ་གཉིས་ཡིན། འདྲིའི་ནང་གི་ཞང་མིང་ཁག་ཅིག་
 རྒྱ་སྐད་ཀྱིས་བཏགས་པའི་མིང་ཡིན་པ་འདྲ།

རྫོང་ཁོངས་སུ་རྒྱ་ཆེན་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་མངོ་རུ་ཆུ་ཁྲི་མ་རྒྱ་དང་འབྲེས་
 བཞིན་ཡོད་ལ། རྫོ་ཆུ་ཁྲི་རྒྱལ་མོ་རྒྱལ་རྒྱ་དང་འབྲེས་ནས་གཉིས་ཀ་འབྲི་རྒྱུའི་
 ལྷ་མདའ་བཅས་བཞིན་ཡོད། རྫོང་ཡོངས་རྫོགས་མངོ་ཁོག་དང་རྫོ་ཁོག་གཉིས་སུ་
 བྱུང་ཡོད་ཅིང་། ཞང་ཁག་དང་ལྷ་མངོ་ཡུལ་དང་། གཞན་རྣམས་རྫོ་ཁོག་ཏུ་
 ཡོད། འདྲིར་གནས་པའི་ཡུལ་མི་ཆང་མ་བོད་རིགས་གཙང་མ་ཡིན་ལ། འཆོ་
 བ་ནི་ཞིང་ལས་དང་། འབྲོག་ལས། ཆོང་ལས་བཅས་ཡིན། རྫོང་འདྲིའི་ཁོངས་
 སུ། རྫོ་ནང་དང་རྫོང་མ། བཀའ་བརྒྱུད་སོགས་ཆོས་རྒྱུད་མི་འབྲེས་པའི་དགོན་
 པ་ཆེ་རྒྱུ་སྟོན་བུན་ཡོད། རྫོང་གྲོང་བརྒལ་ནི་ལྷ་མདའ་ཞེས་པའི་གཙང་རྫོང་
 ཞིག་ཏུ་ཆགས་ཡོད།

གཉིས་པ། འཛམ་ཐང་གི་ལོ་རྒྱུས་འཕེལ་རིམ།

འཛམ་ཐང་ཡུལ་གྱི་བྱང་རིམ་བརྗོད་པ། འཛམ་ཐང་གི་ལོ་རྒྱུས་འཕེལ་
རིམ་ནི་མདོ་སྐྱད་གྱི་ཡུལ་གཞན་དང་ཅུང་མི་འབྲ་བ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་ཡོངས་
ལྟར་ཐོག་མར་མི་སྡེ་ཆགས་ཤིང་དེའི་མགོ་འདྲིན་གྱི་དཔོན་མགོ་བྱང་། དེས་
སྤྱིན་བདག་ཁྲར་ཏེ་དགོན་སྡེ་དང་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་བྱང་བ་མ་ཡིན་པར། ཐོག་
མར་དམ་པའི་ལྷ་ཆོས་སྐྱབ་མཁན་གང་ཟག་གིས་ཡུལ་ཁམས་ལ་མངའ་དབང་
བསྐྱར། ཕྱིས་རིམ་གྱིས་མི་དཔོན་བྱང་བ་ཞིག་ཡིན་པས་ཐོག་མར་ལྷ་དཔོན་
ནམ་ཁྱེད་ལྷུ་མེར་མོ་བས་ཡུལ་ལྷང་ལ་མངའ་དབང་བསྐྱར་བ་ནས་ལོ་རྒྱུས་གྱི་
བྱང་བ་བརྗོད་ན་ཤིན་ཏུ་འོས་འཚམ་ཡིན།

སྐར་མཛི་ཡུལ་ཞེས་གྲགས་པའི་ཡུལ་འདི་ཆ་ཁོ་བའི་ཁྲངས་སུ་གཏོགས་
ཅིང་། ཆོས་ལུགས་བོན་ཡིན་པར་ངེས། དེའི་རྗེས་སྤྱི་ལོ་༡༩༤༡ ལོར་གྲོང་རྟལ་
མི་བྱ་བ་མཛི་ཡུལ་འཛམ་ཐང་དུ་ཕེབས་ནས་འདམ་ཐང་དགོན་ངོ་ནང་དུ་
བསྐྱར་བ་སོགས་མཛད་འཕྲིན་བསྐྱང་ཚུལ་ངོ་ནང་ཆོས་འབྱུང་ལྷ་བའི་སྒྲོན་
མེར་གསལ་ཞིང་། ཁོང་གི་བུ་སློབ་ནམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཆོས་རྗེ་རྒྱལ་བ་བཟང་
བྱ་བར་དགོན་སྡེ་གཏད། ཆོས་རྗེ་སྐུ་ཕྱེང་དང་བོ་རྒྱལ་བ་བཟང་གིས་རྒྱལ་ལོང་
རྒྱལ་ཁག་བཙོ་བརྒྱད་དང་། དེའི་མངའ་ཁོངས་སུ་དགོན་པ་བརྒྱ་དང་ཙུ་
བརྒྱད་བཞེངས་པར་གྲགས། དེའི་སྐུ་ཕྱེང་གཉིས་པ་མེ་རྒྱུས་དགོན་སྡེ་བཅུ་བཞི་

ཕྱག་འདེབས་མཛད་ཅིང་། རྒྱ་སྐད་གི་གོང་མ་ཞིག་དང་མཆོད་ཡོན་དུ་གྱུར་
གྱུར་པར་བཤད། རྒྱ་སྐད་གསུམ་པ་བཅོ་རིམ་གི་དང་། བཞི་བ་གྲགས་པ་འོད་
ཟེར། ལུ་བ་མི་པམ་ལྟན་གྲགས་པ། འདི་ཡན་ཆད་དུ་མཛི་ཡུལ་སྤྱི་ལ་དབང་
བའི་མི་དཔོན་ཞིག་མ་བྱུང་བར་གྲགས།

ཆོས་རྗེ་ཕྱི་མ་འདིའི་སྐབས་མགོ་ལོག་ནག་ཐར་བྱ་བའི་གྲགས་པ་ཅན་
དེ་ཉིད་འཛམ་ཐང་དཔོན་རབས་དང་བོར་གྱུར། ནག་ཐར་ནི་མགོ་ལོག་ཁག་
གསུམ་གྱི་སྐབས་བཤད་ཟེན་པ་ལྟར་ཨ་སྤྱོད་པག་ཐར་གྱི་སྐབས་པར་འབྲུམ་གྱི་
གདུང་རྒྱུད་ཡིན་པར་བཤད་ཅིང་། དེས་དཔོན་མགོ་འཛིན་སྐབས་སོག་དམག་
འདི་ཕྱོགས་སུ་སྤྱོད་པས་ནས་གཡུལ་འབྲུག་བྱས་སྐབས་དཔོན་པོ་ནག་ཐར་གྱི་
ཆོ་སྐོག་ཤོར། དེ་དུས་ནག་ཐར་རང་ལོ་༥༠ ཡིན་ཟེར། སོག་དམག་གི་དཔོན་
པོ་བྱ་རྒྱ་ཅན་བསད་ནས་བཅའ་པོ་ནག་ཐར་གྱི་དགེ་རྩལ་བཞེངས་པའི་མཆོད་
རྟེན་གྱི་ལོག་དུ་མནན་པ་མ་ཟད་རྟ་ཡི་སྐྱེ་འཁོར་རྣམས་ད་ལྟོ་འདྲེ་མགོན་ཁང་
དུ་ཡོད་པར་བཤད། དེ་ནས་ཆོས་རྗེ་རྒྱ་སྐད་དུག་པ་དེས་དོན་བསྟན་པ་དར་
རྒྱས་ཕྱོན་ནས་དགོས་པའི་དབང་གིས་དགོན་པ་གོང་ནག་དུ་བསྐྱུར། དེ་སྐབས་
གྱི་འཛམ་ཐང་དཔོན་པོ་ནི་ཨ་སྤྱོད་བསྟན་བཟང་ཡིན་པར་གྲགས།

ཆོས་རྗེ་རྒྱ་སྐད་བདུན་པ་རྒྱལ་བ་བཟང་གི་རིང་ལ་འཛམ་ཐང་དགོན་པ་དེ་
ཆོས་རྗེ་དང་། གཙང་བ། ཆོས་བརྩ་བཅས་གཙང་གསུམ་དུ་གྱུས། ཡིན་ནའང་
དེ་དུས་ད་དུང་འཛམ་ཐང་ཅམ་ལས་མཛི་ཡུལ་སྤྱི་ལ་དབང་བའི་དཔོན་པོ་ཞིག་
བྱུང་མེད་ཅིང་། གདོང་ཁང་གདོང་མདོ་དང་། འཕྱར་རྩ་རབ་འཛིགས་སོགས་
གྱིས་མཛི་ཡུལ་གྱི་ཆོ་བ་ཁག་མགོ་ལོག་ཁག་གསུམ་དང་། རྗེ་འགག་རྒྱལ་བོ། ཆོ་
ཁོ་ཁྱོ་སྐབས་སོགས་ལ་བགོ་འགྲེམས་བྱས་པར་གྲགས།

དེ་སྐབས་གྱི་གཙང་བའི་དགོན་བདག་ངག་དབང་འཕྲིན་ལས་རྣམ་

རྒྱལ་ཡིན་ལ། ཁོང་ནི་གཙང་བ་ཆ་ལུ་བ་དང་སློ་ཤོས་ནམ་རྒྱལ་གྱི་དཔོན་རྒྱུད་
ལ་འབྱུངས། གོང་མ་ནམ་གཉིས་སྐུ་མར་བསྟེན་ནས་མདོ་སྨད་ཀྱི་གཞུང་
དང་། དབང་ལུང་མན་ངག་གི་བདག་པོར་གྱུར་པར་བཤད། དེའི་ཡང་སྲིད་
དང་། ཆོས་རྗེ་སྐུ་ཕྱེད་བདུན་པའི་སྐུ་མཆེད་ནམས་མི་རྒྱལ་དཔོན་པོར་
བསྐོས་ཏེ་སྐར་ཁག་རང་རང་གི་དཔོན་པོའི་ཐོབ་ས་བཟུང་བ་ཡིན། ཆོས་རྗེ་
མི་རྒྱལ་གདུགས་དཀར་མགོན་དང་། མི་རྒྱལ་འཛིགས་རྒྱལ། མི་རྒྱལ་བསོད་
ནམས། མི་རྒྱལ་ཉ་ལུ། མི་རྒྱལ་སློ་ཆོས་སོགས་རིམ་བཞིན་ཆོས་རྗེས་ཆོ་བའི་
དཔོན་སར་བསྐྱད། གཙང་བའི་མི་རྒྱལ་ཆོས་རྒྱལ་འབུམ་དང་། བཟླ་ཤིས་
འབུམ། གནམ་རྒྱལ་འབུམ་ནམས་ཀྱང་རིམ་པ་བཞིན་གཙང་བའི་དཔོན་སར་
བསྐྱད། གཙང་བ་ངག་དབང་འཕྲིན་ལས་ནམ་རྒྱལ་གྱི་སྐུ་སྐུ་ངག་དབང་
འཕྲིན་ལས་ནམ་རྒྱལ་གྱི་ཡང་སྲིད་འཕྲིན་ལས་ནམ་རྒྱལ་དང་། ཆོས་རྗེ་སྐུ་ཕྱེད་
བརྒྱད་པ་མི་པམ་ཆོས་གྱི་ཉི་མ་གཉིས་དུས་མཉམ་མཉམ་ཞིང་། དེ་གཉིས་གྱི་
རིང་ལ་མངོ་ཡུལ་དུ་རྒྱ་དམར་གྱི་དམར་དམག་རྒྱུད་ཅེས་པ་སྟེ་བས་པས་
ཡུལ་སྡེ་ལ་གནོད་འཆེ་ཆབས་ཆེན་བཟོས། འདི་འཛམ་ཐང་དུ་རྒྱ་དམག་སྟེ་བས་
ནས་གཡུལ་འབྱུག་བྱས་པ་དང་བོ་ཡིན།

དེ་དུས་གྱི་ཆོས་རྗེའི་དཔོན་པོ་མི་རྒྱལ་འཛིགས་རྒྱལ་ཡིན་པ་འདྲ།
གཙང་མི་རྒྱལ་སྐང་དར་འབུམ་ཡིན། ཆོས་རྗེ་སྐུ་ཕྱེད་དགུ་བ་འཛིགས་མེད་
བཟླན་པའི་ཉི་མ་དང་གཙང་བ་ངག་དབང་དཀོན་མཆོག་འཛིགས་མེད་ནམ་
རྒྱལ་གཉིས་དུས་མཉམ་ཡིན། དེ་གཉིས་གྱི་དུས་སུ་ཆོས་རྗེའི་དཔོན་པོ་མི་རྒྱལ་
བསོད་ནམས་དང་། གཙང་བའི་མི་རྒྱལ་ཆོས་རྒྱལ་འབུམ་ཡིན། དེའི་རྗེས་
སུ་ཆོས་རྗེའི་དཔོན་པོ་ཉ་ལུ་དང་། གཙང་བའི་དཔོན་པོ་བཟླ་ཤིས་འབུམ་ཡིན།
དེ་དག་གི་དུས་ཏེ་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༤ ལོའི་འོ་རྩ་ཟླ་༩ ཆོས་༡༤ ཉིན་མདོ་སྨད་སྤྱི་

མཚུངས་ལྟར་ཡུལ་འདི་ལའང་རྒྱ་དམར་གྲང་ཁྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དམག་བྲངས་ཏེ་
 བོད་མི་ནམས་དང་གཡུལ་འབྲུག་ཆབས་ཆེན་བྱས། འོན་ཀྱང་མགོ་སྤྱད་ཡོད་
 ཅིང་། རྒྱ་དམར་གྱི་གོ་ལག་དམག་གྲངས་གང་ཅིའི་ཆ་ནས་མ་རྒྱས་པས།
 མི་རྒྱུ་བསོན་ནམས་དང་། མི་རྒྱུ་བཀྲ་ཤིས་འབྲུམ་གཉིས་གཙོས་མངོན་པས་
 གྱི་མི་གྲངས་༡༥༩༠ ཅུང་དམར་བསད་བྱས་དང་། ཡུལ་ཁམས་ལ་ཕུག་དང་
 མནར་གཙོད་སློ་ཡུལ་ལས་འདས་པ་བྱུང་།

གསུམ་པ། འཛམ་ཐང་རྫོང་ཁོངས་ཀྱི་དགོན་སྡེ།

འདིར་སྤྱི་ལོ་༡༩༤༢ ལོར་དགེ་མཆོག་འོད་ཟེར་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་བཏབ་པ་
 དཔལ་ཡུལ་ནམ་རྒྱལ་གཙང་རུང་རྒྱལ་བའི་ཡང་དགོན་དང་། རབ་བྱུང་༡༩
 ནང་གྲུབ་ཐོབ་དོན་གྲུབ་འོད་ཟེར་གྱིས་བཏབ་པ་གསང་སྐྱེས་རབ་བཏན་
 སྤྱིང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༧ ལོར་གཙང་བ་མི་པམ་མགོན་པོས་བཏབ་གསེར་ཐང་བདེ་
 ཆེན་སྤྱིང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་རྒྱལ་སྐྱེས་པ་དམ་བདུད་འདུལ་གྱིས་བཏབ་
 གསང་སྐྱེས་བཏན་རྒྱལ་སྤྱིང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༠༥ ལོར་གྲུབ་ཆེན་བཏན་འཛིན་
 རོར་བྱས་བཏབ་པ་གྲུབ་འཛིན་དགོན་གསང་ཆེན་གཏེར་མངོན་སྤྱིང་། སྤྱི་ལོ་
 ༡༩༧༩ ལོར་གསེར་ལྷ་ཅེ་སྐྱེས་པའི་ཕེ་ཤེས་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་བཏབ་ཆུན་དབུ་དགོན།
 སྤྱི་ལོ་༡༩༨༩ ལོར་གསེར་པེ་ཤེས་སང་གས་བཏབ་པ་སྐྱེ་འབྲུམ་དགོན་ནམ་
 ཕྱོགས་ལས་ནམ་པར་རྒྱལ་བའི་དགོན། སྤྱི་ལོ་༡༩༠༩ ལོར་རྩི་མེད་རྩི་རྩིས་

བཏབ་པ་གོར་དབུ་དགོན། གྱི་ལོ་༡༥༠༡ ལོར་པ་ལྷ་འཕྲིན་ལས་མཆོག་གིས་
 ཡུཏཔ་ལ་དགོན། གྱི་ལོ་༡༥༡༡ ལོར་ཁམས་ཚུ་པོ་རྟགས་ལྷན་རིན་པོ་ཆེས་བཏབ་
 པ་ཤོལ་བསྐྱས་དགོན་པ། རབ་བྱང་༡༡ ནང་བྱ་ཡུར་ཀྱན་དགའ་ཆོས་འབྱོར་
 གྱིས་བཏབ་པ་བྱ་ཡུར་དགོན་ཐུབ་བསྟན་བཤད་སྐྱབ་སྒྲིང་། གྱི་ལོ་༡༥༤༩ ལོར་
 ཨ་སྲུག་ཆོས་སྐྱ་མཆོག་གིས་ཨ་སྲུག་དགོན། གྱི་ལོ་༡༥༤༩ ལོར་བཏབ་པ་བཀྲ་
 སྐོར་དགོན། གྱི་ལོ་༡༥༤༩ ལོར་སྐ་མ་ཨ་ཕྱིག་གིས་བཏབ་པ་སྤང་ཐོག་དགོན།
 ཟླ་དགོན་དབང་ཕྱག་རབ་བཏན་གྱིས་བཏབ་པ་གསང་སྐྱུ་ཤུགས་འབྱུང་
 སྒྲིང་། རབ་བྱང་༢ ནང་མཁར་བ་སྐ་མས་བཏབ་པ་སྐོམ་པ་ལ་ཁ་ཐུབ་བསྟན་
 བཤད་སྐྱབ་སྒྲིང་། གྱི་ལོ་༡༥༥༥ ལོར་གཙང་བ་ངག་དབང་བསྟན་ཆུམ་གྱིས་
 བཏབ་པ་གཙང་དགོན། གྱི་ལོ་༡༥༥༩ ལོར་རྟན་གྱི་རྟིས་བཏབ་པ་ཆོས་བརྩ་
 དགོན། གྱི་ལོ་༡༥༠༠ ལོར་རྒྱ་གྲིས་བཏབ་པ་ཆོས་རྩེ་དགོན། གྱི་ལོ་༡༥༥༥ ལོར་
 རྩེ་ཆུ་ཆུ་སྐ་མས་བཏབ་པ་ས་དམར་དགོན། གྱི་ལོ་༡༥༤༩ ལོར་དགེ་བཤེས་
 ཡོག་བེ་ཉེ་མ་དཔལ་གྱིས་བཏབ་པ་འདྲི་བའི་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་སྡེ། གྱི་ལོ་༡༥༩༡
 ལོར་གཙང་བོ་ངག་དབང་བསྟན་པ་གསལ་བྱེད་གྱིས་བཏབ་པ་ཆོས་ཐང་
 དགོན། གྱི་ལོ་༡༥༥༠ ལོར་སྐྱུ་ལ་སྐྱ་འཆི་མེད་རིག་འཛིན་གྱིས་བཏབ་པ་སྤོ་
 དགོན། གྱི་ལོ་༡༥༥༠ ལོར་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་བཏབ་པ་དགོན་སར་
 དགོན། གྱི་ལོ་༡༥༥༥ ལོར་པ་ལྷ་ལོ་ར་བྱ་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་བཏབ་པ་མེ་དགོན།
 རབ་བྱང་༡༡ ནང་གྱ་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་བཏབ་པ་བདེ་ཆེན་སྒྲིང་། གྱི་ལོ་༡༥༤༩
 ལོར་སྐ་མ་འཛིགས་མེད་འོད་ཟེར་གྱིས་བཏབ་པ་གཙུག་ན་དགོན། འགོ་ར་
 ལྟོད་དགོན། གྱི་ལོ་༡༥༤༥ ལོར་མཁུན་སྐ་པ་རྒྱ་རིག་འཛིན་གྱིས་བཏབ། གྱི་
 ལོ་༡༥༤༩ ལོར་རྩེ་སྐྱོད་རྟག་བཏན་དམ་ཆོས་སྒྲིང་། གྱི་ལོ་༡༥༠༠ ལོར་གཤེན་
 རྩེ་སྐ་མས་དགོན་གོང་མ། གྱི་ལོ་༡༥༠༥ ལོར་རི་ཁོག་པ་བཀྲ་ཤིས་འོད་ཟེར་

གྱིས་བཏབ་པ་རི་ནང་གནས་ཆེན་དགོན་བཅས་ཡོད་ལ། འདི་དག་སྒྲེགས་
བམ་མུ་བའི་དགོན་སྡེའི་ལོ་རྒྱུས་སྐབས་གསལ་བོར་བྲིས་ཡོད་པས་དེར་
གཟིགས་པར་བྱ།

བཞི་བ། འཛམ་ཐང་རྫོང་ཁོངས་ཀྱི་སྡེ་བ་ཁག

དེང་གི་འཛམ་ཐང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི་ཁང་ངམ་ཡུལ་ཚོར་འབོད་པ་བརྒྱ་
གཉིས་ཡོད་པ་ནི།

༡། ར་མདའ་ཁང་དང་།

༢། ཀ་ཐོག་ཁང་།

༣། འཛམ་ཐང་བར་མ་ཁང་།

༤། གོང་རྒྱ་ཁང་།

༥། མཛི་རུང་ཁང་།

༦། ཐོ་སས་ཁང་།

༧། དར་སྒྱ་ཁང་།

༨། གཡུ་ཐོག་ཁང་།

༩། སྐ་མདའ་ཁང་།

༡༠། གི་ད་ཁང་།

༡༡། ཡུ་ནས་ཁང་།

༡༢། བསང་ཁོག་ཁང་བཅས་བརྒྱ་གཉིས་ཡོད། བོད་ཀྱི་སྡེ་ཚོ་ཁག་ས་བབ་

སྟབས་འབྲེལ་གྱིས་ཞང་ཁག་དེ་དག་ཏུ་བཞོས་པའི་གནས་སྟངས་རགས་རིམ་
ཅམ་ནི།

༡། ར་མདའ་ཞང་ཞོངས་སུ་འ་གྱ། ལྟ་བཅོས། གྱ་ལ། བྱ་ཡིར། རྩེ་ནང་། བསུ་
མདའ། སྤིང་ཆང་། ཁང་ཐོག་ཆང་། སྤྲ་རྒྱལ་ཆང་། མིག་ནང་ཆང་སོགས་
ཡོད། བསྐྱོར་ཉིན་སྤིབ་གཉིས། མངྩ་སྤིབ་ཁག་གསུམ། རྒྱག་ནང་། རྒྱག་
མདའ། ཀ་ཐོག་ར་འོབ། གཉེར་སྐོར། ལ་ཤུལ་སོགས་ཡོད།

༢། འཛམ་ཐང་བར་མ་ཞང་ཞོངས་སུ། ཆོ་གཙང་གསུམ། དུལ་བ་ཁག་གསུམ་
ཡག་མདོ་བཅས་ཡོད།

༣། ཞོང་རྒྱ་ཞང་ཞོངས་སུ། རི་འཕོང་། ཞོང་རྒྱ། དམར་རྩ། མ་འཕུར་གཉིས།
ཆ་ཁ་སྡེ་བ་སོགས་ཡོད།

༤། མངྩ་རོང་ཞང་ཞོངས་སུ། བྲ་སྐོར་སྡེ་བ། གཡག་ཆོ། འགའ་ར། འ་
བཟང་སོགས་ཡོད།

༥། ཐོ་སས་ཞང་ཞོངས་སུ།

༦། དར་སྒྱ་ཞང་ཞོངས་སུ། དར་སྒྱ་སྟོད་སྐྱོད་བར་གསུམ། ཐྱི་ར་སོགས་ཡོད།

༧། གཡུ་ཐོག་ཞང་ཞོངས་སུ་རྒྱག་ཆུང་། མགོ་ལོག་སྐོར། གི་ར། སུམ་རྩུ་ཤོག་
བ། རི་ནང་ཆང་། རྩོ་སྟོན། ཁ་ཡས་ཆང་། ཡ་ཁོན་སོགས་ཡོད།

༨། མདའ་ཞང་ཞོངས་སུ། ལྷག་ཞོང་། རྒྱག་རྒྱ། སོག་པོ། གསེར་ཁོ། རྩོ་སྐྱོད་
སྡེ་སོགས་ཡོད།

༩། གི་ད་ཞང་ཞོངས་སུ། སྟོང་དཔོན། རྒྱ་ཤུས་སོགས་ཡོད།

༡༠། དུ་ནས་ཞང་ཞོངས་སུ། འོང་ཀར། བསང་སྐོར་རོང་སྡེ་དང་། འབྲོག་
སྡེ་གཉིས་སོགས་ཡོད།

ལྷ་བ། ར་བྱུལ་ལོ་རྒྱུས་སྒྲེགས་བཅ་གསུམ་པར་གསལ་
བའི་འཛམ་ཐང་རྫོང་གི་སྤྲེ་ཆོ་ཁག

༡། འཛམ་ཁོག་གེན།

༡། རོ་ཁོག་རྒྱུས།

༡། ཀ་མདའ་ཡུལ་ཆོ། བྱག་མགོ་གོང་ཆོ། ཀ་མདའ་གོང་ཆོ། ལྷ་རི་གོང་ཆོ།
ཞིང་འཕེལ་གོང་ཆོ། མེས་མདའ་གོང་ཆོ། རང་ཁོག་གོང་ཆོ།

༢། རོ་སྟོད་ཡུལ་ཆོ། བུ་རྒྱུས་གོང་ཆོ། སྒྱུར་གོང་ཆོ། གཡུ་ཐོག་གོང་ཆོ། བྱག་
རྒྱུང་གོང་ཆོ།

༣། བྱག་རྩེ་ཡུལ་ཆོ། བྱག་རྩེ་གོང་ཆོ། དག་ལྷ་གོང་ཆོ། བྱག་ཡུལ་གོང་ཆོ།
ཁ་ལུང་གོང་ཆོ། བྱག་ཆ་གོང་ཆོ། ར་མགོ་གོང་ཆོ།

༤། མོ་སྒུལ་ཡུལ་ཆོ། མོ་སྒུལ་གོང་ཆོ། ཡུ་ནས་ཆེ་གོང་ཆོ། ཡུ་ནས་རྒྱུང་བ་
གོང་ཆོ། ཡུལ་བཞི་གོང་ཆོ། བསྐྱེད་གོང་ཆོ།

༥། རྩང་ཁོག་ཡུལ་ཆོ། རྩ་སྒྲོན་གོང་ཆོ། ཡིད་དྲུངས་གོང་ཆོ། དབུ་ལུང་
གོང་ཆོ།

༦། སེ་ལི་ཡུལ་ཆོ། དར་རྒྱ་སྟོད་མ་གོང་ཆོ། དར་རྒྱ་སྟོད་མ་གོང་ཆོ། ཆོ་བོ་
གོང་ཆོ། དབུ་ཉོས་གོང་ཆོ། དར་རྒྱ་བར་མའི་གོང་ཆོ།

༧། བ་མདའ་རྒྱུས།

༡༠། བ་མདའ་ཡུལ་ཚོ། གྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་འོ་གྲོང་ཚོ། བ་མདའ་གྲོང་ཚོ། ཁང་ཤོག་གྲོང་ཚོ། བྱ་ཡུར་གྲོང་ཚོ། ཨ་ཀྱ་གྲོང་ཚོ། གསང་ལུང་གྲོང་ཚོ། ཨ་སྲུག་མ་གྲོང་ཚོ།

༡༡། རྫོང་མདའ་ཡུལ་ཚོ། རྫོང་མདའ་གྲོང་ཚོ། ཀྱ་ལ་གྲོང་ཚོ། བ་སྲུག་གྲོང་ཚོ། བཀྲ་སྐོར་གྲོང་ཚོ། གཡག་ཆེ་གྲོང་ཚོ། གདོང་ངོས་གྲོང་ཚོ། ཤོས་ཆེབ་གྲོང་ཚོ།

༡༢། ཀ་ཐོག་ཡུལ་ཚོ། ཀ་ཐོག་གྲོང་ཚོ། འབྲིལ་ལོ་མ་གྲོང་ཚོ། འབའ་མདའ་གྲོང་ཚོ། རབ་ཁ་གྲོང་ཚོ། ཆོས་ཐང་གྲོང་ཚོ། རྒྱག་མདའ་གྲོང་ཚོ། རྒྱག་ནང་གྲོང་ཚོ།

༡༣། འཛམ་ཐང་ཡུལ་ཚོ། འཛམ་ཐང་གྲོང་ཚོ། ཡག་མདོ་གྲོང་ཚོ། རུད་ཁང་མངའ་གྲོང་ཚོ། རི་འཕོངས་གྲོང་ཚོ། རྒྱག་མདོ་གྲོང་ཚོ། ཁང་རྒྱལ་གྲོང་ཚོ། ཆ་ཁ་གྲོང་ཚོ། ཆ་ཐོག་གྲོང་ཚོ།

མདོ་སྐད་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་དམར་ཐང་(དོང་ ཡོན་)ཚྲང་ཁོངས་ཀྱི་བོད་སྡེ་ཁག

སྤྱི་བཤད་མདོར་བསྟུན།

ཡིག་ཆ་ལ་ལར་འདི་ལ་སྐོམ་ཁོག་ཚྲང་ཡང་གིས་ཤིང་། ཚྲང་འདིའི་སྡེ་
ཤར་དུ་བྱུང་ཆུ་ཚྲང་དང་། ལུབ་རྒྱུད་རྩ་བ་ཚྲང་། བྱང་རྒྱུད་མཛོད་དགེ་སྐུ་སྐུ་
དང་ས་འདབས་འབྲེལ་ནས་ཡོད། ཀྱང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཆོ་ཁག་ཅེས་པའི་རྒྱ་ཡིག་
གི་དཔེ་དེབ་དུ། ཚྲང་འདིའི་རྒྱ་ཁྱོན་ལ་སྤྱི་ལེ་གྲུ་བཞི་མ་༩༩༠༠ དང་། དུད་
ཁྱིམ་༡༥༩༩ ཡོད་པ་ལ་མི་གྲངས་༥༩༠༩ ཡོད་ཅིང་། དེའི་ནང་རྒྱ་རིགས་དང་
ཁ་ཆེ་མི་གྲངས་༡༠༠༠ ཡས་མས་ལས་གཞན་ནམས་བོད་རིགས་འབྲོག་པ་ཡིན་
ཞེས་འཁོད་འདུག་ཀྱང་། དེ་དུས་ཀྱི་ཚྲང་དང་ཁུལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱུས་པ་གསར་
བསྐྱེད་ཀྱིས་པའི་ནང་། ཚྲང་སྤྱིའི་རྒྱ་ཁྱོན་ལ་སྤྱི་ལེ་གྲུ་བཞི་མ་༩༩༩༩ དང་།

མི་འབོར་༤༠༠༠༠ ཡོད་པ་ལས། བརྒྱ་ཆ་འདྲ་མཉམ་ཡོད་ཅིང་། ཡོད་རིགས་ཡིན་ཞེས་འཁོད་
 འདུག འདི་ལ་ཆགས་ཡུལ་གྱི་དབང་གིས་དམར་ཐང་རྫོང་གིས་པའང་སྤང་།
 ལོ་རྒྱུ་༡༠ གོང་རྒྱས་བསྒྲིགས་པའི་ཡིག་ཆ་ཁག་དྲུག་སྐོར་ལོངས་སུ་གྱུར་
 མཆུ་གེན་དང་། ༡། ལྷ་རྒྱལ་སྤྱི་ཐོང་བཅུ་ལ། ༡། ལྷ་རྒྱལ་སྤྱི་ཐོང་རྒྱུ། ༡། ཨ་
 མཆོག་ ༤། ཆོ་བཞི། ༥། ལུང་བེ། ༦། ཟངས་དཀར། ༧། ཆེ་བ་རྒྱུ། ༨།
 གསེར་དེལ། ༩། ཆེ་བ། ༡༠། སྤྱི་ཆེན། ༡༡། ཨ་མོ། ༡༢། ལུང་རིང་བཅས་གོང་
 བཅུ་དང་། རྒྱུ་ཞང་བཅས་༡༢ ཡོད་པར་བཤད་ཀྱང་། དེར་དུས་གསར་
 དྲུག་སྒྲིགས་པའི་འབྲེལ་ཡོད་ཡིག་ཆ་ཁག་དྲུག་ ༡། རྒྱུ་རྒྱུ་གེན། ༡། ལྷ་རྒྱལ་
 སྤྱི་ཐོང་གེན། ༡། ཨ་མཆོག་ ༤། ལུང་བེ། ༥། སྤྱི་ཆེན། ༦། ཨ་མོ། ༧། ཆེ་བ། ༨།
 གསེར་དེལ། ༩། སྤྱི་ཆེན། ༡༠། ཅང་ཨར། ༡༡། ལུང་རིང་བཅས་གེན་དང་
 ཞང་ཁག་༡༢ ཡོད་པར་བཤད།

དང་བོ། ཨ་མཆོག་མཆན་ཉིད།

མཁན་རྒྱུ་རྒྱལ་བཟང་རྒྱ་མཆོའི་ཨ་མཆོག་མཆན་ཉིད་དགོན་གྱི་
 གདན་རབས་འཁོན་དཔལ་བོ་ཆེ་བྱ་བ་ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་སྤྱོད་ལྷེ་བཙན་གྱི་ནང་
 སྤོན་བྱས་ནས། རྒྱལ་བོ་ལ་སྐྱེ་གསུང་བྱུགས་གསུམ་གྱི་སྤོན་པོ་ཡོད་པ་ལས་ཨོ་
 ལྷ་རྒྱུ་གི་ཐམ་ཀ་གནང་སྤོལ་ཡོད་པས་སྤོན་དེ་ལ་ཨ་ཡིག་གསུང་གི་ཐམ་ཀ་ཡོད་
 པས་ཨ་མཆོག་ཅེས་ཐོགས། འཁོན་དཔལ་བོ་ཆེ་ལ་སྤྱོད་བཞི་བྱུང་བའི་རྒྱུང་
 བ་འཁོན་སྤྱི་དབང་བོ་ཆེ་འཛིན་དང་དེ་ལ་སྤྱོད་བྱུག་བྱུང་བའི་ཐ་རྒྱུང་ཤེས་
 རབ་ཡོན་ཏན་གྱི་སྤྱོད་རྒྱུང་བ་བསོད་ནམས་ནོར་བུ་བྱ་བ་འཁོར་མི་བྱིམ་མང་

བོ་ཁྱིད་ནས་མདོ་སྐྱོད་དུ་སྒྲིབ་སྟེ། རྒྱལ་མོ་ཆ་བ་རོང་དང་རྩ་བའི་བར་དུ་ལྷ་
ཨ་མཆོག་གི་ཡུལ་འདིར་གཞིས་བབས་སྟེ། སོ་བྲང་དམར་བོ་ཞེས་པ་བཞི་ཐོག་
ཅན་བཞེངས། ལྷོ་རྒྱུད་ཆ་བ་ཁག་གསུམ་དང་། རྩ་སྐྱོད། ཨ་མཆོག་གི་ཡུལ་
འདིར་སྤར་གྱི་རུས་རྒྱུད་གཅིག་པའི་ཨ་མཆོག་གྲུ་ཁྲོ་ཆང་། ཨ་མཆོག་ནགས་
སྐྱོད་ཆང་། ཨ་མཆོག་རྒྱུ་ཁ་མ་ཆང་སོགས་ཡོད་པ་ལས། སྐུ་ཡར་བཟང་གི་སྐུ་
བར་སྟག་ཅེ་དང་། སྐུ་མར་བཟང་གི་ཐོང་ཆེན་གད་སྟེ། རྒྱུ་ལྷ་མེས་ཀྱི་ཁྲོ་ཆང་ཅན་
སོགས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་མངའ་དབང་བསྐྱུར། ཨ་མཆོག་ཅེ་བ་བསོད་ནམས་ནོར་
བུའི་གདུང་རྒྱུད་བར་མ་ཆད་པར་མི་རབས་མང་བོ་བྱུང་བའི་མཆམས་སྟེ། ད་
ལྟའི་ཨ་མཆོག་སྐུ་ལ་སྐུ་གོང་མ་བསོད་ནམས་ཆོས་འཕེལ་བ་བྱུང་ཞེས་བཤད།

སེར་སྐྱེ་ཆང་གི་ཨ་མཆོག་དགོན་པའི་གདན་རབས་²རྒྱས་པར།
བཤད་རྒྱུ་ལ་འགའ་ཞིག་འདི་དང་མི་མཐུན་ཡང་། དེ་ཉིད་ལ་ཡིག་ནོར་སོགས་
མང་སྟབས། བཟོ་བཅོས་ཀྱི་འདྲེ་ལག་རྒྱུང་པོད་མ་བྱུང་ལ། ཇི་བཞིན་འགོད་
རྒྱུ་འདོད་མོས་ཀྱང་དེ་ཅུ་མ་བྱུང་ནས། སྤར་མ་དེ་ཉིད་ལས་དོན་བསྐྱུ་ཅུ་
བྱས་པ་ཡིན་ལ། ཨ་མཆོག་རིན་པོ་ཆེའི་འཁྲུངས་རབས་ནུམ་ཐར་དུ། ཨ་མཆོག་
སྐུ་ཐོག་དང་བོ་བསོད་ནམས་ཆོས་འཕེལ་གྱི་གདུང་རྒྱུད་བརྗོད་པ་ལས་འཕྲོས་
ཏེ། ཨ་མཆོག་ཅེས་གྲགས་པའི་ས་ཆར་ཨ་མཆོག་བསོད་ནམས་ནོར་བུའི་རྒྱལ་
ཁང་སོ་བྲང་དམར་བོར་གྲགས་པ་དེ་ནས་འཁྲུངས་ཤིང་། རུས་ནི་གཙང་བཟླ་
ཤིས་ལྷན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཅེ་བ་བསོད་ནམས་ནོར་བུའི་གདུང་རྒྱུད་ལ་ཨ་མཆོག་
གཟུངས་སྐུ་བས་ཡག་ཟེར་བའི་སྐུ་སྟེ་འཁྲུངས།³ ཞེས་གསུངས་འདུག

གང་ལྟར་རང་ལག་དུ་སོན་པའི་ཡིག་ཆ་དེ་གསུམ་གྱི་བརྗོད་སྟེང་གཙོ་
བོ་ནི། ཨ་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ་གཙོ་བྱས་པའི་ཨ་མཆོག་པ་དག་གི་རྒྱུད་པ་ས་སྐུ་
འཁོན་གྱི་གདུང་རྒྱུད་ལ་གདུགས་ཀྱི་ཁྲོ་ཆང་པ་དེ་ཡིན་ལ། ཨ་མཆོག་ཅེས་པའི་

མིང་གི་འབྱུང་ཁུངས་ཀྱང་བཅན་པོ་ཁྱི་སྒོང་ལྡེ་བཅན་གྱི་ནང་སྒོན་ཨ་ཡིག་གི་
ལས་ཐམ་བྱུང་བ་ལས་ཐོགས་པའི་ལྟ་ཚུལ་འདྲ་མཚུངས་ཡིན།

ལོ་རྒྱུས་དེ་དག་གི་བརྗོད་དོན་ཕྱི་ལྱིས་བྲིས་ན། ཨ་མཆོག་གི་མི་རྒྱུད་
ཐོག་མ་དག་དཔལ་ལྷན་ས་སྐྱབས་པའི་གདུང་རྒྱུད་སྤྱི་འགོས་ལྟར། གནམ་ལྷ་
མཆེད་གསུམ་ལས་སྐུ་འབྱེད་བཀའ་ལྟར་རིང་ས་ལ་མ་སངས་སྐུ་བདུན་ཏེ་སྐུ་
བདུན་བྱུང་པའི་རྒྱུང་བ་མ་སངས་སྤྱི་རྗེའི་སྐུ་ཐོག་ཆ་དཔལ་བོ་སྐྱག་བྱ་བ་
བྱུང་ཞིང་། དེའི་སྐུ་སྐྱེ་ཆ་ན་(སོ་)ལོ། དེའི་སྐུ་གཡའ་སྤང་སྤྱེས། དེའི་སྐུ་
གཡའ་སྐྱག་འཁོན་བར་སྤྱེས། དེའི་སྐུ་དཀོན་པ་རྗེ་གྲང་སྐྱག་བཅན་ལ་སྐུ་
གཉིས་བྱུང་། ཆེ་བ་འཁོན་སྤྱེའི་དབང་པོ་བསྐྱུང་བ་དང་། རྒྱུང་བ་རྗོ་རྗེ་རིན་
ཆེན། ཕྱི་མ་ལ་སྐུ་བདུན་བྱུང་བས་འགྲོ་ཆ་སྐུ་བདུན་དུ་གྲགས། (འདི་ནས་
ས་སྐྱེའི་གདུང་རབས་ལྟར་མིན་པར་སྤྲང་།) དེ་ནས་ཞང་ཆ་དང་འབྲུགས་
པས་སྐུ་གསུམ་པ་བསོད་ནམས་ནོར་བུ་འཁོར་དང་བཅས་མདོ་སྐྱད་དུ་བྱོན་
ནས། རྒྱ་ཁོག་དོན་ཆེན་ལུང་མདོར་པོ་བྱང་དམར་པོ་བཅུགས་ཏེ་གནས་
གཞིས་བཟུང་། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་རྒྱ་ལྷིང་གཉིས་དང་སྐྱ་གཅའ་གཉིས་ཏེ་ལུང་
ཆེན་བཞིར་མངའ་དབང་བསྐྱུར། སྐབས་དེའི་ཨ་མཆོག་གི་ས་ཁྱོན་ནི། སྐ་
ཡར་བཙུང་གི་སྐ་བར་སྐྱག་ཆེ་དང་། སྐ་མར་བཙུང་གི་པོང་ཆེན་གད་སྐྱ། རྒྱའི་
ལྷང་མ་མགོ་རིང་། ཆེ་ལུ་གསེར་སྤེ་ཚུན་ཆོད། རིའི་གོང་ཁ་མན་ཆད་ཨ་མཆོག་
གི་ས་ཡིག་དུ་གསལ་བྱེད། མི་རབས་སྐྱ་མ་དེ་དག་བོན་ཆོས་ཉམས་ལེན་བྱེད་
མཁན་ཡིན་པའི་ཤེས་བྱེད་འབྲུལ་མེད་ལྟ་བུར་ད་ལྟ་ཡང་སྐྱར་གྱི་དགེ་འདུ་འདུ་
ཁང་བེར་བའི་བོན་གྱི་ཆོགས་ཁང་ཞིག་ལྷག་ཡོད་པར་བཤད།

སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱ་བདུན་པའི་སྤྱད་དང་། དུས་རབས་བཙུ་
བརྒྱད་པའི་སྟོད་ཚམ་ལ་བོན་གྱི་ཆོས་རྒྱུད་འཛིན་པའི་རྒྱུད་པ་དེར་ཨ་མཆོག་

ཆུ་བོ་བྱ་བ་ཞིག་བྱུང་། བས་བོན་གྱི་གྲ་རྒྱ་དུ་གཏོང་ཆེས་བྱས་པར། ཞང་བོ་
 རོ་ཐོ་ནོར་བུས་འཕྲོག་སྟེ་རབ་དུ་བྱུང་བཅུག་ནས་དབུས་སུ་མངགས། དགའ་
 ལྡན་དུ་སློབ་གཉེར་གནང་། པཎ་ཆེན་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་ལས་བསྟན་པར་
 རྫོགས་པས་མཆན་ལ་སློབ་བཟང་ཡེ་ཤེས་གསོལ། ཕྱིར་རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ནས་
 ཞང་བོའི་བཀའ་ལྟར་ཆོས་རྒྱུད་དགེ་ལུགས་སུ་བསྐྱུར། འདྲུ་ཁང་བཞེངས་ཏེ་
 གཉན་ཆེ་དཔོན་སློབ་ལ་རབ་གནས་ཞུས། འདི་བ་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་
 བདུན་པའི་སྤྱི་ལོ་དང་། བཙོ་བརྒྱད་ཀྱི་སྟོད་དུ་བྱོན་པ་ཤེས་ནུས་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་
 སྤྱི་ལོ་ཆོས་འབྱུང་དུ། ཅུང་གར་དུས་སྤྱིང་བསྟེན་གྱིན།⁴ ཞེས་གསལ་བ་འདི་ཡིན།
 རྒྱ་མཆན་ནི་ཅུན་གར་གྱིས་བོད་ལ་དབང་སྐྱུར་བའི་ལོ་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་
 པའི་མེ་བྱ་སྤྱི་ལོ་⁵ ༡༧༡༧ ནས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྷགས་བྱ་སྤྱི་ལོ་⁶ ༡༧༣༠
 བར་གྱི་ལོ་ངོ་གསུམ་ཡིན་སྟབས། ཁོང་སྤྱིང་བསྟེན་དམ་བཅའ་བྱིན་སྐབས་
 གྲང་དེ་དུས་ཡིན་པ་ཤེས་ཐུབ་ཅིང་། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞུད་པ་
 དང་སྐྱེ་ཐོག་རགས་པ་མཉམ་པའང་ཤེས་ཐུབ།

མདོ་སྤྱི་ལོ་ཆོས་འབྱུང་དུ་ཁོང་གི་གཙུང་དགེ་བཤེས་བསོད་ནམས་ཆོས་
 འཕེལ་ཤིང་སྟག་ལོ་བ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་དེའི་ཐོག་ནས། འདི་བ་རབ་བྱུང་
 བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་སྟག་སྤྱི་ལོ་⁷ ༡༧༣༤ ལོར་འཁྲུངས་པ་ཤེས་ཐུབ་ཅིང་། གཅེན་
 ཨ་མཆོག་རྒྱ་བོས་སྤྱིང་བསྟེན་དམ་བཅའ་འཛོག་སྐབས་འདི་བ་དགྲུང་ལོ་⁸ ༩
 ཡས་མས་ཡིན་པའང་ཤེས་ཐུབ་པ་ཡིན། ལྷ་རམས་དམ་བཅའ་ཨང་དང་བོ་
 ཐོབ། ཁོང་ཕྱིར་རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ནས་སློབ་དཔོན་བྱུང་འབྲེལ་མཛད་ཟེར།

སྤྱི་ལོ་ཨ་མཆོག་ཆོ་བ་བརྒྱད་དུ་གྲགས་པ་དག་གྲང་ཨ་མཆོག་སྟོད་
 མ་འདི་ནས་མཆེད་པར་བཤད་ཅིང་། མདོ་སྤྱི་ལོ་ཆོས་འབྱུང་ལས། ལྷ་ར་རྩ་
 བའི་ར་མདོ་ནས་ཁ་ཆོད་དང་དགེ་འབན་བྱ་བའི་མི་གཉིས་འོངས་ཏེ་དོག་ཆུའི་

སྟོང་རྒྱུད་གཉན་རྩེ་གོང་སྟོན་ནས་ས་བཟུང་ནས་བསྐྱད། ཅེས་འབྱུང་བ་དང་།
 ཨ་མཆོག་མཆན་ཉིད་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆན་རབས་པ་ཆོའི་ངག་རྒྱན་དུའང་སྤྲད་ཀྱི་
 ཨ་མཆོག་ནི་རྟ་ཁོག་དགོན་ལུང་ནས་ཆོ་བ་དང་དགོན་པ་གཉིས་ཀ་གནས་སྟེ་
 བྱས་པར་བཤད། དེའི་རྒྱ་མཆན་ལྟ་བུར། ཨ་མཆོག་དགོན་ཆེན་གནས་སྟེས་
 སྐབས། དགོན་ལུང་ཐང་གི་གད་པ་ཏྲ་འབྲ་དང་། སིལ་བོང་གཡག་འབྲ་གཉིས་
 ཀྱི་བར་དུ་ཆོགས་ཁྲོ་སྤྲས་པའི་ངག་རྒྱན་ཀྱང་ཡོད་འདུག ངག་རྒྱན་དེའི་རྒྱབ་
 ཉེན་ལྟ་བུར། ད་ལྟ་དགོན་ལུང་ཐང་དུ་ས་བསྟོག་པས་དངོས་རྒྱས་ཉིད་བ་རྟེན་
 ཡོད་ཟེར།

རྟ་ཁོག་སྤྲད་ཀྱི་ཨ་མཆོག་ཞིང་འབྲོག་གཉིས་སུ་མཆེད་དེ་རིམ་གྱིས་ཨ་
 མཆོག་རྟ་མདོ་མ་དང་། ཨ་མཆོག་མཐའ་བ། ཨ་མཆོག་སྟན་པ་རུ་བ་གསུམ་
 གྱིས་ཞིང་ལས་གཉེར་ནས་རྟ་ཁོག་སྟོང་སྤྲད་དང་། ཨ་མཆོག་སྟོང་མ། ཨ་མཆོག་
 ལུང་ཟི་མ། ཨ་མཆོག་དུ་ར་མ་གསུམ་གྱིས་སྐྱོང་སྤྲད་དང་། ཨ་མཆོག་སྐར་
 སར་མ། ལྷིང་ཁོག་དང་རིལ་ཁོག་དག་དུ་འབྲོག་རུ་བཟུང་སྟེ་གཞིས་ཆགས།
 འདི་ནམས་ལ་ཨ་མཆོག་ཆོ་བདུན་ཟེར། དེང་སང་དམག་སར་མ་བསྐྱོན་ནས་
 ཨ་མཆོག་ཆོ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཐ་སྟོང་ཀྱང་བྱེད།

ཨ་འབྲས་རུ་བ་དང་། ལུང་ཟི་མ་གཉིས་སྟོན་ཁྲོ་མདའ་མཁན་གྱི་
 མངའ་ཁོངས་ཡིན་འདུག་ཀྱང་། སྐབས་ཤིག་རྒྱ་དམག་གི་འཛིགས་པས་ཨ་
 མཆོག་ལ་མགོ་བདུགས་ཞུས། ཨ་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ་འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་རབ་
 རྒྱ་མཆོས། བྱེད་ཆོར་མི་དགོས་ན་འདམ་ཁོག་དུ་སྟོང་། རྒྱ་དགོས་ན་ལྷིང་ཁོག་
 དུ་སྟོང་གསུངས་པས། ཁོང་ཆོས་མི་དགོས་ཟེར་ནས་འདམ་ཁོག་དུ་སྟོང་རྒྱ་
 བདམས་པར་བཤད།

ཨ་འབུས་རུ་བ་དང་། ལུང་ཟི་མ་གཉིས་སྟོང་སའི་ཐོག་ཅུང་མ་འཆམ་
 པར་རྟ་སྟོང་དུ་རུ་བབ་པར་ཨ་མཆོག་གཉིས་ཀན་དུ་གྲགས་པ་ཆོས་འབྱོར་གྱིས་
 དཔེ་ཆང་ལ་ས་གཡར་ནས་གནས་སྐབས་དེར་བཞག་ སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལས་མས་
 ཤིག་ལ། དཔེའི་གསེར་སྟེ་ས་ཆ་གཞན་ཞིག་དང་ཁ་མཆུ་ཐུག་པས་ཨ་མཆོག་
 ལ་མགོ་བཏགས་ཞུས་ཀྱང་། ཨ་མཆོག་རིན་པོ་ཆེས་ང་ལ་མགོ་བཏགས་ནས་
 སྤང་སྦྱོབ་བྱེད་པའི་རྣམས་པ་མེད། འོན་ཀྱང་ངའི་ས་ཆ་ཞིག་གཡར་ཆོག་
 གསུངས་ནས་གསེར་སྟེ་ལ་ས་ཆ་གཡར་བར་བཤད། དེ་ལྟར་སྟོང་གི་ཨ་མཆོག་
 འདི་ཡུལ་ལུང་གཞན་གྱི་དཔོན་ཆེན་དང་རྒྱལ་པོ་གཞན་གང་ལའང་མི་
 གཏོགས་པར་དཔོན་རང་མགོ་ཡིན་ཅིང་། ཅོག་ཅེ་དང་། སོ་མང་། ཁྲི་ཆུ་སྟེ་
 ཆ་བ་ཁག་གསུམ་གྱི་རྒྱལ་ཁག་དང་མཆོད་ཡོན་གྱི་འབྲེལ་བ་བཟུང་།

བཤད་རྒྱུ་དུ། ཨ་མཆོག་ལ་གཟུགས་ཅན་གྱི་དག་བྱུང་ན་ཆ་ཁོ་ཁག་
 གསུམ་གྱི་འདུལ་སྐལ་དང་། ཆ་ཁོ་ཁག་གསུམ་ལ་གཟུགས་མེད་གྱི་དག་བྱུང་
 ན་ཨ་མཆོག་ཆང་གི་འདུལ་སྐལ་ཡིན་ཟེར། ཨ་མཆོག་ཆོ་ཁག་སོ་སོར་ཆོ་དཔོན་
 གཉིས་རེ་ཡོད་ཅིང་། དེ་དག་གི་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་བདག་ལྟ་བུ་ནི། ཨ་
 མཆོག་ཆང་སྐྱེ་ཤིང་རིམ་བྱོན་ཡིན་ལ། སྲིད་དོན་གྱི་ལས་ཀ་གཙོ་བོར་བྱེད་
 མཁན་ཨ་མཆོག་དཔོན་པོ་དང་། ཆོ་ཁག་བདུན་གྱི་དཔོན་མགོ་བརྩུ་བཞི་
 མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་སྦྱོང་བར་བཤད།

ཨ་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱེ་ཐོག་གཅིག་དགོངས་པ་རྫོགས་ནས། ཡང་སྲིད་མ་
 སེབས་བར་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་དབུ་ཁྲིད་སྐྱེ་ཆ་བ་གཅིག་དགོས་པ་དགོན་ཁག་
 བདུན་གྱིས་གོས་མོལ་བརྒྱད་བསྐོ་བཞག་བྱེད་ཅིང་། མཆོད་གཞིས་རུ་སྟེའི་
 སྲིད་ཕྱོགས་ཀྱི་མགོ་ཁྲིད་གཅིག་དགོས་པ་ཡུལ་སྟེ་ཆོ་བ་བདུན་དང་། སྐབས་སྟེ་
 དགོན་ཁག་བདུན་གྱི་འཐུས་མི་ལྟན་འདྲིམས་ཀྱིས་མང་མོས་བསྐོ་བཞག་བྱེད།

ཨ་མཆོག་སྐྱ་བྱ་གི་རྒྱན་གྱི་ལག་ཡུལ་མི་ནམས་ཀྱིས་དད་འབུལ་ཅི་
བྱུང་ཐོག་སུ་རུག་གམ་ཐོག་རུག་དུ་གྲགས་པའི་སྐྱ་མར་ཕུལ་བའི་རྟ་ལྟོ་ལྷག་
གསུམ་སྒྱུར་ཉར་བྱས་པའི་ཡོང་འབབ་ཁོ་ན་མ་གཏོགས། མངའ་འབངས་ལ་
དབྱ་ཁལ་བསྐྱེལ་བྱེད་པའི་ལྷགས་སྒྲིལ་མེད་ཟེར། ཨ་མཆོག་གི་སྡེ་ཆོ་ནམས་
ཕྱོགས་གཅིག་དུ་བསྐྱེལ་ན་དུད་བྱིམ་༡༡༥༠ ཅམ་ཡོད་ཅིང་། བྱིམ་ཆང་རེར་
ཆ་སྟོམས་མི་གངས་ལྷ་རེ་ཡོད་པར་ཆ་བཞག་ཀྱང་མི་འབོར་༥༩༥༠ ལྷག་ཟིན་
ངས་ཡིན་ནམ་སྟུམ།

ཡུལ་འདིར་འབྲོག་ལས་གཉེར་མཁན་བརྒྱ་ཆ་དོན་ལྡན་དང་། ཞིང་ལས་
གཉེར་མཁན་བརྒྱ་ཆ་ཉེར་ལྡན་ཅམ་ཡིན་པས། ཞིང་ཕྱུགས་གཉེས་ལྷན་གྱི་ཡུལ་
ཁམས་ཤིག་ཡིན། འབྲོག་ལས་ཀྱི་ཐོན་སྐྱེད་མར་དང་། ཕུར་བ། ཤ བལ། ཆིད་
པ། ཀོ་བ་དང་། བགས་རིགས་སོགས་རྩ་ཁོག་དང་། རྒྱལ་རོང་ཁོ་རྒྱ་དང་།
ཅོག་ཅའི་མངའ་ཁོངས་ཆོ་བདུན་སོགས་སུ་འཆོང་འགྲེམས་དང་། ས་གནས་
དེ་དག་ལས་འབྲུ་རིགས་སོགས་ཉེ་སྤྱོད་བྱེད།

ཨ་མཆོག་གི་ཡུལ་འདིར་ཞིང་སར་རུང་བའི་ས་རྒྱ་ཤིན་དུ་ཆེན་ཡང་།
བོད་ཡུལ་དུ་མི་འབོར་ཉུང་ཞིང་རང་བྱུང་ཁོར་ཡུག་ལ་གཅིས་སྤྲས་ཆེ་བ་སོགས་
ཀྱི་དབང་གིས། བཤོས་སྤྱུག་ལྷན་པའི་སྤང་སྡོང་ས་ནམས་ས་ཞིང་དུ་བསྐྱར་
མེད་ཀྱང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ ལོར་རྒྱ་མི་བོད་དུ་སྤྲོལ་བ་ནས་སྤང་ཐང་ནམས་
ཞིང་དུ་བསྐྱར་ཏེ། ད་ལྟོ་ལོ་ཏོག་འདེབས་ལས་ཀྱི་ཐོན་འབྲས་ཤིན་དུ་བཟང་བར་
བཤད། ཡུལ་འདིའི་ས་ཁྱོན་མང་ཤོས་སྤང་རི་ཡིན་ཀྱང་། ལྷིང་ཁོག་དང་།
ར་ཁོག་ ལུང་རིང་ཁོག་སོགས་སུ་ནགས་ཆལ་ཀྱང་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡོད།

སྤང་སྡོང་བོད་རང་གི་ཡུལ་སྡེའི་གནས་སྤངས་ལྟར་གྱི་དབྱ་ཁལ་ལམ་
ལྷགས་ནི། ལོ་རེའི་ནང་སྟོན་ལམ་ཆེན་མོ་སོགས་དུས་ཆེན་ཆེ་ཁག་གི་མཆོད་

འབྲུལ་དང་། སོགས་འབྱེད་སོགས་ཀྱི་འགོ་བོན་རྣམས་སྤྱི་བ་གོང་འོག་གཉིས་
དང་། ཨ་མཆོག་སྤྲ་བྱང་གིས་མི་ཚང་དག་གི་འཁོས་འབྱོར་ལ་གཞིགས་ནས་
ཁྲལ་འབབ་བརྒྱ་ལེན་བྱེད་ཅིང་། ཡུལ་སྤེའི་བདེ་དོན་ཆེད་སྤྱོད་ཀྱིས་ཡན་ཚུན་
དུ་འབྲུལ་བཞུད་དང་། འབྲེལ་ལམ་འཛུགས་པའི་འགོ་བོན་རྣམས་ཨ་མཆོག་
སྤྲ་བྱང་སྤེའ་དོས་ནས་གཏོང་བ་ལས། མི་སེར་གྱི་ས་ནས་བརྒྱ་ལེན་བྱེད་སྲོལ་
མེད།

ཡུལ་སྡེ་གཞན་དང་སྡེ་གཟར་འབྲུག་སྡོང་བྱང་སྐབས་ཀྱི་འགོ་གོན་ནི།
 སྡེ་ཆོའི་དམག་སྤྱི་བཅུ་གསུམ་ཡོད་པས་གནས་བབ་ལ་གཞིགས་ནས་ཐག
 གཅོད་ཅི་བྱས་ལྟར་ཡིན་མོད། ཏུས་རྒྱུན་བྱིམ་ཆང་ཁག་གི་འཁོས་འབྱོར་ལ་
 གཞིགས་པའི་དམག་མཁོའི་ཡོ་ཆས་དང་། ཏྲ། མི་མདའ། རྩས་མདེལ་སོགས་
 གངས་ཆད་ངེས་གཏན་རྒྱུན་ཉར་དགོས་ཤིང་། དམག་འབྲུག་སྐབས་བྱིམ་རེ་
 བས་མི་རྟ་གོ་ལག་རང་འབྲིག་རེ་འབྲོ་དགོས་ཀྱང་། མི་འབྲོ་མཁན་མེད་པའི་
 བྱིམ་ཆང་ཆོས་རྟ་གཏོང་དགོས། མི་རྟ་གང་ཡང་མེད་པ་དག་ལ་བྱིམས་ཆད་
 གང་ཡང་མེད་ཟེར།

རང་ཁོངས་ཡུལ་མི་ཞིག་གིས་ཡུལ་སྡེ་ཤོག་གཞན་གྱི་མི་བསད་པ་སྟ་
བྱ་ལ། ཨ་མཚོག་སྡེ་ཚོ་ཆང་མས་རང་འཁོས་ལ་གཞིགས་པའི་གཤིན་སྟོང་
འངལ་རྟོགས་བྱེད་ཅིང་། རང་སྡེ་ནང་ཁྲལ་ལ་མི་གསོད་གྱི་དོན་རྒྱུ་བྱུང་ཆོ།
ལག་དམར་གྱི་མཁར་དངོས་ཡོངས་རྫོགས་གཞུང་བཞེས་གདོང་བ་སོགས་
ཉེས་ཆད་སྟ་ཚོགས་གཅིད་ཀྱང་། སྟག་སོག་གི་ཉེས་ཆད་མེད། ཉེས་ཆད་བཅད་
ཟིན་པ་ཞིག་ལ་སྟེད་ལས་ཁ་མཆུ་བསྐྱར་སྟོང་གིས་འཁོན་རྩིད་རིགས་མི་ཚོག་
སྟེ་ལོ་༡༩༥༩ ལོར་རྒྱ་མི་བོད་དུ་མ་སླེབས་གོང་ཨ་མཚོག་སྟགས་སུ་སྟ་
གཡོག་བཀོལ་སྟེད་ལམ་ལྷགས་ནི། མི་ཆང་ཞིག་གིས་གཡོག་སོམ་སུ་རུང་ཉར་

དགོས་ན། ལོ་རྒྱུ་རི་ཅམ་སྤྱད་རྒྱ་དང་། སྤྱ་འབབ་སྐོར་ཁ་དན་སྤྱོད་དུ་བཏང་
ནས་པན་རྒྱན་གཉིས་མོས་ཐོག་ཉར་འཛོག་བྱེད་པ་ལས་བཅན་ཤེད་དང་
དབང་ཡོད་བྱེད་སྤྱོད་མེད། ལོ་གཅིག་གི་གཡོག་སྤྱ་ནི་མར་སྤྱོད་རྒྱ་བྱས་ན་མར་
རྒྱ་མ་དུག་རྒྱ་དང་། བྱུག་ཐོག་སྤྱར་རྒྱ་བྱས་ཆེ་འབྲི་བེའུ་མ་གཅིག་སྤྱོད་དགོས།
དེའི་སྤྱང་ལ་མགོ་ཞུ་རྒྱ་ལ་ལྟམ་དང་། བགས་རྒྱ་བཅས་སྤྱོད་ཆས་ཆ་ཆ་དང་
གཅིག་བཅས་སྤྱོད་དགོས། འདི་རིགས་ཡིག་ཐོག་ཏུ་འབྲི་སྤྱོད་མེད་ཀྱང་། ཡུལ་
སྤྱོད་རྒྱ་ལ་འཇགས་པ་གཏན་ཁེལ་ལྟ་བུ་ཡིན། བཟའ་བཏུང་ནི་སྤྱོད་བདག་དང་
གཡོག་པོའི་བར་དུ་བྱེད་མེད་པར་མཉམ་ཟ་མཉམ་བཏུང་ཡིན། འདི་ཨ་
མཆོག་གཅིག་ཤུའི་ལུགས་སྤྱོད་ཅམ་ཡང་མ་ཡིན་པར། ཨ་མདོ་འབྲེག་སྤྱེ་པལ་
ཆེར་གྱི་སྤྱ་གཡོག་བཀོལ་སྤྱོད་གནས་སྤངས་གཅིག་མཚུངས་ལྟ་བུ་ཡིན།

ཨ་མཆོག་མཆན་ཉིད་དགོན་སྤྱོད་སྤྱོད་མིང་ནི། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་བའི་
རྒྱ་ལུག་སྤྱེ་ལོ་༡༥༡༩ ལོར་ཨ་མཆོག་དགོན་མཆོག་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆན་གྱིས་
བཏབ། ལྟ་བུ་ལྟོ་ཀུན་དགའ་ཆོས་དབྱངས་གྱིས་ལྟོ་འབྲེའི་ཐིག་བཏབ། འདྲ་
ཁང་ཀ་བ་སོ་དུག་ཅན་བཞེངས་མགོ་བཅུགས། ས་བསྐོས་པའི་གསེབ་ནས་
ཀུན་བཟང་ཟེར་བ་ཞིག་གིས་འཇམ་དབྱངས་སྤྱོད་མིང་གི་སྤྱུ་རང་བྱོན་ཞིག་རྟེན།
དེའི་སྤྱབས་གྱིས་དགོན་པའི་ནང་རྟེན་གྱི་གཙོ་བོ་འཇམ་དབྱངས་སྤྱོད་མིང་གི་
སྤྱུ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། དགོན་པའི་མཆན་ལའང་དཔལ་ལྷན་སྤྱོད་པའི་སེམས་སྤྱོད་
ཞེས་གསེལ། ལོ་དེའི་ཨོར་རྒྱ་༦ ཆོས་ལྟེ་ཉེན་སེ་འབྲས་དགེ་གསུམ་ནས་ཐེབས་
པའི་དགེ་བཤེས་འགའ་གདན་འཛོམས་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་བཀོ་སྤྱོད་གནང་སྤྱེ་འཆད་
ཉན་དབྱ་བཅུགས། ཨོར་རྒྱ་༡༠ བར་འབྲས་སྤྱོད་སྤྱོད་མཁན་ཟུར་རོང་ཁྱེལ་པ་
སྤྱོད་བཟང་སྤྱོད་ཆོགས་ཆོས་ཁྱེར་འཁོད། བསྐྱུ་བ་བྱ་ཉི་ཤུ་སྐོར་ལ་རབ་བྱུང་དང་

དགེ་ལྷན་གྱི་བསྐྱབ་སྒྲུབ་བསྐྱེད། ལྷོ་ལོ་༡༩༥༤ ལྷོ་ན་དགེ་འདུན་ཞལ་གྲངས་
 ༡༥༠༠ ཅམ་ཡོད་ཟེར།

དགོན་འདིར་ཁམས་ཚན་གྱི་ལམ་ལུགས་མཆིས་ཏེ། བདེ་མཆོག་
 ཁམས་ཚན་དང་། གསང་འདུས། དུས་འཁོར། ཀུན་རིག་མི་འབྱུག་པ།
 འདིགས་བྱེད། རྣམ་སྤང་མངོན་བྱང་བཅས་ཁམས་ཚན་བདུན་ཡོད་ཅིང་།
 ཡིག་ཆ་ལ་ལར་དེ་དག་ལ་གྲ་ཚང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱང་བྱེད། ཕྱིས་གསེར་རིག་ཁམས་
 ཚན་གསར་འདུགས་བྱས་པ་ནས་ཁམས་ཚན་ནམ་གྲ་ཚང་བརྒྱད་ཡོད།

དགོན་སྡེ་འདི་ཆགས་ཡུལ་ནི། རྩ་ཆུ་དང་ལྗོང་ཆུ་འབྲེས་མཚམས་དོན་
 ཆེན་ལུང་མདོ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་ལ། སྤར་དགོན་མིང་ལ་སྒྲོལ་མ་རྣམ་པར་རྟེན་
 བའི་སྤྲིང་ཟེར་ཡང་། ཕྱིས་དགོན་ས་ཀོ་སྐབས་འཇམ་དབྱངས་སྤྲུ་མེད་གི་སྐྱེ་
 རྟེན་པ་རྟེན་འབྲེལ་དུ་གོ་ནས། དཔལ་ལྷན་སྤྲུ་བའི་མེད་གའི་སྤྲིང་ཞེས་མཚན་
 བསྐྱར་བྱས།

གྲུང་ཐང་ཁྱི་ཆེན་རྒྱག་པ་འདིགས་མེད་བསྟན་བའི་དབང་ཕྱུག་
 འདིགས་བྲལ་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་མཛད་པའི་ཨ་མཆོག་གནས་བཞུགས་
 དུ།

མགོན་གྲུབ་དབང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས། །
 དཔལ་ཏེ་རུ་ཀ་ཡི་སྤྲུ་མཆོའི་སྟེང་། །
 སྡེ་ཆེན་པོ་གནས་པ་ཡང་ཡང་གསུངས། །
 རྩ་ལ་དེ་མཚུངས་སྡོན་བྱོན་སྟེས་བུ་རྣམས། །
 མགོན་གཅིག་དུ་འཇམ་དཔལ་ཞི་ཁྱོ་ཡི། །
 ཞིང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བཀོད་པ་རྣམས། །
 གནས་འདི་རུ་ཚང་ཞེས་གསུང་བ་ཡི། །

ངོ་མཚར་བའི་ཡོན་ཏན་སྣ་ཚོགས་བསྒྲགས། ། ཞེས་སོགས་
སྤྱད་ཀྱི་བཀོད་པ་དང་། བྱང་རབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱང་བྱར་ཙམ་བསྟན་པར་སྤང་།

གཅིག ཨ་མཚོག་གི་དགོན་སྡེ།

གནས་འདིར་དགོན་པ་ཆགས་སྐྱངས་ནི། དགོན་པའི་དཀྱིལ་དུ་དོན་
ཆེན་ཆུ་བོ་རྒྱ་བ་དང་དེའི་གོང་འོག་གཉིས་ལ་དགོན་གོང་མ་དང་འོག་མ་ཟེར།
དགོན་འོག་མ་ནི་རི་གཟར་གྱི་ངོས་སུ་མཆ་ཉལ་གྱི་བང་རིམ་ངི་བཞུགས་ཡོད་ལ།
དེ་ཡང་དགོན་པའི་ཡང་ཆེར་ཕོ་བྲང་དམར་བོ་དང་གསེར་ཁང་། ཐུགས་རྩེ་
ཆེན་པོའི་ལྷ་ཁང་། ཉམ་གྲིན་ལྷ་ཁང་། དེའི་འོག་དུ་ཚོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་དང་
ཚོས་རྒྱ། བྱམས་ཁང་། གྲུང་ཐང་སྤྲ་བྲང་། མགོན་ཁང་། མཁན་ཁང་། དེའི་
གཤམ་དུ་སྤྲ་བྲང་དང་གྲུ་ཤག་གིས་བསྐྱོར་བ་དང་དེའི་མཐའ་འཁོར་དུ་སྦྱི་བ་
གོང་འོག་གཉིས་དང་། སྤྲན་པ་གྲུ་ཚང་། བདེ་མཚོག་གྲུ་ཚང་། དེ་མེན་མཚོང་
ཉེན་དང་འཁོར་ཁང་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱོར་ནས་ནས་ཡོད་པར་བཤད།

དེའི་ཕྱི་རོལ་དུ་རྒྱང་སྐོར་གྱི་ལམ་ཡོད། དགོན་གོང་མ་ནི་དོན་ཆེན་དང་
དོན་འབྲིང་གཉིས་ཀྱི་བར་མཚམས་སུ་ཨ་མཚོག་སྤྲ་བྲང་དང་། དེའི་གཡོན་
ངོས་སུ་ཨ་མཚོག་སྐར་བ། གཡས་ངོས་སུ་འཛིགས་བྱེད་གྲུ་ཚང་། དེའི་གཡས་
ཕྱོགས་སུ་ཁོ་རྒྱའི་གྲུ་ཚང་། དེའི་གཡས་སུ་ཀུན་རིག་གྲུ་ཚང་། དེ་དག་གི་མདུན་
དུ་གྲུ་ཤག་དང་རྒྱབ་ངོས་སྤྲང་ཆེན་གྱི་སྣ་ལྷ་བུའི་རི་རྒྱུད་དུ་གྲུ་ཤག་ཁག་ཡོད་
ཅིང་། དོན་ཆེན་ནང་དུ་གསང་འདུས་གྲུ་ཚང་བཅས་ཆགས་ཡོད། དོན་འབྲིང་
གི་རྒྱའི་གཡས་ངོས་སུ་དུས་འཁོར་དང་མི་འཁྲུག་པ་གྲུ་ཚང་། དེ་ཡང་གྲུ་ཤག་

གིས་བསྐྱོར་ནས་ཡོད། གཡོན་ངོས་སུ་ནམ་སྤང་མངོན་བྱང་གྲ་ཚང་གི་མཐའ་
སྐྱོར་དྲུང་གྲ་ཤག་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱོར་ནས་ཡོད། ཨ་མཆོག་མཆོན་ཉིད་དགོན་
དཔལ་ལྡན་སྤྱི་མཆོག་གི་དགོན་ལག་ཏུ་གཏོགས་པ་དག་ནི། དཀར་ཆེན་
བྱམས་པ་སྤྱིང་། དགོན་གསར་དགའ་ལྡན་འཇམ་དབྱངས་སྤྱིང་། མདོ་བ་
དགོན་བསམ་གཏན་སྤྱིང་། བྲག་དཀར་བཟུ་ཤིས་དགེ་འཕེལ་སྤྱིང་། གཞུ་
ཤུབ་དགའ་ལྡན་བསམ་གཏན་སྤྱིང་། སྤྱི་མགོ་དགོན། དེང་སང་རྩ་སྤྱོད་བསྐྱོར་
ཁོག་ཏུ་བཏབ་པའི་བཅུན་དགོན་བཅས་དགོན་མ་ལག་བརྒྱད་ཡོད། མ་
དགོན་མཆོན་ཉིད་ལ་གྲ་བ་༡༥༠༠ ཅམ་དང་། དགོན་ཁག་དྲུག་ལས་མང་ཤོས་
ལ་གྲ་བ་༤༥༠ ཡས་མས་ཡོད། ཆོས་རྒྱུད་དགེ་ལུགས། དགོན་ཁག་དེ་བདུན་
ཀྱི་མཁན་པོ་དང་། དགེ་སྐྱོས། སྤྱི་བ། གཉེར་བ་སོགས་ལས་སྡེ་གལ་ཆེན་ནམས་
ཨ་མཆོག་རིན་པོ་ཆེས་བསྐྱོ་བཞག་གནང་དགོས།

ཨ་མཆོག་སྤྱི་མཆོག་དང་པོ་བསོད་ནམས་ཆོས་འཕེལ།

འདི་བ་ཨ་མཆོག་རྒྱ་བོ་སྡེ་ཕྱིས་པའི་ཆེན་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་ལས་བསྐྱེན་
པར་རྫོགས་པས་མཆོན་སྤྱོད་བཟང་ཡེ་ཤེས་གསོལ་བའི་ཆ་བོ་ཡིན་ལ། བོང་དུ་
རོབ་ཅམ་སོང་བེན་པ་ལྟར། ཨ་མཆོག་རྒྱ་བོ་འདི་བ་ཨ་མཆོག་དཀར་ཐང་ཡག་
གི་སྤྱི་མཆོག་འཁྲུངས། སས་བོན་གྱི་གྲ་རྒྱུན་དུ་གཏོང་རྒྱུ་བྱས་པ་ཞང་བོ་ཞོར་བྱས་
འཕྲོགས་ནས་རབ་བྱུང་བསྐྱུད་ཤིང་དབྱུས་སུ་བཏང་། དགའ་ལྡན་ཤར་ཆེར་
སློབ་གཉེར་མང་ད། སོག་པོ་ཅུན་གར་བའི་དུས་སྤྱིང་བསྡེ་བྱིན། སྤྱི་མཆོག་
སྤྱོད་དུ་ཕེབས་ནས་ཞང་བའི་བཀའ་ལྟར་ཨ་མཆོག་དགེ་ལུགས་སུ་བསྐྱུར། དེའི་
ཡར་སྤྱོད་ཆོས་རྒྱུད་བོན་ཡིན་པར་སྤྱང་། དགོན་པའི་འདུ་ཁང་བཞེངས་ཏེ་
གཏན་ཆེ་དཔོན་སློབ་ལ་རབ་གནས་ཞུས། བྱང་གི་ལོགས་བྱིས་ལ་ནམ་སྤྱོད་

བཞེངས་པའི་ཞལ་རང་བྱོན་བྱང་ཟེར། དེའི་སྐྱུ་མཆེད་ལྷ་བ་བཟླ་ཤིས་བྱ་བ་
 ལ་བྱ་གཉིས་བྱང་བའི་ཆེ་བ་ལ་བྱིས་རབ་འབྱམས་པ་ཆོས་འབྱོར་རྒྱ་མཚོ་དང་།
 བྱི་མ་ལ་བྱིས་དགེ་བཤེས་བསོད་ནམས་ཆོས་འཕེལ་ཟེར། རྒྱུང་བ་སྦྱིས་ནས་
 ཅང་མ་འགོར་བར་མ་མ་གཉིས་ཆ་ཤི་བས། རབ་འབྱམས་པ་གྲོང་ཆོག་ལ་
 བེབས་ནས་བསོད་ནམས་ཆོས་འཕེལ་གསོས། རབ་འབྱམས་པ་དབྱུས་སུ་
 བེབས་སྐབས་སྐྱུར་མ་པོད་པར་ལྷན་དུ་བྲིད། བྱོ་བྱ་བོས་བྲི་ཆེན་ནམ་མཁའ་
 དཔལ་བཟང་གི་དུང་དུ་བཅོལ་དམ་གྱི་ཁྱུ་ཡིག་སྤུལ་བས། གཉིས་ཀ་དགའ་
 ལྷན་ཤར་ཅེ་སོག་པ་ཁམས་ཆེན་དུ་བྲུགས། བྲི་ནམ་བཟང་བས་དགེ་ལྷན་
 སོགས་བཀོད་སྒྲིག་མཛད། རབ་འབྱམས་པ་བྱིར་མདོ་སྐྱོད་དུ་ལོག གཙུང་
 བསོད་ནམས་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་སློབ་གཉེར་མཐར་བྱིན་ཏེ། རྒྱལ་དབང་འཇམ་
 དཔལ་རྒྱ་མཚོ་གསར་དུ་ལྷ་ལྷན་སློན་ལམ་ཆེན་མོའི་ཆོགས་སུ་བེབས་པའི་ལོར།
 བསོད་ནམས་ཆོས་འཕེལ་འདི་བ་དང་། བྲི་རྒྱལ་རོང་བ། བསོད་གྲགས་གོང་
 མ་གསུམ་ལྷ་རམས་པ་མཛད་པས་ཨང་དང་བོ་བྱང་། རྒྱུད་སྟོད་དུ་སྒྲགས་
 ལ་སྦྱངས། རང་ཡུལ་དུ་བྱོན། རེ་ཞིག་ལྷ་དཔོན་ཟུང་འབྲེལ་མཛད་ཀྱང་། བྱིས་
 ཆེ་དང་སྦྱབ་པ་སྟོམས་པར་མཛད། སྟོམ་བརྟན་ཅིང་མདོན་སྟོད་ཀྱི་རྟགས་
 ཐོན། མདོན་ཤེས་ཐོགས་པ་མེད་ཟེར། ལྷ་ངན་ལས་འདའ་བར་བརྩམ་པའི་
 ཆོ་སྒྲགས་པ་ཆེ་རིང་ཟེར་བ་ཞིག་གིས་བརྟན་བཞུགས་སྤུལ་བས་སྐྱེ་བྱིན་གྱིས་
 བརྟམས་ཏེ་བཞུགས། འདི་དུས་འདས་ན་འདས་རྟགས་འཛམ་གླིང་ན་གྲགས་
 པ་བཞག་ཆོག་པ་ཡོད་དེ་མ་བྱུང་གསུངས།

སྐྱེ་མཆོག་གི་སྐུ་ལ་དཀོན་མཆོག་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆན།

འདི་བཅས་ཆེན་པོ་དང་འགྲེལ་བཤད་པའི་དཔེ་རྒྱུ་རྒྱལ་རྩིས་ཅོག་ཅེས་
 མོན་པོ་དང་རྟོག་འདུམ་དང་། ཡུལ་ནམ་མཁའ་ལྷན་མེད་སྐུ་སྐྱེ་ལྟ་བུར་
 བརྟུག་སྐུ་ལའི་སྐུ་སྐྱེ་ལོ་༡༧༩༩ ལོར་འཁྲུངས། ལྷག་སྐུ་ལོའི་དགུན་
 ཁར་གྲུང་ཐང་བསྟན་པའི་སྐྱོན་མེ་ཆེ་ཆོད་ཆོད་དཀོན་པར་བཞུགས་སྐབས།
 ཅོག་ཅོ་རྒྱལ་པོ་རྒྱ་གར་འདུམ་འདས་པའི་གཤེན་སྐུ་སྐྱེ་གདན་དྲངས་བས།
 ཡབ་གཞིས་རྩེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དྲུང་ནས་དགེ་བསྟན་བསྐྱབས། སྐྱེ་གོང་མའི་ཁུ་པོ་
 རབ་འབྱམས་པ་ཆོས་འབྱོར་རྒྱ་མཆོས་ཁུར་ཐང་སྟེ་རྒྱ་ཁྱིའི་རྟ་ཀར་ཆེན་
 དཀོན་དུ་གདན་སར་བཀོད། རབ་འབྱམས་པ་དབྱུང་སྐུ་ལན་ལྟོ་ན། རྒྱ་
 ལྷག་ལོར་སྐྱབ་སྟེ་ལའི་དགེ་འདུན་ནམས་འཆོག་སྐུ་ལའི་དབྱུང་སྐུ་
 གདན་སར་བཀོད་ཅིན་པས་སེམས་བདེ་རྒྱལ་གསུངས་ཏེ་འདས།

ཨ་མཆོག་སྐུ་སྐྱེ་དགྲུང་ལོ་དྲུག་བདུན་ནས་མ་སྐྱེས་པ་སྟོ་བཟང་
 ཡོན་ཏན་ལས་དབང་སྟོན་གསན། སྟོ་སྟོང་ཡེ་ཤེས་ཡར་འཕེལ་ལས་སྟོག་
 དགའ་ལྷན་ཤར་ཅེས་མཁན་པོ་སྟོ་བཟང་ཆོས་གྲགས་ལས་རབ་བྱུང་དང་དགེ་
 རྒྱལ་བསྐྱབས། དགྲུང་ལོ་བརྟུག་སྐུ་ལའི་དབྱུང་སྐུ་ལྟོ་ན། དགའ་ལྷན་ཤར་
 ཅེས་ཞུགས། གསང་སྤྱི་དབྱར་ཆོས་སྐབས་བཀའ་བརྟུང་མཆན་ཏན་གས་
 བཞེས། མེ་ཕྱིའི་དབྱར་གནས་སྐབས་ཉེ་ཏོར་ཆོས་མཛད་དང་དྲང་ངེས་ནམ་
 འབྱེད་ཀྱི་ཆོག་སྟེང་མཛད། བཀྲ་ཤིས་ལྷན་པོར་གནས་མཛུ་དུ་ཕེབས་ནས་
 པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེར་མཛུ་ཏེ་རང་ཡུལ་དུ་ཕྱོད།

མཆོག་མཆོག་སྐུ་སྐྱེ་འཇམ་དབྱངས་རྒྱ་མཆོའི་དྲུང་ནས་སྐྱེན་པའི་
 སྐྱུངས། བཀྲ་ཤིས་འབྱེད་དུ་ལན་དུ་མ་ཕྱོད། དགེ་བཤེས་དཀོན་མཆོག་དར་

རྒྱལ་ལས་བསྐྱུས་གྲ། གྲུང་ཐང་འཇམ་པའི་དབྱངས་དང་། རྩེ་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ།
དབལ་མང་དགོན་མཆོག་རྒྱལ་མཆན། བསོད་གྲགས་སྤྲུལ་སྤྲུ་སོགས་ལས་
བཀའ་ཆོས་མང་པོ་གསན། དགྲུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པར་གྲུང་ཐང་བསྟན་པའི་
སྟོན་མེ་ལས་བསྟེན་པར་རྫོགས། དགྲུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་བར་དབལ་ལྟན་སྤྲུ་བའི་
ས་རྩེ་སྤྱིང་ཕྱག་འདེབས་མཛད།

སྤྱི་ཕྱིར་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་སྤྱེས་ཆེན་བདུན་རྩ་ཙམ་བསྟེན་པས་
གསན་རྒྱ་ཤིན་ཏུ་ཆེ། བདེ་སྤྱད་ཆོས་འབྱུང་དུ་ལྷ་རིག་སྤྲུ་བའི་དབང་པོ་ཞེས་
བསྐྱེད་བརྗོད་མཛད། གྲུང་ཐང་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་དགོན་པར་གདན་
བྲངས། དདུལ་བྲེ་ཆེན་བརྩ་གཅིག་སོགས་ལུལ་ཏེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་དབང་ཞུས།
ཚུ་སྟག་གི་དབྱར་ཁར་མགོ་ལོག་ཨ་སྦྱོང་གི་སར་བསམ་འགྲུབ་བདེ་ལྟན་ཞེས་
པའི་དགོན་པ་བཏབ། མགོ་ལོག་དགོན་གསར་ལ་འདྲུ་ཁང་བཞེངས་ནས་གསོ་
སྦྱང་མ་ཆག་པ་བྱེད་རྒྱ་མཛད། མེ་རྟ་ལོའི་སྟོན་ཁར་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་བྱོན།
ཟླ་ ༡༡ ཆོས་ ༡༠ ནས་སྤྱིང་མགོ་ཚུགས་ཏེ། རབ་བྱུང་བརྒྱ་བཞི་བའི་མེ་ལུག་
སྤྱི་ལོ་ ༡༥༧༧ ལོའི་ཟླ་ ༡ ཆོས་ ༦ ལ་གཤེགས། སངས་རྒྱལ་ཀྱི་བསྟོད་པ་བརྒྱ་
དང་བརྒྱད་རྩ་བ། སྟན་འགྲེལ་འདོད་འདོ། རྩེ་བསྐྱར་འགྲེལ་བ་སོགས་གསུང་
ཚོམ་མང་དུ་བཞུགས་པར་བཤད། དགའ་ལྟན་ཐེ་བོ་རིན་པོ་ཆེ་ཡེ་ཤེས་ཐུབ་
བསྟན་རྒྱ་མཆོས་བརྩམས་པའི་རྣམ་ཐར་རྒྱལ་པ་ཡོད་ཟེར་ཡང་ལག་དྲུ་མ་རྒྱུད།

སྤྱི་ཕྱིར་གསུམ་པ་འཇམ་དབྱངས་མཆོན་རབ་རྒྱ་མཆོ།

འདི་བ་ཀི་རྟེ་རོང་དགོན་གྱི་ཉེ་འདབས་སུ་ཙོམ་ཞེས་པའི་བྲིམ་དུ་ཡབ་
ནོར་བུ་དང་། ཡུམ་སྦྱིད་མ་མཆོག་གིས་ཀྱི་སྐས་སུ། རབ་བྱུང་བརྒྱ་བཞི་བའི་
ས་བྱ་སྤྱི་ལོ་ ༡༥༧༧ ལོར་འབྲུངས། གོང་མ་འདས་ནས་ལོ་ཤས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཨ་

མཆོག་ལྷ་སྒྲུབ་མེ་སྒྲུབ་ཡོངས་ཀྱིས། ཀུན་མཁྱེན་སྐྱེས་པ་གསུམ་པ་འཛིགས་མེད་
 རྒྱ་མཚོ་ལ་སྐྱེས་པ་སྐྱེས་པ་དོན་དུ་གསུམ་པ་འདེབས་ཞུས། རྩེ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཉིན་ཞག་
 བདུན་ལ་བརྟག་པ་མཛད་དེ་རྩེ་འདི་ཉིད་གོང་མའི་ཡང་སྤྱིད་དུ་རོམ་འཛིན་
 མཛད།

དཔལ་ལྷན་སྐྱེས་པ་སྤྱིད་དུ་གདན་སར་བཀོད། དགེ་བཤེས་ཚུལ་
 ཁྲིམས་གྲགས་པ་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྐྱོས། བཅོམ་སྤྱོད་དང་རིག་གནས་སོགས་
 བསྐྱབས། དགྲུང་ལོ་བརྟུ་གསུམ་པ་ནས་འབྲེལ་ཚུང་དོན་གསལ་སྒོ་འཛིན་
 དང་། གྲུ་རྒྱུ་དུས་མའི་ལུགས་བཞེན་ཆོགས་ཆོས་འགྲེམས་ཏེ་གསན་བསམ་
 མཐར་ཕྱིན། སྐྱེས་པ་དག་དབང་ཆོས་འཕེལ་སོགས་ལས་མདོ་སྐྱེས་ཅི་རིགས་
 གྱི་ཁྲིད་ལུང་མན་དག་སོགས་མང་དུ་གསན། དགྲུང་གངས་བརྟུ་བདུན་པར་
 དབུས་སུ་ཕེབས། དགའ་ལྷན་གར་ཅེར་ཆོས་ཞུགས་མཛད། སྒོ་བ་གཉེར་ལོ་
 ཤས་ཅམ་གནང་ཡང་རང་ཡུལ་དུ་གདན་ཞུས་ལྟར་མདོ་སྐྱོད་དུ་ཕེབས།
 དགྲུང་ལོ་ཉེར་བདུན་པར་བཀྲ་ཤིས་འབྲེལ་དུ་བྱོན། དབང་ལུང་མན་དག་གི་
 གཏེར་མཛོད་ཨ་ཁུ་ཤིས་རབ་རྒྱ་མཚོ་ལས་བསྐྱེད་པར་རྒྱུགས། དམ་པ་དེ་ཉིད་
 ཀྱིས་འབྲེལ་སྤངས་སྤྱོད་དབང་གི་སྐྱེ་ཞིག་གནང་སྟེ། འདི་ངེད་ལ་གྲུང་ཐང་
 དཀོན་མཆོག་བསྐྱེད་པའི་སྐྱོན་མེས་བསྐྱེད་པ་རྒྱལ་བའི་བསྐྱེད་པ་ཕྱོགས་
 བརྟུར་རྒྱས་པར་གྱིས་ཞེས་གསུངས་བྱུང་བ་ལྟར། རེད་ཀྱིས་ཀྱང་བྱེད་ལ་ཕུལ་
 བ་ཡིན་པས། རྒྱལ་བའི་བསྐྱེད་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཕྱོགས་མཐར་རྒྱས་པར་མཛོད་
 ཅེས་གསུངས།

བཀྲ་ཤིས་འབྲེལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་སྐྱེས་པ་བཞེ་
 བ་སྐྱེས་པ་བཟང་སྤྱོད་བསྐྱེད་དབང་ཕྱུག་དང་། སྐྱེས་པའི་ཕྱེད་པ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱལ་
 མཆོན། གྲུང་ཐང་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱེས་པ་སྐྱེས་པ་ལྟེ། རྩེ་སྐྱེས་པ་འཛིགས་མེད་འཕྲིན་ལས་

རྒྱ་མཆོ་སོགས་སྒྲུལ་དགེ་འདུན་གྱི་མང་བོ་ལ་དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་
མཐོན། རང་ལོག་གི་དགོན་མ་ལག་བདུན། རྒྱལ་རོང་རྒྱལ་ཁམས་གསུམ། ར་
བ་སྟོད་སྨད། ཁྲོ་ཁོ། མངོད་དགེ་མགོ་ལོག་སོགས་སུའང་འགྲོ་དོན་རྒྱ་ཆེར་
བསྐྱངས། དགྲང་གངས་གོ་དུག་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱ་དྲུག་པའི་ཤིང་སྤེལ་
སྤྱི་ལོ་༡༧༩༩ ལོའི་དོར་༡ ཆོས་༡༥ ཉིན་འདས།

བསྟོད་ཆོགས་དང་། སྟན་ངག་དཔེར་བརྗོད། ཆོ་གའི་རིགས་སྤྱ་
ཆོགས་སོགས་བརྩམས་ཆོས་པོད་གཉིས་ཙམ་ཞིག་བཞུགས་ཟེར།

སྤྱི་ཕྱིང་བཞི་བ་སྟོ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཆོ།

འདི་བ་ནི་རབ་བྱུང་བརྒྱ་དྲུག་པའི་ཤིང་བྱ་སྤེལ་༡༧༩༩ ལོའི་ལྷ་༡ ཆོས་
༩ ཉིན་རྒྱལ་རོང་ཅོག་ཅའི་ཡུལ་ཁོ་རྒྱབས་ཉ་ཆངས་ཞེས་པའི་བྲིམ་དུ། ཡབ་
ཁོ་བོ་དང་ཡུམ་སྟོལ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་འབྱུངས། དགྲང་ལོ་གསུམ་པར་བཅ་
ཆེན་སྤྱི་ཕྱིང་བརྒྱ་བ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་པས་སྤྱི་གོང་མའི་ཡང་སྤྱིད་དུ་རོས་
འཛིན་མཛད་དེ། མཆོན་ལ་སྟོ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་མཁྱེན་རབ་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཆོ་
གསོལ།

དགྲང་ལོ་ལྷའི་ཐོག་ཨ་མཆོག་མཆོན་ཉིད་དགོན་དུ་གདན་སར་བཀོད།
དགེ་བཤེས་སྤྱིན་པ་རྒྱ་མཆོ་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྐྱོས། སྤང་བ་སྤྱུལ་སྤྱི་སྤེལ་
བཟང་བསྟན་པ་རྒྱ་མཆོ་ལས་རབ་དུ་བྱུང་། དགྲང་ལོ་བརྒྱ་གཉིས་པ་ནས་
མཆོན་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་ལ་སྟོ་བ་གཉེར་གནང་། དགྲང་ལོ་བརྒྱ་གསུམ་པར་
ཡོངས་འཛིན་སྤྱིན་པ་རྒྱ་མཆོ་གཤེགས་པས། མཆོན་ཞབས་པའི་ཁྲིད་ཀྱི་དགེ་
བཤེས་དགོན་མཆོག་རྒྱ་མཆོ་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྐྱོས། དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་
སྤྱིང་བོ་སོགས་གཞུང་ཆེན་དུ་མ་ཐུགས་འཛིན་གྱིས་སྟོ་བ་གཉེར་མཛད། མེ་

ཕག་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༧ ལོར་དབུས་སུ་ཕེབས། དགའ་ལྷན་གར་ཆེ་སོག་པ་ཁམས་
 ཚན་དུ་ཆོས་ཞུགས་ཀྱིས་གཞུང་གསར་དུ་ཞུགས། སུ་ཁང་མཁན་པོ་སློ་བཟང་
 ཆོས་འཕེལ་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟེན། རྒྱུ་མེད་དུ་རྒྱལ་དབང་བཅུ་བཞི་
 བར་ཆོས་འབྲེལ་ཞུས། གཙང་དུ་བྱོན་ཏེ་ཀུན་གཟིགས་པའི་ཆེན་ཐམས་ཅད་
 མཁྱེན་པ་དང་མཛུལ།

གསང་སྤྱི་དབྱར་ཆོས་དང་། འཇང་དགུན་ཆོས་སོགས་སུ་ཕེབས་
 བས་དམ་བཅའ་མཛད། ཡོངས་འཛིན་ཁྱི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་ཆ་བའི་སྤྱི་མར་
 བསྟེན། རབ་རྒྱལ་ས་ཕག་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༩ ལོར་ཡོངས་འཛིན་དཀོན་མཆོག་
 རྒྱ་མཆོ་སོགས་དང་ལྷན་དུ་རྒྱ་གར་ལ་སྐྱབས་བཅོལ་དུ་ཕེབས། སྤྱི་ལོ་འཁོར་ལྷན་
 རྒྱས་ཀྱིས་ལྷག་ས་ཆོས་སྒར་དུ་སློབ་གཉེན་འཕྲོ་སྦྱང་མཛད། སྤྱི་ལོ་༡༧༦༩ ལོར་
 ལྷ་རྒྱལ་སྤྱི་ལོ་གཙུག་ལག་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོར་ལོ་ཕྱེད་དང་གཉིས་ལྷག་སློབ་གཉེན་
 གནང་ལྟེ་ཨ་ཅར་ཡ་ཨང་དང་བོད་མཆོན་གནས་བཞེས།

བཅན་བྱོལ་བོད་གཞུང་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་བཀའ་མངགས་ལྟར་
 ཀལ་མན་གྲོང་གཞིས་ཆགས་སུ་བཀྲ་ཤིས་འབྱེལ་དགོན་པའི་མཁན་པོར་
 བསྐོས། ལོ་ལྟར་དགའ་ལྷན་དུ་ཟླ་བ་དྲུག་རེའི་རིང་སློབ་གཉེན་བསྐྱུངས། རྒྱལ་
 བའི་ཡོངས་འཛིན་ནམ་གཉིས་དང་། ཟོང་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ལས་ཟབ་ཆོས་
 མང་དུ་ཞུས། མེ་སྤྱུལ་སྤྱི་ལོ་༡༧༧༧ ལོ་འབྲས་སྤྱངས་ཆོགས་ཆེན་དུ། དགེ་བཤེས་
 ལྷ་རམས་པའི་མཆོན་ཉགས་བཞེས། དེ་ནས་བཞུགས་སྐར་རྩ་ས་བོད་ཀྱི་དཔེ་
 མཛོད་ཁང་དུ་བྱག་ལས་གནང་། ལྷགས་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༠ ལོར་ཡུ་རོབ་ཨོ་
 སུ་ཀྱི་རི་ཡའི་(Austria)རྒྱལ་ས་ཕེ་ཡ་ན་(Viana)མཐོ་སློབ་དུ་ནང་ཆོས་དང་བོད་
 ཀྱི་སྐད་ཡིག་དགེ་ཆན་ལོ་གཉིས་མཛད། རྒྱ་ཕག་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༩ ལོར་ཨ་ལགས་
 སངས་ཚང་རིན་པོ་ཆེ་དང་མཉམ་དུ་པ་ཡུལ་མདོ་སྤྱད་དུ་ཕེབས། ཨ་མཆོག་

མཆན་ཉིད་དགོན་མ་ལག་དང་བཅས་པ་གཏོར་བཙོམ་དང་། བསད་བརྟུང་གཏུག་རྩལ་ཡང་བ་བཏང་བའི་ཤུལ་ལྷས་དགེ་འདུན་པ་ཞལ་གྲངས་བཞི་བརྒྱ་ཙམ་བཞུགས་པ་ལ་བྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྟོང་བོའི་བཤད་ཁྲིད་རྒྱས་པ་སོགས་འདོད་ཆོས་ཅི་རིགས་གནང་། དགོན་པ་ཁག་ཉམས་གསོ་བྱེད་དགོས་སྐོར་སོགས་བཀའ་སློབ་བསྩལ། ལྷ་སྡེ་ནམས་ལ་དབང་ལུང་བཀའ་ཆོས་ཅི་རིགས་གནང་། སྐུ་འབྱུང་དང་། སྤང་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་སོགས་སུ་ཕེབས། ཀུན་གཟིགས་པཌ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ། རྗེ་གྲང་ཐང་འཇམ་པའི་དབྱངས་སོགས་དང་མཇལ། དེ་ནས་ཕྱིར་རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས་ཏེ་མུ་མཐུད་དཔེ་མཛོད་དུ་ཕྱག་ལས་གནང་། མེ་ཡོས་སྤྱི་ལོ་ ༡༧༥༥ ལོར་ཀུན་གཟིགས་པཌ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་བལ་ཡུལ་དུ་ཕེབས་སྐབས་ཕེ་ཅིང་དུ་བོད་བརྒྱད་ནང་བསྟན་སློབ་སྤྱིང་འཇུགས་འཆར་གྱི་དགེ་ཆུན་དུ་ཕེབས་དགོས་པའི་བཀའ་ཕེབས། བོད་ས་མཆོག་དང་བོད་གཞུང་གིས་བཀའ་འཁྲུལ་བསྩལ་སྟོབ་བཞིན། རྒྱ་ནག་པེ་ཅིང་དུ་ཆེད་ཕེབས་ཀྱིས་མདོ་དབྱས་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྤྲ་ཆེན་ལྷ་བརྒྱ་བཀལ་བར་སྒྲོ་བ་བརྒྱད་ཙམ་ལ་ཡོན་ཏན་གཞི་གྱུར་མའི་འགྲེལ་བ་དང་། ཟུར་དུ་སྤྲ་སྤྱུལ་ཁག་དང་ལས་བྱེད་ནམས་ལ་གང་འདོད་གྱི་དཔེ་ཁྲིད་དང་དབྱིན་ཡིག་ཁྲིད། རང་དགོན་ཨ་མཆོག་མཆན་ཉིད་དགོན་དུ་ནམ་འགྲེལ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་གྱི་དཔེ་ཁྲིད་དང་། ར་བ་སྤྱོ་ཆོགས་དགོན་དུ་བྲང་རྩལ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་བཀའ་ཁྲིད་རྒྱས་པ་དང་། ནམ་འགྲེལ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་གྱི་འཕྲོ་བསྐྱུངས། དབལ་ཤུལ་གཅའ་རུ་བའི་དགོན་མི་པམ་བྱམས་པ་སྤྱིང་དུ་དགོན་ཁག་བརྒྱ་གྲངས་ནས་ཕེབས་པའི་གྲ་བ་གཉིས་བརྒྱ་ལྷག་ལ་དགེ་རྩལ་སྟོང་གི་བསྐྱབ་སྟོན་གནང་། ས་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་ ༡༧༥༥ ལོར་ཕྱིར་རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས། དབྱས་སྟོན་ཅིས་ཁང་གི་དབུ་འཛིན་གྱི་འགན་བཞེས།

ཤིང་བྱི་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་གོང་ས་སྐུ་བས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་ཕྱག་རྟགས་
ཐེབས་པ་ལྟར། དགའ་ལྷན་ཤར་ཅེ་ཐོས་བསམ་ནོར་སྤིང་གྲ་ཚང་གི་མཁན་
ཁྲིམ་ཐེབས། ལོ་རྒྱུ་བའི་རྟེན་ཆུང་གི་སྤྱིང་བརྗོད་མི་པམ་བཞད་སྤྱི་ལྷགས་ཚུ་
གནང་།

སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོའི་ཟླ་༡༡ པར་མཁན་པོའི་ལས་འགན་གྲུབ་རྗེས། ལོ་
གཅིག་རིང་གོང་ས་མཆོག་གི་མཛད་ནུ་ཕྱག་ལས་གནང་། སྤྱི་ལོ་
༡༩༩༩ ལོར་གོང་ས་སྐུ་བས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་
གི་འགན་འཛིན་དུ་བསྐོས་གཞག་གནང་། རྒྱ་གར་གཞུང་གི་རིག་གཞུང་སྤྱི་ཚན་
ལ་འབོད་བསྐུལ་གྱིས་ལོ་རེའི་རོགས་དངུལ་འབུམ་བཅུ་བཞི་ནས་བཞི་བཅུ་
བར་སྤར་སྒོན་དང་། ལས་བྱེད་ཀྱི་ཕོགས་ཐོབ་ཀྱང་འཕར་ཐུབ་པ་བྱུང་བར་
བཤད། སྤྱི་ལོ་༢༠༠༠ ལོར་སེ་ར་ཐོག་ཆེན་སྤིང་དུ་བཅན་བྱོལ་ཁྲོད་ཀྱི་གདན་
ས་གསུམ་དང་རིས་མེད་དགོན་སྤྱི་ཚན་ཁག་དུ་གཞུང་ཆེན་ལ་སྐུངས་པ་མཐར་
སོན་པའི་དགེ་འདུན་པ་ནམས་ལ་ཆན་རིག་སྦྱོང་བརྗོད་ཀྱི་ལས་འགན་བཞེས།
དེ་ནས་ལོ་ངོ་དྲུག་རིང་རྒྱལ་ཁྲོལ་གྱི་ཆན་རིག་པ་གྲགས་ཅན་ཁག་གདན་
ཞུས་ཀྱིས། རིས་མེད་དགེ་འདུན་པ་གང་འཆམ་ལ་ཆན་རིག་ཟབ་སྦྱོང་དང་།
ནང་ཆོས་དང་ཆན་རིག་གི་ལྷ་བའི་ཐོག་བཀོ་སྤྱིང་གི་ལས་གཞི་འགོ་བཞེན་
པའོ།

འདི་བའི་རྟེན་ཁྲིམ་གི་སྤྱིང་བརྗོད་རྒྱས་པ་ལ་བཞུས་ན་མཆན་ཉིད་ཀྱི་
གཞུང་ཆེན་ལ་སྐུངས་སྟོབས་ལེགས་པ་རྟོགས་ནུས་ཤིང་། མགོ་ལོག་ལོ་རྒྱུས་
གཉན་པོ་གཞུ་ཅེའི་བསང་དུད་ཀྱི་མཆོད་བརྗོད་དང་། ཨ་མཆོག་མཆན་ཉིད་
དགོན་གྱི་དུས་དེབ་སྤྱི་ཐོབ་བཞད་སྤྱི་ཤིས་ཆོག་བཅས་ལ་འབོལ་ཚུ་གྱི་
འགོས་དང་ལྷན་པའི་སྤྱི་དག་གི་ཉམས་ལེགས་ཤིང་། དབྱིན་ཡིག་དུ་ཚུ་པ་

གནང་ཐུབ་མིན་མ་གཤིས་ཀྱང་། དབྱིན་སྐད་གོ་སྟོབས་དང་། བར་ཆོས་དང་
འབྲེལ་བའི་ཆོག་ཆོགས། སྐད་ཀྱི་གདངས་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པར་བཤད།
དེས་ན་དེང་དུས་ཀྱི་སྐྱུ་ལ་ཁག་ལས་རིག་གནས་སྣ་ཆོགས་ལ་སྦྱངས་སྟོབས་
བཟང་ཤོས་ཀྱི་གས་ལྟ་བུ་ཡིན་འདུག་ཀྱང་། ཅི་ཞིག་གི་རྒྱུ་ཀྱིས་སྐྱུ་ཡོན་ལ་
གཞིགས་པའི་གདུལ་བྱ་མང་དུ་འཕྲིན་ནི་མ་བྱུང་བ་འདྲ།

གཉིས། ཨ་མཆོག་དགོན་ལག་མ་ལག་དུག

༡། དཀར་ཆེན་བྱམས་པ་སྤིང་ནི། མཆན་སྟོགས་མཁན་པོ་ཡོན་ཏན་གྲགས་
པས་བཏབ། ཨ་མཆོག་དག་དབང་བཙུན་འགྲུས་སོགས་སྐྱེས་ཆེན་མང་པོས་
བསྐྱུངས།

༡། རྩ་ཆུ་དང་ལྗིང་ཆུ་འབྲེས་མཚམས་སུ། སྐྱ་བྱང་བཟ་ཤིས་འབྲིལ་
ཀྱི་ཁ་ཀྱང་གེ་བཤེས་སྟོ་བཟང་ཆུ་ལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་བཏབ་པ་དགོན་སར་དགའ་
ལྡན་འཇམ་དབྱངས་སྤིང་ཡོད་ཅིང་། འདི་བ་ལྟ་མོའི་རྒྱུད་ཁྲིར་ཕེབས་སྟབས།
སྐྱེ་རྒྱུད་ཕྱི་མ་ནམས་ལྟ་མོར་བཞུགས་གསུངས། འདི་ལ་བཤད་ཆུ་ལ་གཞན་
ཡང་ཡོད་འདུག།

༡། བདེ་བ་དགོན་བསམ་གཏན་སྤིང་ནི། ཐོག་མར་གཉན་ཅེ་དཔོན་
སྟོབ་ཀྱིས་ཁྱུང་རག་ཅེས་པའི་སར་བཏབ་ཀྱང་། དགའ་ལྡན་པ་སྟོ་བཟང་
དཔལ་འབྱོར་བྱ་བས་དགོན་གནས་སྟོས། གཉན་ཅེ་དཔོན་སྟོབ་ཀྱིས་ཆོས་རྒྱལ་
སྤང་མར་གཏད་པ་ལ་གཉན་ཆ་ཤིན་ཏུ་ཆེ། བཀོ་ལོག་དང་ཆ་ཁོས་གཅོས་པ་
ལ་ཏྲགས་མཆན་མངོན་རྒྱུ་བྱུང་བེད།

༤། དཔལ་དཀར་བཀྲ་ཤིས་དགེ་འཕེལ་སྤྲིང་ནི། མགོ་ལོག་མཁར་རའི་
རུས་སུ་འཁྱུངས་པ་ཕྱོགས་བཞི་ཚོས་རྩེ་བསམ་འགྲུབ་བྱ་བས་བཏབ། འདི་བ་
པཎ་ཆེན་ལྷོ་བཟང་ཚོས་རྒྱན་གྱི་དངོས་སྤོབ་ཡིན་ཞིང་། རྒྱལ་དབང་ལྷ་བ་ཆེན་
མོས་བཀའ་ཤོག་བསྟུལ།

མགོ་ལོག་གི་དཔོན་པག་ཐར་གྱིས་རྒྱལ་བསྟུལ་བྱས་པ་དང་དྲུ་སྐངས་
ཀྱང་། རུ་མོ་ཞིག་སྤུལ་ནས་རྒྱ་སར་འབབ་དགོས་པར་བཤད་པ་དང་དྲུ་མ་
སྐངས་ནས་རྩོད་དྲུ་ཕེབས། ཕྱིས་ཕྱོགས་བཞི་དགེ་བཤེས་སུན་ཚོགས་ལ་
དགོན་པ་གཏད།

ཡོངས་གྲགས་ཨ་མཚོག་དགོན་མ་ལག་དྲུག་དྲུ་འབོད་ཀྱང་། གཞུ་
ཤུབས་དང་། རྒྱ་མདོ། ལུང་དཀར། ཁང་དམར། བདེ་ཆེན་ཚོས་འཁོར་སྤྲིང་།
བསུ་དགོན། ཨ་འདུས། གཉན་ཆེ། རྩོ་ཚོགས། ལྷ་གྲ། གནམ་ལྷགས། མཚོད་
ཉེན་ལྷགས། འབར་དགོན་སོགས་ལའང་དགོན་མ་ལག་གི་འབྲེལ་བ་ཡོད་ཅེས་
རྩུལ་དགོན་སྤེའི་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་ལས་བཤད།

གཉིས་པ། དབལ་ཤུལ་ཆེ་བ།

གཅིག ཆེ་བའི་དཔོན་པོས་ཤེས་པའི་དབལ་ཤུལ་ཆེ་བ།

དབལ་ཤུལ་ཆེ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ནི་ཆེ་བའི་དཔོན་པོ་ཐ་མ་ཆེ་རིང་དཔལ་ལྷན་གྱིས་བྲིས་པ་ཡོད་སྟབས། རྗེ་དཔུ་དགེ་བསམ་བསམ་གཏན་གྱིས་མཛད་པའི་མདོ་སྨད་སྟོ་རྒྱུད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་བཤད་སྐབས་འདིའི་སྐོར་རྒྱུས་བཤད་མཛད་མེད་ལ། དེ་མིན་གྱི་ཡིག་ཆ་དང་ཁྲུང་སྟབ་ཀྱང་མཐོང་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་སྟབས། ཆེ་བའི་དཔོན་ཁོང་ཉིད་རང་གི་ཡུལ་ལུང་རུ་སྡེ་ལ་རྒྱུས་མངའ་ཆེ་བ་ལྟ་བུ་གཞན་སུ་ཡང་མེད་ངེས་ཡིན་སྟབས། འདིར་ཡང་ཁོང་གིས་བྲིས་པའི་ལོ་རྒྱུས་དེ་ཉིད་སྟོན་ཏུ་བབྱུང་། ཆོག་ཆོགས་བསྐྱུང་ཞིང་། ཉིང་བཅུད་སྟུགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་འགོད་ཅིས་ཡིན།

སྐར་དབལ་ཤུལ་ཆེ་བའི་དཔོན་ཆང་ལ་བོད་སྡེ་བ་གཞུང་གིས་གནང་བའི་བཀའ་ཤོག་དང་ཐོབ་ཡིག་མི་ཉུང་བ་ཞིག་ཡོད་འདུག་ཀྱང་། ཟ࿳་ལོ་༡༩༥༧ ལོར་རྒྱ་ནག་དམར་ཤོག་པས་བོད་ཡུལ་ལ་དབ་གསིག་གཏོང་མགོ་བཙུགས་སྟབས། དཔོན་ཆེ་རིང་དཔལ་ལྷན་པ་སྡེ་དགེ་ར་ཕྱིན་ཤུལ་དུ་ཁོང་གི་ས་ཀན་རྒྱ་དམག་ལ་འཛིགས་སྐྱང་སྟེས་ཏེ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ཚ་ཆེན་དེ་དག་མེར་སྲིག་བཏང་བར་བཤད། ད་ལྟ་ང་ཆོའི་ལག་ཏུ་ཡིག་ཆ་ཚ་ཆེན་དེ་དག་ཡོད་ཆོ། ཡུལ་

འདིའི་ལོ་རྒྱུས་གསལ་བྱུང་སྐབས་ལྷན་པ་འབྲི་རྒྱུ་པན་ངེས་ཡིན་ཀྱང་། གནས་
རྒྱུ་དེ་མེ་བ་གཅིག་པུ་མ་ཡིན་པར་བོད་ཡུལ་གྱི་ཡོངས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་རིན་
ཐང་བུལ་བ་ཁྲི་སྟོང་མང་བོ་ཙམ་མེད་དུ་གཅིག་མཛུངས་ཡིན།

དབལ་ཤུལ་མེ་བ་བ་དག་གི་རུས་ནི་རུས་རྒྱུད་ནི། རྩོད་ཤུལ་ཆེན་བཙོ་
བརྒྱད་དུ་གྲགས་པའི་ནང་གསེས་དབལ་ཤུལ་ཡིན་ལ། རུས་མཛོད་མེ་ཏོག་སྦྱེད་
ཆལ་དུ་གསལ་བའི་རྩོད་དབལ་ཆེན་སྦྱབས་ཀྱི་རྒྱུད་པ་ཡིན་སྦྱབས་དབལ་ཤུལ་
སོགས་པར་གྲགས། འོན་ཀྱང་གནའ་དེང་གི་ཡིག་ཆ་དུ་མ་ན་རུས་རྒྱུད་འདི་
ལ་མ་ཤུལ་གྲིས་པའང་སྤང་བས་དབུད་པར་མཛོད། རྒྱུད་པ་དེར་དབལ་ཤུལ་
ཕུར་བ་ཐར་བྱ་བ་བྱུང་ཞིང་། དེ་ཉིད་མདོ་སྤྲེད་སྤྱིའི་དབང་ལྷ་ཨ་མེས་མ་ཆེན་
ཀྱི་འཁོར་དུ་སྦྱོར། དེའི་རུས་རྒྱུད་མགོ་ལོག་ཁག་གསུམ་དང་། དབལ་ཤུལ་
གསེར་རྟ། ཁྲོ་ཁོ་ཁག་གསུམ་སོགས་ལ་གྲུས་རྒྱུལ་གསེར་རྟ་དང་། མགོ་ལོག་
ཁག་གསུམ། ཁྲོ་ཁོ་ཁག་གསུམ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ཡང་ཡང་བཤད་ཟིན་པས་
འདིར་རྒྱས་སྒྲིས་བྱ་གལ་མ་མཆིས།

གང་ལྟར་དབལ་ཤུལ་རྒྱུད་པ་དེ་དང་གི་ར་རྒྱུད་དང་། ཁྲོ་ཁོ་ཁག་གསུམ།
མགོ་ལོག་ཁག་གསུམ། གསེར་རྟ་སོགས་མདོ་སྤྲེད་སྤྱི་བྱུང་ཅིང་། ཁམས་
ཕྱོགས་སུའང་དབལ་ཤུལ་གཡས་རུ་དང་། གཡོན་རུ། མི་ཉག་བཅས་སུའང་
ཡོད་ཅིང་། རྩེ་གཞུང་མ། རྩེ་སྟོད་སྤྲེད། རྩེ་སྟོད་སྤྲེད་སོགས་སུའང་དབལ་
ཤུལ་གྱི་རྒྱུད་པ་མང་བོ་ཡོད།

སྐབས་སུ་བབ་པ་དབལ་ཤུལ་མེ་བའི་རུས་རྒྱུད་ནི། དབལ་ཤུལ་ཕུར་
བ་ཐར་གྱི་སྟོན་ལ་དབལ་ཤུལ་གྱི་རུ་ཆོ་སྐྱོར་ཞིག་མཆོ་སྟོན་པའི་འགམ་རྒྱུད་རྟ་
ནག་མ་ཕྱོགས་སུ་སོང་ནས་བསྐྱེད་ཅིང་། རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཉིས་པའི་རྒྱུ་ཡོས་
སྤྱི་ལོ་༡༧༣༩ ལོར་རྒྱལ་དབང་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཆོའི་ཁྲི་སྟོན་དང་འབྲེལ་ནས་

སོག་པོ་སྒོ་བཟང་བསྟན་འདོན་གྱིས་སྡེ་བྲིད་པའི་མཆོ་སྟོན་བོད་སོག་མཉམ་
 འབྲེལ་གྱིས་མན་ཆེང་སྲིད་གཞུང་ལ་ངོ་སྟོན་བྱས་པས། ཉན་ཀོང་ཡེ་སོགས་
 གྱིས་སྡེ་བྲིད་པའི་ཆེང་དམག་ཤིན་ཏུ་འཕོར་ཆེན་བྲངས་ཏེ་བྱང་རྒྱུད་བོད་སོག་
 གི་སྡེ་ཆོ་དག་ལ་ཉམ་ཆག་ཆེན་པོ་ཕོ་སྐྱབས། དབལ་ཤུལ་རུ་ཆོ་དེ་མཆོ་ཁར་
 གནས་ཐབས་དཀའ་སྟབས་མགོ་ལོག་ཕྱོགས་སུ་སླེབས་ནས་བསྟན། དེར་
 དབལ་ཤུལ་སྟག་ལྟ་སྐྱབས་གྱིས་མགོ་ལོག་འབྲུམ་ཕྱག་རྒྱལ་གྱི་བུ་མོ་སྤངས།
 དེའི་བུ་ཆེ་བ་སྟག་ལྟ་འཕན་དང་། རྒྱུང་བ་འབྲུམ་ཕྱག་རྒྱལ་ཡིན། འབྲུམ་ཕྱག་
 རྒྱལ་མི་བྲིམ་གཞན་དུ་མག་པར་སོང་། སྟག་ལྟ་འཕན་ལ་བུ་མ་བྱུང་། འབྲུམ་
 ཕྱག་རྒྱལ་ལ་བུ་སྤྲུམ་རྒྱལ་དང་། སངས་རྒྱས་འབྲུམ་གཉིས་བྱུང་། ཡུལ་མིས་
 སྟག་སྟག་ལྟ་འཕན་ལ་བུ་མེད། བྲི་འབྲུམ་ཕྱག་རྒྱལ་ལ་བུ་ཡོད་ཅེས་གྲགས་པས།
 སྟག་ལྟ་འཕན་གྱི་བསམ་རང་ལ་བུ་མེད་པས་ཐམས་ཅད་གྱིས་མཐོས་རྒྱུང་བྱས།
 བའི་རིང་ལ་ས་མཐར་ཡོང་ནས་མགོ་ལོག་ཁག་གསུམ་གྱི་དཔོན་པོ་དག་ལ་ས་
 གཡར་ནས་དཔོན་ཆེན་ལོག་གི་དཔོན་རྒྱུང་བྱས་ནས་བསྟན། རྫོ་རོལ་དང་།
 རྫོ་མདའ། ཡག་མདའི་ནང་དུ་བསྟན། ས་མཐར་ནས་ཡོང་བས་ནི་མེད། སྟག་
 སྟག་ལྟ་འཕན་ལ་བུ་མེད་ཟེར་བ་དེ་ལ་གོ་རྒྱུ་ཟེར། འབྲུམ་ལྟ་རྒྱལ་གྱི་བུ་དག་
 གིས་བུ་གོ་མཆོད་ན་དཀའ་རུང་། ཁོང་ནམས་འདིར་བསྟན་ཀྱང་བྲིམ་གཞིས་
 དང་ཉེ་འབྲེལ་ཡོད་ཅིང་། རང་ལ་དེ་མེད་སྟུང་ནས་རང་ལོ་༤༥ ལྷོང་རུ་སྡེ་
 བྲིད་ནས་གནས་ཡུལ་ངེས་མེད་དུ་འབྱམས། རིགས་རྒྱུད་ལ་རེ་ནས་བཟང་
 རྒྱ་རྒྱུ་མ་ཞིག་སྤངས་པ་ལ་བུ་ཞིག་སྟེས། དེ་དུས་སྟགས་ལྟ་འཕན་རང་ལོ་༤༧
 ཡིན། ཁོ་བུ་སྟེས་པ་ལ་དགའ་ནས་བཅས་སྟོན་དང་མཆོད་འབུལ་རྒྱ་ཆེན་བྱས།
 བུའི་མིང་ལ་ཤུག་འབྲུམ་བཏགས། ཉག་རོག་བྲག་མགོ་གཉིས་གྱིས་བར་ན་ས་
 ལྷོང་མེ་ཁོག་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེར་གཞིས་བཟུང་། དེར་ཤུག་འབྲུམ་ལ་བུ་

ཞིག་སྒྲིལ་ལ་མགོན་པོ་དབང་རྒྱལ་བཏགས། ཕྱིས་མེ་སྟོང་མགོན་པོ་དབང་
 རྒྱལ་དུ་འཛོད། དེས་ཉག་སྟོང་མགོན་ནམ་རྒྱལ་གྱི་བུ་མོ་བསོད་ནམས་མཆོ་
 བྱིན་ཐབ་དུ་བསྐྱུས། ཉེ་འཁོར་གྱི་རུ་སྟེ་མང་བོ་མངའ་འོག་དུ་བརྒྱལ། སྟེ་དཔོན་
 དང་ཆོ་དཔོན་ལ་ལ་བསད། ལ་ལ་བཙོན་དུ་བརྒྱལ། བྱུང་ཉགས་ཡོད་པའི་སྒྲ་
 སྒྲུལ་དག་བཀྲར། བྱུང་ཉགས་མེད་ཆོ་བཙོན་དུ་འབྱུག་པ་སོགས་བྱས། ཉག་
 རོང་སྒྲིགས་འདིའི་ལོ་རྒྱུས་གྱི་ཡི་གེ་མང་ཟེར། མེ་སྟོང་མགོན་དབང་གིས་
 གཉེན་ཆོན་ལ་བསམ་ནས། ཉག་སྟོང་དཔོན་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་རུ་སྟེ་ཐམས་ཅད་ལ་
 བཙན་གཞོན་བྱས་ན་མཐའ་འབྲས་མི་བཟང་བ་ཡོང་སྟོར་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་བརྒྱབ་
 གྱུར། ཉག་དཔོན་གྱིས་ང་ཉ་རྒྱལ་མཁན་མ་སྒྲག་ན། ཁྱོད་ལྟ་མོར་ལྟ་མཁན་
 སྒྲག་དགོས་དོན་མེད་ཟེར་ནས་མ་ཉན། ལྟ་ས་མན་ཆད་མངའ་འོག་དུ་བསྐྱུས་
 བྱས། ལྟ་སའི་ངོ་བོ་ཡང་ང་རང་གི་སྟོང་གནས་སྤང་རིང་ཟམ་ཁ་ལ་གདན་
 འདྲེན་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན། ཁྱོད་དེ་འདྲ་སྒྲག་ན་ངའི་སྤང་མོ་བྱིར་ནང་ལ་མངག་ན་
 ཆོག་ཟེར་བ་སོགས་མི་འདོད་པའི་སྒྲུང་ཆ་མང་བོ་བཤད། མགོན་དབང་གིས་
 ཉག་སྟོང་དཔོན་པོར་ཁ་ཏ་མི་འགོ་བ་ཤེས་ནས་བྱིར་ལོག།

དེའི་རྗེས་ཅམ་ལ་མེ་སྟོང་མགོན་དབང་གི་རུ་སྟེའི་ནང་དུ་ཤེས་ཤེས་ཨ་
 གགས་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་ཉག་དཔོན་གྱི་ལུག་རྒྱ་བར་སོང་། མཚན་མོར་ལུག་
 སྤང་མཁན་གྱི་བྱིའི་ལུགས་ཐག་རྒྱང་མགོར་གོན་སོང་བས་ལུགས་ཐག་གྱུར་
 བྱིར་ནས་ཡོང་། ཕྱིས་རྒྱུས་བྱུང་པས་མེ་སྟོང་མགོན་དབང་ཉག་དཔོན་གྱི་ཅར་
 སོང་ནས། ངའི་འབངས་མིས་ཁྱོད་བརྒྱས་བྱས་པ་སེམས་ལ་མ་གཞོད་རོགས།
 ལུག་གཅིག་ལ་ལུག་དགུ་དང་། ལུགས་ཐག་གཅིག་ལ་ལུགས་ཐག་དགུ་འཇལ་
 བྱེད་ཆོག་ཞུས་གྱུར། ཉག་དཔོན་གྱིས་རྒྱུས་འཇལ་གཏན་ནས་མི་ལེན། རྒྱན་
 མའི་ཉེ་འབྲེལ་བྱིན་ཆང་བདུན་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་ཅིས་སྟོང་བྱེད་དགོས་ཟེར།

མགོན་དབང་གིས་རེད་གཉིས་མག་སྐྱད་ཡིན་པས་རྒྱུ་ལྡན་ཅི་ཅམ་དགོས་
 གྲང་བསྐྱབ་རྒྱུ་ལས། བྱིས་ཆང་བདུན་པར་བཅད་གཅིག་གྲང་སྔོན་རྒྱ་མིན། བྱིས་
 ལག་དེ་བདུན་ཅི་གྲང་ཅིས་སྔོན་བྱེད་དགོས་ཟེར་ན། ང་རང་ས་མཐར་འབྱུང་
 རྒྱ་ཡིན་ཞེས་བཤད། དེ་སྐབས་ཉག་དཔོན་ང་རྒྱལ་ཆེ་སྐང་ཡིན་སྟབས། བྱོད་
 རང་ལོ་དགུའི་ལམ་ལ་སོང་ཡང་ངའི་མངའ་འོག་ལས་ཐར་ས་མེད་རབས་
 སོགས་དཔའ་སྐྱད་བསྐྱགས་ཏེ་ལས་ལེན་མ་བྱས། དེ་ལྟར་མག་སྐྱད་གཉིས་མ་
 མཐུན། མགོན་དབང་གིས་ཉག་དཔོན་གྱིས་རང་ཉིད་གསོད་ཅིས་ཡོད་རབས་
 ཐོས་སྐྱབས། རྒྱུང་མ་བསོད་ནམས་མཆོས་ང་རང་བྱིས་ལ་སོང་ན་བྱོད་གསོད་
 རྒྱའི་བསམ་པ་ཡོད་མེད་ཤེས་འོང་ཟེར་ནས་བྱིས་དུ་བྱིན། མོས་ལུས་ལ་གོས་
 གྲུལ་གྱིན་ཞིང་མགོ་སྐྱ་ཡང་འཕྱིང་དུ་བརྒྱག་ནས་སོང་། མིང་པོ་ལ་མགོན་པོ་
 དབང་རྒྱལ་གྱིས་བཅས་མནར་དང་། གོས་མནར་བྱེད་པ་སོགས་སྐྱབ་སྐྱོང་
 གཏོང་ཚུལ་རྩུབ་ཞུ་བྱས་ཆོ། ཉག་དཔོན་གྱིས་སིང་མོ་བྱོད་ཀྱི་ཁྱོ་ག་སྐྱར་ལི་དེ་
 ལར་ཉན་མཁན་ཞིག་མ་རེད། ངས་སྤར་ནས་གསོད་བསམ་ནས་ཡོད། བྱོད་
 གྲང་དེར་འདུག་མི་དགོས་ཕྱིར་རང་བྱིས་ལ་ཤོག་དང་ཁྱོ་ག་དེའི་ལྷག་ཅིག་
 འཆོལ་ཆོག་ཅེ་བཤད། མགོན་དབང་གི་བཟའ་ལྷ་བསོད་ནམས་མཆོ་ཕྱིར་ཡོང་
 ནས་ངའི་མིང་པོས་བྱོད་གསོད་སེམས་ཡོད་པ་བདེན་པ་རེད། བྱོད་གྱིས་གྲང་
 དེ་ལྷགས་གཟབ་ན་ཞེས་བཤད། མགོན་དབང་གིས་རང་གི་བཟའ་ལྷ་ལ་བྱོད་
 གྱིས་ང་ལ་ཁྱེད་མེད་མ་བྱས་པ་ཡག་པོ་བྱུང་། བྱོད་རང་གི་མིང་པོའི་སར་འགོ་
 བ་ལེ་བཞེན་གྱིས། རེད་གཉིས་མཉམ་དུ་འགོ་འདྲོད་ནའང་དེ་ལྷགས་གྱིས་ཞེས་
 བཤད་པར། བཟའ་ལྷས་ཁྱོ་ག་དང་མཉམ་འཆོ་བྱེད་རྒྱའི་བསམ་འདུན་བཏོན།
 དེ་བཞེན་ཁོང་བཟའ་མི་ནམས་གྱིས་མངའ་འོག་གི་རུ་སྡེ་བྱོད་ནས་གསེར་ཐང་
 ཕྱོགས་སུ་ཡུལ་བྱོལ་ལ་སོང་། གསེར་ཐང་གི་དབལ་གྲུལ་དཔོན་ལག་དང་

གཞིན་ཆོན་ཡིན་སྟབས་རེ་ཞིག་དེར་བཞུགས། སྐབས་དེར་ཉག་དཔོན་གྱིས་ཆབ་
མདོ་མན་ཆད་མངའ་འོག་ཏུ་བསྐྱུས་ཤིང་། ལྷ་ས་འང་མངའ་འོག་ཏུ་བསྐྱུ་རྒྱུ་
ག་སྒྲིག་བྱས།

གང་ལྟར་མགོན་དབང་གིས་རུ་ཕྱེ་བྱིད་ནས་ཡུལ་བྱོལ་དུ་སོང་བ་ཉག་
དཔོན་གྱིས་ཤེས་པས་ཁོང་ཁྱོད་སྒྲིག་ཏེ། མག་པ་སྐྱུར་ལི་དེས་ང་ལ་ཁ་ཡ་བྱེད་
འདོད་པ་རེད། ཟླ་གཅིག་ནང་ཚུན་ལ་ཕྱི་བའི་མགོན་པོ་དབང་རྒྱལ་སྐྱེ་ལྷགས་
ཐག་དང་། ཀང་ལྷགས་སྒྲིག་གིས་བཅིངས་ནས་བྱིད་ཡོང་མ་ཐུབ་ན། ང་ཉག་
སྐྱེད་མགོན་པོ་ནམ་རྒྱལ་མིན་ཉགས་ཡིན་ཞེས་དཔའ་སྐྱེད་བསྒྲགས། ཁོས་
འཕུལ་དུ་དམག་བརྒྱ་བཏང་ནས་དམག་དཔོན་ནམས་ལ་བཀོད་བྱུང་བྱས།
མགོན་པོ་དབང་རྒྱལ་གསོན་བཟུང་བྱས་ཏེ་རྒྱལ་སར་བྱིད་འོངས་ནས་དཔོན་
འབངས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མིག་མདུན་དུ་བཙོན་ལས་སྒྲ་ཆོགས་བྱས་ཏེ་ངན་
གསོད་གཏོང་དགོས། ཁོ་བའི་རུ་ཕྱེ་ཐམས་ཅད་ཚུར་ཕྱི་ཞོག་ཏུ་དེད་ཡོང་ནས་
ཉག་དཔོན་རང་གི་རུ་ཕྱེ་བྱེད་དགོས་ཁར། བྲལ་ནག་འཇལ་དགོས་ལུང་ནག་
པོ་དགོས་པ་ཉག་དཔོན་དཔོན་གྱིས་དམག་རྒྱས་གཤོམ་བཞིན་པ་གོས་ཐོས་
བྱུང་སྐབས། ཕྱི་སྐྱེད་མགོན་པོ་དབང་རྒྱལ་གྱི་བསམ་པར། ཉག་དམག་སྐྱོབས་
ཤུགས་ནི་ཤིན་ཏུ་ཆེ། དཔོག་དཔུང་འདིར་སྐྱེབས་ན་ངོ་ཡ་མི་ཡོང་། དེ་བས་
ཕར་ལ་འཇལ་ཆོལ་ཞིག་བྱས་ན་དགའ་སྐྱེམ་ནས། རུ་ཕྱེ་དམག་བསྐྱོངས་གྱིས་
འཇལ་ཆོལ་བྱ་རྒྱ་ཐག་བཅད། དེ་སྐབས་ཉག་དམག་ནམས་གྱིས་ཚུར་དཔུང་
འདུག་བྱེད་མཁན་གྱི་དག་ཞིག་ཡོད་པའི་སྒོ་དོགས་མེད་སྟབས། ཁྱོང་གོང་
འགབ་ཟེར་སར་སྐར་ཕབ་ནས་ཡོད་པའི་ཕྱི་དམག་ངངས་ཏེ། ཉག་དམག་
ནམས་སྐར་ཕབ་ལ་དབྱིག་པས་རྟེན་པ་བཞིན་ལ་ལུང་མང་གཏོར་ནས་ཉིན་
ཤས་ལ་སྐར་བསྐྱུ་བྱ་མི་ཐུབ་པའི་གནས་སུ་བསྐྱུལ། ཕྱི་སྐྱེད་མགོན་པོ་དབང་

རྒྱལ་གྱིས་རྒྱལ་ཁ་སྤོ་བྱུང་བ་སྤངས་ཏེ། གསེར་རྟ་བ་རྣམས་ཉག་དམག་ལ་སྐྱག་
ནས་མགོན་པོ་དབང་རྒྱལ་རུ་སྡེ་འདིར་ཐུ་མཐུད་སྡོད་དུ་བརྟག་ན། ཉག་
དམག་གསེར་རྟའི་སྡེ་དང་འབྲེན་ཉེན་ཆེ་བར་མཐོང་ནས་དཀྲོག་གཏམ་སྒྲ་
ཆོགས་བཀྲམས།

ཉག་དཔོན་གྱིས་ད་རེས་ང་ཆོའི་འཇབ་ཚོལ་བྱས་ཏེ་པམ་ཁ་ཉོས་པ་
ཡིན་མོད། རྗེས་སུ་ག་སྒྲིག་ཆ་ཆང་བྱས་ནས་དམག་འབྲེན་རྒྱ་སོགས་བྱས། ཆེ་
བ་ལ་ཤིན་ཏུ་འཇིགས་ཉེན་ཆེ་བའི་དུས་ཆོད་དམིགས་བསལ་བ་དེ་འབྲེའི་
སྐབས། བོད་སྡེ་བ་གཞུང་གིས་དམག་ཆེན་ཉག་དཔོན་གྱི་སྡེ་དང་དྲངས་ནས།
དཔོན་འཁོར་རྣམས་ཆ་མེད་བཏང་། དེའི་སྐོར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཉག་རོང་ལོ་རྒྱུས་
གསལ་བར་བཤད། ཉག་རོང་གི་ས་ཆ་རྣམས་བོད་སྡེ་བ་གཞུང་གིས་ཆ་བཟུང་།
གོ་སྐབས་དེ་དང་བསྟུན་ནས་མགོན་པོ་དབང་རྒྱལ་གྱིས་རུ་སྡེ་ཁྲིད་ནས་པར་
ཆེ་ཁོག་ཏུ་སོང་ནས་བཞུད། བོད་སྡེ་བ་གཞུང་གི་སྤྱི་བྱུང་དཔོན་པ་རམ་པའམ་
ཕུན་ཆོགས་རབ་བརྟན་ཡིན། མགོན་པོ་དབང་རྒྱལ་གྱིས་ཁོང་ལ་འཆམས་
ཉགས་བསྐྱལ་བས། ཕུན་ཆོགས་རབ་བརྟན་གྱིས་མགོན་དབང་ལ་དགའ་བསུ་
བྱས། ཁྲིད་གྱིས་ཉག་དམག་པམ་ཉེས་སུ་བཏང་བའི་གནས་ཚུལ་ཤེས་ཉོགས་
བྱུང་ཡོད་སྐོར་སོགས་བཤད་དེ་མགོན་ཁ་བཟང་འབྲེན་བཞིས། དེའི་སྡེ་དང་
མགོན་པོ་དབང་རྒྱལ་ལྷགས་མདུད་རི་ནང་རྫོང་གི་རྫོང་དཔོན་ཞོན་པའི་གོ་
སར་བཞག ཉག་རོང་མདའ་དཔོན་དུག་ཅུ་རེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་བཞག ཉག་
དམག་ལ་ཡ་ལན་སྟོད་ཐུབ་པའི་ཆེ་སྟོད་མགོན་པོ་དབང་རྒྱལ་འདི། ཆེ་ཁོག་
གི་ས་ཆ་འདིའི་བདག་པོ་ཡིན་གསུངས་ནས། བོད་སྡེ་བ་གཞུང་གིས་གོ་ས་དང་
བཀའ་ཤོག་གནང་།

དེ་སྐབས་ཆེ་དཔོན་མགོན་པོ་དབང་རྒྱལ་གྱི་སྟོན་བཞོས་ཏེ་ང་ཆོའི་

དཔོན་འདི་ཉིད་ལོ་མང་འབྲུམ་པས་རྒྱ་མེད། རེད་ཅག་གི་དཔོན་ལ་རྒྱ་མེད་
ན་མི་འོས་སྒྲིལ་ཏེ་དུད་ཚང་རེས་འབྲི་རེ་སྦྱོན་དགོས་ཟེར་ནས་སྦྱོན་ཀྱང་། ལོ་
ཁ་ཤས་ཀྱི་རྗེས་སུ་སྤར་བཞིན་རྒྱ་མེད་དུ་གྱུར་པས། ཡང་ལོ་རེ་བཞིན་བྱིས་རབ་
ཞིག་གིས་མར་རྒྱ་མ་སུམ་ཅུ་དང་། བྱིས་འབྲིང་ཞིག་གིས་མར་རྒྱ་མ་ཉེ་ཤུ། བྱིས་
ཐ་ཞིག་གིས་མར་རྒྱ་མ་ལྔ་རེ་དཔོན་པོ་ལ་འབུལ་རྒྱ་གཏན་འབེབས་བྱས།

ཆེ་སྟོང་མགོན་པོ་དབང་རྒྱལ་ལ་བྱ་བུང་བའི་མིང་ལ་དབལ་ཤུལ་ཆོས་
སྟོང་མགོན་པོ་ཟེར། དེས་དཔོན་ས་བཟུང་ནས་དཔལ་འབྱོར་རྒྱས། དཔོན་
འདིས་རུ་སྤེའི་མི་སེར་གྱི་མར་ཁྲལ་ཆག་ཡང་དུ་བཏང་ནས། ལོ་གཅིག་ལ་དུད་
ཚང་རེ་རེས་ཉིན་གཅིག་གི་མར་ཆེ་ཆུང་ཅི་ཡོད་སྟངས་འཇུག་པ་བྱས། ཁོང་
གིས་ཁྲལ་གསར་བ་ཞིག་བཞག་པ་ནི། ལོ་རེ་བཞིན་རྟ་ལོ་རྟ་ལུག་གསུམ་བདག་
གཉེར་བྱེད་མཁན་དུད་བྱིས་གསུམ་རེ་འདུག་དགོས་པ་དེ་ཡིན། དེ་ལས་
གཞན་ཁྲལ་འཇུག་མི་དགོས་ཟེར།

ཡང་ཉིན་གཅིག་ལ་དུས་གཅིག་གི་ཟས་སྟོང་རྒྱུ་འོས་དང་། ལོ་རེ་
བཞིན་རྗེ་པོ་ལ་སྤྲ་ཆ་མར་རྒྱ་མ་བཅུ་རེ་རུ་སྤེ་སྦྱོན་ནས་སྟེར་དགོས། བོད་གཞུང་
ལ་ཁྲལ་ཁུ་ལག་འཇུག་དགོས་པར་བྱས། དེའི་སྐབས་ཆེ་བ་དཔོན་པོའི་མངའ་
འོག་དུ་དུད་བྱིས་༡༠༠ ལྷག་ཡོད་འདུག།

ཉག་དཔོན་གྱི་བུ་མོ་རོང་ཐ་ཨ་བསོད་ཟེར་བ་དེའི་བུ་མོ་ཞིག་ཆོས་སྟོང་
མགོན་པོས་མནའ་མར་སྤངས། དེ་ལ་བུ་ལྔ་ཡོད་པའི་ཆེ་བ་ཀམ་ཆོ་དབང་ཇག་
ལ་ཚང་གི་སྟོན་པོ་བ་སྟངས་ཆོས་འབྲུབ་ཚང་ལ་མག་པར་སོང་། སྟུན་གཉིས་པ་
བསྟན་འཛིན་གྲགས་པས་དཔོན་གྱི་འགན་ཁུར། དེ་སྐབས་ཤིག་ལ་རྒྱ་དང་
བོད་གཉིས་འབྲུག་ནས་བོད་པམ་སོང་བས་རྒྱ་དཔོན་མའི་རྒྱ་རིན་ཟེར་བ་རྗེང་
དཔོན་དུ་བསྟན། བསྟན་འཛིན་གྲགས་པ་ལ་རྗེང་དཔོན་གཞོན་པའི་གོ་གནས་

ཕྱིན། སྐྱུན་གསུམ་པ་དབལ་ཤུལ་དབང་ཕྱུག་རོང་ཐ་སྡེ་བ་ཞེས་པའི་ཆོ་ཤོག་
 ཅིག་གི་དཔོན་པོ་བྱས། དེས་ཉག་བཟའ་མ་ཞིག་བསུས་པ་ལ་བུ་ལྷ་བྱང་བའི་
 གསུམ་པ་དབལ་ཤུལ་གནས་ལོ་ནི་རྩ་བུ་ལ་འཐབ་ཕྱོགས་གཅིག་གྱུར་ཁང་གི་
 ལས་ཀ་བྱས། ཆོས་སྦྱང་མགོན་པོའི་བུ་བཞི་བ་དབལ་ཤུལ་རྣམ་རྒྱལ་མཐུ་
 སྟོབས་དང་། བུ་ལྷ་བ་དབལ་ཤུལ་འཇམ་དབྱངས་གཉིས་རབ་ཏུ་བྱང་། ཉག་
 རོང་ར་ལི་བ་ཟེར་བའི་ཆོ་ཤོག་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་དང་ཆེ་བ་གཉིས་ཀྱིས་མི་རབས་
 གཉིས་ཙམ་རིང་ལ་ས་ཚོད་བྱས། དུས་སྐབས་ཤིག་ལ་ར་ལི་བའི་ཚུ་གཉིས་བར་
 གྱི་འདུས་མདོ་ཞིག་ལ་མཆོད་རྟེན་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་བཅེགས། དེའི་རྒྱུན་གྱིས་ཆེ་
 བའི་སློན་པོ་ཁ་ཤས་ཤི མོ་ལུང་ཅིས་གསུམ་བྱས་ཆེ་མཆོད་རྟེན་དེའི་མནན་
 པ་བརྒྱབ་ཡོད་པ་ཤེས། ཕྱིས་དཔོན་བསྟན་འཛིན་གྲགས་པ་ལའང་ནད་ངན་
 ཞིག་ཕོག་ནས་མིག་ལམ་དུ་གཏོར་བོར་རང་ཕོག་ཏུ་སྒེབ་པའི་སྤང་བ་ཤར་
 བཞིན་དུ་ཤི རྒྱ་མཆན་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཆེ་བའི་སྡེ་ཁྲོད་དུ་ཉག་རོང་ར་
 ལི་བས་མཆོད་རྟེན་འོག་ལ་མནན་པ་བརྒྱབ་ཡོད་པའི་དོགས་པ་རྩེ་ཆེར་སོང་།
 བསྟན་འཛིན་གྲགས་པ་ལ་བུ་མེད་པས་ཆོས་སྦྱང་མགོན་པོའི་བུ་རྣམ་རྒྱལ་མཐུ་
 སྟོབས་ཏེ་གཅིས་མིང་རྣམ་ལོར་འབོད་པས་དཔོན་ས་བཟུང་། དཔོན་རྣམ་
 ལོད་ང་རོགས་པ་མི་བརྒྱ་བཅས་མཆན་མོ་ཞིག་ར་ལི་བའི་མཆོད་རྟེན་ཡོད་སར་
 སོང་ཞིང་། རྣམ་ལོས་མཆོད་རྟེན་དེའི་འོག་ཏུ་ང་རང་གི་སྐྱུན་མཆོད་གཙོས་
 ཆེ་བའི་དཔོན་སློན་དག་ལ་མནན་པ་བརྒྱབ་མེད་ན། ངས་འདི་ལས་ལྷག་པའི་
 མཆོད་རྟེན་ཞིག་བཞེངས་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་ཡིད་དམ་བཅས། མཆོད་རྟེན་བཤིག་
 རྟེན་འཛིན་མཆམས་ནས་ས་འོག་ཏུ་རིམ་པ་གསུམ་བསྐྱོས་པའི་ནང་དུ་རྩོ་སྐམ་
 ཞིག་ཡོད་པའི་ནང་དུ། གཡག་རྩ་ཆེ་ཆུང་དགྲ་ཡོད་པའི་ནང་དཔོན་བསྟན་
 འཛིན་གྲགས་པ་གཙོ་བྱས་པའི་སྐྱ་སེན་དང་། ས་གདན་གྱི་ཁ་ཆར། མི་བཙོ་

ལྷའི་མིང་ཡིག་བཅས་ཐོན། ཁོང་ལ་མིག་ཚུ་དབང་མེད་ཤོར། མཐའ་མ་ཤ་
 ལན་ཞིག་མ་ལོན་པར་རང་དགར་མི་འཛོག་པའི་མནའ་ཆོག་པོར། ཉག་རྩང་
 ར་ལི་བ་ཆོས་མཆོད་ཉེན་དེ་ཉིད་ཆེ་བས་བཤིག་སོང་སྐྱམ་ནས་ས་ཤད་ཀྱི་དུ་
 དམག་འོངས་ཀྱང་། རིམ་གྱིས་གསེར་རྒྱུ་ལྷོ་ལྷོ་ནས་ཀྱིས་རྒྱའི་ཆེད་དུ་
 མཆོད་ཉེན་བཤིག་པ་རེད་སྐྱམ་དོན་དག་ཅི་ཡང་མ་བྱུང་། དེ་སྐབས་ཤིག་
 དཔོན་རྣམ་ལོས་ཉག་རྩང་ར་ལི་བའི་མགོ་དཔོན་ལ་བཤད་རྒྱུར། རེད་ཅག་
 གི་བར་གྱི་ཁྱོད་རྒྱུ་དེ་སྐར་རྒྱ་པོད་གཉིས་ཀྱིས་བཤད་ཀྱང་འགྲིག་འདུམ་མ་
 བྱུང་བ་ཡིན་ལ། དེ་སྐབས་ང་ཆོ་ལོ་ལྷོ་ནས་བཤད་ན་ལེགས་ཞེས་བཤད་
 པར་ར་ལི་བས་མོས་མཐུན་བྱས། ཡང་བསྐྱར་རྣམ་ལོས་ཆ་རྒྱུན་ཞིག་བཏོན་
 པ་ནི། བན་ཚུན་བར་གྱི་ཁྱོད་མཐའ་གཙང་མ་བྱུང་ཆེད་བན་ཚུན་ཕྱོགས་
 གཉིས་ཀྱི་དཔོན་སློན་གང་དགའ་ཐམས་ཅད་ལྷན་ཅིག་ས་སྟོང་ཞིག་དུ་འཛོམ་
 ཆད་བྱས་པའང་ར་ལི་བས་མོས་མཐུན་བྱས། སྐབས་དེར་ར་ལི་བའི་ཕྱོགས་
 ལ་དཔོན་སློན་དགུ་དང་། ང་མ་གཅིག་བཅས་མི་གངས་བརྩ་སྟེ་བས་ཡོད་ཅིང་།
 ཆེ་བའི་ཕྱོགས་ནས་ཀྱང་དཔོན་གཡོག་བརྩ་སོང་། ཉེན་གསུམ་གྱི་རིང་ལ་ཁྱོད་
 བཤད་ཁུལ་བྱས་པས་ར་ལི་བའི་དོགས་ཐོན་མ་བྱས། ཞག་གསུམ་པའི་ཞོགས་
 པ་སྐྱེ་མོར་ཆེ་བས་ར་ལི་བའི་གྲར་མཐའ་བསྐྱོར་ནས་མེ་མདའ་བརྒྱབ་སྟེ་ང་མ་
 མ་གཏོགས་པའི་མི་དགུ་པོ་བསད། དེའི་རྒྱུན་གྱིས་ཆེ་བ་རྣམ་ལོ་རི་ལ་བྱད། ཆེ་
 སྟེ་ཡུལ་བྱོལ་དུ་འགོ་རྒྱུ་ལྷོག་ག་བསྐྱེད་ཀྱང་།

ཆེ་བ་དཔོན་པོ་རྣམ་ལོས་སྟེ་འབྱར་ཤེལ་སྟེང་ཆང་གི་དཔོན་པོ་སངས་
 རྒྱས་ལ། ང་རང་ས་མཐར་མི་འགོ་ཀ་མེད་ཡིན། ཏོར་ཁོག་གི་ཤིས་ཚུ་ལ་བམ་
 གཉིས་ཡོད་པའི་གཅིག་སྟེང་ནས་ཁྱོད་ཀྱིས་ངའི་རུ་སྟེ་བྱེད་ཀ་འདོན་ཐུབ་ན་
 རྒྱ་ཆ་འབྲི་བརྒྱ་སྟེར་རྒྱུ་བྱས། སངས་རྒྱས་ཤིས་མདོ་བམ་ཁ་ལ་སོང་ནས་བསྐྱད་

སྐབས་རྒྱ་དམག་སྒྲིབས། འཐབ་འཛིང་བྱས་ནས་ཤེལ་སྒྲིང་གི་དམག་ཕྱིར་བོས།
དེའི་རྒྱུན་གྱིས་སྡེ་བ་རྒྱུ་ལས་འདོན་མ་ཐུབ།

ཡང་རྒྱ་མེའི་ཆ་བོ་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཆོས་དམག་དཔོན་བྱས་ནས་
བྱིམ་རེ་ནས་མི་རྒྱ་གཉིས་རེ་ཡོད་པ་རྒྱམས་ཀྱི་མི་རེ་དམག་ལ་བྲིད་དེ། གཡེར་
ཟམ་ཁར་སྡེ་བ་བྱེད་ཀ་རྒྱུར་འདོན་སྐབས་རྒྱ་དམག་སྒྲིབས་ཀྱང་པར་རྒྱ་མི་
རྒྱག་བསད། ལོ་ཙུ་བ་ཞིག་ཤུལ་ན་ཡོད་པ་མ་གཏོགས་རྒྱ་དམག་གཞན་རྒྱམས་
ཕྱིར་བོས་པས། སྡེ་བྱེད་རྒྱུ་ལས་འདོན་ཐུབ་པ་བྱུང་།

གནས་རྒྱུ་ལ་དེར་གཞིགས་ནས་ཆེ་དཔོན་རྒྱ་མེའི་སྐོར་བཞོད་རྒྱས་གཞན་
པ་ཞིག་འཐེན་པ་ནི། རྒྱུ་ལས་འདོན་མ་ཐུབ་པའི་སྡེ་ལྷག་རྒྱམས་ཀྱིས་མཆོན་
ཆ་བཟུང་ནས་རྒྱུར་ལ་ཤོག ཆན་ཆོན་དང་བྱེད་རྒྱམས་ཕྱགས་ཐོག་འཆོ་སྦྱང་
གྱིས། ལོ་གཅིག་ནས་ཆེ་བའི་དམག་སོང་ནས་ཤུལ་ལྷ་རུ་སྡེ་ཐམས་ཅད་རྒྱུར་
ལེན་ཐབས་བྱེད་རྒྱ་དེ་དག་ཡིན། བཞོད་རྒྱས་དེ་ལམ་སྦྱངས་བྱུང་ནས་ཕྱི་ལོར་
རུ་སྡེ་རྒྱུ་ལ་སྒྲངས་ཏེ་གཞིས་བྱས་ལྷན་འཛོམས་བྱུང་སྡེ་གསེར་རྟ་ཕྱོགས་སུ་ལོ་
ཁ་ཤས་བསྐྱོད། འོན་ས་རང་ས་མ་ཡིན་པས་ས་རྩ་ཆོད་རྒྱ་ཆོད་དང་། རྒྱུན་ཇག་
གིས་གཙོས་པ་སོགས་དཀའ་ངལ་མང་བོ་འབྱུང་།

རྒྱ་མཆོན་དེ་ལ་གཞིགས་ཏེ་ཆེ་སྡེ་ལ་ནང་ཁྲིམས་གསར་བ་གཏན་
འབེབས་བྱས་པ་ཁག་ནི། རང་སྡེས་མ་ཉེས་བཞིན་ཕྱི་ཕྱོགས་ནས་རྒྱུན་ཇག་
ཁམ་གསུམ་བྱེད་མཁན་བྱུང་ན། སྡེ་འབངས་དཔུང་བ་མཉམ་གཤིབ་གྱིས་པར་
ཆོལ་བྱ་རྒྱ་དང་། པར་ལ་བཅན་འཇུགས་མི་ཆོག རྒྱ་དང་ཇག་བྱེད་མི་ཆོག
ནང་ལ་རྒྱ་བྱས་ན་ཐོག་ལ་དགུ་འཇུག་དང་། དཔོན་བཤགས་རྡོ་ཆད་བདུན་
དགོས། ཕྱི་ལ་རྒྱ་བྱས་ན་ཐོག་བདག་ལ་ལྷ་འཇུག་དང་། དཔོན་བཤགས་ལ་
རྡོ་ཆད་གསུམ་རེ། འཐབ་འཛིང་གིས་མཆོན་ཁྲག་སྐྱེད་ན་ཆས་ལྷི་ཡང་ལ་

གཞིགས་ནས་རྩོམ་པ་ལྟ་བུ་བར་འཇལ་དགོས། དཔོན་བཤམས་ཀྱང་
 དེ་བཞིན། རྩོམ་པ་ལྟ་བུ་རྩོམ་པ་དེ་ལྟར་ལ། སྐར་ལྟ་
 ལྟ་བུ་བཞི་རུ། མས་ཆེ་ཆུང་ལ་བལྟས་ནས་དཔོན་བཤམས་བསྐྱབ་འཇལ།
 ལྟ་མེད་ལ་བཅན་གཡེམ་བྱེད་མི་ཆོག། རྩོམ་སྐྱོན་གཞན་ལ་སྤྱུ་གྲུ་བཞག་ན་
 རྩོམ་པ་རྩོམ་པ་དགོས་པ་བཅས་ཁྲིམས་ཡིག་གཏན་འབེབས་བྱས། སྐར་བོད་
 གཞུང་དང་། རྩོམ་པ་ལྟ་བུ་གི་གི་ས་གནས་དཔོན་རིགས་ཀྱིས་ཀྱང་དོན་
 གཤེར་སྐབས། རྩོམ་པ་ལྟ་བུ་དོན་གང་ཡིན་ལ་སྐོག་དཔུལ་སྤྱད་པའི་མང་
 ཉུང་མ་གཏོགས་ནས་ཞེས་སྤྱོད་པ་ལ་མི་ལྟ་བུའི་གོམ་སྤྱོད་པ་ལྟ་བུ་ཡོད་པ་དག་
 བཀག་ནས། རྩོམ་པ་ལྟ་བུ་དཔོན་སྤེལ་ཐམས་ཅད་བཤད་མཆུ་གཏམ་མེད་ཆེ་ཁ་
 དར་དང་། འཚམས་ཉལས་སྤྱད་བྱ་རེ་བྱིན་ན་མ་འབྲས་པ་མེད་ཀྱང་། དཔོན་
 སྤོན་ཆོར་ཐོབ་ཟས་ཀྱི་ཆང་ར་ཟེར་བ་དང་། རྩོད་ཀྱི་ཕྱི་མར། རྩོད་ཀྱི་ཁ་ཡོས།
 དེ་མ་ཡིན་པའི་ཀྱང་དོན་དག་ལ་རྩོམ་པ་ལྟ་བུ་བཅན་གང་བྱིན་མི་ཆོག། བྱིན་ཀྱང་ལེན་
 མི་ཆོག། སྤངས་ན་བྱི་ཟས་ལོང་ཁ་ཞེས་ངན་པར་ཡིན་པར་རྒྱལ་བསྐྱབས་བྱས།
 དེའི་ཕྱིས་ཀྱང་བཤད་སྐབས་རྩོམ་པ་ལྟ་བུ་རྩོམ་པ་ལྟ་བུ་དཔོན་ཀྱི་ཕམ་ཁ་གཏད།
 རྩོམ་པ་ལྟ་བུ་མཁན་ཆོལ་ཀྱང་ཀྱི་ཁེ་ཁ་ཐེངས་ཁ་ཤས་ལ་སྤྱད་པའི་འབྲས་བྱས། རྩོ་
 འབངས་ནམས་དཔོན་ལ་དགའ་ཞེན་རྩོམ་པ་ལྟ་བུ་ཆེ་ཆོར་སོང་། གཞན་སྤེལ་ཐམས་ཅད་
 ཀྱི་བསྐྱོད་བསྐྱབས་བྱས།

དེ་སྐབས་བོད་ནི་ནམས་ལ་མཆོན་ཆ་ཀྱི་ཅམ་ལས་མེད་སྟབས། གོ་མིན་
 ཏང་ལ་ལག་འབྲེལ་ཡོད་པའི་ཆོང་བ་ནམས་ཀྱི་ལག་ནས་མེ་མདའ་ཞོས། རྩོ་
 མདའ་རེ་ལ་གནག་ཕྱགས་ལྟ་བུ་ནས་ཞེ་བྱ་སྤྱད། རྩོ་རྩོམ་པ་ལྟ་བུ་ཆེར་ཀྱིས་
 མཆོན་ཆ་ཞོས། ཁྲིམ་ཆང་རེས་མེ་མདའ་རེ་ཞོད་གོས་པའི་འབོད་བསྐྱལ་བྱས།
 རུ་སྤེལ་ཕོ་ནམས་ཀྱིས་གང་མཆོག་དང་མེ་མདའ་མང་ཅམ་ཞོས། རྩོ་ཤོག་

གཞན་དག་ལ་མེ་མདའ་ཤིན་ཏུ་དཀོན། དེའི་རྒྱུན་གྱིས་མེ་བས་རྒྱ་ཐག་བྱེད་
མཁན་གྱི་སྡེ་ཤོག་གཞན་དག་པམ་ཉེས་སུ་བཏང་བས། མེ་བ་ལ་རྒྱ་བྱེད་མཁན་
ཉུང་དུ་སོང་། གཞན་ཕྱོགས་ནས་མགོ་འདོགས་བྱེད་མཁན་མང་ཙམ་བྱུང་།
སློན་འབངས་ནམས་བཤོས་ནས་དཔོན་ནམ་ལོས་བྱིས་ཐབ་ལེན་རྒྱུའི་རེ་
བསྐྱལ་ཞུས་ཀྱང་། རྒྱལ་ལོས་སྤར་རང་ཉིད་གྲུ་བ་ཡིན་སྐབས་སུ་བོ་བསྟན་
གཤམ་ཤི་ནས་དཔོན་མགོ་མི་འཛིན་ཀ་མེད་བྱུང་། རྗེས་སུ་ཆ་བོ་ལ་དཔོན་ས་
སློད་རྒྱུ་ཡིན་ཟེར་ནས་བྱིས་ཐབ་བསུ་རྒྱུར་འདོད་མོས་མ་བྱས།

དེ་ལྟར་རུ་སྡེ་རེ་རྒྱས་སུ་སོང་ནས་ཚུ་མེ་མི་འདང་བའི་དཀའ་ངལ་
རེ་ཆེར་སྤྲས་སྟབས། བྱབ་ཆེན་དགོན་པར་ལྷ་སྡེ་ཉུང་ཞིང་ས་རྒྱ་ཆེ་སྟབས། རྒྱལ་
ལོ་རྒྱུ་མཆེད་ཙམ་གཤམ་དུ་སོང་། སྤུལ་སྤྱོད་པ་དུ་མ་རྒྱུ་རྗེས་ནམ་ལོ་ཞེས་
པ་འདིས་ར་ལི་བ་ལ་མི་དགུ་བསད། དེ་ནས་གསེར་རྟ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཤོག་མང་
བོ་ལ་དམག་བརྒྱབ། མི་མང་བོ་བསད་པའི་དཔེ་བའི་མགོ་མི་ལེན་གསུངས།
འོན་ཀྱང་རྒྱུ་འདི་གསེར་མེད་བསྟན་པའི་ཉེ་མ་བརྒྱུད་ནས་ཞུས་པར། མེ་
སྡེ་ལ་བྲེལ་དཀར་བོ་ཞིག་ཡོད་ཆེ་མགོ་སྤངས་ན་ཕྱི་ནས་བྱབ་ཆེན་དགོན་པར་
པན་ཐོགས་པའི་མེ་ལྷས་བྱུང་གསུངས། རྒྱལ་ལོས་རང་གི་གོས་འབོག་འགེལ་
ས་བྲེལ་དཀར་བོ་ཞིག་ཡོད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱིས་མེ་བའི་མགོ་ལེན་རྒྱ་བྱས། མེ་
བ་བྱབ་ཆེན་ཆང་གི་ས་ཐོག་ཏུ་བསྐྱོད། བྱབ་ཆེན་དགོན་པས་ལོ་རེ་ལ་གསང་
སྟོང་ལྔ་བ་གཅིག་འཆོགས་པའི་དུས་མཆོད་ཀྱི་སྒྲིན་བདག་བྱས། ལོ་རེ་བཞིན་
བྱིས་ཆང་རེའི་ཉེན་གཅིག་གི་མར་རྒྱུང་དགོན་པར་སྤུལ། བྱབ་ཆེན་རིན་པོ་
ཆེ་ཞིང་བརྗེས་སྐབས་སྤྱོད་དུང་བཞེངས་རྟེན་དུ་རྒྱལ་ལོ་ཁོ་རང་གིས་གསེར་
སྤང་བརྒྱ་དང་། མ་ཁན་གྱི་རྒྱན་ཆ་གཡུ་བྱུར་དང་སྟོས་ཤེལ་སོགས་སྟོར་བདུན་
སྟོང་གི་རྒྱ་ཙམ་སྤུལ། རུ་སྡེའི་སེར་རྒྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རྒྱ་ཁོར་ཤིན་ཏུ་མང་བོ་སྤུལ།

གྲུ་བ་ཆེན་དགོན་པའི་ཆོག་ས་ཟངས་ཉོ་བར་ཀན་སུའུ་ཕྱོགས་སུ་སོང་སྐབས་
ངག་པས་ཐང་ས་པས་བསད་མས་བྱུང་།

དེ་ལྟར་གྲུ་བ་ཆེན་ཆང་གི་ས་ཆར་ལོ་ཁ་ཤས་སྟེན་ཀྱང་། རུ་ཕྱེ་རེ་སང་
དུ་སོང་བས་རྩ་ཚུ་མི་འདྲང་པའི་དཀའ་ངལ་ཡང་བསྐྱར་བྱུང་། དེར་བརྟེན་
དབལ་ཤུལ་ལྷགས་ཐར་འབྲུམ་གྱིས་རྩ་བའི་དམེ་ཆང་གི་རྒྱལ་རྒྱུད་བཟུང་། དེའི་
བྱ་མགོན་པོ་བསོད་ནམས་དང་། དེའི་བྱ་མོ་དམེ་བཟང་དབལ་ལོའི་མག་པ་
འཕོས་ཞང་རྫོང་བཀྲ་ཤིས་ཡིན་སྟབས། མེས་པོ་དབལ་ཤུལ་གྱི་རུས་ཞེན་གྱིས་
དེ་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་དགོས་པར་ཐག་བཅད་དེ། རྣམ་ལོའི་ཆ་བོ་སངས་རྒྱས་རྒྱ་
མཆོ་ལས་རོགས་བཅོ་ལྔ་དང་བཅས་དམེ་ཆང་གི་རྒྱལ་སར་སོང་ནས་ལོ་རྒྱུས་
ཞུས། དམེ་ཆང་གིས་གཉེན་ཉེར་བཅིས་ཏེ་དགའ་བསུ་བྱས་ཤིང་། སྐུ་མ་སོས་
ཁོག་ཟེར་ས་དེར་རི་དྲགས་གཅན་གཅན་མ་གཏོགས་ཅི་ཡང་མི་འདུག་ཟེར།
སངས་རྒྱས་ཅན་དེར་ལྟ་རུ་བྱིན། ས་རྫོང་ཡིན་པ་དང་ས་རྒྱ་ཆེ་བས་ཆེ་བའི་
རུ་ཕྱེ་སྐད་ཨ་མོས་ཁོག་དུ་སྟོས། དེ་ནས་བཟུང་དམེ་ཆང་དང་རྒྱུད་སྟུག་གཅིག་
ཡིན་ཡང་། ཁྲལ་ཁྲིམས་ཅི་ཡང་མི་དགོས། བན་ཚུན་རོགས་རམ་དང་རྒྱལ་
རྫོང་བྱེད་སྟོལ་ཡོད་ཟེར།

སྤྱི་ལོ་༡༩༩༦ ལོར་རྣམ་ལོང་ལོ་ལྔ་བཅུའི་ཐོག་རི་ཁྲོད་དུ་འགོ་རྒྱ་ཐག་
བཅད་དེ་དཔོན་ས་ཆ་བོ་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཆོ་ལ་སྤྱད། དེ་སྐབས་འབངས་དུད་
ཁྲིམ་ལྔ་བརྒྱ་ཙམ་ཡོད་ཟེར། ཁྲལ་ཁྲིམས་སྤར་ལྷགས་ལྟར་བྱས། རུ་ཕྱེ་གསར་
བ་ཡིན་སྟབས་རྒྱ་ན་མ་ཤིན་དུ་མང་བས་རྒྱས་དོན་སོགས་ལ་ཆོ་ཤོག་གཞན་ལ་
དམག་བརྒྱབ་པ་ཤིན་དུ་མང་བར་བཤད། དེ་སྤྱི་ལོ་ལྔ་དམག་དཔོན་མེད།
ཤོག་ཆེན་བརྒྱད་ཡོད་པ་ལ་དམག་ཞེ་ལྔ་གསར་བསྐྱོ་བྱས། སངས་རྒྱ་མཆོའི་
བུ་ཆེ་བ་དབལ་ཤུལ་ཆེ་རིང་དབལ་ལྟན་ཏེ། ཆེ་བོ་ལོ་རྒྱུས་འབྲི་མཁན་དེ་ཡིན།

ཆོ་དཔལ་རང་ལོ་བཅུ་བདུན་ཉིང་ཨ་ཁྱེས་ནམ་ལོས་ཁྲིད་དེ་སྐྱོ་རྒྱས་བརྒྱ་དང་
བཅས་མེ་སྟོད་དུ་སོང་ནས། སྤར་ར་ལི་བ་གཙོས་དེར་ལུས་པའི་མཛུག་བཞུམ།
མེ་ཁོག་ས་ཆ་དེ་གཡོན་རུ་གསེར་སྐོ་བ་སོགས་ལ་གསེར་རོ་མ་སྤང་བརྒྱ་དང་
སྤ་བཅུ་བྱས་ཏེ་བཙོངས།

སྤྱི་ལོ་༡༧༥༠ ལོ་ལས་མས་སུ་རྒྱ་དམར་གྲང་ཁྲན་ཏང་ཟུང་ཆུ་དང་མཆོ་
སྟོན་ཕྱོགས་སུ་འོངས་སྐབས། ཆོ་རིང་དཔལ་ལྡན་གྱིས་སྟོན་དམར་དམག་རྒྱང་
བསྐྱོད་སྐབས་སེང་ལྷམ་རི་བོ་ཆེ་ལ་མེ་བའི་དམག་སོང་ནས་རྒྱ་དམག་དང་
འཐབ་ཀྱང་ཐ་མར་པམ་ཁ་ཉོས་པ་དང་། གྲང་ཁྲན་ཏང་གིས་གོ་མིན་ཏང་
ཡང་པམ་པར་བྱས་ནས་སྟོབས་ཤུགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་འཐབ་ནས་མི་ཐུབ་པ་
ཤེས་ཆོར་བྱང་ཡང་། གློ་ཐག་མ་ཆོད་ནས་རྩ་བའི་དཔེ་ཆང་ལ་གྲོས་བྱེད་སོང་།
དཔལ་མགོན་འཕྲིན་ལས་དང་མོ་ལ་ཏེ་གྲང་ཁྲན་ཏང་ལ་མགོ་འདོགས་རྒྱ་གྲོས་
ཐག་ཆོད། དཔལ་མགོན་འཕྲིན་ལས་ཟླ་ལིང་ཕྱོགས་ལ་ཐག་ཉེ་ཡིན་པས་སྟོན་
མཐུ་སྟོབས་སོགས་མགོ་འདོགས་སུ་ཟླ་ལིང་ལ་མངགས། དཔལ་ཤུལ་ཆོ་རིང་
དཔལ་ལྡན་ཟུང་ཆུ་དང་ཐག་ཉེ་ཡིན་པས་དེར་སོང་ནས་མགོ་མཉམ་འདོགས་
བྱ་རྒྱུ་བྱས།

སྤྱི་ལོ་༡༧༥༡ ལོའི་ཟླ་༡༠ པའི་ཟླ་མཛུག་ལ་ཟུང་ཆུ་རྫོང་མི་དམངས་
སྲིད་གཞུང་གི་རྫོང་དཔོན་རིན་ཐེ་ཏོ་ཡིས། སྟོན་ཁྲི་རྒྱང་ཁག་གསུམ་དང་སྟོན་
ཡོན་དོས་ཤོག་གསུམ་གྱི་དཔོན་པོ་ཐམས་ཅད་ཆོགས་འདུར་བསྐྱོངས། མེ་བ་
ཆོ་རིང་དཔལ་ལྡན་གྱིས་རིན་ཐེ་ཏོ་སོགས་ཏང་གི་མགོ་ཁྲིད་ཆོར་བོད་ལུགས་
གྱི་འཆམས་ཉགས་ཤུལ། རྒྱ་དཔོན་ཆོས་ཆོ་རིང་དཔལ་ལྡན་ཟུང་ཆུའི་དཔོན་
པོ་ནམས་དང་ལྟན་དུ་མགོན་ཁ་བྱས། ཁོང་གི་སྟོན་མ་སྐོར་ཀྱན་བཟང་དང་།
རྒྱས་པ་ནམས་ལའང་ལག་ཉག་གནང་། ཆོ་རིང་དཔལ་ལྡན་གྱིས་གྲང་ཁྲན་

ཏང་ལ་མགོ་འདྲེགས་པར་ཡོང་བའི་ལོ་རྒྱུས་དང་། བོད་ཡུལ་བཅིངས་འགྲོལ་
 བྱེད་པར་དགའ་བསུ་བྱེད་པའི་གནས་ཚུལ་ཞུས། ཁོང་ས་མཐར་ཡོང་བའི་རུ་
 རྩེ་ཞིག་ཡིན་པས་སྟོབས་ཤུགས་ཆེན་པོ་མེད་ཀྱང་། ཏང་དང་སྲིད་གཞུང་གི་
 འགོ་ཁྲིད་འོག་ཞབས་ཞུ་ཅི་ཞིག་བསྐྱབ་དགོས་ཀྱང་བསྐྱབ་རེས་ཡིན་པའི་
 བསམ་འདུན་བཏོན། ཏང་དང་སྲིད་གཞུང་གིས་ཁོང་ལ་དགའ་བསུ་དང་རྒྱུ་
 སྐྱོར་བྱུང་སྟེ་དགའ་བའི་སྐྱེལ་མ་བྱས།

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༡ ལོར་མོང་ཤུན་དུ་རང་སྤྱོད་སྲིད་གཞུང་བཙུགས་སྐབས་
 ཆེ་རིང་དཔལ་ལྷན་ལ་ཁུལ་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་གི་འཁུས་མིའི་གོ་ས་བྱིན།
 རྩེ་སུ་ཁྲིན་དུ་དང་བྱུང་ཆེན། བེ་ཅིན། ལྷང་ཏའི་སོགས་རྒྱ་ཡུལ་མང་ཙམ་
 ཞིག་ལ་ལྟ་སྟོར་དུ་སོང་། མའོ་ཅི་དུང་གཙོ་བྱས་པའི་རྒྱ་ནག་དབུས་གཞུང་གི་
 མགོ་ཁྲིད་ནམས་ཀྱིས་མངལ་འཕུད་གནང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༡ ལོར་མོང་ཤུན་དུ་
 ཁུལ་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་གི་ཆོགས་འདུ་འཆོགས་སྐབས། ར་བའི་རྒྱལ་བོ་
 དཔལ་མགོན་འཕྲིན་ལས་རབ་བཏན་དང་། ཆ་ཁོ་རྩོ་རྩོ་དཔལ་བཟང་། ཀུན་
 དགའ་ཡར་འཕེལ་སོགས་ཆོགས་འདུར་ཞུགས། ཁོང་ཆོས་མཉམ་དུ་ཏང་གི་
 མི་རིགས་མཐུན་སྦྲེལ་གྱི་སྲིད་རྒྱུས་སོགས་ལ་སྟོབས་སྐྱོར་བྱས། རྒྱ་གཞུང་གིས་
 ར་བ་དང་། ཆེ་བ་དང་། ཁོ་རྒྱུ་གསུམ་བར་གྱི་ཁྱོད་བཤད། ཏང་དང་སྲིད་གཞུང་
 གི་སྟོབས་གསོ་དང་རོགས་རམ་འོག་ ཁོང་ནམས་ཀྱིས་པན་ཚུལ་ཁ་དར་འབུལ་
 རེས་བྱས། མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་གི་མགོ་ཁྲིད་འོག་ཁོང་ནམས་ཀྱིས་མཐུན་
 སྦྲེལ་ཡག་པོ་བྱེད་རྒྱུ་བྱས་པར་བཤད། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༡ ཡས་མས་སུ་ཆེ་བའི་དཔོན་
 པོ་ཆེ་རིང་དཔལ་ལྷན་གྱིས་ཏང་མི་རིགས་སྲིད་རྒྱུས་ལ་སྟོབས་སྐྱོར་འབད་བཅོན་
 དང་། ཏུར་བཅོན་གྱིས་མི་དམངས་བཅིངས་འགྲོལ་དམག་ལ་རོགས་འདེགས་
 བྱས་ཏེ་རྒྱ་ནག་གི་མིན་ཏང་ཇག་ལྷུལ་ཆར་གཙོ་བོ་ཞི་འཇགས་གཏོང་རོགས་

བྱས། དེ་ལ་བཞེན་ནས་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་གིས་ཁོང་ལ་བསྟོད་བསྐྱེད་སྒྲུགས་
 ཐེངས་མང་བྱས་ཤིང་། བྱ་དགའི་དངོས་རྒྱུ་ཡུང་གནང་། ཁོང་གི་བྱ་མོ་
 ལའང་ལས་ཀ་བཀོད་སྒྲིག་བྱས། ཁོང་གིས་སྐབས་རིམ་བྱུང་གི་ཁྲལ་མི་
 དམངས་སྲིད་གཞུང་གི་ལྷ་ཡོན་དང་། རྫོང་དཔོན་གཞོན་པ་སོགས་ཀྱི་ལས་
 འགལ་ཁྲུང་ཁྱོང་། ལོ་རྒྱུས་འདི་ཙམ་སྒྲིག་བྱེད་སྐབས། སི་ཁྲོན་ཞིང་ཆེན་སྲིད་
 གོས་རྒྱུ་ལྷ་ཁང་གི་ལྷ་ཡོན་དང་། ར་བ་རང་རྒྱུང་ཁྲལ་སྲིད་གོས་ཁང་གི་རྒྱང་
 ཡིག་ཆེན་མོ་གཞོན་པའི་ལས་འགན་ཁྲུང་ཡོད་པར་བཤད།

ཁོང་རྒྱ་གཞུང་ལས་བྱེད་ཀྱི་གས་སུ་ཞུགས་ཕྱིན། སྲིད་གཞུང་ལ་ཐེངས་
 མང་དགོངས་པ་ཞུས་ནས། དགོངས་ཁྲོལ་ལྟར་རྒྱ་གར་དང་། ལྷ་ས། སྡེ་དགེ་
 སོགས་ས་ཁྲལ་ཁག་གི་དགོན་པར་མཆོད་མཇུག་དང་གཞེན་ཉེ་གོགས་པོར་
 འཆམས་འབྲིར་སོང་། སྡེ་ཕྱིར་ལྷ་ས་སོགས་ཀྱི་དགོན་པ་དུ་མར་སྐོར་མོ་ཁྲི་རྒྱག་
 ཅུ་རེ་གཉིས་ཀྱིས་མཆོད་འབུལ་བསྟེན་བཀྱར་བྱས་པར་བཤད།

ཟུར་ཞུ། གོང་བཀོད་ཆེ་བའི་ལོ་རྒྱུས་འདི་ནི་ཆེ་བའི་དཔོན་པོ་ཐ་མ་ཆེ་རིང་
 དཔལ་ལྷན་གྱིས། རང་གི་ཡས་མེས་ཀྱི་བྱུང་རབས་དང་། ཁོང་སྐྱེད་དོས་ཀྱིས་
 བྱག་ལས་ཅི་གནང་སྐོར་རྒྱང་བོར་གསུངས་པ་ར་ཁྲལ་རིག་གནས་ལོ་རྒྱུས་
 དབྱད་ཡིག་དུ་བཀོད་པའི་ཆོག་སྡེ་ཅུང་ཟད་རེ་བསྐྱུས་ཏེ་འགོད་ཁྲལ་བྱས་པ་
 ཡིན་ལ། ལོ་རྒྱུས་འདིའི་བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་ཆ་ལ་བཟོ་བཅོས་གང་ཡང་བྱས་མེད།

གཉིས། རྒྱ་ནག་གུང་ཁབ་ཀྱིས་མཐོང་བའི་དབལ་ཤུལ་ཆེ་བ།

འདི་ནི་ཁྲིན་ཆེན་དབྱེན་སོགས་ཀྱིས་བསྒྲིགས་པའི་ཀྱང་གོའི་བོད་ཀྱི་
 ཆོ་ཁག་ཅེས་པའི་རྒྱ་ཡིག་དཔེ་དེ་བ་དུ་གསལ་བའི་ཆེ་བའི་སྐོར་མདོར་བསྐྱུས་

སྤྱི་ལོ་དེ་ལོ་ལ། ཐོག་མར་མེ་བ་འདི་བྲག་མགོ་དང་མགོ་ལོག་གསེར་ཐལ་གྱི་
ཉེ་འདབས་མེ་ཆུ་འུ་དུ་འཛོག་ནས་བྱེད་ཅིང་། ཏུང་བྱིམ་༡༠༠ ཅམ་ཡོད་
པའི་འབྲོག་རུ་ཞིག་ཡིན་འདུག།

ད་སྐབས་ང་ཚོར་རག་པའི་ཡིག་ཆ་ཁག་ཏུ། མེ་བའི་ཕྱི་ཚོ་ཆགས་ནས་
རིམ་གྱིས་ཕྱི་དཔོན་ཞིག་བྱུང་ཞིང་། ཕྱི་དཔོན་དེ་ཆས་འཁོགས་སུ་གྱུར་སྐབས་
རང་གི་བུ་ལ་དཔོན་ས་འཛིན་པའི་འཛོན་རྒྱས་པར་མེད་པ་མཐོང་སྐབས།
དཔོན་ས་བུའི་ལག་ཏུ་མ་བཞག་པར་སྤྱན་བྱུང་འབྲོང་བྱ་བ་ལ་གཏད། དཔོན་
བྱུང་འབྲོང་ལ་བུ་གསུམ་བྱུང་བའི་ཐ་ཆུང་སྒྱུ་ལོ་བྱ་བ་དཔོན་སར་བཞག།

ནམ་ལོ་དཔོན་གནས་སུ་ཞུགས་སྐབས་མེ་བའི་མི་མང་པོ་རུ་ཕྱི་ཕན་
ཚུན་བར་རྒྱ་འབྲོག་ཚུལ་མིན་གྱི་ལས་ལ་ཞུགས་པས་རུ་ཕྱི་ནང་ཁྲལ་མི་འཆམ་
པའི་འཁོན་ཚོད་ཚུན་མ་ཆད་པར་བྱུང་། སྤྱི་ལོ་དེ་དུས་རབས་ཉི་ཤུའི་མགོ་ཅམ་
ལ། དཔོན་ནམ་ལོ་རྒྱ་རྒྱ་དང་འཁོན་འཁྲལ་ལ་སྤྱན་ནས་རང་འོག་གི་ཏུང་
བྱིམ་༡༠ ཅམ་བྲིད་ནས་མགོ་ལོག་གསེར་རྟར་བྲོས། ནམ་ལོ་གསེར་རྟར་སྤེབས་
པ་ནས་ཕྱོགས་གྱི་ཕྱི་ཐོར་བྱུང་བ་མང་པོ་བསྐྱུས་པས་མི་གངས་དང་ཏུང་བྱིམ་
ལ་འཕེལ་བྱས་བྱུང་། ནམ་ལོ་སྤྱི་ལོ་འོ་མཐའ་ཨ་བཞེ་ཆོ་བའི་ཏུང་བྱིམ་༡༠༠
རང་འོག་ཏུ་ཉར་ཞིང་། ཕྱི་དགེ་ནག་སྒྲོར་ཆོ་བའི་ཏུང་བྱིམ་༤༠། ལོགས་མཐའ་
ཆོ་བའི་ཏུང་བྱིམ་༡༠༠ བཅས་རང་གི་མངའ་ཁོངས་སུ་བསྐྱུས་པས། མེ་བ་
དཔོན་སྤྱི་ལོ་དེ་ཏུང་བྱིམ་༢༠༠ བདག་པོར་གྱུར།

སྐབས་དེར་ང་བའི་དམེ་དཔོན་པོ་ཞིང་སྒྲོང་གིས་ཐབས་ཤེས་ཡོད་དགྱ་
སྤྱད་དེ། ནམ་ལོ་སྤྱི་ལོ་གྲགས་ཏེ། ཚུན་གྱི་དཔོན་པོའི་ཕྱོགས་སུ་མ་ཐང་རྒྱ་
བསྐྱེད་དང་ཕྱོགས་དེར་ངོ་རྒྱལ་བྱེད་པར་བསྐྱལ་མ་བྱས་པ་བརྒྱད་ནས། ནམ་
ལོ་རུ་ཕྱི་ཕྱི་མོའི་ཁོག་ཆུ་ཞེས་པའི་ས་ཁྲལ་ཏུ་འཆངས་འཛུལ་བྱས།

རྣམ་ལོ་ས་རྩ་བའི་དམེ་དཔོན་པོར་མཐུན་ལམ་གཉེར་ཅིང་། ཟུང་ཚུ་
 རྫོང་གི་དཔོན་རིགས་ཁག་ལ་སློབ་དཔུལ་བརྒྱུ་པས་། ཟུང་ཚུ་རྫོང་གིས་
 ད་ལྟའི་མེ་བའི་ས་ཆ་འདི་རྣམ་ལོ་འབྲེག་སར་བྱིན། དེའི་ཡར་སྐྱོན་མེ་བའི་
 ས་ཆ་འདི་ཟུང་ཚུ་དཔོན་ཆེན་འཆི་མེད་དང་། དཔོན་ཚུར་བསྐྱ་ལྟ་ཆེན་གྱིས་
 ཆ་ཡིན་པར་བཤད། དམེ་ཆང་གིས་དགོས་དབང་གིས་རྣམ་ལོ་ལ་མཐུན་ལམ་
 བྱས་པ་ལས། འཕྲོ་གནས་བྱེད་པའི་ས་ཆ་མ་སྤྱད་ཅིང་དོན་གྱིས་མཐུན་ལམ་
 དེ་ཙམ་མ་བྱུང་སྟབས། མེ་བ་ཆོ་བ་འདི་མིང་ཙམ་གྱིས་དམེ་ཆང་ལ་མགོ་
 བཏགས་ཞུས་པ་ཙམ་ལས་དོན་དངོས་ཐོག་རང་གི་དང་རྒྱུང་གི་ཆོ་ཁག་ཅིག་
 ཡིན་ལ། དམེ་ཆང་ལ་ཁྲལ་ཁྲལ་གང་ཡང་བསྐྱབ་འདལ་མི་དགོས་ཟེར།

ཡིན་ནའང་ཁྱི་དག་ལ་ཐུག་དུས་དཔེ་ཆ་དང་མཉམ་འབྲེལ་མི་བྱེད་
མཐུ་མེད་ཡིན་སྟབས། དཔེ་ཆ་དང་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་རྒྱ་ནག་ཕྱོགས་དང་།
ཟླ་བའང་དཔོན་པའི་དབང་ལྷགས་རྒྱ་བརྒྱེད་ལ་འཁོག་ཆོལ་བྱས་རབས་ཟེར།

གྱི་ལོ་ ༡༧༩༠ ལོར་ནམ་ལོས་རང་གི་དཔོན་ས་ཆོ་བོ་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཆོ་
 བྱ་བ་ལ་སྤྱད་ཀྱང་། བད་མཁར་གྱི་རྒྱུན་གྱིས་དཔོན་ས་ལོ་ལྷ་ཅམ་ལས་འཛིན་
 མ་ཐུབ་པར་འདས། དེ་ནས་བུ་ཆེ་བ་ཆེ་རིང་དཔའ་ལྡན་ལ་དཔོན་ས་སྤྱད།
 ཆེ་བ་དཔོན་པོས་ལྷ་ཕྱིར་ར་བའི་དམེ་རྒྱལ་པོ་སོགས་ལ་རྒྱབ་ཅ་བསྟེན་ཅིང་།
 ཉེ་འཁོར་གྱི་སྡེ་ཆོ་ཁག་ལ་བསྐྱུ་བྱིད་དང་། འཛིགས་བསྐྱུལ་སོགས་ཐབས་ལམ་
 འདེམ་ཅིན་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་ཤུགས་རྒྱ་བསྐྱེད་བྱས་པས། གྱི་ལོ་ ༡༧༥༠ ནང་
 ཆེ་བ་ཆོ་བ་ལ་དྲུད་བྱིས་༡༠༠༠ དང་། དམག་མི་༡༠༠༠། མེ་མདའ་ ༡༡༠༠
 ཡོད་པའི་སྡེ་སོག་ཆེན་པོ་ཞིག་དུ་གྱུར་པར་བཤད།

མེ་བ་འདི་ཚུ་ནག་དང་ར་བ་གཉིས་ཀྱི་བར་ཁྲུལ་དུ་གནས་པས། དཔེ་
དཔོན་ཆང་གིས་ཚུ་ནག་འགོག་པའི་ལྷན་པས་རི་ལྷ་ཁྱུར་གྱུར་ལ། ལྷོ་ལོ་ ༡༩༩༩

ལོར་དམེ་དཔོན་པོ་དཔལ་མགོན་འཕྲིན་ལས་དང་ཚུ་ནག་བར་འཁྲུག་འདྲིང་
 ཤོར་སྐབས། ར་བ་བར་མ་ཏ་ལམ་ཚ་མེད་དུ་འགོ་ལ་ཁད་དུ་གྱུར་གྱང་། དམེ་
 ཚང་གིས་དཔལ་ཤུལ་མེ་བའི་སྟོབས་ཤུགས་ལ་རྒྱབ་བརྟེན་བཅོལ་ནས། མེ་
 བས་དམག་སུམ་སྟོང་བཏང་བས་ཚུ་ནག་གི་མི་༩༠ ལྷག་བསད་དེ་པམ་ཉེས་
 སུ་བཏང་བར་བཤད། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༠ ཚ་གངས་སྐབས་ཀྱི་མེ་བའི་དཔོན་ཆེ་རིང་
 དཔལ་ལྷན་ཡིན་ལ། དཔོན་པོ་འདྲིའི་མངའ་འོག་དུ་བཞུགས་ཆེན་དང་། སུར་སྐ།
 ཨ་སྐོར་ཀུན་བཟང་། བེ་ཚང་བང་མ། སྟོ་འཕྲིན། ཆ་སྟོ། སྐལ་ལོ། རིག་ལོ་
 སོགས་དཔོན་པོའི་ལས་རོགས་དཔོན་ཕན་སྐོར་ཞིག་དང་། ཆོ་བ་སོ་སོའི་ཆོ་
 དཔོན་ཁག་ནི།

གསུམ། དཔལ་ཤུལ་མེ་བའི་སྟོ་ཆོ་སོགས།

༡། ཟངས་རི་ཆོ་བ།	ཆེ་རིང་དཔལ་ལྷན། (དཔོན་ཆེན་)
༢། རྒྱལ་ལོ་ཆོ་བ།	འབའ་མཆོ་ལོ།
༣། རོང་ཐ་མ་ཆོ་བ།	སྤྱ་སྟོ།
༤། སུར་དགེ་ཆོ་བ།	སུར་དགེ།
༥། ཨ་ཆན་ཆོ་བ།	ཨ་ཆན་རོག་གེ།
༦། རོ་རྩེ་ལོ་བེ་ཆོ་བ།	ལོ་བེ།
༧། རུ་ཞོ་ལོ་ཆོ་བ།	བེ་ཚང་བང་མ། རོ་སྟོན་སྐམ་མ།
༨། གྲང་ཐང་ཆོ་བ།	མགོན་པོ།
༩། མཐའ་བ་སྟེ་བ།	ཨ་ཐར་སོགས་སྟེ་དཔོན་དང་ཆོ་དཔོན་མང་ཙམ་ཡོད་
འདུག་གྱང་ཞིབ་དུ་མ་ངེས།

ཟངས་རི་ཆོ་བ། ཏུད་བྱིམ་༡༢༩ དང་མི་གངས་༡༥༡།
 ལྷུམ་ལོ་ཆོ་བ། ཏུད་བྱིམ་༡༢༩ དང་མི་གངས་༡༢༩།
 རོང་ཐ་མ་ཆོ་བ། ཏུད་བྱིམ་༡༣༢ དང་མི་གངས་༡༠༠༠།
 གདོང་སྒྲ་མ་ཆུན་ཆོ་བ། ཏུད་བྱིམ་༡༥༠ དང་མི་གངས་༡༢༠༠།
 སུར་དགེ་ཆོ་བ། ཏུད་བྱིམ་༡༥༠ དང་མི་གངས་༡༠༠༠།
 ཨ་ཁོན་ཆོ་བ། ཏུད་བྱིམ་༡༩༠ དང་མི་གངས་༡༠༠༠།
 རྩོ་ལོ་ཆོ་བ། ཏུད་བྱིམ་༡༢༠ དང་མི་གངས་༡༠༠༠།
 རུ་ཁོ་ལོ་ཆོ་བ། ཏུད་བྱིམ་༡༣༠ དང་མི་གངས་༡༠༠༠།
 གྲུང་ཐང་ཆོ་བ། ཏུད་བྱིམ་༡༢༩ དང་མི་གངས་༢༠༠།
 རྩོད་ཟངས་ཆོ་བ། ཏུད་བྱིམ་༩༠ དང་མི་གངས་༡༠༠།
 མཐའ་བ་ཆོ་བ། ཏུད་བྱིམ་༩༠ དང་མི་གངས་༩༠༠།
 བཞི། ཆེ་བ་ས་ཁུལ་གྱི་དགོན་སྡེ།

ཆེ་བ་ཁུལ་དུ་ཆེ་བ་དགོན་པ་དང་། རོང་ཐ་མ་དགོན། གདོང་སྒྲ་རི་
 ཆུན་ཆོ་བ་གཉིས་གྱི་མ་གྱུར་དགོན་པ་བཅས་ཡོད་ཅིང་། དགོན་སྡེའི་ལོ་རྒྱུས་
 བཞུས་པ་རེ་སྒྲུགས་བཅ་ལྷ་བའི་དགོན་སྡེའི་ལོ་རྒྱུས་ཁོལ་ཕུང་དུ་བྲིས་པ་ལ་
 གཟིགས་པར་བྱ། འདི་ཁུལ་གྱི་དགོན་སྡེ་མང་ཤོས་རྩིང་མ་བཡིན། ཆེ་བ་དགོན།
 གསར་རྩིང་གཉིས་ཆ་ཡོད། དགོན་ཡོངས་སྐྱ་ཆོས་བྱེད་པ་༩༠༠ ཡོད་པ་ལས།
 གྲུ་བ་༡༠༠ ལྷག་ཡོད། གྲུ་བ་དག་ནམ་རྒྱུན་དགོན་པར་འདུག་ཀྱང་བཟའ་
 གྲིག་བྱེད་ཆོག་པས་བུད་མེད་བཟའ་ལྷན་དང་མཉམ་དུ་དགོན་པར་སྡོད་ཆོག
 རོང་ཐ་མ་དགོན་པར་གྲུ་བ་ཅུན་༩༠ ལྷག་ཡོད།
 གདོང་སྒྲ་རི་ཆུན་དགོན་པར་གྲུ་བ་ཅུན་༩༠ ལྷག་ཡོད།

གསུམ་པ། གྲང་ཐང་ལྷ་སྡེ་དམག་སར་མ།

ལྷང་རིང་ཞང་ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི་དམག་སར་སྡེ་བའི་གནས་ཚུལ་ནི།
 རྒྱ་གར་སྡེ་ཕྱོགས་དགའ་ཤར་དམག་སར་མའི་གྲ་རིགས་ཤེས་རབ་མང་ཐོས་
 རྒྱ་མཆོས་མཁོ་འདོན་གནང་ལྟར་འགོད་པ་ལ། དམག་སར་སྡེ་བ་ཁག་ནི་སྤྱི་
 བང་བཀའ་ཤིས་འབྲིལ་གྱི་ཁྲི་ཆེན་གྲང་ཐང་བའི་ལྷ་སྡེ་དམག་སར་བསལ་བ་ཞིག་
 ཡིན་ལ། དེང་གི་དམར་ཐང་(དོང་ཡོན)རྫོང་གི་རྩལ་བྱ་བྱང་རྩལ་བྱ་བྱང་མཆོམས་
 སུ་ཆགས་ཤིང་། དམག་སར་སྡེ་བའི་ཤར་ཕྱོགས་སུ་དབལ་ཤུལ་ཆེ་བའི་འབྲོག་
 སྡེ་ཡོད་ཅིང་། དེ་ནས་པར་དམུ་དགེ་དང་། ཟུང་རྒྱ་སོགས་ཡོད། སྡེ་ཕྱོགས་
 སུ་ཨ་མཆོག་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་འབྲོག་སྡེ་ཡོད། རྩལ་ཕྱོགས་སུ་ར་བ་རྫོང་ཁོངས་
 ཀྱི་གཤམ་རུ་བའི་འབྲོག་སྡེ་དང་འབྲེལ། བྱང་ཕྱོགས་སུ་ར་ཆེན་འབྲོག་སྡེ་ཡོད།
 རྫོང་གོང་བརྒལ་ནས་སྤངས་འཁོར་དུ་སྐར་མ་ལྷ་ཙམ་ལ་སླེབས་ཐུབ་པའི་གོང་
 བརྒལ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ལྷང་རིང་ཞང་དུ་འབོད་པ་དེ་ཡིན། འདི་དང་རྫོང་གོང་
 བརྒལ་གྱི་བར་ན་སྐར་རྒྱ་ཆུར་གྲགས་པའི་རྒྱ་བོ་ཆེན་པོ་བྱང་ཕྱོགས་སུ་འབབ་ཅིང་།
 དེར་ཟམ་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ལ་ལྷང་རིང་ཟམ་པ་ཟེར།

ལྷང་རིང་ཞང་ཁོངས་སུ་རུ་ཆེན་དང་བོ་ཆང་དང་། གཉིས་པ་ཆང་།
 རུ་ཆེན་གསུམ་པ་ཆང་བཅས་རུ་ཆེན་གསུམ་ཡོད་ཅིང་། རུ་ཆེན་དང་བོ་ཆང་

ཁོངས་སུ། ར་སྐྱོར་སྡེ་བ་ཟེར་ནིང་སྡེ་བ་ཆེ་ཤོས་དེ་ཡིན། དེ་ནི་དམར་ཐང་
 རྫོང་ཐོག་ནས་བྱང་ཤར་མཆམས་སུ་སྐྱངས་འཁོར་ནང་སོང་ན་སྐར་མ་བརྩ་
 ཅམ་གྱི་སར་ཡོད་ཅིང་། དེར་སྐྱོར་དགོན་གྲོང་གཉིས་ཆ་ཆགས་ཡོད། དེ་ལ་
 རང་གསེས་སུ་གསེར་བྲི་དང་། སུ་རུག་སྡེ་བ་གཉིས་ཡོད། གསེར་བྲི་སྡེ་བ་ནི་
 སླ་བྲང་བསང་ཁོག་གསེར་བྲི་ནས་ཡོང་བར་བཤད། སུ་རུག་ནི་དཔུལ་རུ་ལྟ་
 སྡེའི་ཁོངས་ནས་ཡོང་བ་སོགས་ཁག་མི་འདྲ་བ་ཁ་ཤས་ཡོད་འདུག

ལུང་རིང་རུ་ཆེན་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པའི་ཁོངས་ན་ཡོད་པའི་སྡེ་བ་
 རྣམས་ལ་དམག་སར་སྡེ་བ་ཟེར། དམག་སར་སྡེ་བས་མཆོད་གནས་དགོན་
 སྡེ་ནི་སླ་བྲང་བཟའི་ཤིས་འབྲིལ་དང་། ཨ་མཆོག་མཆོན་ཉིད་དགོན་གཉིས་ཡིན།
 དམག་སར་སྡེ་བ་རང་ལ་སྒྲགས་པ་གྲ་ཚང་གཉིས་སུ་གྲགས་པ་སྟེ། བན་དེ་དང་
 བོན་པོའི་སྒྲགས་སྡེ་གཉིས་ཡོད། དམག་སར་སྡེ་བའི་ནང་ནས་གསེར་བྲི་དང་
 རུ་རུག་གཉིས་ཀྱི་གྲ་རྒྱུན་པལ་ཆེ་བ་ཨ་མཆོག་མཆོན་ཉིད་དང་། སླ་བྲང་བཟ་
 ཤིས་འབྲིལ་དུ་འགོ། དམག་སར་སྡེ་བ་སྦྱི་ཡོངས་ཀྱི་ནང་ན་སྒྲགས་པ་བྱེད་
 མཁན་མང་།

དམག་སར་སྡེ་བ་འདི་སླ་བྲང་བྲི་ཆེན་གྲང་ཐང་སྐྱེ་ཕྱིང་རུག་པས་
 བསྐྱངས་པའི་སྡེ་ཤོག་ཅིག་ཡིན་ལ། སྡེ་ནང་ནས་ཡར་རྒྱ་ཆོད་སྐར་མ་བརྩ་
 གྲངས་སོང་མཆམས་སུ། གྲང་ཐང་བྲི་ཆེན་རུག་པ་འདིགས་མེད་བརྟན་པའི་
 དབང་ཕྱག་གི་གཟིམ་ཁང་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད། གཟིམ་ཁང་ཡོད་ས་དེར་སྟག་
 ལུང་ཁོག་ཟེར། དེའི་གཡས་སྟོགས་ན་གོང་དུ་བཤད་པའི་བོན་པོ་གྲ་ཚང་དང་།
 གཡོན་སྟོགས་ན་བན་དེ་གྲ་ཚང་ཆགས་ཡོད། དམག་སར་སྡེ་བའི་འབྲོག་ས་
 གཙོ་བོ་དེའི་ཤར་སྟོགས་དང་། བྱང་ཤར་མཆམས་སུ་ཡོད། སྐར་གཡལ་རྟའི་
 རྒྱབ་ནས་སོང་ཆོ་བརྩ་ཆོད་ལྷ་ནས་བརྩ་ཅམ་འགོ་དགོས་ཟེར་ཡང་། དེང་སང་

ཐང་མ་འཁོར་མཁོག་ལམ་ཞིག་བཟོ་བཞིན་ཡོད་པར་བཤད། དམག་སར་
 རྟེན་པ་འདི་ཨ་མཚོག་ཚོ་བ་བརྒྱད་ཀྱི་གྲས་ཡིན་ལ། ད་ལྟ་དུད་བྱིས་༥༥༠ ལྷག་
 ཡོད། རྟེན་པའི་ཚོས་སྲིད་གཞིས་ཀྱི་དབུ་ཁྲིད་སྐྱབས་མགོན་གཙོ་བོ་གྲུང་ཐང་
 ཁྲི་ཆེན་རྒྱག་པ་མཚོག་ཡིན་ཀྱང་། ཁོང་སྐྱུ་གཤེགས་པའི་རྩིས་སུ་ཨ་མཚོག་
 མཚན་ཉིད་དགོན་དུ་བཞུགས་པའི་ཨ་ལགས་ཤིང་བཟའ་ཁྱེ་བ། གྲུང་ཐང་ཁྲི་
 ཆེན་རྒྱག་པའི་ཞབས་ཁྱེ་ནང་མའི་གས་ཁྱེ་མཁན་དེ་ཉིད་ཡིན། གཞན་ཡང་
 གྲུང་ཐང་དཔོན་པོ་ཐུབ་བསྟན་གོ་ལ་ཁྲན་གྱིས་ཀྱང་རྟེན་པའི་ལམ་སྟོན་བྱེད་ཀྱིན་
 ཡོད་ཟེར།

ད་ལྟའི་ཤེས་ཡོན་སློབ་སྦྱང་གི་ཐད། རྫོང་ཐོག་དུ་མི་རིགས་སློབ་གྲྭ་
 གཅིག་དང་། དམག་སར་གྲོང་ནང་དུ་སློབ་ཚུང་གཅིག་ཡོད་འདུག སློབ་གྲྭ་
 འདི་ཞིང་གཤེགས་དམ་པ་སྐར་ལེབ་སྤྲུལ་སྤྲུས་དཀའ་བ་བྱུང་བས་ད་ཀྱིངས་
 བསྐྱེད་པ། ཁོང་འདས་ནས་ཁོང་གི་སློབ་མ་དང་མི་ཁྲན་ལྷག་བསམ་ཅན་དུ་
 མས་སྦྱང་བཞིན་ཡོད་ཟེར།

བཞི་བ། ཟངས་དཀར་མ།

ཟངས་དཀར་སྟོད་སྐྱད་བར་གསུམ་དུ་གྲགས་པ་ནི། ད་ལྟའི་དམར་ཐང་
དུང་ཡོན་རྫོང་གི་ཤར་ལྗོའི་རྒྱ་དུ་གནས་པའི་འབྲོག་སྡེ་ཞིག་ཡིན་ལ། རྒྱལ་མོ་
ཆོ་བ་རོང་གི་ཉེ་མཆམས་སུ་ཡོད། ཟངས་དཀར་སྟོད་སྐྱད་བར་གསུམ་བཞེས་ས་
པས་མི་གངས་༤༠༠༠ ལྷག་ཡོད། ཟངས་དཀར་སྡུའི་སའི་རྒྱ་ཁྱོན་སྐུ་ཁྱི་བརྒྱ་
དང་བདུན་ཅུ་དོན་བརྒྱད་ཡོད་ཟེར། ཟངས་དཀར་སྟོད་མ་ཆགས་པའི་ལུང་
ཟེའི་ཁོག་དུ་ལུང་ཟེའི་རྒྱ་ཆེན་འབབ་ཅིང་། དེ་ཟངས་དཀར་བྱང་ཤར་མཆམས་
བརྒྱད་དེ་རྒྱ་རྒྱ་དང་འབྲེས་ཤིང་། དེ་རྒྱ་རྒྱ་དང་འབྲེས་བཞིན་ཡོད། ཡང་ཟངས་
དཀར་སྐྱད་མ་དང་བར་མ་གཉིས་ནི་འོམ་ཁོག་དུ་ཆགས་ཤིང་། ལུང་བ་དེར་
འབབ་པའི་འོམ་རྒྱའམ་ཟངས་དཀར་རྒྱ་ཆེན་ནི་ཟངས་དཀར་གྱི་ལྗོ་མཆམས་
བརྒྱད་འབྲི་རྒྱའི་ནང་དུ་འབྲེས་བཞིན་ཡོད། ཟངས་དཀར་ཁོག་རྒྱའི་མགོ་ཁྲུངས་
སུ་དོ་ཟངས་དཀར་འབྲ་བ་ཞིག་ཡོད་ས་དེ་རྒྱལ་མོ་རོང་རྒྱལ་མོ་རྒྱལ་རྒྱའི་མགོ་
ཁྲུངས་སུ་བཤད་པ་ཡོད། ཟངས་དཀར་གྱི་ཤར་ཕྱོགས་སུ་དབལ་ཤུལ་མེ་བ་དང་།
དལ་དགེ་སོགས་ཡོད་ཅིང་ལྗོ་ཕྱོགས་སུ་རྒྱལ་མོ་རོང་ཁྱོ་རྒྱ་དང་། རྒྱལ་མོ་ཆོ་བ་རོང་།
རྒྱ་མགོ་ཆོ་རུ་མ་ལོན་ཁྲུང་སོགས་ཡོད། བྱང་ཕྱོགས་སུ་ཨ་མཆོག་མཆོག་ཁག་
གསུམ་སོགས་དང་ས་འདབས་འབྲེས་ནས་ཡོད།

འདི་སྐོར་གྱི་མངའ་རིས་ཁོངས་ཟངས་དཀར་(དེང་སང་རྒྱ་གར་འཇའ་

མོ་ཀ་ཤིམེར་མངའ་སྡེའི་ཁོངས་ན་ཡོད།)ནས་མི་རྒྱུད་ཡིན་པར་བཤད་ཅིང་། ཡུལ་
མིང་ལ་ཟངས་དཀར་ཐོགས་དོན་ཡང་དེའི་དབང་གིས་ཡིན་པ་འདྲ། ཡང་
བཤད་ཚུལ་གཞན་ཞིག་ནི། མཆོ་འབྲུག་ཅེས་པའི་མཆོ་ཞིག་ཡོད་པའི་ནང་རྩོ་
ཟངས་དཀར་གྱི་དབྱིབས་ཅན་ཡོད་པར་ཡུལ་མིང་ལ་ཟངས་དཀར་ཐོགས་ཚུལ་
ཡུལ་མིང་འག་རྒྱུན་ཡོད་འདྲུག་ཀྱང་། དེང་དུས་ཀྱི་ཟངས་དཀར་བ་རྣམས་ཀྱིས་
བྱི་མ་འདི་གཉིས་མི་འདོད་པར་སྤང་།

སྤར་ཐང་བོད་འབྲུག་སྐབས་རྒྱ་བཙན་པའི་སྐབས་ཤིག་ལ་ཡུལ་འདི་རྒྱ་
དམག་གིས་བཟུང་བར་གྲགས་ཤིང་། དེའི་རྒྱ་བཙན་ལྟ་བུར། དེང་གི་ཟངས་
དཀར་སྟོད་རྒྱུད་དུ་ལུང་ཟེའི་མཁར་ཆག་ཟེར་བའི་མཁར་ཤུལ་རྒྱུང་བ་ཞིག་ཡོད་
ཅིང་། ཟངས་དཀར་སྟོད་རྒྱུད་དུ་འང་རྒྱ་མཁར་དུ་གྲགས་པའི་མཁར་ཤུལ་ཡོད་
པ་དག་རྒྱ་དམག་གི་མཁར་ཤུལ་ཡིན་པར་རྩིས་དཔྱད་གཞི་བསམ་གཏན་གྱིས་བཞེད་
པ་དོན་པ་གནས་པ་ཡིན།

དེའི་སྐབས་ཀྱིས་སྤང་བཙན་སྐམ་པོས་བོད་དམག་མཐའ་མཆོམས་སྤང་
སྟོབ་ཀྱི་ཆེད་མངགས་པའི་དམག་སྡེ་ཆེན་པོ་ཡུལ་འདིར་སླེབས་ནས་རྒྱ་རྒྱལ་
དུ་བསྐྱད་མཐར། དམག་དཔུང་བྱིངས་བྱིར་དབུས་གཙང་ཕྱོགས་སུ་སོང་ཡང་།
དེའི་ཁོད་ཀྱི་དུད་ཁྱིམ་བདུན་ཙམ་འདིར་གནས་སྟོད་བྱས་པ་ལ་ཟངས་དཀར་
རུ་བདུན་གྱི་ཐ་སྟོད་ཆགས་ཤིང་། དེང་གི་ཟངས་དཀར་ཁག་གསུམ་ཡང་རྒྱུད་
པ་དེ་ལས་བྱུང་བར་བཤད། འོན་ཀྱང་དེང་དུས་སྤར་གྱི་ཟངས་དཀར་རུ་བདུན་
རེ་རེའི་རྒྱུད་པ་ངོས་འདོན་བྱེད་དཀའ་ཡང་། ཁོངས་རྣམས་ཐོག་མར་རྩོ་དཀར་
ཁོག་དུ་བསྐྱད། དེའི་བྱིས་ལོ་རྒྱུས་འཕེལ་རིམ་གྱི་དབང་གིས་སྤར་གྱི་ཟངས་དཀར་
རུ་བདུན་དེ་ཆོ་ཁག་གསུམ་དུ་གྲེས་པ་ལ་དེང་ཟངས་དཀར་ཁག་གསུམ་མམ་
ཟངས་དཀར་སྟོད་སྟོད་བར་གསུམ་དུ་འབོད། ཟངས་དཀར་སྟོད་སྟོད་བར་

གསུམ་གྱི་ཐ་སྐྱོད་ནི་ཆགས་ཡུལ་གྱི་ཆ་ནས་ཐོགས་པ་ཞིག་ཏུ་སྒྲུང་། སྤར་དེ་དག་ལ་དཔོན་མགོ་ཡང་ཡོད་ཅིང་། ཟངས་དཀར་སྟོད་མའི་དཔོན་པོ་དབལ་ཤུལ་ཡེ་ཤེས་བྱ་ཞིག་བྱུང་། ཕྱིས་བཟ་ཁྱོམ་འཛིགས་མེད་བཞུན་སྟོང་སོགས་གྱིས་དཔོན་ས་བསྐྱུངས། བཟ་ཁྱོམ་གྱི་མི་རྒྱུད་དེ་མངོན་དགེའི་བཞག་སྟོན་ཕྱོགས་ནས་ཡོང་བར་གྲགས། དེ་དག་ཁྱིམ་ཁག་བདུན་དུ་གྱུར་ནས་བཟ་ཁྱོམ་རུ་བདུན་གྱི་ཐ་སྐྱོད་ཀྱང་བྱུང་བ་ཡིན། དེ་དག་གི་རྒྱུད་པ་དེང་སང་ཟངས་དཀར་སྟོད་མའི་ཁོངས་སུ་བཟ་ཁྱོམ་དུ་འབོད་པ་དག་ཡིན་ལ། དེའི་དཔོན་རྒྱུད་ཀྱང་དེང་སང་ཡོད་པར་བཤད།

སྤར་ཟངས་དཀར་བར་མའི་དཔོན་པོ་ཏ་མཐའ་ཆང་ཟེར་བ་དེ་ཡིན་འདུག་ཀྱང་། ཕྱིས་དཔོན་ས་སུས་བཟུང་སོགས་ངེས་མ་ཐུབ། ཟངས་དཀར་སྟོད་མའི་དཔོན་པོ་མདའ་མདོ་ཟེར་བ་དེ་ཡིན་འདུག་ཀྱང་། ཕྱིས་མདའ་མདོའི་དཔོན་རྒྱུད་ཆད་ནས། ཁོ་རྒྱུའི་མདའ་མཐུན་ནས་དཔོན་ཆབ་བཏང་སྟེ་བསྐྱུངས་པར་གྲགས། དེ་དག་དབལ་ཤུལ་ཕུ་རུ་གསུམ་གྱི་མངའ་འོག་ཏུ་གནས་པའི་ངག་རྒྱན་ཡང་ཡོད་པར་བཤད་མོད། ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་གསལ་ལག་སོན་མ་བྱུང་།

རྒྱལ་རོང་ཅོག་ཅེ་རྒྱལ་བོའི་ལོ་རྒྱུས་སུ་ཟངས་དཀར་ཁག་གསུམ་དང་འབྲེལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཐར་ཐོར་ཡོད་ཅིང་། དེ་ལྟར་ན་ཟངས་དཀར་གྱི་རྒྱུད་པ་སྐོར་ཞིག་ཁམས་ཕྱོགས་གྱི་སྤྱ་ཆུ་ཞེས་པའི་རྒྱུད་པ་ཡིན་ནམ་སྟེ། སྤར་ཁམས་ཕྱོགས་སུ་བསེ་བྱུང་སྤའི་རིགས་གྱི་དཔོན་རྒྱུད་འགའ་ཞིག་བྱུང་ནས། རྩོམ་ལ་ཁང་དུག་དང་། ལྷ་མགོ་སྟེང་ཞེས་པའི་ས་ཆ་ཁག་ཏུ་སྤྱ་གཞེར་ནག་པོ་བྱ་བའི་དཔོན་པོ་ཞིག་གིས་དབང་བསྐྱུར་སྐབས། ཡུལ་ངན་བྱུང་ནས་སྤྱ་གཞེར་པ་བྱ་རྒྱལ་མོ་ཆ་བ་རོང་དུ་སྟེའབས། ཆ་ཁོ་རྒྱལ་བོ་ལ་མགོ་བཏགས་པས་སྤྱ་གཞེར་སྟོན་པོར་བསྐོས། ཡུལ་མིས་རུས་ལས་དྲས་ཏེ་སྟོན་པོ་སྤྱ་ཆུ་དུ་འབོད་པ་བྱུང་། ཕྱིས་

སྐྱ་ཆུ་གྱི་བད་ཟུར་ཉམས་ནས་རྩ་ཆུ་དུ་འབོད། ཡང་སྐྱ་གཞིར་ལྷགས་མོ་ཁྱི་
 དཔོན་བྱ་བ་དང་མ་འཆམ་པར་ཕྱིར་བུད་དེ་རྒྱལ་རོང་བཙན་ལྷའི་ཡུལ་ཆ་སྐྱ་
 མདོ་བྱ་བར་བསྐྱད། དེ་སྐབས་རྒྱལ་བོ་ང་གི་ཅ་བཟ་གིས་འབུམ་བྱ་བ་ཡུལ་ལྷ་
 གསོལ་མཆོད་དུ་འགྲོ་སྐབས་མཆོག་ཉན་ཞིག་ལ་འབྱས་པས་མ་འགྲིག་ཀྱང་ཟེར།
 གང་ལྟར་ཐོག་བབ་སྟེ་མཁར་གཞིས་ཡུལ་མེད་དུ་གྱུར་པས། སོ་མང་རྒྱལ་ཁབ་
 ཏུ་འོངས། སོ་མང་རྒྱལ་བོས་སློན་པོར་བསྐྱོས། རིགས་རུས་མཐོན་པོར་གཏོགས་
 པའི་བུ་མོ་དག་ཚུང་མར་བསྐྱས་པ་དག་ལ་རིགས་རྒྱུད་མ་བུར་སྐྱབས། རིགས་
 དམན་པའམ་འབངས་དཀྱུས་མར་གཏོགས་པའི་བུ་མོ་དག་ཚུང་མར་སྐྱབས་
 པའི་གཅིག་ལ་བུ་གསུམ་བུར། དེ་དག་གིས་ཁྱེད་འཛོལ་ལུང་བར་གཞི་བཟུང་བས་
 ཁྱེད་འཛོལ་ལུང་དང་། སྐྱ་ཆུ་ནམ་རྩ་ཆུ་དུ་གྲགས་པ་སོགས་ཀྱི་རུ་སྟེ་འཕེལ།
 རྒྱལ་སློན་དེ་དག་གི་མངའ་འབངས་ནི། ཁྱེད་ཀྱི་ཁྱེད་དང་། ཁྱེད་དང་། ཟངས་
 དཀར་འབྲོག་སྟེ་སོགས་ཡོད་པར་བཤད་འདུག

ཟངས་དཀར་གྱི་ཁོངས་སུ་སྐྱ་བུ་གྱང་ཐང་ཁྱི་ཆེན་སྐྱ་ཕྱེད་གཞིས་པ་
 ངག་དབང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་ཡོངས་འཛིན། ཆ་ཁོ་ཟངས་དཀར་རབ་
 འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་དར་རྒྱས་ཞེས་པའི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཞི་བྱོན། སྤྱི་ལོ་
 ༡༧༥༩ ལོར་བོད་མི་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་མིན་སྲུང་སྦྱོབ་ཀྱི་རྒྱ་འགོག་གཡུལ་འཐབ་
 བྱས་སྐབས། བཟ་ཁྱོམ་སྟག་འབུམ་ཞེས་པའི་དཔལ་བོ་སྐྱད་གྲགས་ཅན་ཞིག་
 བུར་ནས། རྒྱ་དམག་དང་གཡུལ་འཐབ་ཏུ་ལས་པ་བྱས། འདི་ཁྱོ་ཁྱོ་ཆུ་ཁ་མ་
 རྩོགས་ནས་འདིར་མག་པར་བསྐྱད་པ་ཞིག་ཡིན་པར་བཤད།

ཟངས་དཀར་གྱི་ཁོངས་སུ་ཁང་དམར་དགོན་ནམ་ཨེ་ཕྱི་ཆོས་འཁོར་
 མིང་དུ་འབོད་པའི་དགོན་པ་ཡོད་ཅིང་། དེར་ཁྱོམ་ཅ་དང་། ཅ་ན། དབལ་ཤུལ་
 བཙས་སྐྱ་ཁག་གསུམ་ཡོད། དགོན་སྟེ་འོ་སྐོར་ནི་སྟེགས་བམ་ལྷ་བ་དགོན་སྟེ་འོ་

སྐབས་སུ་གསལ་བོར་བྲིས་ཡོད་པས་དེར་གཟེགས་པར་ཞུ།

ད་ལྟ་བཅས་དཀར་སྟོད་མ་ནི་རྫོང་ཐོག་ནས་སྒྲིལ་ལེ་༤༥ སར་ཡོད་ཅིང་།
སྡེ་བ་ཡོངས་ལ་དྲུད་བྱིས་༡༩༧ ལྷག་ཡོད། ལུང་བེ་ཞང་ཆ་ཆང་ཡིན། དྲུད་བྱིས་
དེ་དག་ལུང་བེ་དང་། གད་དམར་སྡེ་ཁག་གཉིས་སུ་བྱེལ་དུ། ཕྱི་མ་འདི་ལ་གད་
དམར་ཐུའུ་ཁང་དུ་འང་འབོད།

བཅས་དཀར་བར་མ་ནི་ རྫོང་ཐོག་ནས་སྒྲིལ་ལེ་༡༩ ཡོད། འདི་ལ་དྲུད་
བྱིས་༡༩༠ ལྷག་དང་། བཅས་དཀར་སྐྱད་མ་ནི་རྫོང་ཐོག་ནས་སྒྲིལ་ལེ་༤༧ སར་
ཡོད་ཅིང་། འདི་ལ་དྲུད་བྱིས་༡༧ ཅམ་ཡོད། འདི་གཉིས་ད་ལྟའི་བཅས་དཀར་
ཞང་ཁོངས་སུ་ཡོད། དེ་དག་ལ་ནང་གསེས་ཀྱི་སྡེ་ཁག་སོ་སོར་དབྱེ་མེད།

ད་དུང་འདི་ཕྱོགས་སུ་ལྷར་གྱི་ཁོ་ཆུའི་ཕྱི་སྡེར་གཏོགས་པ་ས་མགོ་ རོང་
རྒྱ། ཆ་རྒྱ་མ། ཆ་ལུང་། སེ་འདྲོ་མ་བཅས་མཁར་དགུ་ལུང་ལྷར་གྲགས་པའི་རྒྱ་
སྡེ་མང་ཅམ་ཡོད་མོད། འབྲེལ་བ་དང་འབད་བརྩེན་མང་ཅམ་བསྟན་ཀྱང་ཕན་
ངས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱ་ཆ་མ་རག་པ་ཤིན་དུ་ཕངས་སོ།།

ལྷ་བ། ར་ཁུལ་ལོ་རྒྱུས་སྒྲེགས་བཅ་གསུམ་པའི་མཛུག་དུ་
བཀོད་པའི་དམར་ཐང་རྫོང་གི་སྡེ་ཆོ་དག

- ༡། ལུང་མཆུ་གེན། འདི་རྫོང་གྲོང་བརྒྱལ་དུ་ཡོད་པས་ནང་གསེས་མེད།
- ༡། གསེར་དེུ་ཡུལ་ཆོ། རོང་ཐ་མ་གྲོང་ཆོ། ཟངས་རི་གྲོང་ཆོ། རུ་ཤུལ་གྲོང་ཆོ།
- ༡། ཆེ་བ་ཡུལ་ཆོ། གདོང་སྒྲ་གྲོང་ཆོ། དགོན་ཐང་གྲོང་ཆོ།
- ༤། སྤུ་ཆེན་ཡུལ་ཆོ། རི་ཆུ་གྲོང་ཆོ། གཏེང་ཤིང་གྲོང་ཆོ། གསེར་གཞོང་གྲོང་ཆོ།
ཐང་རི་གྲོང་ཆོ།
- ༥། ཇམ་ལྷ་ཡུལ་ཆོ། མཁལ་ཁུག་གྲོང་ཆོ། ཆོད་ར་གྲོང་ཆོ།
- ༦། ལུང་རིང་ཡུལ་ཆོ། ར་སྒྲོར་གྲོང་ཆོ། མག་གསར་གྲོང་ཆོ། རྟག་ལུང་གྲོང་ཆོ།
སྐ་ཆུ་གྲོང་ཆོ།
- ༧། ཇམ་ཆོག་ཡུལ་ཆོ། རུ་ར་མ་གྲོང་ཆོ། རྟོད་ལུང་གྲོང་ཆོ།
- ༨། ཆོ་བཞི་ཡུལ་ཆོ། རྒྱ་མགོ་མ་གྲོང་ཆོ། དར་ལོང་གྲོང་ཆོ། རོང་རུ་མ་གྲོང་ཆོ།
སྤུ་ལུང་གྲོང་ཆོ། ཆོ་ལུང་གྲོང་ཆོ།
- ༩། ལུང་ཟེ་ཡུལ་ཆོ། ལུང་ཟེ་གྲོང་ཆོ།
- ༡༠། ཟངས་དཀར་ཡུལ་ཆོ། ཟངས་དཀར་གྲོང་ཆོ།
- ༡༡། ལྷ་ཁུལ་མིང་གེན། ཐང་ཤར་གྲོང་ཆོ། ཁང་དམར་རྩིང་བ་གྲོང་ཆོ། གཡག་
ཤུལ་གྲོང་ཆོ། སན་ཅ་གེུ་གྲོང་ཆོ། བྱང་སྤང་གྲོང་ཆོ། སྤུ་ལུང་གྲོང་ཆོ། རྒྱ་དུངས་
གྲོང་ཆོ།

མདོ་སྐད་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་ལས་སྡེ་ཆོའི་སྐོར་སྒྲེགས་ བཅ་དང་བོའི་དབྱད་ཡིག་ལུང་ཁྲུངས།

རྒྱལ་ཁོང་ལོ་རྒྱུས་དང་འབྲེལ་བའི་དབྱད་གཞིའི་ཡིག་ལུང་ཁྲུངས།

1. རོང་ཞིབ་འཇུག་དབྱད་ཡིག་ཕྱོགས་བསྒྲིགས། ཤོག་ངོས་༡༩༡ བར་གསལ། ཉི་
རི་ཤེལ་ཞིན། ༡༠༠༩ གྲུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དཔེ་སྟླན་ཁང་།
2. གྲུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཆོ་ཁག་ཅེས་པ་རྒྱ་ཡིག་དཔར་མ་ཤོག་ངོས་༤༤༩ གསལ། འིན་
ཆེན་དབྱེན་སོགས་ཀྱིས་བསྒྲིགས། ༡༩༩༡ གྲུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དཔེ་སྟླན་ཁང་།
3. ཡུལ་མདོ་སྐད་ཀྱི་ལྷོངས་སུ་ཐུབ་བསྟན་རིན་པོ་ཆེ་ཇི་ལྟར་དར་བའི་ཚུལ་གསལ་
བར་བཅོད་པ་དེབ་ཐེར་རྒྱ་མཆོ་ཞེས་བྱ་བ། ཤོག་ངོས་༡༡༡ གསལ། འག་དགོན་
པ་དགོན་མཆོག་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས་། ༡༩༩༡ ཀན་སུ་ཁྱེ་མི་རིགས་དཔེ་སྟླན་ཁང་།
4. མདོ་སྐད་ཆོས་འབྱུང་ཤོག་ངོས་༡༡༡༡ ༡༩༩༡ ཀན་སུ་ཁྱེ་མི་རིགས་དཔེ་སྟླན་ཁང་།
5. བོད་མི་བྱ་གཞོན་དྲུག་གི་རུས་མཛོད་མེ་ཏོག་སྐྱེད་ཆལ་ཞེས་བྱ་བ། ར་བ་ཁྲུལ་རིག་

གནས་ལོ་རྒྱུ་དབུང་ཡིག་བདམས་བསྐྱེགས། དེབ་བདུན་པ། ༡༩༩༩ ལོར་དཔར་
སྤྱོད་བྱས་པའི་ཤོག་ངོས་༥༩ ན་གསལ།

6. ལེགས་བཤད་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་མཛོད་ཤོག་ངོས་༡༤༦༡༩༩ བར་གསལ། ཤར་
རྩ་བཀྲ་ཤིས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་བཅུམས། ༡༩༩༥ མི་རིགས་དཔེ་སྤྱོད་ཁང་།

7. དཔལ་ཅལ་སྟོབས་ཀྱིས་ལི་ཁླའི་གྲོང་། རྒྱལ་མོ་ཆ་བ་རོང་དུ་གནས་སྐོར་བྱས་པའི་
མཐོང་ཐོས། ཤོག་ངོས་༣༠༩༡༡༡ བར་གསལ། དགའ་སློབ་བཟང་དཔལ་ལྷན། ༡༩༩༠
བོད་ལྗོངས་ཞིབ་འཇུག

8. ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་བོའི་རྣམ་ཐར་ཤོག་ངོས་༡༤༩༡༡༢༠ བར་གསལ།
ཤུང་ཐང་བསྟན་པའི་སྤྱོད་མེས་མཛད། ༡༩༩༠ ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྤྱོད་ཁང་།

9. དཔལ་མང་པའི་ཉམས་མཛད་པའི་ཤུང་ཐང་དཀོན་མཆོག་བསྟན་པའི་སྤྱོད་མེའི་
རྣམ་ཐར། ཤོག་ངོས་༡༩༩༡༡༩ གསལ། ༡༩༩༢ ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྤྱོད་ཁང་།

10. ངའི་ས་ཡུལ་གྱི་ཡང་བའི་ལོ་རྒྱུ། ཤོག་ངོས་༥༩ བར་གསལ། ཨ་ལགས་ཚ་
ཡུས། ༡༩༩༥ རྟ་རམ་ས་ལ།

11. བྱ་བདག་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་ངོ་བོ་དཔལ་ལྷན་སླ་མ་དམ་པ་ཡེ་ཤེས་བསྟན་
པའི་སྤྱོད་མེ་དཔལ་བཟང་བའི་རྣམ་པར་ཐར་བ་མདོ་ཙམ་བཛོད་པ་དགེ་ལྷན་བསྟན་
པའི་མཛེས་རྒྱ། ཤོག་ངོས་༥༥༩ གསལ། ལྷང་སྐྱེལ་བའི་རྡོ་རྗེའི་རྣམ་ཐར། ལྷུ་
བཀྲ་སློབ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ། ༡༩༩༩ ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྤྱོད་ཁང་།

12. མདོ་སྤྲད་ཆོས་འབྱུང་ཤོག་ངོས་༢༢༢༡ ༡༩༩༩ ཀན་སུའུ་དཔར་མ།

13. དཔལ་ཅལ་སྟོབས་ཀྱིས་ལི་ཁླའི་གྲོང་། རྒྱལ་མོ་ཆ་བ་རོང་དུ་གནས་སྐོར་བྱས་
པའི་མཐོང་ཐོས། ཤོག་ངོས་༣༠༩༡༡༡ བར་གསལ། དགའ་སློབ་བཟང་དཔལ་ལྷན།
༡༩༩༠ བོད་ལྗོངས་ཞིབ་འཇུག ༡།

14. ལྷང་སྐྱེལ་རྡོར་གྱི་རྣམ་ཐར་ཤོག་ངོས་༥༥༠༡༥༤༤ བར་གསལ། ཀན་སུའུ་

མི་རིགས་དཔེ་སྟླན་ཁང་།

15. རྫོང་རིང་པའ་ཉི་ཉའི་ནམ་ཐར། རྟོད་ཆ། ཤོག་ངོས་༡༧༥༡༡༧༥ བར་གསལ།
རྫོང་རིང་བསྟན་འཛིན་དཔལ་འབྱོར། ༡༩༥༧ སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྟླན་ཁང་།

16. རྫོང་རིང་ནམ་ཐར་རྟོད་ཆ། ཤོག་ངོས་༥༦༩༡༥༧༥ བར་གསལ། ༡༩༥༧ སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྟླན་ཁང་།

17. རྒྱལ་རིང་རྒྱལ་ཁག་བཙོ་བརྒྱད་ཀྱི་ས་གནས་དཔོན་རིགས། རྒྱ་ཡིག་ཤོག་ངོས་
༧༥ གསལ། ལིས་མོ་འཕེ་མཆོད་རྟེན་གྱིས་བརྩམས། ༡༩༩༧ སི་ཁྲོན་ཅིན་མིས་
དཔེ་ཆོགས་དཔར་སྟླན་ཁང་།

18. རྒྱལ་རིང་རྒྱལ་ཁག་བཙོ་བརྒྱད་ཀྱི་ས་གནས་དཔོན་རིགས། རྒྱ་ཡིག་ཤོག་ངོས་
༧༥ གསལ། ལིས་མོ་འཕེ་མཆོད་རྟེན་གྱིས་བརྩམས། ༡༩༩༧ སི་ཁྲོན་ཅིན་མིས་
དཔེ་ཆོགས་དཔར་སྟླན་ཁང་།

བྱང་ཆུ་འོ་ལོ་རྒྱུས་དབྱེད་གཞིའི་ལྷན་ཁྲུང་ས།

1. རྫོང་ལྷུ་དགེ་བསམ་རྒྱ་གཏན་རྒྱ་མཆོའི་གསུང་འབུམ་པོད་གསུམ་པ། ཤོག་
ངོས་༡༧༠ བར་གསལ། ༡༩༩༧ བཙོ་སྟན་མི་རིགས་དཔེ་སྟླན་ཁང་།

2. བྱང་ཆུ་རྫོང་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེར་བྱེད་སྒྲོ་སྒྲིག་མཁན་ཆོགས་རྒྱུང་གིས་ཕྱོགས་
བསྒྲིགས་བྱས་པའི། བྱང་ཆུ་རྫོང་དགོན་པ་སོགས། ཤོག་ངོས་༤༧ གསལ།

3. དེབ་དཀར་བོ། ཤོག་ངོས་༡༩༡༧༥ བར་གསལ། དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ།
༡༩༥༥ རྩ་ས་ཤེས་རིག་དཔར་ཁང་།

4. རྫོང་ལྷུ་དགེ་བསམ་རྒྱ་གཏན་རྒྱ་མཆོའི་གསུང་འབུམ་པོད་གསུམ་པ། ཤོག་ངོས་
༡༧༡ བར་གསལ། ༡༩༩༧ བཙོ་སྟན་མི་རིགས་དཔེ་སྟླན་ཁང་།

5. མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་། ཤོག་ངོས་༥༥༡ ན་གསལ། ༡༩༩༡ ཀན་སུའུ་མི་
རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་།
6. རིགས་དང་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱ་མཚོའི་མངའ་བདག་རྗེ་བཙུན་སྒོ་བཟང་
འཕྲིན་ལས་བསྟན་པ་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་བོའི་རྣམ་པར་ཐར་བ་ངོ་མཚར་
ཚིགས་སྟོང་བཀྲ་བའི་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་ཐུབ་བསྟན་མངོན་རྒྱ་ཞེས་བྱ་བ།
ཤོག་ངོས་༡༤༩ པར་གསལ། རོང་བོ་སྤྱི་ཚན་འཇམ་དབྱངས་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་
མཚོས་བཅུམས། སྟག་ཚང་ལྷ་མོའི་ཤིང་དཔར་མ། སྤྱི་ལོ་༡༩༧༩ ལོར་བཅུམས།
7. མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་། ༡༩༩༡ ཀན་སུའུ་དཔར་མ་ཤོག་ངོས་༥༥༥ ན་གསལ།
8. རྗེ་དཔྱ་དགེ་བསམ་གཏན་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་འབུམ་པོད་གསུམ་པ། ཤོག་ངོས་
༩༧ གསལ། ༡༩༩༧ མཚོ་སྒྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་།
9. འབྲས་སྤངས་ཆོས་འབྱུང་སྟོད་ཆའི་ཤོག་ངོས་༩༥༥ པར་གསལ། འབྲས་
སྤངས་མཁན་བསྟན་པ་བསྟན་འཛིན་གྱིས་བཅུམས། ༡༠༠༥ སྒོ་མང་དཔེ་
མཛོད་ཁང་།

ར་བའི་ལོ་རྒྱུས་དང་འབྲེལ་བའི་བྱུང་ལྗོན་དབྱེད་གཞིའི་ལྷན་ཁྲུང་ས་ཁག

1. རྗེ་དཔྱ་དགེ་བསམ་གཏན་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་འབུམ་པོད་གསུམ་པ་ལས། པོད་གྱི་ལོ་རྒྱུས་
ཀུན་དགའི་མེ་ལོང་། ཤོག་ངོས་༩༠༥། ༡༩༩༧ མཚོ་སྒྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་།
2. མེ་འུ་ས་དབང་ཆེན་པོ་རྗེ་འབངས་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་བྱུང་བ་གང་ངེས་མདོ་ཙམ་བཛོད་
པ་ཕྱི་རབས་ན་བའི་བདུད་རྩི་ཞེས་བྱ་བ། ཤོག་ངོས་༥༡༤། ཆོས་འཕེལ་གྱིས་བཅུམས། གང་
དུ་དཔེ་སྐྱོན་བྱས་པ་འཁོད་མི་འདུག
3. པོད་མི་བྱ་གདོང་བྱུག་གི་རུས་མཛོད་མེ་ཏོག་སྐྱེད་ཆལ་ཞེས་བྱ་བ། འགྲེལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་
གཉན་པོ་གཡུ་རྩེའི་བསང་དུད། སྨད་ཆའི་བྱུང་བཀོད་ཤོག་ངོས་༩༡༩༩༩ ན་གསལ།

4. རིག་དང་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱ་མཚོའི་མངའ་བདག་རྗེ་བཙུན་སློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་བསྟན་པ་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་བོའི་ནམ་པར་ཐར་བ་ངོ་མཚར་རྩེབས་སྟོང་བཟུ་བའི་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་ཐུབ་བསྟན་མཛེས་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ། ཤོག་ངོས་༤༩ གསལ། རོང་བོ་ཁྲི་རྒྱ་འཇམ་དབྱངས་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོས་བཅམས། སྟག་ཚང་ལྷ་མོ་ཀི་རྟིའི་ཤིང་དཔར་མ།
5. དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་སྟོང་རྗེའི་རང་གཟུགས་རྗེ་བཙུན་ཀྱན་དགའ་ཚོས་འཕགས་ཐུབ་བསྟན་ཉི་མ་དཔལ་བཟང་བོའི་ནམ་ཐར་སྐལ་བཟང་སྟོ་གསལ་མགུལ་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ། ཤོག་ངོས་༩༩༩༩༩༩ ཀི་རྟི་སྟོ་བཟང་འཕྲིན་ལས། སྟག་ཚང་ལྷ་མོའི་ཤིང་དཔར་མ།
6. རྗེ་དཔྱ་དགེ་བསམ་གཏན་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་འབུམ་པོད་གསུམ་པ་ལས། པོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱན་དགའ་མེ་ལོང་ཞེས་བྱ་བ། ཤོག་ངོས་༩༠༤༩༩༠ བར་གསལ། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་མཚོ་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྟར་ཁང་།
7. འགྲེལ་གྲག་གི་ལོ་རྒྱུས་གཏན་པོ་གཡུ་རྩེའི་བསང་དུད་སྟོད་ཆ། ཤོག་ངོས་༩༩༩ བར་གསལ། འགྲེལ་གྲག་དམ་ཚོས་དཔལ་བཟང་། རྟ་ས་པོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་གིས་དཔར་།
8. དཔེའི་དྲུང་ཡིག་ཚང་གིས་རྩས་མཛོད་ཅིག་དུ་ཞེས་པ་ཅམ་ལས་དཔེ་མིང་བཀོད་མི་འདུག་ཀྱང་། ཁོ་པོས་བཟླག་སྐབས་བཤད་ཚུལ་དེ་མགོ་ལོག་རྩས་མཛོད་མི་ཉོག་སྟེང་ཚལ་མཚོ་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྟར་ཁང་གི་དཔེ་མཛོད་ཤོག་ངོས་༩ བར་གསལ།
9. མེའུ་ས་དབང་ཆེན་པོ་རྗེ་འབངས་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་བྱུང་བ་གང་ངེས་མདོ་ཅམ་བཞེད་པ་ཕྱི་རབས་ན་བའི་བདུད་རྩི་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། ཤོག་ངོས་༩༩ བར་གསལ། ཚོས་འཕེལ་གྱིས་བཅམས། གང་དུ་དཔེ་སྟར་བྱས་པ་འཁོད་མི་འདུག་
10. འགྲེལ་གྲག་དམ་ཚོས་དཔལ་བཟང་གིས་བཅམས་པའི་འགྲེལ་གྲག་གི་ལོ་རྒྱུས་གཏན་པོ་གཡུ་རྩེའི་བསང་དུད་སྟོད་ཆ་ཤོག་ངོས་༩༩༩ བར་གསལ།
11. མེའུ་ས་དབང་ཆེན་པོ་རྗེ་འབངས་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་བྱུང་བ་གང་ངེས་མདོ་ཅམ་བཞེད་པ་ཕྱི་རབས་ན་བའི་བདུད་རྩི་ཞེས་བྱ་བ། ཤོག་ངོས་༩༠ བར་གསལ། ཚོས་འཕེལ་གྱིས་བཅམས། གང་དུ་དཔེ་སྟར་བྱས་པ་འཁོད་མི་འདུག་
12. གོང་མཚུངས། ཤོག་ངོས་༩༩༩༩༩༩ བར་གསལ།
13. བདེ་སྐྱོད་ཚོས་འབྲུང་། ཀན་སུའུ་དཔར་མ་ཤོག་ངོས་༩༩༩ བར་གསལ།

14. རྩོམ་པ་ལྟ་བུ་དཀོན་མཆོག་འཛིགས་མེད་དབང་པོའི་གསང་བའི་རྣམ་ཐར། ཤོག་ངོས་
༤༩༩ བར་གསལ། གྲུང་ཐང་དཀོན་མཆོག་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེས་བཅུ་མ་མ། ༡༩༩༠ ལྷ་
སྤུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་།
15. དཀོན་མཆོག་གྲུང་ཐང་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེས་རྣམ་ཐར། ཤོག་ངོས་༤༩༩ བར་གསལ།
དཔལ་མང་པའི་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་། ༡༩༩༢ ལྷ་སྤུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་།
16. ཤོང་མཚུངས་ཤོག་ངོས་༤༩༩ བར་གསལ།
17. གྲུང་ཐང་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེས་རྣམ་ཐར། ཤོག་ངོས་༩༩ བར་གསལ། དཔལ་མང་
དཀོན་མཆོག་ཀླུ་མཆོག་། ༡༩༩༢ ལྷ་སྤུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་།
18. རྩོམ་པ་དབང་ཆེན་པོ་རྩོམ་པ་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་བྱུང་བ་གང་ངེས་མདོ་ཙམ་བརྗོད་
པ་ཕྱི་རབས་རྣམས་འདྲི་བཟུང་། ཤོག་ངོས་༩ བར་གསལ། རྩོམ་པ་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་བཅུ་མ་མ།
19. མདོ་སྐད་ཆོས་འབྱུང་ལྷ་སྤུ་མི་རིགས་ཤོག་ངོས་༥༥ བར་གསལ།
20. རྩོམ་པ་དབང་ཆེན་པོ་རྩོམ་པ་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་བྱུང་བ་གང་ངེས་མདོ་ཙམ་བརྗོད་
པ་ཕྱི་རབས་རྣམས་འདྲི་བཟུང་། ཤོག་ངོས་༩༩༩ བར་གསལ། རྩོམ་པ་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་བཅུ་མ་མ།
21. རྩོམ་པ་དབང་ཆེན་པོ་རྩོམ་པ་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་བྱུང་བ་གང་ངེས་མདོ་ཙམ་བརྗོད་
པ་ཕྱི་རབས་རྣམས་འདྲི་བཟུང་། ཤོག་ངོས་༩༩༩ བར་གསལ། རྩོམ་པ་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་བཅུ་མ་མ།
22. ལྷ་སྤུ་མི་རིགས་ཤོག་ངོས་༩༩༩ བར་གསལ། རྩོམ་པ་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་བཅུ་མ་མ།
23. རྩོམ་པ་དབང་ཆེན་པོ་རྩོམ་པ་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་བྱུང་བ་གང་ངེས་མདོ་ཙམ་བརྗོད་
པ་ཕྱི་རབས་རྣམས་འདྲི་བཟུང་། ཤོག་ངོས་༩༩༩ བར་གསལ། རྩོམ་པ་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་བཅུ་མ་མ།
24. ལྷ་སྤུ་མི་རིགས་ཤོག་ངོས་༩༩༩ བར་གསལ། རྩོམ་པ་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་བཅུ་མ་མ།

མདོ་སྐད་ཆོས་འབྱུང་ལྷ་སྤུ་མི་རིགས་ཤོག་ངོས་༩༩༩ བར་གསལ།

1. རྩོམ་པ་དབང་ཆེན་པོ་རྩོམ་པ་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་བྱུང་བ་གང་ངེས་མདོ་ཙམ་བརྗོད་
པ་ཕྱི་རབས་རྣམས་འདྲི་བཟུང་། ཤོག་ངོས་༩༩༩ བར་གསལ། རྩོམ་པ་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་བཅུ་མ་མ།

2. གྲུང་ཐང་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེའི་རྣམ་ཐར། ཤོག་ངོས་༡༠༡༡ བར་གསལ།
དབལ་མང་དགོན་མཆོག་རྒྱལ་མཆན་གྱིས་བཅམས། ༡༩༤༧ ལོའི་ཀན་སུའུ་
མི་རིགས་དཔེ་སྟླན་ཁང་།
3. བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱན་དགའི་མེ་ལོང་དུ། རྩེ་དཔུ་དགེ་བསམ་གཏན་རྒྱ་མཆོའི་
གསུང་འབུམ་བོད་གསུམ་པ། ཤོག་ངོས་༡༢༧ བར་གསལ། ༡༩༩༧ ལོར་མཆོ་
སྟན་མི་རིགས་དཔེ་སྟླན་ཁང་།
4. བདེ་སྐྱོད་ཆོས་འབྱུང་དུ། ཤོག་ངོས་༡༤༡ བར་གསལ། བྲག་དགོན་པ་བསྟན་
པ་བསྟན་རབ་རྒྱས་གྱིས་བཅམས། ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྟླན་ཁང་།
5. བདེ་སྐྱོད་ཆོས་འབྱུང་དུ། ཤོག་ངོས་༡༤༩ བར་གསལ། བྲག་དགོན་པ་
བསྟན་པ་བསྟན་རབ་རྒྱས་གྱིས་བཅམས། ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྟླན་ཁང་།
6. རིག་དང་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱ་མཆོའི་མངའ་བདག་རྩེ་བཙུན་སྟོ་བཟང་འཕྲིན་
ལས་བསྟན་པ་རྒྱ་མཆོ་དབལ་བཟང་བོའི་རྣམ་པར་ཐར་བ་ངོ་མཆར་རྩེབས་
སྟོང་བཀྲ་བའི་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་ཐུབ་བསྟན་མངོས་རྒྱུ་ཞེས་བྱ་བ། ཤོག་
ངོས་༡༩༡ བར་གསལ། སྤྱི་ལོ་༡༩༡༤ རོང་བོ་ཁྲི་རྒྱན་འཇམ་དབྱངས་ཐུབ་བསྟན་
རྒྱ་མཆོ་དང་། ཞུ་དམར་པཎ་ཏི་ཏ་གཉིས་གྱིས་མཛད་པའི་ཀི་རྟི་སྟོ་བཟང་
འཕྲིན་ལས་རྣམ་ཐར་སྟག་ཆང་ལྷ་མོའི་ཤིང་དཔར་མ།
7. བདེ་སྐྱོད་ཆོས་འབྱུང་། ཤོག་ངོས་༢༩༤ བར་གསལ། བྲག་དགོན་པ་དགོན་
མཆོག་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས། ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྟླན་ཁང་།
8. མངོད་དགེ་རྩོད་ནང་བསྟན་དགོན་སྡེ་ཁག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཤོག་ངོས་༤༤༡༤༤
བར་གསལ།
9. བདེ་སྐྱོད་ཆོས་འབྱུང་ཤོག་ངོས་༢༩༤ བར་གསལ།
10. བདེ་སྐྱོད་ཆོས་འབྱུང་། ཀན་སུའུ་ཤོག་ངོས་༢༩༤ བར་གསལ།

11. མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་། ཀན་སུའུ་ཤོག་ངོས་༡༤༡ བར་གསལ།
12. སོག་ཚང་ལོ་རྒྱུས་ཟིན་བྲིས་ཤོག་ངོས་༡༧ བར་གསལ།
13. མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་། ཤོག་ངོས་༡༤༡ བར་གསལ།
14. ཞོང་མཚུངས། ཤོག་ངོས་༡༤༡༡༡༤༡ བར་གསལ།
15. ཞོང་མཚུངས། ཤོག་ངོས་༡༤༡ བར་གསལ།
16. སོག་ཚང་ལོ་རྒྱུས་ཟིན་བྲིས་མར། ཤོག་ངོས་༡༡ བར་གསལ།
17. མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་། ཀན་སུའུ་དཔར་མ་ཤོག་ངོས་༡༤༡ བར་གསལ།
18. མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་། ཀན་སུའུ་དཔར་མ་ཤོག་ངོས་༡༤༡ བར་གསལ།
19. ཀུན་མཁྱེན་བཞི་བའི་རང་ལྷན་སྒྲ་བྲང་ཤིང་དཔར་མ་སྟོད་ཆ། ཤོག་གྲངས་
༡༡༤ བར་གསལ།
20. རྩ་ལུ་ཀུན་ཉི་དགོན་གྱི་ཆགས་རིམ། ཤོག་ངོས་༡༡༤ བར་གསལ། གློ་བཟང་
ཆོས་འཕེལ་གྱིས་བཅུམས།
21. སྟག་ཚང་ལོ་རྒྱུས་ཟིན་བྲིས་མདོ་ཙམ་བརྗོད་པ་དོ་མཚར་ལྟ་ཡི་
རོལ་མོ། ཤོག་ངོས་༤ བར་གསལ། གློ་བཟང་ཉི་མས་བཅུམས།
22. བཟླ་བ་རྩིས་ཀྱི་ཕྱི་ལོ་ལྟར་དཔེ་ཤོག་ངོས་༧ བར་གསལ། བསོད་ནམས་རྒྱ་
མཚོ་དང་འོ་རྩ་བུ་སྟོན་དཀར་གྱིས་བསྒྲིགས། ༡༠༠༠ མི་རིགས་དཔེ་སྟླན་ཁང་།
23. བཟླ་བ་རྩིས་ཀྱི་ཕྱི་ལོ་ལྟར་དཔེ་ཤོག་ངོས་༧ བར་གསལ། བསོད་ནམས་རྒྱ་
མཚོ་དང་འོ་རྩ་བུ་སྟོན་དཀར་གྱིས་བསྒྲིགས། ༡༠༠༠ མི་རིགས་དཔེ་སྟླན་ཁང་།
24. ཞོང་མཚུངས། ཤོག་ངོས་༧ བར་གསལ།
25. སྟག་ཚང་ལོ་རྒྱུས་ཟིན་བྲིས་མདོ་ཙམ་བརྗོད་པ་དོ་མཚར་ལྟ་ཡི་
རོལ་མོ། ཤོག་ངོས་༡༡ བར་གསལ། གློ་བཟང་ཉི་མ།
26. བཟླ་བ་རྩིས་ཀྱི་ཕྱི་ལོ་ལྟར་དཔེ་ཤོག་ངོས་༡༠ བར་གསལ། བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་

- དང་ནོར་བུ་སྒྲོལ་དཀར་གྱིས་བསྐྱེགས། ༡༠༠༠ མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
27. རོང་ཆེན་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ་ཆེན་པོ་སྐལ་བཟང་སློ་གྲོས་ཀྱན་དགའ་ལུང་
 རྟོགས་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་བོའི་རྣམ་པར་ཐར་བ་གསེར་གྱི་གར་བུ་ཞེས་བྱ་
 བ་བཞུགས་སོ། བར་ནང་སྐྱེ་ཞབས་འདིགས་མེད་དམ་ཆོས་རྒྱ་མཚོས་རབ་
 རྒྱུས་ལྷགས་བྱ་ལོར་མཛད། བདེ་སྐྱོད་དན་ཏིག་དཔར་མཐུ་བ་དགོན་གྱི་ཤིང་
 དཔར་མ་ཤོག་གངས་མ་༡༥༧ བར་གསལ།
28. ཀེ་རྟིའི་ལྷ་འབངས་རྒྱ་ཆུ་ཁ་བའི་ཆགས་རིམ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་བདེན་གཏམ་ན་བའི་
 བརྒྱད་ལེན། ཤོག་ངོས་༡༤༠༡༡༧ བར་གསལ། དགོན་མཚོག་རིན་ཆེན།
29. བསྟན་པའི་དར་ཆེན་མཚུངས་པ་མེད་པ་རོང་ཆེན་སྐུ་བའི་སྐྱེ་དག་དབང་
 སློ་བཟང་བསྟན་པ་ཆེ་རིང་དཔལ་བཟང་བོའི་རྣམ་པར་ཐར་བ་ཐུན་མོང་ཙམ་
 བཟོད་བྱར་བྱས་པ་ངོ་མཆར་གཏམ་གྱི་བང་མཛོད་ཅེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།
 ཤར་སྐྱེ་ཐེང་བདུན་པས་བཙུམས། རེབ་གོང་དཔར་མ།
30. བདེ་སྐྱོད་ཆོས་འབྱུང་ཤོག་གངས་མ་༡༤ བར་གསལ།
31. ཀྱན་མཁྱེན་སྐྱེ་ཐེང་བཞི་བའི་རང་རྣམ་སྟོད་ཆ། ཤོག་གངས་མ་༡༤༡ བར་གསལ།
32. བསྟན་ཅིས་ཀ་ཐེང་ལག་དེབ་ཤོག་ངོས་༤༤༤། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
33. བདེ་སྐྱོད་ཆོས་འབྱུང་ཀན་སུའུ་དཔར་མ་ཤོག་ངོས་མ་༡༤ དུ་གསལ།
34. བདེ་སྐྱོད་ཆོས་འབྱུང་ལྷ་ལི་དཔར་མ་སྐྱོད་ཆའི་ཤོག་ངོས་༤༡༡༤༡༤།
35. ལུང་བཟང་སྐྱེ་ཐེང་རིམ་བྱོན་གྱི་རྣམ་ཐར་ཤོག་ངོས་༡༡༡ བར་གསལ། དགོན་
 མཚོག་རིན་ཆེན་གྱིས་བཙུམས།
36. བཟོད་དགའི་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་དགོན་སྡེ་སོ་སོའི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་
 བསྐྱུས་བཞུགས། ཤོག་ངོས་༤༡༢ བར་གསལ། བཟོད་དགའ་རྫོང་སྤྱི་དགོན།
37. བཟོད་དགའ་རྫོང་དགོན་སྡེ་ཁག་གི་ལོ་རྒྱུས་ལས་སུ་མ་མདོའི་ཤོག་ངོས་

༥༡༥།༥༡༩ ན་གསལ།

38. དད་སེམས་ནོར་བུ་བཅེགས་པའི་མཆོད་སྤྱོད། ཤོག་ངོས་༤༡༤༥ བར་གསལ། གཟའ་ཁྲོ་རྒྱལ་དགའི་མི་བརྒྱད་གཞིས་བྱེས་སེར་སྒྱ་ཐུབ་མོང་ནས་སྤྱི་ལོ་༡༠༠༡ ལོར་གཏི་རིན་པོ་ཆེར་བརྟན་བཞུགས་འབུལ་སྐབས་ཆེད་དུ་བསྐྱོད་པའི་དཔེ་དེབ།

39. མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་ཀན་སུའུ་ཤོག་ངོས་༥༡༥ ན་གསལ།

40. མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་ཀན་སུའུ་ཤོག་ངོས་༥༠༥ ན་གསལ།

41. མདོ་སྨད་དགའི་ནང་བསྟན་དགོན་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཤོག་ངོས་༥༠༥ ན་གསལ།

42. མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་ཡིར་དཔར་མའི་སྨད་ཆ་ཤོག་ངོས་༤༩༩ ན་གསལ།

ཐེ་བོ་དང་འབྲུག་ཚུའི་ལོ་རྒྱུས་དབུང་ཡིག་གལ་ཆེན་ཁག་གི་ཕྱད་ཁྱད་སྤྲུང་སྤྲུང་།

1. མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་ལྗེ་ལི་དཔར་མ་སྨད་ཆ་ཤོག་ངོས་༥༡༤ བར་གསལ།

2. གྲུང་ཐང་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེའི་ནམ་ཐར། དབལ་མང་དགོན་མཆོག་རྒྱལ་མཆན་གྱིས་བཅུམས། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༥ ལོའི་ཀན་སུའུ་དཔར་མའི་ཤོག་ངོས་༡༡༡༡ ན་གསལ།

3. མཁས་དབང་དཔུ་དགེ་བསམ་གཏན་གྱི་གསུང་འབུམ་པོད་གསུམ་པ། ༡༩༩༥ མཆོ་སྤྱོད་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་གིས་དཔར་མ་ཤོག་ངོས་༥༥༥།

4. འབྲུག་ཚུའི་བོད་དང་བོད་སྐད་རགས་ཅམ་སྤྲུང་བ། ཤོག་ངོས་༥༤༤ ན་གསལ། བཟ་ཤིས་ཐུན་ཆོགས་དང་། མགོན་པོ་རྣམ་རྒྱལ་གཞིས་བྱེས་སྤྱི་ལོ་༡༠༠༡ ལོའི་གཙོ་མི་རིགས་དགའི་མཐོ་རིམ་ཆེད་སྦྱོང་སྦྱོབ་གྲུའི་རིག་གཞུང་དུས་དེབ་འདོན་ཐེངས་༡།

646 བཤོ་སྒྲིབ་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་ལས་ཕྱི་ཆོའི་སྐོར་སྒྲིགས་བཅ་དང་བོ།

5. འབྲུག་དཀར་གཙང་བོའི་འགྲམ་རྒྱུ་ཆོ་བའི་
ཆགས་རིམ་སྐོར་རགས་ཙམ་བརྗོད་པ། བཤོ་སྒྲིབ་ཞིབ་འཇུག ཤོག་ངོས་
༤༧༥༤ རྩ་གསལ། ༡༠༠༩ ལོའི་༡༡
6. བཤོ་སྒྲིབ་བྱང་ཤར་ས་ཁུལ་གྱི་ཆོ་བ་ཤོག་པའི་ལོ་རྒྱུས་དང་རིག་གནས་
བཅས་པར་དབྱད་པ། འབྲུག་ཐར་གྱིས་བཅམས། གླེ་ལོ་༡༠༠༩ ལོར་མི་རིགས་
དཔེ་སྐྱུན་ཁང་གི་དཔར་མའི་ཤོག་ངོས་༡༩༩ རྩ་གསལ།
7. བཤོ་སྒྲིབ་བྱང་ཤར་ས་ཁུལ་གྱི་ཆོ་བ་ཤོག་པའི་ལོ་རྒྱུས་དང་རིག་གནས་
བཅས་པར་དབྱད་པ། འབྲུག་ཐར་གྱིས་བཅམས། གླེ་ལོ་༡༠༠༩ ལོར་མི་རིགས་
དཔེ་སྐྱུན་ཁང་གི་དཔར་མའི་ཤོག་ངོས་༡༩༩ རྩ་གསལ།
8. བཀ་ཤིས་སུན་ཆོགས་ཀྱི་རྒྱུ་བཤད་སྒྲོས། ཤོག་ངོས་༥༩ བར་གསལ།

ཙོ་ནེ་ལོ་རྒྱུས་དབྱེད་གཞི་གལ་ཆེན་ཁག་གི་ཕྱད་ཁྱད་ས།

1. གྲུང་ཐང་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མའི་རྣམ་ཐར། ཤོག་ངོས་༡༠ རྩ་གསལ། དབལ་
མང་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཆན་གྱིས་བཅམས། གླེ་ལོ་༡༩༩༧ ལོར་ཀན་སུའུ་
མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
2. ཙོ་ནེ་བསྟན་འགྱུར་གྱི་དཀར་ཆག་ནས་ཙོ་ནེའི་ལོ་རྒྱུས་ཟུར་དུ་བྱང་བ་
བཞུགས་སོ། ཤོག་ངོས་༡༡༡༩ རྩ་གསལ། ཙོ་ནེ་འཕགས་པ་ཆེ་རིང་གིས།
ཞེས་པ་ལྷི་ལི་དཔར་མ།
3. བཤོ་སྒྲིབ་ཆོས་འབྱུང་ལྷི་ལི་དཔར་མའི་སྒྲིབ་ཆ་ཤོག་ངོས་༡༧༡ རྩ་གསལ།
4. བཤོ་སྒྲིབ་ཆོས་འབྱུང་ལྷི་ལི་དཔར་མའི་སྒྲིབ་ཆ་ཤོག་ངོས་༡༧༡ རྩ་གསལ།
5. ཙོ་ནེ་དཀར་ཆག་ནོར་བུའི་ཕྱེང་བ། ཤོག་ངོས་༡༥༤ རྩ་གསལ། ༡༩༩༤ ཀན་

སུའི་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་།

6. ཀན་ལྷོའི་བོད་བརྒྱད་ནང་བསྟན་དགོན་སྡེ་སོ་སོའི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྟུས།
ཤོག་ངོས་༡༡ བར་གསལ། ༡༩༩༡ ལོར་ཀན་ལྷོ་གྲིང་གོས་ཀྱིས་ཚཱ་མྱིག་བྱས་
པའི་སྟོང་ཆ།

ཐོབ་བྱའི་ལོ་རྒྱུས་དབྱད་ཡིག་གསལ་ཆེན་ཁག་བྲངས་ལུང་བྱང་བྱང་ས།

1. ཏུན་དོང་ནས་ཐོན་པའི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ། ཤོག་ངོས་༡༩ བར་གསལ།
སྤྱི་ལོ་༡༩༩༡ ལོར་པེ་ཅིན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་།
2. གོང་མཚུངས་ཤོག་ངོས་༩༠ བར་གསལ།
3. མ་ངེ་གཤམ་པའི་སྤྱི་སྟོན་ལོ་རྒྱུས་དང་། འབྲུག་ཐར་གྱི་མདོ་སྨྲད་བྱང་གི་
ལོ་རྒྱུས། ཤོག་ངོས་༡༡༩ བར་གསལ། ༡༠༠༡ མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་།
4. མདོ་སྨྲད་བྱང་ཤར་གྱི་བོད་རིགས་ཆོ་བ་ཤོག་པའི་ལོ་རྒྱུས་དང་རིག་གནས་
ལ་དབྱད་པ། ཤོག་ངོས་༡༡༩ བར་གསལ། འབྲུག་ཐར་གྱིས་བཅུམས། ༡༠༠༡
པེ་ཅིན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་།

མགོ་ལོག་ལོ་རྒྱུས་དབྱད་ཡིག་ཁག་ཅིག་ལས་བྲངས་པའི་ལུང་བྱང་བྱང་ས།

1. ཏུན་དོང་གཏེར་ཡིག་གི་བོད་རྒྱལ་བཙན་པོ་དག་གི་མཛད་བྱང་ལོ་རྒྱུས་
བསྟུས་པ། ཤོག་ངོས་༥༤ བར་གསལ། ཏུན་དོང་ནས་ཐོན་པའི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་
ཡིག་ཆ། ༡༩༩༡ མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་།
2. མགོ་ལོག་ལུལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱུས་པ་སྟོན་ཆ་ཤོག་ངོས་༩ བར་གསལ། རྒྱ་ཡིག

3. རྩོད་ལུ་དགེ་བསམ་གཏན་རྒྱ་མཆོའི་གསུང་འབུམ་པོད་གསུམ་པ། ཤོག་ངོས་
 ༡༩༩༡༡༩༥ བར་གསལ། ༡༩༩༧ ལོར་མཆོ་སྡོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
4. སྤྱི་དཀྱིལ་རྩོད་རྩོད་རིག་གནས་ལོ་རྒྱུས་ལྟ་ཡོན་ལྟན་ཁང་གིས་བསྒྲིགས།
 རྩོད་རྩོད་སྤྱི་དགོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས། ཤོག་ངོས་༡༡༡༩ བར་གསལ། ༡༩༩༩ ལོར་
 མཆོ་སྡོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
5. འབས་དཀར་ཆོགས་དྲུག་རང་གོལ་གྱིས། ཤོག་ངོས་༩༧༡ བར་གསལ། རང་
 རྒྱལ་༡༩༩༥ ལོར་མཆོ་སྡོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
6. དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་སྤྱི་གཟིགས་རྩོད་བཅུན་དཀོན་མཆོག་འཛིགས་མེད་
 དབང་པོའི་རྣམ་ཐར་རྒྱལ་སྐུས་རྒྱ་མཆོའི་འདུག་ངོགས། ཤོག་ངོས་༡༧༩ བར་
 གསལ། ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
7. ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྩོད་རྩོད་བཅུན་སྟོ་བཟང་ཐུབ་
 བསྟན་འཛིགས་མེད་རྒྱ་མཆོའི་རྣམ་ཐར་བཤད་སྐྱུབ་བསྟན་པའི་མཛེས་རྒྱན་
 རང་རྣམ། ཤོག་ངོས་༡༩༡ བར་གསལ།
8. ཀུན་མཁྱེན་བར་བའི་རྣམ་ཐར། ༡༩༩༡༡༩༥ བར་གསལ།
9. བདེ་སྐྱོད་ཆོས་འབྱུང་རྒྱ་གར་བསྐྱར་དཔར་མ་སྟོད་ཆ་ཤོག་ངོས་༦༠༥ བར་
 གསལ།
10. བདེ་སྐྱོད་ཆོས་འབྱུང་སྟོད་ཆ་ཤོག་ངོས་༦༡༡ བར་གསལ།
11. བདེ་སྐྱོད་ཆོས་འབྱུང་། ཤོག་ངོས་༦༡༧ བར་གསལ།
12. དོན་གྲུབ་དབང་རྒྱལ་དང་ཞོར་སྤྱོད་གཉིས་ཀྱིས་བཅུམས། ཤོག་ངོས་༡༡༡༡༩
 བར་གསལ། ༡༩༩༡ ལོར་མཆོ་སྡོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་གིས་དཔར།
13. བདེ་སྐྱོད་ཆོས་འབྱུང་ཀན་སུའུ་དཔར་མ་ཤོག་ངོས་༡༩༩ བར་གསལ།
14. དེད་དུས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་དང་བསྟན་པའི་མགོ་ལོག་གི་ཡུལ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་

ལྷགས་གཉིས་ཀྱི་ཚྭ་གས་ནས་རབས་བརྗོད་པ། ཤོག་ངོས་༡༥ བར་གསལ། རྩོད་གྲུབ་སྐྱེད་པའི་བ་ཐུབ་བསྟན་མེན་ལས་ཀྱིས་བཅུམས། ༡༩༧༤ འབྲས་ལྗོངས་སྐང་ཉོག་པོད་རིག་ཞིབ་འབྲུག་ཁང་གིས་བཏོན་པའི་དེབ་ཆུང་།

15. མདོ་སྨད་ཆོས་འབྲུང་ཀན་སུའུ་དཔར་མ་ཤོག་ངོས་༡༩༥ ན་གསལ།
16. ཤོད་མཚུངས། ཀན་སུའུ་དཔར་མ་ཤོག་ངོས་༡༩༥༡༡༩༥ ན་གསལ།
17. གཉན་པོ་གཡུ་ཆེའི་བསང་དུད་སྨད་ཆར་རུས་མཛོད་བཀོད་པ་ཤོག་ངོས་༩༠༩ བར་གསལ། འགྲེལ་ག་དམ་ཆོས་དཔལ་བཟང་གིས་བཅུམས།
18. མདོ་སྨད་ཆོས་འབྲུང་། ཀན་སུའུ་དཔར་མ་ཤོག་ངོས་༡༩༥ ན་གསལ།
19. པོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱན་དགའི་མེ་ལོང་། རྩོད་སྐྱེད་དགེ་བསམ་གཏན་ཀྱི་གསུང་འབྲུམ་པོད་གསུམ་པའི་ཤོག་ངོས་༡༩༩ན་གསལ།
20. མགོ་ལོག་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེར། ཤོག་ངོས་༡༧༡༡༥ བར་གསལ། མཆོ་སྟོན་དཔར་མ་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་།
21. མགོ་ལོག་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེར་ཤོག་ངོས་༡༥ གསལ།
22. མགོ་ལོག་གི་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེར། མཆོ་སྟོན་དཔར་མ་ཤོག་ངོས་༡༩༡༩༩ བར་གསལ།
23. མགོ་ལོག་གི་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེར། ཤོག་ངོས་༩༤ བར་གསལ།

གསེར་རྟེན་ལོ་རྒྱུས་དབྱང་ཡིག་བྱང་བྱངས།

1. པོད་རིགས་ཆོག་མཛོད་ཆེན་མོ། ཤོག་ངོས་༤༧༩ ཏུ་གསལ། ཀན་སུའུ་དཔེ་སྟུན་ཁང་། (རྒྱ་ཡིག)
2. མདོ་སྨད་ཆོས་འབྲུང་། ཤོག་ངོས་༡༩༩ ཏུ་གསལ། ཀན་སུའུ་དཔར་མ་

རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

3. མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་ཀན་སུའུ་དཔར་མ། ཤོག་ངོས་༡༩༡༡།༡༩༠ བར་གསལ།

4. ཞོང་དེ་དང་མཚུངས། ཤོག་ངོས་༡༩༡༡།༡༩༧ བར་གསལ། ཀན་སུའུ་དཔར་
མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

5. བོད་མི་བྱ་གདོང་དྲུག་གི་རུས་མདོད་མེ་ཉོག་སྐྱེད་ཆལ། དམ་ཆོས་དཔལ་
བཟང་གི་མགོ་ལོག་ལོ་རྒྱུས་གཉན་པོ་གཡུ་ཅེའི་བསང་དུད། ཤོག་ངོས་
༤༥༥།༤༥༥ ཏུ་གསལ། སྨད་ཆར་བྱར་བཀོལ་བྱས་པ།

6. སྐལ་སྐྱེན་གྱིས་བྲིས་པའི་ཁྲོ་ཁོ་ཆོ་དྲུག་གི་ལོ་རྒྱུས་ལག་བྲིས་མ་ཤོག་ངོས་༡༩
དྲུ་གསལ།

7. མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་། ཤོག་ངོས་༡༩༧ གསལ། ཀན་སུའུ་དཔར་མི་རིགས་
དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

8. གསེར་ཐལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་སྒོལ་རྒྱན། ཤོག་ངོས་༡༩ བར་གསལ། དཔལ་
ཤུལ་བསོད་ནམས་དར་རྒྱས། ༡༠༠༥ གྲུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དཔེ་སྐྱུན་
ཁང་།

9. བོད་མི་བྱ་གདོང་དྲུག་གི་རུས་མདོད་མེ་ཉོག་སྐྱེད་ཆལ། དམ་ཆོས་དཔལ་
བཟང་གི་མགོ་ལོག་ལོ་རྒྱུས་གཉན་པོ་གཡུ་ཅེའི་བསང་དུད། ཤོག་ངོས་༤༥༩
ན་གསལ། སྨད་ཆ།

10. མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་། ཤོག་ངོས་༡༩༧ ན་གསལ། ཀན་སུའུ་དཔར་མི་
རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

11. བོད་མི་བྱ་གདོང་དྲུག་གི་རུས་མདོད་མེ་ཉོག་སྐྱེད་ཆལ། དམ་ཆོས་དཔལ་
བཟང་གི་མགོ་ལོག་ལོ་རྒྱུས་གཉན་པོ་གཡུ་ཅེའི་བསང་དུད། ཤོག་ངོས་༤༥༧
ན་གསལ། སྨད་ཆ།

12. དབལ་ཤུལ་གསེར་རྟེན་ལོ་རྒྱུས་གསར་བསྐྱེགས་སློ་ལྷན་མིག་གི་བདུད་ཅི་
ཤོག་ངོས་༥༩ བར་གསལ།
13. སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་དགྲུང་ལོ་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱེགས་པའི་གསེར་རྟེན་ལོ་རྒྱུས་
སློ་ལྷན་མིག་གི་བདུད་ཅི་ཤོག་ངོས་༩༠༡༩༥ བར་གསལ་བ་འདིར་བྲངས་ན།
14. བརྩལ་བྱིལ་དང་པའི་ས་བོན་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། ཤོག་བྲངས་༩ རང་
ཚུམ། རབ་ལོ་༡༩༩༠ མེ་ཡོས་ལྷ་༡༡ ཆོས་༡༥ ལ་རྒྱ་འབྲུག་གི་ས་མཆོམས་དག་
ལེགས་ཕྱག་ཏུ་སྦྲར།
15. བྱང་རྒྱལ་ལམ་བསྟན་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། Grub dban padma lun rtogs
rgya mtso mchog gi rnam thar byan chub lam bstan. The biography of the
Golok Buddhist yogi, Padma-lun-rtogs-rgya-mtso (1891-1964) by Sprul-
sku Tshe-dban-rdo-rje alias Tshul-khrims-blo-bzan 1984. published by
Damche Sangpo, Amar Villa, Catholic Road, Dalhonsie, H.P. and Printed
at M.M. Photo Offsret Prees, Ballimarian, Delhi-110006
16. སྤང་མདོ་ཁམས་རི་བོ་ཅེ་ལུ་འཇ། མདོ་སྤང་དབལ་ཤུལ་གསེར་རྟེན་སྟོན་
དང་ད་ལྟའི་དངོས་ཡོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱི་བསྟུས་མ་བཙུག་བྲང་པོར་བརྗོད་པ་
གསེར་འབྲོང་རི་སྦྱག་པའི་བརྗོད་ཉམས་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། ༢༠༠༥ ཤོག་
ངོས་༩༩༩༩༩ བར་གསལ། Mohan Printing Press. Hubli
17. ཁོང་གི་དེ་དང་མཚུངས། ཤོག་ངོས་༩༠༩༡ བར་གསལ། Mohan Print-
ing Press. Hubli
18. གསེར་རྟེན་རྫོང་གི་སྤྱི་བྱུང་རྫོང་དཔོན་ལེན་ཕྱང་དང་། རྫོང་དཔོན་ཅང་
ཕྱན་ལྷང་གཉེས་ཀྱིས་བྲིས་པའི་གསེར་ཐལ་རྫོང་གི་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེར། (གསེར་
ཐལ་རྫོང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཚུལ་སྐྱོད་ལྟ་ཡོན་ལྷན་ཁང་། སེ་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་
ཁང་། ༡༩༩༥ སྤྱི་བརྗོད་ཀྱི་ཤོག་ངོས་༩ བར་གསལ།

19. གསེར་རྟ་ཚུལ་ཁྲིམས་འོད་ཟེར་གྱིས་བཅུམས་པའི་གསེར་རྟའི་ལོ་རྒྱུས་སྨད་མདོ་ཁམས་རི་བོ་ཅེ་ལའམ། མདོ་སྨད་དབལ་བྱལ་གསེར་རྟའི་སྡེ་ན་དང་ད་ལྟའི་དངོས་ཡོད་གྱི་ལོ་རྒྱུས་སྤྲིང་བསྟུས་མ་བཅོས་བྲང་བོར་བརྗོད་པ་གསེར་འབྲོང་རི་སྒྲུག་པོའི་བརྗོད་ཉམས་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།། ༡༠༠༥ ཤོག་ངོས་ ༥༡ ཏུགས་ལ། Mohan Printing Press. Hubli
20. གོང་གི་དེ་དང་ནུང་ངས། ཤོག་ངོས་༥༡༥ བར་གསལ། Mohan Printing Press. Hubli

སྐུ་ཁོག་གི་ལོ་རྒྱུས་དབྱེ་ཡིག་ལྷང་བྱངས་སོགས།

1. ཨ་མཆོག་མཆན་ཉིད་དགོན་གྱི་དུས་དེབ། ༡༠༠༠༡ ཤོག་ངོས་༡༥ བར་གསལ།
2. མེ་ཁུ་ས་དབང་ཆེན་པོ་རྗེ་འབངས་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་བྱང་བ་གང་ངེས་མདོ་ཙམ་བརྗོད་པ་ཕྱི་རབས་ན་བའི་བདུད་ཅི། ཤོག་ངོས་༡༡༡༡ བར་གསལ།
3. ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོ་ཨ་མཆོག་མཆན་ཉིད་དགོན་དཔལ་ལྷན་སྤྲེའི་སྤྲིང་གི་ལོ་རྒྱུས་འཕགས་བོད་བསྟན་འགྲོའི་རེ་སྐོང་ཡིད་བཞིན་དབང་རྒྱལ། ཟིན་བྲིས་ A4 ཤོག་ངོས་༡༩༩ བར་གསལ།
4. མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་། ཤོག་ངོས་༡༦༡ ན་གསལ། དྲག་དགོན་པ་དགོན་མཆོག་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས་གྱིས་མཛད། ༡༩༤༦ ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

མདོ་སྨྲ་ལོ་རྒྱས་ཆེན་མོ་ཙོམ་སྒྲིག་སྐབས་ཀྱི་འབྲེལ་ཡོད་ ཡིག་ཆ་ལྟ་སྟོག་བྱས་པ་ཁག་གི་ཐོག་ཀླུང་རགས་རིམ།

1. བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སྔོང་བཙན་སྐམ་པོའི་ནམ་ཐར་བཀའ་ཆེས་གསེར་གྱི་འཕྲིང་བ། འདི་ཉིད་བཙན་པོ་སྔོང་བཙན་སྐམ་པོས་མཛད་ཅིང་། རྩོམ་ཆེ་ཨ་ཏི་གས་(སྤྱི་ལོ་༡༡༩)གཏེར་ནས་བཏོན་པར་གྲགས། ༡༩༡༩ མཆོ་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། ཡོངས་གྲགས་འདི་ལ་བཀའ་ཆེས་ཀུ་ཁོལ་མ་ཟེར།
2. མ་ཁེ་བཀའ་འབུམ་ཕྱགས་རྗེ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་སྟོང་ཙའི་ལོ་རྒྱས་ཆེན་མོ་བཞུགས། (འདི་ལ་སྒྲིགས་བམ་སྟོད་སྨྲ་གཞིས་ཡོད།) བཙན་པོ་སྔོང་བཙན་སྐམ་པོས་མཛད་པར་གྲགས། ༡༩༩༡ མཆོ་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། རྩོད་གཏེ་ཤིང་དཔར་གཞི་ལ་བཞག་པའི་དཔེ་རིང་།
3. གུ་རུ་ཨ་རྒྱ་རྒྱུ་སྒྲིང་པས་ཡར་སྐྱངས་ཤེལ་གྱི་བྲག་ཕྱག་ནས་བཏོན་པར་གྲགས་པ། བཀའ་ཐང་སྤེལ། ༡༩༡༥ མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
4. བཙན་པོ་ཁྲི་སྔོང་ལྷེ་བཙན་དང་། མཁན་པོ་སྟོབ་དཔོན་པ་སྒྲའི་དྲུས་མདོ་སྨྲས་སོ་སོར་མཛད་པའི་སྐབ་བཞེད་ཞབས་བཏགས་མ། ༡༩༥༡ བོད་གཞུང་ཤེས་རིག་པར་ཁང་།
5. སྤྲིད་པ་སྤྱི་སྐྱོར་སྤང་སྤྲིད་ཀྱི་འདོས་ཟབ་མོ། འདི་བོན་གྱི་ལོ་རྒྱས་ལ་ཞིབ་འཇུག་གི་རིན་ཐང་ཆེན་པོ་ལྟ་པའི་གནའ་ཙོམ་ཞིག་ཡིན་པར་གྲགས།
6. དེབ་ཐེར་དམར་བོ་ནམས་ཀྱི་དང་བོ་རྩ་ལན་དེབ་ཐེར། ཆོལ་བ་ཀྱན་དགའ་དོ་རྗེས་མཛད། ༡༩༡༡ མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། འདི་ལ་དྲུང་དཀར་སྟོ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་མཆན་འབྲེལ་བཏབ་འདུག
7. རྒྱངས་ཀྱི་པོ་ཏི་བསེ་རུ་རྒྱས་པ། རྒྱ་སི་རྩ་བྱང་རྒྱལ་མཆན་སྐྱོན་གྱིས་མཛད། ༡༩༡༥ བོད་སྡེ་ཆོས་ཡིག་རྒྱུང་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
8. རྒྱ་བོད་ཡིག་ཆང་ཆེན་མོ་མཁས་པ་དགའ་བྲེད། ལྷག་ཆང་རྫོང་བ་དཔལ་འབྱོར་བཟང་བོས་མཛད། ༡༩༡༩ མི་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

9. རྩོན་གྱི་གཏམ་མེ་ཏོག་མེད་པ། བེའུ་པའ་རྟེ་ཏ། ༡༩༡༩ བོད་ལྗོངས་ཡིག་རྒྱུ་དཔར་སྐྱུན་ཁང་།
10. བཤད་མཛོད་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ། དཔེ་ཐུང་ལག་བྲིས་མ། དོན་དམ་སྒྲ་བའི་མེད་གེས་མཛད། རོ་བཤུས་རྩ་ས་བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་བཞུགས།
11. དཔལ་ཆེད་བར་ནོར་བུའི་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་བྱང་ཕྱོགས་སུ་འབྱུང་བའི་ཙ་ལག་བོད་རྩི་བཅན་པོའི་གདུང་རབས་ཆོག་ཉུང་དོན་གསལ་ཡིད་ཀྱི་མེ་ལོང་ཤོག་གུངས་༡༩༡ ༡༩༢༩ ལྷ་ལིར་དཔར།
12. རྒྱལ་རབས་འཕུལ་གྱི་ལྷ་མིག་གམ་དེབ་ཐེར་དམར་བོའམ་དེབ་གསར་མཁེས་བྱ་བ། པའ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པས་མཛད། ༡༩༡༩ བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
13. གངས་ཅན་ཡུལ་གྱི་ས་ལ་སྦྱོད་པའི་མཐོ་རིས་ཀྱི་རྒྱལ་སྐོན་གཙོ་བོར་བརྟེན་པའི་དེབ་ཐེར་རྩིགས་ལུན་གཞོན་ལྟའི་དགའ་སྟོན་དེའི་ཀྱི་རྒྱལ་སྐོན་ལྷ་དབངས་ཞེས་བྱ་བ། རྒྱལ་དབང་ལ་བསྐྱོ་བཟང་རྒྱ་མཆོས་མཛད། ༡༩༤༢ མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
14. རྒྱ་བོད་ཁྱོར་སོག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཉུང་དུར་བརྟེན་པ་བྱིས་པ་འདུག་པའི་འབབ་སྟེགས། དབལ་མང་པའ་རྟེ་ཏས་མཛད། ༡༩༩༠ མཆོ་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
15. བོད་ཆེན་པོའི་སྲིད་ལུགས་དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱལ་རབས་དེབ་ཐེར་དཀར་བོ། བདེ་སྐྱོད་པ་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་མཛད། ༡༩༡༡ བོད་གཞུང་ཤེས་རིག་པར་ཁང་།
16. གངས་ལྗོངས་བོད་ཆོས་སྲིད་གཞེས་ལུན་གྱི་ལྷ་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོའི་སྲིད་དོན་རྒྱལ་རབས་གསལ་བར་སྟོན་པ་སྐྱབ་པ་ལྷག་འཆར་བའི་རྩིང་བུའམ། སྒོ་གསལ་བུང་བ་དགའ་བའི་རོལ་མཆོ། (སྒྲིགས་བཅ་དང་བོ་དང་། གཞིས་པ།) ༡༩༢༤ བོད་གཞུང་ཤེས་རིག་པར་ཁང་། དཔོན་ལྷ་སྐབ་པ་དབང་ཕྱག་བདེ་ལུན། མི་གཞི་ཚོམ་མཁན་ལ་ཚོད་གཞི་ཡོད།
17. རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང་། ས་སྐྱ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆན་གྱིས་བཙུངས། ༡༩༡༡ མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
18. དཔོན་ཁང་རྩི་རིང་དང་ཐང་བོད་བར་གྱི་འབྲེལ་བ། གཞུང་གོང་དཀོན་མཆོག་ཆེ་བ་རྟན་གྱིས་བཙུངས། ༡༩༡༤ ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
19. རྒྱའི་ཡིག་ཆ་དང་གསལ་བའི་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང་། སྐྱག་ལྷ་ཐུན་ཆོགས་བཀྲ་ཤིས། ༡༩༢༩ རྒྱ་གར་རྩ་རམ་ས་ལ།
20. ལ་དྭགས་རྒྱལ་རབས། ཆོས་འདོམས་སོགས་གྱིས་བསྒྲིགས། ༡༩༡༤ བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

21. བོད་ཀྱི་གནས་བབས། ཡེ་ལལ་སྤེལ་མཁའ་མཁའ་པ་རག་ ༡༩༡༩ བོད་གཞུང་གིས་རིག་དཔར་ཁང་།
22. ཏུང་ཏོང་ནས་ཐོན་པའི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ། དབང་ཆུལ་དང་བསོད་ནམས་སྐྱེད་ཀྱིས་བསྐྱར་ཅིང་བཀྲལ། (བོད་དབྱིན་ཆ་ཤན་སྐྱར་) ༡༩༩༡ མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
23. བོད་ཀྱི་རྫོང་ཡི་གེ་དང་རྒྱུ་ལུང་ཁ་བྱང་། བསོད་ནམས་སྐྱེད་ཀྱིས་མཆན་འགྲེལ་བཏོད། ༡༩༩༩ མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
24. ཏུང་ཏོང་ནས་ཐོན་པའི་གནའ་བོའི་བོད་ཡིག་ཤོག་རྒྱུ་འཕྲུལ། (བོད་ཆ་ཤན་སྐྱར་མ) མང་ཡའི་དང་ཁྱིན་ཅན་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱེད། ༡༩༩༩ མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
25. བོད་ཀྱི་གལ་ཆེའི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་བདམས་བསྐྱེད། ཆབ་སྲེལ་ཆེ་བཏན་སྐྱུན་ཆོག་མོག་མོག་ཀྱིས་བསྐྱེད། ༡༩༩༡ བོད་ཕྱོང་སྤྱི་ལོ་རྒྱུན་ཁང་།
26. ཏོར་རམ། ཡོན་ཀྱི་ཆུལ་རབས་དང་། ཏོར་བོད་འབྲེལ་བར་དབུང་པའི་གནའ་བོ་དོན་རབ་གསལ། བཀའ་བླར་སྐྱུན་སྐྱུན་ཆོག་མོག་མོག་ཀྱིས་བཀྲལ། ༡༩༩༥ བོད་གཞུང་གི་རྒྱུ་ལུང་ཁ་བྱང་།
27. བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་གསལ་དང་གཞུང་ཡིག་ཕྱོགས་བསྐྱེད་དང་སྤྱི་ལོ་མེ་ལོང་། བཀྲལ་གསལ་དབང་འདུལ་གྱིས་བསྐྱེད། ༡༩༩༩ མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
28. བོད་རང་ཕྱོང་སྤྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་གསལ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དཔེ་ཆོག་མོག་མོག་ཀྱིས་བསྐྱེད། ༡༩༩༩ བོད་ཕྱོང་སྤྱི་ལོ་རྒྱུན་ཁང་།
29. ངའི་པ་ལུལ་གྱི་ཡང་བའི་ལོ་རྒྱུས། མ་ལགས་ཅུ་ལུས་བསྐྱུན་འཛིན་དཔལ་འབར། ༡༩༩༩ རྒྱ་གར་དཔར་མ།
30. དེབ་ཐེར་ཀུན་གསལ་མེ་ལོང་། སྐྱུན་ཆོག་མོག་མོག་ཀྱིས་བསྐྱེད། (དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ།) ༡༩༩༩ བོད་ཕྱོང་སྤྱི་ལོ་རྒྱུན་ཁང་།
31. གངས་ཅན་བོད་ཀྱི་ཆུལ་རབས་ལོ་རྒྱུས་དང་དུས་འགྱུར་ལོ་ལང་ལ་དབུང་པ་ཐོན་ཐེང་དེབ་ཐེར་གཞུང་གནས་དབྱེད་ལྷན་དཔེ་དབྱངས་སྐྱུན། གདོང་ཐོག་བསྐྱུན་པའི་ཆུལ་མཆན། ༡༩༩༩ ས་པེ་བཤད་སྐྱུབ་མིང་།
32. ཆབ་འགག་ལུལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་རིམ་ཐོག་གསལ་དཀར་ཐོང་བ། གཅོད་པ་དོན་གྲུབ་དང་། ཏེ་མཁྱེན། རྫོང་ཆེ་རིང་མོག་ཀྱིས་བསྐྱེད། ༡༩༩༩ མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
33. གངས་ཕྱོང་སྤྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་བཤད། ར་སེ་དཀོན་མཆོག་གྱུ་མཆོ། ༡༩༩༩ བོད་ཕྱོང་སྤྱི་ལོ་རྒྱུན་ཁང་།

34. རྒྱལ་རབས་དེ་བ་ཐེར་དཀར་པོའི་ཁ་སྐོར་མེས་སྒོན་གོང་མའི་ཞལ་ཆེས་། རཀ་ར་བཀྲས་
མཐོང་ཐུབ་བཞུན་ཆོས་དར་གྱིས་བཅུས་། ༡༠༠༡ ལྷ་ས་བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་།
35. རྒྱའི་དྲུང་དཀར་དགོན་གྱི་ཡོ་རྒྱུ་གནད་བསྐྱུས་ལེགས་བཤད་ཆོས་དྲུང་དཀར་པོའི་སྐུ་
དབྱངས་། རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་མེ་སྤང་གྱི་ལོ་༡༧༧༥ ལོར་བྲིས། ཨོ་རྒྱན་འཕྲིན་ལས། ལག་
བྲིས་མ། ཤོག་ངོས་༥༩ ཅན། བོད་འབྲོར།
36. རྩ་ལུལ་ནང་བཞུན་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་དགོན་སྡེའི་མཆོས་སྒྲོལ་སྐྱོར་སྐྱོན་པའི་དྲུང་སྐུ་ མིང་
ཆོས་གསལ་དང་། དྲག་ཤུལ་ཤེར་གྲགས་སོགས་ཀྱིས་ཙོམ་སྒྲིག་བྱས། རྩ་བ་ལུལ་སྤྱིད་གྲོས་དང་།
༡༠༠༤ ལོར་ཀྲང་གོའི་བོད་བརྒྱུད་ནང་བཞུན་སྐོབ་མིང་ཞིབ་དཔྱད་ཁང་གིས་དཔར། (ནང་
ལུལ་དབྱེད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་ཡིན)
37. བཛྲ་མཛྲ་ཡོ་རྒྱུ་ཆེན་མོའི་བོད་བརྒྱུད་ནང་བཞུན་དགོན་སྡེ་སོ་སོའི་ཡོ་རྒྱུ་མདོར་བསྐྱུས་བཞུགས། བཛྲ་
དགོ་རྩེད་སྤྱིད་གྲོས་ཀྱིས་བསྒྲིགས། བཛྲ་ལུལ་དབྱེད་ཡིག།
38. ཀ་སར་ཆོས་བཟང་མདུན་སའི་ཡོ་རྒྱུ་། མོ་བཟང་དགོ་འདུན་གྱིས་བཅུས། མཆོ་སྒོན་མི་
རིགས་དཔར་སྐྱུན་ཁང་གིས་དཔར།
39. རྩ་སྤྱིད་རྩེད་གོན་ཡོ་རྒྱུ་། གཤེན་རྩ་འབྲུབ་རྒྱལ་སོགས་ཀྱིས་ཙོམ་སྒྲིག་བྱས། ༡༧༧༧
རྩ་སྤྱིད་རྩེད་གོན་ཀྱིས་དཔར། ཤོག་ངོས་༡༠༥ ཅན།
40. ཁ་གྲུའི་སྐར་རྩེད་དགོན་དགའ་ལྡན་བཤད་སྐྱུབ་འཕེལ་རྒྱས་མིང་གི་ཆགས་རིམ་དང་ཁ་གྲུ་གྱིའི་
ཡོ་རྒྱུ་སྐར་བ་གཞོན་རྒྱའི་འདུམ་ཟེར། མོ་བཟང་རྒྱ་མཆོས་བཅུས། ༡༧༧༡ ཀན་སུའུ་མི་རིགས་
དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
41. རྩ་ལུལ་གཤེན་དགོན་གྱི་ཆགས་རིམ། མོ་བཟང་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་བཅུས། ཤོག་ངོས་༥༩ ཅན།
༡༧༧༩ ལོར་བྲིས་འདུག དཔར་ཁང་གི་མིང་སོགས་བཞེད་མི་འདུག
42. རྒྱལ་ཡུལ་ཡུལ་སྐུ་སྐུ་གཞིས་ཀྱིས་དབུས་བོད་སོག་སྐུ་ཆེན་དུ་མ་དང་། རྒྱུ་མོང་མ་མཆོད་
ཡོན་དུ་གྱུར་ཚུལ་སོགས་སྐབས་འབྲེལ་ཡོ་རྒྱུ་སྤྱིད་བསྐྱུས། རྩེད་ཅི་བྱས་པ་ཐུབ་བཞུན་གྱིས་
བཅུས། ༡༧༧༥ ལྷ་ས་བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་།
43. བོད་དང་། བཛྲ་མཛྲ་ཡོ་རྒྱུ་ཆེན་མོའི་ལོ་ལྟུང་། རྒྱས་སྐབས་ལྟ་ཅན། ༡༧༧༧ བོད་
གཞུང་བདེ་སྤྱང་བོད་གནས་ཉམས་ཞིབ་ཁང་།
44. བོད་སེལ་བྱའི་བྱུང་བ་བཛོད་པ་ཤེལ་དཀར་ཕྱེད་བ། རྩེད་ཅི་ཨོ་རྒྱན་གྱིས་བཅུས། ༡༧༧༡
བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

45. གངས་ཅན་ཡུལ་གྱིས་ལ་སྤྱོད་པའི་མཐོ་རིས་ཀྱི་རྒྱལ་སྤོན་གཙོ་བོར་བརྗོད་པའི་དེབ་ཐེར་རྫོགས་ལྷན་གཞིན་ནུའི་དགའ་ལྡན་དབྱེད་ཀྱི་རྒྱལ་མའི་སྤྱོད་བྱངས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཡིད་ཀྱི་དགའ་ལྡན། འོར་བྱང་ཨོ་རྒྱལ་གྱིས་བཅམས། ༡༩༩༩ མི་རིགས་དཔེ་སྤྱོད་ཁང་།
46. བོད་རྒྱ་ནག་གི་ཆ་ཤས་ཟེར་བ་གཏན་ནས་མིན་པའི་ཁྲུང་ས་སྐྱེལ་བདེན་པའི་ཉིང་ཁྲ། མདོ་སྐད་པ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོས་བཅམས། ༡༩༩༡ བོད་གཞུང་གི་བྱ་བའི་ལྷན་ཁང་།
47. རེབ་གོང་གསེར་མོ་ལྗངས་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་ཆོས་སྤྱིད་ཀྱི་བྱུང་བ་མདོ་ཙམ་བརྗོད་པ་འདོད་འབྱུང་གཏེར་གྱི་བུམ་བཟང་། སྤྱིང་རྒྱ་བ་སྐ་མ་ཆེ་རིང་གིས་བཅམས། ༢༠༠༡ ཞང་ཀང་ཐེན་ལྷ་དཔེ་སྤྱོད་ཁང་།
48. རེབ་གོང་མེང་གི་གཤོང་གི་ལོ་རྒྱུས་གངས་རིའི་ཚུ་རྒྱུ། འཛིགས་མེད་བསམ་བློས་ཀྱིས་བཅམས། ༢༠༠༥ མི་རིགས་དཔེ་སྤྱོད་ཁང་།
49. མཚོ་སྤོན་པོའི་རྒྱུ་ཆའི་ལོ་རྒྱུས་མེས་པོའི་ཞལ་ལུང་། རྒྱ་པོ་དང་རྒྱལ་ཁྲིམས་གཞིས་ཀྱིས་བཅམས། ༡༩༩༦ མཚོ་སྤོན་མི་རིགས་དཔེ་སྤྱོད་ཁང་།
50. ཉ་བོ་གོང་ཞོལ་དང་དམེ་ཆང་སྤྱུ་རྩ་ཆོ་བྱུག་སོགས་སྤྱོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་སྒྲོར། མགོ་ལོག་རིག་གནས་ལོ་རྒྱུས་དབྱེད་ཡིག་དེབ་བཞི་བ། ༢༠༠༤ མགོ་ཁུལ་སྤྱིད་ཀྱིས་ཀྱིས་དཔར།
51. རོང་ཆེན་བཞུན་པའི་སྤོན་མེ་སྐབས་མགོན་ཀུན་ཆང་གི་བཀའ་ཐམ་ལས་ཉགས་རི་ལྷར་བྱུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་དང་འབྲེལ་བའི་མཚོན་དོན་རྣམས་བཤད་དཔྱད་ལྷན་ཡིད་ཀྱི་མེ་ལོང་། ༢༠༠༠ ལོར་ཀུན་གྱིས་པ་གྲ་ཆང་གིས་དཔར་སྤྱོད་བྱས།
52. ཀུན་ཆང་དང་འབྲེལ་བའི་དག་རྒྱུན་ལོ་རྒྱུས་ཉམས་སྤྱོད་ཀྱི་པོའི་གཏམ་སྤྱིང་། དེབ་དང་བོ། ༢༠༠༩ ལོར་ཀུན་གྱིས་པ་གྲ་ཆང་གིས་དཔར་སྤྱོད་བྱས།
53. ལྷག་ཆང་ལྷ་མོ་ཀུན་དགོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་མདོ་ཙམ་བརྗོད་པ་དོ་མཆར་ལྷ་ཡི་རོལ་མོ། མདོད་དཔེ་མཁས་པ་སྤྱོད་པའི་ཉམས་བཅམས། དཔེ་དེབ་རྒྱུང་རལ་ཏུ་སོང་བས་དཔར་ཁང་དང་དཔར་ལོ་སོགས་མི་གསལ་ཡང་། ༡༩༩༠ གྲ་གངས་ཤིག་ཡིན་ནམ་སྤྱོད།
54. འགྲུ་ལོག་གི་ལོ་རྒྱུས་གཏན་པོ་གཡུ་རྩའི་བསང་དུད། སྤྱོད་ཆ་དང་སྤྱོད་ཆ་སྤྱོད་པའི་གཞིས་ཅན། དམ་ཆོས་དཔལ་བཟང་གིས་བཅམས། ལྷ་ས་བོད་ཀྱི་དཔེ་མདོད་ཁང་། དག་རྒྱུན་ལོ་རྒྱུས་དེབ་སྤྱིང་༡༩ པ་དང་༡༤ བ།
55. བོད་དོན་སྤྱིང་བ། དབང་འདུས་ཀྱིས་བཅམས། ༡༩༩༩ བོད་ལྗངས་མི་དམངས་དཔེ་སྤྱོད་ཁང་།

658 བདེ་སྐྱོད་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་ལས་སྡེ་ཆོའི་སྐོར་སྒྲིགས་བཅ་དང་བོ།

56. བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རིས་ལན་བརྒྱ་བ། ཆ་རིས་སྐལ་བཟང་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་བཅམས། 1992
ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

57. བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་གཞི་བྱ་དགའ་བའི་གཏམ་སྡེ་དེ། དགེ་འདུན་ཀྱིས་བཅམས། 1992 ཀན་
སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

58. བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སློབ་གསུང་འདུག་པའི་འབབ་སྒྲིགས། ཆོག་གཉིས་རབ་བྱུང་ཀྱིས་བཅམས།
1994 མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

59. ལྷ་རྩེ་རྩེ་བོར་བརྒྱད་ཀྱི་ཆེན་ཏུ་རིམ་བྱུང་གི་ལོ་རྒྱུས་མདོ་ཙམ་བརྗོད་པ། ཆོས་རྒྱུ་ལྷོ་གྲིས།
གཅན་ཆ་རྒྱུ་མེད་མེད་ཀྱིས་ཀྱིས་སྐྱུ་དཔར་དུ་བཏབ། ཤོག་ངོས་96 ཅན། བོད་འབྲོར།

60. ཆེ་ཁོག་གི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྐྱུས། ལག་གྲིས་མ། ཆེ་ཁོག་པ་སྐྱུ་ཞབས་སློབ་ཟུང་ལྷན་གྲུབ་
ཀྱིས་གྲིས། ཁོང་སླ་བྱང་བཀྲ་ཤིས་འབྲེལ་འདྲིལ་གྲུ་གཞུང་གསུང་ཙམ་ནས་རང་ལུལ་དུ་མེདས།
རིབ་ཤོང་ཕྱི་ཆོས་ལོ་རྒྱུས་ཁག་ཅིག་ཏུ་དུས་རབས་འདྲིའི་རིབ་ཆེ་གཉིས་སུ་བྱུང་བའི་མཁས་པའི་
དོག་ལྷ་བུ་ནམས་ཀྱི་མཆན་བྱང་བཀོད་པ་ཞེས་པའི་ནང་བཀོད་འདུག།

61. ལུལ་མགོ་ལོག་གི་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེར་པ་སྐྱུ་དཀར་བོའི་ཆུན་པོ་ཞེས་བྱ་བ། དོན་གྲུབ་དབང་རྒྱལ་
དང་ནོར་ལྷ་གཉིས་ཀྱིས་བཅམས། 1991 བཙུ་ལྷོ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

62. ཀུན་ཏུ་ལྷ་འབངས་རྒྱ་ཆུ་ཁ་བའི་ཆགས་རིམ་ལོ་རྒྱུས་བདེན་གཏམ་ན་བའི་བཅུ་ལེན། དཀོན་
མཆོག་རིན་ཀྱིས་བཅམས། དཔར་ཁང་ཐོགས་གང་ཡང་བཀོད་མི་འདུག ཤོག་ངོས་99 ཅན།

63. བོད་སྐད་ལོ་རྒྱུས་བཞུས་པའི་དག་སྒྲིས་རང་གྲོལ། སུན་ཆོག་ཀྱིས་བཅམས། 1992 ཀན་
སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

64. མ་ལུལ་རོང་བོ་སློན་ཆོས་ཀྱི་གདུང་རབས་དོན་ལྡན་ཆངས་པའི་སྒྲ་དབྱངས། རོང་བོ་ལྷ་རྒྱལ་
དཔལ་ཀྱིས་བཅམས། 1994 ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

65. ཏོར་གཙང་དང་ཏོར་གཙང་གི་རྟེན་དཀོན་ལོ་རྒྱུས་དུང་རི་དཀར་བོའི་རང་སྒྲ། ཏོར་གཙང་
བསྐྱུ་འཕེལ་ཀྱིས་བཅམས། 1991 དཔར་ཁང་མི་གསལ།

66. མང་རའི་ལོ་རྒྱུས། སླ་ནག་པ་ལེ་ཤེས་བཟང་བོ། 1999 ཞང་ཀང་ཐུན་མ་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

67. རིབ་ཤོང་རིག་པ་འབྱུང་བའི་གོང་ཁྱེད་ཀྱི་མཛེས་བྱ་མང་དུ་བྱུང་བ་ལྷ་བཟོ་རིག་པའི་དགའ་
ཆལ་གཉན་ཐོག་བྱམས་པ་སྤྲིང་གི་ལོ་རྒྱུས་ལེགས་པར་བཤད་པ་མི་ཕམ་དཔེ་སྐྱུས་པའི་རོལ་མོ། སློ་
བཟང་སྐྱོན་གཤམ་ཀྱིས་བཅམས། 1999 བཙུ་ལྷོ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

68. ཆོ་བདུན་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་སྤྲིང་གི་ལོ་རྒྱུས་སུ་ཉིག་སྡེང་མཛེས། བསྐྱུ་འདྲིན།

69. མ་རིས་སྐལ་བཟང་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་བཅམས། ཤེས་ཚད་དཔོན་གསར་དགའ་ལྷན་བཤད་
སྐབ་ཚོས་འཁོར་སྤྱིང་གི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྟུས་བཀྲ་ཤིས་ཚོས་དྲུང་བཞད་པའི་རང་སྒྲ།
70. མཁས་པ་མི་གསུམ་དང་ལྷ་ལྟར་དཔལ་རྟོག་གི་སྐྱབ་གནས་མདོ་སྒྲུབ་གནས་ཆེན་མ་འགམ་རྩོ་
རྩོ་བྲག་གི་ལོ་རྒྱུས་ལགས་པར་བཤད་པ་ཟེའོག་གོས་ཀྱི་རིམ། རྩོ་བཟང་སྟན་གཤམ་གྱིས་བཅམས།
བྱི་ལིང་མི་རིགས་དཔར་ཁང་ཞེས་བཞོད་འདུག
71. བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྒྲིང་བའི་གདམ། རྒྱལ་མོ་འབྲུག་པ། ༡༩༩༥ མི་རིགས་དཔེ་སྟན་ཁང་།
72. དཔོན་པོར་མའི་ལོ་རྒྱུས་འཕེའ་ལྟར་དང་ཡུལ་སྤྱོད། ལྷ་མཆོག་རྒྱལ་གྱིས་བཅམས། ༡༩༩༩
མི་རིགས་དཔེ་སྟན་ཁང་།
73. བྱ་ཁོག་གི་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེར་ནོར་བུའི་མགུལ་རྒྱ། བམ་མཁས་བཅམས། མཆོ་ཕྱོག་བྱི་ལིང་
དཔར་ཁང་ནས་དཔར་ཞེས་བཞོད་འདུག
74. བཞོན་པ་བྱང་ཤར་གྱི་བོད་ཀྱི་ཆོ་བ་ཤོག་པའི་ལོ་རྒྱུས་དང་རིག་གནས་བཅས་པར་དབུད་པ།
འབྲུག་ཐར་གྱིས་བཅམས། ༡༩༩༩ མི་རིགས་དཔེ་སྟན་ཁང་།
75. བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྒོ་བ་གཞི་སྒོ་གསལ་འབྲུག་པའི་འབབ་སྟེགས། རིན་ཆེན་ནོར་བུས་བཅམས།
༡༩༩༦ ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྟན་ཁང་།
76. མ་རི་གཤམ་པ་རྒྱལ་ཚོས་བཅམས། བཞོན་པ་ལྷོ་ལོ་རྒྱུས་དྲངས་གསལ་མེ་ལོང་། ༡༩༩༧
ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྟན་ཁང་།
77. བཞོན་པ་མ་ལུག་ཆ་འགམ་ཡུལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེར་ཆེན་མོ། འབྲུག་ཐར་དང་སངས་རྒྱས་
ཆོ་རིང་གཞིས་གྱིས་བཅམས། ༡༩༩༥ མི་རིགས་དཔེ་སྟན་ཁང་།
78. ད་ཆར་དཔོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྟུས། དར་རྒྱས་སོགས་གྱིས་བཅམས། ༡༩༩༩ གངས་
ལྷོངས་གཙུག་ལག་ཚོམ་སྒྲིག་ཁང་། (རྒྱ་བོད་ཤན་སྒྲུར་མ)
79. གསེར་ཐལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་སྟོལ་རྒྱ། དབལ་ཤུལ་བཞོད་ནམས་དར་རྒྱས་གྱིས་བཅམས།
༡༩༩༦ གྲུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྟན་ཁང་།
80. བོད་སྤྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་དྲུས་རབས་གཅིག་གི་རིང་དྲུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་གནད་ཆེན་འགའ་ཕྱོགས་
གཅིག་དྲུགས་ལ་བོར་བཞོད་པ་ཤེལ་དཀར་མེ་ལོང་། ཤ་བོ་པར་རྒྱ་རྒྱལ་གྱིས་བཅམས། ༡༩༩༧ དཔར་
ཁང་བཞོད་མེད།
81. ཤར་རྒྱལ་བ་བསྐལ་བཟང་དཔོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་བྱང་བ་རགས་བསྟུས་ཙམ་བརྗོད་པ་ལྷའི་རྩ་སྒྲ།
ཤེས་རབ་འོད་གསལ་དང་བྱང་རྒྱལ་རྒྱལ་ཚོ་གཞིས་གྱིས་བཅམས། ༡༩༩༦ མི་ཁྱོན་མི་རིགས་
དཔེ་སྟན་ཁང་།

82. མ་ཉེ་སོགས་རྫོང་གི་ལོ་རྒྱུས་དབྱེ་ཡིག་དེབ་དང་བོ། མ་ཉེ་སོགས་རྫོང་གི་དྲུག་ཁྱིམ་གྱིས། ༡༩༩༦
83. མ་ཉེ་སོགས་རྫོང་གི་ལོ་རྒྱུས་དབྱེ་ཡིག་དེབ་གཉིས་པ། མ་ཉེ་སོགས་རྫོང་གི་དྲུག་ཁྱིམ་གྱིས། ༡༩༩༩
84. བཅའ་ས་འགོལ་སྒྲོན་གྱི་ནག་ཚུ་རྫོང་ཆོ་ཁག་གི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བཅུས། ཆོ་རིང་དོ་རྩེས་ཚུམ་སྒྲིག་བྱས། ༡༩༩༥ བོད་ཡུལ་སྤྱི་དམངས་དཔེ་སླུབ་ཁང་།
85. མཆོ་སྒོ་ཁྲལ་གྱི་དགོན་སྡེ་ཁག་གི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱིར་བཏུས། མཆོ་སྒོ་ཁྲལ་ནང་བསྟན་མཐུན་ཆོགས་དང་ཀྱང་གོའི་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་མཐོ་རིམ་སྤྱི་བསྐྱོད་ཞིབ་འཇུག་ཁང་ནས་བསྒྲིགས། ༡༩༩༩ མཆོ་སྒོ་མི་རིགས་དཔེ་སླུབ་ཁང་།
86. ཨ་མ་སྟོད་སོགས་ཨ་མ་དོ་རྫོང་ཁོངས་གྱི་དེ་སྒྲོན་གྱི་ཁ་ཤས་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོར་བྱ་བྱེད་ཚུང་བའི་དོན་རྒྱུན་འགའ་ཞིག་སྟོར། ཐོར་བསམ་སོགས་གྱིས་ཚུམ་བསྒྲིགས་བྱས། ༡༩༩༩ བོད་ཡུལ་སྤྱི་དམངས་དཔེ་སླུབ་ཁང་།
87. བོད་ཀྱི་བོན་དགོན་ཁག་གི་ལོ་རྒྱུས་དང་ད་ལྟོ་འགན་བབ། ཤར་ཡུལ་སྤུན་ཆོགས་ཆོའི་གིས་བཅུམས། ༢༠༠༡ མི་རིགས་དཔེ་སླུབ་ཁང་།
88. རེབ་གོང་མི་དམངས་ཀྱི་ཆེད་དུ་རང་སྟོན་ཐོས་བྱེད་བའི་རོང་བོ་ནང་སོ་དགོན་མཆོག་སྐུབས་ནམ་ཡང་མི་འཇིག་པ། ཤ་བོ་པ་རྒྱ་རྒྱལ། དཔར་ཁང་དང་དཔར་ལོ་བཞེད་མི་འདུག
89. སྐུ་འབྱུང་གསེ་རིག་ཤེས་བྱའི་འཇུག་རིགས། ༢༠༠༡ ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སླུབ་ཁང་།
90. མགོ་ལོག་རིག་གནས་ལོ་རྒྱུས། (སྟོད་ཆ་དང་སྤང་ཆ་གཉིས།) ༡༩༩༡ མགོ་ལོག་ཁྲལ་སྤྱི་གོས་རིག་གནས་ལོ་རྒྱུས་རྒྱ་ཆ་ཞིབ་འཇུག་ཁང་།
91. གངས་ལྗོངས་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གི་གྲགས་ཅན་མི་སྣ། དོན་དོར་དང་བསྟན་འཛིན་ཆོས་གྲགས་གྱིས་བསྐྱོད་བྱས། ༡༩༩༩ བོད་ཡུལ་སྤྱི་དམངས་དཔེ་སླུབ་ཁང་།
92. མགོ་ལོག་རིག་གནས་ལོ་རྒྱུས། (དེབ་གཉིས་པ།) ༡༩༩༩ མགོ་ལོག་ཁྲལ་སྤྱི་གོས་རིག་གནས་ལོ་རྒྱུས་རྒྱ་ཆ་ཞིབ་འཇུག་ཁང་།
93. མི་པམ་མཆོག་སྐུལ་དགྱེ་རོང་རྒྱལ་སྤྱི་ནམ་ཐར། ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སླུབ་ཁང་།
94. བགས་ཤོད་འབྲི་རུའི་ལོ་རྒྱུས། རི་དབང་བསྟན་འཛིན་གྱིས་བཅུམས། ༢༠༠༡ བོད་ཡུལ་སྤྱི་དམངས་དཔེ་སླུབ་ཁང་།
95. བྱ་སྟོད་སྤྱི་ཁམས་གསང་སྐྱུ་བསྟན་པའི་དཔལ་ཁྱིམ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ལུགས་གཉིས་དར་རྒྱུ་གསལ་བའི་མེ་ལོང་། སྤྱི་འཇུག་དམ་ཆོས་རྒྱ་མཆོས་བཅུམས། གང་དུ་དཔར་སྐྱབ་བྱས་པ་དང་དཔར་ལོ་བཞེད་མི་འདུག

96. མཆོལྱོ་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཆེ་ལོང་ཙམ་བརྗོད་པ་སྟན་དབང་གསོ་བའི་ཙོང་
སྒྲ། ཆེ་རིང་དོན་བྱུང་སོགས་ཀྱིས་བསྒྱུར། ༡༩༩༠ མཆོལྱོ་མི་རིགས་དཔེ་སྟན་ཁང་།
97. ལམས་ཕྱོགས་དཀར་མངོས་ཁུལ་གྱི་དགོན་ལྗོངས་སའི་ལོ་རྒྱུས་གསལ་བར་བཤད་པ་ནང་བསྟན་
གསལ་བའི་མེ་ལོང་། (སྟོད་ཆ། བར་ཆ། སྟང་ཆ་སྟེ་སྟེ་གསལ་བམ་གསུམ། ནང་ཁུལ་ཡིག་ཆ) གྲུང་
གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ཞིབ་འཇུག་ལྟེ་གནས་ཆོས་ལུགས་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་འཇུག་སའི་དང་། དཀར་
མངོས་ཁུལ་ཡིག་བསྒྱུར་ཅུད་སོགས་ཀྱིས་ཚུལ་སྒྲིག་བྱས། ༡༩༩༩ གྲུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ཞིབ་
འཇུག་ལྟེ་གནས་ཁང་།
98. བོད་སོག་གི་རིག་གནས་འབྲེལ་བའི་ཞིབ་འཇུག་སངས་རྒྱལ་རིན་ཆེན་དང་འབྲུག་ཐར་གྱིས་
བཅུམས། ༡༠༠༩ ལོར་ཀན་སུའི་མི་རིགས་དཔེ་སྟན་ཁང་།
99. སྐལ་བཟང་རྒྱ་མཆོ། རྒྱ་ཁ་མའི་ལོ་རྒྱུས་བཤད་པ།
100. དབལ་ཤུལ་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་མདོ་ཙམ་བརྗོད་པ་གཟུར་གནས་དགའ་བའི་གཏམ། དགྲང་
ལོའམ་པ་སྒྲོ་ལོད་གསལ་གྱིས་བསྟན་བསྒྲིགས་བཞིས། ༡༩༩༩ གསེར་རྟ་རྩོད་སྤྱོད་ཀྱིས་བསྒྲིགས་
ཤིང་དཔར།
101. བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱི་དོན་ཀྱན་གསལ་ནོར་བུའི་མེ་ལོང་། རིན་ཆེན་ནོར་བུས་བཅུམས། ༡༠༠༤
མི་རིགས་དཔེ་སྟན་ཁང་།
102. ལམས་སྟོད་ལོ་རྒྱུས་ཐོར་བསྐྱུས་སུ་བཀོད་པ་གངས་ལྷག་བསུ་བའི་ཤིང་རྟ་ཞེས་བྱ་བ། སྟོད་
ཆ། The brief history of upper eastern Tibet, Volume I 1995 ལྷན་མ་འཇམ་དབྱངས་
ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། ནང་ཆེན་མཁན་པོ་དོ་རྟེ། ༡༩༩༥ ཀན་སུའི་མི་རིགས་དཔེ་སྟན་ཁང་།
103. ལམས་སྟོད་ལོ་རྒྱུས་ཐོར་བསྐྱུས་སུ་བཀོད་པ་གངས་ལྷག་བསུ་བའི་ཤིང་རྟ་ཞེས་བྱ་བ། སྟོད་
ཆ། The brief history of upper eastern Tibet, Volume II 1995
104. ལྷན་མ་འཇམ་དབྱངས་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། ནང་ཆེན་མཁན་པོ་དོ་རྟེས་བཅུམས། ༡༩༩༥
ཀན་སུའི་མི་རིགས་དཔེ་སྟན་ཁང་།
105. དཔལ་དོ་རྟེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང་ལམས་གསུམ་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་དངོས་ཀྱི་
གཏེར་མངོན་ཅེས་བ་བཞུགས་སོ། ཀྱན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་གསུམ་འབུམ་པོད་
ཅ་བ། སྤ་བྱང་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་གྱི་ཤིང་དཔར་མ།
106. རྒྱ་བོད་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང་རྒྱལ་པ། དགེ་བཤེས་ལྷེ་ལྷན་(དུས་རབས་༡༩ པར་བྱང)མཛད།
༡༩༩༥ བོད་ལྗོངས་ཡིག་རྩོད་དཔེ་སྟན་ཁང་།
107. ཆོས་འབྱུང་ཆེན་མོ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆན་ལྷེ་ལྷན་གྱིས་མཛད་པ། ༡༩༩༥ བོད་ལྗོངས་

མི་དམངས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། འདི་ལ་ལྷེ་འཕྲུལ་ཆོས་འབྱུང་བསྐྱུས་པའང་ཟེར་བར་སྣང་།

108. དགེ་ལྷན་ཆོས་འབྱུང་ཆོས་འཕྲོ་ཅན། ཀུན་མཁུན་འདིགས་མེད་དབང་པོ་གསུམ་འབུམ་
ཅ་བ། ལྷ་བྱང་ཤིང་དཔར་མ། འདིར་རྗེའི་དངོས་སྒྲོབ་སྣང་ཤིར་བཟང་གི་ནམ་ཐར་མགོ་བཅུགས་
ཅམ་གནང་ནས་ཆོས་འཕྲོར་ལུས་འདུག།

109. དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་བསྐྱུར་བ་ནམས་ཀྱི་བྱུང་བ་གསལ་བར་བྱེད་པ་མཁས་པའི་
དགའ་སྟོན། རྒྱལ་པོ་ལྷོད་སྣང་གཞིས། དཔའ་པོ་གཙུག་ལག་སྤེར་བས་མཛད། འདི་ལ་སྟོ་
བྲག་ཆོས་འབྱུང་ཡང་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་འདིར་སྤར་གྱི་རྩི་རིང་ཡིག་རྟེང་རོ་བཤུས་སོགས་རིན་
ཐང་ལྷན་པའི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱ་ཆ་འདྲོམས་ཤོས་ཤིག་ཡིན།

110. དུལ་མདོ་སྣང་གི་སྤྲངས་སུ་བྱུང་བ་ལྷན་རིན་པོ་ཆེ་དེ་ལྷན་དར་བའི་ཚུལ་གསལ་བར་བརྗོད་
པ་དེབ་ཐེར་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་ཞེས་བ། ཡོངས་གྲགས་སུ་མདོ་སྣང་ཆོས་འབྱུང་ཟེར། ལྷ་བྱང་བཀྲ་
ཤིས་འབྲེལ་གྱི་གདན་རབས་ཞེ་དགུ་བ། བྲག་དགོན་རྒྱལ་སྐྱེད་གོན་མཚོག་བལྟན་པ་རབ་རྒྱས་
གྱིས་བཅམས། ཆོས་འབྱུང་འདི་སྤྱི་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་ཆོས་མཁྱེན་གྲུབ། ཆོས་ལུན་ལོ་རྩིས་པོ་
༩༩ འགོར་བ་ཡིན་ཀྱང་། བཀྲ་ཤིས་འབྲེལ་གཙོས་དགོན་མ་ལག་གི་ཁྲི་བ་སོགས་མཛད་ཁྱར་
མང་དག་བཞེས་དགོས་བྱུང་བས། ཆོས་སྐྱིག་གི་བྱུག་ལས་དངོས་གཞི་ནི་ལོ་གྲངས་དེའི་བྱེད་ཀ་
ཅམ་ལས་སོང་ཨེ་ཡོད་སྟུང་།

111. འགོས་ལོ་ཙྰ་བ་གཞོན་ནུ་དཔལ་གྱིས་མཛད་པའི་དེབ་ཐེར་སྟོན་པོ། འདི་བ་རྗེ་ཙོང་ཁ་བའི་
དངོས་སྒྲོབ་ཡིན་ལ། གཞུང་ལྷགས་སྤྱི་བྱེད་ལ་གཟུགས་རྒྱ་དང་གཟབ་ནན་ཆེ་བས་སྟོན་བྱོན་མཁས་
པ་པལ་ཆེར་གྱིས་ཁྱུངས་བཅོལ་མཛད་སའི་ལོ་རྒྱུས་ཆད་བྱུང་ཅིག་ཡིན།

112A. འབྲི་གྲང་བསྐྱུར་འདྲིན་པད་མའི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་བཅམས་པའི་འབྲི་གྲང་གདན་རབས་
གསེར་སྤེང་། བོད་སྤྲངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྟེང་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

112B. དཔལ་ལྷན་རྩི་ནང་བའི་ཆོས་འབྱུང་རྒྱལ་བའི་ཆོས་ཚུལ་གསལ་བྱེད་ལྷ་བའི་སྟོན་མེ་ཞེས་
བྱ་བ་བཞུགས་སོ། ངག་དབང་སྟོ་གྲོས་གྲགས་པས་མཛད། ༡༩༩༩ ལོར་གྲུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་
རིག་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་གིས་དཔར།

113. དཔལ་ལྷན་རྩི་ནང་བའི་ཆོས་འབྱུང་རྒྱལ་བའི་ཆོས་ཚུལ་གསལ་བྱེད་ལྷ་བའི་སྟོན་མེ་ཞེས་
བྱ་བའི་གཞུང་གི་ཁ་སྐོང་ལྷན་ཐབས་བརྒྱད་རིམ་དཔལ་ལྷན་སྐྱེད་མ་གང་དག་གི་མཚན་ཉིད་རབ་
ཏུ་གསལ་བ་ནི་གཞོན་འོད་སྣང་དད་པའི་པད་མོ་ནམ་པར་བཞད་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།

114. ངག་དབང་སྟོ་གྲོས་གྲགས་པས་མཛད། ༡༩༩༩ ལོར་གྲུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དཔེ་སྐྱུན་
ཁང་གིས་དཔར།

115. ས་སྐྱ་བ་དག་དབང་ཀུན་དགའ་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆན་གྱིས་མཛད་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དཀའ་གདམས་པ་ནམས་ཀྱི་དམ་པའི་ཆོས་བྱུང་བའི་ཚུལ་ལེགས་པར་བཤད་པ་རོ་མཆར་རྒྱ་མཚོ། རྒྱ་གར་དཔར་མ་དཔེ་རིང་།
116. འཇམ་དབྱངས་མཐུན་བཅའི་དབང་པོས་མཛད་པའི་རང་བཞིན་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་འབྱུང་རིག་འཛིན་བརྒྱུད་པའི་ནམ་ཐར་རོ་མཆར་ནོར་བུ་བེ་རྒྱུའི་སྤང་བ། ལག་གིས་མ།
117. ཆོས་འབྱུང་ཆེན་མོ་བཞུན་པའི་རྒྱལ་མཆན་ལྷུ་ལྷོ་སྤྱོད་གྱིས་མཛད་པ། ༡༩༡༧ བོད་ཚྭ་ངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱད་ཁང་།
118. དམ་པའི་ཆོས་རིན་པོ་ཆེ་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་རི་ལྷོ་རྒྱ་དར་བའི་ཚུལ་གསལ་བར་སྟོན་པ་དགོས་འདོད་ཀུན་འབྱུང་། ཡོངས་གྲགས་རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་ཟེར། རོ་ནང་རྒྱ་རྒྱ་ཐས་བཅམས། ༡༩༡༥ སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱད་ཁང་།
119. དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བཀའ་གདམས་པ་ནམས་ཀྱི་དམ་པའི་ཆོས་བྱུང་བའི་ཚུལ་ལེགས་པར་བཤད་པ་རོ་མཆར་རྒྱ་མཚོ། དག་དབང་ཀུན་དགའ་བསོད་ནམས་གྱིས་བཅམས། ༡༩༩༥ མཚོ་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱད་ཁང་།
120. རྒྱ་གག་གི་ཡུལ་དུ་དམ་པའི་ཆོས་དར་ཚུལ་གཙོ་བོར་བཤད་པ་སྟོ་གསལ་ཀུན་དུ་དགའ་བའི་ན་རྒྱ། གྲུང་དགོན་པོ་སྐྱབས་གྱིས་བཅམས། ༡༩༩༡ སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱད་ཁང་།
121. ཆོས་འབྱུང་རིན་པོ་ཆའི་མཛོད་བཞུན་པ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཉི་འོད། སྤང་ཆེན་རབ་འབྱམས་གྱིས་མཛད། ༡༩༩༡ བོད་ཡིག་རྩིང་དཔར་མ།
122. བཞུན་པའི་ནམ་བཤད་དར་རྒྱས་གསལ་བའི་སྟོན་མེ། སྤང་བཞུན་རྒྱལ་བཟང་པོས་བཅམས། ༡༩༩༡ གྲུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དཔེ་སྐྱད་ཁང་།
123. བདུད་འཛོམས་ཆོས་འབྱུང་། བདུད་འཛོམས་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེས་བཅམས། ༡༩༩༥ སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱད་ཁང་།
124. ཆོས་འབྱུང་ཀུན་གསལ་མེ་ལོང་། དཔལ་ལྷན་ཚུལ་ཁྲིམས་སམ་ལུང་རྟོགས་ཤེས་རབ་རྡོ་རྗེ། ༡༩༧༡ རྒྱ་གར་ལྷ་ལི་གསར་བ།
125. དག་དབང་མཐུན་གྱིས་བཅམས་ཤིང་། སྟོ་བཟང་དགེ་འདུན་སོགས་གྱིས་བསྐྱར། ལུ་ལི་ཆོས་འབྱུང་།
126. གངས་ཚྭ་ངས་རྒྱལ་བཞུན་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་ཕྱོ་མོ་སྤྱུང་རྩིང་མའི་ལུགས་ཀྱི་ལྷ་སྟོན་སྟོན་གསལ་གྱི་ནམ་བཞག་མདོ་ཙམ་བཙོད་པའི་ཆོས་བའི་ལྷ་བ། ཁྲོ་རི་ཆེན་གྱིས་བཅམས། ༡༩༩༩ མི་རིགས་དཔེ་སྐྱད་ཁང་།

127. བདེ་སྐྱོད་ཆོས་རྒྱལ་སྡེ་དགའི་རྒྱལ་རབས་ལས་འཕྲོས་པའི་ཆོས་ཀྱི་བྱང་ཚུལ་མདོ་ཙམ་བརྗོད་པ་གཟུར་གནས་སློ་ལྷན་དབྱེས་པའི་ཏམ་བྱ་ར། ཀམ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་བསྒྲིགས། ༡༩༩༩ ནང་ཁོང་ཡ་སྤིང་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
128. རྩེ་བཅུན་སླ་མ་དམ་པ་སྐྱེས་མཆོག་འཇམ་དབྱངས་བཟང་བོའི་སྐྱེ་འཕྲང་ཡང་སྤྱིད་མཁན་དཔོན་རྒྱུད་འཛིན་དང་བཅས་པའི་མཛད་བཟང་གི་སྤྱང་སྤྱན་ཡོངས་སུ་འཆར་བའི་ཆོས་འབྱུང་རིམ་དང་དངས་ཤེལ་གྱི་མེ་ལོང་། ༡༩༩༩ སེ་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
129. བསྟན་པ་སྤྱད་རྩེ་ཆོས་འབྱུང་འབྲེལ་ཡོད་དང་བཅས་པའི་དུས་རབས་ཀྱི་མཐའ་དཔྱད་འཕྲུལ་གྱི་མེ་ལོང་། ཁང་དཀར་ཚུལ་ཁྲིམས་སྐལ་བཟང་། ༡༩༩༥ ལྷ་ལི་གསར་བ།
130. རྩེ་འབྱུར་གྲུབ་དབང་རྒྱལ་བ་རྩོགས་ཆེན་པའི་གདན་རབས་ཆོས་བརྒྱུད་དང་བཅས་པའི་བྱང་བ་བརྗོད་པའི་གཏམ་ཡིད་བཞིན་དབང་གི་རྒྱལ་བོའི་སྤང་བཞེས་བྱ་བ། བསྟན་འཛིན་ཀྱན་བཟང་ལུང་རྟོགས་བསྟན་པའི་ཉེ་མས་བཅམས། གྲུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། ༢༠༠༩
131. ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཉི་ཤེ་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པའི་མཛད་ཀླུ། ཁྲིན་ཆེན་དབྱིན་གྱིས་བཅམས། སྐལ་བཟང་དར་རྒྱས་གྱིས་བསྐྱར། ༢༠༠༩ གྲུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
132. ལྷ་ར་བཅས་སྤྱིད་ཞའི་གཙུག་རྒྱན་གོང་ས་རྒྱལ་བའི་དབང་བོ་བཀའ་རིན་མཆོངས་མེད་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པའི་རྣམ་པར་ཐར་བ་རྒྱ་མཚོ་ལྷ་བུ་ལས་མདོ་ཙམ་བརྗོད་པ་རོ་མཆར་རིན་པོ་ཆའི་སྤང་བ། རྒྱེགས་བཅ་སྟོད་སྐྱོད་གཞིས། སྤར་ལྷོག་ཡོངས་འཛིན་བྱུང་བསྟན་བྱམས་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྟན་འཛིན་གྱིས་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ལྷགས་འབྲུག་སྟེ་སྟེ་ལོ་༡༩༩༠ ལོར་གྲུབ་པར་མཛད། ལྷ་ས་ཤིང་དཔར་མ།
133. ཆེ་ཤོས་མཁན་ཆེན་རྩེ་བཅུན་སློ་བཟང་བྱང་ཚུལ་བསྟན་པའི་སྟོན་མེའི་རང་རྣམ། ཤུག་འི་བཅུན་གཟུགས་སྟེ་ཀླུ་མ་ཉི་བོ་རྟེ་རང་ཉིད་འཁོར་བར་འབྱུངས་པའི་ངང་ཚུལ་རི་བཞིན་གསལ་བར་བཀོད་པ་དེ་ཉིད་གསལ་བའི་སྟོན་མེ། སྐྱེ་འབྱུང་ཤིང་དཔར་མ།
134. ལྷང་སྐྱེ་རོལ་བའི་རྩོ་རྩེས་མཛད་པའི་དགེ་ལྷན་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་ཨ་ཆེ་བྱ་ནོ་མེན་ཏན་ངག་དབང་མཆོག་ལྷན་གྱི་རྣམ་ཐར་མཁའ་སྟོན་འབྲུབ་པའི་གཏམ་སྟན་ལྷའི་རྩ་བོ་ཆེ། ཤིང་དཔར་མ།
135. སྤུ་ཁོ་འཇིགས་མེད་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི་ལ་མོ་ཞབས་བྱང་དཀར་པོ་སྐྱེ་སྤང་བདུན་པ་རྩེ་དགེ་འདུན་བསྟན་འཛིན་ནོར་བུ་དཔལ་བཟང་བོའི་རྣམ་ཐར་དང་རྩེ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་གདུང་དཀར་ཆག་ ཤིང་དཔར་མ།

136. སྐལ་བཟང་དཀོན་མཆོག་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི་ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་པོ་རྩེ་བཙུན་སྟོབ་བཟང་འཇམ་
དབྱངས་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་དཔག་བསམ་སྟོན་
། སླ་བྲང་ཤིང་དཔར་མ།

137. བསེངག་དབང་བཟ་ཤིས་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྩེ་བཙུན་དམ་པ་མཚན་བརྗོད་པར་དཀའ་བ་
འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྩེ་བཙུན་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཡོངས་སུ་བརྗོད་པའི་གཏམ་དུ་བྱ་བ་དད་
པའི་སྟོང་འབྲེད་ཀྱི་ཏྲ་ཀའི་འཕྲུང་བ་སླ་བྲང་ཤིང་དཔར། འདི་ལ་རྣམ་ཐར་བཙན་པོ་མ་ཡང་བཟུང་།

138. ཁྱི་ཆེན་དཔལ་ལྷན་གྲགས་པའི་རྣམ་ཐར་དད་པའི་ལྷ་ཀྱ། རྟོར་གཙང་ཁྱི་ཆེན་སྐྱེས་པའི་གསུམ་
པ་འཛིགས་མེད་རིག་པའི་སེང་གེས་མཛད། (སླ་བྲང་ཤིང་དཔར་མ)

རྒྱལ་ཀུན་གསང་བའི་མངའ་བདག་རྩེ་བཙུན་བྱམས་པ་མཐུ་སྟོབས་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་
དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཐོ་མཚར་རྟོར་བུའི་འཁྲི་ཤིང་ཞེས་བྱ་བ། ཞེས་པ་སླ་བྲང་
བཟ་ཤིས་འབྲེད་དུ་ལག་བྱིས་མ་གཞིར་བཟུང་སྟེ། སླ་མ་དཀར་པོའི་སྐྱ་བཙུང་མཁས་པ་སྐལ་
བཟང་ལེགས་བཤད་ཀྱིས་བཅུམས། ༡༩༩༩ ཀན་སུ་མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་།

139. དཔལ་ལྷན་སླ་མ་དམ་པ་དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་སྐྱེ་གཟུགས་བཀའ་བློན་མཆོངས་བྲལ་རྩེ་
འཇམ་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་པོའི་འཁྲུངས་རབས་དང་བཙས་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་མཛད་
ཙམ་གཏམ་དུ་བསྟན་པ་དད་པའི་ཆུ་གཏེར་འཕེལ་བའི་ལྷ་ཤེལ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། ཀུན་མཁྱེན་
ཡོངས་འཛིན་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོས་མཛད། ཨ་མཆོག་མཚན་ཉིད་དཀོན་གྱི་ཤིང་དཔར་མ་ཤོག་ལྷེབ་
༡༡ ཅན། རབ་བྱུང་བཙུ་བྱག་པའི་ཤིང་བྱ་སྟེ་ལོ་༡༩༩༥ ལོར་བཅུམས།

140. སྟེགས་དུས་ཀྱི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཡོངས་འཛིན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་བོ་བཀའ་བློན་མཉམ་མེད་
རྩེ་བཙུན་དགེ་འདུན་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་མཛད་ཙམ་སྟོབ་སྐྱེ་
སྤངས་ཏེ་བརྗོད་པ་ལྷ་སྐྱ་ཆུ་བོའི་གསེར་གྱི་ཕྱེང་བ་དད་ལྷན་མགྱིན་པའི་མཛེས་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ་
བཞུགས་སོ། དགེ་བཤེས་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོས་བཅུམས། རྩེ་ཆའི་ཤིང་དཔར་མ་གཞིར་བཟུང་
སྟེ་ལོ་༡༩༩༠ ལོར་མཆོ་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་།

141. དཔལ་ལྷན་སླ་མ་དམ་པ་ལ རྩེ་བཙུན་སྟོབ་བཟང་ཉི་མུ་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་པར་ཐར་
པའི་ས་བོན་མདོར་བསྟུས་ཏེ་བཀོད་པ་དད་པའི་ཆུ་གཏེར་འཕེལ་བའི་ལྷ་བ། དཀོན་མཆོག་རིན་
ཆེན་གྱིས་བཅུམས། ༡༩༩༦ རབ་བྱུང་པར་ཁང་།

142. ཡོངས་རྫོགས་བསྟན་པའི་མངའ་བདག་རྩེ་བཙུན་སླ་མ་དོ་རྩེ་འཆང་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན་
དཔལ་བཟང་པོའི་ཞལ་སྤྲོས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཐར་པ་འདོད་འདུག་རོགས། བྲག་དཀོན་པ་
དཀོན་མཆོག་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས་ཀྱིས་མཛད། ༡༩༩༡ མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་།

143. རྒྱལ་བའི་དབང་བོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་གཟིགས་དོན་རྒྱུ་མཆོད་མོ་བཟང་བསྐྱལ་བཟང་བྱ་མཆོད་དཔལ་བཟང་བོའི་ཞལ་སྒྲ་ནས་ཀྱི་ནམ་པར་ཐར་བ་མདོ་ཙམ་བརྗོད་པ་དཔག་བསམ་རིན་པོ་ཆའི་སྒྲུ་མ། རྟོན་ཆ་དང་སྒྲ་ཆ་སྒྲིགས་བཅ་གཉིས་ཅན། ལྷ་རྒྱུ་རྩལ་བའི་དོན་རྒྱུ་མཛད་། ༡༩༩༠ བོད་ལྗོངས་མི་རིགས་དཔེ་སྟླན་ཁང་།

144. ཆོས་སྒྲ་བའི་དག་སྐྱོར་མོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་སྟོན་ཚུལ་གསལ་བར་སྟོན་པ་ནོར་བུའི་ཕྱེད་བ། པཎ་ཆེན་མོ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་ནམ་ཡིན། བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྟླན་ཁང་།

145. དཔལ་ལྷན་སྐྱེས་དམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ལས་ནམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཞབས་ཀྱི་ནམ་པར་ཐར་བ་རོ་མཆར་གྱི་དགའ་སྟོན། (བོ་དོར་པཎ་ཆེན་གྱི་ནམ་ཐར།) ༡༩༩༡ བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུ་དཔེ་སྟླན་ཁང་།

146. རྩོམ་པཎ་དེ་ཉིད་ནམ་ཐར། (རྟོན་ཆ་དང་སྒྲ་ཆ་སྒྲིགས་བཅ་གཉིས་ཅན།) རྩོམ་པཎ་ཐར་བ་འཛིན་དཔལ་འབྱོར་གྱིས་བཅམས། ༡༩༩༦ སེ་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྟླན་ཁང་།

སྒྲིགས་དུས་འགྲོ་བ་ཡོངས་ཀྱི་སྐྱབས་མགོན་ཞབས་དཀར་དོན་རྒྱུ་མཆོད་པོའི་ནམ་པར་ཐར་བ་རྒྱུས་པར་བཤད་པ་སྐྱལ་བཟང་གཏུལ་བྱ་ཐར་འདོད་ནམས་ཀྱི་རེ་བ་སྐོར་བའི་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་བསམ་འཕེལ་དབང་གི་རྒྱལ་བོ། (རྟོན་ཆ) ༡༩༩༥ མཆོ་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྟླན་ཁང་།

147. ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་སྐྱེས་ཕྱེད་གཉིས་པ་རྗེ་འཇིགས་མེད་དབང་བོའི་ནམ་ཐར། གུང་ཐར་བསྟན་པའི་སྟོན་མེས་མཛད་། ༡༩༩༠ ཀུན་སྐུ་མི་རིགས་དཔེ་སྟླན་ཁང་།

148. རིགས་དང་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱ་མཆོའི་མངའ་བདག་རྗེ་གསེར་ཁང་བ་སྟོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཆོའི་ཞལ་སྒྲ་ནས་ཀྱི་ནམ་པར་ཐར་བ་མདོ་ཙམ་བརྗོད་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་བཤོད་པའི་ཐེམ་སྐྱུ། རྟོ་སྟོ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན་དང་སྟོ་བཟང་བསྟན་པ་རྒྱ་མཆོས་བཅམས། ༡༩༩༦ ཆོ་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྟླན་ཁང་།

149. དགྲ་རོང་སྐྱེས་ཕྱེད་སྒྲ་ཕྱེད་ནམ་ཐར་སྤུ་ཁྲ་རི་ཀའི་འཁྲི་ཤིང་། བསྟན་འཛིན་གྱིས་བསྐྱེགས་ཤིང་བཅམས། ༡༩༩༥ ཀུན་སྐུ་མི་རིགས་དཔེ་སྟླན་ཁང་།

150. ཟ་ཏོར་གྱི་བན་དེ་དག་དབང་སྟོ་བཟང་རྒྱ་མཆོའི་འདི་སྒྲ་འཁྲུལ་བའི་རོལ་ཅེད་རྟོགས་བརྗོད་གྱི་ཚུལ་དུ་བཀོད་པ་དུ་ཀྱལ་འཕེལ་བཟང་། (པོད་ ༡ ༡། ༩) དག་དབང་ལྷ་བ་སྟོ་བཟང་རྒྱ་མཆོས་མཛད་པའི་རང་ནམ་ཡིན། ༡༩༩༩ བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྟླན་ཁང་།

151. ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དུག་པ་སྟོ་བཟང་རིན་ཆེན་ཆངས་དབྱངས་རྒྱ་མཆོའི་ཐུན་མོང་ཕྱེད་ནམ་པར་ཐར་བ་དུ་ཀྱལ་འཕེལ་འཕྲོ་མཐུད་རབ་གསལ་གསེར་གྱི་སྒྲུ་མ། ཕྱི་སྟོན་སངས་རྒྱལ་རྒྱ་མཆོས་བཅམས། ༡༩༩༩ བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྟླན་ཁང་།

152. མི་ཉག་མཁས་དབང་ལཱའི་ཆུ་ཐར། མེང་གེ་བཟང་པོ་སོགས་ཀྱིས་བཅམས། ༡༩༡༦ མི་
ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་།
153. རྩེ་བཅུན་སྒྲ་མ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་དོ་མཆར་སྒྲ་བྱུང་བའི་ཆུ་ཐར་ཐར་བ་དད་པའི་འདུག་
ངོགས། མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་། ༡༩༡༩ མཆོ་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་།
154. བདུད་འཛོམས་ཆང་གི་རང་ཆུ་རིག་འཛིན་གཏེར་མིང་འཛིན་པ་བདུད་འཛོམས་རྩོ་རྩལ་
བ་ཆལ་གྱི་ཆུ་ཐར་ཐར་བ་ངེས་དོན་སྟོང་པོའི་འདུག་ངོགས། ༡༩༩༡ མཆོ་སྟོན་མི་རིགས་
དཔེ་སྟུན་ཁང་།
155. སྒྲ་འཆོང་དཔོན་སྟོབ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་རབས་ཀྱི་བྱུང་བ་ཨ་རུ་ཆུ་ཐར་པར་ཁུལ་བའི་སྟེ་མ།
འཛིགས་མེད་ཐེག་མཆོག་གིས་བཅམས། མཆོ་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་།
156. བསྟན་འགྲོའི་དཔུང་གཉེན་དམ་པ་ལུང་བཟང་ནང་སྐུ་འཕྲེང་རིམ་བྱོན་གྱི་ཆུ་ཐར་ཐར་
བ་ལས་བཅམས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལུ་ཉིག་འཕྲེང་བ། དཀོན་མཆོག་རིན་ཆེན་གྱིས་བཅམས། ༡༩༩༥
རྩེ་བཅུན་དཔེ་སྟུན་ཁང་།
157. རྒྱལ་ཚེ་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་ཆུ་ཐར་ཐར་བ་དད་པའི་ལོ་ཐོག་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་ཆར་འབབས། འཛིགས་
མེད་གྲགས་པས་བཅམས། ༡༩༡༧ ཐོད་ལྗེངས་མི་དམངས་དཔེ་སྟུན་ཁང་།
158. ཆོས་རྩོམ་དཔལ་ལྷན་སྒྲམ་པོ་བ་ཆེན་པོའི་ཆུ་ཐར་ཐར་བ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་
ཀུན་བྱུང་སྟུན་པའི་བ་དན་ཐར་བ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་གྱི་མཆོག་བསོད་ནམས་སྟུན་གྲུབ་ཀྱིས་
བཅམས། ༡༩༩༩ མཆོ་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་།
159. གྲུང་ཐང་བསྟན་པའི་སྟོན་མེའི་ཆུ་ཐར། དབལ་མང་པཎ་དེ་ཉས་བཅམས། ༡༩༡༧ ཀན་
སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་།
160. གྲུབ་པའི་དབང་བྱུག་ཆེན་པོ་རྩེ་བཅུན་དམ་པ་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཆུ་ཐར་ཐར་བ་དངོས་གྲུབ་
འོད་སྟོང་འབར་བའི་ཉེ་མ། ཆོས་ཀྱི་མེང་གེ་དང་གང་པ་གཉིས་ཀྱིས་བཅམས། ༡༩༩༩ མཆོ་
སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་།
161. ཞོང་ས་རྒྱལ་མཆོག་བཅུ་བཞི་བ་ཆེན་པོའི་སྐུའི་གཅེན་པོ་སྐུ་འབུམ་ཁྲི་བྱུར་སྟག་མཆོར་མཆོག་
སྐུལ་བྱུང་བསྟན་འཛིགས་མེད་ནོར་བུའི་བྱུན་མོང་མཛད་རིམ་བསྟན་དོན་དཔྱད་ལྷན་ཡོངས་ལ་
གཏམ་དུ་བྱ་བ་སྟོན་མེད་ལེགས་བཤད་ངེས་དོན་སྟོན་གྱི་པོ་ཉ། མདོ་སྨད་པ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཆོས་
བཅམས། ༡༩༩༩ རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་མོན་ལྷོ་འབྲས་སྤིང་གཙུག་ལག་གཏེར་མཛོད་འཕུལ་ཁང་།
162. ལྷ་མོ་གྲགས་པ་རྒྱ་མཆོའི་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་གྱི་ཆུ་ཐར། དགེ་འདུན་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་བཅམས།
༡༩༩༥ ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་།

668 བདེ་སྐྱོད་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་ལས་སྡེ་ཆོའི་སྐོར་སྒྲིགས་བཅ་དང་བོ།

163. བྱ་བ་དབང་སྐྱུང་ཅེ་སྐྱུ་ཕྱེད་རིམ་བྱོན་གྱི་ནམ་ཐར། བྱ་གཞུང་སློབ་བཟང་གིས་བཅམས། ༡༠༠༤
མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

164. པཌ་ཁྱི་ཏ་སྐུམ་པ་ཡེ་ཤེས་དཔལ་འབྱོར་མཆོག་གི་སྨྱོན་ཚུལ་བརྗོད་པ་སྐྱེ་འདྲིན་བཅུད་ལེན་
ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། ༡༠༠༡ གྲུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། འདི་ཁོང་གི་རང་
ནམ་ཡིན་འདུག

165. དཔལ་ལྷན་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྩོན་པའི་ལྷགས་སྐྱེ་མ་བཅུད་པའི་ནམ་ཐར་བཞུགས། བྱང་
སེམས་རྒྱལ་བ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བཅམས། ༡༠༠༤ ལོར་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་གིས་དཔར།

166. རྩེ་བཅུན་ཀུན་དགའ་ཤོལ་མཆོག་གི་ཕྱི་ནང་གསང་གསུམ་གྱི་ནམ་ཐར། ཀུན་དགའ་ཤོལ་
མཆོག་གིས་བཅམས། ༡༠༠༤ ལོར་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་གིས་དཔར།

167. རྩེ་བཅུན་སྐྱེ་མ་ཤིང་བཟང་དོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོ་སློབ་བཟང་དར་རྒྱས་རྒྱ་མཆོད་པལ་བཟང་བོའི་
ནམ་པར་ཐར་བ་མདོ་ཙམ་དུ་བརྗོད་པ་དད་པའི་པཱོ་འབྲེད་པའི་ཉིན་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ། ཨ་ཀུ་
བཞུན་པའི་རྒྱལ་མཆན། ༡༠༠༤ ཨ་ཡིག་གསུང་རབ་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། (འདི་ཤིང་བཟང་འབྲེད་སྐྱེ་
དང་བོའི་ནམ་ཐར་ཡིན།)

168. བྱ་བ་དག་འཁོར་ལོའི་མགོན་པོ་བཀའ་དྲིན་ལྷ་མེད་རྩེ་བཅུན་སློབ་བཟང་བཞུན་པའི་དབང་
ཕྱག་ཚུལ་ཁྲིམས་ཕུན་ཆོགས་དཔལ་བཟང་བོའི་ནམ་པར་ཐར་བ་ཀུན་བཟང་སྨྱོན་ཚུལ་གསལ་བའི་
མེ་ལོང་ཞེས་བྱ་བ། ཞ་དམར་དགེ་འདུན་བཞུན་འདྲིན་རྒྱ་མཆོས་བཅམས། ༡༠༠༤ ཨ་ཡིག་
གསུང་རབ་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། (འདི་ཤིང་བཟང་འབྲེད་གཉིས་པའི་ནམ་ཐར་ཡིན།)

169. ཀུན་མཁྱེན་སྐྱེ་མ་འདས་དབྱངས་བཞད་པའི་དོ་རྩེ་རྩེ་བཅུན་སློབ་བཟང་ཐུབ་བཞུན་འདྲིན་
མེད་རྒྱ་མཆོད་པལ་བཟང་བོའི་ཞལ་སྐྱེ་ནས་ཀྱི་ནམ་པར་ཐར་བ་བཤད་སྐྱུབ་བཞུན་པའི་མཛེས་
རྒྱ། ཉོར་གཙང་གསེར་ཁྲི་འདྲིགས་མེད་བཞུན་པའི་ཉི་མ་དང་། མཁན་པོ་དག་དབང་ཐུབ་
བཞུན་རྒྱ་མཆོག་གཉིས་ཀྱིས་མཛད། ༡༩༩༡ གྲུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

170. ལུ་རྒྱན་གྱི་རུ་པ་སྐྱེ་འབྱུང་གནས་ཀྱི་སྐྱེས་རབས་ནམ་པར་ཐར་བ་རྒྱས་པར་བཀོད་པ། གཏེར་
ཆེན་ལུ་རྒྱན་སྤིང་བས་གཏེར་ནས་བཏོན་པར་བྲགས། ༡༩༩༩ སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

171. བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་སྐྱེ་མ་བཅུད་པའི་ནམ་པར་ཐར་བ་རྒྱལ་བཞུན་མཛེས་པའི་རྒྱན་
མཆོག་ཕུལ་བྱང་ནོར་བུའི་ཕྱེད་བ། ཡོངས་འདྲིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཆན་གྱིས་བཅམས། རྩ་ས་བོད་
གཞུང་ཤེས་རིག་དཔར་ཁང་།

172. སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་པུ་འབྲུང་གནས་ཀྱི་ནམ་པར་ཐར་བ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཡི་གེ་ཡིད་
ཆེས་གསུམ་ལྟན། རྩོམ་ཏུ་རྒྱ་ཐས་མཛད། འདི་ལ་སློབ་དཔོན་པུ་འབྲུང་ནམ་པར་རྒྱ་གར་ལུགས་
ཞེས་ཀྱང་ཟེར།

173. རྒྱལ་དབང་བཅུ་བཞི་བ་བཞུན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་གི་སྐྱེ་ཆེ་ལྟར་གྱི་རང་ནམ། རོས་ཀྱི་
ཡུལ་དང་། རོས་ཀྱི་མང་། བོད་གཞུང་གིས་རིག་དཔར་ཁང་།

174. རྩོམ་གྲུ་འཕྲིན་ལས་བཞུན་འཛིན་རྒྱ་མཚོའི་ནམ་ཐར། ལུ་ཤོད་པ་འོད་ཟེར་གྱིས་བཙམས།
༡༠༠༠ སེ་ཁྲོན་ཁྲིན་དུ་སམ་ལྟོ་ཏུ་པར་སྒྲིག་ལྟེ་གནས་ཁང་།

175. ཀ་རབས་ནམ་ཐར། ༡༠༠༦ འགྲོ་པན་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

176. ཁང་སར་བཞུན་པའི་དབང་ལྷག་གི་ནམ་ཐར། གཙང་རིགས་སྐལ་བཟང་ནམ་འབྲེན་གྱིས་
བཙམས། ༡༠༠༥ མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

མཚོ་ལྟོ་གསང་ཆེན་རྟེན་མ་བའི་མཁས་གྲུབ་ཡོངས་ཀྱི་མཛད་ནམ། ཁྲི་མེར་ནོར་བུ་རྒྱ་མཚོ།

177. ལུ་བ་དབང་རྒྱུང་ཅེ་རྒྱ་མཚོ་རིམ་བྱོན་གྱི་ནམ་ཐར། ༡༠༠༦ མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

178. རྩོམ་པ་ལྷ་ཤེས་ཀྱི་ནམ་ཐར་དང་སྒྲ་དག་དབང་ལེགས་པའི་ནམ་ཐར། ༡༩༩༩ མཚོ་
སྐྱོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

179. མི་ཉག་འཇམ་དབྱངས་གྲུ་པའི་རང་ནམ། ༡༠༠༥ ཀྱང་གྲོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

180. རྩོམ་པུན་སྐྱེ་མ་དམ་སློབ་ཐུང་བཞུན་པའི་དབང་ལྷག་དཔལ་བཟང་བོའི་ནམ་ཐར་དཔག་
བསམ་སྒྲིན་ཤིང་ཞེས་བྱ་བ། བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོས་བཙམས། དཔར་ཁང་དང་དཔར་ལོ་སྐྱེས་
མི་གསལ། འདི་ཆུ་བཟང་སྐྱེ་མེད་རིམ་བྱོན་གྱི་ནམ་ཐར་ཡིན།

181. སེ་ར་ཡང་སྐུལ་གྱི་ནམ་ཐར། འདིའི་ནང་དུ་སྐབས་རྩོམ་མ་རིག་འཛིན་གསང་སྐྱེས་སྤྱིང་
བའི་གསང་གསུམ་མད་དུ་བྱུང་བའི་རོ་མཚར་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་རིག་འཛིན་མཁའ་འགྲོ་དབྱེས་
པའི་ཐོལ་སྐྱེ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། སྐབས་མཆོག་རྩོམ་པུན་སྐྱེ་མ་རིན་པོ་ཆའི་ནམ་པར་ཐར་བ་དང་
གསུམ་པོ་འབྱེད་པའི་ཉི་གཞོན་ཞེས་བྱ་བ། བསོད་ནམས་ཉི་མས་བཙམས། ༡༩༩༩ གསེར་
ཐར་རྩོད་རིག་གནས་ཁང་གིས་བསྐྱངས་ཤིང་དཔར།

182. དེབ་ཆུང་ཨ་རུ་རའི་དགའ་ཚལ་ཞེས་བྱ་བ། པུ་འབྲུང་གསལ་གྱིས་བཙམས། ༡༠༠༩ སེ་
ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། འདིའི་ནང་དུ་གསེར་རྟ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐུ་ལྷུ་དང་། མཁའ་འགྲོ་
མ། དཔོན་ལྷེ་ཁང་ཅིག་གི་ལོ་རྒྱུས་སྐྱེས་པའི་ཆོས་མང་དག་ཕྱོགས་བྱས་འདུག་ཀྱང་། མང་
ཤོས་ནམ་ཐར་ཡིན། འདི་ཚུམ་པ་བོའི་མིང་གཞན་ལ་དགྲང་ལོའང་ཟེར།

670 བདེ་སྐྱོད་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་ལས་སྡེ་ཆོའི་སྐོར་སྒྲིགས་བཅ་དང་བོ།

183. འཇམ་མགོན་ཆུལ་བའི་ཆུལ་ཚབ་གསེར་གྱི་རིམ་ཕྱོད་ནམས་ཀྱི་ཁྱི་རབས་ཡོངས་འདྲའི་ཕྱོད་བཟང་ཞེས་བྱ་བ། འབྲས་སྤྱངས་མཁན་གྱི་བསྟན་པ་བསྟན་འཛིན་གྱིས་བཅམས། ༡༩༩༡འབྲས་སྤྱངས་སྐོར་མང་དཔེ་མཛོད་ཁང་གིས་དཔར།

184. ལྷ་བྱང་ཨ་ཁུ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོའི་གསུང་འབྲས་ཁ་བ། འཇམ་དཔལ་དྲུས་དབྱའི་དབང་པོ་མ་དྲའི་གདོང་ཅན་བཅུ་གསུམ་ལྟའི་འཁོར་ལོའི་རིམ་པ་དང་བོའི་བེན་གྱིས་འཇིགས་མཛད་རྩི་རྩེའི་ཞལ་ལུང་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ ལོར་ཡོངས་འཛིན་སྤྱིང་རིན་པོ་ཆེས་ལྷ་སའི་ཤིང་དཔར་མ་གཞིར་བཟུང་ལྷ་ཡི་ནས་དཔར་སྐྱབ་མཛད་པ།

185. བོད་ཀྱི་རྟའི་གསོ་དབྱེད་གཞུང་ལུགས་བདེ་སྐྱོད་བསྒྲིགས། ༡༩༩༠ བོད་ཕྱོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྙིང་དཔེ་སྐྱབ་ཁང་གིས་བསྐྱབ།

186. མདོ་ལས་བྱུང་བའི་གཏམ་རྒྱུད་སྣ་ཆོགས། ཞེ་ཆེན་པུ་ནམ་ཆུལ་(༡༩༥༡༡༩༩༦)གྱིས་བསྒྲིགས། ༡༩༩༠ གྲུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིགས་དཔེ་སྐྱབ་ཁང་།

187. སྤུ་བཀའ་བྱབ་མཐའ། སྤུ་བཀའ་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མས་བཅམས། ༡༩༩༤ ཀན་སུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱབ་ཁང་།

188. རྒྱ་ཞབས་བྱང་ཆང་གི་གསུང་འབྲས། ༡༩༩༩ ཀན་སུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱབ་ཁང་།

189. དགོ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་གསུང་ཚུམ། (དེབ་ ༡། ༡། ༩) ༡༩༩༠ བོད་ཕྱོངས་ཡིག་རྙིང་དཔེ་སྐྱབ་ཁང་།

190. མཁས་ཤིང་གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱག་ཆེན་པོ་རྩི་གྲུབ་ཆེན་ཀུན་བཟང་འཇིགས་མེད་བསྟན་པའི་ཉི་མ་དཔལ་བཟང་པོའི་གསུང་ཚུམ་གཅེས་བསྒྲིགས་ལེགས་བཤད་ནོར་བུའི་ཕྱེང་བ། མགོ་ལོག་ཁུལ་སྒྲིག་སྐྱར་རྩལ་ནས་བསྒྲིགས། ༡༩༩༩ མཆོ་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱབ་ཁང་།

191. ལེགས་བཤད་རིན་པོ་ཆའི་གདོང་མཛོད་དཔྱད་ལྷན་དགའ་བའི་ཆར། ཤར་རྒྱ་ཤེས་ཆུལ་མཚན་གྱིས་བཅམས། ༡༩༩༥ མི་རིགས་དཔེ་སྐྱབ་ཁང་།

192. བོད་ཀྱི་དྲུས་རབས་རིམ་བྱུང་གི་ཁྱིམ་པོ་ཡིག་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་དངས་བྱེད་ཀེ་ཏ་ཀ་ཆེ་རིང་བདེ་སྐྱོད་བསྒྲིགས། ༡༩༩༥ བོད་ཕྱོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱབ་ཁང་།

193. གངས་ཕྱོངས་མཁས་དབང་རིམ་ཕྱོད་ཀྱི་ཆོས་ཡིག་གསེར་གྱི་སྒྲམ་བུ། (དེབ་ ༡། ༡། ༩༡) ལྷོ་བཟང་ཆོས་གྲགས་དང་བསོད་ནམས་རྩེ་མོ། ༡༩༩༩ མཆོ་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱབ་ཁང་།

194. མཉམ་མེད་ཤུགས་ཀྱི་པོ་འདས་འཁྲུངས་ཀྱི་ལོ་ཆོགས་གཙོར་གྱུར་པའི་བསྟན་ཆེས་ལོ་སུམ་སྟོང་ཙམ་གྱི་རེའུ་མིག་གི་ནམ་བཞག་མཐོང་ཆད་ཀུན་ལས་བདུས་པ། ཆེ་ཏན་ཞབས་བྱང་གིས་བཅམས། ༡༩༩༩ མཆོ་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱབ་ཁང་།

195. དཔལ་ལྷན་གསོ་བ་རིག་པའི་ཁོག་འབྲུགས་ལེགས་བཤད་བེ་རྒྱུའི་མེ་ལོང་བྲང་སྤྲོད་དེ་གྲུ་པའི་དགའ་སྟོན། ཕྱི་སངས་རྒྱལ་ཆོས་བཅམས། ༡༩༩༡ ཀན་སུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་།
བོད་ཀྱི་ཆོས་སྤྱད་ལྷན་འབྲེལ་སྒྲོན་བཤད་པ། ཏུང་དཀར་སྒོ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་བཅམས།
༡༩༩༡ མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་།
196. བོད་ཀྱི་གསོ་རིག་དར་ཚུལ་རྒྱལ་བསྐྱེད་འཛམ་པར་བཞུགས་པ་བེ་རྒྱུའི་འཕྲིང་བ། དཀོན་
མཆོག་རིན་ཆེན་གྱིས་བཅམས། ༡༩༩༤ ཀན་སུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་།
197. བསྟན་ཅིས་གསལ་བའི་ཉེན་བྱེད་དང་ཐ་སྟད་རིག་གནས་ལྡེ་བྱང་ཚུལ་སྒྲོགས་ལ་མགྱོན་
རྒྱ། མང་ཐོས་སྤྱུ་རྒྱ་ཆོད་དང་འདར་སྟོད་དག་འདུལ་དབང་བོ་གཉིས་ཀྱིས་བཅམས། ༡༩༩༥
བོད་སྤྲོད་མེ་དམངས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་།
198. སྤྱི་པའི་མཛོད་སྤྲུགས་ཀྱི་ཆ་འགྲེལ། ཏུན་པ་ནམ་མཁས་བཅམས། ༡༩༩༩ རྒྱ་གར་མ་
ཏམ་ཐོ་སྟོབ།
བོད་ཀྱི་ཡིག་རྒྱུ་ཞིབ་འདུག ཁ་སྐྱང་བཀྲ་ཤིས་ཆེ་རིང་སོགས་ཀྱིས་སྤྲུགས་བསྐྱེད་བྱས། ༢༠༠༩
མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་།
199. བོད་ཀྱི་གདུང་རྩལ་ཞིབ་འདུག རྩོད་ཀ་ཚང་དགེ་ཤིས་ཆོས་གྲགས་སོགས་ཀྱིས་བཅམས།
༢༠༠༡ མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་།
200. ཆེ་སྟོག་གི་འབྲུལ་སྟེལ། ཀྱང་མེ་ཆའི་ཡིས་བཅམས་ཤིང་དབང་ལགས་ཀྱིས་བསྐྱར། ༢༠༠༡
བོད་སྤྲོད་མེ་དམངས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་།
201. མཁས་དབང་དམ་པ་དཔྱད་གཞི་བསམ་གཏན་གྱི་དབུད་ཚོམ་སྤྲུགས་བསྐྱེད་པ། པལ་ཚུལ་ཁྲིམས་
ཀྱིས་བསྐྱེད་པ། ༡༩༩༩ མི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་།
202. དཔལ་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་གྱི་གསུང་འབྲུམ་དེབ་གསུམ་པ། ༡༩༩༥ མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་།
བསྟན་ཅིས་ཀ་སྤྱང་ལག་དེབ། བསོད་ནམས་རྒྱ་ཆོད་དང་ཞོར་བྱ་སྟོལ་དཀར་གྱིས་བསྐྱེད་པ། ༢༠༠༠
མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་།
203. ལུན་འཛོམས་ནོར་བུའི་ཕྲང་བ། རོར་ཞི་གདོང་བྱུག་སྟེམས་སྟོན་བཅམས། ༡༩༩༤ མི་
རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་།
204. ཏུང་དོང་ཡིག་རྒྱུ་ལས་བྱང་བའི་བོད་ཀྱི་གནའ་རབས་སྟོན་ལམ་དང་དེའི་མཆན་འགྲེལ།
རབ་གསལ་གྱིས་བཅམས། རྩེ་ལི་བོད་ཀྱི་ཁང་བ།
205. བོད། ཏུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་རྒྱ་ནག་གི་ཆེབ་རྩལ་མཉེན་པོ། མང་ལི་བྱུང་གིས་བཅམས་
ཤིང་། རྩོམ་ཆེ་རིང་གིས་བོད་བསྐྱར་བྱས། བོད་གཞུང་བདེ་སྤྱང་བོད་གནས་ཉམས་ཞིབ་ཁང་།

206. ཨ་རིག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཆ་ཆེན་གངས་རིའི་བེགས་མ། (ཆ་ལྟོ་སོག་རྫོང་གི་རིག་གནས་ལོ་རྒྱུས་དཔྱད་ཡིག་དེབ་གཉིས་པ།) ཨ་དཀོན་མཆོག་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་བཅམས། ༡༩༩༩ ཆ་ལྟོ་སོག་རིགས་རང་སྐྱོང་རྫོང་རིག་གནས་ལོ་རྒྱུས་བདམས་སྒྲིག་ཁང་།
207. ཀན་ལྟེའི་ལོ་རྒྱུས་དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་རིགས་ཁང་། ཀན་ལྟེའི་བོད་བརྒྱུད་ནང་བཟུན་དགོན་སྡེ་སོའི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བཅུས། རྟོ་ད། བར། སྨད་གསུམ། ༡༩༩༩ ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
208. དཔལ་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་གྱི་གསུང་འབུམ་པོད་ལྔ་བ། ༡༩༩༥ མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
209. རྩེ་དཔུ་དགེ་བསམ་གཏན་རྒྱ་མཆོའི་གསུང་འབུམ་པོད་གསུམ་པ། ༡༩༩༥ མཆོ་སྨྲ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
210. མདོ་ཁམས་གནས་ཡིག་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་དད་བསྐལ་ལྟ་དབང་ར་སྒྲ་ཞེས་བྱ་བ། ཀམ་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་བསྐྱབ་སྒྲིགས་བྱས། ༢༠༠༥ མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། དེབ་འདིའི་ནང་དུ་དཀར་མངེས་ཁུལ་གྱི་རྫོང་ཁག་དགུ་དང་། ཡུ་ནན་བཅས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི་གནས་ཆེན་ཁག་དོ་རྩོད་བྱས་པའི་ཚུལ་ཡིག་ཁག་མང་བོ་བཀོད་འདུག།
211. དཀར་ཆག་འཕང་ཐང་མ། སྒྲ་སྒྲོར་བཅ་པོ་གཉིས་པ། འདི་གཉིས་བོད་ལྗོངས་ཉེན་རྟེན་བཤམས་སྟོན་ཁང་གིས་ཕྱོགས་སྒྲེབས་གྱིས་བསྒྲིགས། ༢༠༠༥ ལོར་དཔར་ཐངས་གཉིས་པ། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
212. པོ་བྲང་ལྷན་དཀར་གྱི་དམ་པའི་ཆོས་འཁྱར་རོ་ཅོག་གི་དཀར་ཆག་བལྟ་བུ་དེར་བསྒྲིགས་པ་གནའ་བོའི་གཏམ་ལ་འདུག་པའི་པོ་ཉ། རབ་གསལ་གྱིས་ཞུ་སྒྲིག་བཞིས། ༡༩༩༦ ལྷ་ཆ་བོད་གྱི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་།
213. བདེ་བར་གཤེགས་པའི་བཀའ་དགོངས་འབྲེལ་བཟུན་བཅོས་འཁྱར་རོ་ཅོག་པར་དུ་སྒྲུབ་པའི་རྩལ་ལས་ཉེ་བར་བཅམས་པའི་གཏམ་ཡང་དག་པར་བརྫོད་པ་དཀར་ཆག་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་ཐེང་བ། ཀུན་མཁྱེན་འདིགས་མེད་དབང་བོ་ ༡༩༩༩ ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
214. ཀུན་མཁྱེན་ཉེ་མའི་གཉེན་གྱི་བཀའ་ལུང་གི་དགོངས་དོན་ནམ་པར་འབྲེལ་བའི་བཟུན་བཅོས་གངས་ཅན་པའི་སྐད་དུ་འཁྱར་རོ་འཆལ་གྱི་ཆོས་སྒྲིན་རྒྱན་མི་ཆད་པའི་ངོ་མཚར་འཕྲལ་གྱི་ཕྱི་མོ་རྫོགས་ལྷན་བསྐལ་བའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་སྒྲིན་ཕུང་རྒྱས་པར་དཀྱིགས་པའི་རྩལ་ལས་བཅམས་པའི་གཏམ་ངོ་མཚར་རྒྱ་གཉེར་འཕེལ་བའི་རྒྱ་བ་གསར་བ་ཞེས་བྱ་བ། ཤོག་ངོས་༩༩༡༩༩༩ ལྷས་ཆེན་པ་རྩལ་ཁྱིམས་རིན་ཆེན། ༡༩༩༥ བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། ཡོངས་གངས་སྡེ་དགེ་བཟུན་འཁྱར་དཀར་ཆག་བེར།

215. ཟིང་ཚུ་རྫོང་པོད་བརྒྱད་སངས་རྒྱལ་ཆོས་ལུགས་དང་གཡུང་རྒྱུད་པོན་གྱི་དགོན་ཁག་སོ་སོའི་དཀར་ཆག་ཨ་ཁྲིང་བཟུན་འཕེལ་སོགས་ཀྱིས་ཚོམ་བསྐྱེགས་བྱས། 1889 ལོར།
216. སྐལ་བཟང་དང་རྒྱལ་པོས་བཅམས། དཔལ་ཞུ་ལུའི་གཙུག་ལག་ཁང་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་དཀར་ཆག་བྱང་ཆེན་ཐར་ལམ། 1892 བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྟླན་ཁང་།
217. དགེ་ལུན་བཟུན་པའི་རང་སྟོལ་མཆོག་ཏུ་དར་བའི་སྐྱབ་ལྗེ་ཆེན་པོ་སྟོན་མར་དགའ་ལུན་ཕུན་ཆོགས་སྤྱིང་གི་ལོ་རྒྱུས་དང་བཅས་དཀར་ཆག་གཏུང་སེལ་སྟན་གྱི་ལྷ་གྲ། མོ་བཟང་དགེ་འདུན་གྱིས་བཅམས། 1899 མཆོ་སྟན་མི་རིགས་དཔེ་སྟླན་ཁང་།
218. ལང་རྩས་ལྗེ་བཞི་སོགས་ཀྱི་དཀར་ཆག་ཕྱོགས་བསྐྱེགས། ཀན་སུ་ཁྱེད་ཆེན་གྲངས་ཏུང་མི་རིགས་གནའ་དཔེ་ལགས་སྐྱེག་ཁང་གིས་བསྐྱེགས། 1899 ཀན་སུ་ཁྱེད་ཆེན་གྲངས་དཔེ་སྟླན་ཁང་།
219. སྤྱ་བྱང་བཀྲ་ཤིས་འབྲེལ་གྱི་གདན་རབས་ལྷའི་རྩ་བོ་ཆེ། དཔལ་མང་པཎ་དྲི་ཀ་ས་མཛད། 1892 ཀན་སུ་ཁྱེད་ཆེན་གྲངས་དཔེ་སྟླན་ཁང་།
220. ཨ་མཆོག་དགོན་པའི་གདན་རབས་(ཆོས་ལྗེ་ཆེན་པོ་ཨ་མཆོག་མཆན་ཉིད་དགོན་དཔལ་ལུན་སྐྱ་བའི་མེར་གཞིར་གཞི་ལོ་རྒྱུས་འཕགས་བོད་བཟུན་འགྲའི་རྟོག་ཡིད་བཞེན་དབང་རྒྱལ་ཞེས་བྱ་བ། སེར་སྐྱེ་ཆང་གིས་བཅམས།
221. མདོ་སྐད་བཟུན་པའི་གནས་གཞི་རོང་བོ་དཔལ་གྱི་དགོན་ཆེན་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་བདེ་ཆེན་ཆོས་འཁོར་སྤྱིང་གཙོ་བྱས་པའི་གསེར་ལྗོངས་རིག་པ་འབྱུང་པའི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་དམ་པའི་ཆོས་དར་རྒྱལ་ཆེ་ལོང་ཅམ་བཟོད་པ་རྫོགས་ལུན་གཏམ་གྱི་རང་སྟོ། འཛིགས་མེད་ཐོག་མཆོག་གིས་བཅམས། 1899 མཆོ་སྟན་མི་རིགས་དཔེ་སྟླན་ཁང་།
222. དེས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ་སོགས་ཀྱིས་བཅམས། དེས་མདོ་དགོན་ཆེན་བཀྲ་ཤིས་ཐོས་བསམ་ཆོས་འཁོར་སྤྱིང་གི་གདན་རབས་དད་པའི་རྒྱ་བོ་གཞིལ་བའི་འབབ་སྟེགས། 1899 མཆོ་སྟན་མི་རིགས་དཔེ་སྟླན་ཁང་།
223. ཨ་མཆོག་མཆན་ཉིད་དགོན་གྱི་གདན་རབས་(ཨ་མཆོག་མཆན་ཉིད་དགོན་གྱི་དུས་དེབ། 1000། 1 ཤོག་ངོས་21)མཁན་རྟེན་སྐལ་བཟང་རྒྱལ་ཆོས་བཅམས།
224. ཆ་གན་བེ་ཤང་དགོན་པའི་གདན་རབས་ལོ་རྒྱུས། ཤེས་རབ་རྒྱལ་ཆོས་བཅམས། 1001 ལོར་ཞང་ཀང་ཐེན་མ་དཔེ་སྟླན་ཁང་།
225. རྩོད་པའི་གདན་རབས་མདོར་བསྟུས་བྱང་སྟོང་རྒྱུ་པོའི་ཞལ་ལུང་། རྩོད་པའི་མཛའ་མཐུན་ལོ་རྒྱུས་ཚོམ་སྐྱེག་ཆོགས་པས་ཚོམ་སྐྱེག་བྱས། 1004 ལོར་མི་རིགས་དཔེ་སྟླན་ཁང་གིས་དཔར།

674 བདེ་སྐྱོད་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་ལས་ཕྱེ་ཆོའི་སྐོར་སྒྲིགས་བཅ་དང་བོ།

226. རྟ་བོར་དགོན་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་འཕེལ་སྤྱིང་གི་གདན་རབས། རྩོད་ཡོན་ཏན་གྱིས་བཅམས།
༡༩༩༤ ལོར་ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

227. བདེ་སྐྱོད་བྱང་རྒྱུད་ཀྱི་བཤད་སྐྱབ་ཆོས་ཀྱི་དགའ་ཚལ་དཔལ་མི་འགྱུར་དགེ་ལྷན་བཀྲ་ཤིས་
ཆོས་སྤྱངས་ཀྱི་གདན་རབས། བཤད་སྐྱབ་རྒྱ་མཚོ། ༡༩༩༥ བཙུག་ཅིན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

228. རྒྱུགས་ལས་ནམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཕྱེ་ཆེན་པོ་བཀྲ་ཤིས་གཡུང་བྱང་སྤྱིང་ངམ་སྤང་ཞིག་རྒྱལ་བཞུན་
ཡུན་ཆོགས་སྤྱིང་གི་གདན་རབས་བསྐྱུས་པར་བཤད་པ་རྩོགས་ལྷན་ངག་གི་རྒྱལ་ར། བྱ་འཕྱར་
ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཆན་གྱིས་བཅམས། རྒྱ་གར་སེམ་ལ། ལུ་ཁྲི་བཅན་པོ་ཞང་བོད་རིག་གཞུང་
ཞིབ་འཇུག་ཁང་།

229. ཞལ་ཤུལ་དགོན་དགའ་ལྷན་བཤད་སྐྱབ་བཀྲ་ཤིས་འབྱུང་གནས་སྤྱིང་གི་གདན་རབས་དང་
འབྲེལ་བར་ལོ་རྒྱུས་རྒྱུད་ཟད་བརྗོད་པ་བདེན་གཏམ་ཆངས་པའི་དབྱངས་སྒྲན། བསེ་ཆང་སློ་
བཟང་དཔལ་ལྷན་གྱིས་མཛད། ༡༩༩༩ ཀན་སྤོའི་གསར་འགྱུར་པར་ཁང་གིས་དཔར།

230. གཙང་དགོན་པའི་གདན་རབས་དབྱངས་ཅན་པར་འགྲེའི་གདངས་སྒྲན། ཆོས་འཕེལ་རྒྱ་
མཆོས་བཅམས། ༡༩༩༩ བཙུག་ཅིན་ཞིན་ལྷོ་འཕྲུལ་པར་ཁང་།

231. ར་ཡུལ་སྒྲོ་མང་དགོན་པའི་གདན་རབས། རྩོད་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཆོས་བཅམས། ༡༩༩༩ མི་
རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

232. གངས་ཆེན་སྤྱ་འགྱུར་གྱི་ཆོས་ཕྱེ་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྷན་བྱབ་བྱབ་བཞུག་ཆོས་འཁོར་སྤྱིང་གི་གདན་
རབས་མདོར་བསྐྱུས་སུ་བརྗོད་པ་ལེགས་བཤད་ཆངས་པའི་ར་སྒྲ། འོར་ཕྱེས་བཅམས། ༡༩༩༩
མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

233. རྟ་རྒྱུད་དགའ་ལྷན་བཀྲ་ཤིས་འབྱུང་གནས་བཤད་སྐྱབ་དར་རྒྱས་སྤྱིང་གི་གདན་རབས་གསེར་
ཀྱི་སྤྱང་བ་ཞེས་བྱ་བ། སྤྱིང་བ་མཁས་བཙུན་བཟང་བོ་སོགས་ཀྱིས་བཅམས། ༡༩༩༩ ཤིང་བཟའ་
སྤྱ་བྱང་གིས་དཔར་སྒྲིབ་བཀྲ་ཤིས།

234. རྒྱལ་ཤོང་རྒྱལ་ཁག་བཙོ་བརྒྱད། ལེས་མཛོ། ༡༩༩༩ ར་བ་ཁུལ་གྱིས་དཔར།

235. gansu guji ming sheng ci aian རྒྱ་ཡིག་རྩལ་བྱང་དགེ་ཐོན་སློབ་ཆེན་གྱིས་བསྒྲིགས།
༡༩༩༩ ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

236. གཡུ་ཆེའི་ཡའན་གྱིས་བཅམས། རོ་སྤྱས་ལགས། སུང་རྒྱལ་རབས་སྐབས་ཀྱི་བོད་ཀྱི་སྤྱིད་
དབང་། བཙུག་ཅིན་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། ༡༩༩༩ (རྒྱ་ཡིག)

237. ཀན་སུའུ་ཅང་ཅུ་ཐུང་ནི། རྒྱ་ཡིག་འབྲུག་ཐར་དང་རྒྱ་མོ་ཆེ་རིང་གིས་བཅམས། ༡༩༩༩
ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

238. རོ་འུ་མེན་ཁྱི་གཅི་བསྐྱེད་སྤྱུ་གཞི་གསུང་པ་ལྟར་མཆོ་ཕྱོད་བོད་བརྒྱུད་སངས་རྒྱུ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་དགོན་པ་ལག་མཆོ་ཕྱོད་མི་དཔངས་དཔེ་སྤྱུན་ཁང་། ༡༩༩༠ (རྒྱ་ཡིག)
239. སྤྱན་གྲགས་དང་སྤེ་དགེ་འདུན་གཉིས། མཆོ་ཕྱོད་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་སངས་རྒྱུ་ཆོས་ལུགས་དགོན་པ་ལག་ཀན་སྤུ་མི་རིགས་དཔེ་སྤྱུན་ཁང་། ༡༩༩༩ (རྒྱ་ཡིག)
240. ཟླ་ཁྱེད་ཞེད་ཆེན་རྩ་བ་བོད་རིགས་ཆའང་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་སྤྱི་མཐུན་པུ་སྤྱི་གྲོ་ཁང་། རྩ་བ་ཁུལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས། (སྤྱད་ཆ) མི་རིགས་དཔེ་སྤྱུན་ཁང་། ༡༩༩༩། ༡༠ (རྒྱ་ཡིག)
241. ཨོ་སི་ཁུ་རི་ཡ། ལའི་ནའེ་ཆེན་ཆེན་འུ་པའི་མི་ཅའེ་ཆའུ་པའི་ཆེད་ཁུ་པའི་ཆོས་བཅམས། ཞའེ་ཅའེ་ཅིན་གྱིས་བསྐྱུར། གངས་ལྗོངས་ཀྱི་ལྷ་དང་འབྲེ། བོད་ལྗོངས་མི་དཔངས་དཔེ་སྤྱུན་ཁང་གིས་བསྐྱུར། ༡༩༩༥ (རྒྱ་ཡིག)
242. མཆོ་ཕྱོད་བོད་རིགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས། ཁྱི་བཀའ་ཀའོ་ཡིས་བཅམས། མཆོ་ཕྱོད་མི་རིགས་དཔེ་སྤྱུན་ཁང་། ༡༩༩༧ (རྒྱ་ཡིག)
243. མཆོ་ཕྱོད་བསྐྱེད་སྤྱུ་ཆེས་ཁུས་ཀྱིས་བསྐྱེད་སྤྱུ་ཞེད་ཆེན་ཡོངས་ཀྱི་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཀྱི་མི་གྲངས་ཆད། རྒྱ་ནག་འབྲུས་བསྐྱེད་སྤྱུ་འབོར་དཔེ་སྤྱུན་ཁང་། རྒྱ་ཡིག ༡༩༩༩
244. ཡུང་ཅི་ཤོང་གིས་བྲིས། ཅོ་ཞེ་ཡུང་དཔོན་པའི་ལོ་རྒྱུས་རགས་བསྐྱུར། སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྤྱུན་ཁང་། ༡༩༩༩ (རྒྱ་ཡིག)
- ༡༩༩༡ ཟླ་ལོ་༡༩༩༩ ཡོར་ཀན་སྤུ་མི་རིགས་དཔེ་སྤྱུན་ཁང་གིས་དཔར་དུ་བསྐྱུར་པ། བོད་རིགས་ཆོག་མཛོད་ཆེན་མོ། རྒྱ་ཡིག བོད་ཡིག་གི་ས་མིང་དང་མི་མིང་ཅན།
245. བོད་རྒྱ་དབྱེན་སྐད་ཀྱི་ས་ཁམས་རིག་པའི་ཆོག་མཛོད། བསྐྱེད་པ་སྤྱི་གཞི་གསུང་པ་ལྟར་མཆོ་ཕྱོད་མི་རིགས་དཔེ་སྤྱུན་ཁང་། ༡༩༩༩
246. The Story of Tibet
Conversation with the Dalai Lama
Thomas Laird, 2006 Grove Prss New York
- བོད་ཕྱི་ནང་གི་དུས་དེབ་ལག་དང་། དེ་མིན་གྱི་འབྲེལ་ཡོད་ཚོམ་ཡིག་ལག་བྲིས་མ་ཐུང་རིགས་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱས་པའི་ཟིན་ཐོ་རགས་རིམ།
247. རོར་ལྷེ་བོད་མིའི་དུར་མཆོད་བྱེད་སློལ་སློར་ལ་གསར་དུ་དཔུང་པ། ཆངས་དབང་དགེ་འདུན་བསྟན་པ། ༡༩༩༩ བོད་ལྗོངས་ཞིབ་འཇུག ༡
248. མཆོ་ཁྱི་ཤོར་རྒྱལ་མའི་ཉེ་འཁོར་གྱི་འབྲོག་པའི་གཉེན་སློལ་རོབ་ཅམ་སྤེད་པ། སྤྱིང་བོ་ཆོ་རིང་། གྲུང་གོའི་བོད་ལྗོངས།
249. བོད་ལྷོ་ཁུལ་གྱི་དབྱིད་ཚོས་གཉའ་སྤྱེལ་བྱེད་སློ། ཨོ་རྒྱུ་ཆོ་རིང་། གྲུང་གོའི་བོད་ལྗོངས།

250. མྱིང་སྐྱུང་གི་གར་འཆམ་དང་ལྟ་རིས་རྒྱ་ཆལ་སྐོར་སྐྱུང་། ཆོ་དབང་དང་སྟག་ལྟ་གཉིས། གྲུང་གོའི་བོད་སྐྱུང་ས།
251. རྡོ་རྗེ་མཁར་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་གཉེན་སྟོན་ཚུ་ཅའི་ལྷ། ༡༩༡༩ བཙུག་མང་ཆོགས་རྒྱ་ཆལ། ༩
252. བོད་ཀྱི་གཉེན་བཤད། དབང་འབྲུམ་རྒྱལ། ༡༩༡༩ བཙུག་མང་ཆོགས་རྒྱ་ཆལ། ༩
253. བོད་ཀྱི་ཇ་བཤད། འཕགས་པ་སྐྱབས་གྱིས་བསྐྱུས། ༡༩༡༩ བཙུག་མི་ཆོགས་རྒྱ་ཆལ། ༩
254. ཆབ་འགག་རྟ་མགྱིན་གྱིས་དག་སྒྲིག་བྱས་པའི་རོགས་འཐེན་ཐོས་པ་ཀུན་རྒྱུང་དང་། ལྟ་ལ་མཁས་གྲུབ་གྱིས་བྲིས་པའི་དཔལ་ལྷན་དང་ཆོ་དབང་ས། ལམས་བྱས་བསྐྱུས་པའི་རོགས་འཐེན་ཅོ་ཀའི་བྲག་འཁྱུར་སོགས་རོགས་འཐེན་གངས་༡༠ ལྟ།
255. དག་ལྟ་རྒྱ་ཆུ་མཆོས་བྲིས་པའི་མནའ་བཅད་དོན་ཁོ་སྐྱོ་སྐྱའི་རིགས།
256. བཀྲ་ཤིས་ཆོ་རིང་གིས་དག་སྒྲིག་བྱས་པའི་བག་མར་གཏོང་ཁའི་གདམས་ཆོག་དང་། རྡོ་རྗེ་མཁར་གྱིས་བྲིས་པའི་བག་སྟོན་གྱི་བཤད་པ་སོགས་བག་སྟོན་གྱི་བཤད་པའི་རིགས།
257. བཀོ་ལོག་པ་གྱུ་རུ་རྒྱལ་མཆན་གྱིས་བྲིས་པའི་མྱིང་གེ་སར་གྱི་བཤད་པ་བརྟུགས་ལས་ལྷག་ཆན་གྱི་བཤད་པ་མྱིང་སྐྱུང་ལས་བྱུང་བའི་བཤད་པའི་རིགས།
258. རྟ་མགྱིན་གྱིས་བྲིས་པའི་ཆང་བཤད་ན་བའི་བརྟུང་ལེན།
259. སངས་རྒྱས་ཆོ་བརྟན་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་དཔལ་རིས་ལུལ་གྱི་གཉེན་བཤད་དང་།
260. བསམ་གྲུབ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཨ་མ་དོའི་ཁེད་སྐྱོ་སོགས་ཁེལ་སྐྱའི་སྐོར།
261. གྲུང་གོའི་བོད་རིགས་མི་འབོར་གྱི་གངས་ཆད་འཕོ་འཁྱུར་དང་དེའི་ས་ཁམས་བྱལ་ཚུལ། གྲུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་མ་རྡོར་དང་སྟན་ནེའི་ཀུའུ་བཙུགས་ཤིང་ཕུར་ཕན་གྱིས་བསྐྱུར། ༡༩༩༡༩
262. བཙུག་མིང་ཆེན་གྱིས་སྤྱི་ལོ་༡༠༠༠ ལོར་མི་འབོར་ཞིབ་བཤེར་ཐེངས་ལྷ་བ་བྱལ་པའི་གངས་འབོར་སྤྱི་བསྐྱུགས།
263. མང་ཁིས་བྲིས་ཞིང་གནམ་སྐས་གྱིས་བསྐྱུར། དམངས་གཙོ་བཙུག་སྟོན་ལ་བོད་རིགས་མི་གངས་འཕར་བ་དལ་བའི་རྒྱ་རྒྱུ་འགའ་ཆོད་བརྗོད་བྱེད་པ། ཅེར་སྟེག ༡༩༡༡
264. སྐང་ཆར་གྱི་ཤེས་རབ་ཀན་པོའི་འབེལ་གདམ་ལས་ལོ་རྒྱུས་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ཕལ་ཆེར།
265. སྐལ་བཟང་ཆོ་བརྟན་དང་འཇམ་དབྱངས་སྟོ་གོས་སོགས་གྱིས་བྲིས། བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ས་ཁོངས་བསྐྱར་དུ་ལེགས་སྒྲིག་བྱས་ནས་མི་རིགས་རང་བདག་དབང་ཆར་དངོས་འབྲེལ་འགན་སྐྱོང་ཡོང་ཐབས་སྐོར་གྱི་བསམ་འཆར་འགའ་ཤས། ཡིག་ཆ་འདི་སྤྱི་ལོ་༡༩༡༡ ལོར། ཀན་སྟོ་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་གྱི་བོད་རིགས་ལས་བྱེད་པ་སྐལ་བཟང་ཆོ་བརྟན་དང་། འཇམ་དབྱངས་སྟོ་གོས། ཅོ་ནེ་དབང་རྒྱལ་སོགས་མི་གངས་བདུན་གྱིས་བྲིས་ཏེ། སྐབས་དེའི་རྒྱ་ནག་དབུས་གཞུང་།

ལ་ཕུལ་བས། རྒྱ་ནག་གི་སྲིད་འཛིན་དུ་ཡའོ་པར་གི་ཆོར་ཤུགས་དང་འབྲེལ་ཏེ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ས་
ཡོམ་རྒྱུད་རིགས་བརྒྱབ་ཀྱང་ཁོངས་ནས་པའི་དམིགས་ལུལ་སྒྲུབས་པོ་ཆེ་ལ་དཔག་པའི་གྲུབ་འབྲས་
མ་ཡང་། བོད་མི་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་ཡིག་ཆ་དེ་ཆར་གཅིག་བསྐྱུག་དགོས་པེས་ལྟ་བུ་ཡིན།

266. རྗེ་ཆོས་པོ་མཁའ་མཆོད་དག་དབང་གྲགས་པའི་ནམ་ཐར་མདོར་བསྐྱུས་ཆེས་ཤྱ་བ་བྲེགས་མ་ཙམ།

267. བོད་དུ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལས་ཀ་བྱེད་རིང་གི་གནས་ཚུལ་རགས་ཙམ་སྒྲིང་བ། ཁྲིང་ཤི་ཀྱང་གིས་
བྲིས། (བོད་ལྗོངས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་སྐོར་ཆོག་རིག་གནས་ལོ་རྒྱུས་རྒྱ་ཆ་ཞིབ་འཇུག་ལུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་།

268. རོར་ཞིག་དོར་དུག་སྒྲེམས་སྒྲོས་བྲིས་པའི་ཁྲི་ཆེན་གྱང་ཐར་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་དུས་འཁོར་
དབང་ཆེན་ཐེངས་བརྒྱ་བ་གནང་བའི་གནས་ཚུལ་རགས་བསྐྱུས།

269. མཁའ་འགོ་རྒྱལ་གྱིས་བྲིས་པའི་ལྷ་ཤུའུ་སྒྲང་གིས་དོ་ཀྱར་དུག་གཞོན་བྱས་པའི་ལོ་རྒྱུས་
མདོར་བསྐྱུས། གཅན་ཆ་རྒྱུད་རིག་གནས་ལོ་རྒྱུས་རྒྱ་ཆ་བདམས་སྒྲིག

270. བོད་ཆོལ་གསུམ་གྱི་ཁུལ་དུ་གནས་པའི་ལྗོངས་དང་ཁུལ་རྒྱུད་བཅས་ཀྱི་ས་མིང་། (བོད་དབྱིན་
ཀྱ)ཀྱ་གར་དཔར་མ།

271. ལྷལ་བཟང་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་བྲིས་པའི་དོ་སྣང་ལྟ་རྒྱུད་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་ས་མིང་རི་ལྟར་འདོགས་
དགོས་པའི་ཚུལ་རགས་ཙམ་དབུད་པ་ཐོག་མའི་འཆར་སྣང་། མ་ཟིན།

272. གོ་ཤུལ་གྲགས་པ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་བྲིས་པའི་རྒྱ་བོད་གཉིས་ཀྱི་རྩ་མིང་བསྐྱར་ནས་བོད་
རིགས་ལ་རྩ་མིང་ཡོད་པའི་སྐོར་ཆེ་ཡོང་ཙམ་བརྗོད་པ། རྩབ་བྱང་མི་རིགས་སྒོབ་གྲུ་ཆེན་མོའི་
རིག་གཞུང་དུས་དེབ། ༡༩༩༩། ༡

273. རྒྱ་རིངས་ཤར་འཕགས་ཀྱིས་བྲིས་པའི་གཅན་ཆའི་ཆོས་ཆང་མའི་ཐུགས་འཆམ་གྱི་བྱང་ཚུལ་
དང་དེའི་རྒྱ་ཆལ་སྐོར་རགས་ཙམ་སྒྲིང་བ། བོད་ལྗོངས་རྒྱ་ཆལ་ཞིབ་འཇུག ༡༩༩༥། ༡

274. དགའ་སློབ་བཟང་དཔལ་ལྷན་གྱི་དཔལ་ཆལ་སྒྲོབས་ཀྱི་ལ་སྒྲེའོང་། རྒྱལ་མོ་ཆ་བ་རོང་དུ་
གནས་སྐོར་བྱས་པའི་མཐོང་ཐོས། བོད་ལྗོངས་ཞིབ་འཇུག ༡༩༩༠། ༡

275. རིན་ཆེན་རྒྱལ་བོ་དང་རེབ་གོང་རྩོ་རྩོ་ཐར་གཉིས་ཀྱིས་བྲིས་པའི་སྐུ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འབྲེལ་
དང་རོང་བོ་དགོན་ཆེན་གཉིས་ནས་དར་བའི་བོད་ཀྱི་“ནམ་ཐར་”སྒྲོས་གར་གྱི་བྱང་བ་བརྗོད་
པ། གྲུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག ༡༩༩༥། ༡

གོང་གི་འཕྲོས་མཐུད། གྲུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག ༡༩༩༥། ༡

276. དགོན་མཆོག་བསམ་གཏན་དང་དམ་ཆོས་གཉིས་ཀྱིས་བྲིས་པའི་སྐུ་བྲང་དགོན་པའི་གསེར་
ཁྲི་ནམ་བཞིའི་ནམ་ཐར་ཉུང་བསྐྱུས། བོད་ལྗོངས་ཞིབ་འཇུག ༡༩༩༡། ༡

277. མེད་གཞོན་རྟོ་རྟེན་ཅོད་པས་བྲིས་པའི་རེབ་གོང་རྒྱ་རྩལ་དང་དེའི་བྱུང་ཆོས་རགས་ཅམ་བརྟུན་པ། བོད་ལྗོངས་རྒྱ་རྩལ་ཞིབ་འཇུག་ ༡༩༩༡། ༥
278. རྟོན་ཐར་རྒྱལ་གྱིས་བྲིས་པའི་རེབ་གོང་རྒྱ་རྩལ་དང་ཆོས་ལུགས་བར་གྱི་འབྲེལ་བའི་གཏམ་རྩོམ་ཅམ་སྒྲིབ་པ། མཆོ་སྒྲོན་སྒྲོབ་གསོ། ༡༩༩༡། ༩
279. དབང་རྒྱལ་གྱིས་བྲིས་པའི་ཀན་ལྷོ་ཁུལ་གྱི་བོད་མིའི་ཡུལ་སྒོལ་གོམས་གཤེས་མདོ་ཅམ་སྒྲིབ་པ། གྲུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ ༡༩༩༥། ༤
280. རིན་ཆེན་སྒོལ་མས་བྲིས་པའི་རེབ་གོང་རྒྱལ་བོ་ས་ཁུལ་གྱི་གཞེན་སྒོལ་སྐོར་སྒྲིབ་པ། གྲུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ ༡༩༩༡། ༩
281. མོ་སྒྲུང་ཐར་རྒྱ་མཆོས་བྲིས་པའི་བྱོ་ཆང་ས་ཆའི་བག་སྒྲོན་གྱི་ཆོ་ག་མེ་ཏོག་ཆོམ་བྲ། སྒྲུང་ཆར། ༡༩༩༤། ༡ བོད་གི་འཕྲོས་མཐུད། སྒྲུང་ཆར། ༡༩༩༤། ༩
282. རིན་ཆེན་སྒྲོན་མས་བྲིས་པའི་རེབ་གོང་རྒྱལ་བོ་ས་ཁུལ་གྱི་ཡུལ་ཁྲིམས་སྐོར་སྒྲིབ་པ། གྲུང་གོའི་བོད་ལྗོངས། ༢༠༠༠། ༡
283. བག་པ་ཆེ་རིང་གིས་བྲིས་པའི་སྐུ་འབྲུམ་བྱམས་པ་སྒྲིབ་གི་མེ་ཏོག་མཆོད་པའི་སྐོར་རགས་ཅམ་བརྟུན་པ། བོད་ལྗོངས་ཞིབ་འཇུག་ ༡༩༩༩། ༤
284. ཨ་མཁོན་བཀྲ་ཤིས་དང་ནམ་སྐས་གཞིས་གྱིས་བྲིས་པའི་མདོ་སྐྱོད་དྲུང་དར་ཆེ་བའི་དྲུག་པའི་རྒྱ་རྩལ་སྐོར་སྒྲིབ་པ། བོད་ལྗོངས་རྒྱ་རྩལ་ཞིབ་འཇུག་ ༡༩༩༡། ༩
285. བསོད་ནམས་ཆེ་རིང་གིས་བྲིས་པའི་མདོ་སྐྱོད་གཅན་ཆའི་ཡུལ་དྲུང་དར་བའི་མདའ་ཅེད་ལ་རགས་ཅམ་དབྱད་པ། བོད་ལྗོངས་ཞིབ་འཇུག་ ༡༩༩༡། ༤
286. རྟོན་ཐར་རྒྱལ་གྱིས་བྲིས་པའི་རེབ་གོང་རྒྱ་རྩལ་དང་ཆོས་ལུགས་བར་གྱི་འབྲེལ་བའི་གཏམ་རྩོམ་ཅམ་སྒྲིབ་པ། ཆོ་སྒྲོན་སྒྲོབ་གསོ། ༡༩༩༡། ༡
287. པར་རྟོ་རྟེན་བྲིས་པའི་ཨ་མདོའི་ནམ་ཐར་གྱི་བྱུང་འཕེལ་སྐོར་རགས་ཅམ་བརྟུན་པ། བོད་ལྗོངས་ཞིབ་འཇུག་ ༡༩༩༤། ༤
288. གཅན་ཞི་གཞོན་གྱིས་བྲིས་པའི་ཅོང་ཁའི་ལྷོ་རྒྱུད་དྲུང་དར་བའི་བོད་ཀྱི་ལྷ་འཆམ་སྐོར་རགས་ཅམ་སྒྲིབ་པ། བོད་ལྗོངས་རྒྱ་ཞིབ་འཇུག་ ༡༩༩༡། ༡
289. གཅན་ཆའི་ཆེད་བང་རྟོ་རྟེན་བྲིས་པའི་འཛམ་སྐྱིད་དྲུང་སྐྱོད་གྲགས་བྲལ་པའི་རེབ་གོང་རྒྱ་རྩལ་དང་འབྲེལ་བའི་སྐོར་སྒྲིབ་པ། བོད་ལྗོངས་རྒྱ་རྩལ་ཞིབ་འཇུག་ ༡༩༩༡། ༩
- ནམ་སྐས་གྱིས་བྲིས་པའི་མཆོ་སྒྲོན་ལྷོ་ཤར་དྲུང་དར་བའི་དྲུག་པའི་རྒྱ་རྩལ་ལ་ཏོག་ཞིབ་བྱས་པའི་དབྱད་གཞིའི་ཡིག་རིགས། བོད་ལྗོངས་རྒྱ་རྩལ་ཞིབ་འཇུག་ ༡༩༩༡། ༩

290. རེབ་ས་ཆེ་རིང་ཕྱུ་ཁྱིས་བྲིས་པའི་རེབ་གོང་ཁྱུ་རྩལ་བྱང་འཕེལ་གྱི་སྒྲོར་རགས་ཙམ་སྒྲིང་
བ། བོད་ཕྱོངས་སྐྱུ་ཙལ་ཞིབ་འདུག ༡༩༩༥། ༡
291. རེབ་ས་ཆེ་རིང་ཕྱུ་ཁྱིས་བྲིས་པའི་སེང་གེ་གཤོང་ཡ་འགོ་དགོན་པའི་འཆམ་གྱི་འབྱུང་ཁུངས་
དང་འཕེལ་རིམ་སྒྲོར་སྒྲིང་བ། བོད་ཕྱོངས་སྐྱུ་ཙལ་ཞིབ་འདུག
292. སྐྱུ་རེངས་ཤར་འཕགས་ཀྱིས་བྲིས་པའི་མདོ་སྨད་གཙན་ཆའི་ཡུལ་ན་དར་བའི་མདའ་མའི་
སྐྱུ་ཙལ་ལ་རགས་ཙམ་དབྱད་པ། བོད་ཕྱོངས་སྐྱུ་ཙལ་ཞིབ་འདུག ༡༩༩༤། ༡
293. ཆེ་དབང་རྫོ་རྗེས་བྲིས་པའི་མདོ་སྨད་མདའ་ཆེ་དང་འབྲེལ་བའི་ལྷ་གསལ་བསང་གཏོང་སྒྲོར་
ཅུང་ཙམ་སྒྲིང་བ། བོད་ཕྱོངས་སྐྱུ་ཙལ་ཞིབ་འདུག ༡༩༩༡། ༡
294. གཙན་ཉིག་ཞོན་གྱིས་བྲིས་པའི་ཙོང་ཁའི་ཕྱོད་དུ་དར་བའི་མདའ་ཆེ་དཔྱད་སྒྲོར་སྒྲིང་བ། བོད་
ཕྱོངས་སྐྱུ་ཙལ་ཞིབ་འདུག ༡༩༩༤། ༡
295. ཨ་ཁྱིག་གིས་བྲིས་པའི་ཀན་ལྷོ་ཡུལ་གྱི་ཤིང་ལོ། (འདི་ཡིན་ཕྱི་ནི་ཤིང་སྒོར་ཡིན།) གངས་
ཕྱོངས་རིག་གནས། ༡༩༩༤། ༤
296. འགྲོ་མགོན་ཆོས་ཕྱུ་འཕགས་པའི་གསུང་འབྲུམ་ལས་འབྲེལ་ཡོད་ལོ་རྒྱུས་བརྒྱུས་པ། དཔལ་
ལྷན་སྐྱུའི་བཀའ་འབྲུམ་བོད་པ་བ་སྟེ་དགེ་ཤིང་དཔར་མ།
297. ཁ་སྐང་དཔལ་ཆེན་ཐར་གྱིས་བྲིས་པའི་ཕྱོ་འཇང་ཉེ་དུ་རྫོ་རིང་གི་སྒྲོར་སྒྲིང་བ། བོད་ཕྱོངས་
ཞིབ་འདུག ༡༩༩༡། ༡
298. གངས་འཆོས་བྲིས་པའི་གྲུ་མ་བཙན་པོའི་ལོ་རྒྱུས་སྒྲོར་གྱི་གནད་དོན་འགའ་ལ་དབྱད་པ།
ཀྱང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག ༡༩༩༡། ༣
299. བསོད་ནམས་ཆོས་ཕྱུ་ཁྱིས་བྲིས་པའི་བོད་ཀྱི་གནད་པོའི་རྫོ་རིང་། རྫོ་བཞོས་ཡི་གེ གྲིལ་
བུའི་ཁ་བྱང་བཙས་ཀྱི་འབྲེལ་བ། ཀྱང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག ༡༩༩༡། ༣
300. རྣམ་སྤྲས་ཀྱིས་བྲིས་པའི་ཙོང་ཁ་ཕྱུ་པོའི་གནས་གི་སྒྲོས་རིམ་ལ་ཅུང་ཙམ་དབྱད་པ། ཀྱང་
གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག ༡༩༩༡། ༡
301. ཆ་རིས་བན་དེ་སྒྲོམ་གྱིས་བྲིས་པའི་བོད་དུ་དར་བའི་བོན་པོའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་དར་རྒྱུད་དང་
འབྲེལ་ནས་སྤྲ་བས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་གནད་དོན་འགའ་རགས་ཙམ་སྒྲིང་བ། ཅེར་སྟེག
འདུ་ཨ་བོ་དང་འདུ་ཀུན་བདེའི་འདུའི་རུས་མཛོད་གཡུ་འབྲུག་སྒྲོན་མའི་བཞུད་སྒྲ།
302. མཁའ་འགྲོ་ཆེ་རིང་གི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གི་འབངས་ཀྱིན་ལོག་རགས་ཙམ་སྒྲིང་བ།

680 བདེ་སྐྱོད་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་ལས་སྡེ་ཆོའི་སྐོར་སྒྲུགས་བཅ་དང་བོ།

303. བོད་ཆགས་ཡུལ་གྱི་ས་དབྱ་སྤྱོད་མོ་གན་རྒྱལ་དུ་ཉལ་བ་ལྟ་བུ་ལ་གནོན་བྱས་པའི་དཔེ་རིས་གསལ་བའི་ཞལ་ཐང་རྟོག་ཞིབ་ལམ་ཙམ་བྱས་པ། ཨའོ་གའོ་ཀུས་ཀྱིས་བཅམས་ཤིང་ཆོད་བར་གིས་བརྒྱུར། བོད་ལྗོངས་རྒྱ་རྒྱུ་ཆལ་ཞིབ་འདུག ༡༩༩༣༡
304. མཆོ་སྤྱོད་ཞིང་ཆེན་དུར་ལམ་རྫོང་གི་བོད་བཙན་པའི་བར་སའི་སྐོར་བརྗོད་པ། རྟིང་ལྷགས་རྒྱལ་གྱིས་བརྒྱུར། གངས་ལྗོངས་རིག་གནས། ༡༠༠༩༡ ༩
305. དག་དབང་རྒྱལ་མཆན། ཆོས་རྒྱལ་སྤོང་སྐམ་པོས་ལི་ཡུལ་གྱི། དག་ཚུལ་གཉིས་ལ་དངོས་གྲུབ་བསྟུལ་བ། སྤང་རྒྱན་མེ་ཏོག ༡༩༩༤༡ ༡
306. ཆོད་བར་རྟོ་རྟེས་བྱིས་པའི་བཙན་པོ་ལྟ་བུ་ཐོ་ཐོ་རི་སྤྱོད་ཤལ་བར་གྱི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་སྐོར་བྱར་ཙམ་སྤེང་བ། གངས་ལྗོངས་སྤོང་བ་གས། ༡༩༩༥༡ ༩
307. བསོད་ནམས་ཆེ་རིང་གིས་བྱིས་པའི་མཆོ་སྤྱོད་ས་ཁུལ་གྱི་བར་ས་ཆས་དུས་རབས་ཀྱི་ཁ་རུབ་རིག་གནས་སྐོར་རགས་ཙམ་སྤེང་བ། བོད་ལྗོངས་ཞིབ་འདུག ༡༠༠༡༡༡
308. རྟོར་ཞིག་དོར་དུག་སྤེམས་སྤོས་བྱིས་པའི་སྤོང་བཙན་སྐམ་པོ་ནས་སྤང་དར་བར་གྱི་ལོ་ཆོགས་གཏན་འབེབས་ལུང་རིགས་བདུད་ཆའི་རྒྱན་བཟང་། བོད་ལྗོངས་ཞིབ་འདུག ༡༩༩༡༡ ༡
309. ཆབ་འགག་རྟོ་རྟེས་རིང་གིས་བྱིས་པའི་རྒྱ་བཟའ་ལྷན་ཁྲིན་གོང་རྟོ་དང་འབྲེལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་འགར་དཔྱད་པ། བོད་ལྗོངས་ཞིབ་འདུག ༡༩༩༡༡
310. དཔལ་མགོན་རྒྱབས་ཀྱིས་བྱིས་པའི་རང་ཁུལ་གྱི་མི་རིགས་ས་མིང་འབྱུང་ཁུངས་རགས་ཙམ་དཔྱད་པ། ར་ཁུལ་གྱི་དེབ་ཐེར། ༡༩༩༥༡ ༤
311. ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་བྱིས་པའི་མཛོད་དག་ཞེས་པའི་མིང་རི་ལྟར་ཐོགས་པ་ཡིན།
312. སང་ལུལ་དང་ལྷག་སྤོལ་གྱིས་བྱིས་པའི་བྲག་སྤྱོད་མོ་དང་སྤྱུ་ཡི་“གཏམ་རྒྱུད་དེས་ཡང་རྟིང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གསང་རྒྱ་གང་ཞིག་བཀོལ་ཡོད། བོད་ལྗོངས་སྤོང་བ་གྲ་ཆེན་མའི་རིག་དེབ། ༡༠༠༡༡
313. ཨ་མ་དོ་ཉི་མ་ཐར་གྱིས་བྱིས་པའི་བོད་མི་རིགས་གྲུབ་པའི་དུས་རབས་དང་གཞན་པའི་སྐོར་རགས་ཙམ་བརྗོད་པ།
314. རེབ་གོང་རྟོ་རྟེས་ལམ་ཀྱིས་བྱིས་པའི་གཏམ་ཁྲི་བཙན་པོ་མ་ཕྱོན་གོང་གི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཆེ་ལུང་ཙམ་བརྗོད་པ།
315. བསོད་ནམས་རྟོན་གྲུབ་ཀྱི་གནའ་རབས་བོད་དང་བྱང་ཕྱོགས་རྟུ་རིགས་རྒྱུད་ལ་གཏོགས་པའི་མི་རིགས་དག་གི་འབྲེལ་བ་ལ་རོབ་ཙམ་དཔྱད་པ། བོད་ལྗོངས་ཞིབ་འདུག ༡༩༩༩༡ ༩
316. སྤོན་སྤྱུག་གནས་ལྟ་རྒྱལ་གྱིས་བྱིས་པའི་སྤོན་ཆེན་མགར་དང་ཁོང་གི་བུ་རབས་ཆ་རྒྱུད་ནམས་ཀྱི་མཛད་འཕྲིན་ཆེ་ལོང་བརྗོད་པ། བོད་ལྗོངས་ཞིབ་འདུག ༡༩༩༩༡ ༡

317. ཉ་གོ་དང་འཕྲིན་ལས་གཉིས་ཀྱི་བོད་ཀྱི་རྩས་རྒྱུད་དབུང་གཞི་ཏམ་བུ་རའི་སྐྱ་དབྱངས།
318. རེབ་གོང་རྩོམ་ཁར་གྱི་བྱང་གི་འབྱུང་ཁུངས་ལ་དབུང་པའི་ཐོག་མའི་བསམ་ཚུལ།
319. རྣམ་སྤྲུལ་གྱིས་བྲིས་པའི་ཙོང་ཁ་བྱུལ་བོའི་གནས་གཞི་སྤྲུལ་རིམ་ལ་ཁུང་ཙམ་དབུང་པ། གྲུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག ༡༩༩༡ ༡
320. རྣམ་སྤྲུལ་གྱིས་བྲིས་པའི་མི་ཉག་དང་མི་ཉག་བྱུལ་རབས་ཀྱི་སྐྱོར་ཆེའོང་ཙམ་བརྗོད་པ། བོད་ཡུངས་ཞིབ་འཇུག ༡༩༩༠ ༩
321. མཁར་མེའུ་བསམ་གཏན་གྱིས་བཅུམས་ཤིང་བདེ་ཁང་བསོད་ཆོས་ཀྱིས་བསྐྱར་པའི་བོད་མའི་འབྱུང་ཁུངས་བརྗོད་པའི་གཏན་རྒྱུ་ལ་དབུང་པ། བོད་ཡུངས་སྐྱ་ཆུལ་ཞིབ་འཇུག ༡༩༩༡ ༡
322. འཇམ་དབྱངས་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་བྲིས་པའི་སོག་པོའི་ཆོ་བ་ཁག་གཅིག་མདོ་སྐད་དུ་གཞིས་ཆགས་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་སྐྱོར་རགས་ཙམ་སྐྱེང་བ།
323. དགེ་བསྟེན་ཆོས་དཔལ་དར་དབྱང་གིས་བཅུམས་པའི་ཆག་ལོ་ཙྰ་བཙུག་རྩེ་དཔལ་གྱི་རྣམ་ཐར། རྒྱ་གར་དཔར་མ། (ལ་ར་ཏ་སི) ༡༩༩༩
324. མགོན་དབང་གིས་བྲིས་པའི་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་དང་ཁོང་གི་བཟུལ་ཤིས་འབྱུལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་མདོ་ཙམ་སྐྱེང་བ། གྲུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག ༡༩༩༤ ༩
325. རིག་གནས་གནའ་ཤུལ། (རྒྱ་ཡིག་དཔར་མ།)
326. ར་བ་བོད་རིགས་ཆའང་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་གྱི་རིག་གནས་ལོ་རྒྱུས་དཔལ་དུ་ཡིག་བདམས་བསྐྱེད་པ། སྤྱི་ལོ་དེ་བ་བདུན་པ། (བོད་ཡིག་གི་དེ་བ་གསུམ་པ།) ར་བ་ཁུལ་སྤྱི་དགོས་རིག་གནས་ལོ་རྒྱུས་དབུང་ཡིག་ཁང་། ༡༩༩༩ ༡༠
327. ཨ་དཀོན་མཆོག་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་བྲིས་པའི་མ་ལོ་སོག་ཡུལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་རྟེན་གྱི་དོན་ཆེན་གསལ་བའི་མེ་ལོང་། (མ་ལོ་སོག་རྩོད་གྱི་རིག་གནས་ལོ་རྒྱུས་དབུང་ཡིག དེ་བ་དང་བོ།)
327. འཇུ་ཨ་བོ་དང་འཇུ་ཀུན་བདེ་ཡིས་བསྐྱེད་པའི་འཇུ་རྩས་མདོ་དུ་བྱུང་ཆུལ་མདོན་པར་བརྗོད་པ་གཡུ་འབྱུག་སྟོན་མའི་བཞད་སྐྱ། མགོ་ལོག་རིག་གནས་ལོ་རྒྱུས་དེ་བ་གསུམ་པ།
328. ཀུན་དགའ་བཟང་བོ་དང་འགྲོ་པན་མཐའ་ཡས་ཀྱིས་བྲིས་པའི་མགོ་ལོག་ཨ་སྐྱོང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཙམ་འདྲིན་སྟོན་ཆེག་བྱང་སྟོང་ཞལ་ལུང་།
329. ཏོར་ཁང་བསོད་ནམས་དཔལ་འབར་གྱི་གསུང་ཚཱ་ཕྱོགས་བསྐྱེད་པ། གྲུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
330. དཔྱད་གཞི་བསམ་གཏན་གྱིས་མཛད་པའི་དགས་པོའི་མི་རིགས་ཀྱི་གནད་དོན་སྐོར། སྐྱང་ཆར། ༡༩༩༡ ༡

331. རེབ་གོང་རྫོ་རྩེ་མཁར་གྱིས་བྲིས་པའི་ཕོ་བོ་ཕྱོད་གི་སྐོར་རགས་ཅམ་སྒྲིང་བ། བོད་ཕྱོད་ས་
ཞིབ་འདུག ༡༩༥༡༩
332. རེབ་གོང་རྫོ་རྩེ་མཁར་གྱིས་བྲིས་པའི་ཕོད་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ལས་འཕྲུས་ཏེ་མི་འུ་རིགས་བཞེ་སྐྱུགས་
གྱི་སྐོར་རགས་ཅམ་སྒྲིང་བ། གྲུང་གོའི་ཕོད་གྱི་ཤེས་རིག ༡༩༩༠༡
333. ལྷག་འབྲུམ་ཐར་གྱིས་བྲིས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལས་འཁྱེལ་པ་དེང་གང་ལ་ངོས་འཛིན་པའི་སྐོར་
མདོ་ཅམ་སྒྲིང་བ། མཆོ་སྒྲོན་སློབ་གསོ། ༡༩༩༤། ༡
334. ཆ་རིས་སྐལ་བཟང་ཐོགས་མེད་གྱིས་བྲིས་པའི་རུས་སྐལ་ཤུན་སྐྱུགས་གྱི་ཡིག་ཆ་དེ་ཆེན་མོ་
ལས་བྱུང་བའི་འབྲེལ་ཡོད་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུས་འགའ་མཚན་སྒྲིབ་མདོར་བསྟན་ཅམ་བྱེད་པ། གྲུང་
གོའི་ཕོད་གྱི་ཤེས་རིག ༡༩༩༡། ༤
335. རྣམ་སྤྲས་གྱིས་བྲིས་པའི་མི་ཉག་དང་མི་ཉག་རྒྱལ་རབས་གྱི་སྐོར་ཆེ་ལོང་ཅམ་བཟོད་པ། བོད་
ཕྱོད་ས་ཞིབ་འདུག ༡༩༩༠། ༩
336. རེབ་གོང་རྫོ་རྩེ་མཁར་གྱི་མི་ཉག་སྐོར་རགས་ཅམ་སྒྲིང་བ། བོད་ཕྱོད་ས་ཞིབ་འདུག ༡༩༩༤། ༩
337. སྒོ་བྲོས་རྒྱ་མཆོས་བྲིས་པའི་ཕོད་མི་བྱ་གདུང་དུག་གི་བྱུང་བའི་བཟོད་པ་ལས་རྒྱ་ཆ་སྐའི་སྐོར།
བོད་ཕྱོད་ས་ཞིབ་འདུག ༡༩༩༤། ༩
338. ཏུ་ཀ་ན་གྱིས་བྲིས་པའི་སི་ཁྲོན་མི་རིགས་ས་ཁུལ་གྱི་ས་སྒྲིབ་པའི་ལམ་ལུགས་ཆེ་ལོང་ཅམ་
སྒྲིང་བ། བོད་ཕྱོད་ས་ཞིབ་འདུག (གསར་གཏོད་དེབ) ༡༩༩༡།
339. ཆོགས་གཉིས་རྫོ་རྩེ་མཁར་གྱིས་བྲིས་པའི་ཕོད་དམག་ཅེས་པའི་ས་ཆར་སྒྲོད་པའི་གངས་ཅན་པའི་འབྲུང་
ཁུངས་སྐོར་སྒྲིང་བ། བོད་ཕྱོད་ས་ཞིབ་འདུག ༡༩༩༡། ༩
340. རེབ་གོང་རྫོ་རྩེ་མཁར་གྱིས་བྲིས་པའི་ཕོད་མིའི་འབྲུང་ཁུངས་ཆེ་ལོང་ཅམ་བཟོད་པ། བོད་
ཕྱོད་ས་ཞིབ་འདུག ༡༩༩༤། ༡
341. སྒོ་བཟང་དར་རྒྱས་གྱིས་བྲིས་པའི་ཕྱེ་སྤྱིད་སངས་རྒྱལ་རྒྱ་མཆོ་དང་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་
དབྱངས་བཞད་པ་གཉིས་གྱི་འབྲེལ་བའི་སྐོར་སྒྲིང་བ། མཆོ་སྒྲོན་སློབ་གསོ། ༡༩༩༡། ༩
342. ཆེ་ཏན་ཞབས་བྱུང་གིས་བཅམས་པའི་སྒྲ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་རྣམ་པར་ཐར་བ་
མདོ་ཅམ་བཟོད་པ་བྱུང་བསྟན་ཁང་བཟང་མཛེས་པའི་དོག
343. ཡབ་རྩེ་སྒྲ་མ་སྐལ་ལྟན་རྒྱ་མཆོའི་གསུང་འབྲུམ་བོད་དང་པོ་ལས་མདོ་སྐྱོད་ཨ་མདོའི་ཕྱོགས་
སུ་བསྟན་པ་དར་ཚུལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྟན།
344. རེབ་གོང་རྫོ་རྩེ་མཁར་གྱིས་བྲིས་པའི་ཕོ་བོ་ཕྱོད་གི་མི་རྒྱུད་ཁག་ཅིག་ཡུལ་གང་དུ་གནས་པ་
རགས་ཅམ་སྒྲིང་བ། བོད་ཕྱོད་ས་ཞིབ་འདུག ༡༩༩༩། ༩

345. ཤེས་རབ་ཉི་མ་དང་ཀམ་ཁུལ་མཚན་གཉིས་ཀྱིས་བྲིས་པའི་བོད་རིགས་དཔོན་དཔག་ནམས་
ཀྱིས་མེས་ཁུལ་ཤར་ལྷོ་མཚོ་རྒྱུད་ཀྱི་དབྱིན་འགོག་གཡུལ་སའི་ཐོག་བཞག་པའི་དཔག་འཐབ་བྱས་
རྗེས། གྲུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག ༡༩༩༠། ༡
346. ཆབ་འགག་ཏུ་མགྱིན་ཀྱིས་བྲིས་པའི་བོད་དང་ཆང་རིགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བཤད་པ། བོད་
ལྗངས་ཞིབ་འཇུག ༡༩༩༡། ༡
347. ༡༩༩༡།༡༩༩༥ ལའི་བར་ཀན་ལྷོ་ཁུལ་དུ་ཐ་སྐྱེལ་གདན་སར་བཀོད་པའི་རེུ་མིག ཨ་
ཁྱིག་དང་དབང་ཁུལ་གྱིས་བསྐྱེད་སྤྱོད།
348. ལྷ་མོ་རྒྱབས་ཀྱིས་བཤུས་པའི་ཀན་ལྷོའི་ལོ་རྒྱུས་སྤེང་བྱུང་བའི་བོད་ཀྱི་མཁས་མཆོག་འགའི་
འཁྲུངས་འདས་རོ་སྤྲོད་པུ། ལྷ་ཟེར། ༡༩༩༦། ༡
གོང་འཕྲོས ༡༩༩༦། ༡
349. ཤེས་རབ་བསྟན་པའི་ལྷ་བས་བྲིས་པའི་ཆན་གཉིས་ཅེ་དབུས་དཔོན་པའི་ལོ་རྒྱུས་རགས་ཙམ་
བརྗོད་པ། ལྷ་ཟེར། ༡༩༩༦། ༡
350. ལྷ་མོ་རྒྱབས་ཀྱི་དཔོན་མཆོག་དམ་ཆོས་ཡར་འཕེལ་གྱི་ནམ་ཐར། ལྷ་ཟེར། ༡༩༩༧།
351. བུ་མཛངས་ཀྱིས་བྲིས་པའི་ཁུལ་མཁན་པོ་གཤམ་པ་ཁུལ་མཚན་གྱི་ནམ་ཐར་མདོར་བསྟུས་
སུ་བཀོད་པ། ལྷ་ཟེར། ༡༩༩༧། ༡
352. ཁུལ་མཁན་ལྷ་མོ་རྒྱབས་ཀྱིས་བྲིས་པའི་ཀན་ལྷོའི་ལོ་རྒྱུས་སྤེང་བྱུང་བའི་བོད་ཀྱི་མཁས་མཆོག་
འགའི་འཁྲུངས་འདས་རོ་སྤྲོད་པུ། ལྷ་ཟེར། ༡༩༩༡། ༡
353. ལྷ་མོ་རྒྱབས་ཀྱིས་བྲིས་པའི་ཀན་ལྷོའི་ལོ་རྒྱུས་སྤེང་བྱུང་བའི་བོད་ཀྱི་མཁས་མཆོག་འགའི་
འཁྲུངས་འདས་རོ་སྤྲོད་པུ། ལྷ་ཟེར། ༡༩༩༦། ༤(གོང་འཕྲོས) ལྷ་ཟེར། ༡༩༩༡། ༡
354. སོག་པོའི་མང་ཆོས་ཁུལ་དག་གི་དབང་བོའི་ནམ་ཐར། སྤགས་མང་ཞིབ་འཇུག་ལས་བཤུས།
355. རྒྱང་རྒྱལ་ལུང་རྟོགས་སྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་ནམ་ཐར་བསྟུས་པ་ཆོགས་གཉིས་རིན་ཆེན་གཏོར་
མཛོད། མཚོ་སྤྲོད་སྤྱོད་གསོ། ༡༩༩༡། ༡
356. རྒྱང་རྒྱལ་ཁུལ་གྱི་སྤྱི་མཐུན་ནམ་ཐར་བསྟུས་འདྲིན་གྱི་མཉམ་མེད་ཤེས་རབ་ཁུལ་མཚན་མཆོག་
གི་ནམ་ཐར་མདོར་བསྟུས་སུ་བརྗོད་པ་ཡིད་ཀྱི་མཚོད་སྤྱོད། མཚོ་སྤྲོད་སྤྱོད་གསོ། ༡༩༩༦།
357. ཉིན་ལིན་དུའི་ཡིས་བཅམས་པའི་ཡི་གེ་མ་བུང་སྤྲོད་ཀྱི་རྟོ་ཆས་དང་བྲག་བཀོས་རི་མོ་ལས་
བོད་ཀྱི་གནའ་བོའི་ལུས་ཆལ་སྤྲོད་པ། མི་འགྱུར་གྱིས་བསྟུར། གྲུང་གོའི་བོད་ལྗངས། ༡༩༩༧།
358. གཤམ་པ་སྤྲོད་ལམ་སྤོ་གོས་ཀྱིས་བཅམས་པའི་སྤྲོད་ཀྱི་གཏམ་མེ་ཉིག་སྤྲོད་བཞེས་བྱ་བ་ནེུ་
པཎ་དེ་ཏས་མཛད་པ། གྲུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག ༡༩༩༧། ༤

359. གྲུང་ཐང་བསྟན་པའི་སྐོན་མེས་མཛད་པའི་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྟེན་
བཞེངས་པ་དང་ཐུག་མཆོད་སྐོར་བའི་ཕན་ཡོན་བསྟན་པ་ནམ་
དཀར་ལས་ལ་སྐྱལ་བྱེད་དཀར་ཆག་ལྟའི་རྩ་ཆེན། ཟླ་བེར། ༡༩༩༡། ༡། ༡། ༡༩༩༡། ༡། ༩
༡༩༩༤། ༡ བཅས་སུ་མཐུན་འགོད་བྱས་འདུག།
360. སྐྱལ་མིང་བ་སྐྱུ་མཆོག་གིས་བཅམས་པའི་མ་ཡུལ་བསམ་གཏན་ཆོས་འཁོར་སྒྲིང་གི་ལོ་རྒྱུས་
མདོ་ཙམ་བརྗོད་པ་ཀུན་གསལ་མེ་ལོང་།
361. དཔལ་རྟོག་གིས་བཅམས་པའི་བཀའ་འཁྱུར་གྱིས་མ་དང་དཔར་མ་ཁག་གི་དོ་སྙོམས། གྲུང་
གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ ༡༠༠༠། ༩
362. ཆོ་ཏན་ཞབས་བྱུང་གིས་བཅམས་པའི་མདོ་སྐྱོད་གྲུབ་པའི་གནས་ཆེན་དན་ཏིག་ཤེལ་གྱི་རི་
བོ་ནས་དམར་གཡོ་གཙང་གསུམ་དང་སྐྱེ་ཆེན་པོས་བསྟན་པའི་མེ་རི་གནས་འདི་ནས་རི་ལྟར་བསྐོས་
ཚུལ། ༡༩༩༡། ༡ གོང་འཕྲོས།) ༡༩༩༡། ༩
363. སྐལ་བཟང་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་བཅམས་པའི་ཁྲི་ཆེན་ཡོངས་འཛིན་སྲིད་སྐྱོང་ཆེ་སྐོན་སྒྲིང་དག་
དབང་འཇམ་དཔལ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཆོའི་ནམ་ཐར་མདོར་བསྐྱུས།
364. ཁམས་སངས་བན་དེ་མཁར་གྱི་ཁ་གྱའི་ཆོགས་གསུམ་རི་ཁྲིད་བཏབ་ཚུལ། ༡༩༩༡། ༡། ༩
365. ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་འཆོ་བྱེད་བསྟན་པ་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་མཛད་རྗེས་མདོ་ཙམ་བརྗོད་པ།
366. ཆོ་རིང་རྩོམ་གྱིས་པའི་ཀོ་ལུ་དགོན་པའི་ལོ་རྒྱུས། ༡༩༩༤། ༡
367. ལྷང་ར་སྟོབ་གྱའི་བསྟན་གོས་གྱིས་པའི་ཆོས་རྗེ་དོན་གྲུབ་རིན་ཆེན་གྱིས་ཐུག་འདེབས་མཛད་
པའི་སྤང་རའི་གསེར་ཁང་དོ་སྙོམས་མདོར་བསྐྱུས། ༡༩༩༡། ༩
368. བསྟན་ནམ་གྱིས་གྱིས་པའི་དཔལ་གཤེན་བསྟན་གཡུང་བྱུང་བདེ་ཆེན་སྒྲིང་གི་ལོ་རྒྱུས་མདོ་ཙམ་
སྒྲིང་བ། སྤང་རྒྱུ་མེ་ཏོག་ ༡༩༩༤། ༡
369. བན་ཆུང་སྐྱོད་གྱིས་གྱིས་པའི་དཔལ་རིས་ས་ཁུལ་གྱི་བོད་མིའི་ཡུལ་སྟོལ་གོམས་གཤེས་རགས་
ཙམ་སྒྲིང་བ། མཆོ་སྟོན་མང་ཆོགས་སྐྱུ་རྩལ། ༡༩༩༤། ༡
- 370A. བཀྲ་ཤིས་ཆོ་རིང་གིས་གྱིས་པའི་མདོ་སྐྱོད་མཁས་དབང་གསུམ་གྱི་སྐྱུག་ཅེ་ལས་ཐོན་པའི་
ཡུལ་ལྗོངས་གཅིག་གི་ཁྲུང་ཆོས་བརྗོད་པ་དོ་མཆར་འབྱམ་ལྟ། ༡༩༩༡། ༡
- 370B. གཙོས་དགོན་པའི་དོ་དམ་ལྟ་ཡོན་ལྟན་ཁང་གི་མདོ་སྐྱོད་གཙོས་སྐུས་མཁར་དགུ་ཐོག་མཐོང་
གོལ་ལྟ་ཁང་ཆེན་མོ་གསར་བཞེངས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཕན་བདེ་འདོད་འདོ། ཟླ་བེར། ༡༩༩༤། ༡། ༩
371. རྩོམ་ཆོས་སྐྱོང་གིས་གྱིས་པའི་མཆོད་རྟེན་རང་བྱོན་དང་དེའི་འཆར་སྤང་། མཆོ་སྟོན་
མང་ཆོགས་སྐྱུ་རྩལ། ༡༩༩༢། ༡

372. ཁྱི་ཀའི་འཕྱིན་ལས་ཁྱུང་གིས་བྱིས་པའི་མ་ཚུའི་འགམ་རྒྱུད་ཀྱི་གནས་ཆེན་གཉིས། མཆོ་
སྟོན་མང་ཆོགས་སྒྱུ་ཅལ། ༡༩༩༥། ༩
373. ལིས་ཚོང་དྲ་ཡིས་བྱིས་ཤིང་ཆེ་རིང་ནོར་བདག་གིས་བསྐྱུར་བའི་གོ་ཆང་བོད་རིགས་ཀྱི་ལོ་
རྒྱུས་དང་རིག་གནས་ཁྱུང་ཆོས་སྒྲོར་གྱིང་བ།
374. འཇམ་དཔལ་ཆོས་ཀྱི་བསྟན་འཛིན་འཕྱིན་ལས་ཀྱིས་བྱིས་པའི་འཇམ་གྱིང་ཆེན་པོའི་རྒྱས་
བཤད་སྟོན་བཅུད་ཀྱན་གསལ་མེ་ལོང་། ༡༩༩༥། ༡། ༩
375. གློ་བཟང་ལྷན་གྲུབ་དོན་རྒྱུད་མཆོ་དང་མདོ་དབྱས་མཐོ་སྒྲིབ་གཞིར་ཡུག་སྒྲུང་ཆར། ༡༠༠༠།༡
376. ཆབ་འགག་པ་དབྱངས་ཅན་དགའ་སྒོས་བྱིས་པའི་ལུང་བཀྱན་གྱི་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མའི་
སྟན་ཆོག་ལས་མདོ་སྒྲུང་སྟོང་ས་ལ་བསྟགས་པ་བརྗོད་པ། ༡༩༩༠། ༩
377. ལྷ་མོ་སྐུབས་ཀྱིས་བྱིས་པའི་མཆོ་སྟོན་པོའི་ཕྱོགས་སུ་གནས་པའི་མཁར་རྟེན་གཉིས།
378. དབང་འབྱུང་རྒྱལ་ཀྱིས་བྱིས་པའི་མཆོ་སྟོན་སྒྲོ་མེ་ས་ཆའི་ས་མིང་མདོར་བསྟུས། ཟླ་བེར།
༡༩༩༥། ༤ བོང་འཕྲོས། ༡༩༩༥། ༡
379. ལུ་རྒྱུན་པས་དབང་ཆེན་ཀྱིས་བྱིས་པའི་ལུ་རའམ་ལུ་ར་དན་འབྲོག་སྟེའི་ལོ་རྒྱུས་མདའ་མོ་
བསྟར་གང་། ༡༠༠༠ལོར།
380. བསྟེད་ལོན་ལུབ་བསྟན་ཕྱོགས་ལས་ནམ་རྒྱལ་གྱིང་གི་གདན་རབས་ངེས་དོན་ཆོས་སྒྱུ་མཆོའི་
རོལ་མོ། (ལག་བྱིས་མ་བོད་འབྱོར།) ༡༠༠༡། ༤
381. གསང་སྟགས་ཐེག་མཆོག་དོན་རྒྱས་བྱིས་པའི་རེབ་གོང་སྟགས་མང་གི་ལོ་རྒྱུས་དོན་རྒྱུད་མདོར་
བསྟུས། སྟགས་མང་ཞིབ་འཇུག་ ༡༠༠༡།༡༩ ༤
382. ཨ་པ་སེས་བསྟུས་བསྐྱུར་རྒྱལ་ཤོང་རྒྱལ་མོ་རྒྱལ་ཆུའི་ལྷགས་ཐག་བཅས་པ། ཤེས་བྱའི་བེཌ་མ། ༡
383. མིག་དམར་ཆེ་རིང་གིས་བྱིས་པའི་གཙང་ཞེས་པའི་ཡུལ་གྱི་ཐ་སྟངས་ལ་དབྱུང་བ། བོད་སྟོང་ས་
ཞིབ་འཇུག་ ༡༠༠༡། ༤
384. འོད་བེར་འཆོས་བྱིས་པའི་རིག་གནས་ཀྱི་ཁྱུང་པར་དང་སྒྱུ་ཚུལ་ལོ་རྒྱུའི་བར་གྱི་འགལ་འདྲ་
རགས་ཅན་བརྗོད་པ། བོད་སྟོང་ས་ཞིབ་འཇུག་ ༡༠༠༡། ༤
385. ལྷ་མོ་སྐུབས་ཀྱི་གུང་དོན་རྒྱུད་གི་བོད་རིགས་འཆོ་བའི་ལོ་རྒྱུས་སྒྲོར་རགས་ཅན་གྱིང་བ།
386. དབང་འབྱུང་རྒྱལ་ཀྱིས་བྱིས་པའི་མཆོ་སྟོན་ཞིང་ཆེན་ཁྱི་ཀའི་རྒྱུད་གི་ས་མིང་མདོར་བསྟུས།
ཟླ་བེར། ༡༩༩༥། ༡
387. ལུ་ར་མཁར་ཡིས་བསྐྱུར་བའི་མཆོ་སྟོན་གྱི་གནས་གཤེས་ཀྱི་ཁྱུང་ཆོས་དང་ཕྱིའི་ཆགས་རྒྱལ་
རགས་ཅན་གྱིང་བ། ཟླ་བེར། ༡༩༩༥། ༡

402. སངས་རྒྱལ་མཁར་གྱིས་བྲིས་པའི་རྟེན་འགྲུབ་ཡིག་ལས་“འབངས་ཀྱི་ནང་ན། རྟོན་
ཏེ་ཕུག་ཆམས་སྟེ་འདྲིམ་དཔལ་བའི་མཆན་མར། ལྷག་ཐོག་བུ་ལྷལ་ཏེ་”ཞེས་བྲུང་བའི་དོན་དང་
དེ་འབྲེལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་དཔྱད་པ།
403. རིན་ཆེན་བཀྲ་ཤིས་གྱིས་བྲིས་པའི་ཡོན་ཏྲུལ་རབས་ཀྱི་ཀྱང་དབྱང་སྲིད་གཞུང་ནང་གི་བོད་
རིགས་ཐོན་ཆེན་སངས་ལྷ། བོད་ལྗོངས་ཞིབ་འཇུག ༡༩༩༩། ༩
404. གཅན་ཉི་གཞོན་གྱིས་བྲིས་པའི་བོད་སྐད་ཀན་སྐྱོང་གི་སྐད་ཐོན་ཆེ་ལྷན་མས་ལ་གོང་མ་རིམ་བྱོན་
གྱིས་གནང་བའི་མཆན་བསྟོད་ཀྱི་ཆོ་ལོའི་མིང་ཆེ་ལོང་ཅམ་བཤད་པ། ཀྱང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག
༡༩༩༩། ༩
405. རྟོ་ལེན་གྱིས་བྲིས་པའི་ཆ་གན་ནོ་མོན་ཏན་ཆའི་བྲུང་བ་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་བག་ཆགས་རགས་
ཅམ་བཤེད་པ། ཆེར་སྟེག ༡༩༩༩། ༩
406. དབང་འབུམ་རྒྱལ་གྱིས་བྲིས་པའི་མདོ་སྟོན་ཡུལ་དུ་མིང་གསལ་ཆེ་བའི་ཁྱི་ཀའི་མཆོད་རྟེན་
དཀར་པོ། ལྷ་ཟེར། ༡༩༩༠། ༩
407. ལ་སྐང་བ་བཀྲ་ཤིས་ཆེ་རིང་གིས་བྲིས་པའི་ཨ་མདོ་སྐག་ཀྱི་མིང་འབྲེལ། བོད་ལྗོངས་ཞིབ་
འཇུག ༡༩༩༩། ༩
408. བསོད་ནམས་འབུམ་གྱིས་བསྟུས་པའི་ས་མིང་མཆམས་སྟོར། མཆོ་སྟོན་སྟོབ་གསོ། ༡༩༩༠། ༡
409. གཟུགས་འབུམ་ཐར་གྱིས་བྲིས་པའི་མདོ་སྟོན་ཀྱི་ཆོང་དང་ཁུལ་གྱི་མིང་འདོགས་ཚུལ་ལ་
མདོ་ཅམ་དཔྱད་པ། བོད་ལྗོངས་ཞིབ་འཇུག ༡༩༩༩། ༩
- ལ་སྐང་བཀྲ་ཤིས་ཆེ་རིང་གིས་བྲིས་པའི་ལ་སྐང་བས་ལ་སྐང་ཐད་ཀྱི་ལྷ་ཚུལ་བཤེད་པ།
410. ལུ་ཤེང་དུ་ཡིས་བྲིས་པའི་འདྲིམ་སྤྱིང་གི་ཤོག་རིང་གི་རིང་ཤོས་ཀྱི་མིང་ལ་ཡར་སྤྱང་གཙང་
པོའི་འགག་ཅེས་འདོགས་དགོས། ཀྱང་གོའི་བོད་ལྗོངས། ༡༩༩༩། ༩
411. ལྷལ་ཆེན་ཐེག་མཆོག་བསྟན་པའི་ཉི་མས་བྲིས་པའི་རྟོགས་ལྷན་སྟོན་ཤོལ་བཀྲ་ཤིས་འབྲེལ་
གྱི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྟུས། གངས་རིའི་འོད་ཟེར། ༡༩༩༩། ༡
412. བདེ་ཆེན་སྟོལ་མས་ཕྱགས་བསྟུས་བསྟུར་སྟོན་བྲུས་པའི་སྟོང་མཛེས་བལ་ཏི། བོད་ཆུང་བ།
(དཔྱད་ཡིག) ༢༠༠༠། ༡༠༩
413. བཤད་སྟབ་རྒྱ་ཆ་མཆོས་བྲིས་པའི་ཁྱི་ཀའི་མི་ཉག་མཆོད་རྟེན་གྱི་དཀར་ཆག་དད་གསུམ་ཉིན་
བྱེད་འདྲན་པའི་སྒྱ་རིངས། སྤང་ཆར། ༡༩༩༩། ༩
414. ལྷོ་གསལ་གྱིས་བྲིས་པའི་རྩ་ཡུལ་མཆོད་རྟེན་ལྷོ་ཐེག་ཆེན་བུམས་པ་སྤྱིང་གི་བྲུང་བ་བཤེད་
པ། སྤང་ཆར། ༡༩༩༠། ༩

415. སྐལ་བཟང་རིན་ཆེན་རྒྱལ་གྱིས་བསྐྱུགས་པའི་ར་རྒྱ་དགོན་པའི་བཀའ་འཁྱུར་གྱི་དཀར་ཆག་
ཅེར་སྟེག ༡༩༩༡ ༩ བོང་འཕྲོས། ཅེར་སྟེག ༡༩༩༡ ༩ བོང་འཕྲོས། ཅེར་སྟེག ༡༩༩༡ ༩
དཔལ་རྒྱུད་གྱིས་བྲིས་པའི་དཔལ་རིས་ཡུལ་གྱི་ཡུལ་སྐྱོང་ཆེན་པོ། ཀ་ཏྲོད་བྲག་དཀར་གནས་རི།
སྤང་རྒྱན་མེ་ཏོག ༡༩༩༢། ༩
416. ལྷགས་ཐར་རྒྱལ་གྱིས་བྲིས་པའི་སྒྲག་རི་ཐེས་པ་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་རྒྱུད་གི་ལོ་རྒྱུས་རགས་བསྟུས་
ལེགས་བཤད་གཏམ་གྱི་ཉིང་ཁ། སྤང་ཆར། ༡༩༩༥། ༩
417. ལུ་ཏྲེ་ཅང་གིས་བྲིས་པའི་མཆོ་སྤྱན་པོའི་འཕྲོ་འཁྱུར། སྤང་ཆར། ༡༩༩༡། ༩
ཡུན་ཆོགས་གྱི་མཆོ་སྤྱན་ས་ཕྱོགས་གྱི་དཔལ་དགའི་ཡིག་རིགས་རྒྱུད་བ། ཅེར་སྟེག ༡༩༩༡། ༩
418. འཇིགས་མེད་ཐེག་མཆོག་གི་ལོ་རྒྱུས་གྱི་འབེལ་གཏམ་བྱུང་བ། ཅེར་སྟེག ༡༩༩༡། ༩
419. བ་རེས་གྱི་པོར་སྒྲག་གི་རྒྱུ་རྒྱུད་སྐོར་རྒྱུད་ཟད་སྤྱིང་བ། ཅེར་སྟེག ༡༩༩༡། ༩
420. འཕྲིན་ལས་དང་ལྷ་མོ་ཆོ་བཏན་གཉིས་གྱིས་བྲིས་པའི་ཨ་མ་དོའི་ཅོང་ཁ་བཆོ་བྱུག་གི་རོ་སྤྱད་
མདོར་བསྟུས། ཅེར་སྟེག ༡༩༩༡། ༩
421. སངས་རྒྱལ་མཁར་གྱིས་བྲིས་པའི་སྤྱན་པོ་ཐང་དགའ་ལྡན་བཤད་སྒྲུབ་དར་རྒྱས་སྤྱིང་གི་ལོ་
རྒྱུས་རགས་ཅམ་བཟོད་པ། སྤྱི་ཟེར། ༡༩༩༡། ༩། ༩
422. དབང་རྒྱལ་གྱིས་བྲིས་པའི་ཅོ་ལོ་དང་བཅས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཐོར་བྱ་ནམས་རོ་སྤྱད་མདོར་བསྟུས།
ཀྱང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག ༡༩༩༡། ༩
423. དབལ་ཤུལ་བསྟན་ཆོས་གྱིས་བྲིས་པའི་ཀི་རྟི་དགོན་ཆེན་གསུམ་དང་འབྲེལ་བའི་སྤྱད་པོན་
རིམ་བྱོན་གྱི་བྱུང་བ་མདོ་ཅམ་བཟོད་པ། བོད་ལྗོངས་ཞིབ་འཇུག ༡༩༩༡། ༩
424. བན་དེ་མཁར་གྱིས་བྲིས་པའི་ཁ་གྲུ་མི་ཆོད་ཆོ་བྱུག་དང་དགེ་ལུན་བསྟན་འཕེལ་སྤྱིང་གི་བྱུང་
བ་མདོ་ཅམ་བཟོད་པ། སྤྱི་ཟེར། ༡༩༩༡། ༩
425. ལྷ་རྒྱལ་ཆེ་རིང་གིས་བྲིས་པའི་རེབ་གོང་མེད་གེ་གཤོང་གི་མི་རིགས་སྐོར་རགས་ཅམ་དཔལ་
པ། བོད་ལྗོངས་ཞིབ་འཇུག ༡༩༩༡། ༩
426. བཀྲ་ཤིས་དབྱངས་ཅན་དགའ་སྒོས་བྲིས་པའི་དཔལ་བདེ་མཆོག་གི་པོ་བྱང་ཆུན་གྱི་བྲག་
དཀར་ལ་གནས་མཇལ་དུ་བྱིན་པའི་མཐོང་སྤང་ཐོར་བ། བོད་ལྗོངས་ཞིབ་འཇུག ༡༩༩༡། ༩
བསེ་ཆང་སྤྱོད་བཟང་དཔལ་ལྡན་གྱིས་མཛད་པའི་གཏེར་ལུང་དགོན་པའི་ལོ་རྒྱུས་དང་གདན་རབས་
མདོར་བསྟུས། སྤྱི་ཟེར། ༡༩༩༡། ༩
427. སྐུ་ཅོ་སྐོམ་པ་ཆེ་རིང་གི་ཤོ་ཆང་གི་ཆོས་སྤྱིད་བྱུང་རིམ་མཐོང་གསལ་མེའོང་། སྤང་ཆར། ༡༩༩༡། ༩
428. སངས་རྒྱལ་གྱི་ཤོ་ཆང་རྩོ་རྩེ་འཆང་གི་བཤད་པ་རྩི་མེད་ཤེལ་གྱི་མེའོང་། སྤང་ཆར། ༡༩༩༡། ༩

429. ཀམ་མཁའ་འབུམ་གྱིས་བྱིས་པའི་བོད་གནའ་རབས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་དང་ལས་བརྗོད་པའི་སྣང་རི་
མཆོདག་དང་དེའི་སྐོར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་རྩལ་ཙམ་བརྗོད་པ།མཆོད་སྒྲུབ་སྒྲུབ་གསོ། ༡༩༩༡ ༥
430. རེབ་ཤོང་རྩོད་རྒྱུ་དབྱངས་རྒྱུ་མཆོས་བྱིས་པའི་མདོ་སྨྲ་ཙམ་རྩལ་བརྗོད་ཀྱི་དགོན་སྡེ་འགའི་
དོ་སྨོད། བོད་སྐད་སྐད་ཞེས་འདུག ༡༩༩༢ ༩
431. གྲང་ཐེན་ལུ་ཏུ་དང་གྲང་མའི་གཉིས་བྱིས་བྱིས་པའི་གྲང་ཤོད་བོད་མའི་འཕེལ་འཕྱར་སྐོར་
གྲང་ཤོད་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག ༡༩༩༥ ༩
432. རྩོད་རྒྱུ་མོ་བཟང་བསྟན་འདོན། ལུགས་རྒྱུ་ལེགས་པར་བཤད་པ་ནམ་མཁའི་བསྟན་བཅོས།
༡༩༩༥ལོར། རྩོ་སྐད་མ།
433. རྩམ་སྒྲུབ། འཛམ་གླིང་ས་རྒྱུ་ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་སྨྲ་དབྱངས།
434. གྲང་ཐང་སྐུ་ཐོང་རམ་ཕྱོག་གིས་སྨྲ་སྐོལ་ཞོག་སོགས་བདག་དབང་མཛད་ཚུལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་
སྤྱི་ཤེས་འཕེལ་མཛེས། སྨྲ་སྒྲུབ་བསྟན་པའི་ཉི་མས་བྱིས།
435. རྩམ་སྒྲུབ། གནའ་རབས་བོད་ཆེན་པོའི་མངའ་ཐང་སྐུང་བ་གངས་རིའི་རྩལ་སྒྲུབ།
དག་དབང་དགེ་ལེགས། ཀུན་མཁྱེན་སྐུ་མ་འཛམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྩོད་རྒྱུ་རྩམ་ཐར། ༡༩༩༥
ལོ་ལི་དཔར་མ།
436. རྩོ་རྩམ་གྲོལ་འཕྲིན་ལས་བསྟན་འདོན་རྒྱུ་མཆོད་རྩམ་ཐར། སྤྱོད་པ་འོད་ཟེར་གྱིས་བཅུམས།
༡༠༠༠ ལོར་སི་ཁོར་ཁྱུ་རྩལ་སྐོར་པར་སྒྲིག་ལྟོ་གནས་ཁང་། ཤོག་ངོས་༩༤༩ ཅན།
437. རྩོ་རྩོད་རྩོད་སྒྲུབ་ལོ་རྒྱུས། གཤེན་རུ་འབྲུབ་རྒྱལ་སོགས་བྱིས་ཆོས་སྒྲིག་བྱས། ༡༩༩༩
ལོར་རྩོད་རྩོད་སྒྲུབ་ལོ་རྒྱུས་བྱས། ཤོག་ངོས་༩༥༥ ཅན།
438. རྩོ་ལུ་ཀི་རྩོད་ཤོན་གྱི་ཆགས་རིམ། མོ་བཟང་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་བཅུམས། ཤོག་ངོས་༤༩
ཅན། ༡༩༩༩ ལོར་བྱིས་འདུག་ཀྱང་། དཔར་ཁང་གི་མིང་སོགས་བཞོད་མི་འདུག
439. རྩོད་ཆེན་བསྟན་པའི་སྐོན་མེ་སྒྲུབས་མཁོན་གྱི་རྩོད་ཀི་ཆང་གི་བཀའ་ཐམ་ལས་རྩལ་ཐོ་ལྟར་
བྱུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་དང་འབེལ་བའི་མཆོད་དོན་རྩམ་བཤད་དཔྱད་ལྟར་ཡིད་གྱི་མེ་ལོང་། ༡༠༠༠
ལོར་གྱི་རྩོད་ཀི་ལྟེ་པ་གྲུ་ཆང་གིས་དཔར་སྒྲུབ་བྱས།
440. གྱི་རྩོད་ཆང་དང་འབེལ་བའི་དག་རྒྱུ་ལོ་རྒྱུས་ཉམས་སྦྱང་ཆེན་པོའི་གཏམ་སྐུང་། དེབ་དང་
པོ། ༡༠༠༩ ལོར་གྱི་རྩོད་ཀི་ལྟེ་པ་གྲུ་ཆང་གིས་དཔར་སྒྲུབ་བྱས།
441. རྩམ་ཆང་ལྟོ་མོ་གྱི་རྩོད་ཤོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་མདོ་ཙམ་བརྗོད་པ་རྩོ་མཆར་ལྟོ་ལོ་ལོ། མཛོད་
དགེ་ཉི་མས་བཅུམས། དེབ་དཔེ་རྩོད་རལ་རྩོ་སྐད་བས་དཔར་ཁང་དང་དཔར་ལོ་སོགས་མིགས་ལ་
ཡང་། ༡༩༩༠ གྱུ་གངས་ཤིན་ཡིན་ནམ་སྐུ་མ།

690 བདེ་སྐྱོད་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་ལས་ཕྱེ་ཆོའི་སྐོར་སྒྲུགས་བཅ་དང་བོ།

442. ཡུལ་མགོ་ལོག་གི་ལོ་རྒྱུས་དེ་བ་ཐེར་པ་སྐྱོད་ཀྱི་པོའི་རྒྱུན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། དོན་གྲུབ་དབང་རྒྱལ་དང་ལོར་ཕྱེ་གཞིས་ཀྱིས་བཅུམས། ༡༩༩༩ ལོར་མཆོ་སྒྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་གིས་བསྐྱུན།

443. དཔལ་ལྷན་རྫོང་བའི་ཆོས་འབྱུང་རྒྱལ་བའི་ཆོས་ཚུལ་གསལ་བྱེད་ལྷ་བའི་སྒྲོན་མེ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། ངག་དབང་སློབ་སྤྱོད་གྲགས་པས་མཛད། ༡༩༩༩ ལོར་ཀྲང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་གིས་དཔར།

444. དཔལ་ལྷན་རྫོང་བའི་ཆོས་འབྱུང་རྒྱལ་བའི་ཆོས་ཚུལ་གསལ་བྱེད་ལྷ་བའི་སྒྲོན་མེ་ཞེས་བྱ་བའི་གཞུང་གི་ཁ་སྐོར་ལྷན་ཐབས་བརྒྱུད་རིམ་དཔལ་ལྷན་ལྷ་མ་གང་དག་གི་མཆན་ཉིད་པ་དུ་གསལ་བ་ཉི་གཞོན་འོད་སྤྲང་དད་པའི་པད་མོ་རྣམ་པར་བཞད་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། ངག་དབང་སློབ་སྤྱོད་གྲགས་པས་མཛད། ༡༩༩༩ ལོར་ཀྲང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་གིས་དཔར།

445. ར་ཁུལ་ནང་བཞུགས་བྱུང་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་དགོན་སྡེའི་མཆོམས་སྒྱུར་སྒྲན་པའི་དྲུང་སྒྲ། མྱིང་ཆོས་གསལ་དང་། དྲག་ཤུལ་ཤེར་གྲགས་སོགས་ཀྱིས་ཚུམ་སྒྲིག་བྱས། ར་ཁུལ་སྤྱིད་ཀྱིས་དང་། ༢༠༠༩ ལོར་ཀྲང་གོའི་བོད་བརྒྱུད་ནང་བཞུགས་སྡོད་མྱིང་ཞེས་དཔྱད་ཁང་གིས་དཔར། (ནང་ཁུལ་དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་ཡིན)

446. དཔལ་ལྷན་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྫོང་བའི་ལུགས་སྒྲ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་བཞུགས། བྱང་སེམས་རྒྱལ་བ་ཡི་ཤེས་ཀྱིས་བཅུམས། ༢༠༠༩ ལོར་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་གིས་དཔར།

447. རྩེ་བཅུན་ཀྱན་དགའ་གྲོལ་མཆོག་གི་བྱི་ནང་གསང་གསུམ་གྱི་རྣམ་ཐར། ཀྱན་དགའ་གྲོལ་མཆོག་གིས་བཅུམས། ༢༠༠༥ ལོར་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་གིས་དཔར།

448. རྩེ་ནང་བའི་གདན་རབས་མདོར་བསྐྱས་བྱང་སྤོང་ཁྱན་པོའི་ཞལ་ལུང་། རྩེ་ནང་མཛད་མཐུན་ལོ་རྒྱུས་ཚུམ་སྒྲིག་ཆོགས་པས་ཚུམ་སྒྲིག་བྱས། ༢༠༠༥ ལོར་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

449. ཀ་སར་ཆོས་བཟང་མདུན་སའི་ལོ་རྒྱུས། མོ་བཟང་དགེ་འདུན་གྱིས་བཅུམས། མཆོ་སྒྲོན་མི་རིགས་དཔར་སྐྱུན་ཁང་གིས་དཔར།

450. ཀའི་ཉིའི་ལྷ་འབངས་རྒྱ་ཆུ་ཁ་བའི་ཆགས་རིམ་ལོ་རྒྱུས་བདེན་གཏམ་རྣ་བའི་བརྒྱལ་ལོ། དཀོན་མཆོག་རིན་གྱིས་བཅུམས། དཔར་ཁང་སོགས་གང་ཡང་བཀོད་མི་འདུག ཤོག་ངོས་༡༥༡ ཅན།

451. རྩེ་བོད་དགོན་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་འཕེལ་སྤྱིང་གི་གདན་རབས། རྩེང་ཡོན་ཏན་གྱིས་བཅུམས། ༡༩༩༦ ལོར་ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

452. མཛོད་དགའ་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་དགོན་ཕྱི་སོ་སོའི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྟུས་བཞུགས། མཛོད་
དགའ་བོད་སྤྱི་དུས་ཀྱིས་བསྒྲིགས། ནང་ཁུལ་དབུང་ཡིག།
453. ཨ་མཆོག་མཆན་ཉིད་དགོན་གྱི་གདན་རབས་(ཨ་མཆོག་མཆན་ཉིད་དགོན་གྱི་དུས་དེབ། ༡༠༠༠།
༡ ཤོག་ངོས་༥༡)མཁན་རྟེན་སྐལ་བཟང་རྒྱ་མཆོས་བཟམས།
454. ཨ་མཆོག་དགོན་པའི་གདན་རབས་(ཆོས་རྩེ་ཆེན་པོ་ཨ་མཆོག་མཆན་ཉིད་དགོན་དཔལ་ལྷན་
སྐབས་མེད་གཞིར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་འཕགས་བོད་བསྟན་འགྲའི་རེ་སྟོང་ཡིད་བཞིན་དབང་རྒྱལ་ཞེས་
བྱ་བ་བཞུགས་སོ།། ཟིན་བྲིས་རྒྱུ་ཤོག་ངོས་༡༩༩ ཅན།)མེར་སྐྱེ་ཆང་གིས་བཟམས།
ཆེ་ཁོག་པ་ཐོ་བཟང་ལྷན་གྲུབ་ཀྱིས་བྲིས་པའི་ཆེ་ཁོག་གི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྟུས། ལག་བྲིས་མ།
455. གྱི་ལོ་༡༠༠༩ ལོར་ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་གིས་དཔར་དུ་བསྐྱུན་པ། བོད་རིགས་
ཆོག་མཛོད་ཆེན་མོ། རྒྱ་ཡིག་བོད་ཡིག་གི་ས་མིང་དང་མི་མིང་ཅན།
456. དབང་རྒྱལ་གྱི་ཀན་སུའུ་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་རྒྱས་བཤད། ༡༠༠༠ ཀན་སུའུ་ཁུལ་སྤྱི་དུས་
457. རྒྱལ་འོང་རྒྱལ་ཁག་བཅོ་བརྒྱད། ལིས་མའོ་ཞེས་པས་བཟམས། ༡༩༩༥ ལོར་རྩ་བ་ལྟུང་
ཀྱིས་དཔར།
458. ཆོག་ན་བེ་ཤང་དགོན་པའི་གདན་རབས་ལོ་རྒྱུས། ཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོས་བཟམས། ༡༠༠༩
ལོར་ཞང་ཀང་ཐེན་མ་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
459. རྒྱུ་ཆའི་ཆབ་ཆན་གྱི་གནས་ཡིག་ཕྱོགས་བསྒྲིགས། ཐེ་རྒྱུ་བྲན་སྒྲུབ། ༡༠༠༦ ལོར།
460. བོད་སོག་གི་རིག་གནས་འབྲེལ་བའི་ཞིབ་འཇུག་སངས་རྒྱས་རིན་ཆེན་དང་འབྲུག་ཐར་གྱིས་
བཟམས། ༡༠༠༩ ལོར་ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
461. ཀན་སུའུ་ཅང་ཚུ་བྱང་མི། རྒྱ་ཡིག་འབྲུག་ཐར་དང་ཁྱོ་གོ་ཆེ་རིང་གིས་བཟམས། ༡༠༠༩
ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
462. gansu guji ming sheng ci aian རྒྱ་ཡིག་ནུབ་བྱང་དགའ་བོ་སོན་མོ་བཞེན་གྱིས་
བསྒྲིགས། ༡༩༩༩ ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
463. ཀ་རབས་ནམ་ཐར། འགྲོ་པན་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། ༡༠༠༦
464. རེབ་གོང་སང་གོ་གཤོང་གི་ལོ་རྒྱུས་གངས་རིའི་རྒྱུན་ཞེས་བྱ་བ། འཛིགས་མེད་བསམ་གྲུབ་
ཀྱིས་བཟམས། ༡༠༠༥ ལོར་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
465. རྒྱ་པོ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་གཞིས་ཀྱིས་བཟམས་པའི་མཆོ་སྟོན་པའི་རྒྱུ་ཆའི་ལོ་རྒྱུས་མེས་པའི་
ཞལ་ལུང་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།། ༡༩༩༦ ལོ་མཆོ་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་གིས་དཔར།

692 བདེ་སྐྱོད་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་ལས་སྡེ་ཆོའི་སྐོར་སྒྲུགས་བཅ་དང་བོ།

466. ཉ་བོ་གོང་ཞོལ་དང་དམེ་ཆང་སྐྱུ་ཚོ་བྱུག་སོགས་སྒྲ་ནག་སྡེ་བའི་ལོ་རྒྱུས་སྐོར། བཀོ་ལོག་
རིག་གནས་ལོ་རྒྱུས་དབྱེད་ཡིག་དེབ་བཞི་བ། ༡༠༠༩ ལོར། བཀོ་ཁུལ་སྲིད་གྲོས་ཀྱིས་དཔར།

467. དགེ་འདུན་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་བཅམས་པའི་ལྷ་མོ་གྲགས་པ་རྒྱ་མཆོའི་སྐུ་ཕྱེད་རིམ་བྱོན་གྱི་རྣམ་
ཐར། ཀན་སྐུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། ༡༩༩༥།

བྱ་གཞུང་སློབ་བཟད་གིས་བཅམས་པའི་བྱ་བ་དབང་རྒྱུད་ཅེས་ཕྱེད་རིམ་བྱོན་གྱི་རྣམ་ཐར་བཞུགས་
སོ།། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། ༡༠༠༦།

468. པཌ་ཤི་ཏ་སུམ་པ་ཡེ་ཤེས་དཔལ་འབྱོར་མཆོག་གི་སྟོན་ཚུལ་བརྗོད་པ་སྐྱ་འཛིན་བཅུད་ལེན་
ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།། གྲུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། ༡༠༠༡།(རང་རྣམ)

དགེ་འདུན་གྱིས་བཅམས་པའི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་གཞིན་ནུ་དགའ་བའི་གཏམ་ཕྱེད་། ཀན་སྐུའུ་མི་
རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། ༡༩༩༥།

469. རྒྱའི་དྲུང་དཀར་དགོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་གནད་བསྐྱུས་ལེགས་བཤད་ཆོས་དྲུང་དཀར་བོའི་སྐྱ་
དབྱངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་མེ་སྐྱེད་ཀྱི་ལོ་༡༩༩༥ ལོར་བྲིས། ཨོ་རྒྱུན་འཕྲིན་ལས། ལག་
བྲིས་མ། ཤོག་ངོས་༥༩ ཅན། བོད་འབྱོར།

470. སྤང་རྩེའི་གོང་བཟུད་ཀྱི་ཆེན་དུ་རིམ་བྱུང་གི་ལོ་རྒྱུས་མདོ་ཅམ་བརྗོད་པ། གཅན་ཆ་རྗོང་
སྲིད་གྲོས་ཁང་། ཆོས་རྒྱུ་ཡིས་བྲིས། ལག་བྲིས་མ་ཤོག་ངོས་༩༩ ཅན། བོད་འབྱོར།

471. ལྷ་མོ་གྲགས་པ་རྒྱ་མཆོའི་སྐུ་ཕྱེད་རིམ་བྱོན་གྱི་རྣམ་ཐར། དགེ་འདུན་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་བཅམས།
༡༩༩༥ ཀན་སྐུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

471. ལྷ་མོ་ཆ་གན་ནོ་མོན་ཏན་ནོ་ཤོག་ཐུ་ཆང་གི་རྣམ་པར་ཐར་བ། མཆོ་བྱང་ཁུལ་མི་རིགས་ཆོས་
ལུགས་ལས་དོན་ཅུ་དྲུང་། མཆོ་བྱང་ཁུལ་ནང་བསྐྱུན་མཐུན་ཆོགས། དཔར་ལོ་བཀོད་མེད།

472. འདིའི་ནང་དུ། སྲིད་ཞིའི་གཙུག་རྒྱུན་དམ་པ་རྗེ་བཙུན་དགེ་འདུན་བསྐྱུན་འཛིན་ནོར་བུ་
དཔལ་བཟང་བོའི་རྣམ་པར་ཐར་བ་གཏན་དུ་བརྗོད་གནས་སད་ལྷའི་རྩ་ཆེན་སྐལ་བཟང་གཏུལ་
བྱའི་རེ་སྐོང་། སྤང་རྩེ་ཨ་ལགས་རིན་པོ་ཆེ་འཇིགས་མེད་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཆོས་མཛད་པ་དང་།

473. ཆ་གན་ནོ་ཤོག་ཐུ་དགེ་འདུན་བསྐྱུན་འཛིན་ནོར་བུ་དཔལ་བཟང་བོ་སྐྱུ་གཏུང་རིན་པོ་ཆེ་དགེ་
ལེགས་འོད་འབར་གྱི་དཀར་ཆག་ལྷུ་དཔལ་གཞིན་ནུ་འཛིན་པོ་ཞེས་བྱ་བ། ཐར་བུལ་ཆོས་སྐྱེད་
རྒྱ་མཆོའི་སྐུ་ཕྱེད་མཛད་པ།

474. ལྷ་མོ་ཞབས་དྲུང་དཀར་བོ་སྐུ་ཕྱེད་བཟུད་པའི་སྐུ་ཆེ་སྟོན་གྱི་རྣམ་ཐར་ས་བོན་དད་པའི་རྒྱ་
གཏེར་འཕེལ་བའི་ལྷ་ཤེལ་ཞེས་བྱ་བ། ཐར་བུལ་གྱི་རིགས་རྒྱལ་སྐུ་སྐྱོ་བཟང་དཔལ་ལྷན་གྱིས་
བཅམས། དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་ཡན་གྱི་རྣམ་ཐར་བཀོད་འདུག

475. ལཱ་མོ་ཚ་གན་དུ་ཐོག་ཕྱ་སྒྲ་རབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྟུན། ལཱ་མོ་ཡོངས་འཛིན་མཁས་གྲུབ་
རྒྱ་མཚོས་མཛད་པ་སོགས་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་བྱས་འདུག།
476. མཚོ་ལྷོ་རིག་གནས་ལོ་རྒྱུས་དེབ་གཉིས་པ། སྲིད་གོས་མཚོ་ལྷོ་བོད་རིགས་རང་སྐྱོར་ཁུལ་ཨུ་
ཡོན་ལྷན་ཁང་རིག་གནས་ལོ་རྒྱུས་དབུང་ཡིག་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གིས་བསྒྲིགས། 1999 ལོར་དཔར།
477. མདོ་སྨད་ཀྱི་གནའ་བོའི་རྒྱན་གོས་བརྗེད་པ་རབ་གསལ་ཚུ་ཤེལ་ནོར་བུ། མཁའ་འགྲོ་འཚོས་
བཅུམས། 1900 ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
478. གཅིག་སྒྲིལ་ས་ཁུལ་གྱི་དགོན་སྡེ་ཁག་གི་གདན་རབས་ཕྱོགས་བསྒྲིགས། གཅིག་སྒྲིལ་རྫོང་
སྲིད་གོས་ཀྱིས་བསྒྲིགས། 1999 ལོར་དཔར།
479. རྫོང་དཀར་སྐྱ་སྤང་རིམ་བྱོན་གྱི་ནམ་ཐར། རྫོང་འཕུན་སྒྲུབ་མ་དམ་པ་ཤེས་རབ་གྲགས་པའི་
ནམ་པར་ཐར་བ་དད་ལྷན་ཚུ་སྒྲིམ་པ་སྤོའི་ཁ་འབྲེད་ཅེས་བྱ་བ། རྫོང་དཀར་དགེ་འདུན་ཕུན་ཚོགས་
ཀྱིས་བཅུམས། 1900 དཔར་ཁང་མི་གསལ།
480. མི་ཉག་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པའི་ནམ་ཐར་གཞན་པན་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ཞེས་བྱ་བ། 1900
ཀྲང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། འདི་རང་ནམ་ཡིན།
481. མཁན་ལྷོ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་བྱ་བས་བསྒྲིགས་པའི་དར་ཐང་གདན་རབས་ཤོག་ངོས་1 ན།
ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་མདོ་སྨད་མི་ཡི་ཚོལ་ཁ། ལྷང་གསུམ་ལས་མདོ་སྨད་གཡར་མོ་ཐང་དུ་གཏོགས།
ཞེས་བཤད་འདུག།
482. བོད་རྒྱལ་མོ་རོང་གི་ལོ་རྒྱུས་རབ་གསལ་མེ་ལོང་ཞེས་བྱ་བ། རྒྱལ་རོང་བྲག་བར་དཔལ་ལྷན་
ཀྱིས་བཅུམས། 1909 ར་ཁུལ་འབར་ཁམས་རྫོང་སྲིད་གོས་ལོ་རྒྱུས་དབུང་ཡིག་དེབ་བཞི་བ།
483. རྫོང་ཕུན་ཚོགས་དར་རྒྱས་རྒྱ་མཚོའི་ནམ་ཐར་དང་གསུང་ཚུལ་ཐོར་བུ་འགའ་བཞུགས་སོ།
བསྟན་འཛིན་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཚོམ་སྒྲིག་བྱས། བཀྲ་ཤིས་ཆེ་དགེ་ལྷན་དར་རྒྱས་སྤྱི་ཤིང་གིས་དཔར།
དཔར་ཁང་དང་དཔར་ལོ་མི་གསལ།
484. ཤར་སྐལ་ལྷན་རྒྱ་མཚོ་སྐྱ་སྤང་བརྒྱུད་པའི་ཡོངས་འཛིན་འཇམ་པའི་དབྱངས་རྫོང་དགེ་འདུན་
བསྟན་འཛིན་གྱི་ནམ་ཐར་དད་པའི་མཛེས་རྒྱ། རོང་བོ་སྐྱོ་བཟང་སྟན་གྲགས་ཀྱིས་བཅུམས།
1904 བོད་ཀྱི་དུས་བབ་ཁང་གིས་དཔར།
485. ཀའི་མེ་དགོན་དཔལ་འཇུག་མེད་ཀླུ་ལ་རིའི་དགོན་གནས་བཀྲ་ཤིས་ལྷན་གྲུབ་སྤྱི་ཤིང་གི་ཆགས་
རིམ་དང་འབྲེལ་བའི་ཚོས་འབྲེད་ཤེས་བྱ་ཀུན་གསལ་ཞེས་བྱ་བ། སྒྲིགས་བམ་སྟོད་སྨད་གཉིས་
ཅན། ཕྱོགས་བཞི་ཚང་སྐྱོ་བཟང་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ། 1902 སེ་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།